

Universitat Politècnica de València

Doctorat en Art: Producció i Investigació

Facultat de Belles Arts de Sant Carles

UNIVERSITAT
POLITÈCNICA
DE VALÈNCIA

FACULTAT DE BELLES ARTS DE SANT CARLES

TESI DOCTORAL

El craftivisme com a mecanisme integrador de transformació social. Entreteixint des de la individualitat a la col·lectivitat, de l'artesania a l'activisme post-media

Presentada per: Almudena Rodríguez Tortajada

Co-directores: Dra. Teresa Chàfer Bixquet

Dra. Maribel Doménech Ibáñez

València

Desembre 2015

ÍNDEX

ÍNDEX

Resum	1
Resumen	2
Abstract	3
Agraïments	4
INTRODUCCIÓ	
Estat de la qüestió	6
Justificació de la investigació	10
Hipòtesi plantejada	14
Objectius	15
Metodologia	16
Desenvolupament de la investigació per capítols	17
<u>PRIMERA PART:</u>	
<u>CRAFTIVISME: ACTIVANT LA TRANSFORMACIÓ SOCIAL DES DE LA CREACIÓ</u>	21
1 <u>PLANTEJAMENTS TEÒRICS, POLÍTICS, SOCIALS I ARTÍSTICS</u>	36
1.1 Antecedents històrics	37
1.2 Domesticitat al carrer, (nocions d') espai públic	41
1.2.1 L'adorn. Del cos humà al cos urbà: vestint la ciutat	52
1.2.2 El tèxtil, aproximacions tècniques	57
1.3 Relació d'allò públic/privat	61
1.4 Interacció polític/social	65
1.5 Fer comunitat/col·lectivitat	75
1.6 Valors comunicatius del teixit: relació text-tèxtil	79
1.7 Artivisme: qüestionar les situacions	88
1.7.1 Fonaments teòrics	90
1.8 Artesania com a nou ritus: del craft tèxtil al craftivisme	93
1.9 Bibliografia i URLgrafia	101
2 <u>MARC REFERENCIAL:</u>	
2.1 Referents primitius	104
2.1.1 Teixit i etnologia cultural	106
2.1.2 Mitologia i teixit. Els simbolismes del vestit i del teixit.	108
2.1.2.1 La tradició del "wishing tree": ofrenar la natura	113
2.1.2.2 El "caga-tió": el renàixer de la natura	115
2.1.3 Marc històric nord-americà	119

2.1.4	Història del croxé, l'habilitat del ganxet	127
2.1.5	Bibliografia i URLgrafia	141
2.2	La modernitat : el desplaçament de les artesanies	144
2.2.1	El moviment <i>Arts & Crafts</i> , teixir per al canvi social	147
2.2.2	Les tensions <i>HIGH/low Art</i> . El popular	162
2.2.3	Els tints feministes	164
2.2.4	Bibliografia i URLgrafia	167
2.3	La postmodernitat: emfatitzar la visibilitat pública	168
2.3.1	El ressò de les neo-avantguardes. Art i vida	169
2.3.2	Espai públic. La fusió d'art i vida	171
	2.3.2.1 Afirmar la vida i l'activitat subversiva. Gandhi, filander, teixidor i granger	175
2.3.3	Postfeminisme com a estímul	179
	2.3.3.1 Ecofeminismes, cap a l'equilibri de comunitats igualitàries	182
2.4	Bibliografia i URLgrafia	194

SEGONA PART:

INTEGRACIÓ I TRANSFORMACIÓ SOCIAL. PROPOSTA ARTÍSTICA

		196
<u>3</u>	<u>LA IMPORTÀNCIA DE LES "TICS" I LA RET EN EL CRAFTIVISME</u>	204
3.1	La intersecció entre craftivisme i mobilitat	213
3.2	Interconnexió per a l'acció: les "SNS" (Social Networking Sites)	226
3.3	Divulgació: llibres vs. contingut lliure?	228
3.4	Bibliografia i URLgrafia	237
<u>4</u>	<u>ACCIONS: TIPOLOGIES, PRÀCTIQUES, PROJECTES (COL·LECTIUS)</u>	240
4.1	Tipologies d'activisme	241
4.2	La Guerrilla del Ganxet: vandalisme artístic amb grafiti teixit	259
	4.2.1 Fil-Bombardeig (Y.B) o Teixir In-tra-Urbà (U.K)?	259
	4.2.2 Des de la individualitat: fil-bombarder/es	271
	4.2.2.1 Olek: transformar l'obsessió en croxé	288
	4.2.2.2 Artesania i gènere	298
4.3	Col·lectius, grups, i iniciatives	313
	4.3.1 Les micro-revolucions amb/des del Craft	320
	4.3.2 Guerrilla urbana. Altres tipologies paral·leles	351
	4.3.3 Iniciatives d'Innovació Ciutadana	378
4.4	URLgrafia	398
<u>5</u>	<u>L'APROXIMACIÓ HUMANA-SOCIAL</u>	402
5.1	Cooperant en ret	402
	5.1.1 Biocenosi com a fenomen de teixit associatiu sostenible	407
	5.1.2 El compromís: creació col·lectiva i construcció social	411
	5.1.3 El comunal: originant la pràctica social comunitària	414

5.1.4	Reparar la ciutat: l'art de "fespai"	416
5.2	Transformació Social (o Socio-Transformació)	421
5.2.1	<i>Performing Craft</i>	429
5.2.2	Teixir per al canvi social	447
5.2.3	Teixir per una causa	459
5.3	L'artesanía pro-Salut: Knitting Therapy	484
5.3.1	Teixir com a ritual	486
5.3.2	El teixir com a teràpia	490
5.3.3	Les investigacions del "Craft Yarn Council" (CYC)	498
5.3.4	Prop del Cor: Arteràpia vinculada al craft i la producció d'Art	500
5.3.5	Testimonis <i>Knitting Therapy</i>	508
5.4	Bibliografia i URLgrafia	523
6	<u>EL RE-ÚS DEL "DETRITUS", OPTIMITZAR ELS RECURSOS</u>	526
6.1	L'artesanía, antídoto al consumisme	526
6.1.1	Els esforços per al subministrament: l'ètica per a les fibres sostenibles	534
6.2	Eco disseny: resposta "esthetica" a les economies de consum. <i>Up-cycling</i>	539
6.3	La ciutat com a gran residu. Craftivisme en relació amb l'Ecologia	548
6.4	Activisme Post-media, Ecologia Social, i Eco-Art	555
6.4.1	Reciclatge crític-constructiu: "supra-reciclatge". Drap-Art	561
6.5	Breus puntades sobre <i>Fiber Art</i>	564
6.5.1	Judith Scott, poesia amb les mans	565
6.5.2	El " <i>Gas Station Project</i> ": crítica al consum a través del <i>craft</i>	568
6.6	La vessant ecològica. Projectes alternatius individuals	573
6.7	Bibliografia i URLgrafia	607
	CONCLUSIONS	611
	BIBLIOGRAFIA & URLGRAFIA	615
ANNEX 1	Fitxes: Projectes craftivistes	632
	Testimonis de tendència. Entrevistes	620
	Col·lectius en l'Estat Espanyol	666
ANNEX 2	Fitxes: Projectes estudiats durant la investigació	DVD

Resum

El **craftivisme** és un moviment artístic-social que, a través de la/les artesanies i amb un enfocament generalment social, busca transformar quelcom ja usat per a una fi millor, a través de la creativitat, ja siga de forma individual o col·lectiva. Aquesta investigació intenta comprendre la repercussió de les accions craftivistes, i de la seva ètica *DIY (Do-It-Yourself)*, “fes-ho tu mateix/a”. La present Tesi Doctoral basa les seves deduccions en l'anàlisi de diferents projectes locals i internacionals, dividint el cos teòric en dos pilars fonamentals, completats per un annex amb fitxes, que il·lustren i recullen els trets més importants de cada exemple citat. Pretén ser un espai per reflexionar sobre l'efectivitat en reclamar les artesanies, emfatitzant la seva capacitat transformadora. En les seves pàgines es considera fins a quin punt el teixir es tracta d'un acte feminista i/o reforça estereotips de feminitat, si és una forma apolítica de consumisme, si resulta possible empoderar-se amb el teixir (o altre tipus d'artesanies) com a activitat política, i si resulta un mode eficaç d'acció-transformació social i de construcció comunitària. A més, la pròpia participació en alguns projectes ha permès perfilar millor el propi funcionament del moviment, determinar els fils principals que lliguen els seus propòsits, impregnar-se de l'esperit de reclam de les arts domèstiques i de l'espai públic, i finalment compondre i encaixar totes les peces d'aquest teixit que teniu a les mans, que cada lector/a haurà d'interpretar i interioritzar, i (potser) fins i tot pugui celebrar les artesanies d'una manera conscient.

Resumen

El **craftivismo** es un movimiento artístico-social que, a través de la/las artesanía/s y con un enfoque generalmente social, busca transformar algo ya usado para un fin mejor, a través de la creatividad, ya sea de forma individual o colectiva. Esta investigación intenta comprender la repercusión de las acciones craftivistas, y de su ética *DIY (Do-It-Yourself)*, “hazlo tú mismo/a”. La presente Tesis Doctoral basa sus deducciones en el análisis de diferentes proyectos locales e internacionales, dividiendo el cuerpo teórico en dos pilares fundamentales, completados por un anexo con fichas, que ilustran y recogen las características más importantes de cada ejemplo citado. Pretende ser un espacio para reflexionar sobre la efectividad al reclamar las artesanías, enfatizando su capacidad transformadora. En sus páginas se considera hasta qué punto el tejer se trata de un acto feminista y/o refuerza estereotipos de feminidad, si es una forma apolítica de consumismo, si resulta posible empoderarse con el tejer (u otro tipo de artesanía) como actividad política, y si resulta un modo eficaz de acción-transformación social y de construcción comunitaria. Además, la propia participación en algunos proyectos ha permitido perfilar mejor el propio funcionamiento del movimiento, determinar los hilos principales que ligan sus propósitos, impregnarse del espíritu de reclamo de las artes domésticas y del espacio público, y finalmente componer y encajar todas las piezas de este tejido que tenéis en las manos, que cada lector/a ha de interpretar e interiorizar, y (quizás) incluso pueda celebrar las artesanías de una manera consciente.

Abstract

Craftivism is an artistic-social movement that, through handcraft and generally with a social approach, aims to transform something already used for a better end, through creativity, in an individual or collective way. This investigation tries to understand the repercussion of the craftivist actions, and of its DIY ethic (Do-It-Yourself). The present PhD bases its deductions on the analysis of different local and international projects, dividing the theoretical body in two principal sections completed by an annexe with cards, which illustrate and gather the most important characteristics of every mentioned example. It tries to be a space to think about the efficiency on reclaiming crafts, emphasizing its transforming capacity. These pages will consider if knitting is a feminist act and/or reinforces stereotypes of femininity, if it's an apolitical form of consumerism, if it's possible to engage in knitting (or another type of crafts) as a political activity, and how can be an effective mode of social action-transformation and community building. In addition, my own participation in some projects has allowed to better outline the movement operating, to determine the principal threads that tie its intentions, to be impregnated with the spirit of (re)claiming the domestic arts and the public space, and finally to compose and put in all the pieces of this fabric that you have in your hands, which every reader has to interpret and internalize, and (probably) would celebrate the crafts in a mindful way.

Agraiments

*Als meus pares, Juanjo i Xelo,
per donar-me la Vida,
pel seu Amor Incondicional,
pels seus consells,
per recolzar-me en cada pas de la meva trajectòria,
i per facilitar-me els medis per desenvolupar aquesta intensa recerca.*

*A David,
per ser partícip del que he anat descobrint pel camí,
pels seus suggeriments en el moment precís,
i per les seves sempre il·lusionades paraules.*

*A les meves Tutores, Teresa i Maribel,
pel seu temps i la seva dedicació,
per les seves orientacions,
per descobrir juntes quant l'art ompli la nostra existència.*

*A vosaltres, lector/es,
per endinsar-se en la lectura d'aquestes pàgines.*

*I al Craftivisme,
teixidor i transformador dels fils de la Vida.*

Acabeu d'encetar el fruit d'una intensa recerca. En aquestes pàgines s'entretreixien les accions de moltes persones, convençudes de que, amb la seva creativitat, poden fer d'aquest un món millor, senzillament a través d'allò que saben fer amb les seves pròpies mans.

Esperem que assaboriu cada paraula, i s'impregneu de la màgia i l'amor incondicional que desprèn el moviment craftivista, i que la curiositat us embolique en aquest àmbit artístic. Si decidiu endinsar-se en ell, qui sap, tal vegada algun dia col·laborem junts desenvolupant algun projecte, intervenint al carrer, i donant-li continuïtat a la transformació, d'un/a mateix/a, del veïnat, de l'entorn, de la societat, de la matèria.

Benvingut/da!

INTRODUCCIÓ

Estat de la qüestió

Els inicis del segle XXI han sigut (i són) el moment idoni per al desenvolupament del moviment craftivista. Després que la modernitat va substituir a l'artesanía, és a partir dels anys 70 quan s'estima de nou la domesticitat, es valora en comptes d'ignorar-se, i hi ha un retorn a l'economia de casa. Els actes de resistència de la Tercera Onada Feminista substitueixen el binari públic-privat mitjançant l'expressió pública a través de l'artesanía, a través del reclam de les activitats tradicionalment feminitzades i associades a l'esfera privada. A més, el moviment *DIY (Do-It-Yourself)*, popularitzat mitjançant les revistes dels anys 90, va ser la via popular a la mercantilització de l'artesanía, va inspirar a la població per ser autosuficient, i va recuperar l'augment d'objectes artesans fàcilment creables per un/a mateix. Les tècniques artesanals, com el teixir, recuperen popularitat, i emergeix la idea que hom pot utilitzar la seva creativitat (també) per advocar per punts de vista polítics, i en lloc d'utilitzar únicament la veu d'algú, fer-ho de manera col·lectiva.

Avui l'art experimenta una sèrie de transformacions que obren el camp de la pràctica (i investigació) artística. Són conseqüència dels nous paràmetres en què es situa la societat contemporània, una societat basada en la velocitat com a principi del temps actual; en la innovació continuada com a única forma de reconeixement dels posicionaments individuals basats en el treball creatiu; en la recerca de noves percepcions capaces de suggerir experiències noves; en un estil de praxis marcat per la globalització i l'accés a la informació; en la substitució dels valors tradicionals que definien l'experiència artística¹.

Els actes-accions craftivistes són espais quotidians de resistència, significatius en una era d'inestabilitat, ja que desafien models existents de consum predominants en l'economia global. Són una reacció al capitalisme i a l'estandardització de pràctiques consumistes, als estats de materialisme i producció en massa, a les conseqüències de la Revolució Industrial; una "declaració política" cap a la deshumanitzant cadena de subministrament. Craftivisme és un enllaç al passat cultural, i també al futur cultural: un mecanisme útil en termes de reacció contra la velocitat i l'alienació de la post-modernitat global, des de causes activistes. En definitiva, és part d'una temptativa de viure de manera diferent en una temporalitat diferent, per trobar sentit i identitat en les pràctiques quotidianes.

La passió per l'artesanía i l'activisme donen naixement al meu interès pel **craftivisme**. Des de la inspiració passional que condueix als éssers humans a dedicar-se en una tasca, la major part del temps, per tal d'utilitzar-la al servei d'altres, i per intentar canviar els seus àmbits més propers cap a un millor estat, s'arriba al fet d'elaborar una artesanía, a més d'utilitària, política. Els éssers humans creem per connectar-nos més enllà de nosaltres mateix, bé siga amb el veïnat i/o la comunitat, bé al llarg i ample del globus. A través de decisions i canvi senzills, es poden construir,

1 Robles Reinaldos, Gerardo. *Investigación artística. Propuestas de entorno y participación*. IVAC y tiempos de acción paralela. Ed. Visión Libros, Madrid. p. 62.

efectuar i fomentar variacions notables. Ambdós, artesanía (*craft*) i activisme, en usar-se com a força conjunta, possiblement poden iniciar el desafiament cap al canvi. Són modes de passatemps, meditació, poder, compartir i mantenir les forces creatives actives. És possible travessar qualsevol tipus de barrera, mitjançant totes les vies capaces de transformar l'energia en quelcom més positiu, útil i fort.

Més enllà d'una acció de masses, el craftivisme es basa en la percepció de **què** pot fer hom per a millorar el seu entorn, un activisme personalitzat per contribuir al canvi positiu de causes particulars, a través de les pròpies habilitats i capacitats. És una pràctica de creativitat compromesa, especialment amb causes polítiques i/o socials, centrada en ideals de medi ambient i sostenibilitat. És una forma de vida que lluita per tornar allò personal a la nostra vida quotidiana; una lluita per substituir quelcom de la massa produïda; una pràctica que entrellaça energia creativa amb producció manual, amb l'objectiu d'oferir alternatives a un sistema social basat en desigualtat i consumisme.

Els fils, les llanes i les agulles han pres els carrers, i estan protagonitzant reivindicacions estètiques, socials i polítiques. Tècniques tèxtils com croché-ganxet, punt de calça, punt de creu o *patchwork* han deixat de ser activitats exclusives de les nostres àvies/avantpassats, per formar part de l'imaginari col·lectiu, a través de múltiples variants. Allò **fet a mà** passa de ser un passatemps a tenir valor social i cultural. S'estableixen noves relacions amb l'objecte fet a mà, com a posseïdor d'una història particular, i d'una finalitat concreta, diferenciant-lo de les peces provinents d'una cadena de muntatge industrial.

L'activitat investigadora en el camp de les artesanies resulta fonamental, per assegurar la seva consolidació, i per fomentar el rigor i l'erudició. El projecte col·lectiu hauria de basar-se en una ret internacional d'investigació dedicada a la promoció del craft. El craft arriba a àmbits que altres especialitats no poden; connecta amb discursos feministes, d'identitat ètnica, d'activisme comunitari, i d'altres. Amb massa freqüència es confon el *craft* amb l'art decoratiu; el primer és una resposta a la modernitat i part del seu discurs; el segon no ho és. S'hauria de definir una nova "política del fer (*making*)", que s'ocupe dels nous medis de producció, del medi ambient, la globalització, i la identitat ètnica. Existeix un discurs dominant (modernisme), sorgit des de la història de l'art i del disseny. Però ara es manifesten altres perspectives i disciplines que tenen arguments que dir a propòsit de les pràctiques craft (incloses la gestió, la pedagogia, la política de gènere), que a sovint es queden al marge. A més, calen discursos, des de diferents perspectives, que ajuden a "enllaçar" el desordre i la varietat de rets i iniciatives disperss existents. La tecnologia és important, però no central. El valor, condició i singularitat del coneixement artesanal ressalta especialment quan s'analitza com pot redefinir, descobrir i participar amb els valors culturals de les noves tecnologies. Hi ha un potencial per connectar l'art amb la teoria de la innovació. Aquesta és una de les (noves) fronteres en termes d'investigació sobre artesanía. L'artesania té una relació canviant amb la producció i, per tant, el disseny i la indústria també formen part del món artesanal, com ho fa l'art. El craft pot explotar noves oportunitats en els processos i sistemes flexibles de producció, així com oferir el potencial de generar medis de vida sostenibles. Però aquests reptes tecnològics també s'han d'equilibrar amb consciència i sensibilitat sobre altres mons d'artesania: la centralitat en les cultures aborígens; el seu paper en les identitats polítiques urbanes; el seu potencial subversiu; i la contribució a la sostenibilitat i el desenvolupament. La importància de la col·laboració en les artesanies es demostra en les dinàmiques socials que posen l'artesania en el

cor de les seves accions, i que genera gran part del seu coneixement. El coneixement de l'art és un recurs vital i únic, malauradament infravalorat tant en l'àmbit acadèmic com en el món en general. Per canviar-ho, cal insistir en la qualitat de la investigació, i proporcionar el recolzament i estímul per tal d'impulsar a més investigador/es i professionals. L'art (l'artesanía) són transformadors: tenen la capacitat de processar conflictes, tant personals com comunitaris. I a través d'una actitud activa, com es la del moviment craftivista, fins i tot arriben a ser **sanadors**. Açò resulta per l'expressió d'idees a la recerca de respostes, projectades en el món i en el dia a dia, de la millor manera com cadascú sap crear. Comporta una exteriorització de la pròpia vida en la quotidianitat, a través d'una comunicació viva, i d'un sentiment de transcendència, els quals generen nous marcs o re-construeixen les pràctiques, els espais, les relacions ².

Des que es va impulsar el moviment, el teixir emergeix de les llars per traslladar-se, tant a museus i galeries d'arreu del món, com a llocs públics on es celebren esdeveniments de teixir interactius (i fins i tot als dissenys de temporada, en passarel·les i estudis). Així, tot un conjunt d'exposicions sobre el teixir han sigut mostra d'aquest fenomen, que guanya popularitat creixent.

"Superstring" ³ va ser una exposició realitzada en un espai galerístic, per tal d'enaltir els valors del *craft* i introduir-lo en els espais de l'art. Va ser comissariada per Anthea Black.

Stride Gallery. Calgary (2006): "Peace Knits Banner": propicia la llegibilitat dels projectes i/o accions craftivistes en l'espai d'una galeria; es manifesta el so de milers d'agulles de teixir, fent "clic" a l'uníson, i les formes prolífiques en què artistes i activistes fan artesanies per connectar-se entre si, reciclar, compartir habilitats, recuperar espai(s), i revolucionar el món. La seva comissària argumenta:

"Els i les Crafters sovint qüestionen l'autoria i exclusivitat en l'art mitjançant l'intercanvi de coneixements i patrons, col·laborant, i discutint activament similituds amb altres obres realitzades per àvies, mestresses de casa, els amants, els avantpassats, i diverses generacions d'artistes i activistes, i aquesta pràctica destaca la inclusió com una característica clau en les obres d'aquesta exposició. L'artista i activista Nicole Burisch planteja que la democratització de les pràctiques artesanals ha posat èmfasi en efectuar el canvi o abordar qüestions específiques a través del crafting".

L'exposició *"Radical Lace & Subversive Knitting"* ⁴, va ser comissariada per David Revere McFadden, va mostrar un total de 40 obres de 27 artistes de set països diferents. Les i els artistes van mostrar peces on s'utilitzava la fibra de formes poc ortodoxes, amb varietat de medis de comunicació, explorant les corrents contemporànies en la pràctica d'un art socialment compromés i participatiu. Experimenten amb formes i tècniques en les formes més noves i sorprenents;

2 Anotacions pròpies. Font original: *Asociación Aragonesa de Danzaterapia*.
<http://www.danzaterapiaragon.com/> (consulta: 15.12.2013)

3 Black, Anthea; Burisch, Nicole. "Craft Hard Die Free". En Buszek, Maria Elena. *Extra/Ordinary*. 2011. p.215...; analitzada en apartat [4.3.1] "Les micro-revolucions amb/des del craft".

4 Celebrada en el *MAD, Museum of Arts & Design* de Manhattan, del 25 de gener al 17 de juny de 2007.
http://collections.madmuseum.org/code/emuseum.asp?emu_action=advsearch&rawsearch=exhibitionid/,/is/,/406/,/true/,/false&profile=exhibitions (consulta: 2.4.2014);
celebrada també en el *Indiana State Museum*, del 25 d'abril al 24 d'agost de 2008.
<http://microrevolt.org/reblog/archives/2008/04/radical-lace-an.html> (consulta: 4.4.2014)

estableixen noves relacions entre estructura, disseny color i patró; examinen qüestions contemporànies urgents sobre globalització, medi ambient, identitat i sexualitat. Però malgrat el seu títol, no introdueix el radicalisme o la transgressió de les artesanies, sinó que imita l'experiència o lògica del fer punt o encaix, traduïdes amb diferents materials. Podrien haver-se inclòs molt/es més artistes, el treball dels/les quals explora els aspectes socials del teixit de punt, o qui re-estructuren aquests aspectes de forma més radical. Pot ser alguns treballs sí van satisfer les expectatives per saber còm el teixir pot servir per trencar les barreres entre artista i afeccionat/da, Art i artesanía; però no la majoria d'ells ⁵. No obstant això, el MAD va incloure projectes per a la protesta social: en la planta baixa del museu es va adequar un espai per celebrar tallers, on els/les visitants van poder teixir per a una varietat de causes; a més es van celebrar una sèrie d'esdeveniments per criticar les injustes pràctiques laborals o organitzacions benèfiques ⁶.

Entre les presentacions més contemporànies, cal destacar la labor que realitza el projecte *Open Source Embroidery* ⁷. Entre els nombrosos esdeveniments que coordina, celebra exposicions, en diferents països del món, per investigar les connexions entre tèxtil i tecnologia digital, i els modes de difondre els cercles teixidors cap a les xarxes electròniques, sempre des d'una vessant de producció activa i participativa.

5 Schwendener, Marta. "Flair and Flash, Not Frumpiness. En *New York Times*. 27.1.2007. http://www.nytimes.com/2007/01/27/arts/design/27lace.html?_r=0 (consulta: 29.7.2014).

6 Di Marzo, Cindi. "Contemporary Artists Embrace a 'Radical' Tradition". *Studio International*. 20.3.2007. <http://www.studiointernational.com/index.php/contemporary-artists-embrace-a-radical-tradition> (consulta: 20.4.2014)

7 "Open Source Embroidery: Curatorial Facilitation of Material Networks". *The Textile Reader*. Ed. Jessica Hemmings. Berg. 2012. <http://www.open-source-embroidery.org.uk/osembroidery.htm> (consulta: 2.2.2014)

Justificació de la investigació

La següent investigació aborda la relació existent entre Art (Artesania) i Integració, a través del procés de transformació. Pretén analitzar les possibles aplicacions de l'art com a mecanisme⁸ o ferramenta d'integració natural i social. Persegueix visibilitzar espais i recursos marginals, en desús, amenaçats, des de la sanació i la transformació, a través de la seva exploració i descripció.

Malgrat que el craftivisme abasta moltes tipologies d'artesanía, gran part de la nostra investigació es centra en el "teixir": per la predominança i referències en el moviment; tot i que també introduïm altres activismes i pràctiques (sobretot) urbanes dins del *craft*.

Els inicis d'aquesta investigació continuen i són conseqüència d'una sèrie d'influències destacables i entrelaçades/bles. La pròpia pràctica artística, i fins i tot la filosofia de vida, es basen en conceptes clau, constants al llarg dels anys. A més, descobrir que hi ha un terme i tot un moviment darrere d'una praxi desenvolupada de manera habitual, reforça la confiança en una mateixa, i incita a continuar, no sols desenvolupant-la, sinó com dèiem, llançant-se al desafiament d'una recerca-investigació conscient, i a l'ampliació i difusió del que altres persones han pogut i volgut analitzar i avaluar. D'entre les influències esmentem: el fet de reflexionar sobre el sentit d'existència de l'ésser humà, i la seva repercussió en la creació: la creació en el carrer, en contacte directe amb els i les vianants, on interaccionar amb l'entorn i "el públic": apostar pel compromís amb l'espai i el consens social: emfatitzar els trets més fonamentals que ens caracteritzen com a éssers vius: subratllar la sociabilitat i la diversitat: conciliar àmbit públic i privat, espai urbà i natural: buscar la identitat, a través de l'altre, i amb l'aproximació del cos a la natura i a l'espai circumdant: desenvolupar intervencions mínimes amb continguts màxims.

La justificació de la nostra investigació radica en què, a data d'avui, i segons les fonts i bases de dades consultades, en el nostre país cap investigació (Tesis Doctorals) ha abordat la temàtica que tractem; exceptuant la recent defensa de la Dra. Fabiane Cristina S. Dos Santos, titulada "Mujer, casa y nuevos medios. El arte de tejer en red, una propuesta experimental artística neo medial", la qual ha sigut defensa recentment en el mateix departament de la UPV, i que inclou el projecte d'activisme social: CraftCabanyal; i la tesi de María Magán, dirigida per la Dra. Consuelo Matesanz, defensa recentment en la Universidad de Vigo, titulada "Costura: de la reivindicación política a la recreación poética. El procedimiento de la costura como recurso creativo en la obra de arte". Son les úniques tesis trobades que s'aproximen a la nostra investigació.

Així, s'enfrontem a terreny pràcticament verge en Espanya. Per altra banda, sí existeix abundant bibliografia sobre el fenomen craftivista a nivell internacional. Per la seva amplitud, i donada la seva interdisciplinarietat i repercussió, aprofundim en el tema des d'una bibliografia bàsica de consulta i ampliació, fins als propis recursos que proporciona la ret virtual, i de lliure accés. A més, indaguem en els grups actius per poder establir relacions o línies d'actuació amb interessos comuns, i per perfilar la predominança geogràfica en el globus, i més concretament, en l'àmbit de l'Estat Espanyol, tasca per a la qual decidim elaborar una cartografia dels grups existents i amb una activitat enfocada fonamentalment des de l'artesanía del teixir per a causes socials.

8 "Mecanisme" refereix a l'estructura interna que fa funcionar quelcom; o bé al mode de funcionament, de desenvolupament. Definicions segons la RAE.

Respecte a la bibliografia bàsica i textos (craft) fonamentals per recórrer la investigació, destaquem:

El llibre de Katy Deepwell titulat: *“Nueva Crítica Feminista de arte. Estrategias Críticas”*⁹, on es presenten una diversitat de perspectives feministes, les quals coincideixen en la creença compartida que l'art pot tenir un impacte polític, aspecte interessant per a la nostra recerca. El llibre aporta capítols replets d'informació, relacionant el tèxtil amb el pensament i la praxi feministes: com el de Pennina Barnett “Reflexiones a posteriori sobre la organización de “La Puntada Subversiva”, el de Janis Jefferies sobre “Texto y tejidos: tejer cruzado las fronteras”, Dinah Prentice “Construcciones cosidas” o Ruth Scheuing sobre “Penélope y la historia desenmarañada”. Més centrat en el tema és l'article publicat per Raquel Pelta (2012) en la pàgina web de la revista Monográfica.org, revista temàtica de disseny pública: “Craftivismo: artesanía para hacer lo que se pueda hacer”¹⁰, en el qual ressalta com els/les craftivistes contribueixen a un canvi positiu mitjançant l'activisme personal del seu treball artesanal. Des d'una posició entre feminisme i ètica ecològica, Alicia H. Puleo, en el seu llibre: *“Ecofeminismo para otro mundo posible”*¹¹, ens dóna a conèixer les seves reflexions sobre l'autonomia de les dones, amb particular atenció al reconeixement dels drets sexuals i reproductius. Accepta els beneficis del coneixement científic i tecnològic sempre que aquest s'acompanye de summa prudència i actitud vigilant. Fomenta la universalització dels valors de l'ètica de la cura, evitant fer de les dones les esforçades “salvadores del planeta”. Proposa un aprenentatge intercultural sense detriment dels drets humans de les dones i afirma la unitat i continuïtat de la Naturalesa des del coneixement evolucionista i l'exigència de compassió i justícia cap als animals no humans. Un text fonamental per a la nostra indagació sobre les posicions ecofeministes.

Respecte a aquesta difícil relació entre artesanía i tecnologia, el sociòleg Richard Sennett ho reflexiona en el seu llibre: *“Artesanía, Tecnología y Nuevas formas de Trabajo”*¹² (Katz Editors, Barcelona, 2013). Per a Sennett, la societat en la qual vivim està plena d'objectes, “però l'ús que fem d'ells els ha anat desvaloritzant cada vegada més”. L'artesà/na sofreix aquesta realitat d'una manera dramàtica. L'artesà/na representa per a Sennett una “condició humana peculiar”. És la persona que s'implica a fons en allò que fa. En el llibre posa en valor el treball ben fet, realitzat amb les mans, malgrat que la societat d'avui valore més la tasca realitzada en sèrie per la tecnologia. D'altra banda, respecte a l'ús d'internet en la societat contemporània, i vinculat a la praxi artística, Jesús Carrillo en el seu llibre *“Arte en la red”*¹³(Cátedra 2004), ens ha desvetllat la manera en què l'art utilitza i es relaciona per mitjà d'aquesta eina, presentant un panorama general d'aquestes pràctiques culturals. Ens ha interessat molt la segona part del llibre, on aborda d'una manera específica les pràctiques artístiques a la xarxa, a més d'una genealogia de l'art comunicacional i un repàs pels “llocs” principals de producció i disseminació de l'art a la xarxa. Molts altres textos en paper, i la majoria en línia, han format part de la nostra recerca, encara que els ja esmentats han estat reveladors i han incidit especialment en abordar l'estructura de la tesi.

9 Deepwell, Katy. *Nueva crítica feminista de arte: Estrategias críticas*. Ediciones Cátedra. Madrid. 1998.

10 Pelta, R. “Craftivismo: artesanía para hacer lo que se pueda hacer”.

<http://www.monografica.org/02/Art%C3%ADculo/3513> (consulta: 10.10.2012)

11 H. Puleo, A. *Ecofeminismo para otro mundo posible*. Cátedra. Valencia. 2011.

12 Sennett, R. *Artesanía, Tecnología y Nuevas formas de Trabajo*. Katz Editores. Barcelona. 2013.

13 Carrillo, J. *Arte en la red*. Cátedra. 2004.

Citem algunes de les fonts escrites, d'especial importància a l'hora de contextualitzar l'ampli camp de les pràctiques en què ens movem: *"Un arte contextual. Creación artística en el medio urbano, en situación, de intervención, de participación"*, de Paul Ardenne; *"Creative evolution"*, de Henry Bergson; *"Estética relacional"*, de Nicolas Bourriaud; *"Creación col·lectiva"*, de David Casacuberta; *"El devenir de las artes"* i *"Nuevos ritos, nuevos mitos"*, ambdòs de Gillo Dorfles; *"El retorno de lo real"*, de Hal Foster; *"Design Futuring: Sustainability, Ethics and New Practice"*, de Tony Fry; *"Knitting for good!"*, de Betsy Greer; *"Chaosmosis: An Ethico-aesthetic Paradigm"* i *"The Three Ecologies"*, ambdòs de Félix Guattari; *"Tejer y vestir: de la antigüedad al Islam"*, de Manuela Marín (editora); *"Tendenci@s. Perspectivas feministas en el arte actual"*, de Ana Martínez-Collado; *"Massive Change"*, de Bruce Mau; *"Zen and the art of knitting"*, de Bernadette Murphy; *"Investigación artística. Propuestas de entorno y participación"*, de Gerardo Robles; *"The culture of knitting"*, de Joanne Turney; entre d'altres.

Per altra banda, el fet que el contingut d'aquesta recerca siga en valencià respon també a una reivindicació: de la pròpia llengua materna en la qual m'expresso, amb la mateixa validesa que puga tenir la llengua oficial del nostre estat, el Castellano. Com que és un tema que provoca controvèrsia, simplement ho plasme per escrit; tractem aquest diàleg per a una altra ocasió.

Al llarg de moltes dècades, gran quantitat d'intel·lectuals han reivindicat la normalització de la llengua catalana/valenciana. Així, poetes, escriptor/es, cantautor/es i moltes més figures, utilitzen la llengua com a medi reivindicatiu i d'expressió. D'entre algun/es del/les referents locals, ens interessa:

Parlar de Núria Cadenes, perquè implica parlar d'activisme: molta de la seva tasca s'enfoca en el barri de El Cabanyal, exemple de resistència ciutadana; com ella mateixa expressa: *"Ens reunim perquè volem"*.

L'Ovidi Montllor es podria classificar com a artista total, inclassificable per la seva heterodòxia i coherència. Va ser fill d'un temps (4.2.1942), i d'una **llengua**. La seva màxima sempre va ser la Dignitat del treball, de fer les coses ben fetes, amb la base perenne sobre Consciència de classe, tot fent èmfasi en la seva cita *"mentre tinga(m) memòria"*; va tenir i mostrar intensa passió per la terra, i per la llengua; respecte a aquesta última, recordem l'anècdota que ens recordava: *"(hi hagué) tota una generació que desconeixia que la llengua que es parlava a casa també s'escrivía"*.

Maria Mercé Marçal escrivia, l'any 1979, *"Vuit de març"*, poema de caire reivindicatiu i de protesta, i que encara podria tenir vigència en els nostres dies.

També de Vicent Andrés Estellés¹⁴, amb el seu més conegut poema *"Propietats de la pena"* més conegut com: *"Assumiràs la veu d'un poble"*, que ha estat fins i tot interpretat amb música per nombrosos autor/es, i citat milers de vegades en esdeveniments per la defensa i celebració de la llengua. O Miquel Martí i Pol, amb *"Les Quatre Banderes"*¹⁵. Joan Manuel Serrat, Lluís Llach,

14 L'any 2013 va ser declarat, per diverses institucions públiques i privades, l'**Any Estellés**, en el 20é aniversari de la seva mort. Institucions d'arreu dels Països Catalans van organitzar nombroses activitats dedicades al poeta burjassotí. Font: Luna i Sirera, Vicent. "2013 Any Estellés". *Vilaweb*. <http://blocs.mesvilaweb.cat/vicentluna/?p=230885> (consulta: 11.12.2014).

15 Poemes adjuntats en l'Annex 2.

Maria del Mar Bonet, Quimi Portet, Marina Rossell, Nuria Feliu són algun/es dels/les representants més destacat/des quant a música en el període de reivindicació.

Altra de les principals motivacions que justifiquen la investigació és la pròpia praxis artística de la Doctoranda. En ella, així com en la seva vida quotidiana, sempre han estat presents les labors del Teixir, i la reivindicació per la justícia de nombrosos aspectes socials. N'és un pilar important el fet d'indagar, de col·laborar i de generar vincles entre diferents agents i col·lectius, a l'hora d'abordar qualsevol temàtica o projecte artístic.

Per a la culminació de la nostra recerca, pretenem posar en la pràctica una acció craftivista, un *yarn-bombing* en tota regla, en l'àmbit universitari de la Universitat Politècnica de València: **"PolyKnitting"**. Aquesta conta amb la col·laboració dels grups craftivistes espanyols que han volgut aportar el seu "fil subversiu", per tal de reivindicar l'educació pública. Per altra banda, una vegada finalitzada l'acció, es desmantellarà, les peces es llavaran i es donaran com a mantes al col·lectiu "Tejido Social Valencia", per tal que en facen entrega a les persones més necessitades i desafavorides de la zona.

Hipòtesi plantejada

Fins a quin punt el teixir és un acte feminista?

El teixir reforça estereotips de feminitat?

Resulta el teixir una forma apolítica de consumisme?

És possible empoderar-se amb el teixir i amb les artesanies?

El craftivisme és (i pot ser) un mode eficaç de transformació social? I de construcció comunitària?

Quins són els "fils" principals del craftivisme?

Cóm és la pràctica actual DIY, i en què és diferent a la d'èpoques anteriors?

Quines són les manifestacions i projectes desenvolupats en l'Estat Espanyol? I en el País Valencià?

Quants grups i/o col·lectius es manifesten a través del craftivisme?

Quines altres artesanies, a banda del Teixir, s'utilitzen de manera reivindicativa?

A les dues primeres preguntes es podria respondre que Sí, però el Teixir és un acte que va més enllà del Feminisme: forma part de la cultura humana. Presenta la cosmogonia a través de la qual totes i cadascuna de les societats manifesten la seva forma d'entendre el món i l'entorn en què viuen. És a dir, l'ésser humà ha formulat les seves creences a partir de la manifestació del teixit, directament relacionat amb mites i deïtats, contínuament en el seu més profund rerefons. Ja des de temps ancestrals, l'ésser humà va cobrir el seu cos amb una segona pell, amb teixit. És per això que forma part de la memòria col·lectiva. Cada cultura s'explica amb i a través del Teixit, i de l'acte de Teixir.

L'Ecofeminisme usa el *craft* com a forma apolítica a partir del reciclatge. I no tan sols aquesta tendència, sinó també les manifestacions més contemporànies i populars, les quals han propiciat el ressorgiment d'artesanies oblidades i menyspreades, i la recuperació de materials i eines en desús, a favor d'un aprofitament més òptim i sostenible dels recursos, pràctica que reforça la capacitat d'empoderament de cada individu, a l'hora de proveir-se d'aquells elements necessaris en la vida quotidiana.

I sí, el craftivisme, bé sorgisca d'esperits individuals, o d'agrupacions col·lectives, està prenent cada vegada més força i més adeptes, proporcionant vàlides transformacions dins de la cultura i la societat global, i generant vincles de cooperació, solidaritat, empatia, i molts altres valors que, en conjunt, fomenten i fonamenten una Humanitat molt més pròxima i unida.

Aquestes preguntes, les següents, i moltes altres que han anat sorgint al llarg de la investigació (i que de segur, continuaran assaltant les nostres ments) s'estudien al llarg dels capítols, intentant aportar una visió allò més holística possible al voltant del fenomen craftivista i de les seves repercussions en els diferents nivells de la societat.

Objectius

Un cop identificat l'àmbit específic a investigar, açò és, el moviment Craftivista, es recull tota la informació relativa a les idees principals, pròpies del mateix. En la mesura del possible, s'ha intentat examinar la major quantitat possible de literatura que versa sobre el craftivisme en concret, i sobre àmbits relatius, com són el feminisme, l'espai públic, l'activisme, i l'ecologia (des del reciclatge).

La intensa i continuada recerca a través d'Internet ha possibilitat recollir les dades pertinents a cada projecte, i ha possibilitat l'accés a la literatura existent fins al moment sobre el moviment, i sobre altres qüestions paral·leles i pròximes, tant des de l'àmbit teòric com pràctic. Articles acadèmics, ponències, capítols o assajos han conformat una bibliografia àmplia i imprescindible per comprendre la repercussió del Craftivisme. Així mateix, les visites diàries a diferents rets socials (*Facebook, Twitter,...*) ha obert el ventall de les distintes manifestacions, classificades posteriorment segons avançava la investigació.

Cal destacar la importància de dominar l'anglès, essencial per tal de traduir les diferents fonts, textos que, sense Internet, haurien resultat de difícil consulta, amb la conseqüència d'una considerable mancança en la investigació.

Els objectius marcats, des de l'inici de la investigació, fins a la seva "finalització" ¹⁶ són els que segueixen:

- comprendre amb profunditat la temàtica que tractem.
- cobrir la necessitat d'una perspectiva històrica i teòrica del fenomen craftivista.
- definir la (les) funció(ns) essencial(s) del Craftivisme.
- analitzar el paper fonamental que exerceix, i les seves repercussions.
- classificar les seves diferents tipologies.
- compilar les manifestacions més importants.
- diferenciar el Craftivisme d'altres pràctiques similars.
- determinar els principals focus geogràfics d'acció.
- concretar què entenem per Transformació Social (T.S.)
- especificar casos en què s'aconsegueix una vertadera Transformació Social.
- proporcionar a la comunitat una ferramenta d'anàlisi i d'aplicació.
- facilitar la comprensió i assimilació d'aquest moviment.
- valorar els "pros", contres i possibles mancances i/o virtuts.
- seleccionar els referents més pròxims a la pròpia pràctica artística.
- puntualitzar les característiques que s'ajusten a la integració.
- aclarir el paper/importància/efecte de l'artesania en l'art contemporani.
- debatre l'ètica del fet a mà en una economia global de producció en cadena i barata.
- proclamar el potencial polític de l'artesania.
- examinar el nivell d'integració en medis curatorials-institucionals.
- proposar terminologia específica (traducció catalana) que identifique el moviment craftivista.

¹⁶ O millor dit, punt i a banda: donat que és un moviment actual i viu, la recerca continua oberta, i segurament aquesta Tesi siga el principi d'una tasca continuada i prolifera (així ho esperem).

Metodologia

La investigació que es desenvolupa a continuació adopta una perspectiva fenomenològica, que examina la manera en què s'experimenta el món en la seva globalitat. S'impregna del *verstehen*, tal com va definir Max Weber (1969), la comprensió en un nivell personal de les motivacions, creences i impulsos que romanen vers les accions de les persones. A través d'una metodologia qualitativa hem desenvolupat una investigació (social) participativa, on TOT és tema d'investigació, açò vol dir que, a través d'una perspectiva holística, tot escenari i/o persona és mereixedor d'estudi. L'adquisició de coneixement s'ha basat en dades descriptives, provinents de projectes *craft* locals, nacionals i internacionals; en informació i testimonis recollits a partir d'entrevistes personals i qüestionaris; amb la pròpia participació en projectes *craftivistes* i/o teixidors; per altra banda, la pròpia participació en cursos i esdeveniments de difusió científica-artística, ha ampliat el ventall de la investigació en l'art contemporani, amb referències teòriques i pràctiques, directament relacionades amb les manifestacions, artístiques i urbanes, en l'espai públic. Des d'una perspectiva creativa enfocada cap a noves formes i/o medis de difusió, d'encontre i d'experimentació per a creador/es. Aleshores, com a investigadores qualitatives, hem tractat de comprendre a les persones dins dels seus propis marcs referencials, amb l'objectiu fonamental d'experimentar la realitat tal com les altres persones ho fan. Així, conèixer-les en l'àmbit personal per arribar a entendre de quina manera es senten en les seves pugnes quotidianes dintre de la societat en què es mouen. Dit enfocament ha permès adquirir un coneixement directe de la vida socio-cultural, on cada espai, i cada actor/actriu és singular en la generalitat, i únic, en algun aspecte social.

Els inicis de la investigació es basen en el mètode hipotètic deductiu: una recopilació exhaustiva d'informació, estudiant les diverses formes en què s'emplea l'artesanía com a activisme, i els seus enfocaments principals. A través de les bases de dades en Internet, d'Accés Obert, es busquen les referències teòriques que han estudiat la temàtica del *craftivisme*. La majoria de les fonts són publicacions en anglés. A partir de descàrregues i consultes, i sol·licitant els serveis d'alerta dels propis buscadors, amb termes clau, s'analitzen les línies predominants en els continguts, i es classifiquen les diferents vessants del moviment. Paral·lelament, a través de les xarxes socials i, de nou, els buscadors, i des d'una visió global, fins a allò més pròxim i local, es fa la recerca d'aquells grups i artistes individuals contemporanis actius en el moment de la investigació, tot tenint en compte també les seves referències o creacions anteriors més significatives. Les distintes manifestacions, localitzades físicament en distints punts de la geografia, internacional i nacional, ens suggereixen establir focus principals, establir punts comuns i particularitats, i fer un recorregut sobre les accions i els grups *craftivistes* arreu del globus. Decidim analitzar el cas en l'Estat Espanyol, mitjançant una cartografia. Per a aquesta, es busca el contacte (adreça *mail*) de cadascun dels grups: es presenta el projecte d'investigació i es sol·licita la col·laboració en la investigació, a partir de les dades que vulguen o puguin facilitar, a més de convidar-los a l'acció plantejada per a la defensa de la Tesi. Així, es realitzen entrevistes, físiques i *online*, es faciliten qüestionaris, i s'adjunten taules base amb els principals ítems que ens interessin conèixer. Sobre les alertes que diàriament es reben, s'estableix un blog on es publiquen totes aquelles relacionades amb el moviment que estudiem. Els continguts es sintetitzen en 2 blocs principals, per estructurar la investigació. Es complementen amb 2 annexos, compostos per fitxes en les quals s'han sintetitzat les dades de tots i cadascun dels projectes investigats.

Desenvolupament de la investigació per capítols

En la primera part es contextualitza el moviment craftivista. Consta d'una introducció teòrica al moviment, i dos capítols principals, cadascun d'ells amb la seva corresponent bibliografia i URLgrafia. En la introducció es defineix el CRAFTIVISME, des de l'encunyament del seu terme fins a les seves línies predominants i trets principals, per acabar amb tres apartats que sintetitzen, primer, els àmbits o tendències que caracteritzen a les accions; seguidament, els fonaments que la pròpia Mary, component del *Craftivist Collective*, destaca com a principals arrels d'activisme a través de l'artesanía; i per últim, una taula que conté una breu cronologia d'aquells esdeveniments que ens han semblat més destacables. Continuem teixint l'argumentació al llarg dels dos capítols principals, on s'analitzen els plantejaments fonamentals. El primer d'ells es dedica a una aproximació a l'artesanía (*craft*), i en concret al teixit, i la seva evolució al llarg del temps. De ser una pràctica de poder (Atenea-Aracne), fins a principal forma de producció pre-capitalista (abans de la Revolució Industrial), passant per l'èmfasi en períodes d'entre-guerres, i la decadència en ser “desplaçada” per la industrialització. Seguidament, el concepte de vestir es desplaça del cos humà al “cos urbà”, a través del terme “adorn”, que subratlla una de les principals manifestacions del craftivisme: l'*Urban Knitting*. El terme “tèxtil” engloba el coneixement físic-tècnic concernent als tèxtils, i culmina amb el mètode tradicional “chiprovtsi”, reconegut per la UNESCO; enllaçant, des de l'adorn d'àmbits domèstics, al pròpiament “grafiti teixit” que s'executa en els espais urbans, arribem a l'ús de les artesanies com a mètode reivindicatiu per a causes socio-culturals. En aquest sentit introduïm el concepte “biopolítica”, de Foucault, com a capacitat per propiciar la qualitat de la vida, en totes les seves formes, i lligat al “prosumerisme”, com a ideologia reparadora de les excentricitats contemporànies. D'aquesta manera, el Teixir i el *craft* produeixen i proveeixen d'una temporalitat alternativa, i es transformen en activitats socialitzadores, que culminen en la participació popular i la consolidació de comunitats implicades en una dimensió col·lectiva de justícia i equilibri vitals. Les equivalències entre el text (escriptura) i el tèxtil, presenten analogies comunicacionals, que constaten la profunda integració dels termes a l'hora d'expressar les cosmovisions culturals, des dels principis dels temps; quant arrelada està la pràctica de les artesanies, i del teixir en concret; i còm va servir, per exemple, per integrar a la dona de la cultura clàssica en l'entorn de la ciutat, com a model tèxtil i lingüístic. S'uneix a aquesta fita històrica la tendència “artista”, que combina art amb activisme. El discurs lingüístic es tradueix en creació col·lectiva com a via eficaç de transformació social. La reflexió en favor de la igualtat global es materialitza en l'art com a protesta, d'estructura comunal i unificadora. L'art com a assumpte de protesta i compromís, en processos oberts de caire quotidià; l'art activador que esdevé “nou ritus” (Dorfles, 1969) estructurador, des de l'habilitat que hom posseeix, per transformar la saviesa dels avantpassats cap a l'evolució de noves expressivitats.

El segon capítol emmarca els referents que sustenten el moviment craftivista. En el primer apartat, realitzem un recorregut històric per l'art tèxtil, iniciat en la resolució de les necessitats primigènies, per arribar als nostres dies. Des dels orígens, quan les pells van ser substituïdes per la invenció del teixit, amb l'ús de les primeres fibres naturals fins a les maquinàries del filat. Recuperant la mitologia i les referències entrecreuades entre l'*Odissea*, les deïtats i el singular valor del vestit com a mostra de la memòria activa de la dona. Destacant la importància de la natura, font de recursos i ens a respectar i valorar, i base dels modes de vida culturals i socials, insertem de nou el punt de la fibra com a decoració, des de les entitats arbòries: la tradició del “*wishing tree*”, i del “caga-tió”, anàlogues, des d'una perspectiva formal, amb les pràctiques craftivistes. I des d'ací, altra vegada, el ressorgiment del teixir per cobrir necessitats primordials, durant els períodes

bèl·lics: aportem l'enteniment del substrat que explica l'estat del *knitting* en la societat americana i la seva repercussió en l'actualitat, la contribució del Teixir, i la tendència a les iniciatives desinteressades de caritat. L'altre recorregut històric i paral·lel aborda la pròpia història de l'habilitat del ganxet, il·lustrat amb exemples notables d'algunes de les més destacades tècniques, per la seva importància; així com unes breus puntades sobre ferramentes, els inicis dels patrons i la celebració de l'art del croxé. El segon apartat aborda els canvis que es produeixen en les esferes de l'artesanía durant la modernitat, les causes principals que van desplaçar les artesanies a nivells marginals: la importància del moviment "*Art'n'Crafts*", com a fonament de l'art craftivista, i que va donar valor a allò fet a mà, torna la mirada al període renaixentista, per entendre les causes que van produir la distinció entre "Art elevat" i "artesanía"; i s'uneix a la tasca de revalorització duta a terme, també, per la Bauhaus i el feminisme radical; esbossem l'impuls feminista (generalment integrat en les accions craftivistes), que interroga l'escassa o nul·la contemplació històrica de les dones artistes, per establir alternatives al model patriarcal predominant, reivindicant la capacitat creadora de la dona. Així, el tercer apartat vincula la postmodernitat com a moment d'èmfasi per a la visibilitat pública de les artesanies: els llaços de les neo-avantguardes obrint la pràctica artística contextual, compromesa i directament connectada amb la vida quotidiana. La construcció d'espai públic s'imbueix d'entramats amb múltiples relacions, d'intercanvi i d'afectes empàtics, que propicien transformacions destacables cap a la millora de les condicions vitals, amb l'aura terapèutica d'integració, a través de l'actuació en comunitat. L'afirmació de la vida i de l'activitat subversiva s'exemplifica amb la figura de Gandhi, qui va propiciar l'auto-suficiència del seu entorn local; i amb l'estímul postfeminista, escollim les seves principals reivindicacions i fites-referents, que desemboquen en la perspectiva ecològica del craftivisme, des de les aportacions de l'Eco-feminisme cap a una visió integradora en les actituds de cura i atenció cap a l'altre.

En la segona part, analitzem el paper de les artesanies cap a la transformació de la societat en àmbits diversos, recollits al llarg de quatre capítols principals, continus als dos anteriors. El tercer capítol marca la importància de la ret, com a ferramenta, en la difusió i consolidació del moviment craftivista. La cultura web genera noves espacialitats, de participació associada i creació comunitària. Les TICs (Tecnologies de la Informació i la Comunicació) faciliten la connectivitat, local i global; les "*SNS*" (*Social Networking Sites*) propicien la unió de "comunitats polítiques" i les estratègies de "micro-contribucions", amb capacitat de mobilitzacions i difusió de la informació de manera ràpida i eficaç, potenciant l'acció, i ampliant les pràctiques. La difusió de contingut lliure *craft* expandeix les fronteres i involucra a més persones. El quart capítol s'enfoca directament en les intervencions urbanes. S'introdueix amb les tipologies d'activisme existents, per concretar-se amb la "Guerrilla del Ganxet", i les seves característiques específiques i vessants principals. Abordem la descripció, a nivell global, d'artistes que actuen des de la individualitat, per posteriorment descriure els grups i projectes en col·lectiu, i concretar les manifestacions en l'àmbit espanyol. Li segueixen tipologies paral·leles de "guerrilla urbana", on l'activisme i la responsabilitat sobre la transformació de l'entorn pròxim hi són latents; des de la globalitat, enfoquem les iniciatives sorgides en l'Estat Espanyol, a través de les anàlisis de l'experta en innovació, Antonella Broglia. Reprenem el fil argumentatiu per destacar els projectes activistes destacats per l'esforç en col·lectivitat, per concloure amb la tasca desenvolupada pels i les craftivistes a través dels tallers. El cinqué capítol s'aproxima a l'escala humana i social: l'experiència es lliga amb la cooperació, per propiciar la Transformació Social (T.S.) cap a valors dignes i recuperar el valor suprem d'allò comunal (tot és d'hom). A través del concepte "*placemaking*" (*City Repair*) referim el procés de reinventar l'espai, a partir dels actius disponibles,

les necessitats, la cultura i la història, reclamant el sentit de pertinença dels/les integrants, qui actuen com a dissenyador/es, des del diàleg col·lectiu. S'exemplifica la T.S., per una banda, amb el projecte "*Better Block*" (Dallas, 2010), i amb el projecte local "*CraftCabanyal*" (València, 2010), per ampliar-se des de la noció del *craft* com a verb (no sols com a substantiu), amb el propòsit de recollir les accions performatives artesanals, que invoquen l'esperit de cuidar; i posteriorment les iniciatives socials que utilitzen el *craft* de manera exitosa i amb continuïtat en l'actualitat. Ací desemboquem en el beneficis de la pràctica artesanal sobre la salut i el benestar, personal i social. Hi presentem dades concretes d'investigacions i estudis recents, que demostren, des de la ciència l'evidència que el *crafting* pot sanar. Presentem l'aplicació terapèutica de l'artesanaria, puntualitzada amb la "*llana-teràpia*", a través de les publicacions d'autors i autores especialitzat/des en el tema: amb les afirmacions de l'experta en salut *yarncraft* Kathryn Vercillo; amb dues investigacions en línia del "*Craft Yarn Council*" (CYC); amb l'estudi sobre els valors de les artesanies tradicionals, la producció de les quals equilibra l'interior i l'exterior de l'experiència; amb les demostracions de Betsan Corkhill, al llarg de les seves publicacions i investigació pionera sobre l'ús de les artesanies, i del Teixir en particular, com a ferramenta per a millorar salut i benestar, lligades a la similitud entre la pràctica del ioga i del teixir; amb el testimoni de Susan Lydon sobre la pràctica ecològica del "*yarning*"; de Peter London parlant de deixar-se conduir pels sentits durant la creació; les relacions que estableix Bernadette Murphy entre les creacions de punt i les complexitats de la vida, des d'una mirada zen i integradora. A través de la web oficial del "*UK Hand Knitting*", recuperem els testimonis de persones qui relaten els beneficis experimentats en submergir-se amb les labors de punt, demostrant, un cop més, que el Teixir és una activitat bàsica, humana. El sisé i últim capítol considera la noció mediambiental de la pràctica *craftivista*, en actuar i proposar solucions a la insostenibilitat de la situació actual. L'aprofitament òptim dels recursos, en reutilitzar allò en desús, sosté una ètica ecològica que modera el consumisme. Sorgeixen iniciatives que busquen el respecte als processos circumdants en l'obtenció de la matèria prima (llana ètica). Els processos de disseny sostenible adopten la ideologia de l'"*Up-cycling*" i l'estètica d'equilibri ("*esthetica*"). Dintre del món del disseny i de la vessant recicladora del "detrítus", artistes locals de Manly (Austràlia) proposen solucions; en paral·lel, *Knits for Nature*, desenvolupa propòsits de rehabilitació destinats als desastres per vessaments de petroli, a través d'articles teixits, que serveixen per salvaguardar la fauna local, també com a ferramenta educativa, i com a recurs per a l'obtenció de fons. De la globalitat s'endinsem en l'àmbit de la ciutat, generadora per excel·lència de deixalles, per referir les propostes de El Anatsui cap a l'enteniment de noves relacions amb els materials de rebuig, com a matèria amb noves possibilitats. Amb l'Ecosofia i Guattari arribem a les pràctiques en ressonància amb l'entorn i el procés, a l'*Occupy Movement*, i a la necessitat de redirigir les capacitats tecnològiques, reorientar els objectius de producció, les formes d'organització, i les maneres d'estar junts socialment, cultural i política. Ací es dona llum al "supra-reciclatge". Inserim l'associació Drap-Art, que impulsa el reciclatge creatiu com a eina de crítica social i sensibilització ecològica, a través de festivals, exposicions, tallers, i plataformes de difusió. Citem altres iniciatives empresarials supra-recicladores. La influència del *Fiber Art* es centra en dos manifestacions artístiques (individual/col·lectiva) que utilitzen el detrítus com a mode d'expressió/crítica al consum: Judith Scott, artista *outsider*; i les creacions del IFC ("*International Fiber Collaborative*"). Aquesta vessant ecològica conclou amb el *rangoli*, i amb projectes alternatius individuals, que recuperen la noció d'embelliment latent al llarg de l'argumentació, per finalitzar amb tots i cadascun del projectes estudiats, recollits en els annexos, perquè cada lector s'identifiqui amb aquell que més li ressona en l'interior.

A més, al llarg de tot el text, s'han introduït les cites de nombrosxs testimonis, entrelaçades amb l'argumentació; bé a l'inici d'apartats; bé inserides en el desenvolupament. Destaquem una de les fonts: en l'espai virtual de les xarxes socials, i en diferents plataformes de vídeo, es pot trobar el documental "Tejer la ciudad"¹⁷, el qual tracta sobre el moviment *Yarn Bombing* i les persones qui utilitzen teixits i ganxet per insertar punts de sorpresa en la ciutat. Les persones entrevistades pertanyen a col·lectius de l'Estat Espanyol. Ens ha semblat interessant transcriure els seus testimonis i les seves cites, per insertar-los al llarg de l'argumentació, en els diferents apartats el contingut dels quals es relaciona amb allò que comenten, per tal de reforçar la investigació i plasmar les paraules d'aquests importants referents¹⁸.

17 Tenreiro, Anxo. "Tejer la ciudad". *Youtube*. Publ: 18.12.2013.
<https://www.youtube.com/watch?v=XHNkgYokdmE>; Publicat també en: *Vimeo*:
<https://vimeo.com/82166525> (consultes: 22.12.2013)

18 En l'Annex 1 s'adjunta la transcripció completa; en les notes al peu s'indica la persona referent.

PRIMERA PART

**CRAFTIVISME:
ACTIVANT LA TRANSFORMACIÓ SOCIAL DES DE LA CREACIÓ**

PRIMERA PART

Betsy Greer, artesana polifacètica i sociòloga, va encunyar el terme **craftivism** perquè estava interessada en què succeeix quan es crea una teoria o una idea utilitzant una paraula nova. Per tant, el seu nom procedeix de la fusió dels termes “craft” (artesanies) i “activism(e)”. Greer va escriure la dissertació de la seua mestria ¹ en 2004, sobre el fer punt, la cultura punk / DIY ² i la comunitat. “*Craftivism.com*” va començar, l’any 2003, com un projecte de sociologia. Des de llavors, B.G. ha estat escrivint sobre aquest punt on l’artesanaria i l’activisme connecten culturalment. Ella volia parlar de les forces impulsores rere del *craft* i no només l’artesanaria en si. Treballant i investigant amb aquesta surgent tendència i, per descomptat, passant a l’acció, veia l’artesanaria i l’activisme com dues paraules culturalment negades, i volia convertir-les, juntes, en allò que podria **ajudar al bé comú**, com una força conjunta. La tasca més difícil és trobar el lloc entre la immensitat del planeta i com pot una persona, amb els seus talents específics, ajudar. Es tracta de créixer internament, i també en comunitat. Crear per a **connectar-nos** més enllà de nosaltres; bé siga amb el veïnat o a través del globus.

“(…) és una forma de vida on l’expressió de les opinions, a través de la creativitat, fa la teua veu més forta, la teua compassió més profunda, i el teu sentit de la justícia més infinit” ³.

Tant el terme com Betsy Greer es van donar a conèixer entre el públic “crafter” anglosaxó amb la publicació de “*Knitting for Good!: A Guide to Creating Personal, Social and Political Change Stitch by Stitch*”, que traduït ve a dir “teixir amb agulles per fer el bé: una guia per crear un canvi personal, social i polític punt rere punt”.

1 *Taking back the knit: creating communities via needlecraft*. Goldsmiths College, University of London. 2004.

2 D.I.Y. “Do It Yourself”, fes-ho tu mateix/a.

3 Definició de Betsy Greer; en: <http://craftivism.com/about/craftivism-definition/>; vegeu també: Greer, Betsy. *Encyclopedia of Activism and Social Justice*. Anderson, G. & Herr, K. (Eds.). Sage Publications, Inc. Thousand Oaks, CA. 2007. p. 402.

Les pràctiques craftivistes han adquirit presència al llarg de la primera dècada del segle XXI. En una era de creixent ansietat sobre els efectes de la globalització (en tot, des de l'economia a la cohesió social de la biosfera), molts joves, predominantment dones⁴, s'estan unint en l'impuls de fer les coses locals i molt més connectades personalment, a través de les artesanies. El craftivisme s'ha convertit en un **moviment** sociocultural en expansió, que està instaurant-se a molts països. Anima tant a dones com a homes a tornar a la pràctica de les labors i les artesanies, **traslladant-les de l'àmbit privat i domèstic a l'espai públic**. Lluita per re-tornar el personal en la nostra vida quotidiana. Convida a **passar a l'acció** per ser una mica més constructiu i humà. La definició de craftivisme és la síntesi de l'activitat artesanal i la protesta-comentari polític, o millor expressat, *“la pràctica de la creativitat compromesa, especialment en relació amb causes polítiques o socials. Mitjançant l'ús de la seva energia creativa per ajudar a fer del món un lloc millor, els/les craftivistes ajuden a aconseguir un canvi positiu a través d'activisme personalitzat. El craftivisme permet als/les practicants personalitzar les seves habilitats particulars per fer front a causes particulars (...)”*.

Indicarem que per sort el craftivisme no és exclusiu del teixit de punt o dues agulles ni del ganxet, sinó que s'estén a pràcticament qualsevol artesanía. Inspirada en la **passió** que condueix hom a dedicar-se a una labor la major part del temps. Per això, **energia creativa i producció manual** són els elements claus d'aquesta nova onada de pràctiques activistes. El craftivisme aborda la noció d'elaborar **una artesanía, a més d'utilitària, política**, que s'usa al servei de l'altre, per a canviar les coses a millor. Un dels objectius és oferir i proposar **alternatives més sostenibles** al sistema social actual, basat en la desigualtat, el materialisme, i el consumisme. Per això, els/les craftivistes creen els seus propis articles com a resposta a l'adquisició indiscriminada de béns i a la producció en sèrie/massa, com una forma d'oposició al model capitalista imperant. El craftivisme és una **crítica** al llegat d'un món post-industrial d'usar i tirar, de productes industrials idèntics i barats en detriment de la qualitat, on l'obsolescència programada és l'habitual; al predomini de la raó i la lògica mercantil, a la pèrdua de capacitats tecnològiques tan bàsiques com reparar utensilis, crear roba o cuinar; d'un món estressant on el temps és limitat i regulat. És un moviment a favor de l'auto-proveïment, la personalització, la creativitat, el “Fes-ho Tu Mateix” (**DIY**), l'empoderament personal i la responsabilització sobre els objectes, doncs defensa que es pot viure al marge del mercat, tal com està organitzat actualment (així com que tots podem fer les nostres pròpies coses o comprar aquelles que s'han creat de forma artesanal). Enfront d'un sistema que sols aprecia el producte final, és una manera de **valorar el procés** de treball i als/les **qui** han intervingut en tal. Un cop es deixa de considerar el propi treball manual com un passatemps o una activitat menor, les manualitats es revaloren. El craftivisme permet descobrir que cada objecte fet a mà posseeix un valor social i cultural particular, que tots els ens fets a mà fan una declaració, sobre l'amor, la generositat, la creativitat. Per això, la creativitat és la matèria prima del craftivisme, ja que permet a qui el practiquen donar forma a les habilitats particulars per fer front a causes específiques. Però la majoria dels/les *crafters* prenen la natura expressiva de les seves habilitats a altre nivell. Utilitzant el seu *craft* per compartir opinions polítiques, fer comentaris sobre aspectes socials, o adoptant posicions front a qüestions específiques, *knitters* i *crocheters* fan sentir les seves veus, amb la varietat de vies distintes que els permet expressar-se a través del *craft*.

4 Segons l'Informe d'Artesania (*Crafts Report*: <http://www.craftsreport.com/articles/news.html>), quasi la meitat dels/les artesan/es (en la indústria d'uns \$13 mil milions a l'any) són menors de 45 anys, i dos terços són dones. Citat en: Courtney E. Martin. “Young Women Re-craft Feminism as DIY Project”. En *Womens Enews.org*. Post: 9.2.2007. <http://womensenews.org/story/arts/070209/young-women-re-craft-feminism-diy-project> (consulta: 15.4.2014)

L'acte del *crafting* és una via de gaudi, passatemps, meditació, poder; de compartir i mantenir força en el moviment. La quantitat de poder que otorga la pràctica *craft* sorprén perquè la seva bellesa i atracció convida a sentir-se pròxims, i a examinar sobre què versa cada peça ⁵.

El concepte “**polític**” pot aixecar dilemes. Per a algun/es el polític s'associa exclusivament al que gestionen les figures polítiques. Per a uns altres és també la participació al carrer i en el dia a dia, com les guerrilles urbanes de *craft* (que ja han arribat a Espanya). Això ha donat lloc a una infinitat d'usos de les artesanies com a eina de protesta, per elaborar missatges o invasions urbanes en un context polític i social. Per tant, com a ferramenta de denúncia, sempre des d'una actitud pacifista, combinada amb la pràctica DIY ⁶, es posen en qüestió els valors i codis del consumisme, tractant de minimitzar-lo i de resistir-se a la publicitat i les modes imposades. En paraules de la *blogger* María Laura Flores:

“Segons el craftivisme, fer coses amb les teves mans t'allibera. T'allibera de l'estrès quotidià. T'allibera del consumisme. Allibera la teva creativitat. Fer coses amb les teves mans és fer política. Fas política quan tries consumir productes fets a mà i locals en comptes dels importats i fets en sèrie. Fer coses amb les teves mans et reivindica com a dona (si és que ets dona, clar). Reivindica el treball artesanal. Et dona poder. Poder com a dona creadora i independent. Independent del sistema de consum. Autosuficient”.

En molts sentits, s'ha associat el craftivisme i la tornada de les artesanies i labors a la “Tercera Ona de **Feminisme**”, volent reclamar aquest retorn per a les dones i transformant-lo amb un traspàs de l'esfera privada cap a la pública. Per tant, el *craftivisme* pot vore's com reclam o re-elaboració de les idees feministes, “*una manera de sintetitzar un ressorgiment de l'interés en les arts domèstiques, en una nova marca del feminisme, i participar en una resistència no estructurada amb la comercialització en massa dels productes i les polítiques*”. Greer ho entén com “*un retorn a l'economia domèstica, amb un accent irònic i una abraçada d'estima*”. Però la veritat és que, indagant i repassant tot allò fet, aquest moviment no ha estat un reclam exclusiu de les noves feministes, ja que el craftivisme més original i propi del segle XXI advoca per la uni-sexualitat i l'equiparació d'aquestes pràctiques que fins llavors han estat associades en les nostres cultures a les dones. És cada vegada més freqüent veure a homes d'entre 20 i 50 anys aprenent, o confessant obertament haver après de petits (encara que en algunes àrees com a Canadà ja era habitual d'antany), a cosir, a teixir, i a fer aquestes labors més enllà de la cuina, i a dones aprenent a fer bricolatge i altres artesanies, tals com l'ús del metall, fins llavors associat a l'home ⁷.

5 Jamie. “Changing the World One Stitch at a Time”. *En Love of Knitting* (blog). Post: 19.3.2014 <http://www.loveofknitting.com/blog/blog/2014/03/19/changing-the-world-one-stitch-at-a-time/> (consulta: 19.6.2014)

6 La *University of Oregon's Zines* i el website *Do-It-Yourself Democracy* descriuen la cultura DIY com la que “*promou una ètica que exigeix la llibertat de control i l'omnipresència de grans corporacions nacionals i multi-nacionals. DIY contraresta la cultura empresarial, la industrialització i el consum de masses amb l'empresa de petita escala*”, cultura que ha vist una pujada de la popularitat com a conseqüència de la música punk i les subcultures que fan revistes i, més recentment, el *crafting*.

7 Es podria argumentar que el feminisme de la segona ona no només ha creat un espai per a dones contemporànies per recollir les seves agulles amb orgull, també ha desafiat rols sexuals naturalitzats i la masculinitat de tal manera que els homes contemporanis no han d'avergonyir-se del punt. Un estudi més ampli, sobre els *knitters* masculins i les comunitats de punt en línia per a homes, seria una afegiment útil al treball fet sobre el punt i el feminisme, com el fenomen exemplifica:

Les pràctiques craftivistes comprenen posicions que oscil·len entre l'agenda política (pacifisme, defensa del medi ambient, mobilització en contra de l'explotació dels treballador/es en les fàbriques del Tercer Món, etc...), la consciència social (lluita contra el càncer, l'analfabetisme, la violència domèstica, etc...) i els intents de contrarestar les estratègies d'un mercat que ens converteix en consumidors passius. Aquesta varietat de postures es manifesta, així mateix, de maneres diverses: organitzant tallers per ensenyar a teixir, cosir o fer punt de ganxo; fent productes artesans sense perdre de vista la sostenibilitat dels materials; realitzant peces d'abric per a persones desfavorides; intervenint al carrer sobre el mobiliari urbà (fanals, estàtues, cabines telefòniques, valles, parets,...) amb tèxtils a manera de grafiti per protestar o denunciar situacions d'injustícia o en defensa d'alguna causa.

El craftivisme tracta sobre les relacions, més que sobre els objectes. Per als/les craftivistes, la cultura DIY no s'associa específicament amb objectes, sinó amb **empoderament**: cadascú/na té i/o pot desenvolupar les habilitats per fer allò que necessita fer, en lloc d'esperar que algú altre (un home, la família, el govern, el poder, etc.) ho faci. Així, el craftivisme forma part de la tendència DIY, que és explícita o implícitament anti-globalització, anti-corporativa, anti-publicitat; "anti-" tot allò que aliena al/la consumidor/a, provinents dels processos de producció (en massa): "*busca maneres de reaccionar en contra del que està succeït, sense renunciar o estallar d'impotència*" (Greer) ⁸.

Julia Cosgrove ⁹ deia:

"Hi ha quelcom d'innegable empoderament en dir, 'Jo he fet açò' (...) la tendència DIY ofereix als seus adeptes la màxima independència, amb la qual cosa no és cap sorpresa que les feministes, qui havien lluitat molt per la independència i la igualtat, han de trobar una llar dins de les seves confinés".

Es tracta de prendre les regnes de la pròpia vida, extraure-ho de l'esfera de transacció comercial, i restaurar una connexió amb la històrica labor de les dones i el goig tradicional de les arts domèstiques. "*Cada cop que em trobe amb altres dones en un 'knitting circle', estic re-creant l'elaboració de mantes-edredons de més d'un segle enrere. Estic facilitant el creixement de la meua comunitat (...), restablint una connexió a través de les meues pròpies vies, recuperant allò que es va perdre en la recerca postmoderna, per més, més, més*". (Greer)

un dels espais rars on els homes executen pràctiques "femenines" en l'esperit d'igualtat sexual o, almenys, de neutralitat sexual.

8 Loveday Edward, Mary; Ferris, Malcolm; Bolton, Tim. "Craftivism: Changing The World One Stitch At A Time". *Crafts and Sustainability*. Plymouth College of Art.

http://crafts-and-sustainability.plymouthart.ac.uk/?page_id=262 (consulta: 19.3.2014)

9 Julia Cosgrove és cap de redacció en AFAR des de 2011. Anteriorment, fou secretaria de redacció de la revista de disseny DIY "*ReadyMade*", la qual, durant el seu mandat, fou finalista del *National Magazine Award*, Premi a l'Excel·lència.

AFAR és una multi-plataforma de viatge, que inspira i guia a aquelles persones qui viatgen pel món per connectar amb la gent, amb l'experiència de les seves cultures i la comprensió dels seus punts de vista.

Font: <http://about.afar.com/about/> En "Editorial". (consulta: 23.3.2013)

El moviment DIY té arrels filosòfiques en el *back to the land* ¹⁰(retorn a la terra) dels anys 70, impulsat per la joventut contra una creixent onada de materialisme, en un esforç per recuperar les habilitats i medis per tal d'aconseguir els propis aliments, roba i casa.

El moviment DIY d'avui, amb fronteres mòbils ampliables als/les activistes anti-globalització i les teixidores autodenominades feministes, ha transformat la filosofia per adaptar-se al món del segle XXI on els monopolis corporatius, la globalització i la publicitat intensiva han alienat el promedi de consum, des de la producció, més dramàticament que mai. Tal alienació es combat reclamant el comerç com un assumpte cara-a-cara, fet a mà, argumenten les *crafters* femenines i la seva clientela. Econòmicament i filosòfica, moltes persones joves que s'enfilen amb la sensibilitat DIY, també diuen que les allunya de les grans corporacions, que no paguen salaris dignes ni presten serveis de salut als/les treballador/es (a sovint dones en vies de desenvolupament).

Lisa Jervis ¹¹ diu:

“D’entre les meves amistats, aquells qui fan les seves pròpies coses o compren dintre la comunitat DIY, parlen sobre el desig de recolzar petites empreses en propietat de dones (...) És un desig, no sols per a protegir el medi ambient i rebutjar el capitalisme corporatiu, sinó també per gastar diners en una comunitat que és explícitament feminista” ¹².

El craftivisme, doncs, és un moviment sociocultural en expansió, d’empoderament creatiu, constructiu, col·laboratiu i relacional, que acull actualment diverses perspectives, (tal com hem esmentat): tenir la capacitat bàsica tecnològica de poder crear roba, complements i/o utensilis nosaltres mateix; treballar la creativitat; la transgressió de fer aquestes labors en entorns privats cap als públics; usar les artesanies, com a mitjà creatiu d’infinites possibilitats, per exposar, protestar o transformar algun aspecte social o polític i trencar normes; estimular l’apreciació, gràcies a l’educació i comprensió, dels/les artesan/es professionals i el seu treball cada vegada més devaluat; com una mesura ecològica i econòmica, a través de l’ús de matèria prima local i la creació de productes i objectes de bona qualitat; com a part del moviment “slow” contra un món ràpid i encorsetant ¹³.

10 La seva ‘Bíblia’ era “*The Whole Earth Catalog*”, publicat per primer cop en 1968, i recentment anomenat “*Google in paperback form*” per Apple CEO, Steve Jobs.

11 Lisa Jervis és l’editora fundadora de la revista online *Bitch: Feminist response to Pop Culture*, presidenta de la junta fundadora de *Women in Media and News*, membre del consell assessor de *outLoud Radio*, i directora de finances i operacions en curs del *Center for Media Justice*. A més dels seus nombrosos escrits per a la *Bitch*, el seu treball ha aparegut en les webs: *The San Francisco Chronicle*, *Utne*, *Mother Jones*, *the Women’s Review of Books*, *Bust*, *Salon*, *Girlfriends*, *Punk Planet*, *LiPMagazine*’ (*Informed Revolt*); i en la literatura: *Body Outlaws* (Seal Press), *The Bust Guide to the New Girl Order* (Penguin), *Tipping the Sacred Cow* (AK Press), i *Yes Means Yes: Visions of Female Sexual Power and a World Without Rape* (Seal Press). És co-editora de *Young Wives’ Tales: New Adventures in Love and Partnership* (Seal Press), i *Bitchfest: Ten Years of Cultural Criticism from the Pages of Bitch Magazine* (Farrar, Straus & Giroux). Font: <http://www.pmpress.org/content/article.php?story=lisajervis> (consulta: 8.4.2013)

12 *Op. cit.* E. Martin, Courtney.

13 Duduá. “El craftivismo no es volver al pasado, es apostar por el futuro”. *Duduadudua.blogspot.com*. Post: 13.8.2012 <http://duduadudua.blogspot.com.es/2012/08/el-craftivismo-no-es-volver-al-pasado.html> (consulta: 8.2.2013)

Tota elaboració artesanal està impregnada de la inversió emocional que comporta la seva creació. Confereix una consciència del temps, i una manera de recrear el luxe i la riquesa d'allò fet a mà. Cada pas de l'elaboració es coneix, es veu i es toca. Més enllà d'una moda passatgera, el retorn de les artesanies implica una revalorització de les habilitats que sempre s'han associat amb la labor domèstica, i de la funcionalitat dels articles artesanals, fets des de l'estima per l'afició a què hom es dedica. Concretament, en els gèneres de punt esdevenen "abraçades portàtils" carregades de conceptes com el cuidat, la calor de la llar, la dedicació desinteressada.

"Teixir en l'espai públic també genera qüestions de gènere en l'espai. Açò desplaça l'espai domèstic al consum públic, exposant la pràctica productiva que ha contribuït en el treball invisible i no remunerat de les dones. Així, les dones guanyen poder d'una activitat que prèviament simbolitzà la seva repressió".

Jack Bratich (Rutgers University, New Jersey)

El craftivisme es centra en tot un ventall d'idees i vessants que el caracteritzen. A continuació es presenta una síntesi d'aquelles **línies d'enfocament** més significatives, que han servit per classificar i analitzar les diferents accions contemplades en la investigació ¹⁴:

antibel·licisme/pacifisme: com a forma de protesta contra la guerra i la violència, del tipus que siga, els/les craftivistes juxtaposen fils acolorits i suaus amb armes fredes i perilloses; i/o confeccionen peces destinades específicament a visibilitzar-reivindicar causes no-violentes.

anti-explotació: els esforços del moviment craftivista contra el capitalisme es centren en el tema internacional de les fàbriques clandestines o d'explotació laboral. Com a opinió generalitzada entre els/les craftivistes, la millor forma de protesta contra les injustes activitats laborals (arreu del planeta) és tant cosir/teixir-se la roba, com comprar sols productes fets a mà, o de producció local.

comunal: fer comunitat, unificar/relacionar a les persones

donació: obsequiant a altres i a un/a mateix/a, utilitzant la pròpia artesanía per ajudar, quan hi ha necessitat i es dona quelcom apropiat, amb adhesions circumstancials a una causa.

ecologia: aquestes noves formes *oikonomiques* ¹⁵ comparteixen vincles genuïns, amplis i seriosos amb el comerç just i els moviments ecologistes, en una classe d'intel·ligència orgànica. Quan adquireixen nous materials, la majoria dels/les craftivistes seleccionen productes verds o de comerç just, com fils casolans o teixits orgànics, a més d'aquells recursos produïts localment. Especialment comú en el moviment és l'ús de materials i productes econòmics, *vintage* o reutilitzats, per promocionar el re-ús i minimitzar els sobrants/deixalles ¹⁶.

14 En les tables que resumeixen les accions, es refereix com a enfocament (*focus).

15 *Oikonomia*: economia per al bé comú, economia "d'anar per casa".

16 Zeiss Stange, Mary; Oyster, Carol K.; Sloan, Jane E. *Encyclopedia of Women in Today's World*, Volume 1. SAGE. p. 1371. (consulta: 23.2.2013).

embelliment (*beautification*): revestiment llanut sobre elements urbans; reivindica l'espai públic, generant un entorn menys banal i recordant a hom que la Ciutat ens pertany («*Urban Knitting*»)

formatiu (tallers): és un mode d'ensenyar artesania amb un objectiu. A través de la coordinació i celebració de tallers, concretats en tècniques específiques, els/les craftivistes aporten coneixements sobre possibles formes de generar peces, que posteriorment poden utilitzar-se en les iniciatives-accions, o confeccionar-se com a objectes per a donació. A més, durant els mateixos, generalment s'aporten nocions bàsiques sobre el moviment craftivista, a més de generar-se converses sobre amplis temes socials.

notificació (models de protesta): per a les incursions al carrer utilitzen diferents models, ensenyant als/les altres sobre les causes en què es creuen, a través d'accions que qüestionen la injustícia en les seves múltiples formes. Una forma popular és el ***knit-in***, on els/les teixidor/es s'infilten en l'espai públic i teixen per cridar l'atenció sobre allò que els concerneix. S'instal·len temporalment en el transport públic (metro, tren, autobús), o bé ocupen un edifici cívic, o bé seuen en un parc. El *knit-in* proporciona la oportunitat de protestar contra les iniquitats, al temps que permet debats continus, sobre temàtiques socials, entre els/les teixidors estacionat/des.

Altre model és la “**guerrilla**”, la pràctica de reclamar, intervindre i convertir quelcom ja en ús per a altre propòsit, amb altre aspecte diferent¹⁷.

reclam: aquelles accions específiques que protesten, s'oposen o defenen quelcom particular, exigint-ho com a dret i/o necessitat.

17 Vegeu apartat (I.) 1.7. Artivisme; (II.) 2.2. La Guerrilla del Ganxet; i (II.) 2.3.2. Guerrilla Urbana.

Així mateix, s'ofereixen els següents punts-fonaments, presents directa o indirectament, en tota pràctica craftivista, els quals, entrelaçats entre ells, sintetitzen aquest tipus d'activisme elaborat a través de l'artesanía, siga quina siga la seva variant.

Bellesa: les persones valoren les coses belles, i volen mostrar-ho als altres. Art i bellesa ajuden a empatitzar amb els problemes que d'altra manera s'ignoren.

Amor: fer craftivisme amb amor produeix satisfacció; la ira atura el pensament lògic i a llarg termini.

Coneixement: cal fer recerca i assegurar-se que el que fem és útil i no perjudicial.

Creativitat: trobar noves formes útils de fer craftivisme.

Visió: visualitzar què es vol i arribar a un projecte que ajude a aconseguir aquesta meta. L'objectiu final no ha de ser simplement elaborar alguna cosa per algú: l'art ha de ser una eina per al canvi positiu.

Sostenibilitat: equilibri entre fer el millor que es pot i no tractar de fer l'impossible, esgotant nosaltres mateixos. El Craftivisme calma, fa reflexionar, i recarrega les piles per seguir lluitant per ser un/a bon/a ciutadà/na actiu/va. Fer craftivisme quan siga eficaç, com a part del conjunt d'eines/mètodes activistes (sense substituir altres formes).

Empatia: tractar d'entendre les víctimes, perpetradors i involucrats en injustícies. L'empatia ens ajuda a entendre les motivacions de les persones, ajuda a esbrinar com participar en una qüestió més estratègica i amb les persones involucrades.

Reflexió: les "crafts" (brodat a mà, punt de creu) són actes lents i repetitius que ens ajuden a reflexionar. El Craftivisme sense reflexió pot arribar a ser passiu, ineficaç o fins i tot perjudicial, perquè no es dedica temps per pensar profundament sobre les complexitats de les injustícies.

Valor: per fer-li front a la injustícia, per mirar les nostres accions i canviar-les si són nocives, per ser una veu solitària i ser vulnerable als atacs; com diu Desmond Tutu "*Si som neutral en situacions d'injustícia, hem triat el costat de l'opressor*".

Propòsit: tenir-lo clar abans de començar a teixir; p.e: recordar que hem de ser bons ciutadans del món; construir relacions influents per treballar per a un canvi positiu; involucrar al públic en un problema.

Solidaritat: estar al costat dels altres, comprendre les seves lluites, ajudar a resoldre'ls junts usant els propis talents i passions.

18 Mary. "Our roots of activism through craft (craftivism): personal actions, behaviours & emotional intelligence". *Craftivist Collective* (blog).
<http://craftivist-collective.com/all/craftivism-tree-part-1-of-3-roots/> (consulta: 15.4.2014)

Responsabilitat: l'activisme s'ha d'enfilar a través de tot allò que es fa, no en ocasions. Tothom és responsable de recolzar a les persones vulnerables, i de cuidar el planeta. Per tant, s'ha de pensar sobre les pròpies accions (que es compra per a les menjades, com es tracta als/les veïns/es).

Respecte: s'ha de considerar als altres i a nosaltres mateixos abans d'actuar sobre un tema. Martin Luther King no va estar d'acord amb algunes de les persones que l'acompanyaven, però els respectà com a éssers humans i va treballar amb ells per obtenir els drets civils als Estats Units.

Obertura: s'ha d'estar obert/a a altres punts de vista, als canvis en els propis projectes, a la discussió, a no utilitzar "craft" si hi ha altra forma d'activisme millor per a un projecte en particular.

Igualtat: el craftivisme és una eina per desafiar la desigualtat, per treballar al costat d'altres en generar un canvi sistèmic que ens ajuda a tothom a ser vistos com a iguals en aquesta terra. Treballar junts perquè tothom pugui desenvolupar el seu potencial, independentment del seu lloc d'origen o la seva procedència.

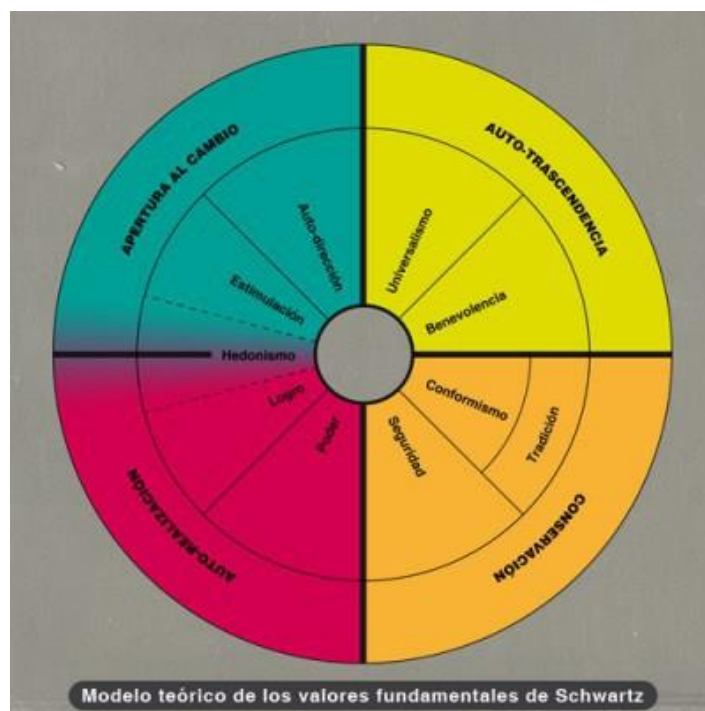
Honestedat: ser honest/a amb un/a mateix sobre què es pot fer. Per exemple: No puc eradicar els tallers clandestins al món sense haver de treballar amb els governs i les empreses, necessite accionistes que donen prioritat a les persones per sobre dels beneficis, però sí tinc poder en aquest tema com a consumidor/a.

Gaudi (*joyful*): partir de la felicitat és trobar oportunitats d'ajudar i servir als altres. No s'han de fer projectes craftivistes només perquè aporta felicitat a curt termini. Sovint les coses que són difícils i requereixen temps i pensament són les que més orgull proporcionen, i donen alegria duradora real i profunda.

En reflexionar sobre les noves estratègies de comunicació, es fan moltes referències a la importància dels valors en la comunicació social. Tot un conjunt d'informes¹⁹ recomanen, a les organitzacions socials, aprofundir en el coneixement sobre com funciona el sistema de valors humans, informació amb la qual, hom estarà més preparat per tal d'aconseguir la implicació de la ciutadania, fonamental per aconseguir les fites. Existeixen diverses teories de valors; una de les més esteses, contrastada empíricament, és la "Teoria de Valors Fonamentals"²⁰ de **Schwartz**. L'autor proposa que els valors humans s'organitzen en un continu de motivacions interrelacionades, les quals poden classificar-se en, almenys, 10 valors fonamentals, recognoscibles en qualsevol cultura. Dits valors i les relacions entre ells es reflexen en el gràfic:

19 Els informes de la ret *Common Cause* (<http://valuesandframes.org/downloads/>); el document *Finding Frames* (<https://docs.google.com/file/d/0B0IWq6o1NngLR0FsRUNySnJoekk/edit?pli=1>); l'estudi *Smart CSOs: Estratègies para la Gran Transición* (<https://docs.google.com/file/d/0B0IWq6o1NngLaVpCaI9sZnlyTjg/edit>)

20 Vegeu: Schwartz, Shalom H. *An Overview of the Schwartz Theory of Basic Values*. The Hebrew University of Jerusalem. 2012. Enllaç en: <http://scholarworks.gvsu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1116&context=orpc> (consulta: 15.4.2014)

Els valors pròxims són coherents entre sí, mentre que aquells que estan en posicions oposades són incompatibles. Una descripció detallada dels 10 Valors Fonamentals es mostra en la taula de la pàgina següent. Segons apunta l'informe *Finding Frames*, una societat amb forts valors Universalistes està més preparada per lluitar contra “*problemes més grans que un/a mateix/a*”, com la injustícia de la pobresa o el canvi climàtic. Per tant, és de gran importància continuar incidint en la promoció de valors, si es vol tenir una societat on cada individu es preocupe en major mesura de problemes globals, al marge d'interessos particulars ²¹.

Universalistes són els valors pels qual aboguen les pràctiques craftivistes, sobretot aquelles amb un enfocament solidari-caritatiu, en pretendre el benefici dels i les altres, elaborant peces de forma altruista i sense esperar cap remuneració ni reconeixement, simplement pel goig d'ajudar a qui/que més ho necessita.

21 VVAA. “¿A tí, qué te importa? (1)”. *Picaparaarriba*. 4.8.2013. <http://picaparaarriba.org/a-ti-que-te-importa-1/> (consulta: 5.4.2014)

LOS 10 VALORES FUNDAMENTALES DE SCHWARTZ Y SUS VALORES ASOCIADOS

	Valores fundamentales	Definición	Valores relacionados
AUTO-TRASCENDENCIA	Universalismo	Comprensión, entendimiento, aprecio, tolerancia y preocupación por el bienestar de todas las personas y de la naturaleza	Protección del medio ambiente Armonía con la naturaleza Mundo de belleza Mentalidad abierta Justicia Social Sabiduría Igualdad Un mundo en paz Armonía interior
	Benevolencia	Preservación y mejora del bienestar de aquellas personas con quienes se está en frecuente contacto personal	Amable, servicial Honesto Dispuesto a perdonar Leal Responsable Vida espiritual Amistad verdadera Amor maduro Sentido en la vida
CONSERVACIÓN	Tradición	Respeto, compromiso y aceptación de las costumbres e ideas que la cultura tradicional y la religión ofrecen a la persona	Aceptar mi papel en la vida Devoto Humilde Respeto por la tradición Moderado Distancia (indiferencia)
	Conformidad	Control de las acciones, inclinaciones e impulsos que pueden molestar o herir a otros y violar normas o expectativas sociales	Obediente Honrar a padres y mayores Cortesía Autodisciplina
	Seguridad	Seguridad, armonía y estabilidad de la sociedad, de las relaciones y de uno mismo	Limpio Seguridad Nacional Reciprocidad de favores Orden social Seguridad familiar Sentimiento de pertenencia Saludable
AUTO-REALIZACIÓN	Poder	Estatus social y prestigio, control o dominio sobre las personas y recursos	Poder social Autoridad Riqueza Conservar mi imagen pública Reconocimiento social
	Logro	Éxito personal mediante la demostración de competencia, de acuerdo a los estándares sociales	Tener éxito Capaz Ambicioso Influyente Inteligente
APERTURA AL CAMBIO	Hedonismo	Placer y satisfacción sensual para la propia persona	Placer Disfrutar la vida Indulgente consigo mismo (que se permite excesos)
	Estimulación	Emoción, riesgo y novedad en la vida	Atrevido Vida no rutinaria Vida excitante
	Auto-dirección	Independencia en el pensamiento y en la toma de decisiones, creación y exploración	Curiosidad Creatividad Libertad Elegir las propias metas Independiente Respeto por uno mismo

Breu cronologia d'esdeveniments crucials

A continuació, s'introdueixen esdeveniments concrets del moviment craftivista, els quals considerem essencials per haver marcat un punt d'importància en el moviment, o bé un inici: des d'individus i col·lectius, a objectes i projectes, o fonts literàries:

<i>Quan?</i>	<i>Qui?</i>	<i>Què?</i>	<i>On?</i>
2002	Shanon Schollian	<i>Stump Cozy Project</i>	Oregon Forests, EUA
2003	Betsy Greer	<i>craftivism.com</i>	projecte de sociologia
2004	“ “	<i>Taking back the knit...</i>	Goldsmiths College, Univ. of London
2005	Magda Sayeg	<i>“Alpha”</i>	Raye boutique, Houston
2005	Akrylik & PolyCotn	<i>Knitta (Knitta Please)</i>	Houston
2007	12.9 Jimbo	<i>International Crochet Day</i>	Spokane, Washington, EUA
2008	Jafa Girls	<i>Knit Knot Tree</i>	Yellow Spring, Ohio [pop. <i>Yarn Bomb</i>]
2009	Lauren O'Farrell	<i>Knit The City</i>	Londres [pop. <i>yarnstorm</i>]
2009	Leanne Prain & Mandy Moore	<i>“Yarn Bombing: The Art of Crochet and Knit Graffiti”</i>	Ed. Arsenal Pulp Press (9.2009) (Canadà & EUA)
2010	Arzúa Ardat Kosar	YBLA	Los Angeles
2011	Bali	<i>Twilight Taggers</i>	Melbourne, Australia
2011	Deadly Knitshade [traducció:]	<i>“Knit the City: Maschenhaft Seltsames”</i> <i>“Knit the City: A Whodunnknit Set in London”</i>	Ed. Hoffmann und Campe (2.2011) (Alemania) Ed. Summersdale (9.2011) (UK)
2011	11.6 Joann Matvichuk [<i>Purl Gurls</i>]	<i>International Yarn Bombing Day (IYBD)</i>	JM from Lethbridge, Alberta, Canada
2011	Arzúa Ardat Kosar	<i>Yarn Bombing 18th Street</i>	YBLA (catàleg auto-publi) (6.2011) (Santa Monica, California)

Nota: Els llibres es diferencien en negreta: **[literatura]**

Una vegada definides les característiques principals del moviment craftivista, fem un incís que ens sembla pertinent, pel contingut d'aquesta investigació.

La nostra proposta és la següent: donat que ens expressem en la llengua del Paísos Catalans, decidim aportar, tal com va fer Betsy Greer, una nova terminologia, que s'adequa a la temàtica que tractem. Com diu José María Íñigo, "*Per a què utilitzar terminologia anglesa, quan tenim les nostres pròpies paraules i expressions genuïnes?*"²².

Betsy Greer ja va proposar el terme "craftivism". En la pròpia llengua en què s'expressem, proposem diferents acepcions:

1^a. buscant l'arrel de la paraula "artesanía" en la seva llengua materna, el grec, trobem "τέχνη" (també "tècnica"), referint les aplicacions pràctiques del saber destinades a la millora de la vida material humana, activitats aplicades que són producte de l'habilitat, de la creativitat i es basen en tècniques apreses²³.

D'aquesta primera proposició, amb un enfocament específic en l'activitat del Teixir, es podria adaptar a "teixivisme" (*tejivismo).

2^a. modificant l'arrel del terme "craftivism", per adequar-lo: "artesivisme" (des d'artesanivisme/artesactivisme).

Quant a la terminologia específica de la vessant "yarn bombing" o "yarn storming", proposem la següent, i entre corxets [x] suggerim les abreviatures:

"L'Assalt en Fibra" [A.e.F] [A.F]

"L'Assalt del/en Fil" [A.d/e.F]

"L'Embolcall de/en fil/fibra" [E.e/d.F]

Per tant, l'equivalència terminològica dels termes anglosaxons traduïts en la llengua catalana quedaria com segueix: "artesivisme" (*craftivism*); "embolcall de fibra" (*yarn storming*), amb la seva abreviatura "EdF"; "teixivisme" (*knittivism*). A partir d'aquesta proposició terminològica, les següents pàgines de la investigació van a referir els termes catalans enunciats, excepte en aquells casos en què, per facilitar la comprensió o per la idoneïtat del context, utilitzarem la terminologia original.

22 Declaració recurrent en el programa "*No es un día cualquiera*", en RNE (Radio Nacional de España).

23 "Arte". *Etimologías*. Font: <http://etimologias.dechile.net/?arte> (consulta: 11.11.2014).

Bibliografia i URLgrafia:

Duduá. "El craftivismo no es volver al pasado, es apostar por el futuro. *Duduadudua.blogspot.com*. Post: 13.8.2012 <http://duduadudua.blogspot.com.es/2012/08/el-craftivismo-no-es-volver-al-pasado.html> (consulta: 8.2.2013)

Greer, Betsy. En: <http://craftivism.com/about/craftivism-definition/> (consulta: 12.2.2013)

Greer, Betsy. *Encyclopedia of Activism and Social Justice*. Anderson, G. & Herr, K. (Eds.). Sage Publications, Inc. Thousand Oaks, CA. 2007. p. 402.

Jamie. "Changing the World One Stitch at a Time". *Love of Knitting* (blog). Post: 19.3.2014 <http://www.loveofknitting.com/blog/blog/2014/03/19/changing-the-world-one-stitch-at-a-time/> (consulta: 19.6.2014)

"Julia Cosgrove". *Afar.com*, "Editorial". <http://about.afar.com/about/> (consulta: 23.3.2013)

"Lisa Jervis". *PM Press*. <http://www.pmpress.org/content/article.php?story=lisajervis> (consulta: 8.4.2013)

Loveday Edward, Mary; Ferris, Malcolm; Bolton, Tim. "Craftivism: Changing The World One Stitch At A Time". *Crafts and Sustainability*. Plymouth College of Art. http://crafts-and-sustainability.plymouthart.ac.uk/?page_id=262 (consulta: 19.3.2014)

Martin, Courtney E. "Young Women Re-craft Feminism as DIY Project". *Womens Enews.org*. Post: 9.2.2007. <http://womensenews.org/story/arts/070209/young-women-re-craft-feminism-diy-project> (consulta: 8.4.2013)

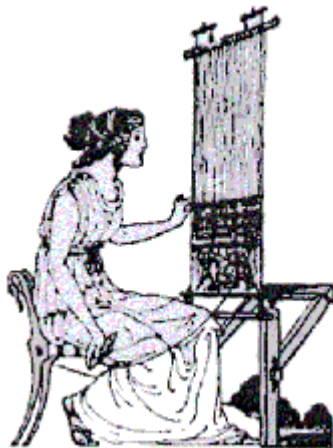
Mary. "Our roots of activism through craft (craftivism): personal actions, behaviours & emotional intelligence". *Craftivist Collective* (blog). <http://craftivist-collective.com/all/craftivism-tree-part-1-of-3-roots/> (consulta: 15-6-2014)

Zeiss Stange, Mary; Oyster, Carol K.; Sloan, Jane E. *Encyclopedia of Women in Today's World*, Volume 1. SAGE. p. 1371. (consulta: 23.2.2013).

1 Plantejaments teòrics, polítics, socials i artístics

L'art funciona per associació d'idees, capta i expressa de forma intuïtiva allò incipient, allò recentment acceptat, allò que encara està germinant en l'inconscient col·lectiu ²⁴. Buscar la unitat de l'ésser humà en la diversitat de les seves obres és l'intent de l'etnologia (etnografia, antropologia), definida com un mode original de coneixement (Lévi-Strauss). Açò permet entendre perquè l'aproximació antropològica avui no es limita a les societats llarg temps anomenades "primitives", sinó que també s'aplica al domini d'allò històric així com als problemes socials i culturals del món contemporani. Però a més, és precís incloure el "cóm" i el "què" del seu conèixer.

La indagació de les artesanies, i en concret, del teixit, en l'antiguitat exigeix una amplitud d'horitzons que dilata l'espai i el temps en direccions múltiples, tant cap a la pre-història com cap als nostres dies. Els últims decennis han enriquit el coneixement del filat i del teixit de la pre-història, sobre tot l'euro-asiàtica; i els treballs etnològics enllacen el passat grec amb pràctiques i instruments del teixit al nord d'Europa, amb precisions abans impensables. Un nexa múltiple associa avui l'espai i el temps que separa a les mítiques teixidores homèriques de les vilatanes noruegues i fineses de fa tan sols unes dècades: el teler vertical i l'espai mateix de les labors (per exemple, la tendència per les habitacions superiors de les cases on es guarden o disposen els telers) comparteixen no poques fórmules i gestos, resumits en el temps ²⁵. La pre-història, l'etnologia i la història busquen el cabdell comú d'una pràctica que arrela en el neolític però que, al mateix temps, es manté diversa i sempre renovada. La temporalitat metafòrica del filat (el fil de la vida, el fil del temps, el fil ara del nostre discurs) és ressò d'aquesta labor mil·lenària i respon a un joc de continuïtats i discontinuïtats de la història que reflexen i multipliquen els usos socials del llenguatge ²⁶.

Aracné. Asseguda,
treballa en un teler vertical.

24 Robles Reinaldos, Gerardo. *Investigación artística. Propuestas de entorno y participación*. IVAC y tiempos de acción paralela. Ed. Visión Libros, Madrid. p.53.

25 Hoffman, Marta. *The Warp-weighted Loom. Studies in the History and Technology of an Ancient Implement*. Universitetsforlaget, Norsfolkmuseum (Noruega). 1964.

26 Per a la semantització del llenguatge metafòric del teixit, cf. Durand, Gilbert, *Les structures anthropologiques de l'imaginaire*. Paris, 1969. ps.369-72.

1.1 Antecedents històrics

El terme “craft”, artesanía, sol associar-se amb l’ardit o l’engany; també s’identifica amb enginyer o astúcia, amb hom qui és hàbil. En la parla anglesa, s’utilitza com a nom i com a verb: el substantiu refereix a ofici, treball, destresa, manualitat; el verb, generalment transitiu, a manufacturar, confeccionar, fer, crear, fins i tot escriure o elaborar ²⁷. En grec, per exemple, es pot dir “teixir” un pla/projecte. De manera similar, la paraula francesa per a engany (*trick*) és *tricotar*, que significa “amarrar”. En la novel·la *A Tale of Two Cities*, el personatge Madame Defarge, una treballadora de la Revolució Francesa, codifica secretament, en les seves labors, els noms d’aquells que prompte seràn executats.

Les artesanies parlen de tradició, de tècniques, de la connexió entre diferents generacions, de la càrrega de coneixements tàcits que ens arriben a través de les mans; tenen l’especial habilitat d’incidir en els nostres pensaments personals, en la nostra memòria emocional. Sabem que, tradicionalment, en la cultura occidental els homes han (pre)dominat (en) el món artístic. Per contrast, la cultura artesanal és marcadament femenina: tant s’ha associat a les dones, que a sovint ni es qüestiona ²⁸. Les Dones, tradicionalment, han sigut les responsables de la llar i de la roba; i així, l’artesanía tèxtil femenina es féu una extensió d’aquell treball quotidià. Les artesanies s’han associat amb cuidat i manteniment. Els productes artesanals, elaborats a escala humana, esdevenen pròxims, però no se’ls dedica especial atenció ²⁹.

Històricament, l’artesanía fou la forma de producció pre-capitalista. Abans de la Revolució Industrial (R.I.)³⁰, les tècniques artesanals eren necessàries i bàsiques, i els béns fets a casa foren la clau per a la supervivència. La realitat comú era la de produir articles a mà que posseïen “valor d’ús”: teixir jerséis, fer mantes, i demés objectes, bé per a un ús particular, bé per obtenir ingressos extres en l’economia de la llar. La producció artesanal, llavors, s’associava tradicionalment amb una comunitat forta i vital en la creació, tot emfatitzant el temps i l’habilitat dedicats en crear un objecte.

Per altra banda, en concret l’art de la costura ha sigut un poderós símbol de poder. Atena, la deessa grega, entre altres coses, de la saviesa i de la guerra, era també patrona de l’artesanía, famosa per enfrontar-se amb Aracne en una competició “teixeril”, per establir la seva supremacia. Què tan famosa deessa posseïra estes habilitats demostra el respecte amb el qual es sostenien. Deesses filadores apareixen arreu del món, a més de les bruixes, l’encarnació del poder femení desenfrenat, les quals filaven i “teixien” encanteris. La imatge duradora del poder del/la filander/a es transmet en contes de fades (la bruixa malvada, per exemple, amenaçà la felicitat d’un regne sencer amb el seu fus).

27 “craft”, en *Wordreference*. <http://www.wordreference.com/es/translation.asp?tranword=craft> (consulta: 15.4.2014)

28 Parker, R. & Pollock, G. *Framing Feminism. Art and the Women’s Movement 1970–1985*. Pandora. London.1987.

29 Ihatsu, A-M. *Käsityö suomalaisessa kulttuurissa*. Kaukinen, L. & Collanus, M. (eds.) Akatiimi. Helsinki. 2005. ps. 19-30.

30 Revolució Industrial: període comprés entre la segona meitat del segle XVIII i principis del XIX; el Regne Unit en primer lloc, i la resta d’Europa continental després, sofreixen el major conjunt de transformacions socioeconòmiques, tecnològiques i culturals de la història de la Humanitat des del Neolític. Font: viquipèdia: https://es.wikipedia.org/wiki/Revoluci%C3%B3n_Industrial (consulta: 15.4.2014)

Atenea i Aracné. 1475-85. J. Tintoretto

No sols la costura: també el Teixir té una llarga història, que abasta fabricació en sèrie, pràctica domèstica, artesanía tradicional, art, alta costura, disseny, oci, necessitat i frugalitat ³¹. La Revolució Industrial i la invenció de la màquina de teixir tragueren el filat i el teixir fora de l'esfera domèstica; més pròxims al nostre temps, amb el creixement de la tecnologia es fabriquen en sèrie cabdells filats coherentment calibrats, i béns de teixir. No obstant, la fabricació no deixà obsolet el teixir a mà: la seva global i eclèctica història travessa les guerres civils russes en els anys 20, l'alta costura dels anys 50 i 60, i una gamma de tècniques i tipus de fils ³². En el Regne Unit, la importància del teixir com a tècnica s'emfatitzà en els anys 40, en període de guerra, amb la campanya de salvament (*Ministry of Information*) "*make do and mend*", mentre en la postguerra en les escoles s'ensenyava el teixir a mà com a tècnica domèstica útil. En Occident, els anys 80 marcaren una disminució en la popularitat del teixir, doncs la disponibilitat de barates màquines teixidores encariren els articles fets a mà. En la cultura popular també canvià la imatge del teixir, com a allò "passat" i de "tedi domèstic", reforçada per una literatura en què les artesanies de casa confirmen les divisions de les labors domèstiques i enterboleixen les fronteres entre treball i oci. Brodar, teixir i fer cobertors es caracteritzaren com les activitats que reflexen l'estat precari en temps i recursos de l'oci femení, el qual s'havia d'ajustar a la família i a les obligacions de treball ³³.

31 Turney, J. *The culture of knitting*. Berg. New York. 2009.

32 Rutt, R. *A history of hand knitting*. Batsford. London. 1987.

33 Deem, R. *All work and no play: The sociology of women and leisure*. Milton Keynes: Open University Press. 1986.

The Singer, 2013. Sally Ackerman (K Witta). Fil de cotó croxetat sobre màquina de cosir. L'artista paròdia l'obsessió d'embolicar qualsevol element, recobrint precisament una màquina que fa les funcions de costura. Font: *Tumblr*: "Fibre Arts"

El sistema capitalista, amb l'increment de la producció en massa, van provocar que l'artesania devinguera en mercaderia per ser comprada i venuda amb diners, com a "valor de canvi". A mesura que la industrialització, vora la dècada dels anys 50, anava desplaçant béns de producció local, les tècniques artesanals es convertiren en "aficions de soterrani", aïllades en un racó cultural. La necessitat de ser capaç de fer punt, teixir, filar o cosir es desplaçava amb roba barata. L'increment en la quantitat de dones treballant fora de casa redueix la inclinació a fer-se les pròpies peces de roba. L'artesania amb agulles fou la reliquia de la servitud domèstica femenina. Esdevingué àmbit de la iaia, antiquat i allò a fer en cas de ser fràgil i/o eixir poc.

Betsy Greer ³⁴ diu que abans de l'any 2000 el terme *knitting* evocava molts pensaments sobre àvies, l'àmbit domèstic i tot d'aspectes poc radicals. Gràcies al ressorgiment recent de l'artesanía, la nova generació de *knitters* han redefinit l'artesanía i el "fet a casa", de forma que reflecteix millor l'actual visió del feminisme i de la domesticitat.

Portada del llibre de Betsy Greer *Knitting for Good!*

³⁴ Greer, B. *Knitting for Good! A Guide to Creating Personal, Social, and Political Change, Stitch by Stitch*. Trumpeter. Boston & London. 2008.

*L'art és un espai d'intuïció, creació, sorpresa, imprevisibilitat.
L'expressió d'una emoció, d'un sentiment, [...d'] estats mentals universals ³⁵.*

1.2 Domesticitat al carrer, (nocions d') espai públic

La domesticitat s'ha associat amb l'espai privat des del segle XVII, i durant molt de temps s'ha associat amb el femení i amb la mare ³⁶. Els emplaçaments habituals de producció femenina, en l'interior dels espais domèstics, expressament funcionaven com espais de treball exclusivament de dones, així com espais de "confinament"; així ens ho recorden antropòlegs i historiadors.

There Is No Place Like Home (No hi ha cap lloc com Casa).
Peça elaborada exclusivament amb l'ensamblatge de materials en desús.

La transferència del privat cap al públic es coneix com a "nova domesticitat". Però no en el sentit de transformar el vell en nou. La "vella" domesticitat, amb les connotacions negatives de subordinació femenina, labor devaluada, i restriccions de rol social, mai podria abastar per complet allò que actualment es produeix en aquestos espais. L'actual terme és una afirmació de la domesticitat oberta, un "detornar la casa" ³⁷, que supera les anàlisis feministes, doncs són pràctiques que proliferen per si mateixes. La casa, la llar, s'ha fet social i global. Es podria, fins i tot, anomenar així: **casa social ("social home")** ³⁸, amb dos significats:

35 Casacuberta, David. *Creación colectiva*. Gedisa, Barcelona. 2003. p.68 i 74.

36 Scott & Keates. 2004.

37 *Detournement* és la pràctica d'inspiració Situacionista, consistent en tornar a escriure i "re-tornar" una imatge o significat, per donar-li una nova càrrega política i buidar-la del seu poder original.

38 Aquesta analogia prové de la noció autonomista de la *social factory*, en la qual els procediments i

(a) les pràctiques de l'esfera domèstica, que físicament surten a l'espai públic; (b) el reconeixement que la llar sempre s'ha entrecruat amb relacions socials. La casa social reconeix les condicions opressives, com també que la casa no era simplement un espai de captura (dominació sexual, explotació de treball)³⁹. És també un espai de producció substancial irreduïble a la reproducció mecànica. Les interaccions i pràctiques fora del circuit capitalista, que evadeixen la preponderància patriarcal, poden formar noves formes de producció de valor.

Així, les artesanies no són pas una moda, doncs la moda està vinculada al sentit de transitorietat. El "fet a mà" és quelcom permanent amb una llarga història. I sense dubte, continuarà fent-se en un futur. Fins i tot en aquest nou entorn contemporani, l'artesanía encara és un mitjà amb significat. Fortament relacionades amb tradicions, manteniment, cura i feminitat, la nova artesanía no pot obviar antics missatges procedents de les tècniques. Segons Karen Searle⁴⁰, la versatilitat de teixir demana als/les artistes qui l'usen: honrar la història i la tradició del treball femení o aixecar preguntes sobre el gènere i la domesticitat. El punt pot evocar associacions amb l'adorn i el cos, i records de comoditat, calor i cuidat. Això també pot aixecar preguntes sobre el temps i la productivitat, i com aquests són valorats en la nostra societat.

Vaginal Knitting, 2012. Casey Jenkins.
Performance on l'artista, en l'espai galerístic de la *Darwin Visual Arts Association* (Austràlia),
teix durant 30 dies, des del cabdell ubicat a l'interior de la seva vagina.

mecanismes de la disciplina fabril comencen a impregnar la vida quotidiana.

39 Matthews, Glenna. *Just a Housewife: The Rise and Fall of Domesticity in America*. Oxford University Press. 1989.

40 Searle K. *Knitting Art. 150 Innovative works from 18 contemporary artists*. Voyageur Press. Minneapolis. 2008.

Malgrat la llarga tradició, l'artesania i sobretot el punt estan sent renovats i reconvertits tot el temps ⁴¹. Avui en dia l'artesania té un nou paper en la nostra societat. Els lligams de la tradició i la utilitat cedeixen pas a la lliure creativitat de les artesanies contemporànies, permetent l'expressió de pensaments i emocions, sent també polítiques o crítiques. Emergeixen noves formes d'art urbà amb orientació artesanal, nous moviments artesanals que desplacen el "fet a mà" dels àmbits domèstics cap a les àrees públiques: als blogs en Internet, als cercles artístics, i a l'art de carrer. Es popularitza el Teixir: proliferen els *knitting blogs*; les persones, sobretot joves, es reuneixen a teixir en públic o en *knit cafés*.

Encontre teixidor en "La Cafeteria", Villaverde del Río, Sevilla. Octubre 2015: Nombroses voluntàries espanyoles uneixen els seus esforços per confeccionar mantes, que donen a la població síria. Foto: ©CristinaQuicler.

I sorgeixen moviments com l'Urban Knitting, que és una forma d'expressió artística artesanal, manifestada sobretot en l'espai urbà. Genera el seu particular àmbit, on s'encreuen aficionat/des i professionals, tradicions i cultura contemporània. Com assenyala Javier Abarca ⁴², expert en art urbà (Urbanario): "*és molt amable: convida a l'acció a gent de perfils variadíssims*". Aquest art urbà suau basat en habilitats manuals, funciona utilitzant estratègies familiars tant per a les belles arts com per a l'art de carrer.

El Teixir en públic trasllada la interioritat del domèstic cap a l'exterior, mostrant la producció de la vida domèstica que esdevé dintre dels recintes, el treball-labor invisible i impagat/da. Es pot establir certa analogia entre el teixir públic i l'al·letament en públic d'uns 30 anys enrere ⁴³.

41 Strawn, S. *Knitting America. A Clorious Heritage from Warm Socks to High Art*. Voyageur Press. Minneapolis. 2007.

42 Tenreiro, Anxo. "Tejer la Ciudad". *Youtube*. Publ: 18.12.2013.
<https://www.youtube.com/watch?v=XHNkgYokdmE> (consulta: 15.2.2014);
Publicat també en: *Vimeo*: <https://vimeo.com/82166525>

43 Higgins, C. "Political Protest Turns to the Radical Art of Knitting". *The Guardian*. Post: 31.1.2005.

Ambdós actes obren la intimitat de l'espai domèstic al consum públic. Ambdós actes resulten intensament productius, i generalment han contribuït a la labor invisible i impagada de la dona. Al respecte, també Javier Abarca cita:

“Quan es fa en casa, és un àmbit domèstic, íntim; es fa pera un/a mateix/a o per a algun membre de la família. El YB està dirigit a l'espai públic: hi ha una sèrie d'implicacions que el desmarquen de la utilitat que tenia com a tradició; en el nou panorama té altra funció i finalitat”⁴⁴.

Les noves manifestacions craftivistes prenen l'espai públic, permetent a les dones inter-cambiar històries, habilitats, coneixements i estratègies, i parlar sobre els aspectes més opressius que afectaven (i continuen afectant) al col·lectiu de dones. D'entre les més destacades expressions d'activisme artesanal, es troben, com hem referit anteriorment, els **knit-ins**. Els components activistes de la cultura craft ressalten amb la celebració d'aquest tipus d'esdeveniments públics. Diversos grups i col·lectius destacats els coordinen, com són el *S/he Collective*, el *RKC (Revolutionary Knitting Circle)*⁴⁵, i el *AKM (Anarchist Knitting Mob)*. Aquest últim va coordinar l'esdeveniment “*Massive Knit NYC*”, en memòria a Jane Jacobs, urbanista famosa pel seu innovador treball sobre la importància dels espais públics en les ciutats. Van convocar a les persones interessades a reunir-se en el *Washington Square Park* de Manhattan. El punt clau de l'acció va ser, en paraules del/les organitzador/es, recordar-nos (tal com féu Jacobs) que els espais públics ni són estàtics ni permanents, sinó que són processos en construcció; els i les *crafters*, al mateix temps, reforcen l'essència comunal i creativa del públic. Entre altre dels projectes s'inclou “*Wombs on Washington*”, acció avortada on úters teixits i reunits *online* anaven a ser llençats en les escales de la *Supreme Court*.

Knitted Womb, 2004. Patrons d'úters teixits per MK Carroll, impulsora de l'avortada campanya *Wombs on Washington*.

<http://www.theguardian.com/uk/2005/jan/31/arts.artsnews1> (consulta: 15.2.2014)

44 *Op.cit.* “Tejer la Ciudad” [Documental].

45 Vegeu ANNEX 1.

El ressorgir de les artesanies s'enllaça fortament amb el *milieu* ⁴⁶ social, sobretot com a pràctica polititzada de recursos, coneixement local, i formes no jeràrquiques d'organització. Darlene Clover ⁴⁷ examina altre tipus d'activisme, no lligat a la típica pràctica revolucionària, una pràctica artesanal molt més denigrada: el **quilting** (de cobertor). El cobertor (*quilt*), com altres medis tàctils, a sovint es limita a la vella domesticitat, a les funcions de valor d'ús (calidesa, comoditat, seguretat), devaluant el seu potencial polític. “*Crying the Blues*” va ser una exposició on s'utilitzà el *quilting* per transportar històries, idees i preocupacions de les persones majors canadenques, incloent assistència mèdica, educació del néts, retallades salarials i pèrdues de treballs ⁴⁸. Més que com a sèrie de representacions, aquest material es va difondre com a nou instrument pedagògic. El producte final anava més enllà del simbolisme, com a cos de pràctiques materials interconnectades que van formar-generar comunitat ⁴⁹.

CTB quilt, 2005. Un dels cobertors de la iniciativa “Crying the Blues”. Cada quadrat representa una de les branques del OAPO (Old Age Pensioners Organization)

Detall d'un requadre del cobertor.

46 “milieu”, del francès, equival a entorn social.

47 Clover, Darlene. “Sewing Stories and Acting Activism: Women’s Leadership and Learning Through Drama and Craft”. *Ephemera*, 5. 2005. ps. 629-42.

48 *Ibid.* p. 635.

49 Tan important com el producte final va ser la relació amb el procés, la fenomenologia de la pràctica.

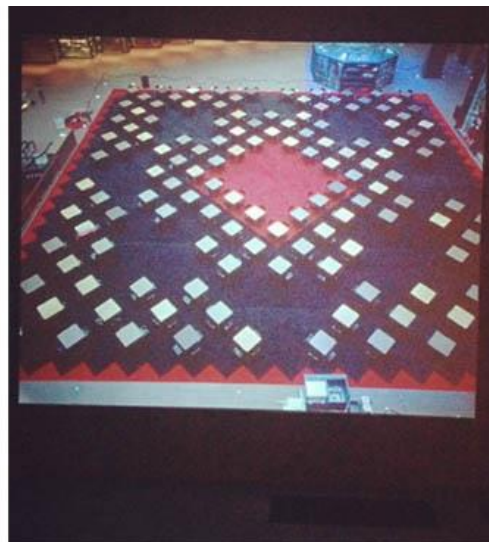
Susanne Lacy utilitza el recurs del cobertor per realitzar dos projectes participatius: *Crystal Quilt* (1987), i *Between the Door and the Street* (2013), en els quals uneix l'espai privat amb l'espai públic, tot inserint-se en el espai quotidians per donar veu a les persones que hi participen:

artista: Suzanne Lacy

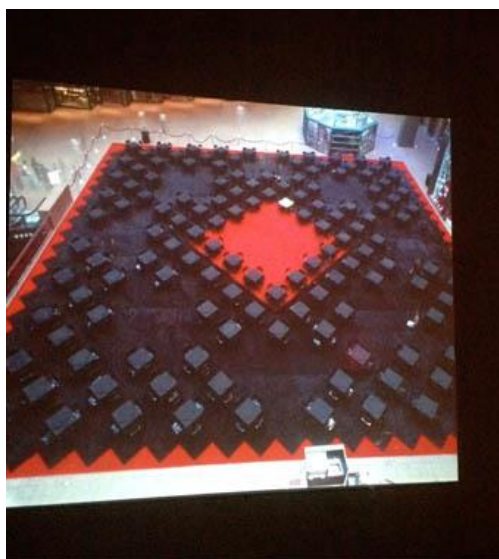
obra:

Crystal Quilt

1987

La tela del cobertor (esquerre); i fotograma del video de la performance, amb la distribució basada en el disseny (dreta). imatge: thewomensroomblog.com

The Crystal Quilt. Fotogrames de l'obra de video. imatge: thewomensroomblog.com

The Crystal Quilt. 1987. Minneapolis. imatge: TheJewishChronicle

data: 1987

materials/tècniques: performance

ubicació: Minneapolis, (centre comercial)

enfocament (*focus): feminisme; col·laboració

objectiu (*target): conversar i compartir punts de vista (sobre qüestions de gènere)

pressupost: (Creative Time; the Brooklyn Museum)

financia: Elizabeth A. Sackler Foundation, Stephanie Ingrassia, Katie Michel, Barbara Nessim, Mary Jo and Ted Shen, Ellen Taubman, Ippolita Rostagno, Carol Goldberg, Diana Wege Sherogan, Annette Blum, Judy Cox, Louise Eastman, Jeanne Greenberg Rohatyn, Toby Devan Lewis, Brooke Garber Neidich, Pamella Roland, Martine Trink Rubenstein, Victoria E. Schonfeld, Elizabeth Smith, Frederieke Taylor, Barbara Tober, Donna Harkavy, Joyce Pomeroy Schwartz, Claudia Baez, Riva Blumenfeld, and Margaret Sullivan;
col·laboren: The Park Place/Underhill Avenue Block Association

dedicació-execució: contínua

descripció: En 1987, en Minneapolis, Lacy va reunir a unes 430 dones, majors de 60 anys, perquè compartiren els seus punts de vista sobre l'envelliment, com a culminació d'una obra pública de tres anys de durada, que versava sobre l'empoderament i el donar veu a les dones majors. Aquest projecte s'anomena **The Crystal Quilt**. El vídeo d'aquesta performance mostra com les dones majors participen en el projecte creatiu. Totes elles es reuniren a conversar al voltant de taules disposades seguint el patró d'un cobertor. El treball va tindre com a objectiu donar "veu i visibilitat a les dones majors", d'acord amb Lacy, qui afirma que a mitjan dècada dels 80, als EUA, les temàtiques de gènere conduïren l'art de la performance, i les experiències de gènere de les dones influïren en el contingut de l'art. El *Crystal Quilt* utilitzà cobertors de Minneapolis per als teixits necessaris per l'espectacle.

La interpretació original es va fer per a 3000 persones, en un centre comercial de Minneapolis, durant el Dia de la Mare, i ho va retransmetre en viu la televisió nord-americana.

És una peça que captiva: la forma com el disseny influeix en els colors, les taules i la construcció de l'actuació.

"Between the Door and the Street":

és el primer projecte d'art públic creat per l'artista feminista Suzanne Lacy en NYC. Unes 400 persones, tant dones com homes, seleccionats per representar totes les edats, orígens i perspectives, es reuniren (19.10.2013) en les escales del *Park Place*, un bloc residencial en Brooklyn, per a participar en converses improvisades sobre aspectes relacionats amb el gènere, o qüestions d'actualitat referents a drets reproductius i immigració. Milers de membres del públic (vora 2000) es passejaren entre els grups, observant, escoltant allò que es deia, i formant les seves pròpies opinions; ajudant a formar un nou enteniment d'allò que significa avui el **feminisme**.

El projecte va sorgir d'una sèrie de profundes i variades conversacions entre Lacy i un grup de dones activistes, celebrades durant el transcurs de cinc mesos. Lacy considera aquest treball preparatori per ser una peça clau del projecte en el seu conjunt, conformant-se tot ell amb les idees, coneixements i principis sorgits.

Fou generat sobre un ric cos de treball, entre els quals s'inclouen: *The Oakland Projects*, realitzats en Oakland, Califòrnia, entre 1991 i 2000; *The Tattooed Skeleton*, en el Museo Reina Sofía, de Madrid, en 2010; *Silver Action*, que es presenta en la Tate Modern de Londres, a principis d'any; i *Cleaning Conditions*, part de l'exposició *Do It* en la Manchester Art Gallery, a Anglaterra, en l'estiu de 2013.

Silver Action es tracta de la primera obra d'art que, en el seu contingut, integra els comentaris dels medis socials en temps real; Lacy comisarià tot allò que van dir 20 *bloggers* i nombrosos *tweeters*, en un article [futur] que abastarà tot allò succeït durant la jornada.

Alguns comentaris escoltats:

Ser activista:

"Per descomptat que continue sent activista als seixanta! Mantinc la promesa de passar més temps amb la meva família, però sembla que mai succeirà";

"És molt frustrant parlar amb dones joves qui pensen que viuen en un món igualitari";

"Cóm fer de l'activisme part de la nostra vida, quan encara existeixen desigualtats estructurals en tantes institucions?";

"Encara estic en el partit comunista, en realitat per assegurar que entén que el feminisme és important, i encara que es tenia com una desviació de la història, a poc a poc s'aprecia com un factor important";

"Quantes dones necessiten ajuda, però tenen massa orgull per demanar-la!";

"El règim d'austeritat liquida a les dones majors de la força de treball";

"L'afirmació del bon treball és important, no es tracta de fama, és el mode de canviar les coses";

L'envelliment:

"M'agrada deixar de ser propietat pública, no tenir "tíos" comentant sobre el meu cul o pits; és un gran alleujament";

"Quan vaig tornar als EUA amb 50 anys, ningú volgué contractar-me, malgrat que comptava amb 30 anys d'experiència";

“Visc en Tottenham, i tenim un enllumenat públic molt dolent; quan som majors, caminem més lent, i ens sentim intimidades en l’obscuritat”;

“El secret per sobreviure quan ets major és tenir amic/gues més joves...o aconseguir un gos...”;

“La majoria pensen en les persones majors com un grup d’edat tancada, però abasta una àmplia franja, dels 60 als 100”;

“El moment de dir estic ací, estic bé, puc viure la meua vida”;

“El món és teu als vint anys, però estàs massa ple/na d’inseguretats per apreciar-ho”;

Sexisme rotund:

“Mon pare em negà anar a la universitat,. dient-li a ma mare que no ho necessitava. Finalment, he aconseguit anar amb 60 anys!”;

“El meu primer dia de treball, sent cap de departament, dirigia una reunió quan em van demanar que servira el té, i ‘fos mare’ perquè era dona”;

“L’esport encara és un escenari important per al feminisme”;

Les milleres en vestuari

“Les faixes les utilitzaven les xiques bones; si no s’usava, la consideraven a una ‘oberta’, ‘fresca’, ‘libertina’”;

“Quan vaig començar a ensenyar, les dones havien de portar faldilla; els pantalons, senzillament, estaven prohibits. I ensenyava en el sud profund, on més calor feia, i malgrat això, havíem de portar calces gruixudes”.

Dones amb les seves històries transcrites en les pantalles [emocionant]
imatge: thewomensroomblog.com

sobre Suzanne Lacy Artista de Los Angeles, és internacionalment coneguda com pionera en el camp de l'art socialment compromès i públic. Les seves instal·lacions, vídeos i performances s'ocupen de qüestions tan crítiques com la violència sexual, la pobresa rural i urbana, l'empresonament, la identitat de gènere, el treball i l'envelliment. Treballant en col·laboració, i com si fou model d'un organitzador de la comunitat, Lacy ha realitzat projectes de gran escala a Londres, Oakland, Los Angeles, Charleston, Carolina del Sud, i les muntanyes de Kentucky. Ha guanyat beques de nombroses fundacions, inclòs el *National Endowment for the Arts and Rockefeller Foundation*, i la seua obra ha sigut exposada i recollida per institucions nacionals i internacionals.

Lacy és també coneguda pela seua escrits. En 2010, Duke University Press va publicar una col·lecció dels seus assajos, titulat *Leaving Art: Writings on Performance, Politics, and Publics, 1974-2007*. També va editar el llibre influent *Mapping the Terrain: New Genre Public Art*, publicat en 1995 per Bay Press. Lacy ha ocupat diversos càrrecs influents en tota la seua carrera, incloent co-fundadora del *Women's Building* en Los Angeles, un dels primers centres comunitaris de dones propietàries, i co-fundadora del *Visual and Public Art Institute*, en la Universitat Estatal de Califòrnia en Monterey Bay. Actualment és presidenta fundadora del (Màster en Belles Arts) *MFA in Public Practice*, en l'Otis College of Art and Design, a Los Angeles.

url/publicació: Amanda. "Suzanne Lacy at Tate Modern Tanks". *The Women's Room*. Post: 5.9.2012. <http://www.thewomensroomblog.com/2012/09/05/go-see-this-quickly-suzanne-lacy-and-lis-rhodes-at-tate-tanks/> (consulta: 8.6.2014)

Bubbe Wisdom, LouiseSilk. "Between the door and the Street". *The Jewish Chronicle*. Post: 19.10.2013
http://thejewishchronicle.net/pages/full_story/push?blog-entry-Tomorrow-+4-30-+Park+Place-+Prospect+Heights-+Brooklyn%20&id=23877857 (consulta: 8.6.2014)

Creative Time. "Between the Door and the Street".
<http://creativetime.org/projects/between-the-door-and-the-street/>
(consulta: 20.12.2014)

Vegeu: *Vimeo*: "Between the Door and the Street. A performance initiated by Suzanne Lacy".
<https://vimeo.com/110300194> (consulta: 9.6.2014)

Aquesta qualitat comunal esdevé de moltes maneres en el món artesanal (*crafting world*), des dels blogs en línia fins a les manifestacions públiques, des de petites sessions *Stitch 'n Bitch* en centres culturals fins a conferències. Aquestes reunions en i fora línia ajunten a persones i idees, per elaborar i “vendre” un producte, connectant a cada membre i a les seves habilitats, competències i creativitat; en altres paraules, tot entrelaçant la seva labor material ⁵⁰. Com anoten els autors Minahan & Cox ⁵¹, el ressorgir del *crafting* és un fenomen col·lectiu profund, amb dimensions progressives (dones qui s'expressen via “tercers espais”), així com iteracions radicals de protesta. La connectivitat mateixa del *craftivism*, d'acord amb els autors, és el medi de vèncer l'enajenació en una societat de la informació. El *crafting* és un moviment social i, de tant en tant, una forma d'acció directa. La política del *crafting* implica nombrosos estrats: des de la reforma, intentant influir en les lleis/normatives (ex: drets reproductius); des de la recaptació de fons i la conscienciació (ex: “*Craft The Vote*”, o “*Afghans for Afghans*”); des de les intervencions culturals (ex: *street art*, *stencil art*, *grafitti*), que inserten missatges en els espais comercialitzats de la vida diària; des de l'acció directa en els carrers (*protest knit-ins*). A més dels continguts dels missatges, els i les protestador/es recorden que les tàctiques disruptives de carrer necessiten trobar-se amb l'acció directa d'arrels mundanes, i que l'acció contenciosa necessita aparellar-se amb projectes cooperatius ⁵².

Manifestants mostrant la “Peace Scarf” (amb un total de 7 milles de llargària), com a part de la protesta en Berkshire contra el sistema d'armes nuclears, dins de la campanya *Wool Against Weapons*, (*Action AWE*), en agost de 2014.

Font: PopularResistance.org

50 Bratich, Jack Z/ Brush, Heidi M. “Fabricating Activism. Craft Work, Popular Culture, Gender”. *Utopian Studies*, 22.2. p. 248.

51 Minahan, Stella/Cox, Julie Wolfram. “Stitch’nBitch: Cyberfeminism, a Third Place, and the New Materiality”. *Journal of Material Culture*, 12(1). 2007. ps. 11-12.

52 *Op.cit.* Bratich. p. 249.

1.2.1 L'adorn. Del cos humà al cos urbà: vestint la ciutat

Donat que s'aplica a l'ornament del cos humà, l'adorn és un art visual compost de múltiples traces formals estètiques. Els treballs de F. Boas (1927) i de Lévi-Strauss (1955, 1958) mostren de quina manera l'adorn, aïllat del seu suport (el cos humà), i un cop que els seus elements han sigut desmuntats i reordenats, pot revelar llaços estilístics i conceptuals amb les produccions d'altres formes d'activitat creadora com el **teixit**, la pintura o l'escultura. En la mesura en què els elements formals d'ornamentació i la seva combinatòria venen definits d'entrada per la tradició, i es posen en acció per la creativitat individual, nombrosos teòrics parlen de l'adorn com un "llenguatge". En el nivell més fonamental, constitueix un idioma cultural específic susceptible d'assenyalar la distinció entre natura i cultura: la pertinença a la humanitat, per oposició a l'animalitat, a través de pràctiques com la perforació de les orelles, el llimat de les dents o l'afaitat de la cara. A més, l'adorn del cos humà tradueix un estatut: ja siga marca permanent (escarificació, tatuatge, deformació del cos) o ornamentació provisional (pintura, pentinat, joies, vestit); i expressa el gènere, la divisió entre mascles i femelles: fins i tot quan ambdós sexes utilitzen les mateixes matèries primes i tècniques, sempre hi ha variacions (d'estil, material o disseny). La decoració corporal pot assenyalar la pertinença a un grup social particular (tribu, casta, clan o classe), una etapa del desenvolupament de la persona; pot tenir implicacions rituals (estatut d'iniciació, de sacerdot/essa o xaman/a; estat de tràngol, dol o pol·lució menstrual), o polítiques (estatut de primogènit, de cap, de guerrer); pot assenyalar la pertinença a grups interns de la societat i fins i tot a tendències ideològiques (quan diferencia a punks, o als artistes d'avantguarda). Al mateix temps que ofereix un ampli repertori de senyalitzacions estatuàries, l'adorn, en tant que pràctica cultural definida, és un medi privilegiat de realçar la bellesa, l'atractiu eròtic o el prestigi [dels interessats]. Encara que cada grup recorre de forma selectiva als seus propis recursos materials, l'adorn constitueix amb freqüència un aspecte excepcionalment diversificat de la cultura material ⁵³. En un estudi molt documentat, A. i M. Strathern (1971) subratllen la codificació social de l'ús del color i de les relacions conceptuals que existeixen entre les variables estètiques de gènere ⁵⁴.

Les pràctiques craftivistes d'embolcallar amb fibra (*Yarn Bombing*, o *Urban Knitting*) "adornen" o vesteixen la ciutat.

I què es vestir? "Cobrir o adornar un cos amb el vestit"; "guarnir o cobrir una cosa amb altra per a defensa o adorn"⁵⁵, dotant-lo d'una identitat que és a la vegada personal i social. Per a l'observador, els signes visuals del vestit proporcionen informacions immediates: [en el cas de les persones] edat, gènere, ètnia, classe social, nivell d'ingressos, professió, adscripció religiosa i procedència geogràfica es manifesten a través de variables indumentàries. [en el cas del mobiliari urbà intervingut]

53 Bonte, Pierre & Izard, Michael (eds.). *Diccionario Akal de Etnología i Antropología*. Akal. Madrid. 1996.

54 ...i demostren que, entre els pobles de Nova Guinea, pintura corporal, tocats de plomes, adorns amb ossos i conxes, i vestit s'organitzen per donar lloc a una imatge global de la persona.

Strathern, A. i M. *Self-decoration in Mount Hagen*. G. Duckworth. Londres. 1971.

55 Real Academia Española, *Diccionario de la Lengua Española*. Madrid, 1992. 1477.

El vestit (/vestir) és, doncs, un element de comunicació i de relació; constitueix un llenguatge en sí mateix, i qui l'utilitza pot recrear-lo com a fórmula d'afirmació personal (/col·lectiva) o assumir-lo per a identificar-se amb el grup al qual pertany. El llenguatge del vestit és, com qualsevol altre, un sistema de comunicació que s'aprèn i es practica.

país: **Espanya**

col·lectiu: **Urban Knitting VLC**

*Los Bolardos, 2011. Acció col·lectiva del UKVLC:
Font:UrbanKnittingValencia*

- data: 7.8.2011
- materials/tècniques: llanes multicolors, teixides amb diferents tècniques
- ubicació: Plaça del Negrito, Barri del Carme, València
- enfocament: embelliment
- objectiu: fer somriure a la gent que es troba amb els bolards pel carrer;
posar color al gris habitual del mobiliari urbà;
evitar que retiren els bolards, i els cotxes aparquen en les voreres
- descripció: El col·lectiu decora una dotzena de "bolards", amb acolorides fundes de ganxet, situats en la Plaça del Negrito, en el centre (casc antic, Barri del Carme) de València. Tant al veïnat com als/les comerciants els sembla una idea força original. El grup de "ganxilleres" va assumir l'acció perquè volien alegrar els elements de mobiliari urbà

El col·lectiu publica la crònica en el seu blog:

“En aquest 5é Urban Knitting, les nostres estimades víctimes van ser els ‘bolards’ de la Plaça del Negrito. Allí vam estar el passat 7 d’agost preparades amb agulles i llana. Al veïnat del Barri del Carme els ha encantat, estan content/es amb el bolards folrats del seu barri; d’això es tracta, de que la gent somriga pel carrer i...amunt el ganxet!!!!!!” (1).

Una dels seus membres, Laura Chiapero àlies “Re-enganchada”, publica en el seu blog: “*Altre cop ataquem la ciutat amb llanes! Va ser un migdia amb molta calor, però ens ho vam passar en gran, com sempre*” (2); i explica:

“Pretenem robar somriures als veïns que passen per ací amb centenars de problemes en el seu cap. No cerquem lucrar-nos, només divertir-nos i fer un món més feliç (...) Tenim moltes més idees i més llocs on anem a oferir la nostra particular forma d'animar a la gent. A més, ens diverteix i som una dotzena de persones que ens ajuntem setmanalment per a teixir” (3).

L’acció va tenir molta repercussió a nivell mediàtic. Les fundes van volar per la ret en unes poques hores: “*S’hem sorprés per la repercussió que està tenint, i sobretot estem molt contentes. Ens sentim molt orgulloses*”, afirmen membres del grup (4a). Per exemple, en el periòdic digital de *Las Provincias*, aquesta va ser la notícia:

“Un bolet, una girafa, un ninot, un home amb un capell roig. De la nit al dia els bolards de la plaça del Negrito han adquirit personalitat. Unes fundes de punt de ganxo perfectament teixides cobreixen els pals d’acer en ple cor del Carmen. Ningú sap qui ha confeccionat aquestes singulars peces de colors a cadascuna més original. Van aparèixer diumenge passat sense motiu algun i presideixen la plaça del Negrito de València davant l’expectació de veïns i turistes. «No sabem qui els ha fet ni per a què, però queden molt graciosos i alegren el carrer», comentava ahir un veí del barri. Alguns pensaven que els havien dissenyat els propietaris dels pubs al costat de la plaça del Negrito per a atraure a més clients. No obstant açò, ells asseguren que també desconeixen als autors d’aquest singular art. «Hi ha dues llegendes, uns diuen que ha sigut una associació de dones que es dediquen a teixir altruïstament i uns altres diuen que són uns artistes independents», van coincidir diversos cambriers dels bars de la plaça del Negrito. L’original iniciativa està provocant els riures del veïnat, qui aplaudeixen la idea. «Ja era hora que la gent oferira espontàniament el seu art en el barri i no solament siguem notícia pel negatiu», comentava ahir el president de l’associació de veïns del Carmen, Miguel Wiergo. Les divertides fundes acaparen les mirades de tota la clientela, la gran majoria d’ell/es turistes estranger/es que a les nits es dediquen a fotografiar-se amb els nous bolards. «Almenys són divertits i així no et fas mal perquè, qui no s’ha colpejat amb un d’ells? Tothom els odia», reconeixia una veïna que els sorteja diàriament. Les fundes estan perfectament lligades als pals i és complicat retirar-les, però en els últims dies ja ha desaparegut una. «M’encanta la idea i tant de bo saberem qui els han fet, perquè hauran hagut de passar hores i hores teixint», afegia una altra resident. Els/les residents, fins i tot, proposen que l’autor/a de les misterioses fundes continue teixint més per a completar la resta dels bolards del barri. «Aquests pals són horribles; sempre ensopeguem ab ells. D’aquesta forma segur que ja no caurem», va dir un veí” (4b).

A més, el periòdic va realitzar una entrevista a les ganxilleres, de les quals va publicar el vídeo (5).

Adriana Latino, una de les comerciants del barri, considera que:

“La idea és genial, fantàstica i molt original (...) em sembla artístic, no de protesta; és una mostra d’art o de quelcom original, que és característic del casc històric (...) els turistes li fan fotos, perquè crida molt l’atenció” (6).

El grup valencià de teixidores i ganxilleres reivindica en el seu blog com a responsable de les fundes de ganxet, assumint orgullòs la seva acció, per a la qual convocaren als/les seguidor/es, aportant les mesures dels bolards i anunciant la seva intenció de “vestir” tals elements urbans que eviten la invasió de voreres pels cotxes (7). Dies més tard de l’acció, comenten que, malgrat els riscos d’exposar el seu art, seguiran col·locant-ho per la resta de la ciutat:

“La pena és que els anteriors que hem col·locat van desaparèixer a l’instant. Vam col·locar un en Renfe i més tard en la Menina de Sant Vicent però també van desaparèixer (...) Pensem que no fem gens a ningú i tot el contrari alegrem la vida a la gent”.

Una idea que aplaudeixen els veïns i esperen que s’estenguen per la resta de la ciutat, i fins i tot que treballaren per a l’Ajuntament. Les guerrilleres teixidores no pretenen guanyar diners, encara que asseguruen que si el Consistori els contractara per a decorar la ciutat no tindrien problema: *“Seria una gran forma de posar color a aquest mobiliari tan gris i amb el qual ensopega molta gent”* (8).

Estan emocionades i no es creuen el que estan vivint. En quatre dies el nombre d’integrants del seu moviment Urban Knitting es va triplicar sorprenentment, amb quasi un centenar d’integrants guerrilleres del ganxet. Laura Chiapero explicava:

“És increïble, no cessem de rebre felicitacions per la nostra idea i ens demanen unir-se. Nosaltres estem encantades i quantes més siguem molt millor (...) Si aconseguim que la gent es pare i es divertisca entre tant d’aclapament, doncs ja ens donem per satisfetes”.

L'alcalde en funcions, Jorge Bellver, aplaudia l'espontània iniciativa sorgida a València i assegurava que des de l’Ajuntament en principi no hi havia cap impediment: *“A priori ens sembla bé, decora el mobiliari urbà i és agradable a la vista”* (9); *“és una magnífica iniciativa que cal felicitar”* (10). El també regidor d’Urbanisme, no obstant açò, va matisar que la iniciativa era ben rebuda sempre que no es convertira en un punt de brutícia, i va matisar: *“Per descomptat, del manteniment i neteja de cada funda s’han d’encarregar elles, nosaltres no ho anem a fer”* (9); *“l’únic problema que pot tenir és el del manteniment (...) aquesta iniciativa no pot quedar solament en la col·locació d’aquesta coberta al bolard, hem de demanar-los un sobre-esforç, ha d’haver-hi un manteniment. L’Ajuntament de València no pot fer el manteniment d’un producte tan artístic i tan artesà com aquest, sinó que el mateix col·lectiu ha de fer-ho”* (10).

La presidenta de la Federació de Veïns, María José Broseta, també estava encantada amb la peculiar iniciativa i animava a aquest grup d’espontànies a seguir decorant els barris de la ciutat:

“Ens encanta aquesta original forma de decorar la ciutat i les animem a que ho facen pel mobiliari urbà repartit pels nostres barris. Si aconseguim que canvie la imatge avorrida, doncs molt millor”.

El furor va ser tal, que fins i tot, veïns d’altres poblacions van contactar amb el moviment perquè decoraren les seues ciutats:

“Ens han demanat que anem a les illes Canàries per a decorar el seu mobiliari urbà. És increïble el bon acolliment que estem tenint” (9).

- url/publicació:
1. “5º Urban Knitting. Crónica”. *UrbanKnittingVLC*.
<http://urbanknittingvlc.blogspot.com.es/2011/08/5-urban-knitting-cronica.html>
 2. “Urban Knitting-Tejido Urbano”. *Re-enganchada.blogspot.com*. Post: 8.8.2011.
<http://re-enganchada.blogspot.com.es/2011/08/urban-knitting-tejido-urbano.html>
 3. Belén. “Fundas de ganchillo para los bolardos de El Carmen”. *VayaCiudad*. Post: 12.8.2011 <http://www.vayaciudad.es/valencia/fundas-de-ganchillo-para-los-bolardos-de-el-carmen.html>

Noticia en premsa: <http://urbanknittingvlc.blogspot.com.es/2011/08/prensa-y-mas-prensa.html> :

4. [a] Fernández, C. "Un grupo de ganchilleras reivindica el enfundado de bolardos de Valencia. *Las Provincias*. Post: 12.8.2011.
<http://www.lasprovincias.es/20110812/comunitatvalenciana/valencia/bolardos-valencia-reivindicacion-ganchillerasx-201108121540.html>; [b] Fernández, C. "Quién ha tejido las fundas de los bolardos?". *Las Provincias*. Post: 12.8.2011.
<http://www.lasprovincias.es/v/20110812/valencia/quien-tejido-fundas-bolardos-20110812.html>
5. vegéu: <http://www.lasprovincias.es/videos/valencia/ciudad/1107468172001-urban-knitting-ganchillo-invade-ciudad.html>
6. "Varios bolardos del centro de Valencia, enfundados anónimamente en ganchillo". *Qué!* Post: 12.8.2011 <http://www.que.es/ultimas-noticias/curiosas/201108121513-varios-bolardos-centro-valencia-enfundados-efe.html>
7. (redacció) "Trajes a ganchillo para los bolardos". *ABC*. Post: 12.8.2011
<http://www.abc.es/20110812/local-comunidad-valenciana/abci-ganchillos-201108121547.html>
8. Fernández, C. "Ataque tejeril para decorar el mobiliario urbano de Valencia". *Las Provincias*. Post: 13.8.2011.
<http://www.lasprovincias.es/v/20110813/valencia/ganchillo-alegra-vida-20110813.html>
9. Fernández, C. "Las guerrilleras atraen a más de 100 aficionadas". *Las Provincias*. Post: 17.8.2011
<http://www.lasprovincias.es/v/20110817/valencia/ganchilleras-atraen-aficionadas-20110817.html>
10. (redacció) "Valencia anima a las ganchilleras a mantener las fundas de bolardo". *El Mundo*. Post: 17.8.2011
<http://www.elmundo.es/elmundo/2011/08/17/valencia/1313600552.html>
(redacció) "Graffiti a ganchillo". *El País*. Post: 13.8.2011.
http://elpais.com/diario/2011/08/13/cvalenciana/1313263077_850215.html

FB:

<https://www.facebook.com/ValenciaKnits/photos/a.207194799300982.51492.206477846039344/245131038840691/?type=1&permPage=>

Nota: Totes les URL consultades són a data: 12.2.2013

1.2.2 El tèxtil, aproximacions tècniques

Tèxtil, derivat del llatí *texere*, teixir, és el terme genèric aplicat originalment a teles teixides; avui s'utilitza també per a filaments i fils sintètics, així com per als materials teixits, filats, embuatats, acotxats trenats, adherits, nugats o brodats que es fabriquen a partir dels mateixos. També s'usa per a referir-se a teles no teixides produïdes mitjançant la unió mecànica o química de fibres. El teixit, una de les primeres activitats artesanals, ja es practicava en el Neolític, com ho demostren els fragments de fibres de lli trobades en les restes de poblats lacustres de Suïssa

Els tèxtils són materials elegits i utilitzats per la seva flexibilitat, ja siga disposats al llarg, per tort o trenat, o en superfície, plans o amb forma, per embolicar, contindre o vestir. Abasta la *cistelleria* i el conjunt de *rets* o teixits de malles. Les tres tècniques es distingeixen per la lleugeresa major o menor dels seus brins o fils, i per les diferents ferramentes que resulten: la cistelleria tracta elements suficientment fermes per ser assemblats a mà, plans (estores) o més freqüentment amb forma (recipients); les rets ensamblen fils lleugers en malles, freqüentment calades (rets de pesca), amb ajuda d'un dispositiu de tensió i/o de ferramentes de calibrat; en el teixit, dos series de fils lleugers, trama i ordit, són entremesclats amb ajuda d'una instal·lació complexa, el teler.

Gràcies a condicions excepcionals de conservació (medi molt sec, humitat constant o empremtes deixades en l'argila), es coneixen alguns testimonis que es remonten al Neolític; de totes maneres, l'exemple de les cultures lítiques recents permet suposar una pràctica més antiga de la cistelleria i de les rets. Des dels primers documents, en tot cas, es posa de manifest un dels trets notables d'aquest conjunt, l'extrema dispersió i fixesa en el temps, de tots els grans tipus, establits en referència a la construcció i al mode d'encreuament o d'enrotllament dels brins. Sembla un cas exemplar de convergència tècnica: sense que cap del processos de muntatge impose un material determinat, i havent adquirit les ferramentes des de fa mil·lennis (dits àgils i un punxó), els modes de trenat adoptats estan en relació amb les qualitats requerides per a cada utilització (robustesa o lleugeresa, paret tancada o calada, malles estirables o fixes, etc.).

En el teixit, per contra, les variacions d'entrecreuament dels fils tenen menys efectes sobre les qualitats funcionals dels productes, però els diferents tipus de telers suposen grans diferències en les condicions i el ritme de treball. Els telers es disposen principalment en dues grans famílies en quant a la manera de separar els fils de l'ordit per al pas de la trama.

En una, la més estesa, un llistó de lliços i una barra de separació es tenen alternativament en la mà. La disposició general del teler diferencia tres variants que corresponen al seu torn a àrees geogràfiques i modes de vida: pesat marc de fusta fixat verticalment en la casa (o corral) per a tota la duració del teixit d'una peça de grans dimensions (Àfrica del Nord i Orient Mitjà; Nou Mèxic); ordit estés al llarg per quatre estaques clavades al sòl, o enrotllada sobre els seus *enjulios durant els desplaçaments (grups nòmades d'Àfrica del Nord a l'Àsia Central); teler mòbil, estés solament quan la teixidora es posa a treballar, entre un punt fixe i un respatller en què es recolza (Sudest asiàtic i Indonèsia, Amèrica del Sud i Amèrica Central).

La segona família és la del teler clàssic d'Europa i conca mediterrània, Àfrica, Índia, Àsia oriental fins a Japó. En la seva forma més simple, posseïx una estructura on es fixen *litzos en dos files, units per un sistema de corrioles (o petits pèndols) i de pedals, mitjançant la qual s'assegura la separació alternativa dels fils de l'ordit. Si es passa de dos a quatre *litzos o més, el principi continua sent el mateix, i pot ser obtinguda mecànicament (i ja no amb l'únic treball dels dits) uns gran varietat d'efectes decoratius; també en aquestos telers s'incorporen els sistemes de "tirada" i jacquard, obrint possibilitats de decoració teixida quasi infinites.

Per tal d'evocar el lloc d'estes activitats en les diverses societats humanes, es pot dir que estan presents per totes parts, indispensables per a l'equipament personal, domèstic, productiu i freqüentment simbòlic, però que existeixen tota classe de casos en el món, quant a la categoria social i el sexe dels actors, el seu grau d'especialització i les relacions que regulen la distribució dels seus productes, en el marc de la família, de la localitat, de les rets d'aliança o d'intercanvi, d'un comerç amb més o menys intermediaris...Més si es considera l'activitat tèxtil ressituada en la cadena operatòria completa, abans de la fabricació pròpiament dita, amb les fases d'adquisició i de preparació de les matèries primes, i després de les operacions d'acabat i de distribució dels productes, ambdues freqüentment en mans d'actors diferents.

Per tant, sols en el si d'una societat poden ser considerades la dispersió i les modalitats de transmissió de coneixement tècnic concernent als tèxtils, al mateix temps que la importància social i econòmica d'aquestes activitats ⁵⁶.

A propòsit de les argumentacions, destaquem el reconeixement de les catifes de Chiprovtsi, per la UNESCO⁵⁷. El mètode tradicional de Bulgària per teixir catifes ha estat reconegut per la UNESCO, l'Organització de l'ONU per a l'Educació, la Ciència i la Cultura. Així es garanteix la preservació d'aquestes tècniques perquè les futures generacions puguin conèixer-les.

Les dones treballen amb el teler, igual que les seves mares i àvies. Teixen catifes en petits tallers del poble de Chiprovtsi, a les muntanyes del nord-oest de Bulgària.

La teixidora, Virginia Mincheva diu: "*Vam aprendre a teixir quan érem molt joves, amb les nostres mares i àvies. En aquells temps no hi havia classes per aprendre a teixir; tot quant sabem ho vam aprendre a casa*".

56 *Op.cit.* Bonte & Izard. p.700-701. Cita les fonts:

Emery, I. *The Primary structures of fabrics*. Textile Museum. Washington DC. 1980 (1966).

Leroi-Gourhan, A. *Evolutions et techniques: L'homme et la matière*. Albin Mitchel. París. 1943 (trad.esp. *Evolución y técnicas*. Taurus. Madrid. 1989).

Roth, H.L. *Studies in primitive looms*. Bankfield Museum. Halifax. 1950.

57 París, 26.11.2014: el Comité Intergovernamental de la UNESCO, dedicada a la conservació del patrimoni cultural no material inscriu per unanimitat en la Llista Representativa Mundial d'elements del patrimoni cultural immaterial la candidatura proposta per Bulgària "La Tradició de l'Elaboració de Catifes de Chiprovtsi". El Ministeri de Cultura presentà la candidatura búlgara de la producció de catifes de Chiprovtsi a la UNESCO a finals de març de 2013. L'elaboració de catifes de Chiprovtsi és el tercer element búlgar que figura en la Llista Mundial després de les Àvies de Bistritsa i la dansa dels nestinar. Font: <http://bnr.bg/es/post/100490498> (consulta: 28.11.2014).

Ara, la UNESCO ha reconegut aquesta orgullosa tradició, que es remunta al segle XVII. El teixit de catifes de Chiprovtsi ja forma part de la llista de patrimoni cultural intangible de la humanitat de la UNESCO. El teixit, ordit en un teler vertical, és idèntic per tots dos costats.

La professora de l'Institut d'Etnologia, Mila Santova assenyala: *“El teixit de catifes de Chiprovtsi és una tradició en la qual participen totes les dones del poble, excepte explicades excepcions, fins i tot avui dia, a pesar que el món és molt diferent ara al d'antany”*

A l'escola del poble, els nens s'alternen per practicar amb el teler i aprendre les tradicions que distingeixen a aquesta regió de les altres. Quant als homes, el seu treball és rentar, cardar i filar la llana d'ovella.

Abans, les dones solien filar a mà, però avui dia el procés sol estar mecanitzat. L'esperança és que ara que la UNESCO ha reconegut aquesta tradició, els vilatans mantinguen viu el seu llegat ⁵⁸.

Teler en repòs, amb treball teixit en procés

58 Hongyun, Duan. “UNESCO reconoce el tejido de alfombras tradicional de Bulgaria”. Post: 27.1.2015
Font: CCTV.COM. <http://espanol.cntv.cn/2015/01/27/VIDE1422321602124863.shtml>
(consulta: 30.1.2015)

Detall dels fils

1.3 Relació d'allò públic/privat

Ampliem els conceptes relatius a l'espai públic, introduïts en l'apartat anterior. Com ja hem esmentat, la dècada dels anys 60 marcà la fi de la divisió entre espai públic i privat, emfatitzant el diàleg i el compromís social, en què l'art es fon amb la vida quotidiana. Amb la influència de la Tercera Onada Feminista (80-90) el retorn de les artesanies propicia el trasllat de l'àmbit privat a l'esfera pública.

Fins i tot en la seva forma més provocativa, el grafiti de punt convida a la contemplació. Els *yarnstorms*⁵⁹ fomenten el canvi “amb un somriure en lloc d'una ganyota, un murmuri en comptes d'un bram”, en paraules de Deadly Knitshade, fundadora del col·lectiu londinenc *Knit the City*. El punt i el croxé són quasi sinònims de calidesa, tendresa, cuidat i comoditat. La majoria de fil bombarder/es són dones, aspecte gens sorprenent tenint en compte que les arts de la fibra, en general, s'associen amb el gènere femení i la domesticitat. Les/els teixidor/es guerrilla juguen amb aquesta idea: les seves produccions filades en casa les traslladen fora, a l'esfera de l'art urbà, dominat pel masculí i la confrontació. Kosar explica que:

“En la seva juxtaposició, aparentment disparell, entre el teixit de punt i el grafiti, (a sovint associada amb conceptes oposats com femení-àvia-interior-domèstic-íntegre-suau front a masculí-’enfant terrible’-aire lliure-públic-underground-tens), la pràctica del bombardeig de fil redefineix ambdós gèneres”.

Threep Parlour, l'àlies per a l'artista que fundà l'equip de teixir *Yarn Bomb Ojai*, declara obertament que el YB és un “art del carrer femení”. Ella sempre ha tingut afinitat pel grafiti i els murals, i s'inspirà en les intervencions que va veure en Berkeley, Los Angeles i voltants; però assegura que a sovint no era benvinguda, com a dona, tractant de participar en l'escena de l'art al carrer. El YB es convertí en una via de la seva expressió artística en un espai segur. Les dones del Y.B.O. (amb edats compreses entre els quaranta i pocs i els seixanta i molts) començaren a cosir de forma anònima l'estiu de 2012⁶⁰; per a aquestes practicants, el YB resulta una revitalització d'espais urbans degradats, i una reivindicació d'espai per a dones artistes.

“(...) qualsevol nova forma d'art, com el YB, ajuda a mantenir viva la comunitat creativa”⁶¹.

59 Lauren O'Farrell (*Deadly Knitshade*) rebateja el terme de *yarn bombing* pel de **yarn storming**: “En Londres convé evitar la paraula bombardeig(...) referir-se als Assalts Filats sona més creatiu que els bombardejors, que és destructiu; és un terme més boig i excèntric”.

60 La primera instal·lació, “*Shock and Awe Night*”, fou un projecte ambiciós que tingué lloc a altes hores de la matinada, del 25 de juliol de 2012, bombardejant totes les avingudes d'Ojai. Des d'aleshores, han tingut l'acollida de nombrosos locals i negocis que han sigut fil-bombardejats; fins i tot s'ha establert una comunicació oberta entre els artistes, la policia, i els funcionaris de la ciutat, per permetre que les obres romanguen. Font: Lackey Shaffer, Nancy D. “Bombs away. Yarn Bomb Ojai goes off in the Valley”. *VCRReporter*. Post: 13.6.2013. http://www.vcreporter.com/cms/story/detail/bombs_away/10961/

61 Cita en “*Ojai Yarn Bombers 2014*”. Youtube (4'55"): <https://www.youtube.com/watch?v=s6AJowJ8Ri8>

nom projecte: *Vintage Caravan yarn-bombed*
(exposició)
(intervenció)
(caritat/donació)

_creadors: vuit *knitters de Nundle

dates: 2013

ubicació: Sydney. Austràlia

enfocament (*focus): embelliment; caritat

objectiu (*target): teixir un gran jersei de llana, per folrar una vella caravana

financia: Sydney Royal Easter Show'13; comissió projecte: Woolmark, Country Style

materials: 1100 cabdells de 50 gr de llana, procedent de 20 ovelles; agulles de teixir de 10 mm.

tècniques: teixit de llana amb calça, d'un enorme jersei

dedicació-execució: cinc setmanes

obra:

Vintage caravan

2013

La caravana llanuda mostrada en el *Sydney Royal Easter Show*.
imatge: Kim Honan

descripció: Una vella caravana abrigada en un gran jersei de llana es va mostrar en l'espectacle agrícola més gran d'Austràlia, el "*Sydney Royal Easter Show's Sheep and Wool*". L'Empresa Woolmark i la revista *Country Style* van comissionar el projecte "Nundle Woollen Mill", al nord de Nova Gal·les del Sud. Nick Bradford diu que vuit knitters molt enèrgics de Nundle van teixir el jersei de punt trenat. Per acabar-ho van dedicar cinc setmanes i 1,100 pilotes de 50 grams de fil, procedents de la llana de, aproximadament, 20 ovelles.

*"En la major part de jerséis teixits (per a éssers humans) s'utilitza un fil de vuit ceps (...) Vam produir un fil de 48 ceps: prenem un fil de vuit ceps i ho enrotllem sis vegades per obtenir un fil del grossor aproximat del menovell. Llavors els *knitters van començar a teixir el jersei".*

No obstant això, no van requerir agulles de fer punt més grans.

"Usem agulles de 10 mil·límetres, que han produït un punt molt atapeït (...) El jersei gairebé s'ha fet tridimensional, surt de la caravana".

Nick Bradford diu que la reacció de la gent ha estat aclaparadora.

"La gent passa i comenta que és l'atracció número u del Sydney Royal Easter Show".

La caravana de verema dels anys 1950 pertany a Roberto i Yvonne Kerr (Leppington, Sydney).

"En general la usem quan viatgem amb una altra gent que tenen caravanes velles" (Sr. Kerr). Ell comenta que quan la caravana és exposada, desperta memòries afectuoses en la gent. És el que va passar quan la parella va prendre la caravana fins a Nundle per folrar-la amb el jersei.

"Una dama es va posar molt nostàlgica quan va veure la furgoneta, i l'endemà va portar una foto d'una furgoneta en què ella i el seu marit van passar la seva lluna de mel en 1951".

El "Nundle Woollen Mill", una de les últimes filanderies operatives al país, ara afronta un dilema interessant. Volen conservar el jersei de llana sobre la caravana, però com els seus amos la volen de tornada, buscaran una caravana similar. Nick Bradford espera que la caravana quede com a mostra permanent en el molí.

"Al principi, la idea era tallar el jersei i convertir-ho en mantes per donar-les a gent necessitada. Però per la quantitat d'esforç dedicat comencem a pensar que hauríem de trobar una caravana per donar-li continuïtat".

url/publicació: Honan, Kim. "Vintage caravan yarn-bombed". *ABC Rural*.
Post: 2.4.2013
<http://www.abc.net.au/site-archive/rural/content/2013/s3728203.htm> (consulta:
26.12.2013);

Honan, Kim. "A vintage caravan wrapped in wool". *ABC Rural*. Post: 26.12.2013
<http://www.abc.net.au/news/2013-12-26/woollen-caravan/5175546> (consulta:
26.12.2013)

Shopping cart, 2013. YarnBombingOjai. Una de les peces de l'acció YB Statement (11.2013), en la qual el col·lectiu folra elements d'emplaçaments significatius en Ojai. Font: *aHandKnitLife*

1.4 Interacció polític-social

Segons les accepcions de la RAE, i aquelles més adaptades als conceptes que tractem d'analitzar, el terme "polític/a" refereix a la: (1) persona que intervé en la orientació o directriu d'una comunitat; (2) habilitat per a tractar a les persones, o per a dirigir un assumpte; (3) art, activitat o opinió referent als assumptes públics; (4) tècnica o mètodes amb els quals es dirigeix un assumpte.

Per altra banda, el terme "social", o "societat" descriu: (1) el conjunt de persones que conviuen i es relacionen en un mateix espai i/o àmbit cultural; (2) l'agrupació natural o pactada de persones, amb la finalitat d'acomplir, mitjançant la mútua cooperació, totes o algunes de les finalitats de la vida; (3) el conjunt de persones o institucions que actuen unides per tal d'aconseguir un mateix objectiu.

Fer ús de les artesanies com a **activisme polític i/o per causes socials** s'incrementa, cada cop més, amb el compromís de nombroses persones que utilitzen el *craft*, i sobretot, el teixir. Les pràctiques de punt generen noves formes públiques de protesta política, que inclouen reunions, marxes, demostracions i d'altres exemples creatius. Kirsty Robertson, historiadora de l'art i investigadora dels *media*, canadenca, afirma que *"el moviment de justícia social s'ha apropiat del 'knitting' com una metàfora tecnològica sofisticada per a les xarxes de connexió fora-línia, i en contra de la globalització de capital"* ⁶². Artistes i grups activistes utilitzen la materialitat i descontextualització dels objectes teixits en àmbits de protesta política, per incidir en la interrupció de causes com la guerra, la globalització, el capitalisme, les desigualtats, i d'altres, en les societats contemporànies occidentals, de manera que revisen junt/es assumptes de gènere, classe i identitat ètnica. Són temptatives i projectes elaborats sobre la base de la cooperació, el debat respectuós, l'organització per al canvi social significatiu, la celebració de l'artesanía "domèstica", i la creació de comunitat (en línia i en la vida real), entre d'altres ⁶³.

També Robertson afirma que, *"la globalització i el capitalisme afecten de modes distints en línies de gènere, i (...) la protesta no sempre és una forma de desacord apta per hom, el treball del teixir activista i d'altres artesanies ofereixen (...)l'habilitat de connectar fortament a través de les divisions globals Nord-Sud"* ⁶⁴.

Gràcies a **Internet**, resulta més fàcil que mai: fer una declaració política amb Punt o qualsevol altre treball fet a mà; aconseguir col·laboració i difusió de projectes; i arribar a l'atenció dels grans medis. Com analitza Carrillo:

62 Robertson, Kirsty. "Needling the System: Knitting and the Global Justice Movement/A Performance". Presentat en *Intersections2005: Hybrid Identities*. YorkUniversity/Ryerson University. 18-20.3.2005. paràgraf 1.

63 Vegeu exemples de projectes, analitzats, en l'apartat [4.3.1] "Les micro-revolucions amb/des del craft".

64 Robertson, Kirsty. "Rebelious Doilies and Subversive Stitches". En Buszek, Maria Elena. *Extra/Ordinary*. Duke University Press. 2011. p. 200.

“Els moviments de resistència global (...) carents d’un territori fixe de procedència (...) utilitzen un medi igualment desterritorialitzat com és Internet per a comunicar-se i articular les seves accions, que són sempre puntuals i amb caràcter de denúncia o protesta. La facilitat i familiaritat amb què es mouen en Internet els/les integrants d’aquests moviments té una explicació generacional, ja que són en la seva majoria joves, i cultural, doncs molt(e)s d’ell(e)s han tingut accés a una educació universitària”⁶⁵.

Cada cop més, els/les *knitters* opten per defensar allò que creuen, mitjançant l’ús d’agulles, ganxets i fils. El fet de col·laborar en grup possibilita el poder per efectuar canvis, sobretot en treballar a gran escala, cosa que assegura major èxit.

En conta **Foucault** com, en el segle XVIII, amb l’emergència de l’absolutisme que pre-figura l’estat nacional, sorgeix un nou tipus de racionalitat, una nova forma de pensar allò social: *el naixement de la biopolítica*⁶⁶, com ell l’anomena. El concepte al·ludeix a la relació entre vida (biològica i cultural) i política de les societats. La biopolítica tracta que els cervells s’auto-regulen (controlen) i busquen crear una “forma de vida vertadera”, de manera que s’entén la biopolítica en temes des de la identitat, fins a resistències com sexualitat, gènere, etnicitat, classe, etc. La biopolítica també es defineix com una forma d’activisme polític preocupat de la qualitat en totes les formes de vida, que s’esforça per potenciar les capacitats físiques i intel·lectuals considerades valuoses, ja que constitueixen l’instrument gràcies al qual els/les agents poden aconseguir els seus propòsits. En l’actualitat, de la mà de la ciència i la tecnologia, s’expandeix la capacitat d’intervindre sobre totes les formes de vida. Els diferents autors discrepen sobre les línies fonamentals d’aquest camp de saber, però coincideixen en que et un futur dilatat⁶⁷.

L’experiència d’un nou tipus de socialització comença a generar l’experiència d’un nou poder personal i comunitari transnacional, que al mateix temps, impulsa un nou tipus de sabers. Les comunitats reconeixen la importància de ser independents, per aconseguir “ser el poder”, és a dir, el poder és (i el té) la comunitat mateixa. En altres paraules, les comunitats pensen des d’un *nosaltres* no abstracte (que significa cares, records, noms i cognoms reals) quan poden explicar la pròpia pràctica col·lectiva, sense “imaginar” qui són. Pensar des de la comunitat reforça el sentit d’autonomia, de ser capaços de raonar, actuar i créixer sense alienar-se en objectes socials abstractes de fort impacte en el seu entorn. La re-emergència de la comunitat humana real podria ser un dels ciments per a un nou món, i nous futurs que paguen la pena⁶⁸.

Per això, l’ús de les arts/artesania per manifestar punts de vista diferents, des de l’honestedat, la humanitat i la coherència, permeten comunicacions directes i fluides, amb punts comuns, i per la lluita de causes socials i polítiques, amb la senzilla intenció de fer “*del món un lloc més habitable i esperançador*”.

65 Carrillo, Jesús. *Arte en la red*. Cátedra. Madrid. 2004. p.140.

66 El concepte va cobrar notorietat a partir del seu desenvolupament en l’obra de Michael Foucault. Per aquesta raó, se li considera responsable de la introducció del neologisme en el món acadèmic.

67 “Biopolítica”. *Viquipèdia*. <https://es.wikipedia.org/wiki/Biopol%C3%ADtica> (consulta: 5.2014)

68 De Ugarte, David. *Los futuros que vienen*. “Del universalismo al comunitarismo” (cap. 3). Biblioteca de las Indias. 2010. <https://lasindias.com/los-futuros-que-vienen#comunitarismo>

país: **Canada**

artista/col-lectiu: **RKC, Revolutionary Knitting Circle**

obra:

Global Knit-in

2002/2004

Grant Neufeld: "Vaig teixir la pancarta "Revolution", i vaig tallar les lletres d'un vell llençol.
Algunes persones em van ajudar a cosir les lletres en la pancarta"
imatge: flickr

data: 1. 26.6.2002
2. 20.3.2004

materials/tècniques: Teixir

ubicació: (1) Kananaskis, Alberta, Canada
(2) Calgary, Alberta, Canada

enfocament (*focus): Knit-in, reunions i marxes (polític)

objectiu (*target): aconseguir el canvi social;
contrarestar els estereotips i les diferències entre persones;
cridar a l'acció

dedicació-execució: des de 2002

descripció: El RKC, Revolutionary Knitting Circle, organitzà un Global Knit-In en les protestes del G8 en Kananaskis, Alberta, Canadà, el 26 de juny de l'any 2002, i altre en el dia global d'acció per acabar amb l'ocupació d'Iraq, Calgary, Alberta, 20 de març de 2004.

Grant Neufeld va crear aquest grup teixidor activista en l'any 2000. Utilitzen el craftivisme, i específicament el teixir i altres artesanies tèxtils, en els seus esforços per aconseguir el **canvi social**.

De manera general i en comú, els cercles revolucionaris teixidors sostenen que les comunitats i les nacions estan actualment subjectes a regles corporatives, i que la meta dels cercles revolucionaris teixidors és retornar-los a la independència.

Si bé no advoquen per la fi al comerç (ja siga local o internacional), els grups estan treballant per a construir la capacitat necessària de subsistència en la producció a nivell comunitari. La teoria és que, amb la capacitat de fer-se càrrec de totes les necessitats bàsiques, les comunitats estaran en condicions de dir que no als acords comercials que no volen.

Els Cercles Revolucionaris Teixidors s'oposen a diverses divisions socials, entre elles d'edat, gènere, raça i classe. Els grups pretenen activament incloure una àmplia gamma de persones en els esforços de cooperació. Aquest objectiu queda reflexat en què els grups sovint estan representats per homes joves (com el fundador). Tenint en compte el punt de vista comú del teixir com a treball associat amb les dones de classe mitjana i baixa (típicament dones majors), els grups esperen que aquesta representació ajude a contrarestar els estereotips.

Els grups esperen augmentar la participació en l'activisme, oferint un enfocament diferent als modes d'activisme (a sovint intensos i a vegades hostils), més comunament associats amb els moviments de justícia social.

L'organització política del RKC ha esdevingut en forma de *knit-ins*, reunions i marxes. S'identifiquen com una **“revolució constructiva [...] creant comunitat i la independència local que, en aquesta societat corporativa, és un acte realment revolucionari”**.

La primera gran acció iniciada pel RKC va ser el *“Global Knit-in”*. Utilitzaren Internet com a ferramenta d'organització i publicitat, fent una campanya satisfactòria a favor de la pau i la sostenibilitat comunitària, patent en les accions *“Global Knit-in”*. Grups en diverses ciutats i pobles van organitzar mítings de protesta, que oferiren teixir fora de grans llocs corporatius, especialment torres d'oficines bancàries. Notable entre ells va ser la manifestació massiva celebrada a Ottawa, Canadà, on els/les manifestants van establir una *“xarxa de seguretat social”* feta de quadrats de punt.

El compromís del grup a l'acció antiglobalització, anticorporativa, i anticapitalista, s'uneix a la creença en el potencial per a la cooperació comunitària a través de l'art, reflectint l'amalgama entre activisme i art.

En 2003, el grup va produir un patró per a braçalets blancs de punt amb un símbol de pau. Els membres dels Cercles teixidors, i d'altres teixidor/es interessat/des van produir nombrosos braçalets del patró, que s'usà en les marxes per la pau i manifestacions celebrades aqueix any.

En 2004, el grup va produir un patró per a un *bàner* que mostra les paraules "*Peace Knits*". Sol·licitaren peces individuals (de 6 polzades) que es cosiren juntes, cosa que permet molt/es teixidor/es per a contribuir a una sola bandera.

D'entre les últimes actuacions, a principis de 2013 Grant Neufeld publica, a través de rets socials, com *facebook* i la *Activist Network*, els projectes:

[1] "Idle No More": L'acció tingué lloc en Sunnyside, Calgary, en gener de 2013; el *RKC* es solidaritzà amb I.N.M. a través de ferramentes artesanals de resistència a la llarga opressió centenària de persones i nacions aborígens de Canadà. El projecte consistí en teixir una pancarta col·lectiva, amb les paraules "Idle No More", amb diversitat de tèxtils (brodat, croxé, *patchwork*, punt de creu,...).

[2] "Knitting for Disability Justice" (Teixir per la justícia dels discapacitats): fan sentir la seva veu sobre els retalls pressupostaris per als ciutadan/es amb discapacitat d'Alberta, concretament contra la decisió del Govern de reduir els serveis (un retall d'uns \$42 milions en finançament). Es reuniren en la *Calgary Central Library* per teixir una manta col·laborativa.

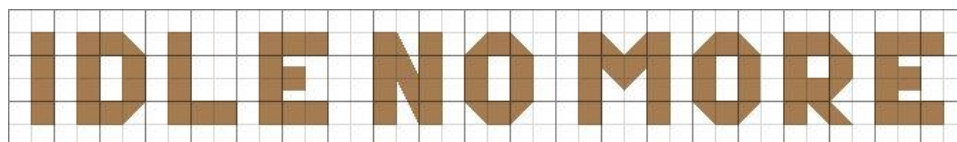
"Estem profundament preocupats per la pèrdua dels serveis del programa d'acció comunitària, a la qual s'enfronten moltes persones de la província, sota els últims retalls pressupostaris. Volem vore el reconeixement d'aquestos programes, essencials perquè les persones amb discapacitat puguin tenir la oportunitat de visibilitat i participació en la comunitat",

deia Neufeld, el coordinador del *RKC*. Neufeld afirma que com a societat Alberta té la responsabilitat d'assegurar que les persones amb discapacitat puguin participar en la societat. "*Quan les persones no tenen l'oportunitat de portar una vida decent, la seva salut decau, i apareixen conflictes de salut mental, a banda dels problemes socials que es presenten, i el cost que suposa, que s'eleva molt més que si s'assegurés incloure'ls en la societat".*

Per altra banda, Frank Oberle, ministre associat de serveis per a persones amb discapacitat, va comentar a la CBC:

"Gastarem poc més de \$100 milions en aquest programa l'any anterior, i tenim algunes de les puntuacions més baixes en inclusió social (...) És indicatiu d'uns diners mal invertits".

Les peces es cosiren juntes, i finalment, un cop acabada la protesta, el grup va decidir donar la manta en caritat, per a qui la necessitava.

imatge il·lustrant el disseny base de la pancarta.
quadrats: en varietat de colors; alt contrast de lletres fosques sobre fons clar.
font: *facebook*

url/publicació: http://en.wikipedia.org/wiki/Revolutionary_Knitting_Circle. (consulta: 12.6.2013)

Revolutionary Knitting Circle. "Knitting Manifesto." *Revolutionary Knitting Circle: Building Community, and Speeding Forward the Revolution, through Knitting*.
<http://knitting.activist.ca/manifesto.html> (no disponible)
<http://web.archive.org/web/20090519032817/http://knitting.activist.ca:80/manifesto.html>

[1] *facebook*: <https://www.facebook.com/groups/revolutionaryknittingcircle/events/>

[2] CBC News. "Knitting group protests provincial disability cuts". Post: 29.4.2013
<http://www.cbc.ca/news/canada/calgary/knitting-group-protests-provincial-disability-cuts-1.1322053>

Des de l'art com a protesta, enllacem amb una de les vessants del Postfordisme ⁶⁹: la rehabilitació dels/les consumidor/es com a productor/es. El "prosumerisme" ⁷⁰ re-connecta labor i treball utilitzant opcions de consum que construeixen en lloc de destruir, i re-connecta societat amb política obrint situacions de discurs i acció que dirigeixen a les persones cap a la seva pluralitat, com a fabricant/es, pensador/es i "facedor/es" ⁷¹. El nou moviment del "craft" revela coneixements bàsics que reconstrueixen trets del *oikos* pre-consumista, ja pròspers en les oportunitats econòmiques, estilístiques i d'interconnexió nodrides per la cibercultura. La invenció del *craftivisme* marca la política, des del principi, en aquestes noves formes de fer, política promulgada per la mentalitat de reusar-reciclar, regalar-donar virtuts, i la labor-conscient manifestada per molts grups *craft* i les seves ambicioses webs, doblement com a llocs mercantils, espais socials, centres educatius DIY i fòrums polítics.

Potser, el caràcter privat, domèstic i sovint indulgent del *craftivisme*, així com la seva maduresa per a l'explotació econòmica, i el caràcter *instant mainstreaming*, podrien limitar enormement el potencial polític-genuí del DIY. Mentre, els/les nous crafters/facedor/es confien, en fòrums digitals, una dimensió política d'aparents formes de fer personals, magnificant l'impacte públic dels actes privats ⁷².

En termes polítics, aquesta forma de vida-lenta ⁷³ està basada en proximitat, honestedat, simplicitat, i potser el més important, convivència, la qual, amb imaginació, resol les contradiccions i dislocacions de la cultura postmoderna. Per exemple, quan el teixir i altres arts de fibra no poden interrompre formulacions tradicionals de feminitat, poden oferir una connexió a un altre temps (literal o mític) on les coses semblen més simples i menys contradictòries que (en) el present.

69 Post-Fordisme (també anomenat *Flexibilisme*) és el nom donat per alguns erudits al que ells descriuen com el sistema dominant de producció econòmica, consum i fenòmens associats socioeconòmics, en la majoria dels països industrialitzats des del tardà segle XX. És contrastat amb Fordisme, el sistema formulat a les fàbriques d'automotor d'Henry Ford, en les quals els treballadors treballen sobre una cadena de producció, executant repetidament tasques especialitzades. Les definicions de la naturalesa i l'abast del Post-Fordisme varien bastant i són una matèria de debat entre erudits. Post-Fordisme és caracteritzat pels atributs següents: Producció produïda en sèrie petita; les Economies d'abast; productes i ocupacions Especialitzats; noves tecnologies de la informació; Èmfasi sobre els tipus de consumidors en contrast amb èmfasi anterior sobre classe social; l'increment de treballador/es de servei i en oficina; la feminització de la mà d'obra.

70 La paraula **prosumidor**, o també coneguda com *prosumer*, és un acrònim format per la fusió original de les paraules en anglès *producer* (productor) i *consumer* (consumidor). Igualment, se li associa a la fusió de les paraules en anglès *professional* (professional) i *consumer* (consumidor).

71 "*facedor/a*": adaptació personal de l'arrel etimològica llatina del ver "fer" (*hacer*), *facere*, que significa executar una cosa i/o realitzar un acte. Fer suposa el contrari d'una actitud de repòs o passiva; qui fa es mou, fabrica, construeix o crea. Fa referència també a un canvi o transformació.

72 Reinhard Lupton, Julia. *Thinking with Shakespeare: Essays on Politics and Life*. University of Chicago Press. 2011. p.255. (consulta: 5.11.2013)

73 Degut al ritme agitat en la vida diària, característic de la societat contemporània occidental, s'estan produint fenòmens culturals que accentuen la llentitut (*slowness*). Apareixen nous conceptes, com *slow food* (menjar lent), *slow design* (disseny lent), *slow cities* (ciutats lentes), i per descomptat, *slow life* (vida lenta).

Aquests actes són llocs quotidians de resistència perquè desafien models existents de consum i, concretament, la falta d'individualisme que caracteritza a l'economia global. Una reacció al capitalisme i a l'estandardització de pràctiques consumistes arreu del planeta. I, encara que recentment s'ha fet molt en el progrés de la "nova domesticitat" com a reacció a la crisi financera (el prec per créixer per un@ mateix i elaborar objectes fets a mà han de tenir particular significat en una era d'instabilitat econòmica), el moviment cap a l'augment d'objectes artesans i autosuficients va començar molt abans. *Craft*, llavors, és una manera de "declaració política" cap a la deshumanitzant cadena de subministrament. És un enllaç no només al passat cultural, sinó també un comptador-cultural futur que pot ser usat per a una causa activista, anomenada en termes de reacció en contra de la velocitat i l'alienació de la postmodernitat global. Així, és part d'una temptativa de viure de manera diferent en una temporalitat diferent, per trobar sentit i identitat en les pràctiques quotidianes.

Quan algú es descriu com a activista, sol considerar-se-li com algú que opera fora de les fronteres naturals socials (una persona arriscada a la qual no prestar autoritat). Potser també hi ha una tàcita noció comesa, formar part d'un grup (activista) i treballar amb ell resulta en una posició d'aprovació no criticable i inqüestionable en relació al grup i les seves accions; així, es fa qüestionable i es veu amenaçada la seva validesa. La resposta menteix en el dia a dia. Reclamem per un gran reconeixement de la nostra producció quotidiana al món, i per una intervenció informada de tal producció. Les lluites en la immediatesa de la vida diària, i les accions en esferes privades presenten oportunitats per agenciar-se com a oposició a l'opressió. Petites activitats dutes a terme per una varietat d'actors units determina una força inconfusible dins del sistema internacional. Si reconeixem aquestes pràctiques i mirem a través d'elles, percebrem el potencial per a un espai polític que està més enllà d'aquest que considerem ja habitat i utilitzat. Desafiant al model liberal predominant ens permetrem qüestionar la natura i abast de resistència en espais de conflicte (...) ⁷⁴.

Sorgeixen debats sobre el *Teixir* i el *craft* com a resposta a la post-modernitat global i a l'acceleració i la complexitat de la vida diària. El *Teixir*, amb altres activitats com l'horticultura i la cuina, proveeixen d'una temporalitat alternativa que permet als individus crear significat fora de les esferes de la domesticitat i/o l'ocupació ⁷⁵:

"La popularitat dels programes televisius, que destaquen el cuinar, redissenyar o redecorar interiors i jardins, junt amb moltes revistes i llibres associats, recolzen l'existència de nombroses poblacions de consumidor/es que volen crear els seus propis productes 'estèticament significatius' " ⁷⁶.

Aquest nostàlgic reclam del *craft* s'entén com a resposta al consum en massa, la globalització, i la homogeneïtat del minoristes, reflectint un desig d'individualització i una tendència irònica i alegre per a celebrar la domesticitat en la cultura **popular** ⁷⁷:

74 Richmond, Oliver P.; Palgrave Macmillan, Audra Mitchell. *Hybrid Forms of Peace: From Everyday Agency to Post-Liberalism*. p. 51. (consulta: 5.11.2013)

75 Parkins. 2004.

76 Campbell, 2005, p. 31.

77 Greer, 2008; Minahan & Wolfram Cox, 2007.

“El Teixir és una via per desaccelerar la velocitat-cultural, derribar als productors de mercaderia-en-massa, abraçar el domèstic, connectar a les persones amb la seva comunitat, recolzar a les comunitats arreu del món, i expressar (...) creativitat i estils personals”⁷⁸.

La qüestió que portem a col·lació: *Teixir és una moda?*. És obvi que l'activitat de teixir té major visibilitat ara, que proliferen més establiments i marques de llanes i fils, així com espais virtuals sobre el tema, que cada cop es sumen més adeptes a la pràctica teixidora. La matisació, no obstant, és important: “ser una moda” és diferent a “estar de moda”. Per això, la resposta a si teixir està de moda és sí; però si teixir és una moda, en absolut. Cert és que la forma de relacionar-nos amb aquesta activitat ha canviat al llarg del temps. Tocqueville, en examinar el pas del món aristocràtic al món democràtic, va afirmar que els canvis en l'estat polític són sempre el reflex d'un canvi en l'estat social; és a dir, que els canvis històrics es produeixen perquè sorgeixen noves mentalitats que els impulsen. Es tracta d'una relació circular entre canvis estructurals i mentalitats: així com certa mentalitat provoca un determinat canvi, el mateix canvi pot propiciar una nova mentalitat. Riesman, en *La muchedumbre solitaria*, parla d'aquest canvi estructural i del seu reflex en la comprensió social, fent una interessant reflexió sobre com ha canviat la nostra manera d'entendre les aficions. Riesman, seguint a Tocqueville, considera que el pas d'aristocràcia a democràcia, a més de canvi polític, comporta canvi en el caràcter dels i les ciutadan/es. La ciutadania aristocràtica tenia a la tradició com a guia per configurar la seva vida; la ciutadania democràtica depèn únicament de sí mateixa. Així, amb la democràcia, sorgeix un/ ciutadà/na individualista, que orienta la seva vida pels seus propis principis. Sense necessitat de respondre als llaços de la tradició, tampoc són necessaris llaços comunitaris: senten que l'èxit depèn del propi treball, percebent les aficions com a solitàries. Ara bé: també els canvis en l'estructura econòmica són decisius en la formació de mentalitat. Riesman afirma que, amb l'auge de la societat de consum sorgeix altre tipus de ciutadà/na: orientat/da pels altres, on tenir èxit en la vida és sinònim de triomfar socialment, envoltar-se de relacions. La manera de crear comunitat en la societat de consum és compartir els gustos (de la majoria). Aleshores, **les aficions** ja no es practiquen en solitari, sinó que **passen a ser una forma de socialització**. Aquest canvi s'evidencia en l'activitat de Teixir: ara es teix en col·lectivitat i en públic, s'exterioritza aquesta forma de socialització. **Teixir**, doncs, no és una moda; continuarà fent-se sempre, perquè és més que un producte (comercial o d'entreteniment): és una manifestació humana més enllà de temps i cultures concretes: **és una activitat ancestral**⁷⁹.

78 (<http://craftivism.com/book.html>)

79 “¿Tejer es una moda?”. *Laletrab.com*. 6.3.2015. <http://laletrab.com/2015/03/06/tejer-es-una-moda/> (consulta: 20.5.2015)

1.5 Fer comunitat/col·lectivitat

*“Hi ha que expressar i traure-ho tot perquè nasquen noves primaveres; i millor, en col·lectivitat”*⁸⁰

L'intent de l'ésser humà per materialitzar les seves emocions en i amb algun medi és la base de l'expressió artística. L'art es torna més intens quan el/la espectador/a intervé en les obres, tot sent partícip actiu de l'experiència artística. L'obra és un indicador de la presència efectiva de l'espectador/a de la seva situació física i espacial⁸¹. Realitzades en col·lectivitat, les obres adquireixen dimensions molt més integrades, en les quals intervenen paràmetres de comunicació, diàleg, empatia, interacció i sentit de pertinença. Diferents llenguatges i punts de vista, posats en comú, permeten l'elecció idònia de solucions i/o propostes, s'incrementen les possibilitats d'actuació/plasmació⁸². Usar l'artesanía com a eina d'activisme té una llarga història; i l'ús de l'artesanía per enfocar i recollir el treball de les persones per produir formes millors i més sostenibles de vida i comportament també va camí de retorn. La fi del segle XIX i principis del segle XX està ple de comunes col·lectives intentant fer realitat el somni utòpic. El treball fet a mà és el conductor en les arts i l'educació, propicia que hom en una comunitat treballes junt, colze amb colze.

En la creació, el component individual es co-respon amb emoció, pensament, actitud, creativitat com a forma particular i singular de veure i entendre el món; en canvi, el component social conté la realitat històrica i cultural. En barrejar-se diversos components individuals, és a dir, quan les persones decideixen crear juntes, la transmissió d'idees es suma a la transmissió d'emocions múltiples, i es generen entorns d'estímuls que poden donar lloc a processos d'identificació, de reconeixement de i amb l'altre/a, d'integració pel treball en equip; a estats curatius i, fins i tot, a espais de sanació⁸³, doncs *“generar un encontre de persones és crear un espai de salut”*⁸⁴.

La implicació personal en un grup resulta un motor important en la vida: amplia les capacitats personals, al temps que desapareix l'auto-consciència, per donar lloc a la unió en l'acció i a un *feedback* immediat, que faciliten l'equilibri dels desafiaments i les habilitats⁸⁵. Com sàviament va expressar Winnicott, *“si es perd l'experiència creadora, es perd el sentit de la vida”*⁸⁶. Són precisament les relacions entre les persones, per a una causa comú, les que afermen a seguir endavant.

80 Del Campo, Pachi. “La música, cuidadora de emociones”. Ponència en el I Congreso Internacional de Espacios de Arte y Salud, Hospital de Dènia. 14-15.6.2012 (apunts propis).

81 Robles Reinaldos, Gerardo. *Investigación artística. Propuestas de entorno y participación*. IVAC y tiempos de acción paralela. Ed. Visión Libros, Madrid. 2008. p. 54.

82 *Op.cit.* Del Campo, Pachi.

83 Lozano, Ana. “Espais de vida”. Ponència en el I Congreso Internacional de Espacios de Arte y Salud, Hospital de Dènia. 14-15.6.2012 (apunts propis).

84 *Op.cit.* Del Campo, Pachi.

85 Ullán, Ana María. “Creatividad, educación y salud”. Ponència en el I Congreso Internacional de Espacios de Arte y Salud, Hospital de Dènia. 14-15.6.2012 (apunts propis).

86 Winnicott, D. *Realidad y juego*. 1971.

nom projecte: *Yarn-bombed schoolhouse*
(intervenció)

_creadores: Daniela Pellis i Lise Goad + col·laborador/es locals

dates: setembre 2013

ubicació: Abercorn, Canada

enfocament (*focus): embelliment

objectiu (*target): cobrir l'edifici escolar en la seva totalitat amb teixit;
dedicar la instal·lació a les dones teixidores

pressupost: donació

financia: auto-finançament

materials: tot tipus de teixit i tèxtils en desús

tècniques: punt de calça, croxé, *patchwork*, costura, etc.

dedicació-execució: 2013

obra:

*yarn-bombed
schoolhouse*

2013

L'edifici de l'escola, fil-bombardejada. Abercorn, Canadà. imatge: instagram

Lise Goad i Daniela Pellis, en les escales de l'escola. imatge: cbc.ca

descripció: Dos artistes de la fibra, Daniela Pellis i Lise Goad, junt amb una forta participació de voluntari/es de la comunitat, transformen una escola de 1875 en una meravella de *kniffiti* en el poble d'Abercorn, Québec, en la frontera amb Canadà / Vermont. En gener de 2013, les dos artistes comencen a recollir materials, dipositats en esglésies i petits mercats de la zona. La responsabilitat fou major del que mai s'haurien pensat: en febrer, comencen la primera de moltes *wednesday afternoon* (vesprades de dimecres) d'encontre teixidor, tallant, cosint, re-elaborant *afgans*, *grannies* i d'altres peces de llana en desús, aportant vida i llum a peces oblidades.

Finalment, durant el cap de setmana del 21 de juny de 2013, ja estaven preparades per a la instal·lació. Durant el procés, van crear bellesa i originalitat, a més de compartir en comú l'estímul d'un projecte social, i de conformar-se com a grup (*Wednesday's Group*). El treball va començar: els proveïren d'andamis, escales desplegable d'alumini i grapadores industrials, i llençols vells però en bon estat, i al llarg d'una jornada, la instal·lació es va completar. Amb una mica més de temps, van instal·lar peces en els arbres i el jardí "secret". Oficialment, van inaugurar el 29 de juny, oferint té i galetes artesanes, als sorpresos visitants. Des d'aleshores, un continu vaivé de visitants, de llocs propers i llunyans, s'agafaren temps per anar i contemplar tal obra, per sí mateix, quanta magia es va crear, amb imaginació, i les mans de les dones. Tot va anar caiguent amb el pas dels dies, retornant l'escola al seu estat original. Va ser una experiència molt divertida, amb experiències inolvidables. Les artistes estaven força commogudes i emocionades pel recolzament, el reconeixement, i els desitjos rebuts. Agraïxen a cadascuna de les (moltíssimes) persones que van col·laborar i ajudaren de variades maneres. No s'hauria produït sense la participació de les dones del *Wednesday's Group*. El grup ho va col·locar, i després ho va enretirar. El poble d'Abercorn, i molt/es d'ell/es, ACPA i el *Women's Institute*, ens van permetre gaudir i jugar per l' *schoolhouse*. Finalment, recorden cadascuna de les "desconegudes" dones, els treballs de les quals van recollir i transformar: aquesta instal·lació està dedicada a elles.

url/publicació: <https://instagram.com/p/tqyiNLKwXG/>

"Abercorn's Tricot Graffiti yarnbombers". *CBC Montreal*. Post: 10.10.2013
<http://www.cbc.ca/breakaway/eastern-townships/2013/10/10/most-graffiti-is-seen-as/>
Youtube: "Tricot Graffiti Abercorn". Per Joffrey Corboz i Daniela Pellis. Publ. 5.2.2014 https://www.youtube.com/watch?v=_bpmK39pBOW

La participació en torn a l'obra és fonamental per a la seva producció i difusió. L'artesanivisme, doncs, és un procés social d'empoderament col·lectiu, en torn a l'acció, l'expressió i negociació ⁸⁷.

En un nivell quotidià, les i els craftivistes desenvolupen diverses labors i pràctiques importants per a l'entorn participatiu social: la construcció de comunitat, la connexió amb altres projectes DIY, l'enfortiment de gènere, i l'organització de tallers, en què ensenyen no només tècniques, sinó el transfons del moviment. A través de tots ells, promouen el diàleg, comparteixen i enriqueixen habilitats, i les relacions entre persones amb diferents formacions i experiències. El treball en comunitat garanteix les bases per al canvi social. A més, *"la reivindicació d'una creativitat anònima i col·lectiva (...) es fonamenta en (aquesta) nova confiança en el paper de la multitud interconnectada com agent de transformació social"* ⁸⁸. Interconnectada a través de la ret, agent fonamental en la difusió dels projectes craftivistes, com a ferramenta d'unió, de llibertat i d'autonomia. Tal com argumenta Carrillo:

*"(...)els nous moviments socials consideren l'ordinador i les seves possibilitats comunicacionals a través d'Internet com aquelles ferramentes comuns que els **uneixen** malgrat la dispersió geogràfica i cultural i que els permeten donar una dimensió col·lectiva a les seves iniciatives particulars. (...) dotats dels coneixements bàsics d'un llenguatge familiar (a tota una generació d'individus en els països desenvolupats), els/les integrants d'aquests grups poden convertir-se simultàniament en productor/es i comunicador/es, adquirint una consciència de la pròpia capacitat d'agència (...) col·lectiva"* ⁸⁹.

87 "Craftivism". *Viquipèdia*. <https://en.wikipedia.org/wiki/Craftivism> (consulta: 12.2.2013)

88 *Op.cit.* Carrillo (2004). p. 224.

89 *Íbid.* p. 140.

1.6 Valors comunicatius del teixit: relació text-tèxtil

D. Segarra tracta de recuperar la doble funció de filar i teixir com a forma d'expressió específica de les dones en la cultura clàssica. En analitzar la connexió entre cant i costura (entre paraula i teixit), es destaca també el fet, poc reconegut habitualment, de que aquest tipus d'activitat no és sols un medi de confinar a les dones en l'àmbit domèstic; també serveix i és utilitzada per elles per tendir fils a l'exterior i comunicar-se amb ell.

La connexió entre filar, teixir, vestir...i el món de les dones és força evident.

El teixit i la paraula en la cultura clàssica: Penélope i el seu teler, àrbitres del temps; la maga Circe, que cantava i teixia, profetitzant en termes tèxtils, i amb la seva activitat tèxtil instituïa l'ordre del món; les Moires i les Parques, filanderes sobrehumanes dels destins, qui efectivament filaven, però també cantaven, expressant així amb paraules allò que creaven amb les seves mans.

Gravat de Pierre Milan. 1545. Representa a les parques

Els Dogón, una societat tradicional de Mali, han elaborat tota una teoria sobre la producció de la paraula basada, precisament, en el mecanisme de la producció tèxtil. Segons presenta la mitologia dogón, l'ésser humà és l'artesà de la seva pròpia paraula, sent l'activitat tèxtil la que produeix en última instància quan el vapor carregat de so arriba a la boca. De fet, tots els òrgans humans de la fonació són equiparats als elements d'un teler i a les seves respectives funcions; i així, per exemple, s'estableix una correspondència entre la pinta i les dents, la llançadora s'associa a la llengua i al seu incessant vaivé, les varilles del teler estan representades per la campanella que puja i baixa quan es parla, i les paraules són els fils que el/la teixidor/a transformarà en teixit (/text).

Per als Dogón, doncs, parlar i teixir són dos accions comparables i similars de forma que el diàleg, que consisteix en un intercanvi de preguntes i respostes, es defineix lògicament amb el mateix terme que s'utilitza per a referir-se als moviments contraposats i combinatoris que implica el funcionament del teler; d'aquesta manera, la música dogón s'obté així mateix teixint o, el que és igual, alternant i combinant ritmes i sons diversos.

Semblant equivalència, si bé entre teixit i escriptura, es dona també entre els Tamang, societat tradicional budista del centre-nord del Nepal, tal i com K.S. March descriu en les seves recerques⁹⁰. A diferència de la cultura dogón, la qual distingeix entre sons masculins i sons femenins i, per tant, entre teixits de distint gènere⁹¹, els homes i les dones de la cultura Tamang han construït les seves respectives identitats precisament a través de la seva especialització i adscripció a l'activitat d'escriure o teixir, determinant les seves cosmovisions, doncs per al gènere masculí el món "s'inscriu", i per al gènere femení "es teix", és a dir, es construeix i s'ordena teixint. A les dones Tamang (la posició social de les quals és mòbil i intermitja per causa del matrimoni, i inestable per tant), teixir i oferir teixits en determinades ocasions les proporciona, efectivament, la possibilitat d'establir o recuperar les seves relacions amb la casa paterna que van abandonar, creant així, a més, la seva pròpia ret de relacions socials, i obtenint el medi per a comunicar també amb les entitats extrahumanes. Per als homes, que són *lamas* per excel·lència, l'escriptura i el text reflexen, reproduïxen i repeteixen, sempre que siga necessari, la seva posició fixa, continua i immòbil en la societat, sinònim de la seua afiliació al mestre que els ha ensenyat a escriure i a recitar les paraules del Buddha, que creen l'ordre del món o el poden restaurar. Bé, si teixir i escriure impliquen i representen certament dos visions oposades del món, i del seu ordre segons el gènere, la coherència pròpia del sistema que constitueix la distinció entre ambdós sexes implica tant l'existència de zones d'intersecció entre ambdues, com la seva comprensió recíproca per ambdós gèneres, ja que tals perspectives o formes de pensar el món i la societat són significatives (i no exclusives per complet), simultàniament, per a homes i dones. Així, tant el mite com el ritus funden i repeteixen, respectivament, les analogies atribuïdes als instruments usats per escriure i per a teixir; o es diu que la paraula del Buddha és precisament la que determina que les dones teixen i ofereixen teixits, així com s'ha establert que dita paraula ha de precedir en determinades ocasions a l'ofrena tèxtil femenina; per altra banda, quan els *lamas* tracten de restablir l'ordre del món amb el text, recorren als seus ritus, precisament a l'activitat tèxtil, ja que *teixen* les seves paraules escrites en paper...

90 March, K.S. *Weaving, Writing and Gender*. MAN 18. 1983. 729-744.

91 Calame-Griaule, G. *Il mondo della parola*. Bollati Boringhieri. 2004.117, 232.

Filant el discurs (mai millor redundància expressiva, tèxtil i lingüística al mateix temps), la metàfora platònica del “teixit lingüístic”, en què l’activitat tèxtil servia per representar tant la combinació de lletres en síl·labes, com la unió de noms i verbs en el *logos*⁹², sembla correspondre’s amb les composicions inques denominades *quipú*, on precisament els cordons, nusos i les petites peces de teixits representaven les síl·labes de lectura pertinents, constituint-se així en els propis signes lingüístics amb els quals la cultura andina escrivia textos de tot tipus, segons confirmen certes investigacions⁹³.

(esq.) Gran Mestre Inca, sostenint un *quipú* entre les mans; (dreta) Il·lustració sobre el ritual d’elaboració del *quipú*.

El *Quipú* es tracta d’un llibre fet a força de cordes de colors i nusos, associat a les cultures andines. Conté un codi binari capaç de combinar-se en més de 1500 unitats d’informació. És summament similar al llibre tradicional de Xina *Chie-Sheng*, que suggereix que els xinesos van poder arribar a Amèrica abans que els espanyols. Igual que l’àbac, és un invent antic que s’ha trobat en diverses parts del món⁹⁴.

Sota la veu “filat”, existeixen les locucions “filat prim” (català) o “hilar delgado” (castellà), hereus dels poetes llatins i utilitzades per designar la producció d’un discurs agut i enginós; susciten la necessitat d’analitzar l’existència de tal metàfora, vigent en cultures i àmbits diversos, que fa del *text*, tal i com ho ratifica la seva pròpia etimologia, un teixit, i del teixit, del qual cal destacar que és un producte quasi universalment femení, un text.

Si teixir i narrar són homònims en la llengua dogón, i es diu de la mateixa manera en àrab o xinès, es pot constatar que en les llengües indo-europees la imatge de la creació literària com a resultat de l’activitat tèxtil ha tingut també un desenvolupament especial.

92 Svenbro, J. & Scheid, J. *The Craft of Zeus. Myths of Weaving and Fabric*. Cambridge. Londres. 1996. 122-123.

93 Domenici, V. “Talking Knots of the Inka. A curious manuscript may hold the key to Andean writing”. *Archaeology* 49. 1996. 50-56; *id.*, “Il manoscritto segreto”. *Airone* 188. 1996. 102-114.

94 Font: Documents Dr. Gary Urton (*Antropology School, Harvard University*).

En la cultura clàssica, la narració és, efectivament, una qüestió de fils que es resol, lògicament, filant-los i entrellaçant-los. Així, *l'exordi* al·ludeix a la disposició dels fils en la trama; el *rapsodos*, literalment qui cus o canta, articula el seu propi producte poètic guiant, embolicant o entrellaçant el fil de la narració; o els poetes lírics, qui “teixien els seus himnes”⁹⁵; per tant, els poetes indo-europeus es defineixen com els que teixen o cusen paraules⁹⁶, imitaven o s’apoderaven d’una tasca que era essencialment femenina. La cultura clàssica atribueix ambigüitat al llenguatge femení, que tèxtilment es correspon amb l’astúcia (*metis*) de les dones, ja que *tramen* o filen enganys, segons Bergren, en l’origen de les analogies entre l’elaboració d’una poesia i la d’un teixit, ja que ambdues són el resultat d’una tècnica, d’una manipulació, d’un artifici⁹⁷. En tot cas, l’activitat tèxtil podrà entendre’s de forma literal o metafòrica, sempre quant a signe expressiu, per a aquelles dones que no parlaven, sinó que sobretot teixien. Efectivament, era la dona qui s’ocupava de teixir en la cultura clàssica, com a tasca específica del seu sexe. Tal i com ho fundaven i instituïen els mites relatius a l’aparició femenina, tant en el món grec com en el romà. En el mite hesiodeu, la primera dona, que era al mateix temps la “primera esposa”, és connotada efectivament com un ésser qui teix, una activitat adquirida mitjançant els ensenyaments de la deessa Atena, patrona d’eixa labor, i qui serà imitada successivament per totes les dones de l’antiga Grècia⁹⁸. La dona apareix també en la societat romana quant a esposa, segons institueix l’episodi mític del rapte de les sàbines organitzat per Rómulo i, ja des dels temps del tractat romà-sabí que el conclouia, quedaria establerta l’específica identitat en ser associada indissolublement al treball de la llana⁹⁹: l’esposa romana serà per sempre una “lanifica”, fins i tot després de morta, a través de les últimes paraules que a sovint l’acompanyaven commemorant la seva ineludible labor¹⁰⁰.

Llançada als braços del teler i, per tant, confiada en l’interior de la casa on aquest es trobava, la dona de la societat clàssica no sembla poder ser definida, per tant, més que com a teixidora, una definició que lluny de ser restrictiva i de suposar la seva marginació de la societat (tal i com l’interpreten tant la historiografia antiga com la moderna que en aquest aspecte, generalment, gairebé s’aparta d’ella) reflexa per contra, segons demostra una anàlisi atenta dels seus testimonis “tèxtils”, el seu medi específic per a pensar la societat i per a situar-se en ella. A través de l’elaboració de teixits la dona clàssica, efectivament s’identificava quant a esposa i generadora de fill/es, establia relacions no sols amb l’exterior de la casa, sinó també amb els déus i, més rellevant encara, en nom de tota la comunitat cívica, aconseguint extraure de tal activitat la seva possibilitat i la seva capacitat per expressar-se.

95 Tal i com ho enuncien explícitament Simónides, Píndaro o Bacquílides: comentari en J. Scheid & J. Svenbro, *The Craft of Zeus*, 114 i 135; autors que contraposen la labor del ‘bardo’ a la del poeta coral, des d’un punt de vista “tèxtil”.

96 Interpretació de Deremetz, A. “Le *carmen deductum* ou le fil du poème: à propos de Virgile”. *Latomus* 46. 1987. 762-777.

97 Bergren, A.L.T. “Language and the Female in Early Greek Thought”. *Arethusa*, 16. 1983.

98 Barber, E.J.W. “The Peplos of Athena”. J. Nelis (Ed.), *Goddess and Polis*. Princeton, 1992. 103 ss.

99 Scheid-Svenbro, *The Craft of Zeus*. p. 90 ss.

100 *Lanificium* subratlla la connexió que testifica l’epigrafia llatina entre el treball de la llana i l’exaltació de les *pietas* i la *pudicitia* femenines; cfr. Torelli, M. *Il rango, il rito e l’immagine*. Mondadori Electa. Milan, 1997. 52-86.

Els preceptes que la societat clàssica imposava a la dona o, millor dit, acomplint-los feien d'ella una bona esposa, giraven entorn al seu deure de procrear fill/es legítims i a la seva ineludible subordinació al marit, mitjançant (entre altres coses) la seva reducció al silenci ¹⁰¹. No obstant, fecunditat i silenci són condicions antitètiques si es contempen des del punt de vista tèxtil elaborat per la cultura clàssica: mentre que aquella funció biològica femenina podia ser representada a través dels teixits ¹⁰², la funció comunicativa que dita cultura atribuïa als productes tèxtils impedeix certament la seva correspondència amb la frustrada possibilitat d'expressió a la qual es veia abocada a la dona clàssica a través de la reiterada imposició del silenci. No obstant, amb l'atribució de la tasca tèxtil a la dona, la cultura clàssica li proporcionava al mateix temps la veu que culturalment li negava i així el gènere femení aconseguiria superar, precisament teixint, la limitació que suposava posseir un cos silenciós que, simultàniament era expressiu des del moment en què era considerat, també, un teixit.

De fet, la identificació de la "feminitat" amb la producció tèxtil era tan intensa en la cultura clàssica que no sols les parets i el sostre de la casa podien ser comparats amb túniques i mantells, sinó que el cos mateix de les dones era assemblet a la llana ¹⁰³: en Atenes existia tal associació ja des del seu naixement, doncs tal esdeveniment era anunciat mitjançant un floc de llana penjant de la porta de la casa, cosa que, per altra banda, representava també el destí específic que les Moires, al seu temps, filaven per a la nou-nata ¹⁰⁴. A partir d'aleshores la seva vida, en totes les fases vitals inclosa la mort (tal i com ho testifiquen els seus epitafis o els seus aixovars funeraris atapeïts de referències o de peces tèxtils), estarà marcada "tèxtilment": l'aprenentatge del treball de la llana constituirà una part important de la seva iniciació al món adult ¹⁰⁵; en l'aixovar de l'esposa grega mai faltaven el fus i el teler ¹⁰⁶, i en l'antiga Roma la llana i el treball d'aquest gènere tèxtil posseïen també un paper eminent en la cerimònia nupcial: "aclamada" en aquest context quant a filanera, l'esposa romana mai oblidarà portar-se el fus i la filosa a casa del marit, mentre que el seu ingrés en ella comportava el coronament de la porta amb un tros de llana. La solidaritat que ofereix o expressa un embolcall tèxtil, símbol d'una unió a semblança de la què resulta de l'entreteixit dels distints fils, ha sigut codificada en la iconografia de cultures molt diferents precisament a través de la imatge d'un mantell que cobreix, o que comparteixen varis individus ¹⁰⁷...

101Loroux, N. *Les enfants d'Athéna*. Maspero. Paris, 1981. 75-113 i 119-153; Cantarella, E. *L'ambiguomalanno. Condizione e immagine della donna nell' antichità greca e romana*. Riuniti. Roma, 1981. 51 ss.

102Sobre la contraposició entre la dedicació femenina a l'activitat tèxtil i l'exercici de la prostitució, vegéu, per exemple, comentari en Tarán, S.L. *The Art of Variation in the Hellenistic Epigram*. Brill. Leiden, 1979. 115-131.

103Jenkins, I.D. "The Ambiguity of Greek Textiles". *Arethusa* 18. 1985. p. 110.
Vegéu Scheid-Svenbro, *The Craft of Zeus*. p. 66.

104Loroux, N. *Les enfants d'Athéna*. p.169.

105Brelich, A. *Paidés e Parthenoi*. Ateneo. Roma, 1969. 229ss.; Cole, S.G. "The Social Function of Rituals of Maturation: The Koureion and the Arkteia". *ZPE* 55. 1984. p.239; Marazov, I. "Philomela the Weaver and Bendis the Spinner". *Studia honor. G. Mihailov*. Sofia, 1995. ps. 307-317.

106Jenkins, I.D. "The Ambiguity". p.111.

107Vid. Deonna, W. "Unité et diversité". *R.A.*, 23. 1914. p.50-53.

El nou ésser que l'esposa clàssica havia de generar posseïa una identificació tèxtil, ja que la unió de la trama amb l'ordit simbolitzava en la cultura clàssica l'acte sexual ¹⁰⁸. En aquest sentit sembla lògic que es fes durar exactament nou mesos l'execució de la túnica que les dones d'Atenes havien d'oferir periòdicament a la deessa Atena precisament el dia de l'aniversari del seu naixement ¹⁰⁹.

Cal recordar altres testimonis anàlegs, que pertanyen a cultures molt distintes. En les llengües semítiques (àrab, hebreu, arameu) es deia que el fetus es "teixia" o es "re-vestia" amb la pell i la carn ¹¹⁰; en l'antiga Índia, el teixit simbolitzava la successió ininterrompuda de les generacions ¹¹¹; en certes comunitats jueves d'Europa Central, el llenç utilitzat en la circumcisió, que un cop tallat, cosit i brodat servia per embolicar a la Torah, identificava al nen quant a membre de la comunitat i condensava el seu propi destí, ja que aquell teixit representava el seu vincle físic i espiritual amb aquell text ¹¹².

Filar i teixir en la cultura clàssica oferien a la dona el medi per a pensar-se i per a situar-se en la societat representant no sols la seva vessant domèstica i reproductora, sinó també la seva habilitat i la seva capacitat per a tendir el fils amb l'exterior i comunicar amb ell. De fet, si es busca el fil conductor entre el *oikos* i la *polis*, és suficient seguir un que siga de llana, ja que desvetlla la trama subjacent entre ambdues esferes i les posa en comunicació: entre exterior i interior es distribuïen la producció dels vellons per part del gènere masculí i la fabricació de teixits amb aquella matèria per part de la dona ¹¹³, una tasca que al mateix temps que la identificava, específicament i íntegra amb l'interior de l'àmbit domèstic, la projectava a través del seu producte cap a l'exterior del *oikos*:

Filant i teixint, la dona contribuïa tant a l'economia domèstica, com a la seva riquesa i prestigi, ocupant-se d'atresorar els rics teixits que produïa i que podien proporcionar l'ocasió social i ritual de *teixir relacions*, tant amb hostes eventuais, com amb els deus a través de l'obsequi, una situació referible també a la societat romana¹¹⁴.

Per tant, les dones s'integraven i actuaven en la societat clàssica, i concretament en els seus ritus, a través de la seva visió tèxtil del món. Com han demostrat J. Scheid i J. Svenbro, en situacions que requerien l'establiment de cohesió social (la unió entre diverses parts, la instauració de l'harmonia sobre les hostilitats, la consolidació pacífica rere del conflicte), les *dknes* de la societat clàssica s'entregaven a l'elaboració ritual d'un teixit, en mode col·lectiu i representatiu, capaç d'unir metafòricament els divergents *fills* ¹¹⁵; es pot recordar la fundació de l'ofrena periòdica d'un *peplo*¹¹⁶ teixit per un grup de dones per a la deessa Hera d'Olimpia, que consolidava d'aquesta manera la pacificació de l'Èlide¹¹⁷;

108Dades en Constan, N.P. "Weaving the Body of God". *Journal of Early Christian Studies* 3, nº 2. 1995. ps. 184-5; i en Scheid-Svenbro, *The Craft of Zeus*. 13 i 89-90.

109Dades en Deubner, L. *Attische Feste*. Akademie-Verlag. Berlín, 1956. ps. 11-12, 23, 31 i 36.

110Arnaud, D. "Le foetus et les dieux au Proche-Orient sémitique ancien. Naissance de la théorie épigénétique". R.H.R. 213. 1996. p.137.

111Bergaigne, A. *La religion védique d'après les hymnes du Rig-Veda*. F. Vieweg. París. 1878. 98-99.

112Hidiroglou, P. "Langes de circoncision historiés en France". *REJ* 143. 1984. 113-134.

113Jenkins, I.D. "The Ambiguity". 109-110.

114Jenkins, *Íbid.* 111-112; Schaps, D.M. *Economic Rights of Women in Ancient Greece*. Edinburg University Press. Edinburg. 1979. ps.18-20.

115J. Scheid i J. Svenbro. *The Craft of Zeus*. 9-39.

116Vestidura exterior, pròpia de les dones de la Grècia antiga, que baixava de les espatlles a la cintura, a manera de túnica sense mànigues, formant caigudes en punta per davant.

117Scheid-Svenbro. *Íbid.* 9-18 i 31.

O la commemoració de la unificació de l'Àtica durant les Panatenees que incloïen l'execució, la processó i l'ofrena d'una túnica per a Atenea¹¹⁸; o l'execució i ofrena de sumptuosos vestits per a Perséfone, prescrits per l'oracle sibil·lí del 125 a.C, per afrontar el desordre polític i biològic que amenaçava en aquells temps a Roma¹¹⁹; o també el mantell teixit i brodat per les matrones romanes per a la deessa Juno en un moment crític de la segona guerra púnica ¹²⁰.

Oferiment d'un peplos a Atenea per concloure les festivitats de les Grans Paratenees.

A través dels seus teixits, les dones participaven en els ritus de la ciutat en qualitat de protagonistes i d'un mode afí a la seva natura i al seu mode de pensar la societat, ja que l'ofrena tèxtil redundava en el propi domini que la cultura clàssica reservava a la dona, és a dir, el de la mediació i el de la fecunditat o continuïtat. Convé assenyalar que l'ofrena als déus amb teixits realitzats per una minoria selecta de dones, si bé en representació de tota la comunitat, pot ser considerada com l'equivalent femení del sacrifici quant que ambdós gestos realitzaven, encara que de forma molt diversa, la unió entre els participants i la comunicació amb els déus. Però si l'ofrena tèxtil era requerida en certes ocasions i es considerava efectiva, era perquè en la cultura clàssica l'espai i el cos social podien pensar-se com a "teixits", suggerint que la visió tèxtil de la societat, en principi femenina per la seva habitual "posada en pràctica", era compartida i compresa també pel gènere masculí. Baste recordar la representació clàssica de l'univers mitjançant un peplo; o bé que el plànol de la ciutat d'Alexandria posseïa la forma d'una túnica; o que el nom de Troia feia referència efectivament a la trama d'un teixit; mentre que les cordes que usaven els agrimensors per a la fundació d'una ciutat podia evocar també tal imatge¹²¹; però sobretot, recordar el paradigma polític del *rei teixidor* de Plató, qui en la ciutat "teix amb habilitat tot en un teixit unificat".

118 *Op.cit.* Scheid-Svenbro. 18-21 i 31.

119 *Op.cit.* Scheid-Svenbro. 35-38.

120 *Op.cit.* Scheid-Svenbro. 38-39.

121 *Op.cit.* Scheid-Svenbro. 180.

Els teixits es revelen com a possible “arma” de les dones, i parlen de les seves principals artífexs, d’elles i per elles. Allunyades generalment de l’alfabetització, recluses en el silenci i vinculades indissolublement al teler, les dones de la societat clàssica es serviren d’ell per a comunicar i expressar-se explotant al seu favor la universal associació entre teixit i escriptura i/o veu. El teixit serà per a elles la “veu silenciosa”, el seu discurs metafòric o, com mostra Capomacchia, la seva específica “escriptura” ¹²², tal i com ho proven les històries d’Aracne o de Filomela. L’equivalència entre teixit i cançó es troba en establir cert paral·lelisme entre l’episodi del concurs coral Muses-Pièrides i el relat de la competició tèxtil Aracne-Atenea, de forma que ambdues obres (cant-tela) es corresponen en contingut (ambdues *conten* amb supèrbia la debilitat o les faltes dels déus), i en la forma d’expressió escollida, establint l’equivalència teixit-cançó¹²³. En la tela, Aracne no havia utilitzat un *llenguatge humil*, sinó un conjunt de *signes brodats* que Atenea destruiria perquè eren “càrrecs contra els déus”. I Filomela, privada violentament de la veu, també confiarà la seva necessitat d’expressió a un teixit que es convertiria en el “desgraciat missatge de la seva sort”: en mig dels fils blancs entreteixirà signes de color púrpura que, contant la seva història, constitueixen la denúncia de l’abús i de la violència que li havia infligit el seu cunyat Tereo, de forma que Progne, la seva germana, podrà “llegir” aquell missatge i enterar-se així del succeït ¹²⁴...

Els teixits contenen, o en ells s’escriu la història de les dones, o almenys certs episodis d’ella. També Elena brodava una història, la *Iliada*, en una immensa tela púrpura, és a dir, “inscrivía en ella” la gesta que grecs i troians sofrien per ella. Així, cada fet nou i nova notícia que Elena rebia l’afegia a la tela teixint-la, constituint la crònica de la mateixa història que contemporàniament es contava, de forma que Elena resulta ser el propi narrador-*aedo* Homer, mentre que la seva tela *historiada* constituïria el llibret necessari per ser cantada ¹²⁵.

En conclusió, filar i teixir la llana integraven a la dona de la societat clàssica en la ciutat, ja que fou la deessa “cívica” qui, per excel·lència, havia ensenyat l’activitat tèxtil a la primera dona. I en Atenes, l’execució del peplo que li oferien les dones servia de model sagrat per a les activitats anàlogues en àmbit domèstic ¹²⁶: un model tèxtil i “lingüístic”, tenint en compte que les joves *arrophores* escrivien o re-escrivien periòdicament (d’acord amb el caràcter temporal de l’ofrena), la lluita contra els Gegants, narrant i fixant en el seu específic suport tèxtil, cada cop, la fundació del *kosmos* per Zeus¹²⁷, eixe ordre per a tothom contat i expressat inequívocament al mode femení ¹²⁸.

122Capomacchia, A.M.G. “La scrittura delle donne”. Baurain-Bonnet-Krings. 1991. ps. 533-538.

123Comentari en *Op.cit.* Scheid-Svenbro. ps.131-136.

124Comentari en Segal, C.P. “Philomela’s Web and the Pleasures of the Text: Reader and Violence in the *Metamorphoses* of Ovid”. Jong-Sullivan (eds.). *Modern Critical Theory and Classical Literature*. Brill. Leiden. 1994.

125Russo, C. F. “La tavoletta scrittorica di Omero”. *Atti XVII Congr. Int. Papirologia*. Nàpols. 1984. vol.II. 243-245.

126Loroux, N. *Les enfants d’Athéna*. 188.

127Vian, F. *La guerre des Géants. Le myth avant l’époque hellénistique*. Klincksieck. París. 1952. 251-253. Barber, E.J.W. “The Peplos of Athena”. 112.

128Segarra Crespo, Diana. “El tejido y la palabra en la cultura clásica”, en Marín, Manuela. *Tejer y vestir: de la antigüedad al Islam*. ps. 199-217. En la tercera part del llibre, Segarra posa en evidència el llaç metafòric entre paraula i teixit en universos culturals molt allunyats en l’espai i el temps. Però posa l’èmfasi sobretot en l’imaginari clàssic on el teixit reflecteix una imatge de la dona elaborada pels homes. No obstant això, aquesta activitat li permet a la dona nuar llaços amb exterior i contribuir a la cohesió social.

Així com va esdevindre en les societats prèvies, ara la societat global integra les activitats fetes a mà com a potencials comunicadores: qüestionen condicions i concepcions, per compondre unitats expressives col·lectives, capaces de perpetrar transformacions, necessàries, equilibradores i sanadores, a través d'alternatives crítiques-constructives de suport i poder, reafirmant la destresa innata de l'ésser humà cap a l'acte creador i creatiu.

Són les nocions que Francisca Kweitel treballa en la seva obra col·lectiva *Respira*, 2011:

país: **Argentina** (Buenos Aires)

artista: Francisca Kweitel + vora 50 dones mexicanes

obra:

Respira

2011

imatges: ©FranciscaKweitel

data: febrer 2011

materials/tècniques: *barbijos i fils de múltiples colors; brodat

ubicació: Florencia Walfisch, Buenos Aires

enfocament : la tradició i la paraula

objectiu (*target): reconèixer's en l'altre: aprendre, comprendre, apropar

financia: Secretaria de Cultura de la Nación Argentina y FONCA-CONACULTA

dedicació-execució: 2 mesos

descripció: Els protagonistes del projecte van ser la tradició i la paraula: es van visitar les regions d'Oaxaca i Chiapas i es va sol·licitar a algunes dones que brodaren sobre *barbijos, preservant els dibuixos, l'estil i els colors tradicionals. Algunes paraules van sorgir del diàleg, reflectint les inquietuds, problemàtiques i desitjos de les comunitats.

En les primeres trobades se'ls explicava el projecte i demanava que participaren del mateix. Després, a través de llargues converses s'intercanviaven percepcions entorn de temàtiques quotidianes, i les similituds i diferències sobre els estils de vida. El treball no consistia a fer entrevistes pre-formatejades que busquen comprendre aquestes dones; sinó que va involucrar una actitud oberta i despallada per la meua banda en la qual reconeixent-nos "altre" per part d'elles, ens permetem indagar sobre la nostra cultura, els nostres valors i la manera en què vivim els successos quotidians.

Cadascun dels *barbijos es va unir a un altre formant una esfera i la unió de les mateixes van construir el gran collaret col·lectiu. Van reunir el patrimoni dels seus brodats. Una il·luminació especial per dins de les esferes, suggereix la idea de respiració encenent i apagant-se pausada i constantment.

Una mostra del meravellós treball dels pobles que, silenciosos nodreixen els fonaments de la cultura.

"Anada i tornada, d'una boca a l'altra, d'un cor a l'altre: terra, pulsio, ofec, paraula, dolor, anhel, aire. Boques obertes sortides de les mans, brodades en colors d'esferes de collaret que bateguen, que respiren".

url/publicació: <http://franciscakweitel.blogspot.com.es/p/respira.html>

1.7 L'Artivisme: qüestionar les situacions

Artivisme, neologisme que combina art i activisme. Sempre han existit artistes preocupats per la situació política i social que han utilitzat la seva obra per analitzar-la, criticar-la o denunciar-la. És en el segle XX, amb la multitud d'avantguardes, quan es replanteja la funció social de l'artista, i quina hauria de ser la seva posició en relació a qüestions polítiques. El col·lectiu *Fluxus* fou un dels grups avantguardistes més importants a l'hora de plantejar qüestions com la funció social i política de l'art, la reivindicació de l'espai públic i la democratització de l'art.

Un activista ha de desitjar que el seu missatge arribi al major nombre de persones possible¹²⁹. Podem parlar d'artivisme quan el missatge polític es llança d'una forma no conceptual (i no a partir d'un argument construït a través d'un discurs), suscitant emocions mitjançant imatges, sons, *performances*. El llenguatge visual, artístic, i les emocions són tan argumentatives i racionals com els discursos lingüísticament argumentats a través de conceptes abstractes¹³⁰.

Podem detectar dues formes d'entendre l'artivisme: un artivisme clàssic, organitzat com a monòleg, en què l'artista transmet un missatge polític d'una forma unilateral; un artivisme estructural en què l'artista no transmet un missatge, sinó que ofereix un conjunt de ferramentes per a la comunitat, la qual expresse les seves opinions polítiques, en lloc de manifestar-se exclusivament les subjectivitats de l'artista¹³¹.

_creació col·lectiva: nova forma d'entendre la cultura en què l'artista deixa de ser el geni creador romàntic per a convertir-se en un productor de mecanismes i ferramentes disponibles per al públic, per tal que pugui desenvolupar les seves pròpies creacions artístiques. L'artista deixa de ser creador/a per a convertir-se en mitjà. El públic deixa de ser observador per establir-se com a creador¹³².

Hi ha quelcom misteriós, que escapa a la ciència i a la raó: el món de l'ALMA¹³³. Aquesta anàlisi intenta subratllar el camp comú entre l'artteràpia i l'artivisme, i els punts divergents. Introduïm estructures pedagògiques dissenyades per informar sobre pràctiques activistes. L'artivisme es concep, en part, com a compromís fluid amb idees i processos que uneixen motivacions personals amb preocupacions socials, mantenint l'extensió social (*social currency*) de l'artivisme.

129Casacuberta, David. *Creación colectiva*. Gedisa. Barcelona, 2003. p.31.

130Íbid. p. 56.

131Íbid. p. 58.

132Íbid. ps. 34-35.

133Op.cit. Casacuberta (2003). p. 70.

L'impuls humà de fer l'art sempre ha sigut una barreja d'autorepressió, instrumentalització, comunicació, alternativa, desenvolupament d'idea, inspiració estètica, i producció cultural. Dissanayake (1988) va ampliar aquestes idees agregant que les arts representen "una personificació i reforç de significats socialment compartits" ¹³⁴.

Però què vol dir "artivisme"?

Com es diferencien les teràpies d'arts no clíniques de l'artivisme?

L'artivisme és una actitud o una lent de filtració?

L'artivisme implica una gamma de valors particulars?

Com es relaciona l'artivisme amb conceptes de veu, qüestions de justícia social, i idees sobre canvis substancials i processos de transformació?

L'artivisme és una pràctica híbrida, "col·locat en la intersecció d'activisme d'art i polític, autoritzat per les noves formes d'organització social, permeses per Internet" ¹³⁵. No hi ha un sol model per a l'artivisme; s'ha de pensar en temes de rets obertes, dissenyades per sortejar sistemes autoritaris de control i conformitat. El desafiament d'il·luminar un joc particular de principis intrínsecs a l'artivisme, conservant l'amplària i l'abast de l'activisme, s'enfronta amb diversitat de temes i de formats, reals i virtuals. *Com poden els/les artistes [o terapeutes] participar significativament en les lluites socials?*

La naturalesa social de l'artivisme requereix que les idees no es desenvolupen aïlladament. Basant-se en la recerca i la interacció humana, l'activisme és característicament relacional. L'escolta s'aparella amb l'acció. Desenvolupat en la col·laboració amb altres, l'artivisme reflecteix un paradigma democràtic, obtenint múltiples punts de vista que desafien el discurs dominant.

L'artivisme, com una trucada a l'acció, és una expressió inspirada de ciutadania: Un ciutadà és un habitant amb entitat política, no un aliè legal o il·legal... Ser un ciutadà significa promulgar l'afiliació amb un lloc i la seva gent, les seves aspiracions, objectius comuns, drets, impostos, història, i futur. La bona ciutadania està disposta a rendir la seva vida en la defensa d'un objectiu comú ¹³⁶.

L'artivisme connecta el coneixement social en base a la interacció humana. Això representa una ocupació/ús innovadora de l'espai públic, per dirigir qüestions competents d'importància sociopolítica i cultural aliada amb els sistemes de poder i control. L'artivisme usa la participació comunitària com el mitjà d'efectuar el canvi social i galvanitzar el desacord ciutadà.

134Dissanayake, E. *What is art for?* University of Washington Press, Seattle. 1988. p. 200.

135Bradley, W., & Esche, C. (Eds.). *Art and social change: A critical reader*. Tate, London, England. 2007 p.11.

136Campbell, M. S., & Martin, R. (Eds.). *Artistic citizenship: A public voice for the arts*. Routledge, New York. 2006. ps. 33-34.

1.7.1 Fonaments teòrics

La teoria psicoanalítica va néixer de la premissa freudiana que l'objectiu primari en psicoteràpia és “fer l'inconscient conscient” ¹³⁷. De manera paral·lela, es podria dir que l'artivisme **fa visible l'invisible**. En el context d'artivisme, “invisible” es refereix als abusos de poder i privilegi que condueixen a la disfunció i la injustícia socials. L'artivisme crea alternatives de poder ¹³⁸ i suport a un nombre d'idees polítiques, com la descentralització de poder; la necessitat de transparència, de models participatius, i de procés democràtic; i la protecció de llibertats individuals. L'artivisme com a pràctica social i política es podria emmarcar amb els termes següents:

Teoria Semiòtica, per revelar el significat de l'espectre total d'un referent particular. Segons Banks, *“la cultura popular pot ser desxifrada, usant conceptes de denotació i connotació: denotació refereix a la imatge (‘què es veu?’); connotació refereix a la idea comunicada (‘què significa?’)”* ¹³⁹. Freedman va afegir que la interpretació profunda confia en l'art de realitzar la reflexió auto-conscient i crítica ¹⁴⁰.

Teoria Crítica Feminista, provinent de moviments filosòfics i polítics, com la campanya pels drets civils als Estats Units i altres moviments d'alliberament; dirigeix les diferents formes d'opressió, social, econòmica, i política, a oportunitats per a la llibertat, la justícia, i la igualtat. Felshin (1995) va suggerir que l'artivisme feminista al principi es situava entre el conceptualisme i el moviment ambiental, escrivint que *“aquestes artistes van dedicar-se a un procés actiu de representació, intentant almenys ‘canviar la conversa’, per empoderar a individus i comunitats, i en última instància estimular el canvi social”* ¹⁴¹.

Agerstoun i Auther van identificar el “crític, positiu, i progressiu” com elements centrals d'artivisme feminista, pel qual el “crític” exposa ideologies subjacents, el “positiu” es refereix al treball que adopta una posició, i el “progressiu” subratlla la creença en la igualtat i la inclusivitat ¹⁴². El feminisme mobilitza una xarxa d'idees i relacions interpersonals basades en un marc activista i s'enllacen a les formulacions crítiques de poder així com als nous models de justícia social i sostenibilitat global.

137Rubin, J. A. (Ed.). *Approaches to art therapy* (2nd ed.). Sheridan Books. Ann Arbor, MI. 2001. p. 16.

138Berger-Gluck, S. *Has feminist oral history lost its radical/subversive edge?* Paper presentat al XVI International Oral History Conference, Prague, Czech Republic. Juliol 2010.

139Banks, M. *Using visual data in qualitative research*. Sage, Los Angeles, CA. 2007. p. 41.

140Freedman, K. *Teaching visual culture*. Teachers College Press, New York. 2003. p. 91.

141Felshin, N. (Ed.). *But is it art? The spirit of art as activism*. Bay Press. Seattle, WA. 1995. p. 26.

142Agerstoun, Mary Jo/ Auther, Elissa. “Considering Feminist Activist Art”. *Women's Studies*. NWSA Journal. 19 (3). 2007. p.viii.

Liminalitat pertany “a l’umbracle o l’etapa inicial d’un procés”¹⁴³. Sovint, evocar l’etapa o espai performatiu que físicament i temporalment es deixa a banda de l’experiència real, “liminalitat” es refereix a un lloc que és “ni una cosa ni una altra”, un transcurs simbòlic del temps, un “esdeveniment” ritual o intermediari. La **Shure** descriu liminalitat com “un punt intermedi entre un punt d’inici i un punt final; com a estat temporal que finalitza quan l’inici és incorporat de nou en l’estructura social”¹⁴⁴. Turner (1995) va descriure liminalitat com un moment en i fora de temps, “comparable amb la mort, amb estar en la matriu, o a la invisibilitat”¹⁴⁵. Els/les artistes performatius es dediquen a pràctiques liminars en les quals el teatre o l’escenari poden funcionar com un espai ritualitzat. Els activistes sovint funcionen com a artistes performatius conduint les seves accions a les fronteres de diferents estats d’ànim socials i polítics, o fixant els missatges que creen espais temporals i performatius.

La **veu** és una noció d’empoderament. Usat en les arts per comunicar idees valentes en nous formats, també sosté la ressonància política. La producció de veu pot ocórrer individualment o en conjunt per promoure l’eficàcia en múltiples direccions. L’empoderament és un procés transformable quan la veu d’artista/activista es combina amb veus de comunitat. La transformació és evidenciada per un canvi palpable en el comportament o el reconeixement dels/les destinataris.

Fluxus va afirmar que el poder transformable de l’art s’estableix en la seva funció com “un acte social participatiu”¹⁴⁶. La filosofia Fluxus modela un camí creatiu que ofereix una alternativa comunal, participativa, i ampliable a formes tradicionals i funcions de fabricació d’art¹⁴⁷.

“La curiositat de Fluxus front a qualsevol aspecte de la vida quotidiana i el seu interès per tot allò que suposara circulació i flux de l’experiència anaven a afavorir una fructífera relació amb la tecnologia i les comunicacions”¹⁴⁸. En l’artivisme, “l’apertura” és summament valorada (Friedman, 1998, p. 128) i consonant amb la cultura de xarxa. Localitzat dins “d’una nova pràctica social que és compartida i participativa, l’art no és un objecte per a la contemplació o el consum, sinó una xarxa, un espai cognoscitiu, una estructura comunal”¹⁴⁹.

“L’art com a protesta” és un concepte que vigoritza l’artivisme, atès que l’artivisme és una empresa estratègica amb criteri selectiu per promulgar casos pertorbadors en un esforç per provocar el desequilibri. Ballengee-Morris & Stuhr van suggerir que la cultura a nivell personal és en gran part social, la cultura a nivell nacional és en gran part política, i la cultura de nivell global és en gran part econòmica¹⁵⁰. L’artivisme consolida com totes aquestes forces diferents actuen recíprocament.

143La Shure, C. *What is liminality?* 2005. paràgraf 2.

Recuperat de: <http://www.liminality.org/about/whatislminality/>

144Íbid. paràgraf.17.

145Turner, V. W. Liminality and communitas. In R. L. Grimes (Ed.), *Readings in ritual studies* (pp. 511–519). Prentice Hall. Upper Saddle River, NJ. 1995. p. 512.

146Chandler, A., & Neumark, N. (Eds.). *At a distance: Precursors to art and activism on the internet*. Massachusetts Institute of Technology Press. Cambridge. 2005. p.31.

147Íbid. p. 123.

148Op.cit. Carrillo (2004). p. 202.

149Íbid. p.134.

150Ballengee-Morris, C., & Stuhr, P. L. “Multicultural art and visual cultural education in a changing world”. *Art Education: Journal of the National Art Education Association*. 54(4). 2001. ps. 7-8.

La força de motivació per fer el treball d'activista ve d'una passió personal sobre una qüestió particular en un emplaçament particular amb una població particular. Sovint implica la lluita i requereix un grau de coratge: la resistència en la comunitat és desafiadora. L'artivisme proveeix de terapeutes de suport crític.

Les argumentacions de Paul Ardenne reforcen trets fonamentals que desenvolupen els/les activistes i, en la nostra recerca, també els/les craftivistes amb les seves intervencions: argumenta¹⁵¹ que l'artista actua com a connector, doncs imposa estructura a esdeveniments separats, i restableix llaços desapercibuts, de manera que uneix fragments separats o inconnexos. Per altra banda, cita la importància de l'experiència com a temps de confrontació immediata, de la temptació i l'acció (no la contemplació). Aquesta última, l'acció, la defineix com «*process art*», en el sentit que el procés activa esdeveniments en un context real, en què allò accidental és l'essència, i el més important és allò generat, el moment de la seva elaboració. Activistes/craftivistes intervenen a través de processos oberts, de reivindicació i posició política, i des del compromís; qui mira també és actor, és col·laborador/a, interactua. Determina que experimentar és afegir quelcom nou (a la llum) i possible (encara per néixer). D'aquesta manera, els actes de (lliure) presència es converteixen en art acontencional, on s'obra sense intermediaris, i on es sol·licita la participació del públic, el diàleg amb la col·lectivitat, requalificant la noció d'art públic. Enllacem amb la cita de Robert Filliou: "*l'art és on estàs, i allò que fas*". Art com a assumpte d'existència, que reclama el canvi per reivindicar i constatar l'existència d'una identitat; com a acte d'apropiació de l'espai real, en la vida quotidiana, ocupant espais per reivindicar quelcom, i re-posicionant l'experiència emocional de l'espai com a generador de sensacions. Són maniobres no perennes: efímeres, el pas de l'art en el temps; no programades però activadores de la ciutat, lloc d'activitat contínua, d'intercanvi i encontre; espai viu que implica certa noció d'aventura, en percebre'l com a espai a descobrir.

151Ardenne, Paul. *Un arte contextual. Creación artística en el medio urbano, en situación, de intervención, de participación*. Cendeac, Murcia. 1962. (síntesi d'idees)

1.8 L'artesanía com a nou ritus: del *craft* tèxtil al craftivisme

Tot i que el terme "artesanía" ja ha estat esmentat en pàgines anteriors, és en aquest apartat on referim la seva definició, basada en diverses fonts consultades. En concret, dos definicions inicials "de diccionari" que s'ajusten al marc de les creacions craftivistes; el concepte de "nou ritus" de Dorflès; i el concepte de "*jongleur*" de Maldonado.

"artesanía" (o artesanies): són objectes artístics de significació cultural, realitzats manualment o amb màquines mogudes amb energia bàsicament humana, de forma individual per un/a artesà/na, o col·lectiva per una unitat productora d'artesanies. Dits objectes reflexen una autenticitat que enorgulleix i revitalitza la "identitat", i deuen conservar tècniques de treball tradicionals, i els dissenys autòctons d'una determinada regió. De manera general, el producte artesanal es caracteritza per: l'originalitat del disseny; la producció no repetitiva amb sèries petites i personals; la transformació del material de labor, partint de matèries primes naturals (o en el seu defecte, producte de la indústria); la funcionalitat i utilitat amb que es crea ¹⁵².

"artesanía": així es denomina tant al treball com a les creacions realitzades per artesà/es. És un tipus d'art en què es treballa fonamentalment amb les mans, per elaborar diferents objectes, amb finalitats comercials, artístiques, i/o creatives. D'entre les característiques fonamentals d'aquest treball és que es desenvolupa sense ajuda de màquines o processos mecanitzats, convertint a cada obra artesanal en un objecte únic, incomparable, i de caràcter summament especial¹⁵³.

Les argumentacions de Dorflès ¹⁵⁴, ens valen per identificar l'artesanía com a "nou ritus" i mecanisme re-estructurador de la nostra època. Partint de la premissa de definir determinades constants del pensament i el comportament humà contemporani que resulten particularment decisives per a l'estructuració de l'univers lingüístic, estètic i social de la nostra època, destaquen la **tècnica**, com a esquema operatiu, mètode inventat o trobat per a la realització d'una activitat qualsevol; (i) sistema específic aplicable a una determinada acció, capaç de conferir-li precisió i especialització. En l'extrem oposat, el **tecnològic**, referent a les estructures mecàniques i industrialitzades; (i) manipulació dels "objectes tècnics", dels "productes industrials".

L'autor afirma la necessitat de saber-nos alliberar, per obtenir nova capacitat perceptiva i expressiva, i una situació de major llibertat de pensament i de major comunicabilitat intersubjectiva. Cóm? Proposa saber utilitzar de manera justa les tècniques de què es dispose. Amb freqüència, se'n fa un ús equivocat perquè s'ha deixat de valorar la seva eficàcia, així com discernir els seus límits; per la falta de consciència de tot el seu procés tècnic; per l'escissió entre moment creatiu-inventiu i moment executiu i productiu de la tècnica¹⁵⁵.

152"Definición y conceptos de Artesanías". *Artisanos, manos a la obra*.

<https://eet651produccionartesanialm.wordpress.com/definicion-y-conceptos-de-artesanias/>

153"Definición de Artesanía". *Definición.de*. <http://definicion.de/artesania/>

154Dorflès, Gillo. *Nuevos ritos, nuevos mitos*. Lumen. Barcelona, 1969.

155Íbid. p.50.

Les pràctiques artesanals, i així també, les craftivistes, es podrien valorar com a “nou ritus”, ja que segons defineix Dorflès, el **ritus** suposa el desenvolupament d’una activitat motriu, exterioritzada a partir de recursos particulars, per aconseguir una determinada funció. El artesanisme s’ajusta completament a tal explicació: a través d’una tècnica artesanal (activitat), que generalment sol implicar un moviment i/o implicació del cos del/la executant (motriu), i utilitzant els medis/materials de què es disposa (recursos), s’actua amb una intenció de reclam o visibilització (funció). L’adjectiu “nou” apel·la a un sentit de renovació, enfortiment i re-afirmació de les pràctiques que ja s’havien fet en altres èpoques (i que segurament mai han deixat de produir-se), però amb una valoració i adaptació distintes i més enfocades a l’era actual. Per això, Dorflès reforça que *“resulta fonamental analitzar i aprofundir en l’estudi del (motor) humà, doncs coincideix amb **accions** o situacions determinants, en els nostres dies, per a la vida d’un individu i per a la organització d’una comunitat d’individus dintre de la societat”*¹⁵⁶.

Aquesta admirable artesana ven els seus productes en la cantonada Pizarro (Trujillo, Perú). La seva diversitat funcional gens la limita a l’hora de teixir: ha desenvolupat i perfeccionat la tècnica amb la boca.
Imatge: Cristina Aguilar

Altre dels termes que s’ajusta als/les “crafters” és el de **jongleur** (adoptat per Maldonado), joglar (equivalent ací a craftivista), en el sentit de malabarista, però també de qui posseeix una particular habilitat tècnic-manual, d’improvisació i destresa executives. (...) en l’execució artística, i no sols en ella (sinó en tota motricitat vinculada a un component “creatiu”) ha d’existir sempre certa dosi de *jongleurie*, o siga, de destresa innata en l’individu, que li permet complir un acte creador¹⁵⁷. Tot/a craftivista té la capacitat de transformar la tècnica en peces/obres que intervenen en l’espai públic amb finalitats pròpies de les distintes tipologies. A col·lació de l’argument, les nocions de **tradicció**: vincle quasi sagrat entre l’individu d’ahir i d’avui; la saviesa dels avantpassats; el manteniment pel pes, la importància i la necessitat. Per això, com dèiem, la pràctica artesanal pren un nou ressorgiment, que recupera el passat per evolucionar cap a noves expressivitats en el present. Com afirma Lévi-Strauss: *“els ritus es pronuncien sobre la diacronia, però amb sincronia, doncs el fet de celebrar-los equival a transformar el passat en present”*.

¹⁵⁶Íbid. p. 74.

¹⁵⁷Íbid. p. 94.

Així, Dorflès destaca la importància de l'estudi de la tradició com element del qual extraure ensenyaments i advertències per al nostre futur ¹⁵⁸; i de l'estudi semàntic, és a dir, de la relació dels signes amb allò que denoten (i no dels signes entre si), per esclarir el significat d'un discurs.

D'entre els projectes estudiats, el *Tapiz de la memòria colectiva* (2011) es planteja com un laboratori participatiu per explorar el teixit com a llenguatge, per incentivar la participació ciutadana, unint la tradició amb la consciència mediambiental del reciclatge. A més, també uneix els esforços i viatja entre dos països distanciat, Suècia i Perú.

"Tapiz de la memoria colectiva" (Tejido Comunitario), 2011

Cartell de difusió de l'activitat. font: C.H.O.L.O. [2]

Text-presentació de l'exposició (23.5.2011), sobre paret de la *Tellus biocafe*, Estocolm. font: stickkontakt [c]

158 *Íbid.* p.117.

Tapiz de la memoria colectiva. 1º de mayo

el tapís, sobre bastidor de fusta;
en lletres blaves:
"LOCAL COMUNAL AH HIJOS DE GRAU".
font: C.H.O.L.O. [a]

els dos tapissos, sobre bastidor, que després s'uneixen en un sol;
en el tapís de l'esquerra, en lletres roges/blau-negre:
"VENTANILLA PERU"
font: C.H.O.L.O. [a]

(esq.) una de les monitores del taller, cosint els dos tapissos. font: C.H.O.L.O. [a]

Tapiz de la memoria colectiva. 29 setembre

cadena humana-col·laborativa per filar les borses de plàstic, que seran els fils per confeccionar el tapís. La majoria de les participants eren dones. font: C.H.O.L.O. [b]

data: 1.5.2011; Taller: 29.9.2011

materials/tècniques: borses de plàstic reciclades; bastidor de fusta;

ubicació: taller "Tejido Comunitario Educativo": Local comunal del AA.HH. Hijos de Grau (CEI Virgen de Fátima), Ventanilla

enfocament (*focus): col·laboratiu; formatiu amb tallers; reciclatge

objectiu (*target):
emfatitzar el teixit com a llenguatge;
investigar el teixit com a mitjà i tema d'expressió artística;
incentivar la participació ciutadana;
(re)valorar les pràctiques mediambientals mitjançant el reciclatge creatiu

dedicació-execució: al llarg de l'any 2011

descripció: Aquesta proposta forma part del projecte "Materia del Tejido" de la curadora Rossana Mercado. És un projecte col·laboratiu entre els col·lectius *Stickkontakt* (Suècia) i C.H.O.L.O. (Perú) que té com a focus exploratiu la possibilitat del teixit com a llenguatge i el seu potencial polític a l'espai públic. Aquesta iniciativa parteix de la proposta del "teixit urbà" i del "craftivisme", i la

seva traducció al nostre context urbà particular. Tenint una tradició tèxtil tan rica i mil·lenària, exhibida internacionalment a través de l'exposició de 'Los Mantos Paracas' per exemple, i l'excel·lent manufactura dels productes de la indústria tèxtil actual, aquest projecte es planteja com un laboratori per investigar el teixit com a possible mitjà i tema en les pràctiques de l'art contemporani peruà.

A inicis de 2011, tots dos grups van començar a dialogar a través de la web per intercanviar idees, tècniques i sistemes amb els quals treballen, donant com resultat el projecte de teixit comunitari "Tapíz de la memoria colectiva" que consisteix en la confecció d'un tapís amb la participació dels habitants de l'assentament humà "Hijos de Grau" en Ventanilla, amb l'objectiu que aquest tapís siga funcional, doncs serà col·locat en la placeta central de l'assentament, i també com a recerca de les relacions entre art, identitat, comunitat i el teixit com a activitat i objecte.

Aquest teixit es realitzà amb borses usades, ja que tots dos grups en la seva activitat artística i activista, tenen com un dels seus eixos el **reciclatge** i la consciència ambiental, encara que també l'ús de borses plàstiques representa la utilització d'un material significatiu per a la nostra societat moderna de consum i re-usant-les d'aquesta manera proposem una re-valoració i re-avaluació del significat d'aquest objecte rebutjat.

La documentació d'aquest esdeveniment s'exposà primer en la 'Exposición de Grau' de la *Konstfack College* d'Estocolm, Suècia (19-29 de maig) i posteriorment en el *Tellus biocafe* d'Estocolm (31 de maig del 2011) al costat d'un conversatori amb grups de teixit urbà convidats; a més *Stickkontakt* comentà sobre el seu treball i recent intervenció arràn d'aquest projecte, una protesta contra les reformes de salut que afecten a la societat sueca.

Esdeveniment a Lima-C.H.O.L.O.

Dia: Diumenge 1 de maig

Hora: 10 am – 6 pm

Lloc: AA.HH "Hijos de Grau"-Local Comunal (CEI VGn de Fátima). Ventanilla.[2]

Per altra banda, durant el matí del 29 de setembre, es va impartir el Taller "Tejido Comunitario Educativo", en la mateixa seu. Aquest consistí en la confecció d'un altre tapís també fet amb material reciclat: borses de plàstic. Amb ell, es pretené estimular la participació d'estudiants, professor/s i pares/mares de família, com a forma d'incidir en la rèplica de projectes participatius amb finalitats didàctiques/productives en centres educatius del lloc. Així mateix, en revalorar les pràctiques mediambientals per mitjà del reciclatge creatiu i/o productiu. El mateix dia es va realitzar el lliurament del "Tapíz de la memoria colectiva" confeccionat en l'esdeveniment anterior (1 de maig) per la comunitat i amb la coordinació de C.H.O.L.O. [3]

url/publicació: [1] (pàgina principal:) <http://xxxcholoxxx.blogspot.com.es/>
<http://museoemergente.blogspot.com.es/>
[2] "Materia del Tejido". Post: 25.4.2011.
<http://xxxcholoxxx.blogspot.com.es/2011/04/tejido-comunitario-afianzando-la.html>;
[3] "TALLER-Tejido Comunitario Educativo". Post: 22.9.2011.
<http://xxxcholoxxx.blogspot.com.es/2011/09/tejido-comunitario-educativo.html>

imatges:

[a] "TEJIDO COMUNITARIO-Tapiz de la memoria colectiva (3)". Post:17.5.2011.
<http://xxxcholoxxx.blogspot.com.es/2011/05/tejido-comunitario-tapiz-de-la-memoria.html>
[b] "TEJIDO COMUNITARIO (2)". Post: 1.10.2011
<http://xxxcholoxxx.blogspot.com.es/2011/10/tejido-comunitario-educativo-2.html>
[c] "Välkomna till presentation". En *Stickkontakt*. Post: 21.5.2011
<http://stickkontakt.blogspot.se/2011/05/valkomna-till-presentation.html>

Òbviament, resulta important i necessari saber distingir allò que està mort d'allò que està viu; rebutjar les característiques tradicionals que entorpeixen l'evolució natural i saludable de les formes culturals i artístiques, o contenir les seves influències perquè permeten vivacitat i originalitat a tot allò que puga ser produït i inventat *ex novo*...

Per últim, destacar que la **velocitat**, l'acceleració del temps dels nostres dies es basa en l'artificialitat, és a dir, en la producció d'un temps divers del "natural", tant des del punt de vista dels ritmes fisiològics com cosmològics. L'efecte de la velocitat comporta transformacions perceptives i afectives, les coarta. En no poder adequar els nostres ritmes corporals als mecànics, es generen desequilibris en el nostre "esquema corporal dinàmic" ¹⁵⁹. Concretament, la ciència ja demostra que teixir o fer punt resulta terapèutic per tractar ansietat, depressió i estrés, malalties de la nostra època, produïdes per uns ritmes de vida vertiginosos. Caldrà, doncs, adoptar les artesanies com a mecanismes de prevenció i sanació, o com dèiem, com a mètodes rituals, en les nostres vides quotidianes, a més d'emfatitzar el seu ús per a reivindicar allò que ens co-respon?

O com argumentava Kirsty Robertson:

"La temptativa d'obertura del món artístic cap a les artesanies, on el ressorgiment del teixir i fer a mà, i on l'activisme inclou el teixir, tot es connecta a una economia variable que ha aniquilat la indústria tèxtil en Amèrica del Nord i Europa, però que al seu torn ha possibilitat les condicions de maduresa per al ressorgiment de la pràctica artesanal (...) solament a través d'aquestes connexions pot vèncer-se la trivialització del treball de la dona, que condueix a la consideració del 'teixir radical' com sols radical en el sentit d'evitar-se; i pot vèncer-se l'esborradura aparentment inevitable que hi ha sobre el 'teixir radical' " ¹⁶⁰.

Els plantejaments analitzats en aquest capítol ens mostren la capacitat de l'art-artesania per collir idees subjacents en la col·lectivitat. La ressonància del filat i de les arts de la fibra marquen fluctuacions, encara presents, i l'evident aparició i assimilació (contínua) de noves definicions per a aquestes pràctiques ancestrals.

La domesticitat s'ha transformat en casa social, en ple espai públic, amb funcions i finalitats adaptades al moment contemporani: amb intercanvi efervescent, des de la consciència, l'acció directa, i la cooperació. "Vestir" els elements de l'entorn pròxim esdevé sistema de comunicació, llenguatge en permanent aprenentatge i pràctica. Els aspectes intrínsecs del teixit (calidesa, tendresa, cuidat) revitalitzen i reivindiquen els espais d'intervenció; l'artesanía activista, a més de visibilitzar-se en espai real, adopta la ferramenta de la ret per a una difusió òptima. La ciutadania manifesta i defén els propis punts de vista mitjançant aplicacions creatives, a través de l'ús de les agulles i d'altres ferramentes pròpies de cada pràctica i tipologia, amb l'esperança de fomentar el canvi cap a un món més habitable. Els fenòmens culturals de "vida-lenta", impregnats de "prosumerisme", responen a les complexitats diàries: el fil conductor de les artesanies fonamenta comunitats íntegres que s'hi identifiquen amb la labor en conjunt i participativa, les quals comuniquen i s'empoderen a través de nous ritus (Dorfles) i experiències *ex novo*.

159 *Íbid.* p.140.

160 *Op.cit.* Buszek. 2011. p.199.

1.9 Bibliografia

- Agerstoun, Mary Jo/ Auther, Elissa. "Considering Feminist Activist Art". *Women's Studies*. NWSA Journal. 19 (3). 2007.
- Ardenne, Paul. *Un arte contextual. Creación artística en el medio urbano, en situación, de intervención, de participación*. Cendeac, Murcia. 1962.
- Arnaud, D. "Le foetus et les dieux au Proche-Orient sémitique ancien. Naissance de la théorie épigénétique". R.H.R. 213. 1996.
- Ballengee-Morris, C. & Stuhr, P. L. "Multicultural art and visual cultural education in a changing world". *Art Education: Journal of the National Art Education Association*. 54(4). 2001.
- Banks, M. *Using visual data in qualitative research*. Sage, Los Angeles, CA. 2007.
- Barber, E.J.W. "The Peplos of Athena". J. Nelis (Ed.), *Goddess and Polis*. Princeton, 1992.
- Bergaigne, A. *La religion védique d'après les hymnes du Rig-Veda*. F. Vieweg. París. 1878.
- Berger-Gluck, S. *Has feminist oral history lost its radical/subversive edge?* Paper presentat al XVI "International Oral History Conference", Prague, Czech Republic. Juliol 2010.
- Bergren, A.L.T. "Language and the Female in Early Greek Thought". *Arethusa*, 16. 1983.
- Bonte, Pierre & Izard, Michael (eds.). *Diccionario Akal de Etnología i Antropología*. Akal. Madrid. 1996.
- Bradley, W., & Esche, C. (Eds.). *Art and social change: A critical reader*. Tate, London, England. 2007.
- Brellich, A. *Paides e Parthenoi*. Ateneo. Roma, 1969.
- Buszek, Maria Elena. *Extra/Ordinary: Craft and Contemporary Art*. Duke University Press. 2011.
- Calame-Griaule, G. *Il mondo della parola*. Bollati Boringhieri. 2004.
- Campbell, M. S. & Martin, R. (Eds.). *Artistic citizenship: A public voice for the arts*. Routledge, New York. 2006.
- Cantarella, E. *L'ambiguomalanno. Condizione e immagine della donna nell'antichità greca e romana*. Riuniti. Roma, 1981.
- Capomacchia, A.M.G. "La scrittura delle donne". Baurain-Bonnet-Krings. 1991.
- Casacuberta, David. *Creación colectiva*. Gedisa. Barcelona, 2003.
- Chandler, A. & Neumark, N. (Eds.). *At a distance: Precursors to art and activism on the internet*. Massachusetts Institute of Technology Press. Cambridge. 2005.
- Cole, S.G. "The Social Function of Rituals of Maturation: The Koureion and the Arkteia". *ZPE* 55. 1984.

- Constas, N.P. "Weaving the Body of God". *Journal of Early Christian Studies* 3, nº 2. 1995.
- Deem, R. *All work and no play: The sociology of women and leisure*. Milton Keynes: Open University Press. 1986.
- Deonna, W. "Unité et diversité". *R. A.*, 23. 1914.
- Deremetz, A. "Le *carmen deductum* ou le fil du poème: à propos de Virgile". *Latomus* 46. 1987.
- Deubner, L. *Attische Feste*. Akademie-Verlag. Berlín, 1956.
- Dissanayake, E. *What is art for?* University of Washington Press, Seattle. 1988.
- Dorfles, Gillo. *Nuevos ritos, nuevos mitos*. Lumen. Barcelona, 1969.
- Domenici, V. "Talking Knots of the Inka. A curious manuscript may hold the key to Andean writing". *Archaeology* 49. 1996. 50-56; *id.*, "Il manoscritto segreto". *Airone* 188. 1996.
- Durand, Gilbert, *Les structures anthropologiques de l'imaginaire*. Paris, 1969.
- Emery, I. *The Primary structures of fabrics*. Textile Museum. Washington DC. 1980 (1966).
- Felshin, N. (Ed.). *But is it art? The spirit of art as activism*. Bay Press. Seattle, WA. 1995.
- Freedman, K. *Teaching visual culture*. Teachers College Press, New York. 2003.
- Hidiroglou, P. "Langes de circoncision historiés en France". *REJ* 143. 1984.
- Hoffman, Marta. *The Warp-weighted Loom. Studies in the History and Technology of an Ancient Implement*. Universitetsforlaget, Norsfolkmuseum (Noruega). 1964.
- Jenkins, I.D. "The Ambiguity of Greek Textiles". *Arethusa* 18. 1985.
- Leroi-Gourhan, A. *Evolutions et techniques: L'homme et la matière*. Albin Mitchel. París. 1943 (trad.esp. *Evolución y técnicas*. Taurus. Madrid. 1989).
- Loroux, N. *Les enfants d'Athéna*. Maspero. París, 1981.
- Marazov, I. "Philomela the Weaver and Bendis the Spinner". *Studia honor. G. Mihailov*. Sofia, 1995.
- March, K.S. *Weaving, Writing and Gender*. *MAN* 18. 1983.
- Real Academia Española. *Diccionario de la Lengua Española*. Madrid, 1992.
- Reinhard Lupton, Julia. *Thinking with Shakespeare: Essays on Politics and Life*. University of Chicago Press. 2011.
- Robertson, Kirsty. *Needling the System: Knitting and the Global Justice Movement/A Performance*". Presentat en *Intersections2005: Hybrid Identities*. YorkUniversity/Ryerson University. 18-20.3.2005.
- Roth, H.L. *Studies in primitive looms*. Bankfield Museum. Halifax. 1950.
- Rubin, J. A. (Ed.). *Approaches to art therapy* (2ª ed.). Sheridan Books. Ann Arbor, MI. 2001.
- Russo, C. F. "La tavoletta scrittoria di Omero". *XVII Congr. Int. Papirologia*. Nàpols. vol.II. 1984.

Rutt, R. *A history of hand knitting*. Batsford. London. 1987.

Schaps, D.M. *Economic Rights of Women in Ancient Greece*. Edinburg University Press. Edinburg. 1979.

Segal, C.P. "Philomela's Web and the Pleasures of the Text: Reader and Violence in the Metamorphoses of Ovid". Jong-Sullivan (eds.). *Modern Critical Theory and Classical Literature*. Brill. Leiden. 1994.

Segarra Crespo, Diana. "El tejido y la palabra en la cultura clásica", en Marín, Manuela. *Tejer y vestir: de la antigüedad al Islam*. CSIC. Madrid. 1992.

Strathern, A. i M. *Self-decoration in Mount Hagen*. G. Duckworth. Londres. 1971.

Tarán, S.L. *The Art of Variation in the Hellenistic Epigram*. Brill. Leiden, 1979.

Torelli, M. *Il rango, il rito e l'immagine*. Mondadori Electa. Milan, 1997.

Turner, V. W. Liminality and communitas. En R. L. Grimes (Ed.), *Readings in ritual studies*. Prentice Hall. Upper Saddle River, NJ. 1995.

Turney, J. *The culture of knitting*. Berg. New York. 2009.

Vian, F. *La guerre des Géants. Le myth avant l'époque hellénistique*. Klincksieck. París. 1952.

URLgrafia

Hongyun, Duan. "UNESCO reconoce el tejido de alfombras tradicional de Bulgaria". *CCTV.com*. Post: 27.1.2015.
<http://espanol.cntv.cn/2015/01/27/VIDE1422321602124863.shtml> (consulta: 30.1.2015)

Lackey Shaffer, Nancy D. "Bombs away. Yarn Bomb Ojai goes off in the valley". *VCReporter*. Post:13.6.2013.
http://www.vcreporter.com/cms/story/detail/bombs_away/10961/ (consulta: 30.1.2015)

R.B. "UNESCO: Las alfombras de Chiprovtsi forman parte del patrimonio cultural del mundo". *Radio Bulgaria*. Post: 26.11.2014. <http://bnr.bg/es/post/100490498> (consulta: 28.11.2014)

Whitaker, Cassie. "Ojai Yarn Bombers 2014". *Youtube* (4'55"). Post: 8.6.2014:
<https://www.youtube.com/watch?v=s6AJowJ8Ri8>

2 Marc referencial

2.1 Referents primitius

En les pàgines d'aquest segon apartat, contextualitzem les pràctiques “artesanivistes”, amb un interessant recorregut històric al llarg de les més destacades fites, que (re)descobrim en indagar sobre les primigènies manifestacions del Teixir. Incidim en l'origen de les fibres, i posterior manipulació; així com en el simbolisme del teixir i del vestit en la mitologia, concretament en les narracions de l'Odissea. Des d'una perspectiva holística i global, recollim la història de la fibra com a decoració: enllacem l'homenatge a la Natura, amb les tradicionals pràctiques del wishing tree i del “caga-tió”, amb la seva similitud trans-temporal de les contemporànies pràctiques teixidores, que es desenvolupen en els apartats continus. Reflexionem sobre les causes que determinaran el tipus d'actitud en el context americà. I de les fibres a les eines, tanquem incidint en la història del ganxet, filada amb tècniques destacables, i completada amb la celebració del Dia Internacional del Croxé.

2.1.1 Teixit i etnologia cultural

Tal com assenyala Gottfried Semper, quan l'ésser humà construeix (i fabrica), resol una carència i la sublima en un plànol simbòlic, satisfent així les necessitats de vestit, sustent, abríc i comunicació, mentre erigeix un entorn que representa els seus valors i les seves creences. Es tracta d'una elaboració en què el material i la manera de realitzar-ho imprimeixen caràcter a l'artefacte generat. La primera manufactura fou el teixit com a elaboració arquetípica i ancestral, nuar com a gest cosmogònic inicial de l'ésser humà, realitzat a partir d'allò que observava en la Natura. Prompte també ensamblà altre tipus d'elements, d'acord amb la seva voluntat artística.

Així, l'art tèxtil és una de les activitats més antigues realitzades per l'ésser humà, ja que en el Paleolític (20000 anys a.C.) ja s'ha enregistrat la presència d'agulles d'ós que s'utilitzarien per al cosit de pells. L'ésser humà va tenir molt prompte la idea de vestir-se amb les pells dels animals que caçava. Aprené a cosir les pells amb tendons, tires de pell i tripes, fabricant més tard fils amb fibres d'animals i vegetals (llana, lli, seda). En el moment en què les pesades pells foren substituïdes per matèries fetes amb fils entrecreuats i apretats, s'inventà el teixit. Resulta molt complicat esbrinar la data exacta dels orígens de la filatura i de la textura, donat que els teixits que feren els humans primitius no s'han conservat.

Tot i això, en la cova de Lascaux (França) s'han trobat agulles i empremtes de corda de fa més de 15000 anys. Estudis antropològics confirmen que, fa entre 5000 i 7000 anys, en l'antic Egipte els primers tèxtils es teixien amb lli; en l'Índia, Perú i Cambòia amb cotó; en Europa meridional amb llana; i en Xina amb seda.

El descobriment de relíquies, en distintes zones geogràfiques, de la mà d'arqueòlegs, mostra l'antiguitat de la indústria tèxtil. Datades en el tercer, quart i cinqué mil·lenni a.C., estes relíquies mostren que en aquell temps l'ésser humà era capaç de teixir panys o *dhurrie*. Entre d'altres hipòtesis, es creu que l'ésser humà primitiu aprené a teixir en prestar atenció als ocells, quan teixien per fer un niu que salvaguardara als seus pollets. Imitant als pardals, l'ésser humà primitiu utilitzà les fibres suaus de les plantes i l'estora de palla amb la fi de facilitar els medis necessaris per a la recol·lecció i transport de fruits i llavors. Podria ser un primer pas per a la fabricació de teixits. A més, en domesticar alguns animals que tenien fibres llargues de llana, van poder adquirir experiència en el teixit d'articles d'utilitat. Dels primers *dhurries* anaren millorant les peces per adaptar-les a les condicions locals i temporals ¹.

Els primers en utilitzar el **lli** foren els antics egipcis (probablement la paraula lli es deriva d'un vocable egipci). Donat que els primers teixits de lli, generalment, eren de color blanc, esta matèria es convertí en símbol de puresa, amb la qual cosa els egipcis l'utilitzaven tant per a la confecció de peces de vestir i articles domèstics com per a les seves pràctiques religioses. En l'antic Egipte també es produïen tèxtils amb cotó importat de l'Índia.

Els antics pobles del Caucas vestien mantells de **llana** denominats *shal* (d'on deriva la paraula "chal"), degut a la gran qualitat de llana que es venia en la ciutat de Damasc. Les ovelles es criaven

1 VVAA. *El perfil de alfombra iraní*. Irán Alfombras.
<http://iranalfombras.com/perfiles-de-alfombras-iranies/> (consulta: 25.2.2015)

per la seva llana (a més de per la seva carn i per la seva pell) en tota la zona mediterrània. Sicília i el sud d'Itàlia proporcionaven llana a Roma per a la confecció de peces de vestir; durant els primers segles de l'era cristiana es posaren de moda els teixits de seda importats de Xina. La millor llana procedia de les ovelles merines criades en Castella (Espanya). Posteriorment, els belgues també foren famosos pels seus excel·lents teixits.

Encara que el **cotó** és la fibra tèxtil més comú en l'actualitat, fou l'última fibra natural a aconseguir importància comercial. En el segle V a.C. l'historiador grec Heròdot informava que un dels productes valuosos de l'Índia era una planta silvestre el fruit de la qual era el *vellón*; en el segle següent, Alejandro Magne va introduir el cotó indi a Grècia. Encara que els antics grecs i romans utilitzaven cotó per a tendals, veles i peces de vestir, a Europa no es va estendre el seu ús fins a alguns segles després. A Amèrica, els habitants del Mèxic pre-hispànic utilitzaven cotó per a elaborar teles. Durant els segles XV i XVI els exploradors europeus van trobar tèxtils de cotó en les Antilles i Sud-Amèrica. Els primers colons anglesos ja conreaven cotó; amb la introducció de la desmotadora de cotó, inventada en 1793 pel nord-americà Eli Whitney, el cotó es va convertir en la fibra més important del món quant a la seua quantitat, el seu baix cost i la seua utilitat.

Segons la llegenda xinesa, la **seda** va començar a teixir-se en el segle XXVII a.C. durant el regnat de l'emperador Huang Tu, l'esposa del qual va desenvolupar suposadament la tècnica de debanar el fil del cuc de seda per a teixir-ho. Encara que durant molts segles es van exportar seda en brut i els teixits de seda als països mediterranis, la font d'aquesta fibra no va ser coneguda pels europeus fins al segle VI d.C., quan uns viatgers que tornaven de Xina van portar de contraban a Occident ous del cuc de seda; a partir d'ells van començar a criar-se cucs a Grècia i Itàlia. En el segle XII, la seda s'usava ja en tota Europa per a la confecció de teixits sumptuosos. En l'hemisferi occidental, els intents de criar cucs de seda van començar en 1620, quan el rei Jacobo I d'Anglaterra va exhortar als colons a produir seda en comptes de tabac. Els colons de Geòrgia van aconseguir un cert èxit, però els esforços posteriors en Connecticut i Nova Jersey van fracassar a causa de la falta de mà d'obra eficaç i barata, necessària per a conrear les moreres de les quals s'alimenten els cucs i per a ocupar-se d'aquests. A mitjan segle XX només Japó i Xina produïen quantitats importants de seda. Quan va començar la II Guerra Mundial, Japó subministrava el 90% de la producció mundial de seda en brut. Quan Occident va quedar privat d'aqueixa font durant la guerra, es van utilitzar en el seu lloc fibres sintètiques de niló, que havia sigut desenvolupat en la dècada de 1930.

Durant molt de temps, i abans de l'arribada de les màquines, el filat es feia a mà, amb filosa, que consistia en una vara on es fixava una porció (floc, *copo) de les fibres a filar, i es fabricava el fil, que després s'enrotllava en un fus. La filosa es sostenia amb la mà esquerra o s'enganxava en el cinturó. El fus era una peça més petita, de forma aproximadament cònica, que es feia girar amb la mà dreta, embolicant el fil al voltant d'ell a mesura que s'anava retorçant. Al voltant dels segles XIII i XIV s'introduïa en Europa la filosa de roda o torn de filar, procedents de l'Índia, que suposaren una millora sobre la filosa. En el torn de filar, el fus, situat en posició horitzontal, es fa girar mitjançant una roda accionada per un pedal, produint un únic fil. Per tal d'obtenir un fil molt fi són necessaris dos filats. En molts països en vies de desenvolupament, el filat manual continua sent el principal mètode utilitzat. El torn de filar, desenvolupat en l'Índia al voltant de l'any 500 a.C., es va emprar fins a fa uns 200 anys, quan va ser substituït en gran mesura per màquines industrials. El torn produeix un fil fi i homogeni en mantenir una tensió constant i una velocitat elevada.

El fus, on es cabdella el fil o la llana

Torn de filar de fusta

La indústria del cotó va patir una revolució, quan al Regne Unit s'introduí la mecanització tèxtil ², i aparegueren les filadores mecàniques: la denominada *spinning jenny*, inventada en 1764 per James Hargreaves, la màquina de corròns inventada en (1769) per Richard Arkwright o la "mula filandera" desenvolupada en 1779 per Samuel Crompton. La *spinning jenny* permetia filar diversos fils al mateix temps, i la màquina de corròns incorporava un sistema per a estirar-los. En la "mula", els fusos estaven situats en un bastidor mòbil per a reduir la tensió del filat amb corròns, la qual cosa permetia produir fils més fins. Encara que aquests processos estan totalment antiquats en l'actualitat, excepte unes poques "mules" que encara funcionen, els principis generals del filat de cotó actual són bastant similars, i impliquen també els processos d'obertura, cardatge i pentinat, estiratge, tort i filat. Amb les fibres sintètiques, les filatures van tendir al principi a emprar la maquinària que ja tenien. Si eren filatures de cotó, empraven màquines de filat de cotó, la qual cosa exigia que les fibres sintètiques se subministraren amb una longitud compatible amb aquestes màquines.

En els últims anys s'han produït nombroses millores en la maquinària de filat per a respondre a la diversificació produïda pel desenvolupament de molts tipus nous de fibres sintètiques, i en l'actualitat existeixen màquines de filat que només poden emprar-se amb fibres sintètiques ³. Les fibres, siguen del tipus que siguen, han anat teixint la història de la Humanitat. I el teixit ha sigut testimoni d'èpoques, i ha abillat als i les seves protagonistes amb infinitat d'indumentàries, vestint tot tipus de cossos. Abans d'endinsar-nos en el vestit del cos social, elaborat per les contemporànies manifestacions artesanistes, ens agradaria viatjar entre mitologies, i fins als temps de l'Odissea, per comprendre el simbolisme i significació d'aquesta particular trama a que respon el Teixir.

2 Les filanderes, qui treballaven en les seves cases, es veieren limitades per a proporcionar fil suficient a una indústria tèxtil en ple auge.

3 Delgado Palomino, Jose Antonio. *Tejidos*.

<http://www.monografias.com/trabajos38/hilados/hilados2.shtml> (consulta: 25.2.2015)

2.1.2 Mitologia i teixit. Els simbolismes del vestit i del teixit

Les estudioses de la vessant històrica del teixit, qui han practicat amb les seves pròpies mans els exercicis del filat i del teler, han posat al descobert interpretacions deficientes i errònies del gremi dels historiadors i filòlegs qui, abans que elles, se n'ocuparen⁴. Des d'aquell/es qui escriuen la història des de la perspectiva (masculina o femenina) de gènere, resulta significatiu que dos grans estudiosos del món grec, John Scheid i Jean Svenbro, escriguen en 1984 *Le métier de Zeus*, un llibre sobre el teixit en Grècia centrat en la masculinitat creativa del teixir (teixir el cosmos, o ser rapsode, que literalment significa “cosir poemes”; etc.)⁵, activitat presidida pel pare dels déus, per Zeus, mentre que deu anys més tard, en 1994, serà una dona, Ioanna Papadopoulou-Belmehti, qui subratlle la intervenció femenina, el protagonisme actiu de la teixidora Penélope en la trama de l'Odissea⁶. La preponderància masculina del poema (Ulisses continuarà sent sempre el seu principal heroi, sens dubte) queda més equilibrada per aquest dens univers de deesses i dones qui teixen i desteixien les seves brillants teles amb perspicàcia de moviments i intencions al llarg dels cants. Des de totes les aportacions és possible rellegir de nou les múltiples al·lusions al teixit, metafòriques o reals, que recorren en els hexàmetres de l'Odissea.

Múltiples referències que encreuen l'Odissea ens traslladen a aspectes socials de la Grècia homèrica. Teixir és un treball col·lectiu, relacionat principalment amb l'activitat femenina del *oikos*, entès en un sentit ampli: la casa o palau i el seu territori. Fora, els homes esquilen les ovelles i probablement carden la llana, la preparen abans del seu filat i teixit per les dones. Fora del *oikos* o del palau es conrea el lli i es prepara la fibra; i més enllà de la terra pròpia, es comercia amb teles en la Mediterrània. Els teixits, signe de prestigi, es mouen i formen part dels sistemes dels dons i contra-dons del comerç aristocràtic.

L'activitat domèstica està ben regulada en torn a la senyora de la casa. El treball de la llana requereix el concurs col·lectiu de moltes mans, com ens mostra un àtic de figures negres de NYC⁷, posterior en quasi dos segles a l'Odissea però il·luminador de l'activitat homèrica del teixit: unes dones pesen les bales de llana en una balança, d'equilibrat fidel⁸, altres estiren els flocs i filen, dos dones col·laboren i treballen amb vius gestos en el gran teler vertical, que ocupa el centre del *vas. Altres dos estiren i dobleguen les grans teles, que disposen i acumulen sobre un seient. Altra dona, mentrestant, observa i alerta amb vius gestos la labor de les seves companyes. Desconeguem si el *vas, destinat a contenir perfums sobre una tomba, trasllada l'activitat fabril de la casa a l'àmbit nupcial de la mort.

4 Olmos, Ricardo. En *Tejer y vestir. De la antigüedad al Islam*. Marín, Manuela (Ed.). CSIC. Madrid, 2001. ps. 109-136.

5 Scheid, John & Svenbro, Jean. *Le métier de Zeus. Le myth du tissage et du tissu dans le monde gréco-romain*. Paris, 1984.

vegeu també: Felson-Rubin, Nancy. *Regarding Penelope. From Character to Poetics*. Princeton. 1994. cap. 2.

6 Papadopoulou-Belmehti, Ioanna. *Le chant de Pénélope. Poétique du tissage féminin dans l'Odyssée*. Paris, 1994.

7 Boardman, John. *Athenian Black Figure Vases*. Londres, 1974.

8 cf. el pes de la llana en la *Ilíada*, 12, 433-4.

Queden encara en Homer, ressons clars de la rica activitat que movia el teixit de l'Edat del Bronze en torn al palau, quan aquest era el centre productiu que aglutinava el sistema econòmic i d'intercanvis de tot el territori. Les dones es reservaven ací una important activitat creativa, la producció de teixits, encara que l'administració i la distribució, fora del palau, estiguera en mans dels homes ⁹. No obstant, uns segles més tard, en època clàssica, esta creativitat i este relatiu àmbit de poder de la dona disminueix i quasi desapareix. Ara, les labors de la dona com a signe de virtut i aplicació honesta en la seva reclusió domèstica.

En l'Odissea teixen esclaves, senyores i deesses. Però també les senyores i les reines, qui ordenen i supervisen el treball domèstic. Quan Ulisses arriba, naufrag, a l'illa del feacis, trobem a Arete, esposa del rei Alcínoo, envoltada de cinquanta esclaves en el seu palau, algunes de les quals "teixen teles i assegudes fan funcionar els fusos, similars a les fulles d'un esvelt àlber negre" (7, 105 s.). Filen assegudes (teixir, en canvi, es fa generalment dempeus, movent-se) i el poeta subratlla la seva aplicació comparant l'activitat incessant del fus i de les mans amb les fulles mogudes pel vent.

L'Odissea contraposa l'excel·lència d'homes i dones en el país dels feacis: ells sobresurten en guiar les veloces naus; elles en les arts dels teixits (7, 108-110). Virtut femenina i treball en el teler transiten un camí paral·lel en la història antiga: en repetits versos llatins, les mans que treballen la llana s'associen a la virtut d'una dona de costums atemperades, a la seva fama casta, a la fidelitat conjugal. En Grècia, Atenea, deessa virginal, ensenya i estimula en les dones honestes els treball de la filosa i el teler. No obstant, no té l'exclusivitat divina de les *ats* del teixit. Estes afecten a àmbits humans i sagrats més amplis i diversos. Esquinça les fronteres d'allò real i s'introdueix sense esforç en les geografies màgiques. Tampoc les labors del teixir són exclusivitat de dones castes, d'esposes fidels. Recordem quan el deu Hermes sorprén a la solitària nimfa Calipso qui teix amb llançadora d'or i canta amb bella veu mentre treballa en el teler (Od. 5, 61-62). Alterna els gaudis amorosos amb el treball. Homer utilitza el verb *epoíchomai*, que denota moviment, el continu anar i venir, d'un costat a altre, de la teixidora. El teler és gran per a una dona sola. La seva cançó l'entreté en les seves llargues labors.

També canta Circe, altra deessa solitària qui fa l'amor i teix, aplicada al seu enorme teler (Od. 5, 61-62). Homer omet que les teixidores mortals canten durant el treball: ni Penélope ni Arete canten (esposes castes). Segles més tard, en la poesia hel·lenística, es parla de la filosa "que canta a l'alba com el rossinyol o l'oroneta", on la filosa és la veu metafòrica, la paraula femenina ¹⁰. Desconeguem el destí dels teixits de la deessa solitària, i queda l'ambigüitat de l'encanteri: tanta màgia associada als vestits...

9 Reeder, Ellen. "Textiles", *Pandora: Women in Classical Greece*. E. D. Reeden (Ed.). Princeton, 1995.

10 cf. Cavalier. "Au fil de l'aiguille. Quelques réflexions iconographiques sur filage et tissage en Grèce à travers les vases figurés et les stèles attiques", *Aspects de l'artisanat du textile dans le monde Méditerranéen*. Lyon/Paris, 1996. p.41.

També teixen les nimfes. En el seu retorn a Ítaca, Ulisses queda adormit en el port, en la bromosa gruta consagrada a les nàiades, lloc d'iniciació i contacte entre la vida i la mort, encontre dels mons real i imaginari (Od. 13, 103 ss.). Allí s'alcen amplis telers de pedra, on les nàiades teixen teixits de porpra marina, meravella per contemplar. Allí fabriquen la seva mel les abelles, i flueixen les aigües sense parar. Les estalactites de la cova són els telers de les nimfes. En aquest lloc sagrat, que segles més tard els neo-platònics entenien com a imatge del món sensible, les nimfes semblen teixir la seva eterna virginitat ¹¹. Nimfa significa en grec verge i jovençana. Les núvies i les jovençanes teixen abans d'iniciar-se en l'amor ¹². La inacabable activitat del teixir les preserva per al matrimoni. L'aigua que flueix sense parar les convé i les acompanya en la puresa. Tot forma part simbòlica del ritual. També el teixit de la núvia s'associa a la dolçor de la mel que en aquesta cova de les nimfes treballen les abelles teixidores. Les cel·les dels seus bresques s'han comparat a les malles d'un teixit, en un simbolisme tènue i complex que inspirà també a Virgili ¹³.

El teixir pertany, doncs, a mons diversos, tant a àmbits seductors d'amor diví i carnal (Calipso o Circe) com a ritus de virginitat. Teixen per igual l'adúltera Helena i la fidel Penèlope. En Troia, Helena, amant adúltera i il·lustre teixidora, brodava aquelles gestes dels grecs i troians que els *aedís* teixirien després amb paraules (Il, 3, 125ss.). La seva actitud es contraposa a la del poeta. Interromp el seu brodat per apuntar-se als murs de Troia i vore, en el camp, les preparacions del certamen dels herois. Ella, causant de la guerra, prefigura anticipadament les gestes en les imatges que crea la seva habilitat de brodadora ¹⁴. Ho fa d'amagades, dins de les habitacions del gineceu. És el seu mode de transmetre la memòria. El mur de Troia al que s'apunta es converteix en límit entre les dues formes de viure i representar el món. Però l'activitat d'aquesta inquietant Helena queda fora del regne d'Atenea. Pertany a Afrodita o, tal vegada, a l'oriental Àrtemis, deessa de la filosa d'or. Una famosa estatueta d'ivori del tresor de l'Artemisió d'Éfeso coneguda, per l'instrument que sosté en la seva mà, com la "dama del fus" s'ha identificat amb la divina Àrtemis, teixidora oriental ¹⁵. Versos més endavant, l'Odissea conta que Alcandra (princesa d'Egipte), complimenta a Helena amb dos presents: una filosa d'or (com la de la deessa), i una canastreta sostesa per rodes de plata. Diverses troballes en Anatòlia, d'inicis de l'Edat del Bronze (cap a meitat del tercer mil·lenni a.C), documenten la presència en diverses tombes de filoses d'or, plata, electró i bronze ¹⁶. La filosa d'or d'Helena, com probablement la d'aquestes princeses anatòlies de l'Edat del Bronze, respon a un mil·lenari present d'hospitalitat, un singular regal entre reines. Del segon present diplomàtic es coneixen (per textos bíblics i troballes) exemplars de fabricació fenícia, en bronze, al llarg de tota la Mediterrània arcaica¹⁷. Destinats al banquet de déus i herois, ara en Esparta, la criada d'Helena li presentarà aquest luxós recipient ple de fil treballat i, sobre el mateix, una filosa amb llana de color violeta.

11 Papadopoulou-Belmehdi, I. *Le chant de Pénélope*. 96ss.: el teixit, metonímia de virginitat.

12 *Ibid.*

13 Triomphe, R. *Le lin, la vierge et le miel*. Paris, 1989. ps. 235-40.

14 Olmos, Ricardo. "Recuerdo heroico y realidad anticipada en la imagen ibérica". *Scripta in honorem Enrique A. Llobregat*. Alacant, 2000. ps. 349-355. Vegéu en el mateix volum el text de Diana Segarra.

15 Museu Arqueològic d'Estambul. Akurgal, Ekrem. "The Early Period and the Golden Age of Ionia", *American Journal of Archaeology*, 66 (1962). p.376 (làm. 99, fig. 17); *idem*, *Orient et Occident. La naissance de l'art grec*. Paris, 1969. 217 (làm. 66).

16 Barber, E. "The golden spindle". *Women's Work*.

17 Hiram de Tiro ordenà realitzar suports sobre rodes com a dons per al temple del Rei Salomó en Jerusalem (Llibre I dels Reis, 7, vv. 27-37).

Filosa d'or i canastreta de plata constitueixen el servei de filar amb què Helena s'introdueix en l'estància de Menelao on participarà, mentre treballa el fil, en la conversa dels hòmens. La dona en l'Odissea no s'ocupa merament i passiva del filat i del teixit, sinó que a través d'ell intervé en les trames del herois. Helena treballa amb les mans mentre escolta al jove Telèmac i al seu marit Menelao; i en un moment determinat deixarà la filosa per alleujar el plor i el record trist d'aquests hòmens. Uns dies després, Helena escull un dels peplos que ella mateixa ha teixit, per entregar-lo a Telèmac, acompanyant el gest amb les paraules: "*T'entregue aquest present com regal de les mans d'Helena, per a que la teva dona el porte en l'hora desitjosa de les bodes; fins eixe dia que el guardes ta mare en la seva cambra*" (15, 125ss.). El text il·lumina la pluralitat de sentits (social, familiar, cultural i religiós) del vestit: regal d'hospitalitat; mode de circulació de béns, pacte entre famílies, present nupcial segellat per un do no poques vegades embruixat i màgic ¹⁸. Mans de reina i il·lustre teixidora, que atorguen singular valor al vestit.

Tot el passatge es mou en torn al regne de la dona: ella broda les teles, tria el vestit i el dóna. És ella qui destina el seu do a altres dones; i a més es prefigura una vessant jurídica: el dret de la dona al producte del seu treball ¹⁹.

Fèiem al·lusió abans al teixir com a memòria activa de la dona. El regal d'un teixit és el millor record que la dona deixa de sí mateixa. Calipso regala a Ulisses, després de banyar-lo, els seus vestits divins com a signe de comiat (Od. 5, 264).

L'Odissea és un teixit complex, una densa trama en què els diversos protagonistes humans i divins s'entrellacen. Quasi des dels primers versos del Poema trobem als déus governant el filat del destí humà. Els decrets dels déus són ordres de les filanderes ²⁰. Zeus, baró, fila la felicitat i la dissort humanes.

La nit parí a les Moires teixidores, Cloto, Làquesis i Atropo, qui concedeixen en el seu naixement als mortals tant el bé com el mal ²¹. Un sol cop ens parla l'Odissea de les *Klothes*, les filanderes (7, 197): a Ulisses "en el seu naixement les greus Filanderes li filaren el destí amb Ili, quan el parí sa mare". Fil, teixit, continuïtat, discontinuïtat, ruptura... són, probablement, imatges universals niades en l'inconscient col·lectiu des del Neolític; metàfores del naixement, de la vida i la mort concebudes com un tènue fil ²². Les deesses filen el destí. Però el teixit no és tan sols signe social i de prestigi, sinó també vehicle iniciàtic que transporta a Ulisses entre els diferents espais del seu itinerari: el llenç teixit per Calipso, transformat en vela per conduir-lo al llarg de la mar durant 18 dies (Od. 5, 260 ss.) Sorprés en el seu viatge per una tempesta, la nimfa de la mar Ino-Leucotea li ofereix el seu vel immortal perquè es salve del naufragi, en col·locar-lo sota el seu pit (Od. 5, 347). Els marins "tendiren a Ulisses un llit amb llenços de Ili (...) per tal què dormís sense despertar-se" (Od. 13, 72-3).

18 Gernet, Louis. *Anthropologie de la Grèce ancienne*. Paris, 1968. ps.199-204.

19 *Ibidem*.

20 Od.1, 17; 8, 579; 11, 139; 20, 196. Cf. Hainsworth, en *A Commentary on Homer's Odyssey*, I, 333-4.

21 Hesíodo. *Teogonía*. 218-19.

Serà Hesíode (i no Homer) qui citarà per primer cop (s.VII a.C) els noms de les deesses del filat.

22 Durand. *Les structures anthropologiques de l'imaginaire*. Loc. cit.

Així, una tela i el somni, similar a la mort, l'inicien de nou en el trànsit: Ulisses arriba a Ítaca adormit, embolicat en els teixits. En aquest teixit salvador apareixen ressons orientals, com els del vestit màgic, que ens els confinés del món l'heroi immortal Uta-napishti concedeix en el seu retorn a Gilgames: túnica neta, que no pot embrutar-se ²³. Tant en Ulisses, retornat a Ítaca, com en Gilgames, que torna a la seva condició originària de rei, el nou vestit simbolitza el nou estat d'esperit de l'iniciat.

El canvi de vestimentes i de teles contínuament acompanya i protegeix a Ulisses en la seva arribada als diferents espais. Incloquem la seva escapatòria de la cova del Ciclop: amagat, fet un "cabdell", sota el vellut ventre del carner, fermament agafat amb les seves mans al diví velló. Els seus companys, mentrestant, sortien subjectes sota el pit de les llanudes ovelles (Od. 9, 431ss.) El regne pastoril del Ciclop Polifem és l'àmbit d'allò salvatge, del no-civilitzat. El velló del carner és llana sense treballar, vestit verge que oculta i protegeix a l'heroi allí on els vestits humans de llana elaborada són signe inútil i perillós. En la terra inhòspita de Polifem els codis de comportament són diferents, els signes són altres.

Per desenvolupar el següent apartat, enllacem amb una de les característiques de l'artesanía: la creació d'un objecte partint de matèries primes naturals. Així, pretenem destacar la importància de la natura, a més de com a font de recursos, com a ens a respectar i valorar; i entendre la seva transcendència, quant a entitat de la qual s'ha valgut l'ésser humà des de temps ancestrals, sent la base per a modes de vida tant productius com rituals.

23 George, A. *The Epic of Gilgamesh*. Londres, 1999. xviii.

2.1.2.1 La tradició del “wishing tree”: ofrenar a la natura

La recent popularitat dels assalts de fil (*yarn bombs*) oculta una rica història de la fibra com a decoració, que es remunta a segles. Segons Arzu Arda Kosar ²⁴, “Decorar elements públics amb punt i/o materials basats en la fibra ha existit molt abans d’ara (...) vaig créixer en Turquia, i recorde que em fascinà l’antiga tradició dels arbres dels desitjos, de les branques dels quals penjaven tires de teles de colors”. També fa referència a la profundament arrelada tradició de teixir en Perú, “on les persones han utilitzat punt i materials teixits per decorar els seus voltants (privats i públics) durant segles”²⁵.

Un arbre dels desitjos és un arbre individual, distingit generalment per espècie, posició o aparença, que s'utilitza com a objectes de desitjos i ofrenes. S'identifiquen com a posseïdors d'un valor religiós i/o espiritual. Per tradició, els/les creients fan ofrenes votives amb la finalitat d'obtenir el compliment d'un desig de l'esperit de la natura, santitat o deessa. És un lloc rellevant i important, doncs des de fa 12000 anys que la civilització es va fer real per a la Humanitat.

Cada any, milers de persones de tot el món, amb motiu de les festivitats del Nou Any Xinès, es reuneixen al voltant dels *hong bao* per llançar cap a dalt els seus llaços rojos, amb l'esperança que els seus desitjos i la bona fortuna s'acompliran en l'any vinent.

Lam Tsuen ja era una zona residencial fa 700 anys; hui en dia continua l'efervescència de persones visitants als seus “arbres del desig”, al Temple Tin Hau. Hong Kong. Foto: JPG Group.

24 Kosar és artista resident en Los Angeles, amb interès en projectes *street art* i que construeixen comunitat, i fundadora del col·lectiu *guerrilla knitting* Yarn Bombing Los Angeles.

25 Lackey Shaffer, Nancy. “The Yarn Bombing Movement Hits the Streets”. *Highbrow Magazine*.

Post:11.10.2013

<http://www.highbrowmagazine.com/2883-yarn-bombing-movement-hits-streets> (consulta: 12.10.2013)

Els arbres han jugat un important paper en moltes de les mitologies i religions del món, donant profunds i sagrats significats en totes les èpoques. La més antiga representació simbòlica intercultural en la construcció de l'univers és l'arbre, ja que uneix el sota-món amb les arrels i el món celestial amb les fulles. Altres arbres que apareixen en la mitologia són els Banyan i Peepal (*Ficus religiosa*), arbres de l'hinduisme; el modern Arbre de Nadal, en la mitologia pagana germànica del solstici d'hivern; l'Arbre del Coneixement, en el judaisme i el cristianisme; i la figuera Bodhi en el budisme. Fins i tot Isaac Newton s'inspirà sota un pomer. En la religió popular i el folklore, els arbres a sovint són els les cases dels esperits arboris. El druidisme històric, així com el paganisme germànic semblen tenir pràctiques de culte involucrades en els boscos sagrats, especialment els de roure. Possiblement, el terme "druida" deriva de la paraula celta per a roure. Avui en dia, els arbres dels desig són comuns en les bodes occidentals, una pràctica inherent en Xina, i fins i tot Yoko Ono ha popularitzat la idea²⁶.

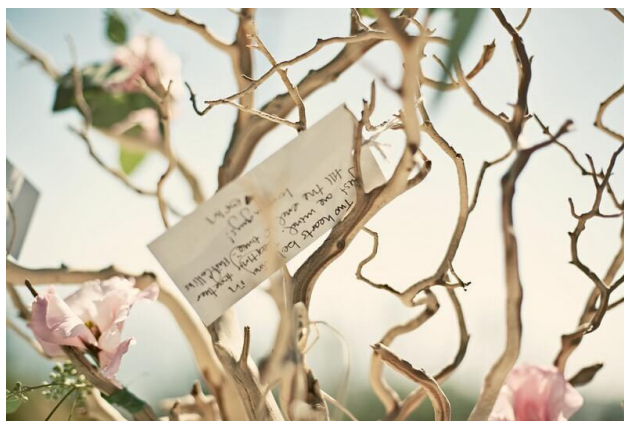
*Wishing Tree, amb fulles daurades per a l'any nou.
Temple Nan Tien. Foto: Athenadreamer.*

WT en Syunik Regionn, Armènia.

Wishing tree al Regne Unit

Arbre de noces

26 Buzard, Kurt. "Wishing Tree. Göbekli Tepe. Southeastern Anatolia/Turkey". *Travel to Eat*. Post: 25.10.2014 <http://traveltoeat.com/wishing-tree-gobekli-tepe-southeastern-anatoliaturkey/> (consulta: 25.6.2015)

2.1.2.2 El “caga-tió”: el renàixer de la natura

Des d'una perspectiva geogràfica més pròxima, ens trobem amb una tradició, pagana, amb segles d'història, inicialment relacionada amb la natura, la fertilitat i el solstici d'hivern: el “Tió de Nadal”²⁷. És un dels elements de la mitologia catalana, i una tradició fortament arrelada a Catalunya, Aragó, Occitània i Andorra. Originàriament, el “tió” era un tronc que cremava a la xemeneia de la casa i regalava calor, llum i, simbòlicament, tot allò necessari per a la celebració dels Nadals. Amb el pas del temps, va anar transformant-se en una “personificació”: un tronc al qual se li dibuixen ulls, celles, i se li incorporen potes davanteres i un nas, a més de coronar-lo amb barretina típica catalana, i abrigar-lo amb manta. Sota la manta, el tió “caga” els regals de Nadal, el dia de Sant Esteve²⁸. El procés és el que segueix: dies abans de les celebracions, s'instal·la en casa, tapat amb manta, sota la qual “apareixen” els regals. Durant les jornades prèvies, se l'alimenta, i quan arriba l'assenyalat dia, els i les menut/des de la casa agafen pals, amb els quals colpegen al tió, tot acompanyant l'avinentsa amb cançons populars entonades.

Caga-tió casolà, vestit amb barretina i manta, al qual se li han pintat a mà ulls, celles i boca. Font: *navas.cat*

Dibuix gràfic del caga-tió, amb les característiques barretina i manta. Font: *playgroundmag.net*

L'analogia o la metàfora que sorgeix d'aquesta pràctica presenta certs vincles amb les pràctiques artesanistes (craftivistes), des d'una perspectiva formal. Per una banda, es decora una part d'un element natural, el tronc, amb elements d'elaboració manual (ulls, celles<>peces teixides). El tèxtil també està present, i a més, són peces característiques d'una regió (barretina, manta), que cobreixen el tronc (cobrir<>embolicar). Té caràcter reivindicatiu i de celebració d'una tradició. Per altra banda, es tracta d'una mena d'instal·lació o intervenció que decora un espai, en aquest cas, interior, i significatiu. L'àmbit domèstic acull un element de la natura.

²⁷ Végeu Annex 2

²⁸ Sant Esteve es celebra el dia 26 de desembre, sent una de les dates més celebrades en Catalunya, per sobre de la Nit de Nadal, fins i tot.

Mini caga-tio(ns), elaborats combinant les tècniques d'amigurumi i *trapillo. 2012. Font: *idea.cat*

[de dalt a baix:] dos grans caga-tio(ns): *idea.cat*; *lfeelCook*, en *Instagram*; il·lustració on colpegen al caga-tió perquè done els regals

La productora barcelonesa **Duduá**²⁹ organitza un taller dedicat especialment al “tió de Nadal”, amb l’artista Jaime Vicente, qui té molta pràctica amb el tema. Des de fa anys que dissenya i crea tions únics, d’elevada qualitat estètica, sense repetir-ne’n mai cap. Durant varies edicions ha participat al Festivalet³⁰, però deixa de banda l’edició 2015 perquè decideix realitzar una botiga pop-up i 2 tallers a Duduá a finals de novembre. En el primer (de matí), “Taller de fabricació de tions”, es fan servir troncs naturals, als quals se’ls dissenya la cara, se’ls cus la barretina, i se’ls fa una manta. Al segon (de vesprada), “Taller de renovació estètica”, es possibilita renovar i transformar els vells tions. En Jaime és tan creatiu, que fins i tot ha creat un tió electrònic³¹ que “caga” caramels quan se li apreta la barretina, mentre sona la cançó en versió *midi*. Per altra banda, Duduá ofereix l’opció de comprar-ne un, batejat amb nom, en cas poca disponibilitat horària, o manca de ganes per elaborar-ne’n, i facilita enllaç-web per veure models, dimensions i preus disponibles³².

Taller de tions de Nadal, en Duduá, a càrrec de l’artista “tioner” Jaime Vicente

29 Vegéu Annex: Alicia Roselló/Duduá

30 Des de 2009, Duduá organitza, annualment, el Festivalet, una fira independent d’artesanía i disseny; anuncien totes les activitats en el mateix blog de Duduá: <http://duduadudua.blogspot.com.es/> (consulta: 16.2.2013)

31 Vegéu: *Vimeo*: “Tió electrònic”: <https://vimeo.com/114394703> (consulta: 15.3.2015)

32 Duduá. “28 de novembre: dia dels tions amb Jaime Vicente”. 2.11.2015. <http://duduadudua.blogspot.com.es/2015/11/28-de-novembre-dia-dels-tions-amb-jaime.html> (consulta: 2.11.2015)

La Natura ens dóna la vida, a ella ens connectem amb llenguatges particulars i ofrenes vàries; d'ella ens servim per obtenir el necessari en les nostres existències quotidianes, i a ella tornem per recordar qui som. Fins i tot l'adaptem a quefers particulars. I amb un sentit d'identificació, "humanitzem" certes parts. Insertem altre fil de l'argumentació. Dia a dia, es potencien les creacions fetes a mà. Directament des del continent americà, han anat disseminant-se les manifestacions "teixivistes", les quals, amb el pas dels anys, van fent aparició en qualsevol racó del món. Per això, conèixer el marc causal resulta essencial per comprendre en profunditat el perquè es donen unes tendències o d'altres, i per recordar que la història es repeteix si no es coneix.

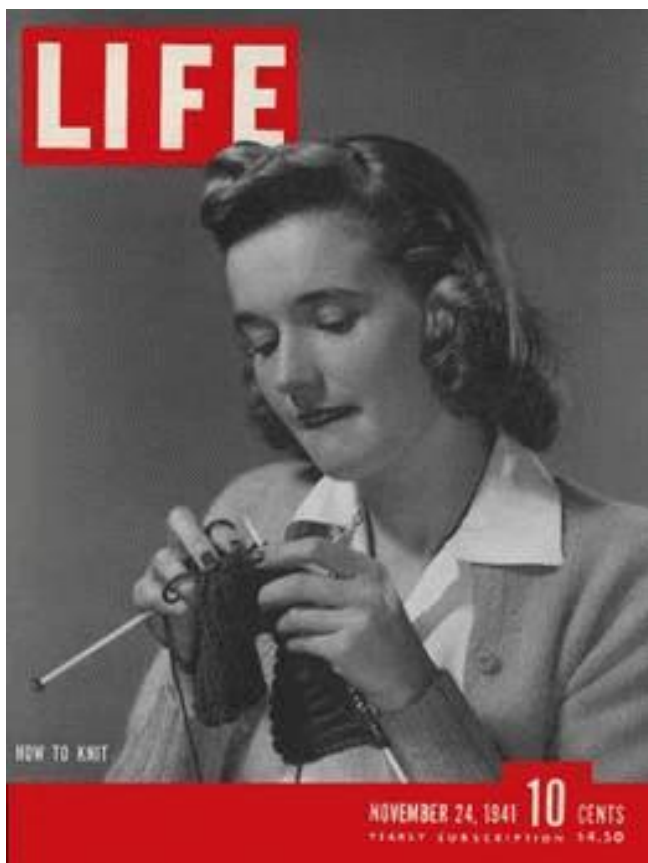
2.1.3 Marc històric nord-americà

El teixir té una llarga història de subversió política. Per exemple, en Amèrica del Nord³³. Des de la dècada de 1760, el Regne Unit imposava impostos cada cop més elevats en les seves colònies. Com a conseqüència, abans de la *American Revolution*, es considerava patriòtic hom qui boicotejara els béns i materials amb producció britànica: els nord-americans decidiren prohibir, oficialment, les importacions britàniques en 1769. A banda del *British Tea*, que va donar lloc a la revolta *Boston Tea Party* (1773), els nord-americans havien confiat prèviament en molts dels teixits britànics per a vestir-se. Des de la dècada anterior, les dones discutiren la inconstitucionalitat de la *Stamp Act* (1765), celebrant encontres, amagats sota termes innocus, anomenats *spinning meetings* o *spinning bees* (encontres per filar), on podien participar en les discussions polítiques mentre filaven fils i cabdells, cosint i teixint articles per a vestir a les seves famílies i comunitats, en lloc d'adquirir els productes de fibra britànics. D'altra manera excloses de participació o assemblea política, fou especialment extraordinari que, comunitats senceres (homes inclosos) es reuniren en torn a aquests encontres, els quals es desenvoluparen, contra tot pronòstic, en esdeveniments esportius, entre congregacions religioses, dones casades i solteres, pobles i ciutats, joves i majors. Les dones s'acostumaren a vestir a les seves famílies amb tèxtils teixits a mà; i també els uniformes d'aquells qui participaren en la *Revolutionary War* (Guerra de la Independència, 1775-1783). El Congrés va nomenar un *Clothier-General* (sastre) per avaluar i satisfer les necessitats de l'exèrcit, incloent roba i mantes. La càrrega de realitzar tals provisions a sovint recaigué en les ciutats, les quals publicaven noms i recomptes de teixidores i la seva producció, per tal de fomentar una sana competència i augmentar la producció. Algunes dones van afegir tocs artístics rellevants, com "1776" teixit en els calcetins d'aquell fatídic any. En els últims moments de la guerra, amb soldats que anaven nus (segons consta en informes de l'època), algunes dones van reunir mantes, fils i roba gastada, que van sargir, desfer i teixir en "noves" calces, camises, pantalons i mantes, articles que elles mateixes transportaven fins al front, per a la seva distribució. Com a dones "inofensives", van ser capaces de burlar als britànics amb més facilitat. Aleshores, el patriotisme de les dones quedà lligat amb la seva capacitat per teixir i vestir a grups masculins cada cop més grans.

En els segles posteriors, el ressorgiment del Teixir es va donar pràcticament en cada guerra (*Knit for Victory!*), encara que amb la Revolució Industrial del segle XIX, la majoria del filat i la creació tèxtil, en temps de pau, es traslladaren de la llar a les fàbriques.

33 Hermanson, Tove. "Knitting Subversive". *Thread for Thought.net*. Post: 18.9.2012
<http://www.threadforthought.net/subversive-knitting/> (consulta: 17.6.2013)

El 21 de juliol de 1940, *Time* afirmà que: “Els hòmens gairebé tenen temps per prendre les seves armes abans que les seves esposes i núvies agafen les seves agulles i fil”. Posteriorment, el 24 de novembre de 1941, l'article de portada de la popular revista setmanal *Life* explica “How To Knit” (còm fer punt). Junt amb instruccions bàsiques i el model per a una camiseta teixida senzilla, l'article informa que, “A la gran pregunta americana ‘Què puc fer jo per ajudar en l'esforç de guerra?’ la resposta general trobada es “Teixir”³⁴. L'article assenyala que, de mans de teixidor/es surten peces per als soldats, malgrat que la màquina de teixir és més eficient. El *knitting* va donar una manera d'ajudar, a les persones d'aquell país; a més, proporciona calidesa i confort per al sodat, i distracció terapèutica per a la teixidora.

Portada del *Life Magazine*, sobre Teixir. Novembre 24, 1941. Fotografia que apareix en la publicació del *Life Magazine*
Font: *Historylink.org*

Per altra banda, el 22 de gener de 1942, el *New York Times* va escriure:

*“L'efecte propagandístic del teixir a mà és considerable, encara que no es pot estimar en termes de diners en efectiu. Un jersei per a un mariner; un casc per a un volador cadet, fets per una dona lleial en un petit poble allunyat de la guerra, segur que desperta l'interés de la marina o la Força Aèria entre les amistats de la dona que fa punt. I ells mateixa sent que té un paper actiu en aquest vast conflicte; ella és útil, encara que res més pugui fer per ajudar a guanyar la guerra”*³⁵.

34 En l'original “To the great American question ‘What can I do to help the war effort?’

35 Becker, Paula. “Knitting For Victory-World War II”. *Historylink.org*. Assaig 5722. Post: 19.8.2004

L'esforç per teixir durant la 2.G.M. es va dur a terme, quasi íntegrament sota els auspicis de la **Creu Roja Americana** (*American Red Cross*). Al gener de 1942 la *War Production Board* designa la Creu Roja com la única agència per teixir, i els va concedir la condició de prioritat per a rebre la llana. Teixir era un dels serveis del *Production Corps*, el més gran dels Serveis Especials de Voluntariat. Moltes dones també teixen per a la "Victòria" en una de les moltes unitats auxiliars de la Creu Roja. Per exemple, la secció de Seattle s'havia format en 1898 per a proporcionar alleujament durant la *Spanish American War* (guerra americana espanyola), i s'havia mantingut activa. Els residents de l'àrea de Seattle havien produït centenars de milers de peces de punt per a l'esforç de guerra de la Primera Guerra Mundial.

Dones lligant calçetins, en el *War Chest Sock Appeal*, Sydney, maig 1917. Foto G. A. Hills. Font: State Library of NSW

Igual que la carn, els greixos, el sucre, i la gasolina, la llana era molt escassa durant la 2.G.M. La guerra va interrompre la producció de llana a tot el món. La llana produïda era difícil d'enviar. La *War Production Board* establí quotes estrictes sobre com es podia vendre la llana disponible i què podria fer-se d'ella. La *Seattle Red Cross*³⁶ va respondre a l'escassetat de filats enginyosament:

"Els líders de la Creu Roja estan sent entrenats en Lowell School, en els antics arts de cardatge i filat de fil i llana ... permetent als treballadors produir articles per a les forces de combat, amb un estalvi de més de \$3.00 per lliura en el cost original de la llana. Els capdavanters A&C dels 'Works Projects Administration' de l'escola estan ensenyant als treballadors de la Creu Roja de la tècnica de filat". (The Seattle Times, 3 de juny de 1942).

La Creu Roja subministra patrons de suèters, mitjons, bufandes, guants sense dits (que permetien als soldats mantenir les seues mans calentes durant els tirs), cobertes per a peus, i altres peces de vestir. Aquestes havien de teixir-se en verd oliva o blau marí. Una etiqueta que indicava quina secció de la Creu Roja havia proporcionat la peça, es cosia en cada peça. Els patrons supervivents mostren que aquests patrons van ser escrits i re-escrits amb còpies de paper carbó, que es

http://www.historylink.org/index.cfm?DisplayPage=output.cfm&File_Id=5722 (consulta: 18.6.2014)

36 Mary Barclay Broderick va exercir com a presidenta de la Creu Roja de Seattle.

repartien entre els teixidors. Moltes teixidores van triar teixir el mateix article, en la mateixa grandària, una i altra vegada, per poder memoritzar el patró i produir peces més ràpidament. Les peces de punt eren “per als soldats nord-americans i els mariners assignats als llocs on l’Hivern és un enemic afegit” (*The New York Times*, 30 de gener 1942). Les teixidores també van produir embenatges elàstics³⁷. Els embenatges acabats van ser esterilitzats i enviats a les unitats mèdiques de tot el món.

Il·lustracions on es demana col·laboració per a les tasques teixidores de la *American Red Cross*

A diferència de molts altres articles de metall, les agulles de teixir d’acer foren immediatament útils per fondre i produir la ferralla per a la guerra. Per això, durant (i a partir de) la 2.G.M es van utilitzar agulles de fusta, cel·luloide (un plàstic antic) i, amb menys freqüència, d’os i d’ivori.

37 Els embenatges es teixiren amb fils de cotó 100% en punt bobo (el punt bobo consisteix en totes les puntades del dret, mai amb punt revés), que produeix un teixit elàstic que queda pla en les vores.

En la regió de *Puget Sound*, la crida fou:

“Pots teixir? Hi ha dos mil cascos de punt³⁸ que estan esperant a fer-se, per a cobrir els caps i les oïdes dels molts soldats valents que estan custodiant d'avions enemics i sabotatge aquestes nits fredes en Seattle, mentre vostè dorm en llit calent...es necessiten ARA, no demà. Si aquests soldats ajornaren la tasca de custodiar Seattle, quant temps durariem?” (*Seattle Northwest Veteran*, 03 de gener 1942).

La perspectiva pot semblar exagerada, però la vulnerable posició costanera de Seattle va crear la por palpable d'un atac imminent entre els residents locals. Les teixidores de l'àrea de Seattle van saltar a l'acció. A principis de gener de 1942, menys d'un mes després de Pearl Harbor, l'àrea de Ravenna/Greenlake/Roosevelt ja tenia 15 grups diferents produint profusament gèneres de punt. L'orgull cívic va augmentar exponencialment, a mesura que diversos grups auxiliars competien entre si per a demostrar qui podia teixir més quantitat i més ràpid³⁹. *“L'Armada necessita homes, però també necessita teixidors”* (*Seattle Northwest Veteran*, 03 de gener 1942). Soterranis d'església, menjadors escolars, i societats tenien teixidores afanoses. *“Cosir i teixir per a la Creu Roja han de ser part de la vida de tota dona”*. (*Bellevue American*, 08 de gener 1942). Aquests grups generaren una prodigiosa producció de gèneres de punt ⁴⁰.

38 Aquests cascos de llana estaven destinats als soldats que tripulaven els canons antiaeris, instal·lats en els punts alts en tota la regió de *Puget Sound*, al gener de 1942. Els canons van ser instal·lats en les plataformes de sacs d'arena, envoltades de potents dispositius d'escolta. “El fil es pot comprar en: Rhodes Department Store, the Bon-Marche, Sears-Roebuck, Frederick and Nelson, McDougall's i Penney's. El cost aproximat per madeixa de quatre unces és de setanta-cinc centaus. Demane fil de color caqui per als cascos dels soldats ... La mitja de temps per teixir un casc és de quatre hores”. (*Seattle Northwest Veteran*, 03 de gener 1942).

39 El *Naval Officers Wives' Club* teixia en el *Victory Work Center*, del *Washington Athletic Club*.

40 En Enumclaw un grup de teixidores es reunia d'una a quatre cada dimarts a la vesprada. Després de fortificar-se amb refrigeris, arreplegaven les seues agulles. Entre l'1 de gener de 1943 i 9 de març de 1944, aquest grup teixí 65 jupetins militars sense mànigues, 19 suéteres per a les dones en servei, 25 cascos militars, 3 cascos de la marina, 1 jupetí blau marí, 4 bufandes militars, 10 suéters grossos, 4 afganesos, 56 jerseis per a xiquets, 8 suéters de coll alt, 5 parells de guants blau marí i 1 bufanda blau marí. Les peces de vestir infantils i els afganesos eren per als ciutadans dels països destrossats per la guerra. El *Burien City Press* va informar que *Three Tree Point Knitters* (*Three Tree Point, Gregory Heights, Seahurst i Burien*) tenien *“trenta teixidors teixint tot el temps”* (23 de març 1944). En tres mesos aquest grup va fer 244 peces de punt, la qual cosa representa 4.290 hores de treball. En *Renton, Kirkland, Snoqualmie*, i més enllà, les teixidores van seguir el consell de “Remember Pearl Harbor-Purl Harder” (pòstre de la *Works Projects Administration*, 1942). El “punt dret” i el “punt revés” (*knit i purl*) són els dos punts bàsics que s'utilitzen per a produir peces de punt.

patró d'un casc de punt, en una publicació del
British hand knitting ècipes 1940.
Campanya *Knit For Victory*, 2GM.

1941. Nenes teixint articles per als soldats en servei, en l'escola.

Igual que durant la Primera Guerra Mundial, la necessitat de mitjons era primordial. Fred, humitat i dolor en els peus eren enemics tant com les tropes alemanyes o japoneses. Els mitjons s'elaboraven molt més ràpid que els suèters, i necessitaven canviar-se amb més freqüència. La necessitat dels mitjons era tan gran que els soldats nord-americans, capturats i presoners a Alemanya, desfeien els seus suèters (proporcionats per la Creu Roja Americana) i tornaven a teixir el fil en mitjons, utilitzant filferro redreçat en forma d'agulles improvisades. A més, durant gran part de la Guerra, les màquines que produïen mitjons van ser requisades i utilitzades estrictament per a ús militar. Els mitjons civils van començar a escassejar. Les dones de Seattle usaren els seus propis mitjons per teixir els dels soldats.

La Creu Roja va continuar teixint sense parar durant tota la guerra, una línia de producció domèstica que s'estenia de casa a casa, i de Seattle als soldats lluitant en l'estranger. Amb llana i agulles, les teixidores de Washington van teixir el que van poder, per a la Victòria. La seua obra estava destinada a calfar i protegir als soldats. Les teixidores van celebrar el coneixement que els seus mitjons i suèters, acuradament elaborats, podien ser part de les peces finals d'un soldat i acabar amb ell, tacats de sang i lluny de casa. Quan va acabar la guerra, algunes teixidores van abandonar les seues agulles per sempre; altres seguiren en la dinàmica, teixint complicats patrons de rombes en una àmplia varietat de colors. Després de la guerra, el teixir re-tornà al domini privat i predominantment femení, malgrat l'incrementat desig per convertir les dones de classe mitja en consumidoras que compren coses en comptes de fer-les⁴¹.

Catherine Hollingsworth sintetitza en el seu article⁴², com el "fer punt" va arribar, per exemple, a les dones de la *White House*:

"Les virtuts domèstiques, inclosa el Teixir, es van reviuir i practicar com a mostra de llibertat. Les més refinades senyoretes de l'època foren educades en la costura que incloïa fer punt de calça, punt de creu, ganxet, encaix, brodat i costura fina. Existeixen registres que indiquen com Martha Washington (1731-1802) va ajudar amb una campanya per vendre mitjons de punt per a recaptar fons per a les tropes, mentre que Abigail Adams (1744-1818) es ressentia que les dones estaven rígidament estereotipades com a insignificants per fer res més que teixir.

La primera dama Edith Roosevelt (1861-1948), calcetera àvida, convidava a la Casa Blanca, regularment, a les amistats per a fer punt i socialitzar. Les seues activitats socials eren tan famoses pel seu discurs polític, que alguns a Washington la temien pel que va dir. S'informa també que ella es va assegurar a teixir per a calmar-se, abans de les noces de la seua filla.

La primera dama Grace Coolidge (1879-1957) era una teixidora altament qualificada. Una vegada va ajudar a patrocinar un concurs de teixit de punt, que va ser jutjat per les principals revistes de moda, incloent Vogue, i la seua entrada (en l'anonimat) d'un cotxet de bebè teixit va ser guardonat amb un esment honorífic. Com la majoria de teixidor/es, era generosa amb el seu treball, donant a basars i rifes benèfiques; va ser àmpliament complimentada per la seua experiència en les calces de seda (monogrames de teixir).

Una teixidora autodidacta, primera dama Lou Hoover (1874-1944), també va ser generosa amb les seues peces de punt. Sovint va escriure els seus propis patrons, anomenades ècipes (receptes); i quan una amiga cometia un error, Hoover la reprenia per no llançar-ho, però repetir-ho en la següent fila i fer un patró de la mateixa.

41 *Op.cit.* Becker, Paula.

42 Hollingsworth, Catherine. "Knitting has a rich history in American politics". *ADN.com*. Post: 3.11.2008 <http://www.adn.com/article/20081103/knitting-has-rich-history-american-politics> (consulta: 16.3.2015)

Potser la teixidora més famosa de la Casa Blanca va ser la primera dama Eleanor Roosevelt (1884-1962). Era una teixidora àvida, que arrossegava la seua bossa de teixir onsevulla que anava; fins i tot va ser presentada com a “primera teixidora de la terra” (First Knitter of the Land). La seua passió per fer punt es va convertir en la seua manera d’unificar les dones nord-americanes per teixir per a les tropes durant la Segona Guerra Mundial, i va ser fotografiada en la targeta de Nadal de la Casa Blanca amb la seua labor de punt en les seues mans. Quan va començar el seu propi treball amb les Nacions Unides, la seua inclinació per teixir la feia semblar, per a alguns, com poc seriosa, però el seu llegat va demostrar que era tot el contrari.

Les dones de la Casa Blanca no solament inclouen a les primeres dames. L’ex-secretària d’Estat, Madeleine Albright, va nàixer a Polònia, on teixir és una habilitat quotidiana. Les seues habilitats de teixir la van ajudar a centrar-se en el seu treball com a diplomàtica internacional, mestra i humanitària”.

L'estat del **knitting** avui en dia utilitza, d'alguna manera, tots els períodes i les actituds descrites anteriorment, per cosir un nou sentit de política pública⁴³. Com analitza Stoller:

*“Algunes persones veuen el ‘crafting’ (fer a mà) com una postura en contra de la cultura de masses i el consumisme: la individualitat triomfant sobre la uniformitat. I més enllà està la perspectiva ecològica: millor convertir una tela vella en quelcom original enlloc d’emplenar els abocadors. És l’actitud subversiva, punk-rock del DIY (...) I també està la perspectiva feminista, una revisió de l’equació dels anys 70, on la domesticitat és sinònim d’opressió. Ara que el ‘crafting’ és una opció, més que una necessitat (les mares ja no han de teixir sols per vestir als/les seu/es fill/es, la seva associació amb el treball monòton, pesat, ardu ha desaparegut. On moltes feministes de la Segona Onada veieren les artesanies com a sinònim de pila (cuina), les joves feministes d’avui les veuen com una **potent forma d’expressió**”⁴⁴.*

Anne Galloway conclou en el seu *post* (la seva publicació): “És aquesta forma de fer cultura allò important i valuós quan s’aplica a la política pública. Aleshores, el Teixir és una fortíssima contribució, i una demostració persistent de l’habilitat de la cultura artesanal, material, social i ideològicament. La qüestió que més m’interessa al final del dia és ‘Quin tipus de cultura i polítiques s’estan teixint, i per qui?’ ”⁴⁵.

43 Galloway, Anne. “Knitting and public politics”. *PurseLipSquareJaw.org*. Post: 8.8.2006.

<http://www.purselipsquarejaw.org/2006/08/knitting-and-public-politics.php> (consulta: 5.4.2013)

44 D. Stoller. Citat en Farry, Eithne. “Women who are making sewing subversive”. *TheGuardian.com*. Post 29.5.2006. paràgraf 6. <http://www.theguardian.com/world/2006/may/29/gender> (consulta: 25.2.2013)

45 *Op.cit.* Galloway

2.1.4 Història del croxé ⁴⁶, l'habilitat del ganxet

Font: Jimbo's Front Porch

Les i els teixivistes utilitzen distintes tècniques a l'hora de confeccionar les peces per portar a terme les seves accions. Entre la calça, la costura, el brodat, l'apedaçat (*patchwork*), etc. També s'hi troba l'art del croxé. El ganxet és un dels protagonistes de la nostra recerca, qui teix les fibres físiques (no metafòriques), en mans d'aquelles persones qui l'usen per tal d'elaborar les peces tèxtils, teixits i entramats que vestiran cada espai d'intervenció. Rescatem, en les pàgines que segueixen, aquelles dades històriques relatives a l'art del croxé: des de la terminologia en altres idiomes, passant pels seus orígens i les teories formulades, fins a les pròpies tècniques, ferramentes, materials i patrons, destacant manifestacions tradicional, i concloent amb la celebració del Dia Mundial del Croxé.

L'habilitat del ganxet es coneix com *crochet*, terme utilitzat per francesos/ses, belgues, italians/nes i persones de parla hispana. Es coneix com *haken* en Holanda, *haekling* en Dinamarca, *hekling* en Noruega i *virkning* en Suècia.

Altres formes de labor feta a mà (calça, brodat, teixit) es poden datar molt enrere en el temps, com ja hem esmentat, gràcies a troballes arqueològiques, fonts escrites i representacions pictòriques de diversos tipus. Però ningú està segur de **quan ni on** començà el croxé. Com em dit, la paraula ve de *croc*, o *crochet*, la paraula francesa per al "ganxo", i l'antiga paraula nòrdica *krokr*.

Segons Annie Potter⁴⁷, experta nord-americana en croxé i viatgera mundial, "*l'art modern del vertader croxé, tal com el coneguem avui, fou desenvolupat en el segle XVI. Arribà a ser conegut com 'encaix de croxé' en França i 'encaix de cadena' en Anglaterra*". En 1916, Walter Edmund Roth visità descendents dels indis de la Guaiana i trobà exemples de vertader croxé.

⁴⁶ Marks, Ruthie. "History of crochet". 1997. Publicat, amb permissos, en *Crochet Guild of America*, 2009. <http://c.ymcdn.com/sites/www.crochet.org/resource/resmgr/pdf/history-of-crochet-rm.pdf> (consulta: 9.2.2014)

Ruthie viu en Califòrnia i va començar a croxetar en 1989. Torna boges a les persones veteranes amb la seva habilitat esquerrana.

⁴⁷ Louis Potter, Annie. "A living Mystery, the International Art & History of Crochet". A.J. Publishing International. 1990.

D'altra escriptora/investigadora, Lis Paludan⁴⁸, de Dinamarca, qui limità la seva recerca del croxé a Europa, surten tres teories interessants:

1. El croxé s'originà en Aràbia, estenent-se cap a l'est al Tibet i cap a l'oest a Espanya, des d'on seguí les rutes comercials àrabs a altres països mediterranis.
2. Les primeres proves de croxé venen d'Amèrica del Sud, on una tribu primitiva utilitza adorns de croxé en ritus de la pubertat.
3. En Xina, es coneixen exemples primerencs de nines tridimensionals treballades en croxé.

Però, diu Paludan, la conclusió és que “**cap evidència convincent hi ha quant a l'edat o d'on prové l'art del ganxet. Era impossible trobar evidències de croxé en Europa abans de 1800. Moltes fonts manifesten que el croxé ja es coneixia al 1500 en Itàlia sota la denominació 'encaix de la monja' o 'treball de la monja', on es treballà per monges per als tèxtils de l'Església**”. La seua investigació presentà exemples d'encaix i una espècie de cinta d'encaix, molts dels quals s'han conservat, però “*tot indica que el croxé no era conegut en Itàlia fins al segle XVI*” sota cap nom⁴⁹.

Les tècniques

Tambour, el naixement del croxé

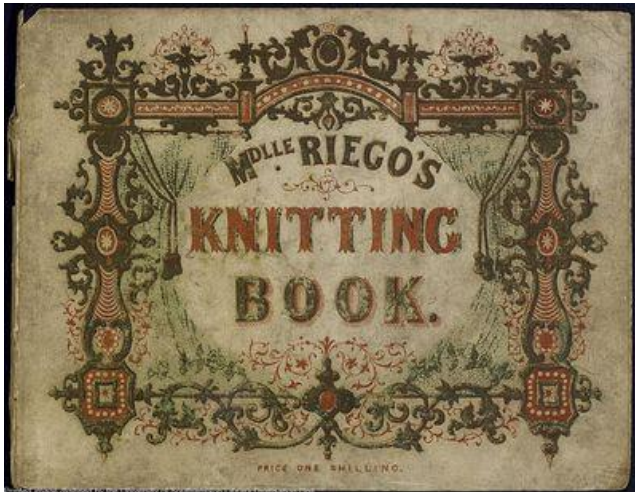
La investigació suggereix que, probablement, el croxé es va desenvolupar directament de la costura xinesa, una forma molt antiga de brodat coneguda a Turquia, Índia, Pèrsia i Àfrica del Nord, que va arribar a Europa en el 1700 i es coneix com “**tambouring**” del *tambour* francès o tambor. En aquesta tècnica, un teixit de fons es tiba sobre un bastidor. El fil de treball es manté per sota de la tela. Una agulla amb un ganxo s'insereix cap avall i un bucle del fil atravesa la tela. Amb el llaç encara en el ganxo, el ganxo s'insereix una mica més endavant i s'introdueix en un altre llaç, treballant a través del primer llaç per formar un punt de cadeneta. Els ganxos de *tambour* eren tan fins com agulles de cosir, per la qual cosa el treball s'ha realitzar amb fil molt fi.

A la fi del segle **XVIII**, el tambour es va desenvolupar en el que els francesos anomenaven “crochet en l'aire”, quan la tela del fons va ser rebutjada i la **puntada** treballava **pel seu compte**. Fou aleshores quan el “Crochet” va començar a aparèixer a Europa a principis de 1800, i se li va donar un gran impuls per **Mlle. Riego de la Branchardiere**, qui va ser més coneguda per la seva capacitat de prendre l'agulla d'estil antic i dissenys d'encaix de canilla i convertir-los en patrons de punt de ganxo que fàcilment es podien duplicar. Va publicar molts llibres de patrons perquè milions de dones començaren a copiar els seus dissenys. Mlle. Riego també demandà haver inventat la “llaçada” de crochet (**lace-like**), avui anomenat Croxé Irlandés⁵⁰ (descripció més avant).

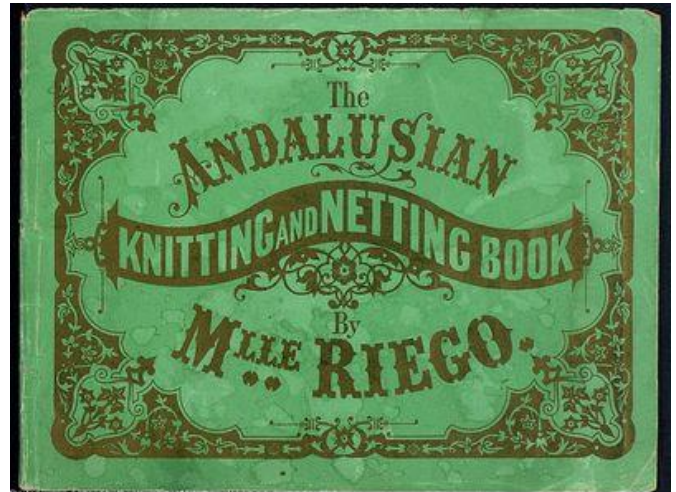
48 Paludan, Lis. “Crochet History & Technique”. Interweave Press. 1995.

49 *Op.cit.* Marks, Ruthie (2009) p. 1.

50 *Op.cit.* Marks, Ruthie (2009) p. 2.

Portada del llibre: Riego De La Branchardiere, Mlle.
The knitting book.
University of Southampton Libraries, London.1848
Font: vads.ac.uk

Portada del llibre: Riego De La Branchardiere, Mlle.
The Andalusian knitting and netting book.
University of Southampton Libraries, London.1861
Font: vads.ac.uk

És interessant comparar els mètodes de ganxet del passat amb els que utilitzem avui en dia. En el període 1824-1833, per exemple, es documenta en la revista holandesa *Penelope*, que tant el fil com el ganxet es sostenien amb la mà dreta i el fil passava pel ganxo del dit índex dret. En els llibres de punt de ganxo de la dècada de 1840, el ganxo se sosté a la mà dreta i el fil amb l'esquerra, com els destres ho fan avui dia.

Una publicació alemanya que data de 1847, declara que sempre s'ha de "*mantenir la mateixa tensió, ja siga croxé solt o croxé tens, en cas contrari no s'aconseguirà una textura uniforme atractiva. A més, si no es treballa en circular, s'ha de trencar el fil al final de cada fila, ja que això dona un acabat més fi per a l'article de punt*". Els patrons d'avui, en general ens instrueixen a treballar tant en el costat dret com en el revés de la tela que estem creant. Aquest canvi es va produir a la fi del segle XX.

La investigadora Lis Paludan especula que l'admonició de mantenir la mateixa tensió "*sembla suggerir que els ganxets eren del mateix grossor i que s'esperava que el/la croxeter/a treballara en la tensió correcta d'acord amb el patró*".

Instruccions de vells patrons, que daten a mitjan 1800, indiquen que el ganxo s'insereix en la meitat posterior de la puntada, utilitzant un únic punt de punt de ganxo. Jenny Lambert, europea, va escriure en 1847 que la inserció del punt baix en la meitat posterior de la puntada, però inserint el ganxo a través dels dos bucles era útil per "*a croxetar soles de sabata i altres articles que han de ser més gruixuts que la mitjana, però la tècnica no és adequada per als patrons*". Avui, per descomptat, utilitzem automàticament els dos bucles⁵¹.

51 *Op.cit.* Marks, Ruthie (2009) p. 4.

Croxé irlandés

El croxé irlandés fou un **salvavides** virtual per al poble d'Irlanda. Els va treure de la **fam** de la papa, que va durar des de 1845 fins a 1850, i els va sotmetre a la pobresa abjecta. Durant aquell temps, les condicions de vida i treball per als irlandesos eren dures. Croxetaven **entre tasques de la granja i a l'aire lliure** per aprofitar la llum solar. A boca de nit, es movien a l'interior per treballar a la llum d'una vela, un foc de torba de combustió lenta o un llum d'oli.

El lloc on guardar la seva labor de croxé va ser un problema, perquè molts vivien en la misèria. Si no tenien un altre lloc, anava sota el llit, on inevitablement s'embrutava. Afortunadament, la peça de punt de ganxo podria rentar-se i la seva lluentor original retornava completament. Irònicament, els compradors estrangers eren conscients que els seus delicats colls i punys es feien en habitatges primitius i en condicions pobres.

La classe treballadora irlandesa (tant homes com dones i nen/es) s'organitzaren en **cooperatives** de croxé. En les **escoles** ensenyaren l'habilitat i el professorat va ser format i enviat per tota Irlanda; ràpidament els treballador/es crearen nous patrons propis. I, encara que més d'un milió de persones van morir en menys de 10 anys, el poble irlandès va sobreviure a la fam. Les famílies **depenien dels seus guanys** amb el punt de ganxo, que els va donar l'oportunitat d'estalviar prou per emigrar i començar una nova vida a l'estranger, **(ex)portant** les seves habilitats de punt de ganxo amb ells.

Potter ens diu que els irlandesos van emigrar a Amèrica: dos milions entre 1845 i 1859, quatre milions en 1900. Les **dones nord-americanes**, ocupades amb el seu filat, teixit, teixit de punt i embuatat, no podien ajudar, però **s'influenciaren** incloent en el seu treball fet a mà les habilitats de punt de ganxo dels seus nous veïns⁵².

52 *op.cit.* Marks, Ruthie (2009) p. 2.

Wayúu

En Colòmbia, la tècnica del croxé va ser introduïda pels **missioners** catòlics a principis del segle **XX**. El poble indígena de Los **Wayúu**⁵³ aprenen la tècnica del croxé i del ganxet, que han sabut aplicar a les seves famoses **motxilles**, les quals suposen l'actual sustent econòmic de la comunitat indígena. En elles, les imatges geomètriques estilitzades que teixen, *Kaanásh*⁵⁴ (art de teixir dibuix), representen la percepció que cadascuna té de la vida i la natura. Per a l'elaboració de cada peça, es poden tardar entre 20 i 25 dies: són les dones d'ètnia "wayúu" les qui teixen aquestes peces, i és l'home qui elabora la gasa-colgadera que s'afegeix al final del procés. S'aprén a teixir durant la primera menstruació (*blanqueo), i en aquest període, que pot durar fins a un any, la xiqueta sols està en contacte amb la seva àvia, qui la prepara per a ser dona i li ensenya les labors de la llar; quan comença el tancament, la xiqueta és rasurada, i sols quan els seus cabells són llargs, abandona el seu aïllament.

Segons la llegenda, **Wale'kerü** (l'aranya) va ser qui va ensenyar a la dona wayúu; ella s'enamorà d'un home, qui la va portar a sa casa, on la seva mare li va donar un fil que va ingerir. Durant la nit, Wale'kerü realitzava faixes i "chinchorros" amb el fil que sortia, processat, de la seva boca. Front a la curiositat de la comunitat, l'aranya els va ensenyar la seva tècnica.

Teixidora indígena, confeccionant una *mochila Wayúu.
Foto: Carlos Estévez. Font: Artesanías de Colombia

53 Los Wayúu són un poble indígena que habita la península de la Guajira, la part més nororiental de Colòmbia; aquesta comunitat té estructura matriarcal.

54 Vegeu dissenys en: "Simbología Wayúu". Font: "La mochila wayúu, parte de la tradición de Colombia". *Artesanías de Colombia*. Post: 25.3.2014.
http://www.artesaniadescolombia.com.co/PortalAC/C_noticias/la-mochila-wayu-parte-de-la-tradicion-de-colombia_5070 (consulta: 30.3.2014)

Les motxilles wayúu són la màxima expressió del teixit Wayúu. Fàcilment recognoscibles pels seus colors i dissenys, s'elaboren en croxé. Des de l'any 2011 “Wayúu” fou declarada Denominació d'Origen, amb la qual es pretenen protegir els drets de propietat intel·lectual d'aquesta comunitat indígena d'artisan/es⁵⁵; així, les motxilles estan protegides amb la denominació d'origen, i diverses entitats treballen per la preservació i millora del producte i l'ofici. La bellesa de *susu* (com denominen a aquestes creacions, i que significa “el que camina amb un/a”)⁵⁶ l'ha convertit en un objecte de moda i de disseny arreu del món. Amb un preu d'entre 60 i 200 mil pesos⁵⁷, “*depenent si és doble bri o senzill*”, les motxilles han permès a les dones **empoderar-se** i convertir-se en proveïdores de benestar per a les seves comunitats, obtenint el seu sustent a través de les mateixes⁵⁸.

Motxilles a la venda en La Guajira, Colombia.
Foto: Daniela Osorio. Font: Artesanías de Colombia⁵⁹

55 *Íbid.* Artesanías de Colombia.

56 María. “El Tejido Wayúu”. *Punto Guayaba*. Post: 20.9.2012.

<http://puntoguayaba.blogspot.com.es/2012/09/el-tejido-wayuu.html> (consulta: 22.3.2015)

57 *Íbid.*: “Los precios que tienen relación directa con el tamaño y los colores, oscilan entre los **31 mil pesos** las más pequeñas, hasta la grande tipo morral que alcanza los **520 mil pesos**”, cita en *Artesanías de Colombia*.

58 Posada, Juan. “Lo que camina con uno”. *EIColombiano.com*. Post: 21.3.2015.

<http://www.elcolombiano.com/susu-lo-que-camina-con-uno-JH1548913> (consulta: 21.3.2015)

59 Per a veure més imatges, vegéu: FB: “Artesanías de Colombia”; àlbum: “La mochila wayúu, parte de la tradición de Colombia”. Post: 29.3.2014.

<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.840600859300284.1073741945.145117792181931&type=3&uploaded=12> (consulta: 17.7.2015)

Koniakow tradicional

1977. Les encaixeres de Koniakow, un cercle de matrones del poble, treballant en la muntanya, amb una vista de la serralada Beskid en el fons, i un muntanyenc de la regió Beskid Żywiecki tocant la gaita.
Foto: Woody Ochnio

Tradicionalment, també s'ha de recordar que la tècnica del croxé, en el seu sentit ètnic tradicional, també és molt fort a Polònia i Koniakow, un poble en la serralada Beskid en el Sud-Oest de Polònia; és la llar d'aquesta **especialitat regional**, avui dia **famosa en el món sencer**. Els elements d'encaix de punt de ganxo inciten el temor dels etnògrafs, que els anomenen "un món representat per mans talentoses". Els operadors qualificats de croxé apliquen la seua imaginació i sentit de la bellesa, i triar entre una sèrie d'uns 2.200 models per a transmetre el món que els envolta.

Els artistes populars estan en constant recerca de formes en què adaptar l'ornamentació tradicional a formes de moda contemporànies. Aquesta recerca va donar lloc a la creació d'encaix de punt de ganxo “*g-strings*”, un tema que va resultar polèmic, ja que divideix la comunitat. Barbara Juroszek, del Centre Cultural Regional, va comentar:

“Alguns van dir que és una vergonya que el mateix encaix que adornava altars i estoles, ara decora (...) bé, una mica més. Altres es fixen a si mateixos per a treballar, creant una col·lecció de roba interior (home-dona), i tot l'escàndol comportà el ressò important d'aquesta especialitat local”⁶⁰.

Ferramentes i materials

Al llarg de la història, **les tècniques per a treballar amb agulla** (tricotar, malles, teixit, torsió, trenat, nugat) s'han anomenat amb molts noms diferents. S'inclouen: agulla que enrotlla, ret sense nusos, punt de creu, rets en bucle, vatsom, teixit copto, naalbinding, croxé tunesí, tambor, encaix d'agulla, encaix de *bolillos, macramé, saltó i teixit del pastor.

Al llarg dels segles, s'han utilitzat varietat de materials: pèl, herbes, canyes, pells d'animals i tendons, el cànem, el lli, la llana, l'or i bris de plata i coure, seda, fil de cotó blanc, filats de llana (céfiro suau, filada lluenta, filat de doble bri, fil de catifes), filats de cotó, fil de seda (cordonet i seda), fil de lli, fil de cànem, *mohair*, *chenille*, barreges novedoses, fils de metall i corda.

Avui dia tenim a la nostra disposició una enorme i variada selecció de cotó, llana, seda i fils sintètics. També podem teixir amb materials tan inusuals com filferro de coure, tires de plàstic, sisal, jute, retalls de tela, llana sense filar, drapet (cabdells de tela en tires) i fins i tot el pèl de gos.

I què hi ha de l'eina del punt de ganxo? En els comerços i/o tendes de llana es poden trobar ganxos d'alumini, de plàstic o d'acer disponibles en més de 25 grandàries. En èpoques anteriors, no obstant això, van utilitzar el que tenien a les seves mans: dits primer, després ganxos fets de metall, fusta, espina de peix, ossos d'animals, banya, culleres velles, dents de pintes rebutjades, llautó, mare-perla, morse (ullal de morsa), carei, ivori, coure, acer, vulcanita, ebonita, plata i àgata.

A Irlanda, en el moment de la gran fam (1845-1850), per produir refinat croxé irlandès, utilitzaven una agulla o un filferro rígid, inserit en un suro o un tros de fusta o escorça dels arbres, amb la punta llimada i doblegada en forma de petit ganxo⁶¹.

Quines creacions es feren? Als primers segles, **l'home** (i que era el treball dels homes) creaven el seu treball fet a mà per a finalitats pràctiques. Els caçadors i pescadors nuaven bris de fibres teixides, fils o tires de tela per atrapar animals, peixos o aus. Altres usos inclouen borses de jocs amb nusos, xarxes de pesca i utensilis de cuina.

60 Schlosser, Paulina. “Spinning a Yarn or Two: The Subversive Art of Crocheting”. *Culture.pl*. Post: 31.7.2014.

<http://culture.pl/en/article/spinning-a-yarn-or-two-the-subversive-art-of-crocheting> (consulta: 18.8.2014)

61 *Op.cit.* Marks, Ruthie (2009) p. 3.

El treball fet a mà es va estendre per incloure l'adreç personal: per a les ocasions especials tals com a ritus religiosos, festes, matrimonis o funerals. Es poden veure els vestits cerimonials amb croxé (ornamentació i adorns decoratius per als braços, els turmells i els canells).

En segle XVI a Europa, la reialesa i els rics utilitzaven complements d'encaix (adorns, vestits, jaquetes, cascots) i la gent pobra només podia somiar amb l'ús d'aquest tipus de coses. Així, el croxé es va desenvolupar com a **imitació** "pobra" de l'encaix dels rics.

Avançant en l'època victoriana, els patrons de punt de ganxo van estar disponibles per a cossiols, gàbies d'ocells, cistelles, catifes, llums i cortines, papereres, estovalles, antimacasares (o "antis", cobridor per protegir els respatlles de l'oli dels cabells, usat pels homes en la dècada de 1800) i fundes per a tabac, borses, gorres i armilles dels homes, fins i tot catifes amb escalfa-peus que es col·locaven sota la taula de joc per als jugadors de cartes.

De 1900 a 1930 les dones també s'ocuparen croxetant catifes: de dormitori, de viatge, *chaise lounge*, de trineu, d'automòbils, coixins, fundes de cafetera i tetera i tapes d'ampolles d'aigua calenta. Va ser durant aquest temps que els "agafadors" (agafa-olles) van fer la seva primera aparició i es van convertir en un element bàsic del repertori del croxé.

Ara, per descomptat, tot val. En la dècada de **1960 i 1970**, el croxé s'establí com un mitjà **d'expressió de forma lliure**; es poden veure avui en escultures tridimensionals, articles de roba o catifes i tapissos que mostren dissenys i escenes abstractes i realistes⁶².

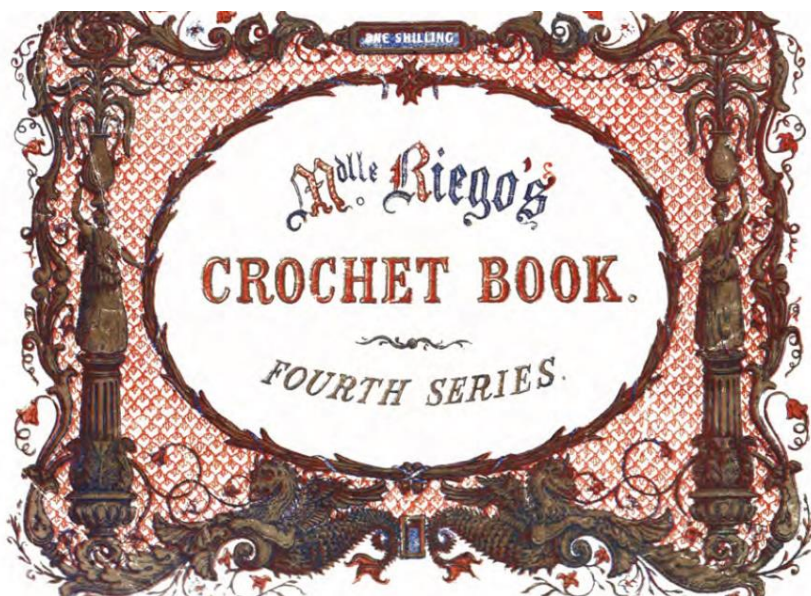
62 op.cit. Marks, Ruthie (2009) p. 3-4.

Abans que els patrons s'escrigueren, simplement es copiava el treball d'un altre/a. Es feien mostres, que es cosien en pàgines, com en els **llibres de records**, o es cosien en grans peces de tela o es deixaven soltes en una borsa o caixa. En els seus viatges, l'autora Annie Potter va trobar alguns d'aquests llibres de records, datats a finals de 1800s, encara en ús per monges a Espanya.

Una altra manera de recol·lectar mostres de la puntada va ser croxetant diferents punts junts en llargues i estretes bandes, algunes fetes pels adults, altres començades a l'escola i afegides al llarg dels anys (més tard, a Europa, 1916-1926, els/les lector/es podien comprar petites mostres de patró juntament amb el seu fil).

Els patrons de punt de ganxo més antics coneguts fins avui es van **imprimir en 1824**. Els primers models eren per a borses on guardar fils de seda d'or i plata en acolorides labors de croxé.

Els llibres de punt de ganxo es troben en molts països, sovint traduïts d'un idioma a un altre. L'experta més destacada en croxé, com anteriorment hem assenyalat, va ser Mlle. **Riego** de la Branchardiere, que va publicar **més de cent llibres**, molts d'ells sobre croxé.

Els llibres de punt de ganxo, des de mitjan segle XIX eren petits, però inclouen il·lustracions de gravat. Aquests petits tresors, ens diu Paludan, contien patrons per a colls d'encaix, punys, encaixos varis, insercions i barrets per a dones i nen/es, juntament amb els patrons per a bosses, sabatilles i barrets per als homes. Els materials recomanats per al croxé blanc (insercions, vores, tapets, rivets de la roba interior) eren fil de cotó, fil de rodet (fil d'Escòcia en rodets), de lli o fil de cànem. Per a les labors en color: seda, llana i fils *chenille*, així com fils d'or i plata. Aquests primers patrons, que sovint no eren exactes, podrien haver tornat boigs/es a l/es croxeter/es modern/es. Un estel de vuit puntes, per exemple, podria arribar a tenir només sis punts. S'esperava que el/la lector/a, en llegir el patró utilitzara la il·lustració com a guia més precisa⁶³.

63 op.cit. Marks, Ruthie (2009) p. 5.

International Crochet Day

12 de Septiembre

DIA MUNDIAL DEL CROCHET

¡El próximo 12 de Septiembre no te olvides de Celebrar el Día Internacional del Crochet!

Hace 6 años, a partir de una iniciativa de Jimbo Front Porch un escultor de agujas de madera para Crochet esculpidas a mano, se eligió el 12 de Septiembre como un día para celebrar y compartir el amor por el Crochet. Año a año la celebración ha ido tomando diferentes formas y dimensiones, según el país. Te brindamos algunas ideas para celebrarlo y seguir difundiendo este arte maravilloso!

- 1 - Reunirte en un parque o lugar público a tejer Crochet: De esta forma todos verán lo maravilloso que es y seguramente contagiarás a otros con tu pasión.
- 2 - Usa una prenda o accesorio creado por vos misma a Crochet
- 3 - ¡Enseñá! Tomate este día para enseñar esta técnica a alguna persona
- 4 - Teje algo en Crochet para regalarle a alguien (¿Por qué no a alguien que lo necesite?)
- 5 - Aprende algún punto nuevo: ¿Por qué no proponerte aprender algo diferente de esta técnica que tanto encanta?
- 6 - Decora con Crochet algún punto de tu ciudad, de tu hogar o tu trabajo

Y muy importante ... Agradécele a esa persona maravillosa que te hizo conocer lo hermoso del Crochet!!

Make it COATS

Cartell de *Make It Coats*, convidant a la participació i celebració del "Día Mundial del Crochet". 2014.
Font: *Aires de Ayer*.

El "ICD, *International Crochet Day*" es celebra des del 12 de setembre de 2007. Va ser proposat per Jimbo, un artesà especialitzat en la talla de ganxets de fusta, i agent de patents semi-retirat, en reconeixement a aquest art. Jimbo, des del seu blog "*Jimbo's Front Porch*"⁶⁴, promou el croxé com a forma d'art en el món. Per a celebrar el dia, cada any regala magnífics ganxets tallats a mà per ell mateix, a partir d'un concurs que publica en el seu blog. Per altra banda, elabora conjunts de ganxets, els quals subhasta. La celebració d'aquest dia es tracta d'un esdeveniment que ha crescut exponencialment al llarg dels anys.

64 <http://jimbosfrontporch.blogspot.com.es/> (consulta: 20.07.2015)

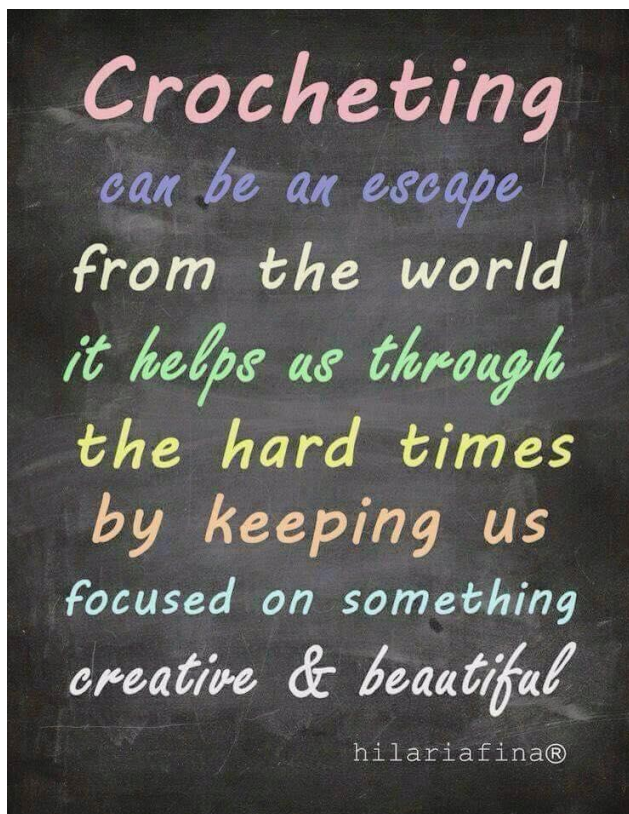
Alguns exemples dels ganxets tallats a mà per Jimbo. Fotografies publicades en el seu blog.

“Em dedique al croxé en moments d’estrés; no hi ha res més plaent que fer una petita obra d’art, útil i amb fil, i el plaer es multiplica quan la ferramenta és, en sí mateixa, una obra d’art (...) El món necessita més artistes disposats/es a convertir la seva artesanía-mestria cap a la pau. Compartir els fruits d’aquesta labor; elaborant peces per a regalar als i les amics/amigues o donar als qui ho necessiten és (...) la millor manera de promoure la pau a través del croxé. La pau ve amb actes petits, serens. Fets que provoquen els somriures càlids d’aquell/es qui t’envolten”.

(Leslie P., d’Austràlia, guanyadora del Concurs Jimbo’s Front Porch 2012)⁶⁵

65 Jimbo. “International Crochet Day celebrates Year 5”. *Jimbo’s Front Porch*. Post: 6.9.2012
http://jimbosfrontporch.blogspot.com.es/2012/09/international-crochet-day-celebrates_6.html
 (consulta: 6.9.2012)

La difusió del ICD es dona a través de la ret, fonamentalment; tot i que també destaca la funció social “boca a boca”. Les rets socials, com *Facebook*, difonen nombroses iniciatives relatives a la celebració d’aquest art, al llarg de tot l’any, i no sols en el dia de la seva celebració. Múltiples imatges es comparteixen entre els blogs especialitzats, des de cartells que visibilitzen les campanyes, fins a cites de tot tipus:

“Croxetar pot ser una escapada del món; ens ajuda en els moments difícils, mantenint-nos enfocats/des en quelcom creatiu i preciós”⁶⁶.

font: facebook

Esdeveniment difós i publicat en *facebook*

font: facebook

66 A propòsit d’aquesta cita, vegeu Annex2: *croxeteres “bucals”*.

Amb aquest incís en l'art de l'agulla, concretament del ganxet, emfatitzem una senzilla ferramenta, imprescindible en qualsevol creació teixivista. Al llarg de la present Tesi, prescindim de diferenciar les accions realitzades amb un tipus d'agulles o d'altres; senzillament s'assenyala en cada projecte el tipus de material i tècniques utilitzades. En el següent apartat, estudiem les possibles causes "modernes" que van produir el canvi perquè les artesanies passaren a un segon (o marginal) plànol; doncs encara existeix en el subconscient col·lectiu global cert menyspreu per aquestes arts (que fins i tot es pressuposen com menors). Analitzem el valor històric i social que ha tingut l'ús de les artesanies per a causes socials i èpoques determinants; com el moviment *Arts & Crafts*, establert per Morris, les va donar un impuls, amb influència directa, a més del Regne Unit, als EUA i Canadà; la repercussió de la "mentalitat" *A'n'C* en els moviments artesanistes contemporanis; i l'intent de superar les tensions, com dèiem, encara manifestes, a l'hora de diferenciar les arts, en favor de visions més igualitàries.

2.1.5 Bibliografia i URLgrafia [per subapartats]

i.

Akurgal, Ekrem. "The Early Period and the Golden Age of Ionia", *American Journal of Archaeology*, 66. 1962.

idem, *Orient et Occident. La naissance de l'art grec*. Paris, 1969.

Barber, E. "The golden spindle". *Women's Work*.

Boardman, John. *Athenian Black Figure Vases*. Londres, 1974.

Cavalier. "Au fil de l'aiguille. Quelques réflexions iconographiques sur filage et tissage en Grèce à travers les vases figurés et les stèles attiques", *Aspects de l'artisanat du textile dans le monde Méditerranéen*. Lyon/Paris, 1996.

Durand. *Les structures anthropologiques de l'imaginaire*.

Felson-Rubin, Nancy. *Regarding Penelope. From Character to Poetics*. Princeton. 1994.

George, A. *The Epic of Gilgamesh*. Londres, 1999.

Gernet, Louis. *Anthropologie de la Grèce ancienne*. Paris, 1968.

Olmos, Ricardo. "Recuerdo heroico y realidad anticipada en la imagen ibérica". *Scripta in honorem Enrique A. Llobregat*. Alacant, 2000.

Olmos, Ricardo. En *Tejer y vestir. De la antigüedad al Islam*. Marín, Manuela (Ed.). CSIC. Madrid, 2001.

Papadopoulou-Belmehdi, Ioanna. *Le chant de Pénélope. Poétique du tissage féminin dans l'Odyssée*. Paris, 1994.

Reeder, Ellen. "Textiles", *Pandora: Women in Classical Greece*. E. D. Reeden (Ed.). Princeton, 1995.

Scheid, John & Svenbro, Jean. *Le métier de Zeus. Le myth du tissage et du tissu dans le monde gréco romain*. Paris, 1984.

Triomphe, R. *Le lin, la vierge et le miel*. Paris, 1989.

iv.

Louis Potter, Annie. "A living Mystery, the International Art & History of Crochet". A.J. Publishing International. 1990.

Paludan, Lis. "Crochet History & Technique". Interweave Press. 1995

URLgrafia

i.

Delgado Palomino, Jose Antonio. "Tejidos". *Monografias.com*
<http://www.monografias.com/trabajos38/hilados/hilados2.shtml> (consulta: 25.2.2015)

VVAA. "El perfil de alfombra iraní". *Irán Alfombras*.
<http://iranalfombras.com/perfiles-de-alfombras-iranies/> (consulta: 25.2.2015)

ii.

Buzard, Kurt. "Wishing Tree. Göbekli Tepe. Southeastern Anatolia/Turkey". *Travel to Eat*. Post: 25.10.2014
<http://traveltoeat.com/wishing-tree-gobekli-tepe-southeastern-anatoliaturkey/> (consulta: 25.6.2015)

Lackey Shaffer, Nancy. "The Yarn Bombing Movement Hits the Streets". *Highbrow Magazine*. Post: 11.10.2013
<http://www.highbrowmagazine.com/2883-yarn-bombing-movement-hits-streets> (consulta: 12.10.2013)

iii.

Becker, Paula. "Knitting For Victory-World War II". *Historylink.org*. Assaig 5722. Post: 19.8.2004
http://www.historylink.org/index.cfm?DisplayPage=output.cfm&File_Id=5722 (consulta: 18.6.2014)

D. Stoller. Citat en Farry, Eithne. "Women who are making sewing subversive". *TheGuardian.com*. Post: 29.5.2006. paràgraf 6.
<http://www.theguardian.com/world/2006/may/29/gender> (consulta: 25.2.2013)

Galloway, Anne. "Knitting and public politics". *PurseLipSquareJaw.org*. Post: 8.8.2006.
<http://www.purselipsquarejaw.org/2006/08/knitting-and-public-politics.php> (consulta: 5.4.2013)

Hermanson, Tove. "Knitting Subversive". *Thread for Thought.net*. Post: 18.9.2012
<http://www.threadforthought.net/subversive-knitting/> (consulta: 17.6.2013)

Hollingsworth, Catherine. "Knitting has a rich history in American politics". *ADN.com*. Post: 3.11.2008
<http://www.adn.com/article/20081103/knitting-has-rich-history-american-politics> (consulta: 16.3.2015)

iv.

Facebook. "Artesanías de Colombia". Àlbum: "La mochila wayúu, parte de la tradición de Colombia". Post: 29.3.2014.
<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.840600859300284.1073741945.145117792181931&type=3&uploaded=12> (consulta: 17.7.2015)

Jimbo. "International Crochet Day celebrates Year 5". *Jimbo's Front Porch*. Post: 6.9.2012
http://jimbosfrontporch.blogspot.com.es/2012/09/international-crochet-day-celebrates_6.html
(consulta: 6.9.2012)

María. "El Tejido Wayúu". *Punto Guayaba*. Post: 20.9.2012.
<http://puntoguayaba.blogspot.com.es/2012/09/el-tejido-wayuu.html> (consulta: 22.3.2015)

Marks, Ruthie. "History of crochet". 1997. Publicat, amb permissos, en *Crochet Guild of America*, 2009. <http://c.ymcdn.com/sites/www.crochet.org/resource/resmgr/pdf/history-of-crochet-rm.pdf>
(consulta: 9.2.2014)

Posada, Juan. "Lo que camina con uno". *El Colombiano.com*. Post: 21.3.2015.
<http://www.elcolombiano.com/susu-lo-que-camina-con-uno-JH1548913> (consulta: 21.3.2015)

Schlosser, Paulina. "Spinning a Yarn or Two: The Subversive Art of Crocheting". *Culture.pl*. Post: 31.7.2014. <http://culture.pl/en/article/spinning-a-yarn-or-two-the-subversive-art-of-crocheting>
(consulta: 18.8.2014)

VVAA: "La mochila wayúu, parte de la tradición de Colombia". *Artesanías de Colombia*. Post: 25.3.2014. http://www.artesantiasdecolombia.com.co/PortalAC/C_noticias/la-mochila-wayu-parte-de-la-tradicion-de-colombia_5070 (consulta: 30.3.2014)

2.2 La modernitat: el desplaçament de les artesanies

L'impuls bàsic de la producció/consum en massa és anti/indiferent al craft. Siguen del tipus que siguen, les artesanies estan abocades a l'oblit? La producció *en massa*, la qual esdevé pre-eminent en la dècada de 1910, és una forma d'organitzar els processos productius, específicament dirigida a ignorar el cúmul de coneixements i tècniques dels/les artesans/es, per tal de crear un sistema per gestionar un flux dissenyat d'informació, subministraments, muntatge i distribució, amb aspectes intercanviables, i els elements materials dels quals solen fer-se amb processos industrials. Allò fet a mà pot incorporar-se en aquest sistema, però amb un sentit limitat: aplicat a cada part del sistema, sobretot del/la treballador/a. El consum *en massa* és un sub-sistema per gestionar la distribució dissenyada dels productes produïts en massa, a través del consum estètic, on el plaer de comprar i usar el producte reemplaça el de posar un producte d'elaboració pròpia, que funciona dins d'una cultura de treball domèstic o dins d'una cultura d'utilitat artesanal i apreciació.

Hi ha moltes transmissions complexes entre les extensions productives i consumistes, moltes de les quals tenen les seves pròpies bases artesanals, però esdevenen subjecte d'intercanvi i mecanització. A partir de la dècada de 1920 es produí un important canvi en les relacions entre signe i referent, entre imatges visuals i les coses en el món; es dibuixa la frontera d'un règim de visualització, vore "a través d'ulls moderns". El capitalisme, en les economies "avançades", s'expandeix i diversifica territorialment. Es tracta de com els éssers socials perceben les coses en l'espai real, i les imatges en l'espai imaginari; de com les màquines, els objectes definitius, i els desitjos preferents d'aquesta complexa activitat canvien les economies psico-socials, en temps i lloc. La modernitat prioritza allò simbòlic, sobretot en les formes visuals, durant aquest període. Però no es tracta del visual al servei del fet a mà (relació a sovint fonamental per al craft): és el visual com a imatge, com a simulacre (Baudrillard). L'ordre visual modern es trasllada de les relacions causals entre mà i ull, essencials per al craft *per se*. En suma, aquest tipus de modernitat es defineix contra el craft. El craft travessa el xoc d'aquests atacs en el present; esdevé l'exemple principal del no-modern i anacrònic, l'oposat obvi de la modernitat: tradició. Tots els elements bàsics del craft (aprenentatge, coneixements acumulats de la pràctica passada, concepció individual, adaptació ingeniosa, ajustos entre utilitat i decoració, elaboració a mà, destresa tècnica, comunitats pròximes del gust) es desplaçaren dels centres de vida laborals, públics, domèstics i privats. En èpoques prèvies, aquests elements envaïen vida i treball quotidians. Historiadors d'esferes públiques, de la gent, del llarg i lent desplegament de les materialitats diürnes, han estat mostrant-nos-ho.

Per supost, les pràctiques artesanals no han desaparegut: han esdevingut part de la pràctica cultural "residual", en termes de Raymond Williams. Un nova cultura de la ingenuïtat les reemplaçà, en fàbriques i oficines, adaptant màquines i sistemes modernitzats, en sentir llunyana la promesa super-eficiència.

Les possibles causes per tal que açò ocorregués poden ser: primera, el craft fou derrotat un cop rere d'altre en moments crucials d'evolució en l'elaboració de coses. Pel sistema de manufactura, amb la seva capacitat per reproduir massius nombres de rèpliques d'artesanía, i distribuir-les en una variada i barata gamma de preus. Per la producció en massa Fordista, la qual, en efecte, generà els seus propis productes (*non-crafted*), adequats per al sistema com un tot i, a través del tractament científic, el qual absorbí els coneixements i tècniques del craft, desintegrant-los i redistribuint-los entre treballador/es inexpert/es. Pel disseny modern, que desenvolupà una gamma de productes produïbles en massa, creats sota l'estètica del seu consum, rebutjant els orígens de les creacions humanes, i emfatitzant els seus orígens en la fabricació per màquines. *L'Art Decó*, sota aquesta perspectiva, seria l'últim exemple de l'artesanía utilitària a gran escala. A més, fou el producte de les elaborades tradicions de taller, fetes per delicats artesan/es, amb base en París i especialitzat en medi i propòsit, allò que encara lidera la fabricació francesa. Les seves connotacions modernes foren essencialment cares. Foren absorbides per una barreja estilística de disseny industrial americà, emfatitzat amb superfícies suaus, funcionalitat disfressada i al·lusions a les màquines. Aquestes derrotes al craft culminen en la aparent realització del *American Dream* (dècada de 1950), com una fantasia consumista total.

Segona, el craft fou separat d'allò percebut com a processos simbòlics més dinàmics. El disseny industrial és també un exemple d'aquesta pèrdua d'associacions artesanals d'una "estètica de màquina" supra-humana, fictícia però molt efectiva. L'emergència de l'escultura com a disciplina artística específica ha tendit a afavorir considerables declaracions públiques, o expressions personals autònomes, en lloc de decoració escultòrica. De manera exponencial, el craft fou separat de l'art modern. Aquesta exclusió del modernisme esdevé el medi més eficaç per inhabilitar aquell/es artesan/es que resistiren a les pressions d'una guerra social i econòmica contra el craft. Aquell/es qui es retiraren de l'autonomia de les delicades artesanies amb valor estètic foren incapaços de suportar les reclamacions de pintors i escultors formalistes: resultaren més forts, perquè guanyaren el recolzament d'escriptors d'art, mercats, col·leccionistes i museus.

Amb el temps, el craft estigué aïllat de l'art en general, retrocedint en anacronisme, regionalisme i irrellevància. Açò deixà un sentit generalitzat en què art i craft diferien en tots els sentits: en la relació preferent pels materials (per als artistes són vehicle; per als artesans, sagrats); la composició (per als artistes la disposició d'imatges triomfa com a medi; per als artesans, l'efecte superficial); el propòsit (artistes: acte comunicador sobre quelcom significatiu; artesans: l'execució d'un disseny apropiat per proveir un objecte d'utilitat). I per a qui rep l'obra, un plaer diferent per a l'ull: un associat íntimament amb mà, tacte; l'altre amb vista, idees, suggerències, conceptes.

Les temptatives per fusionar art, arquitectura, disseny i artesanía (p.e. Machintosh i la *Glasgow School*, la *Deutsche Werkbund* i la Bauhaus) funcionaren a molts nivells però no en tots. La seva rellevància fou que, a meitat segle, fracassaren les seves esperances cap a la fusió generalitzada d'art-craft. En el seu lloc, aquestes pràctiques visuals significatives foren integrades amb altres, tals com disseny gràfic, d'acord amb les prioritats de l'arquitectura corporativa, i en la dècada dels 60, de la projecció d'imatge de marca. Sembla que el moviment A'n'C (del qual foren exemple totes les celebrades fusions, com la Bauhaus), finalitzà quan els arquitectes abandonaren les artesanies. Cal afegir que a partir de la dècada dels anys 40, els artistes també s'abocaren a camins propis per buscar l'autonomia.

Tercera, com les forces modernitzadores reforçaren diverses estructures existents, les artesanies foren *aïllades, marginalitzades i menyspreades*. Per exemple, les distincions patriarcals relegaren cada cop més les artesanies com a tasca femenina, aplicat a ambdues classes: la treballadora (teixidores i treballadores domèstiques, per exemple), i la burgesa. La urbanització posicionà a les tradicions artesanals, provinents de localitats rurals, com a art *folk*, cultura camperola, etc. Dins de les ciutats, les sub-cultures sense poder esdevingueren populars, enfocades cada cop més al voltant de l'entreteniment (teatres, auditoris i fires). La centralització del poder a les grans ciutats, en el cor dels imperis econòmics i culturals, s'aliaren amb l'acceleració en transport i comunicació, conduïnt a la incrementada disseminació dels modes metropolitans d'art elevat, alta costura, i luxosos nivells de consum, amb el resultat que els treballs artesans es quedaren marginats ⁶⁷.

En definitiva, durant les primeres dècades del segle XX, certes tendències clau en les arts-artesanies dels 20 convergiren en un genuí "estil modern", caracteritzat per la puresa de forma, un sentit exacte de funció basada en la màquina, la preferència per materials manufacturats en massa, l'acurat desplegament d'un vocabulari intencionadament limitat, i el rebuig inflexible de les ofensives connotacions de les produccions anteriors; a més, l'emergència i prioritat d'actors i institucions per definir el període com a "modern" ⁶⁸.

67 Smith, Terry. "Craft, Modernity and Postmodernity". *Craft & Contemporary Theory*. Rowley, Sue (Ed.) Allen & Unwin, Australia. 1997. ps.18 a 22.

68 Smith, Terry. *Making the Modern: Industry, Art, and Design in America*. University of Chicago Press, 1994. p.353-354

2.2.1 El Moviment *Arts & Crafts*, teixir per al canvi social

El moviment d'Arts i Oficis⁶⁹ de la dècada de 1860, establert pel dissenyador William Morris en el Regne Unit, és un moviment re-emergent a causa del fenomen del "craftivisme". Aquest fenomen s'ha apropiat l'ús del *craft* i *fiber arts* (especialment de teixir), sovint jugant amb la juxtaposició de materials comuns de casa per a l'ús en causes polítiques i socials, amb l'esperança de promoure un canvi social positiu.

El moviment *A'n'C* sorgí durant l'últim període victorià a Anglaterra, el país més industrialitzat en el món en aquell temps. La preocupació sobre la vida industrial propicià una revalorització positiva de l'artesania manual i les formes pre-capitalistes de cultura i societat. El moviment no promové un estil particular, però s'enfocà en la reforma com a part de la seua filosofia, i instigà la crítica del treball industrial. Com que les modernes màquines substituïren als/les treballador/es, els/les defensor/es *A'n'C* demanaren acabar amb la divisió del treball. Morris opinava que la industrialització alienava i deshumanitzava la labor; s'esforçà en unir totes les arts, accentuant la natura i simplicitat de la forma. El moviment *A'n'C* americà estigué inextricablement vinculat al moviment britànic: els ideals britànics es disseminaren en Amèrica a través de diaris i periòdics, publicacions (com *The Craftsman*, *House Beautiful* o *Ladies Home Journal*), així com per les societats que patrocinaren conferències i programes, donant un moviment multi-centrat, amb societats d'escala nacional⁷⁰. En els centres urbans, els experiments socials s'empreneren sobre la base de la comunitat, freqüentment en l'educació de dones joves, sota les idees d'artesania i simplicitat. Les escoles i els programes de formació ensenyaren disseny de qualitat, la pedra angular del moviment *A'n'C*. Sense una filosofia singular, la diversitat perseverà en el moviment *A'n'C*, com una barreja d'individus qui treballaren en diversitat d'emplaçaments, amb diferències regionals, donada la distribució geogràfica. Els/les artisan/es utilitzaren una àmplia gamma de fonts materials per produir objectes. L'increment de centres urbans i la inevitabilitat de la tecnologia presagiaren la fi del moviment *A'n'C*. La recerca de la natura i d'una idealista era medieval no es prolongà com a apropament vàlid per viure. Vora la dècada dels anys 20, l'era de la màquina moderna i la recerca d'identitat nacional capturà l'atenció de dissenyador/es i consumidor/es, posant fi a la natura del fet a mà en el moviment *A'n'C* americà⁷¹.

Gran part dels moviments artesivistes contemporanis han sigut influïts i impulsats per la teoria i la pràctica feminista occidentals, a mesura que les arts artesanals han estat, amb freqüència, relegades a l'esfera de "passatemps de les dones". El moviment artesivista, com a branca del moviment *Arts and Crafts*, coincideix amb el pensament feminista occidental establert, facultant així el regne de l'artesania i obligant a entendre que "fer punt" és més que un simple "hobby artesanal", és un mitjà per promoure el canvi social i millorar la societat occidental en general.

69 *Arts and Crafts*, d'ara en avant, *A'n'C*.

70 Boston, històricament vinculada a la cultura anglesa, fou la primera ciutat en incloure una *Society of Arts and Crafts*, fundada en Juny de 1897.

71 Obniski, Monica. "The Arts and Crafts Movement in America". *Heilbrunn Timeline of Art History*. The Metropolitan Museum of Art. New York. 2000.
http://www.metmuseum.org/toah/hd/acam/hd_acam.htm (consulta: 21.7.2015)

Els quatre principis fundacionals A'n'C (com originalment desenvolupà Morris): la unitat en el disseny, l'alegria en el treball, l'individualisme i el regionalisme, foren adoptats per gremis artesanals⁷², i influïren, a la fi del 1900, en col·lectius feministes, com "Voice of Women" ('veu de les dones'), qui utilitzaven el teixit i les artesanies amb la finalitat d'educar a les masses i fomentar els ideals socials en moments de turbulència internacional.

William Morris, va establir el moviment com una reacció contra la revolució industrial, amb l'esperança del retorn de la societat a una manera més simple de vida ⁷³. Mitjançant la determinació de quatre principis fonamentals pel que fa a les arts i artesanies, Morris va deixar en clar la forma en què ell creia que la gent ha d'interactuar amb l'art, entre sí, i amb el món. El primer d'aquests principis, la unitat en el disseny, es va dirigir directament a l'estètica de les arts, afirmant que la bellesa superficial de l'objecte ha de correspondre a la funció de l'objecte i utilitat. El segon principi, l'alegria en el treball, va servir per reduir al mínim la divisió del treball imposada per la revolució industrial i donar el mateix crèdit tant al dissenyador com al fabricant de la indústria tèxtil. Durant el temps de Morris, als dissenyadors masculins se'ls paga el reconeixement total per a la realització d'una peça tèxtil, a pesar que els fabricants, que eren generalment dones, estaven fortament involucrades en la producció de l'obra ⁷⁴. F.B. Singleton, autor de l'assaig *Nature, Art & Industrialism* (1984) presenta una part dels escrits de Morris pel que fa a la divisió del treball causada per la industrialització. Morris afirma, "no és només el treball que es divideix, subdivideix i porciona (...): és l'home mateix qui es talla, i es transforma en el ressort automàtic d'una operació exclusiva" ⁷⁵. El tercer principi, l'individualisme, es va referir a la importància de la singularitat i originalitat, en contrast amb la multitud de la producció massiva, béns de mala qualitat bombejats per les fàbriques que van sorgir durant la revolució industrial. Finalment, la noció del regionalisme dicta el requisit d'una relació sana i harmoniosa amb l'entorn, fomentant l'ús de materials locals derivats de fonts naturals per a la creació de l'art ⁷⁶. Kathlyn L. Reed i Sharon Nelson Sanderson, autores de *Concepts of Occupational Therapy* (1999), expliquen que Morris va desenvolupar quatre principis addicionals en relació amb el moviment A'n'C. Es pot dir, no obstant això, que aquests principis afegits (la responsabilitat social, la coherència i l'ordre, la senzillesa, i la llar) es desenvoluparen com els resultats proposats, i la societat deuria recolzar la unitat de Morris en el disseny, l'alegria en laborar, l'individualisme i el regionalisme ⁷⁷.

A la fi del segle XVIII, el moviment A'n'C, que s'havia apoderat a Gran Bretanya, va començar a influir també a altres països, sobretot als EUA. McLeod escriu, a propòsit de Canadà: "Molts canadencs eren conscients del renaixement de l'artesanía a Gran Bretanya, i del posterior moviment de l'artesanía als Estats Units. A la fi del segle, els camps de les arts aplicades, arts i artesanies tradicionals eren un escenari artístic en el qual les dones britàniques i nord-americans privilegiades havien pogut participar i, en alguns casos, fins i tot dirigir" ⁷⁸.

72 Com per exemple, el *Canadian Handicrafts Guild*, Gremi Canadenc d'Artesanies, associació canadenc, amb direcció femenina, basada en la promoció del *craft art*.

73 Reed, Kathlyn L./ Sanderson, Sharon Nelson. *Concepts of Occupational Therapy*. Lippincott Williams & Wilkins. 1999. p. 19.

74 McLeod, Ellen E. *In Good Hands: The Women of the Canadian Handicrafts Guild*. New York: McGill-Queen's UP. 1999. p. 52.

75 McGonagle, Declan et al. *William Morris Today*. London: ICA/Institute of Contemporary Arts. 1984. p. 58

76 Reed & Sanderson, *Op. Cit.* p.19

77 *Ibid.* p.19

78 McLeod, *Op.Cit.* p.58

El mateix pot dir-se de les dones canadenques, qui van començar a formar una sèrie de grups i gremis, que van guanyar ràpidament importància en l'**esfera pública**, gràcies a les causes filantròpiques que les associacions podrien assumir. Molts dels clubs femenins es van formar específicament per a la promoció dels arts i oficis, que, durant la dècada de 1800, s'entenia com un temps passat femení acceptable, com "*la capacitat de les dones per fer el brodat se suposa que és part d'una identitat femenina, i la connexió va ser vista com totalment 'natural'*"⁷⁹. McLeod atribueix el desenvolupament del moviment A'n'C a Canadà pel lideratge de les co-fundadores del *Canadian Handicrafts Guild*, Alice Peck i Mary (May) Phillips. Aquestes dones, amb l'adhesió als mateixos principis establerts primer per William Morris, esperaven promoure la producció d'arts i artesanies entre "les camperoles necessitades"⁸⁰ perquè aquestes famílies indigents pogueren rebre un ingrés extra, donant així a les dones independència econòmica juntament amb un sentit valuós d'autonomia. I així, els primers vestigis d'artesivisme feminista podien ser reconeguts.

Alice Peck va créixer en una família acomodada, la qual cosa li va permetre estudiar a l'estranger (en el Regne Unit) durant la seva joventut; aquests estudis a l'estranger mantenen influència sobre el seu enfocament estilístic de les arts al llarg de la seva vida. Malgrat la mort imprevista del seu marit, que la va deixar sense ajuda per manejar el seu negoci i atendre als seus set fills, Peck va trobar temps per assumir l'esforç que consumeix d'establir el *Canadian Handicrafts Guild*, a la fi del XIX i primeries del XX. May Phillips, directora de la *School of Art and Applied Design* a Mont-real, havia estudiat art a la ciutat de Nova York, guanyant una reputació respectable que portà amb ella al seu retorn a Mont-real. Segons McLeod, ambdues dones foren membres dedicades al *National Council of Women of Canada* i la *Women's Art Association of Canada* (Consell Nacional de Dones de Canadà i l'Associació d'Art de Dones de Canadà), donant-los la base que necessitarien per començar les *Handicrafts Guild*. Igual que Morris, Peck i Phillips esperaven recolzar "*el bon disseny, els colors naturals, la mà d'obra fina, i l'originalitat*" en l'àmbit de les arts i artesanies. També van reconèixer que la revolució industrial esgotà la nació de productes fets a mà sans, i temien que les tradicions de l'art de les Primeres Nacions, així com els oficis de llarga tradició introduïdes pels immigrants nous a Canadà, moririen com a conseqüència de l'onada en la producció de matèries primeres produïdes en massa. En 1906, la *Canadian Handicrafts Guild* va ser reconeguda oficialment i "incorporada a nivell nacional", continuant amb els seus esforços per fomentar les arts i oficis de la cultura en els següents trenta anys. De les primeres associacions per al desenvolupament de la idea d'artesivisme, es pot afirmar que els seus fundadors no només va establir el gremi de l'artesanía, sinó que també estableixen el maó per al camí cap a l'activisme social a través dels mitjans d'art fet a mà.

L'ús de l'artesanía per a la causa social i política es va fer més crítica durant els anys següents. Durant la Primera i Segona Guerres Mundials, els productes fets a mà es valoren cada vegada més, com el racionament dels béns materials que foren productes importants per ajudar en l'esforç de guerra. Dones canadenques, juntament amb els seus homòlegs nord-americans i britànics, van ser allistats a teixir per als soldats que lluitaven a Europa, consolidant l'art de teixir com una activitat artesivista.

79 *Íbid.* p. 53 i 61.

80 *Íbid.* p.1.

La base de dades en línia de la Universitat McMaster discuteix un fullet arxivat datat entre 1914 i 1918, que va ser llançat al públic canadenc durant la Primera Guerra Mundial. El fullet agraeix a les dones que van treballar incansablement per a mitjons de punt i peces de vestir per als soldats, i encoratja a les dones a continuar la seva contribució a l'esforç de guerra. El fullet comença, "*el treball realitzat per les dones canadenques amb la finalitat de que aquesta guerra pot arribar a un final reeixit - la pau amb la victòria - és poc menys que increïble ... mitjons pels milions de parells ... comoditats sense límit fan un registre de la devoció i la fidelitat mai abans igualat ... durant quatre anys el treball ha avançat i d'alguna manera les mans no han perdut el seu ingeni ni els cors el seu amor per la llibertat i el dret i la bandera*". L'escriptura continua, "*fins i tot aquelles les dones, la peregrinació terrena de les quals sembla gairebé completa, han enviat centenars de parells de mitjons que els seus dits vells han teixit amb la finalitat de que la torxa de la llibertat no s'extingirà*". Això posa en relleu la importància de la contribució que el teixir de la dona tenia en l'esforç de guerra, l'armament dels soldats amb l'orgull i la identitat nacional. La Creu Vermella envià per correu patrons de teixir estandarditzats, a les dones en tot el país, amb l'esperança que anaven a teixir en les seves hores lliures per produir articles per a l'enviament a l'estranger. Linda J. Quiney, en el seu article "*Bravely and Loyally They Answered the Call: St. John Ambulance, the Red Cross, and the Patriotic Service of Canadian Women During the Great War* (2005), explica que les milers de dones canadenques que fan punt per a la Creu Vermella durant la Primera Guerra Mundial no es limiten a una sola classe en particular, sinó que eren les dones de tots els orígens que van participar sense dubtar-ho.

Abans de la Segona Guerra Mundial, les teixidores tornaven a l'acció, dispostes una vegada més a fer donacions a través d'allò fet a mà. El lloc web *Oakville Ontario War*, una versió en línia de l'exposició *Shadows of War: Not So Long Ago in the 20th Century* (presentada en el Oakville Museum, a l'estat d'Erchless, 1999), vanaglòria "*tones de llana de punt en suèters, mitjons, i altres articles de llana: 26.000 articles teixits i cosits a mà, incloent 420 peces de roba per als refugiats de guerra realitzades en només sis dies*"; tot això realitzat pel *Oakville Women's War Service League* en 1940, només un any després que es declarés la guerra oficialment.

Dos dones, del cos de l'ambulància francesa, teixen mentre esperen el seu pròxim destí en el front Italià, en 1944.
Font: FB: Yarnbomb Consortium. 5.7.2012

Els esforços de les dones que lluiten per la pau no van acabar amb les guerres mundials, ni tampoc l'ús de teixit de punt com una forma de parada activista per la pau. El grup canadenc *Voice of Women* (VOW), creat al juliol de 1960 com una reacció en contra de la Guerra Freda, va obtenir deu mil membres en 1961, tan sols dotze mesos després d'haver estat establert per primera vegada. L'assaig de Barbara Roberts (1989), explica la forma en què VOW es va convertir en un prominent grup feminista i activista per la pau durant els anys de la Guerra Freda. El grup va prendre la iniciativa de teixir milers de roba de bebè de camuflatge, per enviar a Vietnam amb la finalitat de protegir als nens i les seves famílies dels atacs aeris d'Estats Units. Aquesta acció audaç va fer una declaració en veu alta al poble canadenc, i malgrat no ser ben rebuda per gran part del públic, VOW va continuar en la protesta per la guerra freda.

Les **iniciatives artesivistes** continuen avui dia, amb els artistes contemporanis al capdavant, que carreguen el seu treball amb missatges polítics. Així com el pensament feminista s'ha ampliat al llarg de les generacions, també ho ha fet la varietat i el sexe dels participants que utilitzen el teixit com una forma d'activisme.

The Revolutionary Knitting Circle, que té sucursals en tot Canadà, així com gran nombre de connexions als Estats Units, escriu en el seu manifest que “*The Revolutionary Knitting Circle fa una crida a la gent de tot arreu a emprendre la lluita a través de les eines de producció local. Anem a donar llum no només a les nostres veus per la justícia global, sinó que ens aixecarem junt/es, amb les eines necessàries per alliberar a les comunitats locals de les cadenes del corporativisme global*”. En el manifest es troben les pistes dels principis originals establerts durant el moviment A'n'C. Els membres del *Revolutionary Knitting Circle* entenen el teixir com una poderosa eina (o arma, si es vol) per a una “revolució constructiva”; una revolució que, esperen, reunirà a la gent en comunitats pacífiques i saludables, malgrat la immoralitat que pesa tant sobre la societat. Així com amb el treball de diversos artistes del punt a través d'Amèrica del Nord, el lloc web del grup especifica que les persones de totes les edats, ètnies, classes i gèneres són benvingudes a participar, articulant la importància de la inclusió que l'artesivisme defensa. La noció de tal inclusió és paral·lela a gran part del pensament feminista contemporani, com les estructures sistemàtiques de raça, classe i gènere estan sent desconstruïdes i criticades sota l'òptica femenina, amb l'esperança de desenvolupar societats cohesionades, equitatives i funcionals.

La *Blankets for Canada Society*, fundada en 1998 per Nancy Panting de Lethbridge, Alberta, és un altre grup canadenc que usa el teixir per la causa social positiva. Les mantes de punt, teixides en les diverses sucursals situades a cada província i territori a Canadà, són donades a aquells que es troben sense llar i necessitats de calor durant els durs hiverns canadencs. D'acord amb la pàgina web de la Societat, que mostra imatges d'algunes de les mantes donades, aproximadament 20000 hores de treball voluntari s'aporten tots els mesos per al teixit de mantes per a *Blankets for Canada*. Les mantes fetes a mà sovint inclouen etiquetes que deien “*Compliments of Blankets for Canada; NOT FOR SALE*” (“Cortesia de Mantes per a Canadà; NO PER A VENDA”); un clar missatge que indica la importància de l'acte generós de donar sobre els quals la Societat està estructurada.

col·lectiu: **blankets for canada**

informació de la Societat: Society Standing el 20.11.1998; Charity Standing el 10.1999
Lethbridge, Alberta
lloc web: <http://www.blankets4canada.ca/>
facebook: <https://www.facebook.com/groups/10426710019/>

imatge
corporativa:

les mantes
(blankets)

descripció: A la fi del seu primer any en actiu aconsegueixen completar més de 200 mantes. L'any 2000 hi han *Blankets for Canada* disseminades per tot el país, amb sucursals i grups en totes les províncies i els tres territoris. Alguns grups constar d'una o dues persones, i uns altres tenen desenes de voluntaris compromesos.

Blankets for Canada ha registrat 20.000 o més hores de treball voluntari cada mes simplement teixint, croxetant i cosint mantes junt(e)s, a través de Canadà.

Canadencs i canadenques han teixit a mà, i a màquina; mantes teixides, croxetades i embuatades per ajudar a escalfar els seus compatriotes canadencs. Els canadencs de totes les edats, moltes cultures i de tots dos sexes donen generosament el seu temps i els seus talents.

Moltes persones majors s'ocupen en el teixit de punt i ganxet mentre vostè llig estes línies. Diverses escoles de tot el Canadà s'han convertit en part del nostre Programa *Back to School* i estan ocupats aprenent a teixir mantes de punt i ganxet per ajudar a les persones de la seva àrea. *Blankets for Canada* no té empleats a sou. Tot el bon treball es realitza sobre una base estrictament voluntària.

Els/les nostres voluntari(e)s cusen una etiqueta en cada manta que diu: "**Compliments of Blankets For Canada, NOT FOR SALE**" ("Cortesía de Mantes per a Canadà, no per a la venda" . Les mantes completades van principalment a les agències que proporcionen suport als canadencs sense llar.

Amb l'economia en un estat constant de flux, *Blankets for Canada* està més ocupat que mai, proporcionant calor als canadencs de costa a costa. *Blankets for Canada* conta amb el suport d'empreses i particulars de Canadà, així com de les comunitats on es troben les sucursals, ja es tracte de donacions de fil, l'espai en un centre comercial o a l'església, o el transport de mantes completes als organismes receptors.

Blankets for Canada desitja agrair a tots els particulars i empreses que ens recolzen. Sense tu, no hi hauria *Blankets for Canada*.

Treballem dur pel dia en què ja no serem necessaris per ajudar a mantenir als/les canadenc/ques calent/es.

missatge de Nancy : \\ Mire enrere els setze anys de *Blankets for Canada* i em sent molt honrada pel gran nombre de persones que estan ajudant generosament a altres. Comencem en Lethbridge, Alberta, en 1998, quan es van fer i distribuir, en aquest primer any, 200 mantes. *Blankets for Canada* s'ha estès per tot el país en els últims deu anys, des de l'illa de Vancouver fins a Nova Escòcia. L'any 2009, es van realitzar i van distribuir més de 8.000 mantes. Per donar una idea de quantes mantes són, aquests quadrats que les conformen s'estendrien en 768 kilòmetres! Cada any la demanda de les nostres mantes augmenta, sobretot amb l'economia inestable. Així que moltes persones s'estan dedicant a cobrir les necessitats dels canadencs que necessiten una mica de calor. Els nostres voluntaris són de diferents grups d'edat, grups ètnics i culturals. La voluntària més antiga que vaig tenir el privilegi de conèixer tenia 102 anys! Ella era una persona molt feliç que se sentia molt orgullosa del bon treball que estava fent per a gent que mai coneixeria. Tenim molts voluntaris que són jubilats que viuen en condominis o cases de camp, qui gaudeixen d'una tarda de "Stitch 'n Chat", mentre fan quadrats per a mantes. Els/les nen(e)s a les escoles també estan fent les peces; no només aprenen valuoses habilitats per a la vida, sinó també aprenen a cuidar als seus compatriotes canadencs que estan en necessitat. Hem tingut festes d'aniversari on els nen(e)s demanen, de regal, fil per donar a *Blankets*. Hi han voluntaris amb discapacitats físiques o mentals, qui vénen a "Stitch 'n Chats" a aprendre a fer punt o ganxet. Moltes d'aquestes persones han adquirit la suficient confiança en si mateixos, s'han convertit en empleats i estan vivint vides més independents. En els últims 11 anys, *Blankets for Canada* ha anat des dels seus humils començaments en Lethbridge a ser una organització de costa a costa, servint àrees més grans .

Blankets for Canada té dues regles principals que s'han de seguir:

1. Nosaltres no cometem errors - Fem originals!
2. mesura: 8 polzades quadrades (20 cm), no importa el que diu la cinta mètrica!

Encara que ajudem a aquells que viuen als carrers i en els refugis, de vegades crec que ajudem encara més als qui fan les mantes. "...*tinc una raó per viure si algú encara em necessita*". Persones que es van asseure, i fins i tot no eren capaces de moure's, han trobat un propòsit i estan participant de nou en la vida. No només les dones s'ofereixen voluntàriament; els homes són valuosos voluntaris, també, i compleixen diverses funcions, des de teixir, recollir i lliurar les peces, fins al nostre Fundador, Stu Panting. Homes i dones porten l'alegria a *Blankets for Canada*. Estem experimentant canvis, ja que encara que tenim un extraordinari nombre de voluntaris, no tenim suficients membres pagats per mantenir el nombre de persones que formen part del Consell d'Administració. Dos ex-membres de la junta són assessors de la Junta. A causa de les inestabilitats econòmiques, moltes promeses de la *United Way* han desaparegut; algun(e)s donants han perdut les seves ocupacions i no poden fer contribucions financeres. *Blankets for Canada* és una organització completament voluntària sense personal remunerat. És una organització benèfica registrada a Canadà, i proporciona un rebut deduïble d'impostos a qualsevol persona que fa una contribució, ja sigui en efectiu, amb filats o teixits, o altres subministraments. No és política: no rebem fons del govern, i depenem totalment dels nostres simpatitzants per ajudar a l'organització a fer el seu treball vital. Els/les voluntari(e)s són molt generosxs. Entenc que som una de les majors organitzacions sense finalitats de lucre a Canadà. Tots els nostres subministraments són donats de forma gratuïta, i tot el que fem es dona gratuïtament als destinataris. Les nostres comunitats ens recolzen amb fil, tela, edredó de bato, i fins i tot diners en efectiu per ajudar a pagar algunes de les despeses que normalment s'associen amb una organització com la nostra. I, com a fundadora, i amb el Consell d'Administració, gràcies a totes i cadascuna de les persones per tot el que fan per *Blankets for Canada*.

In Canada today,
knitting continues to be
used as a craftivist
medium, and is being
employed by such groups
as the 'Revolutionary
Knitting Circle' and
'Blankets for Canada
Society Inc.'

micaela hardy-moffat

url/publicació: (pàgina principal:) <http://www.blankets4canada.ca/index.php>
"Our Founder's Message". *blankets4canada.ca*.
http://www.blankets4canada.ca/index.php?option=com_content&view=article&id=52&Itemid=29
cita Hardy-Moffat: <http://www.pinterest.com/pin/551902129308462496/> (consulta: 12.8.2014)

Els artistes individuals també estan utilitzant el teixit no només com una forma d'art, sinó com una forma d'activisme polític. Janet Morton és un artista canadenc que ha utilitzat el teixit com un mitjà per crear obres d'art amb càrrega política. Morton, que tendeix a crear peces de gran escala a través de la utilització de "artesanía domèstica" (el fer punt, ganxet, costura) ha creat una sèrie d'obres que tenen a veure amb els punts de vista sobre la vida, la llar, i, per descomptat, de la societat. La seva peça, *Cozy*, que es mostrà a Toronto en 1999, inclou més de 800 sueters de punt reciclats, i es va instal·lar en un parc conegut per atreure a gran nombre de persones sense llar. D'aquesta obra, afirma, "*la idea va sorgir del meu pensament sobre la llar i la falta d'habitatge*", jugant una vegada més en les ironies i els excessos de la conducta humana. Una altra peça molt coneguda de Morton és *Femmebomb*, una façana de punt de ganxo rosa gegant per a l'edifici d'economia de la Universitat de Wisconsin, mostrada en 2004; va ser una resposta a la "paranoia" entorn de la guerra: "*hi havia massa paranoia i patriotisme entorn de la guerra. La meua idea era que hi ha moltes maneres de lluitar contra això, i esta era una d'elles*".

nom projecte: ***Femmebomb***
(instal·lació) *site-specific*

_creador(e)s: Janet Morton i estudiants de UW-Madison

dates: 24/4-24/5/2004; forts vents fan desmantellar-la el 29 d'abril

ubicació: School of Human Ecology, University of Wisconsin, Madison.
Exposició en Gallery of Design (de l'edifici). 12-22/5/2004

enfocament: Residència Artística Spring Semester; celebració del centenari de la universitat.

objectiu: emfatitzar les formes d'art femení-domèstic

finància: Department of Environment, Textiles and Design/ Department of Art

materials: reciclats

tècniques: teixits, croxetats i cosits en conjunt

dedicació: mesos

obra:

Femmebomb

2004

imatge: yarnplaces.com

descripció: Janet Morton és una artista establerta a Toronto. Es forma com a escultora i pintora, i explora la interacció de tela i peces de vestir en relació als objectes inanimats, creant amb freqüència el treball que transforma alguna cosa comú en quelcom únic i original. A través del teixir, la instal·lació, la performance i l'escultura, explora aspectes de la labor, la casa i el domèstic. En vàries video-col·laboracions, explora l'efímer i desafia la productivitat desembolicant escultures teixides que representen hores de treball. Utilitzant les arts domèstiques en escala i llocs inesperats, sorprèn amb l'imprevist i atreu als espectadors cap a un significat més profund. El seu treball examina els límits entre el privat i públic i de com nostres vides privades estan polititzades pels nostres hàbits de consum. Morton ha rebut el *Canada Council Paris Studio Award*, el *Ontario Association of Art Galleries Best Exhibition Award*, i el *Toronto Art Award for Best Multidisciplinary Exhibition* en 2003. L'estiu de 2004 Morton plantà 1.000 televisors i monitors d'ordinador, en la Michigan Avenue, a Chicago, com a part del "Art in the Garden" ("Art en el Jardí"), i creà un lloc de treball específic per al MetroToronto Zoo.

La seva instal·lació, "**Femmebomb**" és un deliciós contrapunt a la (encara i massa comuna) condescendència cap a les arts domèstiques "femenines" de costura, teixit i croxé. Morton i els seus estudiants estan ampliant les eines i productes d'aquestes arts domèstiques a escala heroica, convertint la façana de l'edifici en una meravella de color rosa aclaparant.

Semblant a unes postres de xocolata, entre aquesta indulgència culpable "**Femmebomb**" reconeix nocions tradicionals estereotipades per derribar-les, ampliant-les i explotant-les a través de l'escala arquitectònica, la saturació del color, la sobrecàrrega visual i l'humor irònic. La instal·lació és alhora un plaure visual, i un enginyós però mordaç comentari de les idees culturals sobre els estereotips i el poder femení.

Proclamant "*Para esment, açò podria no ser el que penses que veus*", "**Femmebomb**" celebra el poder perdurable de les formes d'art "femení" com a expressions personals domèstiques i la seva potència per a comunicar les preocupacions sociopolítiques més grans.

Entrevista a Janet Morton [1]: **L.S. Podria explicar-nos sobre “Femmebomb”?**

J.M. L'original *Femmebomb* estigué en la Universitat de Wisconsin. Els meus alumnes es sentien abrumats per la història del lloc, malgrat que hi havien connotacions positives a propòsit de l'educació universitària de les primeres dones. Així que vaig fer el projecte com a medi de fer front als estereotips: podem ignorar o fer explotar els estereotips. Em decidí per aquest últim, i jugant amb la feminitat, portant-lo a l'extrem. Quan el vaig fer en el 2004, fou també una resposta parcial a la situació dels Estats Units, on hi havia molta paranoia i patriotisme en torn a la guerra. La meua idea és que hi han moltes maneres de lluitar contra això, i aquesta va ser una d'elles.

L.S. Què hi ha dels danys col·laterals d'una Femmebomb; han hagut?

J.M. És divertit. La Universitat es posà tensa perquè totes les referències “femmebomb” en Google eren webs de pornografia, la qual cosa vaig pensar que era bellíssima, perquè seria genial si algú buscava porno i es trobava amb aquest gran edifici de color rosa.

L.S. Era quasi tot de color rosa, veritat?

J.M. Molt: la part frontal, els laterals i el sostre de l'edifici estaven completament coberts de roses, rojos i taronges. També moltes flors de ganxet (vaig teixir més de 200 per a açò)

L.S. És molt més poderosa que una “Mansió Malibú-Barbie”...

J.M. M'intriga que l'arquitectura siga, a sovint, tan masculina, associada amb allò fort i heroic, en lloc de quelcom més suau o diferent.

L.S. Com espera que Femmebomb interactue arquitectònicament?

J.M. Jo vivia en Parkdale, i passava per davant d'aquest edifici dos vegades al dia, amb la bicicleta, però mai me n'adoní. Aquesta és una oportunitat per prendre quelcom desapercebut i elevar-ho, transformar-ho. És també una crida per a treballar en aquest barri, on els edificis són ara vidriosos, brillants (Bohemia). En comparació, els materials que utilitze són atecnològics i cassolans. És com prendre aquest edifici públic i donar-li la llibertat de Halloween.

url/publicació: <http://www.arts.wisc.edu/artsinstitute/IAR/morton/femmebomb.html>
vore també: <https://www.youtube.com/watch?v=JV8BJHKDgHk>
[1] Sandals, Leah. Q+A: *Janet Morton*. Now Toronto.
<http://www.nowtoronto.com/music/story.cfm?content=159950> (consulta: 23.9.2014)

Barb Hunt, artista amb seu en Newfoundland, que va rebre la seva MFA de la *Concordia University*, és reconeguda per la seva sèrie de 2001 titulada, *Antipersonnel*, que inclou dotzenes de rèpliques teixides a mà de les mines terrestres. Les rèpliques de Hunt, a diferència de les mines reals, semblen suaus i senzilles, fabricades amb llana embuatada en tons rosa. La inspiració per a aquest treball va provenir de la seva assistència a la protesta anual de París, “*The Pyramid of Shoes*”, una manifestació per denunciar l’ús de mines terrestres i cridar l’atenció sobre l’impacte horrible que tals armes tenen sobre els civils innocents. D’aquest treball, Hunt afirma: “*Existeix una estreta associació entre el teixir i la cura del cos. Les benes per als soldats van ser teixides a mà, i les dones encara teixen mitjons per als soldats a l’estranger, i per a les persones sense llar. Així teixir funciona com una metàfora de la recuperació, protecció i curació. En Antipersonnel, utilitza aquestes associacions per contradir l’abús de poder i l’ús de la violència, mitjançant la transformació d’un objecte destructiu en un que pugui fer cap dany*”. En el seu lloc web esmenta, “*Em sent particularment atreta per l’acceptació feminista de les activitats domèstiques com un enfocament vàlid per a la pràctica de l’art contemporani*”. Aquest sentiment s’aplica clarament en la sèrie *Antipersonnel*, ja que el sentit obert i d’enginy de Hunt impulsa ferventment el missatge de casa.

Antipersonnel
2001

Detall de les mines teixides

Pyramid of Shoes

En 1997, en col·laboració amb la *"International Campaign to Ban Landmines"* (ICBL), els líders mundials comencen a plantejar un Tractat Internacional. La ICBL va realitzar esdeveniments, per mostrar els danys causats per aquestes armes, i per demanar compromís i recolzament. A finals de l'any, les nacions van aprovar una declaració, comproment-se al Tractat.

Font: NLM (National Library of Medicine)

A finals de setembre de 2014, a l'eixida del metre, en l'estació de Mont Royal en Montreal, la *Handicap International* intervingué amb la impressionant *Pyramid of Shoes*. L'esdeveniment genera consciència sobre les mines i municions terrestres, i expressa solidaritat amb les víctimes d'aquestes armes.

Font: Canadian Newsblog

La història de l'art artesivista radica en els fonaments primer establerts pel moviment A'n'C en el Regne Unit. La idea de les interaccions ètiques i les relacions entre l'artista i el seu entorn en el seu conjunt s'ha portat a través de les generacions. Els esforços de líders femenines per promoure l'artesanía a Canadà durant finals del XIX també han influït en empreses artesivistes d'avui, mitjançant l'implant de la tendència amb valors i ètica feministes. Artistes del craft i grups d'acció social s'impulsen per crear el seu art juntament amb un marc dedicat al canvi polític i la protesta constructiva. A través de la manipulació i l'explotació dels estereotips que es troben en la suposada innocència de les obres d'art de punt, la familiaritat i la dolçor de l'art artesanal s'ha convertit en una eina per a l'acció social assertiva. S'evidència una important funció de les arts: el fet de conscienciar sobre els estereotips i el seu pes i/o influència cultural i social ⁸¹.

D'entre els factors claus que influeixen en la promoció del canvi social, cap a un món més just i sostenible, destaca el fet de passar de la predisposició a l'acció, per a la qual cosa l'ésser humà transita per diferents nivells. En primer lloc, pels **valors**, considerats el nucli profund de la nostra personalitat social; a un nivell més perifèric es troben les pròpies **actituds**, aquelles que ens predisposen a actuar; i finalment la nostra **conducta**, és a dir, com actuem al remat. Sols de manera subconscient els valors actuen sobre la conducta. Per això resulta fonamental conèixer les conseqüències d'allò que es fa abans de passar a l'acció, de manera que els resultats s'optimitzen per aconseguir el bé universal ⁸².

81 Aliaga. "Representación, estigma i resistència" (apunts propis:10.9.2013)

82 VVAA. ¿Qué impedimentos aparecen a la hora de pasar de la predisposición a la acción? *Picaparaarriba*. <http://picaparaarriba.org/a-ti-que-te-importa-5/> (consulta: 9.4.2013)

2.2.2 Les tensions *HIGH/low Art*. El popular

L'acolorit de les intervencions YB poden evocar el Pop Art. Però la principal similitud radica en el seu comunicat. Així com el Pop Art utilitza la imatgeria i l'estètica de la cultura popular per a desafiar les tradicions de les Belles Arts, el YB utilitza els materials i metodologies de l'artesanía popular per superar la distinció entre art i artesanía. Aquest és un punt fonamental, ja que a molts esforços artístics (incloent ceràmica, tèxtil, tapissos, art folk) etiquetats com a artesanía (*'craft'*) se'ls assigna automàticament un estatus inferiors, i per tant, aquell/es qui ho practiquen estan exclosos de les Belles Arts, per definició.

Els orígens de tal distinció es remonten al Renaixement. Segons descrigué Umberto Eco, la paraula "art": "*significa construcció, siga un vaixell o un edifici, una pintura o un martell*". Sota la influència del Renaixement, la més útil de les construccions d'Eco s'establí com a categoria de "art total", i la resta es dividí en les Belles Arts, per una banda, i en les arts decoratives i l'artesanía en l'altra. La divisió fou filosòficament absoluta en 1790, quan Kant discriminà entre objectes estètics "alts" realitzats pel "geni", i coses útils humils fetes per tècnics, establint la base de "l'art per l'art": la idea de que l'art sols és vertaderament "art" quan no està lligat a una funció didàctica, moral o utilitària. Més enllà, el Modernisme abstragué l'art de les preocupacions quotidianes, mentre que l'Alt Modernisme aspirava a una autonomia totalment autoreferencial. Sols mitjançant la pràctica en una esfera purament formalista, retirada de la "contaminació" de la vida ordinària, podrien les Belles Arts arribar a la veritat de la seva essència "purament visual". Amb el formalisme, l'art quedà alineat, en una banda, amb la veritat, la bellesa i la puresa; i l'artesanía quedà posicionada com a conjunt d'habilitats per a la construcció d'objectes necessaris, la majoria a canvi de remuneració, o com a passatemps trivial per a dones, menuts i malalts en recuperació. L'art s'elevà fins a l'actual estatus cultural, econòmic i social, mentre que les artesanies es devaluaren. Segons Dorfles, "*la superació de l'artesanat es traduí en pèrdua de la iniciativa individual i en l'estandarització dels productes*"⁸³. Malgrat les aparences, res hi hagué d'inevitable en aquesta ascensió de 500 anys. Existiren direccions alternatives que defeneren la (re)integració d'art i vida en molts moments al llarg del camí.

Per nomenar tres dels més influents: brollant en la segona meitat del segle XIX, el moviment *Arts and Crafts* liderat per William Morris entén que l'art no és divisible del seu context soci-polític, i aspirava a una societat igualitària en què fer art era part integral de la vida diària.

La Bauhaus, influenciada pels primers constructivistes russos del segle XX (qui anunciaren la fi de l'art com a activitat separada de la vida, aplicant les seves habilitats al servei del progrés social), buscà unificar art, artesanía i tecnologia en una sola visió aplicable a les necessitats d'una nova societat.

En un moment en què el formalisme dominà el sistema de l'art, una sèrie d'artistes feministes afirmà la importància històrica i actual de la creativitat femenina, i desafieren al sexisme institucionalitzat en el sistema de l'art, abraçant materials, tècniques i motius associats amb el treball de les dones.

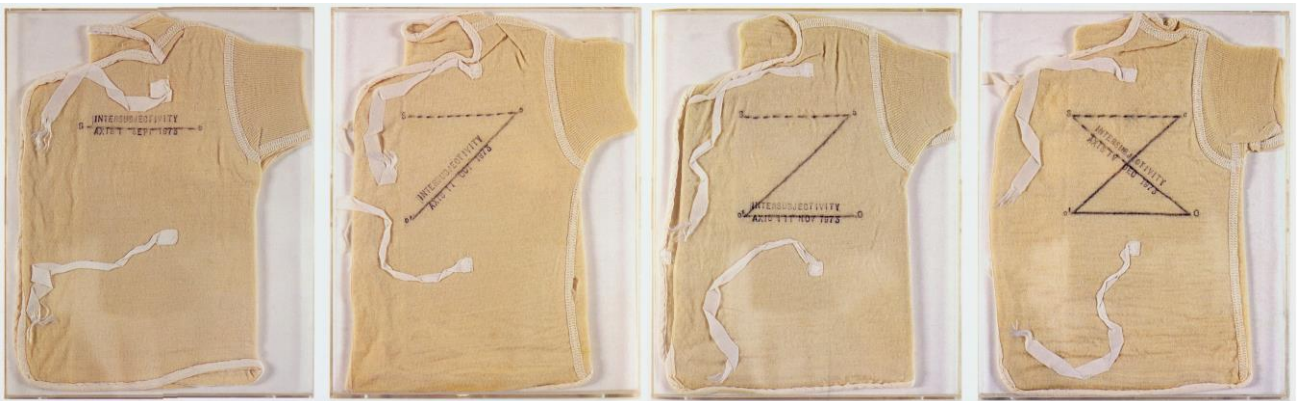
83 Dorfles, Gillo. *Nuevos ritos, nuevos mitos*. Lumen. Barcelona, 1969. p.33.

Pot ser no tot/es els/les *filbombarder/es* defenen a Morris, Tatlin o el feminisme radical, però si desafien la divisió art/artesania, s'activen per la negativa a acceptar l'extracció de l'art de la vida quotidiana.

2.2.3 Els tints feministes

Durant segles s'ha imposat la ideologia basada en el sistema patriarcal, que nega la capacitat creadora de la dona i la relega a l'àmbit domèstic i a les tasques reproductives, legitimant la divisió del treball que les aparta(va) de qualsevol possibilitat de ser considerades artistes, sinó reduïdes als papers de musa-model. Amb la conseqüent marginalització del femení, durant la quasi totalitat de la història de la Humanitat, les artistes s'han sotmés als condicionants socio-artístics que delimitaven i marcaven a les creacions femenines. Les vertaderes condicions de vida de les dones, les seves reivindicacions i visions del món queden ocultes, supeditades a les imposicions ideològiques. Fins que la resistència a l'ordre patriarcal dóna lloc al feminisme en la seva doble vessant de pensament i moviment, amb ressò i impacte en la pràctica artística i social.

Linda Nochlin, historiadora americana, es preguntava l'any 1971 perquè no han hagut grans dones artistes. Pregunta pertinent per òbvia. És clar que existien, però amb freqüència foren esborrades i silenciades. Serà a partir de la dècada dels 70 quan comencen a aparèixer LES artistes que incorporen als seus plantejaments assumptes relacionats amb les funcions biològiques femenines (propostes de Judy Chicago; el tema de la maternitat abordat en *Postpartum Document* de Mary Kelly), i la recuperació de les "arts menors" (brodats, patchwork), obres associades a l'agulla com a territori femení. Estes artistes treballen amb el cos femení com a principal lloc d'experimentació, i amb formes oposades al marc tradicional (instal·lacions, performances). Les dones com a col·lectiu es troben unides per preguntes compartides i per reivindicacions pròpies, però també en un encontre global el nexxe del qual és conscienciar que la construcció del femení no és territori exclusiu de dones, sinó que la crisi del subjecte és un problema col·lectiu. A les exigències de les dones prompte s'uneixen les d'altres minories (racials, sexuals, etc.), que mogudes per una voluntat de lluita, construeixen discursos alternatius.

Mary Kelly, *Post-Partum Document* (jupetins, vests, en la *Introduction*), 1973-79

Front a la voluntat globalitzadora de la institució artística, les noves tecnologies serviran als/les artistes i activistes per a combatre el model canònic, i proposar alternatives centrades en la participació activa del públic. La idea de crear una ret amb interessos comuns, tingué una llavor molt important en el moviment feminista, i molt influent en la citada Neo-avantguarda. Les noves tecnologies i la creació de noves comunitats permeten al feminisme reivindicar la identitat de la dona, bé a través del cos, bé a través de les pròpies creacions.

El **feminismo** es..... Una corriente de pensamiento en permanente evolución por la defensa de la igualdad de derechos y oportunidades entre ambos sexos. Constituye una forma diferente de entender el mundo, las relaciones de poder, las estructuras sociales y las relaciones entre los sexos. Esta nueva manera de observar la realidad, desde la perspectiva de las mujeres, es el motor que está produciendo más cambios en el presente siglo, en el sistema y los valores sociales, consiguiendo que las instituciones modifiquen sus políticas sociales y económicas. (Mujeres en Red)

Imatge difosa en les rets socials i a través del col·lectiu "Mujeres en Red". Font: *facebook*

En Espanya concretament, a meitat dels anys setanta, una sèrie d'artistes vinculades a l'art conceptual, abordaven temàtiques d'argument feminista en el seu treball. Coincidien amb un període històric d'efervescència militant, reflexat en la multiplicitat d'actes públics, amb les primeres publicacions afins. No obstant, la crítica d'art en Espanya, llevat de poques excepcions, gairebé parà esment al fenomen de sorgiment feminista. Entre les artistes, les quals no formaren cap associació, trobem: Eugènia Balcells, Esther Ferrer, Eulàlia Grau, Sílvia Gubern, Alicia Fingerhut, Concha Jerez, Fina Miralles, Paz Muro, Olga Pijoan, Àngels Ribé i Dorothee Selz. Reflexaren les seues experiències personals o col·lectives, actuant per compte propi, de manera intuïtiva i sense formulació concreta. Tan sols unes poques compartiren el llenguatge i procediment proposats pel feminisme britànic, com a mètode de combat. Totes elles recolzaven el lema "el personal és polític". Un apart considerable de les seves obres analitzaven assumptes relacionats amb l'àmbit privat, en particular, amb la reclusió de la dona a les tasques de la llar i cura dels fills, la pressió social exercida des de la pròpia família, i en la contenció de la sexualitat de la dona. Les més obertament reivindicatives feien referència a l'àmbit públic, a les condicions abusives dels llocs de treball, als quals les dones havien accedit gràcies a certa millora econòmica del tardo-franquisme, assumits en un context de desigualtat. Les reclamacions en l'entorn laboral són constants, i majors les queixes pel tipus de representació de la dona als medis de comunicació, percebut com potencialment nociu. En lloc d'oferir iconografia alternativa, aquestes artistes preferiren denunciar la omnipresència de les perniciosos imatges a través d'unes obres que extrauen estos estereotips dels propis medis ⁸⁴.

84 VVAA. *Desacuerdos. Sobre arte, políticas y esfera pública en el estado español*. Arteleku, San Sebastián. 2005. p.128.

És el moment idoni perquè hom visibilitze públicament les seves habilitats, a través de la capacitat més innata de l'ésser humà: la creativitat. Moltes persones anteriors han anat obrint camí, perquè l'acceptació de les artesanies comence a formar part de l'imaginari col·lectiu, perquè les reivindicacions deixen de pertànyer a un sol sexe, per ser comuns. Les accions teixivistes reparen. Amb un innegable bagatge feminista, i des de la màxima "el personal és polític", enllacen els assumptes privats per visibilitzar-los públicament, donant importància a les labors tradicionalment femenines com a mecanisme vàlid d'integració de gèneres i ètnies, que vindica l'abolició de les fronteres patriarcals, en favor de la necessitat de superar les distincions, i d'englobar les pràctiques i manifestacions humanes en conjunt. A més, des de sempre, i sobretot en l'actualitat, tenen enfocaments solidaris i de caritat, que vetlen pel bé comú. La dedicació desinteressada i col·laborativa està generant xarxes, físiques i virtuals; propostes alternatives i grups d'acció; dates concretes de celebració; esdeveniments múltiples arreu del món. Ara són un llenguatge comú d'expressió, que hom pot fer servir per als propòsits que considera justos; per intervindre en el seu entorn més immediat; per intentar reparar, en la mesura del possible, diversos àmbits d'intervenció; per proposar models traslladables o adaptables a altres contextos; per, en definitiva, unir art i vida.

2.2.4 Bibliografia i URLgrafia

i.

Aliaga. "Representación, estigma i resistència" (apunts propis:10.9.2013)

McGonagle, Declan et al. William Morris Today. London: ICA/Institute of Contemporary Arts. 1984.

McLeod, Ellen E. In Good Hands: The Women of the Canadian Handicrafts Guild. New York: McGill-Queen's UP. 1999.

Reed, Kathlyn L./ Sanderson, Sharon Nelson. Concepts of Occupational Therapy. Lippincott Williams & Wilkins. 1999.

Smith, Terry. "Craft, Modernity and Postmodernity". En Craft & Contemporary Theory. Rowley, Sue (Ed.) Allen & Unwin, Australia. 1997.

Smith, Terry. Making the Modern: Industry, Art, and Design in America. University of Chicago Press, 1994.

ii.

Dorfles, Gillo. *Nuevos ritos, nuevos mitos*. Lumen. Barcelona, 1969.

iii.

VVAA. *Desacuerdos. Sobre arte, políticas y esfera pública en el estado español*. Arteleku, San Sebastián. 2005.

URLgrafia

i.

Obniski, Monica. "The Arts and Crafts Movement in America". *Heilbrunn Timeline of Art History*. The Metropolitan Museum of Art. New York. 2000.

http://www.metmuseum.org/toah/hd/acam/hd_acam.htm (consulta: 21.7.2015)

VVAA. "¿Qué impedimentos aparecen a la hora de pasar de la predisposición a la acción?" *Picaparaarriba*. <http://picaparaarriba.org/a-ti-que-te-importa-5/> (consulta: 9.4.2013)

2.3 La postmodernitat: emfatitzar la visibilitat pública

2.3.1 El ressò de les neo-avantguardes. Art i vida

Així, les **intervencions urbanes** amb un caràcter artístic i/o creatiu existeixen des de fa dècades. Aparegueren, tal com més o menys les entenem avui en dia, de la mà de les avantguardes, rere la Primera Guerra Mundial (1918 cap avant). Rere la segona Guerra Mundial, prenen major intensitat en les ciutats occidentals, amb el grafiti com la pràctica més estesa i popular. Indubablement, l'herència de les avantguardes determina les pràctiques posteriors. El final de la S.G.M. marcà un nou escenari: el concepte de "**Neo-avantguarda**" sorgí per descriure la situació artística de la postguerra sota noves condicions polítiques i socials. Noves formes de contra-cultura i de pràctiques s'arrelen amb aspectes experiencials de les avantguardes, aquells que qüestionaven les nocions d'obra, artista i institució. Es genera un escenari bàsicament orientat a la recerca d'alternatives. Des de la idea de "retorn", simultàniament es proposen la continuïtat sobre certes pràctiques, i l'apreciació sobre quines pràctiques són significatives per a la nova etapa. La seva dimensió crítica naix de la necessitat de redefinir les possibilitats de l'art, de discernir quines permeten pràctiques anteriors permeten als/les artistes reconsiderar el seu paper en el sistema de la cultura. Així, des dels anys seixanta del segle XX, la **visibilitat pública** va constituir un dels primers símptomes de que quelcom estava canviant en l'art: ocupant l'espai públic, els i les artistes pretenien (i pretenen, encara) posar fi a la divisió entre entorn públic (masculí) i privat o domèstic (femení). L'intent buscava establir un diàleg entre ambdós que obrira una nova consideració d'allò polític. Des del posicionament en llocs oberts i en diàleg amb l'esfera comú (pública), en intersecció amb la fragmentada realitat social, responien al propòsit d'accentuar, com el lema feminista, "*el personal és polític*".⁸⁵ El projecte renovador que proposava la Neo-avantguarda contestava la institucionalització progressiva de l'expressió artística a través de museus, d'indústries culturals i del mercat. Per tal motiu, els àmbits d'actuació de la Neo-avantguarda es centraren en el local i en espais més íntims, buscant l'art públic.

L'aplicació del concepte s'anticipa en la *Teoria de la vanguardia* de Peter Bürger⁸⁶. Ell posava en entredit la viabilitat de rehabilitar els projectes d'avantguarda en les noves condicions de producció artística de la postguerra en Europa. Hal Foster proposà el concepte com a agrupació heterogènia de pràctiques artístiques entre el anys 50 i 60 que reprenen procediments avantguardistes dels anys 10 i 20, en clau de "retorn":

85 "*El desenvolupament de la consciència feminista comportà un concepte alterat de la realitat i moralitat, crucial per fer art i com viure la vida amb aquest art. Fer art no és sols 'expressió d'un mateix', sinó expressar a un mateix com a membre d'una àmplia unitat, o comunitat, de manera que al parlar d'un mateix també s'està parlant de coses de les quals no es pot parlar*".

Lippard, Lucy. *Sweeping Exchanges: The Contribution of Feminist to the Art of the 1970's*. Art Journal 30, tardor/hivern 1980. p.363.

86 Bürger, Peter. *Teoria de la vanguardia*. Península. Barcelona, 1997.

*“En l’art de postguerra plantejar la qüestió de la repetició és plantejar la qüestió de la neo-avantguarda, un agrupament no molt compacte d’artistes nord-americans i europeus occidentals dels anys cinquanta i seixanta que reprenen procediments avantguardistes dels anys deu i vint (...)”*⁸⁷.

El procés es féu extensible als anys 70 (segones neo-avantguardes), amb la reubicació de l’art alineat amb una praxis social.

Thomas Crow suggereix que l’art de la dècada dels seixanta s’associa amb els incipients focus de resistència social i de lluita pels drets de les minories; que el qüestionament dels límits de l’artístic concorreix amb el qüestionament general de la situació política en què es trobaven. La pràctica artística, doncs, es torna **contextual**, i per a la seva comprensió cal acudir a l’entorn històric, social o polític en què es produeix l’obra, ha de ser contrastada amb el seu ambient cultural. La personalitat de l’artista actua a nivell de possible interlocutor/a del diàleg, alié a un contingut de veritat únic o autosuficient⁸⁸.

El debat en torn a les Neo-avantguardes afecta a diversos plànols del discurs: les consideracions de Bürger desprenen que la Neo-avantguarda és tota una interpretació de la història, de manera que s’explica còm es produeixen els fenòmens artístics en relació a obres del passat, però també còm operen distints contextos històrics en la definició de tals fenòmens. Per altra banda, afecta a la gènesi de les noves propostes i per tant a la redefinició de les pràctiques artístiques després de les experiències de principis del segle XX en els inicis del XXI. La pregunta a propòsit de la funció política de l’art està igualment allotjada en les polèmiques derivades de la definició del concepte. La qüestió de la Neo-avantguarda es perfila com més que un problema d’etiquetes historicistes o de paradoxes del temps per a configurar el nostre escenari actual i l’horitzó des del qual pensem l’art d’avui⁸⁹.

87 Foster, Hal. *El retorno de lo real. La vanguardia a finales de siglo*. Akal. Madrid, 2001. p.4.

88 *“En este context, a partir d’aleshores, les decisions preses pels artistes contribuïen a plantejar discussions relacionades tant amb principis ètics i polítics com amb qüestions fonamentals en torn a la honestat i falsedat de la representació; les iniciatives artístiques series es convertiren en substancioses propuestes sobre la natura i els límits de l’art propiament dit”*. p. 11.

“Els individus destacats, com sempre, continuen sent fonamentals per a entendre el canvi artístic; però resulta impossible mantindre la ficció, encara que siga com a hipòtesi de treball, de que un sol artista, independentment del talent que posseeix, pugua sintetitzar més d’una fracció del diàleg”. p. 12.

Crow, Thomas, *El esplendor de los sesenta. Arte americano y europeo en la era de la rebeldía 1955-1969*, Madrid, Akal, 2001.

89 Del Río, Victor. “El concepto de neovanguardia en el origen de las teorías del arte postmoderno”. En VVAA, *Octavas falsas. Materiales de arte y estética 2*. Luso-Española de Ediciones. Salamanca. 2006. ps.111-142.

Durant la dècada dels anys seixanta, l'**art compromés** es trobà amb una era políticament carregada quan la justícia social, l'activisme i l'activitat comunitària es (re)definiren pels assumptes de raça, gènere, guerra i equitat econòmica. Els discursos públics sobre els drets civils, les responsabilitats dels individus, la moralitat de les nacions i l'alliberament de l'opressió influïren en l'àmbit artístic. A més, els moviments contra-culturals dels 60-70 (drets civils, antibèl·lics, feministes) aspiraven al sentit de comunitat. Els/les artistes adoptaren obertament actituds polítiques, i treballaren amb aquests col·lectius, participant en el seu *ethos*.

El model consumista contrastà, aleshores, amb el posicionament *radical knitting*, que va ser el moviment d'alliberament de la dona, del qual destaca el treball de Betty Friedan, responsable de la urgència per abandonar l'esfera domèstica que s'iniciava en la dècada de 1960 ⁹⁰.

El compromís social en les arts s'arrela en l'exploració d'una pràctica artística connectada amb la vida quotidiana. Entre els pioners d'aquesta pràctica es troben John Cage, Allan Kaprow i Pauline Oliveros. Una dècada després (70's), els/les artistes multiculturals i feministes exploren la democratització de l'art, travessant la línia divisòria entre art elevat i baix art (Belles Arts/arts populars; *high art/low art*), i treballant amb les seves pròpies comunitats. Des d'aleshores, els/les artistes visuals amb bagatges i perspectives diversos han desenvolupat models, les estratègies dels quals són aspectes importants en el seu llenguatge estètic. Les relacions es defineixen d'acord amb esdeveniments comunitaris o de canvis globals-mundials, més que cap a formes d'art específiques. Professionals de l'art compromés investiguen sistemes ecològics junt amb professionals de la ciència, creen models de desenvolupament comunitari amb professionals de l'urbanisme, o treballen amb professionals de la política per aconseguir canvis en les seves pràctiques. Les fonts d'aquest art deriven de les necessitats socials, percebudes per aquests artistes, en col·laboració amb l'audiència. Tals artistes utilitzen el terme "públic" com a concepte operatiu, connectant l'art amb la fabricació del quotidià de modes molt reals. A sovint, transgredeixen els formats artístics tradicionals, en el procés de crear un art relacionat amb pràctiques al servei de la comunitat. Certs sectors de la crítica opinen que l'art compromés pot tendir a integrar-se en el populisme de la vida pública, obstruint-se el seu únic rol d'eleva la ment. Però l'art compromés, des de la pràctica col·laborativa, indica cap a un *ethos* de diàleg i col·laboració, amb el nexa de les relacions socials dins d'esferes comunitàries ⁹¹.

Wolf Vostell ⁹² identificà art=vida: "*considerar l'ART com a espai, l'espai com a environment, l'environment com a esdeveniment, l'esdeveniment com a art i l'art com a vida*". Defenia la necessitat de contemporitzar la vida amb el context i la història, en un vaivé reflexiu, i en la sincronia de la pròpia diacronia històrica, tot desenvolupant un art moral ⁹³.

90 Robertson, Kirsty. "Rebellious Doilies and Subversive Stitches". En Buszek, Maria Elena. *Extra/Ordinary: Craft and Contemporary Art*. Duke University Press. 2011. ps. 198-99.

91 Lacy, Suzanne. *Having It Good. Reflections on Engaged Art and Engaged Buddhism*. En: Buddha Mind in Contemporary Art. Jacquelynn Baas & Mary Jane Jacobs (eds.) University of California Press. 2004.

92 En 1974 conegué los Barruecos, un magnífic paratge on es conjuga bellesa natural amb edificis del segle XVIII; declarà la zona com a "Obra d'Art de la Natura", i concebi la idea de crear un museu, com a expressió de l'art d'avantguarda, i lloc d'encontre de l'Art i la Vida i de l'Art i la Natura. En 1976 fundà el Museo Vostell-Malpartida (MVM). Font: vikipèdia: http://ca.wikipedia.org/wiki/Wolf_Vostell

93 Lozano Bartolozzi, María del Mar. *Wolf Vostell*. Nerea. 2000.

2.3.2 Espai públic. La fusió d'art i vida

Abans de continuar, fem un incís en les qüestions relacionades amb l'espai públic, l'esfera on es pretenen visibilitzar la majoria de les pràctiques artesivistes. Es tracta d'un compendi de característiques i qüestions que, tot i analitzar-se a nivell global des de l'art (públic, pertorbador, contextual), queden implícites en la majoria (per no dir totes) de les manifestacions artesanivistes, doncs elles són les generadores del canvi en la distinció art-artesania. Per això, quan referim "art", fem al·lusió a ambdós concepcions.

La percepció quotidiana vincula la identificació amb l'art. L'art posa de manifest "coses" invisibles, tangibles. L'art visibilitza: és el mecanisme que obre els ulls, que enfoca l'atenció, que recupera la mirada atenta que admira ⁹⁴, als successos, a la Humanitat. Des de la capacitat d'empatia, l'art aproxima. L'art esdevé vehicle que re-educar, possibilitant el poder valorar des del coneixement, i de manera contextual. Així pren forma el triangle "coneixement-ètica-estètica": coneixement que amplia la mira; ètica per desenvolupar la conducta moral; estètica per expressar la bellesa, l'equilibri. Coneixement construït en base a l'experiència directa, immediata, per fer-ho propi, interior. És a dir, saber, per estimar, a partir de la connexió o de la relació afectiva.

Solament qui fusione el fenomen artístic amb una base-mesura ètica, podrà resoldre part de l'enigma que encara envolta a la creació artística i el seu gaudi. Tan sols qui contemple les exigències ètiques presents i futures podrà (tal vegada) ajustar les bases per a una nova estètica que no s'escote i s'esterilitze en arguments ineficaços. Tal base ètica esdevé la premissa necessària per a la solució de les múltiples incomprensions de l'art ⁹⁵. Els possibles remeis haurien de ser: una millor educació artística, una major inclusió de l'art en les estructures de tot gènere d'ensenyament: "estetització" del treball, o siga, en la transformació dels *hobby* artístics en vertaders instruments de treball; i també en l'adopció conscient de l'element tècnic i científic, junt a l'estètic, per evitar el seu artificiós divorci. I sobretot, en el rebuig de les teories que consideren escindits i sense possibilitat de comunicació els camps de l'estètica, de la tècnica, de la psicologia, de la ciència. Qui es percate de la importància decisiva que té l'art com a manifestació indispensable per al complet desenvolupament de la personalitat humana, inseparable, per tant, de la observació psicològica de l'individu, entindrà que sols així serà possible restituir o reincorporar a l'art les constants ètic-màgiques que li donaren la seva força en èpoques passades, amb la possibilitat de retornar-li l'àmplia base de poder de comunicació, i la seva indiscutible eficàcia moral. L'art hauria de representar l'instrument més sensible i eficaç per tal que el seu *esdevindre* pugui manifestar i guiar *l'esdevindre* de la Humanitat.

L'art públic, si és art, es defineix pel seu **compromís**, per la potencialitat en activar els espais en els quals s'insereix, estimulant la reflexió. Es consagra amb el **context**. És a dir, es dedica amb especial atenció a un conjunt de circumstàncies polítiques, econòmiques, socials, culturals, etc. per a una finalitat determinada. Contínuament es sotmet a replantejaments i alteracions, garants de la pròpia evolució i desenvolupament que regeix qualsevol tipus d'art.

94 "admirar" determina una especial implicació del subjecte en l'acció, és a dir, que l'admiració depèn més del subjecte, qui sent atracció i interès per qualsevol forma, que de l'objecte, que pot ser digne o no d'aquesta admiració.

Arnal, Mariano. "Mirar". *El Almanaque*. <http://www.elalmanaque.com/lexico/mirar.htm> (consulta 24.4.2013)

95 Dorflès, Gillo. *El devenir de las artes*. Breviarios, Fondo de Cultura Económica. México. 1963. p.251.

Recordem les dècades anteriors, quan encara existia certa sensibilitat des del poder (polític, públic i gestor). La comesa de ser l'alternativa a allò establert requerí de l'educació en cultura i l'aposta per l'art contemporani. Testimoni de la nostra cultura i història, l'espai (urbà) genera un entramat delicadíssim de **relacions** múltiples. Les propostes artístiques, per ser efectives i assimilades, han de dissoldre's en la vida quotidiana, en l'imaginari de les persones. Doncs és aquí on es desenvolupa, on sol·licita la participació dels habitants per consolidar un espai democratitzat i accessible real. Les posicions especulatives que banalitzen i instrumentalitzen el sentit de l'art públic s'haurien de defugir. L'**intercanvi** crític i intens, el diàleg entre artistes i societat n'és clau per reivindicar els usos de l'espai públic. La oportunitat de comunicar nous missatges a través del canal de l'art públic s'ha d'aprofitar, des d'un canvi de direcció democràtic, participatiu, continent dels agents implicats en un espai de tothom. Un art que acull la implicació, la decisió i la opinió de la població; un art de llenguatges complementaris, d'encontres fortuïts, activador d'experiències dinàmiques, creatives i, perquè no, sanadores. En aquest sentit, fonamentar i defensar altres pràctiques artístiques, altres formes de fer que recuperen els valors de la cultura vinculada a cada context, per definir una cultura (ciutadana) pobladora. Som del lloc, i tal sentit identitari podria ser un dels eixos per propiciar el canvi, des de la quotidianitat.

Una de les transformacions possibles a través de l'art integral és des de la seua concepció com **al·legoria de la teràpia**, sota el punt de vista d'engranatges al servei de la prevenció i la integració, del benestar, la millora en la qualitat de vida i la salut holística. La creativitat de les teràpies expressives qüestiona i de-construeix situacions i bloquejos per conjuminar ment, cor i ànima. Trenca amb la fixació relacional que sobre els objectes tenim. El pensament es torna reversible. Canvi, volta, gir.

En aquest sentit, la construcció d'espais pot confeccionar-se des dels **afectes** i les emocions. Espais d'escolta que recullen els testimonis i permeten la promoció protagònica de les persones, ser-ne actor/es del mateix procés. L'escolta de la societat proporciona pau interior, la realització, l'esperança en el propi ésser humà. Per què l'art o des de l'art? Ens preguntem. La creació de la comunitat humana ajuda a créixer com a persones. Els problemes són vectors que ens inciten a buscar solucions. Sota el nostre punt de vista, actua com co-agent per rescatar, reintegrar, mantenir i cuidar situacions en les quals l'abús n'és un degradador letal, i requereix de solucions, urgents en alguns casos. És capaç de transformar i produir canvis. L'art polític implica parlar de la realitat, per generar, ja no sols espais de reflexió, sinó **d'actuació**. La lluita de base comença amb la vulneració dels drets individuals, que en són col·lectius. Si violen el propi dret, violen el de tothom. La capacitat **d'empatia** que genera l'art permet la identificació amb situacions, des d'un àmbit profund i intern que estimula els sentits per fer-nos reaccionar. És una mena de vincle que no deixa indiferent. Què és allò que ens atravesava? Ahí, on s'agiten estats interiors, s'aferra l'art, per proporcionar ferramentes eficaces, solucions creatives. Malgrat que no totes assoleixen els objectius, la premissa fonamental és l'intent, l'experimentació, la investigació. La Humanitat, en general, es troba desvinculada, entre ella mateixa, i del propi entorn. Encara no estem junts, però sense adonar-se'n, diàriament, executem moltíssimes accions en col·lectivitat, les energies de les quals, si s'uniren, engendrarien un potencial poderosíssim. Per això, la importància d'unir esforços, d'articular disciplines diverses. Cadascuna, des del seu àmbit d'especialització, aporta coneixement, es suma a la resta, i "sobremultiplica" les potències. Les metodologies d'encontre, propositives, aporten processos i sistemes particulars, des del consens i el diàleg. La referència de les assemblees. El sentiment d'allò comú. La col·laboració.

Però l'art comunitari necessita d'un grup amb cultura d'allò comunal: Els artistes demostrem senyals de salut, en protestar contra les altres dimensions de les malalties humanes (ignorància, marginació, opressió, etc.), en intentar promoure l'equilibri social, en reivindicar el dret d'estimar i ser estimats. Des de l'acció defenem l'esfera pública. Implicació que requereix de criteris de bones pràctiques en l'esfera pública, professionalitzats, per evitar interferències⁹⁶.

Les accions fixen punts del món quotidià, i alteren el ritme repetitiu de la rutina. De de la pràctica i la intervenció, es construeix i descarrega energia en el present i en l'espai, fonent els límits entre art i vida. Des del particular al global es construeix un punt que incideix en la significació de la intervenció.

Recuperem les nocions d'Arthur Danto sobre l'**art pertorbador**: efecte que crea l'art, és a dir, produir un espasme existencial mitjançant la intervenció d'imatges en la vida. Una part profunda de l'ésser queda afectada. Per tant, podríem afirmar que el/la artesivista és aquell/a artista pertorbador, que busca la transformació del seu entorn, a través de l'amor pel seu ofici/dedicació. Pertorba l'ordre establert (per tradició, peresa i/o estratègia). Torna a l'art la substància màgica de la creativitat. Parlem de pertorbació quan les fronteres que separen art i vida es traspassen mitjançant la presentació. La realitat ha de ser un component vertader (no representar sinó presentar). Contacte directe amb realitats oblidades, obviades, desapercebudes.

L'accionisme com a acció *del-en* l'origen, torna al caràcter ritual, col·lectiu i catàrtic (efecte purificador) de l'art. Passa de l'acció a la participació col·lectiva de l'espectador, generant processos oberts. Pel plaer de l'obra comú, amb el plantejament de temàtiques per fer partícip al públic i permetre obtenir una resolució col·lectiva. Les possibles dificultats que es succeeixen durant el procés es confronten mitjançant la cooperació i/o la producció. D'aquesta manera, els coneixements adquirits es posen al servei dels altres, i la persona s'afirma en el grup social. La transcendència del procés és perquè activa esdeveniments en un context real. Importa allò generat en temps real, el moment de la seua elaboració. S'accentuen valors com reivindicació, posició política, compromís. L'altre és col·laborador de la producció quotidiana.

Què significa canviar la societat a través de l'art? En definitiva, que els ciutadans prenen les regnes (el control) de la producció quotidiana. És promocionar o estimular relacions diferents amb l'entorn; és intentar resoldre problemes i/o proporcionar respostes-eixides-alternatives. Ocupar-se de l'organisme social de les esferes vitals ens pertoca a tothom, és un compromís quotidià. Trencar les jerarquies, modificar i invertir els processos, fer desaparèixer les barreres. Tot i ser diferents, som de tots els colors.

Context, etimològicament és "la fusió", del llatí vulgar *contextus*, de *contextere*, "teixir amb". Sota el terme "contextual" agrupem aquelles formes d'expressió artística que difereixen de l'obra d'art en el sentit tradicional, entre elles les propostes participatives. La interacció de l'espectador/a modifica la noció convencional de públic, que ara activa una relació directa, l'intercanvi físic, la reciprocitat immediata.

96 Castillo Condori, Júlia. "El arte como transformación social". Ponència dintre de les Jornades organitzades en la Facultat de Filosofia de la Universitat de València. 11.12.2012. (apunts propis) vegéu TFM de l'autora: "Análisis del Proyecto MigrArte. El Arte como instrumento de empoderamiento de la Interculturalidad".

Aquestes “pràctiques performatives participatives” generen una nova dimensió contextual i relacional i una nova forma d'exposar que combina el temps i l'espai amb la presència d'un públic que no és sols espectador/a. L'art contextual, per tant, és un art d'intervenció, art compromès de caire activista, la prioritat del qual és treballar amb la realitat (lluny del simulacre, la descripció figurativa o l'aparença, directament). El potencial crític i estètic de les pràctiques artístiques s'enfoquen en la presentació (no representació), a la intervenció ací i ara. Entre les seves característiques més notòries trobem l'adhesió a la realitat. La co-presència. L'atenció. L'afany de vigilància (permet o rebutja, amaga o emfatitza). L'anàlisi minuciosos. És, sobretot, circumstancial, amb la singularitat d'una situació de partida i construcció a partir d'ella. També sensorial, en explorar altres vies, més enllà de la vista. Des d'una concepció “**micro-política**”, s'enfoca en els éssers, en la relació en directe. Social equival a estar junts. Proposa fórmules de doble natura: implicació i crítica; adhesió i desafiament. Modifica la vida social en pro d'una millora: desemmascara convencions, aspectes invisibles. Fa del llenguatge de l'art un llenguatge integrat (capaç de ser escoltat) i dissonant (debat amb la opinió dominant). La proximitat artista-públic aborda el compromís solidari, el respecte humanista ⁹⁷. En definitiva, l'art públic-pertorbador-contextual, amb totes les anteriors matisacions, teix un art del món trobat. I com que les manifestacions artesanistes ho són (art), porten implícites aquest ventall de propietats. Les accions teixivistes s'ententeixen en la quotidianitat. Recuperen la mirada, atenta, que admira. Compromeses i contextuais, sorprenen al/la vianant, i conviden a participar. Comuniquen, activen experiències dinàmiques i complementàries, propicien el sentit d'identitat. Generen empaties front a les situacions, aproximen. Teixen l'apropament de la humanitat.

97 Ardenne, Paul. *Un arte contextual. Creación artística en el medio urbano, en situación, de intervención, de participación*. Cendeac, Murcia. 1962. (síntesi d'idees)

2.3.2.1 L'afirmació de la vida i de l'activitat subversiva. Gandhi, filander, teixidor i granger

En aquest recorregut, apareix una figura emblemàtica que ens sorprèn per la seva capacitat. Mahatma Gandhi (1869-1948) va ser una persona que va focalitzar els seus esforços en el bé comú. A banda de les moltes fites que va aconseguir, va saber focalitzar, a través d'una activitat tan humil com el teixir, empoderar a la seva comunitat més pròxima i immediata. Va proporcionar una filosofia de vida basada en l'impuls creatiu i l'habilitat manual. Certament hi ha quelcom màgic al prendre un cabdell de llana poc prometedora i convertir-lo en quelcom encantador per a portar. I encara més fonamental en el treball a fer amb les nostres necessitats bàsiques de calor, aliment i refugi: l'autoempoderament en ser capaç de resoldre tals necessitats per un/mateix/a. Gandhi entené açò; rere al seva detenció, amb 64 anys, el magistrat li preguntà quina era la seva ocupació, al que responé: “*Soc filander, teixidor i granger*”. Vint-i-cinc anys abans havia escrit “*Hind Swara*”. En ella insistia en utilitzar les coses *swadeshi*, i en què l'Índia fos lliure de l'explotació des de dins i des de fora. Fins aleshores mai havia vist un telar manual, però sabia com la importació de tela d'Anglaterra havia arruïnat als/les teixidor/es indígenes. Els indis ajudaren a un govern estranger a establir-se fermament mostrant la seva preferència per refineries estrangeres. Llegí en llibres com incrementar l'exportació de les seves teles, fetes en molins; la *East India Company* aterroritzà als teixidors indígenes amb l'amenaça de tallar-los els polzes, els quals teixien les més fines *muselines.

Dos-cents anys enrere, l'Índia solia exportar el valor d'unes 30 rupies lakh en tela teixida a mà, per any. Després de la conquesta de l'Índia pels britànics, en 40 anys, totes les exportacions van disminuir, i cent anys després, l'Índia utilitza anualment una quarta part de les exportacions tèxtils del Regne Unit, per un import de 60 milions de rupies. Aquesta producció amb telers manuals, que fou l'enveja del món, quedà arruïnada. Els teixidors perderen la seva ocupació, es replegaren en l'agricultura i moriren de fam. “*La misèria difícilment troba paral·lel en la història del comerç*”, declarava un *virrei.

Gandhi aprené com els teixidors musulmans de Bengala, els qui teixien *shabnams* de fama mundial, esdevingueren improductius: els honorables teixidors del Punjab deixaren els seus telers per unir-se a l'exèrcit, encadenant l'Índia. Allò que una vegada fou una vocació honorable i artística passà a ser de mala reputació. Els teixidors de Gujarat abandonaren les seves llars a la recerca de treball, i es convertiren en escombrires en les grans ciutats com Bombai. Van arruïnar la seva salut, abocant-se a la beguda, el joc i altres vicis. Moltes famílies es trencaren. Aquestes persones qualificadíssimes es convertiren en treballadors sense qualificació. Les filateries enriquiren als rics.

Gandhi estava decidit a lliurar al seu país de tal dependència, a aturar la importació de teles estrangeres. Per a ell, la pràctica de **swadeshisme**, **l'ús de les coses de producció local**, fou la base fundacional del *swaraj*. La seva missió de vida fou propiciar la independència i l'autosuficiència als seus compatriotes, amb certes condicions: es negava a afegir més fàbriques per a la producció de pany *swadeshi*. Un molí és propietat d'un capitalista, part de la seva complicada maquinària s'exporta de fora, furta la mà d'obra, explota i arranca als obrers del seu lloc natal, els quals treballen com a robots. Gandhi observà:

“Hi ha un art que mata i un art que dóna vida. La producció a màquina a escala massiva embota l’impuls creatiu i la destresa de dits d’un artesà...”

Gandhi volia reviure el teixir a mà. Contactà directament amb els teixidors i obtingué informació de primera mà sobre telers manuals. Va triar la localitat d’Ahmadabad per establir el primer *ashram* en l’Índia, ja que era el centre industrial dels telers manuals. El lema era *“teix allò que requereixes o prescindeix-ne”*. S’inicià un tipus de teixit, al càrrec d’un teixidor expert i alguns membres de l’ashram, durant vuit hores al dia. Gandhi, als 45, treballà en el telar entre 4 i 5 hores cada dia. Els panys inicials, d’uns 76 cm (30 polzades) d’amplària s’anaren substituint per altres més amples, a demanda de les necessitats, sobretot, per als “sarís” de les dones ⁹⁸.

Gandhi es posà a filar i instà als seus compatriotes a fer el mateix, amb el pretext de lliurar a l’Índia de les importacions barates de tela, i també perquè reconegué el profund i perdurable poder de l’autonomia i l’autosuficiència.

“Filar i filar després de la deguda deliberació”, deia Gandhi. O teixint, de qualsevol manera aquestes dedicacions involucren a la persona que les practica en una afirmació de la vida i de l’activitat subversiva ⁹⁹.

Font: <http://www.zazzle.es/>

98 Bandopadhyaya, Anu. *Bahuroopi Gandhi*. G.R. Bhatkal Ed. Bombai, Índia. 1964.
<http://www.mkgandhi.org/bahurupi/chap13.htm> (consulta: 18.7.2014)

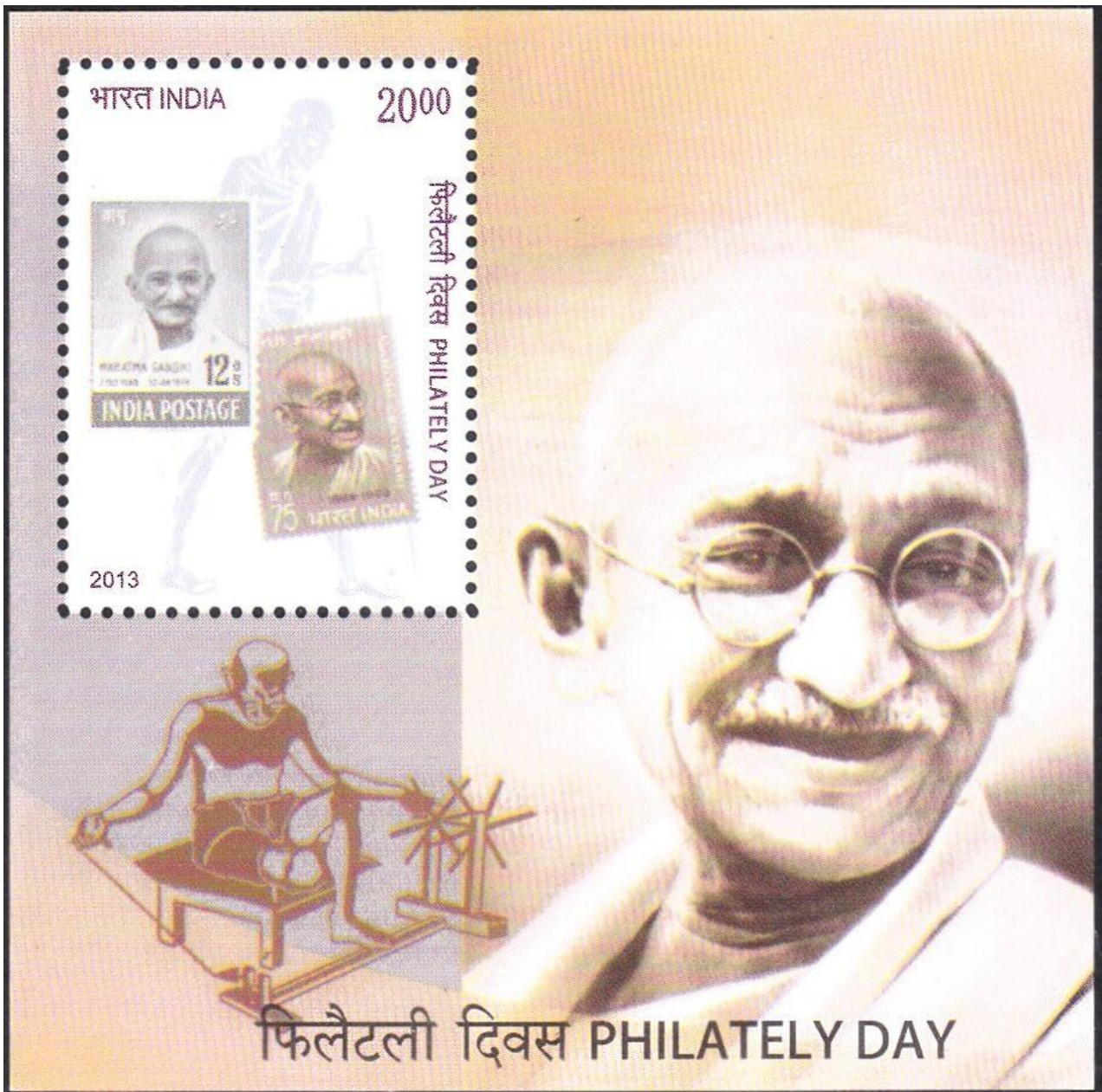
99 Luckhurst, Karen. “Knitting and needlework: relaxing hobbies or seditious activities?”. *The Guardian*. Post: 9.4.2014. <http://www.theguardian.com/theobserver/she-said/2014/apr/09/knitting-and-needlework-relaxing-hobbies-or-seditious-activities> (consulta: 18.7.2014)

Imatge: Tushar Raj

Per a Gandhi, el *charkha* era símbol d'autonomia i integritat, ambdós individual i col·lectiva. L'activitat *kinetica* de filar li va recordar, cada dia, que la fita del renaixement nacional havia de passar pel compromís individual, com va expressar amb el treball manual, i amb la reinvenió ¹⁰⁰.

100D.P. "Symbol Charkha". *Desperado Philosophy*. Post: 5.11.2013.
<http://desperadophilosophy.net/tag/symbol-charkha/> (consulta: 20.7.2014)

Aquest disseny d'Alka Sharma representa a **Mahatma Gandhi** amb *charkha* (filosa) al fons: va promulgar el *Khadi*, la roba teixida a mà, al llarg de tota la seva vida. El segell és un *collage* de dos segells emesos per *Department of Posts* en 1948 i 1969. També en el fons hi ha una versió lleugerament modificada d'un segell emés en 1969.

Font: istampgallery

2.3.3 Postfeminisme com a estímul

*“Hi ha feministes que veuen en les tasques domèstiques una oportunitat creativa, que fornejen pa i pastissos, que teixen i cusen, que conreen fruites i verdures i preparen adobats i conserves amb l’esperança **que algú valore més** el treball de les seues mans que el de les màquines. Són les feministes “Pachamama”. La lluita per restituir el seu prestigi i el seu valor als camps d’habilitats tècniques tradicionals és una altra causa feminista que s’està perdent”.*

Germaine Greer

A meitat de la dècada de 1980, amb el reconeixement de les multiplicitats i de la heterogeneïtat del moviment feminista, es produeix una crisi i grans discussions al seu si. La manca de paradigmes alternatius en la societat global, després de la caiguda del mur de Berlin, també afectà al feminisme, i s’observà una significativa desmobilització de les dones, en especial en l’hemisferi nord. Sorgí la Tercera Onada del Feminisme, o Feminisme de la Tercera Generació, centrat en una interpretació més post-estructuralista del gènere i de la sexualitat (eco-feminisme, feminisme lèsbic i feminisme de gènere); i en una “micro-política” basada en l’activisme concienciator com a reconstitució crítica col·lectiva del significat de les dones en l’experiència social.

Des del seu espai en les universitats, el feminisme augmentà la investigació i la construcció de tesis, aprofundint en les seves reflexions amb major rigor acadèmic, i amb propostes referents a la discussió estratègica sobre els processos d’emancipació. Amb el lema “*el personal és polític*”, entren en debat la sexualitat femenina, la violència contra la dona, els drets reproductius (la salut femenina, l’avort o la contracepció, entre d’altres). S’obri un fort debat sobre prostitució, pornografia i llibertinatge; es critica la postura elitista, universalista, racial, heterosexual i poc oberta a la pluralitat cultural, racional i sexual. Les seves propulsores, nascudes entre els 60 i els 70, es denominaren *generació X*, les quals abraçaren el pluralisme com a màxim valor. La Tercera Onada es caracteritzà per: 1. una perspectiva de gènere diversa; 2. l’èmfasi a la maternitat i la feminitat; 3. el rebuig a l’avantatge econòmic de raça blanca; 4. l’equiparació d’aspectes sexuals amb aspectes polític-econòmics, en termes de defensa o causa social; 5. la lluita contra els estàndards, poc saludables, de la dona (com a estereotip sexual) en els medis de comunicació, l’art i la publicitat; 6. l’abolició del patriarcat, com a estructura social que provoca desigualtats.

La Doctora en Estètica i Teoria de l’Art, Ana Martínez-Collado afirma que el feminisme no és unitari ni hi ha una dona universal, sinó més be hi ha variades, múltiples i inestables construccions del subjecte dona en diverses situacions socials i polítiques. Identifica un feminisme expandit que es decanta per les identitats múltiples, pels “feminismes”, més co-relatius a una vessant polimòrfica. Sintetitza una sèrie de conceptes per abordar la (re)presentació de gènere: construcció, crítica a la representació, re-definició dels patrons del disseny com a factor transformador, subjectivitat “nòmada”, constitució performativa del gènere hibridació, i mestissatge. Argumenta que conciliar igualtat i diferència és un repte per al futur de les pràctiques feministes, amb la necessària transformació dels rols en la vida privada i la vida pública.

Així, Martínez-Collado proposa que en la capacitat performativa de l'acció (...) s'escriu l'esperança de viure'ns a partir de nous imaginaris que reiterem; que visualitzar l'experiència de la diferència respon a una politització de la visualitat. La seva deriva raona que el feminisme és un projecte d'emancipació, una utopia sense límits ni definicions tancades ¹⁰¹.

En una altra vessant, Rosa Braidotti desvetlla que la dona encara (als inicis dels segle XXI) no ha assolit la categoria d'individu, en la mesura en que, per ser-ho, és imprescindible un desenvolupament ple com a subjecte autoconscient i amb capacitat de separació d'allò "natural" ¹⁰². A més, part de la problemàtica es deu a que "*La filosofia moderna (...) és una filosofia del subjecte, que promou el reconeixement jurídic-formal de les subjectivitats. (...) continua constituint-se amb un caràcter netament patriarcal i sexista*" ¹⁰³.

L'art del Punt és un acte feminista per si mateix, segons afirma Stoller¹⁰⁴, perquè la denigració del Punt té correlació directament amb la denigració d'una activitat tradicionalment femenina¹⁰⁵. Aquest tipus de recuperació s'enfronta als qui argumenten que la celebració de les arts domèstiques és, ni políticament eficaç, ni feminista; més aviat, el ressorgiment en la popularitat del Punt és simplement una extensió d'una tendència que recolza la protecció d'un consumisme individualista i apolític, tal com els preus del fil reflecteixen una tendència a vendre's a dones amb ingressos disponibles considerables. Celebrar-recuperar aquest art no és un final en si mateix; la posició de Stoller garanteix un examen més ampli, sobre el que anomenen "pràctiques de punt feminista", incloent projectes de punt actius i útils usats en l'esperit dels objectius feministes d'enfortiment, justícia social, i construcció de comunitat.

Anne Gray expandeix el terme "feminisme" per incloure "*una pràctica i un moviment intel·lectual i polític fort*" ¹⁰⁶, i confirma la importància que **l'experiència** ocupa en el feminisme. Reconeix que pràctiques diferents poden unir-se en l'esperit i la causa del feminisme, i en el procés, abraçar els qui d'una altra manera no poden identificar-se amb el terme. El Punt pot usarse per a objectius feministes, perquè es connecta amb una pràctica cultural de gènere, que fàcilment pot ser polititzada per a objectius distints, per grups i individus diferents. Així, en referir a "les pràctiques de punt feministes", considerem: (1) *knitters* i pràctiques que explícitament reconeixen les associacions de gènere (amb el punt) i la devaluació històrica de l'artesanía femenina; i (2) el punt creat dins i per a l'objectiu del canvi social.

101 Martínez-Collado, Ana. Tendenci@s. *Perspectivas feministas en el arte actual*. CENDEAC. Murcia, 2008.

102 Braidotti, Rosa. *Sujetos nómadas*. Paidós. Argentina, 2000. p.48

103 *Ibid.* p.40.

104 Stephanie Mc Phee és co-fundadora de la revista de la tercera ona *Bust*, així com autora d'*Stitch'n Bitch: The Knitters Handbook*. Workman Publishing. New York. 2003.

105 Es podria argumentar que el feminisme de la segona ona no només ha creat un espai per a dones contemporànies per recollir les seves agulles amb orgull, també ha desafiat rols sexuals naturalitzats i la masculinitat de tal manera que els homes contemporanis no han d'avergonyar-se del punt. Un estudi més ampli, sobre els *knitters* masculins i les comunitats de punt en línia per a homes, seria una afegiment útil al treball fet sobre el punt i el feminisme, com el fenomen exemplifica: un dels espais rars on els homes executen pràctiques "femenines" en l'esperit d'igualtat sexual o, almenys, de neutralitat sexual.

106 Gray, Anne. "Learning from Experience: Cultural Studies and Feminism". En Jim McGuigan, ed., *Cultural Methodologies*. Thousand Oaks, CA: Sage. 1997. p. 90.

El moviment *Riot Grrrl*, emergent de l'escena punk als EUA a principis dels anys 90, influí en la trajectòria política, estètica i musical de la tercera ona feminista; a més, deixà la seva marca¹⁰⁷ tant en la cultura contemporània DIY, com en la cultura contemporània del *knitting*. *Riot Grrrls*, crític del sexisme i l'exclusivitat en el treball, va començar a produir revistes, música, i esdeveniments dirigits a assumptes com l'abús sexual, la imatge de cos, i la sexualitat. Com el *Riot Grrrl*, el moviment estètic DIY, utilitzat en la producció de revistes i música, i moda *Riot Grrrl*, el discurs del punt anima la creativitat (amb independència de l'habilitat o l'educació artística), la creació d'objectes personalitzats i únics, i la confiança sobre una xarxa oral per a la sostenibilitat en un mercat marginal. Els objectes personalitzats, únics i fets a mà s'han usat per evitar la fabricació en sèrie a favor de la producció no corporativa, en petita escala, sovint amb el suport de proveïdores, tendes de fil, i dissenyadores (dones) locals. Internet ha tingut un efecte enorme sobre l'extensió d'interconnexió oral; *weblogs* (blogs) i *netrings* ara promouen les diverses comunitats de *knitters online*.

Per descomptat, el "teixir a mà" conté una llarga i variada història (tal com hem analitzat en apartats anteriors), directament lligada a qüestions específiques culturals i regionals, a més d'estar impregnada d'aspectes econòmics, de classe i de gènere¹⁰⁸. Els condicionants determinen quin tipus d'enfocament adquireix el "teixir a mà". Incorporar el Punt en la vida diària, des del compromís amb el Punt com a instrument polític, que incideix en factors globals i econòmics de desigualtat, com a forma de construcció comunitària, o com a celebració i recuperació d'un art "feminitzat" és possible per a alguns grups i individus; però resulta imprescindible no obviar que "teixir a mà" també és un mitjà d'estalviar despeses en roba; o una forma de treball mal pagada, per als/les qui produeixen articles teixits a mà com a forma de supervivència econòmica, o fins i tot per pur plaure¹⁰⁹.

107Llibres de Punt, com el *Knit Grrrl* de Shannon Okey, perpetuen una connexió directa entre el moviment *Riot Grrrl* i les polítiques del teixir DIY.

108Vore: Rutt, Richard. *A History of Hand Knitting*. Interweave Press. Loveland, CO. 1987; i MacDonald's, Anne L. *No Idle Hands: The Social History of American Knitting*. Random House of Canada. Toronto. 1988.

109Pentney, Beth Ann. "Feminism, Activism, and Knitting: Are the Fibre Arts a Viable Mode for Feminist Political Action?". *Thirdspace: a journal of feminist theory & culture*. Volum 8, edició 1. Estiu 2008.

2.3.3.1 Eco-feminismes: cap a l'equilibri de comunitats igualitàries

Les eco-feministes diguem: "No hi ha que esperar..."

"Estem en un estat d'emergència, i hem de fer quelcom al respecte ARA...en tot el món, les economies, les cultures i els recursos naturals són saquejats (...) en nom del progrés" ¹¹⁰.

Les influències implícites en les pràctiques artesanistes, respecte al feminisme i a l'ecologia, ressonen amb les múltiples disposicions eco-feministes. Conèixer les seves aportacions ens permet entendre la complexitat de tints que es donen en qualsevol moviment i tendència. Allò més destacable són les seves propostes resolutives front als conflictes, cap a visions integradores, apel·lant a la auto-consciència com a éssers humans, de relacions horitzontals.

L'eco-feminisme, "nou terme per a una saviesa antiga" ¹¹¹, s'entén com a forma de feminisme actual, un moviment activista i acadèmic que vincula teòricament l'alliberament de la dona als valors ecològics, relacionant els ecosistemes naturals amb els humans. El final de l'explotació dels ecosistemes representa també el final de l'explotació de la dona en una societat de cultura patriarcal. L'eco-feminisme parteix de la idea de "ecologia" culturalment entesa com a rebuig a interpretar el món com si estigués format per parts autònomes i fragmentàries, independents unes d'altres.

El terme fou utilitzat per primer cop per Françoise d'Eaubonne (1974), qui, des d'una perspectiva més acadèmica, publica *Le Féminisme ou la mort*, obra en què analitza les causes de la crisi social i mediambiental i en culpabilitza la modernitat i l'home patriarcal occidental, que són identificats com els responsables d'aquesta crisi. Presenta el que fins llavors algunes feministes com De Beauvoir havien criticat: l'afinitat entre les dones i la naturalesa, i les actituds genuïnament femenines de la maternitat, com a habilitats positives perquè faciliten el respecte i la cura del medi natural. Aquestes actituds contrasten amb les pròpies de l'home patriarcal, que són, segons D'Eaubonne i totes les ecofeministes, el domini i l'explotació.

Si en els feminismes dels primers anys 70 es reivindiquen els drets de les dones al món de la cultura i es denuncien els estereotips femenins de considerar la dona com a passiva i sentimental, i confiscada a l'àmbit privat, a partir de l'obra *Le Féminisme ou la mort* de d'Eaubonne, es recupera la identificació patriarcal de *Dona-Naturalesa*, però per donar-li un nou significat. L'associació dona-naturalesa en lloc de ser vista com la causa del domini és interpretada com el catalitzador que permetrà construir una societat més humana i sostenible.

¹¹⁰Lynn Wenzel ho proclama en el seu assaig *Genesis II: An Ecofeminist Reclamation Project*. (CHOICES Women's Medical Center, Inc., 1998).

I citat en "Uprooting The Patriarchy", per Joy Pincus, WIN Magazine. 2001.

¹¹¹L'Eco-feminisme aboga per un retorn als paradigmes antics, en què les dones desenvoluparen un paper més important en les seves societats.

"D'una manera o d'altra, la seva essència sempre ha existit en la consciència col·lectiva", escriuen les bessones Cathleen i Colleen McGuire, fundadores de la web *Ecofeminist Visions Emerging* (EVE): <http://www.enviroweb.org/eve/> (consulta: 11.3.2014)

L'Eco-feminisme es féu popular en el context de nombroses protestes i activitats contra la destrucció del medi ambient, desencadenades pels recurrents desastres ecològics. Deu els seus orígens, cap a finals dels setanta, a l'acostament i participació dels moviments feministes, sobretot d'estil cultural, en els moviments ecologistes (anti-nuclears, ambientals i lèsbics). En la mateixa època que es formen el grups ecologistes com *Greenpace* (1971), sorgeixen moviments de justícia social liderats per dones, com el de *Love Canal* (1978) a l'estat de Nova York, que denunciaven impactes mediambientals perquè han provocat avortaments, malalties i malformacions als nens. L'accident nuclear en *Three Mile Island* (28.3.1979) motivà a un gran nombre de dones en els Estats Units, per reunir-se en la conferència celebrada en Amherst, l'any 1980, "*Women and Life on Earth: Ecofeminism in the Eighties*", sent la primera d'una sèrie de conferències eco-feministes, que inspiraren el creixement de les organitzacions i de les accions d'aquest caire¹¹²; en aquesta conferència s'exploraven les connexions entre el feminisme i la militarització, la curació i l'ecologia. Tal com Ynestra King (una de les organitzadores de la conferència) escrigué:

"L'Eco-feminisme tracta sobre la connexió i la integritat de teoria i pràctica. Afirmar la força i la totalitat de cada ésser vivent (...) Som un moviment Woman-identified¹¹³, i creem que tenim una obra especial que fer en aquests arriscats temps. Veiem la devastació de la terra i dels seus éssers per guerrers corporatius, i l'amenaça de l'aniquilació nuclear per guerrers militars, com a preocupacions feministes. La mentalitat masculista nega el nostre dret als nostres cossos i a la nostra sexualitat, dependents de múltiples sistemes de dominació..."

Des d'aleshores, apareixeren obres com: *Woman and Nature: The Roaring Inside Her* (Dona i Natura. El fragor al seu si), de Susan Griffin, i *Gyn/Ecology: The Metaethics of Radical Feminism* (Gin-Ecologia. La metaètica del feminisme radical), de Mary Daly. Obra significativa d'aquest moviment és *The Death of Nature: Women, Ecology, and the Scientific Revolution* (La mort de la natura. Dones, ecologia i revolució científica, (1980), de Carolyn Merchant. Estats Units i Alemanya són els països on l'ecofeminisme s'ha formulat d'una manera més radical.

112Lois Ann Lorentzen, Universitat de San Francisco, & Heather Eaton, Universitat de Saint Paul (2002); en *Women and Life on Earth*: <http://www.wloe.org/what-is-ecofeminism.76.0.html> (consulta: 11.3.2014)

113El *Woman-Identified Woman* (La dona identificada amb la dona) va ser un **manifest** escrit per *Radicalesbians* (Lesbianes radicals) en 1970. Inicialment va ser distribuït durant la protesta contra la *Lavender menace* (amença violeta) al *Second Congress to Unite Women* (Segon congrés per unir a les dones) el primer de maig de 1970 a la ciutat de Nova York. És considerat un moment decisiu en la història del feminisme radical i un dels documents fundadors del feminisme lèsbic.

Un grup de lesbianes feministes radicals va realitzar una protesta durant l'obertura del Congrés, durant el qual van tallar les llums, es van apoderar de la plataforma d'oradors i el micròfon i van explicar còm d'enfadades estaven per l'exclusió d'oradores lesbianes al Congrés. Van repartir còpies del *Woman-Identified Woman*, en el qual raonaven que les lesbianes estaven en el front en la lluita per l'alliberament de les dones, perquè la seva identificació amb altres dones desafiava la definició tradicional de la identitat femenina en termes de companys sexuals masculins. Expressaven que:

"La primacia de les dones que es relacionen amb dones, de dones que creen una nova consciència de i amb unes altres, que està en el cor de l'alliberament de la dona, és la base per a la revolució cultural".

Així, el suport a les lesbianes i un compromís amb l'alliberament de les lesbianes era per a elles *"absolutament essencial per a l'èxit i el compliment dels moviments d'alliberament de la dona"*.

Font: Radicalesbians. "The Woman-Identified Woman". *Documents from the Women's Liberation Movement*, Special Collections Library, Duke University.

Text complet: http://library.duke.edu/digitalcollections/wlmpc_wlms01011/ (consulta: 11.3.2014)

El debat eco-feminista ¹¹⁴ assenyala que existeixen importants paral·lels històrics, culturals i simbòlics entre l'opressió i l'explotació del gènere femení i de la Natura. Sorgeix com una proposta de contra-cultura, que denuncia l'associació desvaloritzant que el patriarcat estableix entre dones i natura; i que qüestiona el progrés del "socialisme real".

Alguns grups ecofeministes deriven del feminisme i d'altres emergeixen d'accions reivindicatives de protecció del medi ambient, quan aquest és font de subsistència i condiciona la salut dels propis fills. En els grups ecofeministes que deriven del feminisme, sorgeixen veus que denuncien una visió mecanicista i dominadora de la naturalesa i proposen un tractament alternatiu més integrador. No totes les denúncies són iguals, ni els conceptes de naturalesa humana i naturalesa no humana i desenvolupament humà, són similars, sinó que hi ha diferents posicionaments entre els grups ecofeministes.

L'origen acadèmic de l'eco-feminisme és independent, en gairebé tots els casos, de la praxi ecològica reivindicativa d'iniciativa femenina, a excepció dels eco-feminismes del Sud o eco-feminismes teoricopràctics, en què, juntament amb la pràctica social i ambiental, hi ha un cos filosòfic i una recerca acadèmica.

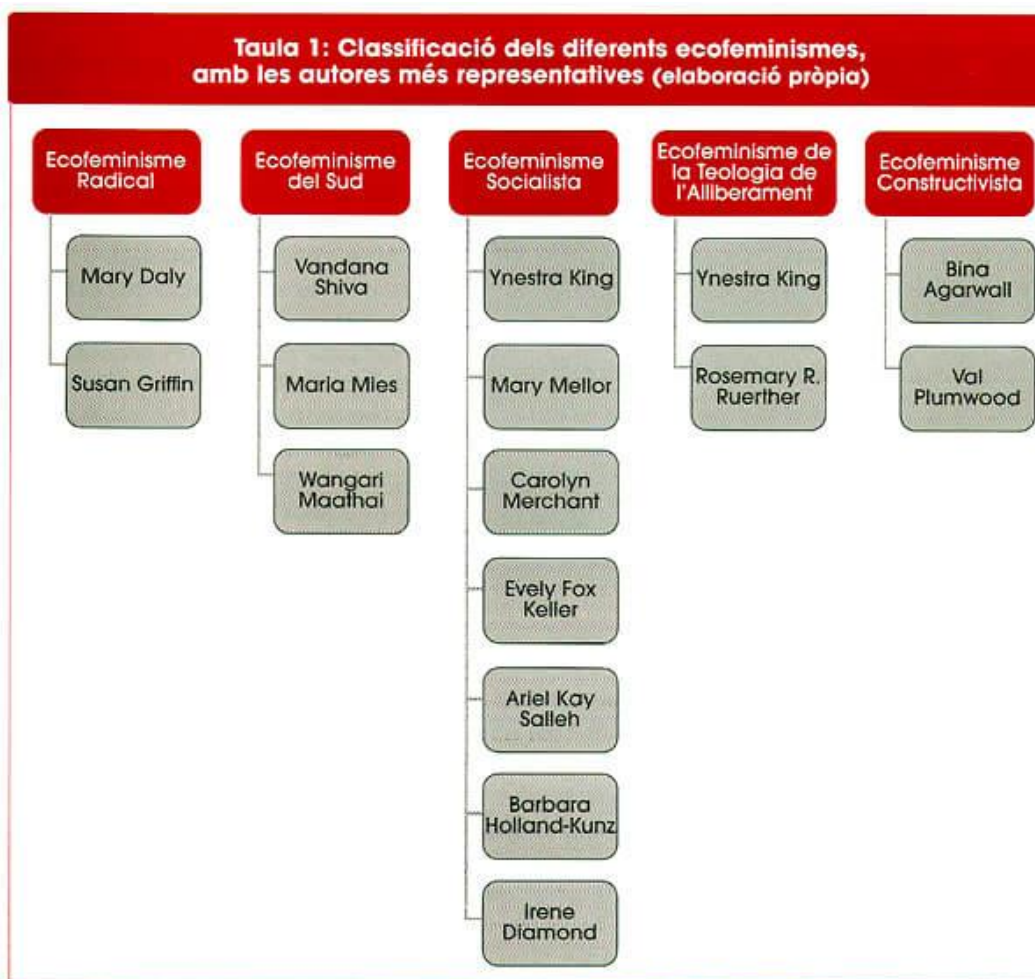
D'altra banda, hi ha una nova realitat que és el fenomen anomenat la feminització de la pobresa, arran del fet que, al segle XXI, és quan es produeix un major índex de pobresa en el sexe femení.

En països en vies de desenvolupament, majoritàriament de l'hemisferi Sud, les persones consumeixen els productes naturals sense gairebé cap mena de transformació i quan, no n'hi ha, a causa de la desforestació, la contaminació, el canvi climàtic o els diversos conflictes bèl·lics, no tenen possibilitat de accedir a altres alternatives de subsistència. La població més pobra del planeta és la més dependent del medi ambient, i aquesta dependència accelera l'emigració a la recerca de recursos per poder sobreviure.

Davant del desplaçament de milions d'ecorrefugiats per escassetat d'energies fòssils i recursos naturals, els que han romàs a les seves llars al càrrec de les seves famílies o de comunitats han estat les dones. Per aquesta raó, les dones constitueixen el grup de les més pobres entre els pobres, i són alhora les que han estat capaces de conservar i cuidar el medi ambient com a mitjà de subsistència. Davant del fet que la dona és la més perjudicada pels problemes mediambientals, algunes feministes ho denuncien des d'una perspectiva de víctima i unes altres com Vandana Shiva proposen establir llaços o aliances: llaços entre home i dona, llaços entre els habitants de la gran família humana i llaços amb el medi ambient.

L'eco-feminisme presenta un marc teòric difús en el qual és molt difícil precisar els termes i, per tant, les relacions entre l'ésser humà i la naturalesa, així com les classificacions dels tipus d'eco-feminismes que deriven de les concepcions filosòfiques.

114Aguinaga, Margarita; Lang, Miriam; Mokrani, Dunia; Santillana, Alejandra. *"Pensar desde el feminismo: críticas y alternativas al desarrollo"*. En *Más allá del desarrollo*. Ed. Rosa Luxemburg/Abya Yala. México. 2012. ps. 66-69.
http://www.fisyp.org.ar/media/uploads/libro_mas_alla_del_desarrollo.pdf (consulta: 11.3.2014)

taula 1: elaborada per Albareda Tiana, Silvia

L'eco-feminisme radical procedeix del feminisme radical de diferència i constitueix els orígens o les arrels de l'eco-feminisme. Les autores d'aquest grup són nord-americanes, i destaquen les connexions històriques, biològiques i socials entre la naturalesa i les dones; parteix del supòsit que existeix una essència femenina que aproxima a la dona a la natura: com a conservadora, per ser més procliu a la defensa dels éssers vius i a l'ètica del cuidat, que radiquen en l'instint maternal. Critiquen el patriarcat com a forma d'opressió i recuperen el matriarcat, rebutjant, per tant, els postulats del feminisme liberal i apropant-se més a un feminisme **romàntic**, amb una visió **ginocèntrica**. Sostenen que, en estar la dona més a prop de la naturalesa, està per tant en una millor situació per *salvar* el món del desastre ecològic. Es tracta d'una corrent essencialista, que defèn les qualitats que s'atribuïen a la feminitat, com la proximitat cap a la vida, la cura i la dependència d'unes persones de les altres i de la naturalesa, vistes com a actituds positives per superar la crisi ambiental. Es potencia la capacitat de la dona de ser sustentadora i assistent de la vida natural.

El mateix any de la publicació de *Le féminisme ou la mort* (1974), la teòloga Mary Mellor ja treballa els conceptes eco-feministes i es celebra la primera Conferència sobre "*Dones i Medi Ambient*" a Berkeley.

L'any 1978, apareixen obres de Mary Daly i Susan Griffin, que atribueixen al baró els desastres ecològics i de la dominació sexista. En cap moment, s'hi volen assemblar (feminisme de la diferència); proposen el protagonisme de la dona com l'única solució per aconseguir la pau i l'equilibri ecològic.

En la majoria d'aquestes autores, s'identifica la Naturalesa amb la Mare Terra divinitzada. Es busca una nova cosmologia i es presenten plantejaments acientífics i en alguns casos també anti-ecològics. Aquest ecologisme radical de diferència es pot considerar una variant de l'*Ecologia profunda*, amb plantejaments bio-centristes.

L'eco-feminisme del Sud deriva del feminisme cultural, però en lloc de potenciar el matriarcat contra el patriarcat (superant, doncs, els termes de la dominació dualista), pretén aconseguir la **igualtat de drets** entre homes i dones, a través del reconeixement de les diferències. No intenta anul·lar les diferències biològiques, socials i culturals, sinó buscar la complementarietat i interdependència. Aquesta corrent transformadora produeix lectures més riques, ubicant aquesta compatibilitat en la construcció social i històrica del gènere. Denuncien que el "desenvolupament" en realitat amaga estratègies colonitzadores, i equipara la dominació dels pobles del Sud, com a colònia externa del capitalisme, i la de les dones com a colònia interna del sistema. En aquesta línia, les relacions entre Nord i Sud resulten de gran importància per comprendre dites teories. [Maria Mies] proposa un model alternatiu que col·loca la preservació de la vida com a objectiu central. Emfatitza la importància dels béns comuns i de la solidaritat entre comunitats, les decisions comunitàries que vetlen per l'interés col·lectiu. Recuperar la co-relació directa entre producció i consum, prioritzant les economies locals i regionals en lloc dels mercats globals.

La diferència fonamental d'aquest tipus d'eco-feminisme, és que no ha sorgit d'una investigació acadèmica sobre ecologia i feminisme, sinó de la trobada amb dones que havien patit greus problemes ecològics, que afectaven la salut i el sosteniment de les seves famílies. Davant d'aquests fets, dones senzilles (sense formació acadèmica i sense recursos materials) no han romàs indiferents, sinó que han mobilitzat iniciatives de justícia social, en les quals es vincula la cura del medi ambient amb l'alimentació, la salut i el progrés humà.

Aquest eco-feminisme s'ha involucrat socialment en moviments a favor de la defensa i la protecció dels més marginats, de les dones, dels indígenes i, per tant, també de les cultures locals que es consideren font de coneixement. Representants importants d'aquest eco-feminisme són Vandana Shiva a l'Índia, Maria Mies a Alemanya (que ha publicat conjuntament amb Shiva) i Wangari Maathai, a Kenya.

L'eco-feminisme de Vandana Shiva té el seu origen en la praxi ambiental, advocant per moviments socio-ambientals, fonamentalment en el moviment hindú *Chipko* i *Navdanya*, i *El Cinturó Verd*, fonamentalment en el continent africà. En aquests moviments, es troben involucrades milions de dones pobres de l'Hemisferi Sud. Aquestes iniciatives han intentat potenciar i preservar recursos locals, com les llavors autòctones i els arbres a fi de evitar l'erosió i la desertització. Protegir els béns naturals locals ha estat la forma de lluitar contra la pobresa i la desnutrició d'una forma constructiva.

A partir d'aquesta praxi, posteriorment es desenvolupa un marc conceptual que el fonamenta filosòficament. Quant a la seva vinculació amb els feminismes, en Shiva hi ha un posicionament del feminisme radical de diferència (home i dona són diferents tenint la mateixa dignitat com a persones), però sense tenir una actitud negativa cap al baró en general, sinó que proposa la complementarietat entre home i dona per aconseguir un desenvolupament humà integral.

Dins d'aquest grup, Vandana Shiva figura com a autora amb més obres publicades, i posteriorment Maria Mies, entre les que comparteixen l'autoria de dues obres. Elles mateixes no es situen dins de l'eco-feminisme radical o cultural, perquè consideren que les autores radicals continuen emprant les mateixes estratègies del patriarcat reduccionista de domini però invertint els termes.

Postulen que l'eco-feminisme radical parteix d'una situació de privilegi en certa manera artificial, atès que només són discursos teòrics sense tenir cap vinculació amb la pràctica socioambiental, i que, ben al contrari, l'eco-feminisme teòric-pràctic promou els drets humans i la conservació de la naturalesa.

Fan denúncies explícites de les manipulacions de la sexualitat, com una expressió de domini i, per tant, de tracte indigne que perjudica sobretot les dones més pobres.

Sostenen que el feminisme tecnicista va en contra de la naturalesa i, per contra, la praxi de l'ecologisme popular liderat per dones que respecten les lleis de la naturalesa va a favor del medi ambient i de les persones. Refermen la idèntica dignitat de l'home i de la dona, al mateix temps que reconeixen la dependència amb la naturalesa.

Pel que fa a la imatge que tenen de Déu, la natura i l'ésser humà, es posicionen com a panteistes o transpersonalistes. Identifica (sobretot Shiva) l'Univers com una energia creativa auto-organitzada, auto-generativa i auto-renovable.

L'eco-feminisme socialista/materialista és el grup que replega un major nombre d'autores, totes elles de països occidentals: Ynestra King, Mary Mellor, Carolyn Merchant, Evely Fox Keller i Irene Diamond (els Estats Units), Ariel Kay Salleh (Austràlia) i Barbara Holland-Kunz (Alemanya).

Ynestra King va organitzar la primera trobada sobre eco-feminisme: *Women and Life on Earth: Ecofeminism in the 80*, arran de la qual aquest corrent de pensament va prendre cos de moviment.

L'enfocament socialista/materialista es centra més en l'estudi de les desigualtats socials, que en la relació dona i natura, perquè ho conceben com una aliança històrica que condiciona dita relació posterior. Per a les eco-feministes que adopten un punt de vista del gènere construït socialment, les relacions materials representen relacions de poder en torn a la corporeïtat humana i a la distribució de les càrregues i responsabilitats que açò representa. Per tant, es centra en desigualtats estructurals, com la divisió sexual del treball, el mode de producció domèstic o l'explotació del cos femení. Com a principal característica de l'eco-feminisme socialista, es destaca la de destruir els dualismes: cultura/naturesa, home/dona, ment/cos, esperit/matèria i promoure una nova metodologia científica feminista, **no dualista ni fragmentària**.

És molt coneguda l'obra de Carolyn Merchant: *The Death of Nature: Women, Ecology and the Scientific Revolution* (1980) en la qual s'identifica la naturalesa amb la figura de dona i mare i es denuncia la visió mecanicista del món que ha provocat l'explotació ecològica.

Amb els **eco-feminismes de la Teologia d'Alliberament**, les autores presenten característiques comunes a l'eco-feminisme socialista i al constructivista.

En la seva lectura de la realitat, segueixen el mateix discurs de l'eco-feminisme de denunciar els dualismes home/dona, cultura/naturesa, ànima/cos, però acusen el patriarcat no només d'haver aconseguit un domini econòmic, polític i bèl·lic amb l'explotació de la naturalesa i la dona, sinó que la característica pròpia d'aquest eco-feminisme és que acusen el patriarcat d'haver exercit un **domini també espiritual**. Proposen la deconstrucció del model teològic per reconstruir un nou model de teologia ecofeminista. Les autores més representatives d'aquest grup són Ivone Gebara i Rosemary Radford Ruether.

Rosemary Radford Ruether, teòloga de formació, publica el 1975 *New Women/ New earth: Sexist Ideologies and Human Liberation*. En aquesta obra afirma que s'han d'unir les demandes del moviment feminista amb les demandes del moviment ecologista per poder concebre unes noves relacions socioeconòmiques, que no es basen en els patrons de domini subjacents en la societat industrial.

Mary Daly, a qui hem inclòs en l'eco-feminisme Radical o Cultural de caràcter Biologicista, té tesis en comú amb la Teologia de l'Alliberament, en tant que és teòloga feminista.

Altres autores d'aquest grup, i que tenen en comú amb Ivone Gebara el fet de ser teòlogues i d'Amèrica del Sud, són Margarita Pintor i Coca Trillini. Es critica la imatge masculina de Déu, que la qualifiquen de sexista. Se substitueix un Déu Transcendent (que s'identifica com a patriarcal) per un Déu immanent i femení. Com a alternativa, s'adora la deessa Terra, sustentadora de vida.

Presenten una visió holística del planeta, les persones som un tot amb la naturalesa. La religiositat es manifesta com una possibilitat de transcendir a partir de la naturalesa.

L'**eco-feminisme constructivista**, el més desenvolupat en l'actualitat, sorgeix de l'actitud d'algunes investigadores com Bina Agarwall, Gesta Menon i Mira Burra, totes elles índies.

Tenen en compte el procés històric de construcció social de les identitats de gènere, afirmant que Plumood (australiana), que critiquen alguns aspectes dels eco-feminismes, fonamentalment aspectes de l'eco-feminisme de Vandana Shiva, que qualifiquen d'essencialista. L'autora que més s'ha pronunciat en aquesta línia ha estat Bina Agarwall. En proposar una alternativa i una reformulació de l'eco-feminisme, suggereix també un canvi de nom: Feminisme mediambientalista o Feminisme ecologista. les virtuts són "adherides" al cos, masculí o femení, en el procés de formació de l'individu, i no innates, és a dir, que responen a rols *socials construïts*. Suggereixen la necessitat de superar els dualismes. Proposen un eco-feminisme de la **reconstrucció** (distançant-se del racionalisme), per executar un projecte de transformació de la realitat que permeti l'emancipació femenina.

Es tracta de la corrent economista, que pretén visibilitzar el valor econòmic del treball no remunerat realitzat en l'àmbit de la llar, amb metodologies de comptabilització nacional; i conscienciar en la sobreexplotació de les dones. Aleshores, s'enfoca en construir igualtat en l'àmbit privat i en la distribució de càrrega de labors, tant dins com fora de la llar. Identifica la necessitat del cuidat com una de les necessitats humanes més importants per a una vida en plenitud, relacionada amb la dignitat, i amb el "bon viure" com a horitzó transformador. Proposa que el treball de cuidat siga central en les estratègies polítiques, les quals deuen fomentar l'acció comunitària. Reivindica la democratització en l'ús del temps, que permeta el temps d'oci, cap a la producció de models d'organització social solidaris, justos i igualitaris.

L'**eco-feminisme il·lustrat/de la igualtat** prefereix reconèixer individus i no gèneres. Trobem com a màxima representant a Alicia Puleo. Proposa un eco-feminisme hereu dels principis de llibertat, igualtat i fraternitat; l'autora concebeix la raó com a força crítica, que ha de posar-se en pràctica en tots els àmbits, perquè l'esperit de la Il·lustració és reaci a tota paraula revelada i tota mística ¹¹⁵, i aquest és un espai que queda lliure per tal que la veu de les dones es faça sentir en la reclamació dels seus drets. Proposa un eco-feminisme que sostinga l'universalisme il·lustrat i als seus ideals reguladors, per abastir les pretensions d'emancipació. Atenent l'engravament de la situació ambiental, el projecte il·lustrat deu ampliar-se, i així el principi de justícia es convertiria en eco-justícia, en incorporar les problemàtiques mediambientals, adaptant-se a les teories dels canvis d'entorn.

Al mateix temps, treballa la necessitat de lluitar contra una conducta consumista basada en l'hedonisme; consumisme voraç que acaba amb els recursos naturals de què disposem, reemplaçant el "*benser*" pel "benestar" de la majoria, substuint la satisfacció de les necessitats bàsiques (que és allò que hauria de garantir tot govern) per la satisfacció dels desitjos.

Per altra banda, adopta un postura de precaució quant a la ciència i els avanços tecnològics. Té en compte les oportunitats de progrés i emancipació que ofereixen dits avanços, per a les dones i altres grups, però també els riscos que comporta, tant per al projecte d'emancipació de la dona com per a la protecció de la natura.

En definitiva, els criteris que han de dirigir el diàleg inter-cultural de l'eco-feminisme il·lustrat seran la sostenibilitat, el nivell de violència exercida i els Drets Humans, amb especial atenció als de les dones, per ser els més ignorats transculturalment ¹¹⁶.

Aportacions de l'eco-feminisme a la sostenibilitat: Com a alternativa digna a la dominació patriarcal de la dona i de la naturalesa, hi ha la complementarietat home-dona i el respecte per les lleis de la natura. Respecte i cura en lloc de domini i explotació. Des de l'eco-feminisme de Shiva i des del nou paradigma de la sostenibilitat, es presenta una visió integradora de la realitat, que permet superar el dualisme.

115Puleo, Alicia. "Libertad, igualdad, sostenibilidad. Por un ecofeminismo ilustrado". Isegoría: Revista de Filosofía Moral y Política, 38. Universidad de Valladolid. 2008. p.43.

116Puleo, *op.cit.* p.57

Es proposen les solucions de conflictes des d'una visió més **integradora**: homes i dones incorporen valors que tradicionalment s'havien identificat només com a femenins: la intuïció, la capacitat d'alteritat, la cura del feble i desprotegit; ancià, nen, malalt o ciutadà d'un país en vies de desenvolupament i també les actituds corporatives, la tendència al concret, el petit i el local. Aquestes actituds "femenines", s'uneixen a un model de desenvolupament sostenible que contempla els límits dels sistemes i acaben sent l'essència del nou paradigma ecofeminista.

Els valors relacionats amb la cura i la protecció de la vida s'han associat històricament a les dones: s'ha catalogat el gènere femení de passiu perquè no entrava en les economies de mercat, perquè no produïa i perquè no estava associat amb actituds dominadores. Les actituds de cura i atenció de l'altre són actituds actives perquè pressuposen la iniciativa de sortir d'un mateix per servir l'altre. El servei desinteressat i humil associat a la compassió, és actiu perquè suposa un pronunciament i moltes vegades una renúncia voluntària a èxits. Aquestes actituds, que s'han vist com a passives per ser silencioses i ocultes, són actives quan són lliures i són constructores d'una civilització més humana.

El nou paradigma eco-feminista de la responsabilitat i de la cura, presenta un model alternatiu al model patriarcal, i té, principalment, aquests **postulats**:

- Els elements que es veien anteriorment com a oposats: raó/emoció, masculí/femení, esperit/cos, nord/sud... són vistos com a complementaris.
- Es valora la diversitat social, cultural i natural (biodiversitat).
- S'analitzen els problemes socials i ecològics d'una forma sistèmica i relacionats entre si.
- Apareixen ciències noves com l'ecoeconomia.
- Es difon el valor de la cura, de l'atenció del feble i l'indefens. Se substitueix la independència i l'autosuficiència per la interdependència.
- Es relativitza la cultura de l'èxit per abraçar la cultura de la felicitat.
- Es rescata el valor d'allò petit, d'allò descentralitzat, davant el poder d'allò gran.
- Es reconeix el valor intrínsec de tots els éssers vius.
- Se substitueix el model de progrés productivista per un model sostenible.
- S'és més conscient dels propis límits.
- S'ha d'emprar la ciència i la tècnica amb ètica.
- Es modifiquen els conceptes de desenvolupament humà, riquesa i qualitat de vida, des d'una perspectiva únicament material i econòmica, per altres que consideren el bé integral de la persona en totes les seves dimensions. Es tracta de valorar allò petit, divers, que no sempre produeix econòmicament. Reconèixer el valor ontològic de cada ésser humà, per cuidar-lo.
- La proposta és realitzar la tasca de valorar i cuidar la persona i tota la creació de forma compartida, els homes i les dones. Per tant, en el nou paradigma ambiental (que inclou totes les dimensions de la persona) es parla de corresponsabilitat familiar, social i ecològica¹¹⁷.

117 Albareda Tiana, Sílvia. "Ecofeminisme i sostenibilitat". *Temes d'Avui*. Post 17.2.2011. http://www.temesdavui.org/ca/revista/38/temes_de_portada/ecofeminisme_i_sostenibilitat (consulta: 11.3.2014)

La corrent de l'eco-feminisme apel·la a una auto-consciència com a espècie humana, en el sentit d'establir relacions més horitzontals entre home-dona i cultura-natura. Teresa Flores Bedregal reflexiona que: "(...) front a l'actual escassetesa de diversos recursos naturals, i amb la crisi ambiental que hem generat, deguda a sistemes de producció i consum depredadors, (...) s'ha de considerar com a part estructural dels processos socials la visió holística de l'eco-feminisme, i l'articulació dels nous enfocaments analítics, per tal de comprendre els condicionants involucrats en les relacions de gènere, i cap a on hauria d'apuntar la tercera ona del feminisme" ¹¹⁸.

Avui en dia, l'eco-feminisme compta amb milers de seguidor/es arreu del món, incloent a molts homes, cosa que ha donat lloc a certa contenció. A més, ha permès desenvolupar una rica literatura. La web eco-feminista <http://www.ecofem.org>, alberga més de 40 sites.

Tot i que algunes persones veuen l'eco-feminisme com esotèric o excèntric, d'altres l'entenen com a contrari a l'èmfasi feminista tradicional, en la promoció de les dones en les institucions de poder establertes (governos, grans empreses, militars), ja que busca enderrocar tals institucions. Els/les partidaris de l'eco-feminisme manifesten la llibertat front a l'opressió a través de l'activisme i la espiritualitat personal. Mercè Agüera Cabo planteja les hipòtesis, des de l'activisme, sobre la relació entre la dona i la natura: 1. les experiències (individuals) de la feminitat (en tant que assignacions, normes i símbols col·lectius) intervenen en el moment de conformar la nostra percepció, vivència i valoració de l'entorn, i que, per tant, poden filtrar-se en els motius que animen l'activisme de les dones; 2. "tenir cura" com a rol de la feminitat que permet interpretar l'activisme ambiental femení ¹¹⁹.

Així, els/les adeptes a l'eco-feminisme es converteixen en vegetarians, participen en rituals de la Nova Era, utilitzen el transport públic en lloc del vehicle privat, i es manifesten en contra de les armes nuclears. Els esforços de base duts a terme en nom de l'Eco-feminisme inclouen: la lluita durant deu anys del *Greenham Common Women's Peace Camp* en Anglaterra per eliminar míssils nuclears; la denúncia del *Lois Gibbs* del Love Canal, un emplaçament de vivendes en NYC, com a abocador de deixalles tòxiques; l'intent de Judi Bari per salvar els boscos de sequoies al nord de Califòrnia, que li suposà una discapacitat permanent en un atac amb cotxe-bomba sense resoldre; la transformació dels terrenys erms de *Bernadette Cozart*, un gueto de NYC, en jardins; i la fundació del Moviment Cinturó Verd, per la keniana Wangari Maathai, una organització de dones i xicalla, que plantà més de deu milions d'arbres, produint ingressos per a 50000 persones com a conseqüència.

118 Flores Bedregal, Teresa. *Comunicación para el desarrollo sostenible*. Plural editores. La Paz, Bolívia. 2002.

119 Agüera Cabo, Mercè. "L'activisme femení en conflictes ambientals. Reflexions en clau feminista i apunts per a la gestió del medi". En *Documents d'anàlisi geogràfica*. 51. 2008. ps.13-37.

“La singular contribució de l’eco-feminisme en aquest punt de la història és la fusió i popularització de saviesa antiga i moderna”.

Són les paraules de Matilda Joslyn Gage, activista dels drets de la dona del segle XIX, i eco-feminista abans d’encunyar-se el terme; cita evidències arreu del món en què el descens lineal fou a través de la mare (tribus d’Àfrica i Amèrica, els antics licis i egipcis). En el seu assaig, *The Matriarchate; or Woman in the Past*, escriu: *“La fase primerenca de la vida familiar era totalment dependent de la dona, principal factor; l’home sols té lloc com a fill o dependent (...) La vida social, política i religiosa era tota harmonia sota la idea de la dona com a poder primigeni. El matriarcat existí molt abans que el patriarcat; la mare governava la família i la tribu, l’Estat i la Creença, a través de llargs segles en què es desconeixia al pare”.*

Rosemary Radford Ruether, qui escrigué un dels primers llibres sobre Eco-feminisme, *New Woman, New Earth* (Seabury Press, 1975), explica que durant els temps pre-hebraics, les tasques desenvolupades per les dones (cuidat dels fill/es i recol·lecció d’aliments) s’identificaren amb la natura, i així foren menyspreats pels hòmens. El treball masculí (matança d’animals, guerra i neteja de camps) era més prestigiós, i els permeté més temps per a l’oci. *“Aquesta és la base social principal de la monopolització masculina de la cultura, amb què els hòmens acompleixen els seus privilegis d’oci, el prestigi superior de les seves activitats, i la inferioritat de les activitats associades amb les dones”*, escriu Ruether en l’assaig *“Ecofeminism”*, re-editat extensament en Internet. Afegeix que: *“Defineix la natura com una realitat inferior i separada del ‘home’, en lloc de nexa en què la Humanitat està intercalada inseparablement (...) Un desenvolupament històric crític fou la creació de l’agricultura d’arada, en què els hòmens van junyir als animals per obligar-los a treballar. El següent pas fou fer la guerra, matant als hòmens i esclavitzant a dones i a xiquet/es. Civilitzacions posteriors desenvoluparen encara més aquest afiançament de dona i natura no com entitats vivents autònomes, sinó com a coses per ser ‘conquerides, apropiades i finalment destruïdes’. El resultat ha sigut la crema de les dones en fogueres, com a bruixes, l’imperialisme, l’explosió demogràfica, la contaminació i l’esgotament de recursos naturals. La solució és reafirmar la superioritat de la Natura”*, escriu Ruether.

Ampliant els temes de Ruether, des de l’Índia, està Vandana Shiva, física activista ambiental i escriptora. Shiva, entre les eco-feministes més conegudes avui en dia, surt a sovint en els medis per les seves franques opinions sobre temes diversos (expansió de les cadenes de menjar ràpid, les patents i el tractament decent dels pacients sotmesos a teràpies intensives). Ha estat involucrada amb el moviment *Chipko* (que significa “abraçar”), en què les dones indígenes de l’Himàlaia interposaren, amb èxit, els seus cossos entre els arbres i les destrals dels llenyataires, impeding que els boscos foren destruïts. Shiva emfatitza la importància de preservar la vida, des de nocions femenines, per sobre de la necessitat masculina del desenvolupament i la conquesta. A més, es compromet a la lluita contra el “robatori” de la intel·ligència i creativitat de la Natura d’altres cultures.

Chris King, professor de Matemàtiques en la *University of Auckland*, en Nova Zelanda, també aborda la qüestió de la biodiversitat. És un home notable, declarat com a eco-feminista, junt als filòsofs americans Jim Cheney i John Clark. Els estudis de King sobre la teoria del caos, combinats amb una creixent consciència durant la guerra freda per la possibilitat d'un holocaust nuclear, el portaren al seu despertar eco-feminista. Junt amb Jane King, portaren a terme una gira mundial per promoure les seves nocions eco-feministes.

Siguen quines siguin les seves diferències, interessos o tendències, els/les eco-feministes estan d'acord en què és moment d'actuar per canviar les coses. Wenzel suggereix: menjar menys carn, alliberant espai, aigua i vegetació; unir-se a les organitzacions i pressionar als polítics a prendre decisions ecològicament saludables; També posa l'accent en el pensament i l'**acció**. *“Tal vegada si recordem la nostra connexió ecològica amb el cosmos, podrem re-descobrir el que Ruether anomena ‘una profunda espiritualitat...en la nostra consciència’ ”*. I Ruether re-afirma que: *“Per canviar el món (...) necessitem la cooperació en equip d'historiador/es culturals, científic/ques de la Natura i economistes socials, qui compartisquen l'interés per la interconnexió entre la dominació de les dones i l'explotació de la Natura. Necessitem visionari/es amb capacitat per imaginar un nou sistema socio-econòmic i una nova consciència cultural, que recolzen les relacions de reciprocitat, en lloc del poder competitiu. Per a açò, necessitem poetes, artistes, organitzador/es revolucionari/es, per encarnar més relacions que donen vida en la nostra consciència cultural i sistema social”*¹²⁰.

120Pincus, Roy. “Uprooting the Patriarchy”. En *WIN magazine*. 2001.
<http://www.wloe.org/Uprooting-the-Patriarchy.435.0.html> (consulta: 11.3.2014)

2.4 Bibliografia i URLgrafia

i.

Bürger, Peter. *Teoría de la vanguardia*. Península. Barcelona, 1997.

Crow, Thomas, *El esplendor de los sesenta. Arte americano y europeo en la era de la rebeldía 1955-1969*. Akal. Madrid. 2001.

Del Río, Victor. "El concepto de neovanguardia en el origen de las teorías del arte postmoderno". En VVAA, *Octavas falsas. Materiales de arte y estética 2*. Luso-Española. Salamanca. 2006.

Foster, Hal. *El retorno de lo real. La vanguardia a finales de siglo*. Akal. Madrid. 2001.

Lacy, Suzanne. *Having It Good. Reflections on Engaged Art and Engaged Buddhism*. En: Buddha Mind in Contemporary Art. Jacquelynn Baas & Mary Jane Jacobs (eds.) University of California Press. 2004.

Lippard, Lucy. "Sweeping Exchanges: The Contribution of Feminist to the Art of the 1970's". Art Journal 30, tardor/hivern 1980.

Lozano Bartolozzi, María del Mar. *Wolf Vostell*. Nerea. 2000.

Robertson, Kirsty. "Rebellious Doilies and Subversive Stitches". En Buszek, Maria Elena. *Extra/Ordinary: Craft and Contemporary Art*. Duke University Press. 2011.

ii.

Ardenne, Paul. *Un arte contextual. Creación artística en el medio urbano, en situación, de intervención, de participación*. Cendeac. Murcia. 1962.

Castillo Condori, Júlia. "El arte como transformación social". Ponència dintre de les Jornades organitzades en la Facultat de Filosofia de la Universitat de València. 11.12.2012. (apunts propis)

Dorfles, Gillo. *El devenir de las artes*. Breviarios, Fondo de Cultura Económica. México. 1963.

iii.

Agüera Cabo, Mercè. "L'activisme femení en conflictes ambientals. Reflexions en clau feminista i punts per a la gestió del medi". En *Documents d'anàlisi geogràfica*. 51. 2008.

Braidotti, Rosa. *Sujetos nómadas*. Paidós. Argentina, 2000.

Flores Bedregal, Teresa. *Comunicación para el desarrollo sostenible*. Plural editores. La Paz, Bolívia. 2002.

Gray, Anne. "Learning from Experience: Cultural Studies and Feminism". En Jim McGuigan, ed., *Cultural Methodologies*. Sage. Thousand Oaks, CA. 1997.

MacDonald's, Anne L. *No Idle Hands: The Social History of American Knitting*. Random House of Canada. Toronto. 1988.

Martínez-Collado, Ana. Tendenci@s. *Perspectivas feministas en el arte actual*. CENDEAC. Murcia. 2008.

Puleo, Alicia. "Libertad, igualdad, sostenibilidad. Por un ecofeminismo ilustrado". *Isegoría: Revista de Filosofía Moral y Política*, 38. Universidad de Valladolid. 2008.

Rutt, Richard. *A History of Hand Knitting*. Interweave Press. Loveland, CO. 1987.

Wenzel, Lynn. *Genesis II: An Ecofeminist Reclamation Project*. CHOICES Women's Medical Center, Inc. 1998.

URLgrafia

i.

Viquipèdia: "Wolf Vostell"

ii.

Arnal, Mariano. "Mirar". *El Almanaque*. <http://www.elalmanaque.com/lexico/mirar.htm> (consulta 24.4.2013)

Bandopadhyaya, Anu. *Bahuroopi Gandhi*. G.R. Bhatkal Ed. Bombai. Índia. 1964. <http://www.mkgandhi.org/bahurupi/chap13.htm> (consulta: 18.7.2014)

D.P. "Symbol Charkha". *Desperado Philosophy*. Post: 5.11.2013. <http://desperadophilosophy.net/tag/symbol-charkha/> (consulta: 20.7.2014)

Luckhurst, Karen. "Knitting and needlework: relaxing hobbies or seditious activities?". *The Guardian*. Post: 9.4.2014. <http://www.theguardian.com/theobserver/she-said/2014/apr/09/knitting-and-needlework-relaxing-hobbies-or-seditious-activities> (consulta: 12.4.2014)

iii.

Aguinaga, Margarita; Lang, Miriam; Mokrani, Dunia; Santillana, Alejandra. "Pensar desde el feminismo: críticas y alternativas al desarrollo". *Más allá del desarrollo*. Ed. Rosa Luxemburg/Abya Yala. México. 2012. http://www.fisyp.org.ar/media/uploads/libro_mas_alla_del_desarrollo.pdf (consulta: 11.3.2014)

Albareda Tiana, Sílvia. "Ecofeminisme i sostenibilitat". *Temes d'Avui*. Post 17.2.2011. http://www.temesdavui.org/ca/revista/38/temes_de_portada/ecofeminisme_i_sostenibilitat (consulta: 11.3.2014)

Pincus, Roy. "Uprooting the Patriarchy". *WIN magazine*. 2001. <http://www.wloe.org/Uprooting-the-Patriarchy.435.0.html> (consulta: 11.3.2014)

Radicalesbians. "The Woman-Identified Woman". *Documents from the Women's Liberation Movement*, Special Collections Library, Duke University. Text complet: http://library.duke.edu/digitalcollections/wlmpc_wlmms01011/ (consulta: 11.3.2014)

WLOE (*Women and Life on Earth*). "What is ecofeminism?". <http://www.wloe.org/what-is-ecofeminism.76.0.html> (consulta: 15.3.2014)

SEGONA PART

**INTEGRACIÓ I TRANSFORMACIÓ SOCIAL.
PROPOSTA ARTÍSTICA**

SEGONA PART

Després d'haver introduït el moviment Artesivista (Craftivista), i definit el marc històric d'influència, intentem al llarg d'aquest segon bloc, analitzar el paper de les artesanies en la possibilitat d'integrar i transformar àmbits socials diversos. La ret és un dels elements fonamentals en les pràctiques artesivistes. Per això, en el primer capítol estudiem la importància de les TIC (Tecnologies de la Informació i la Comunicació), les quals han permès ampliar les fronteres de pràctiques com el Teixir cap a nous espai en línia i foralínia. Un segon capítol li segueix, per especificar les tipologies artesivistes i els projectes. Més endavant, en el tercer, ens aproximem a la vessant humana i social del moviment, per finalitzar amb un quart i últim capítol que recull la vessant ecològica, la del re-ús del «detritus» urbà per generar propostes de transformació.

La conferència "*Craft and Social Change*" (Artesania i Canvi Social), organitzada pel *Norwegian Crafts* en la *Toynbee Hall* en Whitechapel, Londres (2013), va tenir un enfocament ampli i ambiciós, versant sobre com les artesanies poden afectar a una "revolució suau" dins de les societats. A més de parlar de la campanya social contra la pobresa i la injustícia, es va discutir l'actual canvi des d'estructures i processos "de dalt cap avall" (*top-down*) cap a una cultura "DIY" i unes economies més generoses i dignes. També es va parlar sobre l'artista-creador que lluita per tornar a participar en el procés d'elaboració.

En un ampli mercat digital, que sembla operar principalment per conduir el preu de tot a zero, viure de l'artesanía és difícil, però no només financerament. Irònicament, la proliferació de plataformes en Internet pot fer que hom es senta encara més aïllat/da, i les arts i productes artesanals menys visibles.

Els/les artistes, per descomptat, sempre han lluitat amb el mercat, i amb més freqüència que d'altres treballs per arribar a fi de mes. Per exemple, en treballar per a una campanya d'ONG per a la justícia social, l'entorn de campanya pot ser d'un ritme ràpid, amb l'èmfasi en la "acció", vigoritzant, a l'hora que esgotador, amb tothom ocupat amb estratègies de planificació, i desitjant sortir i dirigir-se als diputats locals.

Sara Corbett va parlar del seu *Craftivist Collective*, i sobre com vol ralentir les coses i adoptar un enfocament més reparador. El seu objectiu principal és utilitzar les activitats artesanals per involucrar a les comunitats marginades, sensibilitzant entorn de temes socials a través de campanyes de guerrilla impregnades d'un procés suau i sense amenaces.

L'Artesivisme (Craftivisme) tracta de fomentar el compromís social sense haver d'estar en lluita constant. Els seus *stitch-ins* de protesta són petites intervencions "silencioses" que recorden a la gent sobre les injustícies socials, deixant que l'individu participe si així ho desitja. Ningú hauria de tenir cap dubte sobre el poder d'aquest enfocament. Per exemple, en la conferència es va parlar del "*Craftivist Jigsaw Project Stitch-in*", projecte consistent en un cobertor gegant compost per peces de *patchwork*, amb 700 missatges cosits en ell, en suport de la campanya contra la fam "*Save the Children's Race*", aleshores de gira pel Regne Unit. L'objectiu era posar la fam en el cim de l'agenda del G8 (l'edredó es va mostrar en Hyde Park el dissabte 08 de juny de 2013, i va reunir a centenars de milers de persones en suport del seu missatge)¹. Cada cop més, el moviment Artesivista té gran projecció internacional, en llocs tan llunyans com Los Angeles, Vancouver o Melbourne.

Referent a la lògica *slow* que comporta la pràctica de les artesanies, Janis Jefferies, acadèmica capdavantera en el llenguatge i política dels tèxtils i les tecnologies de les arts digitals, va sostenir en la conferència que encara es necessita fer un munt de treball en la reconfiguració dels nostres sistemes de coneixement i valors, sobretot en relació amb els límits entre la llar, l'individu i les plataformes globals que són producte de l'era digital. A això s'haurà d'enfrontar l'Artesivisme, ara que està adquirint tan ampli abast. A més dels *stitch-ins*, està arribant al públic amb diferents esdeveniments i a través de projectes amb grans corporacions com la *Tate* i *Instagram*, i revistes com *Company* i *Rewind*.

És una pràctica dialògica "lenta" que sembla sostenir el gir cap a l'artesanía i el DIY com una estratègia alternativa de pensar i de viure. Una vegada més, aquesta lògica "lenta" es basa en la història: l'*Slow Food* i el moviment dissidents de la dècada de 1980. És un enfocament rebutjat com antiquat i enganyós per Helen Carnac, comissària de projectes tals com l'exposició itinerant "*Taking Time: Craft and the Slow Revolution*" (2009) i l'exposició en línia "*Making, Unmaking, Repair and Repetition*" (2010). Ella prefereix un mètode més reflexiu, on es reconeixen els coneixements i experiències en un diàleg permanent, exemplificat en materials, històries i processos, perquè les comunitats puguin connectar en lloc de lluitar dins de pràctiques tradicionals singulars i solitàries. Aquesta connexió es converteix en una línia de foc a través de la qual l'artesanía pot mobilitzar hom en nombroses i diferents maneres de funcionament.

La transformació personal de Sara Corbett, del *Lonely Craftivist* a la fundació de l'internacional *Craftivist Collective* sembla encarnar aquesta mateixa idea. Des de connexions laterals, fins a modes més profunds, més significatius, a través de petits passos, senzills i assolibles que qualsevol pot fer. La intimitat dels cercles de costura (*sewing circles*) ha crescut i establert ponts: des de petits encontres de conversa cap a la participació pública efectiva amb el poder de mobilitzar a les audiències globals ².

1 VVAA. "#imapiece of the IF Hyde Park event 8th June-are you?" *Craftivist Collective*. Post: 4.6.2013. <https://craftivist-collective.com/blog/2013/06/imapiece-of-the-if-hyde-park-event-8th-june-are-you/> (consulta: 26.3.2014)

2 Mangion, Sharon. "Craftivism: making things happen, slowly". *Arts News*. Post: 5.6.2013. <https://www.a-n.co.uk/news/craftivism-making-things-happen-slowly> (consulta: 11.3.2014)

país: **Regne Unit**

nom projecte: *Wellmaking Craftivist Garden*
(instal·lació)

_creador(e)s: Sarah Corbett; col·lectiu: *Craftivist Collective*;
col·laboren: Falmouth University; Arts for Health and Voluntary Arts

dates: gener de 2015

ubicació: Regne Unit: gira

enfocament comunal
(*focus):

objectiu (*target): animar a les persones a pensar sobre la natura del benestar, utilitzant l'artesania com a eina de reflexió

financia: Arts & Humanities Research Council

materials: tot tipus de tèxtils

tècniques: teixit amb croxé, punt de calça i costura

dedicació: 6 mesos

obra:

#wellMAKING
Garden

2015

algunes de les 750 flors amb que culminen el projecte
foto: Jonathan Cherry

Els tres elements del benestar, brodats sobre una flor de tela.
Peça elaborada per Sarah Corbett, per al video de llançament del projecte.
foto: tomalprice.com

descripció: El projecte “#wellMAKING Garden” demostra el desig del públic per les activitats significatives. Un projecte de 6 mesos de durada, realitzat durant uns 50 **stitch-ins** al llarg del Regne Unit, culmina amb més de 750 flors teixides amb croxé, punt de calça i costura.

[2] El projecte es va llançar oficialment en juliol de 2014, i és una col·laboració entre: *the Craftivist Collective, Falmouth University, Arts for Health Cornwall & Isles of Scilly and Voluntary Arts*; i és un projecte *Connected Communities* finançat pel *Arts and Humanities Research Council*.

La doctora Fiona Hackney, Professora associada de *Design Cultures & Community Engagement*, en la Falmouth University, destaca:

“Com a investigador/es, sabem que l’artesania encoratja una major cooperació social, millora el benestar i genera noves idees sobre la societat. No sabem, no obstant açò, prou sobre com succeeix açò. Craftivist Garden és un projecte participatiu que promou el canvi i evidència els complexos valors i beneficis associats a l’elaboració de benestar. Fa una important contribució a la recerca actual sobre les comunitats, la pràctica creativa i la salut”.

Jayne Howard, Directora del *Arts for Health Cornwall & Isles of Scilly*, diu:

“Molts dels nostres projectes se centren en la pràctica artesanal perquè hem observat, una vegada rere d’altra, com la immersió en fer alguna cosa té enormes beneficis per a les persones que estan passant per desafiaments per a la salut i el benestar. No es tracta només de distraure’s dels desafiaments, sinò en cercar noves formes d’explorar-se a si mateix, i la creació de noves formes de pensar i gestionar aqueixos desafiaments a través de l’artesania i la creació”.

Betsan Corkhill, fundadora de *Stitchlinks* i membre del panell assessor del *Craftivist Garden*, diu:

“Els relats en els nostres estudis demostren que la creativitat és molt important per al benestar, per a la flexibilitat psicològica i per a la capacitat d’una persona per a manejar problemes de la vida. Si es pensant creativament, tens més opcions que t’ajuden a resoldre un problema. Sovint, quan les persones s’emmalalteixen la seua capacitat creativa s’apaga perquè estan massa centrades

en la seua malaltia; fins i tot l'estrès en el treball pot fer açò perquè hom està centrat en el que va malament. Qualsevol cosa que se centra en la capacitat creativa és útil i sanador”.

Daniel Carpenter, Coordinador del *Voluntary Arts*, diu:

“El Craft és més que un passatemps o una excusa per a reunir-se: proporciona un espai compartit i un llenguatge comú amb el qual situar-nos dins de la societat i arribar a un acord amb els reptes que se'ns presenten”. [2]

Tal com l'OMS (Organització Mundial de la Salut) contempla el “contribuir a la societat” com un dels camins cap al benestar, els/les organitzador/es van animar a les persones a pensar com podria ser la millor versió d'ell/es mateix, amb la finalitat de fer del món un lloc millor. L'Oms defineix “benestar” sota tres premisses fonamentals: 1. Adonant-se'n del propi potencial (sense comparar-se amb cap altre o tractar de ser altra persona); 2. Lidiant amb l'estrès diari (les petites coses que ens afecten cada dia); 3. Contribuint de manera productiva a la societat (sense centrar-se únicament en la pròpia salut física i mental).

Els comentaris reunits a través d'un app específica, i pels esdeveniments celebrats al llarg del país, el projecte fou aclaparantment positiu, amb participants que informaren dels nombrosos beneficis amb la seva experiència craftivista:

“Aquest projecte m'ha ajudat a involucrar a altres persones en l'artesania i amb l'activisme. És útil tenir una ‘cosa’ que fer mentre es parla. Et dona temps de reflexió”.

“Crear em va donar la confiança per a fer el canvi en mi mateix(a) i en la societat que m'envolta”.

“El Crafting m'anima a no comprar roba barata realitzada sota l'explotació, perquè valore el temps i esforç que els treballadors han dedicat, més que els baixos preus que es cobren per alguns articles de moda”.

“Abans d'aquest projecte no vaig pensar en com l'artesania contribueix a la societat. Ara m'adone dels molts nivells diferents que pot tenir, d'impacte, i com ens comuniquem entre si a través de l'artesania. L'artesania, l'art poden trencar les barreres socials”.

“Mentre estava fent la flor vaig pensar molt sobre la connexió entre les flors o les plantes i el desenvolupament humà. Només ens adonarem del nostre potencial si estem en el tipus de sòl adequat”.

En Aldgate East, Londres, es va celebrar l'exposició floral, amb l'assistència de més de 70 persones, qui acudiren a veure i escoltar les xarrades sobre el projecte, de la mà de: John Mahon, director del *Learning & Talent* del Craft Council, i George McKay, professor d'estudis mediàtics en la East Anglia University. La vetllada va finalitzar amb un debat grupal, on molt/es dels reunit/des van expressar el seu interès perquè el projecte continue. Hi ha planificats esdeveniments amb la gira pel Regne Unit de la instal·lació floral, així com grups creant les seves pròpies versions.

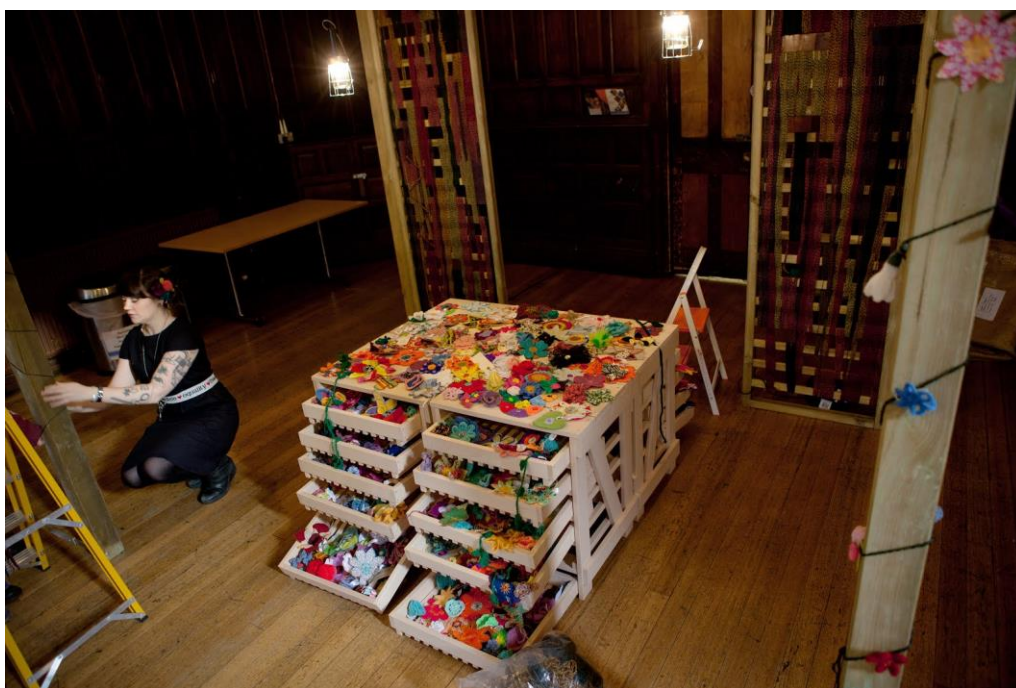
L'organitzadora i fundadora de *Craftivist Collective*, **Sarah Corbett**, digué:

*“El Craftivisme uneix a les persones i ens dona un propòsit. Hem comptat amb tot tipus de persones involucrades: joves, homes, dones, *bloggers, *crafters, activistes, organitzacions no governamentals, galeries, grups comunitaris. Açò demostra que la gent realment vol art amb significat i propòsit. Els encanta l'artesania, però també els encanta usar l'artesania com una eina per a reflexionar críticament sobre la forma en què podem contribuir a fer del món un lloc millor. Les persones van portar el projecte al seu propi terreny, amb aquest esperit de pensament crític. Serà emocionant, ara que les persones tenen les eines, veure com continuen creixent i desenvolupant allò que hem iniciat...junt/es”.*

Aldgate East,
Londres.

Instal·lació floral

Gener 2015

a l'esquerra de la imatge, Sarah Corbett decora les vigues de fusta del saló

En la pàgina web del projecte [1], el descriuen:

Volem que cada flor et represente com una flor florent en el nostre jardí (que al seu torn representa la societat), i el temps que t'ha portat a pensar profundament sobre benestar per a tu i els altres. També hem creat una aplicació per a arreplegar les teues respostes privades a les nostres preguntes, per a després presentar-ho al "All Party Parliamentary Group" (APPG; Grup Parlamentari de Tots els Partits) en l'Art & Health, al gener de 2015, per a proporcionar evidència del poder que té l'artesanía per millorar la nostra societat. I ens encantaria que t'unires al nostre #wellMAKING Garden Party al gener, quan es confirme.

Ens emociona poder comptar amb un mapa virtual del jardí, gràcies a una app que ens permet, a tohom al llarg del Regne Unit, pujar fotos del propi treball i localització, per mostrar l'elaboració de cada flor, junt amb altres, en el nostre jardí comú.

url/publicació: [1] <http://craftivist-collective.com/wellmaking>

Flickr: "Craftivist collective", "Wellmaking Craftivist Garden Party"

[2] *Youtube*: "Join our 2014 Craftivist Garden #wellMaking Project". publ. 15.7.2014
<https://www.youtube.com/watch?v=8NYqMy1dj0k>

Recordem els encontres per filar del segle XVIII, en Amèrica (*spinning meetings, spinning bees*): es re-produïen en l'actualitat amb variables: són els coetanis cercles teixidors (simplement), i cercles revolucionaris teixidors. En ells, les discussions i/o diàlegs polítics hi són presents, mentre s'elaboren articles, bé per a vestir als éssers pròxims, bé per a abillar l'entorn amb les intervencions, i de conscienciar sobre els usos i possibles, i fins i tot necessàries, transformacions, tant dels espais com de les relacions amb els mateixos, amb els artefactes i entre les persones. Les propietats terapèutiques, en dedicar-se a la labor manual, s'uneixen al paper actiu de cada ciutadà/na en el seu entorn immediat. L'entrega en *pro* del cuidat i del bé comú expressen i demostren models i propostes d'habilitats culturals, entreteixen rets més humanes, a les quals se'ls afegeix ara la capacitat tecnològica de la ret virtual, i de totes les ferramentes que proporciona la *World Wide Web* per expandir les fronteres de l'art i de les artesanies, d'aquest moviment i de moltes altres iniciatives ciutadanes que van desvetllant-se al llarg dels capítols i apartats d'aquest segon bloc. Rets físiques, rets virtuals, connexions múltiples, riques i enriquidores, dibuixen l'espectre de fascinants transformacions que comencen a vore la llum d'un canvi gradual i exponencial.

Cercles teixidors amb cent anys de diferència

Dones teixint en Berlín durant la 1GM, entre 1914 i 1915. Font: fabrics-store (Greer)

Knit-together celebrat en el *EtsyLab* de Berlín, durant el taller d'artesanía *Strickenbar*, juliol de 2011.
Foto: © ChaneyKwak

3 La importància de les “TICs” i la ret en el craftivisme

“La ret intensifica i amplifica els trets propis d’una cultura que es construeix a sí mateixa i als subjectes que la formen, utilitzant la virtualitat”³

Per iniciar aquest apartat ens centrem en la relació [actual] entre craft i tecnologia 2.0., i en la possibilitat d’englobar algunes de les pràctiques artesivistes sota l’expressió *digital knitting*⁴. A més, prenem com a referència alguns passatges d’un text important en aquesta recerca, les argumentacions del qual re-orientem cap a l’àmbit que ens interessa, el de les artesanies amb una vessant activista, i no solament d’oci (que també). Destaquem com la ret ha variat les nocions d’espai, temps, i fins i tot les relacions interpersonals i ambientals.

Rachel Beth Egenhoefer, *Knit negotiation*, 2004. Foto: ©Rachel Beth Egenhoefer.
Rachel Beth Egenhoefer enllaça patrons de teixir amb codi informàtic, transforma cables *ethernet* en peces de roba, i fins i tot ofereix artesanía per a Nintendo Wii.

3 Carrillo, Jesús. *Arte en la red*. Cátedra. Madrid. 2004. p.126.

4 Orton-Johnson, Kate. “Knit, purl and upload: new technologies, digital mediations and the experience of leisure”. *Leisure Studies*. 33-3. 2012. p.2.

En l'última dècada, els discursos artístics s'estan actualitzant, amb la presència de noves manifestacions: ha hagut un **ressorgiment** de l'interés en fer punt com a forma d'oci i d'activisme. Emergeixen nous emplaçaments públics, on participar del **teixir**; es celebren nous esdeveniments des dels grups *Stitch n Bitch* i els cercles *pub knitting*, fins als festivals i encontres de la fibra. Junt amb aquest renaixement, hi ha una presència creixent de *knitters* i *crafters* en la web i les xarxes socials, amb *blogs* i *podcasts*, tot connectant una comunitat global de teixidor/es, i proporcionant recursos i recolzament ⁵. Avui en dia renaix l'afany per la **participació** del/la espectador/a, amb característiques renovades. L'ús de medis electrònics en l'art constitueix un nou element estètic, que parteix de l'experimentació, la coexistència d'espais reals, virtuals i la col·laboració a través de les xarxes. *"Allò virtual no sols modifica les nostres representacions de la vida, sinó que la transforma"* ⁶. Els i les artistes qui treballen actualment amb les ferramentes del seu temps combinen tecnologies d'allò visible i invisible, configurant entorns en què les fronteres espacials desapareixen, en part, en favor de la globalització tecnològica i la **col·laboració** a través de les xarxes. *Els nous medis(...) potencien l'intercanvi de molt(e)s amb/cap a molt(e)s, de manera que tot(a) receptor(a) és hipotètic(a) transmissor(a), que té de nou a la col·lectivitat en conjunt com a potencial recipient d'un missatge*⁷.

Emergeix una nova estètica com a resultat de la sinèrgia de nous elements no formals. *"Queda clar que, amb el pas dels anys, cada cop més persones viuran, interactuaran i treballaran entre els espais de dins i fora de l'ordinador: l'expansió de les comunicacions i la tecnologia de la 'telepresència' donaran lloc a noves formes d'Interface entre humans, plantes, animals i robots"*. La creativitat del/la artista, ara més col·lectiva que abans, s'orienta cap a la construcció d'altres narratives, alternatives als models tradicionals, narratives no-lineals, en la definició de l'espectador/a com usuari/a-creador/a. Tot gràcies a la relació i participació entre praxis artística i noves tecnologies, que ha portat a modificar substancialment paràmetres fins ara inamovibles, com el suport de l'obra en sí i per a sí. Les noves formes artístiques usen la tecnologia per a suggerir un nou concepte del potencial humà, que s'expandeix més enllà de les barreres espai-temporals d'abast de la presència humana en temps real ⁸.

5 Exemples notables són: *knit on the net* (<http://www.knitonthenet.com/>); *knitcast* (<http://www.knitcast.com/>); i *yarn-harlot* (<http://www.yarnharlot.ca/blog/>).

Stitch'n Bitch, fundat per Debbie Stoller, en *Bust* (<http://www.bust.com/>) ha engendrat pubs/cercles socials de teixir a nivell global, incloent la filial de Londres "*stitchInd*" (<http://www.stitchInd.com/>)

6 Quéau, P. "La presencia del espíritu". En *La revolución digital. Individuo y colectividad en el ciberespacio*. Revista de Occidente. Alianza Editorial, Madrid. Nº 206. juny 1998.

7 *Op.cit.* Carrillo.p.24.

8 Robles Reinaldos, Gerardo. *Investigación artística. Propuestas de entorno y participación*. IVAC y tiempos de acción paralela. Ed. Visión Libros. Madrid. 2008. ps. 54-55.

Obra de l'artista Kosuke Tsumura, mostrada en la exposició *MODE less CODE*, en la Nanzuka Gallery de Shirokane (Tokyo), en febrer de 2010. font: *Trendhunter*.

L'expressió tecnològica de l'artesanía manifesta conceptes innovadors i empenta les fronteres. L'artesanía i el teixir envaeixen ja no sols en els espais del carrer, o de la ret, sinó que també s'insereixen en els àmbits institucionals de museus i galeries. Com Kosuke Tsumura, molt/es artistes utilitzen el teixir per donar forma a les seves idees, i expressar altres modes d'aplicació tradicionals cap a horitzons contemporanis. Tsumura renuncia als materials habituals i decideix teixir amb tot tipus de cables (des de regletes d'endolls, als cables d'iPod o d'*ethernet*)⁹, com a forma de reciclatge, traduint *gadgets* en desús en noves formes d'ecoart.

9 Young, Meghan. "Kosuke Tsumura Weaves into the 'MODE less CODE' Exhibition". Post: 23.2.2010. <http://www.trendhunter.com/trends/kosuke-tsumura> (consulta: 2.10.2013)

L'experiència del teixir prolifera ara a través de múltiples *sites* (medis de comunicació), *liveworlds* i circuits de consum. Aquesta expressió tecnològica del "craft" proporciona una interessant juxtaposició per explorar els significats i pràctiques d'un oci mediat. Per això, analitzem com les tecnologies 2.0 estan oferint als/les usuari/es **nous modes de pensament** i dedicació amb la creativitat que, al mateix temps, són una part constructiva i plaent de la pràctica.

Introduïm aquesta experiència del teixir amb una iniciativa que enllaça i visibilitza l'activitat teixidora amb l'animació, els blogs i els buscadors. Es tracta del *Doodle* de la dissenyadora Julie Adore:

artista: Julie Adore

obra:

Doodle
(14 Juliol)

imatge cortesia de Julie Adore

data: Juliol 2014

materials/tècniques: croxé; Photoshop

ubicació: Web (motor de recerca de Google)

enfocament: Festa Nacional del 14 de Juliol

objectiu: difondre els treballs d'artistes i animador/es creatiu/ves

financia: Google

dedicació: 1 hora amb ganxet, 5 hores per a l'animació

descripció: Per primera vegada, amb motiu de la festa nacional, Google es pren la iniciativa de proposar a algú extern a l'empresa per fer un Doodle, l'apropiació indeguda del logotip de la marca, a la pàgina principal del motor de recerca. I la data no va ser triada a l'atzar: el dia de la Festa Nacional del 14 de juliol. La blogger i dissenyadora francesa, **Julie Adore** és responsable d'aquesta animació molt infantil, realitzada amb ganxet.

"Han passat vuit anys des que al meu blog parle d'oci creatiu; al principi vaig pensar en una imatge, però mentre realitzava una gran quantitat de croxé, finalment em vaig decidir a fer el Doodle amb aquesta tècnica (...) quan li vaig parlar del 14 de juliol a la meva filla de 7 anys, el primer que va esmentar van ser els focs artificials, així que vaig pensar que anava a reemplaçar la lletra "O" de Google per això. També vaig decidir substituir la lletra "L" per la Torre Eiffel ", explica Julie Adore.

Després d'algunes discussions amb l'equip de Doodle (una dotzena de persones a la seu de Google en Mountain View, Califòrnia), va decidir utilitzar una circumferència en lloc d'una "O" i focs artificials al voltant de la Torre Eiffel.

"Després vam disposar tots els elements en un fons blanc, amb el meu espòs, i van ser retallats en Photoshop per dissenyar el GIF animat que es troba a la pàgina principal de Google avui. Tot em va prendre una hora amb el ganxet i unes cinc hores per al muntatge, però jo no domino Photoshop", va somriure Julie Adore.

Google França explica per què van triar Julie Adore per a Doodle: *"Havíem vist que porta prop de tres anys en Google+ com a influència en el camp de l'oci creatiu. Quan algú de l'equip ho proposà, ens va encantar el seu treball i se li va contactar ràpidament"*, diu un portaveu de la companyia.

I no hi ha diners involucrats en aquesta col·laboració. Julie ho justifica així:

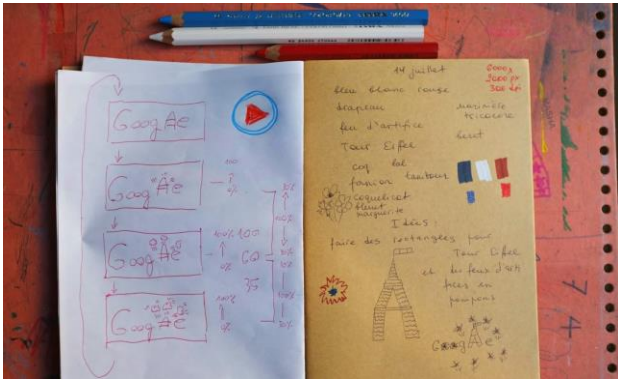
"Em vaig sentir molt afalagada: que Google m'oferira això és una manera d'entrar en la història com la primera col·laboració externa en Google per a un Doodle. Sóc rusa i visc a França des de fa dotze anys, que és un país que ame, em sent afalagada i orgullosa.

La blogger, òbviament, serà citada en la pàgina principal de Google del seu motor de recerca, amb la finalitat de garantir una exposició significativa i donar a conèixer el seu treball. *"Però també em dic que si el president es connecta a Google avui, sabrà que vaig ser jo qui va fer el Doodle 14 de juliol."* Una recompensa més que suficient per a Julie Adore.

Tot i que aquesta és la primera vegada que Google utilitza a algú de fora a fer un gargot francès, l'operació ja s'havia dut a terme, però d'una forma completament diferent. Doodle 4 fa possible que els estudiants, des de l'any 2010, proposen els seus propis gargots. Una clau per als guanyadors: la difusió dels seus treballs a la pàgina principal del lloc, i també una subvenció de fins a 50 000 dòlars (més de 36.000 euros) per finançar els seus estudis.

url/publicació: <http://www.metronews.fr/high-tech/doodle-du-14-juillet-decouvrez-le-making-of-de-l-animation-google/mngk!iMcbuxYCCrEY/> (consulta: 14.7.2014)
<http://julieadore.blogspot.com.es/2014/07/julie-adore-doodle-de-google.html>

Doodle, 14 Juillet 2014

Les xarxes socials ofereixen la possibilitat d'incrementar les formes d'interacció social, permeten ampliar la xarxa d'amistats i de contactes professionals, fins i tot traspassant fronteres. Segons l'enquesta de la "Asociación para la Investigación de Medios de Comunicación" (AIMC), el principal ús de les xarxes socials són les relacions d'amistat, seguit per les relacions familiars, estar informat/da, compartir **aficions** i, per últim, les relacions laborals. Aquests contactes virtuals estan revolucionant les formes de relació interpersonal tradicionals, estan canviant les estructures socials. Les relacions que es generen en el ciberespai són, al mateix temps, locals i globals, gràcies a l'enorme potencial de les tecnologies de la comunicació ¹⁰. *"Els individus i els col·lectius (...) sorgeixen de la posició de mera recepció passiva; per a que, o bé emeten ell(e)s mateix, o es consideren com a potencials emissor(e)s, i per tal de que entren d'una manera activa en el joc de la comunicació a través de dispositius d'interactivitat i dissolució sistemàtica de barreres entre "el real" i el mediàtic"* ¹¹.

L'ús de la tecnologia pot entendre's com un aspecte recíproc i interconnectat del teixir com a oci, i per a l'estudi del **canvi tecno-cultural** on es dissolen les distincions oci/tecnologia. El teixir com a material artístic proporciona un exemple útil de com les xarxes virtuals han transformat el consum d'oci amb modes rics i dinàmics. En els espais virtuals, *"la subjectivació progressiva dels intercanvis socials es reflexa en una paral·lela subjectivació dels espais i dels temps que es tornen cada cop més intensos i menys delimitables (en termes objectius)"* ¹².

Aquest tipus de **medis socials 2.0 són espais de participació, consum i producció**, i per a pràctiques d'oci com el teixir, l'emergència d'una **cultura web de participació associada** reforma l'experiència de l'art. Els processos materials i tàctils del teixir s'integren amb pràctiques digitals de *lifestreaming*¹³, i les fronteres i pràctiques del teixir s'estenen com a artesanies materials convergents amb tecnologies 2.0.¹⁴ Els processos de telecomunicació que articulen les relacions socials i econòmiques contemporànies es produeixen en cap lloc (que pugui localitzar-se segons les coordenades espacials clàssiques) i suposen la generació de **noves espacialitats** que reemplacen altres (històricament definides)¹⁵. *"Resulta difícil compaginar (amb responsabilitats professionals-familiars), aleshores per mail o 'wasap' ens passem les idees, projectes. Cadascú(na) va teixint i de tant en tant, depenent de la disponibilitat, ens enjuntem per posar-ho tot en comú, per enllaçar els fils i les peces (...) Sempre convocatòria 'online', concretem dia, hora i materials; quan s'enjuntem, ens coneguem entre nosaltres, coneixes persones amb les quals tens açò en comú"* ¹⁶.

10 Redacció. "Desconnectar para conectar". *Entre Nosotros*. Revista Bimestral. Ed. Consum S. Coop. V. N°73. Juliol-agost 2015. p.26.

11 *Op.cit.* Carrillo (2004). p.39.

12 *Íbid.* p.42.

13 El *lifestreaming* consisteix a reunir, en un mateix lloc, tota l'activitat que un usuari@ desenvolupa en Internet: el seu blog, la seva galeria de fotos, la seva col·lecció de vídeos, els seus enllaços, la seva música favorita, les seves notícies destacades, les seves actualitzacions d'estat, etc.

Tot allò que l'usuari@ realitza mitjançant diferents aplicacions (Blogger, Facebook, Twitter, YouTube, Flickr, etc.) es pot associar a un compte d'un servei de *lifestreaming* i aquest automatitza la publicació de les nostres diferents actualitzacions en un únic "flux de vida" (traducció literal del concepte). Font: *Lifestreaming*: <http://infoynet.blogspot.com.es/>

14 *Op.cit.* Orton (2014). p.2.

15 Lévy, citat en Carrillo. p.43.

16 Tenreiro, Anxo. "Tejer la Ciudad". [Documental] *Youtube*. Publ: 18.12.2013. <https://www.youtube.com/watch?v=XHNkgYokdmE>

A més de l'espai, les nocions sobre temporalitat també han variat: “*mai fins ara s’havia donat l’activació de distintes temporalitats simultànies, ni l’adaptació flexible d’unes a altres segons el complex assemblatge dels temps de producció i descans amb els particulars temps de transmissió de la informació i de la difusió mediàtica (...) responent a una transformació radical en el valor del temps*”¹⁷. Els avanços tecnològics possibiliten que espais geogràfics distants puguen estar presents en temps real en un mateix lloc. Els medis electrònics possibiliten que una imatge presa d’un model real en, posem per exemple, Nova York, pugui ser mostrada en un temps relativament curt, quasi en temps real, en Madrid¹⁸. Els/les teixidor/es publiquen fotografies i blogs sobre els seus projectes, xats i plans (cara-a-cara) per als festivals del teixir via fòrums, busquen *podcasts* per aprendre noves habilitats, segueixen *knit bloggers* “cèlebres”, i vénen/canvien patrons i fils en *sites* connectats en ret: “*la tecnologia electrònica (Internet, telefonia mòbil, etc.) ha dotat a la projecció del jo d’un desenvolupament exponencial portant el seu camp d’acció als més diversos aspectes de la vida quotidiana i afegint dimensions addicionals als àmbits tradicionals de l’experiència*”¹⁹. La digitalització redefineix les relacions entre subjecte, representació i realitat: 1^a, per la capacitat quasi infinita d’emmagatzemar dades; i per la fàcil accessibilitat; 2^a, perquè l’usuari/a contextualitza, apropia modifica o interactua amb el material digital; dissemina, en distints suports digitals o en ret: “*la pantalla de l’ordinador és interfaç, és a dir, una membrana entre l’usuari(a) i uns esdeveniments-fenòmens que succeeixen en algun lloc més enllà de la pantalla, (...) afectant la forma d’accedir i interactuar amb tots aquells processos culturals que anteriorment es trobaven diferenciats*”²⁰.

Així, **es codifiquen i comparteixen processos creatius** individuals que permeten als altres regenerar, re-versionar, modificar, adaptar i personalitzar, com a part d’una **subcultura creativa i comunitària**²¹. Per tant, modifiquen els estereotips populars del teixir com a ocupació de iaies i domesticitat avorrida²², i canvia la noció de tecnologia com a “reserva digital”²³. Més enllà de pensar en fer punt com a artesania tradicional fora de les esferes tecnològiques, l’art i la informàtica tenen el potencial d’oferir-nos nous modes d’exploració de la **creativitat** com a activitat que és barreja d’allò **personal i social** (connectat en ret). Aquesta juxtaposició de tecnologia-material, personal-social promet l’oportunitat d’estudiar detingudament els significats i pràctiques de l’oci mediat digitalment.

Les qüestions que se’ns plantegen són: *Cóm s’han integrat les tecnologies en el procés de teixir com a pràctica cultural i social?; En quins modes les tecnologies estan estenent i reformant l’experiència d’oci del teixir?; En quins modes les tecnologies activen i fan possibles els processos d’emmagatzematge digital com a part d’oci?; Cóm s’articula l’híbrid de les connexions digitals amb les interaccions del món real, amb els acords dels/les usuari/es i les experiències del seu oci?*

17 *Op.cit.* Carrillo. p.48.

18 *Op.cit.* Robles Reinaldos (2008). p. 57.

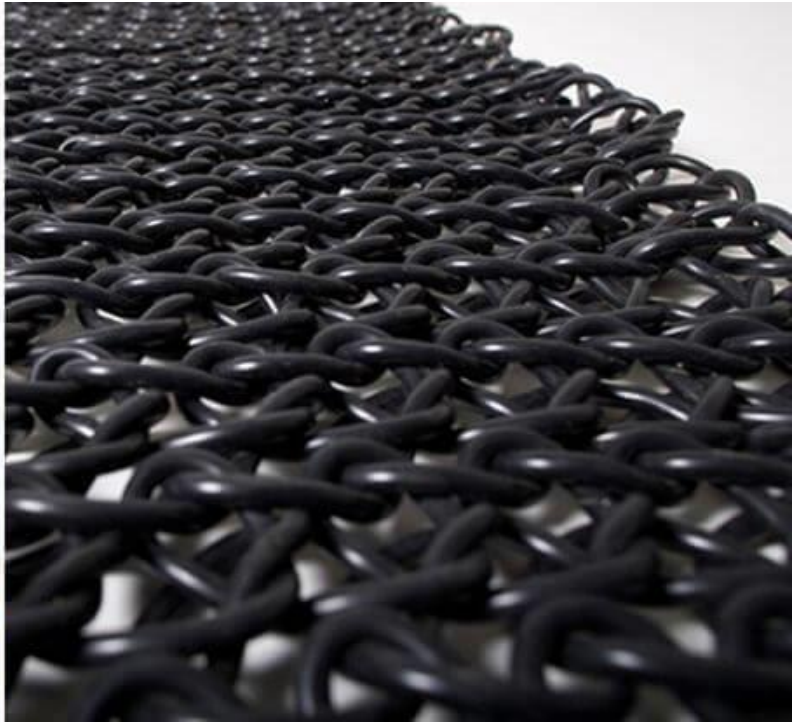
19 *Op.cit.* Carrillo. p.121.

20 *Ibid.* p. 71.

21 *Op.cit.* Orton (2014). p.3.

22 Greer, B. *Knitting for good! A guide to creating personal, social and political change, stitch by stitch.* Trumpeter Books. Boston, MA. 2008. p. 14.

23 Bennett, S., Maton, K., & Kervin, L. “The ‘digital natives’ debate: A critical review of the evidence”. *British Journal of Educational Technology*, 39 (5). 2008. ps. 775–786.

L'artista Pierre Kracht realitza escultures teixint cables elèctrics.
(esquerre) P.Kracht teixint en el seu estudi, amb enormes agulles i un bon acopi de fibres elèctriques;
(dreta) detall de l'entramat

3.1 La intersecció entre craftivisme i mobilitat

Com ja hem dit, els inicis del segle XXI han experimentat el ressorgir en la popularitat del teixir. El creixement de la cultura d'art *DIY* (fes-ho-tu-mateix), de la qual el punt és una part, té una història que abasta pràctiques professionals i d'oci, formes diverses de producció i consum, belles arts, tendències i conductes relacionades amb activitats que travessen esferes públiques i privades. Des de l'ètica post-punk dels anys 80 (*Girrrr! DIY*) als grups teixidors públics *Stitch n Bitch* en els anys 90, el *crafting* ha desenvolupat una nova comunitat digital ²⁴. Un cos creixent de la literatura al voltant de cultures web-art ha explorat els potencials de punt com un projecte cibernètic feminista, amb les tecnologies web 2.0 com a facilitadores de connectivitat local i global amb compromís polític i cívic ²⁵. Basant-se en una història de resistència en els moviments *Art n Crafts*, el punt és reclamat com un vehicle subversiu i com un acte de connectivitat creativa i social en un tercer espai digitalitzat d'activitat cultural ²⁶. Les narratives de feminisme cibernètic parlen de la fabricació i la creativitat no com a oci, sinó com a formes d'empoderament de resistència en línia, i com a subversions d'identitats sexuals ²⁷. Així mateix, les funcions polítiques de les comunitats teixidores *DIY*, en la forma de *guerrilla knitting*, *knit graffiti*, *yarn bombing* i *knit tagging*, són vistes com a pràctiques d'activisme o *knitivism*, resistència urbana o defensa mediambiental ²⁸, les quals es complementen amb diverses vies en què els objectes físics i els contextos en què es creen augmenten amb "transmissions digitals en temps real" (**digital livestreaming*)²⁹.

En el context de debats sobre tecnologies digitals i paisatges d'oci canviants, podríem entendre les pràctiques web 2.0 com una continuació, amb l'oci i el plaer en un extrem d'una escala que inclou la caritat i excedeix projectes *craft* i activitats de protesta, i amb el *knitivism* en l'altre extrem.

Les comunitats de pràctica en línia³⁰ es desenvolupen a través del *site*, proporcionant un exemple del *prosumption* que caracteritza molts mitjans de comunicació socials web 2.0³¹. El caràcter de les contribucions comunitàries actives com a centre del desenvolupament del *site* suggereixen que el/la prosumidor/a web 2.0 està disposat a dedicar temps i esforç considerables, sense recompensa financera, contribuint als espais en què s'implica.

24 Fort, Sally. *UK DIY Craft Research Report*. The National Lottery & Arts Council England. 2007.

http://postcraft.weebly.com/uploads/2/0/9/3/2093355/uk_diy_craft_research_report.pdf

25 Minahan, S., & Wolfram Cox, J. "Stich'n bitch: Cyberfeminism, a third place and the new materiality". *Journal of material culture*. 12(1). 2007. ps.5–21.

26 Per exemple, www.craftster.org, una comunitat *online* per a *DIY craft*, amb el lema "No tea cosies without irony" (No cobertes per al te sense ironia), utilitza els termes *craftster* o *hipster* (persona en la onda) com a homenatge als pioners *sites* *Napster* i *Friendster*.

27 Pentney, B.A. "Feminism, activism and knitting: Are the fibre arts a viable model for feminist political action?". *Thirdspace*, 8(1). 2008;

Spencer, A. *The crafter culture handbook*. Marion Boyars. London. 2007

28 Per exemple, vegeu: <http://knittaporfavor.wordpress.com/>; <http://glittyknittykitty.co.uk/>; <http://yarnbombing.com/>; <http://flickr.com/groups/yarnbombingukdiy/>

29 Rosner, D.K., & Ryokai, K. "Spyn: Augmenting the creative and communicative potential of craft". Comunicats per al CHI 2010. 2010

Recuperat 11.2.2014: http://people.ischool.berkeley.edu/~daniela/spyn/rosner_ryokai_chi2010.pdf

30 *Op. cit.* Pentney, B.A. (2008).

31 Ritzer, G., & Jurgenson, N. "Production, consumption, prosumption. The nature of capitalism in the age of the digital 'prosumer' ". *Journal of Consumer*. 10(1). 2010. ps.13-36.

Així mateix Humphreys (2008) argumenta que la creació generativa de contingut (a través de la participació, la implicació i la inversió dels membres) **té funcions socials i democratitzants** en els espais web 2.0, que promouen la creativitat i la comunitat:

“(...) no són solament una audiència o un mercat del site: són massa actius i interactius i creatius i productius per ser solament consumidors. Amb l’ajuda del programari social dels blogs generen una comunitat col·laborativa i intercreativa, socialment important”³².

La naturalesa de la comunitat en línia i foralínia, junt amb les noves formes de producció i consum en els entorns web 2.0, reforcen el significat d’identitat, connexió, participació i oci en societats connectades a una xarxa. Per la supressió de les fronteres, el caràcter col·lectiu i horitzontal, i la natura rizomàtica i modal, la connectivitat en ret esdevé patró principal de la imaginació revolucionària contemporània (moviments de crítica al sistema), i per articular tàctiques de resistència. En aquesta línia de reivindicació es manifesten, com dèiem, algunes de les pràctiques artesivistes, en la seva ànsia per comunicar, a través de la producció d’objectes (en ocasions teixits), d’un mode sorpresiu en intervindre àmbits de les urbs contemporànies, per visibilitzar els seus missatges i produir canvis. La majoria de les accions es difonen a través d’Internet, usat com a espai des d’on comunicar, i des del qual desplaçar-se a altres llocs: *“existeix en l’àmbit de les rets telemàtiques, es prolonga i és a la vegada prolongació d’altres espais equivalents pertanyents a l’entorn més ampli de l’experiència individual i col·lectiva”³³*. Així succeeix quan les accions es documenten (fotografies) i es publiquen (Internet), implicant un procés de virtualització. On els agents es projecten a sí mateix en relació amb un intercanvi amb l’altre (actors i receptors), construint espais comunicatius i de disseminació del material cultural oberts.

Per al/les nous i noves teixidor/es, els recursos en línia són llocs vitals per aprendre i “fer-se *knitter*”, si desconeixen qui puga ensenyar-los, en els seus cercles pròxims. La integració del Teixir com a pràctica d’oci amb mitjans de comunicació socials té un punt de partida obvi en la proliferació d’allò conegut com “instructables”³⁴. Instructables són blogs, vídeos i *websites* que creen una xarxa de recursos interconnectats. Aquestes xarxes comunitàries de coneixement permeten ensenyar les habilitats *craft* a través de guies en línia. S’estableixen com comunitats (d’usuari) d’instrucció bàsica; formen xarxes d’experiència; proporcionen fòrums per a la professionalització de pràctiques d’oci; donen sentit de comunitat i proveeixen als membres d’un espai on es dissolen les línies entre l’oci i el treball. Els *instructables* actuen com una entrada a múltiples *sites*, ampliant les fronteres del Teixir a nous espais en línia i foralínia, i els processos del Teixir s’estenen per incloure una gamma de pràctiques digitals. En aquest àmbit, es produeix una requalificació radical del paper dels subjectes en la comunicació: senten l’estímul per, a més de rebre, produir, reproduir i disseminar per mig de la intensificació de desitjos i d’intercanvis (en ocasions, fins i tot afectius), dins d’una ret potencialment infinita.

32 Humphreys, S. “Grassroots creativity and community in new media environments: Yarn Harlot and the 4000 knitting Olympians”. Continuum: *Journal of Media & Cultural Studies*. 22(3). 2008. p. 419
Recuperat: <http://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/10304310801989844> (consulta: 11.6.2015)

33 *Op.cit.* Carrillo (2004). p. 43.

34 Descrit en: Torrey, C., Churchill, E.F., McDonald, D.W. “Learning how: The search for craft knowledge on the internet”. CHI '09 Proceedings of the 27th international conference on human factors in computing systems. ACM Press. Boston, MA. 2009.
Vegéu Viquipèdia, “Instructables”: <https://en.wikipedia.org/wiki/Instructables>

Es generen doncs, modes de comportament i projecció, des d'una identitat personal que es transmuta en participació activa, constant, adaptable als canvis i desplaçada cap a l'amalgama entre allò real i allò virtual.

La interconnexió de rets socials també pot ser un actor en la construcció d'una **comunitat física global i local**. La cobertura global i la connectivitat de les comunitats en línia també accentuen el local, amb la capacitat de trobar grups i esdeveniments locals per ubicació. A través dels, per exemple, «*face-to-face local knit meets*», els «*pub knitting groups*», i els «*knit weekenders*» es dissolen les línies entre connectivitat en línia i externa, i transformen les comunitats virtuals imaginades col·lectivament en nous espais per a l'oci del teixir. En aquest sentit, les comunitats en línia connecten grups en nivells locals, enterbolint les fronteres en línia/foralínia i facilitant l'organització d'esdeveniments i d'activitats. Els esdeveniments foralínia, recolzats per específiques rets socials, inclouen festivals de cap de setmana i campaments del Teixir (*knit camps*) amb tallers, converses i esdeveniments socials³⁵. Són espais per trobar a la gent en xarxes socials, així com espais per consumir, aprendre noves habilitats, mostrar la comunitat de que s'és soci a través de *merchandising* i experimentar la **demostració pública** d'una activitat tradicionalment "domèstica". Aquesta (última) dimensió desplaça l'oci personal a l'**activitat pública/afició compartida**.

Els espais en línia han animat una extensió de les fronteres *craft* enllà de l'esfera domèstica, en una activitat d'oci pública. La participació activa possibilita: empènyer les fronteres físiques de creativitat; fer públiques les pràctiques del Teixir; transferir la lògica dels "instructables" en línia a reunions del tipus festival. Més explícitament, el sentit de comunitat i de passió compartida en línia afavoreixen la construcció del Teixir com a pràctica comunal, visible i performativa. Així, el Teixir es desplaça a nous dominis d'oci personal, mediació digital i articulació pública. Al seu torn, aquests espais i pràctiques proporcionen un nou sentit **d'autenticitat**, que redefineix la comprensió i experiència del/les participants, amb el Teixir com a forma d'oci més enllà del personal i del privat, i barrejat amb les seves articulacions digitals.

Altre dels nous àmbits digitals que emfatitzen el Teixir és el *knitting blog*, el qual presenta una característica fonamental: la seva organització com a espai multi-vocal. Bàsicament, el seu format proveeix als/les usuari/es d'una ferramenta per al diàleg i d'audiència, a través de la ret, superant àmplies barreres geogràfiques i/o distàncies físiques. L'estímul de retro-alimentació estableix el sentit de comunitat entre els/les seu/es adeptes. També es genera un acostament doble a l'estructura de comunitat quan s'incorporen enllaços (*links*) a altres *knitting blog* (favorits), fet habitual en els *k.b.* Carolyn Wei³⁶ revela que la barreja de retro-alimentació i enllaç genera una ret interconnectada de *knitters* en línia, qui es refereixen entre sí amb sentit de familiaritat, utilitzant un lèxic comú que promou la identitat de grup. El format de blog, a més, amplifica l'abast de les aportacions, doncs el/la mateixa *logger* té l'opció de rebre comentaris (estimulants, de recolzament i/o d'apreci), consells, recomanacions, propostes d'inspiració creativa, i fins i tot accés a patrons i/o materials.

35 Per exemple, el *iknit weekender* de Londres (2010). <http://www.iknit.org.uk/iknitweekender2010.html>

36 Wei estudia la col·lectivitat i l'estructura de comunitat a través del Punt. Va analitzar el *Knitting Bloggers Netring*, un conjunt de blogs o diaris *online*, dedicats al punt, units pel tema, accessible per a soci/es. Es va establir en 2002. Wei utilitza l'anàlisi del seu contingut per delinear les normes d'aquest *netring* particular.

Considerada una celebritat a l'àmbit del *knitting*, Stephanie Pearl-McPhee utilitza el fenomen de comunitat en línia com a plataforma, i com a pràctica per a la creació de comunitat i el treball de **caritat** a gran escala. És autora canadenca de diversos llibres *knitting*³⁷ i del popular blog *Yarn Harlot*. Tant a Canadà com als EUA, convoca grans multituds de dones i homes a les seves presentacions. Durant els viatges promocionals dels seus llibres, McPhee captura i documenta, mitjançant fotos, les comunitats de *knitters* que acudeixen a sentir-la parlar, i després publica les mateixes al seu blog, com si es tractés d'un diari. En exposar l'audiència d'aquesta manera, McPhee reforça la comunitat en línia. També capta imatges de *knitters* individuals que troba en els trajectes, *knitters* que identifica amb nom i vincles als blogs dels quals són autor/es, i així genera una altra dimensió o estrat cap a l'esperit per generar comunitat a través dels blogs *knitting*³⁸.

Yarn Harlot també s'utilitza per recolzar el treball de "Metges sense Fronteres". En 2004 va crear l'organització *Knitters Without Borders*, dedicada a recollir diners per a causes socials, i per a "M.s.F". En 2004, va iniciar els *Knitting Olympics*, una competició per a *knitters*, els/les quals havien de completar un projecte durant els "Winter Olympics"; participaren vora 4000 teixidor/es d'arreu del món. Combinant recolzament i artesania, McPhee incideix en les connexions que promou en el seu blog, i a través del Punt com a mètode d'enllaç. *Knitters Without Borders* és un dels molts exemples del nombrós grup de teixidor/es qui organitzen projectes, recapten fons i fan punt per a causes socials³⁹. Açò evidència, de nou, el poder/capacitat del Punt i del/les seu/es practicants d'efectuar el canvi social i significatiu al món, des d'un compromís conscient i enfocat.

Un dels projectes que prospera dins de les comunitats en línia de *knitters* és *Tit-Bits*. Es tracta de pròtesis de pit teixides, per la feminista i educadora canadenca Beryl Tsang. El càncer de pit i una mastectomia radical, i el fet de no trobar reemplaçaments adients en el mercat (predominança de pròtesis lletges, pesades, i cares), l'empentaren a teixir les seves pròpies pròtesis. Així va començar una línia de pits teixits, disponibles en una àmplia sèrie de colors, textures i grandàries. El projecte requereix de sentit de l'humor: "pits quotidians", "pits decorats", i fins i tot "pits amb puntilles", que descriuen la tipologia d'articles ofertats. La web de Tsang, a banda de la venda, facilita un espai per a dones amb càncer de pit, on trobar informació, compartir les històries personals, i conversar amb altres dones. Tsang també va enviar el patró de *Tit-Bit* a *Knitty*, revista lliure en línia sobre el Punt. Malgrat que l'advertiren de "suïcida" per compartir el patró al mateix temps que intentava vendre els pits, Tsang responia que li interessava l'essencial: que qualsevol dona pugui tenir accés a *Tit-Bits*, puguen o no pagar per elles⁴⁰. Requereixen molt menys cost que les opcions convencionals; per altra banda, en crear un pit personalitzat amb fil (aparentment un gest petit), canvia l'èmfasi:

37 *Yarn Harlot: The Secret Life of a Knitter; At Knit's End: Meditations for Women who Knit Too Much; Knitting Rules!: The Yarn Harlot's Bag of Knitting Tricks; i Stephanie Pearl-McPhee Casts Off: The Yarn Harlot's Guide to the Land of Knitting.*

38 Les fotos de Pearl McPhee manifesten la predominància d'un públic femení i "blanc". Per considerar el Punt com a instrument d'aliança, cal considerar l'accessibilitat de la població, sense distincions de gènere, ètnia i/o classe.

39 La website *Interweave Knits* cataloga més de vuitanta grups, organitzats al voltant del *knitting* amb intencions caritatives, a través de crides/convocatòries per elaborar articles teixits, tals com: mantes per a bebès prematurs o pobres, ossos per als nen(e)s en països afectats per la guerra, calcetins i barrets per a les persones sense sostre, i bufandes per a les supervivents del càncer de pit:

<http://www.interweaveknits.com/community/charities.asp>; (consulta: 16.5.2015)

<http://www.knittingdaily.com/blogs/interweaveknits/default.aspx> (consulta: 16.5.2015)

40 Entrevista personal de Beth Ann Pentney (2006).

De la dependència del sistema mèdic a l'auto-curació de la dona, amb creativitat i humor, a més de proporcionar un camí per reconnectar de nou amb els seus cossos femenins a través de l'art. El blog *Rethinking Tit-Bits*, de Gina Doherty, complementa la política integrada en el producte de Tsang: en 2006, a través del mateix blog, va fer una crida per a donacions de pits teixits. Aquestes estaven destinades a la gala-subhasta anual *Rethinking Breast Cancer*, celebrada aleshores en Calgary, Alberta. La crida va obtenir resposta, les creacions de nombrosxs *knitters* van ser enviades, i després subhastades, beneficis els quals es destinaren a l'educació, investigació i recolzament del càncer de pit⁴¹.

Imatge corporativa de la pàgina *Tit-Bits* de Beryl Tsang

Beauty, 2005. Beryl Tsang. Model de pròtesi teixida.
Font: *knitty.com*. Foto: © Beryl Tsang

Dibuix explicatiu per col·locar-se la pròtesi. Font: *titbits.ca*

Tit-Bit. 2006. Beryl Tsang. Model de pròtesi teixida.
Foto: © Beryl Tsang

41 *Op.cit.* Pentney, B.A.

Des del procés craft amb *lifestreaming* es generen els *sites* socials de *knitters*, al voltant d'una estètica de creativitat, i amb interaccions i relacions en línia/foralínia. Més enllà de les qüestions de comunitat i connectivitat, també impacten amb la pràctica i el procés de Teixir com a activitat d'oci. El Teixir és intervingut de nou i reformat amb, per i en espais digitals i xarxes. Actualitzant i afegint, els/les *knitters* interactuen amb una varietat d'espais web 2.0 que afegeixen una altra capa (digital) al procés tàctil del Teixir: a través d'una gamma d'activitats com *blogging*, *vlogging* i fotografia, s'uneix i amplia la pràctica física i material del Teixir en el camp digital. La visibilitat augmentada de pràctiques d'oci abans privades, exposades en blogs, s'uneix a un desig de reconeixement. Quan a la difusió de les peces, el procés digital es fa una part integrada del *craft* i és definit com la part del projecte i la pràctica d'oci del Teixir. Les activitats de les pràctiques materials del Teixir i les pràctiques digitals de *blogging* s'interconnecten mútuament, com a part d'una comprensió més àmplia i redefinida de què significa teixir com a pràctica d'oci i, en el nostre cas, d'acció/activisme. Aquesta connexió entre treball i *lifestreaming* és cada vegada més visible per "instructables" en línia/foralínia⁴².

Un aspecte important en la creació *lifestream* del Teixir és el desig de crear un arxiu digital o la "memòria" d'artefactes físics. Les peces teixides porten temps i esforç per completar-se, i els articles acabats sovint són repartits, com a donacions o com a regals. Per tant, l'objecte material completat pot fer-se transitori, absent i invisible, i la manifestació física del temps, l'esforç i l'habilitat del/les *knitters* es perd ⁴³. El procés de *blogging* i l'arxivar un objecte acabat serveix per crear una memòria digital d'articles i d'anècdotes personals i reflexions sobre els contextos i les experiències que van envoltar el temps de teixir l'objecte.

La importància de documentar el procés del Teixir públicament és també la clau en la comprensió dels camins en què les pràctiques d'oci tradicionals tracen un mapa sobre els mitjans de comunicació socials. Els processos de fotografiar projectes són centrals al *lifestreaming* del Teixir. Les tecnologies web 2.0 permeten als/les *knitters* revelar el procés i la progressió del Teixir. Com bé queda reflexat en el documental *Tejer la Ciudad* ⁴⁴:

"Com que són accions efímeres, tractem de documentar-ho amb foto, que quede el registre fotogràfic".

"Vas entenent que si no documentes, no pots progressar";

42 Des de classes sobre "Fotografiar La seva Fibra" [en el festival *Knit Nation*, Juliol 2011 <http://www.knitnation.co.uk/full-schedule.html>]; a una gamma d'articles en línia sobre personalització de blog, "Treballant la teva presència en línia" [http://makezine.com/craft/crafting_your_online_presence_7/], i incorporant anuncis sobre el blog [<http://www.craftypod.com/2010/09/10/craftypod-121-putting-ads-on-your-craft-blog-with-jena-coray-of-modish/>]; a classes d'ensenyament virtual enfocades "Porta el teu blog craft al següent nivell" [<http://craftypodpublishing.com/node/161>] i instrucció de vídeo per utilitzar el *màrquetin* dels mitjans de comunicació social i dirigir negocis creatius [<http://www.craftypod.com/2010/08/16/a-free-video-class-me-teaching-social-media-marketing-from-i-heart-art/>]

43 Rosner i Ryokai, *Op.cit.* 2008.

44 Tenreiro, Anxo. "Tejer la Ciudad". [Documental] *Youtube*. Publi: 18.12.2013.

<https://www.youtube.com/watch?v=XHNkgYokdmE> ;

Documental sobre Yarn Bombing i les persones qui utilitzen teixits i ganxet per insertar punts de sorpresa en la ciutat. Les persones entrevistades pertanyen a col·lectius de l'Estat Espanyol. Publicat també en: *Vimeo*: <https://vimeo.com/82166525>

“És tan ràpid com fer una acció en Madrid i que la vegem a l'altra banda del món; fins i tot que continue ‘viva’, quan ja ha desaparegut del carrer”.

Visibilitzar el procés de Teixir desafia les definicions tradicionals d'artesanía com arrelades en l'esfera femenina domèstica i amplia les fronteres d'oci personal, **establint el craft com una activitat cultural i tècnica**. També planteja un desafiament important a la literatura que obvia les pràctiques d'oci de dona⁴⁵, demostrant l'extensió de l'oci a través d'activitats digitals. Destacant el procés i el camí que aquest oci pren també canvia el focus des de l'objecte completat, i el plaure que se'n deriva, als plaers intangibles i invisibles incorporats en aquell objecte i en la pràctica del Teixir com una experiència tàctil i profundament incorporada: *“El fet de fotografiar i blogging em recorden i em fan pensar en la felicitat bàsica que aconseguix en teixir”* (Sasha). La visibilitat dels processos i les etapes del craft també contribueixen a una demostració digital d'habilitat.

Els instruments i els objectes de punt es combinen amb l'article acabat per produir camins digitals compartits, virtualitzats i “fetitxizats”. A continuació, exemplifiquem l'argumentació al voltant d'activitats i projectes que celebren aquesta **reflexió sobre el procés i el desenvolupament**. Com a exemples: *52in52*, amb l'objectiu de teixir i documentar 52 articles en 52 setmanes; o al voltant d'esdeveniments globals, com el *Knitting Olympics*⁴⁶ i *Ravelympics*⁴⁷. *Ravelympics*, per exemple, s'obri als membres de *Ravelry* que desitgen prendre el desafiament de completar un projecte autoescollit els 17 dies abans de les Olimpíades. Durant aquests esdeveniments, *Ravelry* allotja un poble Olímpic, amb actualitzacions diàries; inclou una desfilada de nacions en línia, galeries *flickr*, les quals incorporen “entrenament”, “línia d'arribada” i credencials de guanyador/a, com medalles per als blogs dels qui completen el desafiament. El poble Olímpic junta equips per pobles, i els membres poden unir-se basant-se en la geografia i els interessos compartits⁴⁸. Activitats com aquesta engendren una gamma d'espais digitals i interaccions a través d'altres rets socials i *websites* 2.0, així com encontres en viu (*face-to-face*) o *knittogethers* on els grups treballen junts sobre els seus projectes individuals en espais públics.

“[Ravelympics] és diversió i bogeria, però és part i/o extensió d'aquella lògica d'enjuntar en línia el Teixir i les vides. L'entrada Olímpica és un objecte físic, però la xerrada, blogging i tot allò al respecte, i enjuntar a les persones que fan el que estimen, és divertit; persones unides de maneres que no funcionarien sense Ravelry, flickr o blogging” (Marshall).

45 Stalp, M.C., & Winge, T. “My collection is bigger than yours: Tales from the handcrafter's stash”. *Home Cultures*, 5(2). 2008. ps.197-218.

46 Stephanie. “The 2010 Knitting Olympics”. *Yarn Harlot*. Post: 10.2.2010. http://www.yarnharlot.ca/blog/archives/2010/02/10/the_2010_knitting_olympics.html

47 Rainydaygoods. “Ravelympics!”. *Ravelry*. post: 25.7.2008. <http://blog.ravelry.com/2008/07/25/ravelympics/>

48 Vore: <http://www.ravelry.com/groups/ravelympics-2008/pages/Teams-List>; i també: <http://www.ravelry.com/groups>

Team Knit and Hook

Ravellic Games 2012

Amb motiu de la celebració del Jocs Olímpics en Londres (2012), el projecte *Ravelympics* va haver de canviar el nom per *Ravellics*. Les imatges són algunes de les més populars que van viatjar per les xarxes socials.

Aquesta classe d'esdeveniments uneix l'emergència de comunitats en línia/foralínia amb les activitats *lifestreaming*, estenent les fronteres del teixir com a oci. La participació solament/junts afegeix una altra capa per comprendre els significats de connectivitat i creativitat en les comunitats d'oci connectades en ret.

Podem entendre l'ús de la tecnologia com un aspecte recíproc i interconnectat al Teixir com a oci. Les tecnologies han ampliat les fronteres del Teixir com a *craft*, proveïnt als/les usuari/es amb fòrums reals i virtuals per dialogar, intercanviar, conèixer i tindre el plaure dels significats i acords compartits. Les pràctiques creatives del Teixir s'amplien, tot presentant que el Teixir no és solament una tasca material, sinó un ampli projecte estés a les tasques de fotografia, *blogging* i representació. Les tecnologies web 2.0 han donat als/les usuari/es noves maneres de pensar i involucrar-se amb la seva creativitat que, al seu torn, s'han fet una part integrada en la construcció i plaure del seu punt.

Gauntlett⁴⁹ argumenta que a través de la creació i compartint els nostres actes de creativitat ens sentim promesos i units amb el món social, involucrant-se significativament. Per als/les *knitters*, aquests fronteres i pràctiques recentment definides proporcionen un fòrum per presentar el punt com una activitat d'oci significativa, per realitzar la identitat del/la "fabricant creatiu/va" i per ampliar i millorar la seva experiència d'oci. Els *sites* socials connectats proporcionen als/les *knitters* d'un espai per produir i consumir la seva experiència d'oci, de modes nous i profunds, que fragmenten i augmenten les pràctiques tradicionals del Teixir, al mateix temps que s'involucren amb noves formes de significat social, compromís i connectivitat.

Els projectes artesivistes utilitzen la base de la ret com a ferramenta: permet coordinar accions per intentar aconseguir metes desitjades per a la comunitat en el seu conjunt; per organitzar els esdeveniments; per "criidar/convidar" a la participació; per obtindre els materials necessaris, via donacions materials o econòmiques; per difondre'n els resultats; per vincular altres grups artesivistes o simpatitzants, amb interessos comuns; per ampliar les propostes en re-adaptar-les a nous contextos; per donar continuïtat als projectes:

Precisament és la ret la que dóna continuïtat als projectes, doncs sol tractar-se de projectes efimers. Els projectes efimers provoquen la necessitat de reinventar-se contínuament, i en moltes ocasions, per a tal, necessiten una ret que els sostinga. El repte és gran: aconseguir generar un marc físic i relacional (fins i tot, virtual), que tinga continuïtat i que permeta el desenvolupament de futurs projectes de col·laboració interciutadana.

Cap model és únic, sinó que cada projecte s'adapta a les circumstàncies i la rebuda que rep, tant dins com fora de la ret.

49 Gauntlett, D. *Making is connecting. The social meaning of creativity, from DIY and knitting to YouTube and Web 2.0*. Polity. Cambridge. 2011.

L'èxit del **IYBD, International Yarn Bombing Day** té moltes d'aquestes característiques. En Juny de 2011 naixia la idea de celebrar aquest moviment durant una jornada, el Gran Dia. Joann Matvichuk ni s'imaginava que “esdevindria tan gran; suposava que participarien un/es centenars de canadenc/ques i nord-americane/s, però mai que hi hauria gent d'arreu del món incloent països com Islàndia, Noruega, Egipte, Israel, Alemanya i Austràlia”. Matvichuk pensa que “si un acte de YB fa somriure hom o l'il·lumina el dia en mirar-lo/trobar-se'l, el que NOSALTRES fem com a comunitat en UN DIA de l'any faria de l'esdeveniment un èxit”⁵⁰.

Aquest també es coneix com el #WWKiPDay, *World Wide Knit in Public Day*, que traduït és el Dia Mundial de Teixir en Públic. Es tracta d'una celebració per a teixidors i teixidores a nivell global, que té lloc durant la primera setmana del mes de juny. Com el seu propi nom indica, teixidors i teixidores d'arreu del món es reuneixen per teixir junt/es en un emplaçament públic, i trauen les agulles (del tipus que siga) al carrer, per compartir la seva afició amb tothom. En principi, es reunien el mateix dia, però al llarg de les diferents convocatòries, s'ha generalitzat al mes de juny, perquè hom puga tenir disponibilitat en participar, i les diferents comunitats teixidores puguen trobar la data més adequada per organitzar i celebrar l'esdeveniment. Segons la pàgina web oficial de l'esdeveniment, aquesta celebració es va iniciar en 2005, per Danielle Landes, començant com un mode de mostrar a les persones que teixir és més que una afició de iaies. Cert és que moltes persones teixen, però generalment teixir és una activitat solitària realitzada en casa, amb la consegüent dificultat per conèixer altres qui comparteixen el mateix *hobby*. Per això, aquesta celebració trau l'art de teixir i a les persones que ho realitzen al carrer, convertint-se en una afició social. Sempre des del voluntariat dels i les amants de les labors amb agulles.

Molts dels esdeveniments els organitzen les tendes locals de llana; altres, per grups organitzats de teixidor/es; i molts altres per persones que senten passió per teixir i desitgen compartir-la amb altres apassionat/des. Es tracta del major esdeveniment dedicat a l'art de teixir i a les persones qui ho practiquen, a nivell global. Està obert a tot tipus de tècniques: a més del teixit a dos agulles, al ganxet, i per a filander/es i amants de les fibres en general. A través de la web oficial o de *Raverly* es poden trobar els esdeveniments i els seus emplaçaments, i fins i tot organitzar-ne'n un propi: qualsevol persona pot establir un Dia Mundial de Teixir en Públic, de forma tan senzilla com enjuntar a un grup d'amic/gues i posar-se a teixir en un parc, cafeteria, o tan complex com juntar centenars de persones en, posem, La Puerta del Sol de Madrid. Allò essencial i teixir i passar-ho bé, reivindicar l'espai públic i l'art del teixir. Internet és una molt bona ferramenta per fer que la notícia arribe a un major nombre de persones; també està l'opció d'imprimir cartells publicitant l'esdeveniment, i distribuir-los en diferents espais de la pròpia localitat; i fins i tot, organitzar una celebració conjunta amb diferents col·lectius o grups teixidors pròxims: és la manera de coneixe'rs i passar temps junt/es compartint l'afició. Quant als llocs més adients per a una celebració a l'aire lliure d'aquest caire, qualsevol zona d'oci pot ser l'excusa perfecta per emportar-se un *pícnic*, agulles i fils-fibres, i passar una estona agradable de socialització, diàleg i creativitat. També és recomanable tenir un punt d'encontre-reunió alternatiu, en cas d'inclemències meteorològiques, i avisar del mateix en el moment de difondre l'esdeveniment⁵¹.

50 Purl Gurls. “The Big Day”. *International Yarn Bombing Day*. Post: 11.6.2011. <http://iybd.blogspot.com.es/>

51 Méndez, Pilar R. “Día Mundial de Tejer en Público”. *About.com*. Post: 11.6.2011.

<http://tejer.about.com/od/Reuniones/a/Dia-Mundial-De-Tejer-En-Publico.htm> (consulta: 9.7.2013)

nom projecte: *World Wide Knit In Public Day* ('wwkipday')
(intervenció)

_creador(e)s: Danielle Landes

dates: des de 2005

ubicació: múltiples països d'arreu del món

enfocament (*focus): *'better living through stitching together'*
 (millor vida teixint junt/es)
 reuneix als/les teixidor/es perquè disfruten en companyia

objectiu (*target): celebrar el fet de teixir com a activitat comunitària

materials: propis

tècniques: qualsevol relacionada amb teixir

dedicació-execució: un dia: en 2015, el 13 de juny

descripció: El "World Wide Knit In Public Day" es va iniciar en 2005 per Danielle Landes. Va començar perquè els/les teixidor/es es reuniren i gaudiren de la companyia de l'altre. El teixit és un acte tan solitari que és fàcil teixir a soles en algun lloc i enfonsar-se en el propi treball sense pensar en tants altres teixidor/es que hi ha. Entre veïns es podrien passar tota la seva vida sense saber que altres teixen. Este és un dia específic per sortir de casa i anar a un esdeveniment local (amb el teixit a remolc) on tothom comparteix la passió per teixir. Esta celebració trau l'art de teixir, i a les persones qui el realitzen, al carrer; convoca tothom qui teix a eixir a l'aire lliure, convertint-ho en una afició social.

El Dia "WWKiP" és únic, ja que és l'esdeveniment més gran d'execució teixidora al món. Cada esdeveniment local s'organitza per un/a voluntari/a o grup de voluntari/es, o bé per tendes locals de llana; perquè volen, no perquè han de fer-ho. Porten les seves pròpies idees fresques per planifica on es celebra l'esdeveniment, i el que la gent els agradaria fer. Si no fora per aquests exèrcits de voluntaris, el Dia "WWKiP" seguiria sent només ser una idea.

En el passat, algunes persones han utilitzat aquest esdeveniment com un mitjà per mostrar al públic en general que "no només teixen les avietes", i encara que això és genial, cal tenir en compte que sense aquestes avietes no tindríem la riquesa de coneixements sobre fer punt que tenim.

El Dia “WWKiP” realment mostra al públic en general que fer punt pot ser una activitat comunitària, d'una manera molt diferent. En alguns llocs hi ha molts grups teixidors diferents que mai interactuen entre si, i durant el Dia “WWKiP” conflueixen en un mateix lloc, establint vincles difícils de perdre.

La història d'aquest emblemàtic dia comença en 2005, quan hi havia al voltant de 25 esdeveniments locals a tot el món. En 2006, hi havia al voltant de 70 esdeveniments locals, i en 2007, gairebé 200. En 2008, va haver-hi 800 esdeveniments, i en 2009, 751 esdeveniments.

A través dels anys s'han produït esdeveniments locals a Austràlia, Xina, Anglaterra, Finlàndia, França, Irlanda, Noruega, Sud-àfrica, Suècia, Estats Units i molts països més.

Fins a 2014, el dia “WWKiP” es va dur a terme a partir del segon dissabte fins al tercer diumenge de juny de cada any; la celebració d'una setmana de duració, facilitava que teixidors/es de diferents països pogueren trobar una data adequada per celebrar l'esdeveniment, sobre teixit de punt i altres arts de la fibra. En 2015 es celebra en UN DIA: 13 de juny.

Per assegurar que el “WWKIPDay” continua celebrant-se, es necessita suport. La labor d'ajudar a facilitar aquests esdeveniments, especialment durant els tres mesos anteriors (punt de màxim interès), és extensa. L'abast del treball inclou la producció del material de premsa, imatges de premsa, fulls, documents d'informació, la coordinació de les entrevistes amb els periòdics i revistes, l'actualització de la pàgina web, el maneig dels registres dels esdeveniments i després corresponent a tothom (els/les “KIPers”).

Una de les maneres per ajudar és la compra de qualsevol dels productes amb el logo oficial del Dia “WWKIP”.

Per altra banda, Internet és una forma excel·lent de fer que la notícia arribi a major nombre de persones. També es poden imprimir cartells publicitant l'esdeveniment, i distribuir-los en comerços, biblioteques, tablons d'anuncis, etc, en cada localitat.

Imatge:katia.com

url/publicació: <http://www.wkipday.com/>

Méndez, Pilar. "Día Mundial de Tejer en Público". Guía de *About.com*
<http://tejer.about.com/od/Reuniones/a/Dia-Mundial-De-Tejer-En-Publico.htm>
(consulta: 9.7.2013)

3.2 Interconnexió per a l'acció: les “SNS” (*Social Networking Sites*)

Per iniciar aquest apartat, ens hem basat en un estudi cultural⁵² realitzat en ret, a activistes d'EUA i Amèrica Llatina, amb mètode *snowball* (bola de neu), i publicat a finals de l'any 2010, el qual va investigar l'ús de les SNS per a la mobilització en línia i foralínia.

Les “SNS”, *Social Networking Sites*, traduïbles com Webs d'Interconnexió Social o *Sitios de Redes Sociales, guanyen importància com a ferramenta potencial per a l'activisme. Cada cop són més utilitzades, arreu del món, per organitzar protestes, crear campanyes, i recaptar diners per a causes diverses. En estudiar el rol d'Internet en l'activisme, és important examinar si les SNS generen **identitats col·lectives** que puguin inspirar el sentit de compromís amb una/es causa/es. L'abast global d'Internet podria, teòricament, adreçar un desafiament etern dels moviments socials: cóm contactar i mobilitzar als/les individus qui podrien ser motivats per reclutar a més participants i recursos⁵³, doncs contenen amb els interessos i medis apropiats per actuar⁵⁴. Les ferramentes de comunicació digital poden facilitar els moviments socials; de fet, quan més encertada és una ferramenta o tàctica particular, amb major probabilitat serà adoptada, adaptada i difosa entre grups activistes⁵⁵. Les TIC (Tecnologies de la Informació i la Comunicació) permeten que la informació es dissemine, amb baixos costos, a molta gent al mateix temps⁵⁶. Segons defineixen⁵⁷ les SNS, són serveis en línia on els/les individus poden crear un perfil públic o semi-públic, construir una ret social que comprén a altres usuari/es amb els qui comparteixen quelcom en comú, i navegar amb els perfils de tals usuari/es i rets. Ens interessa de quina manera aquesta esfera pública alternativa facilita la participació activista tant en línia com fora d'ella. Els moviments socials i els/les activistes a sovint generen els seus propis medis per contestar els missatges hegemònics, la desinformació i les ressenyes negatives d'activisme, típiques en la premsa establerta⁵⁸. Internet ofereix un espai per construir solidaritat, permetent punts de vista alternatius, empoderant potencialment als/les activistes, donant-los veu, donant-los “el poder de la comunicació en massa”⁵⁹, en i a través de dites esferes. Les esferes públiques alternatives possibiliten que persones amb similars opinions articulen, juntes, les seves preocupacions i identitats, unint-se en “comunitats polítiques” que no es donen en la vida quotidiana⁶⁰; per altra banda, també aporten el potencial per a la mobilització i instiguen a l'acció col·lectiva⁶¹. Es considera “identitat” com el procés mitjançant el qual els actors/actrius són reconeguts com a grup cohesionat o col·lectivitat⁶². Una forta identificació col·lectiva és crucial per a qualsevol tipus d'acció col·lectiva amb èxit⁶³.

52 Vegeu: Harlow, Summer/ Harp, Dustin. *Collective Action on the Web*. En *Information, Communication & Society*. Vol.15, nº2. 2012. ps.196-216.

53 Opp. 2009.

54 Oliver & Marwell. 1988. p.6.

55 Tilly, C. *From Mobilization to Revolution*. Addison-Wesley Publishing Company, Reading, MA. 1978.

56 Juris, J.S. “The new digital media and activist networking within anticorporate globalization movements”. En *Annals of the American Academy of Political and Social Science*, vol. 597, nº 1. 2005. ps. 189-208.

57 boyd & Ellison. 2007.

58 Downing. 2001.

59 Postmes & Bruntsting. 2002. p. 294.

60 Bennett. 2004. p.127.

61 Kessler. 1984.

62 Melucci. 1996.

63 Gamson. 1992.

Per això, l'habilitat de les TIC per promoure identitat col·lectiva i sentit de comunitat és destacable, doncs permeten estratègies de “micro-contribucions”⁶⁴, les quals reuneixen actes de suport a petita escala, convertint a “comunitats disperses de simpatitzants en comunitats virtuals amb major grau d'interacció”⁶⁵.

Així com Internet i les SNS poden generar comunitats en línia, cal analitzar com aquestes identitats col·lectives online impacten en la participació offline. Fonamentalment està canviant l'activisme i generant noves formes de resistència. Segons els resultats de l'estudi citat, la majoria dels/les activistes enquestats utilitzen les SNS com a important ferramenta per mobilitzar als partidari/es, tant online com offline; i a més de mobilitzar, per organitzar, informar i promoure el debat⁶⁶. Així, les SNS juguen un paper fonamental en els moviments socials, contribuint al diàleg públic sobre temes d'importància social, i incentivant una major activació política i cívica, a més de formar les relacions necessàries per motivar i sostindre l'acció col·lectiva. En l'actual era digital, ambdós mètodes, online/offline, són requerits per a l'activisme, per provocar qualsevol tipus d'impacte; són complementaris, no es poden considerar per separat. El vertader impacte de l'activisme online és en la seva mobilització de l'activisme offline. Per tant, els/les activistes estan trobant maneres d'utilitzar aquestes ferramentes d'una forma útil i “real”. O dit d'altra manera, els social media s'estan institucionalitzant com a tàctiques útils en el repertori digital activista, millorant les tàctiques tradicionals. És més, les accions on/offline s'han de combinar per aconseguir un canvi social real⁶⁷. Per això, qui s'involucra en el canvi social estan utilitzant tecnologia contemporània, doncs a través de l'activisme online, els moviments offline s'engrandeixen. Com bé digué un dels activistes entrevistats, “l'organització online ha canviat la nostra manera de treballar”⁶⁸.

L'objectiu d'aquest capítol ha estat proporcionar un exemple empíric dels camins en què les noves tecnologies han permès a la gent amplificar i ampliar pràctiques d'oci ben establertes. L'estudi de canvi **tecnocultural** marca un territori on les distincions entre l'oci i la tecnologia cada vegada es dissolen més, i el Teixir com un material craft proporciona un exemple útil del camí en el qual les xarxes i entorns virtuals han reformat el consum d'oci de maneres riques i dinàmiques.

64 Garrett. 2006. 206

65 Diani. 2000. p.393.

66 *Op.cit.* Harlow, S. (2012) p. 204.

67 *Op.cit.* Harlow, S. (2012) p. 210.

68 *Op.cit.* Harlow, S. (2012) p. 211.

3.3 Divulgació: llibres vs. contingut lliure?

En aquest capítol, esmentem les vies de difusió de les artesanies, i concretament del Teixir: vendes en títols (llibres); tendes especialitzades; contingut lliure en línia (i tutorials); e-books, Fires.

Les vendes en títols sobre el *craft* s'incrementen. Mel Arora diu que *“hem tingut èxit durant la recessió, perquè la gent està en casa i no de vacances, i necessiten coses agradables per a fer. El ‘craft’ és allò en què poden confiar”*. Katie Cowan afegeix que *“ha hagut un augment en totes les àrees ‘craft’, reflexant un interès per allò fet a mà i personal (...) és un resultat evident de la situació econòmica”*. Mentre el mercat en literatura *craft* prospera, la demografia ha canviat (més jove) i s'ha desenvolupat (nous principiants aprenen). Ali Myer deia que *“la (nostra) audiència està canviant (...) i s'expandeix a persones no necessàriament expertes”*. Cowan afegeix que *“hi ha una expansió d'àrees i nivells”*. Per la seva banda, Susan James diu que *“en temps difícils, el craft explota cap a medis mixtes (ceràmica, pintura, tela), espentant les fronteres, i involucra a més persones, a una més àmplia audiència, per al producte final”*. Martin de la Bedoyere continua dient que *“en els últims anys, degut a la informació lliure disponible en Internet, i a un mercat més perceptiu, es requereixen valors de producció més alts”*. Més enllà del Gremi, els editors *craft* es beneficien d'una àmplia sèrie d'eixides, incloent *sites* directes al consumidor, fires públiques i tendes *art&craft*, específiques i independents. Les tendes especialistes són particularment rellevants, com Cowan argumenta: *“Les tendes de llana i artesanía tornen poc a poc (...) res hi ha com un llibre del teixir al costat d'una demostració de llana”*. De la Bedoyere afegeix que *“aquell/es qui es recolzen en llibres tenen amplitud i profunditat de cobertura, i els/les compradores saben què comprar”*. També cita la importància dels/les autor/es per sí mateix, *“perquè són quefedor/es especialistes, es venen pel ‘boca a boca’ i per l'amor sobre la matèria. Aneeta Patel [com d'altres molt/es artesivistes] ensenya a través de tallers⁶⁹, transmetent el seu propi entusiasme”*.

Una de les bloggers més gran és Jane Brocket; mentre Lisa Lam és l'autora del *The Bag Making Bible* (D&C, 2010) i de *A Bag for All Reasons* (2012); i Emily Winfield Martin publica el primer *The Black Apple's Paperdoll*.

Lisa Lam confessava en una entrevista: *“Quan vaig escriure ‘The Bag Making Bible’ sabia, per la meva tenda i blog, cóm d'interessada està la gent per aprendre les tècniques necessàries per cosir i fer bosses d'aparença professional. Ha sigut sorprenent vore com el llibre es convertia en ‘bestseller’, seguit del meu segon llibre, A Bag for All Reasons. M'encanta cóm les meves tècniques s'expandeixen fora dels meus llibres; però quan m'oferiren la possibilitat per demostrar-les també en vídeo, no vaig deixar passar la possibilitat. Estic sorpresa per ser una presentadora destacada sobre la fabricació de bosses”*.

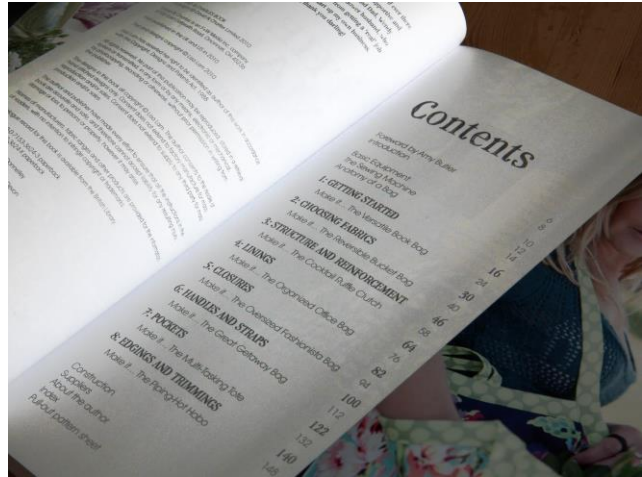
Les editorials citen la venda al detall en línia, en particular via *Amazon*, fent una diferència massiva en vendes, degut a que les tendes físiques dediquen poc espai als títols *craft*. En línia, les obres publicades prosperen.

69 La línia formativa del craftivisme es desenvolupa en apartats posteriors. Vegéu: 5.2.2 *Performing Craft*.

The Bag Making Bible

The complete creative guide to sewing your own bags

Lisa Lam

L'altra cara de "l'exèrcit facedor" (*crafter*) és la quantitat de **contingut lliure craft** en línia: una intensa ret de *bloggers*, tutorials en línia, cúmuls de projectes i *sites* de comunitat.

Les editorials semblen optimistes sobre el potencial de contingut en línia; James diu que "és meravellós com el craft és un espai inclusiu, després d'una etapa en què la gent era massa protectora dels seus projectes; però res pot derrotar a un llibre". Cowan està d'acord en què "en línia no pot embolicar tan bellament com un llibre. El mercat respon al tàctil, a llibres desitjables. És un desafiament més que una amenaça". Arora afegeix una nota de precaució: "És impactant i esperem a vore què passa; però és difícil [fer projectes en línia]. No soc condescendent, [els nostres principals lectors] són sabuts amb la web, **però hi ha encara una cultura de patrons, llibres i revistes**".

El progrés del *craft* en digital és un desafiament que incita controvèrsia. Cowan suggereix incorporar els *e-books*: "la dificultat és decidir què fer primer. No crec que el mercat siga tradicional, vol més que una versió *e-book* d'un llibre imprés, quan hi ha tant, disponible en línia, i es poden aconseguir tutorials en Youtube. És una enorme web-literària, boig/boges pels blogs, una audiència molt sofisticada que requereix productes sofisticats". De la Bedoyere està poc convençuda: "El mercat per a PDFs descarregables o *e-books* a tot color, amb instruccions pas-a-pas mai serà un dels grans (...) Les bases de dades de projectes sí poden trobar un lloc, però adquirir-ne un **ingrés** d'açò és **complicat**. El llibre tradicional té un llarg camí que recórrer en aquest mercat".

Les tendències sempre canvien. Però hi ha quelcom fonamental en el fet de produir, crear, elaborar alguna cosa per a un/a mateix/a [si es fa amb 25, perquè quan se'n tenen 50 s'hauria d'anar a comprar-ho?]. **El craft és part de tu, t'empodera.**

Altra de les múltiples vies de difusió de les artesanies, des d'una perspectiva més comercial i professional són les Fires d'Artesania. És el cas del *DIY Show*⁷⁰. Des de l'any 2012, i amb la seva cinquena edició, el *DIY Show* reuneix, en Madrid, a la comunitat DIY. Es tracta d'una fira internacional *trendy* de manualitats creatives, la qual compta amb bloguer/es, artisan/es, fabricants i nou/ves emprenedor/es; a més de ser punt de referència en el món *crafter*. Contenen amb una repercussió mediàtica destacada, atenció i visita de medis escrits, televisió, radio i medis digitals de tot tipus, així com amb la col·laboració de nombrosos *bloggers* *trandsetters* del sector. L'espai (físic i virtual) permet comprar, aprendre, vendre, compartir,...⁷¹. Les organitzadores de la Fira, Belén Diaz-Urgorri i Laura Dávila, recalquen que "els **tallers** són el ciment per a la creació d'una comunitat de 'manitas' en Espanya (...) qualsevol tendència (...) té cabuda en els tallers". Tinguéren la idea d'organitzar l'espai perquè, segons expliquen: "el local permanent, els serveis a la web, i el club de *bloggers*, són passos perquè *DIY Show* siga el punt de trobada de la comunitat DIY"⁷².

Esclarim que l'emergència de les Fires és un fet global i continuat, amb nombroses cites arreu del globus. La menció d'aquest exemple es subratlla per produir-se en l'Estat Espanyol, i per la repercussió adquirida al llarg de les seves edicions, a més d'establir-se com a punt referencial per

70 Vegéu Annex.

71 *DIY Show*. "DIY Show te espera". <http://www.diyshow.es/que-es-diy-show/> (consulta: 16-5-2015)

72 Redacció. "Una Feria para los más mañosos". *El País.com*, Buenavida. Post: 11.3.2015.

http://elpais.com/elpais/2015/03/10/buenavida/1425999558_791409.html (consulta: 11.3.2015).

als grups i col·lectius entrevistats durant la nostra recerca. Alguns d'ells, aprofiten les Fires per realitzar les seves accions i intervencions, a més d'impartir tallers. És el cas del col·lectiu català "Urban Knitting Pla d'Urgell". Aprofiten l'esdeveniment anual de la Fira de Sant Josep per organitzar intervencions amb participació inter-generacional, buscant alterar la vida quotidiana i l'aparent normalitat, i reivindicant el món de les labors manuals, i de les fibres en particular.

nom projecte: *Urban Sant Josep 2015*
(intervenció)

col·lectiu: **UKP, Urban Knitting Pla d'Urgell**

dates: 19 a 22.3.2015

ubicació: Fira de Sant Josep, Mollerussa

enfocament (*focus): embelliment

objectiu (*target): donar alegria a la Fira

pressupost: donació

financia: Lanass Stop

materials: llanes cedides i tot tipus d'agulles; teles amb brillantina; tela per al fons

tècniques: croxé, mitja, sargit, retalls; instal·lació

dedicació-execució: setmanes (des del 23 de febrer fins al 18 de març)

obra:

Urban Sant Josep
2015

(esquerra) petites flors de croxé decoraven el "jardí", front al teló/decorat.
(dalt) escena elaborada amb peces teixides de croxé, i trossos de tela amb brillantina
font: FB

cotxe nº 7

cotxe nº1

descripció: Amb motiu de la Fira de Sant Josep (143ª Fira Catalana de la Maquinària Agrícola/Saló de l'Automòbil), celebrada a Mollerussa entre el 19 i el 22 de març de 2015, el grup elabora un *photocall* dinàmic i lúdic, amb elements teixits (en la seva majoria) i tèxtils cosits (que reflcteixen en la nit), recreant la forma de la popular atracció firal: els cotxes de xoc. Fins i tot el públic infantil va col·laborar en la confecció de la peça i, com no, en les fotografies preses un cop instal·lat el "graffiti lanero".

La "urban" va haver de suportar algunes inclemències climatològiques.

url/publicació: *facebook*: "La rebel·lió de les llanes";
àlbum: "Urban St. Josep 2015"

nom projecte: *Nostra Primera Urban*

dates: 16.3.2013

ubicació: Placeta del Tractor (Fira de Sant Josep). Mollerussa

enfocament (**focus*): embelliment

objectiu (**target*): aportar color a la Fira

pressupost: propi

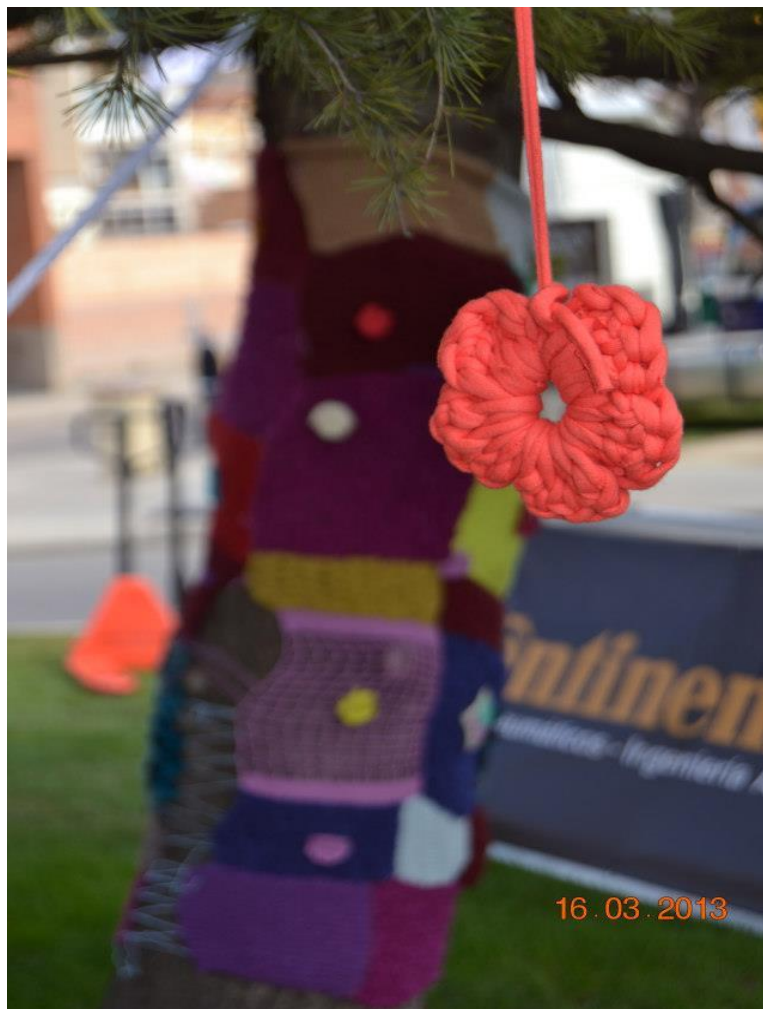
materials: llanes de tots els tipus

tècniques: de tot un poc

dedicació-execució: poc més d'un mes

obra:

Nostra 1ª Urban
2013

fotos: Bego Domínguez

en cadascuna de les banderoles teixides, el missatge: "BONA FIRA"

Preparatius dels "embolcalls". foto: Mar Torrent

descripció: publiquen en el seu blog:

"...molts sentiments: emoció, passió, nerviosisme... el divendres 15 ens estrenem en les accions urbanes; sobre les 22 hores ens ajuntem una part del grup de 'La rebel·lió de les Llanes' en un bar de Mollerussa: 10 xiques (9 teixidores i la reportera Mar), qui comencem a cosir 'quadraets' davant la mirada atònita de la gent qui entrava en el local. Després d'un temps de riures, esperes, cafes i tes...ens encaminem cap a la nostra destinació: la plaça del tractor, situada en plena Fira de Sant Josep, a l'Avinguda del Canal de Mollerussa. Unes quantes xiques vam anar a parlar amb els guàrdies de seguretat, no fóra ser que pensaren que volíem endur-se algun tractor!!!!".

url/publicació: <https://larebeliodelesllanes.wordpress.com/2013/03/17/nos-estrenamos-primera-urban-knitting-pla-durgell/> (consulta: 18.3.2013)

Com hem pogut comprovar a partir de les afirmacions de diferents autors i autores especialitzats en la matèria, l'interés en les artesanies va unit a la progressiva incorporació de nous i noves adeptes, qui busquen solucions, de forma espontània, tant a les circumstàncies de crisi, com a les inquietuds per desenvolupar les pròpies capacitats creatives i innates de l'ésser humà. Les artesanies actuen com a reparadores de la situació econòmica actual, en proporcionar una eixida atractiva per emplenar les hores que en altres temps es destinaven a jornades laborals. A més, s'expandeixen les fronteres artesanals, gràcies a la combinació de diferents tècniques, emprades en conjunt i sense prejudicis, a l'hora d'elaborar peces, les quals, al mateix temps, permeten l'empoderament dels i les creadores, i plantegen alternatives a les tendències consumistes. Així, els coneixements específics i les solucions es materialitzen i divulguen a través de múltiples vies: bé per medis tradicionals, com són (i han sigut) els llibres, o bé a través de la ret, sense predominar l'un sobre l'altre. Continua existint la cultura "escrita", però també creixen les plataformes especialitzades *online*. Més bé són complementaris, i la inclinació per uns o per altres va a dependre dels i les usuari/es. I també es fomenta la cultura crafter en les Fires d'Artesania, les quals reuneixen a la comunitat DIY, les tendències i innovacions més actuals, i les possibilitats d'intercanviar coneixements en un context d'encontres recíprocs. Si a més compten, com en el cas anterior, amb repercussió mediàtica i col·laboracions, i es dilaten de l'espai físic al virtual, el valor i potencial de tals esdeveniments esdevé altra peça clau i referencial com a font de recursos per a les artesanies i les seves aplicacions, com ho són les SNS que hem exposat anteriorment. En el cas particular que tractem, de l'artesanivisme, dites vies de difusió actuen com a generadores de ret: proporcionen estímuls d'on sorgeixen iniciatives i projectes amb possibilitats d'enfocament social; per altra banda, enriqueixen les experiències, amb coneixements i contactes, i connecten a persones interessades, qui mantenen viva la comunitat.

3.4 Bibliografia i URLgrafia

Bennett, S., Maton, K., & Kervin, L. "The 'digital natives' debate: A critical review of the evidence". *British Journal of Educational Technology*, 39 (5). 2008.

Carrillo, Jesús. *Arte en la red*. Cátedra, 2004, Madrid.

Garcia, C., Standlee, A., Bechkoff, J., & Cui, Y. "Ethnographic approaches to the internet and computer-mediated communication". *Journal of Contemporary Ethnography*. 38. 2009.

Gauntlett, D. *Making is connecting. The social meaning of creativity, from DIY and knitting to YouTube and Web 2.0*. Polity. Cambridge. 2011.

Greer, B. *Knitting for good! A guide to creating personal, social and political change, stitch by stitch*. Trumpeter Books. Boston, MA. 2008.

Kuznetsov, S., & Paulos, E. *Rise of the expert amateur: DIY projects, communities, and cultures NordiCHI*. 2010. Comunicats per al 6th Nordic Conference on HumanComputer Interaction: Extending Boundaries. Comunicats per al NordiCHI.

Minahan, S., & Wolfram Cox, J. "Stich'n bitch: Cyberfeminism, a third place and the new materiality". *Journal of material culture*. 12(1). 2007.

Ritzer, G., & Jurgenson, N. "Production, consumption, prosumption. The nature of capitalism in the age of the digital 'prosumer' ". *Journal of Consumer*. 10(1). 2010.

Orton-Johnson, Kate. "Knit, purl and upload: new technologies, digital mediations and the experience of leisure". *Leisure Studies*. 33 (3). 2012.

Pentney, B.A. "Feminism, activism and knitting: Are the fibre arts a viable model for feminist political action?". *Thirdspace*, 8(1). 2008.

Quéau, P. "La presencia del espíritu". En *La revolución digital. Individuo y colectividad en el ciberespacio*. Revista de Occidente. Alianza Editorial, Madrid. Nº 206. juny 1998.

Robles Reinaldos, Gerardo. *Investigación artística. Propuestas de entorno y participación. IVAC y tiempos de acción paralela*. Ed. Visión Libros. Madrid. 2008.

Spencer, A. *The crafter culture handbook*. Marion Boyars. London. 2007.

Stalp, M.C., & Winge, T. "My collection is bigger than yours: Tales from the handcrafter's stash". *Home Cultures*. 5(2). 2008.

Redacció. "Desconectar para conectar". *Entre Nosotros*. Revista Bimestral. Ed. Consum S. Coop. V. Nº73. Juliol-agost 2015.

URLgrafia

DIY Show. "DIY Show te espera". <http://www.diyshow.es/que-es-diy-show/#> ;
<http://www.diyshow.es/events/categoria/talleres-moda-shopping/>

Fort, Sally. *UK DIY Craft research report*. The National Lottery & Arts Council England. 2007.
http://postcraft.weebly.com/uploads/2/0/9/3/2093355/uk_diy_craft_research_report.pdf

Humphreys, S. "Grassroots creativity and community in new media environments: Yarn Harlot and the 4000 knitting Olympians". *Continuum: Journal of Media & Cultural Studies*. 22(3). 2008.
Recuperat: <http://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/10304310801989844>

Mangion, Sharon. "Craftivism: making things happen, slowly". *Arts News*. Post: 5.6.2013
<https://www.a-n.co.uk/news/craftivism-making-things-happen-slowly>

Purl Gurls. "The Big Day". *International Yarn Bombing Day*. Post: 11.6.2011.
<http://iybd.blogspot.com.es/>

Rainydaygoods. "Ravelympics!". *Raverly*. Post: 25.7.2008.
<http://blog.ravelry.com/2008/07/25/ravelympics/>

Redacció. "Una Feria para los más mañosos". *El País*, Buenavida. Post: 11.3.2015.
http://elpais.com/elpais/2015/03/10/buenavida/1425999558_791409.html (consulta: 11.3.2015)

Rosner, D.K., & Ryokai, K. "Spyn: Augmenting the creative and communicative potential of craft". Comunicats per al CHI 2010. 2010. Recuperat 11.2.2010:
http://people.ischool.berkeley.edu/~daniela/spyn/rosner_ryokai_chi2010.pdf

Ruilope Ruz, Estefanía. "Estos jabones no se comen, pero apetece". *El País*, Buenavida. Post: 9.9.2014. http://elpais.com/elpais/2014/09/08/buenavida/1410188533_647817.html (consulta: 11.3.2015);

Stephanie. "The 2010 Knitting Olympics". Yarn Harlot. Post: 10.2.2010.
http://www.yarnharlot.ca/blog/archives/2010/02/10/the_2010_knitting_olympics.html

VVAA. "#imapiece of the IF Hyde Park event 8th June-are you?". *Craftivist Collective*. Post: 4.6.2013. <https://craftivist-collective.com/blog/2013/06/imapiece-of-the-if-hyde-park-event-8th-june-are-you/>

VVAA. "*I Knit*". <http://www.iknit.org.uk/iknitweekender2010.html>

VVAA. "Lifestreaming". *Infoynet*. <http://infoynet.blogspot.com.es/>

Les cites [...], corresponents a l'apartat de les "SNS", són les **referències** citades en l'estudi de Summer Harlow:

Opp, K.-D. *Theories of Political Protest and Social Movements: A Multidisciplinary Introduction, Critique, and Synthesis*. Routledge, London. 2009.

Oliver, P. & Marwell, G. "The paradox of group size in collective action: a theory of critical mass II", *American Sociological Review*, vol. 53, no. 1, ps. 1-8. 1988.

Tilly, C. *From Mobilization to Revolution*. Addison-Wesley Publishing Company, Reading, MA. 1978.

Juris, J. S. "The new digital media and activist networking within anti-corporate globalization movements". *Annals of the American Academy of Political and Social Science*, vol. 597, no. 1, ps. 189-208. 2005.

Boyd, d. m. & Ellison, N. B. "Social network sites: definition, history and scholarship". *Journal of Computer-Mediated Communication*, vol. 13, no. 1, ps. 210–230. 2007.

Downing, J. *Radical Media*. Sage Publications, Thousand Oaks, CA. 2001.

Postmes, T. & Brunsting, S. "Collective action in the age of the Internet: mass communication and online mobilization". *Social Science Computer Review*, vol. 3, no. 20, ps. 290-301. 2002.

Bennett, W.L. "Communicating global activism: strengths and vulnerabilities of networked politics". En *Cyberprotest: New Media, Citizens and Social Movements*, eds W. van de Donk, B. D. Loader, P. G. Nixon & D. Rucht, Routledge, London, ps. 123-146. 2004.

Kessler, L. *The Dissident Press: Alternative Journalism in American History*. Sage Publications, Beverly Hills, CA. 1984.

Melucci, A. *Challenging Codes: Collective Action in the Information Age*. Cambridge University Press, Cambridge. 1996.

Gamson, W. A. *Talking Politics*. Cambridge University Press, New York. 1992.

Garrett, R. K. "Protest in an information society: a review of literature on social movements and new ICTs". *Information, Communication & Society*, vol. 9, no. 2, ps. 202-224. 2006.

Diani, M. "Social movement networks virtual and real". *Information, Communication & Society*, vol. 3, no. 3, ps. 386-401. 2000.

4 Accions: tipologies, pràctiques, projectes

“El paisatge parla de nosaltres mateix”

Les **intervencions** urbanes consisteixen en la modificació de l'espai urbà, mitjançant l'addició de nous elements o el *hackeig* dels elements urbans existents. Les modificacions solen ser de caràcter efímer, bé siga per realitzar-se amb materials o tècniques peribles, bé perquè tard o d'hora les institucions de poder de l'espai en qüestió les retiren o restauren l'element urbà en el seu estat original. Malgrat que no hi ha límits quant a tècniques i materials, cal diferenciar entre: 1. les accions al·legals (en alguns casos il·legals des del marc del legal), espontànies i no remunerades, o en ocasions excepcionals amb permís però amb caràcter crític, disruptiu o social; 2. les accions amb caràcter artístic o creatiu legals, és a dir, permeses o fins i tot impulsades pel poder de l'espai comú, que pot ser privat (parc obert d'un centre comercial) o públic (*yarn-bombings* gestionats per una institució pública/propri espai privat; la instal·lació d'escultures efímeres en el marc d'una mostra d'art urbà); 3. campanyes de publicitat tipus *buzz*, consensuades amb la institució apropiada o la propietat de l'espai, que utilitzen mecàniques i tècniques del primer tipus ¹.

Les pràctiques d'i.u. al·legals (del primer tipus) són intervencions genuïnes que responen des de les tripes, des del cor de la ciutat. Poden estar enfocades a diverses accions, com per exemple embellir la ciutat, exhibir i compartir una crítica social, o directament reapropiar-se d'un espai comú que s'ha considerat expropiat. Solen buscar la ciutat, més que com a llenç, com un espai en el qual compartir expressions i reflexions, llocs que es privatitzen o en què es prohibeixen certes pràctiques quotidianes, que deuen reapropiar-se per part de la ciutadania. Les pràctiques d'embelliment, aparentment menys disruptives i crítiques, tenen una lectura de reapropiació a través de la intervenció com a material tèxtil, “càlid”, humà.

Les pràctiques creatives en els espais públics maduraren en un context on les ciutats occidentals es van massificar, durant l'època post-industrial i post-moderna. Les polítiques coercitives, el model cultural massiu, els conflictes socials, la convivència en grans urbs, la privatització d'espais públics, o el control restringit dels medis de comunicació són algunes de les motivacions que impel·len a individus i grups socials a buscar el “hackeig” del que hauria de ser comú, fins i tot a ultraempoderar-se del social més que com a vàlvula de fruita, o visibilitzar ixes situacions injustes.

1 Roselló, Elisabeth. “De intervenciones artísticas en los espacios urbanos de la actualidad”. *Blogspot.com*. Post: 11.3.2014. <http://elisabetrosello.blogspot.com.es/2014/03/intervenciones-artisticas-creativas-espacios-publicos-urbanos.html> (consulta: 6.2.2014)

4.1 Tipologies d'activisme ²

Tot i que aquesta investigació versa sobre l'activisme des de l'artesanía, resulta oportú esmentar altres tipologies o alternatives per a l'activisme, aplicables a qualsevol causa o línia d'acció (social, política, econòmica, mediambiental, drets humans, drets dels animals, models de consum, pau mundial; o causes més concretes, com per exemple l'oposició a l'establiment d'una fàbrica o abocador d'animals en una zona determinada...).

Com a ferramentes **generals** per a l'activisme:

Artivisme / Activisme Artístic / Terrorisme Artístic / Terrorisme Cultural / Performance

Art com a medi per a l'activisme.

Activisme Fotogràfic

Fotografia aplicada a la intervenció urbana i a l'activisme social, fotoperiodisme, exposicions, llibres fotogràfics,...

Art de Carrer / "Street Art"

Sol associar-se amb el grafiti, però hi ha moltes altres manifestacions: escultura, estarcit, adhesius, engrut, cartells, projecció de vídeo, intervencions artístiques, art de guerrilla i "street installations". En aquestes intervencions, l'artista roman en l'anonimat.

Cinema Activista / Cinema Documental

Documentals, curts i llargmetratges.

Paraula Parlada / "Spoken Word"

És un art de performance que es basa en la paraula: narració, poesia o monòlegs. Sovint inclou la col·laboració i l'experimentació amb altres formes d'art com la música, el teatre i la dansa.

Teatre Social / Teatre de l'Oprimít

Algunes de les línies de treball que utilitzen són: Teatre Periodístic, Teatre Legislatiu, Teatre Invisible, Arc Iris del Desig, Teatre Imatge, Teatre Fòrum.

² Fonts consultades:

Viquipèdia: "Activism". <http://en.wikipedia.org/wiki/Activism>

Pelta, Raquel/ Sastre, Javi. *Editorial #02: Activismo*. Post: 1.2012.

<http://www.monografica.org/02/Editorial/2870>

Andrew, X. *Introduction to Activism*. Permanent Culture Now. <http://www.permanentculturenow.com/what-is-activism/> (consulta: 6.5.2013)

Martin, Brian. *Activism, social and political*. Encyclopedia of Activism and Social Justice. Gary L. Anderson & Kathryn G. Herr (eds.). Thousand Oaks, CA: Sage, 2007. ps. 19-27.

<http://www.bmartin.cc/pubs/07Anderson.html> (consulta: 12.1.2014)

Ciberactivisme / Net-Artivisme / Activisme Online / Campanyes Digitals / Activisme Digital / Advocacy Electronic / E-Campanyes / E-Activisme

Les seves eines són: xarxes socials (*twitter* i *facebook* principalment), blogs, participació en fòrums, *youtube*, *email*, *podcasts*, recollida de signatures a través d'Internet.

Contrainformació Alternativa

A través de mitjans de comunicació alternatius, com a antítesis als "mitjans de masses".

Culture Jamming / Interferències Culturals

És un moviment de resistència davant els estàndards culturals (percepcions, explicacions, valors i creences) de la societat. Comporta la transformació de la informació que arriba als "mitjans de comunicació de masses" de manera que arriba alterada al receptor i li suggereix nous i inesperats sentits totalment oposats a la intenció inicial amb què aquests missatges van ser concebuts.

Guerrilla de la Comunicació

Els principals mètodes d'acció que utilitza són:

- distanciament (petits canvis subtils en la representació de les coses per proposar reflexió).
- collage i muntatge (deriva del distanciament; extreuen fragments de diversos contextos per crear un context nou).
- tergiversació (deriva del distanciament; mitjançant collages o muntatges extrau qualcom de la seva estètica o context original per posar-ho en un altre context inventat).
- sobre-identificació (fer referència a allò que és conegut però és un tabú per al sistema).
- *fake* (invenció de fets falsos per crear situacions veritables).
- afirmació subversiva (es tracta d'exagerar el discurs de l'opositor ja siga per ridiculitzar o per impedir que pugui realitzar un discurs).

Hacktivism

Consisteix en la utilització no-violenta d'eines digitals il·legals o legalment ambigües. Inclou: desfiguracions de webs, redireccions, atacs de denegació de servei, robatori d'informació, paròdies de llocs web, substitucions virtuals, sabotatges virtuals i desenvolupament de programari.

Media-Activisme

Es duu a terme a través de "mitjans de comunicació de masses" (ràdio, televisió, premsa escrita, internet, multimèdia) i inclou mètodes com: publicació de notícies en webs, creació de vídeos i àudios sobre recerques, difusió d'informació sobre protestes, organització de campanyes relacionades amb els mitjans de comunicació i les polítiques de comunicació.

Contra-publicitat / "Subvertising" / "Adbusting"

És una transformació de la publicitat original de les grans marques, invertint els seus missatges. Porta implícita una crítica a la publicitat manipuladora i els valors consumistes que representen. Manifestacions: grafiti, adhesius, frase modificada en tanca publicitària, samarreta-paròdia...

Disseny de Protesta / Disseny Activista

Cartells, pancartes, exposicions, bàners, flyers, fullets, informes, adhesius, samarretes, web, ...

Màrqueting de Guerrilla / “Street Marketing”

Són estratègies i tècniques de màrqueting poc convencionals, que persegueixen provocar sorpresa i involucrar a les persones sense que s'adonen. Utilitzen mitjans, espais, situacions del dia a dia i elements de l'entorn, que en transformar-los permet arribar a la gent d'una forma diferent despertant el seu interès i fent-los difícils d'oblidar. Podríem englobar aquí també la publicitat de guerrilla.

[Altres alternatives:] Vaga de fam; *Lobbying*; Manifestació

Com a ferramentes **específiques** per a l'activisme:

s'inclouen les alternatives que, per la seva pròpia definició, s'apliquen a una línia d'acció concreta.

Agricultura de Guerrilla / Guerrilla Jardinera / “Guerrilla Gardening”

Els activistes utilitzen terres no conreades o espais públics als quals no se'ls està donant ús (descampats, cunetes, rotondes, tests sense ús ...), per assignar-li una nova utilitat a través de l'agricultura.

línies d'acció: ecologia, tinença de terres, desenvolupament sostenible, espai públic, bé comú.

Craftivisme / Guerrilla del Ganxet

Activisme a través de l'artesania.

línies d'acció: slow, ecologia, desenvolupament sostenible, consum responsable, DIY (“do it yourself”).

Guerrilla Grafting / Injertador/es Guerriller/es

Consisteix a fer empelts fruiters en arbres decoratius situats en zones públiques, perquè tothom pugui beneficiar-se d'ells.

línies d'acció: ecologia, espai públic, bé comú.

Guerrilla Lleva *Mugre (brutícia) / “Guerrilla Grime Busting”

Busquen netejar la cara de zones abandonades pels ajuntaments, i reclamar els espais públics que necessiten millorar.

línies d'acció: espai públic, bé comú.

Hactivisme de Moda / “Fashion Hactivism”

És un procés col·laboratiu on es comparteixen idees entorn a la moda, que busca deixar de costat la rapidesa caòtica en la qual està immersa aquest sector.

línies d'acció: slow, consum responsable, “do it yourself”.

Vaga

És la suspensió col·lectiva de l'activitat laboral per part dels/les treballador/es, amb la finalitat de reivindicar millores en les condicions de treball o manifestar-se contra retallades dels drets socials.

línies d'acció: drets socials.

Hacking urbà

“**Hackejar**” és introduir-se en la lògica d’un sistema de qualsevol tipus i utilitzar el coneixement que es té sobre el mateix, per a desenvolupar funcionalitats per a les quals no havia sigut dissenyat originalment. O fer-lo funcionar d’acord amb nous objectius. “Hackejar”, utilitzant la paraula anglesa, vol dir divertir-se amb l’ingeni (*cleverness*) utilitzar la intel·ligència per fer quelcom difícil. No implica treballar amb computadores; ni en solitari ³.

La figura del hacker sol associar-se amb la informàtica, però el seu camp d’acció és molt més ampli. El hacker es mou per un plaer que devé de la curiositat, la creativitat i el coneixement. En ocasions té connotacions polítiques i fortes bases ètiques.

El “*hacking urbà*” és una manifestació cultural que “*reacciona als canvis en les estructures de l’espai públic, la mobilitat i la comunicació en la ciutat*”. Els/les artistes del hacking urbà **interfereixen** (més que intervenen, com amb el grafiti) en la ciutat, canviant les funcions i utilitats originals de les infraestructures i equipaments urbans per tal que complisquen objectius diferents als planificats. Actuen de formes molt variades, des d’una ruptura de la rutina urbana, creativa però inofensiva, fins a accions subversives: resignificant visualment obres escultòriques o arquitectòniques; rehabilitant espais abandonats; millorant o expandint les funcions dels objectes públics o privats; generant esdeveniments públics inesperats o *flashmobs* ⁴; assenyalant objectes o llocs als quals es presta nul·la atenció; transgredint barreres urbanes arbitràries. Els projectes comparteixen la idea de **fer visible l’invisible**. Mitjançant les alteracions, s’incideix en allò que hi havia abans, o en allò que podia haver i no hi ha, qüestionant així l’espai públic.

Les accions del hacking urbà poden associar-se inicialment amb actituds quasi delictives i a “pirateria”, per passar a ser resignificades com a accions artístiques, bé siguin subversives o bé institucionalitzades. També han sigut aprofitades per la publicitat i la indústria de l’entreteniment que ha assimilat els *flashmobs* i les intervencions urbanes com a part del seu repertori d’accions de màrqueting no convencionals. L’objectiu d’aquestes accions sol ser desconnectar als transeünts i provocar una relació diferent i més conscient amb l’espai públic.

Aquestes pràctiques poden convertir-se en noves modalitats de ciutadania en forma d’urbanisme emergent, urbanisme DIY, espais públics híbrids, hackitectura. Són propostes centrades en la participació ciutadana, l’accés a informació oberta, i la auto-organització d’accions col·laboratives com la cartografia crítica. Els nous medis digitals que faciliten la participació de ciutadans connectats en xarxes socials, poden generar condicions per a la innovació social, entesa per Juan Freire “*com un procés inclusiu en què la creativitat urbana contribueix a millorar la ciutat viscuda per tot el veïnat*”.

3 “Hackear”. *El Correo de las Indias*. <http://lasindias.com/indianopedia/hackear>

4 Una *flashmob*, o “mobilització espontània” (de l’anglès, *flash*: “centelleig, ràfega”; *mob*: “multitud”) és una acció organitzada en què un gran grup de persones es reuneix de sobte en un lloc públic, realitzen quelcom inusual i després es dispersen. Solen convocar-se a través dels medis telemàtics (telèfons mòbils i Internet); en la major part dels casos la finalitat és l’entreteniment, tot i que poden convocar-se amb objectius polítics, reivindicatius, solidaris o publicitaris

Font: *Viquipèdia*: http://ca.wikipedia.org/wiki/Mobilització_espontània (consulta: 13.2.2014)

En aquest tipus de processos s'emmarquen gran varietat de projectes, com tallers ciutadans de reutilització d'espais abandonats, pícnic col·lectius per planificar el futur d'una plaça, el disseny d'una bicicleta amb un projector per compartir imatges en els barris, o una "wikiplaça" ⁵. En aquest context, el hacking urbà és una activitat creativa i constructiva que es val d'accions planificades que ascendeixen des de la base, orientades a produir ciutats sostenibles i habitables a la mesura de les persones que les habiten ⁶.

Destaquem tot seguit tres projectes, amb les seves corresponents fitxes, que responen a les característiques del *hacking urbà*:

5 Consultar *basurama.org* i <http://hackitectura.net/>

6 Fossatti, Mariana. "El arte de hackear la Ciudad". *ArticaOnline*. Post: 12.11.2011
<http://www.articaonline.com/2011/11/el-arte-de-hackear-la-ciudad/> (consulta: 13.2.2014)

artista: **Candy Chang**

informació de l'artista: Artista taiwanesa americana. Reimagina la ciutat i el paper de l'esfera pública, per a ajudar-nos a donar sentit a les nostres comunitats i a nosaltres mateix. Reconeguda per les instal·lacions públiques interactives que provoquen el compromís cívic i la introspecció emocional, el seu treball ha examinat qüestions des de la justícia penal i el futur dels edificis buits fins a les aspiracions personals i les ansietats. Els projectes inclouen un gratacel buit suplicant amor, un santuari-confessionari en un casino de Las Vegas, una rondalla *site specific* en un complex d'apartaments, i una paret pública que versa sobre la mort i els desitjos. El seu projecte participatiu art públic "*Before I Die*" s'ha creat en més d'1.000 ciutats i més de 70 països, entre ells l'Iraq, Xina, Haití, Brasil, Ucraïna, Kazakhstan i Sud-àfrica.

Formada en planificació urbana, Chang va treballar amb comunitats a Nairobi, New York, Helsinki, New Orleans, Vancouver, i Johannesburg, on va començar a qüestionar les limitacions universals de la democràcia local. Va crear experiments participatius públics per a explorar formes alternatives de comunicació. Després de lluitar contra el dolor, la depressió i la confusió existencial, va canalitzar les seues preguntes emocionals en el seu treball públic per a investigar una recerca compartida de la condició humana. Considera aquest treball vital per a la vida cívica, i combina l'auto-realització amb el parentiu comunal. S'interessa en la relació entre l'espai públic i la salut mental, la dinàmica entre la llibertat individual i la cohesió social, i una ciutat que exposa i promou la complexitat de la psique.

El seu treball ha sigut exposat en la *Venice Architecture Biennale*, el *New Museum*, New York; la *Tate Modern*, Londres; el *San Francisco Museum of Modern Art*, el *Ogden Museum of Southern Art*, New Orleans; la *Lisbon Architecture Triennale*; i el *Cooper-Hewitt National Design Museum*, New York. Guanyadora de nombrosos premis: "*TED Senior Fellowship*", "*Tulane University Urban Innovation Fellowship*", "*Art Production Fund Artist Residency*", "*Puffin Foundation grant*", i "*Black Rock Arts Foundation grant*"; va ser nomenada una de les 100 millors "*Leaders in Public Interest Design*" (Líders en Disseny d'Interès Públic) per *Impact Design Hub*; "*Live Your Best Life*" *Local Hero* per *Oprah Magazine*; i un "*World Economic Forum Young Global Leader*". Ha sigut l'oradora principal en esdeveniments com el *Creativity World Forum* (Fòrum Mundial de la Creativitat), la *American Planning Association National Conference*, la *Pennsylvania Conference for Women*, i el *Global Health Summit*.

Després d'anys a New York i Helsinki, viu a New Orleans.

url: <http://candychang.com/about/>

nom projecte: *I Wish This Was*
(intervenció)

_creador(e)s: Candy Chang

dates: des de 2010

ubicació: qualsevol

enfocament (*focus): compromís cívic i imaginació col·lectiva

objectiu (*target): expressar (i escriure) idees sobre cómo millorar el propi barri

financia: [llançament del projecte] Centre Cívic de New Orleans

materials: pegatines (disponibles *online*)

dedicació-execució: contínua

obra:

I Wish This Was

2010...

[imatge]

descripció: Les façanes buides són un pilar urbà. Mentre els transeünts somien amb allò que podria omplir l'espai, poques vegades aconsegueixen dir quelcom sobre l'assumpte. Combinant art urbà i planificació de la ciutat, *I Wish This Was* es proposa com a projecte interactiu d'art públic, que convida als residents a expressar les seves idees sobre cómo millorar el barri. Formada en Arquitectura, Disseny Gràfic i Planificació Urbana, Candy Chang dissenya pegatines, que apegua en les façanes dels edificis buits, per tal que els residents escriguen en elles els seus pensaments sobre futurs usos, proporcionant una divertida ferramenta que desperta el compromís cívic, i una mena de "aparador" amb la imaginació col·lectiva dels habitants. El projecte fou llançat l'any 2010 des del Centre Cívic de New Orleans, però les pegatines estan disponibles en línia, i han anat apareguent en ciutats de tot el món .

url/publicació: <http://candychang.com/i-wish-this-was/>

Les imatges que s'adjunten a continuació mostren el projecte "Before I Die", en sis ciutats diferents. Són algunes instantànies de les moltes que alberga la pàgina web oficial del projecte, pujades i publicades per persones col·laboradores.

Cordoba, Argentina. Foto: Jenny Carden

Santiago de Chile, Chile. Foto: Bernd Biedermann

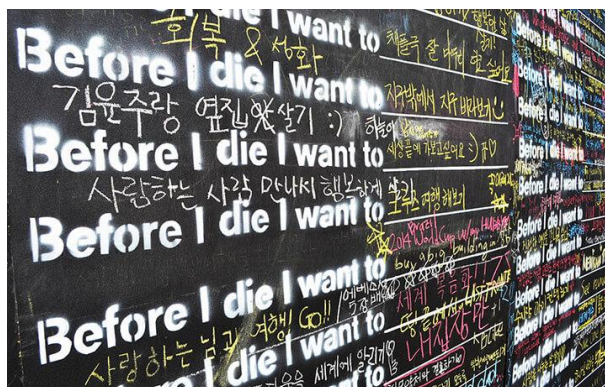
Najaf, Iraq. Foto: Moja

Almaty, Kazakhstan

Johannesburg, Sud-Àfrica. Foto: BeforeIDieSA

Pohang, Korea del Sud. Foto: Shin Yuhan

país: França

nom projecte: **Fabrique/Hacktion**
(intervenció)

_creador(e)s: Raphaël Pluinage, Sylvain Chassériaux & Léa Bardin.

dates: sense determinar

ubicació: França; extrapolable a qualsevol espai

enfocament (*focus): espai públic

objectiu (*target): qüestionar i millorar l'espai públic amb la instal·lació de "transplants"

financia: auto

materials: greffes, impressora 3D, pintura, ordinador

tècniques: impressió digital i guerrilla

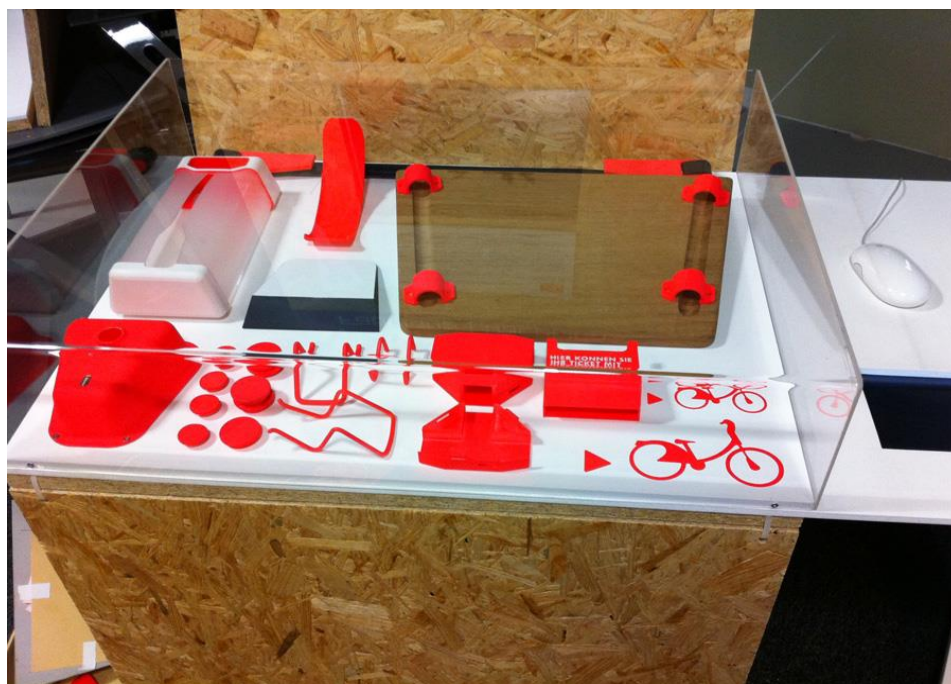
dedicació-execució: contínua

obra:

Fabrique/Hacktion

Composició de "transplantaments" sobre la calçada,
dissenyats i elaborats pel col·lectiu

descripció: Emprèn una re-apropriació dels espais públics i col·lectius amb la instal·lació dels "trasplantaments" (**greffes; grafts*), articles complementaris que promouen l'ús i la pràctica, augmentant o qüestionant el mobiliari urbà i dispositius existents al carrer.

L'assoliment d'aquests empelts aprofita les tecnologies de Fab-Lab (*ENSCI; maquinària tradicional i/o prototips ràpids digitals), que permeten fer peces per encàrrec, lleugeres i adaptables amb facilitat a les normes del carrer. Cada acció correspon a una ubicació específica, un vídeo explicatiu, un manual i tots els arxius 3D disponibles per descarregar des del lloc web, convidant a l'usuari a participar en la producció i la conversió de la ciutat estandarditzada en un barri únic i divers.

Caixes, taules, partes, elements flexibles i elàstics, prenen la ciutat com a territori d'experiències i tendeixen a obrir el camp del disseny a altres formes pràctiques, informatives i poètiques. El procés de fabricació refereix a contextos particulars i utilitza els *FabLabs*, oportunitats d'emergents de producció i serveis, amb les eines i les màquines convencionals que acondicionen ciutats, escoles, rets de transport, etc [1]

url/publicació: <http://www.fabrique-hacktion.com/>
[1] <http://www.fabrique-hacktion.com/manifest.php>
<http://sylvainchasseriaux.fr/>

intervencions:

n.1 fifty cents

Les màquines de café públiques tornen el canvi de forma incòmoda: les monedes es bloquegen en l'orifici (on dubtem posar els nostres dits), o bé aterren directament al sòl, moltes vegades sota la màquina.

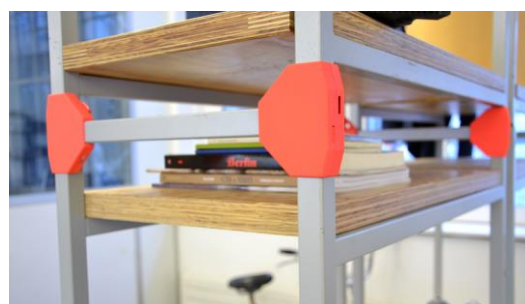
A través d'un receptacle-guia fixe en la sortida, les monedes s'amortiguen i es "serveixen" amb un "trampolí".

n.2 HHHH

Per a superposar estants simples en estructures combinades: junta sòlida

La construcció d'estanteries s'assegura per un element de fixació amb dos parts encaixables ("clip").

n.3 reflechi

En totes les estacions: les màquines expenedores de bitllets de tren (*SNCF) estan proveïdes de dues llums, en la part superior: verd si funciona, roig si està indisponible, però ambdòs són poc visibles.

Es reflexa la senyal lumínica amb una peça trapezoidal, col·locada a l'altura dels leds/pilots. Permet al viatger comprovar, des de la distància, l'estat dels dispensadors.

*SNCF: Société Nationale des Chemins de Fer Français
(en català: Societat Nacional de Ferrocarrils Francesos)

n.4 porte manteaux

Arenes de Lutèce: una pista central, elíptica, de sorra blanca, esdevé durant unes hores punt d'encontre dels jugadors de bitlles; solen estacar en la pedra tot tipus d'utensilis per penjar les seves pertinences.

El dispositiu, d'estructura metàlica doblegada, proporciona a la paret la possibilitat de penjar quelcom en qualsevol moment, afavorint la comoditat a l'entorn.

n.5 collectez et réutiliser

compte amb els gossos:

La instal·lació de noves caixes educa als usuaris, oferint un servei de reciclatge i/o reutilització de bosses de compra. La multiplicació dels “col·lectors” de bosses estimula la higiene del carrer.

n.6 vélib en correspondance

en l'eixida del metro: en les andanes, en les senyals, una fletxa indica la sortida.

Apegant bicicletes autoadhesives s'indica l'accés al *vélib més pròxim, permetent la coordinació de dos rets de transport.

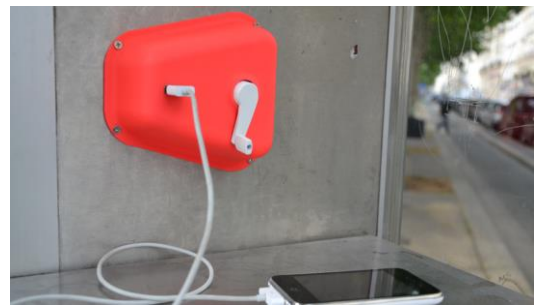
**vélib: vélos en libre-service à Paris*

n. 7 cabine électrique

cabines telefòniques: espais en desús. I els mòbils necessiten bateria.

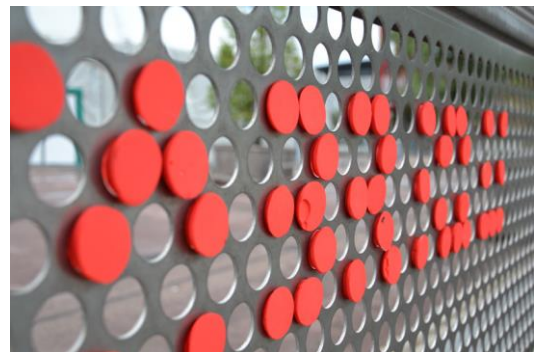
S'aprofiten aquestes per recarregar telèfons mòbils: una petita caixa, amb un port USB, i una manivella dinamo.

n.8 pixel

La Villette: el parc té moltes reixes de plaques perforades.

Petites peces cilíndriques poden insertar-se en els forats, permetent compondre un missatge, amb píxels modulables-interactius. Les trames són ferramentes de comunicació i suport d'escriptura, establint una relació entre tipografia i reixes urbanes.

n.9 chaise-chaise (cadira-cadira)

jardins: en alguns jardins parisencs, els i les visitants tenen la possibilitat de moure les cadires, improvisant diferents configuracions.

Unes guies subjectes a un tauler uneixen dos cadires en una taula comú.

n.10 ticket

En algunes ciutats, el bitllet de metro està disponible només per a unes hores.

En aquest context, a l'entrada/eixida del metro: un sistema d'intercanvi que inclou un recipient, que informa i conté el bitllet encara vàlid, per al següent usuari(a).

n.11 journal de bord

en el metro: molts periòdics gratuïts, del matí, tenen una vida útil limitada. El periòdic esdevé rebuig, s'abandona.

En els vagons, en els seients sota les finestres: una banda elàstica retesa amb dos fixadors permet subjectar periòdics, revistes i llibres, redibuixant una possible zona de lectura que anima la parada.

nom projecte: *Proyecto Anda*
(intervenció)

_creador(e)s: Compartiendo Capital

dates: des de 2011

ubicació: Ciudad de Rosario, Argentina

enfocament (**focus*): deteriorament permanent dels espais comuns

objectiu (**target*): recuperar i transmetre la tècnica tradicional de construcció de baldoses;
sanejar la relació existent amb l'espai públic (reparar, re-apropriar, reconstruir)

pressupost: Beneficiari del programa de Becas Grupales. Fondo Nacional de las Artes, 2010 y 2012

financia: Programa Espacio Santafesino. Ministerio de Innovación y Cultura, Provincia de Santa Fe, 2013

materials: reciclats

tècniques: variades

dedicació-execució: tallers amb associacions i institucions culturals i/o educatives

obra:

Proyecto ANDA

2011

Joves del Districte Sud de Rosario, fent proves de baldoses amb dissenys de cartolina

Joves del Districte Sud de Rosario, col·locant les baldoses que han fet, sobre el sòl d'intervenció

descripció: Seguint la tradició iniciada per artistes com *Space Invaders* i Juliana Santacruz Herrera, un grup d'artistes de la ciutat de Rosario, en Argentina, tracten de millorar l'experiència de l'espai públic del seu barri, mitjançant la fixació de teules que falten en els carrers, amb reemplaçaments calcaris artesanals dissenyats i fets a mà pels membres del grup.

Les voreres d'Argentina, generalment, no estan fetes de ciment, sinó que estan cobertes amb diferents tipus de rajoles, elegides pels/les veïn(e)s. Quan alguna es trenca, les adjacents es deterioren, i es generen forats.

Amb el "Proyecto Anda", la organització Compartiendo Capital vol crear una "intervenció de restauració de l'espai públic a través d'una estratègia simple", al mateix temps que investiguen la tradició artesanal en producció de baldoses calcàries: Les baldoses foren populars i àmpliament produïdes, però perderen terreny amb la producció industrial en sèrie de taulells, en la dècada dels 70.

Els promotors del projecte, Inne Martino, Fabricio Caiazza i Melina Torres, coordinen la fabricació de les baldoses, dissenyades pels artistes Silvia Lenardón, Pablo Bofelli, Carla Colombo, Aníbal Pérez i Jorgelina Saigo. També faciliten un tutorial [1] que mostra com fer-les [2].

“Proyecto Anda és una manera de reparar la relació que les comunitats estableixen amb els espais comuns. Generem situacions on artistes, arquitectes, estudiants i veïns dissenyen i construeixen rajoles hidràuliques [3] per a ser instal·lades en els seus propis entorns”.

En setembre de 2014, amb el projecte “Las Plazas se Construyen”, joves del Districte Sud de Rosario dissenyen i construeixen baldoses per a la reconversió de “minibasurales” en espais per al joc. Els tallers s’organitzen en el marc de la campanya “A Limpiar el Mundo” i “Rosario más Limpia” [4].

“Comencem en la ciutat de Rosario, entrevistant a mestres baldosers, en paral·lel investiguem les maneres de construcció tradicionals en països com Espanya, Índia, Portugal i Itàlia. Adaptem aqueixos processos semi-industrials i els seus materials a elements i procediments més contemporanis. Les eines que usem poden trobar-se en ferreteries i els materials en locals especialitzats en construcció. Quant als accessoris específics, són reemplaçats per uns altres de fabricació senzilla, utilitzant plàstics, vidre i fusta”.

“Treballem al costat d’institucions i associacions, empoderant comunitats, en la valoració dels llocs que habiten i transiten”.

“Proyecto Anda” intervé en l’esfera de les relacions humanes i el seu context social.

Adopta la forma de taller per a engegar una acció de sanejament centrada en el vincle que s’estableix, durant aqueix procés, amb els actors involucrats. Perquè cal prendre partit en el disseny d’allò que ens envolta, opinar, destriar, incidir en el territori que habitem. El taller és un dispositiu, una eina de construcció per a dissenyar el propi entorn. És una màquina d’invenció social.

També publiquen un llibre [5], del qual declaren, en la seva pàgina web:

Dissenyem aquest llibre com a càpsula atemporal, com a vehicle de l’experiència, per a facilitar la seua replicabilitat.

Ens inspirem en els manuals de construcció d’un temps on era possible desarmar, investigar i construir els objectes que ens envoltaven, i que es trobaven en la biblioteca de qualsevol casa. Anhelem comunicar la filosofia que ens anima des del començament del projecte i adonar dels coneixements acumulats durant el procés d’investigació i desenvolupament.

Cada acció, cada rajola és un mòdul que troba sentit en la composició general. Són situacions on l'interès de cadascun coopera amb el dels altres, descobrint el significat profund de viure junts, treballar junts i construir el llenguatge junts”.

“Pot considerar-se un manual, un tutorial en paper. Allí definim un mètode per a replicar l'experiència i expressem les nostres intencions amb aquest projecte. És definitivament un manual pràctic que adona de les teories des de les quals pensem l'art públic. Ens permetem un breu homenatge al constructivisme rus com per a deixar una pista de les nostres referències”.

En una entrevista realitzada en el blog de la revista *Ramona* , el col·lectiu declara que es defineixen com a dispositiu artístic-cultural:

“Diem artístic perquè ho inscrivim com a pràctica en el camp de l'art contemporani, i ho vinculem amb les experimentacions de les avantguardes del segle XX que assajaven una ampliació dels productes artístics a públics més amplis. Com a acció està emparentat amb les experiències d'art de conceptes i obres relacionals. Al mateix temps diem que és cultural perquè impacta directament en la comunitat. Com a obra implica llavors la producció d'uns moments d'intercanvi de coneixements, l'elaboració d'objectes útils i la valoració d'espais comuns”.

“Pensem l'espai públic com a llocs d'ús comú, com una construcció col·lectiva i permanent que mereix-demanda ser pensada, habitada i modificada”.

“El treball que realitzem és una forma de resistència a la privatització de l'espai públic; una posada en valor i cuidat (junt als habitants de cada territori), ressaltant les seves qualitats comunitàries”.

“Proyecto Anda adopta la forma de taller per a posar en pràctica una intervenció col·lectiva i reparadora. El punt està en la relació que el projecte estableix durant el procés, amb les persones involucrades. És en aqueixa relació on es produeix el sentit artístic de l'obra. Una ciutat necessita constructors. Dispositius com a eines de construcció per a dissenyar el propi entorn.

Descobrir veritablement el significat profund de viure junts, treballar junts i construir el llenguatge junts.

Ajuntar-se per a pensar, dissenyar i construir. Aprofitar la temporalitat distesa, pròpia de la fabricació manual. Recuperar el temps i l'espai per al pensament i la millora del ben comú. Condicionar les senderes del barri, del pati d'una escola o d'un centre comunitari, reconstituir en aqueix gest un lloc, un espai de i per a tots”.

url/publicació: <http://proyectoanda.com>

“Baldosas hidráulicas para la construcción de espacio público”. *Ramona.org*.
<http://www.ramona.org.ar/node/51649>

- notes: [1] <http://proyectoanda.com/2011/04/10/preparando-los-moldes-para-hacer-baldosas/>
[2] Alvarado, Paula. *Missing Street Tiles Covered With Colorful Handmade Replacements in Argentina*. Treehugger. post: 22.11.11
<http://www.treehugger.com/urban-design/missing-street-tiles-covered-colorful-handmade-replacements-argentina.html>
[3] Les baldoses hidràuliques són: mòduls decoratius de ciment pigmentat, tant per a ús interior com exterior.
[4] <http://proyectoanda.com/2014/09/19/las-plazas-se-construyen/>
[5] <http://proyectoanda.com/libro/>

4.2 La Guerrilla del Ganxet: vandalisme artístic amb grafiti teixit

“El ‘yarnstorming’ dóna una abraçada llanuda als espais públics oblidats i els proporciona ànima. Anima a les persones a brindar vida a la pròpia ciutat de la manera que imaginem”.

Deadly Knitshade (Lauren O’Farrell)

4.2.1 Fil-Bombardeig (Y.B.) o Teixir In-tra-Urbà (U.K.)?

El Craftivisme és un moviment artístic de **protesta**, també conegut amb els termes: *Yarn Bombing*, *Yarnstorming*, *Knit Bombing*, *Knit Graffiti*, *Kniffiti*, *Guerilla Knitting*, *Urban Knitting*,... De manera generalitzada, busca embellir i humanitzar les ciutats. Tot i que gairebé són termes sinònims, ens interessa fer unes subtils matisacions a l’hora de referir-nos a les diferents manifestacions, depenent del propòsit de les accions, i en relació amb l’enfocament. Amb tot, els termes s’han popularitzat i integrat com a un mateix, sense distincions estrictes. La matisació a continuació és, senzillament, una proposta.

Yarn Bombing és el terme que designa una intervenció en què s’utilitza qualsevol tipus de teixit o fibra, per alterar i abillar elements de l’entorn, bé siga urbà o rural, mitjançant l’aplicació d’acolorides peces teixides (‘drapejat’). És un instrument de reapropiació de l’espai públic, d’adaptació a les necessitats urbanes, de senyalització i resignificació de situacions socials. S’utilitza sobretot a Amèrica.

Yarnstorming (com referíem en el capítol primer) és el terme anglosaxó popularitzat per Lauren O’Farrell (‘Deadly Knitshade’), en rebatejar el terme de *yarn bombing* pel de **yarn storming**, doncs recomana la menció d’ «assalt filat», més suau i creatiu, que el de bombardeig, amb connotacions destructives. També l’emparenta amb:

*Graffiti Knitting*⁷. Va començar amb persones instal·lant *cozies*, que són, bàsicament, cobertes *handmade* per a ítems. La idea dels *cozies* s’atribueix a Magda Sayeg i al grup *Knitta* (Texas), en folrar mobiliari urbà, i també al *Knitted Landscape* (Dinamarca) qui enfundaven roques i elaboraven flors. L’altre tipus de *graffiti knitting* són les *Stitched Stories*: els *cozies* es desplacen a les persones qui usen *amigurumis* (joguets teixits) o altres estils, per afegir una temàtica o història a les seves instal·lacions. Dóna a l’art de carrer llanut (*woolly street art*) una mica de veu. Aparegué en Londres en 2009 quan el col·lectiu *Knit The City* va crear *Web of Woe* sota la *Waterloo Station*⁸.

7 En el blog *Knit The City*, ho defineixen així: “*Graffiti knitting* or ‘*yarnstorming*’ (or ‘*yarn bombing*’ with a nod to our guerilla knitting cousins across the pond) is the art of conjuring up a piece of knitting or crochet, taking out in the world, releasing it into the wild, and running away giggling like a mad thing”. Traduït vindria a dir: Grafiti Teixit o Assalt de fil (o “bombardeig de fil” amb un guiny als nostres cosins de guerrilla teixidora a l’altra banda del toll), és l’art de produir [amb sentit màgic] una peça de teixit o croxé, traure-la al món, alliberar-la en el medi natural, i fugir, rient com a boig/boja.

8 “*Graffiti Knitting Explained*”. *Whodunnknit*. http://www.whodunnknit.com/graffiti_knits_explained/ (consulta: 6.2.2014); vegéu la fitxa corresponent al projecte, en l’apartat de col·lectius.

Knit Bombing denomina concretament la intervenció teixida, amb tècniques com el ganxet/punt croxé o punt de calça, utilitzant fils o llanes.

Guerrilla Knitting. Donades les definicions en l'apartat anterior, sobre les diferents tipologies d'activisme, reunim les principals característiques de la guerrilla, que s'adapten a la tendència teixidora. Així, la definició de *guerrilla knitting* podria ser com segueix: acció teixidora que produeix petits canvis, per proposar la reflexió i millorar l'espai públic, a través de la re-contextualització de les artesanies domèstiques en espais, situacions, i entorns quotidians, tot provocant la SORPRESA.

Urban Knitting: qualsevol manifestació teixida i/o teixidora que es dona en l'espai de la ciutat.

Una vegada expressades les matisacions, continuem amb les característiques del moviment craftivista: aquest moviment mundial té com a objectiu reivindicar l'estètic i el femení a través del carrer, i en determinades ocasions, a través d'altres espais públics o privats. Es considera una forma d'art urbà i/o *street art*; també una manera de redefinir l'espai públic. L'acció té la característica de ser sorprenent; qualsevol element pot embolicar-se amb peces teixides i, de fet, en els últims anys, tot element urbà imaginable ha sigut folrat, suaument, i generalment per la nit: des del pom d'una porta fins a un autobús o un pont, passant per una estàtua, un banc, un arbre o un fanal; o bé sortidors d'aigua, faroles, bústies de correu, bol·lards, bicicletes, cotxes, vallats i senyals de trànsit. Existeixen diferents teories sobre el seu origen; es pot pensar que les primeres *yarn bombers* foren les nostres àvies, aquelles que no paraven de cobrir amb tapets de ganxet tots els elements de la casa, sense esperar més que la pròpia satisfacció i l'aprovació de família i amistats. Però aquest tipus d'accions reclamen l'espai públic, i reivindicant l'ús dels teixits (com ganxet i calça), surten de l'esfera domèstica i privada per expressar-se en l'entorn quotidià. La tendència de la recuperació de la tècnica "de les àvies", sumada al bon gust estètic i a l'actualitat contemporània donen resultats sorprenents: conté gestos maternals, en embolicar o intervindre quelcom fred en una "manta" calenta, transferint-ho al ciment i acer dels traçats urbans. A més, és un moviment totalment pacífic, al que cal sumar-li les propietats terapèutiques, que cerca expressar el sentiment femení en contraposició amb el predomini d'una societat patriarcal. Els elements que introdueix en el carrer, són ecològics, nets i respecten l'entorn. A més, cal explorar la seva impermanència quasi intencional: tot i que les instal·lacions de fil (*yarn bombs*, *yarnstorms*, *kniffitis*) poden durar anys, és consideren efímeres. Per enregistrar les seves obres efímeres (les fràgils peces comencen a desfilagar-se en qüestió de setmanes), els/les bombarder/es de fil fotografien i graben en vídeo les seves creacions i ho puguen a blogs, xarxes socials i llocs web, on tothom pot vore-ho i comentar-ho. Per altra banda, la seva vessant "sostenible" es justifica perquè, en desmantellar-se una intervenció (si abans no ha sigut furtada o enretirada), els/les fil-bombarder/es tendeixen a reutilitzar els materials (amb freqüència ja reciclats d'altres peces/projectes teixits, tendes de segona mà, etc.), per a altres projectes artístics, o per a convertir-los en articles donats a la caritat; a més de projectes específiques que alerten sobre qüestions ecològiques concretes. Parlour reflexiona que:

"[els/les craftivistes] llancem les nostres creacions ací i allí, arreu del món, i després de vegades desapareix. Res dura en la vida. Hi ha quelcom sobre la qualitat efímera que m'atrau".

Aquestes instal·lacions artístiques tenen menor impacte invasor que els grafitis; llana, cotó o teixit són més fàcils de llevar que netejar la pintura o el guix. Substitueixen esprai per agulla i pintura per fil. Així doncs, mentre altres formes de grafiti poden ser expressives o territorials, fins i tot classificades com a “vandalisme”, els bombardeigs de fil tracten de reclamar, personalitzar i empolainar els espais públics.

El moviment craftivista es manifesta arreu del món. És exponencial el sorgiment de diversos grups i col·lectius (grups *knitting* i *crocheting graffiti*) que, amb les seves pròpies agendes i projectes de “teixir públic”, l’empren com a medi de protesta, com una manera d’endolcir escultures, una crida d’atenció sobre qüestions diverses, o simplement com una excusa per reunir-se i divertir-se. Moltes de les seves accions es desenvolupen de manera il·legal, la qual cosa en principi era l’essència del moviment, però cada vegada més museus i institucions s’estan sumant al suport d’aquest moviment, tal com ha passat amb altres moviments d’art de carrer, inclòs els més invasius, com el citat grafiti. Tot i que l’aplicació de la llei és clara, doncs el YB es considera (en alguns casos) vandalisme o embrutament, el cos policial sembla tolerar-ho. Els/les bomber/es de fil afirmen que rares vegades tenen altercats amb la llei. I en els pocs casos quan els/les paren (diuen que) la policia se’n riu, amb major probabilitat, que els/les detenen ⁹.

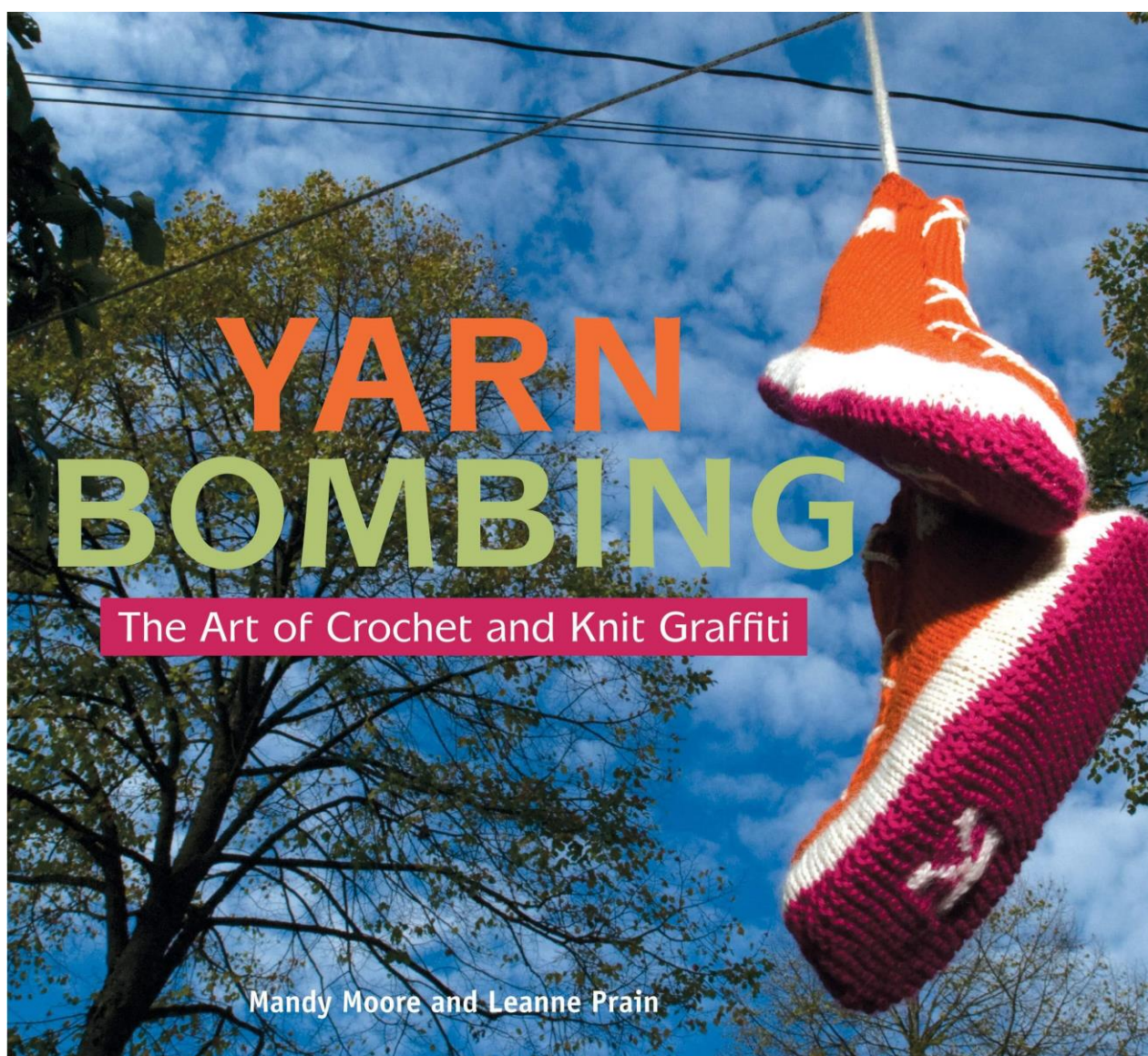
El craftivisme és polític en sí mateix. Està estretament lligat amb l’expressió individual, al mateix temps que incideix, des de la col·lectivitat, en la societat en el seu conjunt. S’entén de maneres diferents perquè les accions tenen plantejaments diversos: la intervenció pot portar-se a terme per un/a artista individual; o bé per a l’acció es demana la col·laboració-participació d’un grup de ciutadan/es, aleshores té un component social, d’entreteixit del propis individus. Totes les accions, siguen del tipus que siguen, busquen la resposta dels vianants, l’encontre casual amb l’acció-peça, i el fet d’aconseguir espais relacionals i d’intercanvi, a més de col·laboració. Com a pràctica interpretativa, **transforma** la realitat social, des del domini de l’experiència humana i les emocions. La creativitat obri camí a nous models de diàleg, a noves idees; a la necessitat de múltiples veus, i no una sola. Al reflexionar sobre les pròpies **accions**, es recapacita sobre el desenvolupament, la innovació, reflexant la integritat, la mentalitat i l’estabilitat de les “construccions”. En definitiva, són accions que promouen ciutat, ciutadania i humanitat.

El “drapejat” o “embolcallat” d’un espai específic, en torn al mobiliari urbà, és tan important com el procés d’elaboració de cada peça. Treballar en la comunicació, i al voltant de com l’art pot percebre’s en l’actualitat, són les característiques de fons en què mouen aquest tipus de moviments. En intervindre amb un conjunt de peces, el valor general es pot percebre a través de distintes perspectives. Els moments de reconeixement i la sorpresa s’uneixen a una experiència física, i fins i tot virtual, que creix en importància. Aquesta mena de pràctica de bricolatge, la creació amb les pròpies mans, s’esmenta com *Do It Yourself*; mostrar-ho es pot considerar altra forma de convidar a les persones en un procés. L’acte de fer la roba porta control sobre un sistema de producció que, amb el temps, va perdre el sentit, l’essencial. Tenir fonts personals i crear amb mans pròpies sembla satisfer la nova demanda de creació transparent. La moda pot ser considerada com un producte democràtic, en el sentit que el seu valor cultural o econòmic és compartit i entès per molts.

⁹ Com a exemple, Prain intentà fil-bombardejar una senyal en Washington, prop de les oficines centrals del F.B.I. Un guàrdia de seguretat li exigí que s’aturés, al que ella responé “*passe lluny del teixit*”.

Com a fenomen que tornar, **com és la pràctica actual DIY, i en què és diferent a la d'èpoques anteriors?** Per a molt/es, *DIY* pot establir un canvi per al futur. Les tendències a intervenir en determinades situacions, de maneres diferents, comporta actuar “en contra” o “per a” certs assumptes urgents de la societat. Aquesta generació de *crafters* sembla ser més conscient que mai del seu context, i la creació de subversions sembla estar naturalment inclosa en l'ofici.

De vegades anomenat “el grafiti de l'àvia”, el moviment va rebre un impuls, i un manifest, en l'any 2009 amb la publicació del llibre “*Yarn Bombing: The Art of Crochet and Knit Graffiti*”, per Mandy Moore i Leanne Prain, teixidores de Vancouver, Canadà. Llibre de gran format, amb fotografies a color de bombes creatives, i tutorial, amb consells sobre com disfressar-se de “ninja” per evitar ser capturat(da). Planteja el “*yarn bombing*” com a alternativa il·lícita per als/les calceter/es avorrits(des), instant als/les lector/es a saltar dels balancins i recuperar el teixit de punt.

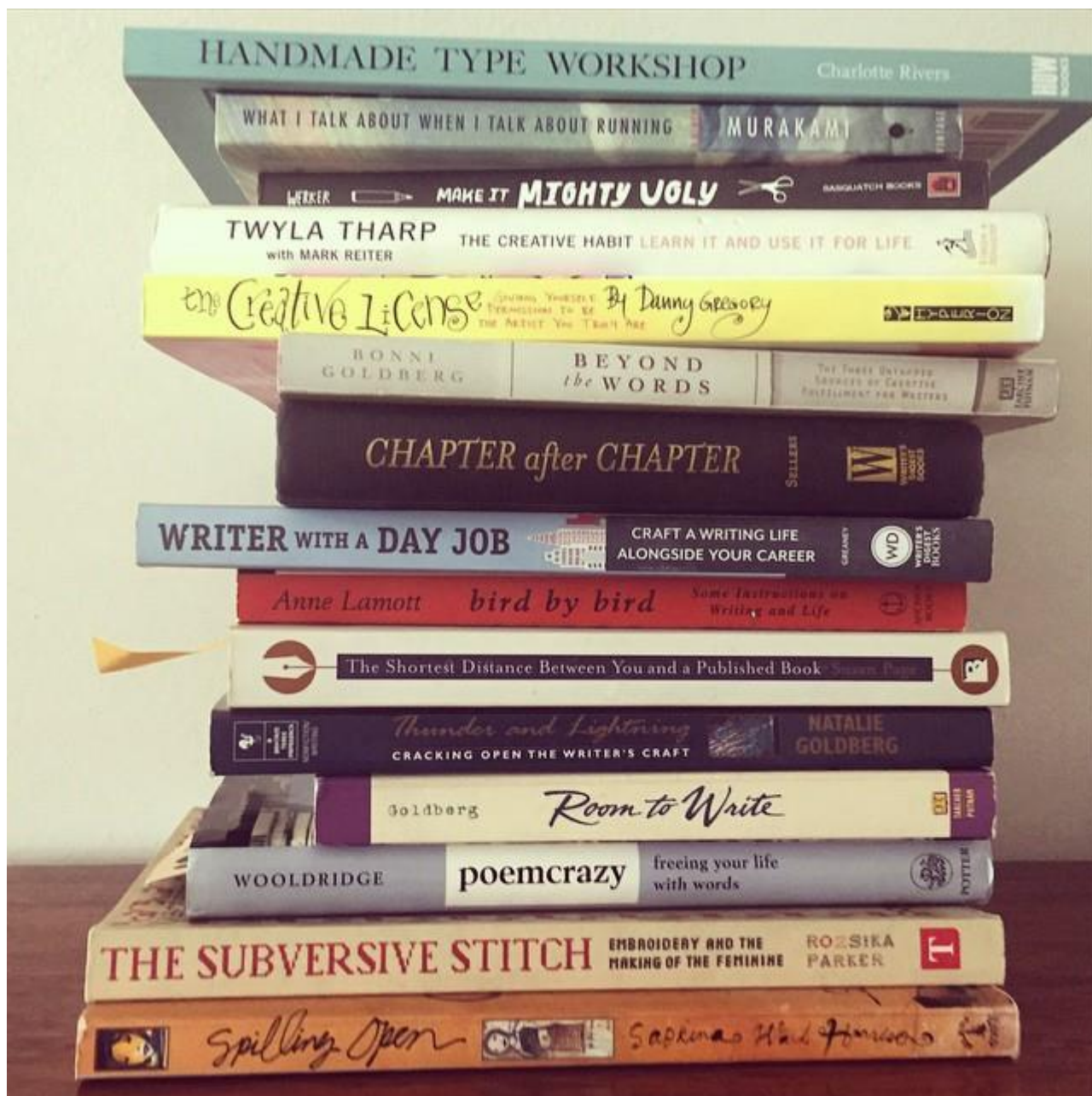
Fotografia de la portada del llibre de Leanne Prain¹⁰ i Mandy Moore, *Yarn Bombing: The Art of Crochet and Knit Graffiti*.

Foto: ©leanneprain.

¹⁰ <http://www.leanneprain.com/>

Des de la publicació del llibre, Prain rep nombrosos mails cada setmana, dels filbombardeers/es, de llocs tan llunyans com Rússia, Marroc o Irà. Especialment actius es tornen els mesos de Juny, des de que una teixidora canadense declarà l'11 de Juny com el *International Yarn Bombing Day* en Facebook, és a dir, la celebració del Dia Mundial de Teixir/Fil Bomb. A més, tres equips de filmació contactaren amb ella per realitzar documentals de "yarn bombing", i diversos estudiants de postgrau li enviaren correus electrònics per informar-se de com escriure Tesis sobre el tema.

Des de la segona setmana d'abril de 2015, i amb una durada de 12 setmanes més, Prain va celebrar un *e-writing workshop: Stitched Stories*, curs d'escriptura sobre tèxtils.

Fotografia dels llibres que contínuament inspiren a Leanne Prain¹¹. Foto: ©leanneprain. Font: Instagram

11 Prain, Leanne. "Creative books that continually inspire me". <https://www.instagram.com/p/1qrHz6lmh7/> (consulta: 13.7.2015)

Dues són les principals precursors del moviment Yarn Bombing, a nivell individual: Magda Sayeg i Olek. Moltes fonts atribueixen el naixement del Yarn Bombing a Magda Sayeg; fins i tot hi ha qui assegura que fou Shanon Schollian, amb el seu *Stump Cozy*, qui precedí a Sayeg, en 2002. Però les seves instal·lacions de punt en arbres ocorrien en els boscs d'Oregon, i no en àrees urbanes.

Magda Sayeg, texana de 41 anys, artista tèxtil i directora creativa amb seu en Houston, considerada per molt/es com la mare (o l'àvia) dels "yarn bombing" ¹², començà un dia de 2005 en la seva boutique peculiar, *Raye*. Com a broma, teixí una peça en blau i rosa per a la manovella de la tenda, la qual anomena ara "alpha".

"Estava asseguda en la meua tenda i vaig decidir fer quelcom per alegrar el lloc (...) Vaig mirar la manovella de la porta i vaig decidir teixir alguna cosa petita i acollidora" ¹³.

...ací va començar tot....

"Alpha", la manovella teixida que dóna inici al moviment *Yarn Bombing*

12 Cita en la web de *Knitta*: "Credited with being the mother of the yarn bombing movement (...)": <http://knitta.com/about/> (consulta: 6.2.2014)

13 *Knitta*. "New Website". <http://knitta.com/2011/05/19/new-website-yay-ny-times-article-yay/> (consulta: 6.2.2014)

Els transeünts, encantats, es detenien a admirar la seva obra. “Cridà molt l’atenció després de posar-ho en la porta; la gent preguntava de què es tractava (...) Les persones baixaven dels seus vehicles sols per vindre a mirar-ho, o fer-ne fotografies”¹⁴. Més tard, li teixí, a una senyal d’stop del carrer, el que semblava un escafa-cames; i poc a poc s’infiltrà en Houston amb els seus pespunts. En pocs anys, marcà dotzenes de faroles i senyals de trànsit, i creà el grup **Knitta Please**, grup de grafiti teixit, acreditat per engendrar el moviment internacional Y.B. Prompte fou l’encarregada de projectes i col·laboracions cada vegada més grans, empenyent els límits de la forma d’art¹⁵. El més destacat dels seus primers treballs inclouen: el **bus** cobert en la seva totalitat per teixit a croxé, a la ciutat de Mèxic (en novembre de 2008); així com una exposició individual a Roma en *La Museo des Esposizione* (2010). Fotografies de les seues peces es distribueixen *online*, incitant a altres teixidores a adoptar aquesta forma d’art. Magda es manté activa en l’espai d’art del grafiti teixit; segueix instal·lant el seu treball al món sencer en exposicions comissionades i durant els seus propis viatges, a més de la recepció de tallers, ensenyament de classes, i liderant projectes de comunitat, així com el treball en comissions a tot el món amb empreses com *Absolut Vodka*, *Madewell* i *Mini Cooper*. Segueix ampliant les seves fronteres, amb la condició de conseller, amb la companyia *1stAveMachine*: un nou vehicle per al desenvolupament de vídeo, contingut digital i experimental per a televisió, mitjans impresos, Internet i mòbil. Projectes recents inclouen una instal·lació sobre la xarxa de conductes de AC de la seu d’*Etsy.com* en Brooklyn, i un projecte comunitari a Dubai. A més, la seva última intervenció d’embolicar vehicles ha estat un autobús de dos pisos (un Routmaster roig clàssic), en la ciutat de Londres, **The N° 7up Bus**:

14 UKNews. “Knitters turn to graffiti artists with ‘yarnbombing’ “. *The Telegraph*.

<http://www.telegraph.co.uk/news/uknews/4305406/Knitters-turn-to-graffiti-artists-with-yarnbombing.html>
(consulta: 16.5.2014)

15 Wollan, Malia. “Graffiti’s Cozy, Feminine Side”. *The New York Times*. Style. 18.5.2011. paràgraf 4.

http://www.nytimes.com/2011/05/19/fashion/creating-graffiti-with-yarn.html?_r=2& (consulta:18.3.2014)

artista: Magda Sayeg

obra: *The N°7Up Bus*

data: febrer 2015

materials/tècniques: fils teixits; autobus Routmaster roig clàssic

ubicació: Londres, itinerància pels carrers

enfocament (*focus): campanya de la companyia 7up' "Feels Good To Be You"

objectiu (*target): actualitzar la marca com "natural, únic i individual"

financia: companyia 7Up

descripció: La seva última intervenció d'embolicar vehicles ha estat un autobús de dos pisos (un Routmaster roig clàssic), en la ciutat de Londres, **The N° 7up Bus**:

"Just quan pensava que havia embolicat suficients vehicles, per a tota la vida, se'm presenta la somiada oportunitat per cobrir el més emblemàtic de tots els autobusos en el món. Encara recorde fa anys estar en Londres prenent café i mirant per la finestra, quan veig tres autobusos de dos pisos, entre el trànsit, i pense en quan increïble i completament impossible seria de fer (...)"

Sayeg va arrastrar una vintena de maletes farcides de fils teixits, fins a Londres, per al seu projecte; aquest forma part de la campanya de la companyia 7up "Feels Good To Be You", amb la finalitat d'actualitzar la marca com "natural, únic i individual".

url/publicació: Knitta. "Wrap a double bus: check". *Knitta.com*. 2.2.2015.

<http://knitta.com/2015/02/02/wrap-a-double-decker-bus-check/> vegeu *Youtube*: "7up Knitted Bus". publ. 26.11.2014

<https://www.youtube.com/watch?v=zoF4cUU5oRE>

imatges: en l'enllaç superior de Knitta i en

Web Urbanist: <http://weburbanist.com/2014/12/05/yarn-bomb-bus-knitted-double-decker-cruises-around-london/> (consulta: 16.5.2015)

The N° 7up Bus. Magda Sayeg. Londres, 2015

imatges: knitta.com

imatges: Weburbanist.com

Dins de la mateixa campanya, Magda Sayeg col·labora en el rodatge publicitari de **Urban-Knitter Santiago**, on l'artista transforma l'espai d'una plaça de la ciutat de Santiago en un escaparat de colors.

país: **Chile**

artista: Magda Sayeg

obra:

*Urban-Knitter
Santiago*

imatge: <http://www.thelocationguide.com/>

imatge: <http://www.thelocationguide.com/>

data: novembre 2014

materials/tècniques: fils i llanes teixits

ubicació: Santiago de Chile (rodatge spot), i Texas (preparació dels teixits)

enfocament (*focus): campanya 7Up Free

objectiu (*target): transformar una plaça amb teixit de colors

financia: companyia 7Up

dedicació-execució: 4 dies de rodatge

descripció: Dins de la mateixa campanya, Magda Sayeg col·labora en el rodatge publicitari de **Urban-Knitter Santiago**, on l'artista transforma l'espai d'una plaça de la ciutat de Santiago en un escaparat de colors.

L'encarregada de l'espot publicitari fou la productora "m ss p eces". El rodatge durà 4 dies, amb cobertes protectores especials i un equip de seguretat cuidant del lloc i el treball de filmació. El lloc de filmació ideal, per al seu director Tucker Walsh, era un estil de plaça sense arbres i amb un monument central. El tamany del repartiment suposava la inviabilitat econòmica d'Europa per al rodatge. Es consideraren Uruguai i Argentina abans de la instal·lació definitiva de l'equip en Xile:

"Necessitàvem una mirada europea per a la plaça, i és el que vam trobar en la plaça de Santiago (...) la raó més important era que havíem de tindre el control total d'aquesta plaça durant 5 dies, i Santiago fou l'únic lloc que s'ajustava. El cost va ser altra raó, perquè Santiago és molt rendible en termes de producció." (Gabriel Carratú, Vagabond Films)

Sayeg va avaluar la localització de la pel·lícula unes setmanes abans del rodatge, i va prendre totes les mesures necessàries. Preparà el teixit en Texas, mentre l'equip de Santiago preparava a tot el personal sobre el terreny.

*"El major desafiament fou el quart dia, quan hi hagué una gran protesta d'estudiants ben prop, i teníem tota la plaça **vestida** (...) açò és molt inusual en Santiago, perquè és la ciutat més segura de Sud-Amèrica. Havíem d'estar preparats, en cas de que la protesta vinguera en la nostra direcció. Vam fer un gran pla amb la policia i la seguretat sobre cómo mantindre als/les manifestants fora de l'escenari"* (G.C.)

url/publicació: Goundry, Nick. *m ss ng p eces creates Urban-Knitter showcase in Santiago filming for 7Up Free*. The Location Guide.
post: 28.11.2014
<http://www.thelocationguide.com/blog/2014/11/ng-commercial-mssngpeces-creates-urban-knitter-showcase-in-santiago-filming-for-7up-free/>

vegeu Youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=AWAGSJ44fbl>
publ. 25.11.2014

Les instal·lacions de Magda ocupen un lloc destacat en les icones americanes de la cultura contemporània, com l'*Hotel Standard*, *South By Southwest* i *Austin City Limits*. Quan no fa punt, Magda està ocupada com empresària en l'emblemàtic *Cafe Brasil* de Houston. Viu a Austin, Texas, on és la mamà de tres nens i el seu bulldog, Stella.

El craftivisme (re)presenta el moviment més gran D.I.Y., que procura ressuscitar artesanies tradicionals “més típicament associades amb àvies, com el punt, l'enllaunat/conserva, l'horticultura i el cultiu de pollastres”, va dir Annette DiMeo Carlozzi, conservadora del *Blanton Museum of Art* a Austin, Texas. Al març de 2011 va comissionar a Sayeg per cobrir els troncs de 99 arbres davant del museu. “També es veu el ressorgiment de les artesanies en l'art (...) és la part d'atracció del fil·bombardeig: la sorprenent juxtaposició d'alguna cosa què és clarament personal, en què s'empra una labor intensa i feta a mà en un entorn urbà-industrial”, va dir Carlozzi¹⁶.

A Knitted Wonderland, 2011. Magda Sayeg.

El grup *Knitta*, junt amb la col·laboració d'un/es 140 artesan/es, cobreixen cadascun dels 99 arbres de la *Blanton's Faulkner Plaza*, front al *Blanton Museum of Art* (Austin, Texas). Es manté la intervenció del 5 al 18 de març de 2011

16 *Op.cit.* Wollen (2011) par. 17.

4.2.2 Des de la individualitat: fil-bombarder/es

Les accions craftivistes es produeixen arreu del món, en emplaçaments diferents i en formes molt similars. Aquest fenomen global s'estén exponencialment a través de milers de persones teixidores, qui porten els seus brillants treballs arreu d'Europa, Àsia i més enllà. Per això, les referències artístiques en aquest apartat intercalen l'ús de les artesanies des de diferents àmbits: per una banda, esmentem als i les artistes qui, des de la creació individual, realitzen accions Y.B. en àmbits urbans; d'altra, subverteixen qüestions de gènere; a més, qüestionen, i/o tradueixen materials habituals en les labors; i finalment, perquè les seves intervencions responen al concepte "guerrilla", en produir canvis que proposen reflexió i milloren l'espai, recontextualitzant les artesanies domèstiques. Es tracta d'una selecció de manifestacions i obres destacades; no estan tots, per supost, ja que, com hem especificat, el moviment continua creixent, amb noves aportacions diàries. Es recomana consultar les fitxes (Annexos), on s'amplia tota la informació respecte a les seves intervencions.

El criteri que hem seguit per fer-ne referència és: per ordre alfabètic del nom d'artista.

Directament des d'Estocolm, i membre del *Craftivist Collective*, la periodista i *blogger* Frida Engström proposa l'actuació sensibilitzadora en els àmbits urbans a través de petites peces brodades amb missatges: ho ha encunyat com *mini protest banner*:

país: **Suècia**

nom projecte: "**My Craftivism**";
(intervenció) **mini protest banner**

_creador(e)s:

**Frida Arnqvist
Engström**

Frida Arnqvist Engström. Twitter: @fridaaEngstrom

- dates: en curs, des de 2013?
- ubicació: Estocolm, Suècia
- enfocament (**focus*): **anti-explotació**: condicions d'explotació laboral en les fàbriques de roba clandestines (*sweatshops*)
- objectiu (**target*): combinar la informació i possibilitar el canvi/consciència
- finància: auto
- materials: teles, fils, agulles de cosir, xapes; periòdics i altres fonts d'informació
- tècniques: punt de creu (*cross stitch*)
- dedicació-execució: contínua

obra:

mini protest banner

Frida's #minifashionprotest banner in progress

descripció: “**My Craftivism**” és una sèrie: Sempre els emociona escoltar i destacar els projectes craftivistes en què la comunitat craftivista està implicada. En aquesta sèrie, esperen oferir una plataforma als/les craftivistes per mostrar i parlar sobre les últimes activitats craftivistes. En cas de voler compartir les pròpies peces o esdeveniments amb tothom, faciliten el mail: Craftivist.Collective@gmail.com

mini protest banner

El concepte és fer un bàner en punt de creu sobre un tema que t'importa i penjar-ho en un espai públic de referència per provocar la reflexió i el debat.

Fent-lo menut i penjant-lo a l'altura dels ulls, la gent té la sensació de que han optat per col·laborar amb el missatge, en lloc de ser forçat sobre el mateix. La pàgina web (craftivist-collective.com) ofereix un *mini protest banner kit*, que proporcionarà tot el necessari: dos brides de plàstic, tela amb traus en la part superior, agulla i fil, instruccions, idees sobre els continguts, una petita etiqueta *Craftivist Collective* i més informació en la web. Per obtenir instruccions de vídeo, visitéu la pàgina *YouTube*.

Centenars de craftivistes han utilitzat aquest projecte en els últims anys, amb gran efecte, cada mes de setembre, durant les campanyes “*Love Fashion, Hate Sweatshops*”. Hom pot unir-se'n en qualsevol moment i amb qualsevol missatge.

Entrevista a Frida: **.- Com va començar amb el craftivisme?**

Soc periodista i ‘blogger’ sueca, enfocada sobretot en el craftivisme a nivell teòric. Vaig entrar en contacte amb el craftivisme fa anys, degut al meu interès en el moviment; he estat seguint-lo i escrivint sobre el moviment durant molt de temps. Ara he escrit un llibre sobre cómo canviar el món a través de l'art. Recolze la idea de fer el canvi amb les pròpies mans, i des d'aleshores, gaudeix amb el punt de creu, el qual m'he adonat que em porta de la teoria a la pràctica amb facilitat.

.- Explique'ns sobre el vostre esdeveniment/projecte craftivista: què, cómo i perquè ho fa?

Com molt/es de nosaltres, m'interessa la moda i la roba, però vaig quedar horroritzada en assabentar-me'n del col·lapse en la fabricació de roba en Bangladesh. Va ser una tasca fàcil trobar modes de fer un mini-bàner de protesta sobre açò, des que vaig rebutjar fortament les condicions de treball d'aquest tipus de fàbriques clandestines on s'explota al/la obrer/a. Soc una aficionada al petit format, doncs hom ha d'estar molt prop per llegir el missatge. Per tant, vaig escollir missatges descriptius, doncs resulta fonamental per a mi dir fets i compartir informació. Vaig decidir cosir la horrible informació sobre més de 300 treballador/es, qui van ser cremat/des vius en les fàbriques de roba des de l'any 2000. En respecte als/les treballador/es, i en protesta sobre les condicions, espere que cada mini-bàner faça reflexionar a les ments que passen pels carrers d'Estocolm.

.- Quina resposta ha obtingut/espera obtindre del seu projecte?

No he sentit massa sobre les reaccions d'aquest accident i aquestes condicions en Estocolm; espere incidir diguent els fets sobre la situació d'aquestes fàbriques de roba. El meu objectiu, com a escriptora i cosidora és combinar la informació i oferir-la tan alarmant com puga.

.- En què pensava mentre cosia?

Des que estien la costura, pense molt en la indústria de la moda, i cómo tothom en formem part en comprar roba a les grans companyies. Necessitem elevar els valors, i tal vegada enfocar-nos més en producció pròxima a cadascú/na. O tal vegada, fer-ho per un/a mateix. En fer les mini-banderes, m'enfoque més en aquesta causa, i faig projectes d'on el missatge seria més eficient en els carrers del meu entorn.

.- Cómo pensa que el craftivisme podria canviar el món?

La consciència és un pas endavant. Tendim a aconseguir consciència en formes distintes; el craftivisme per a mi és un mode apassionat d'expressar les teves opinions i el teu compromís. En ser valent/a per traure l'expressió al carrer, s'anima a un/mateix i possibilita el canvi, i per supost és una manera d'extendre la mà a l'altre, a la societat. En compartir les opinions d'un mode pacífic, generem consciència, i açò pot canviar moltíssim al proïsme i al món en general. Mai subestimem el poder i potencial de moltes protestes pacífiques!

.- Alguna cosa més que afegir?

Compte amb Estocolm! Encara no he decidit on posar totes i cadascuna de les *mini protest banner*, de segur que en algun lloc imponent. Si em veuen pels carrers d'Estocolm...participen!!

url/publicació: <http://craftivist-collective.com/all/my-craftivism-by-craftivist-frida-engstrom/> 2.10.2013

altres *mini-banners* penjades

[font: craftivist-collective]

mini-bàner de protesta penjada en l'interior del pati de la Somerset House, durant la London Fashion Week. Setembre de 2012.

mini-bàner de protesta penjada a nivell de la vista, en un parc infantil on es reuneixen els/les joves, en Lambeth.

mini-bàner de protesta penjada a l'exterior del Treasury de Londres, sobre la injustícia en l'evasió d'impostos, i còm el Govern podria establir polítiques per canviar-ho.

mini-bàner de protesta, amb poderòs humor.

url: "Project: mini protest banner". post: 4.4.2013.
<http://craftivist-collective.com/all/project-mini-protest-banner/#.Ukg1XT-FmrY>

A París, **Juliana Santacruz Herrera** ha omplert els sots de les voreres amb nusos de fil de colors:

país: **França**

nom projecte: *Nid de Poule*
(intervenció)

_creador(e)s: Juliana Santacruz Herrera

dates: maig-agost 2009

ubicació: carrers de París

enfocament (**focus*): sots (**baches*) sobre el paviment

objectiu (**target*): reomplir sots, per visibilitzar la seva presència;
alertar als funcionaris sobre la necessitat d'arranjament

materials: teles trenades, llanes i fils de colors variats

tècniques: trenat

dedicació-execució: puntual (depenent de la quantitat de sots)

obra:

Nid de Poule

2009

descripció: La seva manera de cridar l'atenció sobre el problema dels sots, específicament en Paris és: reomplint sots, esquerdes i forats en la carretera amb fil. Com altres pràctiques de filats bombarders, en les zones urbanes de tot el món, les peces d'Herrera afegeixen un toc de fantasia i calidesa als freds entorns de ciment. Però a diferència dels "embolcalls" per a estàtues i senyals de trànsit, el "*Projet Nid de Poule*", més lúdic i humorístic que pràctic, serveix d'alerta als funcionaris locals perquè la ciutat necessita una mica d'arranjament. Fins i tot poden ser agradables i suaus en caminar per sobre.

Aquests forats, en francès, s'anomenen "nius de galls"; per això el projecte és "*Nid de Poule*".

url/publicació: Hattam, Jennifer. "Parisian Woman 'Fixes' Potholes With Yarn". *Treehugger*. post: 8.5.2011
<https://www.flickr.com/photos/39380641@N03/>
Youtube: "Boulevard Belleville"
https://www.youtube.com/watch?v=1_AjvPk8vEo

A partir de delicats patrons elaborats amb croxé, l'artista **NeSpoon** intervé en els espais, urbans i naturals, inserint motius que (re)produeix amb diversitat de materials.

nom projecte: *"Public jewelry"*
(intervenció/instal·lació)

_creador(e)s: **NeSpoon**

dates: des de 2009

ubicació: espais varis (Varsovia i altres capitals)

enfocament (**focus*): per a espais abandonats, en desús o 'castigats'

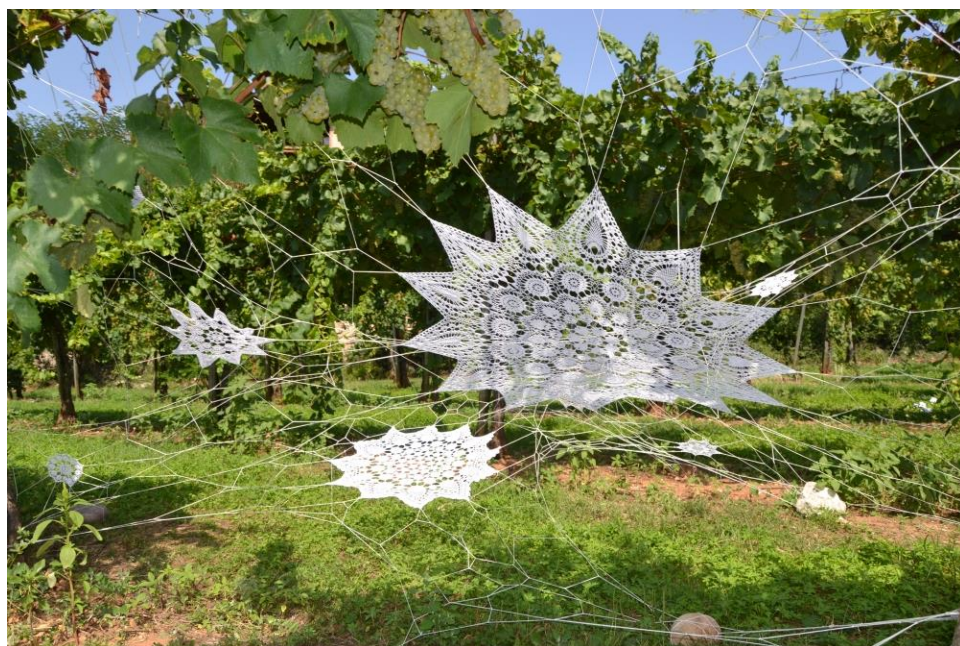
objectiu (**target*): embellir els espais públics

materials: patrons d'encaix, traduïts en:

tècniques: croxé, ceràmica, stencils, pintures; matèries primes

obra:

descripció: El treball d'aquesta artista és un acte **d'embelliment**, transformant espais abandonats i 'adecorats' en quelcom estèticament agradable. Cobreix punts urbans i naturals amb intrincats patrons d'encaix, generant un toc d'elegància en els llocs més inesperats. Estableix interaccions directes entre els dissenys decoratius i l'espai circumdant (murs, voreres i posts de llum). Al llarg dels anys, el seu art públic ha cobert cases abandonades, parquímetres, portes velles, i senyals en varies ciutats de tot el món.

"La joieria fa que les persones semblen atractives; les meues 'joies públiques' tenen el mateix objectiu, fer que els espais públics lluisquen millor; m'agradaria que hom descobrira, ací i enllà, les meves petites aplicacions, somriera i, senzillament, es sentís millor" [1].

"En tots els països que he visitat fins ara, fer encaixos és una activitat destinada a integrar a les dones de la comunitat local. Aquestes dones solen reunir-se una vegada per setmana, fan cordons juntes, canten, parlen i, compartint les seues alegries i dolors, es donen mútuament assessorament i suport. Mai he conegut a un home, que fes cordons, bé, almenys no en un grup tradicional. He tingut el plaure d'observar aquestes reunions en molts llocs. Sempre he sentit un fort vincle emocional entre aquestes dones, plenes de proximitat i calidesa. Onsevulla que estava, les dones 'lacemaking' eren generalment bastant velles. Tant fer cordons com les relacions emocionals són processos que requereixen temps, atenció i paciència. Avui, en l'era de Facebook, aqueixos són béns de dèficit. M'he adonat que les meues instal·lacions d'encaix, cosa que faig en diferents països, són una bona metàfora de llaços tan forts, que es construeixen entre les dones a través del ritme únic de les seues reunions regulars i de l'encaix. "Les encaixeres de Fundão" simbòlicament representen les relacions convergents, construïdes sobre la base de la integració i el paper de suport del cercle femení".

"Treballa en algun punt entre l'art del carrer, la ceràmica i la joieria. Use els productes d'una vella i (d'alguna manera) oblidada artesanía, la fabricació d'encaixos ('lace-making'). Tracte de fer art positiu i d'invocar les emocions positives. A voltes, en el meu treball comente temes socials i polítics que jo considere importants.

Per què encaix? Perquè en cada encaix podem trobar un codi estètic universal, que està profundament arrelat en totes les cultures. En tots els encaixos trobem simetria, algun tipus d'ordre i harmonia. No és el que estem cercant instintivament?

Per què l'art de carrer? Perquè dóna llibertat" [2].

La seva forma de 'bombardeig' és especialment refrescant. En lloc de seguir la tendència de revestir (*sweater-coverings*), les seves escultures expandides queden suspeses en l'espai, les suaus formes geomètriques brillen en meitat de la negligència i l'abandonament [3].

url/publicació: www.behance.net/nespoon

notes: [1] Hosmer, Katie. Artist Covers Gritty Urban Streets with Delicate Lace Patterns. *My Modern Met*. post: 28.7.2014

<http://www.mymodernmet.com/profiles/blogs/nespoon-lacy-patterns-street-art>

[2] Street Artist NeSpoon Explains Her Penchant For Lace. *WYSK*. post: 6.8.2014

<http://www.womenyoushouldknow.net/street-artist-nespoon-explains-penchant-lace/>

[3] Starr, Benjamin. Lace Up The Place!. *Visual News*. Post: 30.7.2014

<http://www.visualnews.com/2014/07/30/lace-place-street-art-yarn-bombing-nespoon/>

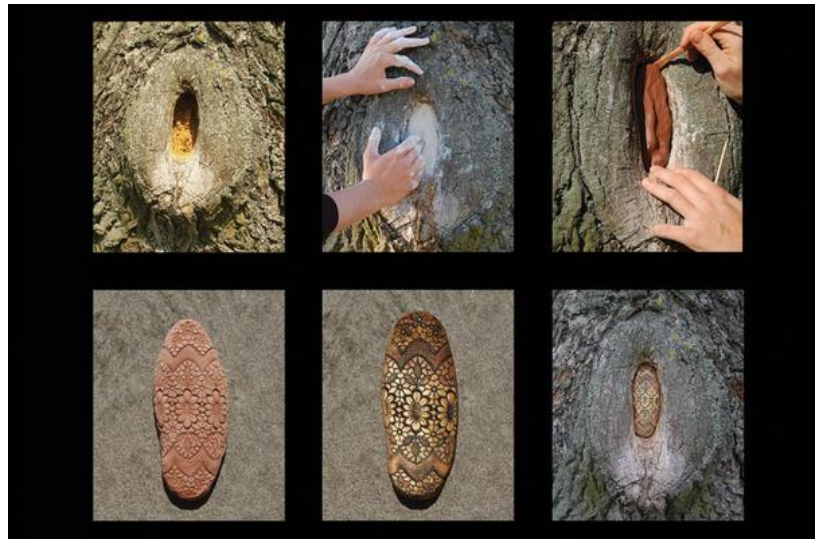

NeSpoon

série arbres 2010

descripció: L'especialitat de NeSpoon és l'ús encobert de la ceràmica, apegada en el edificis, la majoria de les vegades, en llocs on no semblen massa fora de lloc, i fins i tot dins dels buits dels arbres, o en la secció-ferida d'algunes branques. El seu treball desafia la categorització. Encara que pot alinear-se amb el renaixement d'un nou art de carrer d'embelliment urbà, el seu enfocament és més artesanal, imposant una organicitat i organització visual d'encaix sobre la consciència urbana.

4.2.2.1 Olek: transformar l'obsessió en croxé

No tot/es els/les artistes que usen el fil en el seu treball s'emocionen amb la tendència llanuda. “No fil-bombardege, faig art”, va dir Agata Oleksiak, l'artista novaiorquesa, qui ha estat embolicant a persones, bicicletes i piscines amb ganxet acolorit des d'inicis de l'any 2000¹⁷. Olek, el treball de la qual ha estat mostrat en museus i galeries per tot el món, considera el bombardeig de fil per ser el treball trillat d'aficionats i exhibicionistes. “Molta gent té ties o àvies que pinten; vols veure eixe treball en les galeries? No. El carrer és una extensió de la galeria. No el treball d'hom mereix ser públic”¹⁸.

Charging Bull, 2011

www.designboom.com

<https://www.youtube.com/watch?v=zT0HhNvDFRQ>

stupiddope.com

unnatural.ru

Una nit de Nadal de 2011, **Olek** va cobrir el “Charging Bull”, l'estàtua prop de Wall Street, en un rosat i porpra acollidor, i pujà un vídeo a Youtube. “Si algú crida al meu bou com una bomba de fil, realment m'altere”, va afegir.

Vegeu: <https://vimeo.com/18306137>

17 Segons afirma Wollan en el seu article: Olek ha estat embolicant de tot des de **2003**. (Op.cit)

18 Op.cit. Wollan (2011). paràgraf 21.

Agata Oleksiak, **Olek**, és una artista de *crochet graffiti*, adepta al YB. Originària de Silesia (Polònia), estudià Ciències de la Cultura en Poznan. Actualment viu i treballa en Brooklyn (NYC), on la seva acolorida obra a sovint sorprén als seus habitants. Activa defensora dels drets de la dona, la igualtat sexual i la llibertat d'expressió, ha aparegut en nombroses publicacions ¹⁹.

L'art d'Olek explora la sexualitat, els ideals feministes i l'evolució de la comunicació a través dels colors, l'exploració conceptual i el detall meticulós. Olek, coherentment, espenta les fronteres entre la moda, l'art, l'artesanía i l'art públic, combinant fluidament l'escultural i l'imaginari. Amb la tècnica del croché, s'apodera del fil com a mitjà efímer per a expressar fets diaris i inspiracions; espera crear una metàfora per a la complexitat i interconnexió del nostre cos i els processos psicològics. Les explosions de colors brillants sovint emmascaren crítiques polítiques i culturals, teixides en les fibres de les seues instal·lacions, reflectint el seu respecte per artistes i escriptors. Destaca açò que ja existeix en el temps corrent i en l'entorn. Ha usat l'àmplia petició del seu treball per a mostrar la seua solidaritat amb aquells subordinats a les lleis opressives, per tot el món. La seua transformació d'espais públics i objectes reflecteix l'evolució cultural, reflectint la resposta pública, d'aquells que miren i d'aquells dins de l'art ²⁰.

Cobrint a persones i objectes, qüestiona la seva natura en l'ací i ara, amb una línia entre la protesta i l'optimisme, suggerint altra dimensió pública en què les persones es poden relacionar. Els seus energètics "crochés" intervenen en l'experiència quotidiana, a partir d'estudis culturals específics dels llocs, per subratllar la realitat social en les comunitats. Dóna retro-alimentació²¹.

*"El meu treball canvia d'un lloc a un altre. Vaig estudiar la ciència de la cultura. Amb l'ètica de treball d'un miner, anhele aprofundir més i més en les meues investigacions. El meu art fou un desenvolupament que em va allunyar de la industrial i de ment tancada Silesia, Polònia. Sempre he tractat de portar color i vida, l'energia, i la sorpresa per a l'espai de vida. El meu objectiu és produir un nou treball i compartir-ho amb el públic"*²².

19 The New York Times, Wall Street Journal, New York Magazine, TIME Magazine, Vogue Italia, PBS, CNN, CBS, ABC i NBC.

20 http://oleknyc.com/resources/images/about/Olek_BIO_2014.pdf (consulta: 6.2.2014)

21 Schlosser, Paulina. "Spinning a Yarn or Two: The Subversive Art of Crocheting". *Culture. pl.* Post: 31.7.2014. <http://culture.pl/en/article/spinning-a-yarn-or-two-the-subversive-art-of-crocheting> (consulta: 1.8.2014)

22 <http://oleknyc.com/about> (consulta: 1.8.2014)

nom projecte: *Raine Basera*
(intervenció)

_creador(e)s: **Olek**

dates: març 2015

ubicació: "Raine Basera", Nova Delhi

enfocament (**focus*): embelliment

objectiu (**target*): folrar un refugi per conscienciar sobre la necessitat de vivenda

financia: St+Art India Foundation; comissària: Giulia Ambroggi;
donació teles i materials: marques de disseny de moda de l'Índia

materials/tècniques: teixits multicolors brillants: groc, púrpura, roig, taronja, blau

dedicació-execució: al voltant d'una setmana per completar la instal·lació
("seven days marathon of crocheting")

obra:

Raine Basera

2015

fotos: © Pranav Mehta/St+ARTIndia

Olek fixant les peces en el sostre del refugi

Olek (centre) desplaçant-se a través de grans quantitats de sorra, en l'extensió sud de Delhi, carregada amb les teles teixides a mà.

descripció: “Raine Basera” és un refugi nocturn temporal per a dones sense llar, situat junt a Sari Kale Khan, en Nova Delhi. Es troba pròxim a parcs industrials, i envoltat d'autobusos, soroll del trànsit i els mercats temporals. En aquesta ciutat, d'onze milions d'habitants, en realitat hi ha 184 refugis nocturns; 10 artistes indis treballaran amb el “*Urban Shelter Department*” per a pintar-ne més.

El projecte comunitari d'Olek consisteix en embolicar tot l'edifici amb un acolorit tapis de punt teixit. Forma part del Festival St+Art Delhi 2015; en concret, l'objectiu del festival és augmentar la consciència sobre la vivenda, i l'existència de famílies que la necessiten, tot donant una nova aparença a aquestes estructures d'acollida. Per a Olek, es tracta d'un projecte alegre però dolorós al mateix temps, possible gràcies a l'ajuda de moltíssimes persones; però sobretot per la fèrria determinació de l'artista, qui contínuament està definint i redefinint què significa **ser artista en l'espai públic**, així com **dona en el món de l'art**. Durant aquest projecte, la seva lluita amb qüestions relatives a pobresa, gènere i empoderament, és porten a primer plànol, barrejant-se sobre la base quotidiana, amb una visió i un vigor genuïns.

Després d'una intensa activitat de set dies, croxetant i dirigint un gran equip de voluntari/es, i organitzador/es de St+Art Delhi, Olek va escriure en el seu FB, per a amistats i admirador/es:

“Em vaig sentir com si donés a llum a un gran bebé sense analgèsics. Vaig haver d'utilitzar màgia negra perquè es portés a terme. Físicament i emocionalment esgotada. Pagava la pena? Totalment SÍ!”

Entrevista a Olek, per R/H **Va haver cap motiu per agregar al seu repertori de cors i papallones que era específic per a aquest projecte?**
Rojo i Huffington:

Olek: Saben com, quan escrius per a un periòdic o blog, sempre has de tindre a la teva audiència en ment, per a la qual cosa utilitzes un llenguatge específic per a descriure les teves idees i pensaments. Així que per a aquest projecte havia de pensar en el meu públic específic. Allí estaven les dones en el refugi, i el veïnat als voltants. Molt/es són gent senzilla, sense educació i/o fins i tot analfabet/es, així que pretenia crear una obra visual accessible i significativa per a ell/es.

Així que per a aquest projecte, em base en la Iconografia Índia bàsica (elefants, papallones, flors). Per descomptat, ja havia croxetat aquests motius abans en el meu treball, però aquest cop he mantés una estètica índia, amb les siluetes i formes que eren més visibles en el context general de la peça. La papallona: veig que té una connexió especial amb les dones.

R/H **Va resultar senzill salvar les diferències entre cultures, en treballar amb les dones que van col·laborar en el projecte?**

Olek: Bé, les dones amb qui vaig treballar em van trobar fascinant: “ací ve aquesta dona amb ferramentes, filats i ganxet”, i crec que elles estan acostumades a que siguin els homes qui fan la majoria d'aquestes coses, diguen-les què han de fer. En el meu cas, jo estava asseguda amb elles, teixint juntes, formant un equip; i d'alguna manera, jo vestia amb roba índia i possibilitava que succeïren fets. Elles estaven felices de veure'm dir-los als homes que jo estava al control, i que les coses s'anaven fent. Així que, donada la meua experiència de treballs, amb tantes persones diferents de tot el món, en petits llogarets de Polònia, Xina i Hong Kong, aquest aspecte del projecte va ser la part fàcil.

El ganxet va ser el nostre llenguatge. Un cop se'ls mostra com funciona tot, i els expliques el projecte, aconseguixes el respecte d'immediat. En aquest punt, és senzill treballar amb ell/es. Els agradava veure'm treballar tan ràpid, i es van sorprendre perquè era possible fer-ho amb velocitat. L'idioma de fer i produir art és meravellós i universal, i s'obté la connexió d'immediat. Algunes de les dones eren voluntàries, però a la majoria els/les van contractar per treballar en el projecte. Mai he tingut problemes en treballar amb dones.

R/H **A més de la seva natura estètica, què pensa sobre el seu treball quan considera si, literalment, està protegint a les dones mentre dormen?**

Olek: Allò més impactant per a mi en l'Índia va ser aquesta enorme quantitat de persones, qui han nascut en la pobresa, en una classe inferior o casta, i estan convençudes que mai van a vore o experimentar quelcom diferent al que hi estan acostumades, i les persones amb un estatus més alt en la seva societat les consideren com “intocables” o inferiors. “Neixen pobres, han de morir pobres”, és la mentalitat. Quan treballàvem en el projecte, es consideraven centre d'atenció, i per una vegada no eren invisibles, com tot allò al seu voltant, i crec que van sentir que hi havia quelcom especial en elles.

Tal vegada, quan vinguen a dormir al refugi, i vegem la transformació, puguen sentir-se diferents, i tal vegada puguen inspirar-se per fer més amb la seva vida. La meua intenció com a artista va ser mostrar-les que hi ha una oportunitat per canviar, del que suposadament ha de ser sa vida al que realment pot ser. Per descomptat, és poca la contribució per la meua part.

R/H Què ha après d'aquests refugis, que li agradaria que altres persones sàpiguen?

Olek: En aquests moments, hi ha més refugis obrint al voltant de Delhi que abans. És important que la gent estiga informada que si són persones sense sostre, tenen els refugis nocturns per dormir amb un sostre sobre els seus caps. Però la part més trista és que les condicions en els refugis no són òptimes. Els/les vaig veure amb la mateixa roba dia rere dia, i em vaig adonar que allò que porten és tot el que tenen en les seves vides. No obstant, mai vaig veure tristors en els seus rostres. Estan acostumat/des a viure en tals condicions, i ho accepten com sa vida. Així que durant tot el projecte, jo hi pensava sobre com traure-les dels centres d'acollida i proporcionar-les educació. L'accés a l'educació és fonamental en qualsevol lloc. Ho canvia tot. Bella xicalla que ni tan sols van a l'escola; passen tot el dia al carrer.

Així que vaig sentir que el projecte es feia "a mitges", i jo no disposava ni de temps ni de recursos per fer el següent pas amb ell/es, i passar-hi més temps junt/es. Va ser devastador per a mi veure la quantitat de contaminació, fem i brutícia; en algunes situacions, vaig tenir la impressió que algunes persones rebutjaven ajuda perquè pensaven que aquella era la seva sort de vida, per decret diví. No podia entendre-ho, i tot el viatge va ser torbador. L'experiència em va deixar mig buida (...)

R/H Quan era adolescent, va llegir una biografia de Jerzy Grotowski i els seus diversos viatges, incloent les seues descripcions de l'Índia. Com va afectar la seua experiència en visitar el país per primera vegada?

Vaig estudiar teatre per un temps a Polònia quan era adolescent i m'agradava anar a festivals de teatre; realment ha influït en qui sóc ara. Grotowski tenia una ment brillant i era un teòric influent, i quan vaig llegir que ell va estar a l'Índia i que el viatge li va canviar totalment, em va impressionar molt i vaig pensar que l'Índia havia de ser una terra especial. He estat esperant visitar l'Índia durant molt de temps, però també esperava el moment adequat, un propòsit per al viatge amb el projecte adequat.

Però la terra que va veure amb els seus ulls va ser durant la dècada de 1970. M'agradaria haver tingut més temps, i espere tenir més temps per a tornar a viatjar, visitar i veure realment el país més plenament. Però crec que allò que va influir en mi no era necessàriament sobre la religió, els colors, les textures, la bellesa del país. El que més em va influir va ser el costat més pobre de l'Índia. Mai en la meua vida he vist tant de plàstic i brossa en els carrers: vaig veure vaques menjant plàstic en el carrer; la brossa i la contaminació creixen i creixen, i és una bogeria. Així que aquesta seria la meua influència d'aquest viatge, i crec que mai podria comparar-la amb el viatge de Grotowski durant els anys 70. Però puc veure com el viatge a l'Índia el va canviar i va influir en la seua vida en el teatre.

R/H Parle'ns del seu sari. No recordem haver-te vist fent un d'aqueixos per a tu mateixa abans.

Vaig comprar un sari perquè vaig ser convidada a assistir a unes noces, mentre jo estava en l'Índia i volia sentir-me integrada. Probablement no encaixe en la majoria de llocs, però quan em conviden m'agrada pagar respecte als costums locals. Així que juntament amb el meu assistent ens vam anar a una tenda plena de saris i ens vam endinsar en tota l'experiència: quan hom compra un sari llavors ha de contractar a algú per a posar-ho sobre tu; em va encantar. Des del principi li vaig dir a la gent que volia usar un sari mentre treballava en lloc d'usar les modes occidentals. Les persones es van adonar de quan còmode portava el sari (per primera vegada) i quan ho comentàvem, els explicava que estic tan envoltada de tela tot el temps, que podria portar fàcilment un sari.

És interessant perquè per a mi un sari és un vestit "sexy". El cos està tan exposat, que m'era confús veure a totes les dones amb un vestit d'aquest tipus en un país tan conservador. És un vestit molt còmode, on res cau; tot es va mantenir al seu lloc. De la mateixa tela, el/la sastre fa la part superior i la *enagua, i es pot triar entre molts dissenys per a la part superior. La/el sastre no està en la tenda on es compra el sari. Has d'eixir i anar a un altre lloc per a les proves. Però poden fer tot en dues hores. Em va encantar veure a les dones en l'Índia molt còmodes amb els seus cossos. Dones de totes les formes i grandàries usen els saris amb la màxima comoditat.

url/publicació: Rojo, Jaime/ Harrington, Steven. "Gender, Caste and Crochet: OLEK Transforms a Shelter in Delhi". En *Huffington Post*. post: 25.3.2015
http://www.huffingtonpost.com/jaime-rojo-stein-harrington/olek-womens-shelter-delhi_b_6935794.html (consulta: 25.3.2015)

“Fer punt i ganxet no té perquè ser funcional; pot ser subversiu, renegat, i fins i tot il·legal en alguns casos (...) i em fa sentir-me orgullosa, com a dona, ser part de quelcom tan poderós. Traslladar aquest ‘craft’ (femení) als carrers d’estil grafiti (masculí), és el que dóna atractiu al Yarn Bombing. Mentre evoque una emoció, és bo”²³.

Magda Sayeg

4.2.2.2 Artesania i gènere

Amb el recent ressorgiment/benvinguda en l’interès del “fer a mà” ve un menor interès en les creences de gènere implícites sobre el *crafting* (l’elaboració).

És important reconèixer la diferència que la consciència de les qüestions de gènere porta a la pròpia apreciació i pràctica de l’ofici. Ens interessen les diferències de gènere que apareixen quan els homes i les dones subverteixen les idees de gènere del *craft*.

Eliza Bennett es serveix del brodat per (re)presentar i visibilitzar el dur treball de la dona, provocant la reflexió sobre l’experiència, i usant com a suport el seu propi palmell:

artista: **Eliza Bennett**

obra:

*A Woman’s Work Is
Never Done*

2013

23 Steph. “Yarn Bomb Bus: Knitted Double Decker Cruises Around London”. *Web Urbanist*. Post: 5.12.2014 <http://weburbanist.com/2014/12/05/yarn-bomb-bus-knitted-double-decker-cruises-around-london/> (consulta: 6.2.2014)

dates: 27.10.2013

materials/tècniques: agulla, fil de colors, palmell de la mà; brodat

ubicació: Londres

enfocament (*focus): al valor humà

objectiu (*target): representar el dur treball de la dona

descripció: Brodat a mà. L'artista britànica Eliza Bennett, de 33 anys, li dóna un nou significat el terme 'brodats a mà' amb la seva escultura, provocativa i epidèrmica: *A Woman's Work Is Never Done* (El treball d'una dona mai acaba). Utilitza agulla i fil de color

com a medis, i el palmell de la seva mà com a llenç, per cosir patrons en la part superior de la seva pròpia pell, generant l'apariència d'una mà femenina treballadora i desgastada.

“Mitjançant l'ús de la tècnica de brodat, empleada tradicionalment per representar la feminitat, aplicada a l'expressió de l'opost, qüestione la idea preconcebuda de que 'el treball de les dones' és lleuger i senzill (...) represente els efectes del dur treball que sorgeix amb ocupacions subordinades i mal pagades, tals com la neteja, el cuidat i la criança, tots ells considerats tradicionalment com 'treballs de dona'

El seu punt sobre com moltes dones treballen dur i amb esforç es reflexa tal qual el procés.

“Alguns espectadors consideren la peça com una protesta feminista; per a mi es tracta de valor humà. (...) Aquest tipus de treball és invisible per a la societat en general, i amb 'El Treball d'una Dona' pretenc representar-ho”

Eliza Bennett resideix en Londres. Estudià Art, especialitat en tèxtil. Licenciada en Disseny de Moda per la Universitat de Middlesex. Troba una gravitació natural cap al disseny de vestuari, derivat d'un interès en la creació de narrativa visual. En els últims dos anys, torna a la producció d'obra artística pròpia.

“Necessite autèntiques experiències pròpies; en l'acte de la creació es fa possible. Esculpisc perquè em deixi portar a cometre una sensació d'alguna cosa tangible. El meu treball està dotat d'una qualitat narrativa. A través d'una percepció personal carregada, explore qüestions relatives a la falta de forma de realitat individual i social. Aquesta es desenvolupa a partir d'una lectura atenta del discurs i la neurosi que envolten la condició de l'existència humana. Sovint traduïsc la forma del cos orgànic en elements realitzats per una distorsió del que es coneix. En descriure el món com jo ho percebo i existeixen en l'interior, l'element de reflex personal també pot actuar com un procés de reflexió per a l'espectador. Per a mi, una poderosa obra d'art és quan mou hom a reconèixer la riquesa de sentiments en el seu interior, sense deixar de costat la incoherència de l'experiència viscuda”

url/publicació: <http://www.elizabennett.co.uk/>

Tracey Emin usa el brodat per registrar instàncies, records i noms importants que conformen la seva vida. Si escau, utilitza l'artesanía per expressar una estètica individualista "antiquada", al mateix temps que travessa la línia femenina subjecte/víctima com a forma d'empoderament. El seu treball fa referència a l'artesanía com una poderosa eina, fonamental en el moviment feminista de la dècada de 1970, quan es va utilitzar per criticar els sistemes de coneixement patriarcals que emmarquen l'experiència "femenina".

Nathan Vincent utilitza processos tradicionals per produir resultats no tradicionals, amb l'objectiu específic d'interrogar als rols de gènere: *"El meu treball explora permisos de gènere i els desafiaments que sorgeixen d'apartar-se de les normes prescrites ... critica mitjans estereotipats de gènere mitjançant la creació de "objectes masculins" utilitzant "processos femenins" tals com ganxet, costura i aplicacions"*. La contradicció entre medi i subjecte emmarca la pregunta, i la recolza en la materialitat.

Nathan Vincent. *Locker Room*. Instal·lació de ganxet i punt.
Font: textileartist.org. <http://www.textileartist.org/the-fine-art-of-crochet-book-review/>

Dave Cole també opta per subvertir la idea de teixir com a gènere, interrogant el propòsit i els materials que normalment s'usen per teixir, en fer-ho amb materials com el plom (*Lead Teddy Bear*) o bronze estatuari filat (*Knitting with Loaded Shotguns, Safeties Off*, 2008/2010, una peça que va resultar literalment perillosa de fer i que penja suspesa de les escopetes, com si foren un trofeu en honor a un assoliment heroic). Aquest tipus de "truc teixit" consisteix en una espècie d'acte-referència quant a gènere i per elaborar-se sobre si. Tracta sobre el material, des d'on es pot provar, i sobre la participació de materials masculins en el que es considera una persecució femenina. Per a la seva peça *The Knitting Machine* utilitzà un parell d'excavadores John Deere, i agulles de teixir a mesura (20 peus de llarg, més de 6 m.):

nom projecte: *The Knitting Machine*
(intervenció)
(instal·lació)

_creador(e)s: **Dave Cole**

dates: setmana del 4 de Juliol del 2005

ubicació: presentat en el MASS MoCA (*Massachusetts Museum of Contemporary Art*)
(resident)

enfocament (*focus): celebracions del 4 de Juliol

objectiu (*target): desafiar les nocions de treball i producció;
expressar comprensió, complexa, del patriotisme

financia: MASS MoCA;
excavadores donades per *Schmidt Equipment*, en el nord d'Oxford, Massachusetts;
John Deere; *Foss Engineered Non-Woven Textiles*; *National Grid*; *The Steel Yard*
(Providence).

materials: 18 mil soldats de joguet de plàstic; dues excavadores John Deere; dues agulles de
teixir a mesura (20 peus de llargària, més de 6 metres)

tècniques: punt teixit, amb excavadores: aproximadament 500 punts
vídeo-gravació del procés de teixit

dedicació-execució: la instal·lació es portà a terme durant el període d'una setmana.

obra:

*The Knitting
Machine*

Dave Cole. "The Knitting Machine"

Presentat en MASS MoCA en la 4ª setmana de juliol, 2005

Cortesía de Dave Cole, foto de Arjen Noordeman. © Dave Cole / MASS MoCA

descripció: Bandera americana de gran tamany, feta amb 18 mil soldats de joguet de plàstic. És percebuda com una icona de celebració i orgull; com a comentari sobre el paper dels EUA en els assumptes mundials.

“The Knitting Machine combina la tradició de teixir, domèstica feminitzada i americana amb el gest grandios de construcció, generalment associat a la mà d’obra masculina. Desafia les nocions habituals de treball i producció, al temps que expressa una comprensió complexa del patriotisme.”

Quan la bandera es retirà de la màquina teixidora, es doblegà en el tradicional triangle de la bandera, i es presentà en exhibició, acompanyada per les grans agulles de teixir, i un vídeo del procés del teixit. Des de lluny, es converteix en un impressionant desplegament d’una icona americana, la bandera. De prop, desvetlla la seva font de textura, homes armats amb pistoles de plàstic, lluitant sota un vidriat de roig, blanc i blau. Per crear la peça, Cole obté especificacions exactes per a una bandera americana de la ‘Government Printing Office’ (impremta del govern):

“Memorial Flag no és una representació ni interpretació d’una bandera, és un indicador real.”

Aquesta peça forma part d’una exposició de l’obra de Cole, dividida en tres seccions (en el museu). L’exposició de Cole forma part de *American Traditions*, una celebració del Comtat de Berkshire, amb més de dos segles, i recolzada per la generositat artística única i diversa que tan sols els EUA podrien produir.

En *The Evolution of the Knitting Needle Through Modern Warfare* (2001), una exhibició convincent d’un hipotètic exèrcit d’agulles teixidores, en què Cole imagina allò que l’exèrcit hauria d’haver utilitzat com a equip de combat en set guerres, des de la Guerra Civil fins a la Guerra del Golf Pèrsic. Cole la descriu com “antropologia hipotètica”, on cada conjunt d’agulles fa referència a una guerra específica en la història nord-americana. La peça contrasta una forma bàsica de producció, teixir, amb l’avanç de la tecnologia fet a través de la guerra. Es tracta d’un estudi de la relació entre la tecnologia i la violència.

L’artista de Providence (Rhode Island) s’ha fet un nom per teixir amb materials inusuals. El seu treball *Fiberglass Teddy Bear* (2004) és d’uns 14 x 14 x 14 peus (poc més d’uns 4 metres), un òs indefinit en color rosa, teixit amb fibra de vidre.

“Es veu prou tendre, però no s’aproxime massa (...) és de fibra de vidre, material poc amable per a enroscar-se. El missatge de Cole és que el confort de la infància pot tornar-se sinistre, que el món en què vivim és perillós”

(Christine Temin, *The Boston Globe*)

El treball de Cole és testimoni del laboriós procés de bregar amb materials hostils. Ja siga utilitzant retro-excavadores, o construïts individualment amb agulles, Cole contrasta la **domesticitat**, tant del material com del gest de teixir, amb l’aspecte físic i grandios dels materials industrials. També aborda la repetició del gest, el repte de la limitació de materials, i la creació d’objectes encisadors i inesperats.

url/publicació: .-web artista: <http://www.davecoledavecole.squarespace.com/>
.-article: *Dave Cole’s Work ‘The Knitting Machine’ at MASS MoCA.*
<http://artdaily.com/news/14741/Dave-Cole-s-Work-The-Knitting-Machine-at-MASS-MoCA#.VO9v7LOG--4>
.-vídeo: <https://www.youtube.com/watch?v=rJInPvYajEQ>

Una de les incursions de Rachel John en teixit de punt extrem utilitza un miler de brins de fil per produir un quadrat de punt. Tracta sobre el material, com en l'obra de Vincent, i sobre empènyer els límits d'un procés, com en l'obra de Cole. El que afegeix un interès adicional és el nivell de participació que es pot tenir amb el procés de John. Sense dubte és una creació que involucra l'assistència de diverses persones, i que també es mostren. El producte final, el quadrat de punt, sembla gairebé un subproducte. Aquest tipus d'interrogació no només qüestiona la materialitat del *craft*, sinó també el paper de l'objecte com a lloc de significat.

El moviment *stitchnbitch* utilitza deliberadament idees preconcebudes sobre la dona i el seu comportament quan fa *craft* (fins i tot en el nom de la seva organització); si bé és no hostil als membres masculins, està clarament destinada a les dones. Aquest és un grup que teix fundes per a les cabines del telèfon, i línies grogues de la carretera; que teix grafitti *tags* (etiquetes). El que teixen subverteix les idees preconcebudes que envolten a un grup de dones que fan punt. Els objectes en si qüestionen el paper tradicional de les dones que teixen elements funcionals útils "per a la llar", com la naturalesa de la comunitat en l'activitat del grup qüestiona l'aïllament de gènere del concepte de la dona lligada a la casa.

Què propicia l'augment imparable d'interès en l'artesanía domèstica, i que la popularitat de *Etsy* i altres llocs web s'entenguen com un mercat per als artesans (sovint dones, sovint petits comerciants, sovint proporcionen ingressos suplementaris)? El crafting (la fabricació d'objectes a mà) pot ser vist com una posició de resistència al mantra capitalista de consum excessiu. Quan hom fa alguna cosa en comptes de comprar-ho està subvertint la fetitxització de la mercaderia a favor d'una relació al material i al consumidor de l'objecte acabat, fins i tot (o més) que si el/la consumidor/a és un/a mateix. L'ús de l'artesanía en obres d'art en la dècada de 1970, en particular articulà la resistència i també el rebuig tant de la invisibilitat del treball domèstic de les dones com de la naturalesa masculina del món de l'art consumista. Moltes de les millors peces no van ser recollides, classificades, o fins i tot fotografiades donat que els artistes van fer un treball (com tota una habitació de punt de ganxo), que estava destinat a ser tractat com a efímer, com el treball domèstic sense fi i oblidat de les dones. Aquest treball s'ha perdut (o com a molt s'ha recreat per a exposicions), però la força de la protesta no s'ha perdut. Retirar-se d'un debat pot significar que el debat continua sense tu i fins i tot es perd la teva veu. La crítica del capitalisme és encara menys fàcil ara.

Així que quan Kirsty Allsopp suplica fer les coses de la casa, podria veure's com una crítica del capitalisme; o podria veure's com una crida a la tornada dels "valors tradicionals". El problema és que sovint es presenta una quan en realitat és l'altra. Comparem aquest programa amb l'artesanía tradicional, mostrant els mestres artesans en el treball (tots homes): l'artesanía en el lloc de treball es va presentar com un acte de resistència en què, en la seva majoria, participen homes. L'artesanía en la llar, per al plaer personal o per a la decoració de l'esfera domèstica, és per a les dones.

És complicat criticar aquesta àrea. Moltes dones invoquen l'eina de màrqueting intel·ligent dels blogs per establir un negoci d'artesanía (*Sew Liberated*, p.e.). Els *sites* inclouen imatges i mètodes per pagar pels articles, però sovint també inclouen un nivell de detall domèstic que va més enllà de la comercialització. Podria ser vist com una forma de recuperar (o tal vegada només reclamar) una manera més holística de crear una vida feminista, en lloc de compartimentar els diferents treballs que es duen a terme. Però sembla que els homes, als blogs craft, tendeixen tan sols a mostrar els artefactes²⁴.

A propòsit dels projectes en l'espai públic, volem fer menció d'una referent qui ha aconseguit entreteixir el teixit a croxé amb àmbits com l'escultura de joc, l'arquitectura, el paisatge, i la investigació, establint col·laboracions i connexions entre tots ells. Ha aplicat aquesta labor tradicional a la gran escala, en projectes de forta repercussió social i destinats al públic més menut (que també l'adult), al gaudi i al joc: Toshiko Horiuchi MacAdam. Els seus *Crochet Playgrounds* podrien fins i tot classificar-se com *mega*-peces de grafiti teixit, amb base comercial.

- nom projecte: **Crochet Playground**
- _creador(e)s: Toshiko Horiuchi MacAdam
- dates: des de 1997
- ubicació: múltiples emplaçaments
- enfocament (**focus*): concepte d'escultures de joc
- objectiu (**target*): explorar nous espais de joc
- financia: Interplay Design & Manufacturing Inc. en Nova Escòcia, Canadà
Col·laboració amb: enginyers estructurals *TIS & Partners* i els arquitectes paisatgistes *Takano Landscape Planning*
Dissenyador estructural dels projectes: Norihide Imagawa
- materials: ret especial de construcció que és resistent i sensible al més mínim moviment; rèpliques de fusta i xarxes de fil a escala real.
- tècniques: croxé
- dedicació-execució: fins a deu hores al dia, p.e., en el muntatge final del *Rainbow Net*.

24 Loveday Edward, Mary/ Ferris, Malcolm/ Bolton, Tim. *Crafts and Gender*. *Crafts and Sustainability*. Plymouth College of Art. http://crafts-and-sustainability.plymouthart.ac.uk/?page_id=278 (consulta: 7.9.2014)

obra:

Hakone Open Air Museum

descripció: La gènesi d'aquestes estructures són les exploracions de Toshiko Horiuchi MacAdam, artista tèxtil i investigadora que ordena fils per tones per a les seves creacions. Es remunta a la dècada de 1970. El primer projecte públic, fou en parc nacional en el sud de Japó, l'any 1979. El següent la comissió d'un museu d'art a Japó, amb una escultura per a nen(e)s que podia ser vista i tocada, jugant amb l'experiència a través de tots els sentits.

Com va arribar a involucrar-se amb jocs infantils?:

"Tot va succeir per accident. Dos nens havien entrat en la galeria on exhibia 'Multiple Hammock N.1' i, feliçment ignorants dels protocols habituals de cortesia, que regeixen la presentació d'obres d'art, van demanar usar-la. Els va observar amb nerviosisme mentre pujaven a l'estructura, però després es va emocionar en veure que el treball de sobte va cobrar vida en formes que mai havia previst. Es va adonar que la tela prenia nova vida, balancejant-se i estenent-se amb el pes dels petits cossos, formant borses i altres transformacions inesperades, i per sobre de tot estaven els sons del plaure no dissimulat dels nens en explorar un nou espai de joc".

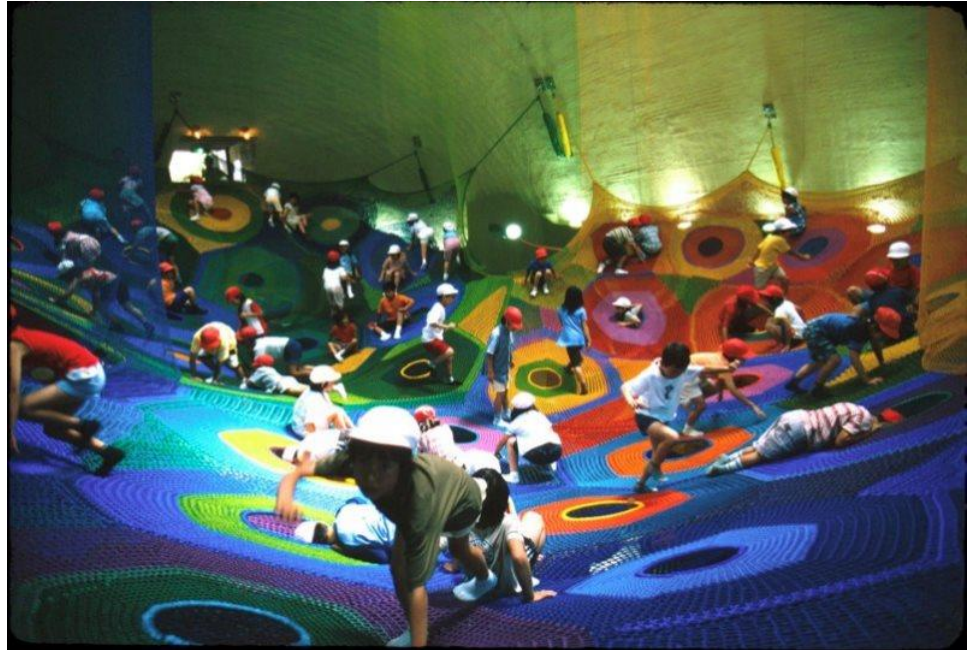
A partir d'aquest moment, el seu treball es va desplaçar fora de la galeria, i d'una paleta tènue i monocromàtica passà a un desenfrenat arc-iris de colors per als *playscapes infantils.

En 1990, Toshiko i el seu marit Charles MacAdam van establir Interplay Design & Manufacturing Inc. en Nova Escòcia, Canadà, per desenvolupar el concepte d 'escultures' de joc sobre una base comercial, a partir d'un projecte per a un parc nacional situat a Tòquio. El parc infantil va guanyar un premi nacional de disseny en 1992. Divuit anys més tard, aquest projecte encara es delecta i entreté a un gran nombre de nen(e)s tal com ho va fer fa gairebé una generació.

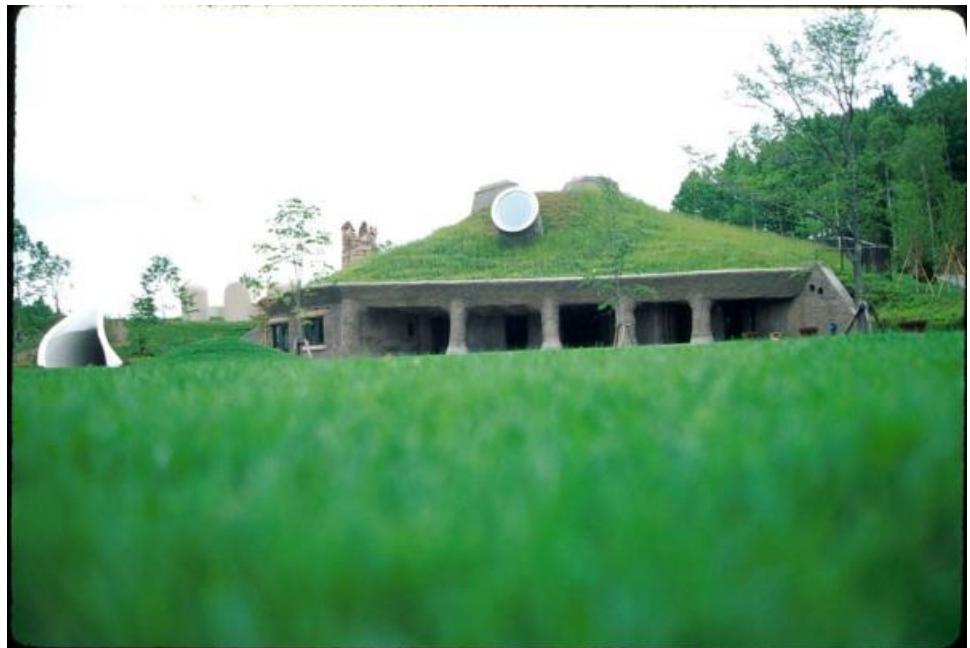
Les estructures són fortes, així com belles, utilitzant una ret especial de construcció que és resistent i sensible al més mínim moviment. El seu disseny innovador permet que la tensió es mantinga mentre la fibra s'estira, el que permet que els nen(e)s juguen amb seguretat. Cada projecte ha estat dissenyat per Norihide Imagawa, un dels pre-eminents dissenyadors estructurals de Japó.

Rainbow Net

2000

Takino Rainbow Net, 2000

Rainbow Net va ser produït en estreta col·laboració amb els enginyers estructurals *TIS & Partners* i els arquitectes paisatgistes *Takano Landscape Planning*; va obrir al juliol de 2000 després de tres anys de planificació, proves i construcció.

Tenint en compte que el projecte es va iniciar simplement per “art públic”, no seria genial si en sentir “art públic” pensarem automàticament “joc”?

Però els *playscapes* innovadors requereixen un enorme compromís:

“...Interminables cicles de discussió i aprovació, amb una atenció meticulosa als detalls ... [incloent] una rèplica de fusta a escala real de l'espai, en l'estudi de Horiuchi, i xarxes de punt a escala amb precisió utilitzant fil de cotó fi. Fins i tot llavors, era difícil avaluar moltes coses. Quina diferència, per exemple, faria el pes de la llana autèntica quan tot augmenta en escala? Tots aquests factors van haver de ser calculats amb la finalitat d'arribar a una metodologia científica que podria eradicar qualsevol risc de perill inacceptable”.

Durant el muntatge final, Toshiko croxetava deu hores al dia, sovint de genolls, fins completar la instal·lació.

url/publicació: Net Play Works. <http://netplayworks.com/NetPlayWorks/Home.html>
Tots els projectes en: <http://netplayworks.com/NetPlayWorks/Projects/Projects.html>
vegéu també:
http://www.knitjapan.co.uk/features/c_zone/horiuchi/work.htm

Abans de passar a les manifestacions col·lectives, fem un incís per descriure una obra pròpia, a partir d'un encàrrec. Es tracta del Gegant Jaume I. En Ontinyent, existeix la tradició²⁵ d'obrir la comitiva de les processons commemoratives cívic-religioses, bé del corpus o de la Puríssima, amb les figures de Gegants i Cabets. La més antiga data que tenim constància a Ontinyent és la de 1743, quan es va nomenar a una persona eclesiàstica "maestro de rocas": la seva funció era curar i disposar els diferents participants a la festa del Corpus: *"para disponer y cuydar lo que se acostumbra asser en la fiesta del Corpus, como son mumos, Gigantes, nanos y comedias y demás que se necesite para el lucimiento de la festividad..."*. D'aleshores ençà, Gegants i cabets han aparegut i desaparegut dels programes de festes, víctimes de les més variades vicissituds històriques. Després de processos de recuperació, tornen al carrer.

En juliol de 2010, rebem l'encàrrec, per part del Casal d'ACPV de la Vall d'Albaida, per realitzar dues noves figures: el cabet Joan Fuster i el Gegant Jaume I. Tots dos són presentats en l'"Exposició de Gegants i Cabets d'Ontinyent"²⁶ i estrenats en el Vè Aplec de Gegants i Cabets (2010). La nostra tasca va consistir en elaborar, a mà, tots i cadascun dels elements de les figures: des de l'estructura interna (armadura), en alumini; els caps, amb resina acrílica, pintures, pigments, cabells i casc (modelat propi); fins a la vestimenta (confecció pròpia). Adjuntem imatges del procés:

Modelat del cap del Gegant Jaume I, amb resina acrílica

Abituallament i prova de les peces sobre el cap

25 Vegué: "Gegants i Cabets d'Ontinyent. Història": <http://gegantsicabetsontinyent.org/historia/> (consulta: 14.11.2013)

26 ACPV. "El Gegant del Rei Jaume I el Cabet Joan Fuster del Casal d'ACPV de la Vall d'Albaida a l'Exposició de Gegants i Cabets d'Ontinyent". Post: 18.10.2010. <http://www.acpv.cat/web/actualitat/el-gegant-del-rei-jaume-i-el-cabet-joan-fuster-del-casal-dacpv-de-la-vall-dalbaida-a-lexposicio-de-gegants-i-cabets-dontinyent> (u.consulta: 14.1.2016); Vegué *Youtube*: Garrido, Aitor. "Vè Aplec de Gegants i Cabets d'Ontinyent". <https://www.youtube.com/watch?v=ul8TYFQiB7I> (u.consulta: 14.1.2016); i vídeos relacionats.

Confecció de la capa del Gegant. Disseny: Alma Taure.

Confecció del vestit del Gegant. Disseny: Alma Taure

Totes les teles utilitzades en la confecció són reutilitzades. Provenen de confeccions que, degut a la crisi, han hagut de tancar; ens fan donació.

El Cabet Joan Fuster, quasi enllestit

Proves de vestuari sobre el Gegant. Disseny: Alma Taure

Cabet Joan Fuster i Gegant Jaume I (2010):
les dues figures, enlestides per ser presentades en públic

La recuperació de les tradicions, a través del fer a mà, amb els elements amb què es conta, i amb les pròpies habilitats, és una demostració i forta reivindicació sobre la importància de les artesanies, a través del teixit, del modelat, l'assemblatge i la creativitat, a més d'una contribució, desinteressada, en la dignificació d'aquesta festa.

Les manifestacions d'aquest segon apartat s'han introduït des de la matisació dels termes que designen a les intervencions artesanistes, seguint amb les característiques del moviment, amb l'impuls propiciat per literatura concreta, i finalment amb la concreció en propostes individuals, fins i tot amb caràcter professional/comercial, dintre de la vessant del grafiti teixit. Aquest, però, no sols es dona a nivell individual, com podem comprovar en l'apartat que segueix, sinó que solen ser més habituals les intervencions realitzades en col·lectivitat. Per això, des d'aquest bri inicial ampliem les accions d'embelliment cap als múltiples enfocaments que es produeixen amb esforços conjunts i propostes innovadores d'acció participativa.

4.3 Col·lectius, grups i iniciatives

De particular interès resulten els esforços com el “fil-assalt”. Els/les adeptes prenen una activitat associada amb l'esfera individual i domèstica, i la converteixen en una interacció social **col·laborativa**. És un artefacte produït que es converteix en el *locus* de la reacció, de la interacció amb el públic en general. No obstant això, durant la producció d'aquest artefacte, allò que està en primer plànol són les relacions entre les persones que participen en la seva creació. Per exemple, en els festivals d'arts (d'una comunitat), les diferents peces solen ser objecte de plaure per als residents locals, i les persones de la comunitat són propenses a parlar uns amb altres, en lloc d'ignorar-se (com és més habitual). És una crítica que funciona en molts nivells diferents. I els artefactes són més bonics, de mirar i, encara més, d'usar. Aclarim des d'ací que les propostes analitzades a continuació es distingeixen de les contingudes en l'apartat següent, doncs en ell s'aglutinen aquelles pràctiques que pretenen canvis polítics des d'accions mínimes, o locals, des del concepte “micro-revolucions”.

A Londres, **Knit The City** ha “fil-assaltat” vallats i emplaçaments diversos, a més d’oferir tallers en tot el Regne Unit.

col·lectiu: KTC: “*Knit The City*”

informació del grup: **fundació:** febrer 2009
blog: <http://knitthecity.com/>

imatge corporativa

les fundadores:

“Deadly Knitshade” (Lauren O’Farrell) ha estat documentant la història del grup, amb la seva càmera i les seves paraules teixides, en cada acció. És coneguda per les seves salvatges idees, per la seva actitud “*fer-ho o morir intentant-ho*”, pel seu “teixir per la matinada”; el sentiment de “culpabilitat” en abandonar les seves creacions fetes a mà; i els seus projectes: “*algun dia, intervindre tot el món amb les labors a mà*”.

“The Fastener” va impressionar al grup per les seves habilitats de costura, i s’uní al col·lectiu en octubre de 2009. Sàvia vertadera de la puntada, és reconeguda pel domini de les agulles i del ganxet; posseeix saviesa sobre tota destresa i sobre art. Col·lecciona més botons del que seria “saludable”.

història: **Febrer 2009:** fundació del col·lectiu *Knit the City* en Londres: primer col·lectiu anglosaxó *graffiti knitting* que abandona el seu art *crafty* en públic.

Juny 2009: *Knit the City* usa el terme *yarnstorming*, més creatiu i suau que el popular *yarnbombing*. És usat per la BBC en les notícies nacionals (*National News*), en un article sobre el fenomen per al *World Wide Knit in Public Day*.

Juliol 2009: *Knit the City* és el primer col·lectiu *graffiti knitting* que comença a crear ***stitched stories*** en els carrers, més enllà del mètode *yarn graffiti* “d’embolicar coses” (*‘socks on things’*). Creen criatures i personatges en amigurumi, per a les seves instal·lacions *street art*, per narrar una història o parlar d’un tema.

Agost 2009: *Knit the City* és el **primer col·lectiu *graffiti knitting* que publica un *live tweet* (sobre “*yarnstorm*”) en Twitter**. Pugen imatges en temps real al compte Twitter @knitthecity durant les sis hores del “*Oranges and Lemons Odyssey*”, per posar al dia a seguidor/es d’arreu del món.

Novembre 2009: *Knit the City* inventen “*Post It Notes*”, per visibilitzar la problemàtica de la fam mundial.

Abril 2011: Publiquen el llibre “*Knit the City*” en Alemanya, amb campanya de llançament i premsa.

Setembre 2011: el llibre “*Knit the City*” arriba al Regne Unit.

nom projecte: *Web of Woe*
(intervenció)
(instal·lació)

_creador(e)s: KTC

dates: 8.2009

ubicació: Londres

enfocament (*focus): embelliment: 1ª *Stitched Story*

objectiu (*target): assaltar el túnel del *Leake Street*, amb una història teixida

materials/tècniques: figures (insectes) teixides amb amigurumi

descripció: El quart *yarnstorm* del col·lectiu s'instal·la en el túnel de *Leake Street*, sota el pont *Waterloo*. El col·lectiu replanteja l'acció: perfereixen elaborar una ret en l'aire, a col·locar les peces sobre terra. Aquest *knifitti* conviu amb les pintades del tipus més convencional, adjacents, en el mateix emplaçament.
Aquesta és la *Stitched Story* que narra l'acció: "El conte d'un ratolí":

"A Mouse's Tale" *Últimament, Deadly Knitshade ha estat somiant amb aranyes: peludes, enormes amb ullals i una lluentor maligna en els seus ulls. Les aranyes i jo hem arribat a un acord. Si no les moleste, llavors no van a ficar-se en les meves oïdes, a la nit, a posar ous, ni els seus bebès se'm menjaràn el cervell. Prou just.*

Així que quan la resta del col·lectiu KTC i jo ens asseiem per portar a la vida (i tot tipus de mort) nostra Web of Woe, sabia molt bé quins sacrificis havíem de fer per les famolenques aranyes teixides.

D'entre les criatures, vaig fer un ratolí: braços prims, ulls petits i brillants, peus plans i oïdes rosades; era suau i grosset; confiat, no tenia idea de què li esperava...

Per assegurar-nos que cap d'elles pogués escapar, totes van ser embullades en una ret de llana, per al gran dia. Van començar a sospitar que alguna cosa no anava bé...

El dia del "4th Yarnstorm" va arribar. Sis membres del KTC ens reunim. Ens apropem a la meta: assaltem el túnel de Leake Street (sota Waterloo) amb la "Web of Woe".

El ratolí va mirar confiat, amb els seus brillants ulls, com el vaig treure de la borsa. Vaig endurir el meu cor, el vaig lligar al seu lloc i em vaig allunyar.

Allunyar-se de les bèsties que has nodrit en les teves agulles és similar a apunyalat trossos del teu cor. Ho vaig fer, no obstant això. Deixant les meves víctimes llanudes a l'abast del seu captor. Deadly Knitshade és una yarnstormer sense cor (de vegades...)

Tornem a l'escena de la nostra costura, la mateixa nit, horroritzades en atrapar lladres del 'knit graffiti'...robant! Indignada, els vaig arrabassar el ratolí. Va tremolar en silenci a la meua mà, mentre el transportaven de retorn a la ret. Vaig mirar al meu ratolí. Ell em va mirar amb els seus ulls petits i brillants.

Al final, el meu ratolí i jo vam anar al pub. Allí va explicar la seva història i vam fer les paus; amb cervesa i un paquet de "Mini Cheddars". Tal vegada el cor de Deadly Knitshade no és tan fosc després de tot.

Web of Woe (m'han dit) va desaparèixer del túnel de Leake Street, en menys de 24 hores després d'instal·lar-la.

El ratolí, únic supervivent de la ret, està traslladant el seu testimoniatge, per ser sentit. Viu amb nom fals. L'últim que vaig saber és que estava navegant pel Tàmesi a bord d'una embarcació flotant. Li desitje tot el millor...

font: *Whodunnknit*. imatges: ©Lauren O'Farrell

url/publicació: "A Mouse's Tale". *Whodunnknit*. Post 3.8.2009:
<http://www.whodunnknit.com/2009/08/03/a-mouses-tale/> ;
"Yarnstorm the Fourth: Web of Woe". *Knit The City*. Post: 3.8.2009:
<http://knitthecity.com/2009/08/03/yarnstorm-the-fourth/>

Web of Woe, 2009

images: ©Lauren O'Farrell

Web of Woe

Wrapped rodent

Lord & Lady Lovebug

Button-eyed ant

Hungry Spider

Mothra entwined

nom projecte: *Blooming Brixton*

(intervenció)

(instal·lació)

_creador(e)s: KTC

dates: 4.2013

ubicació: Sud de Londres

enfocament (*focus): embelliment

objectiu (*target): portar la primavera (teixida) a Londres

financia: Toyota Positive; Bullion Productions

materials/tècniques: múltiples peces teixides i cosides;
instal·lades en el passatge Brixton.

descripció: “*Si la primavera no ve a nosaltres, creem-ne la nostra pròpia*”. Amb aquesta proposta, les fundadores del col·lectiu decideixen folrar un emplaçament de Londres, amb peces de temàtica primaverenca. Instal·len: un Sol de teles cosides en una paret de rajoles; les inicials B-L-O-O-M (florir) en una humida paret propera, amb teixits en fúcsia brillant; folren cadascun dels bol·lards amb flors teixides; i tota una colla d’insectes teixits amb amigurumi, en el vallat continu al passatge.

Conten amb el suport del projecte *Toyota positive*, amb la posterior publicació en els servidors del curtmetratge.

Les peces van ser “adoptades” posteriorment pel veïnat de Brixton, qui se les emporten a casa.

url/publicació: “Blooming Brixton: yarnstorming South London”. *Knit The City*. Post: 5.4.2013:
<http://knitthecity.com/2013/04/05/blooming-brixton/> (consulta: 7.4.2013)

Blooming Brixton, abril 2009

imatges: ©Lauren O’Farrell

Imatge que encapçala el projecte, i el curtmetratge de la campanya «Toyota Positive»

Vista general parcial de la instal·lació sota el passatge, ja fent-se de nit

knittthecity.com

Bloom.

Vista frontal sota el passatge, a plena llum del dia

knittthecity.com

Giant squidgy Sun.

El Sol de teles, instal·lat en la paret continua al passatge

knittthecity.com

Hive of insect activity.

La instal·lació apoderant-se del vallat i els bolards

knittthecity.com

Commuter Bees.

Detall de les "abelles de rodalies", engaxades en el vallat

knittthecity.com

We make soldier ants not war

(Creem formigues soldat, no guerra)

Detall de les formigues teixides, ubicades inicialment en el sòl, sota el vallat, per acabar dalt del tot, damunt de les abelles

knittthecity.com

Sweeping Snail Trail.

Caragols escombreriares, en filera, apegats al vallat,s/vorera

4.3.1 Les micro-revolucions amb/des del Craft.

El 5 de juny de 2009, en el *Textile Museum of Canada*, l'artista Cat Mazza, l'artista i escriptora Anthea Black i Jen Anisef (del TCA) mantingueren una discussió en grup, dirigint moltes preguntes del tipus: El *craft* és un instrument per al desacord polític; o en el context de fabricació en sèrie i consum, el *craft* és un acte polític en i per si mateix? Quin lloc i efecte tenen els projectes craftivistes sobre les parets de la galeria, com a béns vendibles en fires d'art, i en *Etsy*?; discussió en conjunció amb les dos exposicions d'artesanía i compromís polític que aleshores albergava el museu: "*When Women Rule The World: Judy Chicago in Thread*" i "*She Will Always Be Younger Than Us*", totes dos comissariades per Allyson Mitchell.

Malgrat la producció per ella mateixa de poderosos treballs craftivistes, Mazza va argumentar que el terme "craftivisme" comença a interrompre's quan s'usa per assenyalar un moviment específic, principalment perquè tant l'art com l'activisme integren àmplies nocions. En lloc d'utilitzar el terme, Mazza utilitza el concepte de "**micro revolt**"²⁷ (d'ahí el nom de la seva web). Adopta la idea de "revolucions moleculars", del filòsof francès Félix Guattari: petits actes de resistència que inicien canvis, provinents de grups aïllats, en varies regions, fent similars accions. Com ella afirma, "*Entenc allò que faig més com un experiment que com una convicció*".

Mentre que el signar una petició pren només uns segons, els projectes com *The Nike Blanket Petition*²⁸ [anti-explotació] o *Stitch for Senate*²⁹ [pacifisme] són eficaços amb precisió donat el procés de col·laboració personal i el temps de consum a través dels qual s'expressa el missatge de protesta.

27 Mazza va fundar en 2005 la web *MicroRevolt*. El projecte investiga els inicis de les fàbriques d'explotació laboral en el capitalisme industrial primerenc, per informar sobre l'actual crisi de la globalització i la feminització del treball. És un punt a la xarxa on es discuteix sobre activisme a través de les manualitats, sobre la manera de transformar aquest sistema econòmic en quelcom més just per a tothom, gràcies també a les xarxes socials. Amb vídeos com *Knitoscope*, transforma les labors teixides en imatges animades. Cada video té el seu corresponent testimoniatge, presentant diversos professionals que treballen contra la labor de les fàbriques d'explotació. A més, la web consta d'una aplicació lliure, *KnitPro 2.0.*, que va rebre un premi el mateix any. El programa tradueix imatges digitals en patrons de croxé, punt, punt de creu i brodat. Imita, digitalment, la tradició dels cercles artesans pre-industrials que, lliurement, compartien i passaven els patrons de generació en generació.

28 Cat Mazza va gestar una campanya contra les inhumanes pràctiques laborals de Nike, el projecte *The Nike Blanket Petition*. Entre 2003 i 2008, comunitats i persones particulars de més de 30 països van participar elaborant quadrats de 10 x 10 cm. Unides, les peces, alhora signatures, van formar una manta gegant amb el conegut logo de la marca. La petició se li va enviar a Philip H. Knight, president i Cap Executiu Oficial (CEO, Chief Executive Officer) de Nike, per demanar-li que la corporació implementés polítiques laborals justes.

29 Cat Mazza va iniciar l'obra antibelicista "*Stitch for Senate*", en el quart aniversari de la Guerra de l'Iraq. Va instar a les parelles dels soldats americans, que lluitaven a Afganistan, a teixir passamuntanyes, i enviar-los al Senat. Mazza va proposar, d'una banda, teixir en grup per crear, mentrestant, debats sobre la guerra. D'altra banda, en enviar les peces a cada membre del senat, se'ls sol·licitava que triaren entre conservar el passamuntanyes, o donar-ho a un soldat que lluitava a Afganistan, al mateix temps que se'ls demanava que mantingueren les promeses fetes durant les eleccions, d'acabar amb la guerra enviant als soldats de tornada a casa.

nom projecte: **Nike Blanket Petition**
(exposició)
(intervenció)

_creador(e)s: Cat Mazza

dates: 2003-2008

ubicació: itinerant

enfocament (*focus): anti-explotació

objectiu (*target): teixir com a protesta contra les fàbriques clandestines;
demanar/exigir polítiques laborals justes (treballador/es confecció Nike)

financia: projecte col·laboratiu

materials/tècniques: quadrats "signats" (i donats) de 10 x 10 cm (4 x 4 inches); teixit a punt i croxé

dedicació-execució: *crafters* de més de 30 països, campanya de tres anys de durada

obra:

Nike Blanket Petition

2008

...un grup internacional d'aficionat/des al punt i al ganxet teix aquesta gran manta de 15 peus, per entregar a Nike. Cada píxel de ganxet (quadrat) actua com a petició a polítiques laborals justes, per als/les treballador/es de la confecció.

Els quadrats multicolor s'incorporen en la Garanti Gallery, Istanbul, Turquia, en novembre de 2007; la manta es completa definitivament en 2008 en Troy, NYC

imatge: microrevolt.org

cartes de les últimes peticions rebudes, en punt i ganxet, procedents de:

Bangor, Santa Barbara, Roanoke, Yonkers, Flint (EUA) i Lisboa (Portugal).

imatge: <http://microrevolt.org/>

descripció: Enfocat al fet de teixir com a protesta contra les fàbriques clandestines. La nord-americana Cat Mazza va gestar una campanya contra les inhumanes pràctiques laborals de Nike, el projecte *The Nike Blanket Petition*. Entre 2003 i 2008, comunitats i persones particulars de més de 30 països van participar elaborant quadrats de 10 x 10 cm. Unides, les peces, alhora signatures, van formar una manta gegant (426 cm ample, '14 foot') amb el conegut logo de la marca. La petició se li va enviar a Philip H. Knight, president i Cap Executiu Oficial (CEO, Chief Executive Officer) de Nike, per demanar-li que la corporació implementés polítiques laborals justes.

El dissabte 12 de maig de 2007, Cat Mazza va presentar el projecte en el *Museum of Art & Design*, a NYC, on aleshores es mostrava l'exposició *The Radical Lace and Subversive Knitting*. Ho va complementar tot dirigint un taller on recollia, amb una presentació de diapositives, la *blanket tour* (gira de la manta) en els *knitting circles* (cercles teixidors) a través dels EUA, i amb el qual impartí lliçons, per a principiants, en teixit de punt i ganxet. Amb la sessió, pretenia complementar la iniciativa, de tres anys de durada, per entregar-la a Nike. Els quadrats multicolor de les vores s'incorporen en la Garanti Gallery, Istanbul, Turquia, en novembre de 2007; la manta es completa definitivament en 2008 en Troy, NYC. En 2009, l'obra anà de gira amb l'exposició "*Judy Chicago in Thread*" com a part de la mostra *She Will Always Be Younger Than Us*, al *Textile Museum of Canada* i la *Art Gallery of Calgary*. A principis de 2010, el projecte s'exhibí a nou milles de la Seu de Nike, al *Museum of Contemporary Craft* en Portland, Oregon, i es traslladà al *Sheldon Museum of Art* en Lincoln (8.10.2010-2.1.2011). L'última parada és en Londres, en l'exposició *Disobedient Objects* (26.7.2014-1.2.2015).

la denúncia original: NIKE BLANKET PETITION

I, the undersigned citizen [full name, city/state, country] declare that clothes for sale in my community, produced in the U.S. or abroad, should be manufactured in accordance with established International Labor Organization conventions and monitored by independent auditors that are neither funded nor founded by the corporations accused of labor exploitation. Corporations using subcontracted labor have a responsibility to ensure that their products must be produced in a safe and healthy workplace, without child or forced labor. Corporations using subcontracted labor also have a responsibility to ensure that workers are paid a living wage, as opposed to the legal minimum wage, and workers have the freedom to associate and form independent unions.

[traducció:] MANTA-PETICIÓ A NIKE

Jo, ciutadà/na sota-signant [nom complet, ciutat/estat, país] declare que la roba per a la venda en la meua comunitat, produïda a EUA o a l'estranger, hauria de ser fabricada conforme a convencions d'Organització Internacional del Treball establertes i supervisades pels auditors independents que ni són finançats, ni fundats per les corporacions d'explotació de treball acusades. Les corporacions que usen el treball subcontractat tenen la responsabilitat d'assegurar que els seus productes han de ser produïts en un lloc de treball segur i saludable, sense nen/es o treball forçat. Les corporacions que usen treball subcontractat també tenen la responsabilitat d'assegurar que els treballadors són pagats amb un mínim vital, diferent del salari legal mínim, i que els treballadors tenen la llibertat d'associar-se i formar unions independents.

MicroRevolt Mazza va fundar en 2005 la web **MicroRevolt**. El projecte investiga els inicis de les fàbriques d'explotació laboral en el capitalisme industrial primerenc, per informar sobre l'actual crisi de la globalització i la feminització del treball. És un punt a la xarxa on es discuteix sobre activisme a través de les manualitats, sobre la manera de transformar aquest sistema econòmic en quelcom més just per a tothom, gràcies també a les xarxes socials. Amb vídeos com *Knitoscope*, transforma les labors teixides en imatges animades. Cada video té el seu corresponent testimoniatge, presentant diversos professionals que treballen contra la labor de les fàbriques d'explotació. A més, la web consta d'aplicació lliure, *KnitPro 2.0.*, que reb el premi "*Digital Communities*", en *Ars Electronica*, el mateix any. El programa tradueix imatges digitals en patrons de croxé, punt, punt de creu i brodat. Imita, digitalment, la tradició dels cercles artesans pre-industrials que, lliurement, compartien i passaven patrons de generació en generació. **microRevolt** ha recollit les signatures virtuals, i els quadrats fets a mà, provinents d'uns 40 països, i cada estat dels EUA, per a la campanya de la *Nike Blanket*.

url/publicació: <http://www.microrevolt.org/blanket.htm>; (consulta: 16.5.2015)
workshop: <http://microrevolt.org/reblog/archives/2007/05/please-join-me-.html>;
petició: http://www.microrevolt.org/petition_overflow.html (consulta: 16.5.2015)

La major part del treball de Mazza té a veure amb la consciència *craft* sobre els abusos laborals comesos al món sencer:

“Els/les afeccionats al craft entenem què comporta fer un objecte. Me n’adone que seria un grup interessant per mobilitzar-se contra el treball d’explotació obrera...els cercles craft són també grans fòrums per parlar d’aquestes qüestions. Aquell/es de nosaltres que sabem el treball que suposa teixir, tenim un enteniment més profund sobre el que haurien de costar els béns consumibles si la gent que ho fa rebera l’apropiat i corresponent benefici econòmic (fos benpagada)”.

Durant la discussió en grup, Anthea Black també qüestionava què passa amb la intenció política dels treballs *craftivistes* quan s’inclouen en institucions d’art. Black fou crítica amb les seves pròpies opcions curatorials de la mostra *Super String* (Stride Gallery), que contenia la bandera amb les paraules “*Peace Knits*”³⁰, part principal del grup *craftivista* de Calgary, *Revolutionary Knitting Circle* (RKC). La bandera [knit-in] al principi va ser creada i funcionava com una bandera per a les protestes del cim del G8; l’objecte exposat va ser despulat del context de la seva fabricació i muntat sobre la paret de la galeria, dura i blanca.

Des de llavors, l’interessa establir “*l’ètica curatorial al voltant de projectes d’art políticament compromesos*” per entendre com mantenir el seu potencial radical en museus i institucions més grans, trobant les maneres de guardar el context de la seva fabricació, privilegiant les relacions fetes, i les habilitats compartides: **“Quan el *craftivisme* s’ajusta a la galeria, la intenció política del treball es suavitza o s’esborra”.**

La manta-petició Nike de Mazza, com a exemple perfecte, fou sospitosament retirada en l’últim minut perquè no hi havia “bastant espai” (en la mostra del *Museum of Art and Design* de New York, l’any 2007): “*Endevine que l’acceptació d’una enorme corporació com Nike era massa “radical” per a una exposició sobre “radical knitting”.*

L’escepticisme d’Anthea Black, en col·locar aquesta classe de treball en un espai de galeria, apunta directament a un altre lloc principal per a treballs *craftivistes*: el mercat. Res hi ha d’erroni sobre guanyar diners amb allò creat. La creixent micro-economia d’allò fet a mà seria radical si permetés a molta gent deixar les seves tantes ocupacions per guanyar-se la vida fent i fabricant les coses que estimen. Però quin seria l’efecte en vendre en *Etsy*, diguem, els quadrats de Mazza (drets d’autor a banda!) o la bandera del RKC? La temptativa d’obtenir guanys es co-relaciona amb el fet d’elaborar una declaració política? No necessàriament, però definitivament hi ha el risc que el missatge perdi la seva potència. Per això és tan important pensar críticament sobre el que significa DIY, perquè allò “fet a mà” simplement no es quedi en quelcom estètic o en un truc de màrqueting. Encara que resulta complicat esbrinar exactament com evolucionarà l’artesivisme, és apassionant recordar que tenim els instruments i capacitats per treballar una declaració política, independentment de quina siga ³¹.

30 El *Revolutionary Knitting Circle* de Calgary (Canadà) organitzà un *knit-in* enfront de les oficines financeres durant el Cim del G8 en 2002, per protestar en contra del govern corporatiu. També altre *knit-in* durant el Cim de 2004.

31 Dawkins, Nicole. “‘Making’ a political statement: what is craftivism anyway?”. *Craft Theory*. Toronto Craft

nom projecte: *Stitch for Senate*
(exposició)
(intervenció)
(instal·lació)
_creador(e)s: Cat Mazza
dates: 2007-2009
ubicació: itinerant
enfocament (*focus): pacifisme
objectiu (*target): teixir passamuntanyes, i enviar-los a cada Senador dels EUA
financia: *Experimental Television Center*;
animació *Knit for Defense: Creative Capital*
materials/tècniques: passamuntanyes estil balaclava;
màscara tradicional, portada pels soldats, per mantindre's escalfats
dedicació-execució: 20 hores per passamuntanya (folro casc)

obra:

BStitch for Senate

2007-2009

descripció: Cat Mazza va iniciar l'obra anti-bel·licista "*Stitch for Senate*", en el quart aniversari de la Guerra de l'Iraq (19.3.2007). Va instar a les parelles dels soldats americans, que lluitaven a Afganistan, a teixir passamuntanyes, i enviar-los a cada Senador dels Estats Units. Mazza va proposar, d'una banda, teixir en grup per crear, mentrestant, debats sobre la guerra. D'altra banda, en enviar les peces a cada membre del senat, se'ls sol·licitava que triaren entre conservar el passamuntanyes, o donar-lo a un soldat que lluitava a Afganistan, al mateix temps que se'ls demanava que mantingueren les promeses fetes durant les eleccions, d'acabar amb la guerra enviant als soldats de retorn a casa.

Durant la 2GM, com a part del moviment "*Knit for Defense*", les dones teixiren quantitat d'articles per als soldats en el front; aleshores encara era freqüent la indústria de producció textil com a indústria de països desenvolupats, a sovint complementada amb articles teixits i cosits personals fets a casa. La inspiració de Mazza prové del *Operation Home Front*, un grup d'Illinois que, a l'igual que els esforços del "*Knit for Defense*", teixien folros interiors dels cascs per a les tropes dels Estats Units. A diferència dels tradicionals missatges en les cartes escrites i els cartells de protesta, *Stitch for Senate* pretén iniciar el diàleg sobre la guerra:

"M'agradaria que la gent comencés a pensar i parlar una mica més sobre la guerra" [1].

La investigació per a aquest projecte es recull per a *Knit for Defense*, una animació experimental sobre la història del teixir en temps de guerra nord-americà, finançat per *Creative Capital*.

Així, *Stitch for Senate* utilitza la tradició de l'organització política entre els cercles teixidors com a espai de discussió, de compartir habilitats, i de protesta, en el període prèvi a les eleccions del Senat (2008).

“La força d'aquesta peça la donen totes les persones participants”

Nombroses són les publicacions, esdeveniments i conferències realitzades amb posterioritat a la campanya (vegéu web).

Possiblement, uns passamuntanyes teixits difícilment acabaran amb la guerra, però, a l'igual que els grups artesanals anteriors a ells, projectes com aquest proporcionen una plataforma per apropar (o inserir les agulles en) problemàtiques/causes majors.

url/publicació: [1] Gohil, Neha Singh. “Protesters knitting together”. *Edmonton Journal*.18.3.2007.
<http://www.stitchforsenate.us/> (consulta: 16.5.2015)

vegéu la **resposta dels Senadors**:

http://microrevolt.org/stitch4senate/archives/2009_05.htm (consulta: 16.5.2015)

publicacions i conferències: <http://www.stitchforsenate.us/index.html> (consulta: 16.5.2015)

En el context d'**Austràlia**, les activitats craftivistes han abordat molts temes polítics. El grup KYR (*Knit Your Revolt*) reviu la imatge de l'antiga teixidora Julia Gillard per tal de desafiar la misoginia en la política i en la societat. Els seus estats de manifest:

“quan els medis de comunicació diuen que teixir no pot anar de la mà amb força, realment estan dient que qualsevol cosa associada amb dones (i per extensió, les dones mateixes) no pot ser fort (...) KYR recull les seves agulles i es posiciona en contra de la idea de que l'artesanía és un passatemps inferior, que qui se'n dedica siga desigual, dèbil o subestimat/da”.

A Melbourne, una dona coneguda com **Bali**, transmet la seva més potent dedicació: *“No és addictiu, però teixir (...) ser teixidora, realment et relaxa”.*

Bali Portman és la fundadora i directora del **Yarn Corner**, grup “filbomb” de Melbourne, internacionalment reconegut, i un dels més nombrosos del món. YC bombardeja, anualment, tots els arbres en *Federation Square*. Actualment conta amb 1000 persones internacionals:

“Tenim gent amb tot tipus d'antecedents i condicions socials, tothom es recolza mútuament, amb independència del nivell d'habilitat; la més jove té 8 anys, i la més major, 86, des de mares que estan en casa a professionals que treballen 50 hores per setmana, i fins i tot conferenciant universitaris”.

El grup reb nombroses peticions-sol·licituds. Hagueren de rebutjar una oferta de Londres, que consistia en cobrir un edifici de mitjana alçada, en menys de dos mesos. Van suggerir grups locals, però els contestaren que no, que havien vist el seu treball en Internet.

Professora de croxé i dissenyadora de joies, comença a teixir al 2008, però fundà el grup en 2011. Tot i que el primer “filbomb” de Portman fou per diversió, seguint-lo cozies per a bastidors de bicicletes i parades d'autobús, els posteriors bombardejos tenen profunds significats i missatges, incloent el *Evil Never Wins*, per a commemorar l'11S, en el *Centre Street Station* de Melbourne.

Bali ha ensenyat croxé a molt/es *yarn bombers* d'Austràlia, tècnica avantatjosa sobre el punt, i que pot fer-se més ràpid amb dits àgils. Bali publica els projectes en línia, amb especificacions i dates d'instal·lació, i la gent s'afegeix. El que més adora del YB és la implicació de la comunitat. A banda de les instal·lacions sol·licitades, Bali continua fent les accions subversives de nit. Però aplica les mateixes directrius per fer el treball i després “abandonar-lo”. *“Comporta molta dedicació, però ho has de deixar anar...”*

“Twilight Taggers” Bali i Alana, components de l'inicial “Twilight Taggers”, porten una cinta mètrica tot el temps, per mesurar possibles “víctimes” de les seves intervencions [1], en Melbourne i voltants. Tot element urbà pot ser l'objectiu dels seus fil-bombardejos.

lloc web:

<http://www.twilighttaggers.blogspot.com.es/> (consulta: 18.3.2014)

facebook des de 18.3.2010: <https://www.facebook.com/twilighttaggers?fref=ts> (consulta: 16.5.2015)

flickr: http://www.flickr.com/photos/twilight_taggers/ (consulta: 25-5-2015)

Twilight Taggers [1] Sandie. "Yarn bombing: spreading woolly joy in a city near you". En *The Love of It*. post:
citades en: 29.6.2011
<http://www.theloveofit.co.uk/features/bright-sparks/yarn-bombing-spreading-woolly-joy-in-a-city-near-you/> (consulta: 16.5.2015)

artista: Casey Jenkins

obra:

Casting Off My Womb
(Vaginal Knitting)

2012

data: 2012

materials/tècniques: llana blanca teixida, agulles de fusta, perxes d'alumini;
performance

ubicació: Galeria DVAA (Darwin Visual Arts Association; Austràlia)

enfocament (*focus): qüestionament a la por i associacions negatives vinculades a la vagina

objectiu (*target): teixir una bufanda "pública": emparellar conceptes sobre parts del cos i activitats relacionades amb dones

dedicació-execució: 28 dies

descripció: Del grup *Craft Cartel*, l'artista **Casey Jenkins** (35) ha participat en una sèrie de projectes destinats a cridar l'atenció sobre les preocupacions polítiques i socials. El projecte *Foot-Hold* implica l'execució d'una sèrie de tallers per a joves de diversos orígens: treballen amb artistes, animant a compartir les històries del territori (acceptació, rebuig, pertinença i alienació en Austràlia) a través del craft de carrer ('street craft'). Per altra banda, amb la seva performance "*vaginal knitting*"³² va teixir una bufanda pública durant 28 dies; amb ella expressa i comunica les seves idees sense sentir-ne remordiments ni demanar disculpes pel seu art. Fins i tot en vista de les crítiques. Només durant les dues primeres setmanes del mes de desembre de 2013, més de 3,5 milions de persones van veure el clip de Youtube del SBS2³³ documentant la seva performance, "Casting off my Womb" ("Tancant el meu úter"), en el DVAA (Darwin Visual Arts Association; Austràlia).

32 Vegeu: *Youtube*: "Vaginal Knitting. The Feed". 27.11.2013.

<https://www.youtube.com/watch?v=q6RZZf6HMzo> (consulta: 6.2.2014)

33 SBS2 és un canal de televisió digital australiana, llançat l'1 de juny de 2009. Tot i que originalment es planteja com a canal per a espectacles especialitzats de l'àrea Àsia-Pacífic, programes internacionals infantils i programes d'aprenentatge en anglès, es relança l'1 d'abril de 2013 com a canal de provocació per a l'audiència més jove d'entre 16 i 39 anys.

Font: Viquipèdia: http://en.wikipedia.org/wiki/SBS_Two (consulta: 16.2.2014)

El fil de llana sortia de la seva vagina, i cada dia se n'introduïa un nou cabdell, desembolicat des del centre interior, per continuar teixint, fins i tot durant la seva menstruació. Ella mateixa afirma:

*"La Performance no hagués sigut la Performance si hagués exclòs el meu cicle menstrual (...) espere que la gent es qüestione la por i les associacions negatives que es vinculen a la vagina"*³⁴.

Jenkins reivindica el teixir a mà per trencar el tabú al voltant de la vulva. Afirma que la vagina encara és tractada com part del cos a la que tèmmer, que és ofensiva:

*"Hi ha gran quantitat de respostes molt extremes i fortes cada vegada que es parla sobre la menstruació o la vagina, o sobre allò que un cos (com el meu) pot i deu fer. Jo volia acallar tot ixe soroll, fins al punt de poder passar un temps contemplant allò que vull fer amb el meu propi cos"*³⁵.

El projecte, originat a partir de 2012, produeix varietat de reaccions. Per a algunes persones és audaç, doncs l'artista es presenta, segura, a sí mateixa i a les parts més íntimes del seu cos. La seva bufanda menstrual exerceix fascinació, i en els cercles d'art sembla impulsar als i les artistes a portar el joc de les provocacions molt més enllà³⁶. Fou ben rebuda quan la realitzà en Darwin. En la ret, els comentaris³⁷ (com "quin fàstic!", "qué repugnant!") i "posts" al respecte semblen poc alentadors: "*tributs dels espectadors: confusos, irritables i lleugerament obsseccionats amb el meu art*" (16.2); "*la gent em diu de tot sobre les vagines*" (12.2); "*en Internet han estat retent-me tributs, petites coses elaborades. Realment posen una mica d'esforç; és commovedor*" (10.2)³⁸.

Malgrat l'òbvia disjunció conceptual entre vagina i teixir, probablement siga allò que ha captivat l'atenció en la web; hi ha una part del cos totalment diferent que sembla enfurir a la majoria: la seva cara. Els/les comentaristes semblen indignats per fer quelcom amb el seu cos que veuen com a estrany i repulsiu, i sense mostrar vergonya. Les dones que es proposen amb qualsevol capacitat són vistes amb mals ulls, i en proposar-se en un camí no dissenyat per ser atractiu o agradables són titllades com rotundament rebels.

34 (1^a) Afirmació feta a: *Mirror.co.uk*
(<http://www.sowetanlive.co.za/goodlife/2015/01/16/vaginal-knitting-find-out-what-it-is-if-you-dare>)
(consulta: 6.2.2014)

Wunderweib. "*Vaginales Stricken*": *Künstlerin Casey Jenkins setzt ein Zeichen*. Post: 13.1.2015
<http://www.wunderweib.de/aktuelles/vaginales-stricken-kuenstlerin-casey-jenkins-setzt-ein-zeichen-a173513.html> (consulta: 6.2.2014)

35 "The Theory of feminist devolution". *The Sunshine Thiry Blog*. Post: 3.2.2015
<http://thesunshinethiryblog.com/2015/02/03/the-theory-of-feminist-devolution-bbc-edition/> (consulta: 6.2.2014)

36 "Künstlerin strickt Schal mit Wolle aus Vagina". *Bild.de*
<http://www.bild.de/news/ausland/kunst/vagina-stricken-frau-39131850.bild.html>
(consulta: 16.1.2014)

37 En twitter: "*transmets la violència contra la dona venent una imitació de producte*" (28.11)

38 Posts en FB: <https://www.facebook.com/CaseyJenkinsArtist> (consulta: 6.2.2014)

“Crec que hi ha actituds misògines cap a la vagina, i repulsió generalitzada en la meva audàcia al mostrar-ho; i també hi ha actituds misògines cap al teixir, ja que (encara) s’associa amb quelcom que fan les dones (...) la dissonància entre ambdues és que són construccions patriarcals, i la gent no sap què fer quan van de la mà”³⁹.

D’entre els comentaris més comuns en els fòrums, és que Jenkins és una “captadora d’atenció”, com una clara crítica. Però com a artista, ella busca l’atenció pel seu treball, de cap manera la validació externa de sí mateixa; de fet, el treball fonamentalment versa sobre prescindir de la necessitat de validació de fonts externes. Tal com manifesta la resposta ensordidora a aquest treball, hi ha excessiu soroll en la societat sobre allò que una persona deu o no deu fer amb el seu cos. El to i volum de les opinions pot ser tan aclaparador que resulta complicat de calmar, distanciar-se i escollir un camí clar i autònom. Amb aquest projecte senzillament ha intentat emparellar conceptes sobre parts del cos i activitats relacionades amb dones, fins a allò més elemental. Al llarg d’un mes, Jenkins s’assequé amb el ritme estable de les agulles i del propi cos, generant un treball en què té plena confiança, confiança poc recolzada per les milers d’opinions d’Internet.

En el marc de la galeria, els/les espectador/es responeren amb més circunspecció i respecte del que tenen als posteriors fòrums d’Internet. Jenkins espera que el soroll de la reacció visceral done pas a re-considerar què i com responeren.

“Em sent orgullosa de ‘Casting off my Womb’. He creat una peça bella i vàlida, i sé que aquesta creença pot soportar tota la negativitat en el món. Tenia l’esperança de produir una peça que avancés un camí d’auto-determinació front a les expectatives de la societat. Era allò amb que podia somiar fins que es posà a prova en un fòrum tan públic!”⁴⁰.

El 20 de març de 2015 presenta la seva última performance, “*Body of Work*”, en la Dark Horse Experiment (Galeria d’Art en Melbourne, Austràlia). La peça versa sobre l’equitat en el salari, com es valoren els cossos, i les maneres en què la labor dona forma a la identitat. A través de *Facebook*, Jenkins realitza diferents sol·licituds: En primer lloc (25.1), sol·licita un/a ajudant, encarregat/da de supervisar, operar amb la caixa enregistradora, i explicar la matèria als assistents, a més de tindre interès en ‘*performance art*. Aquesta persona esdevé una peça fonamental en la performance; amb una remuneració de 3000\$ per 3 setmanes, en horari de 9 a 17h (uns 25\$/h.) Cap la possibilitat de que la posició l’ocupen dues persones, i compartir la responsabilitat. Reb més de 50 respostes en cosa de tres dies; en una 2^a (7.2), sol·licita ajuda tecnològica, a artista sonor/a o metgessa: pretén amplificar el batec del seu cor en l’espai de la galeria.

39 *Op.cit. Sunshine Thiry.*

40 Jenkins, Casey. “I’m the ‘vaginal knitting’ performance artist-and I want to defend my work”. *The Guardian*. Post: 17.12.2013.

<http://www.theguardian.com/commentisfree/2013/dec/17/vaginal-knitting-artist-defence> (consulta: 6.2.2014)

Els artistes Keith Danger Urquhart, Stelarc Stelarc, Greg Wadley, Camilla Hannan, Greg Taylor & LX Steiner li donen el seu consell: així que opta entre adaptar un “doppler fetal”, un “pulsímetre”, o un “estetoscopi”⁴¹ per fer el treball; i amb sistema inalàmbric, per poder moure’s al voltant.

url/publicació: (en notes al peu)

En la línia de protesta contra la violència de gènere, introduïm dos projectes itinerants que es basen en la creació col·lectiva. El primer d’ells es celebra en dos països distints: l’artista Kate Just desenvolupa els projectes *Knit Safe* i *Knit Hope*, al Regne Unit i Austràlia, com una forma d’explorar les qüestions internacionals de violència contra les dones, la seguretat i la llibertat. Discutint el projecte *Knit Safe*, Just explica: “(...) busca crear un contrapunt a les idees d’aïllament de les dones o de vulnerabilitat imminent; explora el valor de la col·lectivitat i l’optimisme. S’uneix a esdeveniments del teixir i camina per recuperar la ciutat amb l’art”.

nom projecte: *Knit Hope*
(intervenció) *Knit Safe*

_creador(e)s: Kate Just

dates: 30.7-6.10.2013

ubicació: vàries:

_walks

_exposició *HOPE & SAFE*: Daine Singer, Melbourne. 15.10-15.11.2014

enfocament (*focus): contrapunt a les idees d’aïllament o vulnerabilitat de les dones;
valor de la col·lectivitat

objectiu (*target): explorar les qüestions internacionals de violència de gènere; recuperar la ciutat amb l’art

materials: Bàners: fil retro-reflectant plata, viscosa, cotó, alumini, acer, pintura 280cm x 125cm x 25cm.

Fotografies: impressió Tipus-C Digital (emmarcat). 120 x 170cm

Llibre: 92 pàgines, impressió a color, amb assaig per Dr. Juliette Peers

tècniques: teixit a mà

dedicació-execució: 3 mesos

41 “doppler”: ecografia per ultrasons; variació de la freqüència aparent d’una vibració quan la font vibrant es desplaça en relació amb l’espectador/a;
“estetoscopi”: instrument similar a una trompeteta acústica que serveix per a *auscultar.

obra:

Knit Hope

2013

Hope Walk London. Londres, 3.10.2013. imatge: facebook

descripció: Kate Just és una artista australiana nascuda als Estats Units; és coneguda per elaborar obres escultòriques de punt, instal·lacions de tècnica mixta, i projectes d'art de participació comunitària, que contenen representacions de la dona en l'art, el mite i la cultura contemporània. Entreteix relats històrics, autobiogràfics i subjectius a través de les seves obres altament elaborades, manifestant una visió de la realització femenina, la intimitat, l'agència i l'esperança.

Desenvolupa els projectes públics de bandera *Knit Safe* i *Knit Hope*, al Regne Unit i Austràlia, com una forma d'explorar les qüestions internacionals de violència contra les dones, la seguretat i la llibertat. Discutint el projecte *Knit Safe*, Just explica:“(…) *busca crear un contrapunt a les idees d'aïllament de les dones o de vulnerabilitat imminent; explora el valor de la col·lectivitat i l'optimisme. S'uneix a esdeveniments del teixir i camina per recuperar la ciutat amb l'art*”.

Referint i reanimant moments de la història feminista, on l'acció col·lectiva i l'artesania es despleguen per promoure el canvi, aquests projectes invoquen una nova imaginació utòpica de seguretat i acció femenina dins de l'entorn urbà.

Knit Hope En 2013, Just viatja al voltant del Regne Unit amb el Projecte **Knit Hope**. Va implicar una invitació a individus i comunitats per teixir una bandera groga, fluorescent per la nit, que lletreja la paraula “HOPE” en majúscules de plata. Més tard, s'utilitzà en diverses *walks* (caminates) nocturnes. Portant el nom de la filla de l'artista, la Bandera manifesta el desig de l'artista per a un futur més brillant per a les dones, i per a la seva pròpia nena expressament. Materialment i conceptualment, la bandera entrellaça les dualitats de mascle i femella, públic i privat, individual i col·lectiu. Els trossos individuals es refereixen al treball de moltes mans, unides juntes per formar un tot sense costures. La durabilitat del material, altament reflexiu, que sol ser portat per treballadors de la construcció, policia i ciclistes, impregna la bandera d'un nivell de visibilitat i autoritat.

HOPE Walk (Leeds)

[aquesta fotografia] amplia les complexitats de visibilitat i autoritat, documentant un moment en què la policia a cavall, amb jaquetes grogues i de plata, van preguntar si podien unir-se a “la protesta”.

Knit Safe A principis de 2014, Just va emprendre el Projecte **Knit Safe** a Melbourne. Això va implicar el treball comunal d'una bandera germana, una "manta" reflexiva en la nit, negra i de plata, que lletreja "SAFE". Aquesta Bandera, més ombrívola, funciona com un escut o monument suau, construït a l'ombra de les recents morts violentes de dones a Melbourne, incloent a Jill Meagher, Tracey Connelly i Fiona Warzywoda.

El llibre *HOPE SAFE* documenta els projectes íntegrament, i hi destaca un profund assaig de la crítica d'art i historiadora Doctora Juliette Peers.

SAFE Walk (Melbourne)

captura a un petit grup, qui sostenen la bandera, i que interactuen recíprocament l'un amb l'altre en la calenta lluentor d'un fanal del carrer, projectant un ideal gairebé fictici de resistència col·lectiva en l'aspra realitat del món.

Tant les banderes com les fotografies, i el llibre, es presenten en una exposició, "*Hope & Safe*", en la Galeria Daine Singer, Melbourne.

url/publicació: <http://www.katejust.com/> (consulta: 16.5.2015)

En Espanya també comença a despuntar aquest activisme social, amb llanes, fils i agulles de tot tipus; a més d'altres activismes urbanites, o iniciatives (desenvolupades més endavant). Els centres més actius es troben en València, Bilbao i Barcelona, encara que també es troben mostres en moltes altres comunitats. Des del litoral dels Països Catalans: Girona, Lleida i Tarragona; seguint les pròximes a la Mar Mediterrània: Castelló, Alacant i Palma; des de les comunitats andaluses: Huelva, Còrdoba; en les centrals: Càceres i Badajoz, Madrid, Guadalajara; i les més septentrionals: Zaragoza, La Rioja, Burgos i A Coruña. També es manifesten altres grups teixidors, de manera puntual i per a projectes concrets i col·laboratius; a més, la majoria de grups realitzen reunions periòdiques per enjuntar-se a teixir i intercanviar idees, punts, patrons, i diversitat de projectes, tot acompanyat d'animades converses, on solen aparèixer les temàtiques socials més actuals. Cadascun dels grups, amb les seves corresponents activitats i projectes, es troben reflexats en la tabla continguda en l'Annex.

Reprenem el fil argumentatiu: enllaçant amb el projecte de Just, el segon projecte amb itinerància que esmentem, aquesta vegada amb col·laboració social dintre de l'Estat Espanyol, és *"Madejas contra la violència sexista"*. Amb un any de durada, s'inicia en Astigarraga en commemoració al Dia Internacional contra la Violència de Gènere. Es difon via rets socials (sobretot *Facebook*); a mesura que transcorren els mesos, més persones s'uneixen a la causa, i el projecte creix de manera exponencial, amb aportacions de tots els racons de l'Estat Espanyol. Recorre les ciutats, on es presenta i s'exposa la kilomètrica bufanda col·lectiva teixida, i en les quals es celebren nombroses activitats relatives a la temàtica, per abrigar el projecte i difondre'l entre més persones, grups i col·lectius. La nostra participació en el projecte ens permet seguir la seva evolució de prop i experimentar des de l'interior què succeix en totes les fases del procés. Així, des de l'experiència en pell pròpia, arribem a la comprensió profunda dels milers d'intercanvis que es generen en els àmbits de les pràctiques artesivistes; interioritzem el coneixement dels condicionants, agents i actors que hi intervenen; i valorem la importància de cada mínima aportació en un esforç comú, i en una causa en la qual creiem hom qui participem, i que, per desgràcia, hem de continuar lluitant en contra per conscienciar sobre la seva erradicació o, com a mínim, sobre la importància de l'educació en valors com a base per al respecte.

nom projecte: ***Madeiras contra la violencia sexista***
(exposició)
(intervenció)
(instal·lació)
(caritat/donació)

_creador(e)s/ Isabel Otero Glorie;
col·lectiu: organitzen: Ayuntamiento de Astigarraga; Haurralde Fundazioa; Asociación Harituz

dates: primera publicació en *Facebook*: 25.4.2014
1. 25.11.2014
2. 8.3.2015
3. 11.2015

ubicació: 1. Astigarraga (Guipuzkoa)
2. Asturias
3. Córdoba

enfocament (**focus*): notificació

objectiu (**target*): llamar la atención acerca del problema de la violencia de género; hacer hincapié en la ayuda entre las propias mujeres.

pressupost: individual/grupal

financia: 'Emakunde' (subvenció);
Lanas Katia: dona 14 kg de llana, per a distribuir en els centres de jubilats de la zona Donostia-San Sebastian (font: FB, 28.7.2014)

materials: Lana/algodón/acrílico

tècniques: Ganchillo/punto

dedicació-execució: aproximadament 365 dies (duració prevista de la campanya)

obra:

*Madeiras contra la
violencia sexista*

2014

Celebració en Astigarraga, 25.11.2014. font: facebook

preparant El Llaç. font: facebook (7.11.2014)

descripció: Creació conjunta d'una "Bufanda quilomètrica", farcida de missatges d'esperança, simbolitzant el 'teixit social' sensibilitzat; realitzada a partir de trossos teixits, de 30 cm d'ample, per diverses persones procedents de diferents països. En cada peça, elaboren una frase relacionada amb el tema de la violència de gènere, o amb el nom d'una dona víctima, o amb un desig de revenja, o altres. Totes les peces, unides, formen un llaç que, el dia 25 de novembre de 2014, es penja de la façana de l'Ajuntament d'Astigarraga. El llaç inicial creix per transformar-se en la llarguíssima bufanda.

La campanya té *twitter*, *facebook*, el boca a boca; en concret es basa en buscar **espais** entre allò que les dones saben fer, i implicar-les; i també implicar als homes en la prevenció de la violència.

La iniciativa convoca (1.7-5.9.2014) el concurs de cartells “#tuponeselpunto” (en *twitter*), per aconseguir la imatge que facilite impacte i sensibilitat.

a data: 6.6.2015: **1500 metres de llarg**

La iniciativa segueix de trajectòria per totes aquelles localitats que hi participen, la ciutadania de les quals col·labora en l'aportació de noves peces i nous missatges. L'increment progressiu de la seva longitud és la representació d'una lluita que recull la col·laboració, desinteressada i creixent, de milers de persones d'arreu del món, en favor de la visibilització de la violació dels drets humans, d'aquests atemptats contra la vida de les dones, pel simple fet de ser dones.

selecció de comentaris publicats en FB (de més actual a més antic):

“Mila esker al voluntariado, sin todas ellas y ellos esto no hubiera sido posible y a cada una de todas ustedes compañeras y compañeros, recordando que estas reivindicaciones son de 365 días” (23.11.2014).

“Las actividades que tenemos preparadas para el día 22 en Astigarraga no tienen ánimo de lucro, pero el dinero que consigamos recaudar será **donado a la India**, concretamente, a la **Fundación Navsarjan Trust**, presidida por la activista Manjula Pradeep” (iniciativa; 4.11.2014).

“Sensibilización Social, denuncia, protección, medidas serias a nivel político, educación, articulación ciudadana como la de esta RED estos son algunos de los pasos por los que estamos luchando. Porque entendemos que aunque a alguna de nosotras no nos pase directamente, le pasa a otra niña a otra mujer, y eso BASTA. Seguimos sumando esfuerzos queridas compañeras ¡!” (iniciativa; 7.9.2014)

“**Sororidad**: del latín soror, sororis, hermana, e-idad, relativo a, calidad de. En francés, sororité, en italiano sororità, en español, sororidad y soridad, en inglés, sisterhood. La Sororidad es una dimensión ética, política y práctica del feminismo contemporáneo.

Se trata de sumar, se trata de crear vínculos de igualdad, por la paz, desde aquello que sabemos hacer, y desde lo que cada ser humano puede aportar, porque SIEMPRE se puede. Madejas contra la violencia sexista, el mejor ejemplo de lo que como personas podemos crear y hacer junt@s. Implicamos a todo un pueblo en una causa común, el 1º PUEBLO DE EUSKADI contra la violencia. GORA Astigarraga!! (1) Marcela **Lagarde**, Antropóloga y feminista, Catedrática de de la Universidad Autónoma de México, autora de cientos de artículos y libros sobre género. “*La política de las mujeres*”. Madrid, Cátedra, 1997.” (iniciativa; 30.6.2014)

“desde donde se puede soñar...Por eso tejemos, para que algún día no existan en ninguna parte del mundo niñas ni mujeres violentadas”. (Creaciones Yolanda, Cantabria; 1.6.2014)

Manifest: MANIFIESTO-DECLARACION CONTRA LA VIOLENCIA SEXISTA

Las organizaciones, asociaciones, Redes feministas, ONGd y particulares desde la CAMPAÑA MADEJAS CONTRA LA VIOLENCIA SEXISTA

Recordamos que la violencia sexista es una violación de los derechos humanos, que atenta contra la vida de las mujeres y que los Estados deben garantizar una vida libre de violencia, con igualdad y equidad para las mujeres en cada una de las sociedades.

En este 25 de noviembre: Día Internacional contra la violencia hacia las mujeres, cuando con la excusa de la crisis, el gobierno estatal, junto con las comunidades autónomas, han instalado una política de desmantelamiento de las políticas de igualdad.

Exigimos:

Plena vigencia y cumplimiento de lo establecido en el Convenio de Estambul y la ratificación del resto de los países miembros de la Unión Europea, tipificando en el código penal, como delitos graves, la exposición de mujeres y niñas a graves formas de violencia como es la violencia doméstica, el acoso sexual, la violación, el matrimonio forzado, los crímenes cometidos supuestamente en nombre del "honor" y las mutilaciones genitales, que constituye una violación grave de los derechos humanos de las mujeres y las niñas y un obstáculo fundamental para la realización de la igualdad entre mujeres y hombres.

Protocolos de prevención de la mutilación genital femenina y leyes que protejan a las mujeres y las niñas y persigan y castiguen a los instigadores y practicantes de esas prácticas violatorias de los Derechos Humanos.

Exigimos a nuestras entidades locales, regionales y estatales, así como a las organizaciones dependientes de éstas, que se asignen y doten con partidas presupuestarias, claras y transparentes en la gestión, destinadas a dotar esfuerzos y recursos para la prevención de la violencia machista y atención y reparación de las víctimas.

Exigimos una atención integral y NO culpabilizadora, ni gravosa para con las víctimas de Violencia de Género, y, a su vez, la especialización del sistema de justicia penal en materia de violencia sexual, que tenga un protocolo adecuado en la tramitación de este tipo de procesos.

Exigimos protocolos de atención temprana y medidas especiales para los grupos vulnerables como son mujeres inmigrantes, de etnia gitana, indígenas, mujeres con discapacidad, y todos aquellos grupos de mujeres, que pertenezcan a una diversidad específica por razón de origen, raza, etnia o situación.

Exigimos a nuestras y nuestros representantes políticos inmediatas posturas de rechazo, repudio y condena pública ante cualquier acción de violencia de género, especialmente en el caso de los representantes políticos con una contundencia clara e inmediata.

Exigimos acciones y programas concretos en todos los segmentos de edades en programas de educación afectivo-sexual.

Exigimos centros y espacios dotados con medios y profesionales específicos en la atención y recuperación para las mujeres supervivientes de la violencia machista.

Proteger a las mujeres y las niñas contra todas las formas de violencia. Prevenir, perseguir y eliminar la violencia contra las mujeres y la violencia doméstica.

Apoyar a las organizaciones y las fuerzas y cuerpos de seguridad para cooperar de manera eficaz para adoptar un enfoque integrado.

Contribuir a eliminar toda forma de discriminación contra las mujeres y promover la igualdad real entre mujeres y hombres, mediante autonomía de las mujeres.

La violencia machista mata. ¡¡Ni una muerte más, ni una vida menos!!

Euskal Herria, Astigarraga, a 22 de noviembre del 2014

Haurralde Fundazioa, Fundación Haurralde de Cooperación y desarrollo - Asociación de Mujeres Benilde - Discapacidad sin Distancia - Asociación de Mujeres Inmigrantes Malen Etxea- Asociación por la Igualdad entre mujeres y hombres HARITUZ-

La nostra aportació (Xelo i Alma)

Llanes filades per mare i filla, combinant colors que abriguen l'esperança cap a la correcció de les actituds violentes i d'agressió; punt de calça combinat i continu, aproximadament d'un metre de llargària per trenta centímetres d'amplada.

Detalls del teixit i les tonalitats de la bufanda

Amb motiu de la campanya “*Madeiras contra la violència sexista*”, en la ciutat d’Ointinent es coordinen diferents col·lectius per realitzar accions, que visibilitzen la problemàtica.

Programació dels Actes a Ointinent.

Setmana contra la violència de gènere
23 al 29 de NOVEMBRE

CONTRA VIOLÈNCIES SEXISTES

23 DLL. A LES 12:30h · ACTE INAUGURAL “TEIXINT PER LA IGUALTAT”
Col·locació de la bufanda al balcó de l’ajuntament
DE 15 A 17h · TALLER I TEATRE “RESOLUCIÓ DE CONFLICTES”
Activitat del Projecte Resolució de Conflictos des de la Igualtat
Destinat a famílies i professorat
A LES 21h · PERFORMANCE
Plaça major

24 DMTS. DE 20 A 21:30h · TEATRE FORUM “DESENTALANT LA MIRADA”
Activitat del Projecte Resolució de Conflictos des de la Igualtat
Destinat a famílies i professorat

26 DJ. A LES 20h · DOCUMENTAL “YES, WE FUCK” · COL·LOQUI
Sales de cine, centre comercial El Teler

27 DV. A LES 22:30h · CONCERT I ESCENA OBERTA · The Kells Irish Pub
CRISTINA SALMERÓN · XAMFAINA · TEATRE/PERFORMANCE

28 DS. A LES 20:30h · CONCERT, ESCENA OBERTA I SOPAR · Ca la Mera
SWIT SWING · NOÈLIA I JUANJO · CRISTINA SALMERÓN

ORGANITZA: Ajuntament Ointinent
COL·LABORA: Cuatrecasas, utiye cinema, Ca la Mera, etc.

Setmana contra la violència de gènere
23 al 29 de NOVEMBRE

CONTRA VIOLÈNCIES SEXISTES

23 DLL. A LES 12:30h · ACTE INAUGURAL “TEIXINT PER LA IGUALTAT”
Col·locació de la bufanda al balcó de l’ajuntament
DE 15 A 17h · TALLER I TEATRE “RESOLUCIÓ DE CONFLICTES”
Activitat del Projecte Resolució de Conflictos des de la Igualtat
Destinat a famílies i professorat
A LES 21h · PERFORMANCE
Plaça major

Per una banda, es convoquen a les persones interessades, a teixir per fer l’aportació a la bufanda quilomètrica, en diferents reunions. La bufanda es presenta en l’Ajuntament: penjada en els balcons, les aportacions d’hom onegen amb la lectura del Manifest (de la Campanya).

Accions contra la Violència de Gènere. Ajuntament Vell, Ointinent, 23 Novembre 2015

Les bufandes penjades en els balcons de l’Ajuntament Vell, a Ointinent. 23.11.2015. Font: *El Periòdic d’Ointinent*

WOMEN IN
BLACK ACCIÓN
VINE VESTIDA DE NEGRE

23

NOVEMBRE

21.00 H.
PLAÇA MAJOR
D'ONTINYENT

REGIDORIA D'IGUALTAT D' AJUNTAMENT D'ONTINYENT

ECUADOR ETXEA [f](#) [t](#) [3+](#) [in](#)

Carell de difusió de l'esdeveniment

A més, la mateixa nit de la presentació, un col·lectiu de més de 40 dones realitzen la performance "Women in Black". És una freda nit de dilluns, quan les comproses fèmines ontinyentines encenen les seves espelmes, en colors taronja i morat; en silenci, baixen les escales de la Vila, i col·loquen els llums sobre el símbol de la dona. A continuació, jauen a terra, repartides entre els espais destinats als aparcaments de cotxes. Diferents voluntaris, guix en mà, perfilen les seves siluetes sobre el sòl de la calçada.

. Símbol de la Dona, perfilat amb espelmes taronges i morades.
Imatge: ©AlmaTaure

La silueta d'Alma, dibuixada amb guix sobre la carretera.
Imatge: ©AlmaTaure

Una altra de les nostres aportacions fou per a la Campanya “Madejas”, en la localitat d’Agullent. De la mateixa manera, es coordinen diferents col·lectius agullentins, per teixir. Les llanes es filen en els espais on es queda a teixir, i fins i tot els cabdells s’emporten a casa, per continuar la prolongació. També es celebra la presentació de l’aportació a la Bufanda: per iniciar l’acte, es dibuixa una circumferència al mig de la plaça de l’Ajuntament, al centre de la qual està escrita la paraula RESPECTE, amb lletres majúscules. La ciutadania diposita, sobre el cercle i les lletres, espelmes morades enceses, sota les quals hi ha centenars de desitjos escrits en quarelles morades, i dibuixos dels més petits. L’acte s’acompanya amb la lectura del Manifest, el recitat de diferents poemes i cites feministes, i s’anima amb vídeos i fotografies projectades, que mostren la tasca realitzada pels seus habitants, des dels i les més menuts i joves, fins als i les més veteranes. Es tanquen els actes amb un sopar de germanor, on s’intercanvien impressions i nous projectes prop-
vponents. A continuació, l’article ⁴² publicat en premsa:

42 Redacció TVDigitalOntinyent. “Teixint per la igualtat a Agullent”. Post: 5.11.2015.
<http://tvdigitalontinyent.com/cultura/teixint-per-la-igualtat-a-agullent/> (consulta: 7.11.2015)

Agullent s'ha sumat al moviment estatal "Madejas contra la violència sexista" que pretén crear de manera col·laborativa una gran bufanda, que de manera simbòlica done abrigo a les persones que pateixen la violència sexista. La confecció de la bufanda es fa en uns tallers promoguts per regidoria d'Igualtat, on es pretén teixir però també conversar. Així, a través de comentaris de notícies d'actualitat, la visualització de curtmetratges o la narració de contes es fomenta entre els participants el debat sobre la igualtat entre homes i dones.

El projecte, que a Agullent s'ha anomenat "Teixint per la Igualtat a Agullent" ha estat promogut per la regidoria d'Igualtat, encapçalada per Tere Terol, si bé compta amb la col·laboració i la implicació de l'Associació de Jubilats, les Ames de Casa, la Junta Local Contra el Càncer, la filà Conqueridores, el grup de Danses, l'AMPA del col·legi públic Sant Vicent Ferrer, l'Escola Infantil la Jordana i les alumnes d'Art de l'Escola d'Adults d'Agullent.

Precisament les alumnes d'Art de l'Escola d'Adults van participar dimecres 4 pel vespre a un dels tallers de "Teixint per la Igualtat". Dissabte 31 d'octubre, xiquets d'infantil i primària del col·legi públic Sant Vicent Ferrer també van participar a un taller sobre igualtat adequat a la seua edat. Al llarg de les properes setmanes s'aniran fent diferents tallers amb aquesta mateixa doble finalitat, és a dir, teixir i conversar. Els trams de bufanda que s'estan elaborant es penjaran al balcó de l'Ajuntament d'Agullent el proper 25 de novembre coincidint amb el Dia Internacional Contra la Violència a les Dones, quan es realitzarà un acte commemoratiu a nivell local. Posteriorment la bufanda agullentina s'afegirà a la bufanda de quilòmetre i mig de llarg del projecte "Madejas contra la violència sexista".

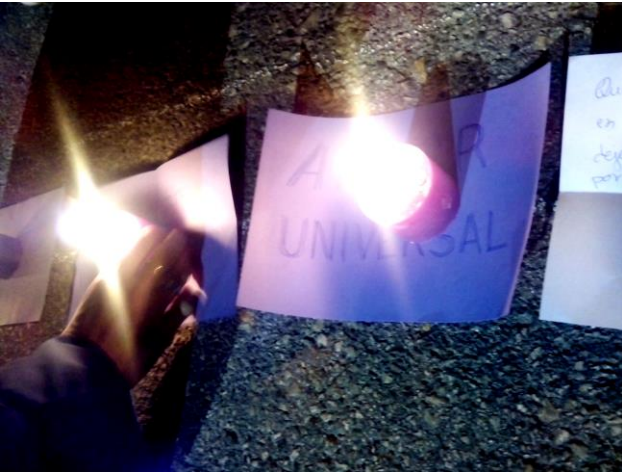
Alumnes d'Art de l'Escola d'Adults, filant i teixint en el taller "Teixint per la Igualtat".
Coordinades per Tere Terol (fons a l'esquerra, de negre) i Alma Taure (dreta, dempeus, de gris). Agullent, 4.11.2015
Imatge: Gemma Pella

Acte de presentació de la Bufanda.

Plaça Major, Agullent, 25 Novembre 2015

Veïnat agullentí, col·locant els seus desitjos escrits sota les espelmes, dibuixen la circumferència central. (esq.) "Amor Universal" és el desig d'Alma; (dreta) Les primeres lletres de la paraula "RESPECTE", amb dibuixos infantils i espelmes

David Arrabalí Campos ⁴³ escrigué :

“Les teixidores que es resisteixen a claudicar davant un món de reaccions purament virtuals, han decidit crear llaços materials. Es reuneixen en centres socials, cafès i bars per a desaccelerar-se, fent teixit amb dues agulles i ganxet. Aquest fenomen adquireix la forma de creacions sorprenents, d'exquisides escultures i d'un activisme optimista”.

“La nova ona de teixir es caracteritza per la seua mobilitat: descansa en la idea que qualsevol pot fer-ho en qualsevol lloc i qualsevol moment. Teixir en espais públics inesperats on milers de persones poden veure a homes i dones donant-li a les agulles i al cabdell”.

Ladyfest Spain és una plataforma que celebra i visibilitza la cultura de les dones en totes les seves expressions. S'enquadra dins de la ideologia feminista, l'ètica de l'autogestió i la cultura alternativa. Promou la autoidentificació, la igualtat, l'empoderament de les dones i l'afirmació femenina a través de les mostres artístiques i la participació activa en les diferents activitats.

El “*Taller de Punto Subversivo*” va ser una de les propostes de *Ladyfest* per a la tardor de 2007. Pretenia subvertir activitats destinades a l'espai privat per a portar-les al públic. Es va inaugurar amb gran acceptació en el *Patio Maravillas*, centre situat en el cèntric barri de Malasaña. En les primeres sessions van participar varietat de persones, la majoria dones joves, majors en menor mesura i alguns homes de mitja edat. En les trobades s'animava a teixir i a realitzar altres labors, des de fer punt de ganxo, punt de creu, fins a elaborar fermalls. El denominador comú fou crear un lloc de debat, prenent com a punt de partida activitats que anteriorment van reunir a les nostres mares i àvies, per a desenvolupar una nova manera de reivindicació i activisme basada en el diàleg i l'escolta entre persones de diferents generacions.

L'objectiu era rescatar “*un sistema de relació basat en la proximitat*” i “*legitimar el treball quotidià i el treball de cuidat*”, tal com establien les bases del taller, flexibles i obertes a qualsevol modificació, proposta o suggeriment al llarg de la durada de l'activitat, indefinida.

Tot i que en els inicis cap meta comuna estava marcada entre els participants, es plantejaren interessants maneres de conduir l'espai compartit. Miranda del Corral i Ángela García, professores i coordinadores del taller, pretenien culminar el taller amb alguna acció de tints polítics. No obstant açò, la primera necessitat a cobrir, abans de dissenyar una o una altra acció, era ensenyar als qui s'enfrontaven per primera vegada amb les agulles i la llana ⁴⁴.

“Perquè quan teixes ho fas pensant en l'altre. Perquè volem compartir l'espai i les bondats d'aquest sistema amb els homes que coneixem”.

43 Arrabalí, David. “El punto subversivo como activismo optimista”. *El Tribuno del Pueblo*. Post: 7.1.2012. <http://arrabali.blogspot.com.es/2012/01/el-punto-subversivo-como-activismo.html> (consulta: 6.2.2014)

44 Palazuelos, Paloma. “*Ladyfest* crea el primer taller de Punto Subversivo”. *AmecoPress*. Post: 23.10.2007. <http://www.amecopress.net/spip.php?article580> (consulta: 6.2.2014)

Al respecte de la cita anterior, i gràcies al recorregut realitzat al llarg i ample de les pràctiques artesivistes arreu del món, comprovem com cada cop més homes s'uneixen a la tasca de teixir en àmbits públics, sense cap mena de prejudicis. Molts són els exemples, i de bagatges molt dispars; per citar-ne'n alguns pròxims en el territori espanyol, trobem dos figures interessants, per la repercussió que estan tenint en els seus cercles socials. Es tracta de dos croxeters àvids, dedicats a les labors del ganxet en les seves estones lliures: Josep Mestres⁴⁵, maquillador i perruquer barceloní, i l'antequerà Jordi Martí, butaner. Reconeixen sentir cap vergonya quan teixen en públic; és més, des que van aprendre, han seguit buscant i mantenint la pràctica; han sabut aprofitar aquesta tècnica per marcar-se reptes, especialitzar-se en àmbits concrets, i elaborar complicades peces, que fins i tot es mostren en la ret i en circuits de prestigi.

artista: **Jordi Martí**

informació de l'autor: L'antequerà Jordi Martí no solament és conegut, per la simpatia que li brolla, entre els veïns de la comarca de Antequera quan va a deixar-los les bombones de butà, també s'ha fet famós amb l'àlies de "**el butanero que hace crochet**". I és que Martí va començar a aficionar-se pel ganxet en 2008, quan la seva esposa es trobava convalescent a l'hospital després d'una operació. Martí va pensar que aquesta activitat de costura entretindria a la seva dona però a ella no li va entusiasmar massa, així que va ser ell qui va començar a interessar-se pel ganxet veient tot el que es podia aconseguir, des d'un simple tapet fins a un cobertor per al llit. A més, es va adonar que la complicació d'aprendre croxé li relaxava, que desconnectava de tot i li portava a un estat de tranquil·litat.

Així va ser com va donar els seus primers passos cap a una activitat generalment realitzada per dones. Per a Martí, el croxé, el punt o la costura en general, sempre ha estat enfocada cap a les dones i fins i tot les revistes es dirigeixen al públic en femení. "*És un món molt sexista, molt pocs homes ho practiquen. Costa entendre que hàgem avançat tant en unes coses i ens hàgem adaptat a elles, i en unes altres, com la costura, no s'haja canviat amb prou feines res de res*", assenyala Martí, qui recorda que al principi, les dones dels pobles de la comarca, clientes de l'empresa per a la qual treballa, no es creien que fes croxé, fins que els parlava de les agulles i fil que utilitzava i veien que m'interessava per les labors que elles feien i les tècniques que usaven.

Encara que sorpreses, a poc a poc es va anar corrent la veu als pobles que el butanero feia croxé i estaven encantades d'ensenyar-li els seus treballs i aconsellar-li en el que pogueren. "*Abans jo demanava consells a les dones sobre un punt o un altre i ara, en algunes ocasions, són elles les que m'ho demanen a mi. Joestic encantat perquè és agradable i bonic parlar sobre això*", assenyala Martí, a qui li agradaria passar més temps parlant o veient les labors de croxé que realitzen les dones però no pot perquè treballa. És per això que està aprenent a força de revistes, llibres, internet i youtube. Durant aquests anys ha comprat més de 100 revistes i tres col·leccions per fascicles. Té totes les grandàries d'agulla, des de la número 16, de mig mil·límetre de punt de ganxo, fins a l'agulla de 200 mil·límetres de punt, agulles circulars per fer peces i evitar costures, entre d'altres.

45 Vegeu la fitxa de Josep Mestres en l'Annex 1, apartat d'entrevistes.

En aquests set anys, Jordi Martí ha confeccionat multitud de peces i objectes. El primer va ser un camí per a la taula i a aquest li van seguir tapets de diferents grandàries i fins i tot té un fet amb fil de cosir, peücs i robeta per a bebès, mantes de bressol, fermalls, tops de tirants, un cobertor per al seu llit, rebeques, jerseis, bufandes, polseres, arracades, ventalls per a núvies, adorns, flors, una manta per a la seva gosseta i fins a un bikini per a la seva nora. Li dedica una hora tots els dies, havent sopat, i els matins i algunes tardes durant els caps de setmana.

Fa dos anys va començar a fer punt "per canviar" i ja ho domina bastant, i encara que assenyala que el més complicat és el calat, quan ho va descobrir li va encantar. Jordi assegura que el punt li agrada tant com el croxé i ja ha fet diverses mantes, bufandes, capells, jerseis per a tota la família i fins i tot de coll alt per al seu fill, entre altres peces. *"Estic molt entretingut ja que es poden fer moltes coses amb qualsevol material, fins i tot amb filferro. Qualsevol cosa que caiga a les meves mans, fins a corda, el mateix faig fi que bast"*, assenyala Martí amb la simpatia que li caracteritza.

Fa unes setmanes també va aprendre a cosir per unir les peces de la manta que està realitzant en aquests moments, feta amb quadrats de diferents colors i dibuixos. *"Sempre em pose un repte més, una mica més complicat, i així m'entretinc i em relaxe"*, apunta aquest antequerà aficionat també a l'enregistrament i edició de vídeos.

Jordi Martí, amb les seves agulles. imatge: Mar García

url/publicació: García, Mar. "Jordi, el butanero antequerano que hace crochet". *Diarisur*. 24.10.2015. <http://www.diarisur.es/interior/201510/22/butanero-hace-crochet-20151021210107.html> (consulta: 23.10.2015)

4.3.2 Guerrilla urbana. Altres tipologies paral·leles.

La Guerrilla Urbana⁴⁶ (*Guerrilla Urbanism*) és la pràctica de tornar a reclamar quelcom ja en ús per a altre propòsit. Intervindre-ho, convertir-ho amb altre aspecte diferent i veure què passa. Pot ser una acció petita, com un arbre folrat a ganxet, o gran, com el fenomen mundial de reclamar les places d'aparcament com a espai públic. També es coneix com Urbanisme Tàctic (*Tactical Urbanism*), definit segons l'estudi d'art i disseny ReBar com: "*l'estudi de les revisions, modestes o temporals, de l'espai urbà per sembrar un canvi ambiental estructural*". A escala general, les intervencions artesanistes que es produeixen en els espais urbans responen a aquest terme d'urbanisme tàctic. Per això, recollim en aquest apartat aquelles manifestacions urbanes, de relació transversal amb la pràctica artesanista: són esdeveniments en els quals predomina la capacitat d'hom per elaborar artefactes amb les seves pròpies mans, i inserint-ho en els àmbits públics del carrer, pretenen alertar, informar i conscienciar de la necessitat de canvis estructurals i formals, d'ús i apropiació. El fet a mà i la creativitat s'emfatitzen i queden al servei de la millora dels entorns pròxims i immediats, amb models extrapolables i adaptables a contextos diversos, i assequibles per a la ciutadania en general. A més, els materials i medis utilitzats estan a disposició de qualsevol individu, destinant les aplicacions pràctiques del saber a la millora de la vida humana. Destaquen, sobretot, per ser propostes que, encara que poden realitzar-se individualment, és precisament el fet de celebrar-ho en col·lectivitat allò que li confereix força i profunditat a les accions, a més de produir intercanvis multidireccionals, enriquidors i vertaderament humans, de proximitat i empatia, de posta en comú de valors, interessos, exigències i necessitats compartides. La multiplicitat d'enfocaments deixa patent la varietat i diversitat de maneres d'entendre que, com a humans, ens identifica com a éssers complets i complementaris. Cada persona és un món, i l'expressió dels interiors, en compartir-se, dignifiquen les cosmovisions, incidint en la importància de la flexibilitat, la comunicació, la tolerància, la comprensió i el respecte.

46 Vegeu: Hou, Jeffrey (ed.). *Insurgent Public Space: Guerrilla Urbanism and the Remaking of Contemporary Cities*. 2010. (consulta: 6.2.2014)

Guerrilla gardening

És la reina de les guerrilles verdes: consisteix en el cultiu d'aliments, flors i plantes, dins de les àrees urbanes en desús. Els i les jardiner/es guerriller/es creuen en la recuperació d'espais desocupats i en l'adopció de mesures, per assignar nous usos o propòsits en una àrea pública, habitualment descurats o abandonats. En el moviment, també es tracta d'aprendre a cultivar els aliments, transmutant l'àrea en una zona més agradable per a viure i per a conèixer gent nova i pròxima. Encara que la tendència començà amb plantacions d'amagades per les nits, alguns projectes es basen en la comunitat, i fins i tot contenen amb el recolzament de les autoritats locals.

El terme *guerrilla gardening* fou encunyat per l'artista Liz Christy i el seu *Green Guerrilla Group*, en New York, l'any 1973. Actuaren en el Lower East Side, transformant-lo en un atractiu jardí, el qual, anys més tard, esdevingué legal, i avui en dia gaudeix de la protecció del departament de parcs, i conta amb l'atenció de voluntari/es locals. També foren els creadors de les primeres "granades de llavors"⁴⁷.

Liz Christy. *Community garden*, 1973. imatge: Donald Loggins.

Es tracta d'un pro-activisme ambiental subversiu contra l'abandonament i manca d'espais públics com a entorns de creixement. En la més benèfica de les formes, sembrar llavors i, a través del poder de les plantes, permetre a les flors il·luminar els espais que d'altra manera són grisos, i/o cultivar horts més enllà de les fronteres. O també, en la seva vessant subversiva, entrega un missatge fort a les autoritats reglamentàries, creant jardins silvestres en les redones àrides o en els sots de les carreteres, omplerts amb terra i flors plantades.

47 Fabricius, Karl. "The Greatest Works of Guerrilla Gardening". *Scribol*. Post: 22.3.2010. <http://scribol.com/environment/the-greatest-works-of-guerrilla-gardening/6> (consulta: 6.2.2014)

La idea s'ha estès per tot arreu, i és popular en les zones urbanes; el desig de recuperar l'espai públic s'expressa des del "bombardeig de llavors": un bola d'argila que conté una barreja de llavors, terra, abonament i aigua, es llença en una parcel·la de difícil accés; i també des de la creació de tot un jardí/hort comunitari.

La crítica, a la jardineria de guerrilla, opina que les activitats il·legals que passen per alt la legislació i la sanció oficial deuen ser dissuadides. També existeix la impressió de que la jardineria de guerrilla s'enfoca en reparacions ràpides i impactants, més que en una solució significativa amb problemes associats amb l'ocupació i ús de la terra.

No obstant, un dels pioners en jardineria de guerrilla, del Regne Unit, Richard Reynolds, defén que la *guerrilla gardening* seguirà florint com a resultat del clima econòmic ombrívol, especialment perquè la gent cerca terra per a conrear els seus propis aliments:

"Hi ha una creixent presa de consciència de que l'enfocament en la nostra superació personal no és fer-nos feliços; eixir i prendre la responsabilitat per un espai compartit amb altres persones, pel contrari, escalfa l'ànima".

En general, es tracta d'un fenòmen creixent. També hi ha una tendència que l'activitat cada vegada siga més oberta, encoratjant a les comunitats a prendre accions sobre el seu entorn local. La idea ací és crear el canvi de forma proactiva, per a millorar el medi ambient local des de l'atenció i la participació de la població local. En alguns casos, per exemple, a Glasgow, les autoritats locals que no compten amb els recursos per a revitalitzar cada tros de terra nua en la seua jurisdicció estan recolzant intents de jardiniers guerrillers, per portar una mica de color als barris locals. En alguns casos, els jardiniers guerrillers duen a terme les seues activitats, amb l'esperança-desig que les millores que estan tractant conduisquen, eventualment, a l'aprovació i el suport dels propietaris i altres interessats.

Aquest nou esperit de cooperació s'exemplifica amb la campanya *Pimp Your Pavement*, llançada a Londres per Richard Reynolds: *"Aquesta campanya serà una forma de donar-li a la gent, especialment els nouvinguts, un objectiu molt tangible - la transformació d'un tros de paviment i prenent de nou la responsabilitat de les autoritats locals que tenen un munt d'altres coses per a preocupar-se en el nostre nom. "Pimp" serà una manera més acceptable de convidar a les autoritats, que s'encarreguen de la major part dels nostres paviments, a participar en aquesta base entusiasta. En ciutats de tota Europa (Zurich, Berlín, Amsterdam i, en molta menor mesura Londres) he vist com la jardineria de guerrilla consciència a les autoritats a considerar les seues responsabilitats, i m'interessa que aquests exemples són la inspiració per a encoratjar el canvi en més llocs"* ⁴⁸.

La campanya inspira i ajuda a les persones, interessades, en plantar les seves pròpies voreres: vies per als vianants, alegres, pràctiques, on poder cultivar horts comunitaris que li aporten bellesa, vida silvestre i fins i tot el menjar al seu veïnat ⁴⁹.

48 "Guerrilla Gardening". *Federation of Farms and Community Gardens*.
<https://www.farmgarden.org.uk/guerrilla-gardening> (consulta: 6.2.2014)

49 Reynolds, Richard. "Pimp Your Pavement". *Guerrilla Gardening.org*
<http://www.guerrillagardening.org/pimpyourpavement.html> (consulta: 6.2.2014)

Reynolds opina que el desenvolupament sostenible és important, perquè tracta de fer “*un lloc millor, per a tu, per a mi i per a tota la Humanitat*”.

Londres és un exemple destacat d'un lloc on l'acció directa sostenible és atractiva i reeixida. La seva població és conscient del medi ambient, alhora que positivament revolucionària, i les autoritats, passives en resposta. Richard està experimentant amb allò que pot aconseguir-se en fomentar un comportament sostenible, en Londres i més enllà, treballant amb les autoritats locals, en lloc d'en contra. La seva atenció es centra en l'enriquiment de la terra pública abandonada, amb hàbits més constructius, amb major biodiversitat, alentant a més persones a fer el mateix en les seves àrees pròximes, d'una manera que és ambientalment i socialment positiva⁵⁰.

Segons el comitè de científics del *International Agricultural Assessment on Knowledge, Science and Technology for Development*, encapçalat per Bob Watson⁵¹, per tal d'alimentar la població mundial, necessitarem d'agricultura local, d'ecologies basades en la fertilitat del sòl, i en el manteniment equilibrat dels ecosistemes, sense químics, i d'una connexió geogràfica molt més íntima amb el nostre aliment.

És un bon manifest, idoni i important per a tothom preocupat o interessat sobre el futur del nostre aliment i Planeta. Si açò és “on anem”, aleshores cal preguntar-se còm s'arriba allí, i què passa al llarg del camí. Un ampli camp de respostes s'obri amb el llibre, *On Guerrilla Gardening*⁵² (Bloomsbury), on Reynolds destaca que:

“Allò comú a tots els intents de la ‘jardineria de guerrilla’ és un profund desafiament als drets de propietat. Si la jardineria no és il·lícita, si no està en la terra d'una altra persona sense el seu permís, llavors no és guerrilla, és només jardineria”.

A més, diu Reynolds, que “*si li paren les autoritats, tracte de dir que la comunitat vol (i necessita) un lloc més agradable, i que ets un voluntari; és difícil que aturen açò*”. Recomana l'estratègia d'enfocar-se en la terra abandonada, doncs es guanya recolzament en notar-se més ràpidament les millories. Una mica més d'espai verd, bell i productiu, és una victòria i un gran èxit per al moviment. Reynolds ofereix la perspectiva de transformació (de nosaltres mateixos) d'espectadors a activistes d'una manera diària, sostinguda. Ho fa per generant un sentit infecció de possibilitat i espera que açò siga indispensable, en l'intent de traure'ns de la nostra actual situació agrícola i urbana. Per a la victòria contra el capital i la crisi ambiental, Reynolds té respostes⁵³.

50 Vore també: “Richard Reynolds”. *London: Sustainable Development Comission*.

<http://www.londonsdc.org/londonleaders/profile.aspx?ID=39> (consulta: 6.2.2014)

51 Bob Watson, antic cap directiu científic del *World Bank* i actual cap assessor científic del *UK's Department for Environment, Food and Rural Affairs*.

52 Consultar referències en premsa: http://www.guerrillagardening.org/ogg_reviews.html (consulta: 6.2.2014)

53 Patel, Raj. “Saving the World with Che, Mao, and Carrots”. *The Atlantic*. Post: 12.5.2010

Per tal de fer la *guerrilla gardening* més accessible, el COMMONstudio (LA) dissenya un producte més desenvolupat: el dispensari *Greenaid*. Comercialitzant les màquines a negocis (per a llogar o comprar), els dissenyadors han instal·lat més de 150 des de 2010, cadascuna equipada amb una barreja de llavors natives. Les bombes de llavor són embolicades a mà per treballadors contractats per la *Chrysalis*, empresa no lucrativa de LA, que ajuda a residents sense llar i de baixos ingressos a guanyar un mínim vital i lluitar per l'autosuficiència. Les màquines expenedores conviden a la gent a fer-se activistes ocasionals, i participen en l'embelliment exponencial dels seus entorns, utilitzant només les monedes soltes que tinguen en la seua butxaca⁵⁴.

Greenaid Seedbomb Vending Machine

Entre les variants del moviment, trobem el *Pothole Guerrilla Gardening*. Es tracta d'una expressió del fenomen interessant però efímera. Plantes i flors es troben "sacrificades" a morir sota les rodes dels veloços vehicles; però ni açò ni els perills en la plantació aturen a les persones que les han deixades en diferents continents, i que ho senten com una forma de declaració, al temps que permeten emergir una flora brillant, acolorida i breu dels "cràters" que abunden en carreteres i paviments. Per a Shannon Spanhake, la creació d'aquests petits jardins en miniatura, en les carreteres de tota la ciutat de Tijuana (Mèxic), fou part del gest per a involucrar a la comunitat, documentat en el llibre *Tijuana: A Fantasy of Absolut Place*. L'artista Pete Dungey porta a terme un projecte similar en el Regne Unit, per a generar consciència sobre la prevalència de sots. En Melbourne, el moviment ha crescut considerablement. Molts dels suburbis tenen hortes comunitàries; la terra junt a les línies de ferrocarril s'ha regenerat amb vegetació nativa; i el grup comunitari *Permablitz* construeix voluntàriament jardins vegetals per tal d'ensenyar als residents com fer créixer la seva pròpia producció per a quan es disparen els preus dels aliments.

54 Spontaneous Interventions. "Greenaid Seedbomb Vending Machine".
<http://www.spontaneousinterventions.org/project/greenaid-seedbomb-vending-machine>
(consulta: 16.5.2014)

Canadà també ha experimentat la seva part d'activisme en floricultura. En 2009, l'artista *Posterchild* (Toronto) transforma les caixes de periòdics en desús en jardineres. Aquestes caixes, buides durant anys, abunden i ocupen un valuós espai en les voreres, oportunitat que ha sabut gestionar. Abans d'aquestes accions, l'artista emplenava *flowerboxes* amb plantes, penjant-les dels postes telefònics en tota l'àrea del *Kensington Market* de Toronto.

Flowerbox11. Posterchild.

Encara que hi ha dubtes sobre si allò que fan és guerrilla jardineria *per se*, el duo Eric Cheung i Sean Martindale participen d'aquesta cultura orgànica amb els seus *Poster Pocket Planters*. El seu procediment: tallar cartells, fer petites bosses, omplir amb terra i plantes. El creixement de la vegetació es fon amb el paisatge construït. El projecte fou ben rebut pels transeünts de Melbourne, en 2009, tot i que les plantes, finalment, foren robades o substituïdes per publicitat.

Poster Pocket Plant. Cheung-Martindale.

La guerrilla jardinera també comença a destacar en l'àmbit espanyol. Una menció pròxima és en la ciutat de València. El veïnat ha decidit rehabilitar espais abandonats, intervenint amb diferents elements fets a mà, per transformar espais abandonats en llocs habitables per la ciutadania. Un dels exemples concrets amb què ens hem trobat és en el mateix Barri del Carme: El Solar Corona.

El solar del carrer corona nº 12-14 està dins del que es denominava popularment el Raval "dels Tints", a causa de la presència de tallers del gremi dels tintorers que usaven la sèquia de Rovella com a desguàs. Ens trobem un solar parat des de temps immemorial amb una part privada, 472m², i una part pública de 162 m² que al costat de l'estret solar a l'altre costat del carrer conformarà la futura plaça que s'obrirà a manera "d'esponjament" en una trama freturosa dels mateixos. La part privada consta d'una ruïna on antigament es realitzaven labors relacionades amb els tints, que només conserva la fonamentació. Avui, emergeixen de dins dels fonaments arbres i palmeres, adquirint port i *solera*, fins i tot donant-nos préssecs i ombra a l'estiu. La naturalesa s'apropia d'un espai oblidat, tornant al seu lli i mostrant-nos que un dia va estar allí. La vegetació travessa l'antiga casa i crea "el jardí de les ruïnes" ⁵⁵.

El solar de Corona és un espai gestionat i dinamitzat per veïns/as i diferents associacions del barri del Carmen, situat en el casc històric de la ciutat de València, al mateix carrer Corona que dona nom al projecte. Es tracta un espai a l'aire lliure, de caràcter comunitari, per a la realització d'activitats socials i culturals, tant per part del col·lectiu que gestiona l'espai, com per les diferents entitats i veïns que desitgen fer-ho. Al mateix temps, el solar també compleix la funció de ser un petit parc comunitari en un centre històric caracteritzat per la falta d'espais públics, de manera que diversos dies a la setmana el solar obre les seves portes per a ús i gaudi dels més petits ⁵⁶.

Cartell de convocatòria per a Jornada de Treball. 17.10.2015
Font: SolarCorona

55 VVAA. "El espacio". *Solar Corona*. <https://solarcorona.wordpress.com/el-espacio/> (ú.consulta:1.10.2015)

56 VVAA. "El proyecto". *Solar Corona*. <https://solarcorona.wordpress.com/el-proyecto/> (ú.consulta:1.10.2015)

Instantànies de l'espai "Solar Corona"

El Solar Corona obri les portes al barri i als menuts, amb un espai de col.laboració. Tots els dimecres de 17:15 a 18:30 et convidem a gaudir de la màgia de la Natura.

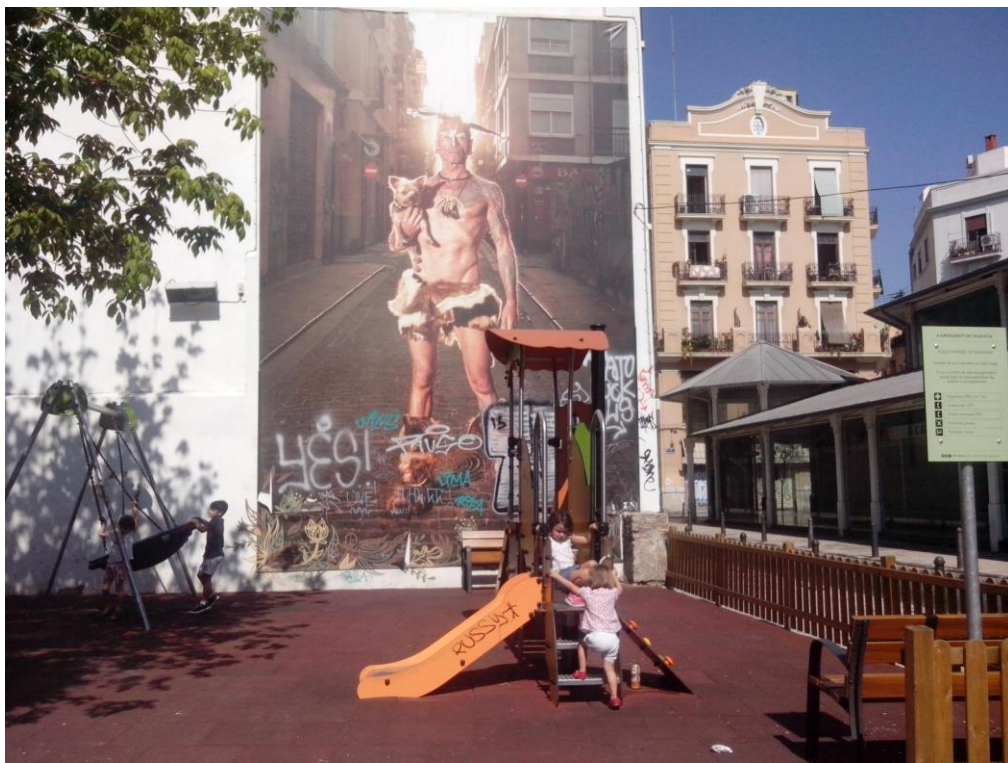
Comencem el dia 2 de Desembre plantant faves i construint cases per a bitxets.

Us esperem!

Cartell de difusió d'activitats jardineres per a menuts. 2.12.2015.
Font: SolarCorona

A més, prop d'allí, el veïnat hem rehabilitat l'espai d'una placeta que servia d'aparcament (i en mal estat); queda en una intersecció de camins entre la Plaça de Mossén Sorell, el carrer de Sant Miquel i el carrer de Dalt. Així va quedar:

Por un Barrio Vivo. Juny 2015. Imatges: ©AlmaTaure

Altre tipus d'activisme sorgit des del 2011 en San Francisco és el **Guerrilla Grafters**. Els carrers de San Francisco estan plantats amb milers d'arbres fruiters, encara que són varietats ornamentals estrictament. Moltes de les ciutats volen evitar la caiguda de les fruites, que generen voreres rrelliscoses i la infestació amb paràsits. Els/les *Guerrilla Grafters* veuen l'oportunitat omesa de proporcionar fruita a qualsevol que passege pels carrers. El seu objectiu és restaurar els estèrils arbres de la ciutat en portadors de fruites, mitjançant l'empelt de branques provinents d'arbres fruiters fèrtils. El projecte no resol l'escassetat d'aliments, però ajuda a promoure, en paraules seves: *“un hàbitat que ens sosté”*. Només en el 2011 ja empeltaren vora 50 arbres, en barris on busquen a veïns perquè administren els arbres i la seva collita. En termes generals, estimen una dedicació de dues setmanes de preparació, i uns cinc minuts d'execució, sense excessius costos, i amb la col·laboració d'entre 5 a 15 persones per a resultats òptims⁵⁷.

Exemple d'empelt dintre de l'activisme *guerrilla grafter*

Altra variant que podria considerar-se és la dels “vehicles coberts per herba”. Tal vegada es desajusta al sentit estricto del terme “guerrilla gardening”, però, donat que aquesta forma de subterfugi urbà ambiental té a vore amb re-considerar la propietat de terres i re-proposar les propietats abandonades, també és aplicable als automòbils. És una forma irònica de camuflatge urbà i, al temps, una declaració: el fet de cobrir de la matèria que ajudarà a retallar les emissions del vehicle.

57 Spontaneous Interventions. “Guerrilla Grafters”. <http://www.spontaneousinterventions.org/project/guerrilla-grafters> (consulta: 16.5.2014)

L'artista danès Morten Flyverbom va embolicar amb gespa un escarabat de VW, com a part de la seua col·lecció de peces d'art ecològic. Per altra banda s'ha especulat que un Mazda, amb similar apariència, ha circulat àmpliament en la web. També ens trobem amb una imatge fresca d'un camió verd embolicat en herba, i amb verdures i flors que creixen en la seua part posterior, exposat en la *California State Fair*.

Green Beetle. Morten Flyverbom

Camió-hort, exposat en la *California State Fair*.

13.5.2006. Madison's Annual Art Bike Rally. Imatge: ©franklarosa
Font: <http://madisonartbikes.blogspot.com/es/>

Domo amb llantes de bicicletes (3.2014)
Imatge: 1001gardens.org

La jardineria de guerrilla és per a tots. Ens agradaria concloure dient que aquesta llista no és de cap manera definitiva. Molts projectes honorables han sorgit a tot el món, des de l'interior del *Leaf Street Community Garden* en Manchester (Regne Unit), als jardins plantats pel moviment Abahlali (habitants de barraques en Mjondolo), en Sud-Àfrica; i des del *Have på en nat* ("jardí en la nit") fet pels *Økologiske Igangsættere* ("iniciadors orgànics") en Denmark, a les cases per a ocells i jardins de Richmond, VA ⁵⁸.

58 Fabricius, Karl. "The Greatest Works of Guerrilla Gardening". *Scribol.com*. Post: 22.3.2010.
<http://scribol.com/environment/the-greatest-works-of-guerrilla-gardening/23> (consulta: 6.2.2014)

Paral·lelament als automòbils coberts per herba, trobem les manifestacions teixivistes que cobreixen qualsevol tipus de vehicle amb peces teixides. Els exemples són innumerables, però afegim unes imatges exemplificadores, de col·lectius espanyols amb els quals hem contactat en la nostra recerca:

Maig 2014. Renault 4 folrat amb peces de ganxet, pel GLG; presentat en nombrosos esdeveniments, entre ells l'Exposició Anual "Temps de Flors", i el WWKiPDay'14. Imatge: Grup de la Llana de Girona

Març 2014. Bicicleta folrada per l'alumnat de l'escola Sofia Opisto (Fuengirola). Imatge: ©MaríaAlbarral

Moto folrada amb *grannies* a ganxet, pel col·lectiu "Urban Knitting Zamora". Imatge: UKZ

Park(ing) Day

L'esdeveniment és una transformació, a l'estil de la *Guerrilla Gardening*, en què els habitants locals prenen el control sobre les places d'aparcament i els transformen en petits *parklets*⁵⁹. En ells organitzen encontres del té, quedades breus sobre la gespa, converses, o el simple gaudi de l'aire lliure. L'esdeveniment l'inicià ReBar, un col·lectiu artístic de San Francisco, com un acte per exposar la necessitat de més espais verds, i menys vehicles en les ciutats. El que començà com a modesta ocupació de dos hores (temps límit en el parquímetre), l'any 2005, s'ha convertit en una celebració mundial anual per reclamar l'espai públic. Des de San Francisco, el dia de l'estacionament s'ha estès per Amèrica del Nord i Europa⁶⁰, i ha arribat fins a llocs com Kuala Lumpur, en Malàsia.

L'apel·lació és comprensible. Generalment, les places d'aparcament estan lluny de millorar l'estètica de l'espai que ocupen. Cada any, el tercer divendres de setembre, les places d'aparcament es transformen en espais agradables. És, al mateix temps, un projecte d'art, arquitectura de paisatge, i promoció de la participació ciutadana. A més de guerrilla, és de codi obert, diferenciant-ho de festivals anuals o projectes urbans de guerrilla permanent. Aquestes pràctiques podrien no ser viables a gran escala, però resulta una senzilla conversió de l'espai d'aparcament que es pot fer amb facilitat i modèstia. Està dissenyat per a prendre's des del projecte inicial, executar-lo en altre lloc, adaptar-lo, millorar-lo i compartir-lo amb tothom (similar al software *OpenSource*).

El manteniment en el temps de la pràctica es deu al veïnat local qui organitza l'esdeveniment, junt a la ret de recolzament que manté el "Dia" amb vida. Alguns professionals de la fotografia han immortalitzat la idea el temps suficient perquè es convertisca en un moviment. Mentre l'esdeveniment creix en participació, any rere any, la documentació en forma de video i fotografia són la clau per al seu èxit, ja que cada any es basa en la última inspiració. Es documenta l'acabat, el progrés de la planificació, instal·lació i enretirada; compartint-les després amb la comunitat⁶¹.

Més important encara, aquesta pràctica continua oferint l'activisme comunitari, per discutir altres projectes i formes de fer, per introduir millores en el *Parking Day* i en l'escena urbana en què viuen⁶². Per repensar la ciutat i la forma en què s'utilitzen els carrers.

És un dels exemples de com el futur de l'urbanisme serà impulsat per les persones que hi viuen, com un esforç de base. Una experiència global que (de)mostra com de verdes podrien ser les ciutats si es dissenyaren per a les persones i no per als vehicles.

59 Un *parklet* és un petit espai que serveix com a extensió de la vorera per a proporcionar comoditats i espai verd per a les persones que utilitzen el carrer. Normalment té el tamany de varies places d'aparcament, estenent-se cap a fora, des del nivell de la vorera fins a l'ample de la plaça d'aparcament adjacent. Ofereixen un espai per a parar, seure i/o descansar. També pot contindre zona ajardinada, peces d'art, aparcament de bicicleta. El primer parklet s'instal·là en San Francisco l'any 2010, de la mà de la dissenyadora Suzi Bolognese (Sb Design Studio). Font: Viquipèdia: "Parklet"
<http://en.wikipedia.org/wiki/Parklet> (consulta: 6.2.2014)

60 PARK(ing) Day 2011: 975 parcs. 162 ciutats. 35 països. 6 continents. *Parkingday.org*
(<http://parkingday.org/>) (consulta: 6.2.2014)

61 <http://my.parkingday.org/> (consulta: 6.2.2014)

62 Cruz, John. "Guerrilla Urbanism". *Urbanist Dispatch*. 26.9.2013.
<http://www.urbanistdispatch.com/1462/guerrilla-urbanism-parking-day/> (consulta: 6.2.2014)

A propòsit de projectes en relació amb l'aparcament, el **PTERP**, *Parking Ticket Emotional Reclamation Project*. Es tracta d'una iniciativa senzilla, consistent en buscar les multes en els parabrises dels vehicles, i adjuntar una targeta, escrita i dibuixada. A través de la guerrilla amb petites peces d'art, PTERP pretén restaurar l'equilibri emocional, des de la seva fundació el juliol del 2010. Escriuen a mà una nota, del tamany de les multes d'estacionament (de cada lloc d'intervenció), i demanen a artistes, menuts i d'altres persones que pinten o dibuixen per l'altra banda. Un cop reben els anti-tickets acabats, PTERP surt a la ciutat, a la recerca dels parabrises amb multes, i col·loquen les "targetes". Possibiliten la participació oberta en el projecte⁶³.

18.9.2015. El *Parking Day* municipal, en l'aparcament oficial de vehicles de l'Ajuntament de València. L'esdeveniment s'emmarca dintre de la "Setmana de la Mobilitat".
Foto: Raquel Andrés Durà. Font: *La Vanguardia*.

63 PTERP. Per crear un *ticket*, s'envia correu electrònic a TMW@pterproject.org, amb nom i direcció, per rebre un paquet. vegeu: <http://www.pterproject.org/>; en *Facebook* i *Vimeo*: <http://vimeo.com/17261788> (consulta: 6.2.2014)

Guerrilla Bike

Aquesta tipologia d'activisme s'enfoca en la bicicleta: vianants entusiastes pinten o realitzen les seves pròpies senyalitzacions als carrers per advertir als motoristes sobre la presència de bicicletes o persones en la zona, una manera de manifestar-los que conduïsquen amb atenció.

Esgotat(de)s per la lentitud del progrés de desenvolupament oficial, de carrils bici i senyalització segura, els/les ciclistes, per ell/es mateixos, han implementat la infraestructura guerrillera DIY en les rutes de bicicleta, per comunicar la seva presència en els carrers, d'una manera ràpida, econòmica, en blanc-negre. Aquestes respostes van des de les purament pràctiques a les capricioses i simbòliques. Tothom compateix la idea de que si el govern o les autoritats ignoren els interessos dels ciclistes, els ciclistes prenen l'assumpte amb les seves pròpies mans. Activistes des de Los Angeles a Sao Paulo apeguen per tota la ciutat els seus cartells en blanc i negre amb icones de carril bici i les frases “Precaución! Por Favor Pase con Cuidado” o “Caution! Please pass with care”, en caixes elèctriques i altres elements del mobiliari urbà. Signes que han esdevingut gairebé omnipresents en poques setmanes, i que són part d'una creixent tendència de “senyals ciclistes DIY” (*DIY bicycle signage*)⁶⁴.

Exemples de senyalitzacions, fetes a mà, per marcar i alertar sobre trajectes habituals de les bicicletes
Font: *Treehugger*

64 DeFranza, David. “Cyclists Take DIY Signage and Guerrilla Bike Lanes for a Spin in LA”. *Treehugger*. Post: 14.5.2010.
<http://www.treehugger.com/bikes/cyclists-take-diy-signage-and-guerrilla-bike-lanes-for-a-spin-in-la.html>
(consulta: 6.2.2014)

En Toronto⁶⁵, el col·lectiu activista *Urban Repair Squad* decideix infiltrar (pintar) logots de “carril bici” en les carreteres de la ciutat, i alertar sobre els perills en els carrils bici, amb l'estarcit de paraules sobre el sòl.

Comencen en Octubre de 2005, amb accions des de l'anonimat: utilitzen els logotips oficials, i per tant el seu treball passa desapercebut durant un període de temps.

Saddletramp escriu:

“Amb ingeni, procurem proveïr d’advertències amb humor; suggerim el perill amb comèdia; convidem a la precaució sense asustar; i més important, recordem que els sots són incòmodes i poden causar lesions”

Urban Repair Squad (URS). Toronto

Distintes paraules estarcides sobre la calçada

65 En Toronto, l'any 2001 s'aprova un Pla de Creació de Carrils Bici, amb un pressupost de 73 milions \$. Dos anys més tard, del projecte sols s'utilitza el 50% del pressupost promés. Font: Sparkes, Mateo. "Guerrilla Bike Activists". *Treehugger*. Post: 18.6.2007. <http://www.treehugger.com/bikes/guerrilla-bike-activists.html> (consulta: 6.2.2014)

La Declaració del URS diu:

- Animar al ciclisme com a antídote al verí de la cultura del cotxe.
- Construir activament un futur positiu del transport públic, instal·lant-lo ARA
- Animar a la ciutadania a reclamar l'administració i propietat del seu espai urbà
- Utilitzar el concepte de Massa Crítica; encoratjant als ciclistes a vincular-se i conduir amb seguretat per les seves àrees legítimes, sobre les calçades públiques.
- La ciutat està trencada: No espere als buròcrates per arreglar-la.
- *FES HO TU MATEIX (DO IT YOURSELF)*⁶⁶.

Amb el temps, aquest col·lectiu ha esdevingut internacional, amb accions arreu de tot el món, en col·laboració amb altres adeptes a la tendència⁶⁷.

Hi ha qüestions que han de tenir-se en compte a l'hora de planificar rutes de bicicleta. La trista realitat del procés és que tendeix a ser un treball dur, llarg i lent. Política, pressupostos i preocupacions de responsabilitat impedeixen el progrés d'allò que a sovint semblen ser solucions senzilles als problemes d'infraestructura ciclista (almenys per als ciclistes).

Hi ha projectes que tracten d'exercir una influència directa en el procés oficial de planificació d'infraestructura. És el cas del *Bikebone Bikeway Network*, del *LA Bikeworking Group*⁶⁸. És una resposta a la proposta prevista del traçat ciclista, que aspira a ser un sistema "d'autopistes" i rutes arterials per a bicicletes, per anar d'una punta a altra de la ciutat. Amb la proposta, el grup espera influir en el futur desenvolupament de rutes en bicicleta de la ciutat, un enfocament de "base" ⁶⁹ a la planificació urbana.

Altres tipus de projecte té un enfocament més personal sobre la infraestructura. *LightLane* és la proposta de producte que utilitza alta visibilitat DPSS Láser per tal de projectar un carril bici virtual en la vorera, rere del ciclista. Dóna la possibilitat i llibertat de portar el propi carril bici onsevulla que pedalege. Fou originalment creat l'any 2009 per a una competició de disseny, per promoure el desplaçament quotidià amb bicicleta. Encara que el concepte no va guanyar, la resposta va ser potent, i incità als inventors a seguir desenvolupant-la. Guanyà atenció en el 2010, després de destacar en la exposició *Hyperlinks* en el *Art Institute of Chicago*. Pretenen portar el seu producte al mercat, encara que ja han aparegut imitacions en Àsia⁷⁰.

66 Alter, Lloyd. "Batman in the Bike Lanes: Guerilla Bike Activists Fight Back". *Treehugger*. Post: 12.3.2010. <http://www.treehugger.com/bikes/batman-in-the-bike-lanes-guerilla-bike-activists-fight-back.html> (consulta: 6.2.2014)

67 Vegéu: <http://urbanrepairs.blogspot.com.es/search/label/Actions>

68 Proposta del "12 Principis" i Cronograma de participació ciutadana en: <http://www.labikeplan.com/> (consulta: 6.2.2014)

69 Joc lingüístic entre *grass-routes* i *grass roots* (bases)

70 Gant, Evan/ Tee, Alex. "LightLane". <http://www.spontaneousinterventions.org/project/lightlane> (consulta: 6.2.2014)

<http://www.lightlanebike.com/>

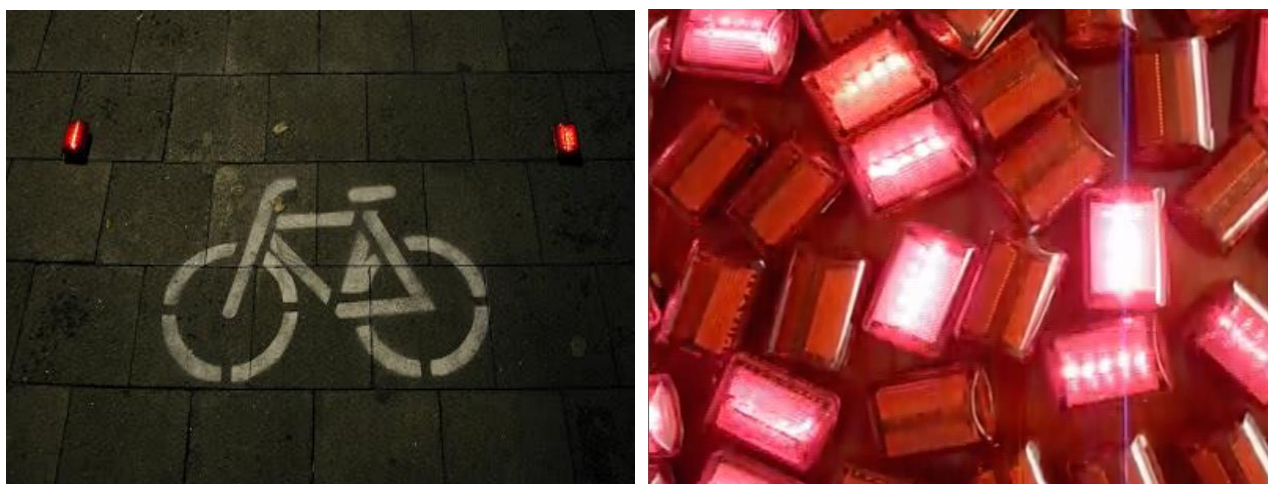
Els creadors Alex Tee (Enginyer Mecànic) i Evan Gant (Dissenyador Industrial) escriuen:

“L’enlluernament dels conductors despistats és suficient per intimidar a la majoria dels ciclistes que condueixen per la nit. El problema no és tan sols la visibilitat, encara que les llums de seguretat són efectives per capturar l’atenció del conductor. Tot i que aquestes llums són obligades en l’estructura de la bicicleta, destaquen sols una porció del total de la bicicleta. Els carrils bici han provat ser un mètode efectiu de protecció dels ciclistes, front a les congestionades carreteres. La clau és que els carrils defineixen el límit més enllà de l’extensió de la bicicleta, proveïnt d’un marge de seguretat entre cotxe i bici. Però sols una petita fracció de carrers han dedicat espai als carrils, i per l’elevat cost, no s’espera trobar-los ni a tot arreu ni prompte. En lloc d’adaptar les bicis als carrils establerts, el carril podria adaptar-se a les bicis. És la idea rere ‘LightLane’. El nostre sistema projecta un carril bici virtual definit en el paviment, utilitzant un làser, proporcionant al conductor un límit a evitar. Amb un marge més ampli de seguretat, els ciclistes podran recuperar la seua confiança per a muntar en la nit, fent de la bicicleta una alternativa de desplaçaments més viable”⁷¹.

⁷¹ “Final Concept”. <http://www.lightlanebike.com/FinalConcept.jpg> (consulta: 1.4.2015)

De manera similar (llums), el 21 de novembre de 2010, el col·lectiu madrileny *Luzinterruptus* decideix instal·lar diferents carrils per a bici en la capital. Manifesten, amb el projecte *Pedaleo Seguro* ('*Safe Pedalling*'), que en el centre de la ciutat cap possibilitat hi ha de circular amb seguretat; per aconseguir-ho, cal desplaçar-se a barris perifèrics, amb la qual cosa, montar en bici acaba sent una activitat de cap de setmana, més que una forma real de transport en la ciutat. Per portar-lo a terme, trien tres centrals carrers; esperen a que es buiden de cotxes i instal·len centenars de llums roges intermitents de bicicleta formant un carril central, que marquen amb la icona de carril bici. Aproximadament dedicaren 4 hores per al muntatge, amb altres 4 hores de permanència⁷².

Pedaleo Seguro (Safe Pedalling) Madrid, 2010

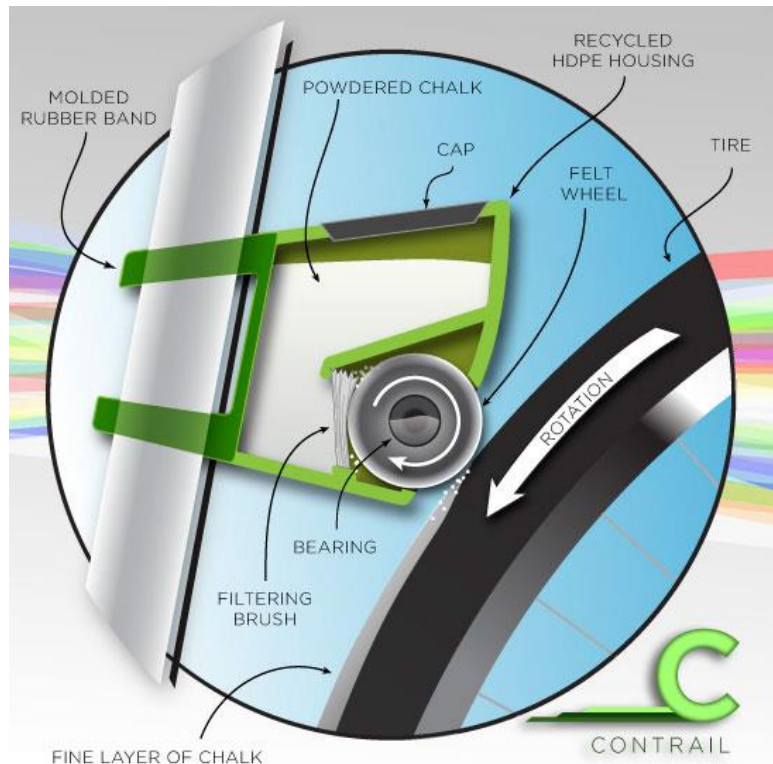

Altra proposta, *Contrail* ("Estela"), concepte desenvolupat per Pepin Gelardi (*Gelardi Studio*) es centra en la seguretat: mitjançant el dispositiu, els ciclistes tenen un camí més clar per a una conducció segura, fora del camí-trànsit de vehicles. Concretament, utilitza el mecanisme d'un senzill guix de marcatge, situat per sobre de la roda de la bicicleta. Genera un rastre en la superfície de la carretera, amb el rodatge d'una espècie de gran utensili de dibuix. Així, permet als ciclistes deixar una empremta física temporal que documenta la seva ruta. El dispositiu està dissenyat per cridar l'atenció sobre els camins recorreguts per les bicicletes, destacant tals rutes per a automobilistes i altres ciclistes. En haver varies bicicletes equipades amb el dispositiu, i seguint la mateixa ruta, l'efecte es multiplica, la línia esdevé més brillant, creant un registre visual dels **patrons** de trànsit, i permetent als conductors veure clarament un carril bici marcat, d'altra manera invisible⁷³.

72 <http://luzinterruptus1.blogspot.com.es/2010/11/pedaleo-seguro.html>; (consulta: 2.5.2015)
vegeu també: <http://vimeo.com/17321655>

73 "Contrail bicycle chalk drawing concept". *Doobybrain*. 25.2.2009.
<http://www.doobybrain.com/2009/02/25/contrail-bicycle-chalk-drawing-concept/> (consulta: 6.2.2014)

Contrail

Les reaccions als projectes d'aquest tipus són mixtes. D'una banda, el funcionariat governamental tendeix a centrar-se en qüestions de responsabilitat i en el cost derivat d'eliminar senyals no autoritzades o marques de carril. Per altra banda, les reaccions dels ciclistes són més positives: aproven les propostes a les deficiències actuals en la planificació de rutes ciclistes; altres es preocupen pels problemes de seguretat que comporten les marques de senyalització i carrils, dissenyats per aficionats⁷⁴.

⁷⁴ Prichard, Joseph. "How cyclists are taking it upon themselves to make streets safer for bikes". *Good*

Eco grafiti

El grafiti de molsa (*musgo*) i la jardineria de guerrilla són, sense dubte, possibles solucions per “colonitzar” i embellir espais abandonats en la ciutat. Anna Garforth, inspirada pels col·lectius de la *guerrilla gardening*, decidí explorar les possibilitats d’aquesta verda forma d’art, apegant poesia en les parets, usant materials biodegradables. La seva estratègia de tipografia amb molsa (*moss-typography*) és una síntesi amb ressonàncies de la pràctica d’art de carrer (*street art*); utilitza textos en molsa viva per explicar les seves preocupacions ambientals, proporcionant veu a allò ignorat. Els crits de la civilització, barrejats amb la persistència de la natura esdevenen una forma (convincent) de parlar sobre el fràgil estat d’allò que en mou i ens envolta. L’esperança és que la molsa cresca i colonitze; i pot ser siga així en la imaginació de les persones⁷⁵.

In this spore borne air. 2008. Anna Garforth.
Grafiti realitzat en un petit carrer prop de la *Stoke Newington Church Street (North London)*. Font: Matthew Knight

Magazine. Post: 20.5.2010. <http://magazine.good.is/articles/better-bikeways-guerrilla-improvements-and-diy-signage> (consulta: 6.2.2014)

75 Doan, Abigail. “Live Moss Street Poetry by Anna Garforth”. *Inhabitat*. Post: 5.1.2011. <http://inhabitat.com/live-moss-street-poetry-by-anna-garforth/> (consulta: 18.2.2014)

Spore (espora), detail

La publicitat domina el regne urbà, enguixat sobre cartelleres, edifici de parets, mobles del carrer, i cotxes. Cansat d'aquesta contaminació visual i mental - i indignat tan la major part de publicitat de carrer és il·legal - Jordan Seiler, fundador de *PublicAdCampaign*, va organitzar el *New York Street Advertising Takeover*. Després de tres mesos de preparació, durant un dia Seiler i el seu equip de 20 persones, intervenen amb precisió militar en uns centenars de posicions, on van emblanquinar 20,000 peus quadrats de publicitat il·legal. Més de cent artistes, activistes, i residents, llavors, van reclamar aquest espai alliberat amb els seus propis sentiments artístics o personals. Per tant, la ciutat va prendre mesures contra la publicitat il·legal més ofensiva. Seiler espera una ciutadania urbana que comparteix la conservació de l'entorn públic ⁷⁶.

[PublicAdcampaign] *New York Street Advertising Takeover*. New York, 2009.

76 Spontaneous Interventions. "NY Street Advertising Takeover".
<http://www.spontaneousinterventions.org/project/ny-street-advertising-takeover> (consulta: 6.5.2014)

Guerrilla Benching o chair bombing⁷⁷

Quan en San Francisco s'aprobà l'Ordenança *Sit-Lie*, en 2011, amb la prohibició d'asseure o tombar-se en les voreres, es cristal·litzà una postura que sembla haver-se adoptat en moltes ciutats en els últims anys: dissuadir els assentaments públics amb subtils mesures com l'eliminació de bancs o l'aplicació d'altre tipus de disseny urbà anti-vagància. *Chair-bombing* consisteix en col·locar seients "casolans" en espais públics, per tal de "*millorar la comoditat, l'activitat social i (el propi) sentit del lloc*", en paraules d'Aurash Khawarзад. Khawarзад és urbanista i líder de *DoTank*, activista de disseny col·lectiu, amb seu en Brooklyn. Dissenyà les cadires *Adirondack*, fetes de palets rebutjats o en desús⁷⁸. *Chairbombing* és una acció replicable arreu del món, per la ubiqüitat del material d'origen, mètode amb clar impacte sobre el medi natural.

Imatge: Aurash Khawarзад

En abril de 2011, abans de la una de la matinada, un grup d'activistes instal·là bancs en 10 llocs diferents al llarg de San Francisco, com a declaració política contra l'Ordenança. Un portaveu del grup assenyala que els bancs fets a mà es construïren amb palets trobats a un costat de la carretera. La instal·lació dels bancs DIY s'acompanyà d'un comunicat, en forma de notes apegades en els banc-bomba; citaven:

"Aquests bancs són més que llocs per asseure"

"Són una resistència visual a la privatització de l'espai públic"

⁷⁷ Vegéu Annex 2

⁷⁸ Spontaneous interventions: "Chair-bombing". <http://www.spontaneousinterventions.org/project/chair-bombing> (consulta: 6.2.2014)

Es passà a enumerar una serie de raons rere l'acció, començant amb:

“Nosaltres creiem que l'espai públic ha de ser para tothom, i ara mateix es retira dels qui més ho necessiten. La nostra presència en Sant Francisco ha fet de la nostra ciutat el paradís radical i creatiu que ha estat durant dècades. Aquells de nosaltres que tenen menys accés als espais privats (que segueixen sent més i més inassolibles) i les seves xarxes de seguretat (com els nostres serveis públics contractats) són destruïts de forma contínua”.

No fou la única declaració en contra de l'ordenança. El WRAP (*Western Regional Advocacy Project*), un grup de defensa dels sense-sostre publicà la crònica de la primera vegada que el Departament de Policia de San Francisco emeté una multa *sit-lie*, assenyalant: *“La Coalició de San Francisco de les Persones sense-sostre, que coordinà la campanya en contra de la llei, s'ha compromés a impugnar-la en els tribunals, amb l'ajuda de varies signatures d'abogats privats i públic interessat”*⁷⁹.

El *Chairbombing* ha estat replicat a diverses ciutats, com Filadèlfia, Dallas, i Mt. Reiner, MD. A més, *Chairbombing* ha estat reconegut en el *New York Times* com un mètode de Tàctica d'Urbanisme⁸⁰.

79 Bowe, Rebecca. “Activists respond to sit-lie with handmade benches”. *SFBG (San Francisco Bay Guardian)*. Post 4.11.2011 <http://www.sfbg.com/politics/2011/04/11/activists-respond-sit-lie-handmade-benches> (consulta: 6.2.2014)

80 DoTank: <http://dotankbrooklyn.org/22> (consulta: 1.5.2014)

Plantbombing

La pròxima evolució dels “filbombs” vénen de la mà de Heather Powazek Champ i Derek Powazek, “calcetera urbana” i “jardiner guerrilla”, amb seu en San Francisco. Es tracta de la plantació d'espècies de baix manteniment, dintre de butxaques de fil, bellament teixides a mà, arreu de la ciutat. Inspirats en el I.Y.B.D. (*International Yarn Bombing Day*), aquest matrimoni anomena al seu projecte “*Plantbombing*”, el qual combina la passió de H. pel *urban knitting* i l'habilitat de D. en jardineria. Utilitzant fil, una mica de terra i plantes resistents, el resultat és un treball artístic inductor de somriures. Derek aporta alguns consells per a la selecció de les espècies adequades, en la seva pàgina web *Plantgasm*⁸¹:

“...el truc consisteix en plantar espècies que són suficientment resistents per a prosperar en l'abandonament. L'Echeveria i l'Aeonium són dos plantes idònies que gairebé necessiten supervisió. El fil acrílic ha de recollir l'aigua de la pluja (i/o de la boira-reixiu), i com que hi ha poca terra en els coxies, no cal preocupar-se per la putrefacció. Estes plantes en concret estan preparades per a créixer en recipients poc profunds i són apropiades per a llargs períodes de sequera”.

Així doncs, aquestes petites belleses vegetals embolicades en fil garantitzen alleugerar qualsevol paisatge urbà monòton.

81 Plantbombing. *Plantgasm*. Post: 19.8.2011. <http://plantgasm.com/archives/4753> (consulta: 6.2.2014)

4.3.3 Iniciatives d'Innovació Ciutadana

Antonella Broglia, experta en Innovació, ens parla generalment d'iniciatives ciutadanes en qualsevol racó del món. Aquest cop es centra en algunes sorgides en Espanya, en aquest cas per aprofitar millor els espais públics.

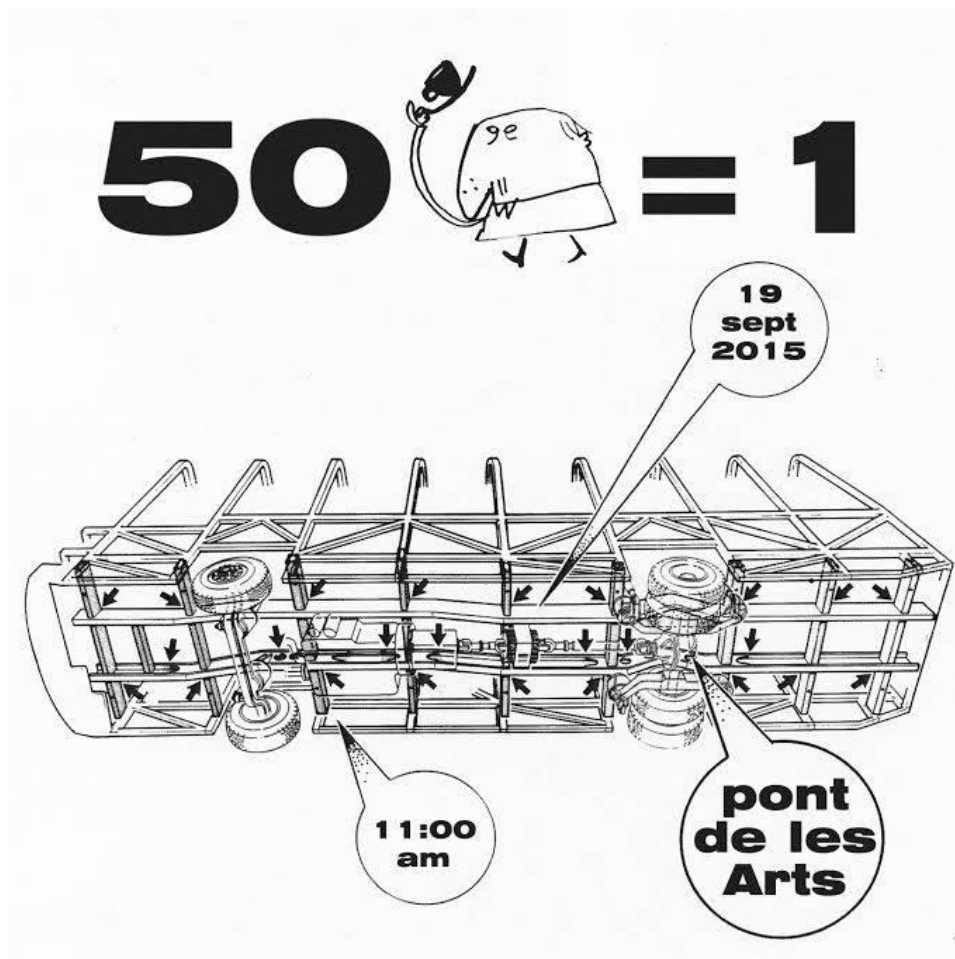
En Madrid, en el Barri de La Latina hi ha una plaça, coneguda com "El Campo de Cebada", i famosa en tot el món. Hi havia un poliesportiu, que anava a ser derribat per construir-ne un nou. Amb la interferència de la crisi, el projecte queda paralitzat, amb una plaça de formigó buida. El veïnat de la plaça reclama l'espai per a les seves pròpies activitats. Es torna un laboratori d'innovació ciutadana extraordinària: La plaça està infraestructurada, permetent la realització d'activitats variadíssimes: Universitat d'Estiu, cinema, teatre, hort urbà,...És l'expressió de l'urbanisme *hand-made*: el veïnat construeix tot allò que necessita, en laboratoris; el sistema de gestió és assembleari, obert, on participen totes les forces en camp. Ha guanyat diversos Premis Internacionals d'Arquitectura i Innovació; l'han visitat artistes urbans del món sencer per celebrar l'espai i fer les seves aportacions pintades. És, doncs, un gran i reconegut exemple d'utilització innovadora de l'espai públic per part de la ciutadania.

En Sevilla, el col·lectiu "Redetejas" utilitza els terrats dels edificis privats com a espais de cultura. Per una banda, hi ha un coneixement bàsic de fons sobre com gestionar l'espai per a tal propòsit, sobre aspectes legals i constructius; és un coneixement de codi obert que tothom pot utilitzar. Per altra banda, es realitzen encontres, en Sevilla i altres ciutats, on la ciutadania programa els esdeveniments per als terrats. S'accedeix a la cultura organitzada entre ciutadan/es.

En València, la iniciativa "Desayuno con Viandantes". Nasqué d'una iniciativa que es feia en Madrid, en la Plaza de la Luna, on el veïnat anava a desdijunar. S'ha exportat a Viena, a Valladolid, i altres ciutats. La idea és: hi ha zones de la ciutat que necessiten ser compartides i viscudes pels ciutadans, o perquè hi ha problemes que visibilitzar, o perquè hi ha esdeveniments que celebrar, o entorns que conèixer. Es fa un acte polític: la ciutadania desdijuna ahí; la organització s'encarrega de la infraestructura bàsica, i el veïnat interessat acudeix amb cadira, i allò que vol compartir, el dia citat (un cop al mes), en l'espai elegit. A sovint els encontres s'acompanyen de música, teatre, o esports. Es tracta de compartir de manera diferent un espai públic, on hi ha coses a dir i que intercanviar. És una forma de viure la ciutat suggerida, no imposada. Convivència i diversió a la par, amb la recuperació de l'essència de "l'àgora".

Concretem. Des del 20 de novembre de 2008, el col·lectiu *Desayuno con Viandantes* ha organitzat, en la ciutat de València, 45 desdijunis en espais públics (carrer, plaça, rotonda, passeig, pont, refugi, metre, mitjana, solar, descampat, nau, jardí, passatge, mercat, etc) evidenciant efímerament que la ciutat es construeix usant-la, i que l'urbà no està constituït pels edificis o les infraestructures, sinó per les persones.

Un dissabte al matí, de cada mes, hom es dedica a cuinar allò que vol compartir, i deixa la seua rutina familiar per a acostar-se amb un inaudit entusiasme a un espai citat en el qual normalment no es sols “estar”, per viure'l amb gent de totes les edats. La suma complementària de cada persona, intel·ligent o no, comporta que “Desayuno con Viandantes” siga una experiència compartida (pública) que facilita un aprenentatge mutu i un intercanvi de coneixement a través dels afectes, el menjar, el polític, l'artístic, l'urbà i l'humà.

Cartell de difusió del 47é DcV (Desayuno con Viandantes), celebrat en el Pont de les Arts de València, dins de la programació de la Setmana Europea de la Mobilitat. Col·laboren amb l'EMT (Empresa Metropolitana de Transport), preparant sorpreses per a l'esdeveniment. Font: FB «Desayuno con Viandantes». 13.9.2015.

Vista aèria del 47é disdijuni (19.9.2015) celebrat en el Pont de les Arts de València⁸².
Foto: Rafa Fierres/EMTValencia. Font: FB "Desayuno con Viandantes"

82 Vegeu: "Desayuno con Viandantes. Pont de les Arts. València". *Youtube*. 19.9.2015.
https://www.youtube.com/watch?v=kteuv9_WrXM (consulta: 6.2.2014)

En la ciudad de Madrid, un grupo de personas decide intervenir los recorreguts quotidians, concretament les zones marcades amb passos per a vianants, amb versos estarcits sobre el sòl de la calçada, sortint al pas d'aquell/es qui s'hi encreuen, fent un guiny i un homenatge, tant a aquell/es autor/es que van elaborar els encertats enunciats, com al propi àmbit públic, i a les persones en el seu conjunt.

col·lectiu: "Boa Mistura"

projecte:

Madrid, te comería a versos

2014

40°40'70.77"N -3°71'15.76"W

foto: Jesús Hernando

font: Boa Mistura

40°43'23.46"N -3°70'36.68"W

imatge: Boa Mistura

40°42'84.59"N -3°70'20.80"W
imatge: Boa Mistura

40°42'71.20"N -3°69'85.61"W
imatge: Boa Mistura

40°42'70.85"N -3°71'36.46"W
imatge: Boa Mistura

Barcelona

"El mar és la meva terra". vers de Montse Aroca. 41°38'13.17"N 2°16'23.51"W
imatge: Boa Mistura

data: octubre 2014

materials/tècniques: estarcits amb plantilles

ubicació: emplaçaments varis, en Madrid i Barcelona.

enfocament (*focus): embelliment;

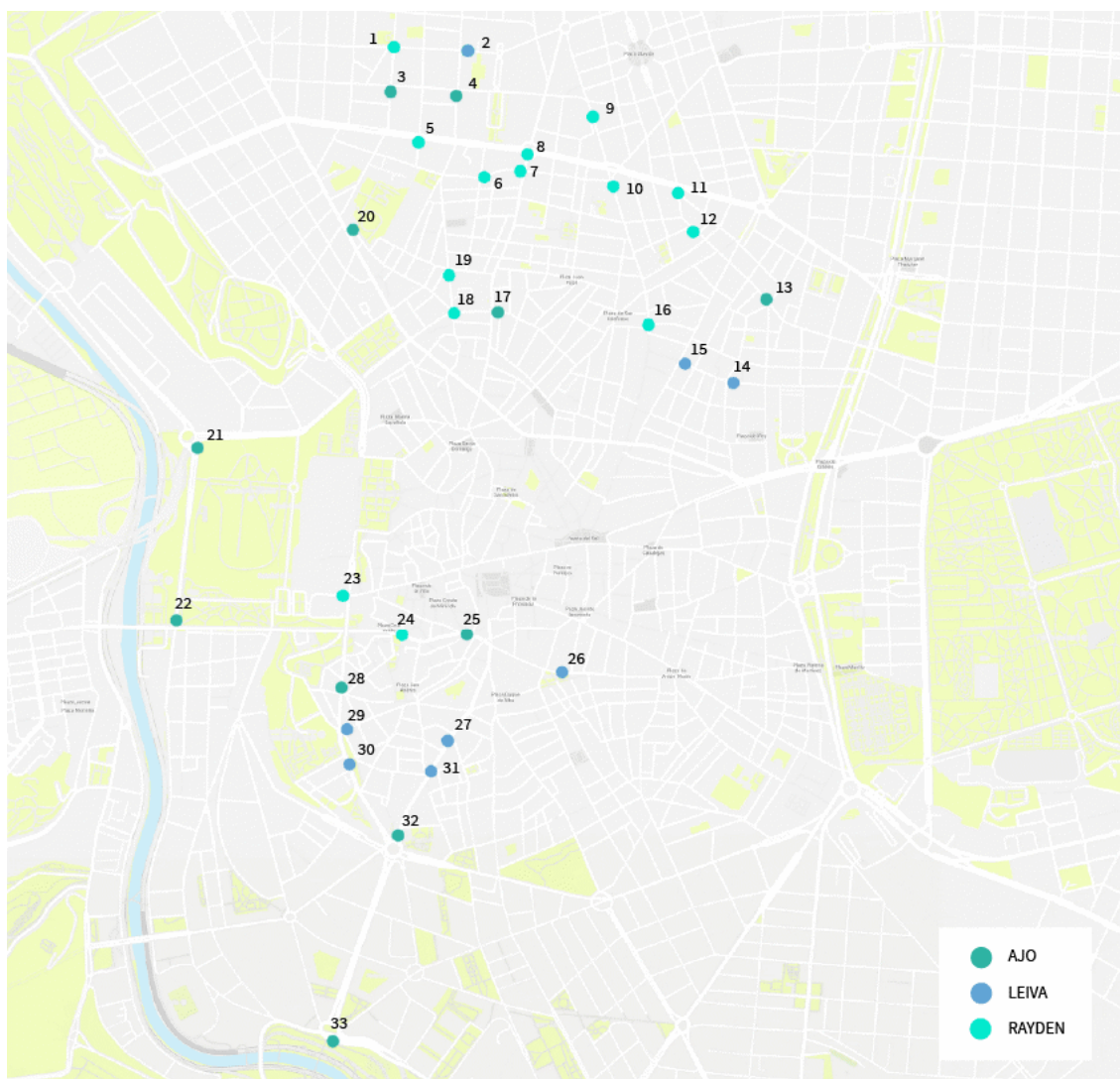
objectiu (*target): **fer més humana la ciutat**

descripció: El col·lectiu "Boa Mistura" porta a terme el projecte "Madrid, te comería a versos", al llarg del mes d'octubre de 2014. Defineixen l'acció com "*un acte d'amor d'artistes i poetes pel nostre estimat Madrid*". Es tracta d'un projecte realitzat sense ànim de lucre, i al marge d'institucions i empreses, simplement "*han regalat els seus talent, treball i esforç de forma sincera i altruïsta per fer una mica més humana aquesta ciutat*", segons comenten en la seva web.

Un total de **22 versos** van ser disseminats pel sòl en el centre de Madrid, d'una manera similar a les frases en lletres daurades que es troben en el Barrio de las Letras. "*No hay imposibles, sólo improbables*", o "*Que la línea que más cuides sea la de tu sonrisa*" són algunes de les frases amb què van intervindre.

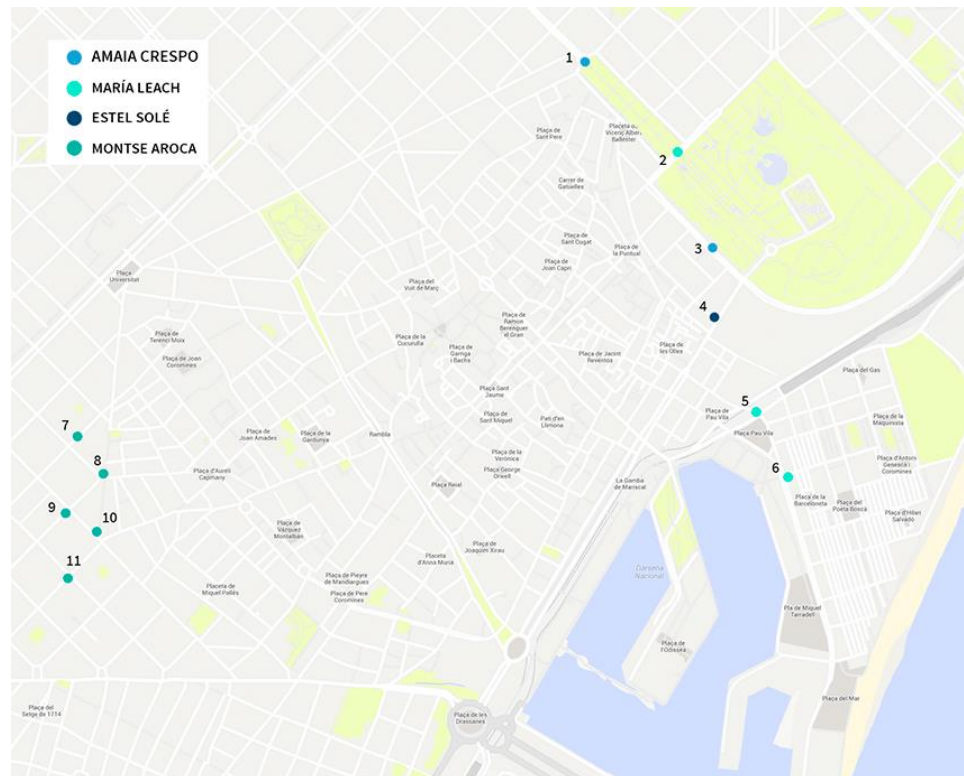
També intervenen en la ciutat de Barcelona, amb **11 versos**.

En la web de Boa Mistura faciliten un mapa amb totes elles, i a més, aporten la fitxa tècnica de totes i cadascuna de les frases/versos.

1	ME SENTÍ ASTRONAUTA
PERDIDO EN TUS LUNARES	12	QUE LA LÍNEA QUE MÁS CUIDES
SEA LA DE TU SONRISA	23	ESTÁS EN MI LISTA
DE SUEÑOS CUMPLIDOS
2	TÚ, LA LONGITUD
DE MI DEBILIDAD	13	VIYEN POR ENCIMA
DE NUESTRAS PASIVIDADES	24	A VECES REÍRSE
ES LO MÁS SERIO
3	ME QUITAS UN BESO DE ENCIMA	14	TODOS TUS PASOS
SON MIS ALAS	25	DEJARTE HELADO
PARA DESPUÉS PODER LAMERTE
4	ESTOY SUPERADA
PERO CON H INTERCALADA	15	LA SILUETA DEL PECADO
DISEÑADA PARA MÍ	26	VUELAN PALABRAS LENTAS,
HACEN MANITAS BAJO LA CIUDAD
5	TE HARÉ EL HUMOR
HASTA LLEGAR AL ORGASMO	16	LO MEJOR NO HA PASADO NI ESTÁ POR VENIR,
ESTÁ PASANDO	27	MAGIA EN LAS PISADAS...
6	NO HAY MEJOR SKYLINE
QUE VERTE TUMBADA	17	CERRAR LOS OJOS
Y DEJARSE LLOVER	28	DESORDENANDO LA FELICIDAD
ME ENCONTRÉ CON LA VIDA
7	TE COMERÍA A VERSOS	18	MÍ MÁS SENTIDO BÉSAME	29	VOLAREMOS SIN MOVERNOS
8	NO HAY MEJORES BRINDIS
QUE LOS QUE HACEN TUS PESTAÑAS	19	PERDONA RÁPIDO
AGRADECE LENTO	30	SI EL MUNDO ESTÁ DEL REVÉS
HABRÁ QUE BUSCAR CORDURA
9	DUERME MENOS
Y SUEÑA MÁS	20	ESTO SUPERA LA FICCIÓN
DEBE SER LA REALIDAD	31	MI ALMA LA TRIPULA EL VIENTO
DE TU RESPIRACIÓN
10	NO HAY IMPOSIBLES
SÓLO IMPROBABLES	21	ADOPTARÍA TUS NOCHES
TE SUMARÍA A MIS BESOS	32	EL DÍA MENOS PENSADO
TE ENCUENTRAN COSIDO A BESOS
11	FUIMOS A HACER EL AMOR
Y PARECE QUE VOLVIMOS DE LA GUERRA	22	SI TE HE VISTO NO ME ACUERDO
Y SI TE DESVISTO TAMPOCO	33	HABITABAS MI PIEL
Y ME LLAMABAS CASA

mapa ubicació intervencions, en Madrid.
imatge: Boa Mistura

1	L' IMPERATIU ÉS L' ÚNIC TEMPS
QUE NO HO CURA TOT	5	QUIERO SABER
A QUÉ SABES	9	LA GRAVATAT DE LA LLEI
ÉS QUAN NO T' ATRAU CAP A MI
2	POESIA ÉS EXTRAER
DE CADA LÁGRIMA LA LETRA G	6	TOT EL QUE POT PASSAR
ES QUE POT PASSAR DE TOT	10	RECORDEM ELS PETONS
QUE ENS VAN FER OBLIDAR-NOS DE TOT
3	EL FILÒLEG LI REGALA UNA Ç I LI CÁNVIA
DOLOR PER DOLÇOR	7	EL MAR ÉS LA MEYA TERRA	11	NO HI HA MAR
QUE PER BÉ NO VINGUI
4	M' ENGOLEIX L' ANHEL
DE RESIDIR EN EL TEU AMOR	8	CURA'M LA MONOTONIA
EMPITJORA EL MEU INSOMNI		

mapa ubicació intervencions, en Barcelona.
imatge: Boa Mistura

url/publicació: enllaç de la notícia:
 “Madrid, te comería a versos: las frases que han aparecido en la ciudad”. *Diario del Viajero*. Post: 23.10.2014.
http://www.diariodelviajero.com//espana/madrid-te-comeria-a-versos-las-frases-que-han-aparecido-en-la-ciudad?utm_source=NEWSLETTER&utm_medium=DAILYNEWSLETTER&utm_content=POST&utm_campaign=24_Oct_2014+Diario+del+Viajero&utm_term=CLICK+ON+TITLE (consulta: 23.10.2014)

enllaç del projecte: <http://www.boamistura.com/madrid-te-comeria-a-versos.html>
 (consulta: 23.10.2014)

enllaç del vídeo: “Madrid, te comería a versos”. *Vimeo*:
<https://vimeo.com/109583261> (consulta: 23.10.2014)

Les iniciatives són milers, i cada cop més: Per això, un col·lectiu d'agents de diverses branques del coneixement ha creat una base de dades, VIC83, que recull les iniciatives ciutadanes, de tot tipus, que s'estan donant en l'espai públic. Es complementa amb un mapa interactiu, de totes les activitats, de manera que les pròpies iniciatives poden consultar altres iniciatives pròximes, i compartir recursos. Les comunitats aprenen. Les propostes s'expandeixen i s'adapten en altres ciutats. Totes les iniciatives ciutadanes no sols estan, sinó que es coneixen entre sí.

Paral·lelament, en el context nord-americà, sorgeix altra iniciativa, de la mà d'Ed Woodham: l'AIOP (*Art in Odd Places*)⁸⁴. És un projecte auto-sostenible i col·laboratiu, que té com a objectiu ampliar les convencions de la comunicació en l'àmbit públic. Actiu en la ciutat de NYC, des de 2005, treballa per localitzar les fissures en les polítiques de l'espai públic, intervenint després en tal espai amb intervencions visuals i arts escèniques durant un mes cada any. Per a AiOP, l'espai públic és l'espai social, i l'epicentre per a diverses interaccions socials i lliure intercanvi d'idees; i les obres d'art es poden integrar de forma activa en els intercanvis que tenen lloc en aquest regne per inspirar la imaginació popular ⁸⁵.

Knifitti. 14th Street from Avenue C to the Hudson River. 7.2012. Font: artinoddplaces.org

83 VIC, Vivero de Iniciativas Ciudadanas: <http://viveroiniciativasciudadanas.net/> (consulta: 6.2.2014)

84 <http://recall.artinoddplaces.org/> ; <https://www.facebook.com/Art-in-Odd-Places-32205827702/> (consulta: 6.2.2014)

85 Spontaneous Interventions. "Art in Odd Places". <http://www.spontaneousinterventions.org/project/art-in-odd-places?list=project> (consulta: 6.2.2014)

“En aquest món de tecnologia, desenvolupament excessiu, menys arbres i més asfalt(...) el craftivisme empodera per ser capaç d'embellir el propi entorn (...) inspira per fer quelcom més enllà del funcional”.

Magda Sayeg

L'esforç en col·lectivitat

Obrim aquest apartat destacant projectes impactants, per la seva ambició: aquells que s'han marcat el propòsit de batre algun rècord, i tenen entrada en el **GWR** (*Guinness World Record*)⁸⁶. Les seves línies d'intensificació van orientades cap a la consecució d'un objectiu concret, amb un esforç col·lectiu, exemplificant que el treball en equip pot donar resultats impressionants. Certament, el potencial activista en ells s'engloba dins de la reivindicació del teixir en àmbits públics, i en col·laboració. Alguns altres, aprofiten la fita i l'esforç, per donar les peces teixides a la causa. Els esmentem de més antic a més actual (A/M/D), i d'acord amb les dades que hem pogut recopilar; recomanem consultar les fitxes (annex), on es fa una descripció detallada dels mateixos.

- 2010.6.5: **426 persones croxeten juntes en el mateix lloc:**
 Stitch 'N' Pitch organitzat per la TNNA, en la *Citi Field stadium* (NYC, EUA)
- 2011.10.1: **7800 mantes de peces a croxé;** 152000 *granny squares*
 donats, cobreixen graons de la Catedral de Helsinki (Finlàndia)
- 2014.9.20: **476 metres quadrats de manta feta amb patchwork:**
 campanya sobrevivents Ishinomaki; donants + 80 cosidor/es (Japó)
- 2014.9.28: **1 kilòmetre de cadena teixida** (continua): projecte “*Craft Club Linking Up*”
 (presentació) Westpoint Centre, Exeter (Regne Unit)
- 2015.6.20: **3080,7 metres quadrats de manta:** “*La Coperta piu' Grande del Mondo*”
 més de 700 aficionat/des; Trieste (Itàlia)

86 *Guinness World Records*:
web oficial (castellà):<http://www.guinnessworldrecords.es/> (consulta: 6.5.2015)
FB: <https://www.facebook.com/GuinnessWorldRecords> (consulta: 1.5.2015)

GWR, Guinness World Record: "Most people crocheting simultaneously" (426)

organitza: "The National Needlearts Association" (TNNA)

dates: dissabte, 5.6.2010

ubicació: Citi Field. NYC.EUA

descripció: 426 persones croxetant simultàniament, en un *Stitch 'N' Pitch* organitzat per la TNNA, en la *Citi Field stadium* (NYC, EUA), un dissabte 5 de juny de 2010. El fil per a la temptativa el van donar *Lion Brand* i *Tahki Stacy Charles*, i les agulles de ganxet foren donades per *Lion Brand* i *Coats and Clark*. *Citi Field* és la ubicació dels *NYC Mets*. Els i les participants van seure en forma de quadrícula, per facilitar el compte; hom va teixir durant 15 minuts. *Stitch 'N' Pitch* és un programa de participació comunitària (*outreach programme*), i van treballar en associació amb l'organització *New York Mets* per a aquest esdeveniment, el qual va tenir lloc abans del "*Mets 4th Annual Stitch 'N' Pitch*" [1].

Molt/es del/les teixidor/es van treballar en petites peces amb fil blau i/o taronja, molt apropiat per ser els colors corporatius dels *Mets*.

Per a aquest esdeveniment en concret, Lily Chin, co-presidenta de la TNNA, va lluir un uniforme fet a mà dels *Mets*, teixit per ella mateixa, i completat amb gorra i calces, també fets amb fil: "és una mica boig (...) però molt divertit(...) i molt calent". La TNNA celebra "*Stitch 'N' Pitch*" en estadis de tot el país: "Vaig pensar que açò era un gran esforç en equip (...) perquè el bàisbol és un esport d'equip".

Urmie Seenarine, de 50 anys i dissenyadora de bodes en Richmond Hill, Queens, expressava: "És relaxant vore el partit i croxetar; és una mena de teràpia per a nosaltres" [2].

obra:

Stitch 'N' Pitch

5 de juny de 2010

[2]

[3] aquesta petita bossa, amb fils i ganxets, va ser donada a cada participant. A més, va ser el "Sports Bag Day" en Citi Field, amb la qual cosa, hom qui va entrar en l'estadi va rebre una bossa d'esport.

- url/publicació: [1] Guinness World Records. "Crocheting".
<http://www.guinnessworldrecords.es/world-records/most-people-crocheting-simultaneously> (consulta: 16.5.2015)
- [2] Pearson, Erica. "Over 400 Mets fans set Guinness World Record for most people crocheting in the same place". *Daily News*. 5.6.2010.
<http://www.nydailynews.com/new-york/400-mets-fans-set-guinness-world-record-people-crocheting-place-article-1.179256> (consulta: 16.5.2015)
- [3] Madelyn. "NY Mets Stitch N Pitch Day". *Hooks, Sticks & Wheels*. 6.6.2010.
<http://hookssticksandwheels.blogspot.com.es/2010/06/ny-mets-stitch-n-pitch-day.html> (consulta: 16.5.2015)

col·lectiu: Associació Martha, Associació de Mestres Tèxtils, i Novita Patchwork

obra:

Helsinki Cathedral

2011

imatge: Markku Ulander

imatge: Markku Ulander

data: 1 octubre 2011

materials/tècniques: 152000 peces a croxé, cosides juntes

ubicació: Helsinki, Finlàndia

enfocament (*focus): donacions per als/les refugiat/des

objectiu (*target): reunir mil mantes, per a posterior donació a *The Federation of Mother and Child Homes and Shelters*;
establir un nou rècord (Guinness World Record): el cobertor croxetat a patchwork més gran del món

pressupost: donació

financia: "Martha Organization", "Textile Teacher's Association", i "Novita Company"

dedicació/execució: 9 mesos, campanya des de gener de 2011 (*)

descripció: Les escales de la catedral de Helsinki es cobriren amb una manta gegant i acolorida, el dissabte 1 d'octubre de 2011. Reberen més peces de les esperades, la quantitat equivalent per cobrir vuit vegades les escales (1); finalment, amb un total de 152000 *granny squares*, es cosiren juntes 7800 mantes, cobrint 35 x 60 metres. Va ser proposat per al *Guinness Book of Records* com a record mundial per a la manta més gran teixida fins al moment. El treball va ser teixit per voluntari/es, i el projecte en la seva totalitat va ser organitzat per la "Martha Organization", "Textile Teacher's Association", i "Novita Company". Després de la temptativa mundial, totes les mantes van ser donades a la caritat, concretament a *The Federation of Mother and Child Homes and Shelters* (2).

Sense dubte, un esforç impressionant, per a una causa social.

url/publicació: 1. "Martat yrittivät ennätystä: Helsinki muuttui kirjavaksi". *Iltta Sanomat.fi*. <http://www.iltasanomat.fi/kotimaa/art-1288417837718.html> Post: 1.10.2011 (consulta:11.7.2014)
2. Haveri, Minna. *Urban Knitting. The soft side of Street Art*. Aalto University, Helsinki. 2012 (?)

(*) Jonnahietala. "Crocheting: the largest blanket in the world". *Deko*. Post: 4.10.2011. <http://dekolehti.fi/crocheting-the-largest-blanket-in-the-world/> (consulta: 16.5.2015)

nom projecte: **The Biggest Blanket**
(caritat/donació)

_creador(e)s: Bernd Kestler

dates: 20.9.2014

ubicació: Ishinomaki, Miyagi Prefecture. Japó

enfocament (*focus): supervivents del tsunami 2011

objectiu (*target): cosir la manta més gran del món;
dividir-la per donar-la als i les supervivents

pressupost: donació

materials: quadrats de punt teixit de 20 cm quadrats

tècniques: croxé i *patchwork*; costura

dedicació-execució: campanya des d'abril de 2012

obra:

World Largest Patchwork Blanket

2014

La manta de *patchwork* confeccionada amb quadrats de punt donats, sembla haver establert un nou rècord mundial. És el treball conjunt d'un resident alemany en Yokohama, un equip de 80 persones (sobrevivents del desastre en Ishinomaki) qui cusen les peces, i nombrosos donants.

font: *The Japan Times*

descripció: Una **manta de patchwork**, feta de quadrats de punt donats, estableix un nou rècord mundial.

En abril de 2012, Bernd Kestler, un resident alemany que viu a Yokohama, llançà una campanya en línia, en què sol·licità als teixidor/es d'arreu del món a enviar una peça quadrada, teixida en punt, de 20 cm quadrats. Després s'uniren algun/es supervivents del terratrèmol i del tsunami del 2011 per cosir les peces juntes. En total, l'equip va rebre més d'11000 peces, cosides entre 80 membres, en un gimnàs en Ishinomaki (una de les ciutats més devastades pel desastre).

"M'absorbí la costura i açò alleugerí el meu cor".

(Kaoru Abe, 69 anys; viu en allotjament temporal en Ishinomaki)

El treball, finalitzat el dissabte 20 de setembre de 2014, es dividí en 225 mantes de tamany regular, distribuïdes a les persones afectades per la triple catàstrofe. Amb un total de 476 metres quadrats, la manta és més gran que l'anteriorment reconeguda pel *Guinness World Records*, amb 306 metres quadrats. Kestler busca el reconeixement del rècord mundial per la gesta (*hazaña) del seu equip.

url/publicació: Kyodo. "Tsunami survivors make giant blanket from knitters' donated squares".
The Japan Times. Post: 24.9.2014
http://www.japantimes.co.jp/news/2014/09/24/national/tsunami-survivors-make-giant-blanket-from-knitters-donated-squares/#.VCxBOSI_txE (consulta: 1.10.2014)

Craft Club Linking Up: projecte comú que bat rècords mundials:
per a la cadena teixida més llarga del món

Del 25 al 28 de setembre de 2014, teixidor/es d'arreu del Regne Unit revelen el seu dur treball i esforç amb **un kilòmetre d'eslabons teixits** en *Stitch, Sew & Hobbycrafts*, al *Westpoint Centre*, Exeter. Baten el rècord mundial de la cadena teixida més llarga, amb grans boles d'eslabons teixits.

Entusiastes teixidor/es de totes les edats s'han ocupat de teixir i afegir baules (*eslabones) a la cadena, que començà en la *WI National Conference*, en el *Royal Albert Hall*, en maig de 2012: es proposen superar el rècord Guinness, "el nombre més gran de persones teixint juntes en un mateix lloc", amb 3083 persones qui teixiren durant 15 minuts. Seguint aquest record, *Craft Club* i *UKHKA* decideixen anar més enllà, i encara animen a les persones a teixir un eslabó per a la creixent cadena (2).

El desafiament va ser emprès per fer públic i promoure el projecte del *Craft Club* al/les seu/es membres. Durant el desafiament, els Membres van teixir baules, i encara estan sent cosits junts per formar una cadena llarga. La cadena va estar en el stand "*Linking Up*" de la mostra *ICHF* des de febrer de 2013.

Els Visitants han estat afegint a la cadena i s'espera aconseguir un nou rècord mundial amb "the world's longest knitted chain" (la cadena teixida més llarga del món) (4).

"He tingut un dia fabulós i he trobat a algunes persones sorprenents! Jo realment vaig gaudir passant les meves habilitats a una altra gent i ara m'han inspirat per reprendre els meus tallers de punt de ganxo i, espero, establir el meu propi 'Craft Club' per a nens a la meua àrea local"

(Sarah, voluntària de "Linking Up") (4).

"El mesurament va ocórrer el dijous (en el "Knitting & Stitching Xou 2013" en Alexandra Palace), quan van obrir; la cadena va mesurar 1 quilòmetre excepte 8 metres - cap al final del dia nosaltres teníem altres 12 metres i el divendres 14m més. Un altre 14m el dissabte i una senyora va contribuir un enorme 15m a més de totes les contribucions individuals rebudes durant el dia. Estem de camí per aconseguir una milla!"

(Chris Kingdom - UK Hand Knitting Association) (4).

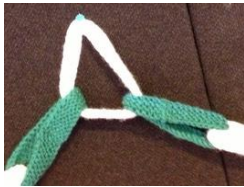
"Fou fantàstic vore els eslabons estenent-se al llarg d'una cadena de kilòmetre de llargària (...) la cadena, al llarg del corredor de l'exposició, cridava moltíssim l'atenció dels visitants"

(Christine Kingdom, d'UKHKA) (1).

De principiants a experts, benvinguts per afegir peces o unir-se a l'equip per a qualsevol de les mostres venideres. En la cadena intervenen: *Creative Stitches & Hobbycrafts* en Glasgow, 6-9 Març 2014; completa *Sewing for Pleasure and Fashion Embroidery & Stitch* en les mostres del NEC, Birmingham, del 20-23 Març 2014. I per últim, *ExCel London*, 3-5 Abril 2014, l'últim espai, on els teixidor(e)s s'uneixen en el "Craft Club Linking Up", sent part del projecte comú de la més llarga cadena teixida en el món (1).

(3) font: *Make It Coats*

(2)

(4) imatge: © UKHKA

url/publicació: <http://www.ukhandknitting.com/> (consulta: 1.10.2014)

(1) "World Record attempt at Stitch, Sew & Hobbycrafts, Exeter". *UKHKA*. "Press":

http://www.ukhandknitting.com/press_releases_detail.php#Record

projecte citat en:

Bronaghkits. "Break a World Record on knitting in Public Day". *UKHandKnitting*. 5.6.2015.

<https://ukhandknitting.wordpress.com/tag/world-record/>

(2) Boyd, Julie. "The world's longest knitted chain". *JulieBoyd* (blog). 2013.

<http://www.julieboyd.co.uk/designer-maker/archive-designer-maker-blog/2013-archive-designer-maker/the-worlds-longest-knitted.html>

(3) Clarke, Becky. "Linking Up with Craft Club". *MakeItCoats*.

<http://www.makeitcoats.com/en-gb/discover/articles/craft-club-knitting>.

(4) Works, Jude. "Linking Up". *judeworks.com*

http://www.judeworks.com/assets/judeworks_nattedwomensinstitute%E2%80%93event.pdf

també en:

<https://www.thewi.org.uk/what-we-do/craft/shows,-events-and-exhibitions>

"Linking Up with Craft Club". *CraftClub*.

<http://www.craftclub.org.uk/download>

(instruccions, descarregables, per col·laborar amb eslabons en el projecte)

Nota: Totes les URL consultades són a data: 1.10.2014

4.4 URLgrafia

Alter, Lloyd. "Batman in the Bike Lanes: Guerilla Bike Activists Fight Back". *Treehugger*. Post: 12.3.2010. <http://www.treehugger.com/bikes/batman-in-the-bike-lanes-guerilla-bike-activists-fight-back.html>

Andrew, X. "Introduction to Activism". *Permanent Culture Now*. <http://www.permanentculturenow.com/what-is-activism/>

Arrabalí, David. "El punto subversivo como activismo optimista". *El Tribuno del Pueblo*. Post: 7.1.2012. <http://arrabali.blogspot.com.es/2012/01/el-punto-subversivo-como-activismo.html>

Bowe, Rebecca. "Activists respond to sit-lie with handmade benches". *SFBG (San Francisco Bay Guardian)*. Post 4.11.2011. <http://www.sfbg.com/politics/2011/04/11/activists-respond-sit-lie-handmade-benches>

Cruz, John. "Guerrilla Urbanism". *Urbanist Dispatch*. 26.9.2013. <http://www.urbanistdispatch.com/1462/guerrilla-urbanism-parking-day/>

Dawkins, Nicole. "Making" a political statement: what is craftivism anyway?". *Craft Theory. Toronto Craft Alert*. Post: 25.6.2009. (ú.consulta: no disponible)

DeFranza, David. "Cyclists Take DIY Signage and Guerrilla Bike Lanes for a Spin in LA". *Treehugger*. Post: 14.5.2010. <http://www.treehugger.com/bikes/cyclists-take-diy-signage-and-guerrilla-bike-lanes-for-a-spin-in-la.html>

Doan, Abigail. "Live Moss Street Poetry by Anna Garforth". *Inhabitat*. Post: 5.1.2011. <http://inhabitat.com/live-moss-street-poetry-by-anna-garforth/> (consulta: 18.2.2014)

Fabricius, Karl. "The Greatest Works of Guerrilla Gardening". *Scribol*. Post: 22.3.2010. <http://scribol.com/environment/the-greatest-works-of-guerrilla-gardening/6>

[Farm Garden] "Guerrilla Gardening". *Federation of Farms and Community Gardens*. <https://www.farmgarden.org.uk/guerrilla-gardening>

Fossatti, Mariana. "El arte de hackear la Ciudad". *Articaonline*. Post: 12.11.2011. <http://www.articaonline.com/2011/11/el-arte-de-hackear-la-ciudad/>

González de Uriarte, Natalia. "Cruzada solidaria de las guerrilleras del ganchillo". *El Diario Norte*. 22.12.2013. http://www.eldiario.es/norte/euskadi/alava/Guerrilleras-ganchillo_0_208929553.html (consulta: 23.12.2013).

Goundry, Nick. "m ss ng p eces creates Urban-Knitter showcase in Santiago filming for 7Up Free". *The Location Guide*. Post: 28.11.2014. <http://www.thelocationguide.com/blog/2014/11/ng-commercial-mssngpeces-creates-urban-knitter-showcase-in-santiago-filming-for-7up-free/>

Hou, Jeffrey (ed.). *Insurgent Public Space: Guerrilla Urbanism and the Remaking of Contemporary Cities*. Routledge, London. 2010. [disponible en *Scribd.com*] <http://es.scribd.com/doc/236781248/Insurgent-Public-Space-Guerrilla-Urbanism-and-the-Remaking-of-Contemporary-Cities-Jeffrey-Hou-Edt#scribd>

Jenkins, Casey. "I'm the 'vaginal knitting' performance artist-and I want to defend my work". *The Guardian*. Post: 17.12.2013.

<http://www.theguardian.com/commentisfree/2013/dec/17/vaginal-knitting-artist-defence>

Knitta. "Wrap a double bus: check". *Knitta.com*. 2.2.2015. <http://knitta.com/2015/02/02/wrap-a-double-decker-bus-check/>

Loveday Edward, Mary/ Ferris, Malcolm/ Bolton, Tim. *Crafts and Gender*. Crafts and Sustainability. Plymouth College of Art. http://crafts-and-sustainability.plymouthart.ac.uk/?page_id=278 (consulta: 7.9.2014).

Martin, Brian. *Activism, social and political*. Encyclopedia of Activism and Social Justice. Gary L. Anderson & Kathryn G. Herr (eds.). Thousand Oaks, CA: Sage, 2007. ps. 19-27. <http://www.bmartin.cc/pubs/07Anderson.html>

McGovern, Alyce. "Craft for good: why we all want to knit for penguins". *The Conversation*. Post: 18.3.2014. <https://theconversation.com/crafting-for-good-why-we-all-want-to-knit-for-penguins-24291> (consulta: 17.4.2014)

Palazuelos, Paloma. "Ladyfest crea el primer taller de Punto Subversivo". *AmecoPress*. Post: 23.10.2007. <http://www.amecopress.net/spip.php?article580>

Patel, Raj. "Saving the World with Che, Mao, and Carrots". *The Atlantic*. Post: 12.5.2010.

Pelta, Raquel/ Sastre, Javi. "Editorial #02: Activismo". *Monografica.org*. Post: 1.2012. <http://www.monografica.org/02/Editorial/2870>

Prichard, Joseph. "How cyclists are taking it upon themselves to make streets safer for bikes". *Good Magazine*. Post: 20.5.2010. <http://magazine.good.is/articles/better-bikeways-guerrilla-improvements-and-diy-signage>

Reynolds, Richard. "Pimp Your Pavement". *Guerrilla Gardening.org* <http://www.guerrillagardening.org/pimpyourpavement.html>

Roselló, Elisabeth. "De intervenciones artísticas en los espacios urbanos de la actualidad". *blogspot.com*. Post: 11.3.2014. <http://elisabetrosello.blogspot.com.es/2014/03/intervenciones-artisticas-creativas-espacios-publicos-urbanos.html>

Schlosser, Paulina. "Spinning a Yarn or Two: The Subversive Art of Crocheting". *Culture.pl*. Post: 31.7.2014. <http://culture.pl/en/article/spinning-a-yarn-or-two-the-subversive-art-of-crocheting> (consulta: 1.8.2014)

Sparkes, Mateo. "Guerrilla Bike Activists". *Treehugger*. Post: 18.6.2007. <http://www.treehugger.com/bikes/guerrilla-bike-activists.html>

Steph. "Yarn Bomb Bus: Knitted Double Decker Cruises Around London". *Web Urbanist*. Post: 5.12.2014 <http://weburbanist.com/2014/12/05/yarn-bomb-bus-knitted-double-decker-cruises-around-london/>

Wollan, Malia. "Graffiti's Cozy, Feminine Side". *The New York Times*. Style. 18.5.2011. paràgraf 4. http://www.nytimes.com/2011/05/19/fashion/creating-graffiti-with-yarn.html?_r=2& (consulta:18.3.2014)

Wunderweib. "Vaginales Stricken": Künstlerin Casey Jenkins setzt ein Zeichen". *Wunderweib.de*.
Post: 13.1.2015
<http://www.wunderweib.de/aktuelles/vaginales-stricken-kuenstlerin-casey-jenkins-setzt-ein-zeichen-a173513.html>

UKNews. "Knitters turn to graffiti artists with 'yarnbombing' ". *The Telegraph*.
<http://www.telegraph.co.uk/news/uknews/4305406/Knitters-turn-to-graffiti-artists-with-yarnbombing.html>

(Anònim) "Künstlerin strickt Schal mit Wolle aus Vagina". *Bild.de*
<http://www.bild.de/news/ausland/kunst/vagina-stricken-frau-39131850.bild.html>
(consulta: 16.1.2014)

(Anònim) "The Theory of feminist devolution". *The Sunshine Thiry Blog*. Post: 3.2.2015
<http://thesunshinethiryblog.com/2015/02/03/the-theory-of-feminist-devolution-bbc-edition/>

Web sites:

«Art in Odd Places»: <http://recall.artinoddplaces.org/> ; <https://www.facebook.com/Art-in-Odd-Places-32205827702/>

«Candy Chang»: <http://candychang.com/projects/>

«DooByBrain»: "Contrail bicycle chalk drawing concept". *Doobybrain*. 25.2.2009.
<http://www.doobybrain.com/2009/02/25/contrail-bicycle-chalk-drawing-concept/>

«DoTank»: <http://dotankbrooklyn.org/22>

«Guinness Word Records»: web oficial (castellà): <http://www.guinnessworldrecords.es/>

«Las Indias»: "Hackear". *El Correo de las Indias*. <http://lasindias.com/indianopedia/hackear>

«Penguin Foudation.org»:

"Knit Penguin Jumpers". <http://www.penguinfoundation.org.au/what-s-new/>

"The benefits of using penguin jumpers/sweaters when rehabilitating oiled little penguins".
http://www.penguinfoundation.org.au/assets/Wildlife-rehabilitation/The-benefits-of-penguin-jumpers-for-little-penguin-rehabilitation_2.pdf

«Spontaneous Interventions»:

"Art in Odd Places". <http://www.spontaneousinterventions.org/project/art-in-odd-places?list=project>

"Chair-bombing". <http://www.spontaneousinterventions.org/project/chair-bombing>

"Greenaid Seedbomb Vending Machine".

<http://www.spontaneousinterventions.org/project/greenaid-seedbomb-vending-machine>

"Guerrilla Grafters". <http://www.spontaneousinterventions.org/project/guerrilla-grafters>

"I Wish This Was". <http://www.spontaneousinterventions.org/project/i-wish-this-was>

"LightLane". <http://www.spontaneousinterventions.org/project/lightlane>

"NY Street Advertising Takeover". <http://www.spontaneousinterventions.org/project/ny-street-advertising-takeover>

«La Bike Plan»: <http://www.labikeplan.com/>

«Luzinterruptus»: <http://luzinterruptus1.blogspot.com.es/2010/11/pedaleo-seguro.html>

«Olek»: http://Oleknyc.com/resources/images/about/Olek_BIO_2014.pdf
<http://oleknyc.com/about> (consulta: 1.8.2014)

«Parkingday.org»: <http://parkingday.org/>

«Plantgasm»: “Plantbombing!”. Post: 19.8.2011. <http://plantgasm.com/archives/4753>

«PTERP project»: <http://www.pterproject.org/>

«Urban Repairs»: <http://urbanrepairs.blogspot.com.es/search/label/Actions>

«VIC, Vivero de Iniciativas Ciudadanas»: <http://viveroiniciativasciudadanas.net/>

Viquipèdia:

«activism»: <http://en.wikipedia.org/wiki/Activism>

«flashmob»: http://ca.wikipedia.org/wiki/Mobilització_espontània

«parklet»: <http://en.wikipedia.org/wiki/Parklet>

«SBS2»: http://en.wikipedia.org/wiki/SBS_Two (consulta: 16.2.2014)

Youtube:

“Desayuno con Viandantes. Pont de les Arts. València”. 19.9.2015.
https://www.youtube.com/watch?v=kteuv9_WrXM

“7up Knitted Bus”. <https://www.youtube.com/watch?v=zoF4cUU5oRE> 26.11.2014.

“Urban Knitter”. <https://www.youtube.com/watch?v=AWAGSJ44fbl> 25.11.2014.

“Vaginal Knitting. The Feed”. <https://www.youtube.com/watch?v=q6RZZf6HMzo> 27.11.2013.

5 L'aproximació humana-social

5.1 Cooperant en ret

"(...) sols percebent les necessitats dels altres apareix el punt d'inflexió per a la claredat i la compassió"

Seung Sahn, mestre budista coreà

La simple i directa aprehensió de la realitat tan sols pot conèixer's a través de l'experiència. L'experiència condueix a àrees desconegudes, que obren l'oportunitat d'inventar. L'enfocament en el procés com a medi artístic proveeix d'un vehicle útil per explorar la vida quotidiana. El procés privilegia temps i relacions, aportant als/les artistes activistes el mode de formar els aspectes no-tradicionals d'allò que fan. Però ací està el dilema: l'art compromés busca, en certa manera, un resultat artístic. Quan els/les artistes entren en una comunitat per involucrar a les persones en un esforç col·lectiu, una part de la seva consciència es reserva per fer art, limitant potencialment l'experiència de la vida tal com és. Aquest dilema, de donar o buscar la forma, és una subtil expressió de l'explotació crítica elevada als/les artistes socialment compromesos.

Els projectes artístics generats de mode específic amb la regió, el temps, les persones i els recursos, on l'artista es posiciona com a part de la ret de relacions socials, esdevenen treballs potents i atractius, tot i que no fàcilment poden reproduir-se en altre temps i espai. Però aquesta és una de les tasques que desenvolupen els professionals de l'art: l'adaptació de models i recursos, segons les necessitats, i a través de la creativitat. Molt/es artistes compromesos persegueixen una pràctica itinerant i molt més fàcilment extrapolable. Les temàtiques d'aquests treballs, extretes de l'experiència amb els/les residents locals, tendeixen a ser assumptes importants que no són assistits dintre de les interaccions quotidianes de la comunitat. El projecte/treball artístic esdevé una plataforma per destacar preocupacions, per aconseguir recursos, per estimular discurs en la comunitat. Les persones i els/les artistes treballen junts amb afinitat política. Les diferències es discuteixen, es toleren, i donen forma a un tot on les experiències rellevants, polítiques i col·lectives es manifesten. En aquestes comunitats temporals, les normes d'interacció convencionals es suspenen, explorant-se noves formes de relació. Els/les participants emergeixen de l'experiència artística amb un sentit de pertinença restaurat, o com a mínim, conscienciats/des sobre la vida diària en les seves comunitats. Els/les artistes compromesos troben noves oportunitats participatives per "remodelar" el món artístic, desenvolupant la consciència social com a resistència a l'individualisme i l'aïllament, nodrint una cultura de reflexió, compassió i enteniment. L'artista pot contribuir amb habilitats específiques per conceptualitzar i fer del grup una totalitat.

Concebre l'art com a activitat significativa, que té lloc en espais relacionals, fixa el nivell de l'art per estar al servei. El servei és el vehicle a través del qual s'aconsegueix un enteniment més profund de la vida, una pràctica que beneficia la totalitat de la qual formem part, la consciència d'unitat, que al seu torn regenera el desig de servir i de crear. La pràctica d'art compromés adopta una postura contra la impotència: sobreposa la creativitat en lluitar amb situacions (aparentment) desesperades.

L'art compromés és una declaració de valors, un reflexe de les formes de vore, de les pràctiques creatives, i d'enteniment en la connexió social de les relacions. S'enfoca en la percepció, la qual té el potencial de transformar situacions. Cada acte afecta a la totalitat. Per això,

"We make the art and the art makes us" ¹.

nom projecte: *This is My House. 2015 YarnBombing Project*
(intervenció)
(caritat/donació)

_creador(e)s: TMC, *This is My City*;
col·laboració comunitària

dates: des de gener de 2011; "Casa Hillhurst": 31.5.2015

ubicació: casa situada al final de la 8 Ave i 10 Street NW, Calgary.

enfocament (*focus): caritat

objectiu (*target): confeccionar un "apartament" a estenar
valorar les veus creatives d'aquelles persones que coneixen la situació 'sense-sostre';
unir a les persones mitjançant l'art, en totes les seves variants

financia: *Calgary Homeless Foundation; Calgary's Arts & Culture;*
Prospect Human Services

materials: gèneres de punts donats i reunits

tècniques: teixit

dedicació-execució: habitual des de 2011

obra:

Hillhurst House
[This is My House]

2015

casa intervinguda en Hillhurst/Sunnyside

1 Lacy, Suzanne. *Having It Good. Reflections on Engaged Art and Engaged Buddhism*. En: *Buddha Mind in Contemporary Art*. Jacquelynn Baas & Mary Jane Jacobs (eds.) University of California Press. 2004.

Hillhurst House
[This is My House]

2015

descripció: Aquesta casa en Calgary, condemnada a demolició, ha sigut adquirida per la *Calgary Homeless Foundation*, dins del projecte "This is My House". El valuós projecte, pretén confeccionar un "apartament" a estrenar en l'emplaçament, dissenyat per a albergar a persones, amb capacitats diferents, que estan eixint d'una situació "sense-sostre".

"Estem acabant una casa en Hillhurst/Sunnyside, amb croxé i punt de calça, que simbolitzen la calidesa i confort que molts de nosaltres donem" [1].

La TMC (*This is My City*), societat sense ànims de lucre i autogestionada, ofereix oportunitats per a l'expressió creativa positiva d'algun/es del/les ciutadan/es més marginat/des de Calgary, perquè: *"Considerem que la veu creativa de cada ciutadà/na té valor, i que tothom s'enriqueix quan escolta als/les altres"*. El treball de la TMC enriqueix, no sols enriqueix la vida de les persones qui estan privades dels seus drets bàsics, sinó també obre la porta per al diàleg entre ciutadan/es. Construeix ponts per tal que puguen desintegrar-se els estereotips, i puguen esclarir-se i celebrar-se els valors comuns. Mentor/es i artistes professionals dediquen les seves habilitats i el seu amor en refugis i agències de serveis socials durant tot l'any, i connecten amb persones que fan música, teatre i arts visuals, per col·laborar junts. Va començar l'any 2008, com un programa del departament *Calgary's Arts & Culture*. Molt/es del/les participants decidiren continuar amb el treball, i en setembre de 2010 formaren la societat amb aquest objectiu. Al llarg del mesos gener-maig, inauguraren el *TMC Festival*, en el qual participaren una dotzena d'organitzacions artístiques locals, per recolzar i oferir programes interessants. Va ser una important oportunitat per consolidar les associacions comunitàries, generar capacitat d'organització, i portar les expressions artístiques dels/les ciutadan/es marginat/des i/o sense llar de Calgary a un nou nivell de compromís públic. El format del festival, des d'aleshores i fins avui, ofereix una estructura on les obres produïdes en els seus programes al llarg de l'any tenen visibilitat. A mesura que el festival evoluciona, esperen aprofundir en la relació amb els/les soci/es, ampliant l'abast en l'esfera pública, i continuant proporcionant vies significatives d'expressió creativa per a tothom qui participa-col·labora en el programa [2].

Linda Hawke, presidenta de la TMC va confessar que:

"la CHF (Calgary Homeless Foundation) ens va contractar per fer un projecte comunitari; l'objectiu era transformar la vella casa en un projecte d'art a gran escala abans de la seva demolició, per generar un espai de residència que donés cabuda a les persones sense llar i amb discapacitats (...) també per generar discussió i difondre el coneixement sobre les persones sense llar en Calgary (...) Moltes persones s'han aturat per preguntar...les persones som curioses, i açò ens dona l'oportunitat de parlar sobre algunes qüestions a propòsit del projecte".

Bill, artista de Calgary, va dir que, tan sols durant una setmana dins del projecte, queda content en vore tant de recolzament de la comunitat de Sunnyside; a més dels/les soci/es comunitaris, com la *Hillhurst Elementary School* i la *Hillhurst Sunnyside Community Association*, Bill afirma que la gent que simplement passava per allí també es detingué a ajudar:

"Hem comptat amb donacions de tot tipus: capells, mantes, quadrats de punt (...) No totes les comunitats haurien acceptat aquest projecte. Tot és qüestió de cor, llar i calor".

Hawke també va confirmar que una àmplia gamma d'artistes han participat en el projecte, inclosos ciutadan/es sense sostre de Calgary. Per això, va dir que la **col·laboració** és fonamental per descomposar els estigmes i generar un sentit de pertinença, independentment de la situació socio-econòmica de cadascun/a:

*“Veus una obra d’art, no necessàriament a qui l’ha fet, però sí poden relacionar-se certs aspectes. Aleshores te n’adones que ho ha fet alguna persona sense llar. Et fa pensar; realment tenim més en comú que diferent. **L’art és una forma molt poderosa per unir a les persones, d’aquesta manera**”.*

El “**2015 YarnBombing Project**” n’és un gran exemple del que gestiona la TMC. En primer lloc, s’encarreguen de reunir totes aquelles donacions, en gèneres de punt, que aporta la comunitat. Els utilitzen per crear art en els barris per on passa la gent de forma habitual. Aquestes solen detindre’s, en veure els colors que cobreixen les vivendes intervingudes, per preguntar. Artistes i voluntari/es, de totes les classes socials, treballen junt/es per millorar l’aparença de la vivenda, i cadascú/na aporta les seves pròpies idees i expressions; cadascú/na aporta part de la seva personalitat. La joventut local també col·labora de forma activa, com a part dels *Prospect Human Services*. Treballen al costat d’artistes professionals i marginalitzats, i de ciutadan/es interessat/des, entrelaçant art i justícia social. Tothom s’uneix a través de l’art, i en el centre de tot projecte, aquestes persones interactuen entre elles per crear, gaudir, compartir, i durant el procés es senten una mica més connectat/des amb aquesta comunitat que comparteixen. Així és el poder de l’art.

El projecte d’art, que embolica la casa el 31 de maig de 2015, es manté com un far fins a juliol, quan s’ha previst la demolició. El nou edifici, “*Aurora on the Park*”, es construirà en el seu lloc, i comptarà amb 25 *suites* per a aquelles persones amb discapacitats físiques. La CHF estima que els/les inquilin/es podran entrar en l’edifici en l’estiu de 2016 [3].

url/publicació: [1] “Yarnbombing Project Helps Homeless in Calgary”. *KnitHacker.com*. Post: 28.5.2015
<http://knithacker.com/2015/05/28/yarnbombing-project-helps-homeless-in-calgary/>

[3] “Hillhurst house yarnbombed in preparation for new affordable housing unit for Calgary’s homeless”. *MetroNews.ca*. Post: 24.5.2015
<http://www.metronews.ca/news/calgary/2015/05/24/hillhurst-house-yarnbombed-in-preparation-for-new-affordable-housing-unit-for-calgarys-homeless.html>

fonts originals:

<http://www.thisismycitycalgary.ca/>

<http://calgaryhomeless.com>

[2] <http://www.thisismycitycalgary.ca/OurStory.html>

5.1.1 Biocenosi com a fenomen de teixit associatiu

Una **biocenosi** ² (també anomenada comunitat biòtica, ecològica o simplement comunitat) és el conjunt d'organismes de totes les espècies que co-existeixen en un espai definit anomenat biòtop, que ofereix les condicions ambientals necessàries per a la seva supervivència.

El terme biocenosi va ser encunyat en 1877 per Karl Möbius, qui subratllava així la necessitat d'enfocar l'atenció no en l'individu sinó en el conjunt d'individus.

*“Un dels primers objectius que persegueix un ecòleg és conèixer la composició d'una comunitat i la seva estructura, entenent aquesta com el conjunt de **relacions** que existeixen entre les diferents espècies entre si i amb el mitjà en el qual viuen” ³.*

Casualitat o no, també en 1877 William Morris pronosticà que la contínua exclusió de les artesanies seria “*nociu per a les Arts en conjunt*”. La “menor” de les arts es convertiria en “*trivial, mecànica, (i) no intel·ligent*”, mentre que “*les majors, no obstant, podrien practicar-se per un temps per homes de grans ments i mans miraculoses...convertides en res més que complements avorrits buits de contingut, o ingeniosos adornos per a uns pocs homes rics o inactius*”.

Aquest terme, biocenosi, ens interessa com a metàfora de la **cooperació**, tant en l'espai públic com virtual; de l'entreteixit que succeeix amb les accions craftivistes. En concret, per il·lustrar el fenomen associatiu, per indagar en el tipus de relacions que es generen a partir de les accions craftivistes; per entendre que tots els components d'una comunitat tenen importància. I la figura de l'ecòleg com a símil a la persona craftivista, la qual basa la seva pràctica, per una banda, en la col·laboració, i per altra, en la incidència sobre aspectes culturals i socials que li interessin reivindicar, i que es produeixen en un determinat context.

Abraçats en similitud, craftivisme i biocenosis com a marcs en què l'art i l'artesanía tornen a teixir junts, en què l'art es torna útil i decoratiu de nou; fer art es converteix en part integral de la vida de moltes persones. Creixen diverses rets per a la **co-producció** d'art, el coneixement, la intimitat i l'acció. Les vores del geni-artista-individual de Kant (que és literalment un pilar de la creació) es suavitzen i s'esfuminen. Celebren un sistema de valors diferent, l'existència de l'art i l'artesanía com a *continuum* de la creativitat humana en el seu conjunt, com a vertaders significants quan realment s'integren en la quotidianeïtat. I es fa de forma pública.

La forma d'habitar una ciutat (especialment el seu espai públic), el seu ecosistema social, la seva economia, i les seves formes de consum són temes evidentment culturals, però també la creativitat col·lectiva, la de l'intercanvi, de la producció conjunta. Algunes modalitats de les pràctiques craftivistes basen la seua execució en la **cooperació**:

2 I podriem redefinir: “*una Arscenosi: ‘ars’ del llatí, ‘art’; ‘-cenosi’: ‘formació, impuls, comú’, com a conjunt d’èssers que comparteixen un medi artístic*”.

3 <http://es.wikipedia.org/wiki/Biocenosis> (consulta: 5.2014).

Cooperar implica apropar postures, continguts, temes i formes de treball. Conèixer l'entorn a intervindre possibilita poder dialogar amb el mateix d'una manera més fluïda. Ser conscient de la pròpia presència en un entorn permet valoritzar la mirada sobre un problema quotidià, i posar de manifest una realitat en ocasions transparents fins i tot per a aquells que l'habiten ⁴.

La cooperació en el sentit de "operar conjuntament", al realitzar-se entre persones, entre el nosaltres i els altres, es tracta per definició d'una cooperació cultural, intercultural si es vol. Segons la AECID, la cooperació cultural es basa en l'intercanvi i reconeixement, mitjançant accions compartides de caràcter bidireccional, permetent una millor comprensió de l'altre i faciliten les relacions socials de les societats civils. La finalitat és una relació equitativa i igualitària en les seves formes expressives, és l'enriquiment mutu.

Cooperar implica a diversos agents, que si estan relacionats, constitueixen una ret. El caràcter procesual dels projectes implica conèixer la realitat local, posar-se o estar en contacte amb les persones que es desemboliquen en tal realitat i implicar-se AMB elles, és a dir, implica ret.

En el cas dels projectes craftivistes, la utilitat social de la pràctica (artística) es planteja en un context obert i flexible de caràcter horitzontal, en què tots els agents treballen multidireccionalment, sense jerarquies sinó (com hem analitzat en apartats anteriors) amb la base de la ret com a ferramenta. Existeixen responsabilitats que es comparteixen o assumeixen en diferent grau, però la horitzontalitat és clau. Els projectes acaben definint-se amb les aportacions de tothom, a partir d'eixos principals. Aquest contacte social, on la presa de decisions acaba sent conjunta, possibilita el desenvolupament de relacions, a més d'interpersonals, ambientals. Relacions afectives que, donat el seu caràcter experimental, promouen i faciliten cooperació posterior. (quasi) Tot projecte craftivista té una durada limitada, depenent del context en què s'insereix, embuit per múltiples factors i circumstàncies. Ací entra la importància de l'espai virtual, en la prolongació d'aquestes accions/intervencions efímeres, en el manteniment al llarg del temps [com referiem en l'apartat 'divulgació'] la majoria dels eLes relacions que es desenvolupen amb els projectes i les accions, ja siguin socials, ambientals

L'activisme necessita d'un emplaçament, bé siga físic o virtual. El filòsof Edward Casey defineix "**emplaçament**" (*place*) com "*l'entorn immediat del meu cos viscut, una arena d'acció que és contiguament física i històrica, social i cultural*" ⁵. Suggerix que les "*les estructures essencials que impregnen els llocs com els coneguem*" tenen una importància particular: primer, la posició central del cos en experiència amb el lloc; segon, "*el poder creixent del lloc en sí mateix*" ⁶, referint a la seva habilitat per reunir cossos i coses, temps i espai. Argumenta que l'emplaçament s'ha d'entendre com a "esdeveniment" i per tant allunyat de llocs estàtics, doncs els espais contínuament canvien d'acord al seu propi dinamisme ⁷.

4 "Cooperación cultural. Agentes e Instituciones". *Basurama*.

<http://basurama.org/rus/capitulo/reflexiones-transversales/cooperacion-cultural-agentes-e-instituciones/>

5 Casey, Edward. "Between Geography and Philosophy: What Does it Mean to be in the Place-World?". *Annals of the Association of American Geographers*, 91(4): 2001. p. 683.

6 Casey, Edward. "How to Get from Space to Place in a Fairly Short Stretch of Time". En *Senses of Place*, editat per Steven Feld & Keith H. Basso. School of American Research Press. Santa Fe, New Mexico. 1996. p. 44.

7 *Íbid.* p. 44.

Utilitzant la idea de Casey d'emplaçament com a esdeveniment-context, s'entén que el procés es constitueix, per una banda, per l'experiència sensorial viscuda, el coneixement i pràctica dels agents humans, i per altra, les seves relacions i activitats amb la materialitat dels objectes i entorns que perceben, sobre els quals reflexionen i produeixen creativament. L'activitat de la "comunitat" (com a població d'una àrea donada) té el potencial d'unir a persones, d'una manera creativa, positiva, productiva i satisfactòria, tot generant vincles socials. Parlar de comunitat és sinònim d'habitants amb potencial per a la socialitat col·lectiva. Aquestes relacions podrien entendre's teòricament com un camp (fluid i en constant canvi) local interconnectat, produït a través d'experiències individuals i col·lectives, per percepcions, coneixements i modes d'actuació sobre i en l'entorn, a través de la participació en projectes, activitats i esdeveniments. Les accions col·lectives, doncs, es presenten com a activisme que treballa proveïnt a la població local amb alternatives als aspectes negatius de la globalització, proposant models/exemples que demostrin que hi ha altra forma de vida. Les relacions socials i sensorials, i el context, canvien amb la producció de l'entorn amb el qual estan entreteixits. Canviant l'entorn social, sensorial i físic dels processos en curs de la comunitat, es demostren els modes de sentir, i la creació d'una història, treball i conversa compartits. Aquestes relacions socials i accions humanes es materialitzen objectualment en forma de creacions artesanals, destinades a finalitats infinites. Tot projecte comunitari genera un sentit de pertinença, implica "unir conjuntament" una secció de persones entre les quals es genera una forma de socialitat més intensa. Aquesta socialitat produeix identitats relatives en relació amb el projecte, experiències comuns i la voluntat, a través del seu treball col·laboratiu, de canviar part del seu entorn local.

Moltes persones han estat, i estan unint-se, al llarg i ample del planeta, per consolidar iniciatives de caritat, a través de la unió dels seus esforços.

Per la contundència de les seves consignes, i dels resultats aconseguits, ens traslladem ara a Argentina, per conèixer el recién format col·lectiu "Pyaha Mborayhu":

col·lectiu: "Pyaha Mborayhu"

informació del grup: "Pyaha Mborayhu" significa **"teixir amor"** en guaraní (PYAHA: entrelaçar fils per a formar una tela; MBORAYHU: amor, abraçada).

Iniciativa que busca, a més de ser un espai solidari, ser un àmbit de trobada i reflexió col·lectiva;

fundació: 25.4.2015: el grup naix en Corrientes, amb la necessitat d'ajuntar persones disposades a col·laborar i a brindar el seu temps per a teixir juntes i ser servei per a la comunitat, en un procés d'aprenentatge i acompanyament mutu. La iniciativa "Pyaha Mborayhu" es duu a terme per María Eugenia Kusevitzky, Dissenyadora Gràfica i responsable de la línia de joguets i objectes teixits "Niña Madeja", i Silvana Sanabria, Comunicadora Social.

consigna: "Tots som responsables per cada fil, per cada fibra que ens connecta"

facebook: <https://www.facebook.com/groups/930567850316126/?fref=ts>

objectiu: teixir abrics per a donar a les persones en situació de vulnerabilitat; es decideix de manera grupal on es destinen les donacions.

reunions: cada dissabte, des de les 16h.

lloc: Centro Cultural Flotante Siete Corrientes. Argentina

tècniques: croxé, dues agulles i teler.

imatge corporativa

url/publicació: Redacció. "Invitan a sumarse al grupo de tejedoras solidarias 'Pyaha Mborayhu'". *El Litoral.com.ar*. Post: 24.4.2015. <http://www.ellitoral.com.ar/es/articulo/358171/Invitan-a-sumarse-al-grupo-de-tejedoras-solidarias-Pyaha-Mborayhu> (consulta: 27.4.2015)

5.1.2 El compromís: creació col·lectiva i construcció social

Caldria preguntar-se i analitzar còm aquestes formes de socialitat poden participar en la producció d'accions per consolidar el canvi urbà. Les relacions socials o "vincles" s'impliquen en les formes d'acció i creació individuals i col·lectives, a través de les quals es constitueixen els elements socials i materials dels contextos urbans. Múltiples socialitats es produeixen en una mateixa localitat, interrelacionant-se. Esdeveniments i projectes sorgeixen de la socialitat quotidiana. En el desenvolupament d'activitats col·lectives, les persones tendeixen a relacionar-se entre elles en una varietat de contextos, formals i informals, per "obindre coses fetes". De vegades limitades en la seva extensió i/o duració, no obstant manifesten els sentits de pertinença, cooperació, experiència compartida i la producció d'objectes i memòries d'aquests sentiments i sensacions generades, elements característics en la producció de socialitat, més que com a evidència de l'existència de comunitats urbanes. Els esforços col·lectius esdevenen contextos particulars en les seves vides, enllaçats profundament amb accions emergents de l'imaginari individual, la inter-subjectivitat, la imaginació col·lectiva d'alternatives per als seus entorns pròxims, i les accions amb les quals accepten comprometre's ⁸.

El motor d'acció en la majoria dels projectes col·laboratius craftivistes són les relacions entre les persones, a través de l'**agitació** com a teixidora de ret, d'acció i d'il·lusió. L'agitació generada al voltant del projectes, per la irrupció d'un element estrany/poc habitual, produeix una alteració en diferents nivells: en el món de l'art (la comunitat artística que s'involucra directament); en la comunitat (el barri, els/les usuari/es d'un espai públic); i en la vida quotidiana (l'amistat i/o densa ret afectiva que sorgeix amb la col·laboració). Fins i tot en alguns casos en forma de rebuig (enretirada pels agents civils o sistemes de neteja).

Sobretot els projectes craftivistes ofereixen espais d'intercanvi social on es produeixen "modes de sociabilitat heterogenis" ⁹. És en aquests intersticis socials on es generen noves "possibilitats de vida", la interacció amb el medi i els/les altres. Són els desencadenants perquè ocorren coses, per generar agitació; i també per a produir i experimentar ferramentes d'acció que puguen aportar i sumar-se a la gran creativitat social latent existent ¹⁰.

La **transgressió** dels límits d'actuació espenta als agents a descobrir noves possibilitats més enllà de la pròpia inèrcia. Els camps d'actuació solen ser totalment informes, sense rastres o directrius que seguir; fins i tot es reinventen. Permanentment es construeixen i/o s'estableixen nous espais d'intervenció inexistents prèviament. És possible que la necessitat de crear nous horitzons estiga relacionada amb l'absència de teixits creatius consolidats, a més d'altres factors culturals més determinants, com l'ímpetu creatiu, la manca de prejudicis i la llibertat de moviments.

8 Pink, Sarah. *Re-Thinking Contemporary Activism: From Community to Emplaced Sociality*. *Ethnos: Journal of Anthropology*, 73:2. 2008.

9 Bourriaud, Nicolas. *Estética relacional*. Adriana Hidalgo. Buenos Aires. 2006.

10 "Utilidad Social / Agitación. Generación de red". *Basurama*.
<http://basurama.org/rus/capitulo/reflexiones-transversales/utilidad-social-agitacion-generacion-de-red/>
(consulta: 18.6.2014).

De manera conscient o inconscient, els projectes craftivistes trenquen les línies roges invisibles traçades per institucions, medis de comunicació, o fins i tot pels propis agents culturals i creadors, que acaben circumscriuint el “camp d’acció” en el qual la pràctica artística, cultural i social es “deu” desenvolupar. Creuar les línies roges, desafiar els límits mentals són, al mateix temps, objectiu i motor per a les accions. La recerca de nous espais de creació, debat, intervenció i relació social es desenvolupa per damunt d’institucions, estereotips, disciplines i classes socials. Una actitud de llibertat que permet establir connexions entre realitats que conviuen paral·lelament en les *polis*. Curt-circuits en el quotidià que desenvolupen noves formes de creació col·lectiva i construcció social.

Les accions craftivistes són exemples d’activisme i “art polític” que pregonen compromís i qüestionen a la institució pública, al temps que es nodreixen de forma menys pública (i menys publicitada) del mateix ens que suposadament qüestionen. En ocasions, han de dialogar amb tot tipus d’agents i espais. Una situació de tensió que implica una relació molt directa amb el context, i una confrontació real. Pot considerar-se una estratègia de supervivència en inici, per transformar-se en un factor de compromís amb capacitat de transformació. Front a l’actitud de denúncia construeixen discursos contemporanis independents de la tradició. Nous formats híbrids sorgeixen a diari i defineixen nous escenaris de negociació sense rendir comptes a ningú. Des de la capacitat de reinvençió, la realitat social canvia cap a dinàmiques relacionals més riques, en espais d’indefinició absents de regles i lligams, on els formats híbrids prenen la iniciativa. Tal vegada s’arribe algun dia a la certesa que tot l’espai serà (ja ho és), per definició, híbrid ¹¹.

Un dels valors fonamentals en la pràctica craftivista, que promou la **Transformació Social (TS)** és l’universalisme, entès com a “*comprensió, enteniment, estima, tolerància i preocupació pel benestar de totes les persones i la naturalesa*”. Engloba els valors de protecció del medi ambient, harmonia amb la naturalesa, món de bellesa, mentalitat oberta, justícia social, saviesa, igualtat, un món en pau i harmonia interior” ¹².

Des de les estratègies¹³ de les OSC (Organitzacions de la Societat Civil), trobem alguns punts comuns amb la finalitat del craftivisme. Com a punts de recolçament en les intervencions, destaquen:

- _ La necessitat d’integrar el pensament sistèmic en la pràctica. Totes les problemàtiques estan relacionades, i cal connectar-les per abarcar-les amb èxit.
- _ La necessitat d’un canvi cultural i canvi de valors, replantejant estratègies i narratives, front a la importància donada als valors consumistes i individualistes de la societat (occidental).
- _ Desenvolupament de nous models com a alternativa a l’economia enfocada en el màxim creixement econòmic.

11 “Formatos híbridos. Creadores latinoamericanos”. *Basurama*.

<http://basurama.org/rus/capitulo/reflexiones-transversales/formatos-hibridos-creadores-latinoamericanos/> (consulta: 18.6.2014).

12 “Transformación Social”. *Picaparaarriba*.

<http://picaparaarriba.org/wordpress/tag/transformacion-social/page/2/>

13 “Smart CSOS: Estrategias para la Gran Transición”. *Picaparaarriba*.

<http://picaparaarriba.org/wordpress/smart-csos-estrategias-para-la-gran-transicion/>

_ Necessitat d'un moviment global cap a la transició, a través de la coordinació amb altres moviments amb els quals generar una direcció comú, malgrat que existeix diversitat. [punt relacionat amb les "tipologies d'activisme" descrites en apartat anterior]

I per portar a la pràctica una nova comunicació, les recomanacions a continuació:

- _ Crear una narrativa que permeta una inspiració positiva i atractiva
- _ basada en mostrar el potencial d'una major qualitat de vida, en un entorn/món menys consumista.
- _ Oferir una visió social positiva basada en la igualtat i el benestar (en lloc d'en el creixement del consum)
- _ Promoure valors intrínsecs, front als valors materialistes.
- _ Generar una narrativa que abarque gran varietat d'històries (no pot constar d'una sola història)

Don Adam i Arlene Goldbard destaquen que *"els/les artistes/organitzador/es...col·laboren amb altres persones per expressar identitats, preocupacions i aspiracions a través de l'art i dels medis de comunicació, mentre enforteixen la capacitat cultural i contribueixen al canvi social"* ¹⁴. Especifiquen que la comunitat pot delinear-se per la geografia, l'interés comú, i la identitat. D'aquesta manera, els projectes craftivistes proposen valuosos exemples de canvi social, individual i comunal, a través de les pràctiques artesanals socialment conscients i políticament simbòliques. En tractar-se de projectes participatius, es valoren els processos democràtics, s'inclouen medis multidisciplinars, i el compromís en pràctiques, temàtiques i accions polititzades. Tant la planificació com l'execució són col·laboratives: des de la invitació als/les participants per aportar idees i suggerències, fins a la instal·lació comunal i la documentació digital compartida, generant un ric ret d'intercanvis sobre l'experiència del *craft* i de la comunitat, i diàlegs enfocats en la importància del canvi social com a esforç individual i col·lectiu, entre artistes i les seves comunitats. Tothom participa en igualtat de condicions, i sense distincions de cap mena, per aportar possibles solucions o incidir en qüestions que afecten a una gran majoria. La producció comunal participativa dóna cabuda a tota persona qui vol aportar el millor de sí a la societat, amb una dinàmica que construeix horitzontalitat, ètica, valors solidaris i col·laboratius, el respecte a la diversitat i pel treball i entrega de tothom. Els projectes *craft* comunitaris, junt amb la cultura DIY poden recontextualitzar la història del *craft* i revitalitzar les cultures *craft* contemporànies com a rellevants socialment i artísticament. Com Elisa Auther observa, *"l'elevació de la cultura independent del 'fet a mà' i (...) els valors del moviment mediambiental i de l'activisme, al voltant de la globalització, posicionen al craft o l'objecte fet a mà com a pràctica anti-consumista, ecològicament sostenible i ètica"* ¹⁵.

14 Adams, D. & Goldbard, A. *Community, culture and globalization*. Rockefeller Foundation. New York. 2002. p. 8.

15 Auther, E. *String, felt, thread: The Hierarchy of art and craft in American art*. The University of Minnesota Press. Minneapolis. 2010. p.176.

5.1.3 El comunal, originant la pràctica social comunitària

El comunal és el valor suprem de que tot és de tothom. Del comunal esdevé el concepte de comunitat, i d'ella la pràctica comunitària. Són conceptes que consagren i vinculen a l'ésser humà entre sí, i amb l'entorn, amb la natura i la mare terra.

Entenem el concepte de comunitat com el conglomerat social en què les persones, unides per similars interessos, drets, propietats, objectius i aspiracions, s'associen per millorar les seves condicions de vida, i adopten determinades normes de convivència, principis, formes d'organització i comunicació, amb integració de la seva història, cultura i ambient natural.

Des de la pràctica i compromís quotidià, des del pensament i l'acció, el comunal resulta l'escenari més notable per construir ciutadania i desenvolupament integral sota la perspectiva d'un moviment social de la gent i per a la gent, per al bé comú. Representa el treball en equip, en col·lectius, en petits o grans grups; és solidaritat i lluita per construir i aconseguir allò que es vol, a través de petites o grans obres, petits o grans reptes.

Allò comunitari denota esforç, perseverància, suma de voluntats i compromisos amb els àmbits de la vida (social, econòmics, ambientals, etc.), igualtat i equitat, solidaritat i tolerància, fusió de somnis i accions per quelcom millor, de tothom i entre tothom; esforços i aspiracions col·lectives, en comunitat. El comunal convida a la rebel·lia front a les injustícies, amb organització, mobilització i protesta.

Per comprendre el comunal ens trasllem a l'**Alta Edat Mitja**. Segons les investigacions de Félix Rodrigo Mora¹⁶, la propietat comunal es forma com a causa i conseqüència de la revolució civilitzadora que tingué lloc a partir del segle VIII (descrita en l'obra de Beato de Liébana). Des dels seus orígens està íntimament vinculada a la institució assembleària del "concejo abierto", el qual permet comprendre que el comunal s'ha d'entendre "*com la plasmació d'un ideari sublim de convivència i relació a un nivell superior entre els éssers humans*". Les metes últimes del comunal, com a institució i com a trama de relacions socials eren maximitzar la convivència i bona relació entre el veïnat, açò és, l'amor i l'afecte mutu. Tal societat era en essència convivencial, i satisfieia la necessitat humana més urgent, la d'afecte, companyia, generositat i servei desinteressats. Sense propietat privada ni institucions estatals de domini, els vincles d'amistat, cooperació, simpatia i amor entre els i les veïn/es aconseguien la seva màxima expressió. Cada comunitat subsistia amb allò local, permetent la preservació del medi com a exigència estructural. L'ideari d'amor als/les iguals es feia extensiu a la natura.

En 1986 Garrett Hardin publicava el famós article "*The tragedy of the commons*" (*La tragèdia dels comuns*), on afirmava al·l'incapacitat del sosteniment dels recursos naturals mitjançant la gestió comunitària, ja que segons ell "l'avarícia" de l'ésser humà impossibilita l'acord entre la col·lectivitat, i faria que s'esgotés el recurs natural, degut a la sobreexplotació per part de la ciutadania que forma part d'ixa comunitat. L'autor afirmava en l'article que:

16 Vegeu Rodrigo Mora, Félix. *Naturaleza, ruralidad y civilización*. Brulot. Madrid. 2008.

“La tragèdia dels recursos comuns es desenvolupa [perquè] cada persona està tancada en un sistema que l’impulsa a incrementar [la seva propietat] il·limitadament, en un món limitat. La ruïna és el destí cap al qual corren tots els éssers humans, cadascú buscant el seu millor profit en un món que creu en la llibertat dels recursos comuns. La llibertat dels recursos comuns resulta la ruïna per a tohom” ¹⁷.

Però aquesta afirmació sembla no sostindre’s en el temps, doncs quasi 30 anys més tard continuen existint exemples de gestió comunal al llarg i ample del planeta ¹⁸. De fet, en molts àmbits s’impulsen iniciatives de recuperació d’allò comú i allò comunitari, al rescat dels recursos que l’actual sistema ha anat apropiant-se, tant per part de l’Estat com per part de la iniciativa privada, béns que han patrimonialitzat entre ambdòs per mantenir el “benestar” material, sense més meta que capturar el màxim d’ingressos per ampliar el consum, quantificant i reduint el comunal al seu valor de mercat. Centres com el Medialab Prado en Madrid es dediquen a estudiar el **pro-comú** i vore còm, en molts casos i de manera inconscient, està present en la nostra quotidianitat. Daniel L. Ortiz Díaz diu que en el món comunal del nostre passat immediat, allò que mantenia unides a les persones eren els “vincles d’amor” ¹⁹. Aquest és, de fet, el nucli del comunal, i no el consum o el benestar. És l’amor d’uns a altres, en tant que esforç i servei desinteressats, el que dóna sentit al comunal. La defensa dels béns comunals necessita d’una reconversió interior a l’esperit de comunalitat, a la sociabilitat, a l’afecte cap a l’altre, a la negació del consumisme i del materialisme vulgar. Es podria afirmar que la meta i pre-condició del comunal s’enfoca en subjectes de qualitat auto-construïda pel desinterés, la virtut i l’esforç. I és a través d’una reconversió integral que pot existir una societat comunal i col·lectivista. Doncs els éssers humans som allò més decisiu: som fi, i la resta és medi ²⁰. Per tant, l’estat comunal és una proposta indispensable per engendrar noves realitats socials, doncs es tracta de l’espai originari per innovar en/amb la realitat, a la recerca d’una societat on prevaleix la consciència fraterna, front a l’hegemonia de l’opressió. Es tracta d’inventar el desconegut, de l’oportunitat per aprendre a escoltar-nos, per pensar de manera diferent, i per construir el millor de cadascú. Però convé tenir present que (encara) som part medul·lar de l’entramat cultural globalitzat, el qual ens divideix i allunya dels/les altres. Com a reparació, hauriem de reivindicar el dret a una vida que derive en l’economia justa i amb una política centrada en el bé comú i la felicitat col·lectiva. El canvi necessita de valor per acceptar la imperfecció humana; necessita profunda convicció i certesa visceral, que impulsen a la sensibilitat. El comunal ha de ser capaç d’entendre les errades d’unes formulacions econòmiques, polítiques, socials i culturals en crisi. Des de la comprensió i l’acceptació es pot inventar una cohesió social capaç d’oposar-se a la lògica de l’explotació i acumulació de riquesa desenfrenades. D’aquesta manera es generen espais aptes per a noves realitats socials, on la majoria participa activament en la resolució dels problemes. Per això, com diu la saviesa col·lectiva, és temps de parlar, i de fer-ho amb força ²¹.

17 Hardin, Garrett. “The Tragedy of Commons”. *Science*, 162. 1968. ps. 1243-1248.

“La tragedia de los comunes”. Article complet en:

http://www.uam.es/personal_pdi/ciencias/jonate/Eco_Rec/Intro/La_tragedia_de_los_comunes.pdf

18 Quiroga, Francisco G. “Sobre lo comunal y lo comunitario...”. *Semillas de Innovación*.

<http://semillasdeinnovacion.wordpress.com/2012/05/21/sobre-lo-comunal-y-comunitario/>

19 En *El Valle de Iguña*. 2004.

20 Rodrigo Mora, Félix. “Peligra lo que aún queda de comunal”. *Soberanía Alimentaria, Biodiversidad y Culturas*, nº4, gener de 2011; i en:

<http://esfuerzoyservicio.blogspot.com.es/2012/11/peligra-lo-que-aun-queda-de-comunal.html>

21 González Barroso, Marcos. “Estado Comunal”. *Aporrea.org*; Post: 18.11.2012

<http://www.aporrea.org/poderpopular/a154425.html>

5.1.4 Reparar la ciutat: l'art de "fespai"

El concepte de **comunitat** a partir del plantejament del grup d'acció *City Repair* (Repara la Ciutat) és una crida a ser partícep de la transformació en l'imaginari urbà, i l'àmbit del col·lectiu, mitjançant la creació d'espais públics i esdeveniments que conviden a les persones a connectar-se entre elles i amb els entorns on tenen lloc aquestes interaccions (els barris); "Repara la Ciutat" ajuda a que les persones se n'adonen que és indispensable repensar l'aspecte físic dels barris per tal de fer-los ecològicament sustentables, amb sentit comunitari, i més bells.

Aquest grup d'acció organitzada educa i inspira a les comunitats i individus a transformar creativament els llocs que habiten via "**fespai**" (*placemaking*)²². En parlar d'aquest terme, es fa referència a un procés de transformació en l'imaginari urbà, que ofereix les ferramentes per reconstruir/reinventar l'espai públic. C.R. facilita processos artístics ecològicament orientats a 'fespai', a través de projectes que honren i estimulen la interrelació entre les comunitats humanes i el món natural.

En aquest context, "fespai" és l'acte de crear una visió compartida basada en reconèixer els actius disponibles, les necessitats, la cultura i història; el clima local i la topografia. La seva aplicació significa: reclamar l'espai públic i el sentit de pertinença dels barris, tant físicament com sociològica. A mesura que progressa el procés de crear un espai per a la comunitat, les persones desenvolupen relacions més profundes i un major impuls (*momentum*) per crear noves possibilitats per als/les seu/es integrants, re-descobrint una forma de canviar el món en què viuen. "Fespai" es basa en la creença de que cada individu és dissenyador/a; i com a bon/a dissenyador/a serveix als propòsits de desenvolupament cultural i interacció social.

Intersection Repair (Repara la intersecció) és la transformació guiada per la ciutadania, i implica la transformació d'una intersecció del carrer en un espai públic. Històricament, les interseccions han sigut considerades el lloc en què conflueixen tots els carrers. La proposta d'IR és canviar la perspectiva: la intersecció com a "espai de transició i moviment" es reemplaça per "espai per ser/estar".

Algunes de les funcions de *placemaking* són: formar comunitat ajudant a que el veïnat es conega entre sí; recuperar espais públics; transformar espais en llocs; abordar assumptes d'interès social-ambiental; crear barris ecològicament sostenibles, amb una marcada orientació comunitària; fomentar la creació de projectes en altres barris; apropar als barris; atraure famílies i gent conscient al barri; permetre a les persones encontrar-se lliurement en públic sense necessitat de tindre que utilitzar diners per socialitzar; obrir nous espais per al diàleg col·lectiu a propòsit de visionar el futur; facilitar el procés de disseny comunitari; re-verdir el barri; facilitar la creació d'hàbitat per a animals i aus; reduir la velocitat del trànsit; reduir el crim; augmentar el valor de la propietat; crear connexions entre veïnat i institucions educatives, locals, negocis, organitzacions, agències de govern.

22 En tractar-se d'un terme de recent invenció, el terme anglosaxó *placemaking* no conta amb una traducció al castellà-català. Proposem "fespai", abreviatura de "fer" i "espai".

Jan Semenza, investigador del *European Centre for Disease Prevention and Control*, introdueix dos conceptes molt importants a propòsit de *placemaking*: 1. desenvolupa “capacitat” dins de la comunitat, capacitat entesa com l’habilitat que tenen les comunitats per a identificar-se, mobilitzar-se i dirigir l’atenció cap a assumptes de caràcter social i de salut pública; 2. construeix capital social, definit com el conjunt de normes efectives, confiança mutua i rets socials grabades en l’estructura de la societat, que permet a les persones coordinar accions per aconseguir les metes desitjades per la comunitat en el seu conjunt ²³.

En aquesta línia, un projecte desenvolupat en Dallas mostra com la revisió de la via pública, dirigida per la comunitat, pot donar resultats òptims i duradors. Es tracta del projecte **Better Block** (millor bloc/quadra). Els activistes Jason Roberts i Andrew Howard proposen, a l’abril de 2010, la transformació d’un carrer deteriorat en un “millor bloc” durant 24 hores, amb carrils bici, terrasses-cafés, llocs de menjar i altres serveis. Demostren que els reglaments d’urbanisme obsolets i les restriccions comercials plantegen obstacles a facilitats com seients a l’aire lliure o música; i alenten a les comunitats a participar activament en la formació dels seus propis barris. Les autoritats municipals reconeixen *Better Block* com a ferramenta de desenvolupament econòmic útil. En els últims dos anys, s’han realitzat 32 *B.B.* al llarg dels EUA, de la mà de l’equip original i per grups comunitaris independents. Amb una metodologia de 60 dies, dediquen 30 a investigació i compromís amb la comunitat (*outreach*), 20 a logística i publicitat, 8 a la preparació de l’espai i un parell per a la instal·lació ²⁴.

D’aquesta manera, s’estableixen zones que implementen “carrers complets”, permetent el desenvolupament econòmic en àrees inactives, i animant els espais públics.

Jason Roberts afirma que:

“(…)cóm pensar que iniciaríem un moviment internacional en la planificació urbana? Quan començàrem el nostre primer projecte, Better Block, en abril de 2010, el nostre objectiu simplement era demostrar, en el nostre barri en Dallas, cómo podíem crear un lloc, junts, més vibrant, sostenible, afirmatiu, i atent a totes les classes socials i edats. El fet de que l’esforç ressonés en molts altres llocs del món és allò que ens ha inspirat a tohom i cada dia des d’aleshores”.

“(…)el fet de dedicar els nostres esforços per assegurar una iniciativa de codi obert i accessible ens ha donat la oportunitat d’aprendre de tots i cadascun dels B.B. duts a terme. Un dels fils connectors d’aquest projecte és l’augment de capital social que es produeix en una comunitat i els forts llaços socials que perduren molt més enllà del plaç de la pròpia instal·lació”.

“Des de Tehran, Iran, fins a Melbourne, Austràlia, una de les declaracions més comuns, feta pels participants i coordinadors de projectes B.B. ha sigut: ‘Finalment estem parlant i coneixent als nostres veïn/es i ajudant-nos!’ (...) B.B. crea un escenari per demostrar el poder ocult de la comunitat” ²⁵.

23 «Place-making»: <http://www.lightscience.ca/gaiacraft/workbook/placemakingEspanol.pdf>

24 Spontaneous Interventions. “Better Block”.

<http://www.spontaneousinterventions.org/project/better-block?list=project>

25 En <http://www.betterblock.org/> ; Vore també: en *facebook*: <https://www.facebook.com/BetterBlock/info>

Des del conceptes de biocenosi, “fespai” (*place-making*), creació col·lectiva, i comunitat, tanquem aquest apartat amb una obra comú, realitzada en el “Taller de Construcció Domòtica/REHOGAR 5”, en el Jardí Botànic de València (2013):

El taller “Construcció Domòtica” ²⁶ s'emmarca en la cinquena edició d'exposició col·lectiva REHOGAR 5, que durant 2013 llança una bateria de tallers participatius que treballen entorn al Disseny i la Reutilització, proposant un espai real de treball en el qual conèixer de primera mà als creadors d'algunes de la propostes exhibides en les 5 edicions de REHOGAR.

Dirigit per *Freedome* (València), el taller Construcció Domòtica es va celebrar del 5 al 7 de Novembre en el laboratori creatiu de l'Edifici d'Investigadors del Jardí Botànic de la Universitat de València.

Es va dur a terme un taller de bioconstrucció amb la finalitat de facilitar l'auto-construcció amb els materials disponibles en el Jardí Botànic (canyes de bambú), amb el mínim de material i esforç. Es van treballar els conceptes bàsics de les cúpules geodèsiques i es va construir un refugi intel·ligent tipus Domo-Estel.

Els *domos* poden ser bio-construccions sostenibles, necessiten el mínim de material i esforç, es poden utilitzar per a moltes finalitats (habitatge, refugi, hivernacle...), són barats, resistents, transportables i eficients.

Freedome promou l'auto-construcció amb els materials disponibles en l'entorn, i és per això que per a aquest taller es va triar fabricar un domo-estrella amb el bambú procedent de la poda del Jardí Botànic i cordes naturals, en el qual cabéssim hom dins.

Teoria: poca. El taller va ser eminentment pràctic. No obstant això uns conceptes bàsics van ser necessaris per començar a construir el *domo*. La resta es va aprendre amb la pràctica. Perquè *Domos*? Vam conèixer la seva història, qui és “Bucky” Fuller, matemàtiques, geodèsica, etc. Repassem també les diferents tipologies de *domos* (icosàedre, 2v, 3v, ...).

Pràctica: Fes-ho tu mateix amb un/es altres. Materials, usos, exemples, maquetes, etc. Tècniques constructives per poder muntar *domos* de diferents tipus amb qualsevol material.

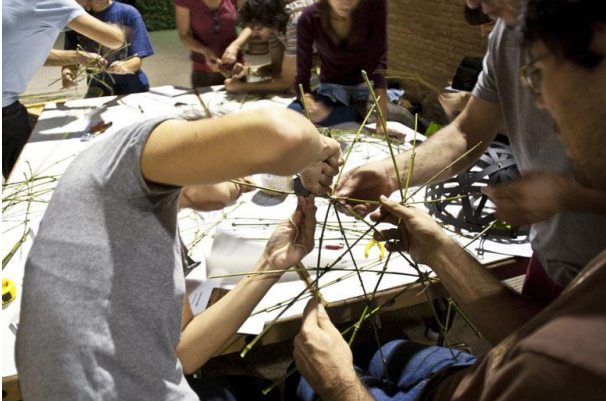
Matèria Primera: bambú procedent de la poda del Jardí Botànic.
Resultat: una estructura Domo-Estel.

Han participat: Xelo Vidal, Jana Pérez, Vicente Rodrigo, Cristina Edo, Teresa Pinheiro, Benjamí Villareal, Juan Ferrer, Almudena Rodríguez, Adrián Aragoneses, Paola Rodríguez, Alain Moreno.

Dirigit per: *Freedome* (València)
Coordinat per: Makea Tu Vida (València – Barcelona)

26 Vegeu: Makea. “Taller Construcción Domótica”.
<http://www.makeatuvida.net/?p=5512> (ú.consulta: 13.12.2015)

Taller de Construcció Domòtica. Jardí Botànic. València. 5-7.11.2013

5.2 Transformació Social o Socio-Transformació

El projecte CraftCabanyal *“És un treball col·lectiu de craftivisme, que genera obres d’art participatives, realitzades per artistes i tres generacions de veïns, veïnes i amants del Cabanyal, que utilitzem els valors dels treballs realitzats en general en l’esfera privada, com brodat, croxé, patchwork, ganxet, etc (...), que passen a ser vehicle de **protesta** en relació a la problemàtica del barri del Cabanyal a València, amenaçat per un projecte urbanístic que suposa la desaparició de 1651 habitatges, partint en dos la trama urbana del barri. S’emmarca dins dels diversos projectes realitzats per la plataforma Salvem el Cabanyal”*²⁷.

La Plataforma “Salvem El Cabanyal” coordina propostes i projectes artístics, en i amb els quals el veïnat passa a ser l’artífex de les seves pròpies intervencions, i a través d’obres d’art col·lectives i participatives, que reflexen el patrimoni immaterial del barri: memòries, vivències i sentiments. Les activitats artesanals d’ocupació femenina es fusionen amb les arts visuals, en processos híbrids de construcció del llenguatge. Fils, llanes, teixits i agulles s’usen com a reclam contra la marginació de l’activitat artística femenina, i com a forma de protesta dins d’un context social, entrellaçant artesanía i activisme.

nom projecte:	<i>CraftCabanyal</i> (intervenció)
_creador(e)s:	Plataforma “Salvem El Cabanyal”
dates:	2013
ubicació:	Barri del Cabanyal (València) i en ret
enfocament (*focus):	reivindicació
objectiu (*target):	reivindicar la singularitat del barri; desenvolupar obres participatives; enregistrar les pròpies impressions del barri
materials/tècniques:	patchwork, collage, transfer, brodats, ganxet, dibuix, etc, usant material divers; enregirat d’àudios
dedicació-execució:	des de l’any 2013
descripció:	L’any de 2013, amb motiu de la celebració de la “XV Edició de Cabanyal Portes Obertes”, tres generacions de veïns i veïnes del Cabanyal vam estar recuperant agulles, teles i fils per a la realització de peces per ser situades en edificis, espais públics i als carrers del barri. Tractem de reivindicar la singularitat del barri, marcat per un estil eclèctic modernista i artesanal; la seva memòria; manera de viure peculiar i per tant el patrimoni artístic i cultural de la ciutat de València [1].

27 Craft Cabanyal. URL: <http://craftcabanyal.espai214.org/> ; blog oficial del projecte: <http://craftcabanyal.blogspot.com.es/>

Primer, vam fer el projecte “Fet a mà:: El ir y venir de las agujas en el Cabanyal”, amb una sèrie de teles il·lustrades que van ser ubicades en el carrer Josep Benlliure, on es troben moltes cases tapiades. Utilitzarem les portes , brodades, com a reclam positiu. Entre aquells treballs va destacar “Què passa ací?”

En l'entramat dels fils, de l'anar i venir de les agulles, van estar teixint històries, memòries, sentiments...: Amparin Moreno, Maruja Marí, Maribel Doménech, Lola Serón, Maite Miralles, Vicent Esquer, Manola López, Rosa Pérez de Tudela, Anna Martí, Sara Qussous, Mar Estrela, Aina Gallart, Beatriz Martínez, Eli Molins, Laura de Castro, Amparo Cerveró, Mercé Felis, Carmen Sevilla, Beatriz Millón, Yolanda Benalba, Lidon Artero, Tina Díaz, Araceli Diaz Lydia Espí, Àngels Espí, Pepa Martí, Elida Maiques, Dolors Cano, Rosana Segnelli, Anna Borràs, Lola Albiol, Pilar Serrano, Laurance Lepeu, Bia Santos [1].

obra/projecte [1]:

Què passa ací?

2013

[imatge]

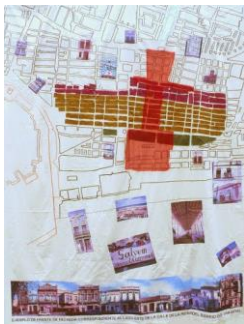
“*Què passa ací?*” és una de les peces instal·lades: es tracta d'un brodat de 4 x 5,5 m del plànol del barri del Cabanyal. El traçat, marcat amb fil negre, delimita amb fil roig allò declarat com a Béns d'Interés Cultural (BIC). Dins del traçat del plànol, estan implantats xips d'àudio, on es poden escoltar testimoniatges sobre el barri. Els àudios es graben prèviament, i s'assenyalen amb teles de colors brodades amb la pregunta: *Què passa ací?*>*PREM*. Posteriorment, aquesta obra passa a ser plasmada a la xarxa, com a *web art*, en un procés d'inter-actuació ampliada, on s'escolta i es pot deixar registrada la impressió del/es visitants sobre el barri del Cabanyal [1]: utilitzant els elements de l'obra com *interface* per a la web, en una espècie de joc, punts calents són senyalitzats a través del ratolí com *hiperlinks* que et porten a la narració dels testimoniatges. Són 5 narracions que parlen sobre el barri des de diferents visions: record de la infància quan es jugava al carrer, o quan passava el carro del peix, o d'on has viscut i el que es feia, fins als dies d'avui: com es veu el barri des de la visió de nou/ves habitants o veïn/es d'altres barris, qui de manera crítica reaccionen contra el plànol urbanístic de l'ajuntament de València, on la “miopia” política fa barbaritats en relació amb el patrimoni d'hom. En una 2ª pantalla: un passeig virtual pel barri, a través del google maps, en un reconeixement de l'àrea localitzant els seus espais emblemàtics, per finalitzar amb un formulari que fa la pregunta: “Què passa ací?” i suggereix enregistrar la pròpia impressió sobre el barri del Cabanyal [1b].

A més, aquest plànol el fem servir en les manifestacions. És el mateix que alguns periòdics han tret amb el peu de foto *Bordado realizado por las viudas de pescadores del Barrio*. Res més allunyat de la realitat, doncs va ser realitzat per veïns i veïnes del barri, independentment del seu estat civil. Hem estat reunit/des molts divendres brodant com a Penèlopes! [2]

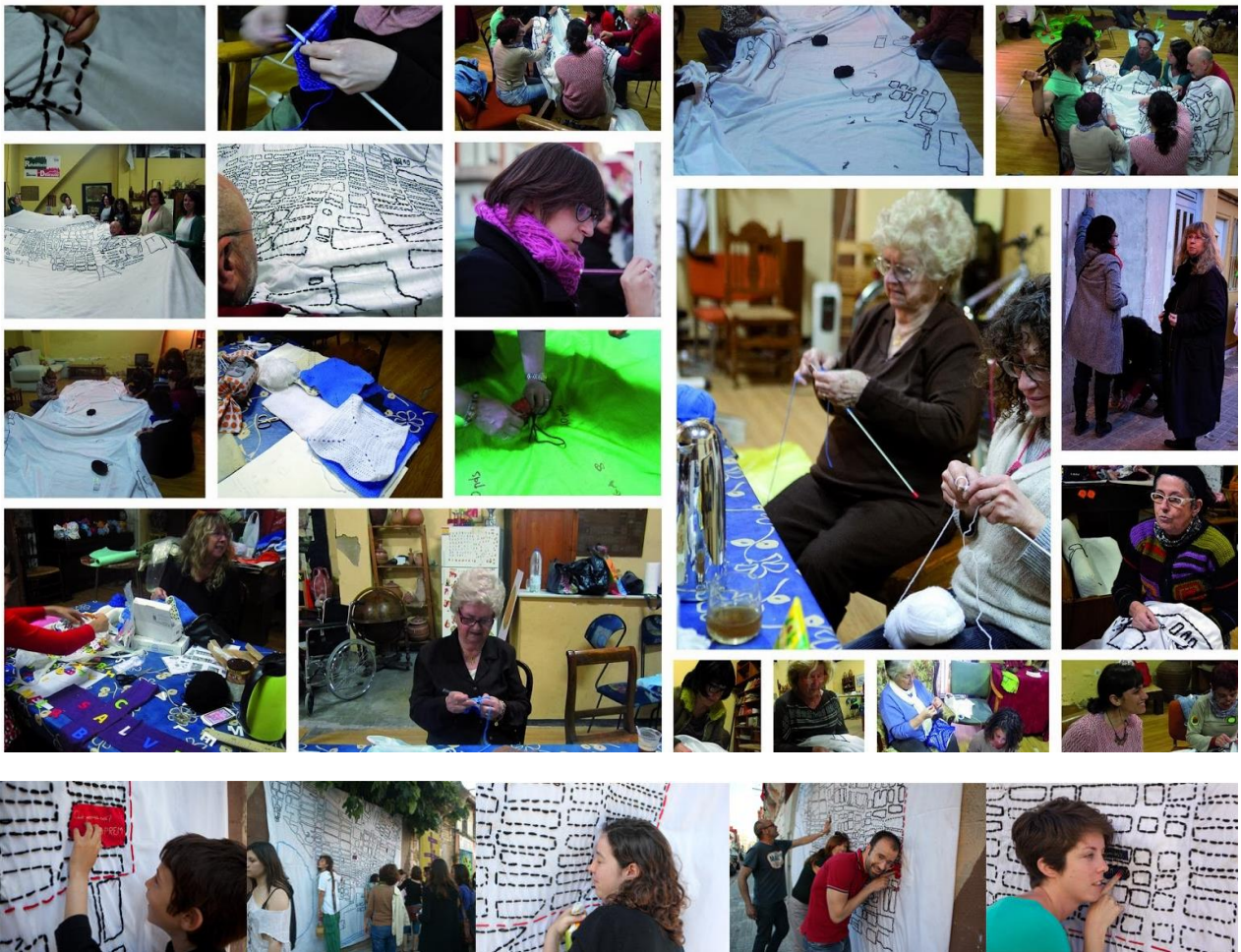
antecedent a l'obra: L'antecedent de "Què passa ací?" és l'obra Cabanyal "Punt a punt", realitzada en l'estiu de 2008 amb **Maribel Doménech**, on hem traçat el plànol del barri del Cabanyal sobre un llençol, amb teles, fils i transfer d'imatges, per a l'esdeveniment "Art al Vent" celebrat en Gata de Gorgos. En aquesta intervenció, el punt de partida era la reivindicació i el reclam per posar en evidència la problemàtica social: delimitem part del plànol amb tela vermella, senyalitzant la trama urbana afectada pel projecte de destrucció del barri, que el partiria en dos.

Punto a punto

2008

Dialoguem aquesta acció amb l'obra de l'artista Liz Kueneké, realitzada entre 2008 i 2010, "El teixit urbà", una intervenció pública en la qual les persones participen marcant llocs importants en un mapa de la seva ciutat, brodat a mà. Marquen els llocs positius i negatius, cosint amb fil símbols en el mapa. Per exemple: "On està el cor de la ciutat?", "On hi ha un lloc que és positiu per a la comunitat?", "On hi ha un lloc que necessita canvis?", "On hi ha un lloc que necessita insegur?". Aquest projecte s'ha mostrat a Fez (el Marroc), Quito (Equador), Bangalore (Índia), Barcelona (Espanya), i a la Ciutat de Nova York (EUA) [1b].

url/publicació: [1] Santos, Bia. *Craft Cabanyal*: <http://craftcabanyal.espai214.org/quepassaasi.html>
[1b] Santos, Bia. "Fet a mà: CRAFTIVISMO".
<http://craftcabanyal.blogspot.com.es/p/fet-ma-craftivismo.html>
[1c] Caro, Eva. "El Cabanyal punt a punt". *El Diario.es* (Cultura makma). 31.10.2014
(entrevista a Bia Santos) http://www.eldiario.es/cv/culturamakma/Cabanyal-punt_6_319578042.html

obra/projecte [2]:

El Cabanyal punto a punto. Distintas miradas ilustradas

2013

descripció: **“El Cabanyal punto a punto. Distintas miradas Ilustradas”**, consisteix en una obra col·lectiva de convocatòria oberta a la comunitat local, per desenvolupar entre tots una obra participativa en format d'un **llibre en tela**, grandària 50x40 cm cada pàgina, tenint com a referència el barri mariner del Cabanyal, memòries, vivències, detalls, sentiments. Hem realitzat fins al moment un total de 8 llibres.

Cada participant (*) fa dues pàgines del llibre, les quals il·lustra artesanalment amb pachwork, collage, transfer, brodats, ganxet, dibuix, etc, usant material divers.

El projecte s'amplia en una segona fase on en el llibre s'incrusten alguns xips d'àudio i marques de realitat augmentada. També serà digitalitzat per ser transformat en una versió digital d' *E-book* i la realització d'un *web_doc* que també forma part del projecte, tot enriquit amb videos, fotos, i àudios relacionats amb la gent i les seves vivències.

(*) participants: Silvia Molinero - Teresa Marin - Isabel Caballeros: Festival Cabanyal Intim - Lola Serón Juan - Amparin Moreno - Maria Marín - Mariló Hernández : Triko Arte - Veronica Della Rocca - Mercè Galán , Mercedes Huertas - Àngels Simarro - Vega Bermejo - Carol Paredes – Visantin - Carmen Marcos - Lupe Frígols i Carlos Maiques - Charo Moreno i Lourdes Muelas - Maria Joilda dos Santos - Mar Fina - Clara Boj, Diego Diaz, Mercedes Tovar, Concha García - Isadora Guardia -Amparo Ceveró, Mar Estrela i Felix Estela - Amparo Gallart - Laura Castro - Rosa Server - Faci i Fer - Lidon Artero - Luisa Maruny. - Maite Miralles - Maota Sodevilla - Rosa Perez, Manuela Lopéz i Anna Marti - Teresa Ruiz de Lobera i Associació de Vëins i Amics de la Malva - Eli Molins Garcia - Rosa Pérez de Tudela, Rosabel Callado Mas i Jesús Bellido Sanjuan - Bia Santos - Silvia Tarin Rosell i Manolo Exposito - Rose Marie Meichtry i Carlos Garcia Blesa - Maria Villora i Sara Qussous, Brigida Sevilla - Rosi Moreno – Vicenta Martinez - Tina Díaz - Aina Gallart - Carmen Sevilla - Susanna Mengual – Visantin - Ana Luján -Viga Gordilho

url/publicació: Bia. “El Cabanyal punto a punto. Distintas miradas Ilustradas. proyecto CraftCabanyal”:
<http://craftcabanyal.jimdo.com/>

obra/projecte [3]:

*Bordando la Orden
Ministerial
CUL/3631/2009 de 29
de diciembre para
su cumplimiento*

2015

*Brodant l'Ordre Ministerial CUL / 3631/2009 del
29 de desembre per al seu compliment*

Craftcabanyal

et convida a participar en aquest nou projecte,
en el qual entre totes i tots brodarem les 17 pàgines que conformen l'ordre
per la qual es resol el procediment per espoliació
del conjunt històric del Cabanyal.

Comptem amb tu!

Intramurs, festival per l'art a València
del 22 d'octubre a l'1 de novembre de 2015

Craftcabanyal en l'estudi de Silvia Molinero Domingo
Dissabtes de 18 a 20h. i diumenges d'11 a 14 i de 18 a 20h.
Na Jordana 10, baix dreta, València.

Col·labora:

INMATEX, S.L. FABRICA DE TEJIDOS

Bordamos la Orden Ministerial

**El 29 de diciembre :.: Valencia - Ottensen
Bordamos la Orden Ministerial**

EL 29 DE DICIEMBRE DE 2009 el MINISTERIO DE CULTURA emitió la Orden Ministerial con la que se paralizó la ejecución del Plan Especial de Protección y Reforma Interior (Peperi) del barrio valenciano del Cabanyal por considerar que suponía expolio.

EL 29 DE DICIEMBRE DE 2015, en una acción de arte participativo simultáneo entre las ciudades de Valencia - Ottensen, junto a vecinos y vecinas del Cabanyal queremos celebrar los 6 años de la Orden Ministerial que ha amparado y salvaguardado el patrimonio del barrio Cabanyal - Canyameler - Cap de França y al mismo tiempo no deja de ser una acción reivindicativa de su cumplimiento, bordando las 17 páginas de la Orden Ministerial en tela (1,5 x 2m. cada página).

CONTAMOS CONTIGO MARTES 29 DE DICIEMBRE

Valencia: PLAZA DE LA CRUZ del Canyameler, de 12 - 14:30h

Ottensen: Stadttellarchiv Ottensen, ZelBstraße 28 (nahe S-Bahnhof Altona) 12-15 Uhr.

<http://craftcabanyal.aspa1214.org/>

Apoya: Realización: Petrocina: INMATEX, S.L. FABRICA DE TEJIDOS

descripció: “Brodant l’Ordre Ministerial CUL/3631/2009 de 29 de desembre per al seu compliment”:

Com a signe de reconeixement a l’Ordre Ministerial, la qual ha emparat i salvaguardat el patrimoni del barri Cabanyal-Canyamelar-Cap de França, el col·lectiu CraftCabanyal realitzarà una nova acció artística a desenvolupar per totes les persones que vulguen participar al costat de nombrosos veïns i veïnes del Cabanyal; serà una homenatge a l’Ordre Ministerial i al mateix temps una acció reivindicativa del seu compliment, així com la necessitat de sol·licitar a l’actual equip de govern iniciatives que ens permeten visualitzar al més aviat possible signes de recuperació d’una situació que actualment és intolerable i que no es pot perllongar més en el temps, així com iniciar el compromís de tothom amb la revitalització i que permeta sobretot al veïnat recuperar les dignes condicions de vida que han perdut, particularment a les zones més afectades per la degradació del barri.

L’acció s’enquadra dins del “Festival Intramus” (del 22 d’octubre a l’1 de novembre), i consistirà a **brodar entre tothom**, en el taller de Silvia Molinero Domingo, les 17 pàgines de tela (1,5 x 2m. cada pàgina) que conformen l’ordre per la qual es resol el procediment per a l’espoliació del conjunt històric del Cabanyal.

“CraftCabanyal” s'emmarca dins de les diverses activitats que realitza la “Plataforma Salvem el Cabanyal”, sorgint amb el propòsit de possibilitar la participació del veïnat en la rehabilitació, fomentant la **creativitat**. Es tracta d'un col·lectiu que habilita la participació de persones que coneixen el valor arquitectònic del seu barri, posant en valor la seva pròpia **memòria i història**

Dades: Festival Intramus del 22 d'octubre a 1 de novembre de 2015. <http://intramurs.org/>
Brodant l'Ordre Ministerial CUL/3631/2009 de 29 de desembre per al seu compliment, CraftCabanyal.

On: Taller de Silvia Molinero Domingo. C/ Na Jordana 10, baix.

Quan: dissabte (24 i 31 d'octubre) de 18 a 20h. i diumenge (25 d'octubre i 1 de novembre) d'11 a 14h. i de 18 a 20h.

<http://craftcabanyal.espai214.org/>

5.2.1 *Performing Craft*

Quan parlem de treball performatiu, l'èmfasi està en el lloc de significat, més enllà de l'objecte. Per a les artesanies pot semblar bastant contrari a la intuïció. Però si pensem en la paraula “**craft**” **com a verb** i no com substantiu, resulta molt més fàcil d'entendre el tipus de treball artesanal que s'anomena performatiu.

Les accions performatives artesanals tracten d'utilitzar el *craft* per manifestar-se a favor d'un canvi en la societat, d'una forma de ser. Pot ser a través de projectes dialògics o específics de la comunitat (com el *River and Cloth*); a través d'intervencions públiques (tals com els de *KnittaPlease*); o a través de declaracions polítiques directes (*knit-ins*). Sovint, la idea de l'agència en qüestió (qui està fent crafts/accions, a qui serveix per beneficiar-se'n d'ells, i de quina manera) és la principal preocupació en el *craft* performatiu. Esferes com el diàleg públic, l'escriptura, i la curaduría/exposició són interrogats i ocupats.

Una de les facetes de l'artesanía ha estat sempre “**cuidar**”. L'artesanía és una forma d'estar al món que suggereix que el cuidat s'està prenent. Quan s'usa la paraula *craft* com a verb (com suggereix fer Richard Sennett en *The Craftsman*), s'invoca aquest esperit de cuidar. No sempre ha de ser una espècie “sentimental” de cura: de vegades el desig és fer soroll, fer maldats, per socavar una malaltia percebuda en la societat. L'atenció és col·locar en el qüestionament conscient per què s'opta per cometre qualsevol acte. Donat que mai es poden predir totes les conseqüències de qualsevol acció, l'estratègia “per tractar de fer el bé” és arriscada. Però quan es cuida, s'intenta estar segur/a que s'està fent bé.

Alguns artistes refuten la idea que s'ha d'intentar canviar el món amb l'art. Alguns sostenen que el lloc/treball de l'art no és canviar el món. Altres sostenen que tot l'art canvia el món per a millor, només per ser art. El *craft* performatiu busca una interfície més directa amb l'acció correcta d'aquests punts de vista. Sovint aquesta perspectiva torna a la idea del *craft* com a pràctica de resistència, i sobretot evoca el moviment lent, la idea de prendre el temps com un desafiament a la pressió desmesurada de velocitat, invocada per les demandes de la indústria i del consumisme. Per descomptat, en aquest sentit, el *craft* performatiu s'alinea amb el craftivisme o fins i tot amb una elaboració DIY més conscient de si mateixa. Però més sovint, el *craft* performatiu pren de la paraula *performance* la idea que aquests actes, *craft* com a verb, hauria de tenir lloc en la opinió pública i incidir en la consciència pública.

Gestures of Resistance (Gestos de Resistència) va ser una exposició en el *Portland Museum of Contemporary Art* en 2007, que es va dur a terme durant setmanes, amb una sèrie d'artistes que intervenien sobre l'espai (i per tant a càrrec de la curaduría de l'espai) per produir una peça de treball performatiu. Entre els artistes s'inclouen Carole Lung (treballant com Frau Fiber), una “treballadora tèxtil itinerant” que utilitza una bicicleta-màquina de cosir amb motor per cosir roba de disseny per a clima humit; Mung Lar Lam, que amb “Ironings” feia marques sobre tela amb una planxa calenta, reflectint treball, gènere i classe; i l'activista contra l'explotació Cat Mazza, qui va crear una escultura de rebutjos de les marques de roba favorites de Michelle Obama.

Una de les grans crítiques a aquest tipus de treball és que simplement “no es veu com a art”. Quan l’acció s’emmarca dins d’un museu o galeria, la gent espera veure alguna cosa presentada d’una manera determinada; i el treball performatiu sovint no té un enfocament visual real.

No obstant, el treball de la ceramista Clare Twomey subverteix fins i tot l’agenda subversiva del *craft* performatiu. El seu treball és performatiu i relacional; i també estèticament bell. Una de les peces implicava la realització d’un pis de rajoles de ceràmica molt fines que s’esquerdaven en el moment en què es trepitjaven. (Solament) la primera persona en l’espai de la galeria podia triar com pertorbar el sòl blanc immaculat; tots els espectadors van participar en la destrucció de la mateixa per l’acció de caminar sobre ella. Una altra peça va suposar la creació d’un miler de petits ocells de ceràmica (juntament amb *Wedgewood*) repartits per l’espai en una de les habitacions del V & A. Els espectadors van ser convidats a prendre un ocell, fins que no va quedar cap.

Pel que sembla, Twomey encara rep petites notes sobre on estan les aus i el que estan fent arreu del món. Això diu molt sobre com d’involucrades estan les persones amb aquesta peça de treball.

La participació ciutadana a través de l'educació creativa.

Un breu recorregut pel Regne Unit ens mostra dos associacions/col·lectius amb definit émfasi en la transmissió de les artesanies des d'una vessant educacional: són l'«UKHandKnitting» i l'«ArtYarn».

Com ja hem referit abans, una de les màximes fites del UKHKA va ser la campanya “*Linking Up*”, encara en curs, i amb la qual teixen una llarguíssima cadeneta conjunta, demostrant que l'esforç conjunt pot generar grans obres, i destacats canvis socials.

col·lectiu: “*UK_Handknitting_Association*”

informació del grup: “knitting” en escoles; objectiu: elevar el perfil del teixir a mà

fundació: 1991: fusió de la HKA (*Hand Knitting Association*) amb la BHKA (*British Hand Knitting Association*)

associat amb: *The Crafts Council* i molts altres (vore

<http://www.craftclub.org.uk/partners>)

blog: www.ukhandknitting.com

imatge corporativa

descripció: En 2010, la UKHKA, en col·laboració amb *The Craft Council* (*Consell d'Artesania*) empené la iniciativa per animar a teixir en les classes. Amb el suport de la WI, a més, pretenen tindre un club de l'art del teixit (*knitting craft club*) en cada escola.

Craft Club, campanya nacional, defén l'artesanía en les escoles, centres educacionals, galeries, biblioteques, centres comunitaris, a més d'unir a les persones per transmetre les seves habilitats. Entenen que tots els joves mereixen tindre accés a una àmplia gamma de projectes sobre manualitats, divertides i gratificants, com a part del seu aprenentatge cultural. Busquen unir a voluntaris capacitats i entusiastes amb les escoles i altres espais, a través de clubs “nocturns” (after-hour). Amb el recolzament generós dels voluntaris asseguruen que el *Craft Club* està disponible lliure de taxes per a les escoles i espais d'Anglaterra.

Aborda tot allò sobre fabricació i creativitat; disposen d'una secció de descàrregues en línia, on obtindre patrons, noves habilitats i les instruccions per desenvolupar diferents tasques, a més d'una plataforma on poder pujar fotos i vídeos, o dialogar en el fòrum. Animen a guanyar-se la vida amb l'artesanía, defenent que el *craft* és més que una gran afició; que es pot ser emprenedor, per a la qual cosa proposen organitzar fires d'artesanía, i recaptar fons per a les escoles i organitzacions benèfiques locals.

Entenen que les biblioteques són espais perfectes per a les sessions d'artesanía, i proporcionen una oportunitat única per aprendre amb la riquesa dels recursos, amb el fort atractiu de la comunitat.

Per tal d'implementar un **Craft Club** faciliten els passos a seguir [1]:

1. Incriure's
2. Afegir el club o escola al Mapa d'Artesania (*Craft Map*). Possibilita trobar altres esdeveniments i grups *craft* en la zona. Dirigeixen voluntaris per trobar un emplaçament on establir un **nou club**.
3. Anar a la zona comunitària de la pàgina web: en la transferència d'arxius es té accés a totes les descàrregues, patrons, llistes de verificació de documents i voluntaris i moltes altres.
4. Reclutar a un grup de voluntaris a través de les rets: es pot descarregar un "cartell de reclutament de voluntaris", per utilitzar en les pàgines web, butlletins de notícies, butlletins electrònics, o publicacions dins de l'escola o seu.
5. En tindre l'equip de voluntaris: Referir els propis procediments amb els xecs CRB; fer signar l'Acord de Salvaguarda, que cobreix sota el segur de responsabilitat civil. Recorden que un membre del personal ha d'estar present/disponible en les sessions.
6. Servir d'enllaç, amb els voluntaris, sobre dates, horaris de clubs, pressupost, material de promoció.
7. Recolzar als voluntaris per planificar un projecte de 6 setmanes: descàrrega del "cartell participant" i col·locar en un lloc prominent de la seu; recollir materials per al projecte, des de rets que incloguen tendes de caritat o als mateixos pares.
8. Llançar el propi Club d'Artesania. Reflexionar i anotar els progressos, matindre estret contacte amb els voluntaris. Faciliten Formularis d'avaluació.
9. involucrar-se en el lloc web: per connectar-se amb la totalitat dels membres d'altres clubs. Es pot: descarregar i compartir recursos; participar en discussions d'artesanía; entrar en el *Craft Club Competition* carregant fotos a la Galeria; practicar amb els vídeos.

Tot açò permet que el voluntariat pugui oferir: grans i noves habilitats manuals; una experiència d'aprenentatge informal i divertit; un nou model d'adults en la comunitat local.

url/publicació: <http://www.ukhandknitting.com/> ;

[1] *How to implement Craft Club in your school or cultural venue.*

En: <http://www.craftclub.org.uk/partners>

Per altra banda, tots i cadascun dels projectes interdisciplinars del col·lectiu *ArtYarn*, així com la pròpia filosofia del mateix, recullen les pràctiques artesanals en el seu conjunt. Els respectius coneixements es combinen amb l'experimentació en comunitats d'entorns diversos, locals i globals, per eixamplar les fronteres de les artesanies i generar ferramentes d'expressió fortes, riques i contundents.

col·lectiu: "*ArtYarn*"

informació del grup: projecte 'fibrearts', creat per Sarah Hardcastle i Rachael Gwilliam. ArtYarn treballa amb teixit de punt, ganxet i brodat per generar projectes i tallers per a galeries, museus i organitzacions creatives; treballs tèxtils de passat i present, que inspiren la pròpia obra de les artistes.

objectiu: "millorar el paisatge urbà a base de puntades"

fundació: 2008

contacte: info@artyarn.org

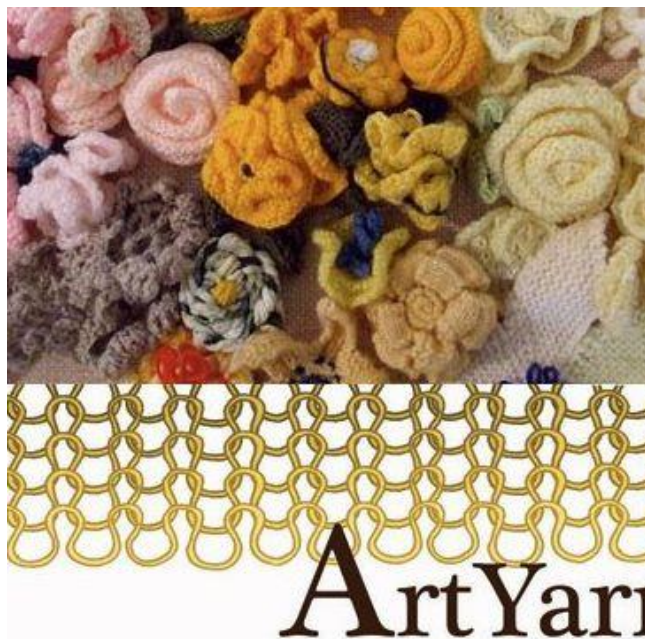
lloc web: www.artyarn.org

blog: <http://artyarnblog.tumblr.com/> ;

(anteriorment:) www.artyarn.blogspot.com

facebook: <https://www.facebook.com/Artyarn>

imatge corporativa

Sarah Hardcastle (Salford, Manchester) *"yarnbombing" és tot sobre l'ús del carrer per fer art*
"He teixit cosies per als arbres, i fins i tot he cobert tota una caseta de jardí amb quadrats teixits; sense dubte, posa somriures en les cares de la gent"
"Tracta de la comunitat fent gala del seu entorn i facilitant que es veja bonic i acolorit"
*"Yarnbombing és fàcil de fer i pot atrapar (*catch) la creativitat i la imaginació de moltes persones"*
"la gent és increïblement sensible; tal vegada perquè hi ha una memòria col·lectiva de teixit de punt, així com una nostàlgia pels dies d'autosuficiència"
"Existeix avui una major relació amb el medi ambient; entenem millor la responsabilitat del comportament col·lectiu".

Rachael Gwilliam Artista independent i tutora d'artesanía. Com a tutora resident de Ministry of Craft, té una àmplia experiència en l'ensenyament de tècniques de punt i ganxet principiants i avançades, així com molts cursos contemporanis creatius que enllacen mitjans tèxtils mixtes amb resultats experimentals. Es va graduar amb un BA (Hons) i un MA (mestratge en belles arts contemporànies), i també continua la seva pràctica de dibuix contemporani [1].

descripció: Art Yarn col·labora amb els grups locals de la comunitat, amb les xarxes de teixit i croxé globals, i amb organitzacions artístiques, per crear instal·lacions en galeries, projectes d'art públics i tallers de manualitats creatives. ArtYarn s'inspira en la versatilitat del teixit de punt i ganxet com un mitjà artístic, així com en els aspectes tècnics tradicionals del teixit de punt i ganxet, i ho converteixen en un dels seus principals objectius de transmetre aquests coneixements tradicionals a la comunitat en la qual estan comissionats per treballar.

Tots els projectes ArtYarn reflecteixen els contextos artístics, socials i històrics del teixit de punt i ganxet, i se centren en la tactilitat dels processos de manipulats a mà amb fibres bàsiques i de fàcil accés, i els materials trobats i reciclats. Amb això, ArtYarn explora l'expressió creativa individual i es centra en l'elaboració de projectes al voltant de maneres de fer punt i ganxet accessibles, a través de la participació entre les comunitats creatives en creixement.

ArtYarn ha celebrat tallers d'artesanía amb fibra per a molts projectes d'art públic, museus, galeries d'art, i comissions d'art d'autoritat local [1].

url/publicació: [1] "About ArtYarn".
<http://www.art yarn.blogspot.com.es/#!http://artyarn.blogspot.com/p/about-artyarn.html>

Una de les materialitzacions dels projectes *ArtYarn* és "*Animating Accy*", una peça d'animació sobre la localitat d'Accrington. El projecte es desenvolupa amb la comunitat local, a través de tallers (*workshops*) creatius de dibuix i modelat, durant l'any 2010, com a contribució al *Hyndburn LET project*.

També en el context del Regne Unit, es desenvolupa altre projecte, sorgit des d'una iniciativa individual, i amb la col·laboració d'artistes: *The Napkin Project* s'enfoca en les activitats creatives com a potencials ferramentes d'empoderament per a les persones amb demència:

- nom projecte: ***the napkin project***
- _creador(e)s: Willis Newson; artistes col·laboradors: Deirdre Nelson i Eamon O'Kane .
- dates: 2012
- ubicació: Saffron Gardens, Bristol, Regne Unit
- enfocament (**focus*): les activitats creatives i l'art com a ferramentes d'expressió i empoderament per a les persones amb demència.
Tema: La casa
- objectiu (**target*): emfatitzar la relació entre creativitat i demència;
poder involucrar a moltes persones en l'elaboració d'objectes bells i útils.
- financia: *Brunelcare*
- materials: 120 tovallons
- tècniques: costura i brodat
- dedicació-execució: 4 mesos;
rets socials, tallers de manualitats
- descripció: Està dissenyat per tal de comunicar quan important pot ser la creativitat per a les persones amb demència. Durant l'any 2012 participen en el projecte els artistes Deirdre Nelson i Eamon O'Kane, en comissions per a estimular i comprometre als residents d'una nova residència en Bristol (*Brunelcare dementia care home – Saffron Gardens*. Organització Brunelcare).

Com a part del projecte, Deirdre se n'adonà de que:

a sovint els residents quedaven fascinats per les vores amb textura dels objectes; jugaven amb ells, manipulant-los i explorant-los. Per exemple, amb els tovallons utilitzats en les menjades, un dels residents els unia per transportar les seves pertinences; i altra els utilitzava com a florer. A partir d'aquesta observació, evolucionà el Projecte. En essència, el projecte busca emfatitzar la relació entre creativitat i demència, i poder involucrar a molta més gent en la elaboració d'objectes bells i útils. Per això, aquesta iniciativa utilitza les xarxes socials i tallers de manualitats pràctiques per tal d'involucrar al públic en general en l'ús de les pròpies habilitats, per brodar tovallons únics i individuals que puguin inspirar la creativitat dels residents. S'envien els tovallons nus i es genera un esdeveniment social; es postegen imatges dels tovallons acabats, o fins i tot del treball en procés (utilitzant *Flickr*, *Instagram* i *Facebook* i *Twitter*). En el seu blog, es troba informació sobre el projecte, enllaços a tots els medis socials connectats, a recursos sobre la temàtica de l'envelliment creatiu i a la informació d'altres obres d'art de la Saffron Gardens, així com la possibilitat d'enregistrar-se per rebre un tovalló propi.

El projecte recolza fermament la idea de que les activitats creatives i les arts poden ser una ferramenta potent per “obrir” la capacitat d’expressar-se de les persones amb demència, i permetre’ls contar les seves històries, millorant la seva qualitat de vida i cuidat, incloent la promoció de control i decisió, independència, aprenentatge de per vida, estímul emocional i plaer sensorial. Una activitat pot ser qualsevol esdeveniment (i excusa), des d’una menjada o prendre el bany, per interactuar socialment amb altres. Amb una aproximació creativa, objectes i activitats senzilles poden transformar-se de mundanes a estimulants. Una menjada pot esdevindre *picnic*; els/les residents poden involucrar-se en preparar un menjar o ser alentats a vestir-se per a l’ocasió; un passeig al jardí pot suposar la recollida de les fulles de la tardor per generar un mòbil. Ser creatius implica mirar allò que t’envolta de noves maneres, construir sobre la idea per aconseguir millors idees, reconeguent similituts o diferències, i reconeguent allò inesperat.

Treballar creativament és el centre teòric del personal. Molt(e)s d’aquell(e)s qui treballen amb persones amb demència han de tenir la seva pròpia font de recursos personals i creatius; els beneficis del treball creatiu s’apliquen igualment al personal i a les persones amb demència. Situa els sentiments i connexions de l’individual en el cor de tot. Valora la comunicació i la interacció i ajuda a recolzar un sentiment d’identitat personal per fomentar l’autonomia. Permet als/les residents preservar les habilitats, proporciona distracció i relax, aporta notables graus de satisfacció i els/les fa sentir que estan fent contribucions útils [1]. A més, l’èmfasi es dóna en el fer, i no en allò fet, és a dir, el procés de l’activitat és sempre més important que el resultat del producte acabat, sense importar el que sembla o si s’ha fet de manera idònia, sinó que la persona disfruta fent l’activitat. Les activitats poden ser breus però significatives. Com que les persones amb demència perden gradualment les seves capacitats de participar en el treball i les activitats socials, en particular aprecien ser reconegut(de)s, doncs realitza la necessitat espiritual d’una persona, el seu sentit de pertinença [2].

El **tovalló**. Una peça de roba modesta i pràctica, senzilla, funcional. Què tal si la mirem des d’altre punt de vista? Un llenç en blanc per a un treball artístic? Una inspiració per a gent amb demència?

Persones de tot el país (Regne Unit) s’han inspirat per pensar més enllà d’un humil tovalló, decorant-los com a part del projecte artístic de Bristol. Més de 120 tovallons brodats es presentaren en els Brunelcare’s Saffron Gardens, com a culminació del *Napkin Project*. Generacions de famílies compartiren les seves habilitats cosidores, els/les treballador(e)s aprofitaven les estones d’esmorzar per a la costura, i moltíssima altra gent utilitzà la creativitat per ajudar a les persones amb demència. Willis Newson, especialista en arts i consultor de salut, autor del projecte, desenvolupà la idea junt amb Deirdre Nelson, artista resident en els Saffron Gardens, la qual basa el seu treball en estimular la creativitat de les persones que allí viuen, i en explorar les idees sobre el significat de “la casa”. Allò que Nelson advertí és quan important és el teixit per als/les residents. En els inicis del projecte, es compraren tovallons i es publicà una invitació per a que la gent les brodara. El projecte es féu

públic en línia i en medis socials, amb el resultat de 120 tovallons. Es donaren a la institució, amb un gran èxit. Parents, visitant i personal els utilitzen per desencadenar converses i records. Lin Feist, directora dels Saffron Gardens, diu que els tovallons han esdevingut ferramenta reminiscent : *“Amb tots ells basats en el tema de la casa i la família, els tovallons signifiquen moltes coses per a gent distinta i evocuen tot tipus d’emocions diferents(...)els hem instal·lat per tot l’edifici: són iniciadors de converses i animen a nous usos. Possibiliten la dedicació als seus benvolguts parents, i un enfocament a les converses, un aspecte dur quan les persones pateixen demència”*.

El procés de realització dels tovallons per part dels/les voluntari(e)s fou una part important del projecte. Els/les participants deien que trobaren gran gaudi i satisfacció fent i donant-los, dedicant temps a pensar i reflexionar sobre la importància de la creativitat i de la memòria. *“Al regalar els tovallons, la gent ajuda a aportar creativitat i diversió addicional en la casa”*, deia Nelson. *“Així com fer art, la gent ajuda a generar quelcom pràctic. És important també per al personal saber que molta gent vol contribuir, i tindre cura dels seu(e)s residents i pel treball que porten a terme”*.

Carolyn Jowett, una de les participants, contribuí amb un tovalló inspirat per una targeta del 80 aniversari, cosida per sa mare uns anys abans. Utilitzà imatges d’una tetera, una xemeneia, alguns teixits de punt i altres coses que recordava de sa casa. Planificà una conversa amb sa mare sobre aquests elements quotidians. Desgraciadament, sa mare va faltar abans que el projecte es completés, i Carolina donà el tovalló en la seva memòria.

El projecte ha sigut tan exitós perquè s’ha estés. I és un testament del potencial de la creativitat, no sols com a valuosa ferramenta evocadora, sinó allò que pot empoderar a les persones amb demència, afegint dignitat i control.

La primera fase del projecte ha finalitzat. S’està desenvolupant el Projecte per tal que altres ‘care homes’, ‘dementia cafes’, i voluntari/es puguin executar el seu propi projecte, adaptat a cada emplaçament. La següent fase del projecte proporciona, a través de la web, ferramentes i recursos, per poder desenvolupar el projecte onsevulla. També han sorgit idees per celebrar un dia nacional del tovalló. Per altra banda, també en la web es publiquen esdeveniments relacionats amb creativitat i demència, així com altres enfocaments creatius per recolzar a les persones amb demència. Actualment, el Projecte intenta recaptar fons per portar-lo a terme. Amb sort, el projecte podrà créixer a nivell estatal, i utilitzar-se en altres institucions, per proveir d’una valuosa baula a una comunitat més àmplia, i animar un sentit major de connexió, comprensió i pertinença [3]

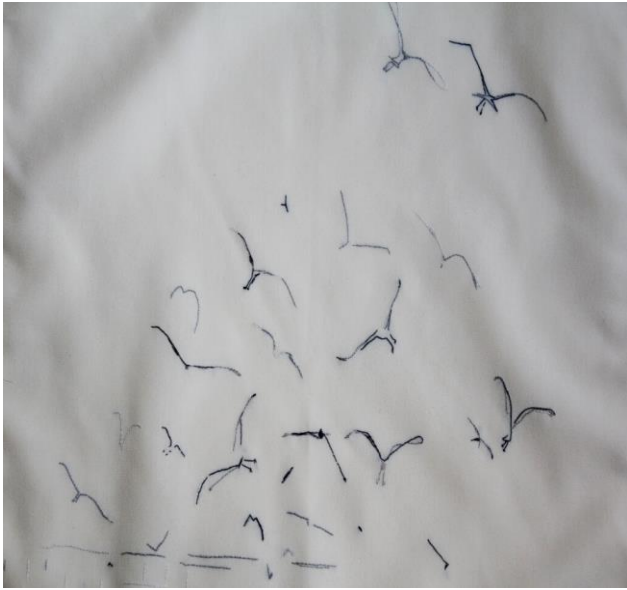
url/publicació: <http://thenapkinprojectblog.wordpress.com>
Youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=fkbQQbRuit8>. publ. 12.3.2014

notes: [1] <http://willisnewson.co.uk/napkin-project-inspiring-creativity.html>
[2] <http://www.zestdementiacare.com.au/choosing-an-appropriate-activity/>
[3] Taylor, Gillian. *How creativity and craft are tackling dementia ... one stitch at a time*. The Guardian (Professional)
<http://www.theguardian.com/culture-professionals-network/culture-professionals-blog/2013/nov/29/creativity-craft-dementia-napkin-project> (consulta:7.5.2014)

obra: *The Napkin Project*

imatges: *Flickr*(7.10.2013)

En el context d'Amèrica Central, a l'altra banda del Pacífic, es desenvolupa altra iniciativa, en la línia del tèxtil: arriba des de Cuba «Conservando Tradiciones». Busca desenvolupar l'artesania tèxtil en la comunitat, estimulant el reciclatge i l'aprofitament de recursos:

nom projecte: '*Conservando Tradiciones*'

informació del projecte: D'Espanya i d'Àfrica, fonamentalment, els va arribar a les cubanes el costum de teixir. Per a rescatar aquesta pràctica ancestral va sorgir la iniciativa "Conservando Tradiciones" allà per 1994, primer vinculada a la "Federación de Mujeres Cubanas", i en el 2005 associada a la "Sala de Arte de la Biblioteca Provincial Martín".

objectius:

desenvolupar l'artesania tèxtil artística en la comunitat;
millorar la qualitat de vida material, espiritual i econòmica dels seus membres;
estimular el reciclatge i l'aprofitament de recursos

tallers: de dilluns a dissabte;
impartits per 22 professors (inclosos homes)

lloc: Sagua la Grande. Villa Clara. Cuba.

mòduls especialitzats: 'parche', 'muñequería', macramé, teixit a croxé, encaix de Tenerife, *frivolité*, 'miñardí', l'ABC de la costura, vestuari 'yoruba', teixit amb cintes, amb agulles, puntades de realç, i desfilat; complementats amb elements de la història d'aquestes labors i de disseny estètic.

_creadora: Berta Santos

Berta Santos

Berta domina l'art del: parche, macramé, teixit a croxé, encaix de Tenerife, *frivolité*, miñardí, ABC de la costura, teixit amb cintes, amb agulles, puntades de realç, i desfilat.

foto: Arelys M. Hechevarría

L'especialitat en "muñequería" és una de les passions de Berta Santos.
foto: Arelys M. Hechevarría

Abans de retirar-se del món laboral, Berta era professora de "Filosofía Marchista" en la "Universidad de Ciencias Médicas" de Villa Clara; ara, als seus 77 anys, dedica la major part de les seues hores a l'artesanía i a instruir a altres en aquest ofici.

Berta teixia des de molt xiqueta, fins i tot, abans d'aprendre a llegir. Però no és la manualitat per la manualitat. Ella mateixa explica:

"(...) es tracta de preparar a la gent culturalment, per exemple, quan fem els vestits 'yorubas'; és brindar a les persones nocions bàsiques en la comprensió d'una pràctica religiosa que esdevé, sense dubtes, part de la nostra idiosincràsia (...) aquest projecte em regala companyia, amistats, em permet complir somnis: Ja és una necessitat per a mi".

Al desembre de 2010 va obtenir el "Premio por la Obra de la Vida", atorgat pel "Fondo Cubano de Bienes Culturales", en reconeixement a la seva labor artesanal, gran part d'ella dins de "Conservando Tradiciones".

A Berta Santos els reconeixements l'afalaguen; no obstant açò, confessa que la glòria l'aconsegueix quan constata que els seus alumnes aprenen, que els passos d'avanç són bastant fermes.

participant-testimoni:

Isabel Cristina Curbelo
Ferrán

Isabel Cristina Curbelo Ferrán, artesana de "Conservando Tradiciones".
foto: Arelys M. Hechevarría

Amb 43 anys d'edat, Isabel Cristina Curbelo Ferrán es va jubilar a causa d'una malaltia òssia. En aquells moments durs de la seua vida, solament el Projecte Comunitari "Conservando Tradiciones" li va ajudar "a eixir del pas" i seguir avant.

Isabel és mèdic veterinària i conta que des de joveneta sempre li va agradar usar allò que ella mateixa confeccionava; avui, la seua especialitat radica en el *parche* i les seues carteres són populars en Santa Clara.

A Isabel Cristina Curbelo Ferrán, li ocorre exactament el mateix que a Berta, coincideixen en què cada vegada que atrapen a un xiquet amb el teixit, es realitzen personalment; i amb un riure sincer conclou l'assumpte: "*L'artesanía per a mi és una malaltia contagiosa, un vici, no et succeeix el mateix, Berta?*".

url/publicació: Arteaga Díaz, Mairyn. "El Alma se teje a crochet". *Agencia Cubana de Noticias*. Post: 20.4.2015. <http://www.ain.cu/especiales-acn/8976-el-alma-se-teje-a-crochet>

Seguim en Amèrica central, amb un projecte comunitari específic amb finançament públic. Es tracta dels «Cursos de capacitação» de Cercado, Bolívia, on s'ensenyen i utilitzen tot tipus d'artesanies amb caràcter de reciclatge (i també relatiu al re-ús del 'detrítus urbà'):

- nom projecte: *Cursos de capacitación.*
- coordinador: Henry Tintaya (professor)
- dates: 2015
- ubicació: Casa(s) de la Juventud. Cercado. Bolívia
- enfocament (**focus*): reciclatge;
formatiu
- objectiu (**target*): utilitzar materials en desús per elaborar tot tipus d'objectes;
vendre els objectes (10 a 150 bolivians), per obtenir font d'ingressos;
- pressupost: 14 milions de bolivians per a la construcció de la nova infraestructura, que acollirà els cursos
- financia: Alcaldía de Cercado. "Programa de Promoción y Capacitación a Emprendimientos Juveniles"
- materials/tècniques: variats i reciclats; macramé, pintura en tela, artesanies en goma eva, teixits a croxé, confecció de carteres, bijuteria
- dedicació-execució: al llarg de l'any

obra:

una de les estudiants realitza un porta-rellotge teixit amb macramé, amb cordes de colors i nusos decoratius.

fotos: Fernando Balderrama (periodista convidat)

descripció: Macramé, pintura en tela, artesanies en goma eva, teixits a croxé, confecció de carteres, bijuteria i reciclat són alguns dels cursos que es desenvolupen a la “Casa de la Juventud”, com a part del “Programa de Promoción y Capacitación a Emprendimientos Juveniles”, que porta endavant la “Alcaldía de Cercado”.

Els/les joves utilitzen diversos materials com llana, pintura, tela, periòdic, cola i vernís per donar forma a canastres, paneres, gerros, porta-llapis, marcs, porta-retrats, carteres, llums, porta-cosmètics, porta-miralls i tot tipus d'adorns.

Els/les estudiants també empren materials reciclats per donar forma a tot tipus d'objectes entre els quals es destaquen gerros, bomboneres, joiers, canastres i marcs per a quadres. El material per a aquest tipus d'articles es prepara amb paper reciclat que es pega en forma de varetes per després trenar i donar-los forma. Posteriorment, són impermeabilitzats amb vernís i pintura perquè tinguen el color de la fusta. El professor Henry Tintaya va dir:

*“Sempre pensem en la durada de l'obra, aquestes creacions són de qualitat i duren gairebé com les elaborades en fusta, a més així **evitem la contaminació ambiental**, donant ús a un material rebutjat”.*

Els treballs en goma eva també són molt demandats: amb aquest material es poden crear carteres, motxilles, targetes, invitacions, flors, ninots i d'altres.

“La goma eva és un material que està de moda perquè és molt mal·leable, ve en diferents colors i ara s'usa molt en els aniversaris. Nosaltres ensenyem tot això però en figures tridimensionals”, va explicar.

Però els cursos de macramé, teixit a croxé i pintura en tela també tenen acceptació perquè es poden elaborar moneders, carteres, paneres, florers, porta-cosmètics i altres articles de gran utilitat. Les manualitats arriben a tenir un valor des de 10 fins a 150 bolivians. Amb la qual cosa els/les estudiants ja tenen una font d'ingrés.

El 90 per cent dels/les assistents a aquests cursos són dones que en la seva majoria treballen com a professores de tècnica vocacional (matèria que va ser inclosa a l'educació regular per la nova “Ley 070 Avelino Siñani-Elizardo Pérez”).

Només en 2014, la institució va capacitar a **28.000** joves de diferents edats; els cursos són gratuïts i estan disponibles tot l'any en diferents mòduls, però en l'època de vacances escolars existeix més demanda, segons va informar el responsable de la "Casa de la Juventud", Edwin Calisaya.

En tot el municipi existeixen 10 cases de la joventut distribuïdes en les sis comunes, que ofereixen cursos d'electrònica, assemblat de computadores, rebosteria, computació, electricitat, dansa, música, matemàtiques, física, química, oratòria i lideratge.

Va detallar que els cursos de capacitació són més sol·licitats a la zona sud, en canvi els cursos lúdics com dansa, oratòria i música són demandats en les comunes del nord.

El responsable de la "Casa de la Juventud", Edwin Calisaya, va informar que la "Alcaldía de Cercado" té pressupostat en el seu "Plan Operativo Anual" (POA) 14 milions de bolivians per a la construcció d'una nova infraestructura de la institució.

La nova infraestructura serà de set pisos i serà emplaçada en les seves actuals instal·lacions (Calle 16 de Julio entre Sucre y Jordán). S'espera que l'obra es licite en les propvenients setmanes. Calizaya va informar que la construcció d'aquests ambients és necessària a causa que les seves actuals instal·lacions són molt antigues i van quedar petites per a la quantitat de joves que reben cada any.

"Volem donar més comoditats als/les joves; actualment funcionem en dos llocs perquè l'espai és reduït", va dir. Va afegir que està gestió també té prevista la implementació de quatre cases de la joventut en les diferents comunes del municipi de Cercado.

url/publicació: Manzaneda, Laura. "Jóvenes atraídos por manualidades". *Los Tiempos*. Post: 25.4.2015.

http://www.lostiempos.com/diario/actualidad/local/20150425/jovenes-atraididos-por-manualidades_299503_661521.html

imatges:

http://www.lostiempos.com/diario/actualidad/local/20150425/galeria-foto-jovenes-atraididos-por-manualidades_299503_661523.html

5.2.2 Teixir per al canvi social

Un dels exemples més exitosos de la utilització del craft per a iniciatives socials és el ***Fine Cell Work charity***, que opera en una sèrie de presons dels Regne Unit. Mitjançant la formació en l'art de la costura, dels presoners i les presoneres, el projecte té com a objectius millorar les habilitats dels/les reclusxs, permetre'ls vendre els seus treballs en línia, i contribuir a la seva reinserció després de l'alliberament.

Asmaa Hamdy va ser empresonada per protestar contra la supressió del primer president d'Egipte electe lliurement, Mohamed Morsi. Però Asmaa Hamdy, estudiant d'odontologia, ha estat generant les seves bosses de llana teixides durant la seva estància en la presó, per mantenir-se ocupada i enviar el missatge que la imaginació és lliure. I la seva línia de "*Made in Prison*" ("Fet a la presó") està tenint molt d'èxit.

Des del canvi de règim en l'estiu de 2013, milers de presos polítics han entrat a les presons egípcies, i no gaire han sorgit (a part de testimoniatges de tortura institucionalitzada).

Hamdy va començar a fer les bosses per als seus amics i família; llavors companys de presó li van demanar que fés alguna cosa pels seus parents. Ara ella ha atret als mitjans de comunicació locals i està prenent comandes del públic, amb dotzenes d'ordres a través de Facebook. La seva família diu que ella ha fet al voltant de 50 borses a 6 lliures cadascuna, i en una carta recent suggereix que podria abandonar l'odontologia pel disseny a temps complet. Però, el seu promès diu, els diners no són el seu principal objectiu.

"És només per lliurar un missatge", diu Ibrahim Ragab. "Fins i tot si ens empresonen, no ens podran detenir: les nostres ànimes són lliures. Siga com siga, la presó no va a parar la nostra imaginació; com Asmaa sempre està dient: estem més enllà d'un punt de ruptura".

Hamdy va ser una de centenars d'estudiants universitaris egipcis empresonats per protestar pel trasllat de Morsi al juliol de 2013. Des de llavors, els estudiants activistes pro-Morsi han dut a terme manifestacions gairebé diàries, que han pertorbat greument la vida del campus durant el període lectiu. L'estat ha lluitat (matant almenys a 14 estudiants, expulsant 500 i empresonant a més de 2.000). Dotze van ser empresonats durant 17 anys per la seva presumpta participació en protestes violentes en el campus al novembre de 2013.

"El plaç de cinc anys de Hamdy és més curt, així com immerescut", diu Ragab. "La van acusar de set càrrecs imaginaris: deien que cremà la cafeteria de l'escola de medicina, que va atacar a la seguretat de l'escola i a un sergent de la policia, i va robar diners. Qualsevol persona que veu Asmaa sap que no podria haver fet aquestes coses".

Ell pensa que va ser agredida simplement perquè "*ella creu que el país està sent governat per una persona injusta*" (l'ex capdavanter militar, Abdel Fatah al-Sisi).

Cada vegada que la visiten familiars, porten a Hamdy un quilogram de llana. Dues setmanes més tard, ella lliura els articles acabats, i rep més llana per al següent lot. Les autoritats de la presó estan felices per ella per vendre les borses, però insisteixen en l'eliminació de l'etiqueta "Made in Prison" abans de sortir de la presó. "Els no volen admetre que ella està a la presó", diu la seva mare, Manal Saber. "Pensen que ella està en un jardí o alguna cosa així".

Les bosses fins i tot han ajudat a reduir la bretxa política. Durant un temps, Hamdy va compartir una cel·la amb l'advocat Mahienour el-Masry, un revolucionari secular i crític de Morsi, també empresonat per càrrecs qüestionables en una ofensiva contra tot tipus de dissidència, que ha vist entre 16.000 i 36.000 activistes polítics empresonats (en funció de si es contempen les xifres estatals o de l'oposició). Masry ha utilitzat la seva web per promoure "Made in Prison". La línia ja inclou bufandes, polseres i caixes de llapis fetes amb punt. La seva mare diu que altres articles estan en la canonada, i Masry ha demanat instruccions per fer mitjons i vestits. "Mitjons de presó (Jailhouse socks), podria ser el proper"²⁸.

Imatges publicades en facebook, amb algunes de les jailbags elaborades per Asmaa

FB Asmaa:
https://www.facebook.com/FreeAsmaaMasr/photos_stream

Imatges en: FB «Free Asmaa Masr»;
àlbum: «Made in Prison»:
<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.651671044901834.1073741832.560909113978028&type=3>

28 Kingsley, Patrick. "Egyptian activist's 'Made in Prison' handbags catch on outside". *The Guardian*. Post: 25.12.2014.
<http://www.theguardian.com/world/2014/dec/25/egypt-prison-knitting-handbag-protest-asmaa-hamdy>

Altres dels ítems elaborats dintre del programa:

FCW, Fine Cell Work

Imatge corporativa

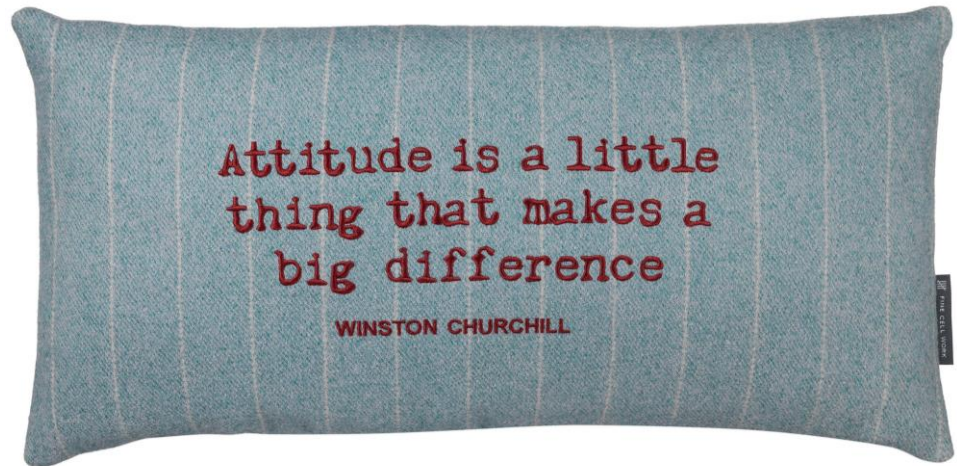
Three Artichokes.

Celia Hegedus

coixí: tela, embuatat i llana amb punt de creu. 51 x 41 cm

Attitude.
Miranda Bolter

Coixí: tela 100% lli, embuatat de plomes, brodat a màquina. 51 x 26 cm
Aquesta peça és una declaració de la cita immortal del gran Winston Churchill.

Jail Bird.
Hazel Townsend

bossa:100% cotó i brodat a mà. 42 x 45 cm

Alphabet Cot.

cobertor: 100% cotó, interior 100% poliéster. 84 x 97 cm.
cada cobertor és exclusiu i individual;
la totalitat del procés es fa a mà:
des dels aplics, l'apedaçat, i l'embutat fins als detalls finals.

url/publicació: <http://shop.finecellwork.co.uk/>
Vegéu *Youtube*: "Fine Cell Work". Post: 25.4.2012
<https://www.youtube.com/watch?v=dXUJQq8RYX4#t=524>

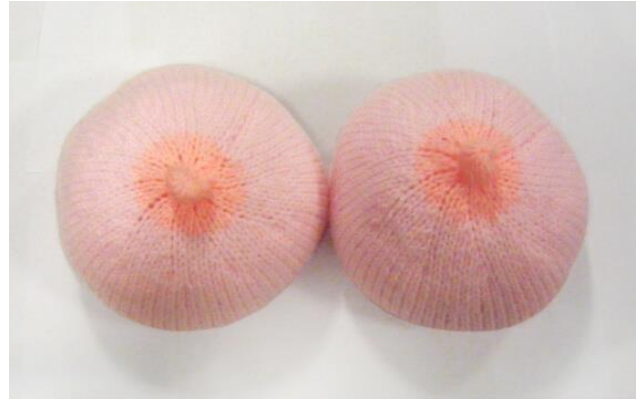
Durant les primeres setmanes del mes de febrer de 2015, el grup *Knit and Knatter*, amb la mestra Vanessa Strong (qui dirigeix el projecte) produeixen uns 150 pits teixits de llana, per al seu ús en una campanya de lactància materna finançada pel govern. Esperen arribar als 250 en acabar el mes. Aquest projecte es porta a terme en Tolsta Chaolais, una aldea de 40 cases en l'illa de Lewis (Escòcia). Els pits serviran com a ajuda-demostració de lactància materna, al llarg del país; per a mostrar la millor manera d'aconseguir que el bebé prengui el pit correctament, així com mantenir pit i peçó en la posició correcta per a la boca del nou-nat; per a ensenyar com extraure la llet i com fer front a problemes d'obstrucció, per exemple; com a intervenció per a les persones que poden patir de mastitis (inflamació de la mama). La iniciativa crida l'atenció en l'illa, i implica sensibilització a un procés, tot i que natural, de vegades no tan senzill.

De forma aleccionadora i útil, l'ús de medis per ensenyar a fer punt té una noble història entre les parteres. La idea de fer punt per a conscienciar sobre la lactància reuneix dues tendències: la moda de l'elaboració, i l'impuls a promoure la lactància materna. Malgrat els esforços a llarg plaç, les xifres de lactància materna són estàtiques, amb un lleuger descens en les xifres reportades l'any 2013. Ara, des de la base, les agulles tornen a l'acció.

El NHS (*National Health Service*) ja ha sol·licitat pits. I el grup accepta donacions d'aquelles persones que tinguen ganes de teixir-ne. Faciliten fins i tot els patrons ²⁹. La popularitat dels pits de punt sols s'equipara amb la demanda en *Etsy* dels *boob hats* o *pro-breastfeeding caps* ("capell-pit" o "capell pro-lactància"). Aquests capells estan teixits amb un peçó que, col·locats sobre el cap del bebé, quan està mamant, es sembla a un pit real.

29 Wigan. "Knit a breast". *My mummy does...*
<http://www.mymummydoes.co.uk/local-resources/knit-a-breast/> (consulta: 2.12.2014)

Alguns exemples de *Boob hats*

nom projecte: *Knitting Behind Bars [Dorsey Run]*
(caritat/donació)

_creador(e)s: Lynn Zwerling, Sheila Rovelstad i Lea Hiers

dates: des de 2009

ubicació: Instal·lació Correccional *Dorsey Run*. Jessup, Maryland;
programa adoptat per altres correccionals

enfocament (**focus*): formatiu (programa-taller): justícia restaurativa

objectiu (**target*): ensenyar, als reclusos, sobre disciplina, empatia, paciència i ètica de treball professional, a través del teixir;
elaborar barrets per a posterior donació

dedicació-execució: classe setmanal de Teixir, cada dijous

imatges:

[Bill O'Leary]

un alumne reb indicacions durant la sessió

Percell Arrington teixint durant la classe setmanal. Foto: Bill O'Leary

Reggie Della, Lynn Zwerling, Ricky McNew i William Bright

'No sé trata de hacer punto. Esta es la resocialización.'

(d'esquerre a dreta:) Reggie Della, Lynn Zwerling, Ricky McNew, Sheila Rovelstad (instructora) i William Bright.

descripció: En una sala de biblioteca amb prestatges buits, Lynn Zwerling va llançar boles de fil, agulles i tisores sobre dues taules plegables i es va asseure a teixir amb la seua classe. Un nou estudiant va entrar en l'habitació: pelusa en la seua barbeta, portava un suèter de color gris del Departament de Correccions. Mentre estava assegut a l'altre costat dels seus 20 companys de classe, Reggie Della, de 55 anys, li va dir "(...) *agafa una mica de fil i agulles. Llavors pots ser un 'homie' teixidor, també*".

En la Instal·lació Correccional *Dorsey Run* en Jessup, Maryland, cada dijous de vesprada té lloc un dels programes de recreació més populars: la classe setmanal de teixir, creat per Zwerling, de 69 anys, dissenyat per a ensenyar a més de dues dotzenes de reclusos la disciplina, l'empatia, la paciència i una ètica de treball professional a través de la lenta pràctica, tranquil·la de girar les boles de fil en creacions colorides.

Per als professors i els estudiants, és més que una altra de les activitats per a ajudar als presos mentre passen setmanes, mesos i anys.

"No es tracta de fer punt. Aquesta és la re-socialització", va dir Zwerling, que va crear el programa després de tornar a la pràctica poc després de retirar-se.

Per a ajudar a impartir lliçons de vida, Zwerling i els seus companys professors estructuren la classe amb exigents normes: Per a ser membre, cada estudiant ha de signar una fulla d'assistència, la qual cosa fomenta la rendició de comptes. Estan prohibides les blasfèmies, insults i bromes racials, i sobrenoms. Els estudiants s'expulsen en cas d'incompliment de les normes, i tenen prohibit perdre's tres classes seguides, excepte si estan malalts o per motiu d'una festa religiosa.

"Els aprecien ser més que un nombre o un sobrenom", va dir Zwerling. "Aprecien aprendre la seua individualitat. Els agrada la civilitat del grup".

I tal vegada l'última regla és una de les més importants: Cada nou company ha de dir-li a algú que han ferit o decebut sobre la seua pràctica setmanal i, eventualment, teixir-li a aqueixa persona un barret. "*Vaig a dir-li-ho a la meua mare*", va dir un jove estudiant.

En molts casos, Zwerling és el més semblat a una figura materna, que els estudiants tenen al Dorsey Run, una presó de mínima seguretat de 500 homes en *Anne Arundel County*, prop de la línia del Comtat d'Howard. De fet, part de la intenció del programa és inculcar el sentit de donar. Els barrets que els estudiants de Zwerling fan són donats a una caritat propera i als estudiants del *Baltimore City public school*, cada hivern.

"Aqueixa és la seua oportunitat de ser empàtic". Es diuen a si mateixos: "Jo solia ser aqueix xiquet va a escola sense un barret", va dir Zwerling, una dona de mitja alçada amb cabell gris curt i ulleres fosques que porta roba feta a mà. "Crec que la falta d'empatia és una de les principals raons per la qual tenim criminals. Si açò fos fortament reforçat, crec que faria una gran diferència".

Els primers barrets que fan són per als seus éssers estimats - les mares, els xiquets, les persones significatives. Així que quan les cartes no s'envien per correu i les visites no són tan freqüents, són recordats pel barret que els va portar setmanes o mesos perfeccionar. Percell Arrington, de 42 anys, va fer barrets per als seus dos fills: un burdeus i or per als *Redskins* i l'altre blau marí i plata per als *Cowboys*. Mentrestant, els dos primers barrets de William Bright eren per a la seua parella. *"He après molt de la paciència de Lynn, i teixir m'ajuda a relaxar-me"*, va dir Bright, de 45 anys, que va ser detingut per robatori en 2012.

Auto-proclamada teixidora evangelista, l'activisme de Zwerling va començar en la dècada de 1960 quan es va marxar com a pacifista. *"Som dones díscotes i hippies equivocades"*, va dir Zwerling de si mateixa i d'altres instructores, Sheila Rovelstad, de 63 anys, artista de Columbia, i Lea Hiers, de 64 anys, secretària d'operacions del tren MARC, de Laurel. *"Venim d'una generació que creu que l'individu té el potencial d'impactar la societat"*.

Venedora de cotxes durant 18 anys, Zwerling va aprendre a teixir veient videos de *YouTube*. Va conèixer Rovelstad i Hiers a través de grups de teixir formats en *Meetup*, un lloc de xarxes socials per a les persones amb interessos similars. Amb la seua ajuda, Zwerling urdí un pla, per a compartir el seu amor recentment descobert del teixir, amb les persones que tracten amb l'estrès i la tensió amb regularitat.

"Quin sector de la població realment gaudiria d'allò que els calma, que els fa sentir-se bé?", Va dir Rovelstad. "Quan vas a la presó, és com si et posaren en espera. La resta del món segueix sense tu. És com un botó de pausa".

Però aconseguir que els funcionaris de presons abraçaren la idea no va ser fàcil. Margaret Chippendale, llavors administradora de la Unitat de Pre-Alliberament de Jessup, va aprovar el programa en 2009. Ella ho va veure com una oportunitat per al que ella anomena "justícia restaurativa". Els altres programes recreatius i els programes de tallers de preparació dels empleats beneficien només a l'individu, va dir. Per fer punt, els estudiants estan posant en primer lloc a les seues famílies i als xiquets, que tant necessiten.

“Part d’açò (fer pels altres i ser desinteressat) em va convèncer (...) en aqueix moment, jo estava indagant per a la programació addicional per als meus estudiants”, va dir Chippendale. Ella tenia les seues reserves (com ho van fer els funcionaris d’altres presons) sobre agulles i tisores en la presó, però Zwerling va persistir. *“Lynn no renunciaria; ella és una força a tenir en compte”.*

Açò no impedeix que els guàrdies i altres funcionaris vegem el programa amb atenció constant. Els guàrdies ho contem tot: cada madeixa i bola de fil, cada parell d’agulles i cada parell de tisores. El personal de seguretat estaven preocupats de que els estudiants podrien robar les agulles i usar-los com a armes. *“Els amics no es roben als amics”,* digué Zwerling als seus alumnes. *“Llavors ens van explicar a nosaltres, acuradament, que ells no són els lladres”.*

Des de que el projecte de Zwerling ha crescut, altres presons han expressat interès en els programes de teixir. Programes similars han aparegut en la *Saginaw Correctional Facility* en Freeland, Michigan, i el *Blaine Street Women’s Jail* en Santa Cruz, Califòrnia.

“Em vaig asseure amb el grup, per a veure amb els meus propis ulls”, va dir l’administradora de Dorsey Run, Dionne Randolph. *“Va ser una excel·lent idea. Qualsevol diferència que tinguen es queda en la porta”.*

Els instructors admeten que els seus esforços no funcionen durant la nit. Ells intenten inculcar exercicis que fomenten la paciència. Els principiants aprenen primer a fer una mostra i guarden un tros de fil en les seues butxaques. Zwerling diu que ella els demana que, quan estan enutjats, tiren de la mostra i la recorden. Recorde que fer un sol error els mantindrà lluny d’ella i de teixir de forma permanent. Recorde que ells estan teixint para: els seus fills, les seues esposes, els xiquets sense barret a portar el pròxim hivern.

Mark Stapleton, amb 48 anys, de Taneytown, Maryland, va dir que va ser burlat per altres estudiants sobre la seua participació en la classe. *“Un tipus em deia: ‘Vostè està teixint? Açò és per a les xiquetes’.* Dies més tard, aqueix mateix home està assegut al meu costat en classe”, va dir.

Stapleton va ser alliberat de presó l’any passat després de complir una condemna per llavat de diners. Ara teix per als seus fills i per a les persones d’un hospital en el comtat de Carroll. Va dir que va aprendre les lliçons de l’empatia i la responsabilitat, i va assenyalar que molts dels seus companys no podien esperar a les seues classes setmanals per a començar. *“Féiem una mica d’escàndol”* quan els guàrdies suspenien les classes per raons de seguretat, va dir. *“Volíem començar a teixir”.*

url/publicació: Livingston, Michael. “At prison, a knitting class that isn’t necessarily about knitting”. *The Washington Post*. 25.4.2014
https://www.washingtonpost.com/local/2014/04/24/a814362a-ae0e-11e3-a49e-76adc9210f19_story.html (consulta: 27.4.2014)

5.2.3 Teixir per una causa

La lluita contra les problemàtiques que afecten al col·lectiu de dones és un tema recurrent en les accions i projectes craftivistes. Una d'elles és el càncer de pit. Es celebren deu anys des que va començar la iniciativa de l'associació californiana *Susan G. Komen*: “*Knit for The Cure*”:

nom projecte: *Knit for the Cure*
(caritat/donació)

_creador(e)s: Susan G. Komen

dates: des de 2005 (¿?)

ubicació: San Diego, California

enfocament (*focus): càncer de pit

objectiu (*target): donació d'articles teixits a mà, per recaptar fons;
conscienciar sobre la salut (pit);
motivar a la comunitat en la lluita contra el càncer,

financia: KOMEN

descripció: Es celebren 10 anys, amb la recaptació de més de \$50,000, centenars d'articles recollits i venuts en els esdeveniments de Susan G. Komen en tot el comtat de San Diego, incloent la “*Race for the Cure®*” celebrada en Balboa Park de San Diego. El 75% dels fons recaptats, de les creacions, romanen en San Diego per cobrir cada pas del “viatge” de la salut del pit, des de l'educació, divulgació, mamografies, i diagnòstic, fins a les cirurgies, quimioteràpia, radiació i suport material i financer, així com els menjars, els pagaments d'hipoteca, cuidat de nen/es, pròtesis i perruques. El 25% restant de cada dòlar recaptat es destina a fons nacionals de recerca per descobrir les causes del càncer de mama i, en última instància, les seves cures.

La forma de participació en aquesta causa és a través de la donació de peces teixides. Entre els articles més populars i/o de major èxit es troben els capells i bufandes, seguits dels guants sense dits i les diademes (*headbands*). Junt amb la donació, s'inclou nom, direcció i adreça de correu electrònic, i opcionalment, una nota amb la/les raó/ns de participar.

Race for the Cure A més de teixir articles per a la venda, l'any 2013 un grup de teixidor/es del *North County San Diego* (Nord del comtat de San Diego) van formar un equip per participar en la *race*, i van aconseguir milers de dòlars per ajudar en la lluita contra el càncer de pit. Cada any, convidem hom qui estiga interessat/da en unir-se a ells: registrar-se (<http://www.sdkomen.org/>), i seguir els passos per sumar-se a l'equip *Knitters for the Cure*.

url/publicació: <http://komensandiego.org/knit-for-the-cure/>

Contribucions

"Knit One, Cure Too". *knit-a-thon* anual Un objectiu comú i una afició compartida uneixen a homes i dones, joves i majors, expert/es i principiants, cada any, en l'esdeveniment públic *"Knit One, Cure Too"*. Es tracta d'un ***knit-a-thon*** organitzat per l'Spa Gregorie (Newport Beach, CA), on elaboren i venen articles teixits a mà, destinant el 100% de les recaptacions a la filial en Orange County de "Susan G. Komen for the Cure". Entre els i les teixidores també solen trobar-se supervivents del càncer i membres de les seves famílies.

Kathy Leek, de l'Spa, mostra múltiples formes de lluir una bufanda
fotos: Sara Hall.

creació: Kathy Leek, resident de Newport Beach, qui fa relacions públiques en l'spa, va iniciar l'esdeveniment sis anys enrere: *"Spa Gregorie's fa moltes recaptacions de fons per a la caritat, inclosa Komen, i fa sis anys vaig voler iniciar quelcom nou: un esdeveniment únic, recaptador de fons, que pogués involucrar a una comunitat específica: teixidor/es i croxeter/es"*. Com a teixidora i croxetera, Leek ja tenia contactes amb persones i negocis que podien ajudar, i va decidir trobar-ne més. *"En la vida hi ha una oportunitat per tornar (...) per a algun/es d'ells (teixidor/es voluntari/es), aquesta és la manera... embelleixen Amèrica, bufanda a bufanda (...) el **knit-a-thon** recapta sobre uns \$5000 cada any (...) l'esdeveniment promociona l'Spa Gregorie, a més de com a negoci, com a contribuïdor a la comunitat (...)estic molt agraïda per l'èxit del 'knit-a-thon' al llarg dels anys"*.

En l'esdeveniment celebrat en **2013** (en la tenda *Fashion Island, Macy's*), sisé *knit-a-thon*, es teixiren vora 300 articles de punt, i es recaptaren \$600 sols amb el 10% dels articles adquirits; la resta, queda disponible en les instal·lacions d'Spa Gregorie. La majoria de teixidor/es elaboren els articles al llarg de l'any, i després els donen a la causa. I quasi la totalitat del/les qui participen per primer cop, tornen a l'any següent. Hom està d'acord en que ***"teixir junt amb altres pot ser molt terapèutic"***.

testimonis: *"és impressionant, increïble, generós, (evoca) gratitud i desinterés. Moltes paraules venen a la ment (...) és pura energia positiva (...) la meva meta és ajudar a les persones a superar-ho: vull que sàpiguen que poden sobreviure"*.

(Mary Grappin. Irvine.
supervivent de set mesos i voluntària de l'organització)

“és un esdeveniment per recaptar fons molt singular (...) a tothom li agrada una bufanda, i més si es compra per una bona causa (...) són d'alta qualitat i teixides amb AMOR (...) versa sobre educar al públic (...) aquestes dones són grans teixidores”.

(Vernelle Blackwell. Westminster.
voluntària de “Race for the Cure” durant 7 anys)

“Sempre teix per una causa, incloent ‘Susan G.Komen’, i uns 4000 capells per als soldats en l’ultramar. Ambdòs són valuoses causes (...) és interessant parlar amb altres i descobrir que fa el teixir per elles (...) i ha beneficis psicològics i per a la salut”.

(Carol Shehab. Newport Beach.)

Astrid Sciolini, de Costa Mesa (esquerra), i Judy Treble, de Tustin, teixen i croxeten articles en *Macy's Fashion Island*, per al *knit-a-thon “Knit One, Cure Too”*, sisé esdeveniment anual, celebrat en l'Spa Gregorie, per a “Susan G Komen for The Cure”, Orange County.

fotos: Sara Hall.

Orelia Steinhardt, d'Irvine, i Carol Shehab, de Newport Beach, teixien mentre dialoguen durant l'esdeveniment.

url/publicació: Hall, Sara. "Volunteers Knit for Charity". *Newport Beach Indy*. 25.10.2013.

<http://www.newportbeachindy.com/volunteers-knit-charity/>

Dobruck, Jeremiah. "Knitters do it all for breast cancer awareness". *Daily Pilot*. 21.10.2013.

http://articles.dailypilot.com/2013-10-21/news/tn-dpt-me-1023-knit-a-thon-20131021_1_breast-cancer-awareness-susan-g-spa-gregorie

Donacions

Lacy Crochet Scarf

Ellen Bloom

FAN-tastic scarf

url/publicació: Bloom, Ellen. "Think Pink". 18.2.2009.
http://ellenbloom.blogspot.com.es/2009_02_01_archive.html

En la mateixa línia de la lluita contra el càncer de pit, i iniciat amb anterioritat, es troba altre programa-projecte, també des d'Amèrica del Nord:

nom projecte: programa "*Stitch to WIN Against Breast Cancer*"
(caritat/donació)

_creador(e)s: TNNA, *National NeedleArts Association*

sobre l'associació: L'art de l'agulla (*needlearts*) parla al cor de tot/es nosaltres. Independentment del tipus de **needleart*, l'activitat sempre proporciona una manera d'alliberar estrès i tensió, promou el benestar i eleva l'esperit, i crea comunitats per compartir. "*TNNA Cares*" és la manera com l'associació ajuda a promoure els esforços dels seus membres, així com dels/les entusiastes **needlearts* del món sencer, per oferir comoditat, incrementar l'amor propi, realçar la consciència d'un/a mateix i, en general, ajudar a millorar les vides d'altres. Quan succeixen desastres (p.e. Haití, amb Katrina), membres de l'associació donen fons i provisions a "*TNNA Cares*". Encara que les necessitats bàsiques són òbviament una preocupació prioritària, les donacions d'agulles, fils o cabdells poden contribuir a la normalitat d'algunes víctimes, començant el procés de curació, i submergint-se en l'alegria de crear una altra vegada [2].

dates: des de 2004

ubicació: (llançament campanya:) *Mall of America*. Minneapolis. Minnesota. EUA.

enfocament (**focus*): solidaritat, donació

objectiu (**target*): recaptar fons per recolzar la investigació del Càncer de Pit

descripció: 2004. *Mall of America*, Minneapolis: la TNNA llança el seu programa “*Stitch to WIN Against Breast Cancer*”. Des de llavors més de 70 detallistes han tingut esdeveniments en les seves pròpies comunitats [1].

La campanya ha recaptat més de \$70000, i convocat a milions de persones a través de projectes teixidors (*stitching projects*) i esdeveniments en tot el país. Membres del TNNA, així com membres dels gremis nacionals de **needlearts*, voluntari/es i membres de diferents comunitats donen recolzament a la causa.

Inicialment, el projecte girava en torn a les interpretacions amb tècniques d'agulla, dels segells nord-americans de 55 cèntims d'Investigació pel Càncer de Pit, el qual ha aconseguit recaptar més de \$54 milions per a investigació. TNNA anima hom a utilitzar i promoure el segell sempre que siga possible [2].

Comunicat premsa de la TNNA
6th Annual Conference for Young Women Affected by Breast Cancer.
Denver. 01.2006

“TNNA va compartir els beneficis i l'alegria de 'needlearts' amb aquestes valentes dones. Al llarg del cap de setmana, l'estand va rebre a noves cosidores, qui gaudien aprenent punt, ganxet, encaix d'agulla i punt de creu durant els descansos de la programació prevista. Algunes només necessitaven un curs d'actualització, doncs havien après a cosir de manudes en els genolls de les seves àvies. La majoria sempre volgueren aprendre, però mai havien tingut l'oportunitat. Cadascuna d'elles se'n va anar amb un somriure i una recentment descoberta passió per l'art de l'agulla (needlearts).

*Moltes dones es van detenir en el *stand només per compartir les seves històries sobre com la costura les va ajudar a superar moments molt difícils. Van parlar dels beneficis emocionals, espirituals i terapèutics dels *needlearts: com teixir o brodar mantenen els seus dits àgils i els seus esperits desperts durant les llargues hores de tractament.*

Les detallistes locals Carole Jacobs, de “Ewenique Yarns”, i les bessones Danielle i Denise Seale, de “Cherry Tree Needlepoint”, van acudir amb voluntari/es de les seves tendes per ajudar a recolzar l'esdeveniment, acompanyades per Pam Amam, representant independent (vendes de fil) amb seu en Denver. Hom vam compartir temps i talents amb el que semblava ser un flux interminable de noves cosidores entusiastes. Carole comentava: “Estic sorpresa per l'energia i la vitalitat d'aquestes joves valentes (...) s'estan aficionant a l'art de les agulles amb veritable entusiasme i determinació!” [1].

Sherry Mulne, consultora de màrqueting de TNNA:

*“No puc ni començar a expressar l'esperit d'aquests esdeveniments. Vaig veure a dones plorant (llàgrimes de felicitat) sobre la seva nova passió pels *needlearts. Una de les dones se'm va abraçar, i em va dir quant hem enriquit les seves vides. I hem escoltat històries increïbles sobre com els *needlearts han ajudat tant a pacients com a defensor/es i simpatitzants a travessar i superar temps terribles” [1].*

url/publicació: [1] Donna. “Stitch to WIN Against Breast Cancer (TNNA)”. *Sheep to shawl*. 22.2.2006. http://www.sheeptoshawl.com/charity/archives/cat_1575019681.html
[2] “TNNA Cares. Stitch to WIN Against Breast Cancer” <http://www.tnna.org/?page=TNNACares>; vegeu l'enllaç per conèixer altres programes actius.

Ens traslladem a Europa, en concret a França. Amb l'objectiu de visibilitzar la importància en la detecció del càncer de pit, i dintre de la campanya "Octobre Rose", el col·lectiu "Keep Wool" realitza una operació al més pur estil del *Yarn Bombing*, en diferents emplaçaments de la ciutat de Toulouse:

*Yarn Bombing-
Octobre Rose*

YARN BOMBING

*Dans le cadre d'Octobre Rose,
mois de la lutte contre le cancer du sein*

26 Septembre 2013

la quedada:
26.9.2013

1ª etapa: Place Saint-Scarbes i Place de la Trinité

Business Woman

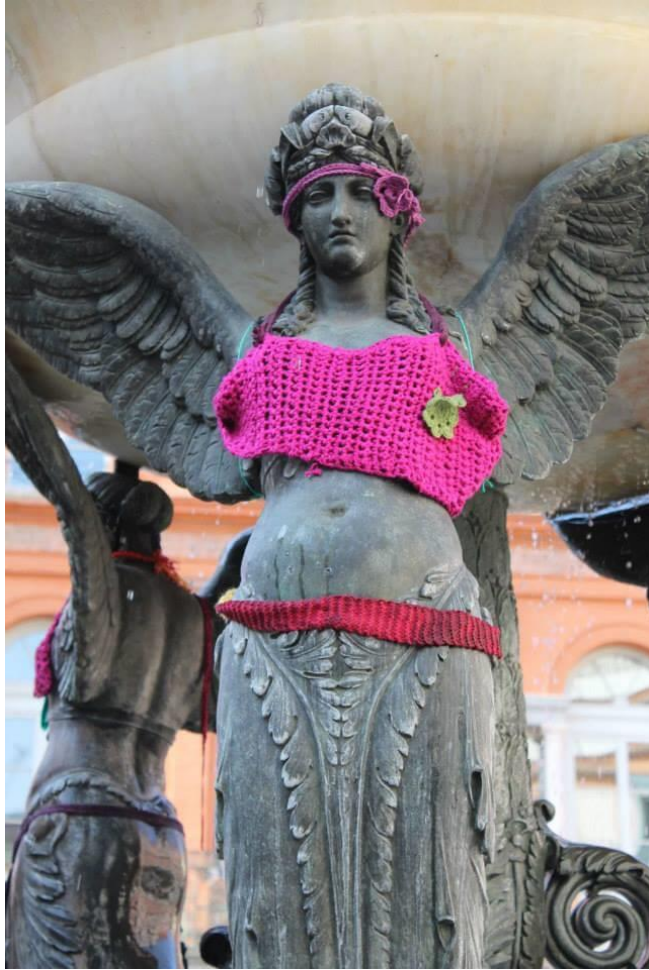

Business Woman, en Place Saint-Scarbes. Font: bricnbroc

Les Demoiselles

Place de la Trinité

Font: bricnbroc

2ª etapa: Jardin des plantes

La Sportive

Wonder Woman

data: 23.10.2013

ubicació: Plaça Sainte-Scarbes. Toulouse, França

materials/tècniques: tricot

enfocament (*focus): embelliment; notificació

objectiu (*target): promoure la detecció del càncer de pit;
vestir les estatués del centre de Toulouse

col·laboren: DOC31, Dépistage Organisé des Cancers (detecció organitzada dels càncers);
Fifi jolipois

descripció: El col·lectiu convoca la cita per al 26 de setembre, amb prèvia inscripció. La programació de la jornada inclou nocions sobre: “Yarn Bombing” o *cómo disfressar la nostra ciutat amb punt i croxé*.

Bufandes, borses de borles, voltes tendències (...) Certes estàtues de Toulouse es van vestir amb *tricot*. Es tracta d'una operació de Yarn Bombing, pel col·lectiu “Keep Wool”, per a la causa d'Octubre Rose que promou la detecció de càncer del pit, via la mamografia preventiva. Com a toc final, un nou comand ha d'operar el divendres en llocs secrets encara guardats (1).

“Al setembre, l'associació DOC31 es va posar en contacte amb Christel i amb mi, per a demanar-nos si Keep Wool acceptaria participar per a sensibilitzar els/les tolosan/es sobre la detecció de càncer de pit. Per descomptat, vam respondre sí, súper motivades pel seu projecte: vestir les estàtues de Toulouse amb elements de tricot! Yarn Bombing! ens va agradar de seguida! Després d'una vesprada especial, on cadascuna de les participants tenia un kit, amablement oferit per Fifi Jolipois (que ens va seguir en aquesta aventura), vam reunir tots els elements necessaris per a vestir a aquestes dones de cada dia: dona de negocis, esportista, dones actives o mares de família ... I la convidada sorpresa, ‘Wonder Woman!’ Prova que la detecció ens concerneix a totes! Em va encantar participar en aquesta bella operació, i el resultat estava a l'altura de les meues expectatives! Vam riure a la món mentre instal·lavem les peces. I la resposta de la gent, ‘hiperpositiva!’” (2)

url/publicació: 1. Scheiber, F. “Seins et tricots pour les statues”. *20minutes*.
<http://www.20minutes.fr/ledirect/1244207/seins-tricots-statues> (consulta:
31.10.2013)

2. “Yarn Bombing pour Octobre Rose avec Keep Wool”. *Bric'n'Broc*. Post: 8.11.2013.
<http://www.bricnbroc.com/2013/11/08/yarn-bombing-pour-octobre-rose-avec-keep-wool/>

imatges: facebook: “Keep Wool”, àlbums:
[a] Keep Wool- Yarn Bombing- Les coulisses:
<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.721856747830989.1073741834.661225433894121&type=3>
[b] Keep Wool-YarnBombing-Mission accomplie:
<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.762980913718572.1073741838.661225433894121&type=3>

INSOLITE
Seins et tricots pour les statues

Echarpes, sacs à pompons, ceintures tendances... Certaines statues de Toulouse se sont mises au tricot. Une opération de Yarn Bombing (comprenez « tricotage urbain ») fomentée par le collectif Keep Wool, dont les adeptes, avec leurs aiguilles pointues, ont épousé la cause d'Octobre Rose qui promeut le dépistage du cancer du sein, via la mammographie préventive. Pour la touche finale, un nouveau commando doit opérer vendredi dans des lieux encore tenus secrets. ■

<https://www.facebook.com/KeepWool>

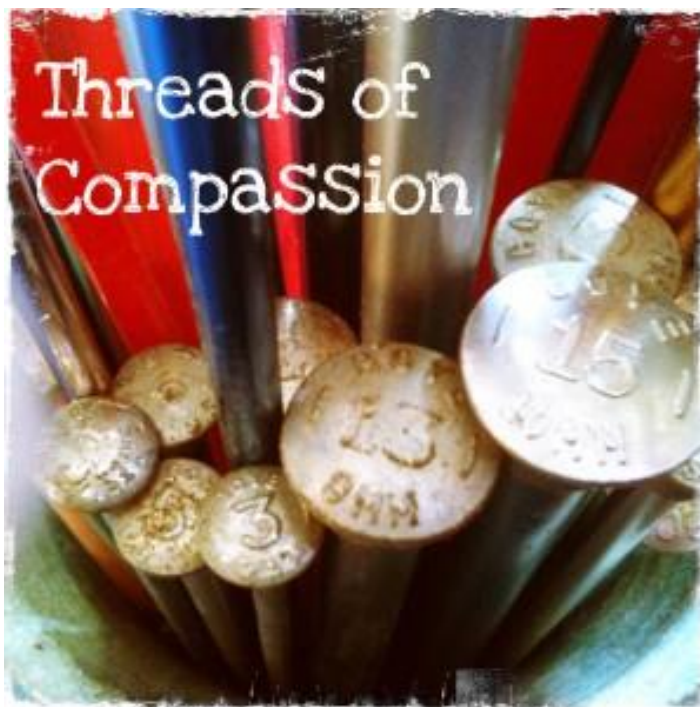
F. Scheiber / 20 Minutes

La place Sainte-Scrabes mercredi.

Bé siga des d'iniciatives individuals, o encapçalades per reconegudes associacions, o bé per col·lectius *knitters*, els projectes destinats a teixir per una causa comú sorgeixen a tot arreu, independentment de l'origen del/les agents promotor/es, i amb independència del bagatge dels i les participants en els mateixos. La causa comú és capaç de convocar a persones d'arreu del món i, en col·lectivitat, unir els esforços per fer una crida sobre fonaments que consideren dignes (de visibilització, de reclam, d'èmfasi, d'atenció). Com ja indicavem en anteriors apartats, la difusió de les campanyes craftivistes, a través de les xarxes socials, resulta fonamental per aconseguir resultats exitosos. És el cas dels projectes següents, la repercussió mediàtica dels quals permet que s'adopten models similars en altres indrets mundials. El primer d'ells: *"Threads of Compassion"*, la tasca del qual es podria completar amb el moviment *"Madejas"*, desenvolupat en l'Estat Espanyol (comentat en apartat anterior).

En la línia de la violència de gènere, trobem que la unió fa la força: les iniciatives individuals es completen amb la participació col·lectiva, i generalment desinteressada però fortament conscienciada sobre la causa:

nom projecte: "Threads of Compassion"
(caritat/donació)

font: <http://www.threadssofcompassion.org/>

_creador(e)s: Sarah Sullivan

és un grup connectat de persones **supervivents a la violència de gènere**, que desitgen oferir consol i recolzament a les víctimes. La idea és senzilla: qualsevol persona afectada per abús sexual és benvinguda a teixir, o per elaborar una bufanda que donar a altra víctima de violència sexual, quan arriben a l'hospital per rebre tractament urgent.

dates: des de 2012

ubicació: seu oficial: 920 W.Wilson Avenue. Chicago. Illinois.

enfocament (*focus): solidaritat, donació

objectiu (*target): trencar el silenci, reconèixer el dolor, tot regalant una bufanda, com a mostra de (pre)ocupació, del/la teixidor/a cap a la víctima, i d'expressió del pesar per l'ocorregut.

descripció: Cada bufanda està feta per algú qui desitja proporcionar una petita quantitat de consol contra el dolor a què s'enfronta la víctima, fent-li saber que no està soles. En tocar els fils de les bufandes que reben, les víctimes poden connectar-se amb qui s'ha preocupat per elles, i el que els ha succeït. Un bell missatge entregat a través d'agulles i fibres. La bellesa afegida de les bufandes és que el regal té una doble funció: els i les supervivents tenen l'oportunitat d'**ajudar a altres víctimes**.

Hom roman en l'anonimat. Aquelles persones qui teixen les bufandes mai coneixen a la persona concreta qui reb la seva bufanda. Quan les víctimes sexuals arriben a urgències, molts hospitals contacten amb abogats, i és a través d'aquestes figures com arriben les bufandes a les víctimes. Cada bufanda portarà una petita targeta, on s'explica la idea rere "*Threads of Compassion*" i informació sobre com contactar amb el seu centre (*local rape crisis center*) en cas de necessitar més ajuda i/o recolzament.

Ofereixen l'opció de crear la pròpia secció de "ToC": contactar amb el centre local, i preguntar si voldrien repartir les bufandes. I notificar-ho al grup, perquè puguin referir a altres, pròxims en la zona.

url/publicació: <http://www.threadscompassion.org/>

vegeu també: **RAINN**, *The Rape, Abuse & Incest National Network*, l'organització més gran contra la violència de gènere.
<https://rainn.org/>

Seguim en la línia dels projectes en ret, units a l'esperit de generositat de la comunitat teixidora, i en concret, a causes inesperades que afecten a diferents col·lectius. Són tres exemples que sorgeixen de persones afectades directament, amb destacada repercussió i participació; consistents en l'elaboració i donació de senzills articles, la comunitat es compromet a aportar calor en les dures situacions que sorgeixen en diferents llocs del món.

nom projecte: *Dulaan Project*
(caritat/donació) "dulaan" és la paraula en mongolí per a calidessa

enfocament (*focus): solidari; donació

objectiu (*target): inspirar l'esperit de generositat de la comunitat teixidora, per ajudar a satisfer les necessitats més urgents de les persones empobrides de Mongòlia

xicalla mongolí portant els barrets donats

descripció: La participació en el projecte és senzilla:
usar qualsevol fil i color, per **teixir articles**; es necessiten:

- capells, guants, calcetins, bufandes, jerseis, mantes;
- tamanyos per a totes les edats (bebés fins adults)

embalar els articles, escriure nom, direcció i nº d'articles enviats i col·locar en un sobre, visible i assegurat en part externa de la caixa
enviar els articles a les oficines permanents de Mongòlia o Arizona

url/publicació: <http://www.fireprojects.org/mongolia/dulaan/>

nom projecte: *Stahman's Shawls and Scarves* (blog i llibre);
(caritat/donació) secció: "Let's Make the World a Better Place for All"

_creador(e)s: Myrna Stahman

disseny patrons de bufandes, dedicats a:
Matthew Shepard, estudiant homosexual de la University of Wyoming, mort en un crim d'odi anti-gai en 1998;
a les víctimes del tiroteig (*Columbine shootings*) en 1999.

enfocament (*focus): solidari

objectiu (*target): facilitar patrons fotocopiabls, per teixir bufandes destinades a:
accions contra l'odi, i a favor de l'enteniment i acceptació d'aquelles persones qui són "diferents a un/a mateix/a"

url/publicació: patrons dedicats a Matthew:
Stahman, Myrna. "Seaman's Scarves". *Knitting-and.com*
<http://www.knitting-and.com/knitting/patterns/scarves/matthewshepard.htm>

Fundació Matthew Shepard:
<http://www.matthewshepard.org/>

nom projecte: *Sunshine Scarves*
(caritat/donació)

_creador(e)s: Joy Durham

En 2001, la seva filla Sunshine va perdre un ull en un accident. Es va trobar amb elevades factures mèdiques degudes al trauma de l'incident. Va començar a teixir bufandes, com a regals de nadals, per guanyar diners. Els regals van tenir tant d'èxit que decidí començar un negoci: una part dels beneficis els dona per ajudar a les famílies que s'enfronten a situacions similars.

enfocament (*focus): solidari; *fundrasing*

objectiu (*target): ajudar al/es nen/es amb **deformitats facials**, a tenir accés a les costoses pròtesis i cirurgia necessàries

url/publicació: <http://sunshinescarves.com/>

“Existim gràcies als/les voluntari/es (...) Treballem a través de l’art per a reconstruir les ànimes dels nostres acollits, que és tan important com l’alimentació i la vivenda”.

RuthAnn Traylor

Destinats a les persones més desfavorides són molts dels esforços de la comunitat artesivista. A través de la ret i de potents campanyes, recapten hom qui vol col·laborar i implicar-se en un esforç col·lectiu per aconseguir resultats sorprenents. Parlem de dos projectes, també sorgits d’iniciatives individuals, i consecutius en el temps, que s’assignen al mateix centre; de persones reunides al llarg de mesos, dedicades incansablement durant hores a l’elaboració de múltiples cobertors o bufandes, que escalfaran les ànimes dels seus residents. Per al *Lawrence Community Shelter*, la campanya *One Stitch at a Time* i el projecte *KVQ*:

país: **EUA**

nom projecte: **One Stitch at a Time**
(caritat/donació)

_creador(e)s: Laura Hill

dates: novembre de 2013

ubicació: *Lawrence Community Shelter*. Lawrenceville, New Jersey (USA)

enfocament (*focus): talents i habilitats pròpies, aplicades per beneficiar a l’altre/a

objectiu (*target): teixir peces de roba per a persones desfavorides

materials: fil i agulles

tècniques: punt de calça

dedicació-execució: contínua

Una de les bufandes del projecte, teixida amb teler rectangular

obra:

descripció: Laura Hill és una àvida teixidora i diu que tothom entre els seus membres familiars i amics han rebut una bufanda feta a mà com a present. Va decidir ser útil per a una causa:

"Vaig pensar: per què no donar-ho a algú que ho necessita? A sovint veig a gent del carrer que podria necessitar una bufanda. Llavors vaig decidir començar a teixir bufandes per al Lawrence Community Shelter".

Hill va considerar que ella podria fer una bufanda, però això només ajudaria a una persona. Llavors va decidir començar una campanya anomenada *One Stitch at a Time* (Una Puntada rere d'altra).

"Teix algunes bufandes i les done, però també les veng i use els diners per comprar més fil, per fer més bufandes per donar al refugi. També accepto donacions".

Loring Henderson, del *Lawrence Community Shelter*, afirma que Hill és una senyoreta notable. *"Sempre em sorprenc i m'emocione quan algú fa alguna cosa a mà"*. Henderson diu que la capacitat màxima del refugi és de 125 persones; que durant els mesos d'hivern el refugi es plena; i que amb el finançament limitat, les donacions com les de Hill són molt necessàries i enormement benvingudes. *"Nosaltres no podíem existir sense voluntaris i sense l'ajuda de joves com ella: és notable"*.

Laura diu que ella no ho va fer pel reconeixement. *"Pense que si hom té un talent o habilitat que pot ajudar a algú més, hauria d'usar-ho"*.

Però aquells qui estan en el *Lawrence Community Shelter* diuen que el reconeixement és el que ella mereix. *"Solament volem donar-li les GRÀCIES!"*, va dir Henderson.

A través de la pàgina *Crowdrise*, Laura sol·licita/presenta diverses solucions: per una banda, demana donacions al seu compte particular; els fons sobrants es destinen a *JustFood* per a productes enllaunats. Per altra, les donacions de fil a través de la web *Crowdrise* van directament al LCS, per ser transformades en belles peces d'abric. També s'ofereix per ensenyar a teixir amb el seu teler, a canvi de que les peces resultants es destinen a les persones desfavorides. I per últim, ven bufandes per encarrec, per 10\$, ingressos que es canalitzen per al subministrament de fil, per tal de mantenir la iniciativa. La recaptació prevista de la campanya es va completar en un 100%.

url/publicació: Mills, Tabatha. "Lawrence woman uses knitting skills to help those in need".
6lawrence.com Post: 14.11.2013
http://6lawrence.com/news/local-news/7882-lawrence-woman-uses-knitting-skills-to-help-those-in-need?utm_content=buffer50f56&utm_source=buffer&utm_medium=twitter&utm_campaign=Buffer
Crowdrise: <http://www.crowdrise.com/knittingforlawrence/fundraiser/laurahill>

nom projecte: **125 Quilts**
(caritat/donació) & *Kaw Valley Quilters*

_creador(e)s: Bridget Law i Pat Law (filla i mare respectivament)

dates: setembre de 2012

ubicació: LCS: *Lawrence Community Shelter*.
(3701 Franklin Park Cir, Lawrence, KS 66046.)
Lawrenceville, New Jersey (USA)

enfocament (*focus): la creació de cobertors “comunitaris”, destinats a un vertader refugi “comunitari”

objectiu (*target): elaborar i proporcionar un cobertor per a cada llit del refugi LCS

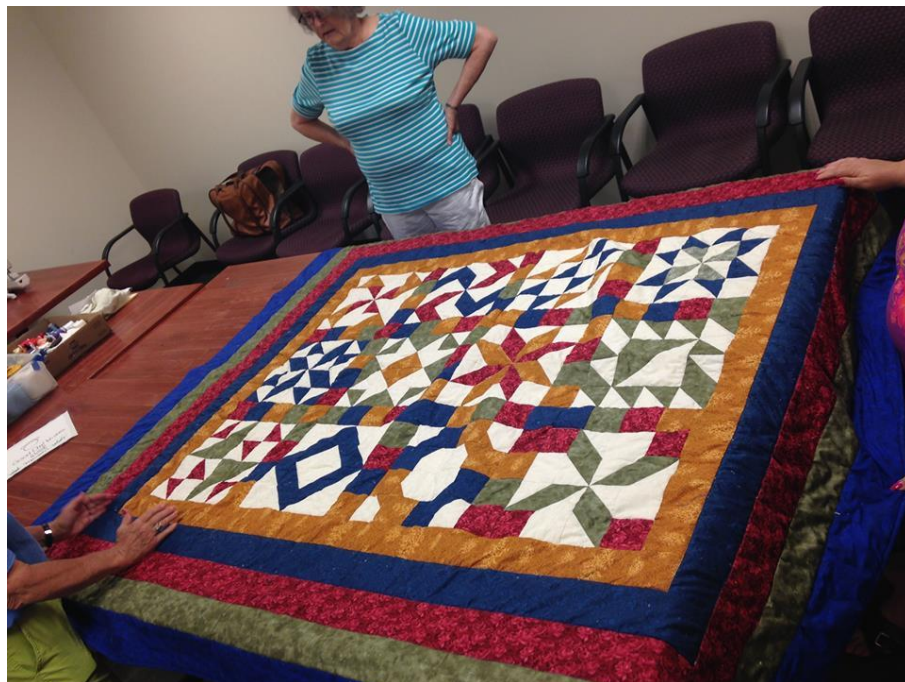
financia: P.E.O. (*Philanthropic Educational Organization*), grup comunitari que recolza activitats cíviques de caire educacional o altres.

materials: teles de cobertors en desús, llençols de franel·la, farcit de matalàs;
fils de colors i agulles; màquina de cosir;

tècniques: *tying*

dedicació-execució: 3 mesos (setembre-desembre)

obra:

[exemple d'una llitera de les 125 que utilitzen les persones acollides, en el LCS]

descripció: Un grup de dones, les *Kaw Valley Quilters*, dedica vesprades, nits i caps de setmana a unir dotzenes i dotzenes de cobertors, amb un objectiu simple però ambiciós: Elaborar un cobertor per a cadascun dels 125 llits del refugi.

Per a tal empresa utilitzen el *tying*: una de les tècniques dels/les brodadores de cobertors, per unir l'apedaçat: la franel·la posterior, l'embuatat interior i la peça superior decorativa, que típicament inclou una varietat de retalls de tela acuradament cosides juntes en un patró determinat. Açó implica una cinta curta, senzilla o doble de fil cosit en la tela i nugat en nusos a intervals d'aproximadament 15 cm, molt més ràpid i simple que amb la mà; o bé el cobertor sencer cosit a màquina.

“hi ha una gran diferència com més persones treballem, o quan treballem hom conjuntament en els cobertors; unes es dediquem als frontals, per passar-li'ls a altres perquè facen la resta”.

Law i sa mare Pat s'assabenten de l'apertura del refugi; en els seus inicis, els/les residents del mateix, inclosos nens petits i mares embarassades, havien estat dormint sobre matalassets de gimnàstica, en el sòl. La parella d'emprenedores decideix implicar-se, i en setembre de 2012 inicien el projecte KVQ: el tancament d'una tenda de cobertors, de la qual coneixen a la propietària, les permet disposar de gran quantitat de teixit.

Al projecte s'uneixen esglésies, organitzacions comunitàries i un gran nombre d'altres persones, qui donen els seus temps, talent i materials.

Embualtar és realment una activitat social: les dones treballen en cosir les parts juntes, i xarren sobre diversos temes. Loring Henderson, director del refugi, agraeix els resultats del projecte:

“A més de càlids i confortants, aporten un toc personal que és bellíssim (...) i un clima de benvinguda força acollidor (...) estem molt satisfets amb ell”.

Fins i tot han organitzat subhastes per vendre cobertors, aprofitant per fer activitats paral·leles que atrauen a altres persones, com per exemple, les “Art Jam”, organitzades junt amb ArtSpace, amb les quals recapten fons en benefici de HomeFront, una entitat dedicada a eradicar el “sense sostre”, des de 1990.

Subhasta *Chocolate and Tea*: Cobertor Fet a mà per Marceil Lauppe; en tons terra, per a un llit de matrimoni, 72" x 84", amb caiguda de 9" a cada costat (180 x 210 cm, costats de 23 cm). 7.11.2013

Please Join Our Hosts
 Nancy Thellman & Bob Schumm
sponsoring
 the Douglas County Commission & the Lawrence City Commission

Sunday, November 10th, 2013
 Maceli's
 1031 New Hampshire

VIP Reception at 2:00 pm
 General Admission at 3:00 pm
 event ends at 5:00 pm

Tickets
 General Admission - \$25 each
 VIP Tickets - \$50 each

url/publicació: Hancock, Peter. "Group making a handmade quilt for every bed in Lawrence's new homeless shelter". *LJWorld.com*. Post: 19.12.2012.
<http://www2.ljworld.com/news/2012/dec/19/quilters-adding-home-touch-new-community-shelter/> (consulta: 19.12.2012)

La nostra aportació relativa a aquest apartat sobre la Transformació Social a partir del teixir s'inclou en els àmbits més específics dels museus i les galeries: per a la inauguració del tradicional Saló de la Tardor, de l'associació ontinyentina d'artistes visuals "Font d'Art", a la qual pertany, sempre he intervingut amb una performance, relativa a qüestions de gènere, a la pròpia estació en què es celebra l'Exposició, o a causes actuals amb què estic compromesa. Per a aquesta última (cinquena) edició, i en la línia dels projectes i les accions artesivistes que estava investigant, vaig combinar quedades teixidores i tallers on ensenyàvem punt, amb la posterior posta en comú en el Centre Cultural Caixa Ontinyent, i amb la celebració d'una performance participativa: "*Mandala col·lectiu*". La peça teixida conjuntament en l'acció va ser exposada posteriorment junt amb les altres obres, i recreada tota l'acció amb una vídeo-instal·lació. A més, en els tallers, es van convocar a les persones participants a teixir per a la campanya ja en marxa de "*Madeiras*". Per altra banda, la manta elaborada, la "*Mantardor*", constitueix una de les tantes que aportem (i aportarem) a "Tejido Social Valencia", perquè les distribueixen entre les persones més necessitades.

Alma teixivista de la Mantardor, 2015. Panell-díptic. ©AlmaTaure

Alma, barreiant i filant les llanes, durant breus pauses.
Imatges: ©AlmaTaure

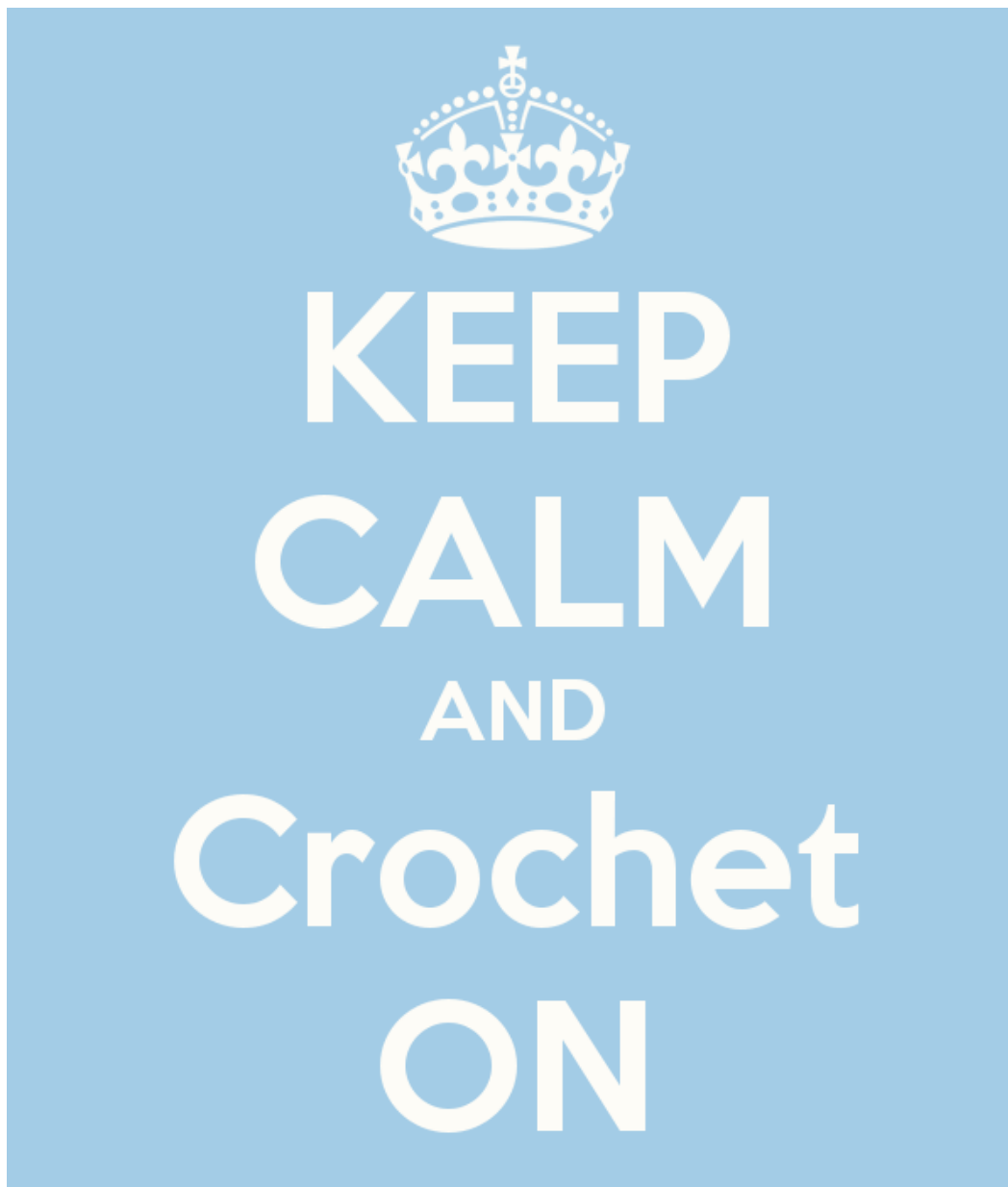

Alguns dels primers *grannies* de la *Mantador*,
teixits amb agulles de calça o ganxet.

Des d'ací enllacem amb l'apartat següent, de l'artesanía i el Teixir terapèutics. Durant la meua recerca-investigació doctoral, i per supost, al llarg de la meua pràctica artística, el fet de teixir m'ha ajudat a entendre en profunditat la importància d'aquesta pràctica mil·lenària, a més d'obrir-me horitzons cap a la pràctica col·lectiva i compromesa per les causes en què crec (i molt/es recolzem). Com dèiem abans, tot projecte o iniciativa realitzat en comunitat engendra pertinença, implica la unió conjunta de persones entre les quals es difon una forma de socialitat molt més profunda. Aquesta socialitat produeix identitats relatives en relació amb el projecte, experiències comuns i la voluntat, a través del treball col·laboratiu i comú, de canviar part de l'entorn local (i fins i tot global).

5.3 L'artesanía Pro-Salut: *Knitting Therapy*

(ó la teràpia com a fonament de T.S.)

Chela. "Dia Internacional de Crochet". *Aires de Ayer*. Post: 12.9.2014.
<http://airesdeayer.blogspot.com.es/2014/09/dia-internacional-de-crochet.html>

Beneficis de fer punt (knitting therapy)

La ciència ens proporciona moltes raons per les quals practicar l'art de teixir. La comunitat teixidora està experimentant el renaixement alentador del punt. En la societat actual, no tan sols les celebritats i els joves creatius recuperen les agulles de teixir: els terapeutes ocupacionals alenten als pacients en els hospitals, clíniques, escoles i, fins i tot, presons. Els i les expert/es estan convençut/des que els moviments repetitius ³⁰ activen el sistema nerviós parasimpàtic, el qual, al mateix temps, calma la resposta de lluita o de fugida. De fet, la ciència està demostrant allò que els artesan/es ja sabien des dels inicis: fer punt és una teràpia per tractar ansietat, depressió i estrés.

Les recompenses de teixir van molt més enllà. Teixir implica moltes àrees diferents del cervell, incloent la memòria, l'atenció, el processament visio-espacial, les habilitats creatives i la resolució de problemes. Fins i tot pot protegir al cervell del dany causat per l'envelliment. Després està la recompensa del producte acabat, o saber que serà un regal molt volgut que ha estat fet amb amor, i no comprat amb diners.

30 L'individu, tan important component d'aquest món, no ha tingut canvis essencials en els últims milers d'anys: les persones treballem durant el dia i descansem després de la posta del Sol; ingerim varis cops al dia, mantenint les diverses funcions corporals bàsiques. Són mecanismes "repetitius", tal repetició aporta energia, i també pot convertir-se en energia.

5.3.1 Teixir com a ritual

La comunitat investigadora comença a entendre les bases neurològiques del perquè tals activitats són bones per a la ment.

En una recent investigació de 2012, en el comtat de Olmsted, Minnesota, el professor de neurologia i psiquiatria, Yonas Geda i el seu equip de la *Mayo Clinic*, estudien que la participació en activitats cognitives s'associa amb un deteriorament cognitiu lleu (MCI). És un estudi transversal derivat d'un estudi poblacional en curs, sobre l'envelliment cognitiu normal. S'entrevistaren a 1321 participants, entre 70 i 89 anys, sobre la freqüència de les activitats cognitives portades a terme durant la vellea (en el plaç d'un any fins a la data de l'entrevista). Del total d'entrevistats, vora 200 tenien DCL, l'etapa intermitja entre l'envelliment normal i la demència. Les activitats informàtiques, artesanals (teixir, embuatar), jugar a jocs, i llegir llibres, s'associen amb una disminució d'entre un 30 i un 50% de les probabilitats d'experimentar DCL.

En concret, la medicació de les activitats cognitives comprén: lectura, activitats d'artesanaria, activitats de la computadora, jugar jocs, escoltar música, activitats de grup (per exemple, del club de lectura), activitats socials (per exemple, eixir al cinema i teatres), activitats artístiques, i veure la televisió. La medicació es complementa amb avaluació neurològica, avaluació neuropsicològica i constatació de factors de risc. Un consens d'experts s'encarrega de classificar als participants de l'estudi en cognitivament normals o amb DCL. Participar en activitats cognitives pot ser un marcador per a un estil de vida saludable en general; a més, participar és més probable que reforçar i/o estimular la formació de rets neuronals en el cervell. Aquest argument es recolza en la ciència bàsica i en la investigació clínica. Altre mecanisme potencial pertany al model d'estrés clàssic proposat per Sapolsky. Segons aquest model, l'hipocamp, que és l'epicentre de la ret de la memòria, té un nombre de receptors de glutocorticoids, regulats en situacions excessivament estressants. Per tant, les activitats cognitives poden servir com a agents modificadors d'estrés, la qual cosa comporta la disminució "neurotòxica" per a l'hipocamp i les estructures relacionades pertinents a la cognició i a la emoció.

Geda assenyala que les activitats com l'artesanaria poden ajudar a construir "*reserves cognitives i la capacitat per a amortiguar i suportar dolents productes químics en el cervell i les males proteïnes que s'acumulen*". Cita els estudis en animals, en què rossegadors que viuen en entorns enriquits (rodes de gir, joguets i entorns complexes) són menys propensos que altres a desenvolupar problemes cognitius com la demència i la malaltia d'Alzheimer.

Les conclusions es presentaren en la reunió anual de l'*American Academy of Neurology* :

"L'estudi és emocionant ja que demostra que l'envelliment no té perquè ser un procés passiu" ; "Simplement amb la pràctica d'exercici cognitiu es poden protegir les futures pèrdues de memòria. Per descomptat, el repte d'aquest tipus d'investigació és que confiem en els records del passat dels participants, amb la qual cosa hem de confirmar aquestes troballes amb altres estudis". (Yonas Geda)

Cada vegada hi ha més evidència que la participació en l'ocupació creativa i significativa pot tenir un impacte positiu en la salut i el benestar. Gran part de la investigació en aquesta àrea s'ha concentrat en les categories professionals i generals, i se sap menys sobre els beneficis de les ocupacions específiques. Un estudi del 2013 va tenir com a objectiu identificar els beneficis de fer punt per al benestar personal i social dels individus, com a requisit previ a la investigació del seu ús terapèutic. El mètode es basa en una enquesta en línia realitzada a través d'un *Knitting site*. Es van rebre respostes de 3.545 teixidors de tot el món. Les dades quantitatives van ser analitzades estadísticament per a establir relacions i diferències entre les variables i dades qualitatives per als temes clau. Dels resultats, la majoria de les enquestades eren adultes blanques femenines i teixidores freqüents, que comunament reporten que fa punt per a la relaxació, l'alleujament de l'estrès i la creativitat. Els resultats mostren una relació significativa entre la freqüència de teixir amb sentir-se tranquil·la i feliç. Teixidores més freqüents també van reportar un major funcionament cognitiu. Teixir en un grup impacta significativament en la felicitat percebuda, la millora de les relacions socials i la comunicació amb els altres. per tan, l'estudi conclou que teixir té beneficis psicològics i socials, que poden contribuir al benestar i qualitat de vida. Com a treball qualificat i creatiu, té potencial terapèutic, una àrea que requereix major investigació.

Sarah Day, directora de salut pública de la *Alzheimer's Society*, digué:

“Al voltant d'un milió de persones desenvoluparan demència ens els propers 10 anys; per això urgeix trobar mecanismes per previndre la demència”. “Fer exercici i desafiar al cervell (amb l'aprenentatge de noves habilitats, fent trencaclosques i/o mots encreuats, i fins i tot aprendre un nou idioma) pot ser força efectiu, i divertit”. “No obstant això, calen més investigacions, on les persones puguin ser objecte de seguiment en el temps, per a ultimar que aquest tipus d'activitats redueixen el risc de demència”.

També l'article de la *Alzheimer's Association* destaca que 1 de cada 6 dones, a partir dels 60 anys, podria desenvolupar Alzheimer, el doble comparat amb les probabilitats d'emmalaltir de càncer de pit. Altra dada interessant és que, erròniament, un 24% d'homes i dones creuen que podrien emmalaltir d'Alzheimer si algun parent ja en pateix. *“Qualsevol amb cervell està en risc”*, digué Angela Geiger, cap de l'oficina estratègica de la *Alzheimer's Association*. No hi han cures senzilles per a l'alzheimer, però mantindre el cervell actiu sembla ser una bona mesura preventiva.

Ensenyar a altres a fer calça o ganxet és una excel·lent manera de compartir un estil de vida saludable, promovent l'artesania. Facilita l'ètica moral, anima a retribuir a la comunitat i a ajudar al veïnat i a les amistats sempre que resulte possible; és una via per compartir moments de paciència, perseverància i d'històries sobre la vida mentre es teix un article fet a mà; en definitiva, es tracta de pendre's temps per donar un poc de cadascú(na).

Les activitats estimulants de la ment, d'aquest tipus, s'utilitzen amb una freqüència cada vegada major pels terapeutes ocupacionals, per alleujar els símptomes de la depressió i per a ajudar a millorar les funcions motores en les persones amb malalties com el Parkinson, segons confirma Sharon Gutman, una terapeuta ocupacional en la *Columbia University* de New York. En un article revisat de 2007, Gutman i Victoria Schindler examinen la literatura científica que analitza les bases neurològiques de les relacions entre passatems i activitats amb la salut i el benestar. Trobaren que la participació en activitats com les arts i l'artesanía, la música, la meditació, la lectura i les reparacions de la llar estimulen la ment, redueixen els efectes de les malalties relacionades amb l'estrés i disminueixen el deteriorament cognitiu.

Una de les raons, segons Gutman, és que les activitats involucren diversos lòbuls del cervell: lòbul frontal, que guia el processament de les recompenses, l'atenció i la planificació; Lòbul parietal, que s'ocupa de la informació sensorial i la navegació espacial; lòbul occipital, que regeix els processos d'informació visual; lòbul temporal, implicat en l'emmagatzematge de memòries i en la interpretació de llenguatge i significat; i el cerebel, que coordina precisió i tipus de moviment. L'apel·lació a totes estes regions del cervell estimula les connexions neuronals i manté les connexions per treballar de forma ràpida i eficient. Quant més s'utilitzen aquestes connexions a mesura que s'envelleix, *"més sembla romandre intacte, preservant la funció del cervell i evitant malalties com la demència"*.

En altre estudi sobre la influència de teixir en pacients amb trastorns alimentaris, s'afirma que la recuperació de l'anorèxia nerviosa (*AN) a sovint es confon amb preocupacions intrusives d'ansietat pel control de l'alimentació, el pes i la forma. Aquests representen una barrera potencial per al canvi psicològic. L'evidència teòrica i empírica suggereix que la realització d'una tasca visuoespacial concurrent redueix la intensitat emocional de les imatges colpidores. Es va avaluar si la tasca visuoespacial de fer punt influeix en la preocupació ansiosa experimentada per pacients amb *AN. Trenta-vuit dones amb *AN ingressades en una unitat especialitzada de trastorn de l'alimentació, van rebre lliçons de teixir i el lliure accés als subministraments. Se'ls va demanar que informaren dels efectes qualitius de teixir sobre el seu estat psicològic utilitzant un qüestionari d'acte-informe. Després d'un promedi de 80' teixint al dia, durant tres setmanes, les pacients van informar una reducció subjectiva de la preocupació ansiosa al teixir. En particular, 28/38 (74%) va informar que va disminuir la intensitat de les seues pors i pensaments i va buidar la seua ment de les preocupacions del trastorn alimentari, 28/38 (74%) van informar que tenia un efecte calmant i terapèutic i 20/38 (53 %) va informar que proporciona satisfacció, orgull i un sentit d'assoliment. Aquestes dades preliminars suggereixen que el teixit de punt pot beneficiar a pacients amb trastorns de l'alimentació mitjançant la reducció de les seues preocupacions ansioses sobre menjar, el pes i la forma de control. L'especificitat d'aquest efecte encara no s'ha determinat. Aquest resultat preliminar requereix més estudi controlat. Des d'una perspectiva clínica, el fer punt és barat, fàcil d'aprendre, pot continuar durant la interacció social, i pot proporcionar una sensació d'assoliment. La justificació teòrica i empírica d'aquesta observació, i les implicacions per a derivar estratègies alternatives per a augmentar el tractament en la *AN, es discuteixen.

Hi ha una gran evidència anecdòtica dels efectes beneficiosos de teixir per a la salut. Per exemple, el *Project Knitwell*, amb seu en McLean, Virginia, ofereix instrucció per fer punt als cuidadors, el personal de l'hospital, els pacients i els familiars dels pacients; va trobar que els participants “*estan menys preocupats i senten un gran sentit d'assoliment quan es completa una peça de punt*”, segons la fundadora del grup, Carol Caparosa. “*Nosaltres treballem amb moltes mares els bebès de les quals naixen prematurament i pot ser que no siguin capaces de mantenir als seus bebès durant setmanes després del seu naixement, però poden teixir-los un barret, la qual cosa els aporta un tremend sentit d'orgull i el sentiment de la maternitat*”.

Els moviments rítmics de teixir ofereixen molts dels mateixos tipus de beneficis que aporta la meditació, diu Carrie Barron, professora clínica assistent de psiquiatria en la *Columbia University* de New York, i co-autora del llibre “*The Creativity Cure: How to Build Happiness With Your Own Two Hands*” . A més, advertir com un projecte pren forma proporciona una profunda sensació de satisfacció: “*Quan es té un projecte que afirma la vida, s'apropia del ser per treballar d'una manera positiva, que és un antidepressiu*”.

5.3.2 El teixir com a teràpia

Els beneficis terapèutics de fer punt de calça i teixir possibiliten canvis fisiològics, neurològics, psicològics, conductuals i socials. Les habilitats i sentiments experimentats al teixir també es poden utilitzar per tal de facilitar l'aprenentatge de tècniques com la meditació, la relaxació i el ritme. Usar el teixir per aconseguir un estat d'ànim meditatiu podria permetre a una població molt més àmplia experimentar els beneficis de la meditació, sense necessitat d'una pràctica prolongada. Succeeix com un efecte secundari natural del teixit de punt. Els éssers humans estan "dissenyats" per treballar amb les seves mans. Realitzar qualsevol tipus d'activitat manual repercuteix positivament en el plànol psicològic, ja que estimula la imaginació i la creativitat. El fet de crear sempre genera satisfacció i realització personal. Els treballs repetitius com el teixir poden facilitar l'estat meditatiu. La repetició automàtica dels moviments ajuda a la persona a concentrar-se en un procés senzill, relaxar-se i gaudir més plenament de la vida. Fins i tot, teixir pot ajudar a superar crisis personals, a trobar la pau interior, a harmonitzar tot l'ésser i a reconciliar-se amb un/a mateix/a. Es produeixen canvis fisiològics: disminució de la freqüència cardíaca, respiració més lenta i augment de destressa manual.

La portabilitat del teixir comporta que els beneficis estan a la mà en qualsevol moment o lloc. A més, s'aprenen i fomenten habilitats valuoses en la vida tals com la paciència, la perseverància i l'enteniment de que els errors es poden desfer. Ensenya que les metes es poden aconseguir malgrat alguns errors i desviacions en el camí i, a sovint, l'objectiu final és més ric degut a les lliçons apreses. Aquestes actituds són transferibles a la vida quotidiana. El teixir ofereix una forma única de desenvolupar la capacitat creativa. Proporciona una estructura de seguretat que disposa a l'individu a experimentar i fer front als contratemps previs a aconseguir la meta desitjada. La capacitat creativa està estretament vinculada amb el benestar, la flexibilitat psicològica i la capacitat d'autogestió i resolució de problemes. L'ús de grups de punt terapèutics permet abordar la soledat i l'aïllament, i afavoreix la participació en grup, mantenint a les persones i comunitats saludables i felices; fins i tot els clínics poden utilitzar aquests grups en termes d'educació, recolzament, supervisió i motivació de persones, amb baix cost.

La **Llana-teràpia**³¹ consisteix en utilitzar el teixit com a teràpia per a persones que sofreixen algun tipus de desordre emocional. Ha demostrat excel·lents resultats per a reduir els nivells de tensió i estrès, ja que col·labora amb la recuperació mental i física després d'una jornada laboral. A més, el procés de teixit promou la tranquil·litat i el bon humor, dos estats d'ànim fonamentals per aconseguir un descans satisfactori i renovar cos i ment per a les activitats del dia següent. Altre benefici és la claredat que aporta als pensaments i sentiments: el procés de teixir, justament, acomoda punts en una filera de major resolució, el mateix que succeeix en el cap de la persona teixidora, les idees de la qual es tornen més clares gràcies al relax i la tranquil·litat que aporta una labor manual com aquesta. Sentir a través de les mans la suavitat i textura de la llana és una sensació molt grata que influeix directament en la ment. S'incrementen la satisfacció i l'optimisme derivats del treball personal involucrat en un procés de creació, del fer les coses per un/a mateix/a.

31 VVAA. "El tejido como teràpia". *Buena Salud*. 11.8.2009. <http://www.revistabuenasalud.com/el-tejido-como-terapia/> (consulta: 10.3.2014)

L'art de teixir no sols s'aferma com a teràpia. Moltes persones ho consideren com un passatemps o una diversió. Fins i tot en molts països les agulles i els fils són només una excusa per reunir-se i compartir experiències i temps lliure. De fet, existeixen grups estables de persones, no només dones, que es reuneixen amb la intenció de reconstruir llaços socials a través del teixit i la conversa amena.

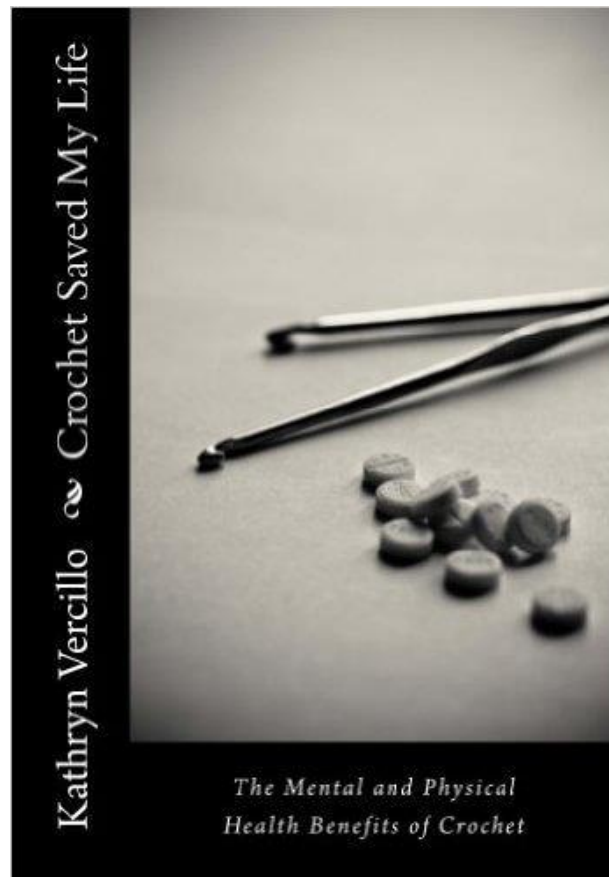
Si aquesta experiència de teixir en grup es trasllada al plànol social, aquest entrellaçament de punts pot veure's com una fortalesa, una unió que es converteix en una trama irrompible que pot protegir, sostenir i contenir. Este és justament el sentit del teixit en grup: que cada persona de vida a la seva pròpia creació i, mentre crea estableix llaços socials sòlids i integradors amb els seus companys. Per aquests motius, el teixit és una manera senzilla i saludable de sentir-se part d'alguna cosa que un mateix construeix i enfortir així el sentit de pertinença.

En aquests grups, a més, es fomenta a les persones a desenvolupar la seva creativitat i a realitzar alguna cosa amb les seves pròpies mans.

La **síntesi** dels beneficis de la Llana-teràpia, accentua que: Ajuda a eliminar l'estrès i a combatre la depressió; Desperta la nostra part més creativa; Aporta claredat als pensaments; Ens connecta amb els nostres sentiments i pensaments més profunds; Enforteix els llaços socials; Afavoreix la comunicació amb els altres; Harmonitza tot l'ésser; Dóna satisfacció i millora l'autoestima; Elimina prejudicis i bloquejos emocionals; Ajuda a superar problemes de motricitat.

Guardian Pharmacy ha fet una crida als teixidors per ajudar a escalfar els cors dels més menuts. El *Guardian Angel Program*, un cop més recolza el *Save the Children Australia*: més de 2 milions d'articles de punt han sigut donats a nen/es de tot el país en els 16 anys que porta en actiu, i enguany esperen donar altres 110000 articles.

En una entrada del blog *Lion Brand Yarns*, publicada el 20 de maig de 2014, s'exposen els 10 beneficis de salut més importants del *Yarncrafting*, de la mà de l'autora i blogger Kathryn Vercillo. Ella és experta en l'àrea de fer servir l'artesanía per a curar, després d'haver investigat el tema àmpliament, en el seu llibre de punt de ganxo *Crochet Saved my Life* ("El croxé em va salvar la vida"). Aquesta és la primera part de la seua sèrie de 6 en el tema de la salut *yarncraft*.

Portada del llibre publicat per Kathryn Vercillo: "Crochet Saved My Life". 2012

El fil sana. Es preferisca agulles o ganxos o una combinació de tots dos, "crafting" pot calmar el cos i alleujar la ment. L'evidència anecdòtica ho ha demostrat durant dècades i les noves investigacions ho confirmen amb la ciència. Els beneficis que reporta a les persones semblen no tenir fi. Aquestos són els 10 millors beneficis del *yarncrafting* per a la salut:

1. **Fer punt i ganxet alleuja la depressió:** l'alleujament de la depressió és, de lluny, el major benefici reportat i estudiat de croxetar i teixir. La repetició de les artesanies s'ha demostrat que l'alliberament de serotonina, un antidepressiu natural. La *CNN* va informar recentment que "en un estudi de més de 3.500 teixidors, publicat en el *British Journal of Occupational Therapy*, el 81% de les enquestades amb depressió van informar que se sentien felices després de teixir. Més de la meitat va dir sentir-se "molt feliç".
2. **El *crafting* redueix l'ansietat:** Yarncrafts ajuda amb diverses formes d'ansietat. Manté les mans ocupades i la ment enfocada perquè es puga assistir a classes o esdeveniments fins i tot quan algú té ansietat social. Porta a la ment interna a un espai més tranquil per a quan la persona fa front a l'ansietat dels pensaments repetitius. Fins i tot s'ha demostrat que el compteig serveix com a eixida productiva per a les persones amb ansietat associada amb el trastorn obsessiu compulsiu i el trastorn de l'alimentació. El *Yarn Craft Council* informa sobre un estudi que va mostrar que quasi tres quartes parts de les dones amb anorèxia troben que teixir és calmant i redueix l'ansietat.

3. **Projectes pro-autoestima:** la baixa autoestima té una varietat d'impactes negatius per a la salut. El *crafting* ajuda a millorar l'autoestima: a través de la construcció de noves habilitats; Permet que l'artesà es senta productiu(va); Proporciona una manera útil de donar als altres; La creació de bellesa a través de l'auto-expressió

Simplement visualitzar, treballar i crear un producte pot fer sentir-se millor amb un/a mateix. Açò ha ajudat a la gent amb tot, des de fer front a la por a la desocupació fins a guanyar la força per a eixir d'una relació abusiva.

4. **El *crafting* podria reduir o ajornar la demència:** Diversos estudis han demostrat que el teixir punt i ganxet pot posposar la pèrdua de memòria relacionada amb l'edat. L'artesanía també pot ser un alleujament per a aquelles persones que ja estan experimentant signes de demència. Recentment, l'investigador Yonas Geda, MD, un neuropsiquiatra de la *Mayo Clinic* (Rochester, Minnesota), va completar un estudi que va mostrar que fer punt és neuroprotector i pot reduir la demència en fins a un 50%.
5. **Fer punt o ganxet front a l'insomni:** L'insomni és una sensació terrible. S'està cansat(da) però no es pot dormir, i apareix la frustració per la impossibilitat de descansar. Una possible solució: Centrar-se en un projecte de punt o ganxet suau, calmant, fàcil, repetitiu, i els seus cos i ment poden relaxar-se prou com per a dormir. *Stitchlinks*, una organització del Regne Unit que fa la investigació sobre els beneficis de fer punt, informa que un estudi realitzat pel professor Herbert Benson del *Mind/Body Medical Institute* va trobar que el 100% dels pacients amb insomni va informar una millorança del somni amb un 90%, sent capaços d'eliminar la medicació amb un programa que va incloure el teixir.
6. **La relaxació redueix la irritabilitat i la inquietud:** Croxetar i teixir poden ajudar en les èpoques en que es sent mal humor, inquietud, frustració o avorriment. Aquesta eixida positiva conserva les relacions i manté l'estat d'ànim equilibrat.
7. **El *crafting* com a oració:** L'oració s'ha demostrat que té una àmplia gamma de beneficis per a la salut. Croxetar i teixir es poden utilitzar com a part del procés d'oració. (Consultar els articles sobre *Prayer Shawl Crafting* i *How to Create a Sacred Space for Crafting*; l'oració *Crafting* i Com crear un espai sagrat per teixir).
8. **El *yarncrafting* construeix comunitat:** No importa el problema de salut que s'estiga tractant, ajuda a tenir una comunitat de suport al voltant. Hi ha moltes maneres en què el croxé i el teixir proporcionen comunitat:
 - A través d'encontres locals (*knit-in* i *crochet-in-public*)
 - En les fires de fibra i esdeveniments relacionats
 - Informalment a través de connexions en les tendes de fil
 - En moltes comunitats artesanals en línia
 - A través d'una sensació d'estar lligat a les generacions abans i després de nosaltres

9. **El *crafting* ajuda amb processos d'aflicció-dolor:** La pèrdua és una cosa horrible i ningú escapa d'ella. Durant els períodes de profund dolor pot semblar impossible que un/a pugui arribar a ser capaç de funcionar de nou. Fer ganxet i punt pot ser una de les coses més reconfortants durant aquest temps. És quelcom que es pot fer sense molts diners o esforç; que es pot fer en petits trossos, quan es té l'energia. Es pot, per un moment, deixar de pensar en el dolor. Les textures i els colors de la llana, la calor de l'element que es crea i el bell moviment dalt/baix de puntada a puntada pot aconseguir un dia més a prop de sentir-se bé una altra vegada.

Beneficis anti-estrès del *yarncrafting*: L'estrès és un dels nostres principals problemes de salut. Els seus efectes van des de migranyes i fatiga a la insuficiència cardíaca i pèrdua de memòria primerenca. Reduir l'estrès redueix la malaltia. L'ús de teixir punt o ganxet com la meditació pot ser una forma diària per a minimitzar els efectes de l'estrès en la vida.

En altra entrada (20 de juny) la experta amplia la informació, proposant un **Pla de Benestar *Yarncrafting***, amb el qual aconseguir més intencionalitat en la recuperació de dolències.

1. Llista dels símptomes que es desitgen curar: alguns dels símptomes més habituals que les persones tracten de resoldre a través de l'artesanía són: depressió, irritabilitat, ansietat, inquietud, insomni, el dolor físic incloent maldecaps, dolors musculars i dolor crònic, la pèrdua de memòria, els canvis d'humor, sentiments d'inutilitat, aflicció o dolor, addicció incloent els antulls d'aliments.

Fer punt i ganxet pot ajudar a cadascuna d'aquestes coses. Per exemple, pot ser una distracció que redueix el dolor físic i ajuda als antulls de dieta de control i pot proporcionar relaxació per a reduir maldecaps i irritabilitat relacionats amb l'estrès. S'ha de pensar el que realment es vol resoldre. És molt més fàcil per a recuperar la salut quan se sap quina dolència/es específica s'està tractant de reduir.

2. Llista de les formes de Croxé i Teixit: Fer una llista de totes les maneres en què croxetar i teixir poden ajudar amb cadascuna de les dolències en la llista anterior. Es pot fer una mica d'investigació per a trobar les respostes científiques o simplement usar el que ja es sap per experiència. Algunes de les formes més comunes en que el *crafting* ajuda amb els símptomes inclouen:

Alliberament de serotonina: reforçador natural de l'humor i analgèsic natural

Distracció: trenca els pensaments *rumiadors, deixa el focus fóra del cos

Construeix autoestima: sentint-se productiu, útil i creatiu

Calma, relaxa, beneficis de pràctica de l'atenció

Serveix com una forma d'oració

Manté les mans actives, àgils i ocupades: per reduir una mica de dolor de mans i mantenir les mans fora d'articles d'antull com els aliments

Neuroprotector: ajuda a retenir la memòria

3. Crear un diari d'idees d'art que satisfacen les necessitats: Quan es veuen els beneficis directes del *craft* per als símptomes, és més fàcil trobar els projectes adequats i comprometre's a un pla de benestar *yarncrafting* clar. Per exemple, si es desitja obtenir els beneficis neuroprotectors de teixir per a evitar la pèrdua de memòria relacionada amb l'edat, llavors es poden constantment nous patrons i tècniques i treballar en projectes complicats. Per contra, si s'està cercant la tranquil·litat amb l'oració llavors, pot concentrar-se a fer una pràctica diària d'un patró repetitiu, com un projecte de punt de ganxo a base de quadrats (*grannies*). Amb açò en ment, armar una revista de patrons i d'idees d'artesanaria que pot servir d'inspiració al llarg de l'any. Es pot fer açò en un quadern físic o utilitzant una eina en línia com *Ravelry* o *Pinterest*.
4. Considerar barreres que poden dificultar el *Crafting*: És important anticipar els tipus de coses que poden interposar-se en el camí del pla de benestar *yarncrafting*. Algunes barreres comunes: Falta de temps; Dolor físic en mans; Falta de recursos de fil; Problemes de dilació; Material desorganitzat i aclaparant; Comentaris negatius d'altres

Quin és el major obstacle per al *crafting*? Fer un "pla B" per fer front a les barreres que podrien ser un problema. Per exemple, alliberar l'horari deixant caure un compromís no desitjat si es preveu no tenir suficient temps per a practicar diàriament. O si es té dolor en la mà, mirar exercicis de mans i eines artesanals ergonòmiques.

5. Deixar de costat el temps i comprometre's al *crafting*: Sabent què es vol aconseguir de l'artesanaria, com aconseguir-ho i el(s) projecte(s) a fer com a part del seu pla, és el moment de fer el compromís. Esbrinar el temps planejat, escriure en un calendari i no deixar que res s'interpose en el camí del benestar. Pot ajudar dir una afirmació relacionada tots els dies, tals com "croxetar tots els dies ajuda a millorar el meu estat d'ànim i alleuja els sentiments de depressió que poden obstaculitzar moltes àrees de la meua vida. Faig açò per a mi i per als qui m'envolten".

Consell addicional: És una gran idea mantenir un diari curt per a ajudar a seguir l'èxit del pla de *yarncrafting*. Al final de cada sessió d'artesanaria, s'escriu el que s'ha fet i com ajuda, juntament amb altres idees per a augmentar la salut amb *yarncrafting*.

Teixir com a meditació: Kathryn Vercillo comparteix uns consells per a meditar a través del croxé. El croxé ofereix l'oportunitat de meditar en una forma en què moltes persones troben més fàcil que estar assegut en una habitació i centrar-se en la respiració. És un art relaxant i repetitiu que es pot fer com un mitjà per a l'atenció plena. La combinació de compteig constant, moviments de la mà recurrents i suaus i l'enfocament en el treball és un esforç-reductor i un camí per a estar present en l'ací-i-ara. Aquests són alguns consells:

-Triar un projecte que només requereix habilitats de principiant, com un quadrat gran o un mocador de, només, puntades de punt de ganxo individuals.

-Seleccionar un projecte que ofereix comoditat en el compteig. Per exemple, una bufanda permet contar el mateix nombre de punts, una i altra vegada, en cada fila.

-Usar un color de fil amb què se senta reconfortant.

-Treballar en un espai tranquil i relaxat.

-Establir una intenció. Al principi i al final del projecte de punt de ganxo recordar què es vol aconseguir amb el croxé meditatiu. Celebr el *craft* i celebrar-se a un/a mateix.

En particular, les persones amb condicions de salut mental com la depressió i l'ansietat poden trobar massa difícil asseure's simplement en el coixí i sentir l'alè. Es pot usar el croxé d'atenció plena (*crochet mindfulness*) en lloc de portar-se a un/a mateix/a de nou al moment present, practicant la compassió per un/a mateix/a i pels altres amb cada puntada.

[4ª part] Amplia amb algunes idees per mantindre's inspirat(da) en una **interrupció** de la pràctica **craft**.

Moltes teixidores i croxeteres teixen diàriament. És part d'un bon pla de benestar total. Però, què passa si s'ha de prendre una pausa d'artesanía? Una lesió, un bloqueig productiu (*crafting burnout*, similar al bloqueis dels escriptors) i els problemes de salut poden forçar una ruptura no desitjada del teixir. Ací aporte deu idees per a mantenir-se inspirat en el cas que açò ocórrega.

1. Organitzar fotos del seu passat treball artesanal: pot ser una gran manera de celebrar el treball que ja s'ha fet. Recorda tota la inspiració que s'ha tingut en el passat i aconsegueix que torne l'emoció pel temps. Un gran àlbum de fotos funciona com ho fa un blog o els àlbums de *Facebook*.

2. Començar un arxiu d'inspiració artesanal: pot ser en una revista, una eina en línia com *Pinterest* o una caixa en casa. Buscar a través de revistes, blogs, llibres o fins i tot eixir a prendre fotos de coses en el món que inspiren. Arreplegar inspiració per a totes les coses que podrien abordar-se en el futur.

3. Imprimir patrons i fer plans de projectes específics: triar els projectes que agradaria treballar, quan siga el moment de dissenyar de nou. Imprimir cada patró i posar en una borsa. Si es té material de fil, també es pot agregar el fil que va a utilitzar-se. Organitzar-se és un gran pas per a sentir motivació. I és quelcom que s'haurà de tenir llest de totes maneres, per a elaborar de nou.

4. Escriure alguna cosa creativa sobre la pròpia elaboració: pensar en el projecte i escriure-li un poema d'amor. Enviar una carta d'agraïment a la persona que et va ensenyar com fer punt o ganxet. Afegir títols a les fotos del propi treball anterior destacant els atributs preferits.

5. Ensenyar a una altra persona a fer punt o ganxet: si es pateix d'esgotament creatiu, llavors allò més ràpid és veure nous ulls frescos encesos en la inspiració del *craft*. Si es té una lesió, pot associar-se amb una altra persona que faci els moviments específics de punt o ganxet, i junts ensenyar a un grup per a mantenir-se actiu, malgrat que no es pugui fer el treball de moment.

6. Provar una altra tècnica: Si es fa punt, donar-li una oportunitat al croxé i viceversa. I no són els únics. Provar altres artesanies d'agulla, filar fil amb una filosa o roda, tenyir el propi fil. Hi ha moltes maneres diferents de jugar amb la fibra.

7. Fer una mica d'investigació: Pensar un aspecte de l'art que realment li interessa i llegir tot el que es pugui sobre ell. Endinsar-se en el món dels artistes del ganxet, craftivisme, yarnbombing, dissenys dels 70, la història de l'encaix irlandès o qualssevol altres aspectes de teixit de punt i ganxet que capturen la fantasia.

8. Fer la llista de regals: Si agrada teixir i croxetar durant les vacances, llavors no hi ha millor moment que avui per a començar la planificació de la llista de regals. Fins i tot si no es pot elaborar en aquest moment, es pot pensar sobre què es vol fer, per a tots, i planificar un calendari per a la durada de cada projecte que es portarà a terme.

9. Re-organitzar-se (*decluttering*): Si el racó de fil es desborda, la cua de projectes està rebentant per les costures i les seues *WIP s'estan apoderant de tota la casa, llavors és una bona idea organitzar-simplificar, per a quan siga el moment de reprendre l'activitat

10. Adaptar-se a la pròpia discapacitat: si existeix alguna raó per la qual no es pot fer punt o ganxet, convé trobar una manera creativa per a superar-ho. Per exemple, quan la dissenyadora de croxé Tammy Hildebrand es va trencar el braç, va aprendre a teixir amb els peus. L'ús de materials ergonòmics, jugar amb diferents fibres i ajustar posicions, tots poden ajudar a eixir de la lesió-pausa i tornar a la pista amb teixit de punt i ganxet.

En el blog de *LionBrand*, en l'arxiu de l'autora, apareixen moltes altres entrades ³².

32 Dieppe, Paul. Therapeutic Knitting Conference. Bath, UK. June 2012.
vegeu: <http://www.stitchlinks.com/research1.html> (consulta: 10.3.2014);
http://www.ukhandknitting.com/knitting_therapy.php (consulta: 10.3.2014)

5.3.3 Les investigacions del “*Craft Yarn Council*” (CYC)

Adeptes apassionats. Cada cop més, els joves d'entre 20 i 30 anys recorren a les tècniques de fer punt i ganxet; s'uneixen als 38 milions d'adeptes que disfruten amb estes artesanies. Tot i que teixidor/es i croxeter/es no poden mantenir-se a si mateix, sabem que comparteixen una gran passió per la seua artesanía. Està documentat en la investigació duta a terme, des de 1994, pel *Research Incorporated of Atlanta* per al *Yarn Craft Council* (CYC). Les últimes dades de la investigació (2011), publicades a principis de 2012, revelen com aquest entusiasta grup gaudeix de compartir la seua passió amb uns altres. Un de cada deu enquestats (87%) ha ensenyat a una altra persona a fer punt / ganxet, passant el 80% de l'enquesta de 2010.

Mary Colucci, Directora Executiva de CYC, explica:

“Per primera vegada preguntem a quantes persones has ensenyat”

“La mitjana va ser de 8,5 persones, la qual cosa és increïble. És com tenir un exèrcit de mestres ajudant a créixer la indústria”.

També va assenyalar que, el nombre de persones ensenyades augmenten amb l'edat de l'enquestat; persones de 65 i endavant van ensenyar a una mitjana de 12 persones; va ser interessant observar que els/les de 18 a 24 anys van ensenyar a 4,6 persones. I va esmentar que, en general, els resultats de l'enquesta de 2011 van ser similars als de l'any anterior:

“Si bé hem afegit noves preguntes, ens centrem principalment en afegir més detall a les preguntes anteriors, per determinar millor les preferències dels i les calceter/es-croxeter/es”.

Per tercer any consecutiu, CYC va dur a terme la seua investigació en línia. El volum total dels enquestats corrobora les tendències dels/les adeptes d'aquests oficis i la seua motivació per a comprar fil. Estaven representades totes les regions del país i les dades són projectables a tot/es els/les teixidor/es i croxeter/es en línia. El 63% d'enquestats es dediquen tant al punt com al ganxet; el 23% només croxeta; i el 14% només fa punt. El rang d'edat dels enquestats també representa una àmplia secció transversal: 18% 18-34 anys, 19% de 35 a 44, 29% de 45 a 54, 26% de 55 a 64, 8% +65.

La creativitat és el factor principal que atrau a les dones cap a a l'activitat *craft* (28%), i el més important per al grup de 18 a 24 anys (31%). Li segueix “mantenir les mans ocupades” (15%), “fer regals” (13%), i “alleujar la tensió” (10%). Dels enquestats, el 26% dedica 5.1 hores per setmana, el 16% entre 6 i 9 hores i el 18% entre 10 i 19 hores. Per al 49%, part el seu temps el dediquen a fabricar articles de caritat. De mitja, en el 2011 participaren 5.5 cops en obres de caritat (punt/ganxet). Tot i que les persones adultes tenen més temps per dedicar-se a obres de caritat, el 35% de els/les teixidor/es més joves (18-24 anys) també.

Internet és la principal font per a la recerca de patrons (89%). Quan es busquen idees per a projectes, visiten les webs d'empreses de filat (70%); busquen en revistes (70%); s'inspiren en prospectes-fulletlets (62%); i consulten llibres de tapa dura o tova (51%).

El projecte preferit continua sent “bufandes”; el 77% afirma haver teixit mínim una bufanda; el 70%, un barret; el 63% una manta de bebé; amb empat del 48%, ponxos i xals, articles de cuina i altres articles de bebé.

La decisió per comprar fil depèn: del fil que els agrada (74%); del projecte que han vist (67%); del fil en venda disponible (63%). En la tenda: per la bona selecció de colors (63%); per tenir les marques preferides (57%); per disposar de suficient fil en existència (*stock*) (47%); per la bona organització del Departament (44%); i per tenir els millors preus (43%).

La mitja de projectes finalitzats augmentà de 26.6 (2010) a 33.4 (2011). CYC ho atribueix a la popularitat dels petits projectes, més ràpids (bufandes, barrets i articles de cuina). Per al 2012, el 98% d'enquestats planeja fer més: bufandes (69%), gorres (68%), afgans (53%), mantes de bebé (51%), xals i abrics (48%), suéters i jupetins (41%), mitons i guants (41%), per a la cuina (41%), calces (39%), i altres articles per a bebés (39%).

La passió pel seu ofici els permet gaudir de la creativitat i la satisfacció al fer regals i en ensenyar a altres. A sovint, es produeixen encontres en les tendes, quan compren fils.

Membres del CYC, les principals indústries de filat, i les companyies editorials i d'accessoris, es comprometen a continuar inspirant amb productes innovadors i dissenys de moda, impresos i en línia, unit a programes per ensenyar, a nous adeptes, la bellesa i diversió de teixir, croxetar i treballar amb fil.

Mestres actius/actives i usuaris d'Internet. En el segon estudi en línia, realitzat pel *Research Incorporated of Atlanta, GA* per al *Craft Yarn Council (CYC)*, a més de 5000 persones (2010, publicat 2011), el 80% afirmà haver ensenyat a una persona, com a mínim, durant l'any, i la resta a molts més, la qual cosa explica el creixement d'aquestes artesanies. La distribució per segments d'edat és: 19% de 18 a 34 anys; 18% de 35 a 44; 32% de 45 a 54; 25% de 55 a 64; 7% +65. Els encanta allò que fan i comparteixen el seu amor ensenyant als altres. De l'especialització hi hagué poca diferència: 65% punt i ganxet; 21% sols croxé i 14% punt.

Busquen patrons i inspiració en Internet (93%); en webs d'empreses (71%); en rets socials (52%); llocs amb patrons publicats (44%); revistes en línia (33%); i editorials minoristes (30%). A més, el 60% està subscript, mínim, a un butlletí electrònic. Entre els 18 i 24 anys, prefereixen Internet per buscar consell i videos-tutorials. Després d'Internet, les fonts d'idees per a projectes són: revistes impreses de punt i ganxet (74%); fultlets lliures (59%); i llibres (55%).

La decisió per comprar fil: perquè els agrada (80%); departament de fil disponible (73%); fil a la venda (63%); i vore un projecte que els estimula (62%).

Dels projectes: mini-projectes de bufandes (78%), barrets/ guants (68%); articles per a bebé (64%); afgans (58%); xals, ponxos i abrics (54%); suéters i jupetins (46%). A més, el 48% realitzà, mínim, un projecte de caritat en 2010.

Les raons per a la selecció d'un minorista: una bona selecció de colors de fil (64%); marques preferides (56%); suficient fil en *stock* (47%); millors preus (42%).

5.3.4 Prop del Cor: Arteràpia vinculada al craft i la producció d'Art

Lynn Kapitan, en el seu article ³³, destaca la funció de les artesanies com a connectores amb el cor humà, i equilibradores de les experiències externes i internes, a través dels objectes fets a mà, i per un/a mateix/a:

Algunes lluites artístiques ens ensenyen en profunditat el que vol dir ser humà, que és molt més que tenir la capacitat per pensar. L'art convida a la participació en la pròpia formació d'hom, integra la ment amb experiències sensorials interpretades per i en el cos. L'art neix del desig d'acomodar l'interior, tant com podem aconseguir-ho, amb l'extern, tant com podem percebre-ho ³⁴. En el salt entre experiència interna i externa, l'art crea un equilibri del qual podem entendre'ns, nosaltres mateix i el nostre lloc en l'ordre de les coses.

La funció generativa de l'arteràpia, poques vegades parlada, restaura i refà el món vivificant que s'escapa en l'horitzó, més enllà de l'abast de la percepció. És aquest vincle directe al cor humà, diuen qui treballen amb arts tradicionals i les habilitats manuals (*handcrafts*), l'essència del seu impuls per crear. És per què convertim restes de tela en edredons per donar comoditat i calor, o crear llibres de records que commemoren la vida de família. És també per què les coses fetes a màquina no se senten molt humanes. El *crafting* de tal treball requereix la cura d'afecte (*loving care*), en seleccionar materials, en l'encantament dels efectes sensorials de certs colors i formes col·locats junts, l'anticipació del sentit de l'objecte acabat en mans d'algú. En cada suèter teixit o el coixí brodat, en cada bol ben modelat o el llibre fet a mà, aboquem el nostre amor al món i entrem en contacte amb la font creativa. Aquest contacte no pot ser accelerat o forçat, i sentim pena en la seva pèrdua o desaparició. En la producció tant de l'art com del *craft*, aprenem a rendir-nos al subjecte i donar-li nostra atenció sincera. Com Thomas Merton va dir, "*l'art ens permet trobar-nos i perdre'ns al mateix temps*" ³⁵.

Les/els artisan/es tradicionals creuen que els seus materials tenen una memòria i mostren l'estat dels sentiments i lluites del/la fabricant/a. En l'enquesta d'Ann Futterman Collier, a més de 800 dones *handcrafters*, moltes de les entrevistades coincidien en explicar que, encara que el treball fos terapèutic i les ajudés a enfrontar-se amb la vida diària, la seva disciplina requeria deixar de costat sentiments negatius en crear, perquè d'una altra manera "*farien massa errors*" "*o posarien l'energia negativa en el treball*" (p. 111). Encara que les/els arterapeutes accepten tota l'expressió i animen als seus clients dient-los "hi ha cap error", les/els artesanxs ho saben millor: les puntades perdudes de l'agulla de fer punt, les costures d'edredó desalineades, o la vora desproporcionada del bol de ceràmica són proves d'inatenció, d'un fracàs del cor per respondre correctament a les demandes de l'art. No es busca la perfecció sinó la bellesa, en la funció del treball i el seu ser, i la bellesa és sempre un equilibri entre possibilitat i limitació.

33 Kapitan, Lynn. "Close to the Heart: Art Therapy's Link to Craft and Art Production". *Art Therapy: Journal of the American Art Therapy Association*, 28(3). 2011. ps. 94-95.

34 De Staebler, S. *Reflections on art and the spirit*. D. Apostolos-Cappadona (Ed.), Art, creativity, and the sacred. Continuum. New York. 1996. ps. 24-33.

35 McDonnell, T. P. *A Thomas Merton reader*. Image Books. New York. 1974. p.387.

El Valor de les Artesanies Tradicionals en Arteràpia ha sigut subestimat. Potser és a causa d'una educació de belles arts d'universitat que exposa als/les arterapeutes a la tendència (dels circuits de l'art) de marginalitzar tot el que no es conforma a les seves demandes de mercat. O potser prové de l'època en què era necessari diferenciar la pràctica professional d'arteràpia de les arts d'oci i recreació. Descomptant el *craft*, l'arteràpia participa, sense voler, en la història de la gent econòmicament pobre qui, privada d'accés al món de l'art, van haver de canalitzar els seus impulsos creatius en l'art que no es considerava "art"³⁶. Com la major part de l'arteràpia, les arts domèstiques estaven fora de la visió pública, i visible només en la intimitat. Usant només els materials a l'abast de la mà, aquests artistes van treballar funció i bellesa: apedaçar i refer la roba vella, reparar instruments, aïllar parets amb bricolatge de periòdics, o cosir la roba de treball en confortables edredons; l'afecte garanteix la supervivència de les seves comunitats, i restaura vida i dignitat a les seves famílies.

Els artesans en aquesta tradició humil ofereixen moltes perspectives als/les arterapeutes en els esforços paral·lels d'apedaçar i reparar ànimes ferides pels ritmes de vida diària. Així, és un plaure descobrir la literatura d'arteràpia que utilitza les arts tradicionals com a fonts per a una teràpia eficaç. En el seu estudi a llarg termini, David Moxley i els seus co-investigadors van estudiar la història del *quilting*, en particular en comunitats Afroamericanes, per crear un grup *quilting* autoeficaç, per a les dones que intentaven eixir de situacions "sense llar". Coneixent com els llibres de records s'han usat per commemorar la vida familiar, Mary Kohut va integrar el *craft* en la seva arteràpia amb grups de pèrdua (*bereavement groups*). Ann Futterman Collier nota la popularitat estesa de les artesanies tèxtils amb els seus clients per fer de les artesanies útils com un punt de llançament en les intervencions terapèutiques.

La major part d'aquesta recerca s'enllaça no només en examinar la producció d'art i *craft* en l'arteràpia, sinó també subratlla la seva connexió al cor humà. Els objectes creats a mà en tots aquests estudis són, més que res, volguts. Un client desconsolat contempla el seu llibre de records i diu, "*Quan ho mire, sent com si els meus pares estigueren 'amb mi'*" (p. 130). Una altra client veu que el seu llibre de records ha portat la pròpia singularitat del seu estimat "*de nou a la vida*" (p. 129). En un grup *quilting*, les dones sense llar fan un quadrat d'edredó per cadascun dels seus nens i reflexionen, "*la casa és on el cor va*" (p. 119). A més, dos articles (en aquesta qüestió) parlen de la formació de terapeutes. En l'estudi de Janet Courtney i Susan Gray van usar dibuixos per capturar com els terapeutes, qui treballen amb nenxs, van canviar les seves percepcions per abraçar més obertament l'autoconcepte atent després d'una sessió. El punt de vista de Cecile Bren implica el *craft* per a un acostament més apropiat pedagògicament, en la seva investigació (Màster) en educació d'arteràpia.

Clarament, quan produïm coses a mà que satisfan les exigències del *craft*, desenvolupem la força per satisfer les exigències de la vida. Al mateix temps, equilibrem qui som en relació amb forces que són majors que nosaltres, aconseguint la línia artística d'equilibri entre interior i exterior de la nostra experiència. *Què està apedaçat o teixit junt, si no són els nostres cors i ments? D'on venen les línies del paisatge expansiu o del patró en les peces d'un edredó, sinó de la vida mateixa?*

36 Lippard, L. *The pink swan: Selected feminist essays on art*. New Press. New York. 1995.

Quan prenem aquests objectes benvolguts a les nostres mans sentim els rastres del cor humà sobre ells. Aquest és el canvi fet possible pel coneixement de l'art i el *craft* ³⁷.

Teixir i ioga, l'aliança perfecta

Ambdues disciplines són complementàries. Fa poc menys d'una dècada, teixir va esdevindre molt emocionant. Es va convertir en el passatemps preferit per molts, amb bars *East End* farcits de teixidors produint granades de llana i grups d'artesia com *Cast Off* foren expulsats del Savoy per fer massa soroll en les seues agulles.

Rachael Matthews, fundadora del *Cast Off*, i actual propietària d'una tenda de teixit de punt explica:

“Em vaig adonar, per al meu horror, que a l'edat de 33 havia esgotat la vida de les meues nines, avantbraços i muscles; a mesura que es van desenvolupar les meues habilitats i la meua productivitat va augmentar, el meu cos va començar a queixar-se. Vaig començar ioga fa cinc anys per a ajudar a contrarestar els efectes”.

No és l'única *iogui* que fa punt. Tara Stiles, una de les mestres de ioga més cercades de Nova York (de controvertida figura), és una devota del fil, cosint regals llanuts cada setmana per a repartir a la seua legió de fans en YouTube (en l'últim recompte tenia més de 16 milions de visites). (en la setmana del 20-27 de maig de 2013) engegà una sèrie de *kits* de teixir inspirats en ioga, de la marca de moda suïssa DIY *Wool and the Gang*, una empresa que pot presumir de gran quantitat de punts frescos, posant un nou gir en “l'antiga tradició”.

Açò no és una col·laboració a l'atzar, m'assegura Stiles. Encara que molts teixidors recorren al ioga per a alleujar l'esquena i les nines tibants rígides, la disciplina té una relació més interessant amb el teixir, més enllà d'un simple remei per als artesans sobre-treballadors. “teixir és sentir molt meditatiu, com totes les coses de ioga que faig”, explica. “Degut a que s'està fent un patró similar una vegada i una altra, es torna molt calmant. Té aquest efecte que el ioga i la meditació tenen, que deixes de pensar en totes les coses que has de fer, i estas just en el moment”.

Pot ser que siga fàcil burlar-se, però ella és amb prou faenes la primera persona a reconèixer la qualitat meditativa del *crafting*. Es diu que **Einstein** feia punt per a aclarir la seua ment; el dissenyador tèxtil Kaffe Fassett pensa que és “allò més terapèutic en el món”. Juliet Bernard, editora general de *The Knitter* i fundador de *Planet Handmade*, vanaglòria a ambdòs.

“Ajuden a portar-me lluny de l'estrès i les tensions diàries; Tracte de començar el dia amb salutacions al sol i acabe amb una mica de teixit de punt”.

Hi ha cap campiona més fina, per a les capacitats curatives del *craft*, que Betsan Corkhill? És la fundadora de *Stitchlinks*, una organització amb l'objectiu d'aprendre més sobre els efectes de sentir-se bé del teixir. Ella ha treballat incansablement des de 2005 per a demostrar que és un passatemps que val la pena practicar; a principis del 2013, la fisioterapeuta que es va convertir en

37 *Op.cit.* Kapitan (2011).

Terapeuta del teixir, co-autoritza un estudi publicat en el *British Journal of Occupational Therapy*. Els resultats van ser impressionants: el 47% dels enquestats va dir que teixir “generalment” o “definitivament” els va ajudar a pensar a través de problemes, el 37% va informar que els va ajudar a oblidar-se d’ells i el 39% creu que va ajudar a organitzar els seus pensaments. Un enorme 61% va sentir que va ajudar a concentrar-se, també. A més, en el 2015, és seleccionada com una de les *Woman of The Year* ³⁸, per la seva investigació pionera sobre l’ús de les artesanies, del teixir en particular, com a ferramenta per a millorar la salut i el benestar. Betsan es dedica a canviar la vida de les persones a través del “teixir terapèutic”, ajudant en tot un ventall de condicions que van des de l’estrés, la soledat i l’aïllament, fins a problemes de salut mental, depressió i dolor crònic. És l’autora de *Knit for Health and Wellness* ³⁹. *How to knit a flexible mind and more (...)* Diu Betsan que: “Si estàs en bona forma i tens salut, el teixir terapèutic pot ajudar a manejar els alts-i-baixos de la vida normal (...) si estàs malalt/a, ajuda a influir en la resposta la tractament, o a manejar els seus símptomes” ⁴⁰.

La portada del llibre i l'autora. Font: UKHandKnitting.

Per a aconseguir realment l'essència de per què ioga i fer punt són tan complementaris, es necessita entendre què està passant. De la mateixa manera com el ioga utilitza moviments físics per a induir un canvi en el seu estat d'ànim, també ho fa el teixir. “*Són els moviments rítmics i repetitius que són importants*”, explica Corkhill. Com un metrònom, el ritme de treball de la puntada una i altra vegada calma el ritme cardíac i la respiració, creant una sensació d'estabilitat i tranquil·litat interior. Igual que l'execució d'una sèrie de *asanas (postures) iogui una i una altra vegada. I mentre es medita sobre com executar una puntada (o una pose) els problemes que amenaçaven aclapar-te, en deixar l'oficina-treball, passen a segon pla.

38 *Women of the Year* ha reconegut, celebrat i inspirat a dones de tots els bagatges, des de 1955, i continua donant llum a aquelles dones extraordinàries, a través d'una celebració anual (*Woman of the Year Lunch & Awards*), conferències, i el propi treball de la fundació. <http://www.womenoftheyear.co.uk/>

39 Amb motiu de la seva publicació, Corkhill participa en el #WWKIPDay 2015, celebrat en Londres, tot presentant el seu llibre: parla sobre com s'interessa en la ciència rere el *craft* com a teràpia, així com què passa en els nostres cervells i cossos quan teixim, i que podem fer per mantenir aquest procés.

Font: “London: Knit for Health and Wellness on World Wide Knit in Public Day”. *England Events.co.uk*. 26.5.2015. <http://englandevents.co.uk/london-knit-for-health-and-wellness-on-world-wide-knit-in/265493>

40 “Therapeutic knitting champion is 2015 woman of achievement”. *UK Hand Knitting*. <http://www.ukhandknitting.com/news/knitting-champion-woman-of-achievement>

No tothom té la mateixa experiència. *“La gent diu que fer punt és més relaxant que el ioga, però estic totalment en desacord”,* diu Miranda Easton, una editora de revista convertida en professora de ioga. *“Un amic em va convidar recentment a una lliçó de teixir, pel seu aniversari, però jo era la ximple de la classe. Massa estressant i gens divertit en absolut. El ioga, per contra, és com una meditació en moviment per a mi; en l’instant que desenrotlle la meua estora, em sent més tranquil·la”.* La dissenyadora de gèneres de punt, Jeanette Sloan té un punt de vista oposat: *“Vaig passar la meua primera classe de ioga sentint-me molt estressada sobre si estava fent les poses correctament. D’altra banda, el ritme i la repetició del teixir significa que és increïblement relaxant”.*

Aquests punts de vista discrepants no qüestionen la comparació; en tot cas, mostren quant similars són realment. Sense el domini dels conceptes bàsics de tots dos, realment no es pot gaudir d’ells en tota la seua extensió. Quan s’entra en una espècie de flux (un terme usat fàcilment per tots dos costats per a descriure la sensació d’estar totalment compromès amb el procés), aleshores es poden aprofitar tots els avantatges.

I sembla que tant els/les ioguis com els/les qui fan punt estan començant a reconèixer el benefici de l’altra pràctica. *“Un munt de gent està veient una similitud en l’estil de vida”,* diu Stiles. *“Qui practica ioga tots els dies és probablement la/el mateix teixint”.* Conec molts més artesans que fan classes de ioga a Gran Bretanya també, incloent Jane Toft, editora cap de *The Simple Things*, una revista que celebra les petites coses que donen sentit a la vida dia a dia. *“He vist un gran canvi cap al desig de viure una vida més senzilla. ‘Knitting’ i el ioga són dues activitats que poden induir l’atenció plena, tots dos permeten sentir més el contacte amb el món real. Mentre molts de nosaltres estem absorbits per un món digital, qualsevol cosa que pugui ajudar-nos a aconseguir de nou el contacte amb l’ací i ara està obligada a popularitzar-se”.*

Robbin Derry descriu el teixir com a plaer que “trans/in/forma” (*tran/in/forms*)⁴¹ el seu treball. Així ho publica l’any 2008, primer de manera genèrica que engloba hom, i posteriorment s’apropia de l’expressió per definir la seva pràctica en relació amb les arts del teixir. Així, determina que l’art de punt serveix múltiples objectius evidents, des de la construcció de peces càlides a l’estudi de la calistènia matemàtica requerida per dominar tant el disseny com el “manteniment de la forma física” (*fit*).

Derry assegura que quan els/les *knitters* avancen en l’habilitat, també esdevenen més segur/es de si mateix, més generosxs, més tranquilxs, i més subversius. Quan el punt és integrat en la vida d’algú, el procés i els productes poden fer-se l’expressió externa d’actituds, emocions, i aspiracions, molt abans que aquests siguin articulats en paraules. L’acte de punt és una oportunitat de crear i expressar idees visualment més aviat que verbalment, per aprendre dels nostres sentits, involucrar-se en l’amor actiu mentre es treballa, inspirar a altres amb accions i bellesa. En aquest sentit, el món del Teixir obri portes a noves percepcions en l’ensenyament, la investigació i l’autocomprensió.

41 Derry, Robbin. “Knitting together the strands of my life: The secret pleasure that trans/in/forms my work”. *Organization Management Journal*. 8:3. 2011. ps.182-190.
<http://dx.doi.org/10.1057/omj.2011.30>

Una primera versió d’aquest article va ser presentada a la *Alberta University*, al maig de 2008, en el Congrés *Sociology Graduate Students’ Association*, amb el títol: *Secret Transgressions: The Guilty Pleasures that Trans/In/Form Our Work*.

Els efectes calmants del Teixir, i fins i tot l'impacte visual dels fils s'integren amb l'experiència, fins al punt de preparar el cos en un símil d'actitud al ioga. La satisfacció emocional proporcionada per aquesta labor, s'uneix al fet de teixir en públic com a declaració política. Així ho refereixen múltiples autors. Per exemple, la pediatra de Boston i autora de ficció Perri Klass escriu:

*“Fer punt per a mi és la serenitat i la comoditat, un ritme estable que és la base de la resta de la meua vida diària com un batec del cor. El punt és (...) la meua possibilitat en la vida per treballar amb el color i la textura i dissenyar (...) aconseguixo subtilment variar les ombres de vermell i marró, o per a un gran munt de color gris afable; com un joc knitter i amb el color sobre el color i el model sobre el model. Cap lloc més hi ha en la meua vida on puga arreglar coses i reorganitzar fins que el gust per l'harmonia visual està satisfet”*⁴².

Declaració a la qual se li uneix la de Derry, en la seva anàlisi:

*“Al llarg d'aquests 40 anys, recorde la sensació de ser reconegut com a ‘knitter’, la sensació de teixir volta rere volta, construint un fascinant regal, mentre els altres miren. Fou un petit acte de ‘performance art’. (...) Quan jo teix en públic, **conscientment estic fent una declaració**. (...) Jo teix per crear un espai productiu i pacífic, on puc involucrar-me amb el món des d'una centralitat amorosa. (...) Teixir em permet escoltar als altres així com escoltar-me a mi mateix”*⁴³.

El mateix cita la creació d'espais pacífics i amb compromís, exemplificant una història d'activisme *knitterly*: Susan Lydon, qui descriu una pràctica ecològica anomenada *yarning*: “(...)solia usar les motoserres de tala neta. En comptes de clavar un arbre o tombar-se davant d'una excavadora, algú enrotlla el fil entre els arbres. El fil entra en les vísceres d'una motoserra i incapacita la maquinària, sense causar dany al maderer o a l'arbre”⁴⁴. L'asserció d'activisme de Lydon és clarament una història que als/les *knitters* els agradaria creure: aquell fil, el més lleuger de les fibres, el mateix fil amb el qual fem bells i escalfadors articles, també pot ser usat amb eficàcia per protegir l'entorn d'una manera no-violenta. El missatge és: l'única cosa mal feta són les màquines. Són excavadores dins una història d'agulles de fer punt. Tota la destrucció mediambiental podria pararse amb brins acuradament col·locats. “*Cal unió entre teixidorxs*”, adverteix Derry, quan argumenta la seva percepció del punt com a acció expressiva entre l'interior i l'exterior, de connexió:

“Entenc el punt com a performance art, com l'afecte actiu, i com una expressió de valors fortament sostinguts, siga fent punt en públic o en la tranquil·litat de la casa. Més enllà (...) he après a mirar i escoltar als meus propis sentiments sobre el punt, com els indicadors de les meves emocions interiors privades. Hi ha una correlació interessant positiva en la meua vida entre les vegades quan he estat realment content i les vegades que he estat knitter actiu(...)”

42 Klass, P. *Two sweaters for my father*. XRX Books. Sioux Falls, SC. 2004. p.105.

43 *Op.cit.* Derry (2011). p.184.

44 Lydon, S.G. *Knitting heaven and earth*. Broadway Books. New York. 2005. p.103.

*“Quan accepte el punt com un component que dóna sentit al meu procés, intencionadament cedint temps per aprendre dels meus sentits, m’obri a la consciència augmentada de patrons tàctils i visuals. Estic disposat a fer les més àmplies connexions entre l’experiència i la comprensió. Metàfores més imaginatives vénen a la memòria, escurçant fonts de sentit amb el tractament cognoscitiu”*⁴⁵.

Springborg reconeix el valor essencial de permetre que la mà guie a la ment en la creació:

*“Només quan ens deixem conduir, potser estirats pel plaure de colors, la fascinació amb complexitats texturals, la curiositat sobre nous sons, la sorpresa o la repugnància en sabors i gustos (treballant amb ells), podem escapar-se dels límits cognoscitius del nostre intel·lecte que raona per aconseguir nous nivells de creativitat i percepció. Sentir la major part de forma present ens porta a una espècie d’estudi que és únic i inaccessible a la ment conceptual”*⁴⁶.

Ser més harmònics amb els propis sentits condueix a percepcions emocionals majors, augmenta la consciència física, així com una capacitat cognoscitiva més àgil; són les conclusions que declara Derry contínuament, afegint les experiències pròpies i les d’altres referents-investigador/es en la mateixa línia⁴⁷:

“En reflexionar sobre les meves aventures amb el fil i agulles, sembla teixir la meva vida en una tela integrada. Quan fem punt, creem una fila de llaços i després construïm una altra fila de llaços sobre el cim d’aquells i seguim fins que tenim una peça acabada. Quan vivim, nosaltres enllacem junts relacions, moments, activitats de les nostres vides; amunteguem l’un sobre l’altre, creant baules, fent voltes abruptes de tant en tant. Començant de nou, i després cosint-ho en la secció que nosaltres ja teníem, seguim al final(...)

Els nous projectes són temptacions constants: nous colors, noves textures, encara més regals fets a mà disponibles per donar/regalar. D’improvís, la vida i el punt s’assemblen molt als corrents de recerca. Trobem la bellesa al llarg del camí en el procés, així com amb el treball acabat. Cada tros acabat netament, com es sol dir, ens ha pres la nostra vida sencera per crear-lo”.

45 *Op.cit.* Derry (2011). p.187.

46 Springborg, C. “Leadership as art – Leaders coming to their senses”. *Leadership*. 6(3). 2010. ps. 243-258.

47 *Op.cit.* Derry (2011). p.188.

Bernadette Murphy ⁴⁸, al seu llibre, *Zen and the Art of Knitting*, escriu:

“El punt d’un suèter és un acte enorme de fe. Un/a emprèn una pràctica antiga que requereix centenars d’uns milers de puntades treballades a mà durant hores de concentració per traduir i seguir les instruccions del model, que semblen escrites en una llengua arcaica. És un procés tentatiu i provisional. En qualsevol punt, una estirada ferma del fil sobre un tros no ‘assegurat’ podria desembolicar el treball sencer. Quan el treball s’acaba, en aquesta tensió - entre rígid i el provisional - és quan el punt millor reflecteix les complexitats de la vida humana. Com una metàfora per a la comprensió de la ret que unifica ‘connectant tota la vida’, i com una pràctica que ens posa en contacte amb la fragilitat simultània i la força de vida, el punt és expansiu i fèrtil.

Unes pàgines més endavant, la mateixa autora confirma que, per a ella, Teixir és subversiu (...):

...entenc més clarament per què segueix teixint projectes (i munts de bell fil) assolibles en la meva vida i entorns laborals. Fent punt aprenc a abraçar el procés així com el resultat d’esforços creatius. El punt em permet endinsar-me en l’afecte actiu, quan treballo en regals i integre el nodrir en les meves activitats rutinàries. El punt m’atenua, calmant les meves frustracions en el pas lent dels canvis (i reunions i nens distrets), també proporcionant-me una identitat a la qual, literalment, puc agafar-me. Al món acadèmic, el punt és tant radical com anticuat, volant entre el protocol estàndard i les expectatives conductuals. Quan faig punt, em recorde fer preguntes sobre els objectius de conformitat. Unint-me a un entorn més ampli, més enllà del treball, el punt obre i estimula els meus sentits, físicament, emocionalment i cognoscitivament. Els meus móns de creació, abraç, exploració, mare, ensenyament, i recerca s’entreteixen, fan punt junts en la tela de la meva vida. (Murphy, 2002)

Quan hom integra tota la vida, més aviat que declarar uns aspectes poc definits, dignes d’un focus de recerca seriós, uns altres indulgents o frívols o massa personals, quan hom obri tota la vida com a digna d’atenció, llavors hi veu més, i pot portar en direccions inesperades, o pot conduir a nous descobriments. Aquests poden ser descobriments sobre un/a mateix/a o sobre el món envoltant. En la intersecció entre treball, afecte, i la bellesa de creació, les percepcions sorgeixen, ampliant els nostres regals i habilitats individuals.

48 Murphy, B. *Zen and the art of knitting*. Adams Media. Avon, MA. 2002.

5.3.5 Testimonis *Knitting Therapy*

*“Correctament aplicat, el Teixir calma l’esperit torbat, i mai malbarata l’esperit despreocupat”*⁴⁹

Elizabeth Zimmermann

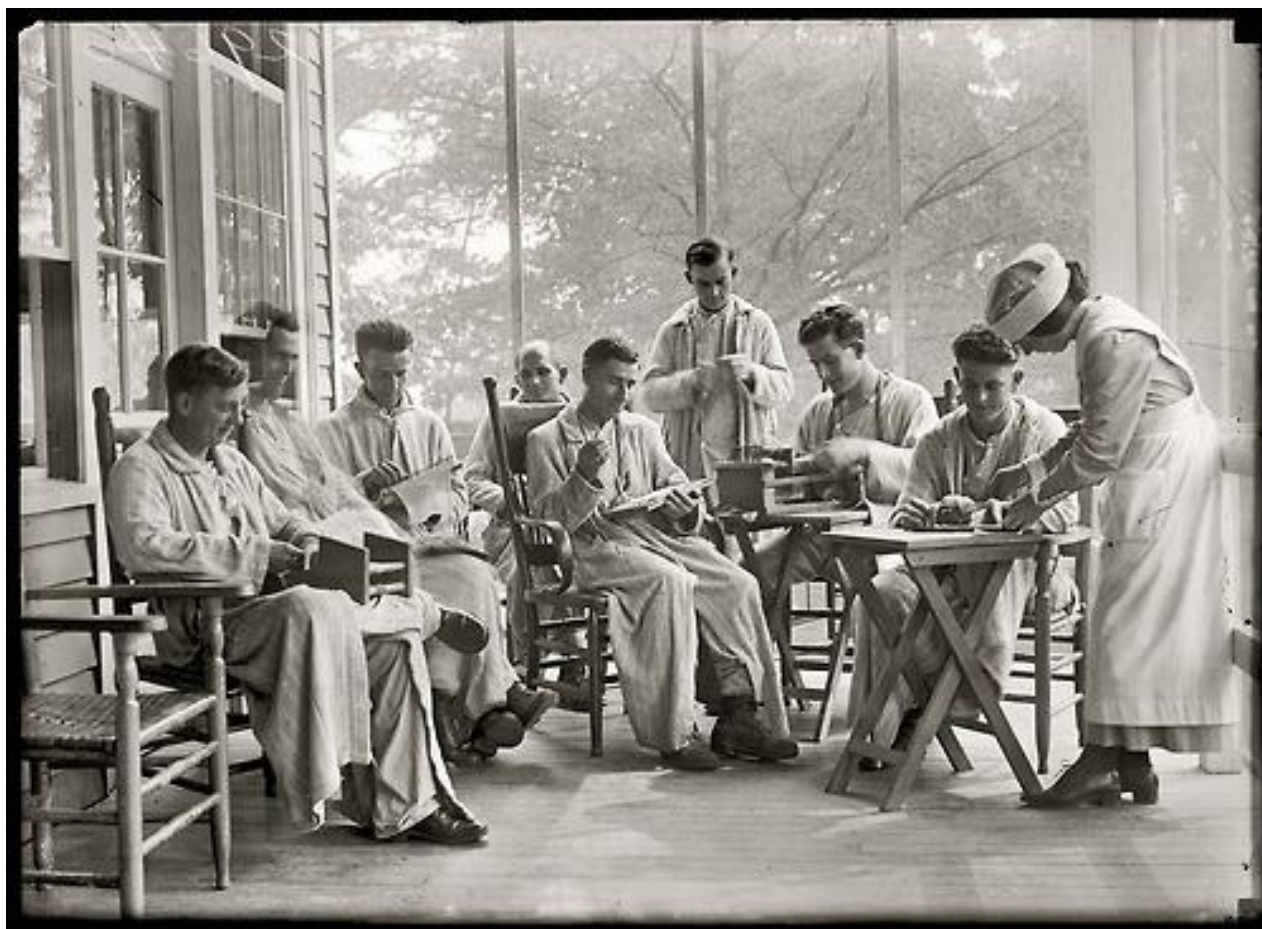
1919. Dos soldats i una infermera utilitzen les labors com a teràpia, després de la Primera Guerra Mundial (WWI).
Font: *Historylink*.

L'activitat de Teixir va ser utilitzada com a teràpia ocupacional per als soldats veterans ferits, quan tornaren de les diferents guerres, tant després de la Primera com de la Segona Guerra Mundial. Especialment comunes foren les tasques relatives a sargir calçetins, i filar distintes fibres. El teixir es va defensar com una forma de **rehabilitació** per als militars, els quals patien de malalties com la fatiga de batalla, la neurosi de guerra, i les lesions físiques. La dedicació a les labors teixidores es va convertir en part de la vida diària d'alguns soldats amb funcionalitat diversa (discapacitats), junt amb altres tasques com la ferreria, el xapat (*hojalatería), i la sastreria⁵⁰.

49 Zimmermann, Elisabeth. *Knitting Without Tears: Basic Techniques and Easy-to-Follow Directions for Garments to Fit All Sizes*. Fireside, New York. 1995. p.2

50 Hand, Rachel. "World War and Therapy and Knitting". *Needlecase*. Post: 26.2.2014.
<http://blog.needlecase.co.uk/world-war-therapy-knitting/> (consulta: 28.2.2014)

Durant la Segona Guerra Mundial es va produir un fet emocionant: a més de com a rehabilitació, Teixir es va utilitzar com una forma de **codi**. De fet, va ser una forma tan valuosa de codi que la *Office of Censorship* (Oficina de Censura) va prohibir que es publicaren patrons de punt a l'estranger, en cas de que pogueren contindre missatges codificats. Un dels exemples més notables quan el punt va ser usat com a codi prové de la resistència belga, que va reclutar a dones ancianes, les finestres de les quals donaven als traçats ferroviaris, per anotar als trens que passaven en la seva labor teixida: el codi era prou bàsic, canviant el tipus de punt depenent de cada tren ⁵¹.

.Harris&Ewing. "Occupational therapy for veterans of WWI".1919.

Font: NPS.org.

La memòria de les tasques durant els períodes d'entreguerres, relatives al teixir com a rehabilitació, teràpia i fins i tot codi, ens serveixen per introduir les influències de la mil·lenària tradició en persones més pròximes en el temps. Des d'artistes, artesans i artesanes, fins a usuari/es de la ret, qui expressen obertament, i comparteixen, les seves experiències terapèutiques, en medis diversos.

51 Olfield, Molly; Mitchinson, John. "QI: how knitting was used as code in WW2". *The Telegraph*. Post: 18.2.2014. <http://www.telegraph.co.uk/men/the-filter/qi/10638792/QI-how-knitting-was-used-as-code-in-WW2.html> (consulta: 28.2.2014)

A través d'una intervenció col·lectiva en el context de la Q-Station (Manly, Austràlia), enllacem diferents testimonis que fan referència, de nou, als durs períodes bèl·lics, i sobre els quals el teixir actua com a forma d'embelliment, cura i reparació.

país: **Austràlia**

- nom projecte: *Q-Station. The Historical Yarn Bombing*
(intervenció)
- _creadores: Rebecca Anderson & Angela Van Boxtel
- dates: 29.1.2014
- ubicació: North Head, Manly (Australia)
- enfocament (*focus): Centenari del brot de la 1GM;
Yarn Bombing per al Festival de les Arts de Manly [1]
- objectiu (*target): destacar la història de l'estació, amb una intervenció col·lectiva
- financia: Manly Arts Festival
- materials: quadrats: qualsevol tamany, màxim 15 x 15 cm; sols amb colors militars (qualsevol matís de gris, marró, verd o blanc)
- tècniques: teixit: quadrats i creus roges per al Bombardeig de Fil
- dedicació-execució: 10-4 pm
- descripció: En el Dia Anual de la Comunitat [2], el recinte de l'estació de North Head, queda marcat per la intervenció de *Yarn Bombing*. Aquest any, es centren en el centenari del brot de la 1.G.M. i el seu impacte en Manly i la seva estació. Convoquen a tothom qui teix i vol participar en l'esdeveniment, a teixir quadrats de 15 x 15 cm. Pretenen destacar la forma en que el teixir s'utilitzà com a teràpia ocupacional per als soldats de retorn.
- “Em van convidar a fer un YB per al dia de la comunitat, com a part del Festival de les Arts de Manly; L'estació Quarantine fou el lloc on arribaren els vaixells a Sydney. Si qualsevol tenia malaltia, s'havia de quedar en quarentena. Actualment és un lloc històric, però també és un multi-centre (Hotel/Conferència/Allotjament)”*
- “Potser siga la única vegada en que la paraula ‘bombardeig’ tinga sentit”.*
- “...a l'estació arribaven els soldats ferits per tal de recuperar-se; per això, l'esdeveniment amb les bombes de fil es realitzarà en l'antiga zona de l'hospital. Molt poca gent s'ha apropat fins allí des d'aquells dies!”*
- “En l'arxiu hi havia una foto de soldats teixint, doncs teixir s'utilitzava com a teràpia ocupacional. Sols desitge que l'art del punt torne a les escoles; realment considere que la influència sobre la salut mental és sorprenent. De veritat, em manté sana (...) és com meditar, un enfocament en la ment”.*
(Angela Van Boxtel)
- url/publicació: <http://greenwithenvyideas.blogspot.com.au/2014/09/knitting-history.html>
- notes: [1] <http://manlyartsfestival.com/>
[2] <http://www.quarantinstation.com.au/Family-Fun-Day/sydney-family-fun-day.html>

Angela Van Boxtel
descriu el projecte: ...la Q-Station...

Es troba en l'històric North Head, a 5' de Manly i 30' del cor de Sydney. Està situada en el port de Sydney, i envoltada de la bellesa salvatge del *Sydney Harbour National Park*. Aquesta estació és un lloc únic, fou utilitzada com a estació de quarentena de 1833 a 1984. Donada la seva natura única, té un lloc molt significatiu en la història d'Australia. S'elegí en 1832 com a espai ideal per al desenvolupament d'una instal·lació de quarentena, degut al seu aïllament i profund anclatge.

“A partir de la dècada de 1830 a 1984 vaixells de migrants que arriben a Sydney amb sospita de malaltia contagiosa es van detenir a l'interior del North Head i descarregaven els passatgers i la tripulació en quarentena per a protegir que els residents locals s'emmalaltiren. Després d'una mitja de 40 dies, la majoria de passatgers van ser alliberats per establir-se com a residents d'Austràlia. Les seues experiències de quarentena variaven. Alguns passatgers van experimentar recursos de primera classe, fent nous amics i compartint els somnis d'un nou i brillant futur. Per a uns altres va ser una experiència molt més aterridora per la falta de poder, la malaltia i la mort”.

El projecte que explore implica fil i història. Serà un viatge interessant i estic molt entusiasmada. Se'm va mostrar l'antiga àrea de l'hospital (on el projecte es durà a terme), que conserva encara part del seu estat original. Hi ha quelcom únic en l'ambient d'aquest lloc. L'ambient es sent molt dens i una mica esborronador a voltes. No és d'estranyar que una de les seues atraccions favorites són en realitat els tours de fantasmes que s'executen ací. Moltes persones han d'haver mort ací en els últims anys i s'utilitzaria per a allotjar diversos cementeris, però tots ells s'han eliminat, ja que no estava enviant un bon ambient per a la gent en un lloc “quarentena”.

Puc relacionar-me directament amb qualsevol qui estiga en "quarentena", com em passava quan era xiqueta. Jo només tenia dos anys d'edat i em van posar en "quarentena" durant sis setmanes. Sempre he cregut que fou la llavor per a convertir-me en artista. La meua quarentena era totalment diferent d'aquest lloc, ja que estava confinada en una habitació darrere d'un vidre, on només els meus pares podien visitar-me. Ací la gent té una àrea molt major del que podria explorar i passejar, fins i tot hi ha fotos de xiquets i adults que naden. Encara que, de nou el principal motiu era que la gent que venia ací tenia malalties i que hi havia la possibilitat que podria morir, que és, per a la majoria de nosaltres, els éssers humans, un pensament aterridor.

Jo no sabia que l'estació de quarentena estigué en funcionament fins principis dels vuitanta, i només va tancar en 1983. En els últims anys rebria la gent que venia amb avió a Austràlia i que no tenien els documents de vacunació adequats.

Avui dia l'estació s'utilitza sobretot per raons comercials, amb una vasta àrea per a conferències, també es celebren noces i/o es pot reservar l'allotjament. Les vistes des de totes parts són senzillament impressionants! Puc aconsellar anar a fer una passejada en el lloc, o prendre una tassa de cafè en l'antic moll. Hi ha fins i tot una xicoteta platja. És possible llogar un caiac de Manly i remar allí. També es pot fer açò d'una manera organitzada. Hi ha molt succeint allí! Estic emocionada d'haver sigut acollida en aquest lloc amb oportunitats per a explorar.

url: <http://greenwithenvyideas.blogspot.com.au/2014/05/q-station.html> ;
allotjament en la Q-Station: <http://www.qstation.com.au/>

Angela Van Boxtel
refereix el Teixit:

Moltes persones associen “teixir” amb “dona”, sobretot amb dones majors com les àvies. Alguna vegada el teixir fou una ocupació masculina. Durant el Renaixement, només els homes estaven admesos a unir-se en els gremis del teixit. Fou una de les més honorables professions: mariners escocesos i pastors d'ovelles teixien sueters en el temps d'inactivitat. Fins i tot després que les dones es van sumar a l'art/artesania, durant les guerres mundials, s'animava als soldats ferits a fer punt com a teràpia, i es va ensenyar als alumnes (xics) americans a teixir quadrats que es cosirien en mantes per a les tropes. refereix

Hi ha bastants històries de militars que aprenen a fer punt per a passar el temps, o de tant en tant com una forma de **fisioteràpia**:

"Sorich, amb 26 anys, serví durant un any a la Companyia 401 de les Reserves d'exèrcit d'Enginyers de Ponts (Army Reserves' 401st Bridge Engineer Co.), sita en el Camp-Base de Victòria a Bagdad. Mentre entrenava com un oficial de correccions, Sorich afrontà el deure diari d'una manera creativa. 'Sorich va començar a fer punt una altra vegada, causant un vertader moviment ()". Al principi era, ' Vostè fa punt?' Ningú podia entendre per què vaig voler fer-ho. Vaig dir, ' Açò és estrany? Vostè juga al Món de Warcraft tot el dia'. "Ell va dir als companys que açò era el gran alleujament de tensió, i una nova habilitat de la qual ells podrien estar orgullosos. Era també relativament fàcil. Els impressionants capells requereixen només tres punts, "matèria bastant bàsica", va dir ell. "En qüestió de segons podrien distraure's i relaxar-se". Els soldats van sopesar la petició, "Fem punt aquesta nit?" A voltes uns quants participats, a voltes no menys de 10. Molts van oblidar els seus ordinadors quan van encapçalar altres bases, però mai el seu fill" [1].*

Va ser declarat que el punt era beneficiós per a homes com “un estímul mental” i els americans es posaren a treballar ensenyant als seus soldats a fer punt. Més tard, el punt va ser presentat com la teràpia ocupacional per als soldats ferits. Açò va ajudar amb la destresa, sobretot amb ferides de la mà, com cremades [2].

url: [1] Rosenblum, Gail. “Hats (and socks) off a skillful soldier”. *Star Tribune.com*. Post: 6.3.2010.
<http://www.startribune.com/hats-and-socks-off-to-a-skillful-soldier/86723927/>

[2] Van Boxtel, Angela. “Knitting for Men”. *GreenWithEnvyIdeas*. Post: 12.8.2014.
<http://greenwithenvyideas.blogspot.com.au/2014/08/knitting-for-men.html>

Tot seguit adjuntem el testimoni del soldat John Sorich, del punt com a forma de **fisioteràpia**:

Article en *Star Tribune*: El sergent John Sorich, d'Eden Prairie està agraït perquè tots en la seua unitat van tornar a casa amb seguretat fa 10 dies. Però està una mica pensatiu, perquè ja no estan junts. El seu era un grup més unit que molts.

Sorich coneix el seu camí al voltant d'una agulla de teixir: casquets de l'hivern, guants, mitjons, fins i tot una borsa per al seu rifle M4 (aquest últim fet amb cordes de paracaigudes). Va compartir els seus coneixements amb un nombre creixent de companys de tropa, perplexos, que va detenir els nervis i van començar a teixir. En un moment donat, 10 soldats, tots i cadascun un d'ells de sexe masculí, es van unir a ell en un cercle per fer punt ocasionalment, molts enviant a casa les seues creacions, sorprenent als seus sers estimats en Nadal.

Sorich va arribar a casa el 25 de febrer de 2010 amb 10 casquets de punt que havia fet per a amics, dues canelleres i el mitjó més llarg del món. El va acabar el temps per emparellar-lo. Tots van sumar: 62.000 punts de sutura i una infinitat d'elogis.

"Wow! L'exèrcit teix fort!" va escriure en el seu blog Meghan Dunn, co-creadora amb Victoria Higgins del blog canadenc del teixit-vintage *Handmade by Mother* (fet a mà per la mare) [3].

"Si al sota la il·lusió que teixir és només per a les velletes... n'hi ha prou amb veure tots aquets soldats americans, aspres i durs, que fan punt a Bagdad, l'Iraq!"

"La meua reacció va ser: Déu meu, açò és fabulós. He d'escriure un missatge per a vostè", va dir Dunn. "Ens sentirem honorades perquè ell s'havia posat en contacte amb nosaltres i ens va dir el que estava fent".

Sorich no cercava la fama, no obstant açò. Només ajuda. Antic membre de la Societat Històrica de Recreació en l'històric Fort Snelling, Sorich esperava que Dunn li podés donar patrons o imatges militars de la Segona Guerra Mundial, de les peces de punt creades durant el programa "*Knit for Britain*". Ella va publicar la seua sol·licitud i remetrà les respostes a mesura que arriben.

La fascinació de Sorich amb el teixit de punt en temps de guerra va començar en el *Eden Prairie High School* (es graduà en 2002), però les seues arrels són molt més profundes. Ell és el quart John en una família de militars. El seu besavi John va servir en la Primera Guerra Mundial, John Jr. en la Segona Guerra Mundial. El seu pare, John (3), va servir a Vietnam. Sorich es va unir a la Reserva de l'Exèrcit al 2004, mentre estudiava correccions en la *Minnesota State University*, Mankato. Treballava com a oficial de correccions de menors en el *Hennepin County Home School*, un centre de tractament residencial amb llicència de l'estat per als menors de 13 a 17; com és lògic, Sorich va ensenyar, a quasi tothom allí, des del personal als estudiants, a teixir punt.

Després del seu desplegament en 2009, Sorich tenia cap desig de teixir, especialment amb la calor de vora 50°C (120°F). A mesura que el clima es va refredar a l'octubre, va traure un capell de llana que havia portat amb ell. "*Un dels xics de la meua unitat va veure el barret i em va preguntar sobre açò*". Sorich va començar a teixir de nou, causant un gran enrenou. (*)

Parlant de fil, la major part va arribar a l'Iraq gràcies a la germana de Sorich, Naomi, qui feia viatges regulars a *Needlework Unlimited* a Minneapolis, i comprava madeixes d'un fil de color oliva que segueix el model d'un original guant de la Segona Guerra Mundial, teixit pels membres de la Creu Roja Americana. (Teixidors: És *Cascade Yarns 220 Heathers, color # 9459*.)

Joe Torkildson, de 29 anys, de Cremen Hills, també assignat al 401, és un vell amic i admirador de l'obra de Sorich. Sorich va donar a Torkildson un dels seus capells signats fa uns anys. "Li vaig dir: 'Açò és dolç, home'. Quan ens instal·larem i començarem a fer punt, vaig pensar, 'He d'aprendre açò'".

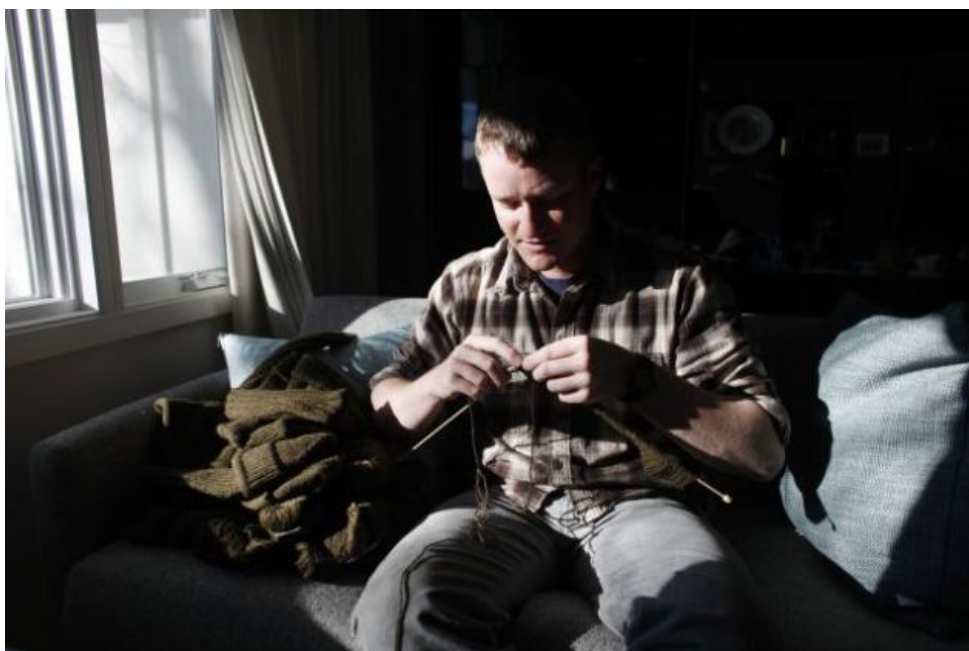
Torkildson va teixir una bufanda per a la seua esposa, Kendel, dues vegades. El primer intent va ser un desastre, la qual cosa va acabar per desfer. "Va ser trist, en realitat". Ho va intentar de nou. "*Era ridículament lleig*" va dir, "*però quan sho usa, realment es veu molt bé*". A Kendel li va encantar, va dir, sobretot perquè, "*Vaig estar 40 hores amb aquesta cosa*".

Abans de dirigir-se a Nova Zelanda de vacances, Sorich va fer una parada important: la gerent del *Needlework Unlimited*, Laura Schelde es va emocionar quan Sorich va entrar en la seua tenda per a mostrar-li, a ella i als altres empleats, un dels capells que va teixir en l'Iraq amb el seu fil. "*Ell servia el nostre país i feia punt al mateix temps. És especialment agradable quan un petit heroi torna a casa i et diu, 'Mire el que vostè em va ajudar a fer'*" (Schelde).

url: [1] Rosenblum, Gail. "Hats (and socks) off a skillful soldier". *Star Tribune.com*. Post: 6.3.2010.

<http://www.startribune.com/hats-and-socks-off-to-a-skillful-soldier/86723927/>

[3] <http://handmadebymother.blogspot.com>

John Sorich torna d'Irak, però el seu teixir està lluny de finalitzar-se. Continua el seu ofici com a membre de la Societat Històrica de Recreació, en el Fort Snelling (Historical Reenactment Society at Historic Fort Snelling).

Emily Stoneking assegura que el teixir és **meditatiu**. A més, per a aquesta artesana, la dedicació a les labors li va ajudar a deixar de fumar. Aprofita les seves habilitats de teixir per crear suaus versions de la ciència, amb la intenció d'intentar aproximar ambdues disciplines, i fer-les més accessibles. Per altra banda, facilita l'adquisició de les seves peces a través de plataformes com *Etsy*:

país: **EUA**

nom projecte: *aKNITomy*

_creador(e)s: Emily Stoneking

dates: des de 2006

ubicació: Vermont (New England, EUA) i *Etsy*

enfocament (**focus*): venda

objectiu (**target*): teixir animals dissecats, transformant-los en quelcom tendre;
fer la ciència més accessible;
meditar teixint

materials: fils de colors pastís

tècniques: croxé i punt

dedicació-execució: 80 hores setmanals

obra:

descripció: L'artesana Emily Stoneking (Vermont), amb la seua col·lecció *aKNITomy* (interpretacions de punt de les entranyes de les granotes, rates de laboratori, els cucs de terra i el cos humà) han despertat l'interès del *National Museum of Health and Medicine*, a Washington DC. i de l'*Exploratorium* de San Francisco.

Les peces canalitzen els records que té Stoneking de la classe de biologia de l'escola, d'aquelles hores perfumades per formaldehid, sobre disseccions, que molts comparteixen. Però també parlen del seu interès per la història, especialment l'època medieval, en la qual assenyala que *"la gent disseccionava coses per a descobrir com funciona el món"* i es poden trobar *"corrents de pensament científic"*. Va ser aquesta sensibilitat més humanista que la va motivar a aprofitar les seues habilitats de teixir per a crear una versió més suau de la ciència.

Mentre que les obres són certament tendres, no són "del tot" estructuralment correctes, per la dificultat de connectar tots els òrgans. *"Anoté allò que els biòlegs em diuen, 'm'encanta el que fas, però la biologia és incorrecta'; Si de debò volguera ser exacta, açò seria bastant [macabre]. Cerque quelcom prou rar perquè la gent es detinga i diga, 'Què és açò?' Aleshores es paren i pensen"*.

"M'encanta la idea de transformar allò repulsiu en quelcom tan tendre i acollidor".

Emily Stoneking va començar teixint com una manera de deixar de fumar. La substitució d'una addicció per una altra, va inundar als membres de la seua família amb barrets i bufandes. Quan no van poder suportar-ho més, va començar a teixir animals de peluix i vendre'ls en *Etsy*, un lloc de comerç electrònic per a articles *vintage* i fets a mà. Un dia en 2006, mentre que ella i el seu marit estaven parlant de les granotes mutants que els científics estaven estudiant en un llac prop de la seua casa en Burlington, Vermont, ell va bromejar dient que ella havia de teixir una granota disecada. Fascinada per la biologia, Stoneking va prendre de debò la broma. Ella va teixir la granota (amb budells i tot) i la va mostrar en la seua *Etsy store*.

Va ser un èxit. Poc després, Stoneking va llançar *aKNITomy*, una tenda en *Etsy* dedicada exclusivament a l'art anatòmic tendre. Des d'aleshores, la seua col·lecció d'animals autòpsia s'ha ampliat per a incloure les rates, les ratapinyades, els cucs de terra i els porcs fetals, que fins i tot estan clavats sobre safates d'alumini de dissecció. També teix parts humanes, tals com caps bisectats i columnes vertebrals. La majoria dels articles oscil·len entre \$ 50 i \$ 100. Stoneking espera que ajuden a fer la ciència més accessible, i fins i tot divertida.

"La gent camina pel meu stand en les fires d'artesanía, estan molt confoses durant 30 segons fins que s'adonen del que estan veient. El noranta per cent de les vegades la seua cara es trenca en un gran somriure. M'encanta veure açò".

Stoneking, de 35 anys, no és científica; està especialitzant-se en la història alemanya i medieval en la Universitat de Vermont i treballa a temps parcial en un estudi de vitralls. Però admira com els científics tracten de comprendre i interpretar el món que els envolta, igual que els artistes. Li molesta que els EUA s'han quedat arrere en matemàtiques i ciències de l'educació. *"Fins i tot si la teua experiència en ciència és a través de l'escola secundària i preparatòria, encara t'ensenya a ser crític amb les proves i preguntes"*, una habilitat que tots han d'aprendre, va dir.

A més, **teixir és meditatiu** per a Stoneking. *"He de fer-ho, o em tornaré boja"*, va dir ella. En total, teix al voltant de 80 hores a la setmana, en general en classe o mentre veu la televisió.

Moltes peces humanes són el seu homenatge a les il·lustracions anatòmiques de finals de segle. Una vegada que s'assenta en una idea, pren al voltant d'un mes per a dissenyar-ho, en referència a la dissecció en fotos i diagrames en línia.

"El meu historial de recerca d'imatge en Google és horrible", va riure.

Però ella no es preocupa massa per ser anatòmicament correcta. És més important que els no biòlegs són capaços de connectar-se amb el seu treball. Per exemple, ella teix òrgans d'alguns animals assemblant-los als humans i utilitza brillants colors pastís en lloc dels marrons i rojos que es troben en la naturalesa. Ella també fa *aliens* dissecats, *Hello Kitties* i conillets de Pasqua.

Per teixir i emmarcar cada peça sol tardar unes sis hores. Tracta de mantenir un estoc d'articles populars, per poder enviar-los l'endemà de la recepció de la comanda. Durant la temporada de vacances, teix un màxim de tres peces al dia.

Recentment va començar a oferir versions vegetarianes del seu art de punt amb filats de fibres vegetals en lloc de llana. També ven *DIY kits*, complets amb fil i patrons, amb la qual cosa els *crafties* poden teixir els seus dissenys propis.

url/publicació: <https://www.etsy.com/people/aKNITomy>

A través del blog del UKHK, les persones qui han experimentat el teixir com a teràpia, comparteixen i publiquen les seves experiències, i les diferents situacions en què s'han trobat quan el punt els ha ajudat a aportar llum de nou a les seves vides. Alguns d'aquests testimonis es recullen a continuació:

Libbyj Ogden també ha experimentat els beneficis de submergir-se en teixit de punt quan les coses no van bé:

“Vaig perdre la meua casa al novembre de 2013; vaig tornar a teixir mentre estava en el carrer amb la meua família ... Soc autònoma i la recessió ha colpejat dur; però havent teixit des de xiqueta, he tornat d'una manera gran... Vaig ficar les agulles de teixir i els teixits i mai he parat. Em va ajudar a mantenir la concentració i que no em preocupara. Tinc un marit amb problemes de salut mental. Així que per a mi va ser un temps per a pensar i 'desconnectar' en veu baixa. Espere que el meu missatge ajude a algú a veure una llum al final d'un túnel. Ara estic en una casa encantadora, de 5 dormitoris, amb una 'Housing Association'”.

Joanne Clements ha trobat que teixir li ajuda a enfrontar alguns dels símptomes del seu Parkinson, millorant la destresa manual i mantenint la seua ment alerta:

“(...)després d'intents d'enduriment dels dits i exercicis de fisioteràpia, que no estan realment ajudant a la destresa, se'm va ocórrer la idea de fer punt: ha de ser alguna cosa prou xicoteta i lleugera que els meus braços puguen manejar (alçar qualsevol cosa fa que músculs i lligaments protesten i criden!) i així...el punt comença, juntament amb el projecte de punt de ganxo ocasional”.

Eilish Schopp:

“Em van diagnosticar estrès post-traumàtic sever i m'estava en l'hospital durant varies setmanes. Mentre estava allí vaig començar a teixir, i he de dir que va ser la meua gràcia salvadora, i ho ha sigut al llarg de la meua recuperació. Em va ajudar a allunyar-me dels problemes, i enfocar-me completament en el patró en el qual estava treballant. Era una distracció total: veure el producte final, quan l'autoestima és baixa de totes maneres, et fa adonar-te que no estas completament desesperada i que eres capaç de produir belles peces. Simplement mirar el treball acabat em va fer sentir que havia aconseguit alguna cosa gran, quan tot al meu al voltant s'estava caent a trossos. Em va ajudar a recuperar una mica el control de la meua vida, quan sentira que havia desaparegut per complet. I sense dubte ho recomane com a teràpia”⁵².

52 “Knitting Therapy”. UK Hand Knitting. http://www.ukhandknitting.com/knitting_therapy.php

Becca Tansley:

*“Com a infermera de salut mental, soc molt conscient dels beneficis de la distracció i alleujament de l’angoixa que pot oferir fer punt, i la forma en què pot afectar positivament l’autoestima i la confiança. He encoratjat a molts dels meus pacients a fer punt, o practicar qualsevol altra forma d’afició creativa, per aquesta i altres raons. Vaig assistir a una jornada amb ‘Stitchlinks’ que va confirmar els meus pensaments en aquesta àrea. L’any 2013 vaig aconseguir alguns fons socials a través *UnLtd. Utilitzaré açò per a pagar el lloguer, de manera que puga configurar un parell de grups ‘Knitting is Therapeutic’ en l’àrea Gobowen/ St Martins/ Weston Rhyn, dirigits a aquelles persones que lluiten amb l’ansietat i la depressió. D’aquesta manera puc combinar el meu enorme entusiasme pel teixir amb les habilitats que he adquirit durant els meus anys d’infermeria. Amb una mica de teixit de punt en la mà ja es té una conversa, perquè sempre trobes alguna cosa que dir. Fins i tot es pot tenir una raó per a no mantenir contacte visual si hom ho troba tan difícil, però sense ser groller. Es pot tenir l’oportunitat de demanar ajuda i d’oferir-la. Unir-se a un grup aporta la oportunitat de construir una xarxa d’amics que entenen d’on vén’s”.*

Sarah Huerta experimentà una pèrdua traumàtica, la mort del seu germà en 2004, i desenvolupà el trastorn d’estrés post-traumàtic; en els anys següents, li fou impossible eixir de casa sense sofrir un atac de pànic. Odiava pujar als cotxes, des de que el seu germà fou trobat en un. Era incapaç de mantindre un treball. Trobà consol en esta afició, que s’apodera de la seva atenció i li calma l’ansietat severa, la qual s’activa per accions com caminar fora de casa o conduir un vehicle. Tan prompte aprené a fer punt i ganxet, les hores s’esvairien. Se n’adonà que ja no es centrava en el futur, imaginant situacions catastròfiques que succeïen als seus sers estimats.

“Ahí fou quan vaig començar de debò a teixir”.

“Fins i tot avui en dia, anys després d’haver après a teixir, descobreix que puc perdre’m en mí mateixa, durant hores, en un patró complicat”⁵³.

Diane Stavros: lesió cerebral traumàtica i transicions vitals

Diane Stavros és una artesana amb seu a Massachusetts i mare de tres fills. Va descobrir l’útil que podia ser croxetar i teixir, durant un divorci molt difícil. Va reduir la seua ansietat, es centrà en ella i va trobar la pau en asseure’s i perdre’s en projectes d’artesanía. No obstant açò, el *crafting* realment salva la seua vida després que ella va experimentar lesió cerebral traumàtica en 1997.

“Hi ha una llarga llista de totes les formes en què les accions mentals i físiques de teixir croxé ajuden amb la recuperació d’açò. Molt breument, ajuda amb l’enfocament, el pensament seqüencial, la planificació, veure patrons, la restauració de la fe en una mateixa, i la coordinació mà-ull”.

53 Wilson, Jacque. “This is your brain on knitting”. CNN <http://edition.cnn.com/2014/03/25/health/brain-crafting-benefits/index.html> (consulta: 26.3.2014).

Cynthia: Dolor i trastorn d'estrès post-traumàtic

Cynthia Maddox és una galesa del Sud que va aprendre a teixir als vint anys, però fou una *multicrafter* que es va centrar principalment en la costura fins que el seu marit va morir d'un atac al cor en 2009. Estava experimentant un tremend dolor i estrès post-traumàtic, quan va re-descobrir el seu treball de croxé mentre estava netejant alguns armaris.

“El meu primer projecte després de més de 10 anys era un mitjó Swiffer⁵⁴ i ni tan sols posseïa una ‘Swiffer’. Simplement semblava fàcil i interessant i era una bona manera de tornar al croxé. He d’haver fet una dotzena d’aqueixos mitjons. Li’n vaig donar tres a la meva nora, unes altres als amics i la família, i a la meua església per a recaptar fons. Em vaig adonar que quan croxetava aqueixes coses ximpls, no estava pensant en una altra cosa i em vaig sentir més tranquil·la. I fins i tot després, per una estona, em sentia millor. Estic menys estressada, més centrada, i soc capaç de fer retrocedir als pensaments i records dolorosos quan croxete”.

Tamara: Estrès Postpart

Tamara Kelly, la dissenyador darrere del blog de croxé *Moogly*, sempre va voler ser una mare que es queda a casa, però prompte va descobrir que era més difícil del que esperava. A pesar que no va ser diagnosticada amb la depressió post-part, tenia molts dels símptomes i va experimentar dificultats per a adaptar-se a estar sola a casa tot el dia amb un nounat. Va ser llavors quan va aprendre a teixir.

“Sempre trobava consol en l’art i l’artesanía, però pintura, brillantina, cola calenta i nous bebès no es barregen! Croxetar em va ajudar de moltes maneres: el zen dels punts era bo, i fer alguna cosa amb les meues mans em va tranquil·litzar. I aprendre alguna cosa nova emocionava el meu cervell, la qual cosa va anar una gran ajuda! Però sobretot crec que van ser els projectes acabats els que em van fer sentir millor. No importava què eren (bufandes, tortes, draps foradats), eren coses que havia acabat. A diferència dels ‘mai acabar’ (bugaderia, alimentació, bolquers, i el desordre), els meus projectes de punt de ganxo eren coses que vaig fer, que es van acabar i completar!”

Nina: l’addicció a l’alcohol

Nina és una mare de 43 anys d’edat, qui viu en el nord del Regne Unit. Va passar més d’una dècada com una bevedora empedreïda. La seua germana va morir als 42 anys de la malaltia hepàtica alcohòlica i uns pocs anys més tard Nina es va adonar que havia de deixar de beure.

“Quan vaig deixar de beure, em passava hores amb el ganxet. Realment em va ajudar amb els antulls. No puc exagerar quant d’important va ser el punt de ganxo en els primers dies de deixar-ho. Vaig fer una enorme manta per al meu propi llit, que serà un recordatori constant de l’època. Des que vaig deixar de beure, m’he sentit molt més creativa, i espere poder fer punt de ganxo per a més gent ara”.

54 *Swiffe*: nom popular amb que es coneix a la barredora-mopa.

Sheila: Dolor Crònic

Sheila, que dirigeix un *Miniature Schnauzer Rescue* en Nebraska, viu amb dolor crònic d'una varietat de diferents condicions. Ha tingut dos reemplaçaments de maluc i genoll; té dues formes d'artritis degenerativa i una malaltia neuromuscular anomenada *myasthenia gravis*; ha sobreviscut a un accident cerebrovascular; ha lluitat contra el melanoma maligne; i ha tingut diverses cirurgies fallides d'esquena. També té visió doble i és mig cega en el seu ull dret. El croxé l'ha ajudat a passar millor les eternes hores en els hospitals, i a alleujar una mica del seu dolor físic.

“El croxé, i específicament el disseny de punt de ganxo, té una singular forma de distraure la meua ment del meu dolor físic, la qual cosa em permet mantenir el meu seny! Quan estic teixint sóc capaç de tancar quasi tot la resta i centrar-me en el treball. Si jo no tinguera el croxé, desconec com hauria sobreviscut a tot açò! Mai estic sense una petita bola de fil i una agulla de punt de ganxo, de manera que sempre estic preparada per a una ‘emergència croxetera!’ ”⁵⁵.

Brian Gresko i la paternitat:

“És difícil deixar de fer coses, reduir la velocitat i simplement ser un cos, mentalment en calma. Les nostres ments són màquines de moviment perpetu, els cervells adoren obsessionar-se, reflexionar, analitzar i examinar. Vaig tenir problemes per a relaxar-me amb Félix, però sobretot ara, com a pare d'un xiquet de quatre anys d'edat (parlant de moviment perpetu!), fer una pausa per un moment se sent com una pèrdua de temps massa preciós. Només quede quiet davant de la televisió o arraulit amb un llibre, una o dues hores cada nit abans de dormir. No obstant açò, aquestes activitats ocupen la meua ment (o la distrauen) i el meu cap no està realment en repòs.

Algunes persones mediten amb els ulls tancats, les cames creuades, però mai he tingut molt èxit amb açò. Quan el meu cos s'afluixa els meus pensaments comencen a córrer! Amb la finalitat d'aquietar la ment, necessite les mans ocupades. El loga (no en una classe, on el meu instint competitiu entra en acció) ajuda; cuinar, en les condicions adequades (en solitari, amb hip-hop a tot volum), m'ofereix moments de Zen. Seguint un procediment que he fet un milió de vegades (llescant cebes i all, pastant tomàquets entre els meus dits, i coent a foc lent fins a una salsa) m'aporta una mica d'espai mental, l'equivalent a una respiració profunda mental”.

Moltes persones troben serenitat teixint. Una nova antologia editada per Ann Hood, *Knitting Yarns: Writers on Knitting*, celebra aquest fenomen. Hood, autora dels *best sellers The Knitting Circle* i, més recentment, *The Obituary Writer*, es posà a teixir després de la tràgica mort de la seua filla de cinc anys d'edat, Grace, d'una forma virulenta d'estreptococ, una experiència esquinçadora, que descriu detalladament en la seua col·lecció d'assajos *Comfort: A Journey Through Grief*.

⁵⁵ Vercillo, Kathryn. “5 Women Share Personal Stories of The Healing Power of Crochet”. *LionBrand*. Post:13.7.2014. <http://blog.lionbrand.com/2014/07/13/5-women-share-how-crochet-has-helped-them/>

Assetjada pel dolor, es va sentir incapaç de llegir o escriure, i un amic li va suggerir que intentara teixir per a eixir del seu cap. En el seu bell assaig *“Ten Things I Learned From Knitting”*, escriu: *“Quan faig punt, tot la resta s’esvaeix. La tristesa, l’ansietat, la ira, la confusió. Som només jo i el fil i l’encantador so de les meues agulles clicant, juntes”*.

Elissa Schappell, autora de l’aclamada col·lecció de contes *Blueprint For Building Better Girls*, descriu com, enfront d’una pressió arterial massa alta, va començar a teixir per a relaxar-se; *“(…)encara que desconec si hi ha cap postura anomenada ‘The Knitter’, deuria existir. Un loto modificat, braços energitzats en angle recte, amb una expressió de propòsit i felicitat”*.

Andre Dubus III, autor de la novel·la èxit de vendes *House of Sand and Fog* i el recentment publicat *Dirty Love*, diu que, *“teixir em va obligar a concentrar-me i em va permetre anar a la deriva també; la forma en què faig una llarga distància requereix els meus peus i cames per a fer una cosa, mentre la meua ment podia fer una altra”*.

Teixir, com cuinar, fer ioga, córrer, i una miriada d’altres activitats (mal anomenades ‘passades’), és una activitat bàsica, humana. Hi ha alguna cosa sobre els moviments repetitius, un enrenou constant del cos que, paradoxalment, tranquil·litza la consciència, i ens fa sentir menys sols. Hood prefereix projectes que poden cabre en una borsa, que pot dur amb ella fàcilment quan viatja. Quan fa punt fora de casa, Hood se sent connectada a les persones que estima. Vaig pensar en açò al llegir a Laurie Andersen, recordant al seu marit, el geni del rock Lou Reed, en *Rolling Stone magazine*. Anderson va descriure com Reed es consolava amb el *tai chi*, mentre lluitava contra el càncer de fetge. Ella va dir que estava movent les seues mans en el fluir de l’aigua del *tai chi*, mentre moria.

A diferència de fer ioga o exercici, fer punt ni tan sols requereix canviar els patrons del dia (la meua dona té amb freqüència un projecte en marxa, mentre veiem la televisió; i un munt de gent teix en el metre o l’autobús, on siga, quan siga). Hood descriu “l’hora de teixir”, quan beu una copa de vi i teix, mentre que la seua filla Annabelle fa els deures.

És fonamental crear oportunitats durant el dia per a desconnectar de la pantalla i silenciar la cacofonia de l’existència contemporània (els correus electrònics que necessiten atenció, les trucades realitzades, els menjars preparats, els deures fets, el que siga) i simplement ser un ésser humà, mans ocupades, el cos i l’atenció singularment enfocades, contingut en ment ⁵⁶.

56 Gresko, Brian. “Looking for Calm in Your Busy Day? Try Knitting”. *Babble*. Post.11.7.2013. <http://www.babble.com/dad/looking-for-calm-in-your-busy-day-try-knitting/> (consulta: 2.11.2013).

5.4 Bibliografia i URLgrafia

Adams, D. & Goldbard, A. *Community, culture and globalization*. Rockefeller Foundation. New York. 2002.

Auther, E. *String, felt, thread: The Hierarchy of art and craft in American art*. The University of Minnesota Press. Minneapolis. 2010.

Bourriaud, Nicolas. *Estética relacional*. Adriana Hidalgo. Buenos Aires. 2006.

Casey, Edward. "Between Geography and Philosophy: What Does it Mean to be in the Place-World?". *Annals of the Association of American Geographers*, 91(4). 2001.

Casey, Edward. "How to Get from Space to Place in a Fairly Short Stretch of Time". En *Senses of Place*, editat per Steven Feld & Keith H. Basso. School of American Research Press. Santa Fe, New Mexico. 1996.

De Staebler, S. *Reflections on art and the spirit*. D. Apostolos-Cappadona (Ed.), Art, creativity, and the sacred. Continuum. New York. 1996.

Hardin, Garrett. "The Tragedy of Commons". *Science*, 162. 1968.

Kapitan, Lynn. "Close to the Heart: Art Therapy's Link to Craft and Art Production". *Art Therapy: Journal of the American Art Therapy Association*, 28(3). 2011.

Klass, P. *Two sweaters for my father*. XRX Books. Sioux Falls, SC. 2004.

Lacy, Suzanne. *Having It Good. Reflections on Engaged Art and Engaged Buddhism*. En: Buddha Mind in Contemporary Art. Jacquelynn Baas & Mary Jane Jacobs (eds.) University of California Press. 2004.

Lippard, L. *The pink swan: Selected feminist essays on art*. New Press. New York. 1995.

Lydon, S.G. *Knitting heaven and earth*. Broadway Books. New York. 2005.

London, P. *No More Secondhand Art*. Shambhala Publications. Boston, MA. 1989.

McDonnell, T. P. *A Thomas Merton reader*. Image Books. New York. 1974.

Murphy, B. *Zen and the art of knitting*. Adams Media. Avon, MA. 2002.

Pink, Sarah. *Re-Thinking Contemporary Activism: From Community to Emplaced Sociality*. *Ethnos: Journal of Anthropology*, 73:2. 2008.

Rodrigo Mora, Félix. *Naturaleza, ruralidad y civilización*. Brulot. Madrid. 2008.

Springborg, C. "Leadership as art – Leaders coming to their senses". *Leadership*, 6(3). 2010.

URLgrafia

Basurama. "Cooperación cultural. Agentes e Instituciones".

<http://basurama.org/rus/capitulo/reflexiones-transversales/cooperacion-cultural-agentes-e-instituciones/> (consulta: 18.6.2014)

Basurama. "Formatos híbridos. Creadores latinoamericanos".

<http://basurama.org/rus/capitulo/reflexiones-transversales/formatos-hibridos-creadores-latinoamericanos/> (consulta: 18.6.2014)

Basurama. "Utilidad Social / Agitación. Generación de red".

<http://basurama.org/rus/capitulo/reflexiones-transversales/utilidad-social-agitacion-generacion-de-red/> (consulta: 18.6.2014)

Club de Tejedoras Santa Caridad: "El tejido como terapia". *Buena Salud*. 11.8.2009.

<http://www.revistabuena salud.com/el-tejido-como-terapia/> (consulta: 10.3.2014)

CraftCabanyal. <http://craftcabanyal.espai214.org/> ; <http://craftcabanyal.blogspot.com.es/>

England Events. "London: Knit for Health and Wellness on World Wide Knit in Public Day". *England Events.co.uk*. 26.5.2015. <http://englandevents.co.uk/london-knit-for-health-and-wellness-on-world-wide-knit-in/265493>

Etsy. "aKNITomy". <https://www.etsy.com/people/aKNITomy>

González Barroso, Marcos. "Estado Comunal". *Aporrea.org*. Post: 18.11.2012

<http://www.aporrea.org/poderpopular/a154425.html>

Gresko, Brian. "Looking for Calm in Your Busy Day? Try Knitting". *Babble*. Post:11.7.2013.

<http://www.babble.com/dad/looking-for-calm-in-your-busy-day-try-knitting/> (consulta: 2.11.2013)

Hand, Rachel. "World War and Therapy and Knitting". *Needlecase*. Post: 26.2.2014.

<http://blog.needlecase.co.uk/world-war-therapy-knitting/> (consulta: 28.2.2014)

Kingsley, Patrick. "Egyptian activist's 'Made in Prison' handbags catch on outside". *The Guardian*. Post: 25.12.2014

<http://www.theguardian.com/world/2014/dec/25/egypt-prison-knitting-handbag-protest-asmaa-hamdy>

Olfield, Molly; Mitchinson, John. "QI: how knitting was used as code in WW2". *The Telegraph*. Post: 18.2.2014. <http://www.telegraph.co.uk/men/the-filter/qi/10638792/QI-how-knitting-was-used-as-code-in-WW2.html> (consulta: 28.2.2014)

PicaParaArriba. "Smart CSOS: Estrategias para la Gran Transición".

<http://picaparaarriba.org/wordpress/smart-csos-estrategias-para-la-gran-transicion/>

PicaParaArriba. "Transformación Social". *Picaparaarriba*.

<http://picaparaarriba.org/wordpress/tag/transformacion-social/page/2/>

Q-Station: <http://www.qstation.com.au/>

Quiroga, Francisco G. "Sobre lo comunal y lo comunitario...". *Semillas de Innovación*.

<http://semillasdeinnovacion.wordpress.com/2012/05/21/sobre-lo-comunal-y-comunitario/>

Rodrigo Mora, Félix. "Peligra lo que aún queda de comunal". *Soberanía Alimentaria, Biodiversidad y Culturas*, nº4, gener de 2011; [i en: <http://esfuerzoyservicio.blogspot.com.es/2012/11/peligra-lo-que-aun-queda-de-comunal.html>]

Rosenblum, Gail. "Hats (and socks) off a skillful soldier". *Star Tribune.com*. Post: 6.3.2010. <http://www.startribune.com/hats-and-socks-off-to-a-skillful-soldier/86723927/>

Spontaneous Interventions. "Better Block": <http://www.spontaneousinterventions.org/project/better-block?list=project> ; <http://www.betterblock.org/> ; *facebook*: <https://www.facebook.com/BetterBlock/info>

Stitchlinks. <http://www.stitchlinks.com/research1.html> (consulta: 10.3.2014)

UK Hand Knitting. "Knitting Therapy". http://www.ukhandknitting.com/knitting_therapy.php (consulta: 10.3.2014)

UK Hand Knitting. "Therapeutic knitting champion is 2015 woman of achievement". <http://www.ukhandknitting.com/news/knitting-champion-woman-of-achievement>

Van Boxtel, Angela. "Knitting for Men". *GreenWithEnvyIdeas*. Post: 12.8.2014. <http://greenwithenvyideas.blogspot.com.au/2014/08/knitting-for-men.html>

Van Boxtel, Ángela. "Knitting History". <http://greenwithenvyideas.blogspot.com.au/2014/09/knitting-history.html>

Van Boxtel, Ángela. "Q-Station". <http://greenwithenvyideas.blogspot.com.au/2014/05/q-station.html>

Vercillo, Kathryn. "5 Women Share Personal Stories of The Healing Power of Crochet". *LionBrand*. Post: 13.7.2014. <http://blog.lionbrand.com/2014/07/13/5-women-share-how-crochet-has-helped-them/>

Viquipèdia. "Biocenosi". <http://es.wikipedia.org/wiki/Biocenosis> (consulta: 5.2014)

Wigan. "Knit a breast". *My mummy does...* <http://www.mymummydoes.co.uk/local-resources/knit-a-breast/> (consulta: 2.12.2014)

Wilson, Jacque. "This is your brain on knitting". *CNN*. <http://edition.cnn.com/2014/03/25/health/brain-crafting-benefits/index.html> (consulta: 26.3.2014)

Women of The Year. <http://www.womenoftheyear.co.uk/>

6 El re-ús del “detritus” [urbà], optimitzar els recursos

Del llatí *detritus*, desgastat, és el resultat de la descomposició d'una massa sòlida en partícules.

El craftivisme enfoca la seva pràctica, des d'un punt de vista mediambiental, en un aprofitament més òptim dels recursos naturals, minimitzant l'impacte sobre l'entorn, com una forma d'obtenir un rendiment dels residus, amb la seva reincorporació als cicles productius, a través de la creativitat. Així, es podria dir que la pràctica del craftivisme aborda els 4 conceptes clau (o “Rs”), de la gestió residual: Reducció, Reutilització, Reciclatge i Recuperació energètica (o Valoració).

6.1 L'artesanía, antídoto al consumisme

Històricament, els valors artesanals han servit d'argument substancial en el conflicte entre les cosmovisions industrial i natural, afectats pels artefactes i les condicions socials per a la seva creació. L'art i l'artesanía sorgeixen com a significants antídotos front als impactes de la producció hiper-eficient i el consumisme. Per això, el craftivisme està en estreta relació amb l'Estratègia de prevenció en la producció de residus urbans, enfocada en prolongar la vida útil dels objectes i materials, en fomentar la valorització en perjudici de la eliminació, i en generar mercats per als productes reciclats. L'artesanía activista en la seva vessant més ecològica, empra/reutilitza tot allò en desús, oferint una relació sentida, materialitzant-ho en una experiència directa i física de l'ambient-entorn, en un “habitar el present” molt més equilibrat.

El terme sostenibilitat impregna el nostre vocabulari, però està en perill de perdre el seu valor degut al seu ús en múltiples contextos i amb significats diferents. Entre ells, pot entendre's en termes de canvi climàtic, pràctica del reciclatge, o els desafiaments de supervivència cultural i/o econòmica. En un context més ampli, la sostenibilitat refereix una restauració de l'equilibri per a la longevitat de les espècies, i per tal de realitzar-se a escala local i global, les decisions i accions humanes han de beneficiar als funcionaments interactius dels sistemes: natural, sociocultural, productiu i econòmic. Aquestes connexions resalten la importància del temps i l'escala en l'enteniment de les relacions entre sostenibilitat i ecologia. Macnaghten¹ es basa en posicions teòriques útils: per una banda, la idea antropocèntrica que la natura és global i original, des de la qual l'activitat humana està intrínsecament separada (punt de vista conservador i comunament sostés). La natura també pot considerar-se com una cadena a la qual tot pertany, incloent a la Humanitat. En un tercer cas, la idea de que la natura sempre estigué formada per forces socioculturals. Tots aquests arguments identifiquen a la natura com una unitat d'anàlisi i política, sota termes humans, amb el paper de la natura personificada. No obstant, dins de l'hegemonia antropocèntrica, els conceptes d'hegemonia i coexistència continuen col·lisionant. La natura com a entitat autònoma és responsable de sí, i fins fa poc era estable i immune a les accions humanes.

1 Macnaghten, P. “Nature”. *Theory, Culture & Society*. (23) 347. 2006. ps. 2-3.

Per altra banda, l'ecologia profunda teoritza que els éssers humans no són més que una part de la comunitat biòtica, no més important que qualsevol altra part de la xarxa de relacions que conformen una ecologia. Satish Kumar, explicant els principis bàsics, ho descriu d'aquesta manera:

“En la ciència i la filosofia occidentals, fins i tot en les religions occidentals, sempre hem considerat els éssers humans com els amos de la terra. Fins i tot pensem que tot el nostre món natural... (és) per a nosaltres... hem de conservar-lo, ja que podem utilitzar-lo en benefici humà. L'ecologia profunda va una mica més enllà i diu que la Terra no està aquí només per a nosaltres. Hi ha 8,4 milions d'espècies a la Terra, amb valor intrínsec i el dret a ser i viure en tranquil·litat, sense contaminació,... quan prenem una mica de la naturalesa per a la nostra supervivència, que està molt bé, l'hem de prendre amb gratitud. No per dret... i nosaltres corresponem cuidant d'ella, respectant-la”.

Així, l'ecologia profunda és un problema per als professionals de l'art. És possible creure que s'ha de cuidar de la terra i seguir sent artesà/na. És possible creure que les qüestions ambientals han de ser part integral de la pràctica d'un/a i encara així ser artesà/na. Però, és realment possible veure als humans en igualtat amb la resta de la vida i de la matèria a la terra, i encara així fer ús dels materials i dels processos que són part integral per ser artesà/na?

És un repte, per a la nostra societat majoritàriament antropocèntrica, començar a veure la resta de la comunitat biòtica amb el mateix dret a la terra. Estem condicionats a veure als humans com “mestres” del “regne” animal, per dret, religió, evolució, intel·ligència superior o domini de les eines; i qualsevol posició de privilegi és difícil d'abandonar.

Val Plumwood, ecologista australiana, sosté que el jo separat, basat en dualismes cartesians (masculí/femení, humà/animal, ment/cos, natura/cultura) és perjudicial tant per al planeta com per als éssers humans, i argumenta en favor d'una ètica ecològica basada en l'empatia per l'altre.

D'empatia tracta el projecte que referim a continuació: el **«Crochet Coral Reef»**. Sorgit des de la iniciativa individual de Margaret i Christine Wertheim, del *IFF (Institute For Figuring)*, ha aconseguit mobilitzar i comptar amb milers de col·laboracions en actiu, i construir una ret global activa, per conscienciar sobre el perill imminent de l'escalfament global i l'excés de deixalles en els oceans, i les terribles conseqüències sobre les formacions naturals, en concret, les de coral. A més, a través del seu programa *“Satellite Reef”*, l'*IFF* ha realitzat tallers i conferències en els cinc continents, per tal d'ensenyar les tècniques per fer corals (*reef-making*) a comunitats locals de tot el món². Les instal·lacions *Crochet Coral Reef* han sigut exposades en museus de l'art i de la ciència de tot el món; vist per més de 3 milions de persones, és un dels majors esforços participatius art+ciència del món³.

2 Podria incloure's aquest projecte-programa dintre del *“Performing Craft”*; donada la seva contundència ecològica, hem preferit referir-lo en aquest apartat, relacionat amb la vessant de notificació en alertar sobre el greu impacte de l'excés de deixalles humanes.

3 Vegeu: <http://crochetcoralreef.org/index.php>

nom projecte: *Crochet Coral Reef*
(exposició/instal·lació)

_creador(e)s: Christine & Margaret Wertheim (i comissàries);
prop de 8000 col·laborador/es actius

dates: des de 2005; continua

ubicació: Los Angeles

enfocament (**focus*): ecologista: escalfament global;
multidisciplinar: art, ciència, i el fet a mà

objectiu (**target*): teixir un escull de coral, com a testimoniatge llanuat a la desaparició dels esculls vius

pressupost: propi/col·laboratiu

financia: *Institute For Figuring* (Los Angeles): dedicat a les dimensions poètiques i estètiques de la ciència i les matemàtiques.
Fundat l'any 2003 per les germanes Wertheim.
L'I.F.F. és l'organització amfitriona del *Crochet Coral Reef Project*

materials: llanes i fils d'infininitat de colors; agulles de ganxet

tècniques: ganxet i instal·lació (itinerant)

dedicació-execució: vuit anys

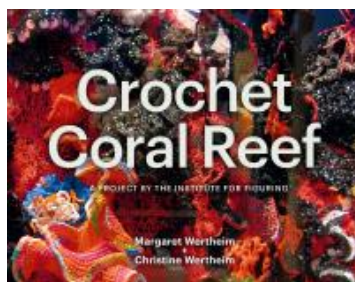
obra:

Crochet Coral Reef

Margaret Wertheim: the Fohr Satellite Reef.
the Museum Kunst der Westkuste (Alemanya). foto: © Institute For Figuring.

Crochet Coral Reef.
Institute For Figuring Press,
2015

portada del llibre. font: IFF

descripció: **context:** Estenent-se al llarg de la costa de Queensland, Austràlia, en una profusió desenfrenada de color i forma, la Gran Barrera de Coral és el primer ésser viu que es pot veure des de l'espai exterior. Compost per més de 2.900 esculls individuals, ocupa una superfície de 348.000 quilòmetres quadrats, aquest vast país de les fades aquàtiques ens ofereix un jardí de delícies sobrenatural; que es troba en abundància sota el mar.

Els esculls de coral es coneixen com les selves tropicals de l'oceà. A pesar que només ocupen menys de l'1 per cent de la superfície dels oceans del món, s'estima que els esculls proporcionen llar per a una quarta part de totes les espècies marines. No obstant això, els esculls de tot el món estan sota pressió; a més dels factors d'estrès tradicionals de la contaminació, la pesca excessiva i el turisme preponderant, ara s'han sumat els flagels de l'escalfament global i l'acidificació dels oceans. Al voltant d'un terç del diòxid de carboni que bombem a l'atmosfera acaba en els nostres oceans, on canvia la química bàsica dels nivells de pH del mar decreixent, i per tant fa més difícil, als corals i altres organismes exo-esquelètics a construir la seva estructura òssia. Des de l'any 1985, segons un estudi de 2012 en les *Proceedings of the National Academy of Science* (Actes de l'Acadèmia Nacional de Ciències), la Gran Barrera de Coral ha perdut més de la meitat de la seva cobertura de coral.

En **2005**, en resposta a la paròdia del medi ambient, i a la devastació obrada (escalfament+acidificació) en els esculls de tot el món, les germanes Christine i Margaret Wertheim comencen a teixir un escull de coral, un testimoniatge llanuat a la desaparició dels esculls vius. Fins i tot aquells que mai han vist un escull real van reconèixer immediatament el llenguatge i les formes del *Crochet Coral Reef*. Corals apilats, algues amb motius arabescos, esponges volants, ondulacions d'animals nudibrànquies, anemones esponjoses, cilindres torçats d'entubats cucs, cadenes de sifonòfors, tot això i més s'ha mimetitzat amb la tècnica del croché, tot inspirat per l'observació empírica i el joc imaginatiu. Moltes d'aquestes estructures són variacions de la geometria hiperbòlica, una alternativa a la geometria euclidiana que aprenem en el col·legi. Encara que els matemàtics van descobrir l'espai hiperbòlic al segle XIX, la naturalesa ha estat jugant amb les seves permutacions durant centenars de milions d'anys. En els oceans, moltes criatures, que s'alimenten per filtració, han desenvolupat característiques anatòmiques hiperbòliques. Per als éssers humans, la millor manera de fer models d'aquest espai és amb ganxet, un descobriment realitzat pel matemàtic Dr. Cornell Daina Taimina.

“El que va començar en la nostra sala d'estar de Los Angeles fa vuit anys ha crescut de manera constant, com a esdeveniment mundial que ara abasta més de 30 esculls individuals a croché, de ciutats i països tan llunyans com Nova York, Chicago, Scottsdale (Arizona), Sant Petersburg (Florida), Londres, Sydney, Melbourne, Irlanda, Letònia, Alemanya i Japó. Prop de

8.000 persones han contribuït activament a aquestes instal·lacions gegants llanudes, que s'han exhibit tant en galeries d'art com en museus de la ciència: the Andy Warhol Museum (Pittsburgh), the Hayward Gallery (London), the Science Gallery (Dublin), and the Smithsonian's National Museum of Natural History (Washington D.C). L'última incorporació a aquest arxipèlag roscat d'esculls s'està construint a Abu Dhabi, la primera en l'Orient Mitjà i una regió amb els seus propis sistemes de corals únics. Els corals de l'Orient Mitjà creixen naturalment en temperatures més càlides que la majoria dels esculls, i ara s'estan estudiant de prop, a la recerca de pistes sobre si i com els corals poden adaptar-se a l'escalfament global”.

La llana pot dissonar com a mitjà que commuta en un paisatge marí, però com ha assenyalat la historiadora de la ciència Sophia Roosth en un assaig sobre el *Crochet Coral Reef*, en la revista *Differences*,

“Les analogies de les arts de la fibra estan profundament arrelades en les ciències de la vida, com ho demostra la preponderància de termes com fil, teixit, membrana, fibra, i filament (en anatomia), i la xarxa o web (en sistemes de biologia i d'ecologia)”.

En teixir esculls no només creen escultures mimètiques, sinó també filen amb l'objectiu de cridar l'atenció, a través d'una intensa labor artesanal, sobre la pèrdua permanent dels recursos naturals, fenòmens que també es creen a través d'un esforç col·laboratiu que requereix molt de temps. Si els esculls arribaren a desaparèixer (la comunitat científica ja està començant a advertir que podria succeir), pot donar-se el col·lapse de l'ecosistema. En els últims anys, tant els estudis acadèmics de ciència i els/les teòri/ques feministes utilitzen els esculls com a metàfores per pensar en les relacions, l'encarnació, la sensibilitat i l'enllaç ecològic. Darwin, qui va escriure el seu primer llibre sobre els esculls de coral, i va desenvolupar molts aspectes de la seva teoria de l'evolució pensant en els esculls, els va retre homenatge:

“Tals formacions segurament s'elevan entre les meravelloses formacions d'aquest món (...) les vastes dimensions de les piràmides i d'altres grans ruïnes, resulten insignificants (...) si es compara amb aquestes muntanyes de pedra acumulada per l'acció de diversos animals minúsculs i tendres!”.

Nosaltres els humans també som animals minúsculs i tendres. Cadascun/a de nosaltres, com a “pòlips” aïllats, som gairebé impotents per detenir la creixent ona de diòxid de carboni que amenaça amb desestabilitzar l'equilibri planetari; no obstant això, seguint la inspiració dels corals constructors de la Gran Barrera de Coral, qui sap el que podríem aconseguir si treballem junts? El *Crochet Coral Reef* ofereix un model alternatiu de creació, front a l'ego artístic individual. Cap artista individual podria fer aquests vasts paisatges de llana, el poder estètic dels quals és transmès per les seves diverses i complexes ecologies.

Aquí també es construeix una història sobre el poder de la creació distribuïda, un fil d'allò que podria aconseguir-se quan els éssers humans actuem junts. Com tant/es científics, filòsofs, ecologistes i expert/es ens diuen ara, cal començar a pensar el nostre futur de manera diferent, pels la salut dels nostres nét/es. Nuats amb fil, units a través de continents per l'energia compartida i en evolució, el *Crochet Coral Reef* ens ofereix una metàfora (“ho prens o ho deixes”): **ara tothom som els corals.**

url/publicació: Wertheim, Margaret. “We are all corals now: A Crafty Yarn About Global Warming”.

En *The Brooklyn Rail*. post: 2.4.2014
<http://www.brooklynrail.org/2014/04/criticspage/we-are-all-corals-now-a-crafty-yarn-about-global-warming> (consulta: 19.6.2014)

Wark, McKenzie. "*Crochet Coral Reef: Art, Science, and Handicraft in the Age of the Anthropocene*". En *VersoBooks.com*. post 30.4.2015
<http://www.versobooks.com/events/1123-book-launch-and-discussion-crochet-coral-reef-art-science-and-handicraft-in-the-age-of-the-anthropocene-with-margaret-wertheim-and-mckenzie-wark>

vegéu: <http://crochetcoralreef.org/about/index.php>

Els éssers humans necessiten l'experiència i sensació de la natura per mantenir les seves ànimes, la seva felicitat o el sentit de totalitat. Moltes llegendes contenen com la Humanitat sencera fou creada a partir dels arbres. El nostre vincle és tan profund que existeix un pacte, més antic encara que el propi ésser humà, pel qual els animals mengem els fruits dels arbres a canvi de disseminar les llavors que contenen. Però més enllà d'aquest "mutualisme", hi ha una infinitat de llaços que ens relacionen íntimament i evolutiva amb el bosc. Els primats estem conformats pels arbres, en gran mesura, junt als quals hem coevolucionat, fins al punt d'obtenir el polze opost que ens permet agarrar-nos a les branques. Un fet determinant per al desenvolupament de la capacitat de manipular i de certa intel·ligència. Fins i tot s'explica com un record inconscient de les nostres "vides anteriors", en les copes dels arbres, el sotrac o sacsejada que donem en somnis quan tenim la sensació de caure. Són llargs d'enumerar els efectes benèfics de l'arbre per a la supervivència i el benestar dels éssers humans: produeixen oxigen i retenen carboni, regulen els cicles de l'aigua, atemperen el clima i apaivaguen els vents, alberguen i nodreixen a gran part de la biodiversitat d'aquest planeta,...

Amb la fusta dels boscos ens hem escalfat i il·luminat durant mil·lenis. La nostra civilització s'ha edificat en gran mesura amb la matèria prima del bosc, i fins i tot la terra dels nostres camps i horts és el bosc antic, l'humus del qual continua donant-nos de menjar (tant als humans com als ramats que pasturen, i dels quals obtenim la matèria prima per a les creacions craftivistes: la llana). La simbiosi entre el bosc i la cultura i psicologia humanes és molt més profunda del que pensem. Encara que ja gairebé no ho recordem, venim d'una vertadera dendocràcia, un sistema polític en què els arbres plantats en el mateix centre dels poblats presidien la societat i el territori i eren testimoni de les reunions veïnals, els pactes, les festes i tot tipus d'encontres. Així és com el craftivisme continua retent homenatge als arbres dispersos en les ciutats, folrant-los amb colors i teixits, i generant reunions i encontres al seu voltant. Els arbres que reunien a la tribu, al poble o a la parròquia per tal d'exercir la seva arcaica funció tutelar, eren els vells arbres de la paraula d'Àfrica, els roures bascos, els oms castellans, els teixos de l'Atlàntic europeu,...Encara sobreviuen molts d'aquests venerables, i si preguntem, els/les avi/es ens contaràn amb nostàlgia una mateixa història en versions distintes: la seva vida transcorregué al voltant del vell tronc, que fou l'enyorat escenari dels jocs d'infància, i més endavant el lloc on s'enamoraren...i sota la mateixa ombra de fulles sempre noves han passat les hores lentes de la vellea. El sentiment d'identificació fou tan profund que l'arbre central roman com emblema del poble, la regió o el país, al centre de l'escut o de la bandera, però sobretot de la memòria dels/les paisan/es que l'han viscut com una gegantesca i quasi eterna presència en el centre mateix del món. Tendència interpretada també com un record inconscient del nostre passat primat, quan l'arbre ens ofería la seguretat d'una via de fuga front a l'aguaito dels depredadors. De manera semblant, el moviment craftivista aprofita els arbres per enfocar la seva creativitat front a la grisa depredació de les construccions de ciment i acer pròpies d'un urbanisme alienat i totalment desconnectat de la terra que ens sosté.

Acabem de baixar de l'arbre i ja ens hem allunyat anys llum de les seves arrels, però el bosc continua sent la resposta a gran part dels reptes i necessitats de l'ésser humà, tant individuals com socials i ecològics. Ni tan sols l'adaptació a la vida en les ciutats pot esborrar d'una plomada milions d'anys de coexistència i d'intensa relació. Encara que cada cop ens sentim més i més allunyats, continuem depenent de mil formes distintes de les connexions vitals que ens uneixen a la resta d'éssers vius i de manera més íntima i vital als arbres. La recuperació d'aquest llaç pot ser crucial, tant per a la salut del planeta com per a la de la Humanitat, que necessita retrobar els camins de retorn a la terra.

Estudis fets en tot el món ja han demostrat l'efecte benèfic dels arbres junt als hospitals i en els parcs de les ciutats, o de les plantes ornamentals en els edificis. La seva presència ajuda a la recuperació dels malalts, afavoreix l'equilibri psíquic i social, facilita l'aprenentatge i el creixement saludable de la xicalla, i la concentració i eficàcia en el treball.

La Humanitat necessita moderar les pràctiques consumistes per aconseguir un equilibri acceptable entre la velocitat amb la qual transformem els recursos ambientals i l'índex amb què la biosfera pot renovar-los, amb l'afegit de la demanda d'una població creixent que necessita i aspira a nivells de vida millors. Aquesta idea és la definició més acceptada de sostenibilitat, proposta per l'Informe de Brundtland (1987). Com s'hauria d'avaluar? Reflexionant sobre la primacia del creixement econòmic com a mesura significativa de valor social, la incongruència és evident en comparar formes de creixement econòmic i ecològic. Els límits del creixement econòmic (propostos per l'Informe) sobrepassen la capacitat de suport de l'ecologia de la terra.

Malgrat l'aparent convicció de l'argument, les implicacions qualitatives de sostenibilitat queden poc clares. Front a la necessitat d'algun tipus de conformitat social per regir i fer complir les exigències de sistemes sostenibles, el nostre enteniment limitat de la complexitat implicada suggereix un canvi crític, en els valors i relacions de poder, necessari per a evitar injustícies. És fonamental, tant en la moralitat com en la pràctica. Barbier⁴ ens recorda que per reduir la degradació ambiental, les necessitats d'aquell/es més afectats pels canvis imposats s'han de dirigir, i que tant l'alleujament de la pobresa absoluta com el suministrament de sustents segurs són necessaris per a minimitzar: l'esgotament de recursos, la degradació ambiental, l'alteració cultural i la inestabilitat social. Per tant, pot aconseguir-se la perspectiva de la desmaterialització simultània de les economies desenvolupades, per minimitzar els efectes del consum i el malbaratament ambiental, i del desenvolupament accelerat de comunitats marginals més afectades, amb aquestes accions, mentre es recolzen importants dimensions socials i culturals. Què significa tot açò per a l'art/artesia/disseny en les economies desenvolupades?

4 Barbier, E. "The Concept of Sustainable Economic Development". *Environmental Conservation*, 14. 1987. ps.101-110.

6.1.1 Els esforços per al subministrament: l'ètica per a les fibres sostenibles

La reaparició de la llana i el fil, reinterpretats com a fibres del segle XXI, compta amb excel·lents credencials sostenibles. És una bona notícia per a agricultors i ramaders/pastors, que durant anys haguéren de cremar *vellons que no podien permetre's processar. Diferents fonts documentals mostren una sèrie d'abusos horribles contra els drets dels animals, en concret en les esquiles als EUA i Austràlia (entre ambdòs produeixen el 90% de la llana en el món), portant a les organitzacions pels drets dels animals a convocar un boicot per la llana. Encara que la normativa per al benestar de les ovelles és molt diferent entre estats, i la pràctica del *mulesing*⁵ no sha erradicat, l'amenaça d'un boicot fa a les fonts minoristes molt més escrupoloses. Per tant, podria ser útil; ja es porten a terme esforços per rastrejar les fonts de subministrament, sobretot per a les peces de punt de grans franquícies: *Ibex Outdoor Clothing*, *SmartWool* i *Patagonia* opten per "llana ètica" **Zque™** (categoria per a la llana merino) a través de nzmerino.co.nz, una iniciativa neozelandesa. *Icebreaker Merino* lidera un "Baacode", amb el qual es poden rastrejar els productes *online*.

Els/les activistes a sovint sostenen que la llana ètica mai pot implicar la producció en massa. La llana també és un subproducte de la indústria de la carn, per la qual cosa una part activista sempre recolzarà el boicot. 'Ovella sostenible', tal com ho veuen, significa espècies rares natives en sòls d'origen. Si aquest és el nivell d'ètica buscat per als teixits, s'ha de verificar l'etiqueta, exigir-ho als proveïdors, i/o buscar granges que produeixen fils ètics. És a dir, valorar les credencials ecològiques de llana, per ser natural, resistent i potencialment biodegradable, a més d'intentar usar marques ètiques. La dissenyadora Isobel Davis va rescatar de ser sacrificades un ramat d'unes 500 ovelles de races poc comunes, per a la seva etiqueta (izzylane.com). La marca de surf "Finisterre" ha desenvolupat el seu propi ramat d'ovelles en perill Bowmont⁶. A més, en el Regne Unit, també es desenvolupen les últimes innovacions, en les fabricues de filats, centrades en la tasca de convertir llana nativa en fibra de seda⁷.

La granja anglesa *Tamarisk Farm* porta 45 anys produint fils ètics, i oferint-ne la venda per Internet. En la seva pàgina web descriuen que: Elegir la seva llana no és perquè siga orgànica, sinó que és sinònim de bellesa i funcionalitat; perquè ajuda a mantenir la riquesa i varietat mediambiental de la qual deriva la seva qualitat. Que tal vegada el fet de ser orgànica comporta clars beneficis, tot i que cadascú té les seves pròpies raons per decidir-se a comprar producció orgànica. Encara que no han aconseguit proves directes sobre increments de salut en les persones que utilitzen teles orgàniques en comptes de fibres produïdes per granges que utilitzen productes químics, afirmen:

5 El *mulesing* implica l'eliminació de la llana en les nalgues de les ovelles, per evitar la posada d'ous de les mosques en elles. L'organització PETA (People for the Ethical Treatment of Animals) s'oposa fermament a aquesta pràctica, per considerar-la cruel i dolorosa, doncs asseguren que existeixen alternatives més humanes, així com mètodes preventius basats en dietes especialitzades i llavats de pulverització. Vore: <http://en.wikipedia.org/wiki/Mulesing>

6 Vore: <http://www.finisterreuk.com/initiatives/bowmont>: "Bowmont-The Interviews".

7 Siegle, Lucy. "Should I boycott wool products?". *The Guardian*. Post: 14.9.2014. <http://www.theguardian.com/environment/2014/sep/14/is-it-ethical-to-buy-wool-ethical-dilemma>

Els residus dels productes veterinaris comunament aplicats en les ovelles estan presents en les llanes, fins i tot molt després de ser acceptables per esquilar, per a la producció de llana sota tractament convencional. Conforme a les regulacions orgàniques, no hi ha tractaments permesos sobre la llana abans d'esquilar i/o durant el subsegüent tractament en el molí. Per a les persones amb sensibilitats particulars, o per a la roba de bebé que els toca la pell, pot ser essencial. Sabent que hi ha risc en tota la contaminació de 'pyretroids sintètics', organofosfats o qualsevol altre pesticida sobre la llana, aquesta alternativa suposa un avantatge. En els molins de l'empresa, sols s'usen productes ecològics, des del llavat fins al tractament, amb tints no sintètics; en cada etapa, l'entorn del/a treballador/a és segur. Quant als animals, les normes de ramaderia són molt altes sota qualsevol sistema orgànic. En particular, els seus animals viuen en un ambient lliure de tensions, amb una dieta de praderia variada, que els manté sans. Si resulta necessari un tractament veterinari s'aplica sense vacil·lació, encara que implique prescindir de la llana com a fil orgànic. La raó clau del seu enfocament/dedicació és la protecció de l'entorn. La producció orgànica és un sistema de desenvolupament que promou la salut a llarg plaç de sòl i entorn. Es poden fer canvis locals en cultivar o pasturar; res del que fem és irreversible. La seva granja es desenvolupa al voltant de vastes zones d'interés biològic, sent la conservació la seva principal passió. Tal combinació és la que otorga una qualitat distintiva a la llana que filen i produeixen. La seva línia ha esdevingut "*Farming and Wildlife Side by Side*" ("Parceria i Vida Silvestre van de la mà"), i l'orgànic és una part fonamental d'açò. Busquen generar un entorn de vida vibrant. Les granges orgàniques són, generalment, més petites, empleen a més persones, deixen una empremta de carboni més petita, redueixen quilòmetres en el transport d'aliments, i s'arrelen amb la seva comunitat i entorn locals. A escala mundial, la producció de tèxtil orgànic és un model de comerç just i entorn laboral segur, que el comerç convencional podria aconseguir. Hi ha bons indicadors de petites granges amb alta diversitat biològica (model que recolzen), molt productives, i molts especialistes opinen que aquest tipus de sistema podria alimentar al món, encara que probablement és "*suficient per a les necessitats mundials, però no per a l'avarícia*". Aquest tipus de llana resulta una mica més car que la convencional, però dintre de l'escala per a la llana, orgànica o no. Augmenta el cost però els beneficis són majors. Els costos encoberts per no ser orgànic, tard o d'hora es paguen ⁸.

8 VVAA. "Organic Knitting Yarn: Why you should use organic wool?". *Tamarisk Farm*. <http://www.tamariskfarm.co.uk/farm/>

L'artista visual **Alex Noble**⁹ donà a conèixer la seva col·lecció EMG¹⁰ (Everything Must Go), en Juliol de 2014, durant la *London Fashion Week*. Convertí les teles sobrants de dissenyadors com Giles Deacon i Markus Lupfer en magnífiques camisetes de patchwork, anomenades 'Salvage T's'. Tant els resultats com els objectius i intencions eren bells: sostenibilitat a través del disseny ètic de luxe. La clau està en el nom (EMG). Les col·leccions es coneixen com "Cycles" (cicles), amb la qual cosa aquesta fou la primera ("Cycle 1"); amb cada cicle es centra en una temàtica diferent en les indústries de la moda i el tèxtil. Traid i Childhope han sigut les primeres en beneficiarse'n de la recaptació, destinada a ajudar al funcionament d'una guarderia per als/les fill/es dels treballador/es de la fàbrica de peces de vestir en Bangladesh. *"TRAID està encantat de recolzar la iniciativa d'EMG, que reuneix moda, art i disseny per fer front als problemes ambientals i socials endèmics en la indústria de la moda. El treball d'EMG de reinventar i reimaginar residus encaixa perfectament amb l'ètica de TRAITD de regeneració, reutilització i reparació, i és fantàstic que la EMG ha elegit recaptar fons per a Traid, per recolzar i finançar centres de dia on s'atenen als fills dels treballadors de la confecció en Bangladesh, a càrrec del nostre soci Chilhope"* (Leigh McAlea, cap de comunicacions)¹¹. Els materials de rebuig els proporcionaren SEWA i Moonsoon. La SEWA (Self Employed Women's Association) és una associació incrita des de 1972, enfocada en proporcionar/facilitar ocupació, salut, cuidat dels/les menuts/des i refugi per a les treballadores oblidades en l'Índia, que viuen a partir del seu propi treball, sense ingressos, ajudes o segurs. Aquestes dones no estan reconegudes i permaneixen invisibles en un sector desorganitzat sense seguretat laboral, ni vacances pagades Monsoon patrocina 'Estethica', ha treballat amb SEWA durant cinc anys, finançant un centre de brodat i iniciatives de formació en Delhi. Moltes de les peces de la marca provenen d'aquestes dues 'cases'. Olivia Lankester, Cap de Responsabilitat Social Corporativa de Monsoon afirma que: *"Volíem recolzar a Alex; Estethica tracta d'augmentar la consciència dels/les dissenyador/es de moda emergents, que treballen amb teixits sostenibles, i Alex està creant la seva pròpia marca"*. Així ho confirma l'artista: *"m'emociona introduir EMG en la indústria, amb aquest projecte, així com la promoció de les talentoses artesanes de l'Índia, fent teles de granadures per a les nostres marques minoristes"*.

9 El treball d'Alex és tan ampli en la pràctica com en l'abast, a través d'una multitud d'àrees en les indústries creatives. Artista dotat i dissenyador de modes, ha col·laborat des de MTV, Circ Du Soleil, Diesel fins a Selfridges. La carrera de moda de Noble va començar en la indústria de la música, quan va ser escollit per Nicola Formichetti per a VOGUE i *Dazed&Confused*, qui ara l'han vist treballar amb mega estrelles com la Lady Gaga, Florence Welch, Kylie Minogue i súper marques com Thierry Mugler i Diesel, creant peces de costura per a escenari, vídeos de música i campanyes publicitàries.

Font: http://www.londonfashionweek.co.uk/uploads/documents/doc_6865.pdf

10 EMG és una iniciativa de disseny creatiu ètic, pioner en la sostenibilitat inventiva, en l'extrem més alt del mercat cultural creatiu. Augmenta la consciència i els fonaments per a una selecció de causes i obres de caritat, a través de la producció i venda de dissenys exclusius i únics en *boutiques* i exposicions emergents. Els projectes operen col·laborant amb una sèrie de creatius, referits a diferents àmbits, però amb un enfocament en qüestions humanitàries, com els causats per les indústries de la moda i el tèxtil i els desafiaments globals al voltant del col·lectiu LGBT i la igualtat de gènere. Es convidarà als dissenyadors de diferents disciplines per contribuir als projectes, fomentar la discussió, la pràctica creativa i comunicació sobre qüestions més àmplies que resulten d'una cultura consumista exigent. La nostra pràctica sovint ens deixa amb quantitats de materials sobrants, sedes bellament brodades, gases i teles estampades. El cost de producció i compra d'aquests materials és alt, no només econòmicament, sinó també en altres aspectes quan es tracta de com i on es produeixen. La iniciativa busca utilitzar aquestes restes i el seu objectiu és vetllar perquè cap d'aquests fins materials es malgaste. Reassignem productes bells, per recaptar fons i crear consciència per a les causes de desigualtat en les fàbriques de producció.

Font: emginitiative.com

11 <http://www.emginitiative.com/>

Jill Healey, Director Executiu en ChildHope reafirma que: *“Tot/es els xiquet/es tenen dret a l’educació en un ambient segur i protegit. Açó no és una realitat en Bangladesh, on els menuts de les famílies més pobres tenen a les seves mares treballant en la indústria del vestit. En comptes d’anar a l’escola, molt/es xiquet/es han de treballar llargues hores en condicions perilloses, o es queden sense cuidat ni supervisió, que els exposa a perill de violència i/o explotació. A través d’aquest projecte, estem ajudant als/les xiquet/es a rebre l’educació que mereixen, treballant amb els pares, les comunitats i la premsa de decisions per millorar les condicions de menuts i adults, per a un futur més segur, més positiu”*¹².

Les pràctiques industrials a sovint generen masses de materials sobrants. El cost d’aquests materials és alt, no sols econòmicament, sinó també en altres aspectes. EMG pretén convertir aquests fins materials en productes bells, per tal de recaptar fons i crear consciència per a causes com els nen/es per a mà d’obra, l’abús infantil, els drets de les dones l’accés a la justícia, i els assumptes de seguretat i salut fatals dins de les fàbriques de producció.

Alex Noble i l’equip d’EMG treballen ara en els cicles 2 i 3. “Cycle 2” és una col·laboració amb la dissenyadora britànica Margaret Howell; “Cycle 3” és una campanya denim per generar consciència sobre qüestions que afecten a les comunitats LGTB en tot el món¹³.

Des de Mèxic, altra empresa amb iniciativa social és Kia, amb seu en Guadalajara. Des de 2008 ha marcat tendència en disseny d’interior amb acolorits tapets, coixins, pufs, tovalloneres i pantufles, entra d’altres productes. Els productes elaborats amb la tècnica de punt de ganxet o croxé s’han convertit en els favorits dels dissenyadors independents en la creació d’objectes de decoració amb un toc modern i cridaner, i també per fer ninots d’estam. Aquesta empresa té la filosofia de recolzar a les mares joves per reintegrar-les a la vida laboral. *“Som pro mamà. Treballem amb dos grups de dones teixidores de les comunitats de Huaxtla i Arenal, Jalisco. Els portem el material, ensenyem a fer els models, i elles des de la seva casa poden cuidar als seus fills i guanyar diners”*, diu Rosalía Olivares, una de les sòcies. Kia Teixit va sorgir després que la seva fundadora, Tanya Bieberstein, després de tenir a la seva filla, va començar a teixir com una forma de generar ingressos sense haver de lligar-se a una oficina. Tots els productes porten noms de dones o de fruites. *“El nom l’hi devem a la meva filla. Tenia un cobertor amb el qual sempre dormia, i com no podia dir ‘cobija’, li deia ‘kía’.* En l’empresa ho traduïm com alguna cosa que acaricia, dóna seguretat i una abraçada”, afirma Bieberstein. Els seus productes són fets a mà. Tenen pufs de diferents grandàries (de 60 cms. a dos metres), cobertors, *huaraches (sandàlia de cuir) que protegeixen els peus, bufandes infinites, serps atrapa pols i una àmplia quantitat de tapets. En alguns dissenys utilitzen tela de raió, sobrant de fàbriques, que és més gruixuda, duradora i fàcil de rentar. Els clients poden sol·licitar a la seva pàgina d’Internet (<http://kiatejido.com/>) un disseny específic i la selecció de dos dels colors principals.

12 <http://www.emginitiative.com/salvage-ts/> i

<http://www.childhope.org.uk/where-we-work/bangladesh/empowering-and-educating-female-garment-workers-and-their-children/>

13 Jacobs, Bel. *EMG & SEWA at Estethica SS15 for Fashion Week*. Post: 8.9.2014.

http://beljacobs.com/emg-sewa-estethica-ss15/doing_wp_cron=1424850927.9716100692749023437500
vore també: <http://www.sewa.org/>

Tenir un ninot d'estam de Morrissey o dels Beatles s'ha tornat una realitat amb els dissenys pop de Miss Knits, qui té un ampli catàleg d'icones de la cultura pop i altres productes de teixit per a nens, com capells i sonalls. Fins i tot, possibiliten el disseny d'un personatge favorit.

Instal·lats en la "Casa Fusión" de la colònia Juárez, "Mal de Amores" és un establiment-galeria mexicà, amb tenda online o facebook, que es dedica a productes de tela i estam; té tot un zoològic de ninots: porquets, micos, polps, gats...i un llarg etc. També ofereix mantes teixides a mà. Forma part del ProyectoFusión, espai creatiu i basar que ha generat un concepte que conjuga-conjunta artistes i treball en equip, fomentant-empoderant el disseny contemporani mexicà, i proveïnt de fonts de treball i expansió a través de diferents entitats i esdeveniments, amb dissenyadors i expositors itinerants. Faciliten tallers variats, així com distintes convocatòries, subjectes a processos de selecció i entrevistes personals, i nombrosos Festivals que organitzen. En la seva *Newsletter* i en *Facebook* informen de totes les novetats.

Al llarg de tot l'estat de Mèxic es troben les *Crochet Stores*: si en lloc de comprar objectes de decoració es volen crear i internar-se al relaxant món del teixit, compten amb classes setmanals en les seves diferents sucursals, on també es poden adquirir una gran varietat d'estams d'importació, agulles, patrons i ganxos (www.crochetstores.com)¹⁴.

En el Districte de Chalamarca (pertanyent al departament Cajamarca, en la província de Chota, Perú), un total de 24 negocis rurals beneficien a 389 usuaris. Es tracta del projecte "Desarrollo de Capacidades Productivas y de Emprendimiento Rurales- Mi Chacra Emprendedora (Haku Wiñay)". El NEC (Núcleo Ejecutor Central) Chalamarca 3 comprèn les comunitats Bella Andina, El Mirador, Huayrasitana i Nuevo Oriente. El projecte finança 24 negocis rurals inclusivament: cria de cuyes i ovis; sembra i venda de camamilla i de papa; elaboració de formatge andí; fusteria i artesanía (teixit a escuradents i croché). Aquestes idees de negocis són dirigides per un especialista i cada usuari és capacitat permanentment. Viterman Tirat Muñoz, comuner de Huayrasitana i integrant del negoci 'Grupo Wayra', va manifestar: "Abans criava els meus *chanchos en barraques i enmig del fang i creixien molt lent, però ara, gràcies a Foncodes, tinc el meu estable. Un veterinari em capacita, apreng a criar tecnificadament i els meus animals creixen més ràpid. Estic segur que els meus guanys seran majors". En tant, Mariela Estela Vásquez, del grup Las Dallitas, amb la seva empresa de teixit a escuradents i croché, va dir que se senten molt contentes perquè abans no tenien suport, però "ara gràcies a Déu i a 'Mi Chacra Emprendedora' que ens ha donat els nostres fills i un especialista ens capacita(...)estem aprenent a teixir nous models i dissenys de cobertors i *chompas que estem venent i els diners que guanyem ens serveixen per comprar els nostres aliments i també educar als nostres fills en instituts i universitats de la província de Chota", va destacar¹⁵.

14 Martínez, Mirna. "El arte de tejer se pone de moda una vez más". *El financiero*. Post: 25.1.2015. <http://www.elfinanciero.com.mx/after-office/el-arte-de-tejer-se-pone-de-moda-una-vez-mas.html>

15 Barrantes, Socorro. "24 negocios rurales benefician a 389 usuarios en Chalamarca". *Panorama Cajamarquino*. Post: 12.2.2015 <http://www.panoramacajamarquino.com/noticia/24-negocios-rurales-benefician-a-389-usuarios-en-chalamarca/>

6.2 Eco disseny: resposta “esthetica” a les economies de consum. *Up-cycling*

La perspectiva estètica en l'art i el disseny sembla remota en principi, però la materialitat d'aquestes pràctiques i la seva relació amb la producció i el consum s'uneixen, tant en termes ambientals com culturals.

La Comissió Europea d'Energia (*European Energy Commission*) estima que sobre el 80% de tots els impactes ambientals relacionats amb el producte es determinen en la fase de disseny (2009). La primacia de les mesures fisiològiques i materials d'èxit en les economies de consum donen respostes com *disseny per a la sostenibilitat* o *eco disseny*, instruments per a l'eficàcia. Per exemple, l'eco disseny està conceptualment optimitzat amb el “*waste=food metaphor*” (*fem=metàfora d'aliments*) de McDonough & Braungart¹⁶, on els nutrients es separen en corrents de recirculació biològiques i tècniques. Híbrids tòxics, indigestos i indesitjats s'eliminen del sistema per facilitar el “sobre-cicle” (*up-cycling*), la retransformació ideal de la matèria. Bell paradigma que resona amb el desig humà d'unir-se de nou amb la natura, essència que s'ha perdut amb la industrialització, i que proveeix d'un equilibri amb el materialisme, model recent i valuós per al disseny. L'èxit del sistema-filosofia *Cradle to Cradle*¹⁷ com a model de producció, presenta un valor reestructurat d'interacció entre els fluxes materials i els organismes. Els tèxtils biodegradables que alimenten al bosc per renovar les fibres-plantas existents ho fan al ritme amb que són extretes. Aquest diferencial en la velocitat de transformació podria moderar el desequilibri ecològic a través d'un metabolisme fem=menjar (*waste=food*), tot i que el seu rendiment tècnic també deixa una amenaça biològica. Reflexat en termes ecològics, l'eficiència dominant d'un organisme altera la capacitat de suport del sistema.

Les decisions són sumament influents en els sistemes de producció en serie, on petits canvis en la fabricació i distribució dels productes diaris tenen impactes mediambientals més llunyans front a aquells associats amb la fabricació d'un disseny icònic o peces artístiques per a col·lecció¹⁸.

16 McDonough, W./ Braungart, M. *Cradle to Cradle: Remaking the way we make things*. North Point Press. New York. 2002. ps. 92-117.

17 *Cradle to Cradle* (C2C): Filosofia desenvolupada pel dissenyador William McDonough i el químic Michael Braungart. L'any 2002 publiquen el llibre *Cradle to Cradle: Remaking the Way We Make Things* (North Point Press). Aquesta filosofia s'enfoca com a model de producció en el desenvolupament del disseny com a força regeneradora i beneficiosa, centrada en replantejar la forma en què es creen, generen i produeixen les coses o els productes.

Vegeu: “Cradle to Cradle: Beyond Sustainability”. <http://www.mbdc.com/cradle-to-cradle/c2c-framework/>

18 Mètodes analítics com *Life Cycle Analysis* (LCA) i *Materials Input Per Unit of Service* (MIPS) s'apliquen en espais productius per revelar l'impacte mediambiental acumulatiu dels productes fabricats. Solen atribuir i quantificar un registre de pol·lució i impacte a través de la vida d'un producte, des del punt d'extracció de matèries primes fins a la producció, ús i disposició. Amb aquestos estudis entenem tant l'eficàcia del material com les seves relacions amb les pràctiques socials. Un estudi recent en els Països Baixos (Lighthart and Ansems, 2007) comparà l'ús de recipients de fang, porcellana, paper i poliestiré en sistemes de beguda de café, conclouent que les tasses de ceràmica són considerablement més perjudicials per a l'entorn. El resultat contradiu la convenció de que hem de dissenyar coses belles i perdurables, per estendre el seu capital natural integrat. En l'estudi, molt de l'impacte s'uní a l'aigua, energia i químics utilitzats en el llavat de la tassa ceràmica, que compón els elevats valors d'emissió energètica per a la seva fabricació. L'informe mostra que encara després d'uns 3000 usos del recipient ceràmic, té major impacte que el poliestiré o el paper. Aquestes sorpreses no es limiten a velles

La societat industrial del disseny, àmpliament documentada ha distanciat l'artesania del paradigma de progrés modernista, però les implicacions per a la sostenibilitat suggereixen un canvi relacional entre disseny, material i temps, demanda tant social com d'innovació tècnica, incloent un canvi significatiu en la nostra relació amb els artefactes materials. Ací entra la predisposició d'artesania. Segons la filosofia de Bergson¹⁹, les capacitats instintives que caracteritzen a la vida, la capacitat d'organització, control i manipulació de matèria és humana, i ens separa de la Natura. En ubicar la intel·ligència dins de la facultat d'artifici, Bergson situa la creació com a força vital, l'intel·lecte per a la fabricació. Així, es reflexa un origen instintiu, tant per a l'art-artesania com per al disseny, suggerint que la transformació de la materialitat és significant per a la Humanitat, però també contribueix a la in-sostenibilitat.

Hi ha un canvi conceptual substancial necessari per al disseny sostenible. En crear solucions satisfactòries per a cada necessitat i desig, fins i tot aquells que encara no s'ansien, el disseny proporciona les condicions de comoditat-conveniència, més que la necessitat. Ezio Manzini ²⁰ descriu aquest tipus de disseny, freqüent en la difusió massiva dels béns de consum, com a "activitat discapacitativa", que produeix una població d'incapaços. Com més dispositius substitueixen a l'activitat humana, se'ns redueix la necessitat d'exercir les nostres facultats en l'àrea que substitueixen, generant dependència als dispositius. Quan les activitats humanes s'especialitzen, es rebutja la versalitat en pro dels dispositius multi-funcionals. Segurament hi ha un ús legítim de la tecnologia per rellevar recerques monòtones i dificultats físiques en la vida, però el valor de la seva extensió universal, a totes les activitats, és qüestionable.

En la contradictòria natura humana, podem inclinar-se tant per la letargia com per la motivació. Manzini argumenta que el disseny "habilita" individus i comunitats a crear impactes positius en la societat i el món natural, explorant cosmovisions, narratives, mites i metàfores en el procés de creativitat i re-conceptualització. Un punt de vista paral·lel és el de William Morris, qui buscà l'assoliment a través del retorn del treball fet a mà (Regne Unit industrial), una vida de bellesa íntimament associada amb les condicions socials dels individus, particularment d'aquells compromesos amb el treball. Morris s'estimà que la bellesa viscuda a través del treball esdevindria una part íntima de la vida diària dels individus. La servitud a les màquines hauria de reservar-se sols per a les tasques més desagradables. L'ús limitat a maquinària eficient, alliberaria als treballador/es i al mediambient, reflectint l'harmonia amb el treball plaent ²¹. Per als fabricants i/o compradors d'art, tal coalició deixa un poderós principi per al "benestar".

tecnologies. Fins i tot mètodes de fabricació d'alta tecnologia (*high-tech*) com la producció de panells solars, poden ser molt menys ineficaços que alguns processos tradicionals industrials com el modelat d'injecció o la fosa de metalls (Chandler, 2009).

19 Bergson, H. *Creative Evolution*. Macmillan. London. 1911. cap.3.

20 Manzini, E. "Design, Environment and Social Quality". *Design Issues*, (10)1.1994. p. 37.

21 Macdonald, B. "William Morris and the Vision of Ecosocialism". *Contemporary Justice Review*, (7) 3. 2009. ps. 287-304.

Poques excepcions poden trobar-se en la pràctica del disseny de segle XX, que ofereixen un marc per a la sostenibilitat. Buckminster Fuller i Victor Papanek van defensar el paper del disseny com una professió més responsable socialment; no obstant això, els seus intents en aconseguir això es diferencien. Als anys 50, la proposta per al disseny comprensiu (Fuller) anticipà la necessitat d'un acostament sistemàtic basat en la relació de proximitat entre recursos, capacitat ambiental i necessitat humana. Una dècada més tard ell va demanar una anàlisi acurada dels recursos naturals líders mundials, els quals podrien ser usats d'una manera més eficient, i va concebre “*una demostració electrònica que proporcionaria una actualització contínua de disponibilitat de recursos i ocupació escala global*”²². Les idees de Fuller apareixen més desenvolupades en el recent *Massive Change* (Mau, 2004), per a re-dissenyar el món. Per tant, el dissenyador/a ocupa una esfera que abarca client i consumidor²³.

En *Design for the Real World*, Victor Papanek (1971) critica severament el disseny com a contribuïdor perjudicial per a l'entorn i la Humanitat. En *Small is Beautiful*, Schumacher (1973) critica l'excés de les economies occidentals, perfilant una visió d'escala menuda descentralitzada i humana pròxima al desenvolupament. Les escales econòmiques de Schumacher, junt a l'aproximament de Papanek reflexen sensibilitats sorgides amb l'estudi del moviment “*craft*”. Proposen un canvi lluny dels desitjos del consum en massa, cap a valors inherents en les cultures indígenes, i l'adopció d'un ús apropiat de la (low) tecnologia.

Papanek²⁴ busca el disseny estètic des de conceptes associats amb vertaders canvis en la societat i en la cultura: “*una nova direcció que sobrepassi la moda i/o la tendència*”. L'èxit de l'estètica per alinear identitat personal amb producte i/o servei també indica la capacitat del disseny per a redirigir el consum cap a identitats “sostenibles”.

Ezio Manzini defén la idea de que l'estètica sorgeix de i esdevé activa en el canvi socio-cultural; s'enfoca particularment en la relació entre estètica i tecnologia en el disseny de productes i serveis per realçar la participació i la qualitat social. Hem de comprendre que la tecnologia ja “ens ha transformat, i ha transformat com pensem el nostre entorn”. L'estètica pot dirigir-se cap als objectius socials i morals permesos per les qualitats visuals, materials i interactives dels artefactes, en activar la noció de benestar sostenible; també pot esdevindre “atractor social”, doncs orienta les eleccions-opcions de múltiples individus. És una via per expressar una forma sintètica i intel·ligible, la complexitat d'una proposta²⁵.

Els models de consum basen la satisfacció perpetuada pel volum de vendes ràpid i successiu, de productes d'adquisició individual. Exacerba la separació de responsabilitats entre oferta i demanda. Mentre que el/la productor/a cuida dels “nou-nats”, el/la consumidor/a elimina al “difunt”. Per manejar els recursos d'ús i desús accelerats, el disseny sistemàtic ha intentat dirigir la bifurcació socio-tècnica de la producció i el consum.

22 Margolin, V. “Design for a Sustainable World”. *Design Issues*,(14) 2. 1998. p. 84.

23 Dins dels objectius utòpics de *Massive Change*, hi ha algunes falsetats: en torn a perspicàcies socials per al disseny lligat a les tecnologies avançades, i contradiccions provinents del seu ús il·limitat. Açò s'exemplifica en el llibre en confiar l'allotjament de la població mundial en un urbanisme segur, sa i ideal, oferint energia il·limitada i eliminant la necessitat de matèria prima en pro de productes cíclics.

24 Papanek, V. *The Green Imperative: ecology and ethics in design and architecture*. Thames and Hudson. New York.1995. p. 236.

25 *Op.cit.* p. 43.

Les estratègies procuren canviar l'èmfasi de suministrament a servei (dels productes), mitjançant sistemes d'arrendament, o de retorn de dipòsit, proporcionant un incentiu mutu en les relacions productor/consumidor, i compartint la responsabilitat per maximitzar els cicles de vida i els seus avantatges. Aquesta actitud per compartir responsabilitats uneix els espais entre disposició i fabricació, permetent un major i millor abordament dels amplis problemes ecològics. Administració que reflexa una noció de cuidat similar a la pràctica del "craft", de manera que nodreix l'esperit i el valor material a través dels sentits humans. Ofereix la oportunitat al *craft* de satisfer necessitats a nivell local i/o regional. Requereix, no obstant, una expansió dels horitzons existents en l'àmbit *craft*.

Csikszentmihalyi ens recorda que en la construcció de la nostra identitat, en decidir de quins artefactes ens envoltem, l'estètica reflexa els valors canviats, i que "apreciant activament l'objecte", el/la propietari participa en l'acte de creació, i tal participació dóna la importància a l'artefacte en i per a la seua vida²⁶. Aquesta perspectiva recolça el paper social interactiu per a l'estètica, en quant els artefactes contribueixen en les relacions socials (Latour, 1992). Latour perfila còm hem delegat competències a milers d'artefactes (cinturons de seguretat, pestells, frontisses), de manera que les nostres relacions socials són àmplies però silencioses, prescrites per tals no-humans. Conclou que: "*coneixement, moralitat, art, força, sociabilitat, no són propietats humanes, però els acompanyen. Juntes ens lliguen al món social; estudiar les relacions socials sense no-humans és impossible*"²⁷.

Un gest visible, en recents aproximacions sostenibles del craft i el disseny, s'ocupa de l'estètica processual dels materials: en ambdòs, les expressions empàtiques de l'original, els materials naturals i les tradicions que reciclen fem post-industrial o post-consum; el craft transmet un sentit de necessitat i una expressió adaptativa i empàtica. Altra aproximació a la interacció social sostenible amb els objectes és la d'enriquir l'afecte emocional amb un artefacte, estenent la vida útil de l'objecte, o demorant la seva obsolescència. La interacció entre factors humans i funcionalitat ha rebut l'atenció creixent des de que Dreyfus (1955) va introduir l'ergonomia per dissenyar. Norman²⁸ revelà les perspiciàcies sobre la relació psicològica entre la gent i objectes dissenyats, i més recentment Chapman²⁹ ha explorat el paper de l'emoció en les relacions. En la recerca d'un disseny comercialment viable i sostenible, que reconega la transitorietat funcional i física dels productes, Stuart Walker reconstitueix productes o coses rebutjades o no desitjades en un tot nou, però efímer. Notablement, utilitza un dels principis de pràctica craft per a la validació, declarant que "l'artefacte ha d'abordar-se per contracte directe, sense mediació, dibuixos ni models"³⁰. Proposa un nivell més proper de compromís en el disseny on les relacions es desenvolupen entre la gent i les coses que compren i usen, substituïnt l'experiència distant del producte comprat. Atribueix a les característiques essencials de l'art-craft, no només un paper formatiu en el disseny, sinó també la importància icònica com una filosofia per a la pràctica sostenible. Les implicacions de Walker no sols legitimen la pràctica del craft dins del disseny, sinó que també ofereixen al craft la oportunitat d'eixamplar el seu marc conceptual per a la pràctica.

26 Csikszentmihalyi, M. "Design and Order in Everyday Life". *Design Issues* (8)1. 1991. p. 26.

27 Latour, B. "Where are the Missing Masses? The Sociology of a Few Mundane Artifacts". *Shaping Technology Building Society: Studies in Sociotechnical Change*. MIT Press. USA.1992. p.167.

28 Norman, D. *The Psychology of Everyday Things*. Basic Books. New York. 1998.

29 Chapman, J. *Emotionally Durable Design: Objects, Experiences and Empathy*. Earthscan. London. 2005.

30 Walker, S. "Light Touch: The Design of Ephemeral Objects for Sustainability". *The Journal of Sustainable Product Design*, 3. 2003. p.191.

La utilitat pot contradir el valor de capital emocional en les coses. En l'ús, un objecte pot realçar l'afecte personal per la familiaritat sensorial i l'experiència compartida. Grups de diferents edats s'inclinen pels objectes de manera distinta: generacions majors seleccionant artefactes pel seu valor memorial; gent jove atreta per l'activitat potencial dels objectes, etc.³¹ A més, l'afecte associat a l'emoció també s'uneix a l'experiència: l'exemple dels objectes heretats. També està la oportunitat de personalitzar-los: arranament de roba, personalització d'accessoris (fundes de mòbils); i en un nivell més elaborat, decoració de motxilles i bosses de mà, renovació d'espais interiors en les cases, o ajardinats. L'autoexpressió construeix un llaç amb la narrativa, com Walter Benjamin observà:

*“El valor de la informació no sobreviu al moment en què era nou. Viu només en ixé moment: ha de rendir-se completament i explicar-se sense perdre temps. Una història és diferent: no es gasta. Conserva i concentra la seva força i és capaç d'alliberar això encara després de molt de temps”*³².

En aquest assaig, Benjamin explica l'afinitat entre la ceràmica, el teixit i la narració, les formes més velles d'art-craft. Desciu el petit i pre-modern taller d'art com la casa de narració, en qual a l'oficial de viatge i l'artesà resident (també oficial d'antany), treballen estretament junts. Combinen *“la ciència i saviesa tradicional de llocs llunyans, com un home molt viatger ho porta a casa, amb la ciència del passat, com millor es revela als habitants d'un lloc”*³³. La llarga història del craft (maçoneria), en relacions que es materialitzen entre humans, el seu lloc i temps, ens uneix amb l'experiència física de l'ambient, a diferència d'allò intel·lectual o virtual. Aquestes històries ofereixen una relació sentida, experimental, diferent a moltes relacions recents, dissenyades, sovint retirades d'encontres tangibles amb la materialitat o la tecnologia. Per a Benjamin, el contista (narrador/a) és la forma artesanal de comunicació, on *“els rastres del contista s'adhereixen a la història com les empremses de l'argiler s'adhereix al recipient d'argila”*³⁴.

En la pràctica rítmica de l'artesania, l'audiència també es realça, i tal com absorbeix la lectura d'una novel·la, la satisfacció d'habitar el present implica una experiència de temps que integra els aspectes del passat i el futur en l'amplitud del pensament de present. És potser en aquest punt d'equilibri precari en el present on una estètica ecològica millor es reflecteix.

No obstant això, l'estètica d'equilibri, ordre, i harmonia atribuïdes a la naturalesa són rares vegades estàtiques. És un equilibri temporal entre la interacció dinàmica d'espècies vives i forces no vives, en constant negociació. Mentre els nostres objectes summament tècnics reflecteixen l'estètica de comoditat, uniformitat i control sistemàtic, aquestes rares vegades reflecteixen tal aspecte de l'ecosistema que ens recolza. De seguir *“sostenint l'insostenible”*³⁵, s'arriba a un punt on la moderació i la conservació són remeis insuficients, conduint a la necessitat del remei i la reparació.

31 *Op.cit.* Csikszentmihalyi (1991). p. 27.

32 Benjamin, W. *Illuminations*. London: Fontana. 1992. ps. 89-90.

33 *Op.cit.* p. 85.

34 *Op.cit.* p. 91.

35 Fry, T. *Design Futuring: Sustainability, ethics and new practice*. Berg. Oxford. 2009. p.190.

La cura, com un baròmetre de la nostra moralitat, ha de diferenciar-se del fetitxisme. Això inclou no només la nostra capacitat per experimentar la sensibilitat, la compassió, i la comprensió d'una altra gent (o coses), sinó que s'estén a les responsabilitats de les nostres accions. Encara que molta responsabilitat recau en els/les consumidor/es, destaca l'important paper que juguen els/les creador/es en l'àmbit del cuidat. Un nombre d'aquests tenen els seus orígens en craft, tal com "l'ecosocialista" pensa en l'*Arts and Crafts Movement*. Això suggereix que la pràctica d'art tinga molt a oferir per articular clarament els seus valors fonamentals.

Les relacions soci-tècniques properes, històricament reflectides en la pràctica d'art-craft, podrien informar nous i íntims acords sobre les nostres relacions amb coses, fora de l'objecte singular. Hi ha oportunitats per a la pràctica d'art per comprometre més activament les particularitats socials i tecnològiques del contemporani quotidià. En la re-consideració de l'epistemologia d'un art sostenible, per exemple, podria sensibilitzar-nos al consum per involucrar maneres que activen i adrecen les nostres energies cap a l'equilibri en el canvi ecològic. En aquestes interaccions, dirigides per un "deure de cuidat" ecològic, l'art podria produir "el canvi que, antropocèntricament, "dóna temps" ³⁶. Dues trajectòries sobre el cuidat sorgeixen des de les possibles (futures) direccions del *craft*. Una, més atenta, respon adaptablement i localment als impactes de canvi climàtic, pressions demogràfiques i límits de recursos. L'altre, almenys en un futur pròxim, és una pràctica d'art més activada que construeix enllaços transformables amb individus i altres professions per mitigar impactes perjudicials ecològics, utilitzant el paper del contista (*storyteller*); o en el nostre cas, del/la craftivista, per exemple, amb les *Stitched Stories* que hem descrit en apartats anteriors. En ambdòs casos es requerirà més que la contemplació. Necessitarà el pensament sistemàtic i interactiu, i els actes de cura inspirats per la imaginació ètica i ecològica.

36 Fry, T./ Willis, A.M. *Openings into the Ecology of Information Technology: Impacts of Information Technology Briefing Paper Part 1*. 2004.
[Online] <http://www.changedesign.org/Pathfinding/Archived/IIT/IITMain.htm> (accés: 8.9.2014).

En **Austràlia**, analitzem el compromís amb el medi ambient a través de l'art, primer, a partir de 4 artistes locals de Manly, que parlen del seu treball³⁷: Stephanie Powell, Cherry Corr, Penny Polkinghorne, i Ángela van Boxtel.

Dintre del món del disseny, en la vessant de reciclatge del “detritus” urbà, Stephanie Powell proposa distintes solucions per a la moda “posable” (*wearable art*). El seu treball és un indicador de les modes innovadores emergents. Espera que el seu treball anime a la gent a considerar l'entorn.

Cherry Corr preten crear la metamorfosi física i contextual del material i els objectes que usa per fer escultura, a partir d'una gamma diversa de materials rebutjats, en què s'inspira. Intenta produir nous significats, i el somriure de les persones, en relació amb el media ambient i l'experiència quotidiana.

Penny Polkinghorne fa escultures de materials oposats, tant naturals com residuals, usant tècniques d'art tradicionals femenines, per conscienciar sobre la proliferació incontrolada de deixalles.

Angela Van Boxtel, eco artista, dissenyadora i “bombardera” des de 2009, voldria inspirar a les persones per reclamar els espais públics, com a forma d'experimentar i desenvolupar la seva pràctica artística. S'uneix al col·lectiu *The Knitting Nannas*. Aquesta organització internacional també utilitza les seves agulles per al bé: per sensibilitzar sobre el gas-veta de carbó (*coal seam gas*) i l'exploració minera, a través d'articles teixits com a protesta funcional i simbòlica contra la mineria en terrenys agrícoles ³⁸.

37 En la *Manly Arts Gallery*, *Artists in Conversation* (25.9.2014), dintre del programa del 2014 *Manly Arts Festival*.

38 McGovern, Alyce. “Craft for good: why we all want to knit for penguins”. *The Conversation*. Post: 18.3.2014.
<https://theconversation.com/crafting-for-good-why-we-all-want-to-knit-for-penguins-24291> (consulta: 17.4.2014).

De manera paral·lela, i en forma de programa, trobem altra associació australiana enfocada en el medi ambient:

nom projecte: **Knits for Nature**
(intervenció)

_creador(e)s: *Penguin Foundation*

dates: la fundació, des de 2006.

ubicació: Phillip Island (Victoria, Austràlia)

enfocament (*focus): ecologia: salvament dels petits pingüins afectats per la contaminació per hidrocarburs

objectiu (*target): conservar als pingüins a través del teixir

pressupost: donació

financia: *Penguin Foundation*;
patrocinadors i col·laboradors (vegéu web oficial)

materials/tècniques: mini jèrseis teixits, amb punt de calça

dedicació-execució: contínua

obra:

descripció: **Knits for Nature** és un programa continu que començà després d'una sèrie de vessaments de petroli prop de Phillip Island (Victoria, Austràlia) entre finals de 1990 i principis de 2000. El programa continua recolçant la conservació dels pingüins a través del teixir de distintes formes. La *Penguin Foundation* recapta fons vitals per a la investigació, la conservació i la *Wildlife Clinic* a través de la venda dels petits jèrseis de llana rebuts que són de tallatge o forma inadequats, disponibles en la tenda de regals (*Penguin Parade gift shop*), i que formen part del paquet infantil *Adopt a Penguin Pal*. Disposen d'un gran acopi de jèrseis adequats als propòsits de rehabilitació, que també distribueixen a altres centres de rescat de vida silvestre.

Els jèrseis també s'utilitzen com a ferramenta educativa per a ensenyar a estudiants i altres persones interessades sobre els devastadors efectes de la contaminació costanera sobre la fauna marina i el medi ambient [1].

Els jèrseis de punt per a pingüins juguen un paper important en el salvament dels petits afectats per la contaminació per hidrocarburs. Una taca d'oli del tamany de la ungla del polze pot matar a un pingüí petit, doncs l'exposa a morir de fred i fam. El petroli separa les plomes, amb la qual cosa permet que li entre l'aigua, i que siga més pesat, fred i menys capaç de caçar amb èxit el menjar. Un jersei de punt es col·loca sobre el pingüí per evitar que, en netejar-se les plomes, pugui ingerir l'oli tòxic, abans de ser llavats pel personal. Al ser de llana 100%, els manté càlids, permetent la transpiració i reduint la possibilitat de reescalfament. A més, es guarden als ocells en espais de temperatura controlada per minvar la hiper o hipotèrmia. Els jèrseis absorbeixen part de l'oli en les plomes; mai es reutilitzen per evitar l'extensió de l'oli i la transferència potencial de patògens entre pardals [2] .

url/publicació: <http://www.penguinfoundation.org.au>

notes: [1] "Knit Penguin Jumpers". <http://www.penguinfoundation.org.au/what-s-new/>
[2] "The benefits of using penguin jumpers/sweaters when rehabilitating oiled little penguins". http://www.penguinfoundation.org.au/assets/Wildlife-rehabilitation/The-benefits-of-penguin-jumpers-for-little-penguin-rehabilitation_2.pdf

6.3 La ciutat com a gran residu. Craftivisme en relació amb l'Ecologia

"La vida humana està constantment en un estat de canvi"

El Anatsui

La vessant del cuidat i d'una pràctica artística activa, es planteja com a estímul per a les intervencions craftivistes, en el sentit d'actuar i proposar solucions a la insostenibilitat de la situació, per intentar generar relacions saludables, ètiques, equilibrades. Ampliant l'apartat anterior, ací ens referim més concretament a la ciutat *per se*: a l'ús (o re-ús) del **detritus urbà** com a matèria creativa que minimitze l'impacte ecològic sobre la societat i el món en general.

En analitzar algunes estratègies i termes, s'esclareix l'estreta relació entre aquestes i el craftivisme. És el cas del terme Residus Sòlids Urbans (RSU), amb el qual es coneix tècnicament a les escombraries domèstiques que es rebutgen i recullen en una ciutat; a partir d'aquest, arribem a la metàfora de que l'espai públic està sent "rebutjat" quan es converteix en un espai que ja ningú vol o pot utilitzar. És a dir, es transforma en un gran residu. El ràpid creixement d'algunes ciutats durant el segle XX ha produït una urbs molt dispersa i de baixa densitat, segregada, on l'espai públic ha de superar el conflicte de ser entès com l'espai de "l'altre" (del pobre, del captaire, del jove (delinqüent), del migrant). Grans masses de les ciutats (industrials i residencials) són deixades per les classes dominants, per tal de construir barris més allunyats, segurs i exclusius, convertint els centres històrics i les antigues vores de la ciutat en hectàrees d'edificis abandonats. La inseguretat, el constructe més eficaç dels últims temps, ha conduït al barrat, privatització i/o definitiu abandonament dels espais públics.

Per altra banda, destaca la vinculació amb "l'estratègia de prevenció en la producció de residus urbans", la qual s'enfoca, com també ho fa el craftivisme (sobretot en la vessant ecologista), en prolongar la vida útil dels objectes i materials, en fomentar la valorització en perjudici de la eliminació, i en generar/facilitar mercats/escenaris per als productes reciclats³⁹.

Fomentar l'apropiació de l'espai públic, i la seva reutilització d'una manera creativa permet una gestió més intel·ligent del mediambient urbà, des de l'activació i reflexió conjunta ⁴⁰. La ciutat consisteix en un sol ecosistema on les seves distintes parts, poblador/es, formes i entorns es necessiten mútuament, amb la qual cosa han de reconèixer-se, respectar-se, i treballar junts. Hui en dia hem de replantejar-nos què significa la defensa de l'espai públic, per a qui i per a què, i com podem inventar formes efectives d'aconseguir que efectue les seves funcions. És l'espai on té lloc la vida comú de la ciutat: la socialització, la vida política, l'encontre amb els altres. Funció que cap altre entorn ha conseguit fins ara.

39 Respecte a la reutilització, és important la modalitat dels articles de segona mà, i l'actuació d'entitats (benèfiques i d'altres), que recullen, restauren i comercialitzen o donen objectes en bon estat, que els/les propietari/es ja no volen conservar.

40 En l'apartat de "Tipologies de guerrilla", s'exposen les possibles solucions per reapropiar-se de l'espai públic, activar-lo, i fomentar la vaoritziació dels recursos.

El Llibre Primer del Capital, de Marx, comença dient: “*La riquesa de les societats en les quals domina la manera de producció capitalista es presenta com ‘una immensa acumulació de mercaderies’*”. Nosaltres hauríem de dir, avui, que *la riquesa de les societats en les quals domina la manera de producció capitalista es presenta com una immensa acumulació d’escombraries*. En efecte, cap altra forma de societat anterior o exterior a la moderna ha produït escombraries en una quantitat, qualitat i velocitat comparables a les de les nostres. Cap altra ha arribat a aconseguir el punt que han aconseguit les nostres, és a dir, el punt en el qual les escombraries ha arribat a convertir-se en una amenaça per a la pròpia societat. I no és que les societats pre-industrials no generessin residus, però les seves escombraries eren predominantment orgàniques, i la naturalesa, els animals urbans i els rodamóns les feien desaparèixer (les reciclaben o les digerien) a un ritme raonable (encara que sobre això ens fem, també sovint, idees molt idíl·liques). Les ciutats industrials modernes, en canvi, es caracteritzen per una acumulació sense precedents de població i per l’aparició massiva d’un nou tipus de residus, de caràcter industrial, i tots dos factors constitueixen l’obsolescència de les maneres tradicionals, gairebé inconscients, de tractament de les escombraries. Hi ha en elles, al mateix temps, una enorme proporció de deixalles el reciclatge de les quals no pot abandonar-se en mans de processos espontanis o naturals, i una part significativa de la població que no aconsegueix integrar-se directa ni indirectament en els processos productius i consumptius, que manca de lloc social i que ha perdut l’estatut del qual gaudia o que patia en les formes tradicionals d’organització política. I això, com diu la cita de Marx amb la qual començàvem, ha d’entendre’s sens dubte com a “síntoma de riquesa”. Nietzsche deia encara més, deia que “*les deixalles, els enderrocs, els residus no són alguna cosa que calga condemnar en si: són una conseqüència necessària de la vida. El fenomen de la ‘décadence’ és tan necessari com qualsevol progrés i avanç de la vida: no està a les nostres mans eliminar-ho (...) I fins i tot enmig de la seva millor força, [una societat] ha de produir escombraries i materials de deixalla*” (*Fragments Pòstums* de la primavera de 1888). Com més deixalles (en quantitat i en qualitat), més rica, més enèrgica i més audaç serà... Sí, les escombraries són un símptoma de riquesa. Perquè riquesa significa balafiament, malbaratament, excedent; i, al contrari, les societats sense escombraries (les ciutats tradicionals de les quals acabem de parlar) revelen una economia de subsistència, d’escassetat, en la qual res sobra i tot s’aprofita.

Precisament per això, les societats modernes, per estar presidides per una sort de “principi malthusià” segons el qual les escombraries creixen més ràpidament que els mitjans per reciclar-la de manera tradicional, necessiten disposar de terres ermes, abocadors i escombreres on dipositar les escombraries per llevar-les d’enmig i poder seguir vivint, seguir malgastant sense ofegar-se entre els propis residus. I al costat d’aquests *no-llocs* urbans (per utilitzar l’afortunada terminologia de l’antropòleg Marc Augé) cal també disposar de *no-llocs* socials als quals puga traslladar-se la població sobrant que els sistemes productius i consumptius no poden absorbir (suburbis, barraques, favel·les, guetos, campaments, etc.). “Escombraries” és el que no té lloc, allò que no està en el seu lloc i, per tant, allò que cal traslladar a un altre lloc amb l’esperança que allí puga desaparèixer com a escombraria, reactivar-se, reciclar-se, extingir-se: el que busca un altre lloc per poder progressar.

En la seva obra *Wasted Lives* (títol que es podria traduir com “Vides-escombraries”), el veterà sociòleg Zygmunt Bauman ha explicat que l'actual crisi de la modernitat s'expressa al mateix temps d'aquestes dues maneres: d'una banda, els problemes de contaminació (i especialment, pel seu simbolisme, el problema que representen els residus d'origen nuclear) han aconseguit un punt d'inflexió en el moment en el qual s'ha descobert que el planeta estava ple, que ja no hi havia més *Waste Lands* on traslladar els residus per llevar-los d'enmig; d'altra banda, l'emigració, que era la sortida tradicional per a les poblacions residuals a les quals el progrés industrial i post-industrial desplaçava i deixava sense paper que representar, ha deixat de ser una solució practicable, perquè ara tots els llocs socials del món estan ocupats, no hi ha llocs lliures on col·locar a qui està de més.

Els moviments migratoris i els trasllats d'escombraries tenen, per tant, això en comú: es tracta de trobar un lloc (en un altre lloc) per a allò que no ho té (en aquest lloc). Per tant, el pressupost d'aquests moviments de translació és que cada cosa té el seu lloc i que hi ha un lloc per a cada cosa. Rafael Sánchez Ferlosio ha proposat anomenar a l'ordre generat per aquest pressupost l'ordre de la destinació, i aquesta proposta té una doble pertinència. D'una banda, ens recorda el significat originari del vocable “destí”, que és precisament aquest: un esquema en el qual a cada cosa se li assigna un lloc (la seva destinació, el lot que li correspon per designi dels déus, de la Moira, de les Parques o de la naturalesa) que és el seu avenir ineludible, la seva fi fatal. Per una altra, aquesta designació és coherent en primer lloc amb el fet que les regions on es traslladen els emigrants es denominen “països de destinació”, no solament en el sentit trivial que allí és on es dirigeixen, sinó també en el sentit que allí és on podran “llaurar-se un avenir”, que van als seus llocs de destinació a la recerca d'un avenir que els està negat en els seus llocs de procedència. Van allí, per tant, a la recerca de la seva identitat, per arribar a ser qui són (cosa que encara no saben i que mai descobriran si es queden on no tenen avenir). I la denominació segueix sent coherent, en segon lloc, amb les escombraries industrials: no es poden deixar allí on es generen perquè allí no estan en el seu lloc ni tenen avenir cap. Cal traslladar-les a una terra on tinguen avenir, on puguin regenerar-se, reactivar-se, reciclar-se, integrar-se, on puguin arribar a ser una altra cosa que el que són (escombraries, residus), on puguin recuperar la identitat que han perdut. Sí, encara que coste acceptar-ho en principi, “escombraries” significa també això: el que té una destinació, un avenir, una identitat secreta i oculta, i que ha de fer un viatge per descobrir-la. L'observació de Bauman sobre la crisi de la modernitat tardana pot, per tant, reformular-se en aquests termes: què ocorre quan ja no es pot trobar un lloc per traslladar allò que aquí no ho té, quan ja no hi ha un “país de destinació” al que emigrar o on llaurar-se un avenir? Què ocorre amb les escombraries quan s'ha quedat sense avenir, sense esperança de reciclatge o regeneració, i què amb aquelles poblacions que han de resignar-se a viure sense esperança social?

No n'hi ha prou amb parlar de “crisi de la modernitat” si no es diu al mateix temps que allò que ha entrat en crisi és la utopia d'un món sense escombraries (un món ordenat, en el qual cada cosa estiga en el seu lloc); que la modernitat, malgrat ser la societat de l'excedent, del balafament, del malbaratament i de la “immensa acumulació d'escombraries”, era també la societat que somiava amb un reciclatge complet dels residus, amb una recuperació exhaustiva del desgastat, amb un aprofitament íntegre dels residus: l'ètica protestant de l'ascetisme i l'estalvi sempre va ser afí a l'ontologia capitalista del malbaratament.

O siga, que la societat moderna, no menys que la societat tradicional o pre-industrial, també vol “imitar a la naturalesa” (en la qual, segons deien els clàssics, “res es fa en va”, és a dir, tot té una finalitat i, per tant, res es desaprofita, no hi ha escombraries pròpiament dites) i encara “imitar a la divinitat” (doncs els déus no pateixen desgast i, per tant, no generen residus), encara que haja de fer-ho per mitjans mecànics.

És la modernitat la que ha pensat la naturalesa com una màquina (una màquina perfecta, en la qual cada peça compleix una funció i no hi ha deteriorament) i la que, en identificar el “natural” amb el “racional”, s’ha convençut que, ja que la naturalesa no deixa residus, això mateix (no deixar residus) és una de les senyals distintives de la racionalitat (per aquest motiu es percep al mateix temps com “anti-moderns” i “anti-racionals” als qui presenten una altra imatge de la naturalesa on la màquina té fallades i produeix escombraries en forma de monstres, prodigis i excepcions sense destinació, sense avenir ni finalitat) que també ha de presidir les construccions socials. Aquesta no és únicament una idea d’enginyer (una màquina les peces de la qual no es desgasten amb l’ús o que, almenys, poden regenerar-se i reutilitzar-se indefinidament), sinó de comptable: la bèstia negra de l’empresari és justament el desgast, comprovar com en cada cycle productiu *l’actiu* es converteix en *passiu*, en deute, en càrrega, en nombres negatius que cal compensar amb els guanys i que requereixen noves inversions, i per tant el seu ideal és el d’un negoci sense pèrdues, el d’un balanç de resultats sempre equilibrat; en temps d’inflació, aquest és també l’infern del comerciant, que veu com cada guany obtingut (cada vegada que ven un producte a canvi de diners) es converteix immediatament en pèrdua, perquè la moneda es deprecia immediatament, i ha de gastar immediatament el guanyat en un nou producte per vendre, amb el qual li succeirà implacablement el mateix; i és també el malson del consumidor, que experimenta com tot el que compra comença a perdre valor des del moment precís en què és adquirit, a perdre actualitat, a passar de moda i a exigir ser ràpidament substituït per una nova adquisició que començarà a descendir pel pendent de l’obsolescència quan passe de l’aparador a les mans.

L’entrada en crisi d’aquest model, el despertar d’aquest somni, fou aquest moment en què arribem a pensar que les escombraries acabarien devorant-nos. Que era la fi del progrés; quan comencem a témer que morirem asfixiats entre els nostres propis residus, com hem vist que succeïa en algunes velles ciutats del tercer món que, per no necessitar un tractament especial de les escombraries, mancaven d’infraestructura de trasllat i acumulació de les mateixes, i a les quals la sobtada introducció massiva de la producció i el consum industrials ha convertit en enormes femers irrespirables.

El geni de l’espècie humana és, no obstant això, prodigiós. Algú va dir que només es planteja aquells problemes que és capaç de resoldre. I algú més va dir també que, quan un problema no pot resoldre’s, llavors deixa de ser un problema. I que la manera de llevar-se de damunt els problemes irresolubles no consisteix a defallir lluitant per resoldre’ls, sinó simplement dissoldre’ls.

Aconseguiríem “respirar” si deixàrem d’experimentar els residus com a rebutjo i els visquérem com a nou *paisatge urbà* (?).

nom projecte: *Gravity and Grace: Monumental Works by El Anatsui*
(exposició)

exposició dins de Gira:

des de

Akron Museum: Juny, 2012, viatja a:

Brooklyn Museum, Brooklyn, New York: Febrer 8 – Agost 18, 2013

Des Moines Art Center, Des Moines, Iowa : Octubre 24, 2013 – Febrer 9, 2014

Bass Museum of Art, Miami, Florida: Abril 11 – Setembre 21, 2014

Museum of Contemporary Art San Diego, San Diego, California: Març 5 – Juny 28, 2015

_creador: El Anatsui

dates: 11.4-21.9.2014

ubicació: *Bass Museum of Art*. Miami, Florida

enfocament (*focus): ecologia; celebració del 50 aniversari del *Bass Museum*

objectiu (*target): transformar el detritus urbà

materials: taps d'alumini de botelles rebutjades, segells i etiquetes d'ampolles de licor; també fusta

organitza: Akron Art Museum

financia: *John S. and James L. Knight Foundation*

donació: *National Endowment for the Arts*

tècniques: ensamblatge, talla i dibuix

dedicació-execució: contínua

obra:

TSIATSIA

2013

TSIATSIA. Searching for connection (detall), 2013
alumini (taps, segells i etiquetes d'ampolles) i aram de coure
15,6 x 25 m. sobre la façana de la *Royal Academy of Arts*

descripció: Com a part de les celebracions del *Bass Museum*, pel seu 50 aniversari, la primera individual de l'artista destaca la seva obra més recent. Compta amb dotze monumentals **parets de metall** i escultures de sòl, àmpliament considerades per a representar la cúspide de la seua carrera fins avui. A més, una sèrie d'obres sobre paper il·luminen el seu procés artístic, mentre que els relleus de fusta sobre paret fan referència al seu extens treball anterior amb altres medis, mantenint fascinants relacions amb la composició de les grans peces metàl·liques, les quals ell anomena *GAWU* ("metall" o "roba fabricada", en la seva llengua materna).

Sobre la base de les tradicions artístiques i estètiques del seu país de naixement (Ghana), de la seua casa a Nsukka, Nigèria i diverses formes i moviments d'art occidentals, el treball d'Anatsui combina preocupacions personals, locals i globals. Peces més recents de l'artista estan inspirades en els "enormes munts de *deïritus* de consum", sobretot en el seu entorn local. Anatsui s'encarrega de recollir taps d'alumini de botelles rebutjades, segells i etiquetes produïdes per les destil·leries locals nigerianes, que després doblega, retorça i reconstrueix per a teixir, amb fil de coure, treballs penjants acolorits, enormes i ricament texturitzats. Donat el crucial paper del licor en el comerç d'esclaus, aquestes peces monumentals també referencien les relacions colonials entre Europa, Àfrica i Estats Units.

A mesura que l'exposició es trasllada, cada instal·lació de les obres d'art d'Anatsui serà molt diferent. L'artista anima al personal del museu a "esculpir" cada peça de metall mentre ho instal·len, amb la qual cosa els treballs es condensen, s'amplien o reformen per a adaptar-se a l'espai i a la sensibilitat de cada institució.

"(...) la meua obra d'art replica que... Sé que hi ha un artista en cadascun de nosaltres ... I la idea de donar la llibertat a les persones per a configurar les meues obres és despertar l'artista en ells".

"[Els assistents] són una part més del procés; no són tot el temps només les mans. Treballant d'aquesta manera, he arribat a entendre el material i els diferents tocs o estils de cada assistent. És com dirigir una orquestra de músics, cadascun amb peculiar rendiment" (1)

Derivat d'un procés comunitari, les belles peces metàl·liques transcendeixen les influències culturals particulars de l'artista per encarnar un significat universal (2).

"L'art supera cada situació particular i crec que els artistes funcionen millor amb el que l'entorn vomita. Pense que ha estat passant a Àfrica durant molt temps..." (3)

El treball d'Anatsui és la **transformació**. Utilitza materials trobats: planxes d'impressió, tapes de llaunes de llet, i tapes d'alumini de les ampolles de licor; improvisa i inventa. El captiven les històries que, per l'us, retenen aquests materials. No sols la transformació alquímica dels materials rebutjats planteja problemes de consumisme global i preocupacions ambientals, sinó que posa en relleu la confusió d'identitats geogràfiques.

Els tapissos d'Anatsui cobreixen, ondulen i cauen en cascada per reflexar la llum i generar espais d'ombra. Com s'ha assenyalat amb entusiasme en anàlisis d'arreu del món, gaubancen als espectadors en la seva esplendor abrumadora, amb la combinació contradictòria del pes i la lleugeresa. Aquesta doble sensació entre materialitat i eteri és tant física com metafòrica. De la mateixa manera que cada obra és major que la suma de les milers de peces, el significat transcendeix les influències culturals particulars que informa la pràctica de l'artista. Els objectes ensamblats d'Anatsui encarnen una universalitat que transcendeix les fronteres (geogràfiques i culturals).

Aquesta mutabilitat pròpia dels materials tèxtils és la que la dota d'un gran poder de simbiosi amb l'entorn, creant nous significats (4).

Nascut en 1944 en Ghana, Ha viscut i treballat en Nigèria des de 1978. Es llicencià en el *College of Art, University of Science and Technology*, Kumasi, Ghana. Ha cesat en la seva posició de professor d'art en la Universitat de Nigèria, per tal de concentrar-se en el seu treball d'estudi. El treball d'Anatsui està inclòs en les col·leccions de: *the Metropolitan Museum of Art, Los Angeles County Museum of Art, Akron Art Museum, High Museum of Art, and Denver Art Museum*, entre molts altres. Participà en la Bial de Venècia, en 1990 i 2007, començant en aquest últim any l'impuls de la seva fama internacional. En 2010, el *Museum for African Art* organitzà una retrospectiva itinerant, *El Anatsui: When I Last Wrote to You About Africa*. Una versió de *Gravity and Grace* recorregué el Japó en 2010-11, sota un títol diferent (5).

url/publicació: (1) <http://www.wefaceforward.org/artists/el-anatsui>
(2) <http://www.bassmuseum.org/art/gravity-and-grace-monumental-works-by-el-anatsui/>
(3) <http://uima.uiowa.edu/ghana-el-anatsui/>
(4) *El Anatsui. El lujo de los desechos.* <http://www.loquelarteselevo.com/anatsui/>
(5) <http://www.desmoinesartcenter.org/exhibitions/GRAVITY-AND-GRACEI-Anatsui.aspx>

6.4 Activisme Post-media, Ecologia Social i Eco-Art ⁴¹

Les Tres Ecologies publicades en 1989 per Félix Guattari inventen un 'ressò en 'eco'-art (*art de l'éco*)⁴². Aquest concepte pot malentendre's de diverses maneres: Primer, es podria pensar en l'eco-art com 'l'art verd', com l'art del moviment Verd o un partit Verd. Concebre tal art simplement com un efecte d'una nova ideologia constitueix una relació problemàtica i instrumentalment restringida entre art i política (ambiental), sent la política verda com un cas aïllat o com les mitologies holístiques de naturalesa. Segon, un altre problema possible resideix en una forma específica de *oiko*-logia, connotant la domesticació, la captura domèstica de la pràctica artística. I, tercer, hi ha el perill d'un clixé d'art, conseqüència de la genealogia disparell des de Richard Wagner a Joseph Beuys. Inherent a totes aquestes malinterpretacions de l'*eco-art* de Guattari, és la projecció identitària o moral d'una comunitat completa i uniforme.

Per contrast, el concepte de Guattari d'ecologia apunta a una obertura cap a un plànol ètic-polític d'immanència molt ampli. Segons el metamodel de *les Tres Ecologies*, Guattari indica tres camps (ecològics) que condueixen cap a una definició dilatada de subjectivitat: l'aparició de factors subjectius en el cor de les principals transformacions polítiques i socials dels anys 1980, el desenvolupament creixent de formes de subjectivació (*machinic forms*), i finalment l'amplificació creixent de rellevants perspectives ètic-estètiques al llarg dels anys 1980. Guattari dirigeix aquestes tres tendències com mental ("subjectivitat naixent"), social ("un *socius* que es transforma constantment") i l'ecologia ambiental ("un entorn en el procés de ser inventat de nou")⁴³. L'aparició de publicacions ecològiques va de la mà del desenvolupament dels mecanismes de descentralització, de-multiplicació de les formes d'antagonismes, i els processos de singularització. *Ecosofia* és el nom que indica les noves maneres d'imaginació i anàlisi de la producció; la manera de pensament, vida, experimentació i lluita d'una altra manera. En altres paraules, concerneix no la temptativa d'unificar les formes dispersades d'antagonismes, sinó la invenció de noves maneres de ser, noves maneres de vida en l'espai molecular d'existència, dins d'espais urbans, família, relacions, treball, etc. Allò que està en joc aquí és un multicentrisme funcional que va en contra dels projectes universals de societat i síntesis abstractes. Des d'un punt de vista molecular, cada temptativa en la unificació ideològica és una operació reaccionària.

L'Eco-art evita unificar les tres perspectives ecològiques. Això més aviat implica la possibilitat d'obrir-se procesualment des d'una pràctica que permet ser feta "habitable" per a un projecte humà. Aquesta obertura constitueix l'essència del "*eco-art*"⁴⁴. Guattari intenta exposar antagonismes intrínsecs entre les tres perspectives ecològiques. Això condueix a una manera *chaosmòtica* de nova composició, com Guattari afirma en la seva última col·laboració amb Gilles Deleuze: "*L'art no és el caos, però és una composició de caos que cedeix la visió o la sensació, de manera que això constitueix, com Joyce diu, un 'chaosmos', un caos tranquil (ni previst ni preconcebut)*"⁴⁵.

41 Brunner, Christoph/ Nigro, Roberto & Raunig, Gerald. *Post-Media Activism, Social Ecology and Eco-Art*. Third Text n° 27. 2013.

42 Guattari, Félix. *The Three Ecologies*. Ian Pinder & Paul Sutton (trad.), Londres, 2008, p. 35-36,

43 *Ibid*, p. 19, 20, 38, 45.

44 *Ibid*, p. 35

45 Deleuze, Gilles & Guattari, Félix. *What is Philosophy?* Hugh Tomlinson & Graham Burchell (trad.) Columbia University. New York. 1994. p. 204.

L'art que constitueix un *chaosmos* es fa una pràctica ecològica, no en la manera simple d'unir moltes coses, sinó ser per si mateix d'una qualitat intrínseca ecològica i cosmològica. Com a procés ecològic ressona amb un entorn o hàbitat (*oikos*)⁴⁶. Com a esdeveniment cosmològic, relaciona 'universos incorporis de valor' i revela accions potencials en el seu propi procés desvelador ⁴⁷. En aquest sentit l'eco-aspecte no defineix la domesticació, però permet “*donar la consistència existencial a nous àmbits pragmàtics*” ⁴⁸. Guattari també usa el terme *territori existencial*, assenyalant el complex procés (si no *chaosmic*) d'una producció de subjectivitat que entrellaça dimensions de *milieu* (entorn social), *socius* (formació social) i dimensions ecològiques incorpories ⁴⁹.

Subratlla (a tot arreu de les seves escriptures) que una pragmàtica d'existència menteix en el cor de la seva política, on pragmàtic significa no un mètode utilitarista generalitzat sinó una operació interna “i local” segons el que passa. Per tant, en conseqüència, la preocupació principal resideix menys en el tancament hermenèutic (la domesticació) per l'ocupació determinista de conceptes, que en prioritzar la potencial “mutació d'entorn per a praxi” ⁵⁰. Cada pràctica es mou en ressonàncies amb el seu entorn, pragmàticament entenent què passa i què pertany al procés.

Cóm es desenvolupen tals ecologies, transformen i activen el seu potencial per a la relació? Per a Guattari, aquests processos han de moure's pels registres ecològics d'existència, sempre investigant la producció de subjectivitat com el territori principal per a les constitucions de relacions de poder i resistència. Un aspecte crucial en aquest contorn de subjectivitat processual és la necessitat de les operacions de co-composició i l'expressió concreta (l'enunciació). Com a conseqüència, conceptes emparentats com la transversalitat prenen un paper central. Cada singularitat ve donada per objectius (no només locals), que s'amplien regularment fins que defineixen els punts de contacte sectorial de transacció en nivells transnacionals. La naturalesa processual de la producció de subjectivitat problematitza cómo les coses podrien fer-se (com no sabem encara que poden fer) en comptes de definir solament la seva forma de ser.

Considerant l'ecologia social, junt a l'ecologia mental i ambiental, Guattari accentua la importància d'una nova apropiació de la comunicació infosa dels mitjans de comunicació (*mass-media-infused communication*):

“Un punt de ‘programmática’ essencial per a l'ecologia social haurà d'animar a les societats capitalistes a fer la transició a partir de l'era mass-mèdia a una era post-mèdia, en la qual els mitjans de comunicació seran assignats de nou per una multitud de grups substancials capaços de dirigir la seua resingularització. Malgrat l'aparent impossibilitat de tal eventualitat, l'actual nivell (sense igual) d'alienació, relacionada amb els mitjans de comunicació, és de cap manera una necessitat inherent” ⁵¹.

46 *Op. cit.* Guattari, Félix. (2008) p. 95 nota 52.

47 Guattari, Félix. *Chaosmosis: An Ethico-aesthetic Paradigm*. Paul Bains & Julian Pefanis (trad.) Indiana University, Indianapolis, 1995, p. 9.

48 Guattari, Félix. *Soft Subversions: Texts and Interviews 1977–1985*. Sylvère Lotringer (ed.) Semiotext(e), Los Angeles, 2009, p. 304.

49 Guattari. *Chaosmosis. Op. cit.* p. 6.

50 Guattari, Félix. “On Contemporary Art”. Entrevista amb Olivier Zahm, en *The Guattari Effect*. Eric Alliez & Andrew Goffey (eds.). Londres i NYC, 2011. p. 47.

51 Guattari. *The Three Ecologies. Op. cit.* p. 40.

Dins d'aquest context, i també en relació amb el seu concepte de la màquina, Guattari desenvolupa una comprensió de la relació entre l'ecologia social i els mitjans de comunicació que frustren la dicotomia entre la tecno-eufòria i demonització culturalment pessimista de nous mitjans de comunicació. L'interès es basa, més aviat, en la superposició de desenvolupament social i dels mitjans de comunicació, allunyant-se de la captura de mitjans de comunicació, cap a les ecologies *machiniques* de relació completament diferents. Què significa parlar d'una *era post-media*? En primer lloc, es dirigeix a l'efecte anestèsic dels mitjans de comunicació en contrast amb una democratització renovada de les tecnologies (dels mitjans de comunicació) per a objectius creatius. Ja a la fi dels anys 1980 Guattari perfila quatre punts crítics contra l'omnipresent fatalisme dels *mass-media*:

- (1) sobtat increment de la consciència de masses, que sempre roman possible;
- (2) ...espai per a [nous] assemblatges transformables de lluita social;
- (3) l'evolució tecnològica dels mitjans de comunicació i la seva possible utilització per a objectius no-capitalistes, en particular a través d'una reducció de despeses i d'una miniaturització;
- (4) la reconstitució de processos de treball sobre els enderroc dels sistemes de producció industrial (primeries del s. XXI), basada sobre l'incrementada producció (tant de base individual com col·lectiva) d'una subjectivitat "creacionista" (aconseguida per l'educació contínua, la transferència d'habilitat i la re-instrumentalització de la mà d'obra, etc.)⁵².

Proposem investigar aquests quatre punts, encara contemporanis, des del *Occupy Movement*, seguint dues línies principals d'activisme de "post-medias": la "medialitat" d'organització social i l'ecologia social de nous mitjans de comunicació. "Post-media" descriu una transformació general lluny dels mitjans de comunicació com a meres entitats tecnològiques. Oposat a les tecnologies de mitjans de comunicació del vintè segle, els postmedias obren el procés de la producció de subjectivitat en el cor de cada procés *media*.

El *human microphone* és una de les praxis més discutides del moviment *Occupy*. Va ser desplegat com una tècnica en una situació específica, la situació jurídica del Zuccotti Park al setembre de 2011. Els inquilins van haver de tractar amb les enterbolides fronteres entre privat i públic: Zuccotti Park és un lloc públic en propietat privada; no estaven permesos micròfons, megàfons o cap tecnologia per a l'amplificació. Com a conseqüència, els/les inquilins van començar a repetir les paraules de cada altaveu durant les Assemblees Generals, cantant cada sentència en conjunt. La funció d'aquestes repeticions havia de fer audible la veu de l'altaveu a centenars de persones, en un gran ajust a l'aire lliure.

52 Lluny del discurs cristià d'evolució, Guattari utilitza el terme referint la producció de subjectivitat com a mode d'existència processual i obert.

Percebut per vídeos *YouTube* i altres representacions *media*, aquesta pràctica sembla una estratègia sacerdotal. A una banda, la veu del predicador, de l'altra l'afirmació entusiasta de les masses. Entre el pastor i la multitud hi ha relació pastoral de governar el tot i els individus (*omnes et singulatim*). Les singularitats desapareixen en un procés simultani d'individualització i l'homogeneïtzació. Després de diverses sentències repetides es pot observar un cert automatisme. En conseqüència, la reproducció mecànica de blocs separats de contingut lingüístic també podria ser considerada com la pràctica d'una forma governamental de (auto-) submissió.

El *human microphone* apareix com una tècnica que homogeneïtza la multiplicitat, com una forma potencial per a la multiplicitat i polivocalitat. El cant multitudinari no és reduïble a una afirmació eufòrica o automàtica de l'altaveu principal. El *human microphone* és, ni "humà", ni "micròfon". No és un micròfon, ja que la seva operació ni té regulació elèctrica, ni transmissió exacta d'un senyal amb un mínim de soroll. Al contrari, produeix nou soroll, apunta a la multiplicació de veus. No és una mera reproducció de contingut lingüístic, sinó una bifurcació continuada d'enunciacions.

No és humà, perquè reduir la seva pràctica a la humanitat passaria per alt les relacions socials-maquíniques de les quals sorgeixen aquestes enunciacions col·lectives. La multiplicació de veus també modula el contingut parlat en un murmur polivocal; no és un contingut homogeni, sinó un eixam de línies expressives al mateix temps singulars i transversals. El desplaçament de contingut i la seva transmissió "ideal" també amplifica el potencial d'assemblatges col·lectius d'enunciació com a composició ecològica. Al principi sembla que moltes veus tracten d'amplificar una. Però el procediment no concerneix la combinació de veus individuals per fer un cor. Entrebarreja autor i audiència en relació amb una *esquizo-competència*, una subjectivitat inventiva "creacionista" que engendra multi-tasques entre la recepció, la repetició i el desenvolupament/enunciació de la pròpia posició d'algú. Aquesta assemblatge d'enunciació permet escoltar, repetir i col·locar un/a mateix al mateix temps.

Hi ha potencial per al cor en repetir el mateix contingut, però en realitat esdevé radicalment polivocal i diferenciat. Una veu recolza a l'altaveu amb gestos de la mà; altra repeteix l'última sentència de l'altaveu; una tercera, d'esquena a l'altaveu, amplifica la seva veu als altres. Des d'aquesta perspectiva, la pràctica del *human microphone* no unifica en absolut i no condueix cap a una uniformitat de multiplicitat. La microamplificació recolza singularitats i les seves formes diferents d'organització, reunió i re-territorialització.

Guattari (1986) va percebre una esquadra general entre "*desterritorialitzar revolucions vinculades al desenvolupament científic, tècnic, i artístic*", i "*una obligació cap a la re-territorialització subjectiva*"⁵³. El que ell atribueix a un passeig capitalista podria, baix el seu punt de vista, adaptar-se amb finals ecològics pel canvi d'una era postmedia. A través de nous avanços tecnològics, preveu "*noves pràctiques emancipatòries socials i, sobretot, l'alternativa d'assemblatges de producció subjectiva capaç d'unir (de manera diferent a la reterritorialització conservadora) a les revolucions moleculars de la nostra era*"⁵⁴.

53 *Op. cit.* Guattari. (2009). ps. 292-293.

54 *Ibid.* p. 293.

L'ecologia social del *human microphone* actualitza els *medis* no com a “re-territorialització conservadora”, sinó com a contenidor o entitat gestural. D'una manera similar, treballs *media* recents al voltant del moviment *Occupy* han adoptat “un estil” gestural de fer l'expressió sentida no per signes, indicadors i llengües, sinó per angles de càmera variables i projeccions gegantesques sobre edificis públics. Frases com “som el noranta-nou per cent” o “som imparables, un altre món és possible” no són una unificació d'opinions o l'etiqueta general d'un nou moviment social; funcionen com l'expressió d'assembleatges col·lectius d'enunciació. La pregunta de Guattari sobre l'eco-art com assumpte ecològic rep una extensió potencial o modulada per noves tecnologies *media*. D'aquí, els termes *social-media* o *socialitat-media* requereixen una reconsideració acurada. Tampoc els *social-media* són, ni socials, ni mitjans de comunicació en el sentit convencional dels termes. El concepte de Guattari de la màquina s'aproxima a l'oberta transmissió de relacions socials, tècniques, materials i abstractes ⁵⁵. Com a tècnica, les pràctiques postmedia participen del potencial d'avanç tecnològic sense desatendre la pròpia existència de la tecnologia. El medi és una plataforma entrelaçada en els processos transversals de creació. L'ús de càmeres manuals, capturant accions retransmeses amb vídeo en viu arreu del globus, és una manera d'entrelaçar lluites al mateix temps singulars i col·lectives. Allò compartible no és només informació vàlida per a una altra política de representació, sinó també una multiplicitat de sensacions, per veus, so i moviment ⁵⁶.

Els mini-documentals de Iva Radivojevic i Martyna Starosta, dels primers dies d'Ocupació en Wall Street accentuen (menys el model de periodisme investigador que) la captura d'atmosferes i el seu assembleatge subjacent ⁵⁷. Les expressions de les persones es barregen amb l'expressió visual i acústica de les pel·lícules. Els cartells, utensilis de cuina, sacs de dormir, ordinadors portàtils i altres càmeres reben tanta atenció com la gent que fa declaracions sobre el moviment. L'ús de la càmera reflecteix la franquesa dels primers dies del moviment, l'ambivalència de quelcom que ocorre sense saber en què es convertirà, una gamma de potencial obert. Els mitjans de comunicació estan allí per a la mediació i l'immediatesa, com a plataformes ecològiques o “operadors existencials” dels assembleatges d'enunciació col·lectiva ⁵⁸. Com a plataformes, aquestes tecnologies no són definides per les seves fronteres com a entitats tancades (interfícies), sinó més aviat actualitzen els seus potencials depenent de la situació subjacent. El caràcter immediat subratlla l'autèntica “situació” sota la qual tals actes es fan sensibles a través de diferents cossos tecno-socials. Les plataformes d'immediació, per tant, com més connectades estan a una situació, més cedeixen la immanència de futurs potencials en aquesta experiència immediata (de la situació). El paper de noves tecnologies *media*, en el cas del moviment *Occupy*, es mou més enllà de la seua representació. Esdevenen part dels assembleatges tecno-socials. Entreteixen webs sense precedents de producció horitzontal. Projeccions, dispositius d'enregistrament, càmeres en viu, no només tenen un impacte en termes del que poden fer, sinó que són els components vitals d'ecologies socials. En comptes de descriure o representar fets, produeixen veritables fets. Això és l'aspecte gestural que permet aquestes enunciacions col·lectives. Els gestos de gent, materials i tecnologies prenen el seu paper immediat en l'assembleatge del moviment *Occupy*.

55 *Op cit.* Guattari (1995). p. 34.

56 *Op cit.* Guattari (2011). p. 40.

57 Vore: “Occupy Wall Street”. *EIPCP*. <http://eipcp.net/n/1318231860>

58 *Op cit.* Guattari (2009). p. 30.

Accentuant la importància d'assemblatges col·lectius d'enunciació per a la producció de subjectivitat i la seva resingularització, Guattari amplia la triple ecologia afegint el que ell anomena *ecologia virtual*:

*“Més enllà de les relacions de forces actualitzades, l'ecologia virtual no intenta conservar les espècies engendrades de vida cultural, sinó engendrar condicions per a la creació i el desenvolupament de les formacions (sense precedents) de subjectivitat que mai han estat vistes ni sentides. L'ecosofia treballarà com una ciència d'ecosistemes, com una oferta per la regeneració política i com un contracte ètic, estètic i analític”*⁵⁹.

La conceptualització de Guattari d'una era *post-mèdia* dirigeix les capacitats tecnològiques de fer noves connexions sentides, però en realitat apunta a l'engendrament de noves pràctiques de sensació. La interpretació de sensacions compartibles ocorre a nivell d'ecologia virtual; no necessàriament una prefiguració de perspectives possibles o experiències per ser actualitzades, sinó una atracció de sensació sentida com a intensitat a través de l'experiència. Sota aquest punt de vista, “social” refereix a les relacions inter-humanes i a un desdoblament de les múltiples capes ecològiques i la seva mútua implicació. La *medialitat* de les pràctiques socials i la *socialitat-mèdia* són els efectes secundaris d'una ecologia virtual més diversa i diferencial on els assemblatges d'enunciació donen forma a les produccions singulars de subjectivitat. El metratge de vídeo (*video footage*), la difusió *U-Stream*⁶⁰, les projeccions, cartells i les veus contribueixen igualment pel seu potencial gestural, proposant noves formes transversals d'organització, expressió estètica i micro-política. Són components de subjectivació, múltiples components semiòtics formant assemblatges que constitueixen el món. No es pot reduir la web d'enunciacions transversals a una teoria general de comunicació, ni a una pregunta simple sobre la quantitat d'informació transmesa. Implica la qüestió de nous espais de llibertat, de noves aliances entre moviments que transformen el context polític i social en el qual vivim, i la transacció d'accions minoritàries que lluiten contra el convencionalisme dominant. És la raó per què l'ecologia és mental i social, doncs implica la nova invenció de les noves maneres de ser amb el món i les noves formes de sociabilitat. Aliances, assemblatges contra els enemics comuns que entristeixen la nostra vida i disminueixen el nostre poder, però també estratègies, aliances contra els enemics interns que sorgeixen en la nostra família, en les nostres relacions, en els nostres grups, en nosaltres, en cada joc de poder. La crisi ecològica és política, cultural i social; demana una ecosofia així com un eco-art, com a revolució política, social i cultural capaç de reorientar els objectius de producció, les formes d'organització, les maneres d'estar junts.

59 *Op. cit.* Guattari (1995). p. 92.

60 Plataforma *online* que conta amb diversos canals que permeten la transmissió d'esdeveniments en viu sense cap instal·lació de software. Esta transmissió es realitza pels usuaris o per un/a mateix/a si està enregistrat/da, i és possible fer-ho des d'un dispositiu mòbil.

6.4.1 Reciclatge crític-constructiu: “supra-reciclatge”. Drap-Art

De les performances als tallers oberts, el component crític i de reflexió del reciclatge creatiu ha esperonat encara més els/les artistes a eixir dels seus estudis i interactuar directament amb el públic. A Barcelona, per exemple, s’han vist intervencions com la del col·lectiu Makea, que proposa una paròdica Casa Intercanvi, on transformar les deixalles en noves solucions de mobiliari, útils i gratuïtes; La Cònica Lacònica, amb un teatre d’ombres d’objectes abandonats; o la de Roger Aixut i el valencià Truna, en un duel inversemblant de màquines musicals fabricades amb materials reciclats d’allò més variat. Amb intenció didàctica s’han organitzat tallers de joguines i jocs d’habilitat (Creart i Acció Catacrac), customització de roba (Mi-Nou / Isabel Marfany), plasticoflèxia (Equip Vortex), instruments de percussió (Diego Ain), elaboració de peluixos i marionetes (Mutation Sensation) o moneders de tetrabric (TintimXtintim). Aquests i altres tallers han participat en les dues últimes edicions del Festival Internacional de Reciclatge Artístic.

Llums amb tubs de ventilació, joies amb fragments de CD, vestits de xapes, escultures amb llaunes de conserva, flors de ferralla vella, banyeres reconvertides en butaques, taules fetes amb senyals de trànsit, anells amb tecles d’ordinador...Tot allò que llencem al contenidor ha servit a molts artistes per crear objectes únics, originals i amb missatge. Avui, després d’uns anys d’experimentació, el reciclatge creatiu s’ha especialitzat i està plenament consolidat. No només ha salvat antigues incomprendiments, sinó que no para de guanyar adeptes, més enllà del món de l’art, també en el disseny i la moda.

Segons l’associació Drap-Art, organitzadora del Festival Internacional de Reciclatge Artístic, el col·lectiu d’artistes que treballen a Barcelona amb materials de rebuig supera el centenar. Molts més, doncs, que la vintena d’entusiastes que el 1995 van crear l’entitat, per impulsar el reciclatge creatiu com a eina de crítica social i sensibilització ecològica. L’any següent van organitzar la primera Marató de Creació i Reciclatge, precedent de l’actual festival anual, que des del 2004 no ha fet més que créixer en participants i assistència de públic.

Tanja Grass, directora de Drap-Art, recorda amb humor els inicis: “Quan vam començar –confessa– ens miraven com si forem bojos, no ens entenien gaire... I tampoc teníem accés fàcil als materials, ja que no hi havia deixalleries; havies d’anar a l’abocador”. Amb els anys, la consciència mediambiental i la recollida selectiva han ajudat a millorar la situació i, en conseqüència, han afavorit l’activitat creativa, que ha deixat de ser únicament una expressió artística per endinsar-se en altres àmbits, sobretot en el camp del disseny.

En ple Casc Antic, en una antiga carboneria incrustada en un edifici del segle XV, el local de Drap-Art segueix sent un punt de trobada clau entre els artistes i el públic. L’espai, que van obrir després de dos anys de reformes, acull una sala d’exposicions, la Drap-Boutique, amb una mostra permanent d’objectes de disseny d’arreu del món, i un centre de documentació sobre història social de la brossa i altres temes afins. “Mantenim els objectius que ens vam plantejar el 1995, organitzant festivals, exposicions i tallers –explica Grass–, però també ens estem decantant per afavorir una plataforma comercial per als dissenyadors i artesans, per donar-los a conèixer al mercat”.

Malgrat la professionalització, les propostes artístiques esdevenen molt personals, sovint inclassificables. De tendències, tantes com materials i maneres d'usar-los. “*És més aviat l'objecte trobat el que et diu què n'has de fer, i també el lloc on es troba, el joc amb la casualitat*”, apunta la directora de Drap- Art. El denominador comú, això sí, són els materials, sempre deixalles urbanes trobades al carrer, sobretot cadires, plàstics, metalls, llaunes o cartrons. Amb ells, insisteix Grass, “hi ha mil maneres de fer i de conceptualitzar”, des de propostes més reivindicatives fins a les més estètiques o pràctiques, poètiques, iròniques...

En teoria, l'auge del reciclatge artístic, a més d'induir a un consum més reflexiu, ha contribuït a augmentar el respecte per l'entorn, si bé els artistes encara clamen per una pràctica més estesa i una millor canalització dels materials. I és que en el fons, realment, tots seguim sent molt consumistes. Mentre campen les deixalles, però, més artistes s'hi rebel·laran. Així doncs, mentrestant... llarga vida als residus!

Els urbanistes dels anys 50 comencen a utilitzar el terme *blight* per a designar el deteriorament urbà. A mesura que s'extén el seu ús, entenen el naixement, la decadència i la recuperació d'àrees urbanes com a part d'un cicle vital. El craftivisme, amb la seua tendència a embellir les zones urbanes, es posiciona en estreta relació amb aquest terme, context on emmarcar l'art del rebuig.

Tot i que el rebuig té connotacions desagradables, i que la nostra definició de *rebuig és cultural i classista, considerar l'art en el rebuig significa prendre en consideració característiques humanes bàsiques i assumir-les a través de l'educació.

L'art supra-reciclat (*upcycling/upcycled art*) utilitza materials que ja han donat ús en anteriors formes i conceptes, i presta novament un servei a favor de les nostres idees que es plasmen artísticament en creacions de tot tipus, ja siguin funcionals, estètiques, o ambdues. Fa referència als materials, sense prioritzar el tipus de composició final. És un art triplement positiu: estimula als/les creador/es per a buscar solucions atractives, que al mateix temps ho són per estar elaborades amb material reutilitzat, fet que repercuteix en favor de la natura i del medi ambient. Pot concebre's, per tant, com l'expressió artística d'una evolució dels materials, com una manifestació del potencial que s'amaga sota l'apariència d'un material que a primera vista podria semblar rebutjable. És concebre que els materials mai moren, que és un art donar-li vides més belles, que la *funció* d'un material no té perquè ser a aquella que estava destinada inicialment. Sobrepassar l'apariència implica considerar al material com a nou encara sent vell ⁶¹.

Aquest sistema combina dos de les tres primeres “erres de l'ecologisme”: redueix el consum/despesa de nous productes i matèries primes-verges i les reutilitza: dóna noves vides als objectes, diferents o fins i tot millors a les originals.

61 Viquipèdia: “Arte reciclado”. http://es.wikipedia.org/wiki/Arte_reciclado (consulta: 18.6.2014).

Nombroses pàgines web ja proposen suprareciclatges⁶², i la dissenyadora Tsia Carson planteja projectes per a convertir les deixalles en béns (tresors). Cada cop més artistes i empreses incrementen l'ús de l'upcycling, en alguns casos amb cridaners i cotitzats productes.

La primera companyia que ha apostat per portar a gran escala aquesta idea és l'americana "TerraCycle". Creada en 2001 als EUA, els seus productes cada cop estan més sol·licitats: originals dissenys com motxiles a partir de bosses de beguda o estoigs i milotxes amb envoltoris de galetes. Els venen en grans supermercats, i en altres països com Brasil, Mèxic i Regne Unit. El seu èxit es deu a un sistema de col·laboradors que beneficia a totes les parts: els/les seu/es usuari/es agrupen les deixalles que seran els vinents productes suprareciclatos, la empresa els paga per elles, i la contaminació es redueix. La companyia britànica "Elvis & Kresse" utilitza deixalles industrials per a fabricar productes de luxe: les mangueres d'incendi són la base de carteres, cinturons i bessons. La tenda de disseny "Garabage", amb seu en Viena, demana als seus clients que porten residus com cobertes de plàstic, xips de computadores o plaques de raigs X, i les escullen per a generar nous dissenys. Sectors tan distingits com el de la joieria o el de la moda tampoc es resisteixen. Algun/es dissenyador/es deixen en evidència el valor de la creativitat i no del material: collars a partir de calces, arracades amb bolígrafs, anelles de llaunes o elements urbans es posen a la venda des d'uns pocs dòlars fins a centenars. Dissenyadores com Tawny Holt (amb l'establiment de la companyia californiana "Armour sans Anguish") o Supayana presenten conjunts i roba de moda amb estils molt diversos. En la vessant del mobiliari es troben: el dissenyador britànic Stuart Haygarth, qui ha ideat un canelobre amb mil parells d'ulleres; l'estudi canadenc Odd Fellows, elaborant llums (*lámparas) a partir de fluorescents i perilles foses/cremades; els dissenyadors Shawn Moore i Julie Nicholson creen bancs per asseure amb caixes de supermercats, ampolles de gasosa o caixes de llet; l'estudi de disseny espanyol Bel & Bel ha creat una cadira d'oficina a partir de les peces d'una moto Vespa; etc. A banda de dissenyador/es i artistes, en Internet es poden trobar els treballs de col·lectius com "Upcycle Art", "Future Craft Collective", o "UpCycleit".⁶³

62 Entre les pàgines web que proposen suprareciclatges:
Ready Made: <http://www.bhg.com/decorating/do-it-yourself/>
Green Upgrader: <http://greenupgrader.com/>
CraftStylish: <http://www.craftstylish.com/>
Crafting a Green World: <http://craftingagreenworld.com/>

63 Fernández Muerza, Alex. "Upcycling: transformar residuos en objetos de valor". *Consumer. Medio Ambiente*. Post: 17.12.2009.
http://www.consumer.es/web/es/medio_ambiente/urbano/2009/12/17/189900.php;
vegéu: "Economia circular: aprofitar i no llençar". *Eroski Consumer*. Post: 1.10.2014.
<http://revista.consumer.es/web/ca/20141001/medioambiente/77967.php>

6.5 Breus puntades sobre *Fiber Art*

“Cada element té un moviment i un temps”

Richard Long

D'entre els records d'infància, recupere la visió de mans agitades d'entre les quals penjaven línies de colors. M'hipnotitzava el moviment rítmic d'un parell d'agulles llargues que dansaven l'una sobre l'altra, sense descans. Punt a punt neixerien, més tard, tot tipus de peces que, un cop unides, resultaven ser confeccions de roba o accessoris. I les seves autores semblaven alienes a tot aquell procés, capaces de conversar, mentre les seves mans teixien, autònomes.

Sembla la metàfora de la vida, petits instants que l'entreteixen, sense pressa però sense pausa.

En aquest apartat, analitzem les interseccions del “fiber art” i del “craftivisme”, en relació amb l'entorn.

En els últims anys, el *fiber art*, o art de la fibra, ha anat més enllà de les fronteres tradicionals i convencionals.

Per a **Sue Gilgen**:

“La fibra és un element fonamental per a la dona. Netegem la nostra casa amb ella, al bebés, elaborem roba per a la família,...és una part integral de les nostres vides. Utilitzar-la de manera artística és quelcom ímplicit, resulta natural i obvi. Més enllà del paper i la pintura, és tàctil: Vols alçar-te i tocar-ho, observar-ho de prop; hi ha una molt interessant activitat tridimensional”.

“L'inici d'un projecte és la part més divertida, doncs conceptualitze allò que vull. Bé pot vindre d'alguna cosa que he vist fora; o provindre d'una col·lecció de fotografies; el pas següent és trobar teles apropiades per al subjecte”.

“Estic convençuda que la gent que estima l'art, estima la natura. Per això és tan important per a mi, com a artista, generar quelcom relacionat amb les quatre estacions. Patchwork. De vegades mires a una peça de puzzle i no encertes a dir que és fins que ho prens i ho col·loques en el punt exacte”.

“Quan de temps em porta fer una peça? Tota la meua vida. Perquè a certa edat vaig aprendre una tècnica, temps més tard combine coneixement, fa només un mes aprenc quelcom nou; així que no podria dir quan de temps tardes en crear alguna cosa; te suposa molt de temps”.

6.5.1 Judith Scott, poesia amb les mans

país: **EUA**

artista: Judith Scott
(1943-2005)

obra:

imatge: TextileArtist.org

dates: des de 1987 fins 2005

materials/tècniques: objectes diversos; teles i fils/llanes; tècnica mixta pròpia

ubicació: Oakland, Califòrnia (EUA)

enfocament (*focus): *'Knifiti'; Fiber Art*; l'escultura com a medi d'expressió

objectiu (*target): embolicar objectes amb teles nugades i/o fils teixits

finància: *Creative Growth Art Centre*

dedicació-execució: constant: cinc dies a la setmana durant divuit anys

descripció: **Judith Scott** realitzava poesia amb les seues mans.

Era un artista visual aïllada de les influències externes, com a resultat de l'impacte de la sordera i la Síndrome de Down. Ella era independent i auto-dirigida. En els divuit anys que Judith va fer el seu treball, mai repeteix una forma o combinació de colors. Elaborant armadures de tablilles de bambú i materials de deixalla, Judith embolicava amb diligència cada obra amb peces de tela nugades o fils teixits. L'artista es va introduir en l'art de la fibra en 1987, gràcies a l'artista Sylvia Seventy, al *Creative Growth*; va produir un cos notable i impressionant d'escultures amb tècniques mixtes. Roger Cardinal i John MacGregor, internacionalment reconeguts estudiosos i experts en el camp, han designat Judith "artista *Outsider*", ja que les seues escultures reflecteixen poca aportació cultural i són molt individualistes, reflectint la pròpia visió única i personal de Judith. El treball de Judith està en les col·leccions del *San Francisco Museum of Modern Art*, *Collection de l'Art Brut*, Suècia, *The American Folk Art Museum*, en New York, el *Museum of Everything*, de Londres, i més recentment (2006) va ser part d'una exposició col·lectiva en *Gladstone Gallery*, Nova York.

Les escultures constitueixen el seu únic medi d'expressió: amaga tot tipus d'objectes dispers (ventalls, paraigües, revistes), que conformen el cor de cada creació. Fils i cordes els emboliquen, protegeixen i oculten quasi per complet. Els fils de les complexes rets resultants es superposen entre sí o es combinen d'una manera altament sofisticada. Lliure dels principis en què es basen les tècniques tradicionals de teixir, brodar i cosir, Judith va inventar la seva pròpia tècnica.

Joyce, la bessona de Judith, la va inscriure en el *Creative Growth Art Centre* d'Oakland, per tal d'ocupar el seu temps; Joyce treballava com a infermera pediàtrica, així que gairebé li era impossible cuidar de la seva germana.

Creative Growth és un centre d'arts visuals, on les persones amb dificultats mentals o psicològiques tenen llibertat artística total. Durant quasi dos anys, Judith fou indiferent; no gaudia pintant, esculpint o cosint. Tot canvià amb un taller d'arts de la fibra, amb l'artista tèxtil Sylvia Seventy. Judith descobrí allò que estimava, i encara més, allò per a què tenia un talent innat.

Esponàniament començà a embolicar peces de fusta entre fibres, teles i fils, i creà les seves primeres peces, conegudes com "tòtems". Des d'aleshores, mai es detingué; constantment creava. El seu procés fou erràtic i instintiu. Folrava amb fil i llana qualsevol objecte que tinguera en les seves mans; s'apropià de revistes, cadires, i fins i tot la roda d'una bicicleta. Per a Judith, es convertí ràpidament en una font de comunicació, tot i haver estat "bloquejada" verbalment i social la major part de la seva vida. Tom di Maria, director del *Creative Growth*, creu que finalment "aprené a parlar". Les seves primeres peces foren les seves primeres paraules. La seva aptitud fou reconeguda i encoratjada pel personal de CGAC, i aconseguí total llibertat en l'estudi. Cap objecte estava fora dels límits; treballava en una peça durant dies, setmanes i, fins i tot, mesos. Cada cop estava més i més centrada, sense permetre interrupcions o distraccions. Es tornà més exigent en la selecció de draps i fils, considerant diversos matisos i tonalitats, embolicant el tresor que havia reunit fins que decidia, sola, si la peça estava completa.

Descobrí un enorme talent ocult i es descobrí a sí mateixa. Després d'haver trobat una veu, es tornà més confiada. Començà a experimentar amb roba extravagant i accessoris.

El seu cicle de treball era constant; cinc dies a la setmana durant divuit anys. Va produir més de 200 escultures de capoll en aquell moment, moltes dels quals es poden trobar en museus internacionals i col·leccions privades. Algunes són xicotetes i íntimes, uns altres quasi inamovibles per la grandària.

La seua obra és una reflexió abstracta de la seua vida. El colorit, la infància idíl·lica, la solitud i l'aïllament de l'atenció institucional i, sobretot, la relació amb la seua germana Joyce; hi ha una peça extensament considerada com la representació de les bessones contactant d'una a l'altra.

En 1999, la primera exposició del seu treball va coincidir amb el llançament del llibre de John MacGregor *Metamorfosis: The Fiber Art of Judith Scott*. Açò va ser decisiu en la introducció del seu treball a un públic molt més ampli i la va espentar al reconeixement internacional com a artista 'outsider'. Eventualment, encara que la seua discapacitat es va convertir en secundària per al seu art i el seu treball, fou celebrada en el seu propi mèrit.

Judith es va convertir en la primera artista amb síndrome de Down presentada en el *San Francisco Museum of Modern Art*. El seu treball es pot encara veure en les col·leccions permanents a Nova York, París i Londres.

Judith Scott va morir en 2005, vivint 49 anys més enllà de les previsions de la seua vida útil. Va morir en els braços de la seua germana Joyce.

url/publicació: Joe. *Textile artist Judith Scott: Uncovering innate talent*. TextileArtist.org ; post: 18.10.2013. <http://www.textileartist.org/textile-artist-judith-scott-uncovering-innate-talent/> (consulta: 9.11.2013)

vore també: <http://judithandjoycescott.com/index.shtml>

6.5.2 El “*Gas Station Project*”: crítica al consum a través del *craft*

Black i Burish examinen el *craft* dins de la teoria feminista i les cultures DIY, argumentant que “l’accessibilitat a les rets de comunicació global (...) incrementen el fet de compartir els coneixements i habilitats *craft*, creant una total democratització de les pràctiques artesanals”.

L’investigador *craft* Bruce Metcalf (2007) anota que “el *craft* conserva una postura d’oposició crucial (perquè) l’objecte fet a mà àmpliament s’entén com antítesis a l’anonimat de la producció en sèrie” (p.21)

La *International Fiber Collaborative* (IFC)

Les creacions del IFC tenen afinitat *craft* amb els productes dels cercles *knitting*. Per una banda, comparteixen similars formes de difusió i contacte: utilitza blogging, correu electrònic, i altres interconnexions digitals per unir les seves comunitats globals. Diàlegs en línia, intercanvis, i col·laboracions permeten la superposició de veus divergents que, unides, superen el discurs tradicional, crític i individual; i ofereixen els espais alternatius d’educació i de producció cultural, proveïnt participants amb oportunitats per (re)definir identitats artístiques i conceptes de comunitats d’art, passades i presents. Paral·lelament a aquest procés de (re)propòsit és la utilització d’una gamma de materials reciclats, dins del treball de fibra del IFC. Per altra banda, generalment, tots els projectes són col·laboratius, amb el fil comú de la comunitat i l’activisme; a més d’intencionadament ampliables, incloent diverses respostes polítiques i ideològiques. Des de l’expressió personal/política, els projectes *craft* contemporanis, com els del IFC, es comprometen amb el canvi social mentre construeixen els estrats multi-facètics d’espai comunitari i discurs artístic.

D’entre els seus treballs-propostes amb interès en el **canvi social**, s’inclouen el *Gas Station Project*, el *Tree Project*, i el més recent, *Rocket Project*. Es caracteritzen tots tres per ser projectes efímers i atemporals, que paradòxicament serveixen com a constants connectors en els canviants paisatges quotidians. L’IFC es situa com un grup de base comunitària-craftivista, amb presència física efímera i persistència en l’espai digital. Superposant *craft*, cultura i política, demostren el potencial dels projectes d’art-creació per inspirar igualment a comunitats i individus.

En el seu llibre *The Subversive Imagination*, Carol Becker reivindica “qüestions que s’han de preguntar a sí mateix...artistes, escriptors i intel·lectuals, amb un generós esperit d’investigació: Quina és la responsabilitat de l’artista amb la societat (o) de la societat amb l’artista? Com s’hauria d’entendre aquesta relació?” (1994, p.xv). En la mateixa línia, Patricia Leavey (2009) ha observat que “tant la pràctica artística com la investigació qualitativa poden entendre’s com *craft*” (p.10); i Zandra Ahl (2010) que “el procés de qüestionar i reflexionar és una forma de *craft*; es vincula a la pràctica” (p.608).

La fundadora del IFC, Jennifer Marsh, adopta aquestes qüestions directament en el seu treball com a organitzadora. Primer, facilita una armadura per a l'expressió d'aspectes polítics i personals. A més, construeix relacions entre comunitats d'art, ciències i vida corporativa i cívica per generar aquests projectes. Les teòriques Beth Krensky i Seana Lowe Steffen han argumentat que l'organització d'art comunitari *“dirigeix...establint i mantenint relacions amb administradors, fundadors, governs oficials, professionals sense ànim de lucre i propietaris de negocis. Inspiren confiança en el procés comunitari”* ⁶⁴. De manera similar, Marsh actua com a portaveu i enllaç per introduir negocis i figures públiques en el projecte, convidant-los a contribuir en diverses dimensions de construcció, finançament i publicitat. La dimensió del marc físic i monetari existeix junt a (i sosté) la producció artística del contribuïdors comunitaris.

Els treballs del IFC existeixen en un temps físic limitat i persisteixen en la documentació digital del seu procés. Krensky i Steffen afirmen que *“l'art comunitari és tant un procés com un producte”*⁶⁵ Igualment, Davis M. Donahue observa en la seva investigació en arts comunitàries com *“artistes comunitaris creuen que el procés del seu art és tan important com el treball resultant per promoure la justícia social”*⁶⁶. Malcolm Mc Cullough argumenta que *“els treballs en ret fan més transmissibles els artefactes, i proveeixen més marcs per a les discussions i comparacions de les pràctiques”*⁶⁷ Les comunitats craft com l'IFC són, per una banda, grups socials on tenen lloc conversacions tècniques, crítiques i artístiques; encara que les interaccions de la comunitat poden ser asincròniques i els/les internautes poden visitar els *sites* sense necessitat de presència física.

64 Krensky, B. & Steffen, S. *Engaging classroom communities through art: A Guide to designing and implementing community-based art education*. Altamira. New York. 2009. p. 22.

65 *Ibid.* p.19.

66 Donahue, D.; Stuart, J.; Elkin, T.; & Mistry, A. *Artful teaching: Integrating the arts for understanding across the curriculum, K-8*. Teachers College Press. New York. 2010. p. 40.

67 McCullough, M. *Abstracting craft: The Practiced digital hand*. MIT Press. Cambridge, MA. 1998. p. 270.

nom projecte: *The Gas Station Project*; o també
(intervenció) *World Reclamation Art Project (WRAP)*

_creador(e)s: Jennifer Marsh i IFC (*International Fiber Collaborative*)

dates: 15.3.2008

ubicació: Syracuse, New York

enfocament (*focus): ecologia; comunal + “guerrilla” + notificació: preocupació per dependència del petroli

objectiu (*target): cobrir completament la gasolinera abandonada, amb panells de fibra

financia: patrocinadors i donacions

[vore:] <http://internationalfibercollaborative.com/html/sponsors.html>

materials: lliure; panells de 91 x 91 cm cadascun

tècniques: croxé, calça, costura, fotografia, serigrafia, *collage*

obra:

The Gas Station Project

2008

Syracuse. vista frontal de la *Gas Station*, coberta pels panells de fibra de l'IFC

Syracuse. *Gas Station*. Fins i tot, la illeta exenta, amb els dispensadors de combustible, i les faroles, s'ha cobert de teixits

descripció: Jennifer Marsh fundà el WRAP, *World Reclamation Art Project* ('Projecte Mundial de Recuperació d'Art'), com a part de les actuacions de la IFC (*International Fiber Collaborative*). La seua primera instal·lació-intervenció, en abril de 2008, fou la *GasStation*.

Marsh, amb aquest projecte inicial, proporcionà una oportunitat per a persones d'arreu del món, qui van gaudir treballant amb l'art de la fibra. Artistes professionals, aficionats i estudiants, reunits, expressaven la seua preocupació per la dependència extrema del petroli per a produir energia. Milers de participants, representant un total de 15 països i 29 estats, amb 2570 estudiants de 17 escoles, i 450 artistes, crearen més de 3000 fiber-panells, que foren cosits junts per cobrir completament els 5000 peus quadrats d'una gasolinera abandonada [1] en el centre de l'estat de Nova York. Més de 600 iardes de llenç foren donades per al projecte, i s'utilitzaren 65600 iardes de fil. Els/les participants, mitjançant el disseny i la creació dels panells (91 x 91 cm cadascun), i involucrant-se en aquest projecte, expressaven la seua preocupació per aquest tema tan important per a totes les nacions. Marsh aconsegueix als/les participants a través de *websites*, revistes i altres organitzacions (p.e. *Fiber Arts Magazine* o *College Art Association*). La varietat de temàtiques i idees polítiques incloses en el projecte es combinen amb diversitat de tècniques, incloent croché, punt teixit, costura, apedaçat (*'patching'*) i collage. Les peces individuals s'uniren a mà en la mateixa gasolinera, i a més, foren digitalitzades per a la *website* per la mateixa Marsh. D'aquesta manera, l'artista adopta el rol de curadora i custodiant dels treballs dels individus.

"És important que nosaltres donem les passes necessàries per a reduir i invertir el dany fet a l'entorn. A través del WRAP, podem ajudar a embellir la nostra comunitat i artísticament expressar la necessitat del canvi" (2).

Aquest espectacular projecte comunitari, de gran escala, exhibí panells diversos en concepte i aparença (3). Molt/es artistes utilitzaren materials procedents del petroli per teixir, tals com bosses de plàstic, cintes de vídeo i cassette, taps d'ampolles, i/o etiquetes de comestibles cosides (4). Altres *crafters* revisen les tradicions artesanals en la seva pràctica, deconstruint articles artesanals rebutjats. La IFC recollí panells-fibra teixits, croxetats o ja reciclats, procedents de colxes i altres tèxtils vells, per reciclar-los en nous treballs. Altres peces referenciaven material i símbol. Cada peça es pot veure com a composició singular i interpretació particular de temes relacionats. El marc per a l'espectador/a és doble: el lloc real de la instal·lació mostra l'estructura de la gasolinera folrada durant el breu període d'exposició; en la *website*, contínuament es poden veure fotografies i vídeos del projecte en sí mateix, apreciament el procés d'instal·lació que comporten els treballs a gran escala.

La documentació del Projecte fou molt extensa, de principi a fi. Hi ha centenars de col·laborador(e)s, els comentaris de la comunitat, moltes fotos dels panells presentats, així com dels diversos tallers que es realitzaren, i del procés d'instal·lació; també enllaços a les notícies publicades en premsa, i vídeos [5].

Molts artistes escrigueren a Marsh sobre el procés dels seus treballs, descripcions que estan incloses *online* junt a les imatges de cada peça individual. Per exemple:

Brooke E. Demos (NYC) escrigué:

"Em motiva teixir amb bosses de plàstic rebutjades donada la transformació que ocorre en processar aquest residu modern, produït en quantitats enormes i a escala global, en una tela sensual o construcció tèxtil. El material em parla d'on ve i de què està fet, dirigint-me a temes de la cultura universal de les compres, sostenint l'entorn, i revertint en bellesa. Treballo amb els colors inherents de les bosses, dissenyant els models i textures apropiats a les meves preocupacions formals".

Shirley Carlson (Virginia) agraeix l'oportunitat de participar en el projecte:

“M'encanta formar part d'aquesta demostració pública que representa l'excessiva confiança (...) en el petroli com a energia. Com a professora de Biologia, retirada fa 30 anys, i ensenyant Ciències Ambientals, açò em permet la possibilitat de seguir promovent, conservant i protegint la nostra consciència ambiental d'una manera visualment demostrativa” [6].

En acabar el projecte, Marsh pretené vendre tots aquells panells individuals (no reclamats) i/o donar-los a una caritat sense ànim de lucre, com *'Afghans for Afghans'*. Així, el projecte participa en la caritat i donar-se directament a qui estiga en necessitat (7). Com a part de la seva experiència els/les participants en el projecte foren més conscients de la quantitat de gasolineres abandonades; dialogaren qüestions sobre els impactes ecològics derivats del consum de combustible, i conduí a converses sobre les implicacions econòmiques i comunals per l'abandonament de terrenys. Els fils interdisciplinaris dels panells sobrepassaren les àrees d'intersecció entre art i literatura, des de brodats que matemàticament tracen els preus del petroli, fins a *collages* que aboguen pels drets dels animals i l'ecologia. El projecte celebra al temps que reclama i reconfigura les tècniques artesanals del passat.

Considerant els materials i processos, nuar és un exemple de la tècnica *craft* entesa com nova i vella, confortant i subversiva. Com a procés, els nusos són una unitat de creació democràtica que pràcticament hom pot fer. Raoul Graumont i John J. Hensel asseguren que, històricament, les persones *“han trobat un interès fascinant en el desenvolupament del treballs amb nusos (...)pot declarar-se que la formació de nusos útils amb cordes fou un dels instruments més essencials de l'ésser humà”* (8). Certament, els individus utilitzem els nusos en una varietat de tasques personals i mundanes.

[notes:] [1] Maig 2007: el propietari de la gasolinera va signar un contracte que permet l'ús de l'estació abandonada. La gasolinera fou construïda en 1960, passant per tres propietaris diferents.

[4] [Ann C. Kittredge Houlton, Maine] 2 panells juxtaposats, “I AM OIL”, amb fils procedents del petroli, i “NOT OIL”, amb fils naturals; [Karen Kuhn, Oregon] basat en taps de plàstic, és un panell col·laboratiu; [Aimee Lee, NYC] el medi ambient i el petroli, reciclant bosses de plàstic com a material teixit; [Carol Lowell, NYC] l'increment dels preus del petroli, amb una espècie de gràfic teixit; [Rob Millard-Mendez, professor d'escultura] “No Petrol Panel” amb teixit i fils de cotó, on es llig “no petrol products in this square”; [Christine O'Reilly, NYC] “It's Not All Black And White” completament teixit amb materials reciclats i procedents del petroli, formant la paraula ‘Peace’; [Rebecca Wombel, UK] geometria en blanc i negre, reciclant cintes VHS.

[5] tots els documents estàn disponibles en la web:
<http://internationalfibercollaborative.com/>

[6] Testimonis en: <http://internationalfibercollaborative.com/html/panelstwo.html>

url/publicació: <http://internationalfibercollaborative.com/html/gasstation.html>
<http://www.textileartist.org/5-urban-textile-artists/>

(2) http://internationalfibercollaborative.com/pdf/WRAP_Release.pdf

(3) vegeu: <http://internationalfibercollaborative.com/html/photos.html>

(7) <http://internationalfibercollaborative.com/pdf/charities.pdf>

(8) Graumont, R. & Hensel, J. *Handbook of Knots*. Cambridge, MD: Cornell Maritime Press. 1945. p.vii.

6.6 La vessant ecològica. Projectes alternatius individuals

Susanna Bauer

La delícadíssima obra de l'artista alemana Susanna Bauer demostra el respecte per la Natura a través d'elaboracions úniques i originals amb elements del propi entorn, que ella troba. Interessada en una aplicació distinta de les artesanies amb agulla, destina els seus esforços a donar noves aparences de desafiament escultòric, a petita escala i en seriat, amb una marcada tendència i demostració del teixir com a meditació.

artista: Susanna Bauer

obra (en sèries):

wood (fusta)

Trythall. fusta i fil de cotó. 52 x 52cm.

font: Susanna Bauer

Pair. fusta flotant fil de seda-mohair i de cotó. 34,5 (h) x 26,5 (w) x 4,5 (d) cm.
Font: Susanna Bauer

stones (pedres)

Content. cudols i fil de cotó. (aprox.) 8x6x4cm; 7,5x7,5x2; 7x4,5x2,5 cm.
font: Susanna Bauer

leaves 2D

Moon II. fulla de magnoli i fil de cotó. 29 (h) x 21 (w) cm.
font: Susanna Bauer

Transplant N°7. fulles de magnoli i fil de cotó. 32,3 x 35,3 cm (emmarcat)
font: Susanna Bauer

Patchwork. fulles de magnoli i fil de cotó. 25 (h) x 11,5 (w) cm. (tamany fulla).
font: Susanna Bauer

Navigation. fulla de magnoli i fil de cotó. 22 (h) x 10 (w) cm. (tamany fulla).
font: Susanna Bauer

Ten Circles. fulles de magnoli i fil de cotó. 52 x 52 cm. (detall).
font: Susanna Bauer

leaves 3D

Cube Tree N°2. fulles de magnoli, fil de cotó, branca.
34,5(h) x 26,5(w) x 7(d)cm (emmarcat).
font: Susanna Bauer

Drum Tree. fulles de magnoli, fil de cotó, branca. 42,5(h) x 38(w) x 7(d) cm.
font: Susanna Bauer

A dance. fulles de magnoli, fil de cotó. 52(h) x 52(w) x 5(d) cm.
font: Susanna Bauer

materials/tècniques: elements naturals, trobats: fulles, pedres, peces de fusta; croxetats amb ganxet i diverses fibres

ubicació: Susanna viu i treballa en Cornwall, Regne Unit;
[més informació en: <http://www.susannabauer.com/biography/>]

enfocament (*focus): embelliment

descripció: L'artista alemana Susanna Bauer fa mini obres d'art amb agulla de ganxet, utilitzant com a suport fulles seques i d'altres objectes naturals que va trobant. S'ha especialitzat en aquestes delicades peces. Aprené a fer ganxet quan era petita, però el seu interès s'enfocava en petits objectes, en comptes d'estovalles o llençols. Tals coneixements els va anar aplicant al seu amor per la natura; escriu en la seva web:

*“En el meu treball, hi ha l'equilibri entre la fragilitat i la força (...) la tendresa i la tensió en les **connexions** humanes, la bellesa efímera però duradora de la naturalesa que pot trobar-se en cada petit detall, vulnerabilitat i adaptació que pot transferir-se com un tot en la Natura”.*

“Utilitza el ganxet, no sols com a medi d'embelliment, sinó també d'escultura i construcció. La petita escala de les peces suposa tot un desafiament escultòric. El seu art suggereix una concentració similar a la meditació. Les seves obres són poderosos exemples de la interfaç artista-natura. Bauer s'inspira en la natura, i inclou elements naturals en el seu treball, com si estigués col·laborant amb la natura. En les seves peces, la fulla és més que una superfície per treballar o un tros de matèria prima utilitzat a voluntat; la fulla és un element que mereix respecte i consideració. Allò que agrega o resta, ho fa amb sentit de reverència. Els seus esforços realcen la bellesa natural, que va ser el seu punt de partida” [2].

url/publicació: [1] (redacció) “Es una genia: mirá lo que hace con las hojas secas”. En *RioNegro.com.ar*. post: 23.6.2015
<http://www.rionegro.com.ar/diario/es-una-genia-mira-lo-que-hace-con-las-hojas-secas-7698338-62961-nota.aspx>

web artista: <http://www.susannabauer.com/>
[2] Rothstein, Scott. En *Hand/Eye Magazine*.
<http://www.susannabauer.com/about/>

imatges: <http://www.susannabauer.com/>
facebook:
<https://www.facebook.com/Susanna-Bauer-298980526880093/timeline/?ref=hl>

Lorenzo Durán

“L'entorn és una de les parts essencials d'un ésser viu”.

Jorge Wagensberg

artista: Lorenzo Durán

dates: des de 2006

ubicació: Guadalajara (des de 2004)

enfocament (**focus*): metamorfosi existencial; respecte al medi ambient

objectiu (**target*): comunicar-se amb tot a través de l'àmbit creatiu

materials: fulles premsades, escalpel.

tècniques: dibuix (esboços); tall; emmarcat;
pròpia tècnica d'investigació/experimentació

obra:

[*Prova i error; primers intents*; 2006-08]

Lliri. 2012.

15 x 15 cm.
Espècie: *Lillium*.

Falcó. 2012.

40 x 50 cm.

Espècies: *Catalpa*
Bignonioides.

"ATTACUS
EDWARDSII". 2013.

28 cm x 13 cm.

Espècie: *Terminalia*
Katapa

María. 2013.

50 x 70 cm.
(tamany quadre)

Espècie: *Platanus x
hispanica*

projecte "Land Art"
2013-15

descripció: Lorenzo Durán esculpeix fulles d'arbres. Lorenzo ha traslladat la tècnica d'esculpir sobre paper a les fulles dels arbres, amb la diferència que aquest últim material és molt més fràgil, per tant, el treball requereix d'una infinita paciència i una gran delicadesa.

Treballa les fulles des de dos vessants: la talla amb patrons geomètrics; i la talla amb motius figuratius. Les talla a mà, amb escalpel. A més utilitza una tècnica que anomena "esqueletitzat selectiu": consisteix en retirar el teixit vegetal mitjançant un procés de *maceració i raspant que acaba per descobrir la nervadura de la fulla.

La tècnica de tall amb fulles.

Els principals passos per completar qualsevol de les peces amb fulles tallades són: Primer, busca les fulles que considera apropiades per al treball, després les premsa fins que estan seques i llistes per usar-se. Li encanta dibuixar, per la qual cosa a pesar que a molts li mereix la pena recórrer a la tecnologia d'ara, prefereix fer els meus esbossos amb les seves pròpies mans. Una vegada acabat l'esbós definitiu llavors el fixa a la fulla que ha de tallar, separant ambdues coses una vegada finalitzat el tall. Després comença a treballar en l'emmarcat, el qual realitza com si estigués bregant amb fotos, dibuixos, o qualsevol altre tipus d'art visual pla.

Sobre l'art amb fulles:

“A causa de la bellesa i misteri que molts veiem en les fulles de les plantes i a l'estreta relació de l'art amb el bell i el desconegut, dedueix que l'ésser humà ha pogut experimentar amb elles durant segles, mil·lennis. No obstant això, quan vaig decidir tallar dissenys en fulles vegetals (any 2006) i vaig buscar informació sobre això, per veure què s'havia fet, o si s'havia publicat alguna tècnica, em vaig trobar amb un silenci aclaparant, així que em vaig veure obligat a emprendre un camí de prova i error que em va prendre alguns anys fins que vaig aconseguir desenvolupar la meua pròpia tècnica de tall de fulles. Alguna cosa semblat m'ocorre ara amb l'esqueletitzat selectiu, però en realitat m'encanta experimentar amb aquests desafiaments i espere un dia aconseguir la mateixa soltesa amb l'esqueletitzat de fulles que amb el tall.

Després de tant rebre la pregunta sobre aquest tema i havent-m'ho plantejat jo mateix en algun moment, m'he decidit sobre la fragilitat o durabilitat de les fulles. És impressionant veure què ens fan acceptar els estereotips o paradigmes. Són molts els suports artístics fràgils, bio-degradables, efímers amb els quals estem acostumats a bregar amb el benentès que duraran tota la vida o durant diverses generacions, malgrat les proves que podem trobar en cas contrari sense sortir de casa. L'oli es degrada i no obstant això no és habitual que la gent tinga aquest detall en compte a l'hora d'adquirir un quadre. Hi ha papers que en pocs anys literalment es polvoritzen. No obstant això la fulla representa alguna cosa tan fràgil que para molts les obres fetes amb elles són “efímeres”, i això encara que estiguen emmarcades i millor protegides d'aquesta manera que altres peces més exposades a factors contraproductius.

En tots aquests anys només he aconseguit llegir ressenyes on es parla de fulles conservades durant segles, però cap prova d'això s'ha creuat pel meu camí, excepte una fulla selectivament esqueletitzada que data de 1839 i que està en el londinenc Victoria and Albert Museum;

Amb això espere poder aclarir de manera general que les fulles són fràgils i fortes al mateix temps, les quals a causa de la foto-degradació hauran de mantenir-se allunyades de la llum directa, però aquest fenomen simplement modificaria el color, i això es pot conjugar amb el material emprat per al fons, de manera que sempre pugui comptar amb el contrast necessari per a una bona visualització de l'obra”.

Podriem dir que el treball de Durán també és craftivisme relacional amb la natura. Utilitza el *craft* per esculpir sobre elements arboris, fent incís en la fragilitat del nostre entorn; al mateix temps, les representacions que dibuixa parlen de sí mateixes, del medi d'on provenen, tant des de la vessant del material, com des de la seva pròpia elaboració: acurada, pausada (com la dedicació de les mares, com la pròpia evolució vegetal...). Aquest artista ha rebut encàrrecs per a campanyes pro-conscienciació i publicitàries de respecte al medi ambient, com per exemple:

Campanya “*Plant for the Planet*”, en què la Fundació (amb el mateix nom) demanava que es planten arbres, amb l'argument: “Cada fulla equilibra el CO2” ; Campanya en Brasil contra la deforestació, en la ciutat de Diadema.

[declaració de l'artista:]

Inspirat per una eruga vaig decidir tallar fulles de plantes de la mateixa manera en què uns altres artistes ho fan amb el paper, aquesta idea va captivar tota la meua ment perquè em va semblar una magnífica oportunitat per combinar dues de les meves veritables passions: l'art i la naturalesa. Els meus dissenys figuratius o geomètrics surten principalment de la meua innata observació de la naturalesa i de la metamorfosi personal per la qual he passat en els últims anys.

L'utilitzar un mitjà natural com és la fulla em va fer entendre que tal vegada estava enfront de l'oportunitat de reflectir el meu respecte al medi ambient. En el personal, la meua vida sempre ha estat lligada d'una forma o una altra a la naturalesa. La meua fascinació pels animals i les plantes va desenvolupar en mi la curiositat cap a ells, veient-los com una part imprescindible de la nostra vida. D'altra banda la meua afició a les muntanyes em va fer comprendre l'insignificants i importants que som alhora en aquest gran joc de la vida. Per a mi una planta és un complex mecanisme de síntesi d'energia i una simple fulla oculta misteris que només el temps desvetllarà.

I ja pensant en la importància dels ecosistemes, on l'arbre és sobre el que gira una gran quantitat d'espècies i al que per tant cal cuidar, m'ha vingut a la ment la frase de Wagensberg, que procure no perdre de vista...

url/publicació: <http://www.lorenzomanuelduran.es/>
land art: <https://vimeo.com/88176660>

Pilar Roldán

Pilar Roldán, artista madrilenya però amb residència en Cartagena, desenvolupa una obra escultòrica on reencarna personatges de malla, amb imaginació renovadora. Esquelets de metall subtils amb els quals juga en l'espai, la forma i la màgia del propi material:

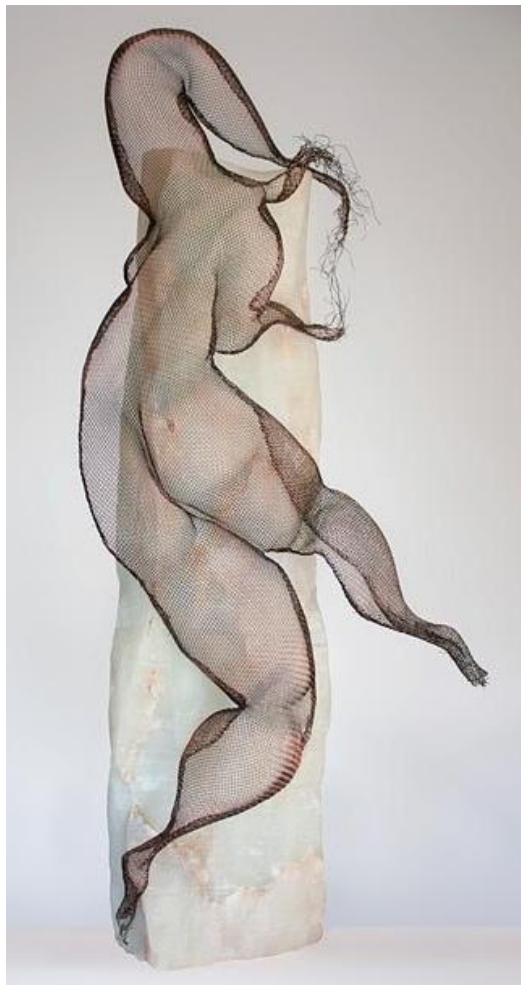
artista: Pilar Roldán

informació: **contacte:** pilarroldan@me.com

lloc web: www.pillarroldan.com

Matisse

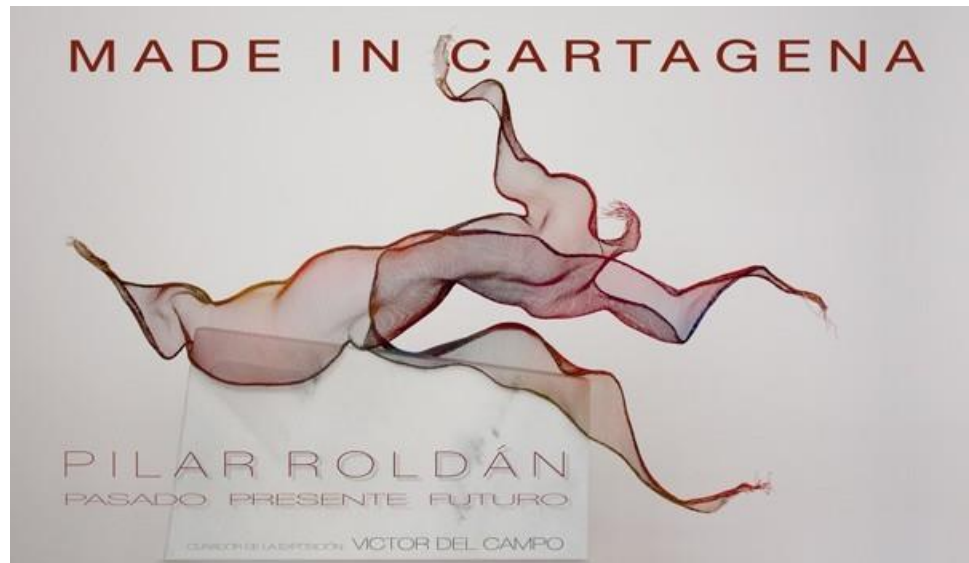
Haman

artista: Pilar Roldán

obra:

[exposició:]

**«Pilar Roldán,
Made In Cartagena»**

data: Del 27 de novembre de 2013 al 6 de gener de 2014

descripció: L'exposició "Pilar Roldán: "Made in Cartagena" recull 70 obres, escultures i instal·lacions provinents de col·leccions privades i del taller de l'artista que engloben "PASADO, PRESENTE Y FUTURO" de l'escultura en malla metàl·lica que Pilar Roldán crea a Cartagena i exposa pel món. Entre elles, obres que forma[ra]n parte del seu[futur] catàleg per a Shangai 2014. Abans d'iniciar la seva agenda internacional d'exposicions, els veïns de Cartagena i els seus visitants [seran] els primers a accedir al seu treball més recent.

Segons paraules del comissari i crític d'art Víctor Del Camp:

"...Pilar Roldán és sense cap gènere de dubtes l'artista que, en els últims anys, més ha passejat el nom de Cartagena pel món; fascina per on pansa amb les seves escultures i instal·lacions, que ens expliquen històries i transmeten sensacions. Sorprèn l'expressió de les seves formes, els seus volums d'inequívoca sensualitat i inconfusible aroma mediterrània. La llum de Cartagena incideix en les seves escultures, donant vida al moviment, pintant en els seus llenços i generant màgicament el que ella considera la seva autèntica obra: "sóc fabricadora d'ombres".

url/publicació: "Exposició: Pilar Roldán, Made in Cartagena". *El Batel*.
<http://auditorioelbatel.es/programacion/arte-y-cultura/exposicion-pasado-presente-y-futuro-por-pilar-rolan.html>

Víctor Del Campo: Pilar Roldán, "MADE IN CARTAGENA". EL BATEL. Cartagena.

Quan en les façanes d'un atrotinat centre de Madrid ressonaven les últimes raneres de la micro revolució cultural que es va donar per cridar "la moguda", i que tan profusament gaudim, Pilar Roldán ja estava creant.

Pilar Roldán és madrilenya per bressol i de Cartagena per adopció, per això en la seva genètica s'embullen els carrers d'una capital que, amb desdeny natural mira el passat, amb fúria el seu present i amb ambició i glòria el futur. Com ella. I d'altra banda, de la noble terra de Cartagena, acull ànimes i esperits d'éssers mitològics, guerrers cartaginesos, muses romanes, que han trobat en l'obra de Pilar, en els seus personatges, l'oportunitat de reencarnar-se en una nova vida, que solament l'art i els grans artistes són capaços de crear, donar i amb ella jugar.

A Madrid va aprendre dels grans mestres, capital vestida en llenç pintat amb ombres i llums de Velázquez, Goya, Sorolla i tota una sort d'artistes, que arribats de totes les parts d'Espanya, van fer, del Madrid dels 80 i 90, aquest somni del que molts aconseguim despertar amb la il·lusió d'arrencar a Morfeo un de nou i més gran per a glòria de les arts i de la cultura. Encara somiem que així serà.

Fa ja 25 anys que vaig conèixer a Pilar Roldán i ja era una artista. Creava sense fre i no hi havia camp o disciplina que no toqués, i no per sort sinó per excel·lència, acabarà dominant. Dibuint, fent curts, dibuixos animats, creant els més sofisticats dissenys d'alta costura, escenografies, pintant i un llarg etc.. per a Roldán el punt de partida era el no-res, perquè gens teníem els joves en aquells anys excepte somnis, il·lusió i ganes, i, els triats, com Pilar Roldán, també talent, d'aquest que alguns criden "esperit renaixentista". No tancar-se a gens, obrir-se a tot, no deixar-se vèncer i ser constant.

Més de 30 anys ininterromputs creant, amb la seva elegant imaginació i amb les seves mans delicades, ens porten a entendre perquè Pilar Roldán modela l'èxit per allà on ha passat amb les seves obres: Estats Units, Sud-àfrica, Argentina, Itàlia, el Marroc, Xina i molts llocs són i seran residència de les escultures de Pilar Roldán, a les quals ha donat vida a Cartagena.

Obres que es nodreixen de llum mediterrània, horitzons infinits, i els volums mitològics de personatges *sine tempore* rescatats de qualsevol instant de la història de l'art.

Roldán modela amb les seves mans escultures, facedora d'esquelets de metall amb ànima pròpia que aconseguen tal subtileza que solament és trobat en allò que adquireix vida pròpia a través de les mans d'un artista, d'una escultora com Pilar Roldán.

Victor Del Campo. Comissari i Crític d'Art

url/publicación: PILAR ROLDÁN. "Made In Cartagena". En *The Good Dealer Art Gallery*. post: 8.12.2013.
<https://roomservice24h.wordpress.com/2013/12/08/pilar-roldan-made-in-cartagena-dic-2013-ene-2014/>

Universo

...instantànies de l'exposició (en la web de l'artista)

comunicat premsa:

28 de novembre de 2013. Font: *El Bate!*

[contingut traduït] Moltes sabates amb gomets en la terrassa de la sala, un colador convertit en art, paranys per a ratolins pel sòl, gomets de colors en les vidrieres de l'exposició, així és la nova exposició participativa de Pilar Roldán, *Made in Cartagena*".

Avui ha estat presentada als mitjans de comunicació la nova exposició de Pilar Roldán, *"Made in Cartagena"*. A la mateixa han assistit la Regidora de Cultura de l'Ajuntament de Cartagena, Dª Mª Rosario Montero, el crític d'art Víctor del Camp i l'artista, Pilar Roldán.

L'exposició recull "PASADO, PRESENTE Y FUTURO" de l'obra escultòrica en malla metàl·lica que Pilar Roldán crea a Cartagena, i en ella es mostren fins i tot obres que formaran part del seu futur catàleg per Shanghai, ja que abans d'iniciar la seva agenda internacional d'exposicions de 2014 els veïns de Cartagena i els seus visitants seran els primers a tenir accés al seu treball més recent.

La "Gometobssesion" és l'original proposta de Pilar Roldán de "pegar un gomet en els murals de cristall de la sala. A canvi el visitant ha de somriure a una persona. Un gomet, per un somriure".

Així mateix, en la terrassa de terra de l'Auditori s'exposen sabates: d'adults, nens, de festa, de camp... amb gomets. Tots ells són una mirada cap a la persona. La idea que Pilar ofereix als visitants en aquesta exposició participativa és portar unes sabates, els que s'adornaran amb gomets i passaran a formar part de l'exposició. El repte, és aconseguir que els 600 metres quadrats de terrassa s'omplin amb les sabates dels visitants. A la finalització de l'exposició Pilar els signarà i el ciutadà veurà convertits les seves sabates en obra conceptual. "Converteix les teves sabates en obra conceptual de Pilar Roldán".

Pilar Roldán presenta més de 70 peces i 4 instal·lacions que abasten un període creatiu entre 2009 i 2013. Incloses obres mai exposades que arriben directament des del taller de l'artista i col·leccions privades. Treballs amb malles, ennoblides amb els suports de materials com a llenços, marbre de Macael, boles de plàstic suspeses en l'aire o un colador de cuina....

La regidora de cultura, Mª Rosario Montero, ha destacat de pilar Roldán, que *“és una artista l'obra de la qual ha de ser coneguda per tota Cartagena per la seva projecció internacional i la seva creativitat”*.

En l'exposició podem trobar obra de totes les èpoques de Pilar Roldán. Algunes d'elles cedides per a aquesta mostra, com la de la Baronesa Thyssen i unes altres sense acabar, els prototips de la qual estan inclosos en petites boles suspeses en l'aire.

Pilar Roldán *“anima i recomana visitar la seva exposició a diferents hores del dia, doncs la llum condiona el resultat captat pel visitant. Tal és “La Mona Lisa de Cartagena”, obra que ofereix una bella cara durant el dia i que es transforma en enfadada i inquietant quan la nit cau sobre El Batel”*.

“Made in Cartagena” és una exposició plena de sorpreses i contrastos, una exposició participativa, pensada per habitar, viure i gaudir-la. Còmodes butaques i revistes d'art conviden a estar relaxat i gaudir del meravellós espai en el qual està situada.

Segons paraules del comissari i crític d'art Victor Del Campo: *“Pilar Roldán és sense cap gènere de dubte l'artista qui, en els últims anys, més ha passejat el nom de Cartagena pel món. Sorpren l'expressió de les seves formes, els seus volums d'inequívoca sensualitat i inconfusible aroma mediterrània”*.

L'obra de Pilar Roldán gaudeix de gran prestigi i atenció en ciutats com Chicago, Miami, Buenos Aires, Ciutat del Cap o Beijing i forma part d'importants col·leccions privades, des de la Casa Real del Marroc fins a empresaris nord-americans o del museu Thy a Dinamarca.

url/publicació: “Presentada en El Batel “Made in Cartagena”, la nueva exposición participativa de Pilar Roldán”. En *El Batel*.

<http://auditorioelbatel.es/comunicacion-prensa/noticias/presentada-en-el-batel-made-in-cartagena-la-nueva-exposicion-participativa-de-pilar-roldan.html>

El rangoli, de l'organicitat a l'embelliment

El *rangoli* és una forma d'art popular (*folk art*), bàsicament femenina, de l'Índia. Rangoli es referix a un tipus de terra d'arròs o pintura d'arena de pedra. Realitzat per dones durant festivals, ocasions favorables o activitats cerimonials quotidianes, és una manera d'**embellir i donar la benvinguda** als hostes, visitants i deïtats a la casa (Huyler, 1994). En una cultura on els hostes, convidats i visitants ocupen un lloc especial, rangoli és una expressió d'hospitalitat, entés com a invitació, regal i forma tradicional de salutació, que ofereix bona sort a la casa. S'hereta, i per tant, s'aprén sense necessitat d'entrenament. A sovint, els dissenys es transmeten entre generacions de dones, alguns dels quals tenen centenars d'anys. Encara que de vegades es dibuixen d'acord a les tradicions, altres vegades són la base per a patrons contemporanis innovadors. Avui en dia, en l'Índia, es poden trobar "grups rangoli" compromesos amb bases activistes, creant dissenys que criden l'atenció sobre aspectes socials i polítics, i que es mostren en exhibició pública.

Els rangolis són protectors de la casa, de les malalties i del cuidat dels que hi habiten; açò inclou la unió de marit i muller, la seva fertilitat, la criança dels menuts, i les relacions familiars. Hi ha molts perills dels quals protegir-se: desastres naturals, accidents, violència, malalties i la maldat d'altres. A través dels rangoli, les dones tenen responsabilitat d'agrair, invocar i honorar la manifestació de la deïtat i, durant el procés, cuidar d'aquells a qui estimen (Huyler, 1994, 15). En fer açò, els dissenys van més enllà d'embellir; reten homenatge i realitzen resos visuals per a assegurar les benediccions. També s'usa en les ocasions importants, com festivals sagrats a particulars deus/deeses, fases astrològiques, i rituals estacionals; i en esdeveniments familiars importants, com naixement, pubertat, matrimoni, embaràs, mort, o l'arribada d'un convidat especial.

Com destaca Huyler, "*L'art tradicional fou considerat inferior(...) perquè aquestes decoracions en sòls i parets foren creades en l'esfera domèstica, per dones en lloc d'artesans (homes) professionals, i s'ignoraven. No obstant, està clar que servien per a un propòsit important en contextos culturals i socials*". Els rangolis unien a mares i filles, i a les dones de generacions passades en qualsevol tipus de família, comunitat i classe. També connectava a dones de diferents religions i classes socials.

L'ús de pols o arena com a medi per a crear rangoli, simbolitza la fragilitat i la natura transitòria de la vida, al ser efímeres creacions. "*Els dissenys s'esvaeixen amb els rajos solars i pel trànsit de les persones qui entren i surten (de la casa). En un parell d'hores, res queda. Allò important és el moment de la creació, la intenció del cor. L'art, com la vida, es consideren transitoris. Retirades cada dia (agranades), les pintures es creen de nou abans de la següent posta...tal com ha sigut durant segles*" (Huyler, 1994, 14-15).

Nisha Rajam i **Anjana Mohanty** treballen amb el *Rangoli indi*, el disseny tradicional, que dona la benvinguda a una casa. **Els orígens són realment orgànics**, on es treballa amb el medi ambient. Ho engloba tot. Es basa en el moviment curvilini. On col·locar cada element depèn completament d'un/a mateix/a. Consisteix en el benestar, en la felicitat, el positivisme. Al mirar-ho percebs sentiments de felicitat. Aporta felicitat.

Amb la intenció de recollir pràctiques i projectes relacionats amb la sensibilització ecològica, destaquem en les pàgines següents un recorregut global per aquelles iniciatives que s'enfoquen en les artesanies com a ferramenta social per al canvi, ja no sols des del teixir, sinó també des d'altres manifestacions.

Un primer enfocament és el de la massificació de deixalles provinents del **plàstic**. Així ho il·lustra "*Plastic Planet*"⁶⁸, la cara oculta del plàstic, documental escrit i realitzat per Werner Boote. Ofereix xifres alarmants: "L'edat del plàstic": la quantitat de plàstic que hem produït des que va començar "l'edat del plàstic" és suficient per a embolicar al planeta sis vegades. Tots creiem que el plàstic és bo; Risc ambiental: El plàstic és el principal responsable de la mort de més d'1 milió d'aus i de 100.000 animals mamífers marins i tortugues cada any. Pot ser per la pròpia contaminació que el plàstic provoca o per altres motius, com la seua ingestió o l'embolic en el cos d'aquests animals; Una taca en el mar: l'ONU va informar que prop de 18.000 peces de plàstic són les que suren per quilòmetre quadrat en els oceans. Les bosses de plàstic cobreixen milers de quilòmetres del fons marí. En algunes àrees de l'Oceà Pacífic no s'ha pogut trobar el fons, doncs està cobert per espesses capes de superfície plàstica; Sense retorn: malauradament en l'actualitat és impossible prescindir d'aquest derivat del petroli. Avui totes les àrees de la indústria depenen del plàstic (p.e. algunes coses que estan fetes de plàstic: peces de motors, embolcalls, envasos de tot tipus, mobiliari, fibres tèxtils, pilotes de futbol, utensilis de cuina, joguets, xumets, mànegues, aparells elèctrics i electrònics); Per any es produeixen en el món 500 bilions de bosses de plàstic. El 20% de la brossa que s'arregla en les platges són borses (al respecte, Irlanda va ser la primera a Europa a posar impostos a les borses plàstiques en el 2002); Plàstic és el nom genèric de diversos derivats: PVC, Poliestirè, Policarbonat, PET, Polietilè d'alta o baixa densitat, polipropilè, etc. El plàstic s'ha convertit en una solució per al consum, però també és una amenaça mundial per al Medi ambient. És barat, pràctic, però tarda un mínim de cent anys en degradar-se. En el món es generen un total de 260 milions de tones de residus plàstics; no sols d'ampolles, sinó també de bosses, envasos de iogurts, envasos de llet i sucs, joguets, etc. Es consumeix un milió de bosses plàstiques per minut, i una família utilitza una mitjana de 5,4 bosses per setmana. El ritme de reciclatge no pot abastar el nivell de producció i descart. És un risc per a la salut: hi ha estudis que confirmen el seu vincle directe amb malalties i complicacions com: diabetis, autisme, càncer, parts prematurs; per altra banda, involucra molts recursos, p.e. satisfer la demanda d'ampolles d'aigua a Estats Units, requereix l'ús de 17 milions de barrils de petroli anuals. La tipologia més tòxica és el compost de bisfenol A (BPA o Bisphenol A) que s'utilitza per a fabricar policarbonat de plàstic. Aquest al seu torn s'usa en la fabricació d'ampolles d'aigua, equipament esportiu, dispositius mèdics i dentals, montures orgàniques, CD i DVD i tot tipus d'electrodomèstics.

Front a aquest problema vital, grups i persones sensibilitzats comencen a prendre mesures. Què fan amb el plàstic? En aquesta línia trobem iniciatives en la comarca de Tucumán (Mèxic): al col·lectiu mexicà "*Tejiendo conCiencia*"; el projecte comunitari amb "eco-rajoles"; i el "Primer Encuentro de Reciclado y Medio Ambiente" (amb fitxes a continuació).

68 <http://www.terra.org/categorias/peliculas/plastic-planet>;
<http://www.rtve.es/alcarta/videos/dias-de-cine/dias-cine-plastic-planet/1419992/>

nom projecte: **Tejiendo conCiencia**
(intervenció)

_creador(e)s: Tejiendo conCiencia:
Ester Albornoz, Hilda Arias, Olga y Manuel Gabriel, Andrea Izquierdo, i Julieta Carilla.

dates: des de 2012

ubicació: Yerba Buena, Tucumán

enfocament (*focus): educacional/instructiu: en tallers;
i amb alternativa comercial

objectiu (*target): educar i conscienciar sobre el consum de plàstic;
reduir-ne el seu consum

materials: bosses de plàstic teixides

tècniques: croxé

dedicació-execució: cada divendres, des de 2013

obra:

Tejiendo conCiencia

Ester Albornoz i Hilda Arias, en acció en plena vesprada de teixit.
fotos de Dlego Aráoz; imatge: lagaceta.com

Manuel "Chichi" Gabriel és l'únic home en el grup, i un teixidor expert.
fotos de Diego Aráoz; imatge: lagaceta.com

trama d'un teixit realitzat amb bosses de plàstic.
fotos de Diego Aráoz; imatge: lagaceta.com

descripció: Cada divendres de vesprada, un grup d'ecologistes mexican/es es reuneix per teixir les bosses de plàstic que altres rebutgen o que ell/es mateix han utilitzat, donant-li una segona oportunitat a aquest material etern i resistent. S'anomenen "*Tejiendo conCiencia*". Transformen les bosses en cabdells, i amb agulles de croxé teixen tot tipus d'objectes. Després de dos anys, han perfeccionat la tècnica.

La reunió dels divendres s'ha tornat sagrada, mai es suspén. S'enjunten en la biblioteca popular La Randa, front a la plaza de la Rinconada, en Yerba Buena. Teixen, xarren, i beuen mate.

Agustina Malizia i Carolina Monmany van arrencar amb aquest projecte l'any 2012.

“Ens vam proposar fer que el plàstic durés més. De vegades, l'utilitzem durant un parell de minuts, i per tal que es degrade han de passar 1000 anys”.

Ambdues són biòlogues i treballen en el Instituto de Ecología Regional, que depèn de la UNT. Però aquest projecte res té a veure amb la seva tasca diària, que és la investigació. En maig de 2013 van decidir organitzar el taller com una forma d'educar i concienciar sobre el consum de plàstic. Amb els primers productes enlestits, també va sorgir l'alternativa comercial en fires i exposicions. La seva última participació és en l'exposició 'Puro Diseño', realitzada en la Sociedad Rural de Palermo, en Buenos Aires (20-25.5.2015).

.-sobre els components:

Ester: teixidora i mestra jardineria. La seva presència és clau quan hi ha que ensenyar, als/les qui es sumen, com començar una cadena.

Hilda: aporta al grup els seus coneixements de costura, i amb la màquina de cosir elabora tot tipus d'articles.

Manuel i Olga: casats des de fa 56 anys, desborden entusiasme. “Chichí”, com coneixen a Manuel, és un expert en el teler. Durant diversos anys va treballar en indústries tèxtils en Buenos Aires i Tucumán. Construeix els seus propis telers: rodons i rectangulars de diferents tamanyos. Amb ells fa estores per a bany. El grup destaca la cura de Chichí quan embolica un cabdell. *“Talla el plàstic amb ‘trincheta’ i del mateix ample. No se li escapa ni un mil·límetre”*, coincideixen totes. Ell s'enrogeix i assenteix amb el cap.

El divendres 8 de maig, Tejiendo conCienCia va celebrar el seu aniversari amb torta i brindis amb mate. Olga i Chichí van aprofitar l'ocasió per mostrar com es balla un tango. La resta dels dies se'ls passen embolicant cabdells, teixint i enjuntant bosses per tal de nodrir de matèria prima al grup.

“El nostre objectiu és reduir el consum de plàstics; és una meta que sembla una mica utòpica, perquè vivim envoltats per plàstic. Però tot és qüestió de conducta i de “conCienCia”. En el món hi ha cinc illes plàstiques que donen voltes pels oceans. Són més de 250000 tones que contaminen l'aigua. Si cadascú/na s'ho proposa, podria utilitzar menys plàstic: comprar envasos retornables, embolcalls de paper i cartró; portar carret al mercat i/o al supermercat; no demanar bosses quan es compra quelcom són algunes de les accions que ajuden. Al principi, costa una mica, però després t'acostumes i no pots deixar de fer-ho. Separar el plàstic i portar-lo a alguns dels ecopunts que té [la capital i Yerba Buena] és una primera mesura; hem de ser responsables del plàstic que comprem i que convertim en fem, deixalla”, expliquen Agustina i Carolina.

Teixir el plàstic, més que una sortida, és un missatge: és un pla B per a un material que, cada cop més, ens acorralla.

url/publicació: “Tejer al crochet con plástico, otra manera de reciclar”. *LaGaceta.com.ar*
<http://www.lagaceta.com.ar/nota/638647/sociedad/tejer-al-crochet-plastico-otra-manera-reciclar.html>
facebook: tejiendoconciencia

En una línia paral·lela, un projecte comunitari que utilitza les ampolles de plàstic per construir vivendes, com a “eco-rajoles”:

nom projecte: *ecoladrillos para viviendas solidarias*
(intervenció)

_creador(e)s: Miguel Alderete Garrido

dates: des d'abril de 2014

ubicació: (foto) Barrio 2 de Septiembre, Yerba Buena

enfocament (**focus*): reciclatge constructiu solidari

objectiu (**target*): enjuntar ampolles i generar ecoblocs

pressupost: \$90 per a ciment

financia: Fundación Manos por la Paz

materials: ciment; ampolles de rebuig i deixalles inorgàniques domèstiques; cobertes velles de vehicles

tècniques: contrucció

dedicació-execució: contínua

obra:

mur d'eco-rajoles

Ramón Sánchez, custòdia el seu mur d'ampolles plàstiques, amb les quals aconseguirà sostre propi en un terreny de préstec;
fotos de jorge olmos sgrosso

les ampolles PET no es biodegraden, són bones aïllants i permeten construir parets sòlides.

fotos de jorge olmos sgrasso

descripció: Miguel Alderete Garrido, pare de capilla, va iniciar un projecte ecològic, junt amb un grup de fidels i voluntaris, consistent en enjuntar ampolles plàstiques amb la finalitat d'alçar parets per a aquelles persones que ho necessiten.

Sebastián Simonero és permacultor, i ha oferit els seus coneixements tècnics sobre construcció amb aquest material. *“Sols gastem \$90 en ciment d'obra; la resta són tot elements reciclats”*. Calculen que és possible armar una eco-rajola en un minut: col·locant en l'interior deixalles inorgàniques (les mateixes que es produeixen en una casa). Dins de cada ampolla o PET (les sigles de politereftalato d'etilè) s'introdueixen borses, trossos de joguets, traves, gomes, sobres de suc i més, molt més. Els fonaments són cobertes velles de vehicles.

“Es cava una mica i es compacta terra en l'interior amb malls. Amb aqueixos fonaments està garantida l'estabilitat del mur. Hi ha tècniques perquè les parets suporten qualsevol moviment tel·lúric, per exemple donar-li una lleu curvatura”,

explica Sebastián, qui no parla des de la teoria, ell mateix ha construït la seua casa amb aquests materials i allí viu amb la seua família. *“Les ampolles de PET són les que més contaminen, així que utilitzar-les tancava tot el cercle”*, comenta Sebastián.

Daniel i Mónica Lares van ser dos dels veïns que més van impulsar el projecte. Ara la seua casa s'ha convertit en dipòsit i compten amb més de 50 borses d'arpillera repletes d'ampolles que van acostant els feligresos i que encara segueixen rebent.

Quan el pare se'n va anar de la capella, ells s'encarregaren del projecte. *“La idea intel·lectual va ser d'ell. Va sorgir l'abril passat, de xarrades en les quals ens preguntava com podíem fer per a cuidar el Medi ambient”*, explica Daniel des del seu llit, on reposa després d'una operació de vesícula. Comparteix l'estret jaç amb ampolles que va omplint. Una manera d'aprofitar el temps mentre no pot moure's.

L'absència del sacerdot els ha omplert de tristesa, confessa. "Veure la il·lusió del pare ens il·luminava a nosaltres", diu Daniel. No obstant açò no es donen per vençuts i pretenen complir amb el compromís. Des de la "Fundación Manos por la Paz" (creada per Alderete Garrido) segueixen en contacte i planegen diverses obres més, utilitzant aquest material.

url/publicació: Viola, Natalia. "Ramón tendrá casa por primera vez y estará hecha con botellas de plástico." post: 7.8.2014
<http://www.lagaceta.com.ar/nota/602425/sociedad/ramon-tendra-casa-primera-vez-estara-hecha-botellas-plastico.html>

youtube: "Sueñan con mejorar las viviendas utilizando ecoladrillos". publicat: 6.8.2014.
<https://www.youtube.com/watch?v=NAUarlbY97M>

nom projecte: *Primer Encuentro de Reciclado y Medio Ambiente*
(exposició)

_creador(e)s: org.: Sebastián Ogayar

dates: 13.11.2014

ubicació: Casa del Bicentenario, Tucumán

enfocament (*focus): reciclatge

objectiu (*target): conscienciar sobre la importància de cuidar el medi ambient i el planeta;
compartir, ensenyar i generar consciència sobre què pot fer cada individu per reduir la contaminació i viure d'una forma més sana i harmònica amb el seu entorn;

financia: organitza: grupo Casa de Botellas y Arte Chebere

materials: de rebuig

tècniques: qualsevol

dedicació-execució: contínua

obra:
cartell

imatge: facebook

**Desfilada
RECICLARTE**

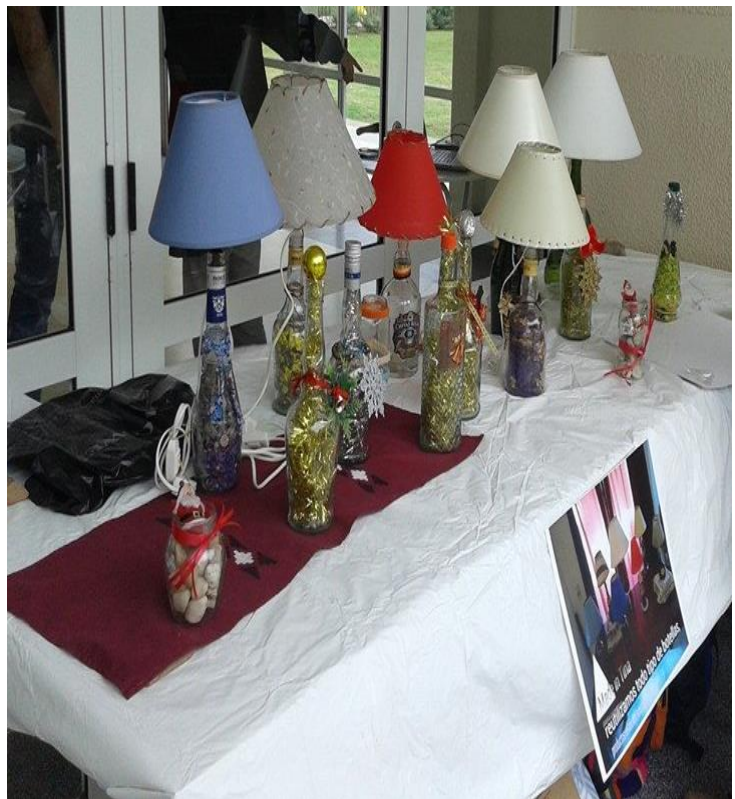
Camil Ponce de León

vestits elaborats amb deixalles; dissenya Camil Ponce de León.
imatge: facebook

Made in Tina

Cristina Álvarez

Cristina Álvarez: llums amb ampolles reciclades. imatge: facebook

cestería

Tejiendo conCiencia

cistelleria amb bosses plàstiques, de Tejiendo conCiencia. imatge: facebook

Tutores

Gabriela Núñez

Tutores de Gabriela Núñez. imatge: facebook

descripció: El "Primer Encuentro de Reciclado y Medio Ambiente" reuneix a joves cansat/des del materialisme, preocupat/des per la salut del medi ambient, convençut/des que les deixalles que generem cada dia sobrecarreguen i ofeguen el nostre planeta, i cal donar-los una nova oportunitat. L'organitza l'artista Sebastián Ogayar, amb el grup Casa de Botellas y Arte Chebere, i es realitza en la Casa del Bicentenario de Tucumán. Es realitzen varietat d'activitats, en pavellons (*stands) de permacultura, reciclat, creació d'horts, menjars vegans, i tractament d'animals; a més de contar amb una ràdio en viu (FM San Alfonso), un total de 15 tallers d'emprenedor/es en el reciclatge, i una fira d'objectes reciclats, amb 20 posats; a més d'una acció conjunta entre els/les ciutadan/es i grups de reciclat; i d'una desfilada de moda.

Cada participant mostra la seva història, a través de la projecció de vídeos, xarrades i/o tallers:

_Sebastián Ogayar: des de fa alguns anys, divideix el seu temps entre l'art i el *cuidat del medi ambient. En Casa Chébere, on viu amb part de la seva família, té una habitació atapeïda de dispositius tecnològics obsolets. Va emprendre un llarg camí d'aprenentatge relacionat amb circuits i electrònica, per fabricar, amb restes d'impressores, pantalles i altres dispositius, altres aparells que, per exemple, generen electricitat; amb les pantalles de vells monitors en forma de cubs, fa rejoles; amb altres restes, realitza obres d'art, cossiols o classificadors de fem, entre d'altres objectes; a més d'artista, és professor, músic i escriptor, i dóna tallers relacionats amb el medi ambient, p.e. creació d'horts. A través de les seves activitats, busca transmetre la idea que es pot viure d'altra forma, i es pot modificar l'impacte negatiu que cadascú provoquem en el medi ambient (1);

_Miriam Chaile: presenta fotos i maquetes de la seva casa ecològica, en construcció amb ampelles de gasosa farcides amb materials de rebuig, i amb ampelles de vidre. Arriba a l'àmbit del reciclat empena per un fet traumàtic: es cremà sa casa, i un jove desconegut, Bruno Busnelli, es comprometé a ajudar-la però de la manera que ell coneixia, amb materials de rebuig. La solidaritat a través de les xarxes socials va atreure a nombrosos col·laboradors/es, majoritàriament joves i adolescents, qui apropen ampelles buides per edificar la nova casa que es construeix en La Madrid 3098; també és l'encarregada de la premsa i difusió;

_Camil Ponce de León: és la dissenyadora del grup Reciclarte, qui presenta la desfilada de moda, amb vestits elaborats amb materials en desús, com bosses i trossos de metall inservibles.

Participen 15 tallers, entre ells:

_Cristina Álvarez: llums (*lámparas) i ampelles decoratives;

_Blanca Machuca: taller de plàstica;

_Agustina Malizia: grup Tejiendo conCiencia, rescaten les bosses plàstiques i les transformen en fils per teixir objectes útils per a la llar;

_Gabriela Núñez: projecte "*Volar en libertad*", tutors en forma d'aus d'Argentina;

_Ana Quinteros Orio: taller de joguets de cartró;

En l'encontre, es dóna a conèixer l'existència d'una nova **aplicació mòbil**, que permet localitzar els llocs que reben materials per a reciclar (descarregable en Google Play, buscant "reciclar") (2).

CRONOGRAMA 17:00 / apertura del evento
DE ACTIVIDADES

/ Feria de objetos reciclados hasta las 22 hs. 20 puestos
/ 15 Stands de emprendimientos de reciclado y medio ambiente
[facebook] / proyección del video "la historia de las cosas"
/ FERIA DE OBJETOS RECICLADOS
/ Desfile de ropa reciclada
/ Obsequio de plantines.

FM San Alfonso aportará RADIO en VIVO para que la gente pueda opinar y un debate/propuesta para realizar una acción conjunta entre los ciudadanos y grupos de reciclado.

talleres

18:30 / taller de origami por Iara Moya
19:30 / taller de Huerta por Natalia Rodriguez
20:30 / taller de cocinas rocket de Ariel Saez

charlas y videos

17:00 / proyección del video "la historia de las cosas" de Annie Leonard
17:30 / charla de Pablo Daniel Martinez sobre radios comunitarias
18:00 / charla sobre contaminación del profesor Masmut (aguilares)
18:30 / charla Reciclar: una aplicación android para saber donde llevar tus residuos".
Por la Lic. Luciana Cristobal.
19:30 / charla de Sebastián Ogayar "experiencia chatarra electrónica"
20:00 / charla de Tejiendo Conciencia "la basura es un problema de todos...vos que estas haciendo?"
20:30 / charla de ecoaldea CASA DE BARRO
21:00 / charla de Natalia Rodriguez y Roxana Chediac "Huerto -jardín orgánico en espacios urbanos"
21:30 / charla de Bruno Busnelli "Casas de Botellas"

url/publicació: "Sólo el amor puede convertir la basura en arte". En LaGaceta.com.ar. post:
20.11.2014
<http://www.lagaceta.com.ar/nota/616776/sociedad/solo-amor-puede-convertir-basura-arte.html>

(1)<http://www.lagaceta.com.ar/blogs/jardindelaciencia/614328/aprende-cuidar-tierra-primer-encuentro-reciclado-medioambiente.html>
(2) noticia sobre l' APP residus inorgànics: <http://proyungas.org.ar/?p=13>
(3) *youtube*: "ESTILOPROPIO#598 1ºbloque 1ER ENCUESTRO DE RECICLADO Y MEDIO AMBIENTE":
<https://www.youtube.com/watch?v=HEz0ly3AeD0&list=UU56Pku303GtAgq0scMdKHUQ>

En la línea de reciclatge existeixen (cabem i podrien ressenyar-se) moltes altres iniciatives; i donada la situació actual, segueixen i seguiràn sorgint-ne d'altres.

6.7 Bibliografia i URLgrafia

- Barbier, E. "The Concept of Sustainable Economic Development". *Environmental Conservation*, 14. 1987.
- Benjamin, W. *Illuminations*. London: Fontana. 1992.
- Bergson, H. *Creative Evolution*. Macmillan. London. 1911.
- Chapman, J. *Emotionally Durable Design: Objects, Experiences and Empathy*. Earthscan. London. 2005.
- Csikszentmihalyi, M. "Design and Order in Everyday Life". *Design Issues* (8)1. 1991.
- Fry, T. *Design Futuring: Sustainability, ethics and new practice*. Berg. Oxford. 2009.
- Latour, B. "Where are the Missing Masses? The Sociology of a Few Mundane Artifacts". *Shaping Technology Building Society: Studies in Sociotechnical Change*. MIT Press. USA. 1992.
- Macdonald, B. "William Morris and the Vision of Ecosocialism". *Contemporary Justice Review*, (7) 3. 2009.
- Macnaghten, P. "Nature". *Theory, Culture & Society*. (23) 347. 2006.
- Manzini, E. "Design, Environment and Social Quality". *Design Issues* (10)1. 1994.
- Margolin, V. "Design for a Sustainable World". *Design Issues* (14) 2. 1998.
- Mau, B./ Leonard, J. *Massive Change*. Phaidon. London. 2004.
- McDonough, W./ Braungart, M. *Cradle to Cradle: Remaking the way we make things*. North Point Press. New York. 2002.
- Norman, D. *The Psychology of Everyday Things*. Basic Books. New York. 1998.
- Papanek, V. *The Green Imperative: ecology and ethics in design and architecture*. Thames and Hudson. New York. 1995.
- Schumacher, E. *Small is Beautiful: a Study of Economics as if People Mattered*. Sphere Books, Ltd. London. 1973.
- Walker, S. "Light Touch: The Design of Ephemeral Objects for Sustainability". *The Journal of Sustainable Product Design*, 3. 2003.

URLgrafia

Barrantes, Socorro. "24 negocios rurales benefician a 389 usuarios en Chalamarca". *Panorama Cajamarquino*. Post: 12.2.2015. <http://www.panoramacajamarquino.com/noticia/24-negocios-rurales-benefician-a-389-usuarios-en-chalamarca/>

Chandler, D. Manufacturing Inefficiency MIT TechTalk. 2009. Volum 53, nº19 (18.3.2009). [Online] <http://web.mit.edu/newsoffice/techtalkRbackR2009.html> (accés: 7.4.2014).

EMG. www.emginitiative.com

Fry, T./ Willis, A.M. *Openings into the Ecology of Information Technology: Impacts of Information Technology Briefing Paper Part 1*. 2004. [Online] <http://www.changedesign.org/Pathfinding/Archived/IIT/IITMain.htm> (accés: 8.9.2014).

Jacobs, Bel. *EMG & SEWA at Estethica SS15 for Fashion Week*. Post: 8.9.2014. http://beljacobs.com/emg-sewa-estethica-ss15/doing_wp_cron=1424850927.9716100692749023437500

Martínez, Mirna. "El arte de tejer se pone de moda una vez más". *El financiero*. Post: 25.1.2015. <http://www.elfinanciero.com.mx/after-office/el-arte-de-tejer-se-pone-de-moda-una-vez-mas.html>

MBDC (McDonough Braungart Design). "Cradle to Cradle: Beyond Sustainability". <http://www.mbdc.com/cradle-to-cradle/c2c-framework/>

SEWA. <http://www.sewa.org/>

Siegle, Lucy. "Should I boycott wool products?". *The Guardian*. Post: 14.9.2014 <http://www.theguardian.com/environment/2014/sep/14/is-it-ethical-to-buy-wool-ethical-dilemma>

Viquipèdia. "Mulesing". <http://en.wikipedia.org/wiki/Mulesing>

3.

Chiras, Daniel D. *Environmental science: action for a sustainable future*. Benjamin Cummings. Redwood City, California. 1994.

Gil Bercero, J. R.; Gómez Antón, Mª Rosa. *Educación medioambiental: reciclaje y recuperación de residuos domésticos*. UNED. Madrid. 1995.

Gil Bercero, J. R.; Gómez Antón, Mª Rosa. *Gestión y tratamiento de residuos domésticos I. Video con guía de estudio*. UNED. Madrid. 1996.

Gil Bercero, J. R.; Gómez Antón, Mª Rosa. *Los plásticos y el tratamiento de sus residuos*. UNED. Madrid. 1997.

Ley 11/1997, de 24 de abril, de Envases y Residuos de Envases (BOE de 25 de Abril de 1997).

Ley 10/1998, de 21 de abril, de Residuos (BOE de 22 de Abril de 1998).

Nebel, Bernard J.; Wright Richard T. *Environmental Science*. Prentice-Hall. Englewood Cliffs, New Jersey. 1993.

Tratamiento de residuos sólidos urbanos. A Coruña : Univesidade da Coruña, 2001.

Turk, Jonathan; Turk, Amos . *Environmental Science*. Saunders. Philadelphia. 1988.

Seoánez Calvo, Mariano. *Residuos: problemática, descripción, manejo, aprovechamiento y destrucción*. Mundi-Prensa. Madrid. 2000.

VVAA. *60 preguntas y respuestas básicas sobre residuos*. Gedesma. Madrid. 2002.

4.

Brunner, Christoph/ Nigro, Roberto & Raunig, Gerald. *Post-Media Activism, Social Ecology and Eco-Art*. Third Text nº 27. 2013.

Deleuze, Gilles & Guattari, Félix. *What is Philosophy?* Hugh Tomlinson & Graham Burchell (trad.) Columbia University. New York. 1994.

Guattari, Félix. *Chaosmosis: An Ethico-aesthetic Paradigm*. Paul Bains & Julian Pefanis (trad.) Indiana University, Indianapolis, 1995.

Guattari, Félix. *The Three Ecologies*. Ian Pinder & Paul Sutton (trad.). Londres. 2008.

Guattari, Félix. *Soft Subversions: Texts and Interviews 1977–1985*. Sylvère Lotringer (ed.) Semiotext(e), Los Angeles, 2009.

Guattari, Félix. "On Contemporary Art". Entrevista amb Olivier Zahm, en *The Guattari Effect*. Eric Alliez & Andrew Goffey (eds.). Londres i NYC, 2011.

URLgrafia

EIPCP. "Occupy Wall Street". <http://eipcp.net/n/1318231860>

Fernández Muerza, Alex. "Upcycling: transformar residuos en objetos de valor". *Eroski Consumer. Medio Ambiente*. Post: 17.12.2009
http://www.consumer.es/web/es/medio_ambiente/urbano/2009/12/17/189900.php;

Viquipèdia. "Arte reciclado". http://es.wikipedia.org/wiki/Arte_reciclado (consulta:18.6.2014)

5.

Donahue, D.; Stuart, J.; Elkin, T.; & Mistry, A. *Artful teaching: Integrating the arts for understanding across the curriculum, K-8*. Teachers College Press. New York. 2010.

Krensky, B. & Steffen, S. *Engaging classroom communities through art: A Guide to designing and implementing community-based art education*. Altamira. New York. 2009.

McCullough, M. *Abstracting craft: The Practiced digital hand*. MIT Press. Cambridge, MA. 1998.

CONCLUSIONS

A continuació s'exposen els resultats obtinguts amb aquesta investigació. Hem aconseguit descriure el moviment artesanista (craftivista) i les seves idees principals. Sent la principal representant Betsy Greer, encunyadora del terme anglosaxó, al qual nosaltres hem proposat l'equivalent en la llengua catalana, en què s'expressem: artesivisme. Aquest moviment sociocultural en expansió trasllada les labors domèstiques i les artesanies des de l'àmbit privat a l'espai públic, a través d'accions i intervencions que pretenen originar canvis, cap a una societat humana més compassiva i justa, la qual vetla pel bé comú. Des de la creativitat com a fil conductor, emfatitza la producció local de connexió i l'habilitat manual, per elaborar artesanía utilitària i política, unida a alternatives més sostenibles. Assimila la ideologia *DIY* com a crítica al sistema consumista de producció en cadena, i en favor del valor processual. Atorga capacitat d'empoderament, en ser hom capaç de prendre les regnes de la pròpia vida cap a àmbits conscients, constructius, comprensius i relacionals. Revaloritza les artesanies com a mitjà creatiu i creador amb possibilitats infinites, i capaces de transformar aspectes socials, polítics i culturals, a través d'un ús horitzontal i transversal. Planteja enfocaments amplis, dels quals destaquen l'antibel·licisme/pacifisme, l'anti-explotació, el comunal, la donació, l'ecologia, l'embelliment, la formació, la notificació sobre causes i el reclam.

Hem desenvolupat els apartats corresponents, per tal d'analitzar i defensar el paper que les artesanies amb enfocament socio-polític exerceixen en la societat contemporània. La influència del feminisme amb plantejaments activistes concentra els esforços en una ecologia del reciclatge. Es visibilitzen les labors tradicionals, tancades i aïllades entre les parets dels espais domèstics, i surten als àmbits públics, amb una forta implicació d'activisme socio-polític. Per altra banda, les artesanies s'apoderen de la ret virtual per difondre el moviment; aleshores, és la ret peça clau per a la coordinació de projectes, per dispersar els missatges i obtenir la màxima col·laboració i participació per part de la ciutadania, compromesa amb les causes comuns. En el cas d'aquesta investigació, la ret ha sigut la plataforma bàsica per obtenir la informació pertinent: en tractar-se d'un moviment actual i relativament recent, han predominat les fonts consultades en línia. La URLgrafia abasta tant àmbits teòrics com pràctics: les publicacions de les més recents investigacions engloben articles acadèmics, assajos, capítols i ponències; per a les manifestacions, en actualització contínua, hem hagut de visitar rets socials, blogs, notícies, a més de contactar directament amb determinats col·lectius, sobretot de l'Estat Espanyol.

El fenomen artesanista, tot i ser global, s'ha estès més als EUA i al Regne Unit. Per això, el domini de l'anglès s'ha convertit en una eina imprescindible per a la comprensió en profunditat del moviment, doncs la majoria de les fonts consultades s'han escrit en llengua anglesa, així com la terminologia específica.

Els eixos i l'amplitud del moviment ens ha implicat en un esforç considerable per a la seva classificació. La repetició de les manifestacions, amb variables, ha suposat la intricada tasca d'organitzar les dades, per clarificar les diferents tipologies que embasta el moviment ara mateix (en les últimes dues dècades).

L'aproximació humana i social que comporta el fenomen artesivista recalca la importància de la cooperació com a pilar elemental. El fet de treballar de manera col·laborativa és sinònim de teixit associatiu, característic en les múltiples iniciatives ciutadanes, tot generant un delicadíssim entramat de diàlegs, d'enriquiment mutu, i de tolerància. L'experiència privilegia temps i relacions, les quals s'entenen amb major profunditat. S'estableixen ponts comunicacionals, capaços de desintegrar estereotips i celebrar els valors comuns. Involucra a les persones sota una concepció de justícia social. La co-producció d'alternatives per als entorns pròxims implica l'apropament de postures, formes de treball, continguts i temàtiques diverses, permetent la millor comprensió de l'altre, i compartint accions de caràcter bidireccional. El comunal, present en la quotidianitat, resulta escenari idoni per construir ciutadania, amb la suma d'esforços i voluntats. En sumar la faceta del cuidat a aquestes característiques, arribem a un enaltiment que honra a l'espècie humana amb totes les seves particularitats, i es focalitza en la consecució del benestar global. Per això, entendre la paraula *craft* també com a verb, amplia les possibilitats d'aplicació de les artesanies, a favor de la transmissió de coneixements aplicats, els quals aporten les ferramentes per desenvolupar comunitats auto-suficients. Per altra banda, la funció terapèutica que comporta la pràctica i elaboració artesanal s'està investigant en profunditat. La comunitat investigadora afirma que l'ocupació creativa i significativa presenta impactes positius en la salut i el benestar de les persones, amb beneficis psicològics i socials que contribueixen al benestar i a la qualitat de vida. A nivell personal, destaquen per estimular la ment i la creativitat, per protegir l'envelliment cerebral (Alzheimer), per millorar les funcions motores (Parkinson), i per reduir els efectes de les malalties relacionades amb l'ansietat, la depressió i l'estrés, o relacionades amb els desordres emocionals i els trastorns conductuals (alimentaris, p.e). Els moviments repetitius, rítmics i cíclics al teixir ofereixen beneficis similars a la meditació, ja que ajuden a la persona a concentrar-se en un procés senzill i relaxant; activen el sistema parasimpàtic, disminueixen la freqüència cardíaca, alenteixen la respiració i augmenten la destresa manual. A més, a nivell social, fomenta actituds transferibles a la vida quotidiana: la portabilitat del teixir afavoreix la participació en grup i la motivació. L'art de teixir en grup es considera, a més de terapèutic, enllaçador: enforteix llaços afectius a través del teixit i la conversa, estableix sentit de pertinença. Teixir és una activitat bàsica i humana.

El caràcter ecologista del moviment artesanivista és altre dels eixos més destacables. Enfoca la seva pràctica, des d'un punt de vista mediambiental, en un aprofitament més òptim dels recursos naturals. A partir del reciclatge i re-ús d'allò en desús, reincorpora els béns al cicles productius a través de la creativitat, fomentant la valorització. Així, l'artesanía enfronta els impactes de la hiperproducció. La comunitat artesanivista prefereix utilitzar béns de producció local. Junt amb aquesta preferència, sorgeixen iniciatives empresarials a favor de l'ètica de les fibres sostenibles, que ajuden a mantenir la riquesa i varietat mediambiental, i proporcionen fonts més sostenibles amb l'entorn. Des del disseny com a habilitador d'individus i comunitats, sorgeixen tendències *esthétiques* que busquen crear impactes positius en la societat i el món natural, per possibilitar vertaders canvis socioculturals. Proposen compartir responsabilitats per maximitzar els cicles de vida i abordar els problemes ecològics. L'artesanía transmet un sentit de necessitat i una expressió adaptativa i empàtica; enriqueix l'afecte emocional amb l'artefacte; compleix un paper formatiu en el disseny; i aporta la importància icònica com a filosofia per a la pràctica sostenible.

L'artesivisme basa els seus fonaments en antecedents històrics i teòrics. Els treballs etnològics enllacen el passat de pràctiques teixidores aparentment inconnexes, que en realitat comparteixen fórmules i gestos. El ressò d'aquesta labor mil·lenària respon a continuïtats i discontinuïtats de la història, reflexades en els usos socials del llenguatge. Les artesanies parlen de tradició, d'interconnexió generacional, de transmissió de coneixements a través de les mans, associant-se des de temps immemorials al treball quotidià de manteniment i cuidat. Travessen fluctuacions que van des de la concepció de les mateixes com a símbol de poder, a l'aïllament, i posterior ressorgiment. Han satisfet necessitats de vestit, sustento, abríc i comunicació. El teixit fou la primera manufactura com a elaboració arquetípica i ancestral, i nugar fou (i és) el gest cosmogònic inicial de l'ésser humà. La idea de vestir-se amb pells animals vingué precedida per l'aprenentatge en cosir-les, i posterior filat de fibres animals i vegetals, naixent així el teixit. El descobriment de relíquies mostra l'antiguitat de la indústria tèxtil, i l'ús de les distintes fibres (lli, cotó, seda). Els diferents artefactes per filar van especialitzant-se, a mesura que evoluciona l'ús de les fibres, i la maquinària es diversifica amb l'aparició de noves fibres sintètiques. Les mitologies recullen la significació del vestit i del teixit: descriuen els teixits com a signe social i de prestigi, la producció dels quals comporta una important activitat creativa, reservada a les dones com a virtut femenina. La necessitat de concurs col·lectiu per al treball de la llana indica ja una cooperació ancestral. Trobem Deïtats que governen el filat del destí humà; vestits que simbolitzen estats iniciàtics o de transició. La història de la fibra com a decoració es remunta a segles: a més de cobrir cossos, ofrena a la natura, com a ens transcendental a respectar i valorar. Són exemples la tradició del "Arbre dels Desitjos" (*wishing tree*), o la més pròxima territorialment, del "Caga-tió". Aquesta actitud d'oferiment la reproduïxen, en l'actualitat, les pràctiques urbanes d'intervenció teixidora (*UrbanKnitting, Yarn Bombing*), em embolcallar els arbres (a més d'altres elements del mobiliari urbà) amb teixits fets a mà. L'enfocament de subversió política en el teixir també contempla antecedents històrics. En el context nord-americà, el teixir va suposar l'alternativa a les importacions britàniques, com a símbol de patriotisme, activitat lligada de nou a les dones. En els períodes bèl·lics i d'entreguerres, el teixir va ressorgir per proporcionar una manera d'ajudar. La línia de producció domèstica s'estenia de llar en llar, elaborant peces per als soldats que complien servei, o proporcionant embenatges; tots dos responen a les ja esmentades qualitats del teixit per proporcionar alleujament, calidesa, a més de cobrir les necessitats quant a peces de roba. Després de les guerres, el teixir i les agulles generalment s'abandonaven. Per això, hem estudiat les possibles causes "modernes" que van produir el canvi perquè les artesanies passaren a un segon (o marginal) plànol; doncs encara existeix en el subconscient col·lectiu global cert menyspreu per aquestes arts (que fins i tot es pressuposen com menors). Hem analitzat el valor històric i social que ha tingut l'ús de les artesanies per a causes socials i èpoques determinants; còm el moviment *Arts & Crafts*, establert per Morris, les va donar un impuls, amb influència directa, a més del Regne Unit, als EUA i Canadà; la repercussió de la "mentalitat" *A'n'C* en els moviments artesivistes contemporanis; i l'intent de superar les tensions, com dèiem, encara manifestes, a l'hora de diferenciar les arts, en favor de visions més igualitàries. Així, molts antecedents han obert camins, perquè l'acceptació de les artesanies comence a formar part de l'imaginari col·lectiu; perquè les reivindicacions deixen de formar part d'un sol sexe, per ser comuns. Amb un innegable bagatge feminista, les artesanies visibilitzen públicament assumptes privats, i donen importància a les labors tradicionalment femenines com a mecanisme vàlid d'integració i superació de distincions. Ara són un llenguatge comú d'expressió, que comunica propòsits i valors comuns arreu del món, a través de rets físiques i virtuals, amb la unió d'art i vida, això és, entreteixides en la quotidianitat.

És la labor que va fer Gandhi en empoderar, a través del teixit, a la seva comunitat immediata; és la tasca que es desenvolupa amb el *craft performatiu*, amb els tallers, amb les Fires d'Artesania. Són les manifestacions de les intervencions artesivistes, que intercalen en la vida diària reflexions sobre qüestions socials i polítiques, teixides des del treball col·lectiu com a mecanisme de Transformació Social. De manera transversal, les artesanies i el moviment artesanista ha arribat a debats en museus i galeries. És el cas del *MediaLab* en el Museo del Prado: entre les seves activitats, coordina i gestiona tallers i encontres de reflexió, sobre temàtiques d'interés. Hem esclarit que la importància de les artesanies en l'art contemporani radica en la superació de les fronteres tradicionals que separen ambdós. A més, aporten nous sentits relacionals, amb els artefactes i les persones. Sensibilitzen en l'adreçament de les energies cap a la noció de cuidat, servei i foment del bé comú, a més del respecte per l'ens suprem que sustenta la vida. Uneixen a la comunitat, i generen rets i llaços d'afectivitat i col·laboració, per transformar els entorns immediats, i des de les accions locals, arribar a influir a nivell global. En definitiva, les artesanies amb enfocament social, cultural i polític connecten habilitats innates de l'ésser humà, i sorgint des de l'interior, s'entrellacen en col·lectivitat per expressar la necessitat de canvis cap a un món millor per a tothom.

BIBLIOGRAFIA

- Agerstoun, Mary Jo/ Auther, Elissa. "Considering Feminist Activist Art". *Women's Studies*. NWSA Journal. 19 (3). 2007.
- Adams, D. & Goldbard, A. *Community, culture and globalization*. Rockefeller Foundation. New York. 2002.
- Agüera Cabo, Mercè. "L'activisme femení en conflictes ambientals. Reflexions en clau feminista i apunts per a la gestió del medi". En *Documents d'anàlisi geogràfica*. 51. 2008.
- Akurgal, Ekrem. "The Early Period and the Golden Age of Ionia", *American Journal of Archaeology*, 66. 1962. *idem*, *Orient et Occident. La naissance de l'art grec*. Paris, 1969. Barber, E. "The golden spindle". *Women's Work*.
- Aliaga. Representación, estigma i resistència (apunts propis:10.9.2013)
- Arnaud, D. "Le foetus et les dieux au Proche-Orient sémitique ancien. Naissance de la théorie épigénétique". R.H.R. 213. 1996.
- Auther, E. *String, felt, thread: The Hierarchy of art and craft in American art*. The University of Minnesota Press. Minneapolis. 2010.
- Ballengee-Morris, C. & Stuhr, P. L. "Multicultural art and visual cultural education in a changing world". *Art Education: Journal of the National Art Education Association*. 54(4). 2001.
- Banks, M. *Using visual data in qualitative research*. Sage, Los Angeles, CA. 2007.
- Barber, E.J.W. "The Peplos of Athena". J. Nelis (Ed.), *Goddess and Polis*. Princeton, 1992.
- Barbier, E. "The Concept of Sustainable Economic Development". *Environmental Conservation*, 14. 1987.
- Benjamin, W. *Illuminations*. London: Fontana. 1992.
- Bennett, S., Maton, K., & Kervin, L. "The 'digital natives' debate: A critical review of the evidence". *British Journal of Educational Technology*, 39 (5). 2008.
- Bennett, W.L. (2004) 'Communicating global activism: strengths and vulnerabilities of networked politics', in *Cyberprotest: New Media, Citizens and Social Movements*, eds W. van de Donk, B. D. Loader, P. G. Nixon & D. Rucht, Routledge, London, pp. 123–146.
- Bergaigne, A. *La religion védique d'après les hymnes du Rig-Veda*. F. Vieweg. Paris. 1878.
- Berger-Gluck, S. *Has feminist oral history lost its radical/subversive edge?* Paper presentat al XVI "International Oral History Conference", Prague, Czech Republic. Juliol 2010.
- Bergren, A.L.T. "Language and the Female in Early Greek Thought". *Arethusa*, 16. 1983.
- Bergson, H. *Creative Evolution*. Macmillan. London. 1911.
- Boardman, John. *Athenian Black Figure Vases*. Londres, 1974.

- Bonte, Pierre & Izard, Michael (eds.). *Diccionario Akal de Etnología i Antropología*. Akal. Madrid. 1996.
- Bourriaud, Nicolas. *Estética relacional*. Adriana Hidalgo. Buenos Aires. 2006.
- Boyd, D. M. & Ellison, N. B. (2007) "Social network sites: definition, history and scholarship". *Journal of Computer-Mediated Communication*. vol. 13, no. 1, ps. 210–230.
- Bradley, W., & Esche, C. (Eds.). *Art and social change: A critical reader*. Tate, London, England. 2007.
- Braidotti, Rosa. *Sujetos nómadas*. Paidós. Argentina, 2000.
- Brelich, A. *Paides e Parthenoi*. Ateneo. Roma, 1969.
- Brunner, Christoph/ Nigro, Roberto & Raunig, Gerald. *Post-Media Activism, Social Ecology and Eco-Art*. Third Text no 27. 2013.
- Bürger, Peter. *Teoría de la vanguardia*. Península. Barcelona, 1997.
- Calame-Griaule, G. *Il mondo della parola*. Bollati Boringhieri. 2004.
- Campbell, M. S. & Martin, R. (Eds.). *Artistic citizenship: A public voice for the arts*. Routledge, New York.
- Cantarella, E. *L'ambiguomalanno. Condizione e immagine della donna nell'antichità greca e romana*. Riuniti. Roma, 1981.
- Casacuberta, David. *Creación colectiva*. Gedisa. Barcelona, 2003.
- Casey, Edward. "Between Geography and Philosophy: What Does it Mean to be in the Place-World." *Annals of the Association of American Geographers*, 91(4). 2001.
- Casey, Edward. "How to Get from Space to Place in a Fairly Short Stretch of Time". En *Senses of Place*, editat per Steven Feld & Keith H. Basso. School of American Research Press. Santa Fe, New Mexico. 1996.
- Castillo Condori, Júlia. El arte como transformación social. Ponència dintre de les Jornades organitzades en la Facultat de Filosofia de la Universitat de València. 11.12.2012. (apunts propis)
- Cavalier. "Au fil de l'aiguille. Quelques réflexions iconographiques sur filage et tissage en Grèce à travers les vases figurés et les stèles attiques", *Aspects de l'artisanat du textile dans le monde Méditerranéen*. Lyon/Paris, 1996.
- Chandler, A. & Neumark, N. (Eds.). *At a distance: Precursors to art and activism on the internet*. Massachusetts Institute of Technology Press. Cambridge. 2005.
- Chapman, J. *Emotionally Durable Design: Objects, Experiences and Empathy*. Earthscan. London. 2005.
- Chiras, Daniel D. *Environmental science: action for a sustainable future*. Benjamin Cummings. Redwood City, California. 1994.
- Cole, S.G. "The Social Function of Rituals of Maturation: The Koureion and the Arkteia". *ZPE* 55. 1984.
- Constas, N.P. "Weaving the Body of God". *Journal of Early Christian Studies* 3, no 2. 1995. Deem, R. *All work and no play: The sociology of women and leisure*. Milton Keynes: Open

- Crow, Thomas, *El esplendor de los sesenta. Arte americano y europeo en la era de la rebeldía 1955-1969*. Akal. Madrid. 2001.
- Csikszentmihalyi, M. "Design and Order in Everyday Life". *Design Issues* (8)1. 1991.
- De Staebler, S. *Reflections on art and the spirit*. D. Apostolos-Cappadona (Ed.), Art, creativity, and the sacred. Continuum. New York. 1996.
- Del Río, Victor. "El concepto de neovanguardia en el origen de las teorías del arte postmoderno". En VVAA, *Octavas falsas. Materiales de arte y estética 2*. Luso-Española de Ediciones. Salamanca. 2006.
- Deleuze, Gilles & Guattari, Félix. *What is Philosophy?* Hugh Tomlinson & Graham Burchell (trad.) Columbia University. New York. 1994.
- Deonna, W. "Unité et diversité". *R. A.*, 23. 1914.
- Deremetz, A. "Le *carmen deductum* ou le fil du poème: à propos de Virgile". *Latomus* 46. 1987.
- Deubner, L. *Attische Feste*. Akademie-Verlag. Berlín, 1956.
- Diani, M. (2000) 'Social movement networks virtual and real', *Information, Communication & Society*, vol. 3, no. 3, ps. 386–401.
- Dissanayake, E. *What is art for?* University of Washington Press, Seattle. 1988. Dorfles, Gillo. *Nuevos ritos, nuevos mitos*. Lumen. Barcelona, 1969.
- Domenici, V. "Talking Knots of the Inka. A curious manuscript may hold the key to Andean writing". *Archaeology* 49. 1996. 50-56; *id.*, "Il manoscritto segreto". *Airone* 188. 1996.
- Donahue, D.; Stuart, J.; Elkin, T.; & Mistry, A. *Artful teaching: Integrating the arts for understanding across the curriculum, K-8*. Teachers College Press. New York. 2010.
- Dorfles, Gillo. *El devenir de las artes*. Breviarios, Fondo de Cultura Económica. México. 1963.
- Dorfles, Gillo. *Nuevos ritos, nuevos mitos*. Lumen. Barcelona, 1969. **iii**.
- Downing, J. (2001) *Radical Media*, Sage Publications, Thousand Oaks, CA.
- Durand, Gilbert, *Les structures anthropologiques de l'imaginaire*. Paris, 1969.
- Durand. *Les structures anthropologiques de l'imaginaire*.
- Emery, I. *The Primary structures of fabrics*. Textile Museum. Washington DC. 1980 (1966).
- Felshin, N. (Ed.). *But is it art? The spirit of art as activism*. Bay Press. Seattle, WA. 1995.
- Freedman, K. *Teaching visual culture*. Teachers College Press, New York. 2003.
- Felson-Rubin, Nancy. *Regarding Penelope. From Character to Poetics*. Princeton. 1994.
- Flores Bedregal, Teresa. *Comunicación para el desarrollo sostenible*. Plural editores. La Paz, Bolivia. 2002.
- Foster, Hal. *El retorno de lo real. La vanguardia a finales de siglo*. Akal. Madrid. 2001.
- Fry, T. *Design Futuring: Sustainability, ethics and new practice*. Berg. Oxford. 2009.
- Gamson, W. A. (1992) *Talking Politics*, Cambridge University Press, New York.

- Garcia, C., Standlee, A., Bechkoff, J., & Cui, Y. "Ethnographic approaches to the internet and computer-mediated communication". *Journal of Contemporary Ethnography*. 38. 2009.
- Garrett, R. K. (2006) 'Protest in an information society: a review of literature on social movements and new ICTs', *Information, Communication & Society*, vol. 9, no. 2, pp. 202–224.
- Gauntlett, D. *Making is connecting. The social meaning of creativity, from DIY and knitting to YouTube and Web 2.0*. Polity. Cambridge. 2011.
- George, A. *The Epic of Gilgamesh*. Londres, 1999.
- Gernet, Louis. *Anthropologie de la Grèce ancienne*. Paris, 1968.
- Gil Bercero, J. R.; Gómez Antón, Ma Rosa. *Educación medioambiental: reciclaje y recuperación de residuos domésticos*. UNED. Madrid. 1995.
- Gil Bercero, J. R.; Gómez Antón, Ma Rosa. *Gestión y tratamiento de residuos domésticos I. Video con guía de estudio*. UNED. Madrid. 1996.
- Gil Bercero, J. R.; Gómez Antón, Ma Rosa. *Los plásticos y el tratamiento de sus residuos*. UNED. Madrid. 1997.
- Gray, Anne. "Learning from Experience: Cultural Studies and Feminism". En Jim McGuigan, ed., *Cultural Methodologies*. Sage. Thousand Oaks, CA. 1997.
- Greer, Betsy. *Encyclopedia of Activism and Social Justice*. Anderson, G. & Herr, K. (Eds.). Sage Publications, Inc. Thousand Oaks, CA. 2007. p. 402.
- Greer, B. *Knitting for good! A guide to creating personal, social and political change, stitch by stitch*. Trumpeter Books. Boston, MA. 2008.
- Guattari, Félix. 'On Contemporary Art'. Entrevista amb Olivier Zahm, en *The Guattari Effect*. Eric Alliez & Andrew Goffey (eds.). Londres i NYC, 2011.
- Guattari, Félix. *Chaosmosis: An Ethico-aesthetic Paradigm*. Paul Bains & Julian Pefanis (trad.) Indiana University, Indianapolis, 1995.
- Guattari, Félix. *The Three Ecologies*. Ian Pinder & Paul Sutton (trad.). Londres. 2008. Guattari, Félix. *Soft Subversions: Texts and Interviews 1977–1985*. Sylvère Lotringer (ed.) Semiotext(e), Los Angeles, 2009.
- Hardin, Garrett. "The Tragedy of Commons". *Science*, 162. 1968.
- Hidiroglou, P. "Langes de circoncision historiés en France". *REJ* 143. 1984.
- Hoffman, Marta. *The Warp-weighted Loom. Studies in the History and Technology of an Ancient Implement*. Universitetsforlaget, Norsfolkmuseum (Noruega). 1964.
- Hongyun, Duan. "UNESCO reconoce el tejido de alfombras tradicional de Bulgaria". En *CCTV.com*. post: 27.1.2015.
- Jenkins, I.D. "The Ambiguity of Greek Textiles". *Arethusa* 18. 1985.
- Juris, J. S. "The new digital media and activist networking within anti- corporate globalization moviments", *Annals of the American Academy of Political and Social Science*, vol. 597, no. 1, 2005.ps. 189–208.

- Kapitan, Lynn. "Close to the Heart: Art Therapy's Link to Craft and Art Production". *Art Therapy: Journal of the American Art Therapy Association*, 28(3). 2011.
- Kessler, L. *The Dissident Press: Alternative Journalism in American History*. Sage Publications, Beverly Hills, CA. 1984.
- Klass, P. *Two sweaters for my father*. XRX Books. Sioux Falls, SC. 2004.
- Krensky, B. & Steffen, S. *Engaging classroom communities through art: A Guide to designing and implementing community-based art education*. Altamira. New York. 2009.
- Kuznetsov, S., & Paulos, E. *Rise of the expert amateur: DIY projects, communities, and cultures NordiCHI*. 2010. Comunicats per al 6th Nordic Conference on HumanComputer Interaction: Extending Boundaries. Comunicats per al NordiCHI.
- Lacy, Suzanne. *Having It Good. Reflections on Engaged Art and Engaged Buddhism*. En: Buddha Mind in Contemporary Art. Jacquelynn Baas & Mary Jane Jacobs (eds.) University of California Press. 2004.
- Latour, B. "Where are the Missing Masses? The Sociology of a Few Mundane Artifacts". *Shaping Technology Building Society: Studies in Sociotechnical Change*. MIT Press. USA.1992.
- Leroi-Gourhan, A. *Evolutions et techniques: L'homme et la matière*. Albin Mitchel. París. 1943
- Ley 10/1998, de 21 de abril, de Residuos (BOE de 22 de Abril de 1998).
- Ley 11/1997, de 24 de abril, de Envases y Residuos de Envases (BOE de 25 de Abril de 1997).
- Lippard, L. *The pink swan: Selected feminist essays on art*. New Press. New York. 1995.
- Lydon, S.G. *Knitting heaven and earth*. Broadway Books. New York. 2005.
- Lippard, Lucy. "Sweeping Exchanges: The Contribution of Feminist to the Art of the1970's". *Art Journal* 30, tardor/hivern 1980.
- London, P. *No More Secondhand Art*. Shambhala Publications. Boston, MA. 1989. McDonnell, T. P. *A Thomas Merton reader*. Image Books. New York. 1974.
- Loroux, N. *Les enfants d'Athéna*. Maspero. París, 1981.
- Louis Potter, Annie. "A living Mystery, the International Art & History of Crochet". A.J. Publishing International. 1990.
- Lozano Bartolozzi, María del Mar. *Wolf Vostell*. Nerea. 2000.
- Macdonald, B. "William Morris and the Vision of Ecosocialism". *Contemporary Justice Review*, (7) 3. 2009.
- MacDonald's, Anne L. *No Idle Hands: The Social History of American Knitting*. Random House of Canada. Toronto. 1988.
- Macnaghten, P. "Nature". *Theory, Culture & Society*. (23) 347. 2006.
- Manzini, E. "Design, Environment and Social Quality". *Design Issues*, (10)1.1994.
- Marazov, I. "Philomela the Weaver and Bendis the Spinner". *Studia honor*. G. Mihailov. Sofia, 1995.
- March, K.S. *Weaving, Writing and Gender*. MAN 18. 1983.
- Margolin, V. "Design for a Sustainable World". *Design Issues*,(14) 2. 1998.

- Martínez-Collado, Ana. Tendenci@s. *Perspectivas feministas en el arte actual*. CENDEAC. Murcia. 2008.
- Mau, B./ Leonard, J. *Massive Change*. Phaidon. London. 2004.
- McCullough, M. *Abstracting craft: The Practiced digital hand*. MIT Press. Cambridge, MA. 1998.
- McDonough, W./ Braungart, M. *Cradle to Cradle: Remaking the way we make things*. North Point Press. New York. 2002.
- McGonagle, Declan et al. *William Morris Today*. London: ICA/Institute of Contemporary Arts. 1984.
- McLeod, Ellen E. *In Good Hands: The Women of the Canadian Handicrafts Guild*. New York: McGill-Queen's UP. 1999.
- Melucci, A. (1996) *Challenging Codes: Collective Action in the Information Age*, Cambridge University Press, Cambridge.
- Minahan, S., & Wolfram Cox, J. "Stich'n bitch: Cyberfeminism, a third place and the new materiality". *Journal of material culture*. 12(1). 2007.
- Murphy, B. *Zen and the art of knitting*. Adams Media. Avon, MA. 2002.
- Nebel, Bernard J.; Wright Richard T. *Environmental Science*. Prentice-Hall. Englewood Cliffs, New Jersey. 1993.
- Norman, D. *The Psychology of Everyday Things*. Basic Books. New York. 1998.
- Oliver, P. & Marwell, G. (1988) 'The paradox of group size in collective action: a theory of critical mass II', *American Sociological Review*, vol. 53, no. 1, ps. 1–8.
- Olmos, Ricardo. "Recuerdo heroico y realidad anticipada en la imagen ibérica". *Scripta in honorem Enrique A. Llobregat*. Alacant, 2000.
- Olmos, Ricardo. En *Tejer y vestir. De la antigüedad al Islam*. Marín, Manuela (Ed.). CSIC. Madrid, 2001.
- Opp, K.-D. *Theories of Political Protest and Social Movements: A Multidisciplinary Introduction, Critique, and Synthesis*, Routledge, London. 2009.
- Orton-Johnson, Kate. "Knit, purl and upload: new technologies, digital mediations and the experience of leisure". *Leisure Studies*. 33 (3). 2012.
- Paludan, Lis. "Crochet History & Technique". Interweave Press. 1995
- Papadopoulou-Belmehdi, Ioanna. *Le chant de Pénélope. Poétique du tissage féminin dans l'Odyssée*. Paris, 1994.
- Papanek, V. *The Green Imperative: ecology and ethics in design and architecture*. Thames and Hudson. New York. 1995.
- Pentney, B.A. "Feminism, activism and knitting: Are the fibre arts a viable model for feminist political action?". *Thirdspace*, 8(1). 2008.
- Pink, Sarah. *Re-Thinking Contemporary Activism: From Community to Emplaced Sociality*. *Ethnos: Journal of Anthropology*, 73:2. 2008.

- Postmes, T. & Brunsting, S. (2002) "Collective action in the age of the Internet: mass communication and online mobilization", *Social Science Computer Review*, vol. 3, no. 20, pp. 290–301.
- Puleo, Alicia. "Libertad, igualdad, sostenibilidad. Por un ecofeminismo ilustrado". Isegoría: Revista de Filosofía Moral y Política, 38. Universidad de Valladolid. 2008.
- Quéau, P. "La presencia del espíritu". En *La revolución digital. Individuo y colectividad en el ciberespacio*. Revista de Occidente. Alianza Editorial, Madrid. No 206. juny 1998.
- Real Academia Española. *Diccionario de la Lengua Española*. Madrid, 1992.
- Reed, Kathlyn L./ Sanderson, Sharon Nelson. *Concepts of Occupational Therapy*. Lippincott Williams & Wilkins. 1999.
- Reeder, Ellen. "Textiles", *Pandora: Women in Classical Greece*. E. D. Reeden (Ed.). Princeton, 1995.
- Reinhard Lupton, Julia. *Thinking with Shakespeare: Essays on Politics and Life*. University of Chicago Press. 2011.
- Ritzer, G., & Jurgenson, N. "Production, consumption, prosumption. The nature of capitalism in the age of the digital 'prosumer' ". *Journal of Consumer Research*. 10(1). 2010.
- Robertson, Kirsty. "Rebellious Doilies and Subversive Stitches". En Buszek, Maria Elena.
- Robertson, Kirsty. *Needling the System: Knitting and the Global Justice Movement/A Performance*". Presentat en *Intersections2005: Hybrid Identities*. YorkUniversity/Ryerson University. 18-20.3.2005.
- Robles Reinaldos, Gerardo. *Investigación artística. Propuestas de entorno y participación. IVAC y tiempos de acción paralela*. Ed. Visión Libros. Madrid. 2008.
- Rodrigo Mora, Félix. *Naturaleza, ruralidad y civilización*. Brulot. Madrid. 2008.
- Roth, H.L. *Studies in primitive looms*. Bankfield Museum. Halifax. 1950.
- Rubin, J. A. (Ed.). *Approaches to art therapy* (2a ed.). Sheridan Books. Ann Arbor, MI. 2001.
- Russo, C. F. "La tavoletta scrittoria di Omero". *XVII Congr. Int. Papirologia*. Nàpols. vol.II. 1984.
- Rutt, R. *A history of hand knitting*. Batsford. London. 1987.
- Rutt, Richard. *A History of Hand Knitting*. Interweave Press. Loveland, CO. 1987.
- Schaps, D.M. *Economic Rights of Women in Ancient Greece*. Edinburg University Press. Edinburg. 1979.
- Scheid, John & Svenbro, Jean. *Le métier de Zeus. Le myth du tissage et du tissu dans le monde gréco romain*. Paris, 1984.
- Schumacher, E. *Small is Beautiful: a Study of Economics as if People Mattered*. Sphere Books, Ltd. London. 1973.
- Segal, C.P. "Philomela's Web and the Pleasures of the Text: Reader and Violence in the Metamorphoses of Ovid". Jong-Sullivan (eds.). *Modern Critical Theory and Classical Literature*. Brill. Leiden. 1994.

- Segarra Crespo, Diana. "El tejido y la palabra en la cultura clásica", en Marín, Manuela. *Tejer y vestir: de la antigüedad al Islam*. CSIC. Madrid. 1992.
- Seoánez Calvo, Mariano. *Residuos: problemática, descripción, manejo, aprovechamiento y destrucción*. Mundi-Prensa. Madrid. 2000.
- Smith, Terry. "Craft, Modernity and Postmodernity". En *Craft & Contemporary Theory*. Rowley, Sue (Ed.) Allen & Unwin, Australia. 1997.
- Smith, Terry. *Making the Modern: Industry, Art, and Design in America*. University of Chicago Press, 1994.
- Spencer, A. *The crafter culture handbook*. Marion Boyars. London. 2007.
- Springborg, C. "Leadership as art – Leaders coming to their senses". *Leadership*, 6(3). 2010.
- Stalp, M.C., & Winge, T. "My collection is bigger than yours: Tales from the handcrafter's stash". *Home Cultures*. 5(2). 2008.
- Tilly, C. (1978) *From Mobilization to Revolution*, Addison-Wesley Publishing Company, Reading, MA.
- Torelli, M. *Il rango, il rito e l'immagine*. Mondadori Electa. Milan, 1997.
- Torrey, C., Churchill, E.F., McDonald, D.W. "Learning how: The search for craft knowledge on the internet". CHI '09 Proceedings of the 27th international conference on human factors in computing systems. ACM Press. Boston, MA. 2009.
- Tratamento de residuos sólidos urbanos*. A Coruña : Univesidade da Coruña, 2001. Turk, Jonathan; Turk, Amos . *Environmental Science*. Saunders. Philadelphia. 1988.
- Triomphe, R. *Le lin, la vierge et le miel*. Paris, 1989.
- Turner, V. W. Liminality and communitas. En R. L. Grimes (Ed.), *Readings in ritual studies*. Prentice Hall. Upper Saddle River, NJ. 1995.
- Turney, J. *The culture of knitting*. Berg. New York. 2009.
- Vian, F. *La guerre des Géants. Le myth avant l'époque hellénistique*. Klincksieck. París. 1952.
- VVAA. *60 preguntas y respuestas básicas sobre residuos*. Gedesma. Madrid. 2002.
- VVAA. *Desacuerdos. Sobre arte, políticas y esfera pública en el estado español*. Arteleku, San Sebastián. 2005.
- Walker, S. "Light Touch: The Design of Ephemeral Objects for Sustainability". *The Journal of Sustainable Product Design*, 3. 2003.
- Wenzel, Lynn. *Genesis II: An Ecofeminist Reclamation Project*. CHOICES Women's Medical Center, Inc. 1998.
- Zeiss Stange, Mary; Oyster, Carol K.; Sloan, Jane E. *Encyclopedia of Women in Today's World*, Volume 1. SAGE. p. 1371.
- Zimmermann, Elisabeth. *Knitting Without Tears: Basic Techniques and Easy-to-Follow Directions for Garments to Fit All Sizes*. Fireside, New York. 1995.

URLGRAFIA

7up Free. "7up Knitted Bus". *Youtube*. 26.11.2014.

<https://www.youtube.com/watch?v=zoF4cUU5oRE> (consulta: 26.11.2014)

7up Free. "Urban Knitter". *Youtube*. 25.11.2014. <https://www.youtube.com/watch?v=AWAGSJ44fbl> (consulta: 25.11.2014)

Aguinaga, Margarita; Lang, Miriam; Mokrani, Dunia; Santillana, Alejandra. "Pensar desde el feminismo: críticas y alternativas al desarrollo". *Más allá del desarrollo*. Ed. Rosa Luxemburg/Abya Yala. México. 2012. http://www.fisyp.org.ar/media/uploads/libro_mas_alla_del_desarrollo.pdf

Albareda Tiana, Sílvia. "Ecofeminisme i sostenibilitat". *Temes d'Avui*. Post 17.2.2011. http://www.temesdavui.org/ca/revista/38/temes_de_portada/ecofeminisme_i_sostenibilitat (consulta: 7.2.2013)

Alter, Lloyd. "Batman in the Bike Lanes: Guerilla Bike Activists Fight Back". *Treehugger*. Post: 12.3.2010. <http://www.treehugger.com/bikes/batman-in-the-bike-lanes-guerilla-bike-activists-fight-back.html>

Andrew, X. "Introduction to Activism". *Permanent Culture Now*. <http://www.permanentculturenow.com/what-is-activism/>

Arnal, Mariano. "Mirar". *El Almanaque*. <http://www.elalmanaque.com/lexico/mirar.htm> (consulta 24.4.2013)

Arrabalí, David. "El punto subversivo como activismo optimista". *El Tribuno del Pueblo*. Post: 7.1.2012. <http://arrabali.blogspot.com.es/2012/01/el-punto-subversivo-como-activismo.html>

Art in Odd Places: <http://recall.artinoddplaces.org/>; *Facebook*: <https://www.facebook.com/Art-in-Odd-Places-32205827702/>

Bandopadhyaya, Anu. Bahuroopi Gandhi. G.R. Bhatkal Ed. Bombai. Índia. 1964. <http://www.mkgandhi.org/bahurupi/chap13.htm>

Barrantes, Socorro. "24 negocios rurales benefician a 389 usuarios en Chalamarca". *Panorama Cajamarquino*. Post: 12.2.2015. <http://www.panoramacajamarquino.com/noticia/24-negocios-rurales-benefician-a-389-usuarios-en-chalamarca/>

Becker, Paula. "Knitting For Victory-World War II". *Historylink.org*. Assaig 5722. Post: 19.8.2004 http://www.historylink.org/index.cfm?DisplayPage=output.cfm&File_Id=5722 (consulta: 18.6.2014)

Bild. "Künstlerin strickt Schal mit Wolle aus Vagina". *Bild.de*. <http://www.bild.de/news/ausland/kunst/vagina-stricken-frau-39131850.bild.html> (consulta: 16.1.2014)

Bowe, Rebecca. "Activists respond to sit-lie with handmade benches. *SFBG* (San Francisco Bay Guardian). Post 4.11.2011 <http://www.sfbg.com/politics/2011/04/11/activists-respond-sit-lie-handmade-benches>

Buzard, Kurt. "Wishing Tree. Göbekli Tepe. Southeastern Anatolia/Turkey". *Travel to Eat*. Post: 25.10.2014. <http://traveltoeat.com/wishing-tree-gobekli-tepe-southeastern-anatoliaturkey/>

Candy Chang: <http://candychang.com/projects/>

Craftivist Collective. "#imapiece of the IF Hyde Park event 8th June-are you?". *Craftivist Collective*. Post: 4.6.2013. <https://craftivist-collective.com/blog/2013/06/imapiece-of-the-if-hyde-park-event-8th-june-are-you/>

Club de Tejedoras Santa Caridad: "El tejido como terapia". *Buena Salud*. 11.8.2009. <http://www.revistabuenasalud.com/el-tejido-como-terapia/> (consulta: 10.3.2014)

De Ugarte, David. *Los futuros que vienen*. "Del universalismo al comunitarismo" (cap. 3). Biblioteca de las Indias. 2010. <https://lasindias.com/los-futuros-que-vienen#comunitarismo>

DIY Show. "DIY Show te espera". <http://www.diyshow.es/que-es-diy-show/#> ; <http://www.diyshow.es/events/categoria/talleres-moda-shopping/>

DooByBrain: "Contrail bicycle chalk drawing concept". *Doobybrain*. 25.2.2009. <http://www.doobybrain.com/2009/02/25/contrail-bicycle-chalk-drawing-concept/>

DoTank: <http://dotankbrooklyn.org/22>

El País. "Una Feria para los más mañosos". *El País, Buenavida*. Post: 11.3.2015. http://elpais.com/elpais/2015/03/10/buenavida/1425999558_791409.html (consulta: 11.3.2015)

England Events. "London: Knit for Health and Wellness on World Wide Knit in Public Day". *England Events.co.uk*. Post: 26.5.2015. <http://englandevents.co.uk/london-knit-for-health-and-wellness-on-world-wide-knit-in/265493>

Guinness Word Records: web oficial (castellà): <http://www.guinnessworldrecords.es/>

Hand, Rachel. "World War and Therapy and Knitting". *Needlecase*. Post: 26.2.2014. <http://blog.needlecase.co.uk/world-war-therapy-knitting/> (consulta: 28.2.2014)

I Knit. "I Knit Weekender". <http://www.iknit.org.uk/iknitweekender2010.html>

Infoynet. "Lifestreaming". <http://infoynet.blogspot.com.es/>

La Bike Plans: <http://www.labikeplan.com/>

Lackey Shaffer, Nancy D. "Bombs away. Yarn Bomb Ojai goes off in the valley". En *VCRReporter*. post: 13.6.2013. http://www.vcreporter.com/cms/story/detail/bombs_away/10961

Las Indias: "Hackear". *El Correo de las Indias*. <http://lasindias.com/indianopedia/hackear>

Luzinterruptus. <http://luzinterruptus1.blogspot.com.es/2010/11/pedaleo-seguro.html>

MBDC (McDonough Braungart Design): "Cradle to Cradle: Beyond Sustainability". <http://www.mbdc.com/cradle-to-cradle/c2c-framework/>

Chandler, D. Manufacturing Inefficiency MIT TechTalk. 2009. Volum 53, no19 (18.3.2009) [Online] <http://web.mit.edu/newsoffice/techtalkRbackR2009.html> (accés: 7.4.2014)

Cosgrove, Julia. "Editorial". *Afar.com*. <http://about.afar.com/about/> (consulta: 23.3.2013)

CraftCabanyal: <http://craftcabanyal.espai214.org/> <http://craftcabanyal.blogspot.com.es/>

Cruz, John. "Guerrilla Urbanism". *Urbanist Dispatch*. 26.9.2013.
<http://www.urbanistdispatch.com/1462/guerrilla-urbanism-parking-day/>

Dawkins, Nicole. "Making" a political statement: what is craftivism anyway?. *Craft Theory*. Toronto Craft Alert. Post: 25.6.2009

DeFranza, David. "Cyclists Take DIY Signage and Guerrilla Bike Lanes for a Spin in LA". *Treehugger*. Post: 14.5.2010. <http://www.treehugger.com/bikes/cyclists-take-diy-signage-and-guerrilla-bike-lanes-for-a-spin-in-la.html>

Delgado Palomino, Jose Antonio. Tejidos.
<http://www.monografias.com/trabajos38/hilados/hilados2.shtml>

Duduá. "El craftivismo no es volver al pasado, es apostar por el futuro". *duduadudua.blogspot.com*. Post: 13.8.2012 <http://duduadudua.blogspot.com.es/2012/08/el-craftivismo-no-es-volver-al-pasado.html>

Etsy. "aKNITomy". <https://www.etsy.com/people/aKNITomy>

Fabricius, Karl. "The Greatest Works of Guerrilla Gardening". *Scribol*. Post: 22.3.2010.
<http://scribol.com/environment/the-greatest-works-of-guerrilla-gardening/6>

Facebook. Artesanías de Colombia. Àlbum: "La mochila wayúu, parte de la tradición de Colombia". Post: 29.3.2014. <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.840600859300284.1073741945.145117792181931&type=3&uploaded=12>

Farm Garden. "Guerrilla Gardening". *Federation of Farms and Community Gardens*.
<https://www.farmgarden.org.uk/guerrilla-gardening>

Farry, Eithne. "Women who are making sewing subversive". *TheGuardian.com*. Post: 29.5.2006. paràgraf 6. <http://www.theguardian.com/world/2006/may/29/gender>

Fernández Muerza, Alex. "Upcycling: transformar residuos en objetos de valor". *Eroski Consumer*. Medio Ambiente. Post: 17.12.2009
http://www.consumer.es/web/es/medio_ambiente/urbano/2009/12/17/189900.php;

Fort, Sally. "UK DIY Craft research report". *The National Lottery & Arts Council England*. 2007.
http://postcraft.weebly.com/uploads/2/0/9/3/2093355/uk_diy_craft_research_report.pdf

Fossatti, Mariana. "El arte de hackear la ciudad". *Articaonline*. Post: 12.11.2011
<http://www.articaonline.com/2011/11/el-arte-de-hackear-la-ciudad/>

Fry, T./ Willis, A.M. Openings into the Ecology of Information Technology: Impacts of Information Technology Briefing Paper Part 1. 2004. [Online]
<http://www.changedesign.org/Pathfinding/Archived/IIT/IITMain.htm> (accés: 8.9.2014)

Galloway, Anne. "Knitting and public politics". *PurseLipSquareJaw.org*. Post: 8.8.2006.
<http://www.purselipsquarejaw.org/2006/08/knitting-and-public-politics.php>

González Barroso, Marcos. "Estado Comunal". *aporrea.org*; Post: 18.11.2012
<http://www.aporrea.org/poderpopular/a154425.html>

González de Uriarte, Natalia. "Cruzada solidaria de las guerrilleras del ganchillo". *El Diario Norte*. 22.12.2013. http://www.eldiario.es/norte/euskadi/alava/Guerrilleras-ganchillo_0_208929553.html (consulta: 23.12.2013)

Goundry, Nick. "m ss ng p eces creates Urban-Knitter showcase in Santiago filming for 7Up Free". *The Location Guide*. Post: 28.11.2014. <http://www.thelocationguide.com/blog/2014/11/ng-commercial-mssngpeces-creates-urban-knitter-showcase-in-santiago-filming-for-7up-free/>

Greer, Betsy. <http://craftivism.com/about/craftivism-definition/>

Gresko, Brian. "Looking for Calm in Your Busy Day? Try Knitting". *Babble*. publ.11.7.2013. <http://www.babble.com/dad/looking-for-calm-in-your-busy-day-try-knitting/> (consulta: 2.11.2013)

Hand, Rachel. "World War and Therapy and Knitting". *Needlecase*. Post: 26.2.2014. <http://blog.needlecase.co.uk/world-war-therapy-knitting/> (consulta: 28.2.2014)

Hermanson, Tove. "Knitting Subversive". *Thread for Thought.net*. Post: 18.9.2012 <http://www.threadforthought.net/subversive-knitting/> (consulta: 17.6.2013)

Hollingsworth, Catherine. "Knitting has a rich history in American politics". *ADN.com*. Post: 3.11.2008. <http://www.adn.com/article/20081103/knitting-has-rich-history-american-politics>

Hongyun, Duan. "UNESCO reconoce el tejido de alfombras tradicional de Bulgaria". *CCTV.com*. post: 27.1.2015. <http://espanol.cntv.cn/2015/01/27/VIDE1422321602124863.shtml> (consulta: 30.1.2015)

Hou, Jeffrey (ed.). *Insurgent Public Space: Guerrilla Urbanism and the Remaking of Contemporary Cities*. 2010.

Humphreys, S. "Grassroots creativity and community in new media environments: Yarn Harlot and the 4000 knitting Olympians". *Continuum: Journal of Media & Cultural Studies*. 22(3). 2008. Recuperat: <http://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/10304310801989844>

Jacobs, Bel. EMG & SEWA at Estethica SS15 for Fashion Week. Post: 8.9.2014 http://beljacobs.com/emg-sewa-estethica-ss15/doing_wp_cron=1424850927.9716100692749023437500

Jamie. "Changing the World One Stitch at a Time". *Love of Knitting* (blog). post: 19.3.2014 <http://www.loveofknitting.com/blog/blog/2014/03/19/changing-the-world-one-stitch-at-a-time/> (consulta: 19.6.2014)

Jenkins, Casey. "I'm the 'vaginal knitting' performance artist-and I want to defend my work". *The Guardian*. Post: 17.12.2013. <http://www.theguardian.com/commentisfree/2013/dec/17/vaginal-knitting-artist-defence>

Jervis, Lisa. *PM Press*. <http://www.pmpress.org/content/article.php?story=lisajervis> (consulta: 8.4.2013)

Jimbo. "International Crochet Day celebrates Year 5". *Jimbo's Front Porch*. Post: 6.9.2012. http://jimbosfrontporch.blogspot.com.es/2012/09/international-crochet-day-celebrates_6.html (consulta: 6.9.2012)

Kingsley, Patrick. "Egyptian activist's 'Made in Prison' handbags catch on outside". *The Guardian*. Post: 25.12.2014. <http://www.theguardian.com/world/2014/dec/25/egypt-prison-knitting-handbag-protest-asmaa-hamdy>

Knitta. "Wrap a double bus: check". *Knitta.com*. 2.2.2015. <http://knitta.com/ /02/wrap-a-double-decker-bus-check/>

Lackey Shaffer, Nancy D. "Bombs away. Yarn Bomb Ojai goes off in the valley". *VCRReporter*. post:13.6.2013. http://www.vcreporter.com/cms/story/detail/bombs_away/10961/

Lackey Shaffer, Nancy. "The Yarn Bombing Movement Hits the Streets". *Highbrow Magazine*. Post: 11.10.2013. <http://www.highbrowmagazine.com/2883-yarn-bombing-movement-hits-streets>

Loveday Edward, Mary; Ferris, Malcolm; Bolton, Tim. "Craftivism: Changing the World One Stitch at a Time". *Crafts and Sustainability*. Plymouth College of Art. http://crafts-and-sustainability.plymouthart.ac.uk/?page_id=262 (consulta: 19.3.2014)

Loveday Edward, Mary/ Ferris, Malcolm/ Bolton, Tim. "Crafts and Gender". *Crafts and Sustainability*. Plymouth College of Art. http://crafts-and-sustainability.plymouthart.ac.uk/?page_id=278 (consulta: 7.9.2014)

Luckhurst, Karen. "Knitting and needlework: relaxing hobbies or seditious activities?" *The Guardian*. Post: 9.4.2014. <http://www.theguardian.com/theobserver/she-said/2014/apr/09/knitting-and-needlework-relaxing-hobbies-or-seditious-activities> (consulta: 9.4.2014)

Mafé, Jorge. "Desayuno con Viandantes. Pont de les Arts. València". *Youtube*. Post:19.9.2015. https://www.youtube.com/watch?v=kteuv9_WrXM

Mangion, Sharon. "Craftivism: making things happen, slowly". *Arts News*. Post: 5.6.2013 <https://www.a-n.co.uk/news/craftivism-making-things-happen-slowly>

María. "El Tejido Wayúu". *Punto Guayaba*. Post: 20.9.2012. <http://puntoguayaba.blogspot.com.es/2012/09/el-tejido-wayuu.html>

Marks, Ruthie. "History of crochet". 1997. Publicat, amb permissos, en *Crochet Guild of America*, 2009. <http://c.ymcdn.com/sites/www.crochet.org/resource/resmgr/pdf/history-of-crochet-rm.pdf>

Martin, Brian. "Activism, social and political". *Encyclopedia of Activism and Social Justice*. Gary L. Anderson & Kathryn G. Herr (eds.). Thousand Oaks, CA: Sage, 2007. ps. 19-27. <http://www.bmartin.cc/pubs/07Anderson.html>

Martin, Courtney E. "Young Women Re-craft Feminism as DIY Project". *Womens Enews.org*. Post: 9.2.2007. <http://womensenews.org/story/arts/070209/young-women-re-craft-feminism-diy-project>

Martínez, Mirna. "El arte de tejer se pone de moda una vez más". *El financiero*. Post: 25.1.2015 <http://www.elfinanciero.com.mx/after-office/el-arte-de-tejer-se-pone-de-moda-una-vez-mas.html>

Mary. "Our roots of activism through craft (craftivism): personal actions, behaviours & emotional intelligence". *Craftivist Collective* [blog]. <http://craftivist-collective.com/all/craftivism-tree-part-1-of-3-roots/>

McGovern, Alyce. "Craft for good: why we all want to knit for penguins". *The Conversation*. Post: 18.3.2014. <https://theconversation.com/crafting-for-good-why-we-all-want-to-knit-for-penguins-24291> (consulta: 17.4.2014)

Obniski, Monica. "The Arts and Crafts Movement in America". *Heilbrunn Timeline of Art History*. The Metropolitan Museum of Art. New York. 2000. http://www.metmuseum.org/toah/hd/acam/hd_acam.htm

Olfield, Molly; Mitchinson, John. "QI: how knitting was used as code in WW2". *The Telegraph*. Post: 18.2.2014. <http://www.telegraph.co.uk/men/the-filter/qi/10638792/QI-how-knitting-was-used-as-code-in-WW2.html> (consulta: 28.2.2014)

Palazuelos, Paloma. "Ladyfest crea el primer taller de Punto Subversivo". *AmecoPress*. Post: 23.10.2007. <http://www.amecopress.net/spip.php?article580>
 Parkingday.org: <http://parkingday.org/>

Patel, Raj. "Saving the World with Che, Mao, and Carrots". *The Atlantic*. Post: 12.5.2010

Pelta, Raquel/ Sastre, Javi. "Editorial #02: Activismo". *Monografica.org*. Post: 1.2012.
<http://www.monografica.org/02/Editorial/2870>

Penguin Foudation: "Knit Penguin Jumpers". <http://www.penguinfoundation.org.au/what-s-new/>;

Penguin Foudation: "The benefits of using penguin jumpers/sweaters when rehabilitating oiled little penguins". http://www.penguinfoundation.org.au/assets/Wildlife-rehabilitation/The-benefits-of-penguin-jumpers-for-little-penguin-rehabilitation_2.pdf

Pincus, Roy. "Uprooting the Patriarchy". *WIN magazine*. 2001. <http://www.wloe.org/Uprooting-the-Patriarchy.435.0.html>

Plantgasm: "Plantbombing!". Post: 19.8.2011. <http://plantgasm.com/archives/4753>

Posada, Juan. "Lo que camina con uno". *El Colombiano.com*. Post: 21.3.2015.
<http://www.elcolombiano.com/susu-lo-que-camina-con-uno-JH1548913>

Prichard, Joseph. "How cyclists are taking it upon themselves to make streets safer for bikes". *Good Magazine*. Post: 20.5.2010. <http://magazine.good.is/articles/better-bikeways-guerrilla-improvements-and-diy-signage>

PTERPproject: <http://www.pterproject.org/>

Purl Gurls. "The Big Day". *International Yarn Bombing Day*. Post: 11.6.2011.
<http://iybd.blogspot.com.es/>

Q-Station: <http://www.qstation.com.au/>

Quiroga, Francisco G. "Sobre lo comunal y lo comunitario...". *Semillas de Innovación*.
<http://semillasdeinnovacion.wordpress.com/2012/05/21/sobre-lo-comunal-y-comunitario/>

Radicalesbians. "The Woman-Identified Woman". *Documents from the Women's Liberation Movement*, Special Collections Library, Duke University. Text complet:
http://library.duke.edu/digitalcollections/wlmpc_wlmms01011/

Radio Bulgaria. "UNESCO: Las alfombras de Chiprovtsi forman parte del patrimonio cultural del mundo". Post: 26.11.2014. <http://bnr.bg/es/post/100490498> (consulta: 28.11.2014)

Rainydaygoods. "Ravelympics!". *Raverly*. Post: 25.7.2008.
<http://blog.ravelry.com/2008/07/25/ravelympics/>

Reynolds, Richard. "Pimp Your Pavement". *Guerrilla Gardening.org*
<http://www.guerrillagardening.org/pimpyourpavement.html>

Rodrigo Mora, Félix. "Peligra lo que aún queda de comunal". *Soberanía Alimentaria, Biodiversidad y Culturas*, no4, gener de 2011; [i en: <http://esfuerzoeservicio.blogspot.com.es/2012/11/peligra-lo-que-aun-queda-de-comunal.html>]

Roselló, Elisabeth. "De intervenciones artísticas en los espacios urbanos de la actualidad". *blogspot.com*. Post: 11.3.2014. <http://elisabetrosello.blogspot.com.es/2014/03/intervenciones-artisticas-creativas-espacios-publicos-urbanos.html>

Rosenblum, Gail. "Hats (and socks) off a skillful soldier". *Star Tribune.com*. Post: 6.3.2010.
<http://www.startribune.com/hats-and-socks-off-to-a-skillful-soldier/86723927/>

Rosner, D.K., & Ryokai, K. "Spyn: Augmenting the creative and communicative potential of craft." *Comunicats per al CHI 2010*. 2010. Recuperat 11.2.2010:
http://people.ischool.berkeley.edu/~daniela/spyn/rosner_ryokai_chi2010.pdf

Ruilope Ruz, Estefanía. "Estos jabones no se comen, pero apetece". *El País, Buenavida*. Post: 9.9.2014. http://elpais.com/elpais/2014/09/08/buenavida/1410188533_647817.html (consulta: 11.3.2015);
SBS2Australia. "Vaginal Knitting. The Feed". <https://www.youtube.com/watch?v=q6RZZf6HMzo>
27.11.2013

Schlosser, Paulina. "Spinning a Yarn or Two: The Subversive Art of Crocheting". *Culture.pl*. Post: 31.7.2014. <http://culture.pl/en/article/spinning-a-yarn-or-two-the-subversive-art-of-crocheting>
SEWA: <http://www.sewa.org/>

Siegle, Lucy. "Should I boycott wool products?". *The Guardian*. Post: 14.9.2014
<http://www.theguardian.com/environment/2014/sep/14/is-it-ethical-to-buy-wool-ethical-dilemma>

Sparkes, Mateo. "Guerrilla Bike Activists". *Treehugger*. Post: 18.6.2007.
<http://www.treehugger.com/bikes/guerrilla-bike-activists.html>

Spontaneous Interventions: "Art in Odd Places".
<http://www.spontaneousinterventions.org/project/art-in-odd-places?list=project> "Chair-bombing".

Spontaneous Interventions. "Better Block": <http://www.spontaneousinterventions.org/project/better-block?list=project> ; <http://www.betterblock.org/> ; *facebook*:
<https://www.facebook.com/BetterBlock/info>

Spontaneous Interventions: "Chair-bombing". <http://www.spontaneousinterventions.org/project/chair-bombing>

Spontaneous Interventions: "Greenaid Seedbomb Vending Machine".
<http://www.spontaneousinterventions.org/project/greenaid-seedbomb-vending-machine>

Spontaneous Interventions: "Guerrilla Grafters".
<http://www.spontaneousinterventions.org/project/guerrilla-grafters>

Spontaneous Interventions: "I Wish This Was". <http://www.spontaneousinterventions.org/project/i-wish-this-was>

Spontaneous Interventions: "LightLane". <http://www.spontaneousinterventions.org/project/lightlane>

Spontaneous Interventions: "NY Street Advertising Takeover".
<http://www.spontaneousinterventions.org/project/ny-street-advertising-takeover>

Steph. "Yarn Bomb Bus: Knitted Double Decker Cruises Around London". *Web Urbanist*. Post: 5.12.2014. <http://weburbanist.com/2014/12/05/yarn-bomb-bus-knitted-double-decker-cruises-around-london/>

Stephanie. "The 2010 Knitting Olympics". *Yarn Harlot*. Post: 10.2.2010.
http://www.yarnharlot.ca/blog/archives/2010/02/10/the_2010_knitting_olympics.html

Stitchlinks: <http://www.stitchlinks.com/research1.html> (consulta: 10.3.2014)

SunShine. "The Theory of feminist devolution". *The Sunshine Thiry Blog*. Post: 3.2.2015. <http://thesunshinethiryblog.com/2015/02/03/the-theory-of-feminist-devolution-bbc-edition/>

Urban Repairs: "Actions". <http://urbanrepairs.blogspot.com.es/search/label/Actions>

UK Hand Knitting: "Knitting Therapy". http://www.ukhandknitting.com/knitting_therapy.php (consulta: 10.3.2014) "Therapeutic knitting champion is 2015 woman of achievement". <http://www.ukhandknitting.com/news/knitting-champion-woman-of-achievement>

UKNews. "Knitters turn to graffiti artists with 'yarnbombing'". *The Telegraph*. <http://www.telegraph.co.uk/news/uknews/4305406/Knitters-turn-to-graffiti-artists-with-yarnbombing.html>

Vercillo, Kathryn. "5 Women Share Personal Stories of The Healing Power of Crochet". *LionBrand*. Post: 13.7.2014. <http://blog.lionbrand.com/2014/07/13/5-women-share-how-crochet-has-helped-them/>

VIC, Vivero de Iniciativas Ciudadanas: <http://viveroiniciativasciudadanas.net/>

Viquipèdia. "Activism" <http://en.wikipedia.org/wiki/Activism>

Viquipèdia. "Arte reciclado". http://es.wikipedia.org/wiki/Arte_reciclado (consulta: 18.6.2014)

Viquipèdia. "Biocenosi". <http://es.wikipedia.org/wiki/Biocenosis> (consulta: 5.2014)

Viquipèdia. "Craftivism". <https://en.wikipedia.org/wiki/Craftivism> (consulta: 12.2.2013)

Viquipèdia. "Instructables". <https://en.wikipedia.org/wiki/Instructables>

Viquipèdia. "Flashmob". [http://ca.wikipedia.org/wiki/Mobilització_espontània](http://ca.wikipedia.org/wiki/Mobilitzaci%C3%B3_espont%C0E0nia)

Viquipèdia. "Mulesing". <http://en.wikipedia.org/wiki/Mulesing>

Viquipèdia. "Parklet". <http://en.wikipedia.org/wiki/Parklet>

Viquipèdia. "SBS2". http://en.wikipedia.org/wiki/SBS_Two (consulta: 16.2.2014)

VVAA. "Cooperación cultural. Agentes e Instituciones". *Basurama*. <http://basurama.org/rus/capitulo/reflexiones-transversales/cooperacion-cultural-agentes-e-instituciones/>

VVAA. "El perfil de alfombra iraní". *Irán Alfombras*. <http://iranalfombras.com/perfiles-de-alfombras-iranies/>

VVAA "Formatos híbridos. Creadores latinoamericanos". *Basurama*. <http://basurama.org/rus/capitulo/reflexiones-transversales/formatos-hibridos-creadores-latinoamericanos/>. (consulta: 18.6.2014)

VVAA. "La mochila wayúu, parte de la tradición de Colombia". *Artesanías de Colombia*. Post: 25.3.2014. http://www.artesantiasdecolombia.com.co/PortalAC/C_noticias/la-mochila-wayu-parte-de-la-tradicion-de-colombia_5070

VVAA. "Smart CSOS: Estrategias para la Gran Transición". *Picaparaarriba*. <http://picaparaarriba.org/wordpress/smart-csos-estrategias-para-la-gran-transicion/>

VVAA. "Transformación Social". *Picaparaarriba*. <http://picaparaarriba.org/wordpress/tag/transformacion-social/page/2/>

VVAA. "Utilidad Social / Agitación. Generación de red". *Basurama*.

<http://basurama.org/rus/capitulo/reflexiones-transversales/utilidad-social-agitacion-generacion-de-red/> (consulta: 18.6.2014)

VVAA. ¿Qué impedimentos aparecen a la hora de pasar de la predisposición a la acción?

Picaparaarriba. <http://picaparaarriba.org/a-ti-que-te-importa-5/> (consulta: 9.4.2013)

Whitaker, Cassie. "Ojai Yarn Bombers 2014". *Youtube* (4'55"):

<https://www.youtube.com/watch?v=s6AJowJ8Ri8>

Wigan. "Knit a breast". *My mummy does...* <http://www.mymummydoes.co.uk/local-resources/knit-a-breast/> (consulta: 2.12.2014)

Wilson, Jacque. "This is your brain on knitting". *CNN*. Post: 25.3.2014.

<http://edition.cnn.com/2014/03/25/health/brain-crafting-benefits/index.html> (consulta: 26.3.2014)

WLOE (Women and Life on Earth). "What is ecofeminism?". <http://www.wloe.org/what-is-ecofeminism.76.0.html>

Wollan, Malia. "Graffiti's Cozy, Feminine Side". *The New York Times*. Style. 18.5.2011. paràgraf 4.

http://www.nytimes.com/2011/05/19/fashion/creating-graffiti-with-yarn.html?_r=2&

(consulta: 18.3.2014)

Women of The Year: <http://www.womenoftheyear.co.uk/>

Wunderweib. "Vaginales Stricken: Künstlerin Casey Jenkins setzt ein Zeichen". Post: 13.1.2015

<http://www.wunderweib.de/aktuelles/vaginales-stricken-kuenstlerin-casey-jenkins-setzt-ein-zeichen-a173513.html>

ANNEX 1

Fitxes: Projectes craftivistes

Open Source Embroidery

Testimonis de tendència. Entrevistes

Entrevista a Bia Santos
Entrevista a Cat Mazza
Entrevista a Concha Rey
Entrevista a Guillermina Baiguera
Entrevista a Josep Mestres

Documental «Tejer la ciudad»

Col·lectius en l'Estat Espanyol

Alicante Knits
Banyoles Knitting
Ganxetes del Portia
Ganchilleando Cuenca
La Guerrilla del Gilda
Mujeres y Punto
Quedada Puce-LANA
Toledo Knits
Urban Knitting Bilbao
Urban Knitting Córdoba
Urban Knitting Iznájar
Urban Knitting Logroño

ANNEX 2

Fitxes: Projectes craftivistes estudiats durant la investigació

Keep Wool
Yarn Corner

Projectes *craft* individuals

Kate Just
Irene Cano
Sébastien Preschoux
Yulia Ustinova

Manifestacions 'craft' en paral·lel

Cartografia en Espanya

Projectes Urban Knitting (puntuals)

Associacions Transversals

La bufanda de la iaia
Tejido Social Palma de Mallorca
Tejido Social Valencia
Fundación Iaia
LA HILA
LANERAS
LANTOKI

Tendes especialitzades

Tejeadict@s
Tirando del Hilo

Esdeveniments

DIY Show
Hondarribia Craft

Croxeteres "bucals"

Annex 1

Fitxes: Projectes craftivistes

Open Source Embroidery

projecte:

descripció:

El projecte “**Open Source Embroidery**” va començar en **2005**, per **Ele Carpenter**. El projecte ha crescut per a recolzar i facilitar una gamma de pràctiques artístiques que investiguen la relació entre programari per a brodat i informàtica. Està basat en característiques comunes entre les artesanies de costura i la programació de font oberta (*‘open source’*): atenció obsessiva (i per gènere) als detalls; procés social de desenvolupament compartit; i una transparència de procés i producte. “Open Source Embroidery” és un projecte socialment promès d'art, desenvolupat per tallers i una llista de correu electrònic: us-embroidery@googlegroups.com; hi ha també grups en *Facebook* i *Flickr*. El blog d'Ele, *Ele Weekend*, documenta el projecte i fixa la informació sobre tallers en curs i exposicions. El brodat és construït (sobretot per dones) en centenars de diminutes puntades, que són visibles sobre el front de la tela. El sistema de les puntades és revelat al dors del material. Algun/es brogador/es (*embroiderers*) segellen el dors de la tela, impeding a altres veure l'estructura subjacent del model; altres el deixen obert per a qui vulga mirar; i un/es quant/es integren el procés de la part posterior (*backend*) al front de la tela. El model és compartit entre amics, en 'cercles' de punt i brodat. El programari és construït (sobretot per homes) en centenars de diminuts trossos de codi, que formen l'estructura ocultada del programa o l'interfície. “Open Source Embroidery” permet mirar darrere de la tela, i entendre l'estructura del seu programari, modificar-ho i distribuir-ho. El codi és compartit entre amics, per xarxes en línia. No obstant açò, les puntades o el codi només tenen sentit per a qui està familiaritzat/da amb el llenguatge o el patró. Els mateixos arguments sobre Font Oberta contra Programari Lliure poden ser aplicats al brodat. Les artesanies de costura també han de negociar els principis 'de llibertat' per crear, modificar i distribuir, dins de les coaccions culturals i econòmiques del capitalisme. El projecte “Open Source Embroidery” simplement intenta proporcionar una manera social i pràctica de dialogar sobre determinades qüestions, i provar a executar la *praxis*. Programari Lliure, Font Oberta, afeccionat/des i brogador/es professionals, i programador/es són benvingut/des en contribuir al projecte. “Open Source Embroidery” fa l'homenatge a Ada Lovelace (1816-52), qui va ajudar a desenvolupar el Motor Analític (*Analytical Engine*), la primera idea per a un ordinador universal, amb Charles Babbage. Lovelace va escriure “*podem dir encertadament que el Motor Analític teix el model algebraic tal com el Teler de Jacquard teix flors i fulles*” (Gere, 2002, p.24). El Teler de Jacquard (1810) va ser la primera màquina per a usar el programa de targeta-perforada (*punched-card*) [1].

url/publicació:

[1] “Introduction: Open Source Embroidery”

<http://research.gold.ac.uk/3111/1/osembroidery.htm> (consulta: 31.7.2014);

vegéu: Entrevista de Ceci Moss a Ele Carpenter sobre el projecte Rizhoma:

<http://rhizome.org/editorial/2009/oct/1/interview-with-ele-carpenter/>

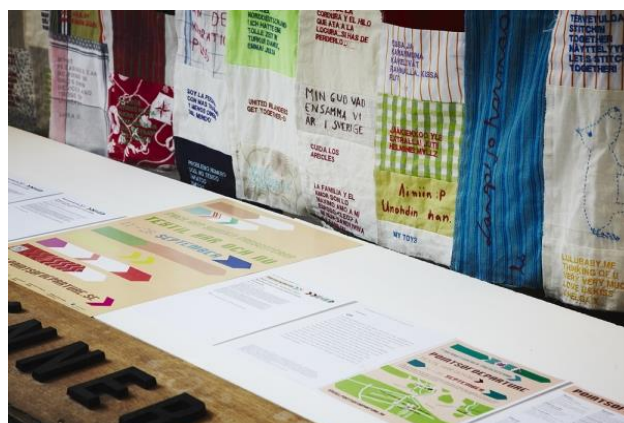
“Open Sewing Circle” [2]

“*Points of Departure*” va oferir una sèrie d'exposicions, conferències i esdeveniments, en Estocolm en setembre de 2010. Va presentar l'art contemporani que té el seu punt de partida en la **tradició tèxtil** i investiga el camp expandit de les noves tecnologies, les pràctiques relacionals i activistes en l'àmbit públic.

L'exposició “Open Sewing Circle” en va formar part; va ser acollida per la ret FAS (*Fiber Art Sweden*) com a part de l'esdeveniment “*Nothern Fibre*”, recurrent en els països nòrdics (anterior edició en Suècia en 1995). L'exposició i els tallers es van celebrar en Handarbetets Vanners Galleri, Estocolm. Va enjuntar a artistes del Regne Unit i Suècia, qui investigaren la connexió entre tèxtil i tecnologia digital. Va explorar com cable, fil i llana intervenen en històries i contextos. El brodat i el punt es comparen amb programa i creació de xarxes digitals. L'apertura social del cercle tradicional cosidor/teixidor és recreada en xarxes electròniques. El treball a mà és combinat amb preguntes sobre xarxes de comunicació.

taller “Embroidered Digital Commons”.
Per Ele Carpenter.
14.9.2010. HV Galleri. Stockholm.

Stitching Together (work in progress) (detall).
Kristina Lindström, Asa Stahl.

url: [2] <http://pointsofdeparture.se/en/content/open-sewing-circle>

“Open Source Embroidery” (exposició itinerant)

Mostra (display) del projecte OSEmbroidery, en el *Museum of Craft and Folk Art*, San Francisco, Califòrnia.

L'exposició “Open Source Embroidery” va mostrar obres que utilitzaven brodat, fil i codi com a ferramenta per a la producció i distribució participativa. Conjuga treballs individuals i col·lectius d'artistes, programador/es i usuàri/es HTML, que exploren la relació entre artesanía i codi, a través de xarxes socials i digitals [3].

itinerància:

2.10.2009-24.1.2010. *Museum of Craft and Folk Art*, San Francisco, Califòrnia, USA.

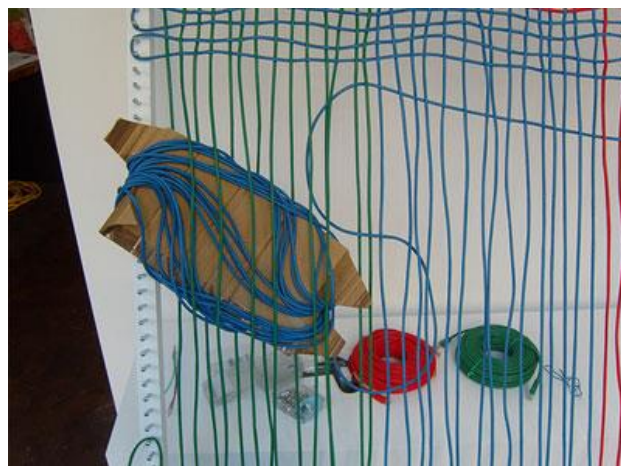
6.6-6.9.2009. *BildMuseet*, Umeå University, Sweden.

16.5-15.6.2008. *Http Gallery*, London, UK.

9-11.2007. *Access Space*, Sheffield, UK.

Weaving the Web, 2009.
Travis Meinolf and Ele Carpenter

detall de la instal·lació:
cables d'internet roig, verd i blau, entreteixits.

url: [3] <http://research.gold.ac.uk/3111/1/osexhibition.htm>;
vegéu: “Gallery Guide”: http://research.gold.ac.uk/3111/1/OpenSource_GalleryGuide_FINAL.pdf

Testimonis de tendència. Entrevistes

Entrevista a Bia Santos

entrevista d'Eva Caro a **Bia Santos**

...Un altre projecte va ser la realització d'una **mascletà fictícia**. La instal·lem en un solar propietat de l'Ajuntament de València. En cada petard estava impresa la foto de membres de la plataforma així com persones que col·laboraren. Contra les ratlles marrons, els petards acolorits van *sonar* a les dues de la tarda del diumenge amb una traca, com no!

Ja que som ciutadans *petards*. Anem a ser petards de debò! (Riures)

.-En lloc del color marró que li havia donat...

Sí, aquest marró de *marró*, de "*t'has ficat en un marró*". Això que tot el dia ens volen recordar: el *marró* en què estem.

El resultat del projecte va ser molt positiu i vam decidim donar-li continuïtat. Les emocions ja estaven impregnades de creativitat per part del veïnat. I la gent va tornar a preguntar: "*I ara, Què fem? Què fem?*".

Llavors vaig plantejar la realització d'un llibre, una obra participativa on cadascun podria expressar les seves emocions, sensacions, records, relacions, etc... amb el barri. Ja no era necessari que ens reunírem amb regularitat. La idea era que cadascun/a pogués expressar-se lliurement i que pogueren participar més persones, no solament els i les veïn/es.

I, efectivament, hem tingut molta participació de persones, artistes i simpatitzants del barri. Gent d'altres barris de València, així com, d'altres ciutats d'Espanya i també a nivell internacional.

*** **

.-En quina fase del procés esteu?

Ara estem en el procés de preparar i organitzar les pàgines. La gent encara està enviant pàgines. Encara queden moltes per rebre. Tantes que al principi era un llibre però ara són diversos volums, S'han convertit en una enciclopèdia!

Damunt de la taula estan els volums en procés d'organització. Mentre convers amb ella no pot evitar ensenyar-los a poc a poc. Com un àlbum de família veiem les pàgines de Silvia, la de Teresa,...Estreny una zona de la pàgina i explica:

A més, depenent del contingut, algunes pàgines tenen un xip d'àudio referit a un testimoniatge del barri. No totes, clar. Posteriorment també seran col·locades algunes marques QR per ampliar el contingut del llibre a través de fotos, vídeos, textos relacionats amb cada pàgina.

Els llibres, després, van a digitalitzar-se, va a fer-se un E-book, un Web-documental. Aquest treball va a tenir molts desdoblaments. Ara està sent l'inici.

Seguim veient la pàgina de Teresa en les quals són recognoscibles Amparo, Francesc, Félix, Aina...La que serà la imatge oficial del Portes Obertes d'aquest any.

.-Quants participants hi ha?

Al final tenim un total de 8 llibres, amb una participació de més de 60 persones.

.-Hi ha pàgines que tinguin participants múltiples?

Sí, hi ha uns amics que van treballar junts en una pàgina. Amics d'infància que es van reunir per fer la façana de la casa en la qual jugaven quan eren nens. També una família de mare, pare i filla, veïns de tota la vida, qui plasmen els seus sentiments i records, com el banc en el qual s'asseia l'avi per xerrar amb els seus amics. O també, una altra família que plasma records de la casa de l'àvia, la seva façana, els seus maons. Una altra pàgina està feta per tres generacions de dones que es troben per cosir fils de records: mare, filla i néta. I per aquí va.

Veiem la pàgina de Amparín. Una senyora major, membre de la Plataforma des dels seus inicis, ha omplert de creus multicolors la seva pàgina. També veiem la pàgina de Maruja. Després veiem la pàgina de Marilo, una noia de Bilbao que va veure la iniciativa per Internet i que va voler participar. Una altra d'una noia italiana que va viure en el Cabanyal.

.-En aquest moment estàs organitzant els llibres. Quines són les pautes que segueixes?

Ara estic muntant encara però la portada dels llibres va a ser sobria perquè dins tenen molta informació i càrrega. Després, en cada volum està l'índex amb el nom dels participants.

Internament, procure organitzar les pàgines dins d'una seqüència de temes enllaçats. Uns seran més reivindicatius, uns altres més de records, uns altres més lligats a la qüestió del barri i de l'espai, etc. Curiosament, l'any passat va venir una professora convidada a la UPV que va realitzar un taller sobre "Encadenado" i em vaig apuntar pensant que algun dia em podria servir. I és que l'univers conjura al nostre favor!

*** **

Canvia la pàgina i apareix la de Teatre Íntim, les de Sergi i Lola, Tina...Una professora de Brasil. Uns suïssos membres de la Plataforma. Una noia jove del barri. Fullegem les pàgines de Rosi i Peter.

.-La relació del món de l'art amb Portes Obertes i les reivindicacions del Cabanyal han estat molt estretes però, què tal el veïnat amb tot això?

L'interessant de *Portes Obertes* i de tota l'activitat que hi ha en el Cabanyal és que la gent ha assimilat aquesta cosa del món de l'art. Tothom a la seva manera plasma aquest sentiment i aquesta iniciativa artística. Cadascun/a a la seva manera acaba sent contaminat/da amb el món de l'art.

La història del craft sorgeix a partir d'això. La gent, després de tants anys d'obrir les cases i de tenir aquesta relació amb l'art, també passa a estar contaminada, i es tornen també una mica artistes, a partir d'entendre l'art, d'entendre les *performances*. Imagina't la primera vegada que les senyores majors van veure una performance! Ara ja tothom entén el que és una performance o una *cacerolada... Està naturalitzat.

També, la història de *Portes Obertes* és la d'un encuny social i polític. Aquí hi ha una implicació compromesa amb la problemàtica. Els i les artistes qui vénen tenen aquest compromís i solidaritat amb la causa, participen de forma altruista. Els veïns i veïnes obren la casa perquè hi ha un compromís. Els veïns i veïnes porten setze anys obrint les seves cases, i no és fàcil compartir la seva privadesa. Hi ha aquest compromís que al final és del veïnat amb la cultura i de la cultura amb el veïnat.

En aquest projecte del *Cabanyal punt a punt*, algun/es participants són artistes, altres no, però cadascun/a, amb l'ajuda de la seva imaginació i de la seva relació amb el barri, acaba plasmant igualment, no?

.-Clar, perquè el Cabanyal genera malestar i incomoditat des de l'àmbit de la cultura i del pensament del complex. La construcció simple, perfecta i completa d'un discurs negatiu no estava resolta, doncs sempre hi havia un peça del puzzle que no quadrava. Front al pensament dur no hi ha res com aquest 'blandiblup' de l'art que heu utilitzat, no?

Mira, aquest és el cas del projecte *Archivo Vivo*. Un projecte que ha estat molt important i del que s'ha fet ressò tota Europa. Guanyem el "Premio de la Fundación Europa Nostra", que és la institució més important a nivell europeu en defensa del patrimoni. Igualment, el Cabanyal està en la llista negra de la *World Monuments Fund*; una fundació nord-americana que posa en alerta patrimonis mundials en risc de desaparició. També, el Cabanyal està inclòs en la llista vermella de "Hispania Nostra"...Tot això ha molestat, perquè són premis que han dificultat el desenvolupament i avanç dels plans de l'Ajuntament de València.

*** **

.-Creus que els afectes són la matèria que dona vida a aquests objectes inclassificables?

Aquí hi ha una unió emocional molt forta entre les persones. Cadascun/a té els seus sentiments i els plasma. Per a algun/es, participar en el projecte realitzant la seva pàgina, ha estat millor que fer una teràpia.

M'explica la pàgina brodada per la filla de Vicente i la platja de Brigida, la casa de Lidon.

Per descomptat, la gent està cansada del barri, per tota la seva problemàtica, però comença a veure tot el que s'ha realitzat.

Aquestes accions produeixen un ressò que va més enllà del barri i viatja pertot arreu.

És molt atractiu i crida molt l'atenció la degradació. És la imatge que es veu amb major facilitat però aquesta imatge no hem de potenciar-la. Aquesta és, precisament, la imatge que beneficia als qui volen destruir el barri.

Per això, sempre plantege una posició positiva i propositiva. És necessari llançar la mirada més enllà, percebre petits detalls, passejar pels carrers mirant al voltant i percebent a les persones, la iconografia peculiar d'una artesanía modernista popular.

Des d'aquest lloc vaig començar a desenvolupar un altre projecte que va ser també una eina complementària per a *CraftCabanyal*. Es tracta de "Tocar El Cabanyal", un repositori online i una recopilació de la decoració dels edificis i carrers del barri. Són imatges i icones del modernisme popular. És també un projecte col·laboratiu, ja que les persones, tant veïn/es com visitants del barri, envien fotos de detalls del barri que passen desapercebuts moltes vegades en el dia a dia. Les imatges són geolocalitzades i l'usuari/a pot també passejar pel barri.

*** **

Seguim fullejant pàgines de Carlos i Lupe, la de la mare de Bia, una altra veïna,...

.-Saps que l'art contemporani té molts problemes amb el tema de l'amor i els afectes. A mi mateixa em va costar pensar, quan veia les fulles soltes del llibre, pensar-ho d'aquesta manera. Els meus prejudicis es van posar en funcionament. Va ser parlant amb una amiga que em va dir que si no ho veia era també un símptoma però, clar, perquè era incapaç de veure-ho...

El *craft* és artesanía. És això que cadascun/a sap fer a la seva manera perquè no hi ha una escola de belles arts on t'ensenyen, perquè ningú ha de justificar aquesta pàgina i escriure un text. Cadascun/a s'expressa amb els seus recursos i com pot, artesanalment. Clar, joestic aquí ara com a artista agafant aquesta artesanía per donar-li forma de llibre, de documental, d'e-book. Aquesta és la intermediació que fa l'artista, però els participants no tenen aquesta obligació i no tenen el per què tenir-la. Ni fer res refinat. Hom sap tallar un paper, cosir un botó, etc...

Veiem la pàgina de Diego i Clara, la de Isadora, Maite i Gabi, Mª Luisa, Vicenta, una noia novinguda al barri. La pàgina brodada per tota la família de Mercé. La pàgina d'Angeles, la de Vega, la poesia de la mare de Carlos, la de Carmen...

.-Sí, però és cert que el món de l'art genera molta incapacitat...

Per les tècniques, per les estètiques, etc. Però jo, comestic fora del sistema de l'art i sé queestic fora, doncs *me la sua la gamba!* I llavors, faig el meu projecte com em dóna la gana! I vull que tothom participe i jo estar-ne orgullosa de veure la seva obra. És el que passa ara. Hom està orgullós/a de si mateix/a, ensenyant-ho, content/es de la seva exposició, convidant als seus amics. Estan molt orgullósxs d'ensenyar la seva obra al seu barri perquè abans presentaven l'obra dels altres. Tenien el plaure d'obrir la casa però era l'obra de l'artista i l'artista com un gran "Oooooooooohh!".

No, no, l'artista ets tu i tu també pots posar el teu gra de sorra expressant com pugues aquest afecte i aquest amor que tens pel teu barri. És que a través del teu art tu també pots ajudar a la revitalització del Cabanyal.

.-I després tota aquesta concepció de l'artista que tu coneixes bé, l'artista que està en el sistema de l'art...

Ara està molt de moda la qüestió dels col·lectius. Ho he vist en la Biennial de São Paulo, en la Biennial de Berlín. Clar, és que no es para d'institucionalitzar una cosa que està aquí. Al sistema de l'art li agrada molt institucionalitzar el que és l'art públic. Les intervencions públiques no són per estar dins d'una galeria ni dins d'una exposició. Aquestes intervencions són per estar aquí, a l'espai públic. Aquí és on han d'estar.

.-I tampoc necessiten reconeixement institucional...

No, tampoc. Comunica d'una altra manera, no així.

Fer aquest treball, dinamitzant a la gent, fa que aquesta se senti molt productiva. Saben que poden pensar i fer alguna cosa creativa, no? És anar més enllà del punt de creu que van aprendre a l'escola.

.-Aquests objectes ja estan instituïts. No cal ficar-los en un museu ni res. Però, si tu hagueres de guardar una mica d'aquestes energies que mouen tot això, com seria la que més trauries per fer-li front a l'horitzó que ens ve?

L'autoestima de sentir-se útil. Gent que ha acollit a artistes i ha obert la seva casa ara senten que ell/es també van a estar aquí presents. Mostrar que han posat un granet de sorra més per divulgar el valor que té el barri.

Bia Santos, a la porta d'entrada al seu taller.

[1c] Caro, Eva. "El Cabanyal punt a punt". *El Diario.es* (Cultura makma). 31.10.2014 (**entrevista a Bia Santos**)
http://www.eldiario.es/cv/culturamakma/Cabanyal-punt_6_319578042.html

Entrevista a Cat Mazza

Catherine Mazza, fundadora de microRevolt, ensenya a teixir: workshop en Grassroots Media Conference en Manhattan. Mazza espera que el seu treball pugui mostrar, als/les nou/ves teixidor/es, que hi ha varietat de medis activistes a utilitzar per expandir el seu missatge.

Dissabte de vesprada, d'un 10 de febrer de 2007. Deu persones, vestides amb camisetes i 'jeans', seuen en cercle en una classe, absort/es en el seu teixir. Els/les participants van assistir a una conferència per a organitzadors de base, en 'The New School of Manhattan'. Cinc eren persones adultes d'una escola secundària de Brooklyn. Acudiren per a la protesta política, deia un dels joves. Cap d'ell/es sabia fer punt. Com Mazza els/les va guiar en les seves primeres puntades, algun/es s'enganxaren: "(...) açò és *addictiu...*", confesava una de les joves, en preguntar si podia endur-se les nacarades agulles per teixir a sa casa. Mazza, complaguda i emocionada, li les regalà.

"Possiblement passe un temps fins que aquest/es teixidor/es puguin elaborar un passamuntanyes, però tan sols el fet que mostraren interès, em dóna una profunda esperança".

.- Com i quan va començar a interessar-se per la qüestió contra l'explotació?

En 2002 em vaig traslladar a Maine després de treballar durant 3 anys en Eyebeam (un centre d'art i tecnologia amb seu a Nova York), i estava fent la recerca en nous mitjans de comunicació, els estudis de les dones, i la globalització. Aquest treball em va portar a ser voluntària amb una organització de Bangor anomenada 'Peace through Inter-American Community Action' (PICA). Allí vaig conèixer a gent activa en el moviment contra l'explotació, i aquí és on va començar per a mi.

.- Els escàndols dels tallers clandestins han rebut cobertura de premsa en els últims anys. I sospite que vostè segueix l'assumpte més prop que la majoria. Ha vist que la situació evolucione per a millor des que va començar a interessar-se en el tema?

Desconec si l'explotació de treball en la fabricació de béns globals ha canviat en els últims 6 anys, però realment convinc que hi ha una visibilitat augmentada de la crisi. Això en última instància marca la diferència. Un fenomen creixent, de que soc testimoni, als Estats Units (amb alguns aliats internacionals) és una sèrie de grups locals connectats en xarxa en una coalició anomenada Sweat Free Communities (SFC) qui fa una campanya a favor de millor comerç i polítiques adquisitives. També han hagut algunes grans pel·lícules com "Maquilapolis" i "China Blue", que han ajudat a aixecar la consciència. I nosaltres no hauríem de subestimar el ressorgiment de l'artesania, ni les seqüents micro-economies alternatives en línia que s'han desenvolupat. Fins i tot si les condicions de treball no han millorat, molt/es consumidor/es, activistes, emprenedor/ess i agents del canvi legislatiu, estan trobant maneres d'enfrontar el problema.

.- Quin és el valor de la micro-revolta? Dels petits actes de resistència que incita el seu treball? Cóm d'importants poden ser?

El concepte de "micro-revolta" està vagament inspirat per la idea de les revolucions moleculars*. Què passa si el canvi social no fos simplement una conseqüència de les polítiques econòmiques i de govern; i els actes de resistència, petits i desconectats, es superposen per empènyer un canvi?

MicroRevolt va començar com un experiment més que com a convicció. Aquests projectes web van aconseguir xarxes d'aficionats a l'artesania en una forma d'activisme laboral, però l'eficàcia o el valor és difícil de mesurar. Si és "revolucionari" per afavorir una dràstica reforma econòmica o social, teixir podria ser un mecanisme interessant per començar. Acabe de llegir aquell llibre, on se li va preguntar a Noam Chomsky sobre la importància de la reforma de la política de "retocs" (*tinkering*), i va dir que això pot ser preliminar als canvis estructurals a gran escala.

Per què no? Quin és el potencial polític de l'artesania? Pot ser una via de plaure, així com d'organització per al bé social? Es podria fer la mateixa pregunta sobre l'art.

* Aquest hivern espere tenir un podcast d'un capítol d'un llibre amb aquest títol.

.- El projecte 'Nike Blanket Petition' va començar en 2003. Cóm va evolucionar, va créixer i quin impacte va tenir?

El 'Nike Blanket Petition' va començar amb aprendre a fer punt de ganxo. Jo estava interessada en la tradició de l'artesania de l'era pre-industrial, el coneixement tàcit, aprenent a fer coses amb la meua àvia. Llavors em vaig trobar amb un grup d'artesania local i van estar d'acord en ajudar. A poc a poc, cada vegada més persones van participar. Va ser amb el lloc web microRevolt, que atreu a una gran quantitat de 'tràfic' a causa de knitPro, un patró gratuït útil, així que la gent va aprendre sobre el projecte allí. Va anar a festivals d'artesania i d'arts electròniques, a nivell nacional i a vegades internacional. El projecte ha estat succeint durant anys, amb aquest lent degoteig de signatures, com un projecte d'art per correu dels 50's o alguna cosa així. La gent sovint envia un sol quadrat, i de tant en tant vaig aconseguir-ne múltiples, d'un Centre de la Dona o un cercle teixidor de Portugal, amb notes encoratjadores com "Bona sort amb la revolta!".

La gent ha participat procedent de més de 30 països i tots els estats, i encara estic actualitzant les dades. És difícil mesurar l'impacte. La meua esperança és que les persones que van participar en el projecte han iniciat un debat en els seus cercles i consideren els seus propis mètodes per a l'activisme.

.- *Stitch for Senate* convida a aficionat/des a teixir folros per a cascos, per a cada senador, en un esforç per encoratjar-los a portar a casa seva a les tropes enviades a l'Iraq. Vaig llegir sobre aquest projecte per primer cop al març de 2007. Quin és el resultat de SfS fins ara? Va rebre alguna reacció per part dels senadors?

Este és un any molt important als Estats Units a causa de les eleccions presidencials, i un terç dels seients de la 'House of Senate' (Càmera del Senat) també farà campanya. Per ser triats hauran de ser audaçs sobre la seva posició respecte a les nostres tropes a l'Iraq, i el projecte SfS és un intent d'involucrar a la gent en la discussió sobre la guerra amb els seus funcionaris públics. Hi ha alguns teixidors tenaços per aquí disposats a teixir un casc i prendre testimoniatge. Tots els participants recolzen a les tropes; la majoria d'ells són pro-pau (incloent algunes mamàs militars). Jo he viscut en l'estat de Nova York durant 8 anys, i en el matí del 9/11 caminava sobre el *Queensboro Bridge*, mentre les torres estaven en fum ... però jo mai vaig recolzar l'enfocament d'aquest govern a aquesta guerra, o l'autorització dels meus Senadors (Hillary Clinton i Chuck Schumer) de la força militar a l'Iraq. Els Senadors d'Estats Units estan obligats a respondre a totes les cartes que reben, i probablement esperen articular la seva posició. No enviarem per correu els cascos a les oficines fins que en tinguem 100, per enviar-los tots alhora, amb 100 persones dels 50 estats. Espere que puguem fer això abans de les eleccions de novembre.

.- Vostè va participar als tallers *Hackers and Haute Couture Heretics*, a Istanbul l'estiu passat. Podria donar-nos alguns detalls sobre què ha desenvolupat allí?

En primer lloc, Istanbul és impressionant. Per a mi va ser un viatge molt emocionant perquè l'organitzador de l'exposició, Otto von Busch, és increïble. La seva narrativa és molt interessant, i ell és molt hàbil en el disseny. El més meravellós són els seus projectes de moda basats en la comunitat, com Dale Sko Hack i Merimetsan Alchemy, un projecte de moda en un centre de salut mental. Però també, és un teòric de la moda. Recomane el seu llibre "*Abstract Hacktivism*". Tenia una idea molt particular per a aquesta exposició, i espere que escriga sobre el resultat. Les persones a les quals va convidar, sota la bandera "craftivista", tenen pràctiques i agendes molt diferents. Això era interessant. És lamentable, però crec que d'alguna manera el projecte va fallar. Se suposava que anàvem a col·laborar amb una marca d'alta moda turca anomenat Vakko. Alguns de nosaltres ja es van mostrar escèptics, i ho van cancel·lar, després de la qual cosa cadascun de nosaltres vam fer un repte intensiu de disseny. En el seu lloc, hi havia molts tallers fructífers ("Junky Styling", "Counterfait Crochet", "Hacking Couture"). Allò especial és tenir un espai públic on la gent pot venir, aprendre i fer, cosir, teixir, utilitzar la màquina de punt, etc.) Sorprenentment, tot això va tenir lloc en una galeria al costat d'una tenda de Nike. El més destacat per a mi fou després de quatre anys, amb un munt d'ajuda d'Otto i dels assistents; centenars de les peces enviades per correu van ser cosides en la vora de la manta Nike. Així que pràcticament està acabada. També vaig conèixer belles germanes iranianes que em van portar en un ferri al voltant del Bósforo.

.- En què estàs treballant actualment? Hi ha propers esdeveniments públics en l'agenda microRevolt?

Des d'ara fins a agost, el meu objectiu principal és una nova obra: Knitoscope Sampler. Vaig a haver de posar microRevolt reBlog en espera, i canviar la meua presència a la web de mà d'obra a guerra, degut a les eleccions i a SfS.

El 26 de gener, de 3 a 5 pm, "Crafting Protest": Panell de Discussió i Recepció d' Artesania en 'The New School', 'Theresa Lang Community' i 'Student Center (55 West 13th Street, segon pis, Ciutat de Nova York. Modera: Julia Bryan-Wilson, historiadora i crítica d'art. El panell inclou les artistes: Liz Collins, Sabrina Gschwandtner, Cat Mazza, Allison Smith.

Del 20 al 23 febrer en Dallas, Texas vaig a estar participant en dos esdeveniments: '*Social Fabrics*' i '*Gestures of Resistance*', com a part de la 'CAA conference'. L'exposició d' Sfs, amb els folros i els videos, s'inaugura el 17 de gener, en el 'Museum of World Culture, Gotemburg, Suècia.

.- Hi ha algun servei que em permet enviar un patró a algú i aconseguir la camisa, llesta per usar?

No que jo sàpiga, però això podria ser un negoci molt exitós. Què tal si va a la seva tenda local de llanes i pregunta? Les persones que van i treballen en les tendes de fil són, generalment, totalment pro i estan dispostes a rebre comissions.

.- O hi ha cap lloc on es podia comprar un d'aquests escalfadors o la petita mascarilla, mostrats en el teu blog? Jo tinc una i la gent em pregunta on poden comprar-ne.

Fins al moment no he contemplat la venda de les peces de punt que faig. Les sèries 'logoknit' es van fer per cridar l'atenció sobre la marca dels monopolis corporatius que eren delinqüents d'explotació, i també per mostrar què és possible amb knitPro. Vaig fer dues màscares amb la cara de Mickey, que vaig donar a Turbulence.org. Jo prefereix organitzar models descarregables knitPro, en una base de dades que fa i ven gèneres de punt. A més és un any electoral; cal enfocar.

.- És totalment ximple que jo assumisca que la major part de craftivistes són dones? O està equilibrat? Espera que la majoria de la gent participant en el seu projecte siguin dones? Creu que importa sobre allò que implica el seu propi treball?

Craftivisme és un nou terme encunyat per Betsy Greer, de craftivism.com. Encara no estic segura sobre què entenc i què és craftivisme, però no és específicament sexual. Vegéu: (menwhoknit.com). Pel que respecta al meu treball, he treballat sobretot amb dones, però molts homes també. Vaig aconseguir el primer balaclava d'un knitter masculí del 'Federal Way', Washington, que el va cosir per a la Senadora Maria Cantwell, i és meravellós perquè és el seu primer projecte de punt amb agulles redones. També, vaig implicar al meu nuvi perquè fés amb encaix d'agulla ('needlepoint') una sèrie de coixins de 'Communist Heroes from South America'.

.- Tant si hom no pot (o solament no va a) fer punt, quina classe de petits actes de resistència recomana vostè per a aquelles persones qui volen protestar contra el treball de taller?

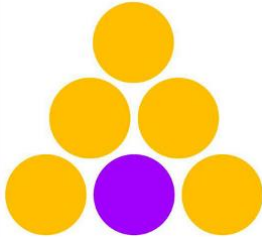
- 1) Investiguen les seues Campanyes locals, i com pot ajudar: EUA: SweatFree; Intl: Clean Clothes.
- 2) Vote amb el seu dòlar (etiquetes lliures, comerç just, cooperatives de treballadors propietaris, etc.) .
- 3) Assegure's sobre la posició dels seus funcionaris públics en el comerç, la petició i el vot.

Regine. "Interview with Cat Mazza (microRevolt)". en *we.make.money.not.art*. post: 16.1.2008
<http://we-make-money-not-art.com/archives/2008/01/how-and-when-did-you.php#.VTKSN2TtIBc>

Entrevista a Concha Rey

col·lectiu: "Granito a Granito. Colaboración Consciente"

(imatge corporativa)

Foto: Marisa Esteban ©RIB-CSIC

La Noche de las Bufandas. Real Jardín Botánico. Madrid. 7.12.2015

Entrevista (transcrita): Esta noche [miren ustedes] vamos a combatir el frío, pero no el nuestro, sino el de aquellas personas que viven en la calle. Y lo vamos a hacer a través de una iniciativa que se denomina "La Noche de las Bufandas".

Ely del Valle, a Concha Rey.

Es una iniciativa muy interesante [que ahora les vamos a contar, de manera detallada, en qué consiste] y al frente de la cual está Concha Rey [Concha, Buenos Días:]

"Hoy en Madrid".

Programa del dilluns 7 de desembre (2015)

C.R: Hola, Buenos Días.

E.d.V: Así que esta es una iniciativa que llega de Canada [¿verdad?].

C.R: Sí, desde el año 2003 lo hacen [pues] todos los años, prácticamente. Nosotros aquí en España somos una asociación que nos dedicamos a tejer, y nos ha gustado mucho la idea, así que hemos decidido que a partir de este año, lo vamos a hacer todos los años.

E.d.V: [Bueno porque la idea] consiste en tejer bufandas y luego dejarlas atadas a los árboles de la ciudad para que las personas sin hogar, o las personas que viven en la calle puedan utilizarlas, [¿verdad?].

C.R: Sí, exactamente. De hecho, a nosotros nos va a ayudar una asociación con la que colaboramos mucho, que se llama "Granito a granito"; son voluntari@s que todas las semanas salen por las calles a darles café y bocadillos a la gente que vive en la calle, y esta noche pues van a hacerles la noche un poco más mágica. Van a ser nuestros cómplices, y van a colocar las bufandas en sitios donde estas personas estén cerca para que las puedan encontrar.

E.d.V: ¿Desde cuándo lleváis tejiendo las bufandas para esta noche?

C.R: Pues exactamente un año. Hace un año, una fábrica española que está en Tarrassa, nos donó una cantidad muy grande de lanas, para este propósito. Y en residencias, centros de mayores, hogares, es donde nosotr@s vamos normalmente:

Han tejido las bufandas, y se las entregamos la semana pasada a “GaG” para el evento. Cualquiera se puede unir, cualquiera, en su casa, puede tejer su propia bufanda, o coger alguna que ya no use y ayudarnos a **abrigar la ciudad**.

E.d.V: esta noche, ¿cuántas bufandas vais a atar en los árboles, de Madrid, [creo que es] del Jardín Botánico [, ¿verdad]?

C.R: En el Jardín Botánico, exactamente, cuatro. En el resto de Madrid creemos que cerca de cien; no lo sabemos exactamente porque hay muchas personas que nos han dicho que se unen a la iniciativa; creo que lo sabremos después.

E.d.V: ¿Habéis tenido que hacer algún tipo de labor para que la gente que vive en la calle se entere de que esta iniciativa está hoy en marcha, y de que hoy van a poder mucha bufanda en los árboles, y de que las pueden coger porque están hechas para ell@s.

C.R: Realmente, se van a enterar esta noche, y va a ser a través de voluntari@s de “GaG”; con su labor, es como lo van a saber, con el boca a boca. Para ell@s, hasta ahora es una sorpresa.

E.d.V: en vuestra asociación, ¿cuánta gente sois?

C.R: Somos once sociAs, pero tejiendo, en la asociación, personas que colaboran, somos más de 150 personas.

E.d.V: y supongo que no solamente haréis labor solidaria tejiendo bufandas. Tejeréis muchas otras cosas...

C.R: Sí, claro. Los dos proyectos más importantes que tenemos son: Tejido Social, que viene, desde hace ya años, de Palma de Mallorca, en el que lo que hacemos es que, a base de cuadrados, confeccionamos mantas que luego se entregan a gente sin hogar. Este es el segundo año que hemos hecho también entrega y, a través de la asociación “GaG” son nuestr@s grandes distribuidor@s.

E.d.V: Hoy queréis, además, que la gente que teja su bufanda, y luego la deje atada a un árbol, saque una fotografía y la suba a una página web...

C.R: [De alguna manera,] para compartir y difundir esta iniciativa, para que más personas se puedan unir a ella, aunque sea para el año que viene.

E.d.V: Podemos hacer otro día de la bufanda; aunque hace falta tiempo, porque las bufandas no se tejen de un día para otro, claro....

...estaremos muy atent@s a esas fotos que vais a subir a la página web, porque nos ha parecido una iniciativa muy bonita, muy solidaria, a la que cualquiera se puede unir,

[...y ya saben ustedes, si ven esta noche bufandas atadas a los árboles, a las farolas, a un banco de un parque, no lacojan, que es para la gente que no tiene casa, para la gente que vive en la calle. Concha Rey: enhorabuena por esta iniciativa y muchas gracias!]

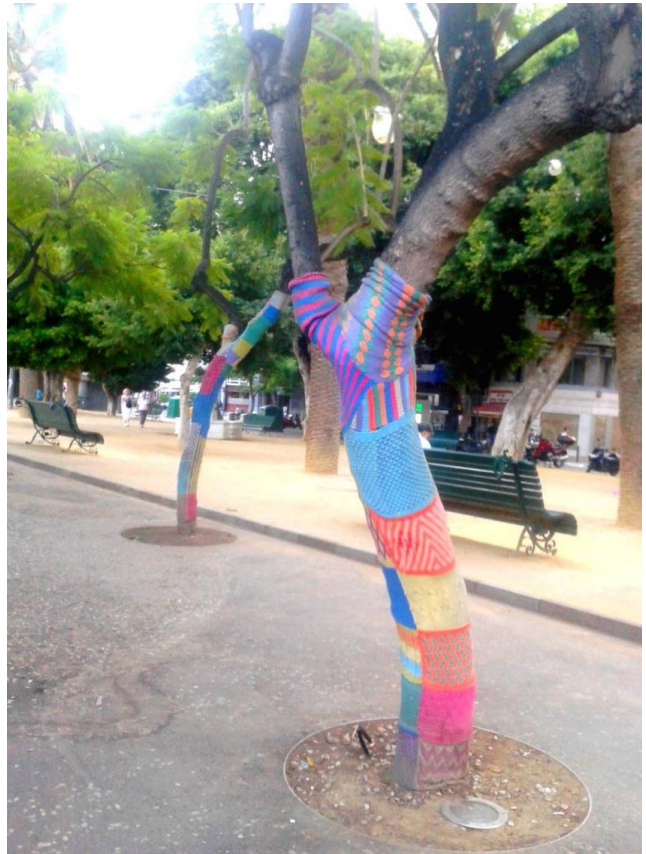
url/publicació: entrevista:

<http://telemadrid.es/audio/hoy-en-madrid-con-ely-del-valle-programa-del-lunes-7-de-diciembre-de-2015-1000-11-h>

(consulta: 9.12.2015); a partir del 4:00:40-4:05:19

<http://www.granitoagranito.org/>

La Noche de las Bufandas. Real Jardín Botánico. Madrid. 7.12.2015

Entrevista a Guillermina Baiguera

artista: Guillermina Baiguera

informació artista: artista i brodatora, qui viu i treballa a Buenos Aires (Argentina). Labora amb les seves mans, en obres amb **brodat i patchwork**, va començar a brodar, de forma **autodidacta**, pels volts de l'any 2002: directament amb el fil sobre la tela, deixava fluir allò que sortia, sense planificar massa, amb puntades de costura improvisades (per les poques nocions d'aleshores).

Va començar a desenvolupar la tècnica, i aparegueren les idees i les sèries. Els seus primers brodats es mostren en NYC i Tokyo, seguint-los Buenos Aires.

Es considera una obsessionada, i busca desenvolupar tècniques pròpies, per a fer tot allò possible, i del que tinga ganes, amb brodat.

Fundadora i, actualment, única integrant, de la 'Galería Formosa'; allí dóna **classes/cursos** des de 2008, i diu que "*és on succeeix la màgia*". És també la comissària de les mostres que es fan en l'espai.

Ha participat en distints **projectes col·lectius**.

[entrevista al final]

"*Traveseando*" és l'única obra dedicada als i les més petit/es; creada pel poeta rosarí Ricardo Zelarayán, una de les figures més notables de la poesia Argentina. Amb un vocabulari simple però que no deixa de costat la reflexió aguda i l'humor, *Traveseando* es fa aquelles preguntes existencials que obren la curiositat sobre el que ens envolta: què succeeix amb el lent extermini dels gots de vidre, amb la tristesa del paraigua tancat en un dia de sol. En aquesta edició de 'Planta Editora', Guillermina Baiguera va dibuixar delicadament, **amb brodats**, les preguntes, les quals re-apareixen convertides en poesia, plenes d'humor i felicitat (^).

*Premio ALIJA 2011: categoria 'rescate editorial'

Sèrie Guerreras:

Matarte a lágrimas

2010

“Matarte a lágrimas” (sèrie ‘Guerreras’). 2010. foto: Javier Picerno.

***El peso de la piel
pide cambio***

2010

"El peso de la piel pide cambio" (sèrie 'Guerreras'). 2010. foto: Javier Picerno.

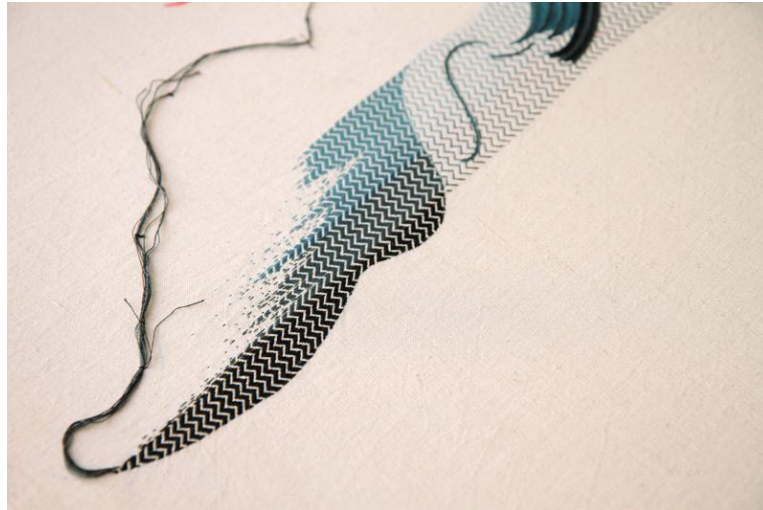
***Una pareja de
amantes***

2012

[details]

entrevista (1): Entenc el craftivisme com una forma activa de protesta social o política a través de la creativitat que pot sorgir del fet a mà. Jo sóc una artista plàstica qui, a més de treballar amb la tècnica del brodat en la meva obra, l'ensenye.

Encara que no sóc una activa activista del *craft*, molts dels principis que el craftivisme practica sorgeixen espontània i naturalment des del moment en què decideix treballar amb les meves mans, o donar tallers.

Fa no molts anys el brodat, com moltes altres tècniques manuals, formaven part de l'educació integral de la dona, amb un futur en les tasques de la llar; per la meua parte pense que el meu treball va accentuant-se amb el temps, i cada vegada més, es revalorava 'aquesta tècnica, desempolsant-la de velles creences. Tant homes com dones amb diferents inquietuds vénen al taller per aprendre-la i treure-la fora de casa, tal vegada trobant altres causes a través dels seus treballs: ecològiques, anticapitalistes, etc. i quan això succeeix és meravellós perquè la connexió amb el món és una altra i molt més amable per a tothom.

.-Per què creu que hi ha un retorn a l'artesanal amb una empremta tan forta?

Perquè és el que ha de passar: és un moment de molta cerca, cal trobar-se i el treball amb les mans et porta a l'essencial.

.-Què és Formosa i com va començar?

Formosa és una galeria d'art i un espai d'ensenyament. Va començar des de 2008 moltes vegades, però no importa, segueix més o menys igual. Molta sendera i el til·ler que ens perfuma en aquesta temporada.

.-Per què li agrada a vós laborar amb les mans?

Perquè és el que em surt bé, em relaxa. Sempre vaig treballar amb les meves mans, feia maquetes quan era nena i dibuixava també, m'agradava teixir, però després vaig trobar el brodat i em vaig apassionar. Fa més de 10 anys que brodo, vaig aprendre sola, mai vaig deixar de fer-ho.

.-A qui considera ses mestres?

Als qui estan més a prop.

.-I a vós: què li agradaria aprendre?

Fusteria.

(1)

(2)

entrevista (2): **.-Quan i perquè va començar a brodar?**

Vaig començar a brodar l'any 2002. Estava començant a viure els meus 20 anys, una etapa de molta cerca, ganes i exploració de coses noves. Em vaig trobar amb un bastidor i vaig decidir provar, mai vaig poder deixar-ho.

.-Com va aprendre a brodar?

Sóc autodidacta, al principi brodava amb les puntades de costura que sabia, punt enrere sobretot. En aquell moment, el material teòric que es podia trobar era molt poc, i jo estava còmoda amb les meves puntades; però amb els anys vaig anar desenvolupant la tècnica, mirant teles o algun que altre llibre.

.-Explique'ns que és l'espai Formosa...

És una petita galeria que vaig armar fa alguns anys amb uns amics, ara estic sola allí i

comparteix el lloc amb algunes amigues que donen tallers aquí com jo. És on ensenye brodat, és un lloc especial amb un gran til·ler en la porta, que està sempre oberta quan el clima és bo. Tot succeeix en la 'vereda', les classes de vegades també. Està situada al 'barrio de Colegiales', un lloc molt familiar, tranquil, lluny del *mainstream*.

.-Quins són els seus punts de brodat favorits?

Les puntades bàsiques com el cordó i la cadena, o les de costura, embast i punt enrere, són les que més m'agraden, les més simples. De tota manera en aquest moment i des de fa un temps ja no use puntades de brodat per als meus treballs.

.-Com tria els motius a brodar? Ens podria explicar el procés des del dibuix fins al brodat final?

No sempre és igual, de vegades tinc el dibuix primer i de vegades no, vaig dibuixant amb el fil directament. Els últims brodats que vaig fer són més rigorosos, basats en l'experimentació i algunes limitacions formals com a forma de creació. La geometria està present en ells però l'interessant està en el que contenen aquestes formes, trames creades a través de regles que segueix com un joc: quin és el color que ve primer i quin o quins després, i com passen a través de la tela, que no és un simple suport: la tela ja conté determinada informació que prenc i aprofite per treballar. El dret sempre va a donar la trama que estic buscant, el revés sempre és una sorpresa, que va a dependre de les regles del joc que haja seguit. Tant el dret com el revés fan; en els meus últims treballs, tots dos costats poden veure's. El procés de treball en la meua intimitat, és el que més gaudeix.

.-Hi ha alguna altra tècnica que t'agradaria provar?

De brodat practique moltes perquè les ensenye, fora del brodat he practicat altres com la costura o *patchwork* i el teixit, a dues agulles i a ganxet, però cap d'elles m'ha atrapat tant com el brodat. Estic fent una mica de ceràmica i m'encantaria aprendre fusteria per exemple, ho tinc pendent.

.-És popular el brodat a Argentina?

No podria dir que és popular, en els últims anys s'està veient molt més però definitivament no pense que siga popular. Quan vaig començar a fer classes, no hi havia ningú que ho fes i només coneixia algunes persones que brodaven. Avui és una altra cosa, i encara que la tècnica encara sofreix molts prejudicis, hi ha moltes persones que decideixen practicar-la. Tal vegada tinc responsabilitat en això, molta gent que va venir al taller després va obrir el seu, o va trobar la forma de crear alguna cosa interessant amb l'aprens.

.-Hi ha alguna artista del brodat a qui admire especialment?

Sempre em van agradar molt els brodats de Violeta Parra, una artista xilena nascuda en els primers anys del segle XX. Tota la seva obra, tota ella sempre m'ha fascinat per la seva sensibilitat i la seva gran intensitat. Hi ha altres artistes que m'agraden i segueixo, com Takashi Iwasaki, Maurizio Anzeri, Orly Cogan...

.-Quins són els seus projectes de futur respecte al brodat?

Espere que al març finalment surta el llibre en el qual estic treballant fa un temps, és un quadern d'anotacions però no és un llibre convencional de brodat, pense que té molt a veure amb la forma en la qual jo done les meves classes, agregant textos que llegeix i vull compartir, o escrivint jo alguns. Crec que és una mica més poètic. I estic preparant una exhibició per a octubre d'aquest any [2014], però no puc parlar d'això! Mentrestant segueixo brotant i estudiant coses, provant, i donant tallers també.

url/publicació: (1) "Puntadas con hilo. Entrevista a Guillermina Baiguera. *Educabilia*. 14.9.2012.

<http://blog.educabilia.com/post/31519981203/puntadas-con-hilo;>
(2) "Entrevistamos a Guillermina Baiguera, bordadora argentina". *DMC*. 30.1.2014.
<http://elblogdedmc.blogspot.com.es/2014/01/entrevistamos-guillermina-baiguera.html>
"Traveseando". *Planta editora*.
<http://plantaeditora.com.ar/index.php/2015/10/07/traveseando/>

(3)

la 'vereda' font a la Galeria Formosa, en Buenos Aires. (3)

Des de fa temps es reuneixen "grossas" (com diuen en argentí a 'génias') de l'art i les labors. Adriana de Miga de Pan aprené a bordar en 'Formosa', i junt amb altres dissenyadores, entre elles Marta de Emedemarta, una amiga i *exiliada* catalana, han creat un grup molt bonic d'amigues qui broden i creen juntes.

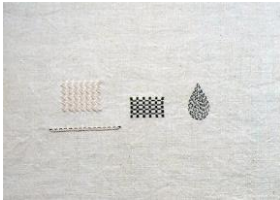
Guillermina "tiene don", de debò, els seus brodatos són increïblement bonics i la seva tècnica és impecable. Ella va aprendre de forma autodidacta, porta molts anys brodant i segur que a hores d'ara ja té diversos punts de la seva pròpia collita.

Per això quan em va dir que venia a Barcelona i volia impartir tallers de brodat en Duduá...em va alegrar tant! Per fi podrem conèixer a Guillermina i veure-la brodar en directe! És una oportunitat única ja que només estarà a Barcelona uns dies.

tallers en Duduá,
Barcelona (Espanya)

Hem planejat 4 tallers diferents, són monogràfics de diverses tècniques de 4 hores de durada. Són tallers per a tots els nivells; principiants i avançat. Bàsicament els tallers tracten d'aprendre puntades i tècniques i experimentar amb elles:

Cada taller val 50 euros i inclou tots els materials (bastidor, tela, agulla i fils). Els fils són cortesia de **DMC**.

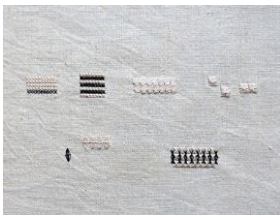

Trames i textures: Utilitzarem el sargit i altres tècniques de brodat simple, veurem exemples de trames per inspirar-nos i Guillermina explicarà les seves formes de treball i com genera ella les trames. Divendres 27 de setembre de 17h a 21h.

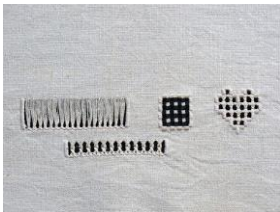
Taller "Formes de la Naturalesa": Puntades que remetent molt a les formes de la naturalesa; cadena, margarida, cadena oberta, punt de coral, festó grec i nus francès.

Dissabte 28 de setembre de 10h a 14h.

Taller de puntades per *cañamazo: Punts de creu i compostos: creu, creu d'esmirna, punt radiant, punt de rodas, mig punt de rodas, punt rococó.

Dimarts 1 d'octubre de 17h a 21h.

Taller de calats: Aprendre a fer calats desfilats, com la tècnica dels calats o el noruec.

Dimecres 2 d'octubre de 17h a 21h.

url: "Talleres de bordado con Guillermina Baiguera". *Duduá*. 17.9.2013.

<http://duduadudua.blogspot.com.es/2013/09/talleres-de-bordado-con-guillermina.html>

cursos de Guillermina: <http://educabilia.com.ar/clases/15578/taller-de-bordado>

Barcelona.

La tendència del 'handmade' es va introduir en Barcelona i en Espanya quan Alicia Roselló va fundar Duduá, tenda en principi, i espai multidisciplinar, per a tallers i activitats, en l'actualitat. "La gent venia a la tenda i em demanava que li expliqués les tècniques", explica Alícia com a raó fonamental per al canvi ¹.

Tot i que el moviment 'handmade' inclou qualsevol tipus de manualitat o creació artesanal, les tècniques més habituals que s'utilitzen són **ganxet, costura, macramé, punt de creu, tricot i patchwork**. Més enllà d'un hobby, la nova filosofia del 'fet a mà' també té una vessant professional: "El handmade s'ha convertit en una opció per a tornar al món laboral. Les creacions poden vendre's i es pot crear una marca", afirma Vanesa Carrasquilla, editora del diari online *The Crafty Days* ². De fet, aquest sector ha crescut progressivament; a propòsit: la 2ª edició del **Handmade Festival** es va celebrar a la Fira de Barcelona, del 24 al 26 d'abril (2015).

Per tota la ciutat de Barcelona hi ha tendes i espais d'aquesta activitat, però és el barri de **Gràcia** aquell que reuneix més espais 'handmade', i aquell que reb més adeptes. A banda de Duduá, es pot trobar el Costuretas Social Club (Verdi, 81), que a més de vendre productes fets a mà, també ofereix tallers setmanals, o bé alquila les seves màquines de cosir. Magnesia és una tenda que ven tot tipus de productes fets a mà, com coixins, bosses, il·lustracions, carteres o tasses de ceràmica; també és una finestra oberta al treball d'artistes d'arreu del món, descoberts en viatges o a través d'Internet per la propietària, Leticia. Els mobles de la tenda són recuperats, el sòl conserva les rajoles hidràuliques, i tot allò que es pot comprar allí destil·la creativitat ³.

1 vegéu Youtube: "La nova filosofia del fet a mà". publica Barcelona.cat, 16.4.2015. <https://www.youtube.com/watch?v=nJveydqSNo4>

2 *The Crafty Days* és el primer diari *online* del món *handmade* i *craft* en català. Neix amb la voluntat de ser el mitjà de referència del món de l'artesanía i el disseny emergent així com de les últimes tendències al voltant del moviment del *DIY*, el *craft* o el *handmade*. Volem contribuir en la descoberta, difusió i promoció d'iniciatives originals, úniques i que dia a dia ens enriqueixen. Informen mitjançant notícies d'actualitat, entrevistes, reportatges, propostes, articles d'opinió, dins i fora de Catalunya. <http://thecraftydays.com/qui-som/>

3 Beltran, Laia. "Magnesia". En TimeOut.es. Post: 5.2.2013. <http://www.timeout.es/barcelona/es/tiendas/magnesia;> FB: <https://www.facebook.com/Magnesiabcn>

Entrevista a Josep Mestres

artista: Josep Mestres

Foto: Lydia Cazorla

descripció: Josep Mestres és maquillador i perruquer de moda però en les seves estones lliures es dedica a fer **peces úniques de ganxet**, que dóna a conèixer sense cap tipus de vergonya a través del seu **bloc**. Una prova evident que el 'crochet' no és només una cosa de dones. Fa **25 anys** va fer la seva primera creació i des d'aleshores no ha parat, fent servir aquesta tècnica per dissenyar **peces de moda femenina**. Ha fet exposicions a La Col·lectiva i a La Mar de Cava i ha col·laborat amb Andrés Sardà per a la passarel·la Cibeles.

Entrevista de Maria Darnell: **.-Un home que fa ganxet i ho fa públic. Estem acostumats?**

Als Estats Units n'hi ha més, però és veritat que aquí no n'hi ha tants. Ara fa temps que no vaig en avió amb les agulles perquè on vaig més és a Madrid i a l'AVE he teixit de tot. Els executius van amb els seus ordinadors i jo amb l'agulla de ganxet. Les hostesses sempre em volen regalar de tot: si vull beure alguna cosa o menjar... Estan encantades i els altres, morts de ràbia. Gens de vergonya em fa i, per això, faig ganxet al metro, al bus...

.-Formes part del grup de teixidor/es les Teixicòmanes...

Ens reunim a la botiga **Llanàrium** els dimecres i els dissabtes i alguns repetim. Entre els dos dies potser som uns 30 que venim més sovint. Farà uns dos anys que ens reunim en aquesta botiga i ha anat variant la gent del grup. D'homes som quatre: el Ramón, el Paco, el Ferran i jo, però ells són més de mitja.

.-I en quin moment comences a fer ganxet?

Vaig començar fent una gorra per una amiga meva d'Eivissa. Un dia estàvem a les Dàlies, a Eivissa, i vam veure una gorra que li va agradar molt. Jo li volia regalar però em va dir que no, així que li vaig dir que la faria jo. Ella em va dir que no sabia fer ganxet i li vaig dir que ja aprendria. Quan vaig tornar a Barcelona, vaig anar a veure a dues amigues meves, la Mabel i la Núria, i els hi vaig demanar que m'ensenyessin a fer ganxet perquè volia fer una gorra. Vaig trigar un munt per què em sortia abonyegat...D'això fa 25 anys i des d'aleshores no he parat.

.-I com passes d'una gorra a fer peces de roba?

Vaig veure un videoclip de la Janet Jackson i va ser quan vaig començar a teixir roba. Portava un top de ganxet i em vaig enamorar. Vaig anar als Encants i vaig comprar un maniquí i em vaig posar a fer i desfer, fer i desfer... I després va ser un bikini, una faldilla... Peces bàsiques. Vaig estar molts anys fent peces més bàsiques, fins i tot aquesta amiga meva de les Dàlies les venia.

De sobte, però, vaig patir com una saturació. No feia peces iguals, però em donava la sensació que sempre feia el mateix i vaig deixar de fer roba de ganxet durant un any. Només feia mantes.

.-Però un bon dia sents la necessitat de tornar a fer roba...

Vaig veure en una fotografia una faldilla de tul, que era una passada. Tenia molts volants i era molt espectacular i vaig pensar que podria fer-ho amb ganxet i ho vaig aconseguir. A partir d'allò vaig tenir com una mena de renaixement i em va fer pensar que podria fer coses més interessants, més elaborades. Així que vaig seguir fent peces de vestir i la majoria les seguia guardant.

.-Això vol dir que deus tenir moltes peces teixides per tu.

No en tinc ni idea, però tinc moltes... Crec que més de 100! He repetit poques peces i la majoria són úniques. Em faran fora de casa (Riu)! Al principi les tenia a casa de la meva mare però les vaig haver de treure. Tinc un pis petit i les tinc guardades en caixes, armaris... Ara estan per tot arreu.

.-Cóm vas decidir fer el bloc i fer pública la teva afició al ganxet?

Va ser pel meu marit, el Paco. Jo feia una peça i la guardava en una caixa a casa, moltes coses les regalava, però les que més m'agradaven no les volia regalar i el Paco em va dir un dia, fa 6 o 7 anys, que fes un bloc. El bloc el vaig iniciar per ensenyar el ganxet que faig i només parlo d'aquesta tècnica.

.-El bloc et va portar que sortissin d'altres projectes...

Sí, he fet diverses exposicions. Hi havia una botiga al Raval que m'agradava molt, que es deia La Col·lectiva i que sempre tenia col·leccions molt especials. Jo passava per allà gairebé cada dia i sempre pensava que m'agradaria que les meves peces estiguessin allà.

Un dia em vaig armar de valor, em vaig presentar, li vaig ensenyar les meves peces del bloc a la propietària i li vaig dir que m'encantaria que estiguessin les meves peces al seu local. Ella anava mirant el bloc i no es creia que allò ho hagués fet jo i em va dir: "pots venir demà? És que ho he de raonar tot això, m'ho he de mirar".

Al dia següent em va dir que sí que volia les meves peces i que s'havien d'exposar. Em vaig posar molt vermell, aleshores em feia molta vergonya, no m'ho creia. Vam llogar uns maniquí, vam pensar com posar-ho tot plegat i vam fer una exposició. Ella em va ajudar a posar els primers preus, però no vaig vendre ni una peça. Tot i així va ser un èxit!

.-També has col·laborat amb el dissenyadors Andrés Sardà per a la passarel·la Cibeles...

El 2011 em va trucar l'Alberto Murtra que és el que dissenya les desfilades d'Andrés Sardà. No el coneixia de res, però a través d'una amiga d'una amiga va saber de mi. Quan em va trucar, em va demanar que si podia fer algunes peces per a la desfilada d'Andrés Sardà però li vaig dir que em deixés pensar-ho. Quan arribo a casa i li explico al Paco em va dir que el truqués immediatament!!!

Vam quedar, ell va escollir els colors i em va demanar que fes un esbós de les peces que ells tenien al cap. Les idees que tenien eren molt abstractes. Vaig fer uns dibuixos i ho van acceptar. Quan faltava una setmana per a la desfilada vaig veure el volum de les peces que em faltaven i em vaig espantar... Com les noies del grup de les Teixicòmanes s'havien ofert per ajudar-me els hi vaig demanar i tothom va fer coses, tothom em va ajudar moltíssim. El dia abans a les 22:30 vaig acabar l'última peça.

L'any següent em van tornar a trucar, al principi no volia fer-ho perquè no volia tornar a enredar a les Teixicòmanes, però deien que només eren 3 peces i vaig acabar fent 6, però aquesta vegada ho vaig fer tot sol.

.-En el cas d'Andrés Sardà treballaves a partir d'un esbós. Quin és el procés de creació que segueixes normalment?

Treballo a partir d'una idea. No segueixo un patró sinó que a mesura que comences a teixir a vegades tiro cap aquí o tiro cap allà. Primer penso a fer un vestit llarg, però després curt m'agrada més o a la inversa, pensava que curt quedaria més bonic i comences a allargar i queda millor...

.-No segueixes patró, però te'l deus anar fent a mesura que teixeixes les peces, no?

D'alguns sí que el faig, però el que em passa és que després no entenc el que he escrit. Així que per mi és més còmode fer servir el maniquí que tinc per anar fent proves.

.-Què és el que més t'agrada del ganxet?

Jo el trobo més lliure que la mitja. La mitja et compromet més ja que és més pesat si l'has de desfer. En canvi amb el ganxet desfàs i no passa res. Com jo faig peces especials, que no segueixo un patró, amb el ganxet puc provar perquè el trec i puc mirar com queda amb el maniquí, et dona més llibertat, crec jo.

Saps fer mitja, saps fer ganxet, saps cosir, saps brodar... Alguna labor pendent?

Sí. Quan sigui gran, boixets. La meva àvia en feia molt i jo li demanava que m'ensenyés però em deia que era de nenes i no em va ensenyar mai... Hi ha molts homes que fan boixets.

url/publicació: Darnell, Maria. "Josep Mestres: 'faig ganxet a l'ave, el metro, el bus...no em fa gens de vergonya' ". En *The Crafty Days*. post: 28.4.2014 <http://thecraftydays.com/josep-mestres-faig-ganxet-a-lave-el-metro-el-bus-no-em-fa-gens-de-vergonya/>

Documental “Tejer la ciudad”

Documental “Tejer la ciudad”	22'26”
<u>PARTE I. Historia, qué es, ¿arte urbano?</u>	<u>0'16”</u>
Teje la araña (Madrid):	0'27”
“(…) activar el ciclo de creativitat”.	0'46”
Lucía Ruiz , Yarn Bombing Coruña:	0'52”
Javier Abarca , expert en art urbà (Urbanario):	1'42”
Javier Abarca: “és molt amable; convida a l'acció a gent de perfils variadíssims;	1'44”
Javier Abarca: és una forma de fer que té sentit en la fotografia, defecte que se li atribueix a l'art urbà en general, es produeixen les coses pensant més en el públic que veu la foto que en el públic que ho experimenta en viu;	1'54”
Joanna Man , KnitDiss. Màster en ‘Societat i Espai’ (Bristol):	2'09
Joanna Man: “aquest tipus d'intervencions afecten la nostra relació amb el paisatge”;	2'20”
Am3ba , artista urbana (Madrid): “(…) de les reserves que feia en parets (graffiti), vaig passar a experimentar amb el tèxtil”.	2'55”
Juan Gutierrez , Museo del Traje:	3'29”
Juan Gutierrez: “Busca la humanització, busca criticar la utilització de l'espai urbà com a espai de consum exclusivament, donant-li una visibilitat distinta”.	3'47”
Juan Gutierrez: “Es molt important la matèria que s'usa: la llana es vincula a la tradició, però també a l'humà, al cos; és el material primigeni amb què s'ha teixit, amb què s'ha fet roba; remet molt a la utilitat originària de la roba: protegir-se, escalfar-se”.	5'04”
Juan Gutierrez: “La idea de la calor, d'un cromatisme marcat, de l'alegria. Una mena de ‘Home, sweet home’ portat al carrer”.	5'45”
<u>PARTE II. Reaccions, sorpresa, art efímer</u>	<u>5'56”</u>
Lucía Ruiz , Yarn Bombing Coruña: “Totes les accions que em fet han tingut moltíssima repercussió a nivell mediàtic;	7'17”
Lucía Ruiz: la gent t'ho agraeix, et saluda, et coneix...”	7'24”
Am3ba: “(…) als menuts els encanta: volen tocar, estiren, veuen que és flexible, que es mou, que no és rígid,...”	8'11”
Am3ba: “(…) crida l'atenció; com-mou”.	8'22”
Aurora Gómez , activista social (Madrid): “La reacció principal de quan el ganxet surt al carrer és (...) que no comprenen la bellesa d'allò efímer; crec que hi han coses que tenen valor perquè són efímeres, i són encara més belles per ser efímeres; és el plaer de fer-ho i compartir-ho sense més”.	8'47”

<u>PARTE III. Generacions, comunitat, rebel·lia</u>	<u>9'41"</u>
Lucía Ruiz <i>"A més estan les donacions: vidus, qui han perdut a les seves dones, donen les agulles, perquè li donem un ús que ells no li donaràn".</i>	10'20"
Alicia Roselló - Dudua : <i>"A les dones majors, les agrada però no acaben de vore-ho. Així i tot li fan fotografies amb els mòbils; això sí és intergeneracional!"</i>	10'34"
Javier Abarca: <i>"Quan es fa en casa, és un àmbit domèstic, íntim; es fa pera un/a mateix/a o per a algun membre de la família. El YB està dirigit a l'espai públic: hi ha una sèrie d'implícacions que el desmarquen de la utilitat que tenia com a tradició; en el nou panorama té altra funció i finalitat".</i>	11'21"
"Sorprén per la descontextualització d'un imaginari i d'unes tècniques tradicionals que s'associen generalment a l'àmbit privat".	11'30"
Aurora Gómez : <i>"El ganxet és una pràctica que sempre s'ha utilitzat en l'interior de les cases; té la metàfora de teixir rets. Ha sigut una labor feta per dones, invisibilitzada. En canvi, en comunitat, es trau al carrer de forma desinteressada per a imaginar una ciutat millor".</i>	11'48"
Aurora Gómez: <i>"Quan deixes una peça bella, sense més, de manera desinteressada, en un arbre, finestra o banc, estàs dient que existeix un altre tipus de ciutat possible".</i>	12'25"
Aurora Gómez: <i>"(Resulta més atractiu i enriquidor quan) és la ciutadania la que pensa com fer ciutat, i no els poders públics"</i>	12'40"
Natalia – Tejiendo Malasaña: <i>"(S'entén com) un element subversiu, de reivindicació, ja no sols d'espais públics, sinó per a mostrar indignació. Fem amb les nostres mans, demostrem que podem fer-ho el veïnat, que ens surt millor que quan ho fan 'les autoritats'".</i>	12'45"
Aurora Gómez: <i>"Allò important és que crees conjuntament: confluïr et permet que, mentre estàs treballant, comparteixes experiència, saber, es llimen les diferències,..."</i>	13'32"
Teje la araña: <i>"La metàfora de teixir i entreteixir-nos: la mateixa acció comporta fer una activitat manual i posar-nos a tothom en relació".</i>	13'46"
<u>PARTE IV. Accions, organització, comunicació</u>	<u>14'20"</u>
Natalia: <i>"És millor no tenir una expectativa, sinó estar preparat/da per a qualsevol cosa; tenir capacitat de reacció i d'adaptació".</i>	14'46"
Teje la araña: <i>"Per a les accions col·lectives, ens basem en mòduls (quadrats), que podem teixir al tamany desitjat, per cobrir la superfície plantejada; amb aquests és molt més fàcil acordar el límit de grandària de les peces".</i>	15'10"
Natalia: <i>"Resulta difícil compaginar (amb responsabilitats professionals-familiars), aleshores per mail o 'wasap' ens passem les idees, projectes. Cadascú(na) va teixint i de tant en tant, depenent de la disponibilitat, ens enjuntem per posar-ho tot en comú, per enllaçar els fils i les peces".</i>	15'32"
Alicia Roselló: <i>"Sempre convocatòria 'online', concretem dia, hora i materials; quan s'enjuntem, ens coneguem entre nosaltres, coneixes persones amb les quals tens açò en comú".</i>	15'51"
Lucía Ruiz : <i>"El YB té una duració en funció del que les institucions volen que dure;</i>	16'35"

Lucía Ruiz : <i>'la primera instal·lació, la estatua del guerrer romà de Domus, estigué quasi un mes, i la desmontarem perquè (...) ja la veié tota Coruña'</i>	16'41"
<i>"La reacció-relació òptima és que hom qui desconeix o mai ha practicat la tècnica, ho veu pel carrer i s'anima a intentar fer-ho".</i>	
Teje la araña : <i>"Com que són accions efímeres, tractem de documentar-ho amb foto, que quede el registre fotogràfic".</i>	17'07"
Am3ba : <i>"Vas entenent que si no documentes, no pots progressar".</i>	17'30"
Aida Gómez : <i>"És tan ràpid com fer una acció en Madrid i que la vegem a l'altra banda del món; fins i tot que continue 'viva', quan ja ha desaparegut del carrer".</i>	18'01"
PARTE V. Per qué fer-ho, reptes, futur	
	18'16"
Urban Knitting Bilbao : <i>"Intervenció sense destrucció, compaginada amb diversió"</i>	18'38"
Juan Gutiérrez : <i>"Encara que no tinga repercussió mediàtica o referències, tu poses el teu granet de sorra; si ho fes tothom, seria..."</i>	19'00"
Alicia Roselló : <i>"Ens agradaria treballar amb artistes; conèixer a la Magda Sayeg".</i>	19'16"
Am3ba : <i>"Hi ha espais i naus buides, amb estructures de ferro, molt seductores per intervindre".</i>	19'33"
Urban Knitting Bilbao : <i>"Folrar el Puppy"</i>	19'47"
Teje la araña : <i>"Folrar els 420 bolardos de la Calle Lavapiés"</i>	20'00"
Juan Gutiérrez : <i>"Així com el grafiti, o bé es manté fora de l'ordre establert, o bés entra en el mercat de l'art, el YB pot mantindre's en un punt intermig: és una activitat innocent, sana, no té absolutament res negatiu a efectes socials, i crida l'atenció sobre quelcom que li falta a la societat".</i>	20'11"
Alicia Roselló : <i>"Des de l'humor, folrar per folrar, però on volem arribar? Volem que les persones al carrer somriguen? Que pensen? Dóna igual el que pense la gent? Ho fas per tú? Ho fas pels demás?"</i>	20'41"
Teje la araña : <i>"Com que és novedós, té la capacitat de sorprendre. Amb el temps, pot ser s'estandaritze, i la gent s'acostume a veure-ho, aleshores caldrà buscar la manera de reinventar-lo, de replantejar-lo, per a sorprendre".</i>	21'06"
Alicia Roselló : <i>"Em dóna por que es quede estancat en 'simplement anem a folrar escultures'; els medis solen quedar-se amb l'anècdota de folrar fonts a ganxet; crec que s'hauria de buscar alguna cosa més; sinó, part del moviment morirà per avorriment".</i>	21'21"
Juan Gutiérrez : <i>"Importa disfrutar fent i disfrutar d'allò que ets/som capaços de fer, millor, pitjor; i que no ens paguen per açò. [Fa falta] Donar-se gratuïtament' és el missatge més important que deuria difondre's".</i>	21'47"
Tenreiro, Anxo. «Tejer la ciudad». Youtube: [18.12.2013] https://www.youtube.com/watch?v=XHNkgYokdmE Vimeo: https://vimeo.com/82166525	

Col·lectius en l'Estat Espanyol

Alicante Knits

nom projecte: ***Tejiendo la vida***

(exposició)

(intervenció)

_creadora: Laura Serradilla

dates: 1. 23.3.2014
2. del 8.6 al 12.6.2014

ubicació: 2. Galería Espai d'Art 32. Pollença, Mallorca.
Festival "Miradas de Mujeres"
3. Barrio del Oeste. Salamanca.
FÁCYL International Arts Festival

enfocament (**focus*): embelliment; notificació;
metàfora del mandala com a reflex de l'univers particular

objectiu (**target*): tejer mandalas;
expresar la capacidad de la energía femenina, transformadora y creadora;
mostrar el poder de la creación

materials: Lana/algodón/acrílico;
qualsevol fil o llana, dins la gamma dels rojos (rosa, magenta, fucsia, grana)

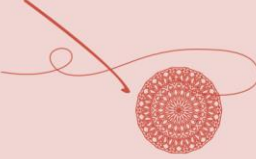
tècniques: ganchillo;
peça de croxé en format redó (mínim 10 cm diàmetre)

obra:

Tejiendo la Vida

2014

¿cómo participar?

-

1.
Teje tu mandala de ganchillo en color rojo, rosa, granate, fucsia, naranja...
Puedes hacer tantos como quieras!
-

2.
Introdúcelo en un sobre con tu nombre, email y teléfono
-

3.
Envíalo por correo a:
Tejiendo la Vida
Av. Balcó del Ponoig, 10 casa 2
03520 Polop (Alicante)

tejiendolavida.com

(*) imatge: crochetingthelife

La nueva intervención junto a la primera en Wences Moreno, en el Barrio del Oeste, Salamanca.

descripció: Se trata de una gran instalación elaborada a partir de “mandalas” realizados en crochet (ganchillo) por diferentes personas.

Cada pieza (mandala) es el reflejo de un universo particular, habla de la experiencia, concentración, esfuerzos, etc... que afloran en la elaboración del mismo. Partiendo de un centro, el mandala se expande, crece... de dentro hacia fuera se van generando un mundo metafórico que se articula en el acto de tejer.

A lo largo de la historia de la humanidad la mujer siempre se ha vinculado al hecho de tejer, de crear. La energía femenina lleva implícito este aspecto, que se manifiesta, no sólo en la parte tangible, sino también espiritual y simbólica.

Es la capacidad de la energía femenina de tejer relaciones, de organizarse, de cooperar, de ayudarse mutuamente, esa energía que aflora en los círculos de mujeres, basada en la intuición, en los ciclos naturales, en la relación de la mujer con su propio cuerpo, con la naturaleza.

Los mandalas, metáfora de la vida, en “femenino”. Esta instalación pretende ser un homenaje a todas las mujeres que día a día tejen los hilos de la vida para generar un mundo mejor para tod@s, más amoroso y más justo (^).

En la web oficial,
el proyecto es descriu:

“Tejiendo la Vida es un proyecto artístico de Laura Serradilla que representa las posibilidades de la colaboración.

[Descripción]

Tejiendo la Vida es...

...una instalación de gran formato realizada en ganchillo, de composición circular, compuesta de piezas tejidas por personas de todo el mundo.

...un proyecto colectivo que representa la energía femenina, capaz de crear y generar de formas diversas, a través de la confección de mandalas de ganchillo.

...una metáfora de los círculos de mujeres, presentes a lo largo de toda la historia de la humanidad y en la mayoría de culturas.

...una manifestación del potencial de los proyectos colaborativos. una representación de la fuerza de los grupos sociales que nacen como respuesta a una crisis económica, ideológica y de valores.

...la materialización de la capacidad que tiene la mujer de tejer relaciones y en definitiva mundo nuevo, con una mirada renovada.

...la representación de que tod@s formamos parte de un todo, y que dentro de particularidad de cada uno, se encuentra un denominador común”.

url/publicació: pàgina: <http://tejiendolavida.com>

web: <http://lauraserradilla.com>

(*) <https://crochetingthelife.wordpress.com/participar/>

(consulta: 23.9.2014)

(^) (redacción) “Nueva intervención artística en el Berrio del Oeste”. En *La Cronica de Salamanca*. post: 8.6.2014.

<http://www.lacronicadesalamanca.com/nueva-intervencion-artistica-en-el-barrio-del-oeste/> (consulta: 9.7.2014)

nom projecte: *CAL solidario*
(caritat/donació)

_creadora 'Kraft Croch' (Marisa Guerrero)

dates: Diciembre 2013/enero 2014

ubicació: Málaga

enfocament (**focus*): donación

objectiu (**target*): tejer 'roscones' para financiar a la asociación

pressupost: individual

materials: Lana/algodón/acrílico

tècniques: ganchillo

obra:

CAL solidario
2014

todos los roscones juntos, antes de salir rumbo a Málaga:"(...) cómo de un mismo patrón salen cosas tan distintas..." (Virginia Vera)
font: alicanteknits

descripció: Tejimos roscones de reyes y los enviamos a la Asociación Benéfica Padre Enrique Huelin para ayudar a la financiación de dicha asociación.

[publiquen en la web '*kraftcroch.com*':]

"CAL es el acrónimo del inglés Crochet-Along y es tan sencillo como un grupo de personas que tejen a la vez y desde cualquier lugar del mundo un mismo proyecto en un espacio de tiempo determinado. Está abierto a todo tipo de crocheteras/os, da igual el nivel o la experiencia porque entre todos los participantes nos apoyaremos si surgen dudas.

El patrón -nivel principiantes- que haremos junt@s será el Roscón de Reyes. Con pocos materiales y en una tarde libre puedes dar forma a tu Roscón.

La fecha fin del CAL solidario será el Día de Reyes. Es decir, tejeremos y enviaremos los Roscones durante el mes de diciembre para que los reciban antes del 6 de enero de 2014”.

PADRE HUELIN “Una ONG que ayuda a los más desfavorecidos de Málaga, sin distinción de raza, religión o sexo. Independiente de cualquier tipo de organización, actualmente atiende a más de 330 familias mediante programas de ayudas de alimentos. Asimismo, cuenta con otros proyectos de orientación laboral y social, atendiendo todo tipo de necesidades. Realizamos una ayuda directa con las familias necesitadas, muy localizada, pero no por ello menos importante”.

Gracias a nuestros Roscones de Ganchillo tendrán una ayuda extra para recaudar fondos con su venta entre socios y entre cualquier persona que quiera contribuir económicamente a cambio del Roscón.

De esta manera Padre Huelin podrá destinar ese dinero a la compra de alimentos para las familias malagueñas.

Compartir conocimientos y prestar ayuda a otros son algunas de las características de un CAL, así que sincronicemos nuestras agujas y traslademos ese espíritu a ayudar desinteresadamente la labor de PADRE HUELIN”.

url/publicació: <http://www.kraftcroch.com/2013/11/cal-solidario-ayuda-con-tu-roscon-de.html>

nom projecte: *Grannies Bookcrossing 2014*
(intervenció) *Grannies Bookcrossing 2015*

_creadora Soraya G. Aldea ('Udonwool')

dates: 23.4.2014
23.4.2015

ubicació: Diversas ubicaciones <http://mapa2014.udonwool.com/>

enfocament (**focus*): comunal

objectiu (**target*): tejer fundas para libros;
liberar los libros enfundados en la calle

pressupost: individual

materials: Lana/algodón/acrílico

tècniques: Ganchillo/punto

obra:

*Grannies
Bookcrossing*

2015

llibre 1, alliberat per Virginia Vera, al Bulevar del Pla. font: alicanteknits

llibre 2, alliberat per Virginia Vera. font: alicanteknits

llibre alliberat per Marisa, en La Puça font: alicanteknits.

llibre alliberat per Bei, en punt oficial de *bookcrossing*. font: alicanteknits

"Iratí eligió la Plaza de Gabriel Miró para liberar su ejemplar de z 'La gata sobre el tejado de zinc caliente', metido en su fundita de rayas".
font: alicanteknits

llibre alliberat per Eva, en el passeig de la platja de Campello.
"(...) se quedó un ratito esperando a ver si llamaba la atención de alguien. Pudo ver como una pareja joven lo recogía. Después contactaron con ella para decirle que le había hecho mucha ilusión encontrarlo".
font: alicanteknits

Espe, en la EOI de Torrevieja.

"(...) allí tienen un punto donde la gente puede coger libros a cambio de una pequeña donación a una ONG, así que decidí que era un buen sitio".
font: alicanteknits

[Silvia] la tejió con la técnica de **illusion knitting**, si la ves de frente ves las rayas, pero si la ves tumbada ¡aparece una estrella!
font: alicanteknits

silvia l'allibera en la platja de Dènia

describió: Es una fusión entre “yarn bombing” y bookcrossing que se realiza en diversos puntos de España y en algunos puntos extranjeros.

Con motivo del “Día del Libro”, se realiza una acción consistente en tejer fundas para libros, en la técnica elegida por cada una de las participantes (punto, ganchillo, etc). Tras inscribir dichos libros en la web de ‘bookcrossing.com’, se liberan en la calle.

Virgina Vera publica en el blog:

(2015) *“Al final, como íbamos un poco liadas no pudimos quedar para dejarlos todas juntas, así que los dejamos bastante esparcidos.*

Yo decidí liberar dos libros y ambos los dejé en el Bulevar del Pla. Me pareció un buen sitio porque suele pasar mucha gente y hay estudiantes que cogen allí el tranvía hacia la universidad. Y no me equivocaba en lo de que pasa gente, me dió bastante vergüenza dejarlos y ponerme a sacar fotos, pero conseguí sacar al menos una a cada uno”.

i conclou: *“¡Nos ha encantado participar de nuevo! Aunque cuando lo comentábamos con otra gente no entendían muy bien que hiciéramos esto para que lo cogiera un desconocido, la verdad es que todas nosotras coincidimos en que nos parecía muy emocionante, ¡seguro que repetimos!”*

url/publicació: <http://granniesbookcrossing.udonwool.com/>
<https://alicanteknits.wordpress.com/2014/05/02/asi-fue-nuestro-grannies-bookcrossing-2014/>
<https://alicanteknits.wordpress.com/2015/04/29/grannies-bookcrossing-2015-asi-celebramos-el-dia-del-libro/>

nom projecte: *Yarn Bombing ANDA*
(intervenció)

col·lectiu: ANDA. Asociación de Niños y Jóvenes con Discapacidad de Alicante

dates: 26.6.2014

ubicació: C/Tibi, Sant Vicent del Raspeig

enfocament (**focus*): embelliment; notificació

objectiu (**target*): dar vida y color a nuestra plaza;
transmitir el buen rollo y alegría que nos contagian nuestros niños/as y jóvenes;
y llamar la atención a quién corresponda para que se proceda a la rehabilitación de la zona.

materials: Lana/algodón/acrílico

tècniques: Ganchillo/punto

dedicació-execució: 6 meses de trabajo

obra:

YB ANDA

2014

font: FB (27.6.2014)

descripció: Con esta iniciativa, se cubrieron varias columnas y los barrotes de las ventanas de la sede de "ANDA", en la C/Tibi de Sant Vicent del Raspeig, además de uno de los árboles del pasaje.

noticia [1]: \\ Después de seis meses de trabajo los frutos ya son visibles para todo el vecindario. La asociación ANDA quiso sumarse a una tendencia de arte urbano que cada vez tiene más adeptos en todo el mundo, el Yarn Bombing, con resultados más que sobresalientes.

Las páginas del periódico El Raspeig ya sirvieron para difundir el inicio de este proyecto que el pasado jueves 26 de junio culminó con la instalación de prendas confeccionadas en lana de distintos colores en diversos elementos de mobiliario urbano y de jardín presentes en la calle Tibi cambiaran su imagen por completo.

Las componentes del grupo se dedicaron durante toda la tarde a forrar las columnas del soportal que guardan el acceso principal de la sede de la asociación ANDA. También adornaron enrejados, papeleras, barrotes e instalaron guirnaldas para unir columnas. Forraron el tronco de un árbol con vivos colores e, incluso, colgaron pompones de lana a modo de frutos.

El pasaje de Tibi ha experimentado un cambio de imagen digno de admiración gracias a estas apasionadas del Yarn Bombing que han colocado al municipio a la vanguardia de las tendencias estéticas y expresivas urbanas. La pregunta ahora es, ¿cuánto durará en su sitio toda la lana? Muchas de ellas se temen lo peor pero, a pesar de todo, dan el esfuerzo y el trabajo por bueno. \\

url/publicació: <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.654932754600462.1073741825.409844265775980&type=1>

[1] "El pasaje de Tibi se viste de color gracias al grupo de Yarn Bombing de la asociación ANDA". En *Costa Comunicaciones*. post: 27.6.2014.
http://www.costacomunicaciones.es/costa/noticia_pasaje_tibi_viste_color_gracias_43754.html

nom projecte: **Madeiras contra la violencia sexista** (aportació d'AlicanteKnits)
(exposició)
(intervenció)
(caritat/donació)

_creador(e)s/ Isabel Otero Glorie (proposa al grup 'alicanteknits');
col·lectiu: organizan: Ayuntamiento de Astigarraga; Haurralde Fundazioa; Asociación Harituz

dates: 22.11.2014

ubicació: Astigarraga (Guipuzkoa)

enfocament (*focus): notificació

objectiu (*target): llamar la atención acerca del problema de la violencia de género; hacer hincapié en la ayuda entre las propias mujeres.

pressupost: donación (campanya)

financia: 'Emakunde' (subvenció)

materials: Lana/algodón/acrílico

tècniques: Ganchillo/punto

dedicació-execució: aprox. 1 mes

imatge de la cadena formada en la Plaza, portant part de la bufanda. foto: Juanfra

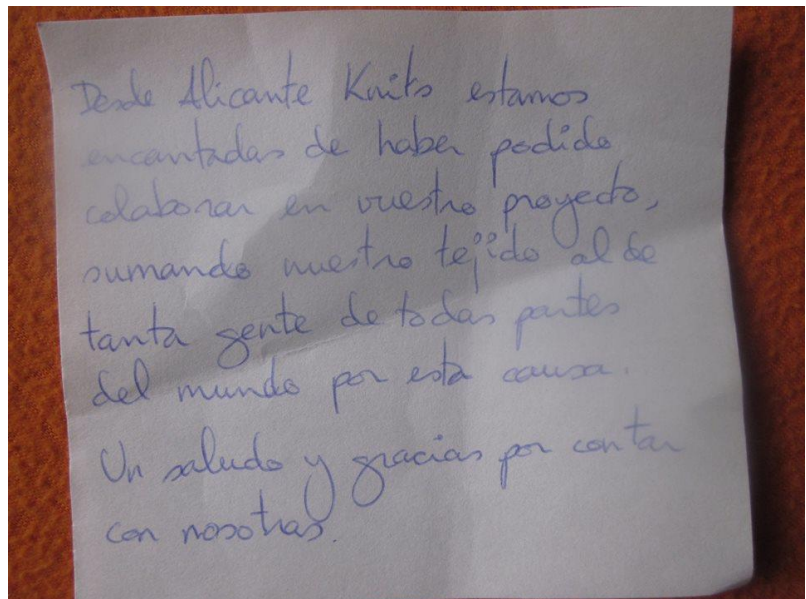
obra:

*Madeiras contra la
violencia sexista*

2014

la part de la bufanda, aportada per 'Alicante Knits'. Amb ell, sumen 9147 cm.
font: FB (24.7.2014)

nota d'agraïment de 'Alicante Knits'. font: FB (24.7.2014)

descripció: Bufanda de 30cm de ancho realizada a partir de trozos tejidos por diversas personas en diferentes países.

“Astigarraga, amb la jornada central de la iniciativa ‘Madejas contra la violencia sexista’, s’uneix en un sol crit contra les agressions infligides en dones d’arreu del món. La bufanda teixida a mà, d’un kilòmetre de llargària, es va penjar de la façana de l’ajuntament; i també va ser protagonista en els molts actes que van tenir lloc, durant el matí del 22N, en Foru plaza. A més de la lectura de manifestos per part del col·lectiu Haurralde i de l’alcalde, va haver ball, música, dansa, posats de venda, gastronomia en forma de pintxos, i distintes iniciatives. Una exitosa assistència va acompanyar a les persones que portaven mesos treballant en un projecte molt ambiciós, amb peces de bufanda de **16 països** distints” (*).

url/publicació: <https://www.facebook.com/pages/Madejas-contra-la-violencia-sexista/694571387250733>

(*) Manjarrés, Juan F. “No a la violencia sexista”. en *Diario Vasco.com*. Post: 23.11.2014: <http://www.diariovasco.com/buruntzaldea/201411/23/violencia-sexista-20141123013308-v.html> (consulta: 27.6.2015)

nom projecte: *Sardina*

_creador(e)s: Marisa Buitrago (psicóloga en el CEAM Parque Galicia)

dates: Del 12.2 al 18.2.2015

ubicació: Plaza del Carmen (Alicante)

enfocament (*focus): comunal

objectiu (*target): tejer una 'sardina' entre tod@s; decorar la plaza durante el Carnaval.

materials: Lana/algodón/acrílico

tècniques: Ganchillo/punto

obra:

Sardina

2015

imatges: FB (16.2.2015)

descripció: Una de las chicas del grupo trabaja en el Ceam Parque Galicia (un centro de personas mayores) y quería que se implicasen en actividades de la ciudad.

Fue una acción rápida, realizada en el último momento, pero por lo menos consiguió que las mujeres que habían participado tejiendo se acercaran hasta la plaza donde estaba colocada (donde se realizaban conciertos y otras actuaciones), ya que muchas de ellas ni siquiera sabían qué actividades se organizaban en Alicante.

Consistió en una 'Sardina' tejida a medias entre las participantes de Alicante Knits y las mujeres del taller del "CEAM Parque Galicia" para decorar la Plaza del Carmen de Alicante durante el carnaval.

url/publicació: <https://ceamparquegalicia.wordpress.com/2015/03/05/sardina-de-carnaval/>
<https://www.facebook.com/alicanteknits/posts/786209544806115>

ENTREVISTA:

(grup/col·lectiu:) Alicante Knits; entrevistada: Virginia Vera

emplaçament: Normalmente nos reunimos en la tetería La Puça (C/ García Morato nº22)

blog: <https://alicanteknits.wordpress.com/>

1. Com i perquè sorgeix el col·lectiu?

Surge con el fin de compartir nuestra afición por el tejido y las manualidades en general. Para aprender unas de otras y avanzar juntas.

2. Què motiva els seus projectes?

Hasta ahora todos los proyectos en los que hemos participado han venido de fuera. Nos hemos sumado a las propuestas que nos han parecido interesantes.

3. Quin és el projecte del qual estan més satisfet/es? Per què?

Supongo que esto dependerá de cada una a la que preguntes. Pero para mí el “Grannies-bookcrossing” es un proyecto que me gusta mucho, y de hecho hemos participado dos años seguidos.

Porque une la lectura (otra de mis aficiones) con el tejido, además del hecho de dar una segunda vida a un libro. También, como comentamos entre nosotras, el momento de dejar el libro en la calle y esperar a que alguien lo recoja es emocionante.

4. Quins canvis han notat des què són “craftivistes” (a nivell personal i social)?

No sé si nos llegamos a considerar como tales. Pero para mí el reunirme con un grupo de mujeres tan distintas a mí (por edad, circunstancias personales, etc.), con las que únicamente comparto una afición, me resulta muy enriquecedor.

5. Quins projectes futurs tenen?

De momento no tenemos ningún proyecto a la vista.

Banyoles Knitting

col·lectiu: "Banyoles Knitting"

informació del grup: *"Som un grup de guerrilleres del ganxet del Pla de l'Estany. Ens reunim a Banyoles per a teixir i preparar accions de yarn bombing a la comarca. Ens agrada fer mitja i ganxet, i ens agrada fer-ho en companyia. De tant en tant ens agrada embolicar la troca!! i fer una acció llanera ben xula. Estigueu a l'aguait!"*

Petites accions o grans instal·lacions: ens atrevim amb tot..."suavitat i color als llocs grisos i durs"

fundació: novembre 2013

blog: <http://banyolesknitting.blogspot.com.es/>

facebook: <https://www.facebook.com/pages/Banyoles-Knitting/190038994529815?sk=timeline>

reunions: dimecres, de 18 a 20h

lloc: Bar Ateneu, Banyoles

imatge corporativa

nom projecte: *Senyera Floral*
(intervenció)

dates: 28-31.5.2015

ubicació: Plaça del Monestir (de Sant Esteve), Banyoles

enfocament (*focus): embelliment (ornamentació floral)

objectiu (*target): col·laborar en la 38ª Exposició de Flors de BNY

materials/tècniques: un miler de flors vermelles teixides; grannies grocs reciclats

obra:

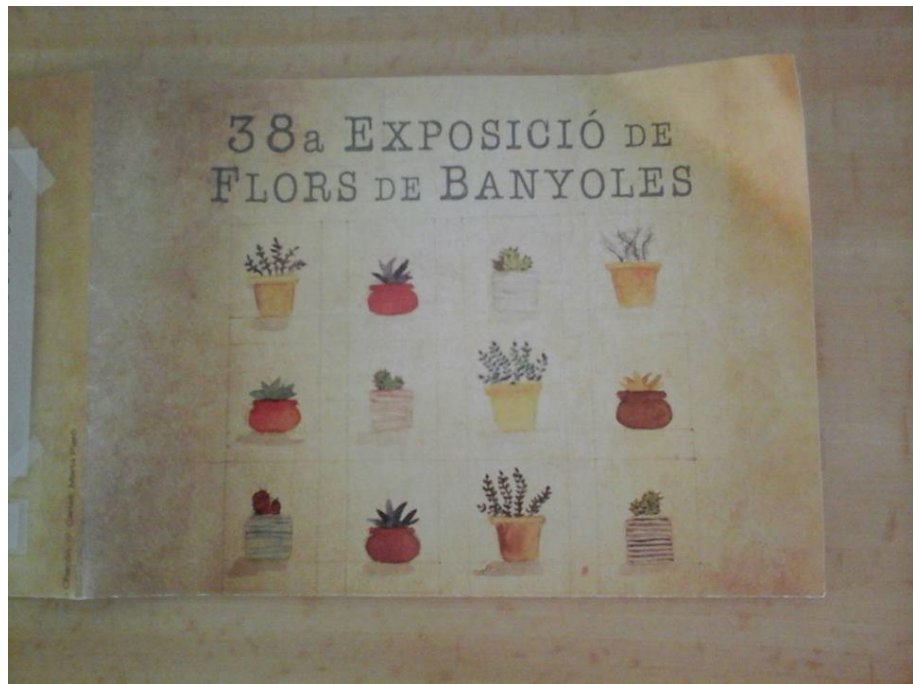
Senyera Floral

2015

font: FB (28.5.2015)

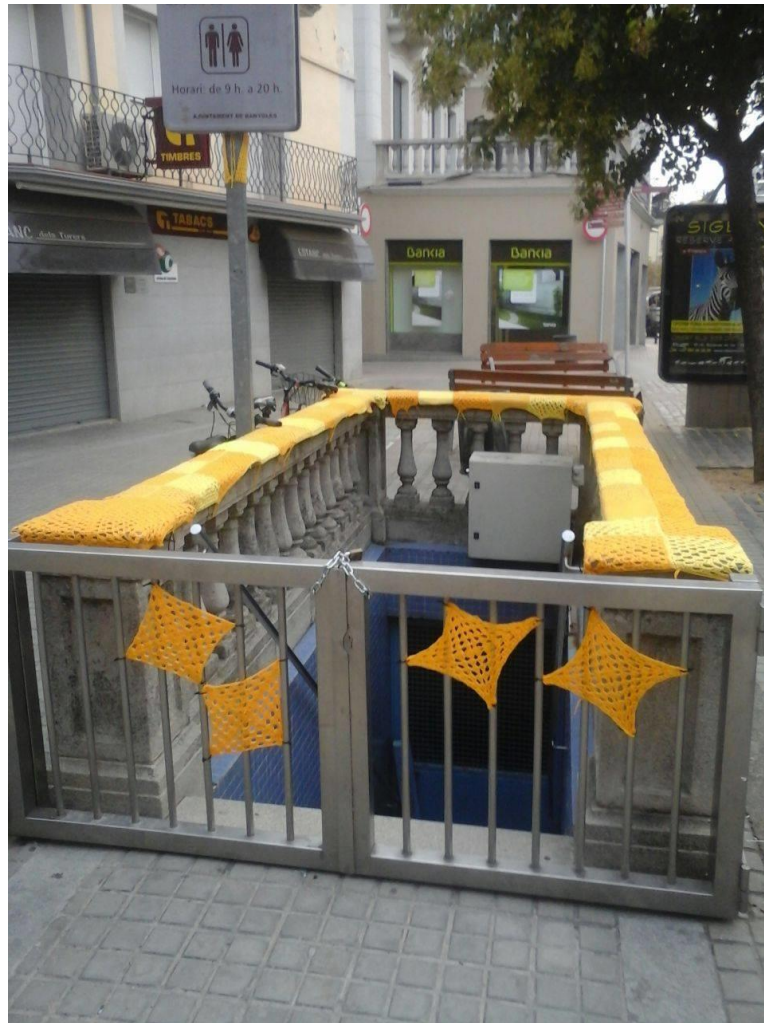

descripció: Per tercer any, el grup “Banyoles Knitting” col·labora a la 38ª Exposició de Flors de Banyoles. Per a l’acció, col·laboren, fent un miler de flors vermelles, gran quantitat de mans anònimes, i dones de tota la comarca del programa “Fem companyia”, a més d’entitats. L’esforç es manifesta en una **enorme senyera** que va lluir en la Plaça del Monestir de Sant Esteve, en el jardí davant del monestir. Va tenir molt d’èxit...

Les peces de color groc les aprofiten d’una acció anterior en la Plaça dels Turers, on “*emboliquem la troca de GROC perquè el 9N volem votar*” (FB: 30.10.2014). En el marc de la campanya “Ara és l’hora”, es pinten de groc diferents espais, amb l’objectiu de visualitzar, a l’espai públic, el desig de llibertat del poble català (*).

emboliquem la Troca

font: FB (30.10.2014)

url/publicació: <https://www.facebook.com/190038994529815/photos/a.191488094384905.1073741831.190038994529815/410212735845772/?type=1&permPage=1>

fulletó de l'Exposició: <http://cultura.banyoles.cat/wp-content/uploads/2015/05/Exposicio-de-Flors-2015.pdf>

“*emboliquem La Troca*” (30.10.2014):

<https://www.facebook.com/190038994529815/photos/a.191488094384905.1073741831.190038994529815/323716661162047/?type=1&permPage=1>

(*notícia) “L’ANC ha tenyit de groc diferents punts de Banyoles i comarca en la recta final de la campanya pel 9-N”. En *Ràdio Banyoles*. post: 5.11.2014
<http://www.radiobanyoles.cat/noticia.php?id=11741>

nom projecte: *Mandala Sant Aniol*
(intervenció)

dates: 24.5.2015

ubicació: Sant Aniol d'Aguja, a la Garrotxa

enfocament (*focus): embelliment de l'aplec; reciclatge

materials/tècniques: mandala confeccionat amb peces reciclades de l'acció "aspirina"

obra:

Mandala Sant Aniol

2015

FB (25.5.2015)

descripció: *“Amb les peces que vam fer servir per cobrir l'aspirina, hem fet aquesta mandala que es va penjar a l'aplec de Sant Aniol d'Aguja, a la Garrotxa”.*

url/publicació: https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=409141569286222&id=190038994529815

nom projecte: *Penjats per la lectura*
(intervenció)

dates: 23.4.2015

ubicació: Banyoles

enfocament (*focus): celebració

objectiu (*target): col·laborar en la iniciativa "*Penjats x la Lectura*"

materials/tècniques: lletres folrades amb fils i llanes multicolors; mantell amb 'grannies blancs';
fundes croxetades amb tons verds, i roses teixides, per als llibres

dedicació-execució: des del 9 de març fins al 23 d'abril

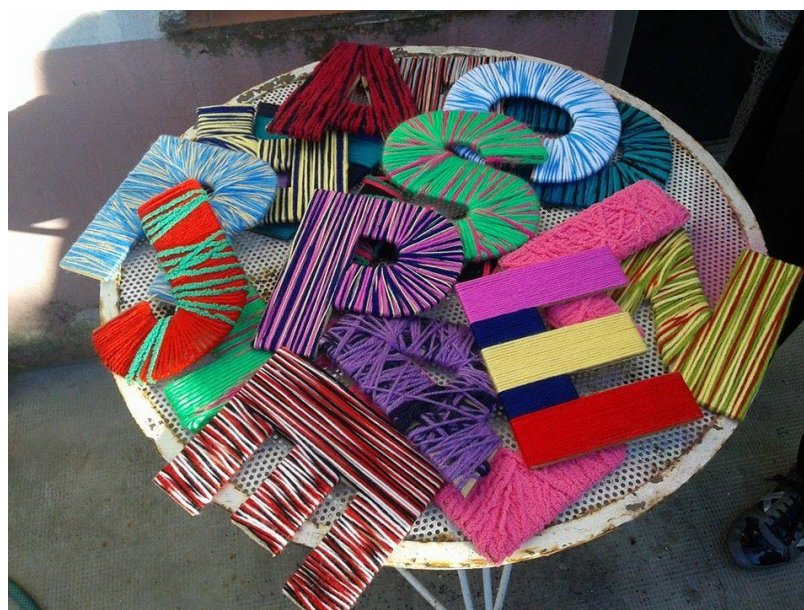
obra:

Penjats x la Lectura

2015

FB (23.4.2015)

Preparant l'acció per a Sant Jordi. FB (9.4.2015)

FB (18.4.2015)

descripció: El col·lectiu col·labora en la iniciativa "*Penjats x la Lectura*", organitzada per la Biblioteca de Banyoles, per celebrar la Diada del Llibre (23 d'abril).

Realitzen quedades prèvies, per preparar l'acció, en:
Escola Baldiri Reixach de Banyoles (dimecres 22, previ a instal·lació)

url/publicació: https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=397159387151107&id=190038994529815

nom projecte: *Llibertat* (pictograma)
(intervenció)

dates: 8.3.2015

ubicació: muralla de Banyoles

enfocament (*focus): reivindicació

objectiu (*target): projecte "Dones km 0"

materials/tècniques: 550 peces de ganxet, 10 x 10 cm

dedicació-execució: des del 25.1 (quedada) al 8.3

obra:

Llibertat

FB (8.3.2015)

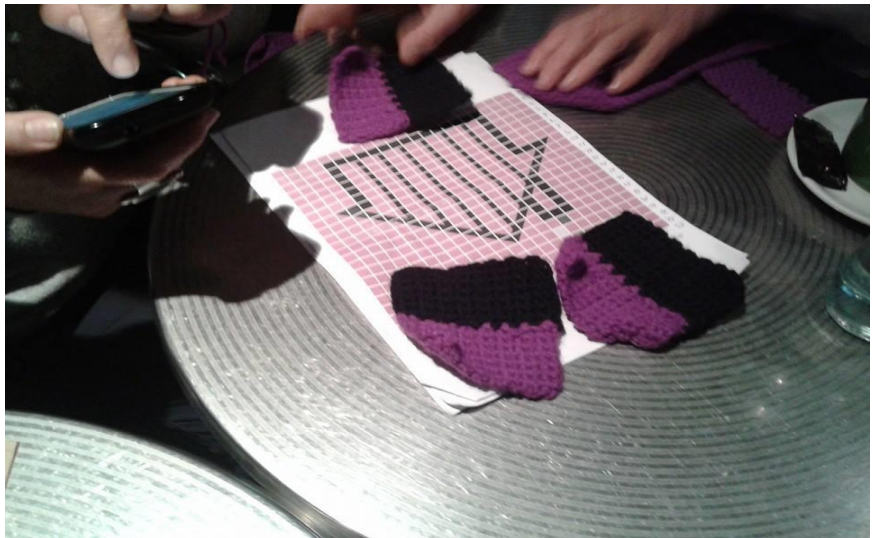

preparatiu
durant les quedades

FB (13.2.2015)

FB (13.2.2015)

preparant l'acció, entre píxels i pictogrames. FB (25.1.2015)

descripció: El col·lectiu reproduïx el pictograma del projecte "Dones km 0", en mida gegant, amb un total de 550 peces teixides a ganxet.
L'acció es porta a terme el dia 8 de març de 2015, amb motiu de la celebració del Dia Internacional de la Dona Treballadora. Pengen el tapís gegant de la muralla de Banyoles.

"La llar pot ser una presó per a moltes dones. Gràcies a tothom qui ha col·laborat"
(FB: 8.3.2015).

url/publicació: https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=377057322494647&id=190038994529815

nom projecte: *Blanc*
(intervenció)

dates: 12.12.2014

ubicació: Plaça del Teatre, Banyoles;
i aparador de la tenda "Moltacte outlet", Manresa

enfocament (**focus*): embelliment; celebració

objectiu (**target*): abrigar un arbre per Nadal

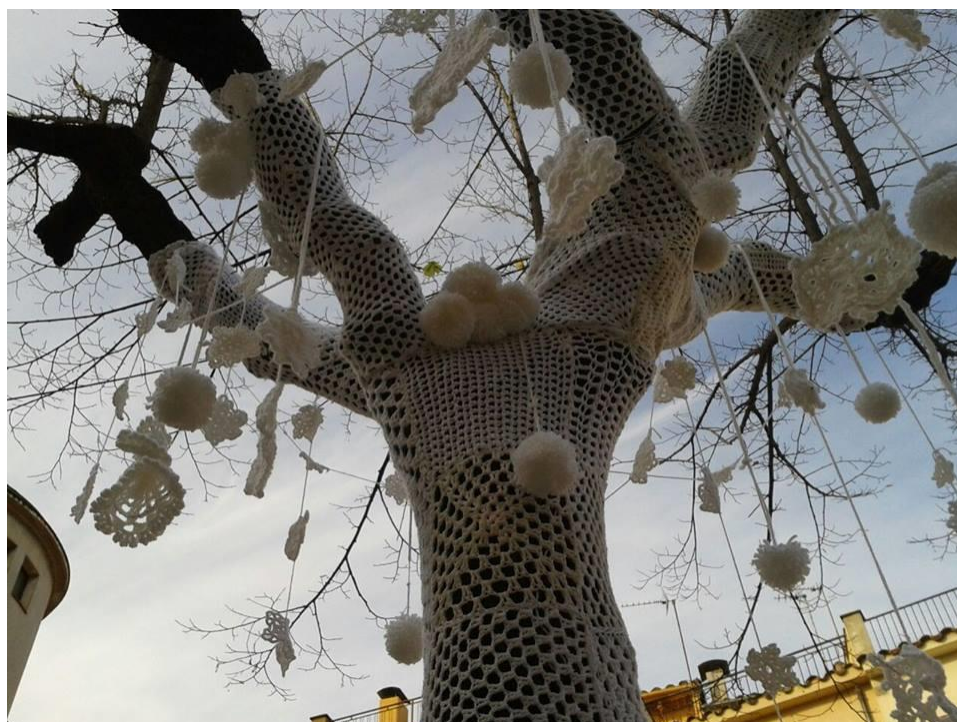
materials/tècniques: peces, estrelles, flocs de neu, grannies de 20 x 20 cm, rodones; tot de color BLANC

dedicació-execució: un mes: primeres peces: 13.11.2014; crida FB: 28.11.2014; instal·lació: 13.12.2014

obra:

Blanc

2014

FB (13.12.2014)

preparatius

descripció: “Neva en alguna plaça de Banyoles!”

url/publicació: FB, 13.12.2014

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=340824732784573&id=190038994529815

nom projecte: *Hi ha una Font que vol florir*
(intervenció)

dates: 29.5-1.6.2014

ubicació: Plaça de la Font, Banyoles

enfocament (**focus*): embelliment; celebració de la 37ª Exposició de Flors

objectiu (**target*): folrar la font de la plaça

financia: Lanass Katia, donació de llana fantasia

font: FB (24.4.2014)

materials/tècniques: 135 peces, 225 margarides (i moltes mans generoses)

dedicació-execució: des del 3 d'abril fins al 29 de maig de 2014

obra:

*Hi ha una Font que
vol florir*

2014

font: FB (30.5.2014)

font: FB (30.5.2014)

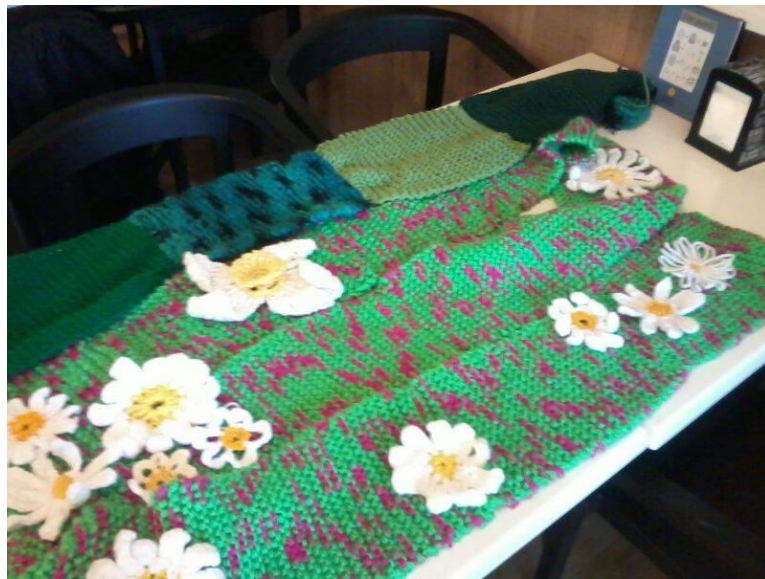
font: FB (29.5.2014)

preparatus

font: FB (28.5.2014)

font: FB (22.5.2014)

font: FB (24.4.2014)

font: FB (9.4.2014)

font: FB (3.4.2014)

descripció: Amb motiu de la celebració de la 37ª Exposició de Flors de Banyoles, el grup prepara una intervenció per a la font de la plaça. “La font ja ha florit!! Gràcies a totes les persones que ho han fet possible i a Can Pons i Ilanes Katia. Veniu a visitar l'Exposició de flors de Banyoles,30, 31 de maig i 1 de juny. Us hi esperem!” (29.5.2014).

Mesos més tard, la catifa s'utilitza en l'Aplec de la Sardana de Banyoles (6.7.2014)

Aplec de la Sardana
de Banyoles

(6.7.2014)

url/publicació: <https://www.facebook.com/pages/Banyoles-Knitting/190038994529815?sk=timeline>

nom projecte: *STOP Violència*
(intervenció)

dates: 25N 2013 al 8.1.2014

ubicació: Plaça dels Jurats (o "de l'aspirina"), Banyoles

enfocament (**focus*): notificació;
celebració Dia Internacional contra la Violència de Gènere (25N)

objectiu (**target*): mostrar el rebuig a la violència masclista
confeccionar un mandala gegant

materials/tècniques: 500 rodones de ganxet de colors liles, morats, i roses

dedicació-execució: quedades en Can Pons, des del 23 d'octubre.
aproximadament un mes.
col·laboració de centenars de dones de la comarca

obra:

STOP Violència

2013

font: FB (15.12.2013)

descripció: En aquesta ocasió, els *grannies squares* o els cercles perden la seva diversitat cromàtica habitual per concentrar-se només en tres tons: lila, morat i rosa. Una forma senzilla però directa d'expressar que **les víctimes de la violència masclista no estan soles** i que cal fer visible el rebuig de tota la societat per acabar d'una vegada per totes amb aquesta situació.

El mateix dia 25 de novembre, el grup Banyoles Knitting, al Pla de l'Estany, deixen una **empremta de llana a la ciutat** sota el lema "Hi ha mals que no cura una aspirina". Tots els dimecres des del 23 d'octubre celebraven quedades teixidores al bar Can Pons de la plaça Major de la ciutat de 18 a 20h per preparar l'acció:

Teixint **rodones de ganxet d'un pam de diàmetre dels tons triats** (1). Cadascuna de les peces que van conformar els 20 metres quadrats de teixit van ser confeccionades i unides a mà per les integrants del grup guerriller, i d'altres persones qui van voler col·laborar en el projecte.

Les guerrilleres urbanes es preparen amb passió durant setmanes i mesos, i un cop instal·lades, les seves peces duren un sospir. Va ser el cas del mandala gegant. Només tres dies després d'haver-lo col·locat a la plaça dels Jurats de Banyoles (més coneguda com la *plaça de l'aspirina*), **el tapís gegant va desaparèixer**. Uns desconeguts se'l van endur. Una veïna, però, va trobar l'obra al mig del carrer i la va tornar al grup guerriller. Ja de nou a mans de les seves creadores, les integrants de Banyoles Knitting el van **instal·lar una altra vegada** al seu emplaçament inicial. La seva voluntat és que hi estiga de manera permanent per tal de recordar cada dia totes les dones que són víctimes d'algun tipus de violència masclista i també com un element reivindicatiu (2).

Fins que uns brètols van desmuntar el tapís que havien instal·lat, la gent de Banyoles Knitting era poc coneguda. En realitat, abans que confeccionessin aquella peça multicolor (feliçment recuperada al cap d'unes hores i reinstal·lada al seu lloc), el grup ja tenia uns quants mesos de vida, encara que més discreta. Moltes persones es van preguntar qui eren els/les autor/es d'una iniciativa que va millorar molt l'aspecte d'aquella plaça.

L'origen del col·lectiu el trobem en la intervenció als arbres de la plaça Major (van abrigar els troncs amb vestits de llana) amb motiu del Dia Internacional de la Dona Treballadora, una iniciativa de Benestar Social de la comarca que va permetre que es coneguessin unes quantes aficionades a fer mitja i ganxet. D'aquell contacte va sortir la idea de formar part del moviment Urban Knitting. Va ser així que per l'exposició de flors de Banyoles van confeccionar un muntatge per a un balcó, o que van col·laborar amb el programa Fem companyia dels serveis socials, ensenyant o ajudant gent gran a fer mitja i ganxet. El salt quantitatiu arribaria quan se'ls va ocórrer adornar el ciment circular, gris i trist, de la plaça dels Jurats. Les reunions van passar a ser setmanals. Es van començar a trobar cada dimecres a la tarda a Can Pons, un lloc especialment adient perquè aquesta cafeteria de la plaça Major antigament havia estat una merceria i els propietaris actuals han tingut l'encert de decorar el local amb motius que evoquen aquell passat. Tot i que el nucli de Banyoles Knitting el formen moltes menys dones, el projecte del tapís va atraure centenars d'aficionades d'entre 8 i 80 anys. Entre totes van confeccionar les 500 peces circulars, que posteriorment van cosir fins a formar el ja popular tapís.

Fins ara hem fet servir exclusivament l'article femení per parlar del grup, ja que, certament, el formen només dones. En realitat, Banyoles Knitting està obert també a homes, és clar. Ens ho puntualitzen la Marta, la Laura, la Lola, l'Eva, la Carla... mentre no deixen de fer anar les agulles a l'entorn de la seva taula de la cafeteria, al costat de l'entrada. "*Estem molt agraïdes a Can Pons*", assenyalen. Ara mateix fan peces per a elles mateixes o la seva família (uns escalfadors, una manta, un xal, un jersei..., sempre de llana), però anuncien que ja estan preparant un altre projecte comunitari. "**En farem una de grossa**", alerten tot rient (3).

Finalment, desmunten la peça el dimecres 8 de gener de 2014, passades les festes nadalenques:

"Ha arribat l'hora de desmuntar, recollir i rentar les peces... I agrair la col·laboració de tothom que hi ha participat!"

(FB: 8.1.2014)

i amb les peces que van fer servir per cobrir l'aspirina, realitzen altra acció per a l'Aplec de Sant Aniol d'Aguja, a la Garrotxa.

desmuntatge:
8.1.2014

url/publicació:

1. "Noves accions guerrilleres en contra de la violència de gènere". En *The Crafty Days*. post: 5.11.2013 <http://thecraftydays.com/noves-accions-guerrilleres-en-contra-de-la-violencia-de-genere/>
2. "Un robatori amb final feliç". En *The Crafty Days*. post: 3.12.2013 <http://thecraftydays.com/un-robatori-amb-final-felic/>
3. Estéban, Ramon. "Molt més que fer ganxet". En *El Punt Avui.cat* post: 7.12.2013 <http://www.elpuntavui.cat/article/2-societat/5-societat/699526-molt-mes-que-fer-ganxet.html?tmpl=component&print=1&page>

Ganchilleando Cuenca

- nom projecte: *Ganchilleando Cuenca*
- _creador(e)s: Isis Sanz (artista de Zaragoza, afincada en Cuenca)
- dates: des d'abril de 2015
- ubicació: Cuenca
- enfocament (*focus): embelliment; col·laboratiu
- objectiu (*target): convertir Cuenca en un espai per al teixit compartit
- materials/tècniques: *grannies* de 30 x 30 cm, amb ganxet, agulles o teler
- dedicació-execució: contínua
- descripció: La iniciativa-convocatòria "*Ganchilleando Cuenca*" es difon a través de les xarxes socials; concretament el dia 9 d'abril de 2015, publicaven en *facebook*:

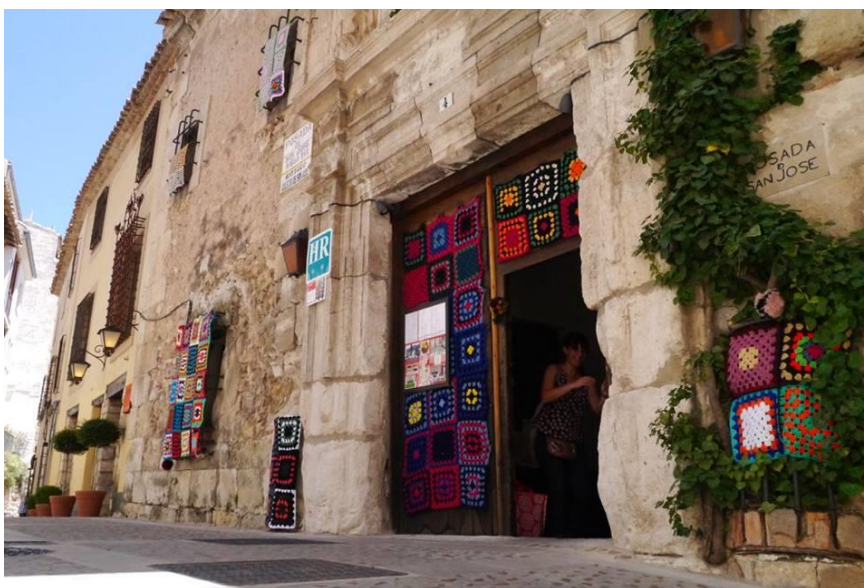
"Volem omplir Cuenca de Color i Alegria, per açò estem teixint 'grannys' de 30x30cm. Volem que participen dones, homes, xiquets, xiquetes... extraterrestres, en general a qui li agrada teixir. Volem que Cuenca es convertisca en un espai per al teixit compartit. Cuenca plena de Color, Cuenca plena de Bellesa. Transmissió generacional d'un saber que a poc a poc es recupera. No oblidar qui som i per què teixim.

*Amb el material rebut realitzarem una acció col·lectiva en el mes de Juny. Establirem diversos punts de recollida en la ciutat i serà una experiència fantàstica...a *ganchillar!!*

*Farem alguna trobada per a aprendre a teixir 'grannys' un cap de setmana de maig; per als quadrats podeu *ganchillar, teixir amb agulles o amb teler (...) cadascun/a tria la seua tècnica favorita! let's go knitting! Poden ser del grossor que vulgueu. Perquè condisca més, ho estem fent amb llana per a un ganxo del 5 o 6, però ens encanta que cada persona ho faça amb la llana que preferisca i els colors que més li agraden..."*

obra:

Posada San José
2015

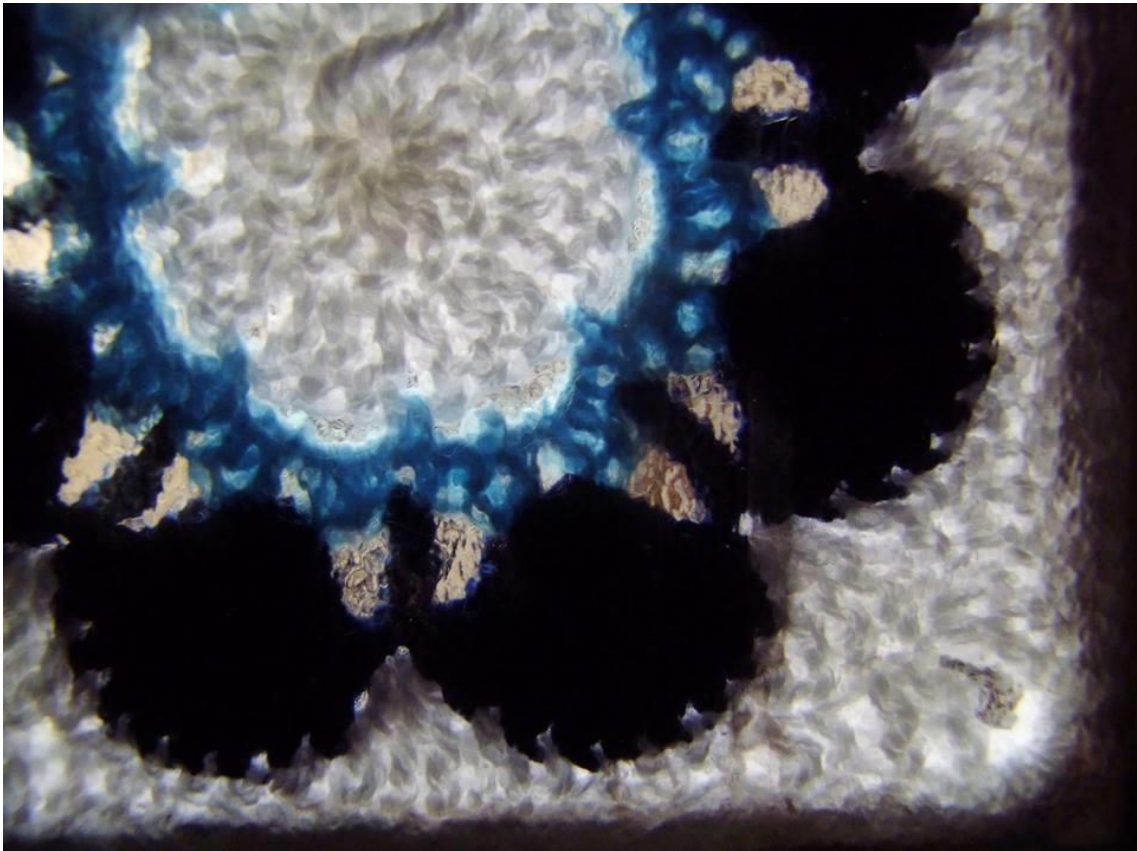
Imatges: Facebook

Col·lectius artesivistes a l'Estat Espanyol. Per Almudena Rodríguez Tortajada

Col·lectius artesivistes a l'Estat Espanyol. Per Almodena Rodríguez Tortajada

Vistes de les múltiples finestres intervingudes

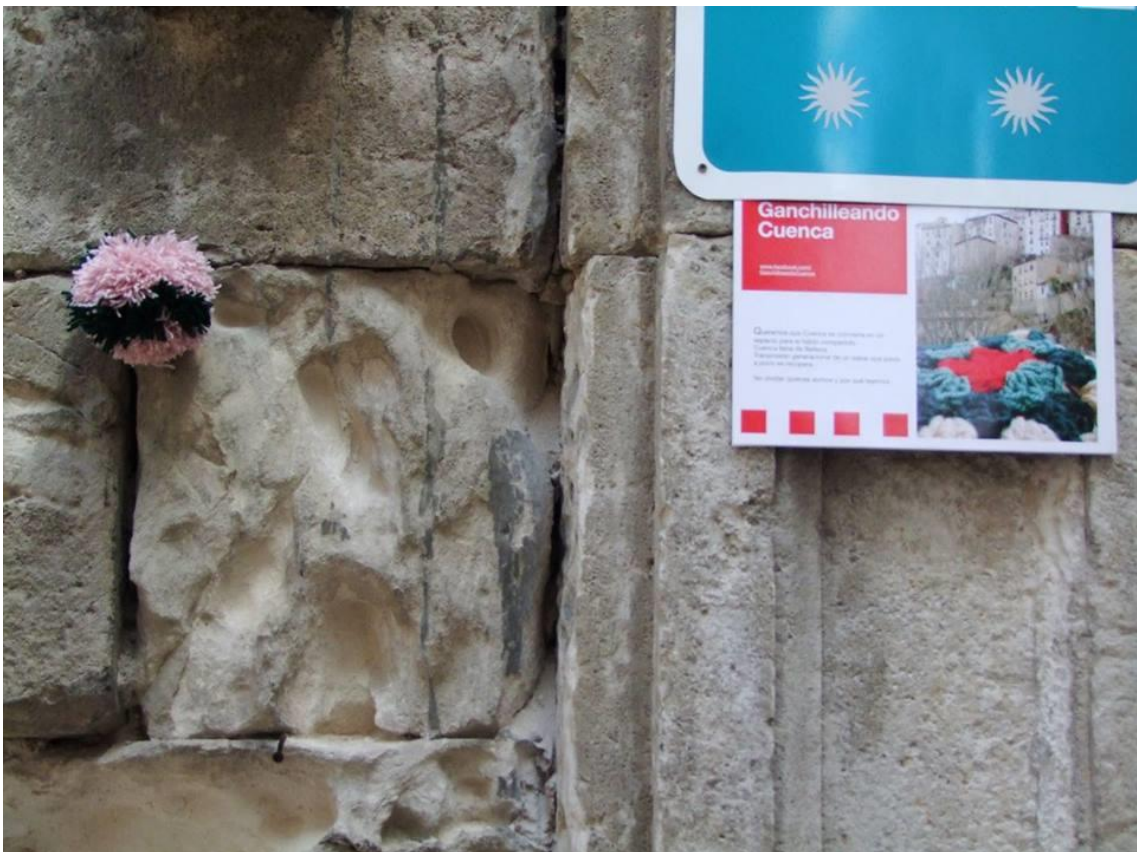

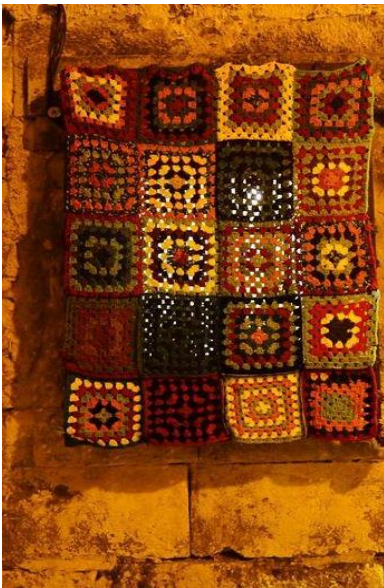
Col·lectius artesivistes a l'Estat Espanyol. Per Almodena Rodríguez Tortajada

Les xiques de *El Sitio de mi Recreo*, croxetant més grannies de 30 x 30 cm, per continuar embellint espais

Pompó a l'esquerra, "sortint" d'entre les pedres de la paret, al costat del panell que anuncia la iniciativa "*Ganchilleando Cuenca*"

El 26 de juny, dies després de la intervenció, publiquen en *Facebook*:

*"Com ens hem quedat amb ganes de *ganchillear una mica més, el dissabte 27 estarem en la 'teteria Antik' a partir de les 11:30 per teixir una estona i xarrar de l'experiència!"*

url/publicació: <https://www.facebook.com/GanchilleandoCuenca/timeline>

La Guerrilla del Gilda

- col·lectiu: La Guerrilla del Gilda
- _creadores: Dones teixidores de Lleida (també voldríem homes!!!)
- dates: Març de 2012 fins l'actualitat
- ubicació: Lleida
- enfocament (**focus*): Reunions periòdiques convocades per *Facebook*
- objectiu (**target*): L'objectiu de la Guerrilla del Gilda és compartir una passió, la passió per les llanes, els colors, el treball fet a mà, amb paciència i esforç, és reivindicar un art perdut en el temps i posar-lo al servei de la ciutat amb les urban knitting per donar-li un punt de llum i alegria.
- pressupost: No en tenim.
- finança: Autofinançament segons necessitats i esponsorització de les llanes (Katia i LanasStop)
- materials: Llanes, fils, agulles.
- tècniques: Mitja i ganxet
- dedicació-execució: Cada membre del grup dedica el temps que pot en funció de les seves possibilitats.
- obra: Cada una de les accions són especials i úniques. Siguin grans o petites tenen la mateixa importància. Als àlbums del *facebook* estan totes. Pot ser la més mediàtica va ser aquesta:
- Coronem la Seu Vella – Labors per la igualtat

"Coronem la Seu Vella"

descripció: Amb motiu del Dia internacional contra la violència de gènere, dia de la dona la Guerrilla del Gilda, amb la col·laboració del Casal de la Dona de Lleida en van confeccionar tapissos i peces unint quadradets de 10x10cm teixits a mitja, ganxet, cosits amb la tècnica del patxwork i amb un fil conductor, el color lila, el color d'aquesta data.

Seguint amb aquest treball i amb l'ajuda d'altres col·lectius i dones, aquests tapissos es van convertir en un gran colós de 30m de llargada i 2,5m d'amplada que el dia 8 de març i amb el motiu del dia de la dona treballadora va ser penjat de la finestra més alta del campanar de la Seu Vella, l'element més identificatiu de la ciutat.

url/publicació: <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.474486092677101.1073741839.181835488608831&type=3>

ENTREVISTA:

(grup/col·lectiu:) La guerrilla del Gilda

emplaçament: Lleida

website: <https://www.facebook.com/LaGuerrillaDelGilda>

blog: <http://laguerrilladelgilda.blogspot.com.es/>

1. Com i perquè sorgeix el col·lectiu?

-

2. Què motiva els seus projectes?

Els projectes estan motivats per la il·lusió d'arrencar somriures a la gent que passeja per la ciutat, d'omplir-la de color i trencar amb la monotonia de l'asfalt i els edificis grisos quan realitzem les urban-knitting, ens motiven les bones causes i l'esperança per canviar les coses quan acceptem projectes i accions culturals o benèfiques.

També compartir els nostres coneixements i voler aprendre dels altres.

En general ens motiva el voler millorar i fer del dia a dia un lloc millor.

3. Quin és el projecte del qual estan més satisfet/es? Per què?

Segurament totes les Gildes coincideixin en la coronació de la Seu Vella de Lleida. Va ser un projecte molt gran, immens, un treball que va durar mesos, i que ens va fer treballar dia i nit, on vam superar problemes logístics d'infraestructura i de temps, però que quan totes les Gildes estàvem al turó de la Seu Vella, rebent quadrets d'altres dones que ens felicitaven per la iniciativa, i quan per fi vam veure el tapís penjat del campanar ens va regalar un dels moments més intensos que hem viscut com a grup, el silenci va envair el lloc perquè no ens feien falta les paraules, va ser un gran repte superat que ens va omplir d'orgull, d'energia, d'emoció i de felicitat.

4. Quins canvis han notat des que són "craftivistes" (a nivell personal i social)?

Ser Craftivista t'obre la ment a la creativitat, a teixir l'impossible i fer i desfer fins que es converteix en realitat. Et fa més generosa al compartir tot allò que saps amb persones que mica a mica vas coneixent i et retorna les ganes d'aprendre dels altres. Recuperes aquella curiositat d'infant per tocar descobrir i fer. I sobretot et proporciona l'oportunitat de conèixer i compartir amb gent nova una afició i una passió comuna.

5. Quins projectes futurs tenen?

-

Mujeres y Punto

col·lectiu: Mujeres y Punto

informació del grup: *Mujeres y Punto* és un grup sòlid i obert, una estructura informal potent, fins i tot una institució ambiciosa, però elles no ho saben. És un grup nodrit de dones, que es reuneixen setmanalment des de l'any 2012 per teixir que es fixen un objectiu anual d'instal·lació col·lectiva en un lloc públic, emmarcada en alguna iniciativa concreta. *Mujeres y Punto* mai s'han constituït com a associació, però tenen una entitat pròpia ben marcada, flexible i molt productiva, encara que el seu interès no és la producció en si.

Quan ens asseiem a elaborar aquest document a manera de presentació del projecte, una de les integrants del grup *Mujeres y Punto*, via *whatsapp* deia el següent: Amparo Tejer: “és fàcil, som un grup de dones que ens trobem per casualitat i estem supercontentes d'haver-nos conegut”.

L'únic objectiu de *Mujeres y Punto* és estar a gust els dijous a la tarda de totes les setmanes. Poc ambiciós? Nosaltres creiem que és molt ambiciós. De totes maneres, en el dia a dia del grup es posa de manifest que hi ha una distància enorme entre la percepció que tenen les integrants del grup sobre el grup en si mateix, i la realitat i la reputació adquirida, si entenem per reputació, per exemple el seguiment a les xarxes socials i les implicacions anònimes d'allò més *variopintes* en els diferents projectes.

Quin és la seva relació amb l'espai?

En el procés de documentació per donar forma a aquesta presentació ens trobem afirmacions molt solvents, serioses, rigoroses i contrastades, que ens van portar a pensar que hi ha alguna cosa que no estem tenint en compte. Quantes coses tenen en comú *Mujeres y Punto* i altres organitzacions, en la major part dels casos femenines, d'antany. Hi ha qui sosté ara que les noves realitats socials han donat lloc a noves formes de participació, però sempre han estat aquí. Els fenòmens que s'estudien ara, com a fenòmens d'impacte en processos participatius solen estar lligats a la importància dels processos migratoris, al paper de la família en la cura dels dependents o a la incorporació de la dona al mercat laboral, encara que ara pot ser que hauríem d'estudiar molt al detall com han canviat els espais participatius gràcies a l'expulsió de les dones del mercat laboral en l'última dècada.

Mujeres y Punto va néixer per aprendre, o re-aprendre, a teixir, sense més, a la casa d'una de les integrants del grup. Es contacta amb una professora de punt, membre actual del grup, i es reben classes. En l'actualitat es queda setmanalment en un bar, encara que en ocasions es conquisten altres espais per teixir cada dijous tan variats com a tendes de llana, museus locals, aules de la facultat de Belles arts o terrasses particulars. Podríem dir teixir va ser el motiu perfecte per reunir-se setmanalment. Però el grup no es va quedar aquí, primer com alguna cosa puntual d'una de les integrants, es va començar a participar en diferents iniciatives de caràcter artístic; iniciatives a les quals s'anaven sumant amb nivells d'implicació diferents, les dones del grup. En l'actualitat, totes les integrants sense excepció participen d'aquesta part més pública i notòria, i no de forma simbòlica o puntual sinó amb cotes de participació altíssimes, implicant tant l'ús de gran quantitat de recursos materials i humans com de temps. Produir artísticament, però sense exigències tècniques, i sense imposar cotes de participació obligatòria.

L'artístic enganxa molt. Dóna valor al que es fa, i permet apropar-nos d'una altra manera a espais coneguts i comuns. L'art ens aixeca l'ànim, ens allibera de tensions, anul·la el pessimisme i ens fa feliços. La vitalitat del grup es va fer molt més intensa quan totes les seves integrants van començar a participar en les intervencions públiques.

Insistim: només volem presumir de qui som i de què fem. Teoritzar respecte a això l'hi deixem a altres persones. Som conscients que les coses no passen perquè si, apropar-nos a processos artístics, documentar-nos i ampliar contactes ens ha permès adquirir nous coneixements, atenem a la informació que rebem, i coneixem algunes de les teories que donen explicació a “el nostre”.

Al·ludeixen al fet que la rigidesa de les estructures tradicionals de l'Estat del Benestar ja no dona resposta. Alguna vegada la hi han donat?, sempre han existit realitats invisibles i informals allunyades d'entitats burocratitzades?. *Mujeres y Punto* està còmoda, com a entitat, en aquests espais allunyats de processos burocratitzats i institucionals, perquè pretenen configurar el seu propi benestar a través del lliure associar-se (Donati).

Finalment per poder definir els objectius de *Mujeres y Punto* deuriem posar el focus en dos aspectes diferents:

1. Ho presentem al principi, la fi última és estar a gust els dijous a la tarda. A partir d'aquí, anualment es fixa una acció en un lloc públic, que va prenent forma des d'un esbós inicial tancat i consensuat d'una forma assembleària. Les accions professionals d'artistes o col·lectius professionalitzats solen ser operacions basades en una estratègia que s'engega per aconseguir un objectiu, però en el cas de *Mujeres y Punto* no es dona aquesta premissa.

2. En l'esdevenir privat de cada persona que integra el grup podem trobar diferents objectius, que no coneixem al detall perquè no són el per què del grup, però que li permet tenir la forma que ha adquirit amb els anys. Quina forma és aquesta?, el compromís, la flexibilitat, l'aprenentatge, el suport mutu i la diversió.

Hi ha una realitat que transcendeix a *Mujeres y Punto* com a tal. En l'àmbit digital es té una presència creixent i molt participativa. Hi ha qui ve a denominar això innovació social, però *Mujeres y Punto* només té les seves experiències, el nom deuriem posar-li-ho altres persones [1].

No Aparques Tus Sueños
2013

"No Aparques Tus Sueños". Fotos: Miguel Lorenzo

descripció: En el text d'invitació a la inauguració d'Art Públic-Universitat Pública 2013, escriuen:

Es un proyecto dirigido a los estudiantes de la Universidad de Valencia, con un lenguaje, claro, directo y sencillo. En un formato urbano, aprendido en las calles, en momentos reivindicativos, en lugares públicos donde queremos que se nos escuche, en espacios donde creemos que debemos expresar nuestros pensamientos, ideologías, inquietudes, deseos. Y con una técnica aprendida en lugares privados e íntimos, enseñada por nuestras madres, abuelas, tías, vecinas. Esas mujeres que siempre desean lo mejor para sus seres cercanos y esos seres, se amplían en círculos, a los que ni ellas mismas sospechan que llegarán sus deseos.

Con este trabajo hecho con delicadeza, lentitud, cariño, destreza, por muchas personas que han puesto en él ilusión, energía, sentimientos, amor, queremos que los sueños y las ilusiones, nunca se alejen, los tengamos presentes y nos ayuden a vivir en un mundo, en el que los entresijos de la cotidianidad nos están superando.

¿De quién mejor que de alguien que nos ama podemos recibir un mensaje?

26 de diciembre de 2013:

En la escuela, Manya y sus compañeras daban clase en polaco, lo cual estaba prohibido; pero el centro tenía previsto un sistema de timbres para advertir a los profesores de la llegada de los inspectores rusos. Uno de esos días Mary y sus veinticinco compañeras estaban estudiando la historia de Polonia cuando recibieron el aviso; inmediatamente guardaron los libros y sacaron las labores, tal y como tenían ensayado, de modo que, cuando entró el inspector, las niñas estaban cosiendo ojales modosamente.

Rosa Montero, La ridícula idea de no volver a verte, página 49.

Marie Curri, dos premios novel, en física y en química, cosía ojales.

En la inauguración de Art Públic 2013, Eduardo Hurtado nos dijo, con esas pintas que tenéis podríais poner una bomba y nadie imaginaría que habéis sido vosotras.

Mujeres y punto se reúne los jueves desde hace tres años, y tejemos, tejemos, hablamos, compartimos, aprendemos, comemos, nos ayudamos, y vivimos, nos hacemos felices unas a otras y disfrutamos.

Porqué nos reunimos, cual es nuestro objetivo? Pasarlo bien y tejer, pero cuantas cosas pueden salir de esa sencilla decisión.

Somos un grupo formado por mujeres, abierto, sin compromisos, sin fines específicos mas allá de nuestro bien estar, y así es como conseguimos trasladar nuestra satisfacción personal, nuestras ideas comunes, nuestra serenidad tejida punto a punto, nuestras reflexiones serenas, no podría ser de otra manera, cualquier trabajo tiene su tiempo y hay que dárselo y respetarlo, crece muy lentamente, va naciendo y creciendo de forma gradual sin prisa, sin fecha, sin horario.

Y así poco a poco, se consiguen pancartas de 28 metros tejidas con entusiasmo, con ganas de transmitir el momento que vivimos, con alegría y con serenidad. Con la colaboración de personas que están en diferentes puntos de la geografía española, de mujeres que se interesan por los trabajos de otras mujeres, porque queremos que salgan bien y colaboramos con ese desinterés personal en todas las acciones públicas que podemos, porque con un solo cuadradito de 20x20, conseguimos pancartas gigantes, mensajes gigantes.

Y después seguimos tejiendo gorros para nuestros novios, padres, maridos, hijos, sobrinos, en masculino si, los seguimos cuidando mientras surgen nuevos desafíos públicos, nuevos retos en los que participar, nuevas acciones en las que colaborar.

Pero con estas pintas que tenemos, finalmente que vamos a conseguir? Pues está claro, un mundo mejor para todas.

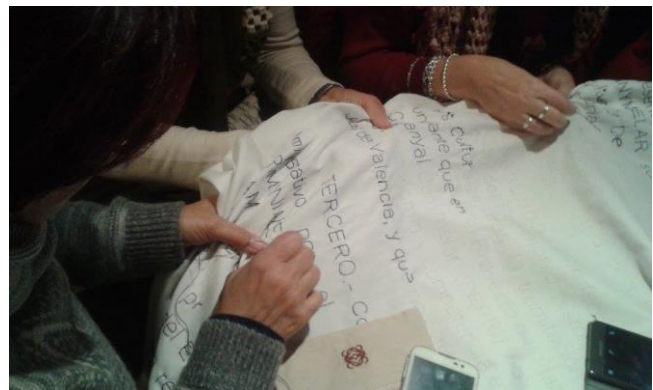
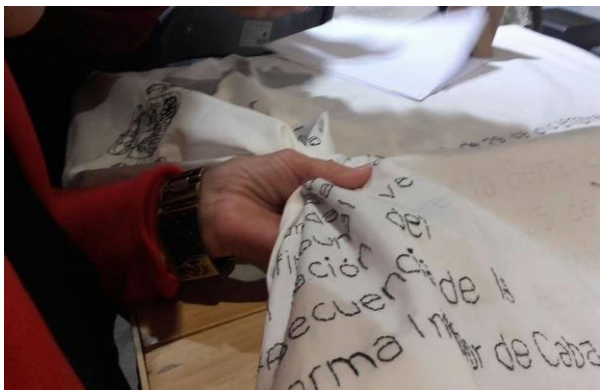
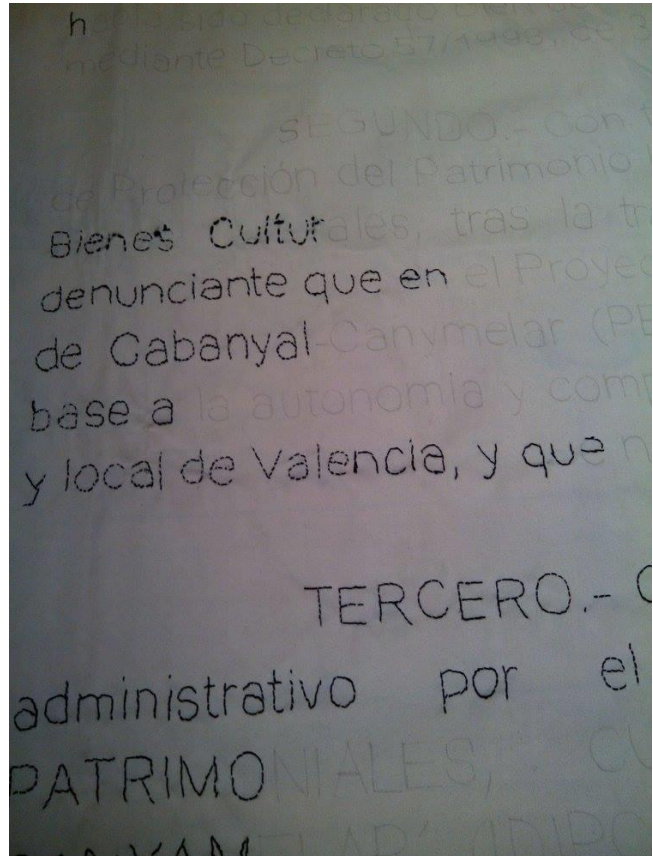
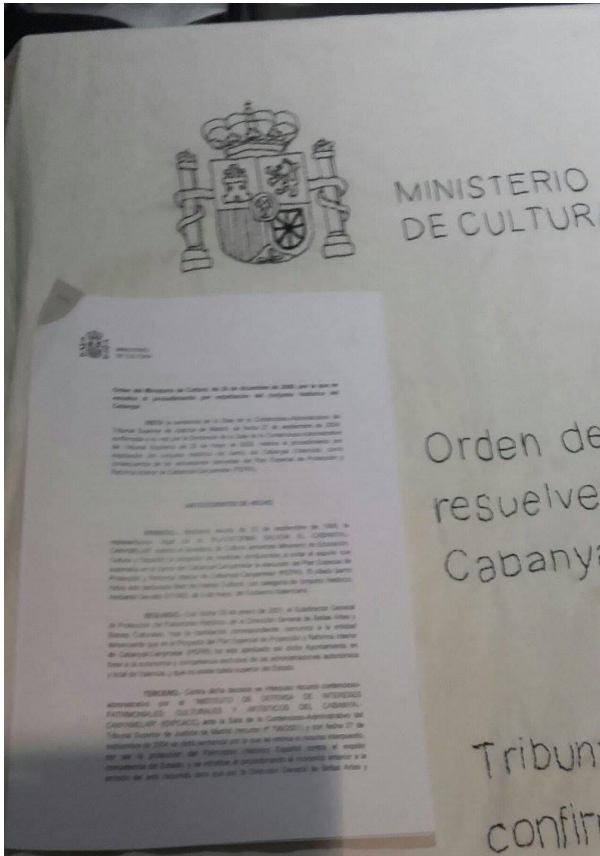
Signatures brodades sobre grannies

Detall de les peces teixides

url/publicació: *Facebook* "Mujeres y Punto":
<https://www.facebook.com/pages/Mujeres-y-Punto/211118355689235>
Vegeu *Youtube*:
<http://www.youtube.com/watch?v=BEEFHlrNoGY&feature=share>

notes: [1] *Facebook*: "Mujeres y Punto", *About*:
https://www.facebook.com/Mujeres-y-Punto-211118355689235/info/?tab=page_info

Instantànies del brodat i les broadores. 3.12.2015.
Font: Facebook

Quedada Puce-LANA

col·lectiu: "QDD Puce-LANA", la quedada Puce-LANA

informació del grup: pretén ser un lloc d'encontre per a teixir, practicar, intercanviar patrons, etc;

reunions: el 1r i 3r dissabte de cada mes, a partir de les 18h.

lloc: en Valladolid, Pastelería Laura, C/Conde de Ribadeo, 1;

contacte: quedadapuce-lana@hotmail.com

blog: <http://quedadapucelana.blogspot.com.es/>

facebook: <https://www.facebook.com/groups/170545796401134/>

congressos: Des de la seva creació, aquest col·lectiu ha organitzat diversos Congressos, en diferents emplaçaments nacionals, per difondre el valor del teixir, compartir i intercanviar coneixements i experiències, i per a teixir, junt amb altres col·lectius i associacions dedicats al mateix assumpte.

2014. VII Congreso Regional de Tejedoras de Castilla y León. Matallana. 22 juny

2013. V Congreso de Tejedoras. Cantabria. 19-21 abril

2012. IV Congreso de Tejedoras. Salamanca. 5 maig

2011. III Congreso de Tejedoras. Mayorga. 21 maig

2010. II Congreso de Tejedoras. Gumiel de Izán. 12 juny

2009. I Congreso de Tejedoras. Atapuerca. 19-21 juny

nom projecte: *Caperucita Roja*
(**exposició**)

creadores: "Quedada Puce-LANA"

dates: 19.10.2014

ubicació: Feria Creativa Madrid

enfocament (**focus*): "cuentos infantiles (tejidos)"

objectiu (**target*): donar a conèixer el punt;

pressupost: individual

materials: "ovillos sueltos que tenemos por casa"

tècniques: punt i ganxet

dedicació-execució: aproximadament mes i mig

obra:

Caperucita Roja

2014

[1] "...los 'protas' en el backstage esperando para entrar en acción...".
Font: QDD Puce-Lana

Peça de la "QDD Puce-Lana", *Caperucita Roja*, en Creativa Madrid 2014.
Font: Anita

Detall de la *Caperucita Roja*.
Fotos: Facebook (30.9.2014)

descripció: El 19 d'octubre de 2014 es celebra una "Quedada Nacional", en el Pabellón de Cristal, Casa de Campo, Madrid. Reuneix a tots els grups de teixidor/es estatals, i celebra una exposició, amb els treballs teixits dels mateixos grups, sota la temàtica "cuentos infantiles". El col·lectiu de la "QDD Puce-LANA" representa el conte de "La Caputxeta Vermella" (*Caperucita Roja*).

Anita, teixidora del col·lectiu, va publicar en el blog de la "QDD Puce-LANA":

(1)

"El 20 de septiembre volvimos a nuestra sede de invierno la Cafetería Laura e iniciamos la composición del cuento de Caperucita Roja para la exposición que se va a celebrar dentro de la Feria Creativa en Madrid el próximo octubre.

Trajimos todo el material que necesitábamos, los paneles que Tony estuvo uniendo (en realidad fue lo único que se pudo hacer, por eso hacemos quedada extra para este sábado 27 para poder terminar todo el montaje) y juntamos las letras, la casa, las flores, las setas, el árbol.... si por separado cada cosita nos enamoró ¡imagínad cuando esté todo montado! Eso sí la abuelita, el cazador, caperucita y el lobo se llevaron sus merecidas ovaciones, personalmente el lobo está muy metido en su papel ya que según le dé, te puede mirar con ojitos de corderito o con ojos de malote!!" (24.9.2014)

(2)

"Al día siguiente con la resaca de los acontecimientos del día anterior un comando de la quedada nos dirigimos a Madrid. Objetivo: Feria Creativa.

Nos encontramos en la puerta y después de hacernos la foto de llegada y de recoger nuestra 'creabag' fuimos a ver a nuestra caperucita...

...y por supuesto estuvimos en la quedada nacional charlando y disfrutando con los grupos que, como nosotras, habían participado en la exposición, e intercambiamos trucos, técnicas nuevas y las curiosidades que habíamos visto en la feria, así como las nuevas manualidades que íbamos a empezar a hacer, telas, el trapillo que no pesa...pero lo que pesó fue nuestro ánimo cuando ya tuvimos que marcharnos..." (4.11.2014)

url/publicació: Anita. *Quedadapucelana.blogspot.com* :
"Crónica del inicio de un montaje". Post: 24.9.2014
"Fin de semana muy intenso, cajas sorpresa y Creativa Madrid". Post:
4.11.2014
<http://quedadapucelana.blogspot.com.es/search/label/Caperucita%20roja>

Més fotos en *Facebook*:

"Caperucita Roja y la QDD se preparan para ir a Madrid"

<https://www.facebook.com/media/set/?set=oa.595184247270618&type=1>

"19 de octubre de 2014. Feria Creativa Madrid":

<https://www.facebook.com/media/set/?set=oa.606968906092152&type=1>

nom projecte: *Yarn bombing [Valladolid]*
(**exposició**)

creadores: "Quedada Puce-LANA"

dates: 1. 28.12.2012
2. 14.6.2013

ubicació: Plaza Federico Wattenberg, Valladolid
Museo Nacional de Escultura, Patio Herreriano, Valladolid

enfocament (**focus*): embelliment espai públic

objectiu (**target*): donar a conèixer el punt;
"ferrar diferentes elementos arquitectónicos y naturales"

pressupost: individual

materials: *"ovillos sueltos que tenemos por casa"*

tècniques: punt i ganxet

obra:

Yarn Bombing

2012

Posta en comú, en una quedada, de les peces per al YB. Font: QDD Puce-LANA

descripció: publiquen en el seu blog:

1. *“Este viernes 28 de diciembre desde las 17.00hrs estaremos en la Pza. Federico Wattenberg Cadenas de San Gregorio decorando con estos animalillos la plaza, además de estrellas, arbolitos y pompones. Para participar si quieres puedes llevar cositas ya hechas o simplemente venir a ayudarnos a colgar todo lo que tenemos, ¡¡todas las manos serán pocas!!”*

url/publicació: <http://quedadapucelana.blogspot.com.es/search/label/junio>
etiquetas “yarn bombing”

imatges: Facebook: “30 de diciembre de 2012. Yarn bombing 28 12 12”
<https://www.facebook.com/media/set/?set=oa.280392188749827&type=1>

nom projecte: *Tapices*
(**exposició**)

dates: 1. 28 novembre-1 desembre 2013
2. 4 octubre 2013

ubicació: 1. Feria Creativa Barcelona. La Farga de l'Hospitalet de Llobregat
2. Feria Creativa Madrid

objectiu (**target*): crear tapissos per a una exposició de tots els grups de quedades;
donar a conèixer el punt

pressupost: individual

materials: *"ovillos sueltos que tenemos por casa"*

tècniques: punt i ganxet

"[hicimos el] trabajo individual de los diferentes elementos, y luego, todas juntas, unimos las piezas para formar el tapiz".

obra:

Tapiz navideño

2013

Work in progress, del tapís (falta la llar, baix al centre). Imatges: Facebook

url/publicació: 1. <http://quedadapucelana.blogspot.com.es/2013/11/fresca-qdd-en-noviembre.html>
2. "4 de octubre de 2013. Tapiz"
<https://www.facebook.com/media/set/?set=oa.405822872873424&type=1>

Detall del tapis

Tejiendo Malasaña

col·lectiu: "Punto Subversivo"/ "Tejiendo Malasaña"

informació del grup: "Con motivo de las fiestas del barrio queremos forrar de lana la Plaza del Dos de Mayo";

"Ven a los talleres! Ven a montar el día de la fiesta! y colabora en el proyecto social para hacer mantas para personas sin hogar".

fundació: 9.4.2013

contacte: holatejiendomalasana@gmail.com

blog: www.tejiendomalasana.wordpress.com

facebook: <https://www.facebook.com/TejiendoMalasana/timeline>

reunions: durant tot l'any

imatge corporativa

url/publicació: **Facebook:**

https://www.facebook.com/TejiendoMalasana/info/?tab=page_info

nom projecte: 1. *Tejiendo Malasaña 2014*
(intervenció) 2. *Tejiendo Malasaña 2015*
(caritat/donació)

_creador(e)s: *Punto Subversivo*; Natalia Oliveras

dates: 1. 10-11.5.2014
2. 1.5.2015

ubicació: Plaza del Dos de Mayo, Barrio de Malasaña

enfocament (*focus): embelliment; donació; reclam

objectiu (*target): folrar de llana els arbres de la plaça, per a les festes;
convertir les fundes en mantes per a les persones sense llar;
fer quelcom útil i bonic;
teixir **rets** entre teixidor/es i col·lectius;
reivindicar els espais públics

materials/tècniques: quadrats de 20 x 20 cm, o tires de 20 cm d'ample, teixides o a croxé

dedicació-execució: 1. fins al 21.4.2014

descripció: El col·lectiu *Punto Subversivo* organitzà el projecte "*Tejiendo Malasaña*". A través de les xarxes socials (principalment Facebook), convoquen a la comunitat teixidora per col·laborar en la causa. Durant tres anys consecutius (2013, 2014, 2015), amb aquesta iniciativa *yarn-bombing*, s'han encarregat de folrar amb llana els arbres de la Plaza del Dos de Mayo, aprofitant les festes del barri, en el mes de maig. La instal·lació romàn en la plaça durant dos dies, aportant una nota de color i una mica de calidesa al barri. Un cop acabada l'acció, la llana es destina a un projecte social, "*Tejido Social Sierra de Madrid*" (pertinent a la Fundació IAlA), que fa mantes per a persones sense llar, a partir de teixits reciclats.

Natalia Oliveras, la mare del projecte, comenta que la finalitat no és fer quelcom bell, sinó l'enriquidor que fou fer-lo:

"La gent s'ha implicat i s'ha emocionat, gent de dins i de fora del barri.... No som artistes ni pretenem ser-ho, volem unir persones i fer que la gent se senta orgullosa de fer alguna cosa bonica, encara que no siga perfecte. Ens encanten els quadrats amb fallades de gent primerenca, perquè estan fets amb molta il·lusió".

En el *blog* descriuen amb detall i fotografies com fou l'acció:

"A primera hora del matí, portats tots els rols de llana a la plaça, extenem les bufandes en la gran esplanada, per ordenar-les. Dies abans del muntatge, mesurem els arbres a folrar (altura i grossor), assignant a cadascun d'ells la bufanda corresponent. Les següents hores les passem pujades en escales, penjant banderins d'arbre en arbre i donant els últims retocs (agulla en mà) a les labors".

“En l’actual convocatòria, hi havien arbres amb noms propis”.

“A més de decorar la plaça, havíem preparat dos jocs, realitzats en la seva totalitat en croxé: tres en ratlla i dames. A l’ombra dels arbres, fer una partida va resultar d’allò més entretingut”.

url/publicació: <http://tejiendomalasana.wordpress.com/2014/05/17/tejiendo-malasana-2014-yarn-bombing-en-la-plaza-de-dos-de-mayo/#more-251>

Fotos: *Facebook*:

https://www.facebook.com/TejiendoMalasana/photos_stream

(2)

obra: *Tejiendo Malasaña 2014* (1)

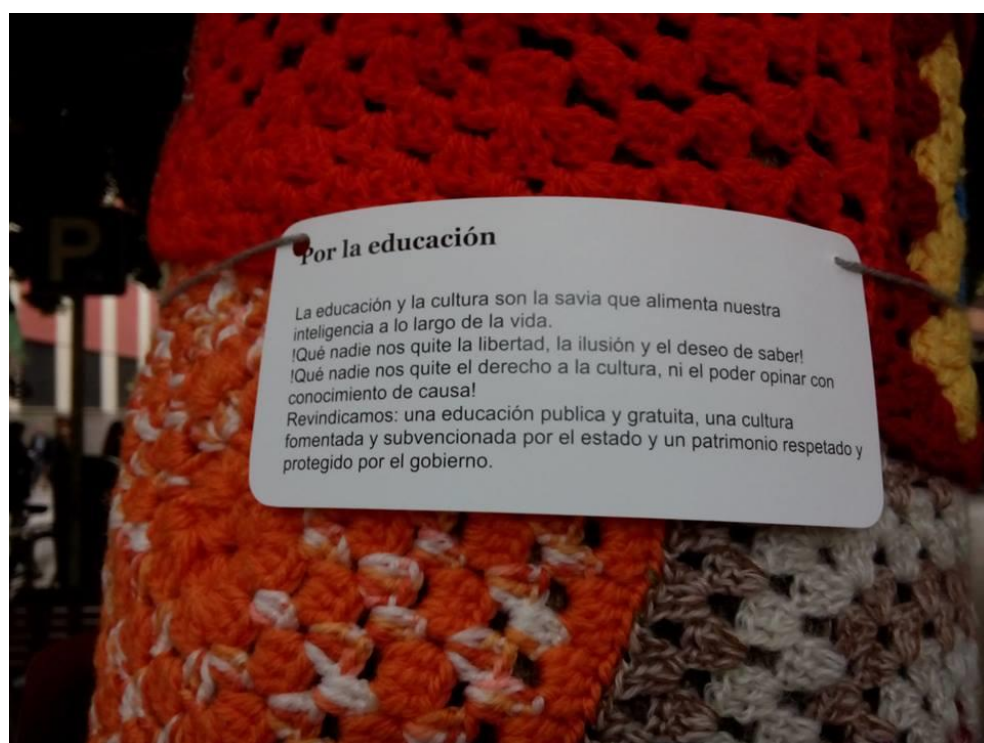

obra: *Tejiendo Malasaña 2015* (2)

LA MAREA GRANATE

Un árbol de apoyo a la Marea Granate, el color del pasaporte español, símbolo de la emigración forzada de muchos jóvenes o no tan jóvenes que han tenido que salir fuera del país en busca de unas condiciones de vida más dignas y más esperanzadoras. Nos han mandado grannies desde diversas partes de Europa (París, Berlín, Londres...) y nos apoyan desde otros puntos del planeta. #DesdeTodasPartes. Ellos dicen: ¡No nos vamos, nos echan! ¡Tejiendo Malasaña les contestación este árbol: ¡En nuestra plaza siempre tendréis un lugar, vuestro lugar!

"Van arribar tants 'grannies' per a la 'Marea Granate', que vam haver de cobrir una farola també"

*La Marea
Azul-Árbol
por el
Agua Pública*

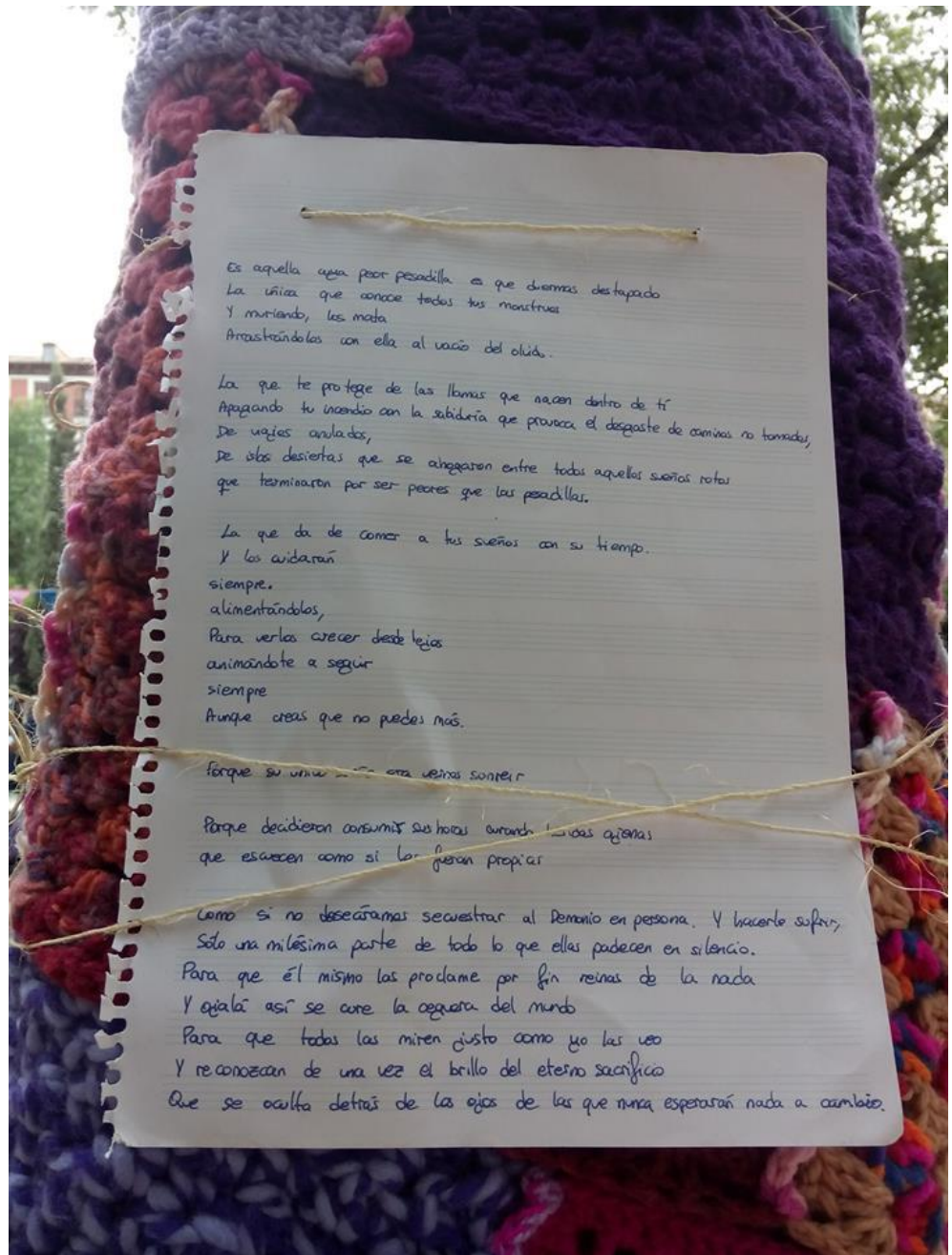

Extracto de la Carta de la Tierra

"Únicamente si aprendemos a ver el valor de la naturaleza en sí misma, la naturaleza permitirá que los humanos estemos mucho tiempo más. Debemos aprender a querer y cuidar la naturaleza, si queremos impedir destruirnos a nosotr@s mism@s. Nuestra acción más importante es cuidar la naturaleza."

Es aquella que por pesadilla es que dormas destapado
La única que conoce todos tus monstruos
Y muriendo, los mata
Arrastrándolos con ella al vacío del olvido.

La que te protege de las llamas que nacen dentro de ti
Apagando tu incendio con la sabiduría que provoca el desgaste de cosas no tomadas,
De viajes anulados,
De islas desiertas que se ahogaron entre todas aquellas sonrisas rotas
que terminaron por ser pecores que las pesadillas.

La que da de comer a tus sueños con su tiempo.
Y los cuidarán
siempre,
alimentándolos,
Para verlos crecer desde lejos
animándote a seguir
siempre
Aunque creas que no puedes más.

Porque su única forma de ser feliz es verte sonreír

Porque decidieron consumir sus horas arrojando las cosas que
que escapan como si las fueran propias

Como si no deseáramos secuestrar al Demonio en persona. Y hacerlo sufrir.
Solo una milésima parte de todo lo que ellas padecen en silencio.
Para que el mismo las proclame por fin reinas de la nada
Y ¡jalá! así se cure la oscuridad del mundo
Para que todas las miren justo como yo las veo
Y reconozcan de una vez el brillo del eterno sacrificio
Que se oculta detrás de los ojos de las que nunca esperaron nada a cambio.

Montando...

[Ana Moreno Muñoz]
"Los blancos y negros de la cuarta fila son del Club de Creación textil" (2.5.2015)

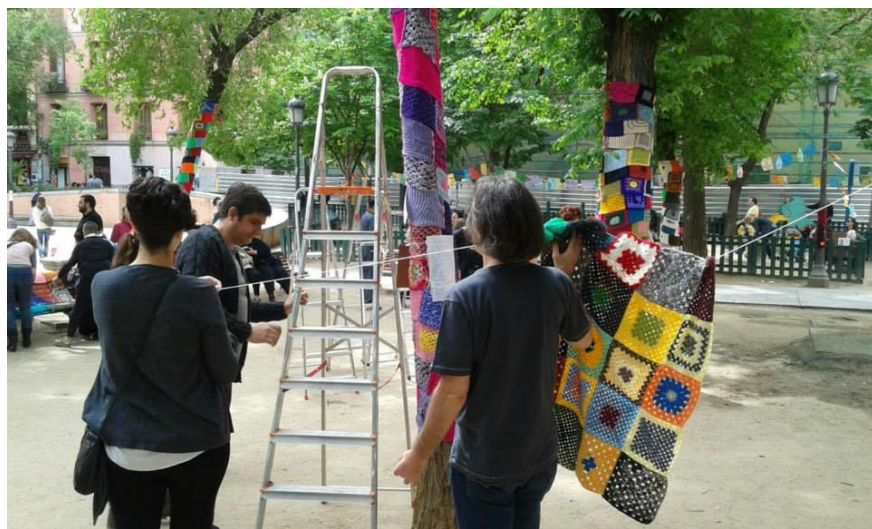

Árbol Arcoiris, per la Diversitat

url/publicació: *Facebook*: “Tejiendo Malasaña”, àlbums [Post: 1.5.2015]:

“Montaje 2015-Textos reivindicativos en los árboles”

<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.696308463806699.1073741855.355861157851433&type=3>

“Montaje 2015-Color en la plaza!

<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.696301343807411.1073741854.355861157851433&type=3>

“Montaje 2015-Montando...”

<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.696299053807640.1073741853.355861157851433&type=3>

Urban Knitting Bilbao

col·lectiu: "Urban Knitting Bilbao"

informació del grup: "Guerrilla llanera, artística i de carrer: decorem el mobiliari urbà i els llocs públics, donem color als nostres carrers"

fundació: octubre de 2010
(en Blogger des de:) març de 2011
contacte: ukbilbao@gmail.com

blog: <http://urbanknittingbilbao.blogspot.com/>
facebook: <https://www.facebook.com/ukbilbao/timeline>

reunions (o "Triko-Pote"): dimarts a partir de les 17.30
lloc: Obrador de Jon, C/Ronda, 16; Cafetería del Mercado de la Ribera. Bilbao

imatge corporativa

cartell 'Triko-Pote',
adaptat al
#WWKiPDay 2015

cartell 'Triko-Pote',
adaptat al
#WWKiPDay 2014

url/publicació: <https://www.facebook.com/ukbilbao/timeline>

nom projecte: *Laudio-Llodio*
(intervenció)
(instal·lació)

dates: 25N de 2012, 2013, 2014

ubicació: Parque i Plaza Lamuza; escales de Zumalacarreghi, Laudio-Llodio

enfocament (*focus): reivindicació

objectiu (*target): teixir contra la Violència de Gènere

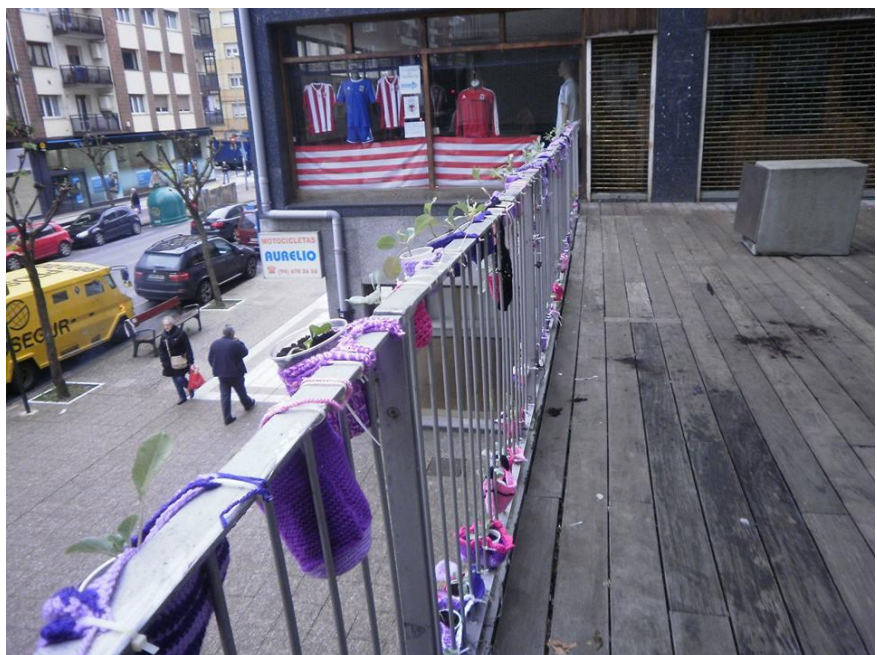
materials/tècniques: peces teixides en gamma de blanc, morat, fucsia, i rosa

obra: *No Violencia. Laudio-Llodio*

2014

2013

2012

"Homenaje a las Morcilleras de Llodio"
Plaza del Ayuntamiento, Laudio-Llodio. Font: UKBilbao

Ruperto Urquijo Maruri, poeta lloidià nascut a finals del segle XIX.
Estàtua de bronze de Lourdes Umerez.

descripció: Per tercer any, UKBilbao torna a Laudio-Llodio, per col·laborar amb les dones en contra de la violència.

En el 2013, l'acció va consistir en un jardí vertical, que decorava les baranes de les escales de Zumalacarregui, cèntriques de la localitat. Per tal de preparar l'acció, van realitzar quedades en el Kultur Etxea de Llodio els dies 29 d'octubre, 5 i 19 de novembre; i els dies 22 d'octubre i 12 de novembre en el Obrador de Jon de Bilbao.

En el 2012 va ser quan el "Área de Igualdad de Llodio-Laudio" els presenten un projecte per a decorar els arbres de la Plaza Lamuza i dos estatuets que hi ha al poble: una en la Plaza del Ayuntamiento, la qual ret homenatge a les 'arantzales', dones qui acudien al mercat del poble a vendre els seus productes; l'altra en el C/ Zumalacarregi, "Amaren besoetan", també relacionada amb la dona. En principi, van vestir 16 arbres, però amb l'entusiasme de la iniciativa, totes les dones del poble van col·laborar per folrar més arbres, superant tota expectativa.

url/publicació: 2014: "Contra la NO VIOLENCIA (LAUDIO-LLODIO)" Post: 26.11.2014
<http://urbanknittingbilbao.blogspot.com.es/2014/11/contra-la-no-violencia-laudio-llodio.html>
Fotos: *Facebook*, àlbum: "Laudio/Llodio 2014"
<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.760328517350310.1073741829.173142642735570&type=3>

2013: "25 Día de la NO Violencia de Género (Llodio)". Post: 26.11.2013
<http://urbanknittingbilbao.blogspot.com.es/2013/11/25-dia-de-la-no-violencia-de-genero.html>
Fotos: *Facebook*, àlbum: "Laudio/Llodio 25n 2013"
<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.589858434397320.1073741827.173142642735570&type=3>

2012: "25N Lucha contra la violencia de género". Post: 1.12.2012
<http://urbanknittingbilbao.blogspot.com.es/2012/12/25n-lucha-contra-la-violencia-de-genero.html>
Fotos: *Facebook*, àlbum: "Laudio/Llodio 25N"
<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.461765553873276.100619.173142642735570&type=3>

nom projecte: *Acción Contra el Cáncer de Mama*
(intervenció)

dates: 19.10.2013

ubicació: Hospital de Basurto (aparcament del 'Termibus de Garellano'), Bilbao

enfocament notificació; reivindicació
(*focus):

objectiu (*target): recordar a les víctimes del Càncer de Mama

finança: donació-col·laboració

materials/tècniques: quadrats teixits, de 20 x 20 cm, i en tons rosa

dedicació-execució: aproximadament un mes

obra:

*Acción Contra el
Cáncer de Mama*

2013

Font: UKBilbao

descripció: Recordant hom qui està lluitant dia a dia contra aquest càncer, a qui afortunadament ja l'han superat, però sobretot a les que ja no estan ací. Animeu-se a participar!!! Perquè el Càncer de Mama no és quelcom exclusiu de les dones, igual que el teixir, pot participar tot aquell/a teixidor/a qui vulga: solament has de fer quadrats roses (valen totes les gammes) de 20x20cm. Els unirem i farem un gran llaç rosa que col·locarem en el reixat de l'aparcament (1).

publiquen al blog: "Mai pensàrem arribar a juntar tants quadrats roses, arribats des d'altres punts d'Espanya, donem les gràcies a Logroño i Salamanca, per la seua aportació. I des d'ací, a les qui us vau acostar a portar els vostres quadrats, i a les alumnes de Kose-lo! (Av. Salsidu, 31. Getxo)

Aquest llaç que veieu a dalt, és un dels tres que vam fer, val que amb un ens haguérem quedat ben satisfetes, però per a la nostra sorpresa, no un sinó tres, aquest situat front el Termibus, al costat de la Hacienda Foral, un altre en la mateixa porta de l'hospital i un tercer en la part de dalt on la parada de l'autobús urbà" (21.10.2013) (2).

url/publicació: 1. "Acción Contra el Cáncer de Mama". *Urban Knitting Bilbao*. Post: 27.9.2013
http://urbanknittingbilbao.blogspot.com.es/2013/09/accion-contra-el-cancer-de-mama.html?utm_medium=facebook&utm_source=twitterfeed
2. "Contra el Cáncer de Mama". *Urban Knitting Bilbao*. Post: 21.10.2013
<http://urbanknittingbilbao.blogspot.com.es/2013/10/contra-el-cancer-de-mama.html>

Día Contra el Cáncer de Mama

Todos tenemos casos que nos tocan de cerca,
por eso este 19 de octubre, desde
Urban Knitting Bilbao realizaremos una
acción conjunta, con aquellas personas
que quieran tejer cuadrados rosas de 20x20cm.
para realizar un super lazo

Lugar: Hospital de Basurto, Bilbao
frente al Termibus de Garellano
Hora: 11:00h

Más información:

ukbilbao@gmail.com

Cartell de difusió per a quedada Lanera. Font: Facebook (27.9.2013)

Urban Knitting Cádiz

col·lectiu: UKC, "Urban Knitting Cádiz"

informació: Creat en el 2013 (a propòsit de la 1ª convocatòria WWKIPDay), UKC és un grup de xiques a qui les encanta el ganxet i, sobretot, riure. Es reuneixen cada dimecres, de 18 a 20 hores, en la Casa de Iberoamèrica (Antigua Cárcel Real). Comparteixen i fan treball de croxé en equip. Està obert a tothom qui s'anime a participar.

obra:

*Dona Sangre, Dona
Médula*

2015

11.6.2015. Taula informativa en el Puerta del Mar. Imatge: Facebook

29.4.2015. Imatge: urbanknittingbilbao

data: 11.6.2015

materials/tècniques: lletres i gotes teixides amb llana

ubicació: itinerant

enfocament (*focus): solidari

objectiu (*target): repartir gotes de sang teixides, a les persones que acudeixen a donar sang

finança: Asociación-Hermandad de Donantes de Sangre

dedicació-execució: contínua, des d'abril de 2015

descripció: Paco Gómez Luy comparteix aquest comentari en *Facebook*:

“Gràcies amigues!!! Seguim promocionant la donació amb el vostre fantàstic treball!!! A més, la gent es para més per a vore com està fet!!! Objectiu aconseguit!!! Ole, ole i Ole! Viva las Urban Knitting Cádiz!!!”

url/publicació: (redacció) “Las agujas vuelven a tomar la calle”. En *Casa de Iberoamérica*. post: 16.6.2015
<http://www.casadeiberoamerica.es/noticia/4811/las-agujas-vuelven-a-tomar-la-calle>

obra:

Nuestro corazón por un kilo

2014

Cartell anunciador. Imatge: Isabel

En plena producció de cors. Imatge: Isabel

Bancs folrats amb mantes de ganxet. Imatge: Isabel

Altre banc folrat amb *grannies* de ganxet. Imatge: Isabel

- data: 14.2.2014, fins a carnestoltes
- materials/tècniques: cors i mantes teixides amb ganxet; instal·lació
- ubicació: Plaza de Cádiz
- enfocament (*focus): caritat/donació
- objectiu (*target): intercanviar cors teixits per aliments, destinats a menjador social
- pressupost: [donació]
- descripció: El projecte realitzat en febrer de 2014, "*Nuestro corazón por un kilo*", va consistir en més de 600 cors teixits, que les membres del grup van repartir el dia dels enamorats en una cèntrica plaça de Cádiz, a canvi de donació d'aliments per a un menjador social. Les persones van respondre, i el grup calcula que aconseguiren suocerar els 500 kilos. També van folrar bancs amb mantes fetes a ganxet, que van romandre fins a les dates de carnestoltes.
- url/publicació: Viana, Isabel. "Urban Knitting Cádiz". *Mis crochets de colores*. Post: 20.2.2014 <http://miscrochetsdecolores.blogspot.com.es/2014/02/urban-knitting-cadiz.html>

Urban Knitting Córdoba

col·lectiu: "Urban Knitting Córdoba"

informació del grup: *Nace Tejiendo la red, nuestra comunidad de Urban Knitting en Córdoba.*

Queremos tejer la red, unir gente y proyectos, compartir creatividad e ideas. Queremos expresarnos en el espacio público y ayudar a que más personas se expresen. Queremos vestir la ciudad. Usamos antiguos instrumentos para nuevos lenguajes [1].

"Prendemos romper con la exclusión habitual que han sufrido varias generaciones de mujeres, haciendo uso de técnicas artesanales que dominan, para manifestar su apoyo a la lucha de la mujer por su participación en la sociedad en igualdad con el hombre" [2].

*"Nuestra comunidad de tejedoras y tejedores, de diversa procedencia y edad, se concentra en torno a proyectos de carácter social, visibilizándolos con creaciones en lana, que instalamos en espacios abiertos de la ciudad. En estas **instalaciones laneras** nos unimos a otras personas creadoras, sumamos ideas. Creemos en la **función relacional del arte público**" [3].*

fundació: 11.12.2012

contacte: ukcordobatejiendolared@gmail.com

blog: <http://ukcordobatejiendolared.blogspot.com.es/>

facebook:

<https://www.facebook.com/pages/Urban-Knitting-C%C3%B3rdoba-Tejiendo-la-red/449456835117221?sk=timeline>

reunions: la vesprada de l'últim dissabte de cada mes

lloc: en principi són **itinerants:** intenten aprofitar l'esdeveniment de les quedades per visibilitzar i visibilitzar-se en diferents espais;

1ª quedada el 22.12.2012, en el Arsenal de Chinales

"conscients de l'interés que suscita la iniciativa del grup entre moltes persones qui ofereixen la seva col·laboració activa, i que desitgen aprendre a teixir, decidim dissenyar:

tallers: "de punt y crochet", organitzats gràcies a CoSfera, co-working en Córdoba"

col·laboració: "*Madeiras contra la Violencia Sexista*", amb 500 m. de bufanda.

imatge corporativa

Notícia en PTVCórdoba

En Córdoba, el moviment *Urban Knitting* creix en nombre de persones que s'apunten a teixir en el carrer, així com en el nombre d'esdeveniments en què participa el col·lectiu **Urban Knitting Córdoba**. Seguint la moda de teixir públicament, creada en altres ciutats, ara compta amb un ampli grup de teixidores en la ciutat. El que va començar com un grup d'amigues qui teixien juntes, ja compta també amb rets socials pròpies mitjançant les quals es generen cites i esdeveniments, i a través de les quals es convoquen a totes les persones que volen formar part d'aquest esdeveniment. En l'agenda de les *urban knitters* no falten altres reivindicacions, (perquè) no teixen per teixir, sinó que es vinculen tots els seus actes a altres en què la cultura o les dates especials, com el Dia de la Dona, estan presents:

[Entrevista a María Morilla, membre d'UKC]

“...amb les banderoles que s'estan teixint per a adornar el ‘Castillo de Iznájar’, dintre de les activitats que porta a terme el grup ‘Urban Knitting Iznájar’, des d'UKC col·laborem amb aquest (...) [UKC] va sorgir com un grup de persones qui consideràvem que en la situació actual no s'estaven portant a terme projectes culturals, esdeveniments o actes socials, i era el moment de, des de la ciutadania prendre les regnes i portar-los a terme. A aquest grup de persones, a més, els agradava teixir i era la ferramenta de què disposàvem, i decidiren formar el grup d'UKC, que és un model que està funcionant en moltes altres ciutats del món, i van pensar que ací també podia funcionar. Aleshores, ens reunim, bé perquè ens proposen alguna activitat, bé perquè nosaltres decidim portar-la a terme, relacionades amb la cultura, amb gènere, per visibilitzar a la dona en la cultura, també hem defés algunes causes socials; la nostra escamesa és aquesta: **fer visibles projectes que considerem que han de tindre protagonisme en la ciutat**. Al principi va sorgir la incertesa sobre si hi hauria gent que s'uniria, i vam crear la pàgina de Facebook, i sorprené que cada cop anava unint-se més gent, perquè a través de les xarxes socials es podia veure allò que s'estava portant a terme. El primer projecte va ser el dia 8 de març, Dia Internacional de la Dona. A través d'aquestes xarxes socials, molta gent va començar a interessar-se; i també sobretot quan estem en una acció, en ple carrer, molta gent s'apropa perquè resulta curiós veure com **la ciutat, de sobte, s'està vestint amb una labor teixida amb llana** (...) no saben el perquè, i s'acosten, pregunten, s'interessen, i així s'uneixen. En realitat, aquesta és la manera com la gent 's'afilia': ens veuen, s'interessen, els agrada, els sembla un projecte atractiu i s'uneixen. De ser un grup que en principi comptava amb unes deu persones, tot i que fluctua molt (en alguns projectes hi ha més gent qui hi col·laboren, en altres menys), en l'actualitat estarem amb unes 40 persones qui segueixen de prop el/s projecte/s, i col·laboren d'una forma o d'altra. Nosaltres ens proposem un objectiu, en determinats casos cultural, com podria ser el de **“Entretejidas”**, que era la relació de la dona amb la cultura (...): en La Bodeguita del Seis, vam penjar uns cartells decorats amb confeccions de ganxet, i fragments de poemes de dones; en altres ocasions, com el “Dia Internacional de Teixir en Públic”, i ja que per a nosaltres teixir ha de tenir un sentit més enllà de la labor artesana, vam elaborar una pista d'enlairament en el ‘Mirador del Río’, i en col·laboració amb APIC (Asociación Pro-Inmigrantes Córdoba), unes bufandes que construïren la pista d'enlairament cap a la **igualtat**, es donaren per tal que ells puguen comercialitzar i tenir fons per als serveis que ofereixen als seus usuaris. Els projectes **s'adeqüen** a l'objectiu que es vulga aconseguir (resumir en una única forma és difícil)”.

[sobre el punt]

“Quan jo era petita, ma mare em va ensenyar allò més bàsic: cadeneta. Ho vaig deixar, i fa uns anys em vaig tornar a interessar, perquè tenia bastant temps lliure, i a través de vídeos en 'youtube', vaig aprendre, vaig continuar. Teixir sola no em semblava divertit, i prompte vaig trobar UKC: així m'uneix a estos projectes, a través de les xarxes socials, a través de Facebook, vaig conèixer al grup (...) El **ganxet** és una ferramenta molt **asequible**, perquè moltes persones en saben des de petites. Hi ha altres persones, qui s'uneixen a nosaltres sense saber teixir, i entre unes i altres ens ensenyem i aprenem. En l'últim projecte que vam fer, “Punto x Punto”, es va fer un taller durant dues setmanes, per a aquelles qui volien aprendre; i apreneren, de fet, sembla difícil, impossible de fer, però en poc temps, amb les nocions bàsiques per fer, per exemple, aquestes banderoles, calen un dia o dos, sense cap problema”.

[sobre el futur immediat]

“En realitat, UKC és la voluntat de la ciutadania de generar cultura de base; de no esperar a que siguin els Serveis Públics, o una Entitat Privada, qui estiga generant allò que nosaltres volem veure en la ciutat. Busquem que es segueixen els projectes, nosaltres en col·laboració amb altres col·lectius; **la cultura** no pot construir-se des d'un únic punt de vista o unilateralment, **s'ha de construir de persona a persona, i entre col·lectius**. Per això, en altres moments hem col·laborat amb ‘La Casa de Tomasa’, amb el col·lectiu ‘La Culpable’, amb altres agents culturals. S'encamina a conscienciar de que els/les ciutadan/es **SOM agents** en la construcció de la **ciutat**, no sols com a espai públic, sinó **com a ret** entre les persones i la creació de recursos, per exemple, culturals”.

“Totes les components del grup som, al mateix temps, mestres i aprenents. Sempre hi ha hom qui sap quelcom que altre/a no sap; ho comparteix, o aporta algun truc-consell desconegut; i els dubtes que va sorgint els resollem entre nosaltres; i és el que **enriqueix**, perquè el ganxet és l'excusa per a posar en contacte a les persones entre sí, per estar interactuant en l'espai públic, que és on es construeixen les relacions amb persones que no pertanyen a un nucli tan proper.

En UKC, interactuem persones de procedències molt diverses, amb perfils professionals molt diferents, d'edats disparells; des del moment en què ensenyem a algú a fer quelcom, interactuem amb ixa persona, creant relacions socials i afectes”.

“Agulla i fil és tot el necessari per començar a crear”.

url/publicació: (noticia) “Urban Knitting”. *Youtube*. Post: 26.3.2014
<https://www.youtube.com/watch?t=43&v=D8Xt8--KQ9k>

notes: [1] *Facebook*: “Urban Knitting Córdoba” (13.12.2012)
https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=450389581690613&id=449456835117221

[2] Declaració de Alejandrina Urquizar, integrant del grup *UKC*, per al *Diario Córdoba*. Font: “Tejiendo cultura desde las tradiciones sociales”. *DiarioCordoba.com*. Post: 23.12.2012
http://www.diariocordoba.com/noticias/cordobalocal/tejiendo-cultura-desde-las-tradiciones-sociales_770454.html

[3] “Intervenciones laneras”. *UKCordoba.blogspot*.
<http://ukcordobatejiendolared.blogspot.com.es/p/in.html>

nom projecte: *Patio Vesubio*
(intervenció)

_creador(e)s: Urban Knitting Córdoba

dates: 4.5.2013

ubicació: Patio Vesubio. Córdoba

enfocament (*focus): embelliment; convivència

objectiu (*target): encadenar l'art amb valors d'unió i convivència

pressupost: col·laboració voluntària

agraïments: Córdoba Esfera (invitació); Marisa Vadillo (proposta);
Virginia Molina (ofereix casa);
El Ajuar de Lola (punt d'encontre de les quedades);
Maria Morilla i Carmen Mejías (fotografies);
a totes les mans voluntàries

materials/tècniques: més d'1 km de cadeneta teixida

obra: *Patio Vesubio*, 2013

obra: *Patio Vesubio*, 2013

url/publicació: "Así quedó el Patio Vesubio". Post: 4.5.2013
<http://ukcordobatejiendolared.blogspot.com.es/2013/05/asi-queda-el-patio-vesubio.html>

nom projecte: "El Árbol 8M"
(exposició)
(intervenció)
(instal·lació)

_creador(e)s: Urban Knitting Córdoba, amb la col·laboració de:
"La Bella Varsovia";
més d'un centenar de dones (i mans) voluntàries;
Pilar Mayorgas, fotògrafa, i Rosa Aparicio, periodista;
artistes visuals: Marisa Vadillo ("*Limpiar la desigualdad*");
Pedro Peinado, Pepeciclo i Ana Castro ("*Caminos de Igualdad*");
alumnes de la Escuela de Pintura de Magui Mesa

dates: 8.3.2013

ubicació: Plaza de Jerónimo Páez. Córdoba

enfocament (*focus): reivindicació; embelliment

objectiu (*target): celebrar el Dia de la DONA;
atraure-dirigir la mirada de la ciutadania cap a la igualtat;
expressar els propis desitjos

(que varies generacions de dones puguen):
trencar la seva exclusió habitual dels canals comuns d'expressió ciutadana;
fer ús d'aquestes tècniques artesanals que dominen, per manifestar el seu suport a la
lluita de la dona, per
participar en la societat en peus d'igualtat amb l'home

materials/tècniques: teixit, fotografia, pintura;

dedicació: més de dos mesos d'intensa labor, amb altres accions entremig.

obra:
"El Árbol 8M"
2013

Chico Herrera &
Sarabanda

Banderoles

Banderoles estrenades en la intervenció lanera de "El Árbol 8M"

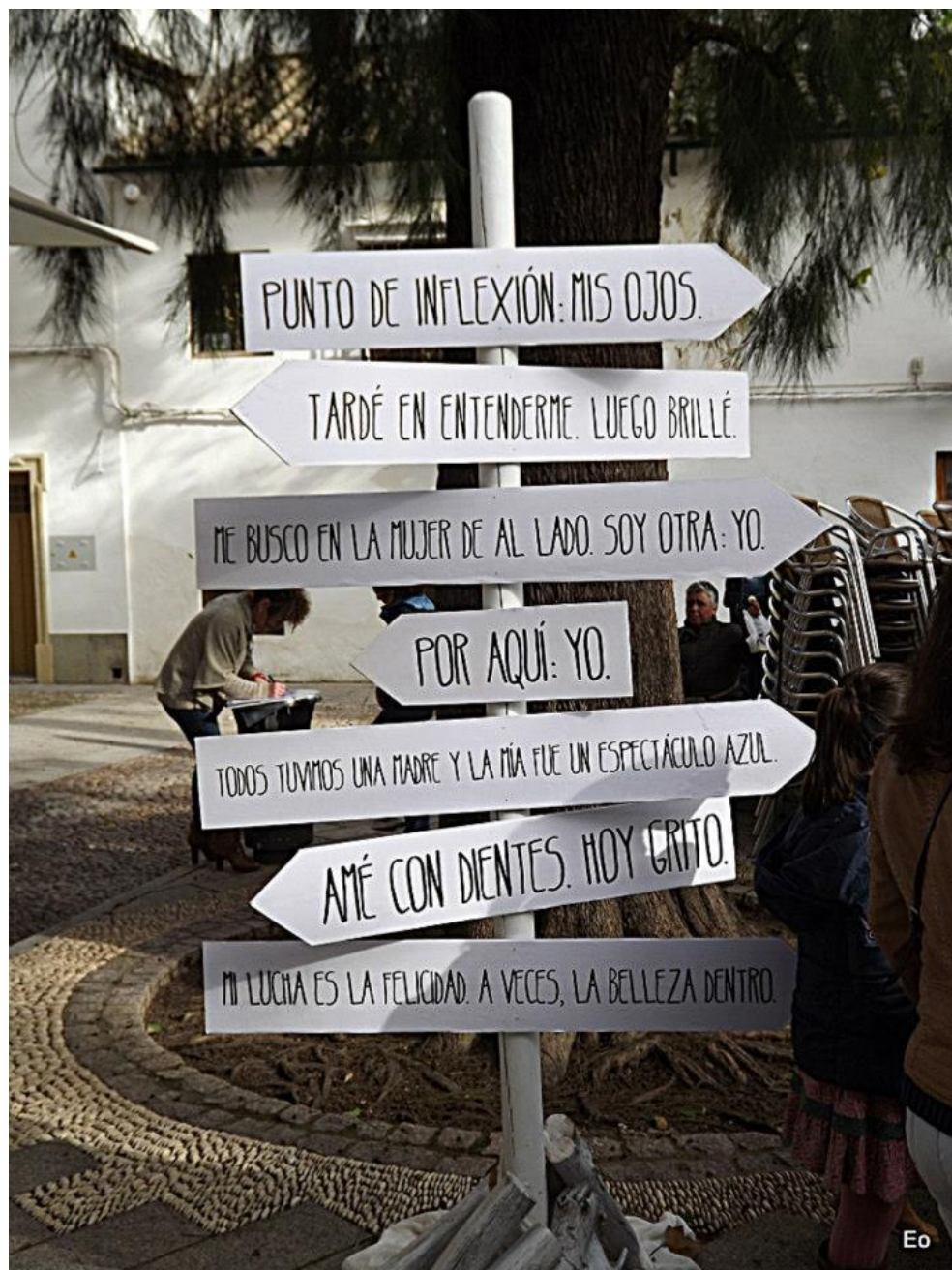
Deseos anudados

Desitjos d'igualtat, nugats a "El Àrbol 8M"

Col·lectius artesivistes a l'Estat Espanyol. Per Almudena Rodríguez Tortajada

Detall primera columna del 'camino de la igualdad' cap a "El Árbol 8M"

Detall segona columna del 'camino de la igualdad' cap a "El Árbol 8M"

*Limpiamos
la desigualdad*

Creació artística de
Marisa Vadillo

Eo

Un camí de fregalls dirigeix a El Árbol de los deseos,
simbolitzant el desig de netejar la desigualtat.

Mujeres Invisibles

Instal·lació de 'Mujeres Invisibles'

el Manto

Col·lectius artesivistes a l'Estat Espanyol. Per Almudena Rodríguez Tortajada

Cosint el mantell per a El Àrbol

El grup reb tots aqueixos paquets, farcits de desitjos llanuts, procedents de les localitats properes: Pedro Abad, Cerro Muriano-Obejo, Valsequillo, Carcabuey

descripció: “*El Árbol 8M*” és una intervenció multidisciplinària que entreteix llana música i poesia, per celebrar el Dia de la Dona. Engloba múltiples obres artístiques i significatives, d’hom qui va voler participar en la commemoració d’aquesta important data. En seguir l’evolució del projecte via *Facebook*, es troben des de les primeres idees (23.12.2012), fins a un total d’11 àlbums, que il·lustren el desenvolupament de l’acció. A més, Chico Herrera i Sarabanda canten per a la igualtat, “junto a El Árbol” (en el Museo Arqueològic de Córdoba).

(primeres idees) -Triar, en un espai públic, dos “árboles de nuestros deseos” que vestirem amb punt i croxà.
 -Els nostres arbres s’adornaran, per totes les persones que vulguen expressar el seu desig d’Igualtat, amb papallones i petits missatges escrits en tela.
 -Al costat dels nostres desitjos, els arbres visibilitzaran imatges de dones de rellevància que ressaltarem amb llana.
 -Unirem els arbres amb fils, per a tendir esterilles brodades amb versos i poemes que ens parlen de la igualtat i la llibertat.
 -Envoltarem aquest espai de música, es declamaràn versos...

-Per a vestir el tronc dels nostres "arbres dels desitjos" anem a necessitar moltíssims "quadrats de l’avieta" (*granny square*). Penseu que una forma de relaxar-se en les reunions familiars [nadalenques] pot ser començar a teixir...En la “Quedada Lanera de Enero” començarem a arregar-los.

-El color i material (fil, llana, etc) dels "grannies" són lliures. L’important és que mesuren 20 x 20 cm, per a facilitar la unió.

Mujeres Invisibles (M.I.) Miriam, Esther, Emma, Lourdes, Rafi, Glenda, Mª Carmen, María del Mar, Chelo, Sofia i Pilar. Elles són onze rostres que representen les preocupacions, la ràbia i la frustració que pateixen les més de seixanta mil dones que, segons l’última Enquesta de Població Activa, es troben en atur en la província de Córdoba. Són onze, però podien ser milers, perquè darrere de cada nom, de cada freda estadística, de cada titular, hi ha històries que hem de conèixer, situacions que cal visibilitzar, i que NO haurien d’oblidar els qui prenen decisions. Aquestes “**Mujeres Invisibles**” són presentades per Pilar Mayorgas, fotògrafa, i Rosa

Aparicio, periodista. Marisa Vadillo, artista plàstica, les envolta de fregalls, com a símbol del nostre desig de netejar la desigualtat que pateixen.

“camino de la igualdad” Nens i nenes de la Escuela de Pintura de Magui Mesa expressen els seus desitjos d'igualtat a través de petites **obres pictòriques**. Aquestes obres s'exposen en el “camino de la igualdad” que ens porta a El Árbol.

“Caminos de Igualdad” (C.I.) Cadascú tria la seua lluita i el seu camí a partir de les vistes i les paraules pronunciades durant el viatge. No hi ha línies completament rectes, impertorbables, ni autovies grises que impedisquen gaudir del paisatge, més enllà de l'estesa elèctrica, si triem una pausa, detenir-nos i mirar al voltant abans de prosseguir. Perquè en cada encreuament de camins està la nostra llibertat d'elecció, com un llum d'alerta parpellejant, per a definir(nos) i aprofundir en la construcció de nostre viatge i entorn.

La instal·lació "Caminos de Igualdad" pretén reflexionar sobre el significat dels punts d'inflexió que se succeeixen al llarg del camí, i la responsabilitat derivada d'aquesta llibertat d'elecció inherent a l'ésser humà. Entre missatges com "Amé con dientes. Hoy grito" y "Mi lucha es la felicidad, a veces la belleza dentro", una fletxa central ens increpa, ens encoratja a decidir l'adreça dels nostres pròxims passos: "Por aquí: Yo". Que el paisatge que quede llavors després de la finestreta siguin "Camins d'igualtat", abonament per al pròxim que se situe en aquesta cruïlla.

(Una intervenció de Pedro Peinado, Pepeciclo i Ana Castro per a la celebració del 8 de març, Dia Internacional de la Dona).

[els medis] la intervenció de 'El Árbol' va ser coberta (9.3.2013) per:
El Día de Córdoba, Córdoba, Diarí ABC

url/publicació: *Facebook* 'Urban Knitting Córdoba', àlbum/post 8.3.2014:

“Instalación de El Árbol, Día Internacional de la Mujer”
<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.499065593489678.1073741839.449456835117221&type=3>

“Pintura bajo El Árbol”
<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.499065593489678.1073741839.449456835117221&type=3>

“Nuestra Banderola”
<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.492791194117118.1073741829.449456835117221&type=3>

“Caminos de Igualdad. “El Árbol 8M””
<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.492783590784545.1073741828.449456835117221&type=3>

“Anuda tus Deseos”
<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.499058126823758.1073741837.449456835117221&type=3>

“Instalación de Mujeres Invisibles en El Árbol”
<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.492781150784789.1073741827.449456835117221&type=3>

“Nuestros pueblos”
<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.494615373934700.1073741834.449456835117221&type=3>

Fotos: Eladio Osuna

nom projecte: *Pancarta "Imagina a todo el mundo viviendo la vida en PAZ"*
(intervenció)

dates: 23.2.2014

ubicació: Centro Social del Rey Heredia. Córdoba

enfocament (*focus): reivindicació per la Pau

objectiu (*target): celebrar i participar en la lluita per la Pau i la Justícia Social;
filat una pancarta amb grannies blancs
(i les paraules de John Lennon), per
expressar el desig de pau

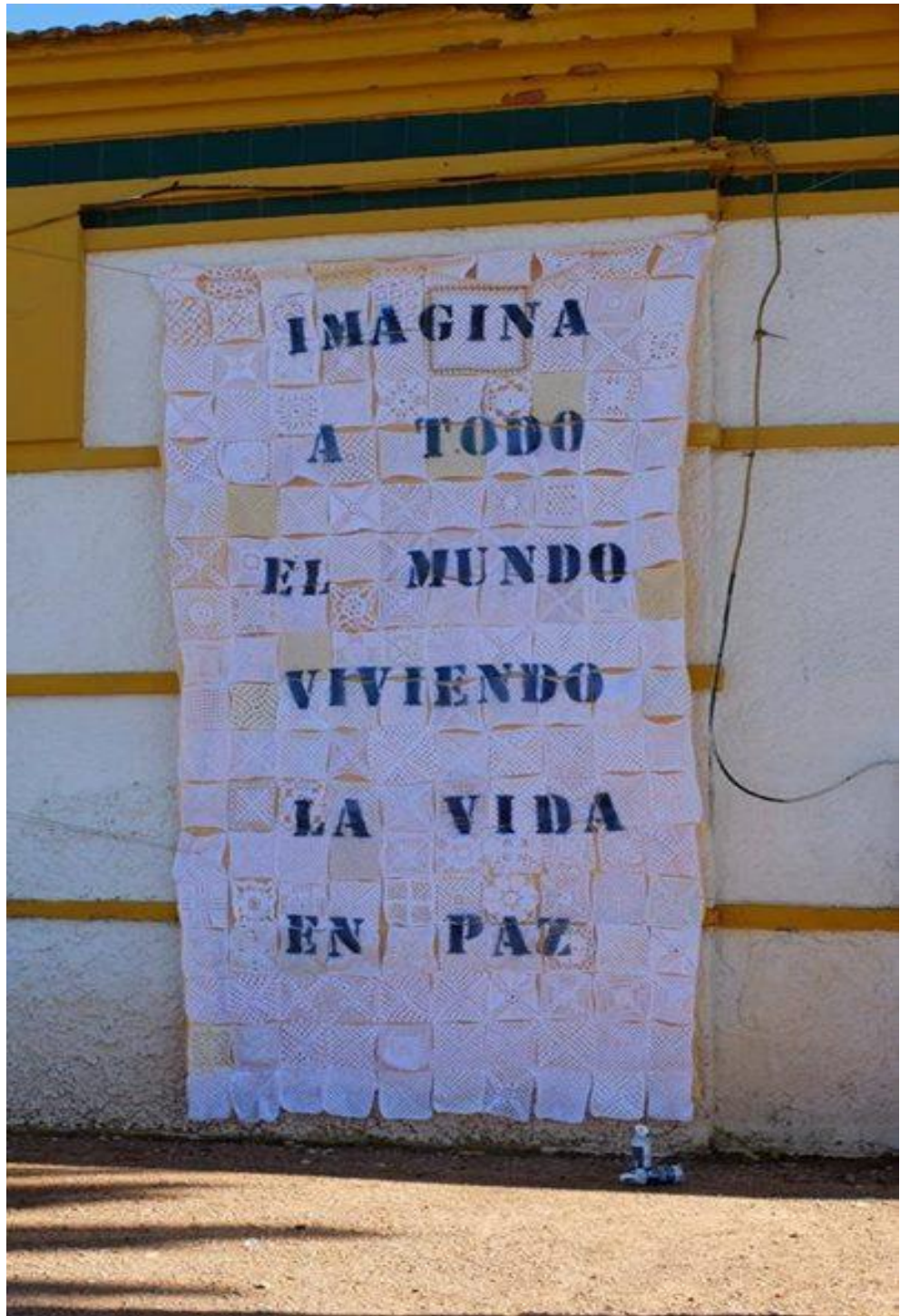
materials/tècniques: *grannies* blancs teixits, de 20 x 20 cm;
fulles DIN-A4 amb les lletres retallades, cinta de carrosser;
guants de làtex, pintura negra en aerosol;
cordes per a instal·lació

dedicació-execució: de l'11 de gener al 24 de febrer (2014)

obra: *Imagina a todo el mundo viviendo la vida en PAZ. 2014*

descripció: En la nostra quedada lanera del dissabte (11.1.2014), La Culpable ens va demanar ser còmplices durant la celebració de les XXX Jornadas por la Paz” del Distrito Sur. Planegem teixir grannies blancs de 20x20 cm, que conformen una gran manta/pancarta. Per a açò, organitzem el Taller “Punto x Punto”, desenvolupat gràcies al programa REPLICA de La Culpable.

Pancarta "Imagina a todo el mundo viviendo la vida en PAZ", formada per un total de 180 grannies blancs i teixits a mà, amb les lletres majúscules marcades en color negre (esprai i plantilles)

col·locant i pintant
les lletres
de la pancarta

unint les peces
de la pancarta

taller Punto x Punto

url/publicació: **Facebook 'Urban Knitting Córdoba', àlbum/post: 24.2.2014:**
 "celebración de la Paz y la Justicia Social-Replica-Rey Heredia I".
<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.660597294003173.1073741850.449456835117221&type=3>

"Paz y Justicia Social-Replica-Rey Heredia II"
<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.660602470669322.1073741851.449456835117221&type=3>

"Paz y Justicia Social-Replica-Rey Heredia III". <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.660606334002269.1073741852.449456835117221&type=3>

cites: QUÈ ÉS PER A TU TEIXIR?

Passejant per la xarxes, hem descobert com, al fil de l'article de Susanna Tamaro, algunes de les nostres *knitters* compartien el sentit que per a elles té teixir, i volem conèixer el teu.

Així s'expressen:

María Morilla: *“Per a mi teixir és l'acció materialitzada de l'afecte que sent per la persona per a la qual teix. Teixir per a algú, o teixir al costat d'algú, es carrega d'un valor emocional singular. Per açò, a més per a mi teixir en l'espai públic té un significat carregat de poder: l'íntim i individual queda vinculat a la comunitat i crea una ciutat que ja no és només transitada, sinó que és habitada”*.

Salvadora Drôme: *“Per a mi teixir és quelcom emocional i primitiu; alhora suposa un grau d'acceptació per la comunitat teixidora que m'aporta una alta gratificació, m'entusiasma i em fa ser conscient dels meus límits. No li dedique molt temps perquè escric fent labors de tinta, seguisc les estratègies del fil i la llibertat de qui és capaç de desmadeixar els costums per a fer-me més meua”*.

Ale Urquizar: *“Si per a Susanna Tamaro teixir és creativitat, resistència en els temps que vivim, per a mi és Resilència”*.

url: https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=588929441200100&id=449456835117221

<http://www.mujerhoy.com/hoy/entre-nosotras/manualidades-perdidas-susanna-tamaro-764321022014.html>

- nom projecte: “Enredando Conciencias”
(intervenció)
- dates: 14.6.2014
- ubicació: Puente Romano Villa del Río. Córdoba
- enfocament (*focus): notificació
- objectiu (*target): fer sentir la problemàtica del Puente
- finança: *Asociación Defensores y Amigos del Puente Romano de Villa del Río*; col·labora “Urban Knitting Córdoba, i veïn/es villarrensens; i altres múltiples entitats (vegeu fila inferior “Enredando Conciencias”)
- materials/tècniques: 3 pancartes, confeccionades amb més de 300 ‘grannies’ de croxé
- dedicació-execució: al voltant de sis setmanes
- descripció: La “Asociación Defensores y Amigos del Puente Romano de Villa del Río”, junt al col·lectiu “Urban Knitting Córdoba”, va organitzar per al 14 de juny (dia del teixir en públic) de 2014 un acte multitudinari reivindicatiu en l'entorn a un dels millors exemples d'Andalusia d'enginyeria civil romana i en perill imminent d'ensulsiada (*derrumbe*).
- L'acte va consistir en la col·locació de tres pancartes gegants realitzades amb ganxet, amb la col·laboració de molt/es *villarrensens i gent de fora, qui van voler ‘tirar una mà’ en aquesta reivindicació. Durant mesos, la Asociación va realitzar diferents quedades, sota el nom “Enredando Conciencias”, on els/les participants van elaborar més de 300 ‘grannies’ que, una vegada units entre si, van formar les tres pancartes amb missatges reivindicatius. L'última va tenir lloc en el pont el dia 1 de juny a les 10 del matí, en la qual es va oferir un desdijuni ‘moliner’ als/les assistents. El poble de Villa del Río va recolzar aquesta causa i es va reunir entorn del monument per a fer sentir la problemàtica actual del pont en tots els racons del país. Aqueix dia, a més, monitor/s van coordinar activitats pedagògiques “perquè els més xicotets coneguen i valoren el major i més antic monument de la localitat”, entre altres activitats. El Puente Romano de Villa del Río ha sigut classificat en in comptables ocasions com el pont romà millor conservat d'Andalusia, però en l'actualitat es troba en risc de ruïna. L'ésser humà, en els últims 50 anys, ha realitzat intervencions que han provocat l'augment desmesurat d'avingudes, inundacions i desbordaments en el monument, catalogat Bé d'Interès Cultural [1].
- “Enredando Conciencias” *ENREDANDO CONCIENCIAS es una actividad colectiva que tiene 3 objetivos fundamentales: visibilizar el Puente, incidir en la necesidad de abordar el problema e involucrar a los ciudadanos. Para ello, se han realizado una serie de encuentros o Quedadas Laneras durante varias semanas que nos ha permitido tejer unas pancartas gigantes que se han instalado en el Puente el Día 14 de Junio con un mensaje reivindicativo, además de una señal para indicar el camino que lleva al Puente para que no se nos olvide por más tiempo y material también para reivindicar un correcto equilibrio con el medio natural en que se encuentra. Celebramos por tanto, este día (Día Internacional de Tejer en público) dándole un enfoque de participación ciudadana y denuncia social.*
- Nuestro agradecimiento más profundo a Lanás Urbano, Urban Knitting Córdoba, Tejiendo la red, Ayuntamiento de Villa del Río, Matías Prats Radio, Villa del Río Televisión, Arbonaida Aove, Asociación De Mujeres Sissia, Asociación La Perdiz, Asociación Vínculo. Agradecemos también la colaboración de Lala-na (Córdoba), y Bar Frama, Restaurante La Estrella, Mercería Angustias y Asociación Chachipén en Villa del Río, así como nuestros voluntarios acompañantes, a las personas que aportaron tapas o cualquier otro "material" necesario, a los autores de poemas y relatos que participaron en el Acto Reivindicativo, a todas y todos los asistentes a las quedadas laneras o autores de grannies desde sus casas, a las personas o colectivos que no han podido asistir o participar pero que nos mandan su fuerza por otras vías.*

A nuestros socios y socias. Gracias a los que han hecho posible la realización de actividades como "Enredando conciencias". ¡Seguimos! [2]

ACTO REIVINDICATIVO

ENREDANDO CONCIENCIAS

14DE JUNIO

10:00 h EN

EL PUENTE ROMANO

VILLA DEL RIO (CÓRDOBA)

Agradecimientos: Sr. La Esfera - Ben Ferrn - Teresa Luján-Fig.

Imatge: Facebook (6.6.2014)

ENREDANDO CONCIENCIAS

Día Mundial de Tejer en Público 2014

Pancartas con mensajes reivindicativos, señal que indica el acceso e intervención sobre el entorno natural para el uso de un espacio público y la conservación y reactivación de un elemento patrimonial.

Foto: R. CASTRO

ENREDANDO CONCIENCIAS

Día Mundial de Tejer en Público 2014

Relaciones sociales:

- Colaboraciones tejido asociativo-empresas-instituciones-ciudadanos por causa común.

#E ESPERANZAS

ENREDANDO CONCIENCIAS

Día Mundial de Tejer en Público 2014

Relaciones sociales:

- Ciudadano-ciudadano
- Institución-ciudadano
- Colectivo/asociación-ciudadano
- Relaciones intergeneracionales
- Efecto individual tras la incitación o recuperación de una actividad artesanal
- Comunas parte de la Red.
- Etc.

ENREDANDO CONCIENCIAS

Día Mundial de Tejer en Público 2014

Asociación Defensora y Amigos del Puente Romano de Villa del Río

Objeto de intervención: espacio sobre Patrimonio Cultural local.

Luchar por la intervención de un B.I.C. desde el movimiento ciudadano.

ENREDANDO CONCIENCIAS

Día Mundial de Tejer en Público 2014

4 Cuadros Llaneros previos a un Acto Reivindicativo en espacio público.

Presentació de "Enredando conciencias" en SCARPIA XIII .10.7.2014

Quedades

Cartell de la 1ª quedada.
Facebook (22.4.2014)

“ENREDANDO CONCIENCIAS: 1ª quedada llanuda.
Imatge: Facebook (1.5.2014)

Cartell de la 2ª quedada
Facebook (14.5.2014)

“ENREDANDO CONCIENCIAS: 2ª quedada llanuda.
Imatge: Facebook (14.5.2014)

Imatge: Facebook (15.6.2014)

Intervenció

Imatges: Facebook (15.6.2014)

url/publicació: [1] R.C.A. "Un encuentro trata de evitar el derrumbe del Puente Romano de Villa del Río". *Diario Córdoba*. Post: 6.6.2014.
http://www.diariocordoba.com/noticias/altoguadalquivir/encuentro-trata-evitar-derrumbe-puente-romano-villa-rio_885566.html

[2] "Enredando conciencias". *Facebook*.
<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.437890372978990.1073741837.322258147875547&type=3>

Imatges: FB "Asociación Defensores y Amigos del Puente Romano de Villa del Río", àlbum: "ENREDANDO CONCIENCIAS"
<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.437890372978990.1073741837.322258147875547&type=3>

Presentació de "Enredando conciencias" en SCARPIA XIII. 10.7.2014.
<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=520459361388757&set=a.433295160105178.1073741833.322258147875547&type=1&theater>

Urban Knitting Iznájar

col·lectiu: “#UKIznájar, Urban Knitting Iznájar”

informació del grup: neix de la mà de “Urban Knitting Córdoba”
fundació: 19.2.2013

blog: <http://urbanknittingiznajar.blogspot.com.es/>
facebook: <https://www.facebook.com/guadainajar?ref=hl>

reunions:
lloc: Centro Guadalinfo de Iznájar

imatge corporativa

nom projecte: *La Re-vuelta Knitting* (3ª edició)
(**exposició**)
(**intervenció**)
(**instal·lació**)

dates: des de gener de 2015;
inauguració: 14 de març

ubicació: Plaza Nueva de Iznájar

enfocament (**focus*): comunal; formatiu

objectiu (**target*): convertir #UKIznájar en un repte col·lectiu: punt d'encontre i d'unió entre Iznájar i els seus llogarets; espai creatiu i dinàmic per al teixit associatiu i empresarial; mostrar, a través del punt i del ganxet, la diversitat i valor que aporten els llogarets; convertir la Plaza Nueva en focus d'igualtat, cultura i dinamisme social

finança: 'Red Guadalinfo' i el 'Ayuntamiento de Iznájar'

dedicació-execució: contínua

descripció: publiquen al seu blog:
“Aquestes són algunes de les accions concretes dirigides a aconseguir la participació del teixit associatiu i emprenedor en aquest projecte:

Sol·licitem per part dels **col·lectius** la implicació directa, mitjançant l'ocupació d'espais concrets de la Plaza Nueva, que a manera d'aparador creatiu es convertiran en mostra de l'activitat associativa de Iznájar i més concretament dels col·lectius

participants. Amb açò, i solament així, podrem parlar de Repte Col·lectiu. Les àvies o mares poden convertir-se en les vostres aliades per a aconseguir-ho, igual que podreu tirar de familiars i amistats que us ajuden a aconseguir un disseny original i representatiu.

Als **comerços i empreses** sol·licitem obrir les portes dels seus establiments perquè puguen convertir-se en escenaris de les labors 'knitting' a través de "quedadas laneras" organitzades, coordinades i prèviament acordades. A més, us proposem teixir l'anagrama, logotip o imatge de marca de vostre comerç/empresa per a exposar-ho en l'aparador o façana del mateix, aconseguint així donar protagonisme als nostres carrers i comerços (1).

Una trentena de comerços i empreses de Iznájar s'adhereixen al projecte Guadalinfo "Urban Knitting Iznájar" participant en la III edició denominada La Re-vuelta, fent al·lusió al fet que el lloc que acollirà aquesta mostra d'art urbà 2015 va ser també un espai de demanda social i camperola en 1861, en el context de la "Sublevación de Loja", també coneguda com "la Revuelta del Pan y el Queso".

Cada dia des de principis del mes de febrer, dones de Iznájar acudeixen de manera organitzada o espontània a comerços de la localitat per a teixir en xarxa, teixir relacions i participar de la innovació que suposa visibilitzar el teixit emprenedor local a partir d'un projecte de labors, històricament associades al món femení.

Amb més de 260 usuari@s participant, 35 empreses i una desena d'associacions locals adherides, Urban Knitting Iznájar s'ha convertit en un vertader **actiu comunitari** impulsat des de la 'Red Guadalinfo' i el 'Ayuntamiento de Iznájar', amb incidència en el plànol turístic, econòmic, tecnològic i de la salut tant d'Iznájar com dels seus 19 llogarets i disseminats (2).

activitats
(publicades en blog):

Urban Knitting Iznájar

la re-vuelta
KNITTING
Iznájar 2015

Jornadas Intergeneracionales en Comercios de Iznájar

INSCRIPCIONES EN:
Centro Guadalinfo
Casa Ciudadana
Radio Iznájar
y Telecentros de Aldeas

COMENZAMOS EL LUNES 23 DE FEBRERO

Más información en:
urbanknittingiznajar.blogspot.com
www.iznajar.es
www.guadalinfo.es

Andalucía se mueve con Europa
Diputación de Iznájar
Ayuntamiento de Iznájar
DIPUTACIÓN DE CÁDIZ
DIPUTACIÓN DE BADAJOZ

Logo of the European Union and other regional and local authorities.

MARZO PARA LA MUJER

#innovaciónsocial #emprendimiento #creatividad

**SÁBADO
14 DE MARZO - 11 H
PLAZA NUEVA
IZÁJAR**

la re-vuelta
KNITTING
Izájar 2015

Presentación de la muestra de arte urbano y colectivo #LaReuelta Knitting
Exposición de logos personalizados por empresas y comercios de Izájar
Quedada lanera y talleres Knitting intergeneracionales
Espectáculos sorpresa
Acciones online para la difusión del evento #LaReuelta

urbanknittingiznajar.blogspot.com

Proyecto impulsado y financiado por:

Participan:
Comunidad Knitting Izájar y Aldeas
Empresas y Comercios de Izájar
Asociaciones y Colectivos

Colabora:
Telecentros
Izájar

Delegación de Igualdad
Ayuntamiento de Izájar

guadainfo.es

Andalucía
de mujeres con Europa

- url/publicació:
1. “Os presentamos “La Re-vuelta Knitting”. post: 16.1.2015
<http://urbanknittingiznajar.blogspot.com.es/2015/01/la-re-vuelta-knitting.html>
 2. “#LaReuelta se convierte en activo comunitario local”. post: 24.2.2015
<http://urbanknittingiznajar.blogspot.com.es/2015/02/larevuelta-se-convierte-en-activo.html>

nom projecte: *Hisn-Ashar Knitting*
(intervenció)
(instal·lació)

dates: febrer-maig 2014; intervenció al Castillo: 30.4.2014

ubicació: Castillo de Iznájar

enfocament (*focus): embelliment, celebració

objectiu (*target): commemorar el Dia Internacional de Les Dones

finança: Delegación de Igualdad del Ayuntamiento de Iznájar;
Red Guadalinfo

dedicació-execució: més de 2 mesos:
totes les vesprades de divendres, a partir de les 18h., en el Centro Guadalinfo (Iznájar),
des del 21 de febrer de 2014 (*)

obra:

*Hisn-Ashar
Knitting*

2014

[imatge]

durant el taller...

descripció: el 30 d'abril de 2014, la "Delegación de Igualdad del Ayuntamiento de Iznájar-Red Guadalinfo" publiquen en FB:

"Knitters, per fi va arribar el moment pel qual tant esforç i temps heu dedicat durant els últims dos mesos, el dia de la presentació de la mostra "Hisn-Ashar Knitting", en el qual les llanes i l@s laner@s han ocupat el monument emblema d'aquest municipi cordovés, el Castell de Iznájar.

Malgrat l'amenaçadora pluja d'aquest cap de setmana, hem gaudit d'un matí de diumenge envoltats de cultura, joventut, igualtat, humor, tecnologies, i d'un sol que ens ha donat llum per a veure quant bell estava el nostre Castell adornat amb banderes, pendons i banderoles fetes amb punts d'il·lusió i cura.

Col·lectius artesivistes a l'Estat Espanyol. Per Almudena Rodríguez Tortajada

Avui volem donar-vos a tots i totes les participants nostra sincera enhorabona pel treball fet i el nostre agraïment per com us heu bolcat un any més amb aquest projecte Urban Knitting Iznájar, amb el qual novament, heu sigut capaços de demostrar com és possible innovar i ser creatiu/va fent ús d'una labor tradicional com és el punt o ganxet.

Des de les “Delegaciones de Igualdad y Nuevas Tecnologías” del Ayuntamiento de Iznájar, us felicitem pel resultat i us animem a continuar sent part integrant i integradora de la Comunitat Knitting de Iznájar engegada fa un any des del Centro #Guadalinfo i els Telecentros de Iznájar.

Perquè sabem que darrere de cada puntada hi ha una història que mereix ser coneguda, perquè som conscients de les notables relacions socials establides arran d'aquest projecte, entre generacions diferents i entre comunitats de diverses ciutats d'Espanya, perquè estem segurs que a més, açò influeix positivament en la salut d'aquelles persones qui ho practiquen, i perquè creiem que projecta una imatge fresca i creativa del nostre poble, us animem a compartir en les xarxes socials les fotos, vídeos, comentaris i suggeriments per a pròximes edicions (...) Esperem que hàgeu gaudit tant en el transcurs d'aquesta activitat com ho heu fet aquest matí en la “1ª Quedada lanera intergeneracional” en el Castell. Fins prompte”.

Taller Intergeneracional Knitting

objectius: enriquir a la xicalla per part de persones adultes;
contagiar l'alegria i esperit dels/les més petit/es;
traure profit de la interrelació durant les sessions 'knitting';
apropar a les persones majors als canvis culturals, socials i tecnològics que es viuen en l'actualitat;
dinamitzar el Centro Guadalinfo;
adquirir **beneficis**: apropar-se a la comunitat, adquirir nous rols, experimentar el sentit de competència, sentir-se part important de la societat, ensenyar a compartir, apreciar la contribució de tothom, valorar la presència i ensenyament de les persones adultes

participants: xicalla del AMPA El Arenal; knitters iznajeñas

dates: 21 i 28 de març, en Centro Guadalinfo;
30 d'abril, en Patio de Armas del Castillo

21.3.2014

Col·lectius artesivistes a l'Estat Espanyol. Per Almudena Rodríguez Tortajada

28.3.2014

url/publicació: (*) quedades: <http://urbanknittingiznajar.blogspot.com.es/2014/02/comienza-nuestra-segunda-aventura-lanera.html>

publicació en FB (30.4.2014):

<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.612315088847970.1073741848.328183120594503&type=3>

taller (22.3.2014): <http://urbanknittingiznajar.blogspot.com.es/search/label/Castillo>

(29.3.2014) <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.611693448910134.1073741847.328183120594503&type=3>

Urban Knitting Logroño

col·lectiu: "UKÑ, Urban Knitting Logroño"

informació del grup: Segons publiquen en Facebook, UKÑ són una comunitat de persones afeccionades a teixir, amb ganxet o agulles, amb la intenció de compartir l'afició i aportar color als carrers de la seva ciutat. Amb el seu treball, pretenen provocar somriures i bones sensacions, en decorar qualsevol racó de Logroño amb peces teixides, i guarden sempre el major respecte a les persones i als elements urbans.

fundació: 2013

contacte: urbanknittinglogrono@gmail.com

facebook:

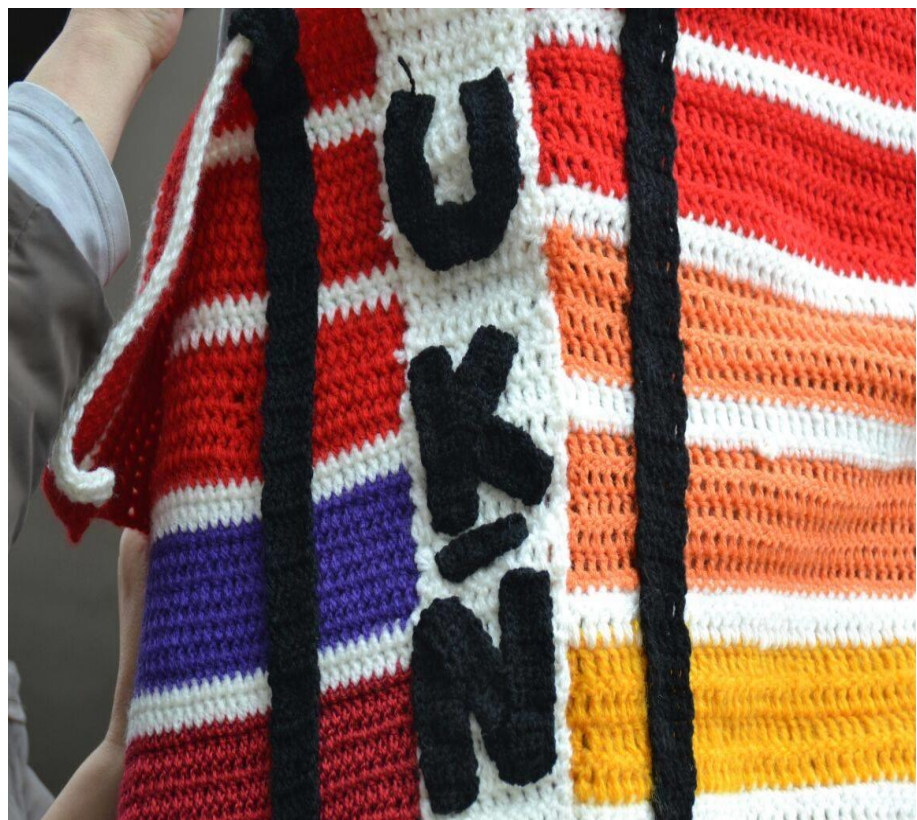
<https://www.facebook.com/pages/Urban-Knitting-Logro%C3%B1o-UK%C3%91/161237934077091?sk=timeline>

reunions: cada dijous de vesprada,

lloc: en el local que els presta la Federació de Asociaciones de Vecinos (C/ San Pablo, 2), junt a l'església de Santiago.

col·laboracions: en la iniciativa "Grannies Bookcrossing World Book Day 2014", en la campanya "Madejas contra la Violencia Sexista" de Astigarraga (envien bufandes 27.10.2014); en la subhasta solidària, a benefici d'Intermón Oxfam, teixint broxes de ganxet, en el Café de La Luna (29.3.2014); participen en la feria Creativa Zaragoza (1.3.2014), i en la CREATIVA Barcelona (1.12.2013); en la Acció Contra el Càncer de Mama, de UKB (des de 3.10.2013)

imatge corporativa

“Es la puerta del local
donde nos reunimos ahora
que ha llegado el otoño y
el parque se ha quedado
frío...”

Font: FB (14.10.2013)

“Ha llegado el buen tiempo...”

Font: FB (8.5.2014)

Un any després de la primera "manilla"...
"nou look de temporada,
amb inspiració en
"halloween".

Font: FB (6.10.2014)

Font: FB (23.1.2015)

url/publicació: *Facebook*, "Urban Knitting Logroño"

nom projecte: *TEJIENDO, Logroño 2015*
(intervenció)

col·lectiu: Urban Knitting Logroño (UKÑ)

dates: 30-31.5.2015

ubicació: plaza de la Escuelas Trevijano; Centro Cultural Ibercaja

enfocament (*focus): notificació

objectiu (*target): donar a conèixer el moviment Urban Knitting

materials: per a l'encontre: disposen d'infraestructura per a projectar diapositives i audiovisuals; llanes multicolors, ganxets, tisores;

dedicació-execució: últim cap de setmana de maig (més els preparatius previs)

obra:

Tejiendo Logroño

2015

-Sábado, 30 de mayo-

10,30 a 12,30 - TALLERES DE GANCHILLO (Inscripción: 5 euros)

- 1) Ganchillo para todos los niveles. Broches, marcas páginas, pulseras...
- 2) Amigurumi básico. Pequeñas mascotas.

13,00 - Audiovisual: ¿Qué es URBAN KNITTING? Entrada libre.

17,30 -TALLERES EN LA PLAZA. Público infantil (Inscripción en el momento: 2 euros)

Durante toda la jornada estará activa una "kedada" para compartir un rato tejiendo.
Por la tarde se podrá ver un audiovisual con las intervenciones de distintos grupos Urban Knitting. Entrada libre.

-Domingo, 31 de mayo-

Encuentro de grupos Urban Knitting

10,30 – Recepción de los grupos.

11,00 – Presentación de todos los grupos. Coloquio.

12,30 – Charla – audiovisual sobre la producción de la lana, impartida por Lala de Dios.

17,30 – TALLERES

HILADO CON HUSO TRADICIONAL.
Lala de Dios. (Inscripción: 30 euros)

TELAR PARA FLORES (Inscripción: 6 euros)

Durante la tarde estará activa una "kedada" para compartir un rato tejiendo y dejar el entorno lleno de colores.

TODAS LAS ACTIVIDADES SE REALIZARAN EL 30 Y 31 DE MAYO EN EL CENTRO CULTURAL DE IBERCAJA
EN LA CALLE PORTALES 4B

Font: Facebook

descripció: “Tejiendo Logroño 2015” és el I Encontre Urban Knitting en Logroño, una “fiesta tejeril”, que reuneix a grups de teixidores urbanes durant el cap de setmana del 30-31.5.2015. El Centro Cultural Ibercaja de Portales va ser la seu dels tallers, xarrades, documentals i demostracions [1]. Dediquen aquest cap de setmana per donar a conèixer el moviment Urban Knitting, per a donar a conèixer el valor del teixit, i com a punt d'encontre per als grups que decidiren apropar-se a conèixer Logroño.

url/publicació: *Facebook*: <https://www.facebook.com/events/791698140944124/LaRioja.com>
<http://www.larioja.com/logrono/201505/27/semana-urban-knitting-20150527003405-v.html>

Vegeu *Youtube*: “Encuentro Urban Knitting Logroño (UKÑ)-Riojamedia”. Post: 19.6.2015 <https://www.youtube.com/watch?v=KrrAtNHnr2s>

nota: [1] L.R. “I Encuentro de Urban Knitting en Logroño”. *La Rioja.com*. Post: 27.5.2015 <http://www.larioja.com/culturas/201505/27/encuentro-urban-knitting-logrono-20150527003423-v.html>

nom projecte: *Complot*
(intervenció)

_creador(e)s: Complot Asociación

dates: 27 i 28 febrer i 1 de març de 2015

ubicació: Ezcaray

enfocament (*focus): celebració

objectiu (*target): donar a conèixer el projecte "COMPLOT por el Arte": filosofia, projectes futurs, ganes de crear i treballar, promoure l'ART

finança: Lanas Katia "Capri"

dedicació-execució: dues setmanes (crida/publicació en FB 14.3.2015)

obra:

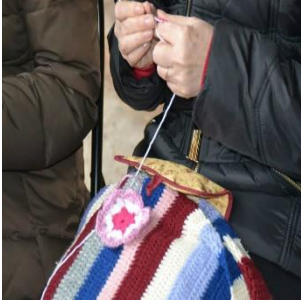
UKÑ en COMPLOT!

2015

En Ezcaray Pueblo, primera villa artística.
Fotos: Facebook, àlbum "UKÑ en COMPLOT!" (1.3.2015)

Col·lectius artesivistes a l'Estat Espanyol. Per Almudena Rodríguez Tortajada

descripció: "Gràcies a Katia, vam poder teixit to' lo' dia; malgrat el fred, ho vam passar bé"
(Facebook: 1.3.2015)

url/publicació: Facebook, àlbum "UKÑ en COMLOT!"

nom projecte: *Árbol Gota de Leche*
(**exposició**)
(**intervenció**)
(**instal·lació**)

dates: nadals 2014

ubicació: diferents espai

enfocament (**focus*): embelliment, celebració

objectiu (**target*): decorar diferents espais

materials/tècniques: llanes blanques teixides en cercles

dedicació-execució: crida: 29.10; instal·lació: 5.12

obra:

**Árbol Gota de
Leche**

2014

Fotos: FB, àlbum "Árbol Gota de Leche" (5.12.2014)

descripció: Acció nadalenca, per observar des de l'interior i/o l'exterior de l'edifici. Com que amb un arbre "nos sabia a poco", van instal·lar dos arbres més, en les tendes de dues companyes del col·lectiu [1].

url/publicació: Facebook, àlbum "Árbol Gota de Leche" (5.12.2014)
<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.328691207331762.1073741845.161237934077091&type=3>

[1]
https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=331783990355817&id=161237934077091 (14.12.2014)

Col·lectius artesivistes a l'Estat Espanyol. Per Almudena Rodríguez Tortajada

nom projecte: *Anillas o
(intervenció) Racimos
(instal·lació)*

dates: 26.9.2014

ubicació: balconada del Ateneo Riojano, Logroño

enfocament (*focus): embelliment; celebració; reciclatge

objectiu (*target): celebrar "las Fiestas de San Mateo"

finança: Lanas Stop

materials/tècniques: llanes morades, pel folrar anelles de plàstic donades (dels taps d'ampolles); ganxets

dedicació-execució: des del 14.3 (crida) fins a 26.9 (instal·lació);
reben col·laboració de UKZ

obra:

Anillas

2014

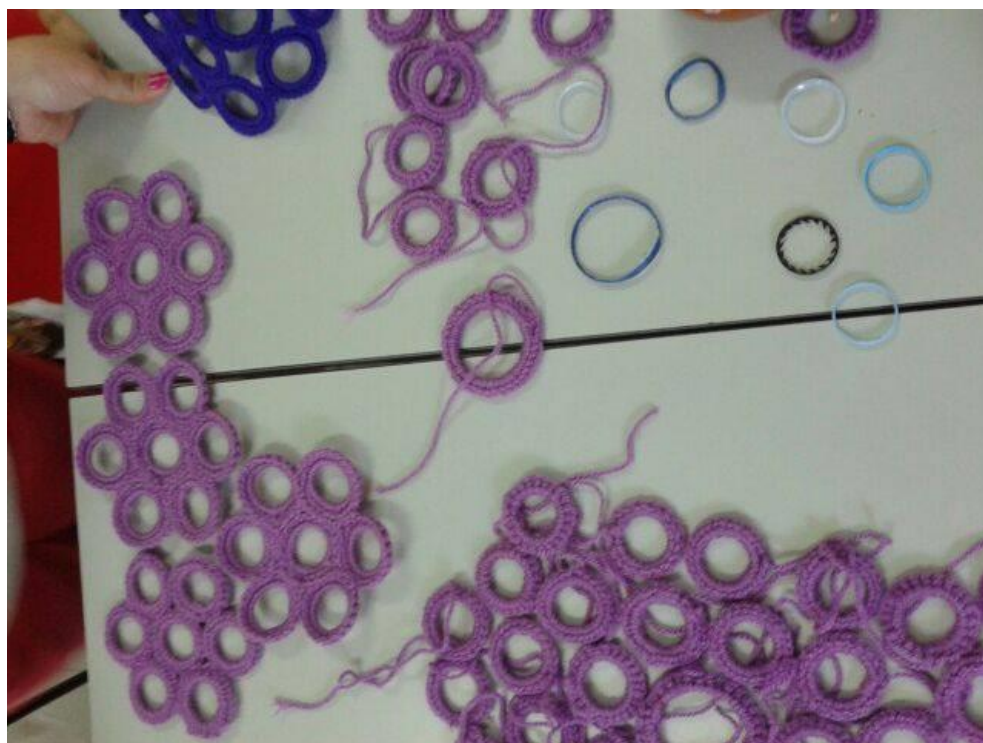
Font: portaldelabores

Font: Facebook, àlbum "ANILLAS 2014" (26.9.2014)

Col·lectius artesivistes a l'Estat Espanyol. Per Almodena Rodríguez Tortajada

(24.7.2014)

celebrant el
WWKiPDay, durant un
taller en la Plaza de la
Oca (19.6.2014)

El Dia dels Innocents de 2013, UKÑ va intervenir aquesta mateixa plaça, folrant un dels daus com a "cub de Rubik".
Font: Facebook (28.12.2013)

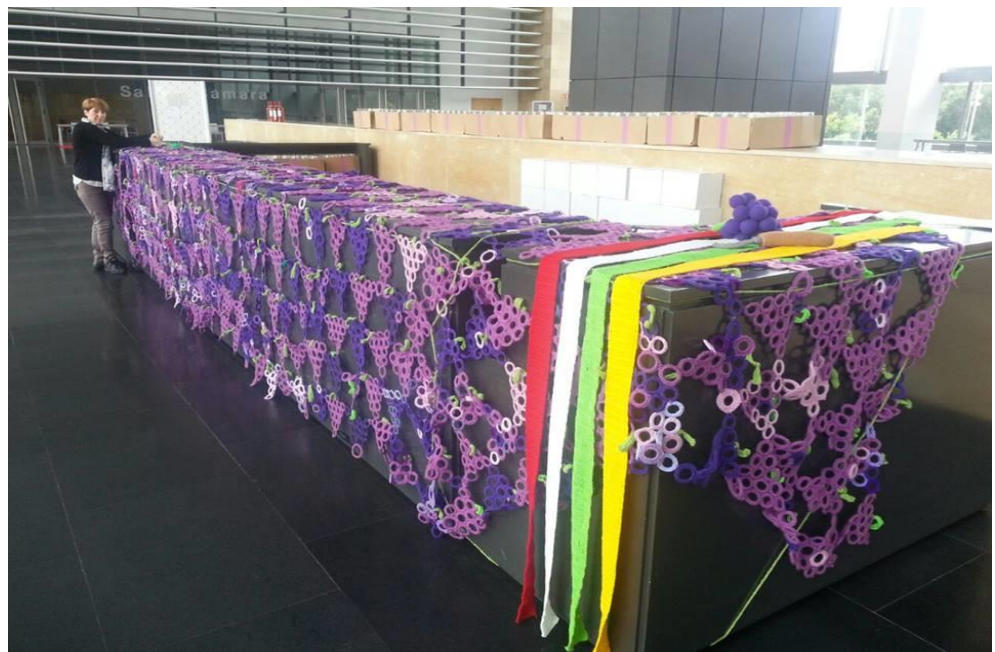
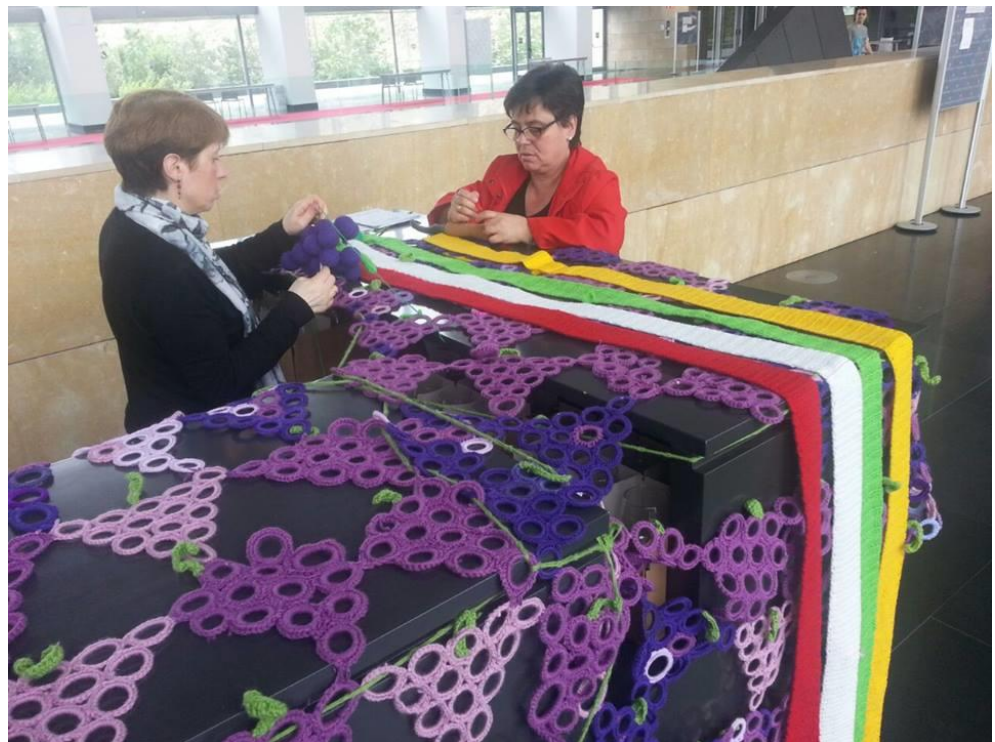
la col·laboració de
UKZ
(anelles rebudes
29.5.2014)

descripció: Per a celebrar el primer aniversari del grup teixidor, les components de Urban Knitting Logroño van decidir formar un tapís recreant la “Fiesta de la Vendimia” fet amb xinglots (*racimos) teixits de punt de ganxo, utilitzant centenars d’anelles de plàstic dels taps d’ampolles d’aigua. Finalment i després d’alguns imprevists, van poder lluir aquesta espectacular creació en la balconada del Ateneo Riojano de Logroño (1). En un principi, la intenció era mostrar el resultat durant “las fiestas de San Mateo”, però per causes alienes al grup, l’han d’adaptar (2).

*“Per fi!! Ja estan col·locades les anelles en la balconada del Ateneo Riojano...!!
No s’aprecien totes, perquè hem hagut de doblegar-ho, però ací estan...!!!
Gràcies a totes les persones que amb el seu esforç i il·lusió han col·laborat
amb nosaltres.
Segur que més endavant tenim ocasió de mostrar-les totes com es mereixen”
(Facebook: 24.9.2014).*

Premios Eco Vino: El divendres 19 de juny de 2015, en Logroño es celebra la cata popular dels “Premios Eco Vino”. La organització es va posar en contacte amb UKÑ per a demanar-los que disposaren allí el seu mantell de raïm teixit. Al col·lectiu els va ilusionar moltíssim poder utilitzar-les en tota la seva extensió, a més, en un esdeveniment tan adient per a elles. Van tenir molt d'èxit, les persones que hi passaven les tocaven, es feien fotos...(3).

- url/publicació:
1. Jordi. "Racimos tejidos a ganchillo por Urban Knitting Logroño". *Portal delabores.com*. Post: 26.9.2014
<http://www.portaldelabores.com/sector/urban-knitting/20432-racimos-tejidos-de-ganchillo-por-urban-knitting-logrono.html>
 2. <https://www.facebook.com/161237934077091/photos/a.161523917381826.1073741829.161237934077091/301304966737053/?type=1&theater>
 3. https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=401642850036597&id=161237934077091

Col·laboració campanya “Madejas contra la Violencia Sexista”; des del 9.4

Font: Facebook (27.10.2014)

Creativa Barcelona 2013
Font: Facebook (29.11.2013)

Col·lectius artesivistes a l'Estat Espanyol. Per Almudena Rodríguez Tortajada

nom projecte: *El Bosque Vivo* o
(intervenció) *Tejiendo contra la Violencia de Género*
(instal·lació)

dates: 24.11.2013

ubicació: Valdegastea

enfocament (*focus): notificació; commemoració

objectiu (*target): fer un gran **cercle** d'abraçada a les víctimes

finançà: Lanas Stop; iniciativa per l'AA.VV. de Valdegastea

materials/tècniques: cercles teixits de la gamma rosa i morat; flors teixides blanques; ganxets

dedicació-execució: des del 28 d'octubre, fins al 25 de novembre:
(2) quedades oficials: 8.11, bar Siddhartha, C/Fuenmayor, 58;
16.11, Federación de Asociaciones de Vecin@s

obra:

Bosque Vivo

2013

Font: Facebook (24.11.2013)

Algunes de les peces, preparant-les per al "pequeño homenaje lanero".
Font: Facebook (20.11.2013)

TEJIENDO CONTRA LA VIOLENCIA DE GÉNERO

¡SaCa tus ganChillos y Ven a
VALDEGASTEA para conmemorar el Día Mundial en
Contra de la Violencia de Género.

El **24 DE NOVIEMBRE** a las **11:00** en el
“BOSQUE VIVO”

(Monumento a las mujeres Víctimas de la
Violencia doméstica).

Además disfrutarás de una

DEGUSTACIÓN DE

CHOCOLATE CALIENTE

Más información: www.valdegastea.org

Valdegastea@hotmail.com

descripció: Publiquen en FB:

“El 25 de Novembre és el dia contra la violència de gènere, l'Associació de Veïn/es de Valdegastea vol fer un acte de commemoració en un monument a les víctimes que hi ha al seu barri i per a això ha demanat la nostra col·laboració.

Encara que aquest dia teixirem allí, és molt de treball en poc temps, així que volem realitzar alguna quedada amb aquest motiu per poder aconseguir el nostre objectiu. Us anirem informant quan tinguem els llocs i les dates tancades i disposem de llana per teixir. En aquesta ocasió ens basem en cercles roses de 20 cm. i quadrats morats de 12 cm., per si algú pot col·laborar o vol anar practicant. Felicitat setmana a tothom!!” (28.10.2013)

“Quan l'Associació de Veïn/es de Valdegastea va contactar amb nosaltres per a realitzar l'acció en "El Bosque Vivo", dedicat a les víctimes de la violència de gènere, de seguida pensem en un **cercle**.

El cercle és la unió, i en aquesta acció hem volgut fer un gran cercle que signifiqui una abraçada entorn de les víctimes, representades amb flors totalment blanques com a símbol de la seua innocència” (Facebook: 24.11.2013).

url/publicació: Facebook, àlbum: “24 Nov. Valdegastea”:

<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.185421571658727.1073741836.161237934077091&type=3>

nom projecte: *presentación UKÑ*
(intervenció)

dates: 21.9.2013

ubicació: Paseo del Espolón

enfocament (*focus): embelliment

objectiu (*target): aportar color a "Las ranitas"; commemorar la festa de San Mateo

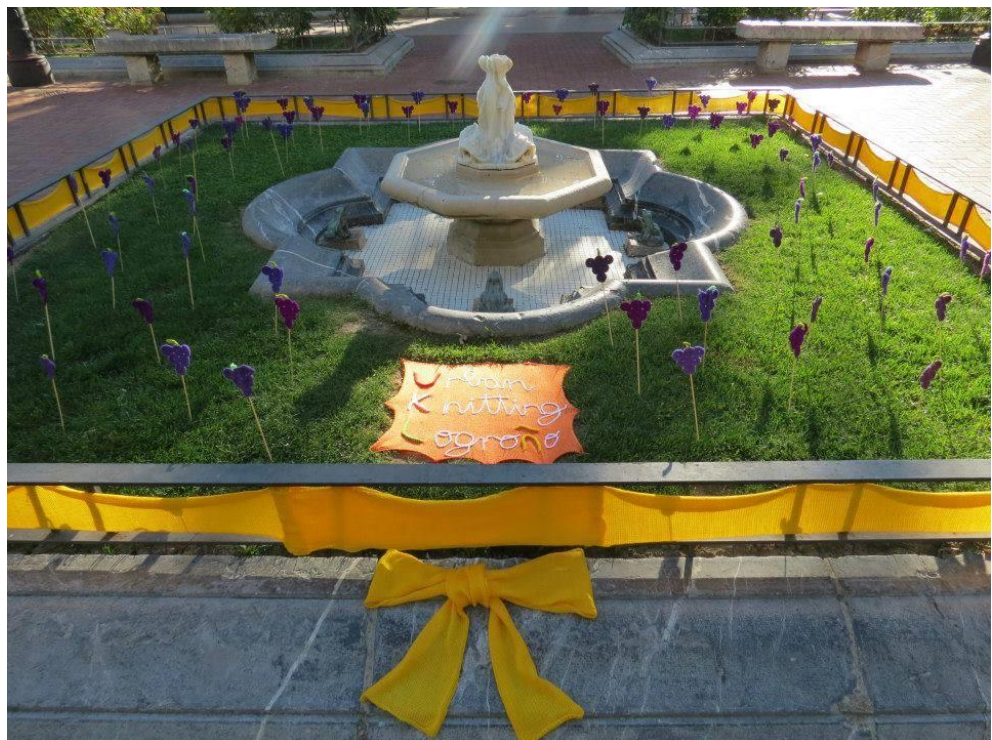
finança: Lanas Stop

materials/tècniques: 140 raïms teixits a croxé, en tons morats i verds; palets de fusta

dedicació-execució: 20 dies: del 2 (crida) al 22 de setembre de 2013 (instal·lació)

obra:

Pisado de uva
2013

Presentació UKÑ o "Pisado de Uva"
Font: Facebook (22.9.2013)

descripció: Amb aquesta acció, Urban Knitting Logroño debuta en els carrers de la localitat, aportant un particular toc de color a una de les zones més entranyables de la ciutat.

Eva, una de les components del grup, conta:

"La nostra primera acció va ser al setembre, en les festes de San Mateo, vam fer uns raïms lligats a un palet amb la finalitat de clavar-ho en la terra que envolta unes fonts, conegudes com "Las ranitas", d'aquesta manera la gent podia portar-se un record nostre. Va ser un èxit, van durar unes hores i va agradar molt, no sé quanta gent es va fer fotos allí..." [2]. Vam quedar contents, i la gent també, del nostre particular "pisado de uva". Mentre ho col·locàvem, algunes persones s'apropaven a preguntar, i després hom volia fer-se fotos amb "las uvas de los palitos". Durant el dia, va romandre en bon estat i la gent ho respectava, però en arribar la nit...normal, en plenes festes!...

ENCUENTRO DE TEJEDORAS

Ven con tus agujas o con tu ganchillo, y decoramos la plaza.

Día 23 de septiembre
De 11.00 a 14.00h.
Plaza de San Bartolomé

Urban Knitting Logroño

Colaboran:

Al dia següent celebren el Encuentro de Tejedorxs. Per al festeig: decoren la Plaza de San Bartolomé; preparen grups de 6 cadires en cercle, al centre de les quals disposen catifes quadrades grises, amb cistelles de vímet farcides de les llanes donades per "Lanas Stop"; disposen moquetes redones de gespa artificial en el sòl, i coixins cian per sobre; folren els troncs dels arbres de la plaça;...

"...la nostra Trobada de Teixidores (...) ho passem bé teixint i coneixent gent nova, que sempre aporta quelcom positiu al grup. Esperem que algunes es queden amb nosaltres i ens ajuden a créixer en aquesta afició que compartim.

Tot va eixir bé, des del temps, que encara que va començar fresquet, al migdia el sol es va deixar notar i ens va donar calor, fins a la col·laboració de la gent, que es quedava més temps per a ajudar-nos a acabar de col·locar tot...Van passar diversxs fotògraf/es, una televisió, que ens va fer un reportatge amb entrevista inclosa...en fi, una jornada completa.

Van sorgint nous projectes per al futur, la qual cosa ens omple d'il·lusió, i ens impulsa a seguir avant...

No vull acabar sense agrair la col·laboració de l'Ajuntament, i de Lanas Stop, que va aportar la llana amb la qual vam teixir, i de totes les amistats que ens van ajudar prestant-nos carpa, catifes, cistelles...". Font: FB (24.9.2013)

Encuentro de Tejedoras

2013

Plaza San Bartolomé. Font: Facebook (23.9.2013)

Uns mesos més tard, publiquen en *Facebook*:

“Seguim esperant conèixer el parader de les nostres "uvitas"... algú les ha vist per ahí...? El 21 de setembre, 140 raïms com aquest adornaven les fonts de "Las ranitas", en El Espolón. Van desaparèixer.... Volem conèixer la seva història, què va ser d'elles quan van sortir d'allí... Ens agradaria saber que, qui les va agafar les guarda com a record... Tens una a la teva casa...? Has vist alguna per ahí...? en un bar, en una tenda, en una bufanda...?

Només et demanem que li faces una foto i ens l'envies, dient on l'has vist... Tindrem sorpreses per als/les participants, que anirem anunciant..." (Facebook: 17.11.2013) [2].

Font: Facebook (17.11.2013)

url/publicació: <https://www.facebook.com/pages/Urban-Knitting-Logro%C3%B1o-UK%C3%91/161237934077091?fref=ts>

notes: [1] Gracia, Lorena. "Tejiendo Logroño, gran fiesta del Urban Knitting". *Tejiendo con Gracia*. Post: 20.5.2015. <http://tejiendocongracia.com/2015/05/20/tejiendo-logrono-fiesta-urban-knitting/>

[2] "uvitas":
https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=186072934926924&id=161237934077091

ENTREVISTA: Eva (20.5.2015)
(grupo/colectivo:) UKÑ, Urban Knitting Logroño

emplazamiento: Logroño

website:

<https://www.facebook.com/pages/Urban-Knitting-Logro%C3%B1o-UK%C3%91/161237934077091?fref=ts>

1. ¿Cómo y por qué nace el colectivo?

El grupo se creó hace dos años con la ilusión de tejer en la calle y hacer acciones de *yarnbombing* con mensajes reivindicativos y solidarios, y hemos pasado de ser 4 ó 5 a unas 14 personas.

Nuestra primera acción fue en septiembre, en las fiestas de San Mateo, hicimos unos racimos de uvas que atamos a un palito, con el fin de clavarlo en la tierra que rodea unas fuentes, conocidas como “Las ranitas”, de este modo la gente podría llevarse un recuerdo nuestro. Fue un éxito, duraron unas horas y gustó mucho, no sé cuánta gente se hizo fotos!

2. ¿Qué motiva sus proyectos?

Conmemorar fechas señaladas, participar en campañas y acciones colectivas de otros grupos tejedores, que nos conozcan y participen con nosotr@s,...lo pasamos bien tejiendo y conociendo gente nueva, que siempre aporta algo positivo al grupo. Esperamos que algunas se queden con nosotr@s y nos ayuden a crecer en esta afición que compartimos.

3. ¿De cuál proyecto están más satisfech@s? ¿Por qué?

Después de esa primera acción han venido muchas otras. “La Asociación de Vecinos de Valdegastea”, nos pidió que hiciéramos algo en una escultura dedicada a las víctimas de la violencia de género, en noviembre de 2013. Forramos una parte con cuadritos morados, y alrededor pusimos círculos rosas, con **flores blancas, una por cada víctima de ese año**. Fue nuestro récord de permanencia, hubo que retirarlo porque se estropeó con el tiempo. Supongo que influyó que no es una zona de mucho paso. Después en Navidad tejimos un cubo de Rubik y adornamos un árbol para el Ayuntamiento. Un no parar nada más nacer.

4. ¿Qué cambios han notado desde que son “craftivistas” (a nivel personal y social)?

En este tiempo hemos realizado cantidad de intervenciones: unas pequeñas, apenas una pincelada, y otras contando con la colaboración de mucha gente. Lo cierto es que somos un grupo muy activo y con muchas ideas, pues hemos hecho desde acciones textiles, como fabricar un traje de ganchillo para una estatua, hasta otras más ornamentales como nuestra participación en Creativa Barcelona y Creativa Madrid. Nuestra última acción fue decorar unas palmeras con decenas de flores tejidas, para dar la bienvenida a la primavera.

“Coincidint amb el 30 aniversari de la Dama de la Fuente, i les festes del Dia de La Rioja i San Bernabé, vam voler vestir l'estàtua per a l'ocasió, i aprofitant que aquests dies se celebra el Dia Mundial de Teixir en Públic... doncs allí vam estar, unes deu hores en la Plaça de l'Ajuntament, teixint i acollint als/les qui es volien asseure a compartir una estona amb nosaltres. Van estar diverses amigues, dones de diferents edats que es quedaven sorpreses de veure'ns allí...fins i tot algun xic es va asseure una estona a teixir... Gràcies per compartir aqueixes estones amb UKÑ...!”
(Facebook: 14.6.2014);

I continuen celebrant el #WWKiPDay la vesprada del 19 de juny, en la Plaza de La Oca...

5. ¿Qué proyectos futuros tienen?

Ahora estamos preparando un fin de semana para dar a conocer el movimiento Urban Knitting en nuestra ciudad y que la gente nos conozca un poco más, y por otra parte queremos encontrarnos con otros grupos y compartir un tiempo para tejer y poder intercambiar experiencias, que seguro nos enriquecen. Para ello hemos convocado en **Logroño** los próximos **30 y 31 de mayo** a partir de las 10.30 de la mañana en el Centro Cultural de Ibercaja a tod@s l@s tejedor@s interesad@s en este movimiento artístico y social, tanto individuales como grupos de *urban knitting* y *yarnbombing*. Queremos poner cara a la personas que solo conocemos por internet, compartir problemas, planear alguna acción conjunta y, ante todo, pasar un gran día (Lorena Gracia).

Urban Knitting Pla d'Urgell

col·lectiu: La rebel·lió de les llanes;
UKP: Urban Knitting Pla d'Urgell

informació del grup: Dones del Pla d'Urgell, i de municipis propers, que han fet del Teixir una reivindicació; tot i que està obert a tots els públics, de moment no tenen cap integrant masculí.

fundació: 10.1.2013

contacte: larebeliodelesllanes@gmail.com

blog: <https://larebeliodelesllanes.wordpress.com/>

facebook: <https://www.facebook.com/Larebeliodelesllanes>

reunions: els dimecres de vesprada i diumenges de matí, en el bar de L'Amistat de Mollerussa, punt de trobada del moviment, i espai que va recuperant el seu dinamisme històric;

principal impulsora: Isabel: va arribar l'any 2009 de Barcelona, i va impulsar l'associació per conèixer gent tot fent el que li agradava fer, però en societat.

Primer va nèixer 'La Rebel·lió de les llanes' a les xarxes socials; poc a poc va acabar esdevenint un grup **intergeneracional** que compartia afició. Paral·lelament, i fruit de la bona acceptació que va tenir el grup, neixia també l'Urban Knitting Pla d'Urgell (UKP), un pas més enllà que porta l'afició al carrer. Neixen dues entitats lligades (o cosides!) que comparteixen finalitat: reivindicar el món de la llana, però amb mitjans diferents:

_La rebel·lió de les llanes: activitat de lleure i socialització, un espai on compartir una afició que normalment es queda en la solitud de casa.

_UKP: busca alterar la vida quotidiana (sovint en blanc i negre), amb tots els seus colors. Les seves accions, o "urbans" (com els agrada anomenar-les), es fan amb nocturnitat i sense permís:

"No es tracta d'una gamberrada, ja que no es pretén fer malbé res, sinó tot el contrari: volem aportar positivitat i color, es busca la sorpresa, la rialla i la complicitat (...) reivindicuem que fer ganxet no és una activitat estancada, sense utilitat i per a persones grans. Volem trencar tòpics i plantegem la llana com una activitat dinàmica que pot fer-se en grup".

Veure-les treballar, fa goig: en l'ambient hi afloren les **idees fresques** i una gran il·lusió per aconseguir cada projecte. Sorpren la serietat i el **compromís** amb què es prenen l'organització i planificació de les intervencions, coordinant les persones necessàries per fer la feina prèvia, el disseny de l'esbós i la confecció, però també per desenvolupar la intervenció urbana el dia assenyalat, o aconseguir els patrocinadors que proveeixen de matèria primera a aquestes agulles inquietes.

Però no totes les urbans que fan són al mobiliari urbà. N'han fet de **solidàries**: bufandes per a la Creu Roja; l'honor d'haver vestit els gegants Lo Parrot i la Maria La Palla; l'EmotiCotton, un llibre de roba per al Saló del Llibre, que custòdia ara la Biblioteca. I tantes altres accions que recullen en el seu **blog**. També fan trobades amb altres grups d'Urban Knitting, com la de l'any 2014, on cada grup féu un tapís del seu territori (1).

url/publicació: Vives, Jordi. "La rebel·lió de les llanes: teixint els carrers, vestint la ciutat". *Surtdecasa.cat*. 15.3.2015
<http://surtdecasa.cat/ponent/activa-t/la-rebellio-de-les-llanes-teixint-els-carrers-vestint-la-ciutat>

Vegeu: *Espai Terra*

<http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/espai-terra/espai-terra-dijous-26-de-febrer/video/5473491/>

[a partir del minut 9.30, es pot veure el tractor llanut, elaborat per a la Fira de Sant Josep de 2014]

nom projecte: *EMOTI-COTTON, el Llibre de les Emocions*
(**exposició**)

dates: abril de 2014

ubicació: Biblioteca Comarcal Jaume Villa, Mollerussa

enfocament (**focus*): interacció

objectiu (**target*): confeccionar un llibre interactiu teixit

pressupost: donació

finança: DMC España, cabdells de Natura

materials: feltre, fils 'Natura', tissorses, agulles: de cap, de cosir, de ganxet

tècniques: punt de patxwork, punt festó

obra:

Emoti-Cotton

2014

El Llibre de les Emocions. Imatges: Facebook

"busca i forma les emocions"

Tots els materials sobre la taula, al Pavelló

Logo patrocinador: DMC (Dollfus-Mieg & Compagnie)

descripció: El "Llibre de les Emocions" va sorgir arran de la celebració del 'Saló del Llibre Infantil i Juvenil', a Mollerussa. Es tracta d'un llibre **interactiu**, teixit amb un tipus de llana que permeté elaborar pàgines compactes, sense fils escapats. En el seu interior, es poden combinar les peces de feltre per generar diferents emocions, seguint les etiquetes (taronja per a català, i blau per a anglés).

Es pot trobar en la Sala Infantil de la Biblioteca Comarcal Jaume Vila (Mollerussa)

url/publicació: *Facebook*: "La rebel·lió de les llanes",
 Àlbum: "EMOTI-COTTON, el Llibre de les Emocions" (29.4.2014)

nom projecte: *Taller solidari de ganxet i mitja "Teixir per no oblidar"; tenda solidària*

dates: 15.12.2013

ubicació: Plaça de l'Ajuntament, Mollerussa

enfocament (*focus): solidari: recaptació de fons

objectiu (*target): "teixir per no oblidar"

pressupost: donació

finança: DMC España

materials: cabdells 'Natura' cedits per DMC

tècniques: totes les que surten

obra:

taller "Teixir per no oblidar"

2013

La taula del taller...es queda curta, per l'afluència d'alumnat

Tenda solidària
2013

Col·laboració amb la "tenda solidària" (quasi buida d'existències; tot un èxit!)

L'arbre "punkki", engalanat,
fet de trapillo

Etiquetant i ordenant alguns dels adorns nadalencs que els arriben

descripció: L'any 2013, la "Marató de TV3" tracta sobre les enfermetats neurodegeneratives. Més de 30 associacions de Mollerussa s'organitzen sota l'slogan "Mollerussa per la Marató. Regenera la teva solidaritat". Participen doncs, entre dissabte 14 i diumenge 15 de desembre de 2013, en la recollida de fons per a la Marató de TV3 i Catalunya Ràdio, que es destinen a la recerca per a les malalties neurodegeneratives. Fins i tot es grava un spot publicitari on es promocionen totes les activitats.

La rebel·lió de les llanes

Mollerussa per la Marató

Regenera la teva solidaritat

La solidaritat no degenera.

TRUF

Us hi esperem el diumenge 15 de desembre a les 12.00h a la plaça de l'Ajuntament al Taller de ganxet i mitja **Teixir per no oblidar** a favor de La Marató

VINE I PARTICIPA!!!

Aportació solidària 3€

Malalties neurodegeneratives

La Marató 3

Diu molt de tu.

Fundació La Marató de TV3

Obra Social '3Gard'

Obra Social '3Gard'

Amb el patrocini de:

“La rebel·lió de les llanes” participa en els actes amb un “taller solidari de ganxet i mitja”, el 15 de desembre, en la Plaça de l'Ajuntament.

Públic de totes les edats passen pel taller, per confeccionar adorns i detalls nadalencs de tot tipus; la taula es queda petita; però ni el fred atura l'alumnat, qui proven amb cadenes, a teixir amb els dits, a croxetar estrelles; fins i tot els/les més menuts es decanten per la 'joieria'.

A banda del Taller, monten i ofereixen la 'tenda solidària': hom pot col·laborar, amb la compra solidària d'estels, garlandes, i molts altres elements, teixits i elaborats per moltes persones i de manera desinteressada, la recaptació dels quals també es destina a la Marató.

url/publicació: “Facebook: “La rebel·lió de les llanes”, àlbum: “Col·laboració amb la Marató de TV3” (15.12.2013)

Vegeu: (vimeo) “Spot La Marató TV3 a Mollerussa 2013”

<https://vimeo.com/80601613> ;

Escolteu: “Mollerussa amb La Marató de Televisió de Catalunya”. *Catalunya Ràdio* (ccma.cat)

<http://www.ccma.cat/catradio/alacarta/nom-programa/Mollerussa-amb-La-Marato-de-Televisio-de-Catalunya/audio/776640/>

nom projecte: *Urban Gegant*
(intervenció)

dates: 18.5.2013 (Festa Major)

ubicació: Plaça Manel Bertrand, Mollerussa
permanent en els gegants: Gegant Parrot i Geganta Marieta

enfocament (**focus*): embelliment

objectiu (**target*): confeccionar els complements del Gegants

pressupost: donació

finança: Lanas Katia

materials: cotó Panamá, de Fil Katia;
xal, ram i barretina gegants

tècniques: *grannies*

dedicació-execució: des del 1r de maig

obra:

Urban Gegant

2013

Els gegants, engalanats per a la Trobada, amb noves peces de vestir, teixides per *La rebel·lió de les llanes*.

"Flors per a una geganta"

Posant-li xal i ram a la geganta Marieta, fent equilibris, per l'altura!

Col·lectius artesivistes a l'Estat Espanyol. Per Almudena Rodríguez Tortajada

Barretina, teixida a mà, d'En Parrot

Teixint *grannies* per al xal de Marieta; i unint-los amb fil negre (esquerre)

descripció: publiquen al seu *blog*:

“El dissabte 17 de maig, després de dies i dies treballant entre llanes, ganxets i agulles, va arribar el “gran dia” (aquest dia era tot en gran!) per a mostrar el que havíem fet gràcies a la col·laboració dels nostres patrocinadors, ‘Lanas Katia’ i el ‘Petit Taller’ de Bellpuig. L’hora “D” eren les 6 de la vesprada, així que tot havia d’estar preparat per a aqueixa hora: ram, xal i barretina. Durant el dia vam donar els últims retocs a nostra GRAN obra: “Col·loquem una rosa ací?; Una altra per ací?; Què són del mateix color!”

Una vegada ho vam tenir tot, tot preparat, quedem les xiques de Urban Knitting Pla d’Urgell en la Cafeteria l’Amistat, per a veure si faltava fer algun retoc d’última hora, i ens vam anar totes juntes fins al pavelló on hi havia la “8ena Trobada Geganter i Grallera” de Mollerussa.

Dos components del grup van intentar explicar ‘qui som’ i ‘què fem’, a més de ‘què pretenem’ amb les nostres accions de *yarnbombing*. Mentrestant, la resta del components del grup van vestir, davant de tots els assistents, els geganters, grallers i resta de persones als gegants Marieta La Palla i a Parrot.

La Marieta, amb el seu ram i xal nous, i el Parrot, estrenant la seua nova barretina, es van anar a donar una petita volta (el que els van deixar els núvols) per Mollerussa, al costat de la resta de gegants i grallers que van assistir a la trobada.

Des d’aquestes línies volem donar les gràcies novament per la implicació en aquesta urban geganta de la Colla Geganter i Grallera de Mollerussa, i a la seua cap, per aguantar a aquestes boges per les llanes. Esperem que la Marieta quedara ben contenta amb el seu nou *look*... perquè el Parrot creiem que està veritablement bonic amb el canvi”.

url/publicació: *Facebook*: “La rebel·lió de les llanes”,
Àlbum: “Urban gegant a la Festa Major de Mollerussa” (21.5.2013)

“Una urban gigante”.
<https://larebeliodelesllanes.wordpress.com/2013/05/25/una-urban-gigante/>

Urban Knitting Zaragoza

col·lectiu: "UKZ, Urban Knitting Zaragoza "

informació del grup: Neix amb l'objectiu de reivindicar el teixit i la intenció de provocar un somriure amb les seues intervencions, posar un punt de calidesa o color en zones de la ciutat, i que la llana tornara a l'actualitat. Els objectius fonamentals són la realització d'intervencions artístiques, reivindicatives i de caràcter social en entorns urbans, la promoció de l'aprenentatge de les diferents tècniques de punt de ganxo i punt d'agulles, i la recuperació d'antigues tècniques de teixir adaptant-les als nous temps (1). Des de llavors han realitzat multitud d'intervencions artístiques pels carrers de Saragossa, com la font de la Hispanitat, els canons de Glorieta Sasera o el cavall de la Llotja entre altres, i han impartit cursos sobre les tècniques de teixit. Per a ells, aquest treball amb la llana, reconegut com una corrent d'art urbà, no ho consideren un treball, sinó una forma de vida i d'expressió (2).

fundació: octubre 2011

contacte: urbanknittingzaragoza@gmail.com

blog: <http://urbanknittingzaragoza.blogspot.com/>

facebook:

<https://www.facebook.com/pages/URBAN-KNITTING-ZARAGOZA/301458023202462?fref=ts>

reunions: Zaragoza

imatges corporatives

Logo de Carola Huerta, des del 28.11.2014

UKZ

url/publicació: <http://urbanknittingzaragoza.blogspot.com/>

nom projecte: *Con la Fibromialgia y la fatiga crónica*
(intervenció)

dates: 11.5.2015

ubicació: Zaragoza

enfocament (*focus): notificació

objectiu (*target): teixir a favor dels i les malalt/es de fibromialgia i fatiga crònica;
fer visible el sofriments de moltes persones afectades

materials/tècniques: llanes blaves i morades teixides a punt de calça

dedicació-execució: al voltant de tres setmanes

obra:

*Fibromialgia-
fatiga crónica*

2015

Fotos: UKZ

descripció: Montse Palacián, fundadora del col·lectiu, publica en el blog del grup:

“Moltes persones ja sabeu que realment Urban Knitting Zaragoza neix en un moment de malaltia personal, una de les malalties que m'atacaven i de les quals no volia recordar-me'n era la **fibromialgia**; necessitava fer alguna cosa per oblidar-me d'ella i d'aconseguir oblidar els dolors, i així va néixer Urban Knitting Zaragoza, per descomptat unida a la meva passió *lanera.

Moltes persones han fet que aquest grup siga el que és i alguna d'aquestes persones per desgràcia també formen part d'aquesta malaltia invisible per a totes les institucions, ja no només aragoneses, si no a nivell nacional.

Una de les coses que vaig escoltar els primers moments és que havia d'aprendre a viure amb dolor...de debò que han passat uns quants anys i encara no ho he aconseguit, i crec que cap de les malalties que conec poden aprendre a viure amb això, ho suportes, però no vols viure amb això.

Aquest any decidim fer una acció per donar més visibilitat a la malaltia, recolzant-nos en la gent que ens coneix. No ha pogut ser, hem posat el nostre muntatge però just quan l'acabem, apareixen dos policies locals que ens sol·liciten la nostra documentació i ens demanen retirar el muntatge.

És la primera vegada que ens succeeix, i no entenem el per què: fins ara sempre hem tingut cert "acord" per fer les nostres accions, que no només donen a conèixer la nostra ciutat al llarg del nostre país, sinò també fora d'ell; hem col·laborat en múltiples actes, sempre de la manera més desinteressada possible, perdent el nostre temps i els nostres diners, donant color a la ciutat sense produir el més mínim dany,... Crec que ens serà difícil oblidar que se'ns ha fet retirar allò que per aquesta vegada volia fer visible a altres invisibles.

url/publicació: “UKZ con la fibromialgia y la fatiga crónica”. *UKZ*. Post: 5.2015
<http://urbanknittingzaragoza.blogspot.com.es/2015/05/ukz-con-la-fibromialgia-y-la-fatiga.html>

Vegeu *Youtube*: “Nos obligan a retirar”. Post: 11.5.2015
https://www.youtube.com/watch?v=fOfqkW_b_lg

nom projecte: *¡Feliz San Jorge!*
(intervenció)

dates: abril 2015

ubicació: Centro Mediambiental del Ebro

enfocament (*focus): embelliment, YB

objectiu (*target): donar vida a l'arbre de l'entrada del Centro

materials: llanes multicolors; rodes de bicicleta (cobertes, llantes i radis)

tècniques: croxé i amigurumi

obra:

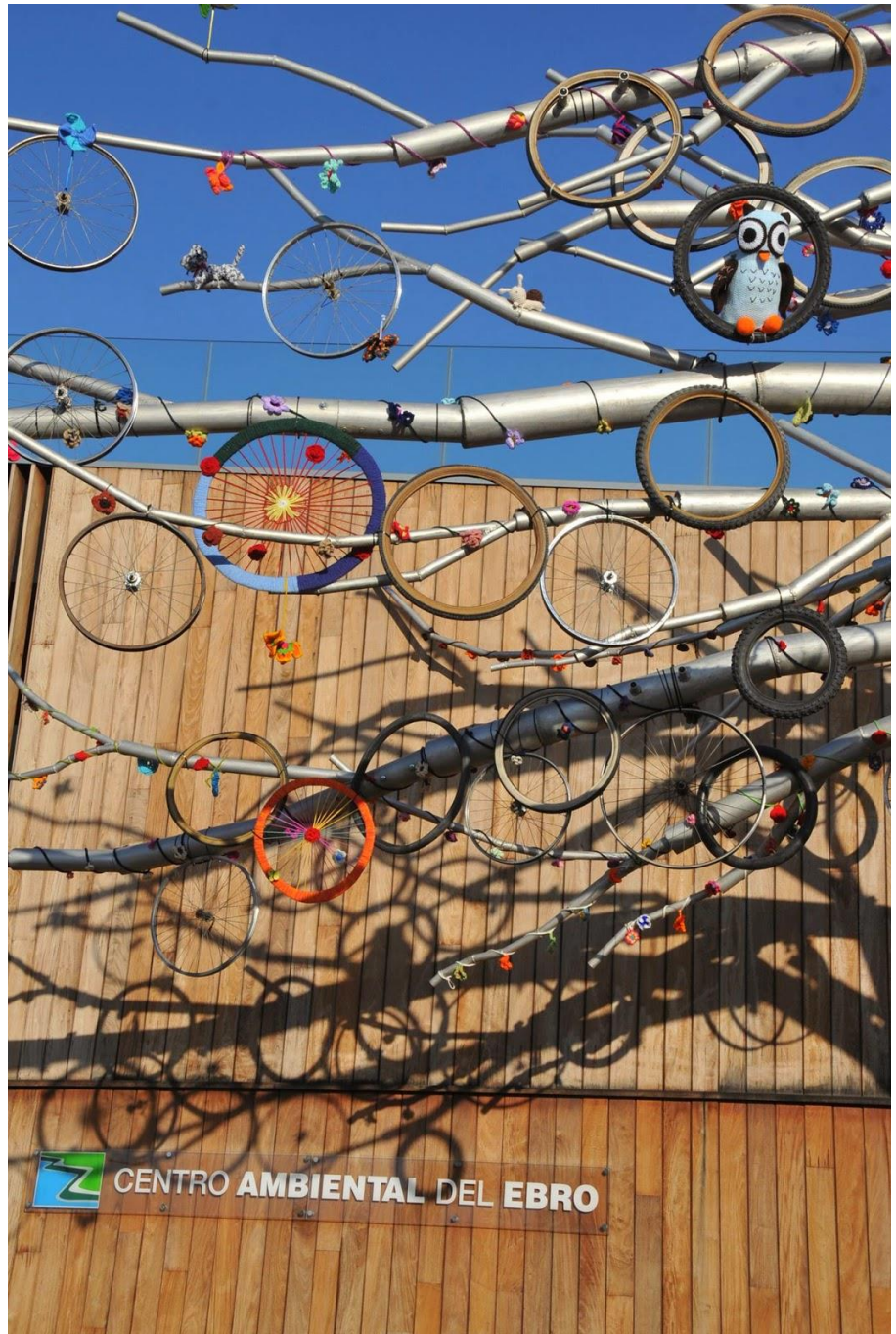
Árbol Ebro

2015

Fotos: *urbanknittingzaragoza*

descripció: publiquen en el seu blog:

“Com cada any celebrem aquest dia especial del nostre patró. Enguany li rendim un homenatge al nostre Ebre i la millor manera que se'ns va ocórrer va ser omplir de flors l'arbre de l'entrada del 'Centro Mediambiental del Ebro', que dirigeix Francisco Pellicer i que sense la seua ajuda i sense la de Amado, no haguera sigut possible realitzar-ho per l'altura del mateix.

Aquest arbre, que Paco va recuperar de la Expo, ha aconseguit donar una bona vida en el Centro, i és el nucli de diferents accions per part del Centro; aquesta vegada es va vestir de flors per a donar-li vida: les crescudes d'enguany de l'Ebre han aconseguit que fins i tot aquest arbre mort torne a la vida.

Feliç Sant Jordi i comencem a planejar el de l'any que ve!”

url/publicació: <http://urbanknittingzaragoza.blogspot.com.es/2015/04/feliz-san-jorge.html>

nom projecte: "La Ciudad Tejida"
(**exposició**)

dates: 9 setembre-16 novembre 2014

ubicació: Centro de Historias, Zaragoza

enfocament (**focus*): tenda Quiteria i Bar Entalto

objectiu (**target*): introduir zona emblemàtica del Barri de la Magdalena dins de l'edifici C.H.

pressupost: 7000€ (aprox.)

financia: Zaragoza Cultural

materials: mil cabdells de llanes multicolors

tècniques: ganxet i amigurumi

dedicació-execució: 8 mesos

obra:

La Ciudad Tejida

2014

Subjecció: bastidors, instal·lats per les brigades municipals.
Font: (1) *el Periódico de Aragón*.

Font: (1) el Periódico de Aragón.

Font: (4) Europa Press.

- descripció: teixidor(e)s: 30 persones (29 dones i un home) utilitzen al voltant d'uns mil cabdells per teixir una part significativa del barri de la Magdalena. El col·lectiu U.K.Z. pretén *"lligar el Centro de Historias al Barrio de la Magdalena, fer que la Magdalena es fique dins del centre"* (Montse Palacián, teixidora). Decideixen intervenir amb dos parts representatives del barri:
- la tenda Quiteria: *"un establiment que té una gran història en Zaragoza, que tothom reconeix"*
 - el Bar Entalto, del Carrer Major: *"un lloc que és punt de reunió del barri"*
- En esta re-creació de ganxet s'observen: distints productes de la Quiteria, una taula del bar, el cartell del carrer major i un veí del barri assegut en un acolorit banc; també es reproduïx un dels graffitis del barri, que pertany a la sisena edició del Festival Asalto.

"la quantitat d'hores invertides és incalculable (però) quan acabe l'exposició es reutilitzaran totes les parts teixides per lliurar-les-hi a diferents associacions locals com mantes, cases-bressols o el que necessiten en aquest moment" (Montse Palacián, teixidora) (3).

Han fet falta 8 mesos de treball i mill cabdells de llana, per teixir en ganxet 'amigurumi', la tècnica japonesa, i amb la qual es poden farcir les figures amb 'guata'.

L'exposició: Mostra una reproducció del carrer Major amb el Bar Entalto com "punt d'encontre", i la tenda de joguets i de dolços Quiteria Martín com a protagonista.

"Hem intentat que tots els detalls s'apropen el més possible a la realitat (...) esperem que allò que fem per diversió passe a ser diversió per als altres; (...) és una manera de donar a conèixer el que és desconegut per a una gran part de la població" (Jerónimo Blasco, conseller de cultura).

Les mantes reciclades són donades després de l'exposició: a la protectora d'animals, i a Amasol.

Entrega de mantes a la protectora d'animals.
Font: Facebook (27.1.2015)

En Amasol, entregant mantes per a xicalla.
Font: Facebook (27.1.2015)

- url/publicació: 1. “Una calle mayor tejida con lana”. *El periódico de Aragón*. Post: 14.10.2014
http://www.elperiodicodearagon.com/noticias/la-cronica-zgz-casco-historico/calle-mayor-tejida-lana_977086.html
2. Gracia, Alicia. “La Magdalena de ganchillo se traslada al museo”. *El periódico de Aragón*. http://www.elperiodicodearagon.com/noticias/0magdalena-ganchillo-traslada-museo_969192.html (consulta: 11.9.2014)
3. Lozano Letelier, Irene. “Urban Knitting Zaragoza teje en el Centro de Historias una parte de La Magdalena”. Aragón Digital.
<http://www.aragondigital.es/noticia.asp?notid=124015&secid=12> (consulta: 9.9.2014)
4. Redacción. “La recreación de ganchillo del barrio de La Madalena se puede contemplar hasta el día 16. *Lainformación*. 4.11.2014.
http://noticias.lainformacion.com/arte-cultura-y-espectaculos/la-recreacion-en-ganchillo-del-barrio-de-la-madalena-se-puede-contemplar-hasta-el-dia-16_kWNSFs4SiDogpRpt3yFK/

Desde las majas de Goya, la gran bola del mundo, el caballito de La Lonja, hasta los aparca-bicis de Plaza España o los candados del Puente de Santiago, o Los cañones de Glorieta Sasera.

fotos: UKZ

“Cañones de Glorieta Sasera” (dalt), i “Candados” (baix). 27.11.2011

Col·lectius artesivistes a l'Estat Espanyol. Per Almudena Rodríguez Tortajada

"Unicornio" o "Caballito de La Lonja"

“Fachada de la Calle Libertad”

ENTREVISTA: Montse Palacián (fundadora)
(grupo/colectivo:) *Urban Knitting Zaragoza*

emplaçament: Zaragoza

website:

<https://www.facebook.com/pages/URBAN-KNITTING-ZARAGOZA/301458023202462?fref=ts>

blog: <http://urbanknittingzaragoza.blogspot.com/>

1. ¿Cómo y por qué nace el colectivo?

Después de ver un reportaje sobre las acciones que habían realizado las “ganchilleras” de Valencia en 2011, **decidí formar el primer grupo de tejedoras zaragozanas**. En aquel momento solo existía *Urban Knitting* en Bilbao, Barcelona y Valencia y pensé, ¿por qué no montarlo aquí? Decenas de **flores tejidas** flotaron en la simbólica **Fuente de la Hispanidad** aquel **octubre**. Flores que sirvieron para inaugurar la primera acción de *Urban Knitting Zaragoza*.

2. ¿Qué motiva sus proyectos?

Disfrutar de la afición por la costura y **sacar una bonita sonrisa a tod@ aquel/la que se encuentre con estas pequeñas y grandes creaciones**. Disfrutar de la lana para ser, sobre todo, feliz. Porque tal y como cuenta Montse, **el ganchillo, además de un entretenimiento, es una terapia**. Concentrarse en esta actividad ayuda a la mayoría de mujeres que forman el grupo, a olvidarse de sus problemas y por tanto **encontrar tranquilidad y salud mental**. **Buscamos llamar la atención sobre lugares concretos**. Con los cañones de Glorieta Sasera, **hubo muchísima gente que nos dio las gracias porque ya no se acordaba de que existían esos cañones**. Y cantidad de gente se hizo de nuevo fotos allí. Lleva muchísimas horas, pero es algo que nos gusta, lo hacemos para divertirnos y que los demás disfruten de ello.

En mi caso particular, tejer es una afición con la que he disfrutado desde que era muy pequeña. No recuerdo el momento en el que cogí por primera vez la aguja y la lana; todo el mundo dice que se acuerda de cuando cogió el ganchillo, yo no recuerdo ni cuando cogí el ganchillo ni cuando cogí las agujas, sé que era muy muy pequeña. **A los 9 años, recuerdo que ya sabía hacer punto o petit point. Es como si hubiera nacido conmigo**.

3. ¿De cuál proyecto están más satisfech@s? ¿Por qué?

La acción que supuso un antes y un después para UKZ fue la de la Calle Libertad, un tapiz de unos 50 metros cuadrados tejido gracias a la colaboración de ganchilleras de todo el mundo. Era muy colorido. Reflejamos en una parte la tristeza y las penas y en la otra alegría. Y la misma lana reflejaba eso. A la gente le encantó. Incluso hemos salido en un libro de texto francés con esa calle.

4. ¿Qué cambios han notado desde que son “craftivistas” (a nivel personal y social)?

El grupo, que comenzó siendo una asociación, se financia ahora exclusivamente con las aportaciones de nuestras aficionadas, que mes a mes, invierten su trabajo y dinero en ponerle color a la vida. Intentamos que el coste sea el menor posible. Cuando hemos querido hacer algo más grande hemos pedido ayuda al Ayuntamiento o a las casas de lanas, que siempre responden bastante bien. Más o menos nos gastamos unos 15 o 20 euros al mes por persona.

Urban Knitting Zaragoza también pone su granito de arena en la colaboración con otras organizaciones, **donando parte de sus trabajos** para ayudar a los que más lo necesitan. Donamos, por ejemplo, mantas para animales, regalos para El Refugio o la recaudación de dinero con la venta de bufandas y gorros para Alba, una niña con cáncer.

Seguimos buscando nuevas aficionadas que junto a nosotras, continúen inspirando el cambio hacia una ciudad más alegre y viva, que pasea y sonríe, a la vez que disfruta de **arte urbano, con mucho cariño**.

5. ¿Qué proyectos futuros tienen?

El próximo proyecto, tendrá lugar en el mes de mayo (no queremos revelar demasiada información); se trata de una acción reivindicativa sobre una enfermedad desconocida por la sociedad.

Yarn Bombing Zaragoza

col·lectiu: “Yarn Bombing Zaragoza ”

informació del grup: **fundació:** 1.1.2015
contacte: yarnbombingzaragoza@yahoo.es

facebook:

<https://www.facebook.com/pages/YARN-Bombing-Zaragoza/1536102260004029?sk=timeline>

reunions: puntuals

lloc: Café Nolasco; Mi Habitación favorita

tallers:

1. en Casa de la Juventud de Monzalbarba: 13-15.3.2015; 26.6.2015;
2. en Modalena Showroom: 14.6.2015;

Participen en el “#WWKiPDay 2015” (Parque Macanaz); col·laboren amb l'IES Guillem Sagrera de Mallorca, els envien 66 mandales teixits per convertir la reixa de l'institut en una obra d'art; col·laboren en l'exposició “Micro Macro” de l'artista costarricense Allegra Pacheco (en la galeria *Londonewcastle Project Space*, Londres, abril); en la “*Il Noche de los Tenderos Creativos*”, decorant el cartell i diversos elements de l'interior de *Modalena Showroom* (10.4); en la “*III Madalena Street Market*”, decorant els aparadors de *Modalena* (21.3).

imatge corporativa

url/publicació: <https://www.facebook.com/pages/YARN-Bombing-Zaragoza/1536102260004029?sk=timeline>

tallers

Casa de la Juventud de Monzalbarba:

“buhos”.13-15.3.2015

Casa de la Juventud de Monzalbarba:

“mandalas”. 26.6.2015

“Una vesprada fabulosa amb els xics de la Casa de Joventut de Monzalbarba. Hem col·locat en la tanca d'entrada una gran quantitat de mandales, formant un gran tapís de color, que il·lumina el carrer...i per a completar la jornada, un taller amb xics i grans... Gràcies a tothom!” (FB: 26.6.2015)

col·laboracions

aparadors “*Modaleña Showroom*”

^ Guarden l'acció en secret fins a última hora.
Les peces enllestides (19.3) >

Col·lectius artesivistes a l'Estat Espanyol. Per Almodena Rodríguez Tortajada

Col·laboració llanuda de YBZ, per als aparadors de "Modalena Showroom", en la "2ª Noche de los Tenderos Creativos". Font: Fashion&Glamour Zaragoza

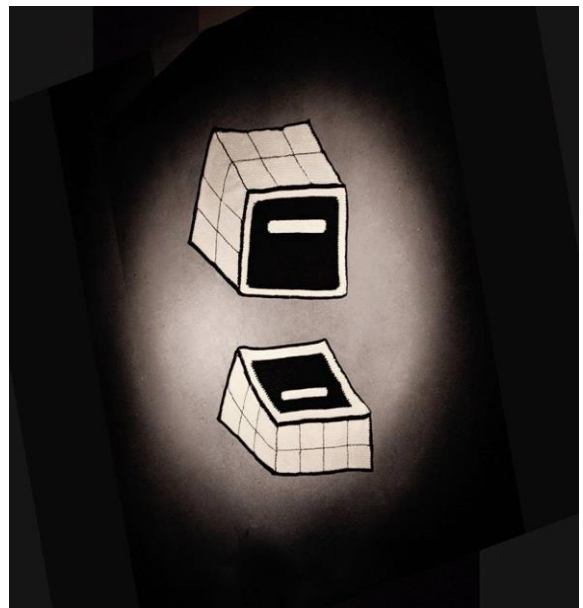

Col.laboració de YBZ en l'exposició "Micro Macro", d'Allegra Pacheco

Work in progress (22.4.)

Patró

Peça definitiva

Vols decorar la reixa de l'IES i convertir-la en una obra d'art?

APUNTA'T!
EXPERIÈNCIA
YARN BOMBING

PARTICIPA DE 2 MANERES:

1. Aportant fil de llana.
2. Creant flors i mandales de ganxet!

Vine als tallers gratuïts per aprendre a fer ganxet:

Dimarts 5 i 12 de maig
De 16.30 a 18.00h

(Aula A-05 - Organitza D.Orientació)

El yarn bombing és un moviment mundial d'acció urbana que consisteix en decorar mobiliari urbà amb fil de colors.

Cartell de difusió

Peces rebudes de YBZ
Font: Facebook: "demicaaalmundo" (9.6.2015)

nom projecte: *Macanaz Teje*
(**exposició**)
(**instal·lació**)

_creador(e)s: *YBZgz, Yarn Bombing Zaragoza*

dates: 13.6.2015

ubicació: Parque Macanaz, Zaragoza

enfocament (*focus): notificació: celebració IYBD/#WWKiPDay

objectiu (*target): celebrar el Dia Mundial del Teixir en Públic ('IYBD')

finança: autofinançat

materials: llanes i agulles de teixir (calça i ganxet)

tècniques: punt, croxé; instal·lació

dedicació-execució: 1 jornada

obra:

Macanaz Teje

2015

Telars exposats en el Parque Macanaz. Imatge: *araagondigital.es*

descripció: En el Parque Macanaz de Zaragoza es celebra el IYBD. El grup "Yarn Bombing Zaragoza" organitza una jornada festiva plena de regals, sorpreses i activitats variades, entre les quals destaca un 'photocall' llanut. Tothom qui està present comparteix la seva afició per teixir, una activitat que *"no sols relaxa, sinó que desenvolupa la creativitat"*. La majoria de les persones participants van començar quan eren menudes.

Diversos components del grup exposen peces teixides; les mantes decoren l'espai de l'Albereda; nombrosos detallets de llana es regalen als visitants. A més, les membres del grup, al llarg de la jornada, donen nocions sobre teixir amb diferents tècniques. Patricia, component del YBZgz, escriu:

"...mai venem res, teixim perquè ens agrada i gaudim juntes".

Imatge: *twitter* (@YarnBombingZgz)

url/publicació: Merle López, Andrea. "Macanaz teje para hacer volar la imaginación". *Aragondigital.es*. Post: 13.6.2015
<http://www.aragondigital.es/noticia.asp?notid=133736&secid=9>

ENTREVISTA:

(grup/col·lectiu:) “*Ganxetes del Portia*”

emplaçament: Reus

blog: <http://lesganxetesdelportia.blogspot.com>

(el tenim una mica abandonat, però nosaltres seguim en marxa, el *facebook* el tenim més actiu)

1. Com i perquè sorgeix el col·lectiu?

El grup neix l'any 2006, quan un noi, el Jaume li demana a una amiga, la Tere, que li ensenyi a teixir una bufanda. Queden en un banc d'un parc, com que els agrada l'experiència, decideixen fer un cartell i posar-lo al bar on queden sovint, *el Portia*, per tal d'establir un dia a la setmana per teixir en grup al bar. A partir d'aquell moment es comença a afegir gent, fins avui en dia. Cada dimecres ens trobem a les 20h del vespre, som unes 10 noies.

2. Què motiva els seus projectes?

L'objectiu del grup no és fer guerrilles, com nosaltres les anomenem, simplement ens trobem per teixir juntes projectes personals. De tant en tant ens motivem, normalment coincideix quan fem un sopar, i fem una guerrilla perquè sí, tot i que també hem muntat alguna acció per celebrar alguna data especial com Sant Jordi o la Diada de Catalunya.

3. Quin és el projecte del qual estan més satisfet/es? Per què?

Del que estem més orgulloses és de la guerrilla de Sant Jordi de l'any 2013. Va ser la primera acció diurna, i a part del simbolisme del dia i que va quedar súper bonica, va ser una gran lliçó de civisme, la gent va respectar l'obra fins a la nit. Hi ha un munt d'anècdotes gracioses d'aquell dia.

Tampoc podem oblidar la nostra segona acció, l'abril de l'any 2012, la que ens va fer sortir de l'anonimat, quan la guardia urbana ens va retirar la feina, i vam ser portada al diari de Tarragona i això va generar un gran rebombori a la ciutat, fins i tot a nivell polític. Tant que l'ajuntament ens va demanar disculpes i ens van encarregar el cartell de Festa Major.

4. Quins canvis han notat des que són “craftivistes” (a nivell personal i social)?

Des de la guerrilla del 2012, no han parat d'arribar encàrrecs i propostes, molts els hem de descartar, però els que hem acceptat ens han portat a conèixer i a participar en situacions que si no fos pel grup haurien estat impossibles: El Ted, el curs de guerrilles a l'escola d'art de Tarragona, el cartell de la festa major, premis, reportatges de televisió, cursos, col·laboracions en llibres, en diaris...

5. Quins projectes futurs tenen?

De moment estem una mica aturades, no tenim cap gran projecte a la vista. De totes maneres, si tinguéssim alguna idea pel cap, no la diríem pas, ens agrada sorprendre, sovint ni les nostres famílies coneixen les nostres intencions!

ENTREVISTA:

(grupo/colectivo): “Málaga Knits”

emplaçament: Málaga

blog: www.malagaknits.blogspot.com

1. ¿Cómo y porqué nace el colectivo?

Nos conocimos a través de la plataforma *Ravelry* (www.ravelry.com) y decidimos reunirnos quincenalmente para compartir la afición a tejer, tanto a dos agujas como a ganchillo.

2. ¿Qué motiva sus proyectos?

Generalmente son prendas que tejemos para nosotras o para amigos a los que pensamos que les van a gustar, como regalo.

3. ¿De cuál proyecto están más satisfech@s? ¿Por qué?

No podría decir, es una pregunta que debería hacerse individualmente, pero en general nos enorgullece hacer prendas para las que hemos utilizado alguna técnica que no dominamos: puede ser tejer dos calcetines simultáneamente con agujas circulares; tejer una prenda con agujas circulares; hacer crochet alguien que nunca lo había hecho; cosas así.

4. ¿Qué cambios han notado desde que son “craftivistas” (a nivel personal y social)?

Tenemos el síndrome de las “manos inquietas”, resulta difícil hacer un viaje en coche, o ver la tele, por ejemplo, sin tener algo entre las manos.

5. ¿Qué proyectos futuros tienen?

¡¡¡¡Tejemos más rápido con la mente que con nuestras manos!!!! Nos faltan horas en el día para poder hacer todo lo que queremos, pero como grupo nos han solicitado colaboración desde algunas entidades de la ciudad, y colaboraremos con una de ellas en un proyecto tejil.

ENTREVISTA:

(grupo/colectivo:) *“Tejiendo en Vitoria; Urban Knitting Vitoria-Gasteiz”*

fundació: Octubre 2013; Inmaculada Santamaría. Piedad Santamaría

emplaçament: Vitoria-Gasteiz

website: tejiendoenvitoria.org

blog: tejiendoenvitoria.org/blog

1. ¿Cómo y porqué nace el colectivo?

El colectivo surge a raíz de juntarnos unas amigas a tejer por los bares de nuestra ciudad. Y nuestra aventura continua al leer por internet que se van a realizar mantas para la gente en exclusión social en valencia, así pues nosotras propusimos hacer Gorros y Bufandas Solidarios, desde este proyecto el grupo crece y de ser cinco amigas ahora somos alrededor de 25 mujeres que nos juntamos a tejer.

2. ¿Qué motiva sus proyectos?

Nuestras motivaciones son tejer para fines artísticos, sociales y culturales en nuestra ciudad, cada vez que tejemos una prenda, amigurumi etc., nos sentimos orgullosas de que nuestro trabajo vaya hacer feliz a otra persona. Es una gran satisfacción.

3. ¿De cuál proyecto están más satisfech@s? ¿Por qué?

Son muchos proyectos los que hemos realizado, pero yo me quedo con el que nos hizo seguir tejiendo. Gorros y Bufandas Solidarios fue un gran trabajo, necesitábamos lanas y gente que se quisiera implicar en este proyecto, y al final se consiguió todo y salió fantásticamente bien. Puedes leer el post en nuestro blog.

4. ¿Qué cambios han notado desde que son “craftivistas” (a nivel personal y social)?

En lo personal me hace sentirme muy bien, saber que lo que tú creas con tus manos puede hacer feliz a simplemente una persona, es una gran satisfacción.

5. ¿Qué proyectos futuros tienen?

En este momento estamos tejiendo amigurumis superhéroes, que serán entregados a los niños enfermos de Leucemia en el hospital de Cruces y Basurto de Bilbao. También haremos un taller de ganchillo, donde todo lo recaudado irá destinado al Banco de Alimentos de nuestra ciudad. Normalmente no solemos parar, acabamos un proyecto pero ya tenemos otro en mente:

*Quiero compartir con vosotros la historia de un árbol. **No es un árbol cualquiera.** Para empezar, nació, se enraizó y sigue creciendo en una de nuestras capitales verdes: Vitoria. Además es especial porque tiene traje, **un traje de punto y ganchillo tejido con muchísimo amor por mujeres increíbles.** Se trata del **primer árbol tejido en Gasteiz, en el año 2013, cuando no se hablaba mucho de yarnbombing por estos lares y muchas de nosotras no habíamos cogido una aguja en nuestra vida.***

Hace dos años las chicas de Tejiendo en Vitoria pusimos el barrio de Zaramaga patas arriba (así se llamaba la iniciativa) y con decenas de cuadrados de punto y ganchillo forramos este árbol. A día de hoy sigue luciendo su vestido pero **el sol, el viento, la lluvia y demás inclemencias meteorológicas lo han estropeado mucho.**

Por este motivo, las amigas vitorianas pedimos ayuda. Le vamos a cambiar el traje y necesitamos cuadrados de punto o ganchillo tejidos en técnica y colores libres para poder volver a forrarlo a mediados de septiembre. A través de facebook o por mail, indicaremos cómo hacemos llegar los “grannies”. Esperemos que nuestro proyecto se pueda llevar a cabo, gracias a un montón de manos solidarias, y a Foro Zaramaga, que va a colaborar¹.

Foto: Tejiendo con Gracia

¹ Gracia, Lorena. “Un Árbol necesita tus grannies”. *Tejiendo con Gracia*. Post: 21.7.2015
<http://tejiendocongracia.com/2015/07/21/un-arbol-necesita-tus-grannies/>

craft Europe

país: **Bèlgica**

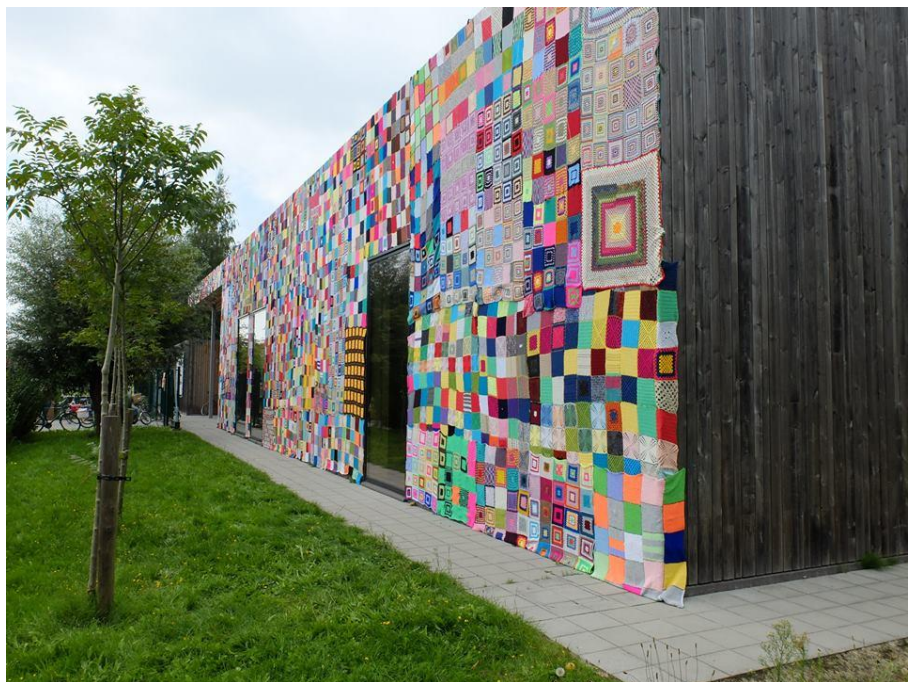
col·lectiu: *Pleegzorg Vlaanderen* (trad: “acollida Flandes”)

obra:

“Haakactie”
2014

Vista panoràmica de la façana del Tandem, folrada de patchwork a croxé.

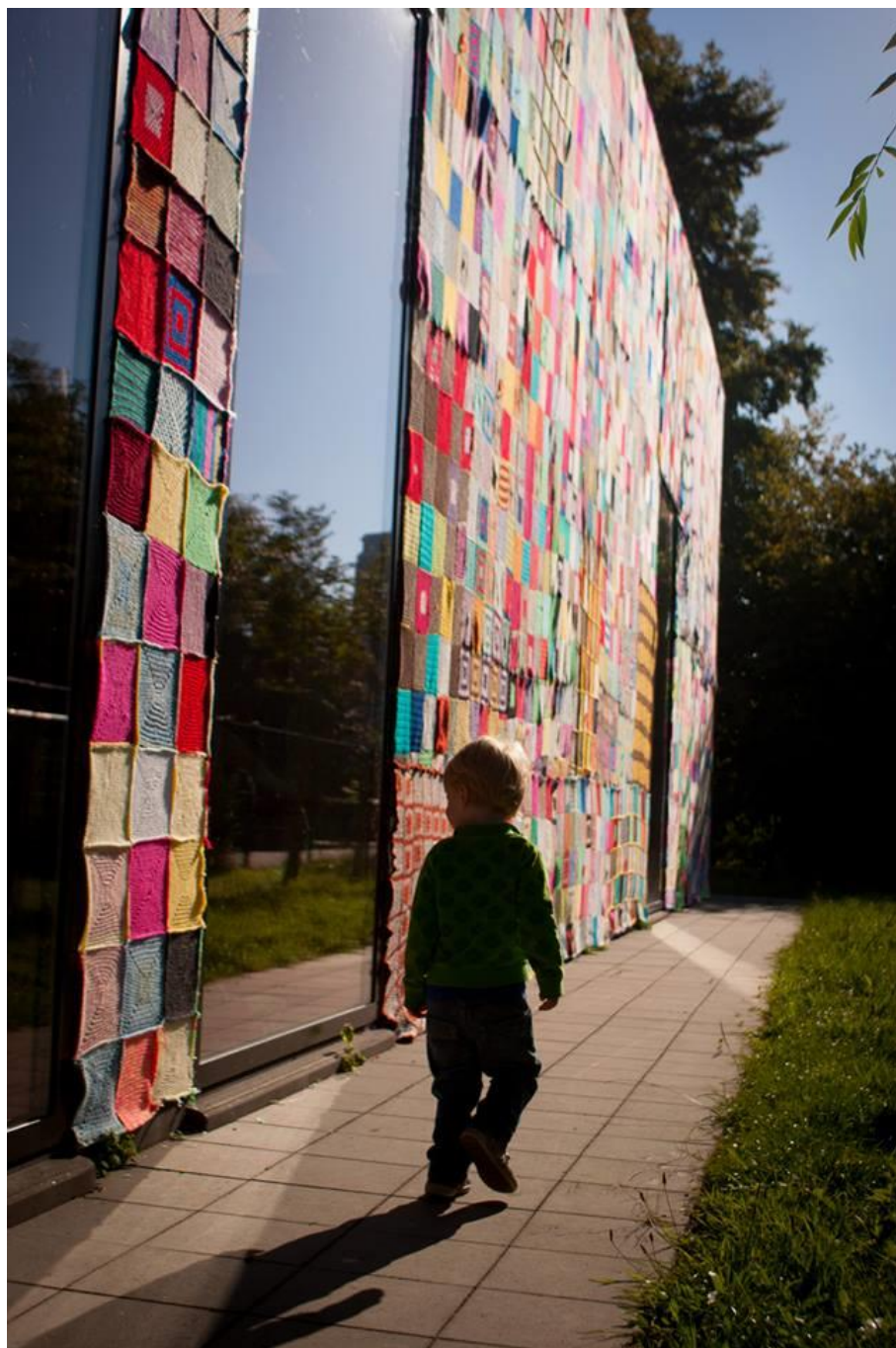
Vista en perspectiva de la façana del Tandem, folrada de patchwork a croxé.

Vista de l'entrada i aparca-bicis del Tandem, folrada de patchwork a croxé.

Alumnes i mestres del Tandem, davant la façana folrada; foto: Benny Proot

Menut passejant front a la façana del Tandem, folrada de patchwork a croxé.

data: 1.9.2014

materials/tècniques: més de 120 metres quadrats de *granny squares*, de 20 x 20 cm, teixits a croxé

ubicació: Freinetschool De Tandem, Brugge (Brujas)

enfocament càlida acollida (i any escolar) per als nens adoptius de l'escola
(*focus): infantil/casa d'acollida

objectiu (*target): folrar/embalar la façana de la nova escola amb *patchwork*; fomentar un entorn càlid per als fill/es adoptius i els adults discapacitats o amb vulnerabilitat psicològica.

finança: donacions anònimes;
centenars de peces recollides durant les vacances;
recollida en "CactusFestival"

dedicació-execució: des del 10.6.2014 al 31.8.2014
instal·lació per al 1r de setembre

descripció: L'u de setembre de 2014, la façana de l'escola De Tandem (Brujas) adquirí un aspecte cridaner, amb un mosaic fet de ganxet, a l'estil *patchwork*. L'escola de Flandes acollia a 110 nen/es adoptius en el jardí d'infància, i a 279 nen/es adoptius en primer grau.

Gràcies a les aportacions de nombrosxs voluntari/es, sol·licitats via *Facebook*, al llarg de l'estiu van aconseguir reunir les suficients peces, teixides a mà (a ganxet), per folrar més de 120 metres quadrats de façana. També es recolliren i enjuntaren en mantes d'un metre quadrat durant el "CactusFestival".

Simbolitza el lloc càlid que l'escola vol donar als alumnes. Però sobretot, expressa l'acolliment i l'amor de moltes persones, en tots els aspectes.

Les peces estan teixides en múltiples colors, suaus, spretades, amb motius, seguint patrons,...en definitiva, totes són diferents, com diferent és cada persona acollida.

url/publicació: [nombroses notícies en els diaris...]

Sint-Andries. "De Tandem ingepakt met lappendeken". *HLN.be*
<http://www.hln.be/regio/nieuws-uit-brugge/de-tandem-ingepakt-met-lappendeken-a2024217/>

"120m² granny squares". *Pleegzorgvlaanderen.be*
<http://www.pleegzorgvlaanderen.be/nieuws/120m%C2%B2-granny-squares>

"Schoolgevel verstopt achter gehaakte lapjes". *Nieuwsblad.be*
http://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20140901_01245218

Vegeu *Vimeo*: <https://vimeo.com/104930033>

país: **Flandes (Bèlgica)**

col·lectiu: *Stikbitches*

informació: Stikbitches o Stikbitchen, club de costura en Malines, des de 2009. Comencen amb el YB en febrer de 2012.

1ª acció de les *Stikbitchen*, en la *Koningin Astridlaan*, Mechelen
Imatge: Patrick Hattor

obra:

"Fashion for Life"

2011

Les *Stikbitchen*, vestides per a la desfilada de moda *Fashion for Life*.
18.12.2011

Pancarta
per captar l'atenció

Cartell per a difusió de l'esdeveniment

data: 2.2012

materials/tècniques: donacions dels residents en el barri (materials en desús);
punt de calça i llanes de múltiples colors

ubicació: Mechelen (Malines), província d'Amberes

enfocament (*focus): embelliment de la ciutat

objectiu (*target): coordinar projectes col·laboratius per intervindre en la ciutat

pressupost: press. operatiu del H30

finança: H30

dedicació-execució: des de febrer de 2012 fins a l'actualitat

descripció: El col·lectiu de Mechelen, Stikbitches, amb joves d'entre 14 i 25 anys, apassionades en el teixir, realitza la seva primera acció craftivista en febrer de 2012, folrant un arbre de la Koningin Astridlaan, Malines.

Brien Coppens, coordinadora artística del centre juvenil H30 (Dijlestad) deia: "El fet de trobar acolorits dissenys folrant la nostra ciutat, és una idea de grafiti socialment acceptada. Crec, sense dubte, que és una acció eficaç!".

Les *Stikbitches* (trad. com “gosses de la costura”) formen una banda que treballa en torn als tèxtils de tota mena, amb una forta inclinació pel disseny de moda.

Porten a terme projectes que beneficïen a tota la comunitat, amb l'objectiu de treballar en grup, per enriquir-se amb els intercanvis i el compartir coneixements i experiències. Cada any, organitzen un mínim de dos projectes, sota la direcció artística de Rose Asselberghs, en els tallers del H30. En 2011, reunides en el taller de costura de la *Stikbitchen*, dissenyen vestits sorprenents, amb teles europees i africanes, per subhastar; així, organitzen la seva pròpia desfilada de moda, ***Fashion for Life***, les ganàncies de la qual foren destinades a “*Music for Life*”, esdeveniment anual, durant l'última setmana abans de Nadals, de l'emissora flamenca “Studio Brussel”. En 2011 fou la última de sis edicions, abans d'optar per una fórmula diferent de recaptació de fons per a causes socials.

url/publicació: Sven Van Haezendonck. “Hippe breisters hullen Mechelse boom in winters jasje”. *gva.be*
<http://www.gva.be/cnt/aid1115666/hippe-breisters-hullen-mechelse-boom-in-winters-jasje> Post: 11.2.2012

També en *Facebook*: <https://www.facebook.com/pages/De-Stikbitches-Stikkot/297656684668>

Taller de serigrafia urbana+subhasta pública:
<http://www.h30.be/homemade/stikbitchen-filmatelier-theatermont>

Fashion for Life, fashion show & auction:
<http://www.h30.be/kalender/2011-2012/fashion-for-lifemodeshow-veiling>

Vegeu *Youtube*: “Fashion4life Large iPhone”:
<https://www.youtube.com/watch?v=2NCRZ7TB4UA&feature=youtu.be> Post: 13.12.2011

país: Flandes (Bèlgica)

col·lectiu: *Stikbitchen*

obra:

"Melaan Ingepakt"

2013

Imatges: Facebook

Melaan by Els Goes, Marie-Jeanne Trauwkens (groep W.O.L.)

- data: des del 7 de desembre (nadals 2013)
- materials/tècniques: llanes de múltiples colors, teixides amb dissenys adaptats a les temàtiques de cada zona urbana a intervindre
- ubicació: Mechelen: pont [+] Melaan/Minderbroedersgang, pont de l'Stedelijk Conservatorium, i arbres de la Melaan (carrer del centre)
- enfocament (*focus): embelliment temàtic de Mechelen, previ al Nadal
- objectiu (*target): folrar 35 arbres i 3 ponts
- pressupost: donacions
- dedicació-execució: des de setembre de 2013

descripció: Per als nadals de 2013, el col·lectiu es planteja un nou repte: folrar 35 arbres i 3 ponts de Mechelen amb diferents temàtiques.

L'encreuament del pont Melaan/Minderbroedersgang es folrà sota el tema "aigua": calamar amb parxe, sirenes, acolorits corals i peixos nadant, dissenyats pels artistes "Els Goes" i Marie-Jeanne Trauwkens. Per a aquesta obra, dedicaren cada dissabte des de setembre.

El pont de l'Acadèmia de música versava, com no, sobre el tema de la música, dissenyat per Fatima Ualgasi.

També els 35 arbres en el Melaan es folraren.

url/publicació: *Facebook:* <https://www.facebook.com/YB.Mechelen/timeline> Malenie. "De Melaan ingepakt voor de winter". *Mechelenblogt.* <http://www.mechelenblogt.be/2013/12/melaan-ingepakt-voor-winter> Vegeu *Youtube:* <https://www.youtube.com/watch?v=lz2v5N2WYkQ> Post:7.1.2014

Pont encreuament Melaan/Minderbroedersgang

Melaan by Els Goes, Marie-Jeanne Trauwkens (groep W.O.L.)

Melaan by Els Goes, Marie-Jeanne Trauwkens (groep W.O.L.)

Melaan by Veronique

Melaan, Haaks Opdewereld (probabilitats en el món) by Fatima Ualgasi. 7.12.2013

“Melaan”

“Stedelijk Conservatorium”

Melaan, door/by Inge De Cleyn

país: **Finlàndia**

col·lectius: *“Martha Organization”, “Textile Teacher’s Association”, i “Novita Co.”*

obra:

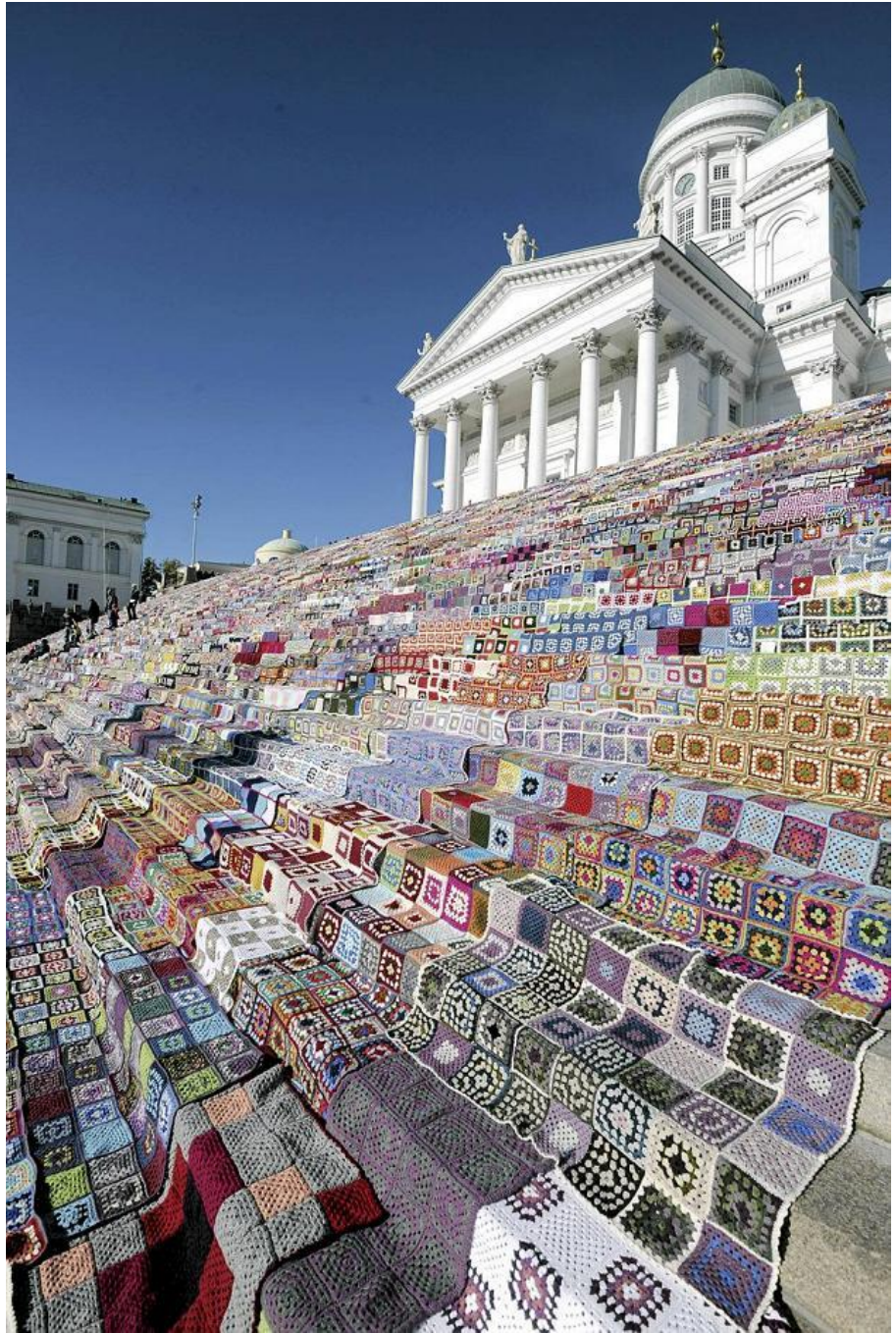
*“Helsinki
Cathedral”*

2011

Fotos: Markku Ulander

Fotos: Markku Ulander

data: 1 octubre 2011

materials/tècniques: 152000 peces a croxé, cosides juntes

ubicació: Helsinki, Finlàndia

enfocament donacions per als/les refugiat/des
(*focus):

objectiu (*target): reunir mil mantes, per a posterior donació a *The Federation of Mother and Child Homes and Shelters*;
establir un nou rècord (Guinness World Record): el cobertor croxetat a patchwork més gran del món

pressupost: donació

finança: "Martha Organization", "Textile Teacher's Association", i "Novita Company"

dedicació/execució: 9 mesos, campanya des de gener de 2011 (*)

descripció: Les escales de la catedral de Helsinki es cobriren amb una manta gegant i acolorida, el dissabte 1 d'octubre de 2011. Reberen més peces de les esperades, la quantitat equivalent per cobrir vuit vegades les escales (1); finalment, amb un total de 152000 *granny squares*, es cosiren juntes 7800 mantes, cobrint 35 x 60 metres. Va ser proposat per al *Guinness Book of Records* com a record mundial per a la manta més gran teixida fins al moment. El treball va ser teixit per voluntari/es, i el projecte en la seva totalitat va ser organitzat per la "Martha Organization", "Textile Teacher's Association", i "Novita Company". Després de la temptativa mundial, totes les mantes van ser donades a la caritat, concretament a *The Federation of Mother and Child Homes and Shelters* (2).

Sense dubte, un esforç impressionant, per a una causa social.

url/publicació: 1. "Martat yrittivät ennätystä: Helsinki muuttui kirjavaksi". *Iltta Sanomat.fi*. <http://www.iltasanomat.fi/kotimaa/art-1288417837718.html> Post: 1.10.2011 (consulta:11.7.2014)

2. Haveri, Minna. *Urban Knitting. The soft side of Street Art*. Aalto University, Helsinki. 2012 (?)

(*) Jonnahietala. "Crocheting: the largest blanket in the world". *Deko*. Post: 4.10.2011.
<http://dekolehti.fi/crocheting-the-largest-blanket-in-the-world/>

país: **Finlàndia**

artista: Kaiju Papu

informació autor: El *Knit Graffiti* ha tingut una forta influència en l'obra artística de Kaija Papu i la seva companya de treball Aino Louhi.

obra:

"Pitsihilli"
2009

"Pitsihilli", 2009. Kaiju Papu. City of Hyvinkää. Fotos: Kaija Papu

(detail) "Pitsihilli", 2009. Kaiju Papu. *City of Hyvinkää*.
Fotos: Kaija Papu

(detall) "Pitsihilli", 2009. Kaiju Papu. City of Hyvinkää. Fotos: Kaija Papu

data: estiu 2009

materials/tècniques: fil elàstic i cable
(estatua: 5 m. d'alçada)

ubicació: centre de la *City of Hyvinkää*

enfocament (**focus*): notificació

objectiu (**target*): criticar la desigualtat en les commemoracions del treball home-dona

descripció: L'escultura pública "*Hitsaajat*", de Mauno Oittinen, està situada en el centre de la *City of Hyvinkää*, Finlàndia. *Pitsihilli* ("soldador") (2009) és la peça de Kaija Papu que va recobrir l'estatua, consistent en una "funda multicolor" teixida a mà. L'objectiu de la intervenció va ser entrellaçar la història de "Kone Oy", companyia finlandesa d'elevadors, i la "Villatehdas", fàbrica de llana local, ja tancada; ambdòs van ser factors importants en el benestar i creixement de la ciutat d'Hyvinkää. L'obra critica el fet que, sols la cultura del treball masculí ha sigut honrada en l'art públic local.

url/publicació: Kaija Papu, "Installaatioita" (*Installations*):
<http://www.kaijapapu.com/english/en-pitsihilli.htm>

país: **Finlàndia**

artista: Virpi Vesanen-Laukkanen

obra: *The Crochet Line.* 2008-2011

"Pitsibussi"

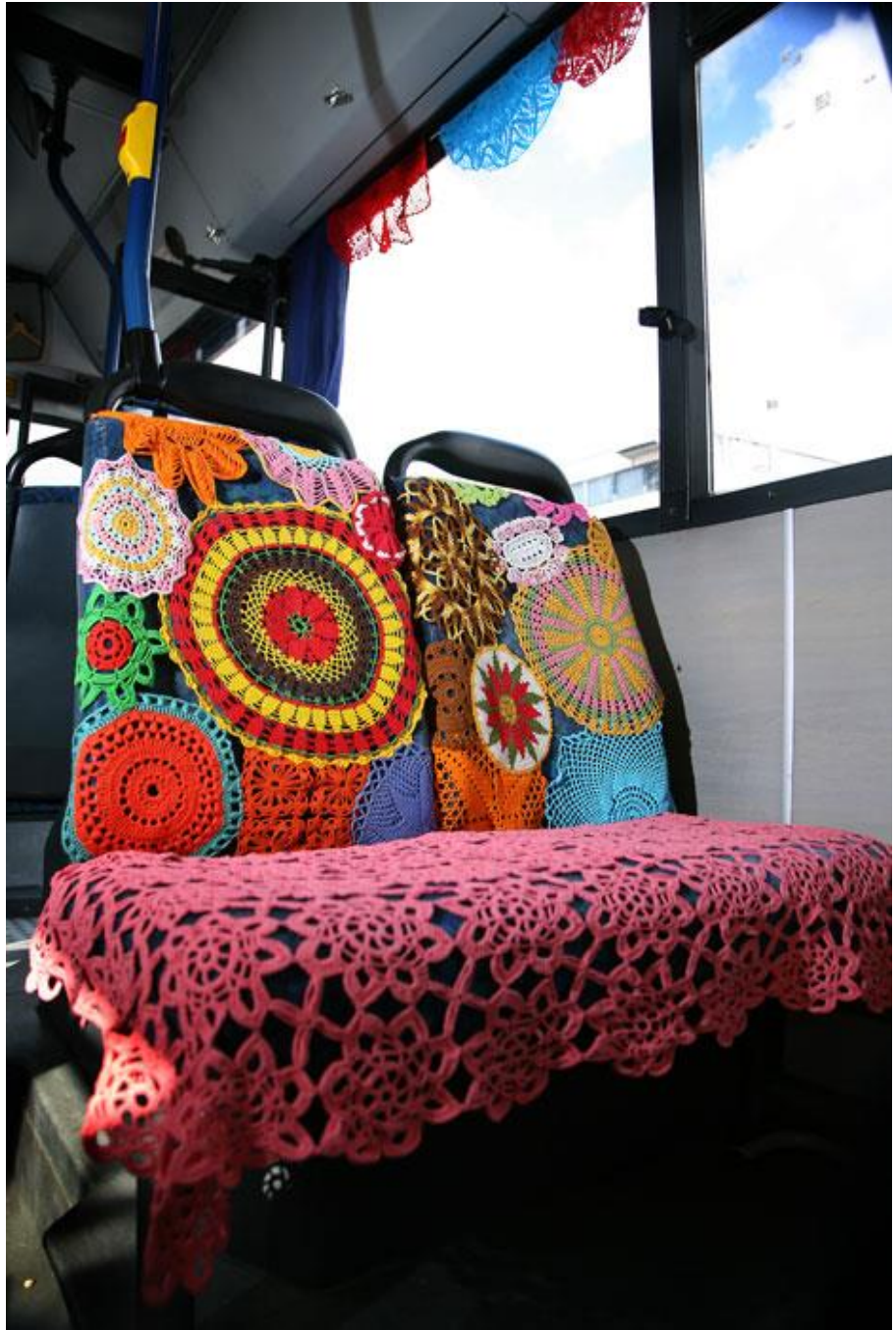
2008

"Pitsibussi", 2008. Virpi Vesanen-Laukkanen.
Seients folrats amb múltiples i acolorits patrons a croxé; intervenció realitzada en els autobusos de la línia 55 (Tikkurila-Myyrmäki-Vari), en Vantaa (Finlàndia)
Fotos: Jari Laukkanen

Detall d'aplicació a ganxet en la part superior d'una finestra de l'autobús

Detall d'uns seients folrats, i aplics en les finestres de l'autobús, de la mateixa intervenció: "Pitsibussi", 2008. Virpi Vesanen-Laukkanen. En Vantaa (Finlàndia).
Fotos: Jari Laukkanen

Detall d'altres seients folrats, i aplics en les finestres de l'autobús, de la mateixa intervenció: "Pitsibussi", 2008. Virpi Vesanen-Laukkanen. Fotos: Jari Laukkanen

"Pitsibussi", 2008. Virpi Vesanen-Laukkanen. En Vantaa. Fotos: Jari Laukkanen

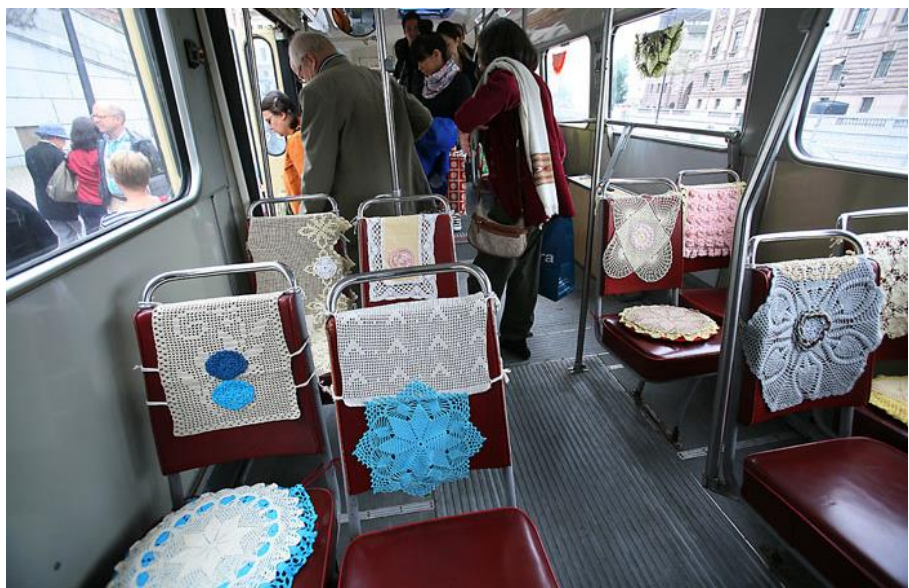

“Spetsbuss”

2010

Instantànies generals del “Spetsbuss”, 2010. Virpi Vesanen-Laukkanen.
Fotos: Jari Laukkanen

Detalls de la intervenció: "Spetsbuss", 2010. Virpi Vesanen-Laukkanen.
Fotos: Jari Laukkanen

*“Kukkiva
Kulkuneuvo”*

2011

Instantànies generals de la intervenció “Kukkiva Kulkuneuvo”.
Virpi Vesanen-Laukkanen

data: 1. 18-26.9.2008
2. 11-26.9.2010
3. 2011

materials/tècniques: mantels multicolor croxetats

ubicació: 1. seients bus línia 55 (Tikkurila-Myyrmäki-Vari), en Vantaa (Finlàndia)
2. *Points of Departure*, Estocolm (Suècia)
3. Helsinki (Finlàndia)

enfocament (*focus): embelliment

objectiu (*target): especificar alegria, color, humor

finança: varis

dedicació-execució: continu durant tres anys

descripció: El grafiti i el vandalisme en les ciutats és un gran tema en les ciutats. El projecte *The Crochet Line* (2008), de l'artista tèxtil Virpi Vesanen-Laukkanen proporciona una alternativa suau al problema.

Ella l'anomena "*Pitsibussi*" (encaix). Entre el 18 i el 26 de setembre de 2008, va operar en la línia de trànsit intern Vantaa 55, amb ruta, Tikkurila-Myyrämäki-Vari. Consistí en la instal·lació de mantels i tapets multicolor croxetats, sobre els seients i les parts superiors de les finestres, d'alguns autobusos regulars d'aquesta ruta. L'artista explica en la seva web:

"The Crochet Line genera sentiments positius que connecten amb la vida quotidiana. Els trasllats en autobús són una opció intel·ligent, i milers de persones utilitzen aquest medi de transport cada dia. L'objectiu és especificar l'alegria, el color i l'humor, que a sovint desapareixen en els viatges rutinaris. Amb joganeria i melangia, els i les passatger/es poden ser activat/des i atret/es per tal de comunicar-se entre sí, o posar-se en contacte amb els seus records".

Pitsibussi es va mostrar en l'exposició d'art industrial OTTO, en el Vantaan Taidemuseossa (museu d'art de Vantaa), del 19.9.2008 al 3.1.2009. La qüestió central d'aquesta exposició era la relació de l'art contemporani amb el medi ambient i l'espai, en l'entorn quotidià de les persones. Proporciona l'encaix com a particular habilitat artística que recobreix objectes "inusuals", en espais "poc habituals".

Sota el terme *Spetsbuss*, també va ser mostrada en "*Points of Departure*", un conjunt de nombrosos esdeveniments en el camp expandit dels tèxtils, per *Fiber Art Sweden*, del 11-26 setembre 2010, en Estocolm.

I sota la temàtica "*Kukkiva Kulkuneuvo*" (floració artesanal), part de les línies d'autobús de *Osa-Jouko* van canviar d'aparença en l'estiu de 2011, quan els seus seients es van cobrir amb estampats tèxtils amb motius florals i naturals.

Les teles es van basar en històries dels/les residents del centre *Kustaankartanon*, amb dissenys aplicats de vuit estudiants de la "Aalto-yliopiston Taideteollisen korkeakoulun" (Universitat d'Art i Disseny d'Aalto). Joves i vells s'encreuaven amb un passeig en el jardí: teles amb flors i d'altres motius proporcionaren un espai privat comú per a compartir. El projecte es va dur a terme en col·laboració amb: "HSL:n", "Nobina Finland Oy:n", "Aalto-yliopiston Taideteollinen korkeakoulun", i "Kustaankartanon vanhustenkesksen kanssa", organitzat per la "*Taiteilijat O ry:n*" (Associació d'artistes), i la "*Ornamon taidejaoston järjestämä*" (Associació Finlandesa Ornamon) [1].

Les peces van ser obra d'autor/es anònims, recollits en mercadets i centres de reciclatge, així com en col·laboració amb estudiant d'Universitats finlandeses, i amb l'aportació personal de l'autora en aquesta acció comú i experiencial d'intervencions/instal·lacions amb **l'encaix**.

url/publicació: Harakka. "Pitsibussi ja Kukkiva kulkuneuvo".
<http://www.harakka.fi/virpi/pitsibussi.html>

nota: en la web (original):

"Pitsibussi oli osa Vantaan taidemuseossa 19.9.2008 – 3.1. 2009 toteutettua OTTO-näyttelyä.

Pitsibussi oli liikenteessä 18. – 26.9. 2008. Se rakennettiin Vantaan sisäisen liikenteen linjalle 55, joka liikennöi reitillä Tikkurila – Myyrmäki – Varisto. Tavallinen bussi muutettiin Pitsibussiksi kiinnittämällä matkustajien istuimiin värikkäistä pitsiliinoista koottuja päällisiä ja ripustamalla verhotankoihin pitsikapat.

Iloa arkeen: *Julkisilla liikennevälineillä matkustaminen on ekologista, ja joukkoliikenteessä tehdään pääkaupunkiseudulla päivittäin noin miljoona matkaa. Pitsibussin tavoitteena oli tuoda iloa, väriä ja vähän huumoriakin tähän usein arjenharmaaseen matkantekoon. Leikkisän nostalginen pitsitetty bussi sai matkustajan aktivoitumaan houkuttaessaan hänet ottamaan kontaktia kanssamatkustajiin – ihmettelemään, ilahtumaan tai muistelemaan.*

Taidetta: *Pitsibussi toi OTTO- näyttelyn keskeisen kysymyksen taideteollisen taiteen suhteesta nykytaiteeseen, tilaan ja ympäristöön keskelle ihmisten arkiympäristöä. Se ei esittänyt pitsejä tietyn tekijän taidokkaasti toteuttamina objekteina. Teos rakentui tuntemattomien tekijöiden virkkaamista, kirpputoreilta ja kierrätyskeskuksista hankituista pitseistä. Yksityisestä, yhden tekijän virkkaamasta pitsinpalasta tuli osa yhteisesti jaettavaa, kokemuksellista ja moniaistista Pitsibussia.*

Pitsibussin videodokumentaatio oli esillä OTTO-näyttelyssä 25.10. 2008 – 3.1. 2009"

"KUKKIVA KULKUNEUVO. Osa Jouko-kaupunginosalinjojen busseista muuttui kesällä 2011 värikkäiksi puutarhoiksi, kun niiden istuimiin kiinnitettiin kasviaihein maalatut ja painetut tekstiilipäälliset. Kankaat pohjautuivat Kustaankartanon vanhustenkeskuksen asukkaiden tarinoihin ja niiden toteutukseen osallistui myös kahdeksan Aalto-yliopiston Taideteollisen korkeakoulun opiskelijaa. Nuoret ja vanhat kohtasivat muistojen puutarhassa. Kukkivat kankaat ja pieniin vihkosiin taltioidut tarinat toivat yksityisen yhteiseksi jaettavaksi. Kukkiva kulkuneuvo toteutettiin yhteistyössä HSL:n, Nobina Finland Oy:n, Aalto-yliopiston Taideteollinen korkeakoulun ja Kustaankartanon vanhustenkesken kanssa. Se oli osa Taiteilijat O ry:n ja Ornamon taidejaoston järjestämää Oon kaupungissa -taidetapahtumaa".

artista: *Blue Sea*

informació autora: Habitualment, i des de 2008, l'artista *Blue Sea* intervé el mobiliari urbà amb objectes teixits, bé que ella mateixa elabora (fets a mà), bé que troba en els centres de reciclatge i/o en el propi espai públic (de producció industrial).

D'entre les vessants, realitza intervencions amb guants i calçatins, als quals aplica altres motius, o bé els combina, per compondre i transmetre missatges determinats.

L'altra vessant de l'artista és la d'intervindre els troncs dels arbres, en plena natura, amb motius teixits.

obra:

"I'll protect you"

2012

La 1ª intervenció amb el petit mitjó trobat, en la parada d'autobus Oulunkylä, Villasukkasää.
Blue Sea refereix al seu blog que *"encara està allí"* (8.10.2011).
Foto: ©Blue Sea

I'll protect you, 2012. Foto: Blue Sea

descripció: *Blue Sea* escriu al seu blog que va fer el projecte "*I'll protect you*" per una idea que va estar molt de temps en la seva ment. En octubre de 2011, va trobar en un centre de reciclatge un mitjó menut de bebé, amb una marieta de decoració, que necessitava **protecció** (1). Quan va trobar un guant (*mitón, *mitten*) negre i produït industrialment, a vora carretera, va relacionar que era el protector apropiat. Aquesta peça, situada en un pal de trànsit en Helsinki, mostra que el *knit graffiti* no està restringit a l'acte de teixir. Pot ser un producte industrial ja fet, o també una artesania reciclada.

url/publicació: <http://sininenmeri.blogspot.com.es/2011/10/villasukkasaa.html>
Per a més informació, vegeu: <http://sininenmeri.blogspot.fi/>

artista: Ute Lennartz-Lembeck

obra:

*“Die Trauerweide”
(im bunten Ringelgewanditol)*

(The weeping willow in the multicoloured little ring garment)

El salze ploró multicolor

“Die Trauerweide”, 2011. Velbert (North Rhine-Westphalian)

data: 2011-2013 (dos anys dura la instal·lació)

materials/tècniques: fils acrílics duradors, teixits amb pilars de croxé

ubicació: Velbert

enfocament *Knittivism*, embelliment
(*focus):

objectiu (*target): teixir en l'espai públic

dedicació-execució: 3 mesos;

descripció: És el primer gran projecte de l'artista Ute Lennartz-Lembeck: en **2011** teix aquest suèter, amb els colors de l'arc de Sant Martí, per a un salze plorós de la ciutat alemana de Velbert. Ella és una de tantes alemanes qui s'ha unit al *knittivism*, instal·lant creacions de fil vistoses en espais urbans.

L'espectacular obra va atreure a molts visitants, les fotografies dels quals donaren la volta al món.

“És agradable veure com les persones reaccionen front a ell, amb ulls nous (...) l'arbre és, de fet, símbol de la vida”.

Quan Ute va veure algunes instal·lacions/graffiti knitting en Berlín:

“Em van agradar la idea, la tela teixida té un caràcter molt domèstic, calent, acollidor sobre el carrer”.

En comptes d'en l'interior de la llar, teixir a l'espai públic, públicament, la va atreure i estimular. A Ute li encisa que l'*Urban Knitting* siga un art del carrer respectuós (no-destructiu).

“Les obres llanudes (Woll-Werke) poden retirar-se amb facilitat (...) conviden a participar, a donar un cop de mà, genera entrelleços i cooperacions, a petita i gran escala”.

Ute Lennartz-Lembeck no pot introduir els seus treballs en un museu.

“Allí mostren l'art només pels qui, específicament, van allí. L'art del/al carrer arriba a molta més gent. Els 'grafitis suaus' (Weichen Graffitis) demanen percebre sentits propis i posar-se en contacte amb els proïsmes (...) Això és una forma emocional d'art”.

“Die Wunsch-Trauerweide”, 2013

(“The desirable weeping willow”, “El salze ploró dels desitjos”)

En 2013, torna a plantejar el projecte de “vestir” altre salze plorós. Aquesta vegada teix/cus els **desitjos de més de 360 persones**, que ha reunit durant anys.

“honestedat”, “sol en el cor” o “unicorn” són alguns exemples de la col·lecció de desitjos d'Ute, mostra de les diverses necessitats de les persones; en la instal·lació, entre els desitjos, també deixa espais buits, on els visitants poden posar els seus propis desitjos. Encara pot visitar-se aquesta intervenció.

La paràbola de l'arbre: en una conferència en la societat d'arts Jenaer (*Jenaer Kunstverein*), en 1924, compara l'artista (modern) Klee amb un arbre. Ell s'ha orientat tan bé en el món de les aparences que és capaç de fluir com les arrels d'un arbre. En el tronc, s'uneixen forces i es desenvolupa el treball. No obstant això, aquest treball és vari i en totes direccions, ramificat com la corona de l'arbre. “Forma la corona com l'arrel. Cadascú entendre que cap relació exacta d'espill/reflex pot establir-se entre Baix i Dalt. Funcions diferents han de produir anormalitats en diferents àrees elementals (...) No obstant això, de l'artista es requereix una conversió directa, i és rebutjat si no il·lustra la naturalesa com a “imatge-reflex”. Ell fa suggeriments profunds (...) pren una posició realment modesta. I la bellesa de la corona no és ell, ella és passat” [Paul Klee. *Prestel Publishing House*. Munich, 2008].

*“Die Wunsch-
Trauerweide”,*

2013

“B-Arbeiten”

Ute pretén disseminar missatges de colors en la rutina diària, perquè les persones, de camí al treball, a més de somriure, reflexionen:

“La societat és tan ràpida i efímera, que els nostres valors i desitjos individuals s’escapen”.

Amb el seu projecte *“B-Arbeiten”* (trad. com “Sigues treball”), personalitza objectes de l’espai públic amb missatges llanuts, que els/les transeünts troben en diferents emplaçaments. Intervé tant en Velbert com en Aachen.

La idea s’ha convertit, ràpidament, en projecte global. Partidari/es del *street art* d’arreu del món s’assabenten de la idea i s’ofereixen per “col·locar” missatges, que la mateixa Ute elabora. Un total de 252 “b-arbeiten” de punt es veuen en quasi 30 països. Els ha fabricat tots i cadascun d’ells, i els ha enviats als/les seu/es fans.

“Per açò, vaig obtindre (em tornaven) una foto i una història vinculada a la intervenció (...) estes històries eren, a sovint, commovedores, i sempre molt comunicatives”.

Aquest *b-arbeiten* cita: *verantwortung*, responsabilitat.

La foto mostra un missatge instal·lat en Würzburg:
"Schau, Wie schön du bist" (Mira quàn bella ets, "Mira lo hermosa que eres")

...fins i tot el projecte arriba a Hong-Kong.
Al peus d'un temple budista, i traduït:
*"Si el camí és llarg, s'arriba a conèixer el poder d'un cavall;
quan el dia és llarg, es pot veure el cor d'una persona".*

b-arbeiten en Barcelona

*“Bestrickten
Sessel”*

(“cadira tricotada”)

Les seves captivadores butaques apareixen un cop i altre en diferents llocs. Ací estàn "instal·lades" en la plaça de la Catedral de Colonia, convidant a participar i asseure's.

*“Tipi-
Projekt”*

El seu projecte-Tipi s'enllaça en particular amb el cor. Aquí l'artista **coopera amb equips socials**. Els grups produeixen per al projecte, i després Lennartz-Lembeck instal·la tendes de llana multicolor.

“Per a un Tipi es necessiten 1000 quadrats teixits, que es recullen i s'uneixen i/o es cusen col·lectivament”.

“La idea és que el Tipi es construeix en diferents ocasions, és prestable, però també poden enjuntar-se. Altres grups, que encara volen participar, són benvinguts en qualsevol moment. Aquest any el projecte-Tipi viatja per Alemanya...!”.

*Tipis on the
Road*

Gira: Remscheid, 22. April 2012; Basel, 4. Mai 2013; Köln, 2. Juni 2013; Remscheid, 30. August 2013; Stuttgart, 21. September 2013; Mülheim, 28. November 2013; Bonn, 23. März 2014; New York, 16. Januar 2015

Exterior d'un dels tipis de la Gira, fet de manera col·laborativa

Interior del *Tipi*, amb cadires en cercle

url/publicació: <http://www.ute-lennartz-lembeck.de/>

Rothenberg, Michèle. "Frühling lässt sein buntes Band". *Brigitte.de*
<http://woman.brigitte.de/kultur/kunst-theater/strickkunst-1192001/> (consulta:
2.2015)

Tipi-Projekt: *Facebook*: <https://www.facebook.com/Raumverstrickungen>

país: **Alemanya**

col·lectiu: *Strick & Liesel*

obra:

"Fluffy Throw-up"

"Fluffy Throw-up". Strick & Liesel. Intervenció teixivista en Dortmund

Craft Europe. Per Almudena Rodríguez Tortajada

Milchmädchenrechnung - Atomstrom
Du glaubst, Atomenergie sei günstig?
Die Folgen im Falle eines Atomunfalls sind unbezahlbar!
'fluffy throw-up' by Strick & Liesel (auch bei facebook)

El cartell cita: "*Milchmädchenrechnung-Atomstrom.*
Du glaubst, Atomenergie sei günstig?
Die Folgen im Falle eines Atomunfalls sind unbezahlbar!':
(traducció:) Ingenu raonament nuclear actual.

Creus que l'energia nuclear és positiva?
Les conseqüències en cas d'un accident nuclear són incalculables!

- data: fins a l'actualitat
- materials/tècniques: motius radioactius, teixits en groc i negre
- ubicació: Düsseldorf i Duisburg; en expansió
- enfocament (*focus): protesta contra l'**energia nuclear**
- objectiu (*target): cobrir qualsevol element, amb signes radioactius teixits, per alertar/sensibilitzar sobre els perills de l'energia nuclear
- finança: auto-finançament; accepten donacions de llana (groc i negra)

dedicació-execució: 2 setmanes per teixir;
2 o 3 cops per setmana intervenen l'espai públic

descripció: El treball de les guerrilleres teixidores "Strick & Liesel" té un enfocament activista. El duo manté el seu anonimat: en una entrevista telefònica, explicaren que havien de protegir la seva privacitat, ja que "no a tothom li agrada el que fem", per això, també, surten de nit. Han creat el "Fluffy Throw-up", projecte teixidor de protesta contra l'**energia nuclear**, un tema ardent, i de llarga tradició a Alemanya.

"El terme 'Fluffy' representa la suavitat de la llana que utilitzem; el terme 'Throw-up' ve de l'escena del grafiti, i significa deixar una marca/etiqueta ràpida onsevulla, una espècie de signatura. L'altre significat és 'vomitar', a què ens referim a propòsit. D'una manera suau i no-violenta, volem 'vomitar' amb ira sobre els aspectes que ens molesten".

El projecte implica signes d'avertiment radioactius, teixits en colors groc i negre, com a logotips del moviment anti-nuclear, que emboliquen qualsevol suport, des de troncs d'arbre fins a fanals del carrer. És una forma singularment suau i no violenta de protesta però amb el missatge clar.

"Definitivament, també és art. Però no és el significat últim. Teixim, no sols per embellir la ciutat, sinó per fer/embolicar belles declaracions polítiques".

El duo opera com a Knitting-Guerrilla, posicionant-se des d'una irritació encantadora, en Düsseldorf i Duisburg; aquestes dues estudiants "vintanyeres" milloren l'aparença dels espais tristos, i estenen els seus resultats via *Youtube*: "Teixim el món tal com ens agradaria!". De dos a tres cops per setmana, S&L surten i transformen arbres i farols en monuments. Llana contra ciment, creativitat i humor contra monotonia i cervells d'asfalt.

Diuen que s'inspiren en artistes del carrer, com Banksy, però ofereixen una important diferència: "No malbaratem res". En preguntar-li'ls què succeeix quan les seves obres han sigut "etiquetades" comenten:

"Sempre anem als llocs on hem intervingut, per vore la reacció de la gent. La majoria se'n somriuen. Sols un cop vam veure com una dona agafava una de les nostres 'banderes' i la llençava a la paperera. Però no fem un seguiment del que ocorre amb les nostres peces".

Cóm financien el projecte?

"Fins ara, amb diners propis. Com a estudiants, no tenim grans pressupostos, però cada cop que tenim diners disponibles, comprem llanes. Necessitem vora 1 kg, i de vegades un parell de setmanes. Mai acceptariem donacions financeres, però no rebutgem les (donacions) de llana".

Alguna vegada han pensat vendre el seu art per finançar els seus projectes? *“Mai. No venem les nostres peces i no pretenem comercialitzar les nostres campanyes”.*

Però revelen que estàn expandint les seves activitats, amb l'ajuda d'amistats que viatgen, a altres ciutats i països. El projecte *“Fluffy Throw-up”* continuarà sempre que S&L troben emplaçaments on encaixar les seves etiquetes.

En un nou projecte, volen alertar a les persones sobre el creixent tancament de centres culturals en Duisburg. *“Volem fer quelcom i implicar-nos per evitar que la vida cultural arribe a morir aci”.* Tal vegada, alguns estendards *“Atomkraft. Nein Danke”* comencen a esparcir-se a tot arreu, i ens els trobem.

url/publicació: Jehle, Jürgen. *“Strick und Liesel”*. #*Horst und Edeltraut*.
<http://horstundedeltraut.com/2011/04/strick-und-liesel/>

Günther, Cornelia. *“Knitting against nuclear power”*. *Intelligent Life*.
Post: gener de 2015 <http://moreintelligentlife.com/blog/cornelia-g%C3%BCnther/knitting-against-nuclear-power>

nota: *“Strickliesel”* o *“Knitting Nancy”* és una joguina perquè els menuts aprenquen a teixir.

nom projecte: *“Wasser Ball”*
(instal·lació)

_creador(e)s: *Urban knitting for nature* (grup Y.B. fundat en setembre de 2012)

dates: 18.10.2013 & 12.6.2014

ubicació: estany de Lienen

enfocament (*focus): l'aigua, un elixir de vida
La idea base: conservació + sostenibilitat + participació ciutadana

objectiu (*target): treballar per la conservació de la natura;
visibilitzar: la perillositat en explotar l'aigua del bosc de Teutoborg; la contaminació acústica entorn a la zona d'esbarjo; la destrucció de la qualitat de l'hàbitat (éssers humans i animals); la vulnerabilitat del bosc i la fragilitat de l'ecosistema de la cresta;
captar l'atenció dels/les veïn(e)s;
promoure el diàleg sobre el tema “explotació de canteres”
Iniciar procés creatiu que pugui portar a un projecte d'art col·laboratiu a gran escala.

materials: naturals, respectuosos amb els arbres;
Els materials els obtenen directament de la zona: Marion, pastora, proporciona al grup la llana, directament de les seves ovelles (esquilat, filat i tinció).

tècniques: calça

dedicació-execució: contínua des de 2013

obra:

“Wasser Ball”

2013

*“Wasser Ball”, 2013. Col·lectiu UrbanKnitting for Nature.
Esfera teixida penjada d'un arbre, estany de Lienen.*

*"Wasser Ball", 2013. Col·lectiu UrbanKnitting for Nature.
Esfera teixida penjada d'un arbre, i altra esfera dins de l'estany de Lienen.*

“Zuarbeiten”

*“Zuarbeiten”, 2013. Col·lectiu UrbanKnitting for Nature.
Un total de 400 esferes plàstiques folrades a ganxet, complementen la instal·lació “Wasser Ball”, de l'estany Leingerich, en Lienen*

Die blaue Dorfteich-Strickkugel

Schöner Blickfang auf dem Lienener Dorfteich. Dort befindet sich diese Kugel. Die ist im Rahmen des Kunstprojekts „Urban Knitting for Nature – Stricken für den Naturschutz“ entstanden. Wir berichten, trifft sich regelmäßig eine kleine Gruppe von Frauen, um das Projekt fortzuführen.

Foto: Wilhelm Schmitte

“Die Blaue Dorfteich-Strickkugel. Schöner Blickfang auf dem Lienener Dorfteich. Dort befindet sich diese Kugel. Die ist im Rahmen des Kunstprojekts "Urban Knitting for Nature-Stricken Für den Naturschutz" entstanden. Wir berichten, trifft sich regelmäßig eine Kleine Gruppe von Frauen, um das Projekt fortzuführen”.

(traducció:) La pilota blava teixida en l'estany del poble. Bella i cridanera, sobre l'estany de Lienen, està aquesta pilota. Ha aparegut dins del marc del projecte d'art "Urban Knitting for Nature-per a la protecció de naturalesa". Vam fer un informe, un petit grup de dones es troba amb regularitat per seguir el projecte.

descripció: Els artistes de l'Urban knitting for nature, grup de Y.B. de la ciutat alemana Lienen, s'han unit en protesta, i les seves accions no han cesat.

Context: Lienen es troba als peus del Teutoburger Wald (Bosc de Teutoburger), situat en una cresta de rica pedra calcària. Encara que està protegit per la Unió Europea com a àrea de conservació de l'hàbitat, el bosc s'ha vist amenaçat per l'explotació de canteres d'aquest tipus de pedra. Reclamen el dret a l'aigua com un dret humà universal (Assemblea General de les Nacions Unides, 2010), doncs les famílies locals disposen de propis pous o fonts, especialment importants per a l'abastiment d'aigua.

Degut a l'explotació canterera, hi ha una contínua eliminació de les capes de terra, que emmagatzemen aigua; baixa el nivell freàtic i les fonts s'assequen.

El projecte es tracta d'una crida a la població en un procés democràtic de diàleg entre ecologia i economia. Amb la intenció de no caure en accions cegues, informen a la comunitat i notifiquen en premsa.

“La lògica convincent d'una idea pot unir a moltes persones per actuar en solidaritat”.

(Peter Berresheim, artista independent)

La innovació de les obres creades obre l'esperança de donar, a moltes persones, un impuls a les accions creatives pro-conservació, amb l'oportunitat d'interactuar amb varietat de grups creadors.

“Conscienciem als ciutadans de fins a quin punt natura, cultura i art estan connectats; i com els/les ciutadan(e)s poden participar en el procés, per expressar el seu desig de preservar la bellesa natural del Bosc. Aquesta es posa en relleu, el seu valor es fa visible, valor que té per a ell(e)s i les generacions vinents”.

*“Els arbres **vestits** es tornen representatius; el Teutoburger Wald esdevé nom i símbol; les intervencions es succeeixen en espais exteriors i interiors. Utilitzem exclusivament materials naturals, respectuosos amb els arbres; exposats al desgast natural, les peces són part transitòria de la natura. Les accions comunitàries, en teixir junts, s'enfoquen a resultats globals. Els artistes reben el recolçament de moltes persones amb idees afins, ja siga a través de donacions de material o motius de punt ja confeccionats. Proposen una nova mirada als arbres, per a un ús responsable dels recursos del bosc. D'aquesta manera, s'enforteixen les seves arrels i el sentiment de pertinença al lloc. I açò significa, si és necessari, interferir, actuar” [1].*

El missatge arriba més enllà del límits de Liene: blogs holandesos i belgues mencionen el projecte; Greenpeace i el *Burgerinitiative Pro Teuto* contacten amb el grup; hi ha notable radiodifusió; i un gran interès públic suscitat per la premsa.

Entre els seus projectes s'inclou:

- a. Acció al Bosc, amb fundes de punt protectores per als arbres
- b. Instal·lació en la localitat, d'objectes teixits amb punt.
- c. Expositor-tenda en les Jornades del *Lengericher Gartentage* [2].
Mentre venen diferents articles de llana, aprofiten per informar sobre les seves activitats de protecció de la Natura.
- d. Instal·lació en l'estany en Lengerich, *“Wasser Ball”*, sota el lema: *“Mantenim els fils en la mà”*, i la temàtica “L'aigua: l'elixir de la vida”. Aigua com a font de vida de la Natura.

La instal·lació capta l'atenció de la població i estimula polèmics debats. Consisteix en una esfera teixida penjada d'un arbre, que reflexa la interacció entre la vegetació del sòl i el creixement de l'arbre, ambdòs depenent d'un fluxe continu d'aigua; la complementa: *“Zuarbeiten”* (“treball de camp”): un total de 400 esferes individuals, creativament dissenyades, s'enjunten, simbolitzant bombolles d'aigua, per formar una obra d'art completa, que s'integra en el concepte global.

Els objectius: intervenir-innovar-integrar

“Reunir-se és un inici, romandre junts és el progrés, treballar junts és l'èxit”. Henry Ford

url/publicació: Soléau, Anje. "Textilkunst im Wald-Wie sich Kunst und Naturschutz miteinander verbinden lassen" (Arte Textil en el bosque - ¿Cómo pueden combinarse el arte y la naturaleza?). *Textilkunst International* (Arte Textil Internacional);

Yarnplaces:

<http://yarnplaces.com/places/yarn-bombing-international/566408905/urban-knitting-for-nature-lienen-lienen-am-teutoburger-wald/>

Facebook:

<https://www.facebook.com/pages/Urban-knitting-for-nature/586409184736825>

notes: [1]

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=588363694541374&id=586409184736825

[2] Fira del Jardí de Lengericher. 29 Juny 2014. LWL-Klinik Blumen, Deko und Geräte Blumen.

Publicació gràfica (ps. 35-39):

Textilkunst im Wald

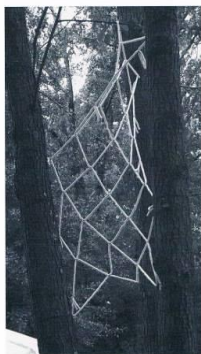
Wie sich Kunst und Naturschutz miteinander verbinden lassen

Um den Dörfleichen in Lienen in Westfalen, wo sich eine allgemein jederzeit zugängliche Kneipanlage mit anschließendem Barfußpark befindet, in Lienen textile Kunstwerke den Besucher. Lienen liegt am Rande des Europäischen Naturschutzgebietes Teutoburger Wald, mit zahlreichen gut ausgetretenen Waldwegen und natürlich auch Wanderparkplätzen. Auch hier im Wald sieht man immer wieder textile Arbeiten in der freien Natur. Die Arbeiten sind in der Regel gestrickt, gehäkelt oder in Patchwork-manner zusammengesetzt. Wer hat diese ungewöhnlichen Arbeiten geschaffen und warum?

Ende 2012 hatte sich in der Region Lengerich/ Lienen die Bürgerinitiative Pro Teuto gegründet, deren Hauptziel es ist, den von der EU per Gesetz geschützten Teutoburger Wald vor der Zerstörung durch die Erweiterung der Kalkabbauflächen zu bewahren. Dazu gehört vor allem auch der Schutz des Grundwassers und der für die Natur, aber auch für den Menschen unersetzlichen Quellsysteme des Teutoburger Waldes. Dazu muss man wissen, dass die überwiegend ländliche Bevölkerung im Außenbereich ihren Wasserbedarf aus haus eigenen Quellen deckt. Eine öffentliche Wasserversorgung gibt es in dieser Region nicht. Durch den verstärkten Kalkabbau sinkt der Grundwasserspiegel, die Quellen versiegen. Die Folgen liegen auf der Hand!

Aus dieser Initiative heraus und von ihr auch ideal mitgetragen hat sich eine weitere entwickelt: eine Gruppe von Frauen haben sich unter Führung der Textilkünstlerinnen Lisa Hilburg, Anja Roy und Marion Karsting zusammenschlossen und stricken und häkeln „Schutzmäntel“ für die alten Bäume. Den Doreen haben sich mittlerweile viele andere Frauen aus Lienen und Umgebung angeschlossen. Ihre Werkstücke kommen von eigenen Strähnen und aus eigener Herstellung, ebenso verwenden sie geschenkte Naturgarne sowie gespendete abgetragene Pullover oder löchrige Wollsocken. Bei allen Materialien, die sie bannen in und für die Arbeiten verwenden, handelt es sich ausschließlich um Naturmaterialien. Sie schaden den Bäumen nicht, im Gegenteil, sie bieten heimischen Insekten ein „kuscheliger“ Zuhause.

Unter den Händen der fleißigen Strickerinnen und Häklerin entstehen – meist sogar in der Öffentlichkeit – zauberhafte textile Arbeiten, die – einmal

um den Baum gelegt – in unweigerlich im wahrsten Sinne des Wortes „anziehend“ machen. Der Besucher, der Wanderer sieht ihn auf einmal mit neuen Augen und wird sich bewusst, was sein Verlust auch für ihn persönlich bedeuten könnte. Als immer wiederkehrende Symbole finden sich auf den phantasievollen Arbeiten Augen, Wasser und natürlich Bäume.

Angeregt zu ihrer Initiative wurden die Lienener Initiatoren durch verschiedene Projekte zum Thema Textile Land Art, das von Silke Bostbach aus Overath im Rheinisch-Bergischen Kreis als Synonym für „Urban Knitting“ eingeführt wurde. Um ihre Aktion aus der allgemein wenig angesehenen „Handarbeits Ecke“ heraus zu holen, bewarben sich 2013 die drei Initiatoren beim 2. Textile Outdoor Award in Mülheim im Oberbergischen Kreis. Sie wollten damit

Alle Fotos: Textile Objekte im Wald. Fotos: privat.

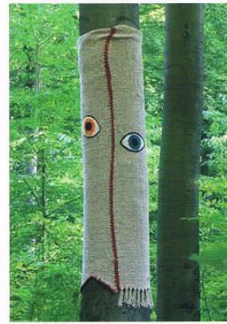

35

36

37

38

den künstlerischen Anspruch ihres Projektes positiv vermitteln. Bei dem Wettbewerb sollte die Schönheit des Waldes nicht „aufgeppt“ werden – das hat er auch gar nicht nötig! – seine Schönheit sollte aber bewusst gemacht werden. Bei diesem wie bei allen anderen Projekten werden die Textilkünstlerinnen zu ihrer großen Freude mit viel Energie von der Gemeindeverwaltung, allen voran dem Bürgermeister, Dr. Martin Hellwig, unterstützt, der die Dämonen zu offiziellen Vertreterinnen der Region bei der „Erntedankfest 2013“ in Mainz ernannte, wo sie ihr ganz persönliches Projekt der Fachjury und einem breiten Publikum im ZDF-Fernsahngarten vorstellen konnten.

Inzwischen haben die Strickerinnen auch das Wasser in den Fokus genommen und in den ihrer Meinung nach schützenswerten Kreis einbezogen. Seit Anfang Oktober 2013 schwimmt ein riesiger umhäuelter Ballon auf dem Dorfteich in Lienen und weitere sollen folgen. „Wasser, so sagen sie, ein grundlegendes Naturerlebnis und verbietet Mensch und Tier, muss weltweit vor den Belastungen der Umwelt geschützt werden.“ Durch die menschlichen Eingriffe werden die Wasservorkommen und damit die Lebensbedingungen für Mensch und Tier erheblich beeinträchtigt und unwiderruflich zerstört. Was das heißt, erleben die Lienen Bürger und Bürgerinnen tagtäglich vor der eigenen Haustür. Seit Menschengezeiten werden um Wasser blutige Kriege geführt, aber das derzeit geltende Profitorientiert zerstört unverantwortlich unsere Lebensgrundlagen.

Die textilen Objekte, sei es im Wald, sei es am oder auf dem Wasser, werden im öffentlichen Raum der Witterung ausgesetzt ebenso wie allen anderen Umwelteinflüssen und damit in den Kreislauf der Natur integriert. Die Textilkünstlerinnen verlassen mit ihrem derartigen Tun die schützende Grenze des

Privaten, sie gehen mit ihren Arbeiten hinaus in eine Welt, die sich durch monumentale Architekturen aus Glas und Stahl oder Kunststoffen auszeichnet. Der Abbau der Kalkablagerungen dauert etwa 20 bis 30 Jahre, eine Buche aber braucht gut 140 Jahre, um die Größe zu erreichen, wie sie im Teutoburger Wald üblich ist! Die Lienen Frauen geben diesen Bäumen ein Gesicht, sie machen sie zu unverwechselbaren Persönlichkeiten. Hier stellt sich Ökologie gegen Ökonomie.

Um nicht nur auf Sachspenden zur Unterstützung ihres Projektes angewiesen zu sein, haben die Initiatorinnen einen Satz Postkarten mit den Motiven der „geschützten“ Bäume aufgelegt, der im „Haus des Gastes“ in Lienen zu den üblichen Öffnungszeiten, aber auch auf Facebook unter „Urban Knitting for Nature“ erworben werden kann. Diese Postkartenserie hat zudem den Vorteil, dass die Originalarbeiten in ihrer ursprünglichen Schönheit und in situ dokumentiert werden, denn wie alle Naturmaterialien, sind auch die Strick- und Häkelarbeiten der Lienen Frauen dem natürlichen Verfallsprozess ausgesetzt. Das ist auch der Grund dafür, dass die Frauen unentwegt weiter stricken, häkeln und Patchworkarbeiten herstellen. Jede ist aufgeufen, sich daran nach ihren Möglichkeiten und Maßgaben zu beteiligen. „Nachhaltigkeit entsteht in der heutigen Zeit nur durch ein Miteinander, sagen sie, daher suchen wir den Dialog mit unseren Mitmenschen und wollen sie animieren, mit uns etwas zu tun.“ Oder um es mit Dante zu sagen: „Der eine wartet, dass die Zeit sich wandelt, der andere packt kräftig an und handelt.“

Anja Soltau

Weitere Informationen unter www.pro-lesko.de und laufende Berichte unter „Urban Knitting for Nature“ auf Facebook.

Kurzinformation

AKK Lieblingsstücke 2014
Auch 2014 präsentieren die Mitglieder der Gruppe Angewandte Kunst Köln (AKK) und ausgewählte Mitglieder den Gästen wieder eine Lieblingsstunde in Köller Kunsthaus Rhenania, ihre Ausstellung, die vom 21. bis 23. März 2014 gezeigt wird, verspricht im Untertitel „Schätze für Seele und Lebensraum“. Beteiligt sind an der Schau u. a. auch zehn Kunsthandwerkerinnen aus dem Bereich Textil: Lieder. Es sind dies die Weberin Helga Becker (s. a. Textilkunst 2/10), die vielseitige Textil- und Lederdesignerin Barbara Clemens, der Handweber Christoph Emsardt, die Textilkünstlerin Ina B. Ganz (s. a. Textilkunst 4/98) und die Textilmalerin Elke Wälder, alle Gäste die Orthopädiechirurgiemeisterin Carmen Comarra (s. a. Textilkunst 3/13) und die Modedesignerin Claudia Heiser sowie von der Handwerksakademie Gut Rosenberg in Aachen das Duo Lea Diehl und Anna Hämacher

Barbara Clemens, Strickschul, Wolle. Foto: Weirfotos

39

artista/col·lectiu: Karen Fingerhut + 50 "Lilasiens et Lilasiennes"

obra:

*(sortie du métro)
"Mairie des Lilas"*

2015

Foto: Karim Bensalem. Font: Facebook (2.5.2015)

Font: twitter (@rmeggle)

Sandrine (esquerra) i Pascal (l'únic home que participa en el projecte), durant la segona quedada, per acabar amb totes les peces que van sobrar de la instal·lació oficial. 4.5.2015. Font: Facebook

...i la idea de Sandrine: rombes sobre els Rombes de les baranes. 4.5.2015. Font: Facebook

- data: 2.5.2015; inauguració de l'acció: 6 de maig
- materials/tècniques: llanes multicolors, grannies teixits de 62 x 80 o 62 x 40 cm, a punt o croxé; agulles (numeració lliure);
- ubicació: eixida del metre 'Mairie des Lilas';
quedades ('café-tricot'): Café Mercerie chez Claudine (6 Rue du Pré Saint-Gervais), Les Lilas
- enfocament (*focus): embelliment; caritat
- objectiu (*target): donar color a la grisor de la ciutat
- finança: donacions voluntaries
- dedicació-execució: teixida dels grannies: (oficialment) des del 15.3 (1r 'café-tricot');
instal·lació: sis hores de montatge (2.5); més 2ª sessió
- descripció: Amb motiu de l'edició de Lil'Art 2015 (del 7 al 9 de maig), l'artista Karen Fingerhut llança un projecte **col·laboratiu**, amb el recolzament de la Direcció de l'acció cultural *des Lilas*. L'objectiu és **vestir** la sortida del metre 'Mairie des Lilas', a través d'un Yarn Bombing [1]. Per al projecte, Karen crea un esdeveniment en *facebook*, anomenat "*Yarn Bombing aux Lilas*". El 25 de febrer, via *facebook*, fa la crida a la participació en el projecte. Sol·licita 80 peces de punt, de 62 x 80 cm (punt o croxé), mono o multi color. Informa que s'organitzaran *cafés tricot* per elaborar les peces, al "Café Mercerie chez Claudine", sent el primer el 15 de març; en cas de no poder acudir a les cites, les peces teixides es poden dipositar en l'espai Anglemont, o d'altres centres culturals de la localitat indicats en la pàgina, màxim fins al 30 d'abril; o bé, i per a les persones qui es retrasaren, porter-les el mateix dia de la instal·lació. A més, facilita, també via *facebook*, models de *grannies* que es poden realitzar per al projecte [2]. Per altra banda, convida a compartir, en la pàgina del projecte, les fotos de les peces que van elaborant-se; a més, Karen comunica que, per poder organitzar-se, necessita informació del n^o de *grannies* i de persones amb què pot contar per a la instal·lació (en misasatge privat). El 17 d'abril publica que els preparatius continuen en marxa, amb la corresponent reunió tècnica, altra reunió amb la RATP, el pressupost per a l'andamiatge, etc. Com a detall, convida a teixir flors o d'altres elements decoratius a voluntat. Ella s'encarrega d'ensamblar els banderins que penjaran entre els 2 pals d'entrada, així com de aportar la llana per a la instal·lació.

Així, el dissabte 2 de maig de 2015, s'organitza la tricotada gegant per cobrir la sortida, amb totes les peces de llana reunides. Vora 50 tricotador/es voluntari/es hi participen [3]; Karen publica en la pàgina *facebook*, el mateix dia de la instal·lació:

“Ja està: ho hem fet!!!!!! Gràcies a totes i tots. O millor dit, gràcies a totes i a Pascual:-)) La vostra participació, la vostra energia, la vostra eficàcia, la vostra tenacitat malgrat la pluja, el bon humor van ser admirables. Açò ha sigut una experiència super!! Propose trobar-nos el DIMECRES, 6 DE MAIG a les 18h 30 davant de l'eixida del metre Mairie des Lilas per a la inauguració de la nostra obra per l'alcalde. Fins al dimecres, no vacil·leu en vindre per a afegir flors, o altre element decoratiu de punt...”

i com que sobren peces, convoquen una segona “cession” per al dia 4, per “vestir” els arbres i postes, entre el metre i el mercat:

“...sota un bell sol aquest cop, i sempre acompanyades pels comentaris entusiastes dels i les transeünts! Le bonheur!! (felicitat). Tota una multitud va venir veure'ns per animar-nos, o preguntar-nos sobre el projecte. Hem col·locat els teixits de punt sobre el trajecte entre el metre i el mercat: TOTS els rectangles s'han utilitzat. Teniu total llibertat de venir per reajustar elements, i flors, de la decoració, del conjunt. Sense molesties! Podeu també recobrir altres arbres, altres pals. RDV (rendez-vous) el dimecres a les 18h 30 davant de l'estació per a la inauguració d'aquest projecte de teixit de punt gegant. Tothom és benvingut/da. Propose que totes les participants, per distingir-se del públic, porten un petit element de llana (una flor en els cabells, un fermall). Fins al dimecres!!”

Finalment, la inauguració de la peça definitiva té lloc el dimecres 6 de maig, en la mateixa sortida del metre. Pretenen mantenir-la fins que la pluja i la contaminació vencen aquesta resistència alegre a la taciturnitat. Però el 27 de maig s'organitzen de nou per al desmuntatge:

*“A organitzar el desmuntatge. És una mica trist, però al mateix temps, serà l'ocasió de tornar a veure'ns!! M'agradaria que férem una foto amb tots els participants abans de desmuntar. Programa del desmuntatge: Divendres a les 9 hores, Sandrine i jo fins anem a desmuntar les peces instal·lades entre el metre i el mercat. Ens agradaria tenir l'ajuda d'una o dues persones. Dissabte (30), desmuntatge a partir de les 10 hores. *RDV AMB LA FINALITAT DE FOTOGRAFIAR-NOS TOTHOM DAVANT DEL METRE ABANS DEL DESMUNTATGE. Atenció, gràcies per proveir-se de tisores, si pot ser punxegudes, i de guants de neteja perquè certs trossos estan bruts. Els trossos seran **venuts en profit** de l'associació "Pas sans toit" (sense sostre). Els no venuts seran recuperats per l'associació " Femmes solidaires".*

El dissabte 30 de maig, Karen torna a informar dels esdeveniments:

*“Desmuntatge sota el sol brillant!! Gràcies als/les participants!! I mil gràcies als representants de la FCPE de Waldeck Rousseau, qui van rescatar la major part dels teixits de punt, en profit de l'associació “Pas sans toit”. En resum, **223,50 euros recollits**. Açò representa les classes nocturnes per a 11 xiquets en un poble del tamil Nadu (el Sud l'Índia), que cobreix els proveïments escolars per un any, una mestra d'escola per a ajudar als deures en una sala amb l'electricitat, un examen mèdic a l'any, cursos de sensibilització sobre higiene i drets dels xiquets, festes i jocs organitzats per l'associació de shanti en tindivanam (“Pas sans toit” finança les classes nocturnes de 350 xiquets en 10 pobles des de fa 8 anys). Els teixits de punt doncs seran reciclats pels pares d'alumnes per a decorar ‘la cour de Waldeck’ per a la festa de finals d'any. Ens han proposat ajudar-los a instal·lar tot açò el divendres 26 de juny. Donaré precisions prompte. Besades a tothom!!”*

curiositat: “Fingerhut” significa “didal” en anglés. Karen explicava:

“El significat del meu cognom potser explica el meu amor per la creació al voltant del tèxtil, el teixit de punt, la llana i el fil. Dic més: sóc d'origen jueu polonès, així que conte amb pocs sastres entre els meus avantpassats (riu,...) recorde la meua infància, aquesta plasticitat mai ha recolzat el gris. D'ací la idea de cridar hom qui desitge participar, només per a posar color en el cor de la nostra ciutat. És més, jo fuig del gris. Els colors, millor, veritat? M'agrada difondre l'alegria” (4).

url/publicació: Facebook, “Yarn Bombing aux Lilas”:
<https://www.facebook.com/tricotlilas>

[1]“Vous aussi, tricotez la ville!”. *Ville-leslilas.fr*. Post: 3.3.2015
<http://www.ville-leslilas.fr/news/3-0-608/vous-aussi-tricotez-la-ville>

[2] “Appel à participation”. Facebook, 25.2.2015.
<https://www.facebook.com/tricotlilas/posts/440704112760449>

[3] Sauzet, Pascal. “La station Mairie des Lilas entièrement recouverte de tricot urbain”. *Golem13*. Post: 5.5.2015 <http://golem13.fr/mairie-des-lilas-laine/>

[4] “Les Lilas: elle veut emmailloter de tricots colorés l'entrée du metro”. *Le Parisien*. post: 13.3.2015. <http://www.leparisien.fr/seine-saint-denis-93/les-lilas-elle-veut-emmailloter-de-tricots-colores-l-entree-du-metro-13-03-2015-4600799.php#xtor=AD-1481423551>

Vegeu: Youtube, “YARN BOMBING Mairie des Lilas”. Post: 3.5.2015
https://www.youtube.com/watch?v=fob_3mx9xT4

col·lectiu: *Les tricoteuses de la rue*

informació del grup: **fundació:** octubre de 2011 [*]
contacte: tricoteusesdelarue@gmail.com

blog: <http://tricoteusesdelarue.wordpress.com/>

facebook: https://www.facebook.com/pages/Les-Tricoteuses-de-la-Rue-Nantes/216962431703405?sk=timeline&ref=page_internal

reunions: al final de cada mes, per instal·lar peces al carrer

lloc: Nantes

Les tricoteuses de la Rue és un col·lectiu de *Yarnbombing* Nantes compost de 3 membres fundadores i creadores, reunides al voltant de la passió comú per les arts del filat: *BD3M* (*Boris des 3 Moulins*, o *Emilie*), *Une fille à frange* (*Mlle. Pâquerette*) i *Heidi* [1].

“La tendència està en l'art de carrer; descobrim recentment l'eyebombing, un art que consisteix a rendir vivacitat als objectes quotidians, posant-los parells d'ulls, la majoria de les vegades, ulls plàstics que es mouen. L'any passat, sense conèixer aquest fenomen, Bd3M va crear ulls en ganxet, que va disposar sobre un datador (aparcament) i sobre una caixa d'obertura de garatge”.

Bd3M també va crear diversos parells, que va enviar a amigues, p.e. a Canadà, i altre a *Mademoiselle Pâquerette*. Humanitzen diversos objectes de la vida quotidiana, en l'exterior. Des de novembre de 2011, i de forma regular, les tricotadores d'aquest col·lectiu intervenen la ciutat de Nantes amb obres de *Yarnbombing*: una vegada al mes, trien un tema i a la fi del mes, “enganxen” les seves obres al carrer.

Conviden a qualsevol persona a participar en les seves accions, encara que siga fora de Nantes, bé teixint des de casa i enviant-los les fotos, o la seva creació per correu; ho publiquen al *blog* i a *facebook* junt amb les seves.

nota: [1] <https://tricoteusesdelarue.wordpress.com/qui/>

BD3M: <http://borisdes3moulins.wix.com/site>

Une fille à frange: <http://unefilleafrange.canalblog.com/> ;
(anteriorment *Mademoiselle Pâquerette:*
<http://les.creas.de.paquerette.over-blog.fr/>)

nom projecte: "Sweet Table"
(intervenció/instal·lació)

dates: 31.10-3.11.2013

ubicació: Saló d'oci *Créativa 2013* (Nantes)

enfocament (*focus): embelliment

objectiu (*target): (per encàrrec) donar "dolçor teixida" a l'espai interior de les instal·lacions del Saló

materials: llanes i agulles

tècniques: amigurumi, croxé i calça; instal·lació

dedicació-execució: aproximadament un mes

P
Peces enllestides per al YB d'octubre.
Font: Facebook, "Les tricoteuses de la rue" (28.10.2013)

descripció: El col·lectiu reb l'encàrrec de realitzar un YB per al Saló d'oci *Créativa 2013* (Nantes), celebrat entre el 31 d'octubre i el 3 de novembre. Decideixen el tema "*Sweet Table*" (Taula Dolça).

Després de les instal·lacions del *mega-yarnbombing*, i arrel d'una decisió del Comité Organitzador del Saló, es van enretirar les banderoles.

Sota la mateixa temàtica, reben la participació-col·laboració d'Amélie, qui (una setmana abans) intervé, amb bastons de "sucre" teixits, la *26 rue de Charonne* i el *Pont Dieu*, sobre el Canal St Martin (París).

url/publicació: "Sweet table!". *Tricoteusesdelarue*. Post: 31.10.2013
<https://tricoteusesdelarue.wordpress.com/2013/10/31/sweet-table-le-yarnbombing-doctobre-est-terme/>

Amélie: "Consommer le sucre avec modération". *Gentesia.com*. Post: 23.10.2013
<http://www.gentesia.com/2013/10/consommer-le-sucre-avec-moderation.html>

"Sweet Table", 2013

“Petits sucres d’orge” (Amélie)

Amélie. *“Petits sucres d’orge”*. 23.10.2013. Intervenció d’embolcallat llanut en 26 rue de Charonne (París)

Amélie. "Petits sucres d'orge". 23.10.2013. Intervenció llanuda en el Pont Dieu, sobre el Canal St Martin (París)

Yarnbombing al Parc du Gland Blottereau (13.8.2013)

. Les tricoteuses de la rue. Yarnbombing al Parc du Gland Blottereau (13.8.2013)

. Les tricoteuses de la rue. Yarnbombing al Parc du Gland Blottereau (13.8.2013)

“Yarnbombing à Mauves-sur-Loire” (27.7.2013)

YB en casa d'una de les tricotadores.
Font: *Facebook*, "Les tricoteuses de la rue"

publicació: *Facebook*, àlbum: "Les tricoteuses de la rue partent en vacances!". Post:
13.8.2013
<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.539361846130127.1073741827.216962431703405&type=3>

nom projecte: “Yarnbombing à la cité des congrès de Nantes”
(intervenció/instal·lació)

dates: 24-27.4.2013

ubicació: Nantes

enfocament (*focus): embelliment

objectiu (*target): decorar diferents elements de ‘la cité’

pressupost: donació

materials: llanes multicolors, brides, tisores, cartolines, palets *picnic* i cordes

tècniques: calça i croxé

dedicació-execució: 5 mesos

obra:

“YB: Cité des
Congrès”

2013

LTdIR. “Yarnbombing à la cité des congrès de Nantes”. 27.4.2013.
Font: <http://tricoteusesdelarue.wordpress.com>

“La guirlande de coeurs par Martine”
Font: Facebook “El Atelier de La Malle” (24.4.2013)

LTdIR. "Yarnbombing à la cité des congrès de Nantes". 27.4.2013.
Font: <http://tricoteusesdelarue.wordpress.com>

Craft Europe. Per Almudena Rodríguez Tortajada

LTdIR. "Yarn bombing à la cité des congrès de Nantes". 27.4.2013.
Font: <http://tricoteusesdelarue.wordpress.com>

*LTdIR. "Yarnbombing à la cité des congrès de Nantes". 27.4.2013.
Font: <http://tricoteusesdelarue.wordpress.com>*

LTdIR. "Yarnbombing à la cité des congrès de Nantes". 27.4.2013.
Font: <http://tricoteusesdelarue.wordpress.com>

descripció: Uns mesos abans de l'acció, amb el grup del "tricocottes" (un cafétricot situat en Nantes), contacten amb el col·lectiu per fer un YB gegant per al Saló Internacional "Pour l'amour du fil". Els elements a folrar: tests de les palmeres, bolards, màstils de les banderes, arbres i jardí.

"Ens van proporcionar la llana, i s'organitzarem per repartir la feina; un enorme treball, al qual vam dedicar molt de temps (...) després de 5 mesos de treball, vam instal·lar les nostres peces, les quals van romandre fins a la fi del Saló, el 27 d'abril".

url/publicació: <https://tricoteusesdelarue.wordpress.com/2013/04/>

[*]

Le jour où « Les tricoteuses de la rue » vinrent au monde
(el dia que va nàixer "LTdIR")

El dilluns 17 d'octubre (2011), va tenir lloc la primera reunió del nostre col·lectiu yarbombing, entorn d'un bon berenar en "Tabl'O gourmand" (Nantes).

Decidim el nom del col·lectiu, i parlem de moltes coses.

Així que hem resultat proposar un tema mensual, i enjuntar-nos al final de cada mes per penjar les nostres obres al carrer.

Publicació: <https://tricoteusesdelarue.wordpress.com/2011/10/>

nom projecte: 1. *Il Ponte di Lana*
(intervenció) 2. *Il Mare in Conserva*
3. *Il Natale d'Amare*

_creador(e)s: Patrizia Budini +
Un Mare di Lana Knitting Cesenatico (70 dones del "Centro Donna")

dates: del 8 al 15 de març de 2014 (o fins que es deteriore)

ubicació: 1. Ponte di Garibaldi, Via Mazzini, Cesenatico
2. Piazza delle Conserve
3. albero di Natale, en Piazza Garibaldi

enfocament (*focus): embelliment

objectiu (*target): del grup:
compartir, socialitzar i afavorir el desenvolupament de l'artesanía, la
creativitat i l'intercanvi intergeneracional;
embellir i acolorir la ciutat;

dels projectes:

1. cobrir la totalitat del pont amb llana; celebrar Dia de la Dona
2. reafirmar la Piazzetta
3. decorar l'Arbre de Nadal

pressupost: 1. 400€
2. 350€
3. 260€

materials: llanes multicolors

tècniques: teixit amb calça i croxé; fixat amb costura

dedicació-execució: 1. 5 mesos
2. quasi dos mesos
3. ?

descripció: El grup *Un Mare di Lana-Knitting Cesenatico* es va fundar un 18 de setembre de 2013, per iniciativa d'una de les components; vint dones apassionades pel teixir decidiren reunir-se en la Cafferteria en Via Baldini. La intenció era compartir la passió del *knitting*, així com donar color a les ciutats, sota el moviment *Urban Knitting*, inusual en Cesenatico. El grup realitza quedades setmanals; declaren que: s'auto-financien per complet, no reben aportacions ni patrocínis; no creen instal·lacions a "sol·licitud" de tercers (públics ni privats), ni fora del municipi.

Els seus projectes, durant l'any 2014, van ser:

La primera quedada del grup. Imatge: Facebook

“Ponte di Lana”

(8 de març de 2014)

1. [el primer projecte], consistent en la cobertura total d'ambdòs costats del pont en Via Mazzini; els colors de les columnes es van dissenyar per tenir una coloració similar a la de l'Arc de Sant Martí, cosa que la féu única. La ciutat costanera de Cesenatico es va omplir de color, gràcies a la iniciativa de Patrizia Budini, qui durant un total de cinc mesos, va reunir al voltant de 70 dones locals, de totes les edats, amb l'objectiu de cobrir el pont de llana, per celebrar el Dia de la Dona. El projecte va ser totalment auto-finançat, per al qual s'utilitzaren aproximadament 40 kg de llana, comprats personalment per cadascuna de les components (uns 400€); la mà d'obra es va iniciar a principis d'octubre: la llana auto-financiada, i la donada per varies persones (reciclada), es va teixir amb agulles i ganxets pel grup del “Centro Donna”. La instal·lació es va portar a terme durant tres hores, de matinada, en l'obscuritat, amb vint persones. El despertar de la ciutat es va trobar amb un toc de color impressionant; gran part de la població va fluir amb incredulitat pel “lloc encantat”, i en els dies posteriors es va produir una peregrinació continua de ciutadans i turistes, per admirar i fotografiar. Segons el comentaris del públic, *“va ser tot un èxit”*. Van rebre el reconeixement de la concejala Lina Amormino, pel seu gran treball:

“Tot i que la bellesa no resulta immediatament comprensible, s'ha forjat una sòlida relació d'immediat”.

Així, les dones de Cesenatico han redescobert la vella tradició del teixir impulsada per un compromís social.

Què es va fer amb les peces del pont?

Algunes de les peces van ser donades als alumnes de 4tC del Liceo Artistico Serpieri di Rimini, per a un projecte d'estudi proposat sobre la manualitat femenina, coordinat per la professora Marina Cellini (de Cesenatico): *“Da un ponte di lana ad un aula di lana”* (Des del pont de la llana a classes de la llana):

Amb motiu de la jornada de portes obertes per tancar l'any escolar, el col·lectiu d' estudiants van cobrir banques i cadires amb les peces del pont rebudes.

Es van utilitzar les columnetes marí, blaves i turqueses, i es tornaren a treballar per a aconseguir el gran "calamar", que després es va penjar en les vies d'accés a la plaça de les conserves, durant la segona instal·lació. Una dotzena de peces de colors també es re-elaboraren a fi de fer el *calamaroni*, donat a la "casa di riposo" per a la festa dels avis.

Totes les peces restants (més desgastades) van ser donats al "Canile e Gattile di Cesena e Cesenatico" (gossera i gatera), per a escalfar les gosseres dels nostres amics els animals per al pròxim fred.

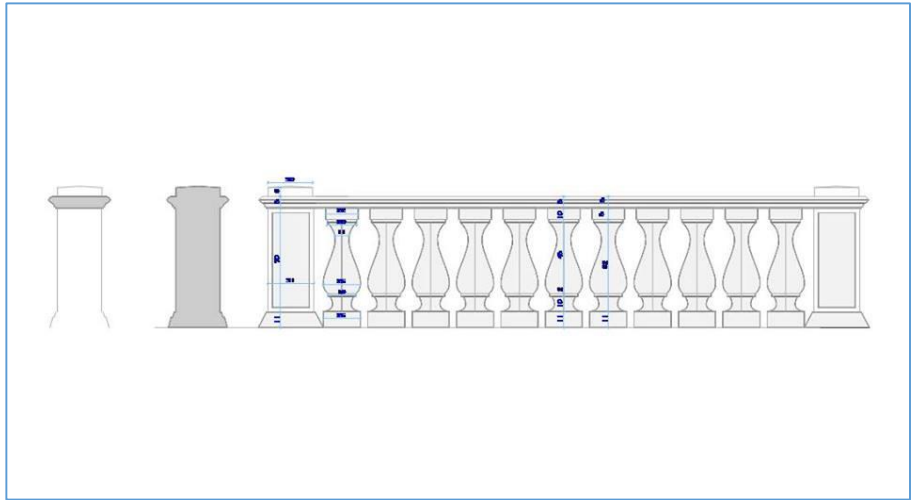
obra:

12

Il Ponte di Lana. Imatge: romagna.com

Imatge gràfica de la barana

La instal·lació en el pont

“Mare in Conserva”

(30 d'abril de 2014)

2. Aquest projecte, sota la temàtica “blau com el peix”, va consistir en la cobertura de les antigues conserves de peix en la mateixa Piazzetta, amb tots els matissos de colors marins. La superfície de 20 metres de la conserva central va inspirar la idea d'un gran mosaic. Encara que aquesta instal·lació va ser auto-finançada per complet, aquesta vegada vam reciclar llana, i vam haver de comprar nous cabdells (30 kg. per valor de 350€). La mà d'obra de les peces es va iniciar a principis de març, i el 30 d'abril es va realitzar la instal·lació, que va durar aproximadament un mes. La peculiaritat va ser la d'utilitzar les cobertures de les columnes del pont per realitzar els calamars penjants dels dos camins que portaven a les conserves. Encara que aquesta instal·lació, en el context en què es va fer, va ser una reafirmació, els ciutadans i els turistes apreciaren aquesta forma d'art.

Què es va fer amb les peces de les conserves?

Els animals marins (meduses i calamars) estaven complets, i es van vendre al final de la instal·lació, juntament amb dos panells, la tenda de la casa i la coberta de la conserva central. 10 metres d'aquesta última van anar al Bagno Belvedere, 4 metres a l'Hotel Torino, i el restant queda en mans d'alguns de nosaltres amb una oferta per al grup.

20.4.2014. Enjuntant peces de tons blavencs, per a la intervenció “Mare in Conserva”

Vistes de la instal·lació "Mare in Conserva"

“Natale d’aMARE”

(30 novembre 2014 -
11 gener 2015)

3. El tercer projecte va consistir en la construcció de totes les decoracions, en llana blanca, per a l'arbre de Nadal en la Piazza Garibaldi. Per al projecte agraïm a l'Oficina de Turisme de la Municipalitat de Cesenatico, per l'oportunitat donada i l'obsequi de la llana necessària. Es van fer 330 adornos, 250 metres de cadeneta, 300 pompons i un mega estrela a la part superior de l'arbre. No obstant açò, hem incorregut en despeses per uns 260€. Tots els adornos es donaren al Comune, que els utilitzarà també per al nadal vinent.

Detall de les peces de la instal·lació “Natale d’aMARE”

Llocs d'intervenció

Tots els llocs de les nostres instal·lacions, tenen una característica comuna: ser un punt de trobada i reunió de persones de totes les edats. Perquè la nostra ciutat vella ha de tornar a ser com abans, un lloc per a viure, dinàmic i creatiu, on la gent pot interactuar i comunicar-se entre si.

Banc de recaptació de Fons

Amb el segon projecte, es va desenvolupar la idea de la creació de petits *gadgets* sobre el tema, per fer la recaptació de fons per a recolzar els costos substancials de projectes futurs, i fer caritat. Quant a la forma de triar la destinació dels fons és sempre difícil, perquè hi ha tantes associacions, organitzacions, famílies i persones necessitades... Alhora i de manera rotativa, farem una mica a tot arreu, com ens siga possible.

Amb el projecte "Conserve" podríem destinar 500 euros a AIRETT, una associació que uneix als pares amb els xiquet/es afectat/des pel síndrome de Rett, un trastorn neurològic progressiu que es produeix quasi exclusivament en les xiquetes, durant els primers anys de vida, i després d'un període d'aparent normalitat. Per a més informació: www.airett.it. Fem aquesta elecció pel fet que en Cesenatico una xiqueta està patint d'aquesta greu malaltia.

Amb el "*Natale d'aMARE*", comprem equips per un valor total de 500 euros per als avis de la Casa di Riposo (taula de cafè amb rodes i material d'infermeria).

Una porció dels ingressos del **Fons** serveixen per seguir recolzant-nos a nosaltres. Els projectes són sempre molt cars, ja que s'utilitzen grans quantitats de llana, no podem confiar només en la quantitat que se'ns dona/regala. D'aquesta manera no és necessari demanar contribucions a ningú, i sobretot no cal seguir auto-finançant-nos. Finalment, i més important, és ser capaç de seguir la nostra passió, les nostres nits juntes, i tenir una diversió que és bona per a tothom.

Bona per a nosaltres, com un moment de compartir, per a escapar dels problemes quotidians; i per a la comunitat, ja que poden gaudir de la bellesa i els colors en la nostra ciutat, cada vegada que es fa una intervenció d'Urban Knitting.

Aparentment pot semblar menys important la motivació per a fer **caritat**, però ens agradaria compartir amb vostès un missatge d'una amiga nostra, i guerrillera del grup *Un Mare di Lana*, que expressa en poques paraules la importància de seguir existint com a grup teixidor, en la realitat del nostre país:

“La meva, la nostra nit setmanal... No me la lleven... És un moment fora de rutina, d'aquells qui no ens agrada la comparació, el quotidià, que òbviament no és el mateix per a hom. Tenim una vida familiar, amb tots els seus matisos... Amb vosaltres vaig trobar els colors. No em lleven els blaus, el blanc i...el rosa i tot l'arc de Sant Martí que s'ha creat durant un any! DIVERTIM-NOS !!!!!”.

url/publicació: “Un ponte de lana a Cesenatico”. *Romagna.com*. Post: 10.3.2014
<http://www.romagna.com/un-ponte-di-lana-cesenatico/>

Youtube: “Un mare di lana a Cesenatico”. Post 8.3.2014.
<https://www.youtube.com/watch?v=bnQdSOTHe70>

Facebook: “UN MARE DI LANA Knitting Cesenatico”

nom projecte: **La Coperta piu' Grande del Mondo**
(exposició)
(intervenció)
(instal·lació)
(caritat/donació)

_creador(e): Luisa De Santi: de l'associació cultural 'Picknitartcafe'

dates: 20.6.2015

ubicació: Piazza dell'Unità d'Italia, Trieste

enfocament GWR (Guinness World Record)
(*focus):

objectiu realitzar una mega-manta col·lectiva, per superar el rècord Guinness
(*target):

finança: (recolzament) Comune di Trieste;
(patrocinador principal) Banca Mediolanum;
(patrocinador tècnic) Coats Cucirini
(socis) BioLife; Miss Hobby; Associazione Italiana dell'Sclerosi Multipla; Make It Coats

materials: tamany 50 x 50 o 25 x 150 cm

tècniques: *uncinetto*, punt teixit exclusivament

dedicació-
execució: 6 mesos (des de gener fins al dia de la instal·lació)

obra:

**La Coperta
piu' Grande
del Mondo**

2015

El projecte (render). Imatge: *amica.it*

La camiseta d'obsequi als/les participants, i distintiva per per al montatge

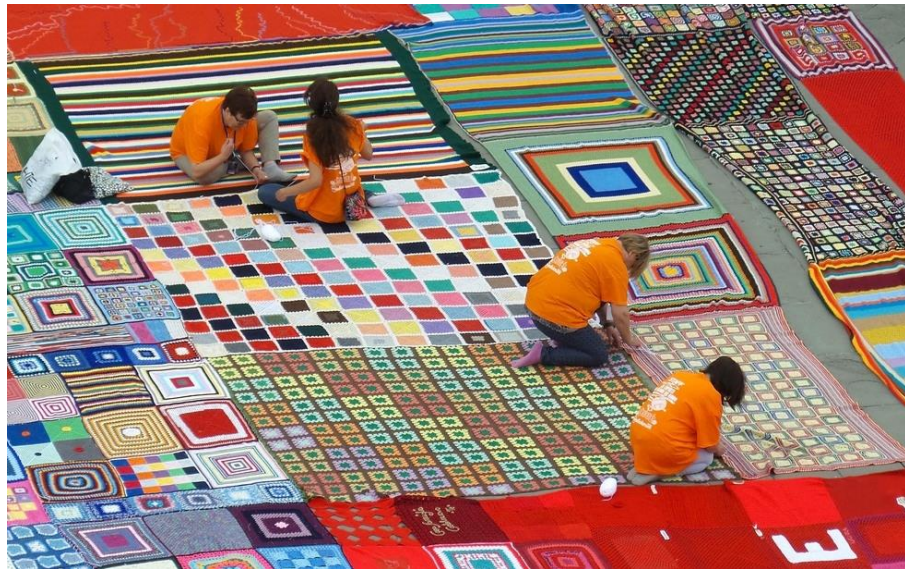

Foto de grup dels i les voluntari/es i participants, després del dur treball

La manta del Guinness, en Piazza Unità. Fotos: Andrea LaSorte

La manta del Guinness, en Piazza Unità. Fotos: Andrea LaSorte

descripció: El 20 de juny de 2015, la ciutat italiana de Trieste desafia el Llibre Guinness dels Rècords, i guanya el GWR amb la manta de croxé més gran del món: **3080,7** metres quadrats [1].

La iniciativa va sortir de l'artista de la fibra, Luisa De Santi, a través de l'associació cultural 'Picknitarcafe'. Van llençar el repte de batre el recent rècord mundial aconseguit en Sudàfrica, amb una manta de 1020 metres quadrats. Des de gener de 2015, han rebut nombroses adhesions de persones creatives interessades en participar en el projecte.

Més de 700 apassionat/des del ganxet, procedents d'Itàlia i de l'estranger, han enviat les seves peces teixides a mà, a la seu de l'associació. És una bona prova de SOLIDARITAT. L'organitzadora, Luisa, explicava:

"Després de publicar la iniciativa en Facebook, el resultat ha sigut totalment inesperat (...) s'han creat grups d'entre 20 i 40 persones en Palermo, Napoli, Bari, Basilicata, Latina, Bologna, Modena, Torino, Milano, Verona. Fins i tot hi ha peces procedents de la comunitat italiana en Amèrica del Sud o Eslovènia" [2].

"La manta es va empaquetar en mòduls d'un metre i mig a dos, després es posaven 5 junts, fents un roll, i es transportaren fins a la Piazza Unità d'Itàlia. Un cop allí, tots els rolls s'anaren cosint junts. El destí final és la donació a la caritat, per a AISM"

(Nadia Bolsi; en "Comentaris" del Youtube).

Els i les "artistes del ganxet", participaren amb una quota de 10€, a canvi del la qual reberen una camiseta dissenyada per a l'esdeveniment (*). Tothom qui va enviar la seva creació, va rebre una invitació especial per al montatge i instal·lació de la mega-manta (^). Previ registre, el dia 20 de juny estaven en primera fila entre els/les autor/es del treball col·lectiu, cosint i unint totes les peces per confeccionar definitivament "La Mega-Manta", durant tota la jornada, des de les 6 del matí fins els volts de mitjanit. Al final de l'esdeveniment, les peces van ser de nou dividides i desmantellades, per ser venudes en subhasta pública. La recaptació de fons final, segons el registre, ha recollit quasi 4000€; s'ha destinat a AISM de Trieste (Associazione Italiana Sclerosi Multipla), per finançar projectes de recolzament al/les pacients.

“És un esdeveniment dedicat al treball en grup, l’entreteniment i el compartir (^); una festa per a la nostra ciutat, l’oportunitat de conèixer i conèixer’s, de compartir les nostres experiències, i gaudir dels fruits del treball dur” [3].

url/publicació [1] <http://www.lacopertapiugrandedelmondo.it/>

:

(*) “INSCRIVITI AL GUINNESS”

(^) “PARTECIPAZIONE ATTIVA ALLA MEGA INSTALLAZIONE”

[2]Taboola. “Trieste, e in piazza Unità c’è la coperta da Guinness”. *Il Piccolo*. Post: 20.6.2015.

http://ilpiccolo.gelocal.it/trieste/cronaca/2015/06/20/news/trieste-e-in-piazza-unita-c-e-la-coperta-da-guinness-1.11647851?ref=fbfpi&refresh_ce

[3] Crochetdoll. Una coperta per Piazza Unità d’Italia a Trieste: orami ci siamo! *Picknitartcafe*. Post: 19.6.2015.

<http://picknitartcafe.blogspot.it/>

Youtube: Sergas, Sergio. “LA COPERTA PIU GRANDE DEL MONDO”. publ: 20.6.2015

<https://www.youtube.com/watch?v=8XI8sUe4ysQ&feature=youtu.be>

col·lectiu: *Coletivo Agulha*

data: des de 2014

materials/tècniques: tricot i croxé, amb tot tipus de fils i/o materials

ubicació: [indefinida]

enfocament (**focus*): embelliment de la ciutat

objectiu (**target*): establir un diàleg amb la ciutat: assenyalar zones degradades

finança: [fils] Circulo

dedicació-execució: contínua

descripció: El *Coletivo Agulha* es va establir a principis de 2014 per un grup d'artistes, artesans, arquitectes i cineastes amb la finalitat de dur a terme intervencions en la ciutat, utilitzant eines tals com croxé i teixir.

A través de les intervencions, el col·lectiu té per objecte establir un diàleg amb la ciutat, assenyalant àrees degradades i "lloant" allò local, ben cuidat i amb bon ús públic; al mateix temps, proporciona, per a les persones, una experiència d'una ciutat més generosa i agradable.

Les pàgines del col·lectiu en les xarxes socials (*Instagram i Facebook*) i les intervencions celebrades en emplaçaments públics, atrauen regularment nou/ves col·laborador/es que participen en les reunions teixidores o des de les seues llars. Els dissenys es creen en funció de la zona triada per a la intervenció.

Projectes ja realitzats:

Largo da Batata: va sorgir d'una discussió sobre la nova reforma en "largo da Batata". Inspirat per treballs col·lectius en la regió ("*Batata precisa de você*", i "*Bancos com encosto para Sampa*"), *l'Agulha* va decidir fer una intervenció per a cridar l'atenció de les persones, mostrant que és possible transformar les zones urbanes inhòspites i lletges en zones més belles i agradables; que poden ser visitades per grups o famílies en moments d'oci o descans.

Parque Buenos Aires: va nàixer d'una característica important del col·lectiu, que és el treball col·laboratiu. Una vegada per setmana, el col·lectiu es reuneix a croxetar a la plaça Buenos Aires, oferint una invitació oberta, que es publica en la pàgina de *Facebook*. En una d'aquestes reunions, l'administrador del parc va convidar al públic a fer un discurs en l'aniversari del parc. Les flors i els animals són un "elogi" a un acollidor i generós parc.

Projectes en curs:

Minhocão: amb l'objectiu de col·laborar sobre el “destí” de Minhocão, l'Agulha està preparant un parc de punt i croxé, que s'instal·larà el 16 de novembre, en la zona d'accés, tot el llarg de Santa Cecília fins a l'alt de Costa e Silva. Consta de peces verdes, amb aplicacions de flors i animals. Enfront del Parque es col·locaran cadires, cobertes amb croxé, perquè els visitants puguin apreciar millor el treball i fer-se 'selfies' amb el parc (i el panell de ganxet) en el fons.

Ríos de São Paulo: la falta d'aigua i la sequetat de la ciutat són motivació del col·lectiu per a la intervenció que s'està creant. La idea és fer un riu amb peixos i vegetació de croxé i tricot, en praça Roosevelt; forma part d'un esdeveniment més gran, fet en col·laboració amb altres organitzacions no governamentals, col·lectius i organitzacions, que tenen com a focus d'atenció l'ús conscient de l'aigua.

La llana utilitzada pel *Coletivo Agulha* és patrocinat pel “Círculo”.

obra:

“Largo da Batata”

6.2014

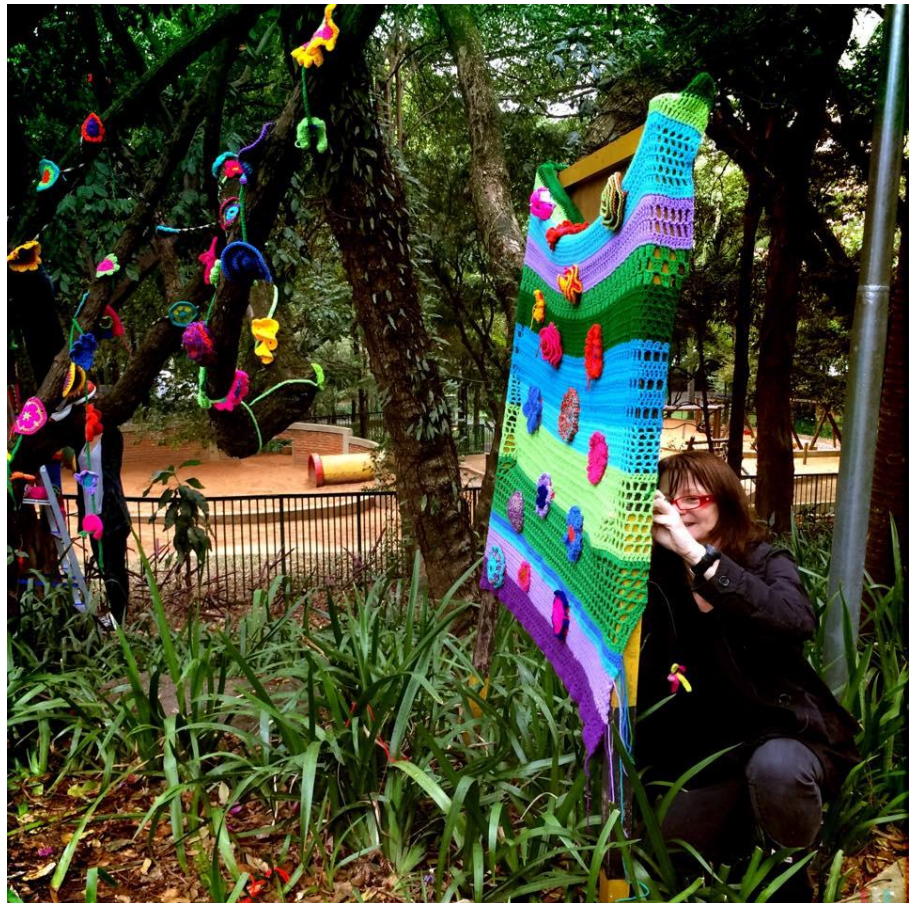
Algunes de les faroles embolcallades amb teixits multicolor de ganxet, en la intervenció “Largo da Batata”, del *Coletivo Agulha*

Ganxetada en acció, en Batatarraia. Imatge: Facebook

“Parque Buenos Aires”

20-21.9.2014

Intervenció “Parque Buenos Aires”.
Algunes de les peces teixides a ganxet amb fils multicolor, pengen dels arbres.
A la dreta, una dama del *Coletivo Agulha* folra un panell anunciador

Detall de les peces multicolor de ganxet, en la intervenció "Parque Buenos Aires", del Colectivo Agulha

Vista general de les peces multicolor de ganxet, embellint arbres, bancs i panells;
intervenció "Parque Buenos Aires", del Coletivo Agulha

"Minhoção"

Preparant el "parc", cosint les peces. 15.11.2014. Font: Facebook

El Coletivo Agulha, davant d'alguns panells ja instal·lats, de la intervenció "Minhoção".
Font: Facebook

Les cadires per al parc, embolcallades amb fibres multicolors teixides a mà. Font: Facebook

Detall dels elements folrats, a ganxet multicolor, en la intervenció "Minhoão", del Coletivo Agulha

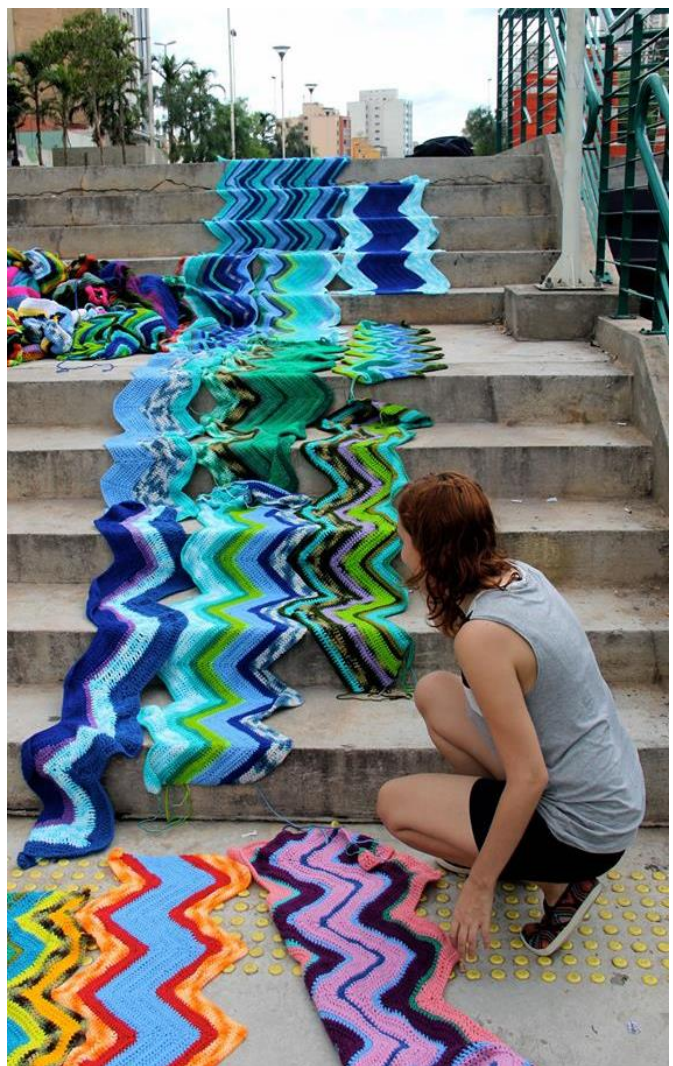
*"Rios de São Paulo
Praça Roosevelt"*

Dones del Coletivo Agulha, preparant les peces de la intervenció "Rios de São Paulo", 2015

Dones del *Coletivo Agulha*, ubicant les peces de la intervenció "Rios de São Paulo", 21.4.2015

La intervenció "Ríos de São Paulo", quasi enllestida. 10.5.2015

"Ríos de São Paulo", 4.6.2015

Quedada Crochê e Tricô no Pérola: "TODA FORMA DE AMOR". 9.6.2015

url/publicació: *Facebook: "Coletivo Agulha"*

nom projecte: ***Knit a River***
(intervenció)
(caritat/donació)

_creador(e)s: *I Knit i WaterAid*

dates: maig 2006-juliol 2007

ubicació: (inicial en) Londres

enfocament (*focus): social: la fi de la pobresa d'aigua potable

objectiu (*target): generar consciència sobre els 1,1 milions de persones sense accés a aigua potable;
demanda: deixar a l'aigua fluir!

finança: *WaterAid*

materials: fils i llanes en tons blaus

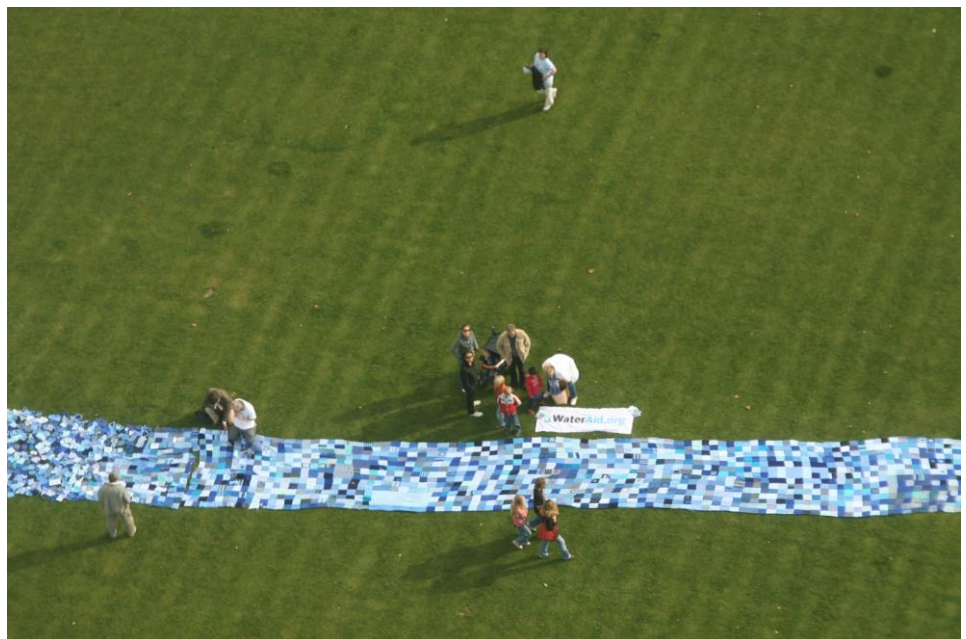
tècniques: teixit a punt de calça o croxé

dedicació-execució: 14 mesos

obra:

"Knit a River"

2006

Imatge: jscms.jrn.columbia.edu

Gerard, membre de *WatreAid*, unint quadrats en el riu.
Imatge: knitariver.blogspot.com

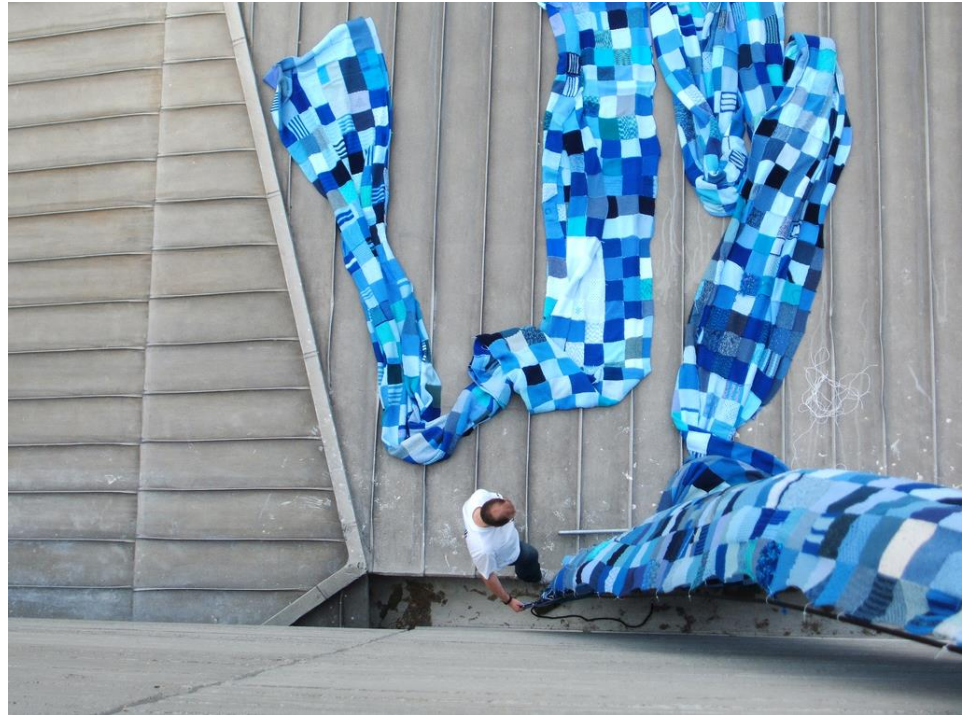

Imatge: uwo.ca

Knit a River March. 12.5.2007. Imatge: flickriver.com

Des del sostre del *National Theatre*, instal·lant la peça-manta

descripció: “*Knit a River*” és una campanya per generar consciència dels 1,1 milions de persones sense accés a aigua potable. Entre maig de 2006 i juliol de 2007, *I Knit* i *WaterAid* s'uneixen per mobilitzar als/les teixidor/es de tot el món, per crear la primera petició de punt: un enorme riu de quadrats blaus fets a mà, teixits amb punt. Amb un total estimat, vora 100,000 quadrats es teixen i donen des de tots els racons del món: des de quadrats individuals, bellament decorats i brodats, a mantes provinents d'escoles, grups comunitaris, i grups d'amics. L'oficina central de *WaterAid*, ubicada en Londres, ràpidament s'ompli de bosses farcides de teixits en punt color blau.

L'únic propòsit del projecte era crear una peça, per poder lluir-la en els esdeveniments de WaterAid, com a medi per captar l'atenció del públic, i involucrar a les persones amb el seu treball vital. Gràcies a les persones que col·laboraren per cosir els petits quadrats, al costat del riu Tàmesi, des de 2006 s'ha utilitzat la gran manta en una sèrie d'esdeveniments que recolzen les campanyes de l'equip de WaterAid.

El dissabte 14 de Juliol de 2007, la part longitudinal del riu va ser coberta, des del sostre del *National Theatre* en London South Park. Com a part del festival anual '*Watch This Space*', voluntari/es de WaterAid van interactuar amb els /les transeünts, i van entregar informació sobre la campanya '*End Water Poverty*'.

El "riu" també s'ha portat en les fires d'arreu del Regne Unit i l'estranger, incloent: el "*Dutch Stitch 'n Bitch*" en Rotterdam, 2006; "*Unravel*" en Bracknell, 2006; "*Jubilee Gardens*" en Londres, 2006; "*Knitting and Stitching Show*" en Alexandra Palace, 2007; el primer "*Stitch 'n Bitch Day*" al Regne Unit, 2007; i molts altres. Parts del riu continuaran utilitzant-se per promoure la tasca de WaterAid en futurs esdeveniments.

El millor moment del riu es va produir en maig de 2007 quan, just abans del Cim del G8 en Alemanya, més de 200 persones teixidores, personal de WaterAid, i simpatitzants, portaren una franja del riu al llarg del *Albert Embankment*, a través del *Lambeth Bridge* i el *Parliament Square* i *Whitehall*, seu del govern britànic. Després, una petita secció de la "petició" va ser entregada al primer ministre (en Downing Street, 10), per pressionar al G8 i posar fi a la pobresa de l'aigua.

url/publicació: <http://www.iknit.org.uk/knitariver.html>

nom projecte: *"MS: the big knit"*
(exposició)
(instal·lació)
(caritat/donació)

_creador(e)s: col·labora: Alison Thomson (dissenya *"tableaux"*)

dates: 12.6.2011

ubicació: The Times Cheltenham Science Festival, Londres

enfocament (**focus*): notificació (EM, esclerosi múltiple)

objectiu (**target*): crear una instal·lació col·lectiva per:
promoure el coneixement i la comprensió de la malaltia de l'esclerosi múltiple;
involucrar a la gent amb la ciència a través de creativitat i Teixir

finança: *BSI, British Society for Immunology*

materials: agulles de 3.5 mm; llana de colors (referenciats en web); patrons facilitats

tècniques: punt de calça

obra:

MS, the disease

2011

"MS, the disease"

Mostra una secció del cervell, revelant els canvis que ocorren durant la MS.

Hi ha una zona de teixit normal,
un àrea d'inflamació i desmielintització,
i finalment la cicatriu que queda una vegada que s'elimina tota la mielina.

Imatge: immunology.org

*“DNA and
Multiple
Sclerosis”*

“DNA and Multiple Sclerosis”.

Cada cèl·lula humana conté aproximadament 2 m d'ADN. En aquest quadre s'explora l'empaquetat de l'ADN perquè càpiga dins de la cèl·lula sense embullar-se. En segon lloc demostra alguns dels mecanismes que s'utilitzen per controlar la lectura d'ADN per fer proteïnes, (un procés conegut com a transcripció) que es creu que participen en la EM.

Aquests són modificacions epigenètiques i factors de transcripció
Imatge: immunology.org

“Vitamin D and MS”

“Vitamin D and MS”.

L'estructura de la vitamina D és molt complicada, per la qual cosa aquest quadre representa fonts de vitamina D. Tenim el Sol, els suplementes de vitamina D, i dos grups d'aliments que contenen vitamina D: els ous i el peix blau.
imatge: immunology.org

Primera quedada teixidora amb el *Wild Wooley Women*.
Imatge: immunology.org

descripció: *“MS: the big knit”* fou un projecte col·laboratiu de ciència i teixir, per promoure el coneixement i la comprensió de la malaltia de l'esclerosi múltiple (EM; *MS* en anglés) mitjançant la creació d'una instal·lació *woollyart* (art llanut). L'objectiu del projecte era involucrar a la gent amb la ciència a través de l'acte de la creació i per mitjà de la naturalesa social del teixir. La instal·lació consta de tres quadres, dissenyats amb **Alison Thomson**, cadascun destacant un aspecte diferent de la EM: la naturalesa de la malaltia, el paper de la genètica i l'impacte del nostre entorn sobre la malaltia.

Es va convidar als/les Teixidor/es de tot el Regne Unit a participar en el projecte, a través de la nostra pàgina web, teixint elements dels *“tableaux”*, i enviant-los després per ser inclosos en la instal·lació final. A més d'aquesta invitació oberta, trobem una sèrie d'esdeveniments amb grups teixidors i comunitaris de l'àrea de Cheltenham, per proporcionar una oportunitat perquè els teixidors es comprometen amb els científics i dialoguen sobre l'EM. Més de 90 teixidor/es van contribuir a la creació dels *“tableaux”*, teixint més de 300 articles, incloent les cèl·lules del cervell, hèlixs d'ADN i Sols.

Aquesta instal·lació va ser creada per a The Times Cheltenham Science Festival 2011, per recolzar la xerrada “MS” celebrada el diumenge 12 de juny. Durant el Festival, va haver una peça central, *“drop-in knitting corner”*, on els/les visitants al festival van poder teixir el seu propi tros de la ciència, mentre parlaven amb experts en investigació de l'EM.

Sobre els **“tableaux”**:

“Els temes dels tres quadres van ser triats després de discussions amb els tres ponents, que parlaren en la conferència final, i qui els utilitzaren per il·lustrar les seves converses. La reunió amb les investigadores d’EM, Helen Wheeler i Nicola Hamilton-Whitaker, serví per convertir les paraules en formes amb l’ajuda d’una gran quantitat de plastilina i la imaginació. Utilitzem aquestes idees i les escenes creades per dissenyar i recollir patrons que ens permeten crear les formes i patrons desitjats. Cada quadre té la seva pròpia pàgina web amb una descripció d’allò teixit i per què, seguida de tots els patrons. Per a la majoria dels patrons hi ha una descàrrega pdf disponible. Encara que alguns patrons se’ns han prestat amablement (altres teixidores) per a aquest projecte, podem proporcionar descàrregues. La majoria dels patrons són bastant petits i poden ser teixits fàcilment amb retalls i acabats de llana. Els patrons es teixen amb agulles de 3,5 mm i llana doble (com a guia). Hi ha algunes excepcions, com l’hèlix d’ADN, que necessiten agulles de doble punta. Uns altres poden ser adaptats a doble punta, però estan escrits en un sol punt. Hi ha llibertat d’utilitzar les agulles i la llana que es tenen disponibles. Per a la majoria dels patrons es necessitarà, a més de llana, una petita quantitat de farcit i una agulla de sargir. Per a molts dels patrons s’han especificat colors de guia, els colors que anem a donar a la gent que vinga a teixir als nostres esdeveniments. La nostra esperança és que quan muntem el tableaux, es puguin identificar els objectes en funció del seu color. Pot utilitzar-se un altre color, per descomptat. La majoria dels models tenen formes molt particulars, que seran un senyal d’identitat més que el color. [...faciliten les abreviacions per teixir...]. Hi ha un munt de ‘knitting websites’ útils en Internet, i hi ha molts videos en YouTube explicant tots els punts utilitzats en cas de qualsevol dificultat”.

url/publicació: <https://www.immunology.org/msthebigknit>
<http://craftresearch.blogspot.com.es/2011/06/ms-big-knit.html>

Annex 1

Taules: Projectes craftivistes estudiats durant la investigació

EUROPA

ubicació	data	artista/col·lectiu	projecte	pg.
Alemanya				
múltiples ciutats	2012-15 [continua]	Ute Lennartz-Lembeck	<i>Tipi-Projekt</i>	961
	[continua]		<i>B-Arbeiten</i>	957
Velbert	2013		<i>Die Wunsch·Trauerweide</i>	956
	2011-13		<i>Die Trauerweide</i>	954
Düsseldorf [expansió]	[continua]	“Strick & Liesel”	<i>Fluffy Throw-up;</i> vs. energia nuclear	963
Lienen	2013-14	“Urban Knitting for Nature”	<i>Wasser Ball</i>	967
Bèlgica				
Brugge	1.9.2014	“Pleegzorg Vlaanderen”	<i>Haakactie</i>	919
Mechelen. Amberes	12.2013	“Stikbitchen” [fons per a causes socials]	<i>Melaan Ingepakt</i>	926
	2.2012		<i>Fashion for Life</i>	923
Dinamarca				
Copenhaguen	4.2006	Marian Jorgenssen	<i>Pink M.24 Chaffee</i>	914
Espanya [cartografia]				
Finlàndia				
Helsinki	2011-12	Blue Sea	<i>I'll protect you</i>	952
Helsinki	1.10.2011	“Martha Organization”, “Textile Teacher’s Association”, i “Novita Co.”	<i>Helsinki Cathedral</i> GWR: manta teixida més gran del món	390; Annex
<i>Hyvinkää</i>	2009	Kaiju Papu	<i>Pitsihilli</i>	938
Helsinki	2011	Virpi Vesanen-Laukkanen	<i>Kukkiva Kulkuneuvo</i>	948
[Estocolm]	9.2010		<i>Spetsbuss</i>	946

Vantaa	9.2008	Virpi Vesanen-Laukkanen	<i>The Crochet Line (Pitsibussi)</i>	942
França				
[qualsevol]	[continua]	Bardin, Chassériaux & Pluvinage	<i>Fabrique/Hacktion</i> ["transplants urbans"]	249
[múltiples]	2007... [contiuia]	Sébastien Preschoux "[hu]Man Vs. Machine"; col·laboracions	<i>installations de fils de coton</i> [seriat]	Annex 2
París	2008... [continua]	CFT, "Collectif France Tricot"	<i>Le Tricot de rue:</i>	Annex 2
[i múltiples]	12.2012		<i>Le Marché Fricote</i>	
	5.2012		<i>Street Art à Gotham City</i>	
	3.2012		<i>The Loop</i> [pel·lícula]	
París	5.2015	Le Cyklop [bolards amb esprai]	<i>Montr'Art / Pigalle 2015</i>	
	8.2014		<i>Lego [De l'art à l'Ourcq]</i>	
Vitry-sur-Seine	11.2013	Le Cyklop +182 estudiants	<i>Traffic Signs</i>	
Les Lilas	6.5.2015	Karen Fingerhut + 50 'Lilasien et Lilasiennes'	<i>métro Mairie des Lilas</i>	975
París	2.4.2015	"Keep Wool"	<i>Happy Blue Day</i>	
Toulouse	19.3.2015		<i>des Coeurs Bleus</i>	
	26.9.2013		<i>Octobre Rose</i>	465
París	3.2013	Mademoiselle Maurice [origami acolorit]	<i>Smile</i>	
[Kosice, Eslovàquia]	10.2013		<i>Nuit Blanche</i>	
Anjou	6.2013		<i>[ARTAQ 2013]: Portrait Maine Saint Maurice</i>	
Paris	3.2013		<i>Post-it [Palais de Tokyo]</i>	
Nantes	3.11.2013	"Les tricoteuses de la rue" ["eyebombing"]	<i>Sweet Table [Créativa'13]</i>	981
	13.8.2013		<i>Parc du Gland Blottereau</i>	986

	27.4.2013		YB Cité des Congrès	990
Itàlia				
Trieste	20.6.2015	Luisa De Santi +“Picknitartcafe”	La Coperta piu’ Grande del Mondo [GWR]	1006
Cesenatico	2014 [continua]	Patrizia Budini + 70 teixidores	<i>Natale d’aMARE;</i> <i>Mare in Conserva;</i> <i>Ponte di Lana (Garibaldi)</i>	1003 1000 997
Roma	5.2010	Magda Sayeg	<i>Festival il Lusso Essenziale: Knitted Microcosm in Pink</i>	
		Roberta Spear & Paola Fantuzzo (Pippicalzelunghe)	<i>Knit Café: incontri di maglia</i> [workshop]	
Portugal				
	2015 [en curs]	“Coletivo Agulha”	<i>Minhocão;</i> <i>Ríos de São Paulo</i>	1016 1018
	2014		<i>Largo da Batata;</i> <i>Parque Buenos Aires</i>	1013 1014
Regne Unit				
Selkirk. Scottish Borders	9.2015	Grace Brett + “Souter Stormers”	<i>YB Selkirk</i> [per al YES, festival d’art]	Annex 2
Bristol	2012	Willis Newson [col·laboratiu]	<i>The Napkin Project</i>	435
Londres	2.2015	Magda Sayeg	<i>Nº7Up Bus</i>	266
Tower of London	8- 11.2014	Paul Cummins & Tom Piper	<i>Blood Swept Lands and Seas of Red</i>	
London	3.6.2013	Olek	<i>The Elephant Family</i>	Annex2
London	2013	Kate Just [comunal]	<i>Knit Hope</i>	332
London	6.2011	Alison Thomson [comunal]	<i>MS: the big knit</i>	1027
London	4.2013	“Knit The City”	<i>Blooming Brixton</i>	318
	8.2009		<i>Web of Woe</i>	315
Stafford. London	2007... [continua]	“Loving Hands”; Lou Jaap	<i>Knitted Boobs;</i> <i>squidgy beanbugs</i>	Annex2

London	5.2006- 7.2007	"I Knit" & "Water Aid"	<i>Knit a River</i>	1022
West Everton. Liverpool	2009... [continua]	"Craftivist Collective"; Sarah Corbett	<i>mini protest banner;</i> <i>#weIIlMAKING Craftivists</i> <i>Garden</i>	199
	1991... [continua]	"UK Hand Knitting Association"	<i>Craft Club</i> <i>GWR: Longest</i> <i>crocheted chain</i>	396
Manchester	2008... [continua]	"Art Yarn"	<i>[tallers per a joves]</i>	
Suècia				
Estocolm	[continua]	Frida Arnqvist Engström	<i>mini protest banner</i>	271
Estocolm	2007... [continua]	"Stikkontakt"		

AMÈRICA CENTRAL

ubicació	data	artista/col·lectiu	projecte	pg
Buenos Aires. Argentina	2.2011	Francisca Kweitel +50 dones mexicanes	<i>Respira</i>	87
Rosario. Argentina	2011... [continua]	"Compartiendo Capital"	<i>Proyecto Anda</i>	254
Siete Corrientes. Argentina	25.4.2015	"Pyaha Mborayhu"	"Pyaha Mborayhu": abrics per a persones en situació de vulnerabilitat	
Cercado. Bolívia	2015	Henry Tintaya	<i>Cursos de capacitación</i>	444
Sao Paulo. Brasil	2012	Olek	<i>Crocheted Jacaré</i> [SESC Art Show'12]	
Coquimbo. Chile	28.12.014	"Lanapuerto"	<i>BOTE de La Herradura</i>	
	9.2014		<i>Lanazulmarina</i>	
	6.6.2014		<i>proyecto Manilla</i> [tribut a Magda Sayeg]	
	4.5.2014		<i>147 Puerto Cqbo.</i>	
	8.2013		<i>Playa Chica [1r YB]</i>	
Santiago. Chile	6.2015	Olek	<i>Monumento por la Diversidad</i> [Festival "Hecho en Casa3"]	
Mèxic	8.2014		<i>UnderWater [MUSA]</i>	
Santiago. Chile	11.2014	Magda Sayeg	<i>Urban Knitter Santiago [7Up]</i>	268
Tucuman. Mèxic	2012... [continua]	<i>Tejiendo conCiencia</i>	<i>[teixir al croxé amb plàstic]</i>	597
Yerbabuen Mèxic	4.2014... [continua]	Miguel Alderete Garrido +voluntari/es locals	<i>["ecoladrillos para viviendas solidarias"]</i>	600
Tucuman. Mèxic	11.2014	Sebastián Ogayar [organitzador]	<i>1º Encuentro de Reciclado y Medio Ambiente</i>	602
Ventanilla. Lima. Perú	5 i 9.2011	"C.H.O.L.O." & "Stickkontakt"	<i>Tapiz de la Memoria Colectiva</i>	96
Puno. Perú	7.2013	SumaManuela	<i>#Entretejiendo [encontres en Museo del Traje. Madrid]</i>	

AMÈRICA DEL NORD

ubicació	data	artista/col·lectiu	projecte	pg
itinerant	2003-08	CAT MAZZA	<i>Nike Blanket Petition</i>	321
	2007-09		<i>Stitch for Senate</i>	324
	[continua]		<i>microRevolt</i>	
San Francisco. EUA	8.2011... [expansió]	Heather Powazek Champ i Derek Powazek	<i>plant-bombing</i>	
	4.2011... [expansió]	activistes anònims; Aurash Khawarзад: crea cadires <i>Adirondack</i>	<i>chair-bombing</i>	
California. EUA	2015	Schuyler Ellers	[pantalons a croxé; tenda "Señor von <i>Schmitt Etsy</i> "]	
Ojai. Ventura. California	2012... [continua]	"Yarn Bomb Ojai"	<i>Shock & Awe Night</i>	
[iniciat en:] Los Angeles California. EUA; itinerant	2005... [continua]	Christine & Margaret Wertheim; prop de 8000 col·laborador/es actius	<i>Crochet Coral Reef</i>	528
Sacramento California. EUA	2004... [continua]	Susan Kingsley & Christina Tatiana Miller	<i>Ethical Metalsmiths</i> [iniciativa orfebreria]; <i>Reclaiming The Sierra</i>	
Frederick Maryland. EUA	1991... [continua]	"Care Wear" [donacions d'articles per a bebés prematurs, als Hospitals]		
Maryland	2009... [continua]	Lynn Zwerling	<i>Dorsey Run</i>	454
Lawrenceville. New Jersey	9.2012	Bridget i Pat Law	<i>125 Quilts</i>	478
Princeton. New Jersey EUA	2007... [continua]	"Bobs Blankie Brigade": <i>Blankies for Children and Families in Hospitals;</i> <i>B3 Caps Project;</i> <i>Domestic Violence Blankie Project</i>		
New Orleans. EUA	2011	Candy Chang	<i>Before I Die</i> [projecte i llibre]	
[qualsevol]	2010...		<i>I Wish This Was</i>	246

	[continua]			
New York. EUA	15.4.2014	Olek	<i>Bus 'Fargo'</i>	
	19.10.2013 Brooklyn; Minneapolis	Suzanne Lacy [comunal]	<i>Between the Door and the Street; Crystal Quilt (1987)</i>	46
	6.2011 [continua]	Betsy Rodman [comunal]	<i>Project Scarf</i>	
	15.3.2008	Jennifer Marsh & "IFC"	<i>The Gas Station Project (Syracuse)</i>	570
Yellow Spring. Ohio. EUA	8.2014	"JafaGirls"	<i>Poppies for Peace</i>	
	2007		<i>Knit Knot Tree</i>	
Oregon. EUA	2007... [continua]	Laurie Wheeler	<i>CLF (Crochet Liberation Front)</i>	
Houston. Texas. EUA	2005... [continua]	Magda Sayeg +Knitta	<i>alpha; Dover Street Market;</i>	
	2010	Margarita Cabrera	<i>Space in Between</i>	
Wisconsin	5.2004	Janet Morton & estudiants UW-Madison	<i>Femmebomb</i>	156
Abercorn. Canada	9.2013	Daniela Pellis i Lise Goad + col·laborador/es locals	<i>YB Schoolhouse</i>	76
Lethbridge, Alberta. Canada	1998... [continua]	"Blankets for Canada Society Inc."	<i>"Compliments of Blankets For Canada, NOT FOR SALE" (etiqueta en manta)</i>	152
Alberta. Canada	2002/ 2004	RKC, "Revolutionary Knitting Circle"	<i>Global Knit-in</i>	67
Calgary. Canada	31.5.2015	TMC, "This is My City"	<i>Hillhurst House</i>	403
Toronto. Ontario, Canada	24- 26.10.2014	Michael Sellick & Diva Dan (TheCrochetCrowd.com)	<i>Stranded & Tangled</i>	a.h.
	12.2007... [continua]	iniciadors: Becky Johnson, Leah Buckareff i Jen Anisef	<i>projecte "City of Craft"</i>	

AUSTRÀLIA

ubicació	data	artista/col·lectiu	projecte	pg
NorthHead, Manly	29.1.2014	Rebecca Anderson & Angela Van Boxtel	<i>Q-Station. The Historical Yarn Bombing</i>	510
Melbourne	8.2014	“Yarn Corner” (2011-...) (Bali Portman) [Twilight Taggers; Twilight Taggers]	<i>Royal Melbourne Show'14</i>	
	22.5.2014		<i>Sleep at the'G [Melbourne City Mission]</i>	a.h.
	2014	Kate Just [comunal]	<i>Knit Safe</i>	335
Yass district. New South Wales	10.2014	Annabel Scott [col·laboratiu]	<i>Wool With Love</i>	
Newtown. New South Wales. Sydney	8.6.2013	“Cosmic Knittas” [“yarn tags”]	<i>Sandy Hook victims</i>	
Toledo. Ohio	4.2013		<i>“Wear Blue for the Kids” [vs. abús infantil]</i>	
Sydney	4.2013	Nick Bradford + 8 knitters	<i>Vintage caravan</i>	62
Philip Island. Victoria	2006... [continua]	“Penguin Foundation”	<i>Knits for Nature</i>	546
		Stephanie Powell, Penny Polkinghorne, Cherry Corr i Ángela van Boxtel.		

ÀSIA

ubicació	data	artista/col·lectiu	projecte	pg
Índia	3.2015	Olek	<i>Raine Basera [refugi]</i>	290
Ishinomaki, Miyagi Prefecture. Japó	4.2012-20.9.2014	Bernd Kestler +voluntaris supervivents tsunami 2011	<i>The Biggest Blanket GWR: manta teixida més gran del món</i>	393

Projectes individuals

ubicació	artista	projecte	data	ca
Perú	artesana Trujillo [teix amb la boca]	<i>anònim</i> [productes artesans]	9.2015	
Veszprém Hongria	'Babukatorium' [numerologia+ teràpia del color]	<i>Crochet Tree;</i> <i>Crochet Lamp;</i> <i>Crochet Curtain</i>	8.2011	u.k
Canada	Barb Hunt	camouflage , 2004 antipersonnel , 2001 mourning , 2000 pink , 1998 steel dresses , 1994	1994...	gén
EUA	Big Fat AI	[<i>A World Of Warmth</i>]	2010...	don
Austràlia	Casey Jenkins	<i>Casting Off My Womb</i> [<i>vaginal knitting</i>], 2012		328
Regne Unit	Chiharu Shiota [performer instal·lació]	& <i>The Key in the Hand</i> , 2015 <i>Perspectives</i> , 2014-15 <i>Other Side</i> , 2013 <i>In Silence</i> , 2008	2008...	
Philadelphia Massachu_setts		<i>no mold gold teeth</i> , 2013 <i>focal length</i> , 2013 <i>Betty</i> , 2012 <i>Austin Texas</i> , 2009	2005...	Fib
EUA	Dave Cole	<i>The Knitting Machine</i> , 2005		302
EUA	El Anatsui	parets de metalls rebutjats	2007...	552
Regne Unit	Eliza Bennett [broda palmell mà]	<i>A Woman's Work Is Never Done</i> , 2013		298
EUA (Vermont)	Emily Stoneking	<i>aKNITomy</i>	2006...	515

	Ghada Amer	<p>'Gardens': <i>Happily Ever After</i>, 2005 <i>S'il pleuvait...larmes</i>, 2003 <i>Love Grave</i>, 2003 <i>Peace Garden</i>, 2002 <i>Women's Qualities</i>, 2000</p>		e.p
		<p>'sculpture' <i>The Words I Love The Most</i>, 2012 <i>100 Words of Love</i>, 2011</p>		gen
		<p>'paintings' <i>Sunset With Words</i>, 2013 <i>Women who Seek</i>, 2013</p>		fem
Argentina	Guillermina Baiguera [brodadora autodidacta]	<i>Traveseando</i> [llibre] sèrie "Guerreras" tallers [Duduá]	2002...	a.h
	Irene Cano	sèrie: <i>Cartografías celestes</i> , 2013 <i>Shelter</i> (Refugio), 2012		
Melbourne Austràlia	Kate Just	<i>Postscript</i> , 2014 <i>VENUS Was Her Name</i> , 2011		gen
Antequera. Espanya	Jordi Martí [butaner & croxeter]		2008...	kth
EUA	Judith Scott	[escultura com a expressió, durant 18 anys]	1987- 2005	Fib 565
París. França	Juliana Santacruz Herrera	<i>Nid de Poule</i>	5-8.2015	276
França	Julie Adore	<i>Doodle</i>	7.2014	207
EUA	Laura Hill	<i>One Stitch at a Time</i> , 2013	11.2013	475
Califòrnia	Lauren DiCioccio	[broda objectes consum]	2005...	Fib
Califòrnia (LA)	Lisa Anne Auerbach	<i>Let the Dream Write Itself</i> <i>American Magazine</i>	2014 Biennal	
Guadalajara	Lorenzo Duran	art amb fulles	2006...	583
Regne Unit	Matthew Harris	[Expo] <i>Field Notes</i> , 2013	2013...	Fib
Varsovia	NeSpoon [<i>'public jewelry'</i>]	patrons d'encaix	2009...	279
Cartagena	Pilar Roldán	(Expo) " <i>Made in Cartagena</i> "	2014	589
França	Sébastien Preschoux " (Hu)Man-VS-Machine "	<i>The Peedler</i> [proj.col·labor] <i>Nuit Blanche</i> , 2012 <i>Argentine</i> , 2008	2007...	Y.B

		<i>Cocoon</i> , 2009 <i>9 colours</i> , 2009 serie 'Nocturnes'		
Lituània	Severija Inčirauskaitė-Kriaunevičienė [broda s/superfícies metàl·liques]	<i>Omaras</i> , 2015 <i>Morning Trio</i> , 2014 <i>After Party</i> , 2013 [Objektai] <i>Sunflower</i> , 2010 [Šviestuvai]	2003...	Fib
Regne Unit	Susanna Bauer	mini obres: elements naturals + ganxet	?	573
Canada	Toshiko Horiuchi MacAdam	<i>Crochet Playgrounds</i> <i>Rainbow Net</i> , 2000	1997... [continua]	305
	Yulia Ustinova	escultures toves croxé: <i>Plumpies</i>		<i>Fib</i>

TOTAL: 114 projectes col·lectius
20 artistes individuals
23 col·lectius Espanya

[] masculins

Referents més famosos:

“...Make Knits Not War...”

país: **Dinamarca**

nom projecte: ***Pink M.24 Chaffee***
(exposició)
(intervenció)
(caritat/donació)

_creador(e)s: Marian Jørgenssen

dates: 4.2006

ubicació: *Nikolaj Contemporary Art Center, Copenhaguen*

enfocament(**focus*): ***knittivism antibèl·lic***;
resistència a la guerra a l'Iraq, protesta contra la involucració danesa
en la mateixa

objectiu (**target*): teixir quadrats rosa, per elaborar una manta per cobrir el tanc;
fer un ús eficaç del teixir, al servei de la protesta i la pau;
anul·lar les diferències entre les persones

pressupost: donació (temps i material)

financia: convoca: *Cast Off Knitting Club*

materials: sobre 4000 quadrats de 15 x 15 cm: fil rosa, agulles i ganxet;
tanc “M.24 Chaffee”

tècniques: punt teixit

obra:

*"Pink M.24
Chaffee"*

2006

Pink M.24 Chaffee © 2006 Marian Jorgensen

descripció: Un tanc de combat que va ser utilitzat en la Segona Guerra Mundial va ser l'escenari d'aquesta obra d'art. Com a protesta contra la participació danesa (d'EUA, del Regne Unit) en la guerra de l'Iraq, el tanc va ser cobert, del canó fins a les erugues, amb quadrats de punt i ganxet fets amb fil de color rosa. Els quadrats de 15 x 15 cm en fil rosat, foren teixits per moltes persones de molts països europeus i EUA. El procés de cobrir el tanc es va documentar amb un vídeo i el vídeo es mostra en *Nikolaj, Copenhagen Contemporary Art Center* (Copenhague, Dinamarca), com a part de l'exposició "TIME" (27.4-4.6.2006).

La coberta de color rosa consta de més de 4.000 quadrats rosa de 15 x 15 centímetres, teixits per voluntari/es de Dinamarca, el Regne Unit, EUA i altres països.

Les persones van ser convidades a través del *Cast Off Knitting Club*, d'amic a amic, ja siga de paraula o per Internet, i per una sèrie de grups teixidors, establerts per a aquest projecte específic, o d'altres grups teixidors ja existents. El reconeixement físic i personal en totes aquestes peces teixides són, quan s'uneixen, una potent visualització de consideració. La principal impressió del tanc de punt és que es compon de centenars de peces teixides per moltes persones diferents en diferents formes: un sol color, a ratlles, amb llaços o cors, punt solt, punt apretat, diversos patrons de punt,... Representen el comú reconeixement de resistència a la guerra a l'Iraq.

Entre el 7 i l'11 d'abril de 2006, el tanc es va col·locar davant del *Nikolaj*, en el cor de Copenhague. Hi havia 4-5 voluntari/es permanents, cosint els quadrats junts per cobrir el tanc, i moltes de les persones que passaven per allí també van ajudar a cosir i teixir peces.

"La possibilitat de "teixir les teves opinions" dona al projecte un aspecte que em sembla important. L'element comú en el projecte dona importància més enllà de les paraules. La majoria de la gent pot fer un quadrat de 15x15 centímetres de punt o ganxet, i la majoria de la gent té una mica de fil de color rosa de sobres, i una gran quantitat de persones estan disposades a utilitzar el temps que es necessita per teixir una peça, adequada a la grandària, o amb diners (costos) per enviar per correu la peça, per tal de recolzar el projecte. Estic agraïda a les persones, de molts grups d'edat, de tots dos sexes i diverses nacionalitats, que han estat disposades a utilitzar el seu temps per recolzar el projecte; m'esperança".

"Distintament a una guerra, Teixir assenyala la llar, l'atenció, la proximitat i el temps per a la reflexió. Des que Dinamarca es va involucrar en la guerra de l'Iraq, he fet diferents variacions dels tancs de color rosa, i tinc la intenció de seguir fent això, fins que acabe la guerra. Per a mi, el tanc és un símbol que passa per sobre de les fronteres d'altres persones. Quan es cobreix en rosa, es torna completament desarmat i perd d'autoritat. Pink es converteix en un contrast, tant de material com de color, quan es combina amb el tanc".

Els quadrats brillants rosats teixits que adornen aquest vehicle de militars interrompen el flux de la imatge d'un tanc, una imatge que cada vegada més ha estat naturalitzada en la propaganda que incita la por de 'la guerra en el terror' en un paisatge global dels mitjans de comunicació. Combinant el que Jørgensen refereix com simbòlic "casa, cura, proximitat" (i es podria afegir "tradicionalment femení") amb la violència i el trauma causat per màquines de guerra, forcen a l'espectador a reconsiderar la inevitabilitat de la guerra. L'afiliació ideològica del punt amb el femení és explotada (més aviat que rebutjada) per Jørgensen en aquesta demostració, fins a tal grau que els significats culturals impregnats en el color rosat (feminitat, falta d'autoritat, llaços nostàlgics al domèstic) s'usen per desestabilitzar el poder simbòlic del tanc [1].

Avui en dia, amb *websites* com *Raverly*, comunitat *online* sobre teixir i croxetar, la qual conta amb mil·lions de membres, probablement Jørgensen hauria expandit la participació exponencialment [2].

Altres tancs pintats en rosa ja s'havien mostrat amb anterioritat en Txecoslovàquia (1991) i al sud de Londres (2002) [3].

Tanc pintat de rosa, al sud de Londres. 2002. Font: Flickr

L'artista visual txec, David Cerny, amb tan sols 23 anys, va pintar un tanc verd, en color rosa, situat en la Kinsky Square de Praga, anomenada popularment durant moltes dècades com 'la plaça del tanc soviètic'. L'enorme tanc soviètic, monument a l'alliberament de Txecoslovàquia en 1945, estava situat en la plaça, sobre un pedestal de 5 m. d'alçada, amb el seu canó apuntant amenaçadorament cap a una parada d'autobús. Més que un símbol d'alliberament, per a moltes persones txeques, el tanc es va convertir en recordatori de l'ocupació soviètica de Txecoslovàquia en 1968. En la primavera de 1991, Cerny l'intervé:

“Per supost, es tractava d’una declaració política i, al mateix temps, era una acció artística (...) va ser molt divertit (...) aquest símbol de la dictadura rusa, que estava allí des que vaig nàixer, no el reconec com a símbol de llibertat (el final de la 2GM)”.

Tres dies més tard de la intervenció, els soldats repintaren el tanc de verd; i deu dies més tard, un grup de diputats del parlament el repinten en rosa novament, en recolzament de l’acte de David Cerny. Per posar fi a la disputa, el tanc fou finalment enretirat, per a gran alleujament de les autoritats locals (també en part perquè el propi tanc era un disbarat històric).

L’historiador militar Tomas Jakl, especialitzat en l’alliberament de Txecoslovàquia, diu:

“El tanc construït en el monument era un IS2, un tanc d’infanteria; però el primer tanc soviètic que va arribar a Praga en la matinada del 9 de maig de 1945 fou un ‘cruiser T34’, un tanc ràpid. Era un tipus de tanc completament diferent; el número de la torreta del tanc en la plaça era incorrecte”. []*

url/publicació: <http://www.marianneart.dk/>

[*] tanc txec: <http://www.radio.cz/en/section/curraffrs/the-complicated-history-of-pragues-tank-no-23>

tanc anglés: <https://www.flickr.com/photos/davesag/4088101/>

notes: [1]

Pentney, Beth Ann. “Feminism, Activism, and Knitting: Are the Fibre Arts a Viable Mode for Feminist Political Action?”. *Thirdspace: a journal of feminist theory & culture*. Volum 8, edició 1. Estiu 2008.

[2]

Meredith. “Pink M.24 Chaffee”. *Craftworkculture*. Post: 13.12.2010. <http://craftworkculture.blogspot.com.es/2010/12/pink-m24-chaffee.html>

[3] Tikkunknitter. “Inspiring Tikkunism: knittivism & the pink tank”. *Tikkunknits*. Post: 8.8.2007. <https://tikkunknits.wordpress.com/2007/08/08/inspiring-tikkunism-knittivism-the-pink-tank/>

craft Australia

país: **Austràlia**

col·lectiu: *“Cosmic Knittas”*

informació del grup: són cinc dones associades entre elles, cinc *graffiti knitters* de Sandy Hook, Connecticut.

fundació: 2011

contacte: cosmicknittas@gmail.com

facebook:

<https://www.facebook.com/Cosmic-Knittas-442938445759635/timeline/>

lloc web: <http://twitter.com/cosmicknittas>

missió: millorar la comunitat i generar somriures; diversificar-se amb freqüència més enllà de la seva ciutat natal; prefereixen crear i distribuir les seves peces de forma anònima, i que les persones es troben les seves instal·lacions:

“El ‘yarn graffiti’ pot aparèixer en qualsevol lloc, en qualsevol moment” (Knitta)

particularitat:

cada 14é dia del mes, fil-bombardegen la cabina telefònica ubicada en la cantonada entre *Church Hill Road* i *Washington Avenue*.

Fan donacions de *yarn tags* (bufandes filades) també fora de Newtown; per exemple, en abril de 2013 donen suport al projecte *“Wear Blue for the Kids”*, de Toledo, Ohio, per conscienciar sobre l’abús infantil; i amb anterioritat, intervenen en la seva ciutat amb *“Ben Bell’s”*, o *“Hearts of Hope”*, peces les quals va intentar recuperar la ciutadania.

*“Knitting is not just for grannies!
It’s really about celebrating the art of knitting”.*

obra:

*“Sandy Hook
victims”*

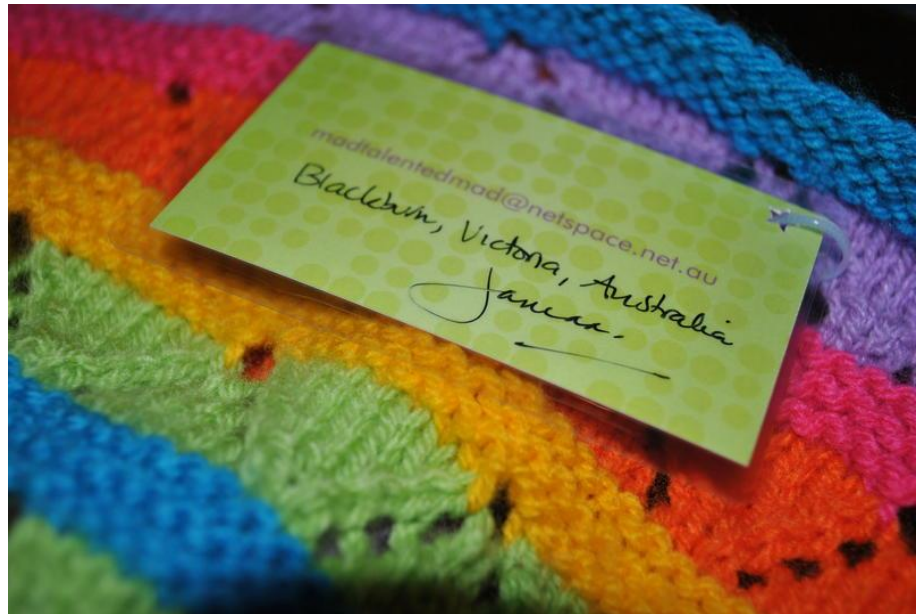
juny 2013

Imatge per difondre l'esdeveniment a través de les xarxes socials.
Font: Facebook (1.4.2013)

“Yarn tag”, una de les centenars de creacions rebudes, provinent d’Austràlia.
Foto: Nancy Crevier

Targeta on s'indica el nom de la creadora, i el lloc de procedència de la peça.
Foto: Nancy Crevier

- data: cap de setmana del 8 de juny de 2013
- materials/tècniques: **yarn tags i yarn motifs**
- ubicació: Fairfield Hills, Newtown
- enfocament (*focus): embelliment; notificació
- objectiu (*target): celebrar el #WWKIPDay
- pressupost: donacions
- finançament: propi
- descripció: Per retre homenatge a les víctimes de Sandy Hook, el grup planteja la seva tercera operació *yarn graffiti*; sol·liciten donacions a través de les xarxes socials (*Facebook*, 13.1.2013), a tot/es aquell/es teixidor/es que vulguen col·laborar en el projecte. Pretenen decorar 26 postes telefònics, senyals de trànsit, i diferents arbres, amb **yarn tags** (bufandes filades) amb els habituals 36" (uns 91 cm), i centenars de *yarn motifs* (motius filats), petites circumferències i adorns (cors, flors, estels), teixides amb colors vius, i enviades pels i les participants. Cada peça rebuda va identificada amb petites targetes, anotant qui ho va fer i/o d'on prové. El grup local "*Cosmic Knittas*" reb més de 30 caixes embalades amb *yarn tags* de tot el món.

Tot i que habitualment el *Yarn graffiti* té lloc durant la nit, *Cosmic Knittas* volen que els exemples mundials rebuts romanguen en el lloc d'intervenció durant un parell de setmanes, per a la qual cosa, demanen permís a l'autoritat de *Fairfield Hills*.

La instal·lació definitiva es realitza durant el cap de setmana del 8 de juny de 2013, aprofitant també per celebrar el #WWKiPDay; la majoria dels *yarn tags* abraçaven els arbres pròxims a les pistes de futbol, però molts altres esquitxaven llocs arbitraris de la ciutat. El grup desitja que les persones surten al carrer per admirar i gaudir amb les seves intervencions.

La fi de la intervenció: recollir cada peça, llavar-les, i enviar-les perquè siguin aprofitades per altra comunitat, en algun lloc del món:

“Tant de treball en fer quelcom, que no vols utilitzar-ho només un cop” (Knitta)

url/publicació: Crevier, Nancy K. “Yarn Craze Adds Color To Newtown”.
The Newtownbee blog. Post: 7.6.2013
<http://www.newtownbee.com/news/features/2013/06/07/yarn-craze-adds-color-newtown/141961> (consulta: 2.5.2014)

Facebook “Cosmic Knittas”, àlbums:
“IYBD 2013” (15.6.2013):
<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.503203336399812.1073741826.442938445759635&type=3>

...El compromís amb el medi ambient, des de l'artesanía...

“Curiositat i auto-reflexió. L'ecologista no té una ment conspiradora ni l'exploració sense fi del món intern. Sols senten el fort poder del medi ambient que els/les envolta i, com a tal, senten que pertanyen al ‘voler protegir’ allò que la natura ens dóna. Per a ell(e) és un fet. Són dos mons ben interessants!”

(Ángela van Boxtel)

Stephanie Powell

Stephanie Powell, de Sydney es graduà en el *Whitehouse Institute of Design*. És un artista visual, guanyadora de nombrosos premis, i dissenyadora de modes. Després del completar el seu diploma, va continuar fent varietat de cursos, incloent l'escultura, la ceràmica (torn), dibuix en viu i animació. Stephanie és una apassionada de l'entorn i sovint crea un tipus d'art en què usa materials reciclats. Així s'ha guanyat reconeixement.

El seu treball és un indicador de les modes innovadores emergents. Amb una Beca de 8000\$, és la última artista en residència en el *Kimbriki Resource Recovery Center*, 2014.

Com artistes anteriors en Kimbriki, Powell organitza projectes de comunitat; estima treballar sola durant sis mesos. Presentà la seva peça, *Drinky Dress*, en la *Burdekin Wearable Art Competition* [1], en Ayr (prop de Townsville).

També fou guanyadora d'una competició que usa materials superflus: la *Fashion Less Waste 2012: Deep Oceans design competiton*, en l'*Australian Museum*. Entrà en la competició en 2011. La temàtica fou *Ocells en el Paradís*, el qual guanyà Stephanie.

Aquesta competició sobre disseny de moda eleva la consciència de la sostenibilitat en la moda. Els participants presenten vestimentes sobre un tema d'història natural, utilitzant materials reciclats.

Espera que el seu treball anime a la gent a considerar l'entorn.

“M'agradaria treballar amb l'obsolescència planificada: articles elèctrics com ordinadors, TV, registradors de vídeo...; em fascina perquè estan dissenyats per a caure en desús en un període curt”.

web: <http://stephaniepowelldesigner.blogspot.com.au/>

nota: [1] *Burdekin Wearable Art Competition*: Es tracta d'un dels Festivals d'aquest tipus de més llarga duració d'Austràlia. Els esdeveniments inclouen: concurs d'accessoris, desfilada (*Mardi Gras parade*), passejades amb animals (*rides*), estands, exposicions d'art i l'espectacle d'art posable. Tema 2014: *“Hollywood Glitz and Glam and Movie Mayhem”*.

Stephanie Powell

“Jellyfish Dress”

tècnica mixta, art posable

presentat en el *FLW 2012*;
destacat en *Australia's Next Top Model*

El barret està fet d'una coberta de ventilador. Les formes d'aquest barret i del vestit són deliberadament semblants a la forma d'una medusa. La capa interior del seu vestit està feta de PVC. La coberta externa sobre el cosset està feta de film de bombolla. El vestit inferior és cobert de tasses plàstiques transparents. Les textures de tots aquests materials són llises, d'acord amb l'aparença llisa d'una medusa. En l'inferior de cada tassa, hi ha el centre d'un CD. És la celebració “de la medusa” bioluminescent de *Phyla Ctenophora* o *Cnidaria* [2].

nota:

[2] Australian Museum. “FLW 2012 Runner-up, Open: Stephanie (side)”. *Nature Culture Discover* [secció].
Post 7.9.2012

<http://australianmuseum.net.au/image/FLW-2012-Runner-up-Open-Stephanie-side>

Stephanie Powell

“Drinky Dress”

tècnica mixta, art posable (*wearable art*);

presentat en setembre de 2014 en el *Burdekin Wearable Art Competition*, queda en segon lloc.

(tema: *“Hollywood Glitz and Glam and Movie Mayhem”*)

“Espere la gent s’inspire per a pensar, d’una manera diferent, en les coses que llencen” [3].

“Havia vist a la gent fer borses amb anelles, i vaig pensar que seria fantàstic en un vestit, apropiat per a una passarel·la cerimoniosa (d’estora roja)”.

Hi ha 2000 anelles en el vestit.

Al principi les arrebegava d’amics, però més tard va haver de comprar a orri (a *granel*), en una caritat en línia.

Un amic modelà el disseny.

Powell treballà durant 6 mesos en el vestit.

nota:

[3] Deare, Steven. “Artist Stephanie Powell’s ‘Drinky Dress’ is a sign of artistic recycling at Kimbriki Resource Recovery Centre”. *Daily Telegraph*. Post: 22.8.2014.

[http://www.dailytelegraph.com.au/newslocal/northern-beaches/artist-stephanie-powells-drinky-dress-is-a-sign-of-artistic-recycling-at-kimbriki-resource-recovery-centre/news-story/7fa25a92b2b019e3c391f97d510903df?=\(](http://www.dailytelegraph.com.au/newslocal/northern-beaches/artist-stephanie-powells-drinky-dress-is-a-sign-of-artistic-recycling-at-kimbriki-resource-recovery-centre/news-story/7fa25a92b2b019e3c391f97d510903df?=) consulta: 7.9.2014)

Stephanie Powell

Weaving Bridges Guringai Festival. Queenscliff Surf Club. 3.7.2014

“Vaig assistir al llançament del ‘Weaving Bridges Sculpture [Teixint Ponts d'Escultura] en el Queenscliff Surf Club, del qual me n'alegre d'haver estat implicada. Enguany és el 2n any del W.B.S i el 14é del Festival Guringai. Fou un privilegi tenir a Australians Indígenes presents com a part de l'esdeveniment. Es vam envoltar de música bella, una cerimònia del fum i te matiner. Ens acompanyaren paraules sàvies sobre còm estem tothom units”.

“Vaig completar 3 teixits que van acabar junts sobre una de les balenes”.

Al voltant de 150 persones van participar en tallers per a crear els teixits que van ser muntats per a crear 3 escultures de balena sorprenents. La base d'aquests va ser soldada per l'artista María Romeo. Es pogueren veure aquestes balenes viatgeres, en les platges, durant un parell de mesos (de Juliol a Setembre 2014). Manly i el *Warringah Council* treballaren junts en aquest projecte [4].

nota: [4] Powell, Stephanie. “Weaving Bridges Guringai Festival”. *Blogspot*. Post: 3.7.2014. <http://stephaniepowelldesigner.blogspot.com.au/2014/07/weaving-bridges-guringai-festival.html>

Teixit col·lectiu per a 3 escultures de balena, en el 2nd WBS (*Weaving Bridges Sculpture*).
Platges de Manly i voltants. Juliol-setembre 2014

Craft Australia. Per Almudena Rodríguez Tortajada

Cherry Corr:

"Yours, mine and everyone else's 'stuff' matters!"

"Preteinc crear la metamorfosi física i contextual del material i els objectes que use per a fer escultura. Durant la meua recerca per a la metamorfosi física explore la forma i la línia en l'espai, usant una gamma diversa de materials reciclats. Els objectes rebutjats i materials són en general la meua font d'inspiració. Constantment em pregunte com els objectes oposats i el material reciclat, des de mobles rebutjats a retallades de vegetació, poden ser imaginats de nou, renovats i reconstruïts. La metamorfosi contextual ocorre quan el nou significat pot ser vist per noves formes esculturals inventades. Nous contextos poden referir la forma original del material o l'objecte, sovint amb un element còmic o rar. M'agrada pensar que el meu treball pot fer somriure a la gent, mentre descobreix la nova importància de materials re-proposats, en la relació amb el medi ambient i l'experiència quotidiana" [1].

nota: [1] <http://www.artandsoulcollectiveinc.net/cherry-corr.html>

Cherry Corr

“Coffee Break”, 2013.

(*) gots de cafè
“per a emportar”
reciclats, tapes, sedal,
fusta.

2.5m(h)x3m(w)x0.4m(d)

Instal·lació col·lectiva en
Dee Why Beach, per al
Art in Odd Places:
8 membres del
Art & Soul Collective Inc.

(*) recycled take-away coffee
cups & lids, conduit, plywood,
fishing line, clothe tape, timber

Craft Australia. Per Almudena Rodríguez Tortajada

Cherry Corr i Kay Runci

"Manly Tourist Spikes" 2013

instal·lació en Manly

Taules i bancs existents,
brides

nota: "Manly Tourist Spikes":

<http://publicartmanly.blogspot.com.es/2013/03/manly-tourist-spikes-cherry-corr-kay.html>

Penny Polkinghorne fa escultures de materials oposats, tant naturals com residuals, usant tècniques d'art tradicionals femenines. Aquests treballs són part d'una sèrie sobre capolls, jerarquies i webs, amb la casa com a asil o refugi segur.

"Waste not Waste"
(ponència)

Serie *Non-recycled
Plastics:*

*"Waiting for
Ulisses"*

polietilè, polipropilè,
bosses de plàstic,
polièster i banderes
de niló, pancartes i
cintes de regal, i
bosses de niló de
fruita i ceba
61cm (h) x 45cm (w)

exposada en:
Plastic Oh No
(vore més avall)

“Com a escultores, hem estat recollint deixalles rebutjades, durant molts anys, cercant maneres de transformar les ruïnes en formes esculturals, les quals poden aportar un missatge sobre l’abús humà dels materials. Normalment, aquests bi-productes provinents de l’activitat industrial i humana, van a abocadors, que asfixien el nostre entorn, o a àrees marines, obstruint el fons i perillant el creixement natural de la fauna”.

“En el procés de creació recorrem a tècniques que les dones han utilitzat durant segles (teixit, tapisseria, croxé o cosit) per a adaptar els materials en formes d’estructura i textura cohesionades”.

Penny Polkinghorne

Home 1, 2013 [Projecte Toilet Door]

Teixit arbitrari en inflorescència de palmell de Coco, i corda de sisal. 115 x 46 x 90 cm

What a tangled web, 2013 [Projecte Toilet Door]

Teixit arbitrari amb palmell *Bangalow*, bambú, fil de lli i coure. 56 x 55 cm

Craft Australia. Per Almudena Rodríguez Tortajada

Penny Polkinghorne i Prudence Smith

Metastasis

Intervenció 24-30 agost
2014, *Spring Discovery
Exhibition*, Stony Range

Rets de pescar,
filaments, hams,
esquers, cables de
coure i cordes de
polipropilè

“Metastasis’ es refereix a la proliferació incontrolada de deixalles que, com les cèl·lules cancerígenes, transformen aquells objectes que foren útils en tumors que s’estenen en la natura”.

Angela van Boxtel

Angela Van Boxtel, artista de Sydney, treballa utilitzant materials reciclats, sostenibilitat, endolcint l'aspror del gris paisatge urbà. Eco artista i dissenyadora, va començar amb el YB quan algú donà la vella bossa de sa mare amb material de teixir, i ella buscà que fer-hi.

“Part de la meva tasca és embellir els espais públics; una ciutat amb munts de ciment és molt desagradable. Me n’he adonat que ‘toca’ a la gent, comencen a parlar-ne; i també tracta de dir ‘prou’, doncs tothom volem més aportacions en l’espai públic, així com més espais d’art públic”.

Angela és conscient de que fa quelcom il·legal, però cita que les autoritats solen ser indulgents, i permeten que les seves intervencions es mantinguin si tenen admiració local, tot i que en ocasions, quan alguna persona es queixa, han de retirar les seves acolorides creacions.

“Realment ho has de tenir en compte, per això faig fotos, i si algú es queixa, reps més connexió entre la gent i el treball, i més recolzament sobre el que estàs fent”.

Li agrada portar a terme la pràctica YB durant les hores del dia, perquè opina que, si està fent aquestes tasques il·legals i subversives, ho són molt més durant la nit.

“Quan et veuen ‘bombardejant’ de dia, pensen que està bé i permés”.

YB és també una manera d'observar. Angela s'ha unit a un esdeveniment local amb les *Knitting Nannas-Manly Loop*, una organització de les *Knitting Nannas Against Gas* (KNAG). La declaració d'aquesta organització internacional és:

“On les persones s’enjuntem per assegurar que les nostres terres i aigües es preserven per a les generacions futures: seiem, teixim, planegem, tenim fils i tasses de té (cuppa), donem testimoni guerrer contra les corporacions àvides i miopes que tracten de violar la nostra terra”.

El poder de les agulles.

Angela porta tres anys amb el bombardeig, i li encisa mirar en línia quins conceptes excitants s'estan desenvolupant arreu del món. Actualment croxeta amb bosses de plàstic, com a protesta, de nou...) Espera inspirar a les persones per a reclamar els espais públics. És una manera d'experimentar i desenvolupar la seva pràctica artística.

url: <http://greenwithenvyideas.blogspot.com.es/2014/09/united-by-knitting.html>

Angela van Boxtel

“Seria genial utilitzar les valles com a espai de publicitat i comunicació.”

Eat Prey Love

llençols reciclats
5 x 1 m.

'Eat Prey Love' at Manly Cove Beach

www.angelavanboxtel.com

Els recintes de xarxa per a tauró protegeixen dels seus atacs als humans.

A Austràlia cada any els atacs de tauró maten de 0 a 5 persones. Els taurons tenen també significat en la naturalesa de 'la creació': són depredadors d'apex (a la part alta de la cadena alimentària) i juguen un paper important en la salut dels oceans.

nota: <http://publicartmanly.blogspot.com.es/2013/03/eat-prey-love.html>. Post: 11.3.2013

Angela van Boxtel

Eat Prey Love

Angela van Boxtel

Zygote

El treball respon a l'ús excessiu de bosses de plàstic. Van Boxtel dona a llum 'filant' el plàstic extern al seu ventre, per transformar-lo en mandales de fil, com a patrons sagrats en l'entorn urbà.

Intervenció realitzada a l'octubre de 2013, en Dee Why i en Manly [dissabtes i diumenges, d'11 a 15 hores (cada hora)]

nom projecte: ***Plastic Oh No***
(exposició)

_creador(e)s: Rox De Luca, Sarah Goffman, Annie Magdalena Lærkesen, Sarah Newall,
Penny Polkinghorne, Mark Titmarsh.

dates: 4 Abril 2014

ubicació: *Marrickville Garage* [1]

enfocament (*focus): plàstics (nova vida útil-estètica), com a enllaç social

objectiu (*target): retornar els plàstics a formes creatives

materials: plàstics trobats, de tot tipus

tècniques: croxé, assemblatge, instal·lació, esbufegat

síntesi elements: *“El plàstic és la meravella de l'edat, però és un enigma per a nosaltres, encara ens costa veure-ho, i no notem quan solament ho tirem. Açò és l'objectiu, en canvi humorístic de ressentiment ambiental. Però el plàstic no és el problema, més aviat la manera com ens relacionem amb el plàstic. El plàstic augmenta en terraplens, meandres abandonats i rierols morts (“billabongs”), utilitzant la seua pròpia intel·ligència elemental per a assenyalar-nos que tenim un problema en la comunicació. Ens està dient: ‘no m'usen així, no em llencen, use'm més de 300 anys’. No obstant açò la baratura, la lleugeresa i la transparència del plàstic ho fan summament apte per a la desaparició. La seua força a la proporció de pes ho fa més fort i més durador que la fusta o l'acer. És summament capaç de forma, d'ací el seu nom, i és perfecte per a un estil de vida creatiu, que es doblega a qualsevol forma que desitgem. Açò crea la forma de pràcticament tot allò que usem, des dels nostres telèfons a la roba i els cotxes. Fa les nostres vides més meravelloses, però en canvi ho subordinem a la violència domèstica (llevat que es siga artista). Amb l'art, el plàstic comença a reparèixer, se sent a casa, respectat i projectat en nous primers plànols. Existeix una línia molt fina entre la naturalesa petroquímica de plàstics, coles i pintura. Cadascun comença a imitar l'altre, i llavors **el plàstic esdevé cola social**, un mitjà de color i un desafiament per a l'observació [2].*

nota: [1]
Marrickville Garage és un espai artístic de Sydney, Austràlia, dirigit per les artistes australianes Jane Polkinghorne i Sarah Newall. L'objectiu: proporcionar un espai alternatiu i lliure per a projectes, entre estudi i galeria, que treballa amb nous treballs experimentals entre el procés i la resolució.

[2]
Titmarsh, Mark. “Plastic Oh No”. *Marrickville Garage*. Post: 5.4.2014
<http://marrickvillegarage.com/2014/04/05/april-projects/> (consulta: 9.4.2014)

**Annie Magdalena
Lærkesen**

*“The Dance of
Tohunga,
Hakuturi & Tane
Mahuta”*

2014

Annie Magdalena Lærkesen
*“The Dance of Tohunga, Hakuturi & Tane Mahuta
(Clothe me, Protect me, Keep mewarm)”*, 2014.
Série de còpies fotogràfiques digitals emmarcades

“Algun dia en el futur...pol·linitzacions encreuades entre el Plàstic i la Naturalesa produeixen un món 'sintètic' on prosperen formes fantàstiques híbrides”.

nom projecte: *Plastiniaria*
(intervenció *in situ*)

_creador(e)s: **Shona Wilson**

dates: 9.3.2013

ubicació: *Manly Wharf*

enfocament (**focus*): conscienciació sobre el medi aquàtic

objectiu (**target*): sintetitzar plàstic i natura

materials: plàstics trobats, clòtxines, alga marina

tècniques: assemblatge i instal·lació *in situ*

dedicació-execució: 5 dies

obra: *“Plastiniaria”, 2013*

descripció: *Plastiniaria* va ser creat en 5 dies en l'*Eramboo Artist Studio*, en Terry Hills. És "un esbós" per a una enginyeria més desenvolupada i estètica per a futurs possibles treballs. Fet de plàstics de platja trobats i materials naturals (peles de clòtxina i bufetes d'alga marina). La instal·lació sura dalt, baix i al voltant del moll, amb l'acció de l'onatge i la marea.

url/publicació: Wilson, Shona. *Plastiniaria*. Post. 16.3.2013
<http://publicartmanly.blogspot.com.es/2013/03/plastiniaria-shona-wilson.html> (consulta: 4.9.2013)
www.shonawilson.com.au
www.facebook.com/ShonaWilson.Artist

Annex 2

Col·lectius craftivistes estudiats durant la investigació

Collective France Tricot

país: França

col·lectiu: *CFT, Collectif France Tricot*

Emmanuelle Barrère i Solène Lebon-Couturier es reencontren al 2008, al voltant de la idea de teixir juntes: **“Le tricot de rue”**. Col·locar teixits de punt sobre el mobiliari urbà les permet expressar-se lliurement i oferir les seves obres directament als transeünts, generant una interacció positiva. Les agrada expressar-se en un estil dolç, acolorit i femení, tractant d'aportar bon humor a les nostres ciutats. El seu treball és més ampli: des del disseny a la moda, a través del teatre i l'art contemporani. Actuen principalment en París i Berlín, però de vegades proposen als lector/es en la ret a participar en determinades obres o esdeveniments.

“Hi ha una manera de veure la ciutat de forma diferent, i encara que siguen sols cinc segons, sorprendre, donar als altres quelcom inesperat”.

Donat l'èxit del concepte del seu col·lectiu, Emma, Solène i Caroline reben propostes per a col·laboracions en els àmbits de la publicitat i la moda. També organitzen regularment **“des apéros tricot”** on les/els amants del teixir poden trobar-se al voltant d'un cabdell de llana, aprendre, intercanviar consells, compartir somriures, tot en un relaxant ambient d'agulles.

nom projecte: *“Le tricot de rue”*
(intervenció)

_creador(e)s: **CFT:** Emmanuelle Barrère i Solène Lebon-Couturier

dates: des de 2008

ubicació: París i Berlín; Internet

enfocament (*focus): embelliment

objectiu (*target): expressar-se lliurement a través del craft, teixint junt/es;
aportar bon humor a les ciutats i els/les seu/es habitants

materials: tot tipus de fils i llanes

tècniques: teixir, teixir, teixir

dedicació-execució: contínua

obra:

*“Baignade non
surveillée ou
presque!”*

2012

CFT. “Baignade non surveillée ou presque!”. Embolcallat còmic, amb teixit a calça.

descripció: **Street Art à Gotham City:**

L'exposició, organitzada pel "Batart le Musée Urbain" (Paris), en maig de 2012, conta amb la col·laboració del *CFT*. Per a tal projecte, decideixen treballar la forma i el color, dos elements clau que inverteixen per contrastar amb l'antic claustre. Intervenien sobre baranes, columnes, postes de llum i manovelles de porta.

url/publicació: <http://c-f-t.net/category/tricots-de-rue/>

país: França

artista/col·lectiu: CFT

obra:

"The Loop"

2012

Imatge: ©CFT

data: 3.2012

materials/tècniques: teixit amb punt e calça, centenars de motius diferents

ubicació: París

enfocament (*focus): L'univers CFT i la seva manera de veure i entendre la ciutat

objectiu (*target): folrar zones de la ciutat de París amb gèneres teixits a mà

finança: Nathan Besse (director)

dedicació-execució: 2 dies de rodatge, més "x" dies de teixir.

descripció: **The Loop, la pel·lícula sobre el CFT.**

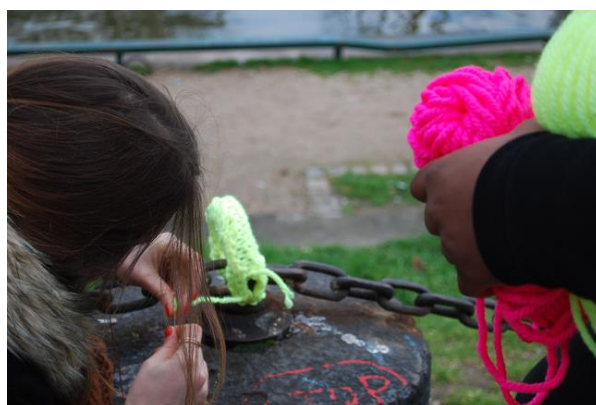
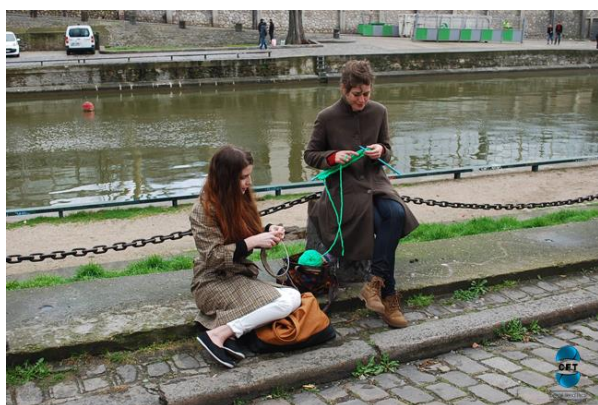
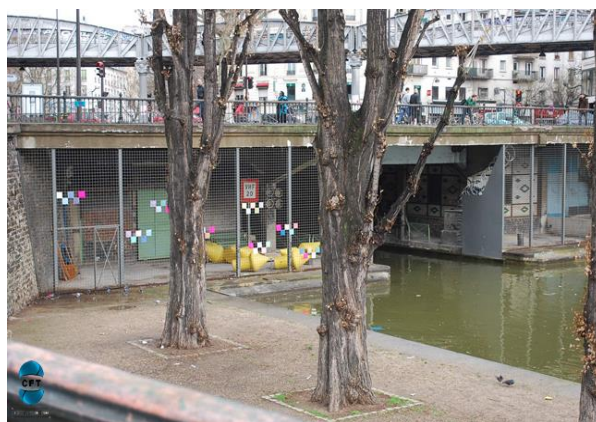
"Un dia, el director Nathan Besse contactà amb nosaltres. Estava interessat en el nostre univers i la nostra manera de veure i d'entendre la ciutat. Fou per a un projecte de docu-ficció per a Nokia i Vice. El projecte donà lloc a un bell video. Nathan fou capaç de recrear a la perfecció l'esperit del CFT."

"Durant els dos dies que durà, col·locarem montons de gèneres de punt al carrer".

Després de la seva campanya de 2012 "Tots els dies d'aventura", Nokia, en associació amb Vice, ens conta la història de diferents grups de persones que tracten de canviar el seu entorn urbà, amb la intenció de millorar allò quotidià.

url/publicació: <http://c-f-t.net/the-loop-le-film-sur-le-cft/>
<http://vimeo.com/40661105>
Vegeu també: <http://nathanbesse.fr/>

The Loop, le film sur le CFT

nom projecte: *“Le Marché Fricote à l’Imprimerie”*
(instal·lació)

_creador(e)s: *CFT*

dates: 1-31.12.2012

ubicació: *L’Imprimerie, Paris*

enfocament (**focus*): embelliment i col·laboració *Marché Fricote*

objectiu (**target*): teixir tots els productes de l’*stand*

finança: Revista *Fricote*

materials/tècniques: llanes teixides amb calça i croxé

obra:

“Marché Fricote”

2012

Imatges: *Fricote*

Detall dels hot dogs i les begudes, tricotades pel CFT. Imatges: Fricote

descripció: Desembre de 2012. Instal·len durant el mes de desembre, a la galeria **Imprimerie** de Paris, un *stand* de *hot dog* tricatat, per a la revista Fricote:

“...de moment cuinem...li tricatem un gran menú amb ocasió del mercat Fricote: poden gaudir d’un hot dog (mostassa o quètxup a elecció), junt amb una Coca-Cola o un batut. Si açò li diu, ens trobem a la galeria!”

url/publicació: <http://c-f-t.net/le-cft-fait-la-cuisine-pour-le-magazine-fricote/>

<http://www.fricote.fr/>

nom projecte: "D.I.Y.Y." *Tricote directement sur des mannequins*
(intervenció)

_creador(e)s: CFT

dates: Juliol de 2011

enfocament (*focus): tendències creatives 2012-2013

objectiu (*target): tricotar directament sobre el cos;
promocionar la marca *Mohair S.A.*

finança: agència Edelkoort

materials: llana *Mohair South Africa*

tècniques: teixit, croxé i trenat

dedicació-execució: un cap de setmana, a temps complet

obra:

Body and Hair

Imatge: ©CFT

descripció: Juliol de 2011. L'agència **Edelkoort** contacta amb CFT per fer un projecte: *D.I.Y.Y.(tendències creatives 2012-2013)*.

Tricotar principalment amb llana mohair per promocionar la marca *Mohair South Africa*; tricotar directament sobre els cossos dels "maniquís" presents; tricotar sobre diferents temes relacionats amb el cos i les seves representacions. Tricotar per generar una serie de videos de la vida en Nova York i Shanghai.

Passen tot un cap de setmana teixint, croxetant i trenant models de luxe.

Videos en *Youtube*:

Body and Soul; Body and Self; Body and Character; Body and Hair; Body and Skin

url/publicació: <http://c-f-t.net/quand-le-cft-tricote-directement-sur-des-mannequins-ca-donne-ca/>

Youtube:

Body and Soul: <https://www.youtube.com/watch?v=Dpk7gX1Ti7I>

Body and Self: <https://www.youtube.com/watch?v=BoXETzwn1Vo>

Body and Character: <https://www.youtube.com/watch?v=hU7Ik13bqOE>

Body and Hair: <https://www.youtube.com/watch?v=VEapWdz6GxQ>

Body and Skin: <https://www.youtube.com/watch?v=o7NWwHCLNXc>

Body and Hair

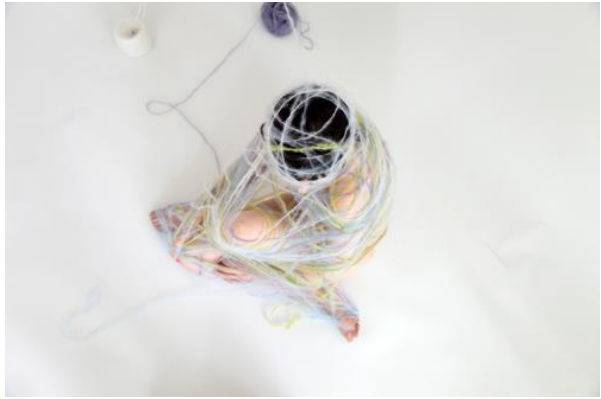

Body and Self

Body and Soul

"Body and Soul". Images: ©CFT

Jafa Girls

país: Amèrica del Nord (Ohio)

nom projecte: *"In Remembrance of the Children. Poppies for Peace"*
(instal·lació)

_creador(e)s: *JafaGirls*: Nancy Mellon, Corrine (àlies: JafaBrit) i Talitha

Nancy i Corrine s'enjunten totes les setmanes, des de 2005.

Corrine, apodada Jafabrit, és natural de Newcastle Upon Tyne. Artista a temps complet i activista d'art comunitari, manté els *blogs* "Yellow Spring Arts" i "Free Art Friday".

Nancy Mellon també és artista a temps complet, membre de la galeria "Village Artisans", activista/voluntària d'art comunitari i coordinadora del *YS Experience* per al Yellow Spring Arts Council, així com comissària de la *YS Arts Council Permanent Collection*, i coordinadora de la "YS Arts Council Gallery".

Talitha (JafaT) és fotògrafa de vida silvestre (*wildlife*) i dissenyadora joiera, i auto-descrita artista Binge.

col·labora: *Memories in the Making*

dates: agost de 2014

ubicació: Yellow Springs, Ohio.

enfocament (**focus*): notificació; embelliment; estil "crafty"

objectiu (**target*): fer partíceps a artistes "menuts"

materials/tècniques: varis

obra:

"Poppies for Peace"

Remembering the Children - Peace Poppy Installation
Yellow Springs, Ohio jafagirls.com

descripció: Inspirades i impulsades per la impressionant instal·lació de Londres, '*The Blood Swept Lands and Seas of Red*', decideixen crear quelcom per als nens i nenes, de la millor manera que saben: a l'estil 'crafty'. I contacten amb una associació d'Alzheimer de Yellow Spring per portar-lo a terme, a través d'un dels seus programes:

Memories in the Making® és un programa d'art proporcionat a través de la 'Greater Cincinnati Alzheimer's Association', que ofereix art creatiu, original i expressiu per a les persones amb la malaltia d'Alzheimer i altres formes de demència.

En aquest projecte, cada rosella és única, com únic és cada nen. Els/les artistes participants parlaven d'amor i pau mentre creaven les seves roselles, i molt/es van escriure tals missatges en les seves flors. Era, i és, una sincera expressió d'amor i dolor. Allò que li dóna valor al projecte és l'oportunitat per a aquests artistes a participar, crear i ser part d'una instal·lació d'art públic.

url/publicació: <http://ysarts.blogspot.com.es/2014/08/poppies-for-peace-in-remembrance-of.html>

nom projecte: *“Knit Knot Tree”*
(intervenció)
(caritat/donació)

_creador(e)s: *JafaGirls* (Nancy Mellon i Corrine Bayraktaroglu)

dates: octubre de 2007

ubicació: Yellow Springs

enfocament (**focus*): embelliment; donació

objectiu (**target*): vestir arbres com a art públic

materials/tècniques: llanes teixides amb punt de calça

obra:

“Knit Knot Tree”

Imatge: la foto fou publicada en la *viquipèdia* per shrewdcat; hi ha vora 250 enllaços en google...

JafaGirls. "Knit Knot Tree". 2007. Yellow Springs

descripció: Primer *yarn bomb* de les *JafaGirls*.

En l'octubre de 2007 estaven organitzant el *Street Themed Art Stroll Event* per al *Yellow Springs Arts Council*. S'inspiraren en el treball del grup *Knitta*, i aprofitaren peces de punt que tenia Nancy, per "bombardejar" un arbre fora de la seu. La instal·lació es mantingué durant 5 mesos.

En febrer de 2008 decidiren que estava massa sol, i es posaren a teixir. El President del *YS Arts Council*, JoAnn Mckee, el nomenà el "*KnitKnot Tree*", al qual fins i tot va afegir una mica de teixit propi. També reberen peces donades, de persones conegudes i anònimes.

Després de llevar-li el "suéter" a l'arbre, el reciclen i reutilitzen per a altres peces d'art; però permeten l'opció de contactar amb elles, per tal de recollir les peces donades i destinar-les a organitzacions benèfiques d'elecció pròpia.

url/publicació: "Knit Knot Tree". <http://jafagirls.blogspot.com.es/p/knit-knot-tree.html>
"JafaGirls". *Yellow Spring Arts Council*. <http://www.ysartscouncil.org/jafagirls/>

Keep Wool

país: **França**

col·lectiu: **Keep Wool**

imatge corporativa:

Tricotez sans stresser!

*Rencontres et échanges décomplexés
autour du tricot et du crochet*

Rejoignez le mouvement !

www.facebook.com/KeepWool

Amb cada projecte, el col·lectiu varia la seva imatge corporativa, bé amb els colors predominants en el projecte, bé afegint algun motiu relacionat

informació del grup: **fundació:** 13 de juny de 2013

contacte: contact.keepwool@gmail.com

Facebook: <https://www.Facebook.com/KeepWool>

instagram: <https://instagram.com/keepwool>

lloc: Toulouse (França)

La fi de Keep Wool és fer trobar-se a apassionades, principiants o tota persona interessada pel teixit de punt / ganxo, en *rencontres apéros* (trobades de “aperitius”), però també d'afavorir l'intercanvi, formant així una **comunitat** d'adeptes.

“El meu primer teixit de punt va ser un snood negre en punt d'arròs, recorde haver-ho vist en les tendes i haver-me dit, jo mateixa podria fer-ho? Llavors, plena de coratge i de motivació, vaig anar a comprar llana i agulles. Quan vaig començar a tricotar, després que la meua mare m'haguera mostrat les bases, em vaig llançar ràpidament a projectes una mica més importants, ajudant-me de “tutos” en Internet, cercant patrons, etc. I després ve sempre el ‘moment bloqueig’. Afortunadament, la meua “profe de teixit de punt” m'ajudà a no llençar les meues agulles! Hi ha també moments, on, davant l'amplitud de la tasca i/o la longitud del projecte, tendeix a desmoralitzar una mica! Ahí em vaig dir: per què no trobar-se amb altres com jo, i motivar-se mutuament? Donar-se consells, contemplar les coses d'una altra manera. Però sempre sense pressió, perquè abans de res és un plaer, i perquè açò no ha de ser una Font d'estrès. Llavors, quan vaig trobar a Christel, comentant-ho, ens vam adonar que teniem ganes de llançar aquests “apéros-tricots”: Keep Wool va nàixer!

*En què es **diferencia** Keep Wool d'altres encontres teixidors? 1r: trencar les idees rebudes sobre el teixit de punt / ganxo: àvia, robeta de xiquet, passat de moda, etc; sobretot, que la gent ve tal com és, qualssevol siguen la seua tècnica de teixit de punt, sàpien fer el punt de molsa o ser capaces de fer el granny en ganxo, vulguen començar, o compartir la seua experiència, o simplement no tricotar soles en sa casa!”*

La primera trobada Keep Wool s'efectuà el 13 de juny de 2013, a Toulouse, en el centre ciutat. Solen demanar inscripció prèvia, per contemplar l'afluència, i decidir el lloc d'encontre. Reben la col·laboració directa i continua de Fifi Jolipois [a].

url/publicació: <http://www.bricnbroc.com/2013/06/03/keep-wool/> (ú.consulta: 4.1.2016)

Variacions de la imatge corporativa, adaptada a l'estació o l'esdeveniment; publicades com a imatge de perfil en la pàgina de FB

nom projecte: *Happy Blue Day*
(caritat/donació)

dates: 2.4.2015

ubicació: Place du Palais Royal, Paris

enfocament (**focus*): caritat

objectiu (**target*): transmetre un veritable missatge d'amor;
recolzar una bona causa social:
enviar un bell paquet de cors tolosans a Ninoo

finança: Fifi Jolipois (2)

materials: llana blava;
agulles de mitja n°4, agulla de cosir llana, tissores

tècniques: tricot

dedicació-execució: aproximadament 1 mes

obra:

*“Des Coeurs
Bleus”*

2015

19 de març, en Chabrot (rue Cujas, Toulouse)

Col·lecta del cors blaus teixits a ganxet.
Font: *instagram*

Comment faire si je veux participer à Keep wool pour Happy Blue Day ?

Je m'inscris pour le 19 Mars

J'aimerais participer mais je ne peux pas venir

Je prends de l'avance et je commence à tricoter des petits cœurs bleus

J'amène mes petits cœurs, et j'en réalise d'autres pendant la soirée

Je dépose mes cœurs chez

Keep wool envoie tous vos cœurs à l'association Ninoo

Mapa conceptual:
informa cómo participar en la iniciativa, i la destinació dels cors teixits a l'associació Ninoo.
Font: *Facebook*

descripció: **Keep Wool** respon a la crida de l'associació **Ninoo**, la qual demana als/les francesos per teixir, a mà, cors blaus (el color de l'autisme). Els cors rebuts són distribuïts el 2 d'abril, amb motiu del Dia Mundial de Sensibilització per l'Autisme, a les persones que s'encreuen amb la ruta dels equips voluntaris i les Ambaixadores [b].

El col·lectiu convoca una quedada general per al 19 de març ('rencontre Keep Wool pour HBD'), amb inscripció prèvia; en cas d'impossibilitat per acudir a la cita, proposen fer arribar els cors, dipositant-los en Fifi Jolipois, abans del 21 de març. A través del seu FB, faciliten el patró per a teixir els cors [*]

Ninoo: Ninoo és una associació de suport als/les xiquet/es autistes i les seues famílies. A través de Facebook volem que cadascun tinga una mirada nova, il·luminada i optimista sobre l'autisme. Ja existeixen nombroses associacions sobre l'autisme. Ninoo vol diferenciar-se proposant serveis pràctics per a ajudar en el dia a dia a les famílies amb xicalla autista durant la infància. L'associació Ninoo proposa: eines pedagògiques adaptades per als/les xiquet/es autistes en la infància (exercicis de grafisme, guies socials, tallers en casa, receptes de cuina lúdiques) disponibles en el lloc web; ajudar als seus membres en les seues gestions administratives, amb assistència jurídica, tallers per als xiquets i els seus parents: música, arts plàstiques, monopatí, ioga, pastisseries, poni; eixides lúdiques per a xiquets acompanyats pels parents: zoo, aquari, pista de patinatge, piscina, menjar campestre, parcs, cinema; posar en disposició dels parents membres un anuari de professionals especialitzats en l'autisme; organitzar regularment conferències i debats amb especialistes, així com grups de conversa sobre temes concrets per als parents; col·locar grups d'entrenament de les capacitats socials per als/les xiquet/es autistes.

url/publicació: *Ninoo*:

https://www.Facebook.com/pages/Ninoo/219520054860835?sk=info&tab=page_info

[*] patró cor: http://www.happyblueday.com/image/tutoriel/tuto_tricot.pdf

[a] Fifi Jolipois: accessoris per a creacions tèxtils i confeccions de joies:

<http://www.fifijolipois.com/> ;

<https://www.Facebook.com/pages/Fifi-jolipois/112748358772179>

[b] Ambaixadores: Estelle Lefébure, Sonia Rolland, Florentine Leconte, Alexandra Rosenfeld, Vanessa Pinoncely, Inès-Olympe Mercadal, Anne-Charlotte Pontabry, Elodie Piège.

"Love is the message"

<http://us10.campaign->

archive1.com/?u=8e4b71387d021ddda93eac356&id=7432e4819f&e=2b3da73eaa

<http://www.happyblueday.com/>

Knitta

país: **EUA**

col·lectiu: *Knitta, Please*

data: des de 2005

materials/tècniques: tricot

ubicació: Houston, Texas

enfocament
(*focus): embelliment

objectiu (*target): fer l'art de carrer una mica més càlid i llanut

dedicació-execució: contínua

descripció: *Knitta* és un grup de *taggers* tricotador/es que deixen les seues obres en monuments, mobiliari urbà i altres llocs públics; empren materials que no malbaraten els suports, com fil i tèxtil [1]. La missió del grup és fer l'art de carrer “*una mica més càlid i llanut*”, d'acord amb el seu membre AKrylik [2].

Fundat en 2005 per dues dones de l'àrea metropolitana d'Houston, *Knitta* ha crescut fins a tenir onze membres. Una dotzena de grups han seguit el seu exemple en altres parts del món. El grup ha sigut convidat a exhibir el seu art a Los Angeles i París, entre altres.

Inicis: Els membres de *Knitta* AKrylik i PolyCotN van fundar el grup com a forma de canalitzar la seua frustració amb projectes inacabats, com jerséis a mitjà teixir [3]. La primera obra va ser un escalfador per a la manovella de la porta de la tenda de PolyCotN. Tant a ella com als clients els va encantar el resultat. Llavors va pensar “*Fem més*”, i va ser quan l'any 2009 es relacione amb un dels seus clients [1].

Orígen del nom: El nom del grup i els àlies dels membres del grup van ser inspirats pel desig de “*assemblar-se al grafiti, però amb elements tricotats*”. El grup barreja la terminologia del tricot artesanal amb l'estil *hip-hop*, així que van canviar el nom de *Knitting* a *Knitta* per a “*representar els àlies tradicionals de l'art de carrer*” [4]. PolyCotN i AKrylik van inventar els seus propis noms i després van crear noms per a uns altres en una sessió de *brainstorming* que van considerar “*una de les reunions més còmiques*”. Els noms dels membres inclouen Purl Nekklas, P-Knitty, The Knotorious N.I.T., MascuKnitivity, i Granny SQ [5]. Al desembre de 2007 el grup tenia cinc membres femenins i un de masculí, que guarden l'anonimat [4].

Tags en els carrers: Normalment deixen la seua obra els divendres a la nit i els diumenges al matí; els membres de *Knitta* deixen una etiqueta de paper cada vegada, en la qual posa “*knitta please*” o “*whaddup knitta?*” [6]. Usen com suports arbres, fanals, reixats, boques d'incendi, monuments i altres elements urbans [4].

Els membres de *Knitta* han deixat la seua marca en monuments nacionals d'envergadura, com la Gran muralla xinesa o Notre Damme de París [7]. El grup empra les festes assenyalades com a tema per a les seues obres, doncs usen per exemple fil rosa en Sant Valentín i brillant (garlandes) en Nadals. Quan *Knitta* no treballa en un tema concret ho fa concentrant-se en un objectiu o àrea específics [8].

El grup i els seus seguidors consideren els seus grafitos “*un mètode d'embellir l'espai públic*” [1]. Encara que allò que fan està considerat vandalisme en alguns estats, no han patit represàlies, probablement perquè és molt senzill retirar les peces tricotades [9].

Descobrimet internacional: Després d'aconseguir despertar l'atenció internacionalment, el grup va decidir actuar en ciutats i objectius majors, començant a Nova York. Dues setmanes més tard estaven a Seattle, Washington, on van fer la seua primera obra a gran escala [10]. Emprant més de 50 peus (15,24 m) de material tricotat que els havien donat els voluntaris de la seua llista de correu, van embolicar una columna de mono-raíl. *Knitta* va demanar als seus fans que deixaren els seus tags en altres llocs i enviaren fotografies. La petició va rebre una resposta aclaparant [1].

El grup va cobrir amb peces de llana de dos peus d'altura i dos peus i mig de longitud els troncs de 25 arbres de la mitjana de l'*Allen Parkway* d'Houston en la *Art Car parade* al maig de 2006 [8]. Un any més tard els *Knitta* van ser convidats a *Standard Hotel Los Angeles* perquè treballaren sobre una caixa de cristall que conté dissenys i idees de moda. La caixa està després de la taula de recepció [1].

Al maig de 2007, per a celebrar el 60° aniversari de *Bergère* de França, el primer fabricant de fil francès [11], la companyia va convidar a *Knitta* a París per a “*revitalitzar els paisatges urbans amb peces tricotades*”. *Knitta* també ha deixat les seues obres a El Salvador i Mont-real [12].

Imatge: *inhabitat.com*

“Soft Sculpture”

2009

Membres de *Knitta* intervenen diversos elements de la *National Gallery*, com a part de la seva exposició *“Soft Sculpture”*. 7.2009
Font: bellsknits.com.es

“Soft Sculpture”

2009

Impressiona estar sota les altes columnes teixides...
Font: bellsknits.com.es

url/publicació: Viquipèdia: <http://es.wikipedia.org/wiki/Knitta> (consulta: 15.6.2014)

notes: [1] Duncan, Savannah. "Off the hook street art". *VOX Magazine*. Post: 21.6.2007
<http://www.voxmagazine.com/stories/2007/06/21/hook-street-art/>
(consulta: 22.12.2007)

- [2] «Houston, Texas Cries Out 'Knitta Please'». *Wireless Flash News*. Post: 6.1.2006. <http://www.flashnews.com/news/wfn1060112J14341.html> (consulta: 23.12.2007)
- [3] Bjortomt, Olav. «Knit Wits». *Times Newspapers, Ltd*. Post: 11.3.2006. <http://www.thetimes.co.uk/tto/arts/> (consulta: 20.12.2007)
- [4] Miles, Amber. «Guerrilla knitters tag Houston with yarn». *San Antonio Express-News*. Post: 9.8.2006
<http://www.mysanantonio.com/salife/stories/MYSA081006.01P.Knitta.4f24589.html> (consulta: 20.12.2007)
- [5] «Crew». *KnittaPlease.com*. <http://www.magdasayeg.com/> (consulta: 21.12.2007)
- [6] Plocek, Keith. «Knitta, Please! Hitting the streets with Montrose's craftiest taggers». *HoustonPress*. Post: 15.12.2005.
<http://www.houstonpress.com/news/knitta-please-6547197> (consulta: 20.12.2007)
- [7] «KNITTA PLEASE: Graffiti You Can Cuddle Up To». *Inhabitat*. Post: 11.1.2007. (consulta: 22.12.2007)
- [8] Maltby, Anna. «Knitta, please!». *VenusZine*. Post: 14.6.2006.
http://www.venuszine.com/articles/diy/272/knitta_please (consulta: 23.12.2007)
- [9] Myint, Jacky. «Knitta, please: Tag like grandma». *New Port Daily News*. Post: 10.11.2006. <http://asap.ap.org/stories/1007607.s> (consulta: 23.12.2007)
- [10] Reighley, Kurt B. "Daylight Broads". *The Stranger*. Post: 1.8.2006
<http://www.thestranger.com/seattle/Content?oid=45208>
- Martínez, Mario. "Graffiti knitting it's warm, fuzzy, colourful and illegal". *SUBvert Magazine*. Post: 14.5.2007
<http://paulmontreal.com/blog/2007/05/14/graffiti-knitting-its-warm-fuzzy-colourful-and-illegal/>
- [11] «Who is Bergère de France?». *Bergeredefrance.fr*.
<http://www.bergeredefrance.fr/> (consulta: 23.12.2007)
- [12] Matroka, Bernadette. «Knitta, The All-Girl Knitting Graffiti Tag Crew, Hits up Paris Turning Urban Detritus into a Fiber Enthusiasts Dreamscape». *Label Networks - Arts & Events*. Post: 12.2007. (consulta: 23.12.2007)

Lanapuerto

país: **Chile**

col·lectiu: *Lanapuerto*

informació del grup: agrupació artística que busca promoure els beneficis del teixit, i realitzar intervencions tèxtils de Yarn Bombing. Comencen com "Lanaattack IV Región"; ara són Lanapuerto; realitzen intervencions amb identitat des del Puerto de Coquimbo.

Lanapuerto és "compromís, art i amor pel teixit"

fundació: 25 agost 2013;

funda: Claudy Tapia Retamal, en Coquimbo

contacte: lanapuerto@gmail.com

facebook: <https://www.facebook.com/Lanapuerto>

reunions:

lloc: Coquimbo

tallers:

Aprende a tejer con nosotras!!!

TENEMOS HERMOSO TALLERES QUE SON DICTADOS
EN CASA TALLER CIRCULAR, INCLUYEN
MATERIALES Y UN COFFEE BREAK

Taller intensivo; Sólo una clase
(5 hrs) valor: 15 mil
Taller Mensual (4 clases) Valor
35 mil

INSCRIPCIONES Y CONSULTAS:
CASATALLERCIRCULAR@GMAIL.COM

"A la nostra benvolguda comunitat la convidem a ser part dels nostres bells tallers que són dictats en La Herradura, Coquimbo.

Tenim dues modalitats, tu pots escollir la que més t'interessa: mensual o intensiva. T.mensual: 4 classes, d'entre 5 i 6 hores c/c.; T. intensiu: una sola vesprada, de 5 hores. Nivell bàsic.

*Són Tallers personalitzats amb els materials inclosos i amb classe de color, perquè per teixir també necessitem compondre!
T'esperem" (facebook: 26.8. i 1.10.2014)*

obra:

“2º YB en BOTE de La Herradura”

2014

“2º YB en BOTE de La Herradura”

2014

TE INVITAMOS A SER PARTE DE LA NUEVA RE-INTERVENCIÓN DE LANAPUERTO.. QUEREMOS EMBELLECEER NUESTRO BOTE...

MONTAJE Y ENTREGA...
28 DE DICIEMBRE

DONA TU CUADRITO!
De Granny Square y se parte de esta maravillosa obra..

*“2º YB en BOTE
de La Herradura”*

2014

Membres de *Lanapuerto*, cosint els *grannies* sobre el “Bote”, amb grans agulles de fusta

*“2º YB en BOTE
de La Herradura”*

2014

Membres de *Lanapuerto*, cosint i enjuntant els *grannies* per a la intervenció

*“2º YB en BOTE
de La Herradura”*

2014

Membres de Lanapuerto, enfeinades cosint els grannies insitu

*“2º YB en BOTE
de La Herradura”*

2014

El “Bote” a tot color!

data: 27 i 28.12.2014

materials/tècniques: *granny square en colors fúcsia, taronja, groc, turquesa i tons fluor*, agulles de cosir, fines i grosses; tissores; martell; pissarra i guix; corda;

ubicació: Playa La Herradura, Coquimbo

enfocament (**focus*): embelliment

objectiu (**target*): intervindre, de forma col·laborativa, el “Bote” de La Herradura, amb *grannies* de múltiples colors

finança: *Lanapuerto* i *Circolor*

dedicació-execució: al voltant d'uns 14 dies (des de crida oficial fins a instal·lació)

descripció: crida oficial en *facebook* (15.12.2014):

“Després del meravellós acolliment que ha tingut el nostre Bote en La Herradura, el tornarem a intervenir! Per a això necessitem de la teva ajuda! DÓNA EL TEU QUADRET! de granny square en colors fúcsia, taronja, groc, turquesa i tons fluor...el dia 27 els unirem i el 28 de desembre és la intervenció.

Lloc de reunió: Casa Taller Circolor, calle angosta 1024, La Herradura, Coquimbo.

Si ets d'una altra regió també pots ser part :)

Des de ja gràcies per la teva col·laboració”.

El “Bote” va tindre molt d'èxit en les xarxes socials, reconeixement en grups de teixit a nivell mundial, mitjans locals i nacionals (1).

url/publicació: *facebook*: <https://www.facebook.com/Lanapuerto>

(1)Esteban, Juan. “Tejedoras vuelven al ataque y planean renovar el “Bote de La Herradura”. *La Serena Online*. Post: 26.12.2014

<http://laserenaonline.com/2014/12/tejedoras-vuelven-al-ataque-y-planean-renovar-el-bote-de-la-herradura/>

(redacció) “Au Chili aussi, le tricot urbain attaque les villes!”. *Lumieres de la ville*. Post: 20.3.2015.

<http://www.lumieresdelaville.net/2015/03/20/au-chili-aussi-le-tricot-urbain-attaque-les-villes/>

nom projecte: "Lanazulmarina"
(intervenció)

dates: 9.2014

ubicació: Avenida Costanera. Coquimbo, Chile;
[recollida:] Casa Taller Circolor

enfocament (*focus): embelliment

objectiu (*target): folrar elements de la Avenida Costanera

finança: auto-gestionada i auto-finançada

materials/tècniques: cercles, amebes, pentàgons, sols de mar,...teixits; furgoneta de transport; escales;

dedicació-execució: des del 27 d'agost fins al 12 de setembre;
intervenció: 14 de setembre, durant 10 hores

obra:

"Lanazulmarina"

Te invitamos a Vivir esta bella experiencia tejiendo.. Sé parte de "LANAZULMARINA", la nueva intervención de Lanapuerto.. Colabora tejiendo Círculos, pentágonos, estrellas de mar, Amebas, algas, Peces.. Los colores son en la gama de verdes y azules (Colores alegres)

FECHA DE RECEPCIÓN TEJIDOS 12 DE SEPTIEMBRE EN CASA TALLER CIRCOLOR

Imatge creada per Dafne Jerez Retamal, de "Dedos de Lana"

Foto: Cristian Molina Aguirre

"Lanazulmarina"

2014

"Lanazulmarina"

2014

“Lanazulmarina”

2014

descripció: Yarn Bombing inspirat en la mar, i el primer sota la pluja. Dotze dones van treballar en el muntatge durant 10 hores per donar vida a “lanazulmarina”. Van rebre la col·laboració de teixits de dones, procedents de Illapel, Santiago, Coquimbo i La Serena.

“Amb aquesta intervenció ens renovem completament, ens sortim de la temàtica del quadret d’avieta per donar pas al teixit hiperbòlic, amigurumis i cercles, tot d’elements i formes que donen vida al món marí.

És una activitat autogestionada, on mitjançant la venda de diversos productes especials per decorar la llar, es va poder adquirir el material per dur a terme aquest nou yarnbombing” (11.9.2014)

“Benvolguda gent bella que visita la nostra intervenció "Lanazulmarina" al pueblo La Herradura. Agraïm infinitament les mostres de suport i d'afecte. Estem felices que els haja agradat el muntatge, que amb molt esforç preparam. Com autogestores d'aquest projecte els demanem encaridament que si vostè observa que algú s'està emportant "un recuerdito" per favor demane que no ho faça. La mostra és per a tota la gent no per a uns pocs i si destrueix o usurpa un element no serà el mateix per a aquesta persona que està per venir. A sol dos dies ja es van portar tots els polps. És comú escoltar "però si era obvi que els hi anaven a robar", però això mai serà normal entre les qui estem creant i regalant en forma tan generosa. Moltes gràcies” (Facebook: 17.9.2014).

La intervenció es mostra des del 14 fins la fi del mes de setembre, en Avenida Costanera (entre calle angosta y antigua).

url/publicació: *Facebook*, àlbum: “LANAZULMARINA”
<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.277420092466761.1073741849.213116145563823&type=3>

Youtube: “lanazulmarina”. Per Cristian Molina. Post: 15.9.2014
https://www.youtube.com/watch?v=FYRHKRuGV_o&feature=youtu.be

Lanapuerto. "Proyecto Manilla". 2014

nom projecte: "Proyecto Manilla"
(intervenció)

dates: 6.6.2014

ubicació: Coquimbo, Chile

enfocament (*focus): en honor a **Magda Sayeg**; embelliment

objectiu (*target): embellir; retre homenatge a M.Sayeg

finança: autofinançament

materials/tècniques: llanes multicolors, teixides

dedicació-execució: entre unes hores i uns 4 dies (depenent de persona)

descripció: Després de la seva campanya de recolecció de teixits (9-30 maig) per ajudar als/les damnificat/des de Valparaíso, grannies els quals entreguen a "Las arañitas solidarias", dediquen aquest projecte a la creadora del Yarn Bombing, Magda Sayeg, tot teixint fundes per a les "manillas" de les portes d'accés, bé a les seves cases, bé als seus llocs de treball:

"Fa no tant de temps, MAGDA SAYEG, en protesta per quant desastrosa era la seua ciutat, va decidir intervenir la manilla de la porta d'entrada a la seua tenda; va ser tant allò provocat que després va seguir intervenint d'altres infraestructures i parcs. Ella és la creadora del YARNBOMBING, i en honor a ella i al seu gran interès d'embellir la seua ciutat, nosaltres LES DE "LANAPUERTO" intervindrem les manilles de les nostres llars i llocs de treball. Aquest mes celebrem el DIA DE TEIXIR EN PÚBLIC, i gràcies a Magda, EL DIA INTERNACIONAL DEL YARNBOMBING!!"

url/publicació: *Facebook*, àlbum: "Proyecto Manilla!! Día Internacional del YarnBombing, Junio 2014". Post: 6.6.2014.
<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.244270855781685.1073741843.213116145563823&type=3>

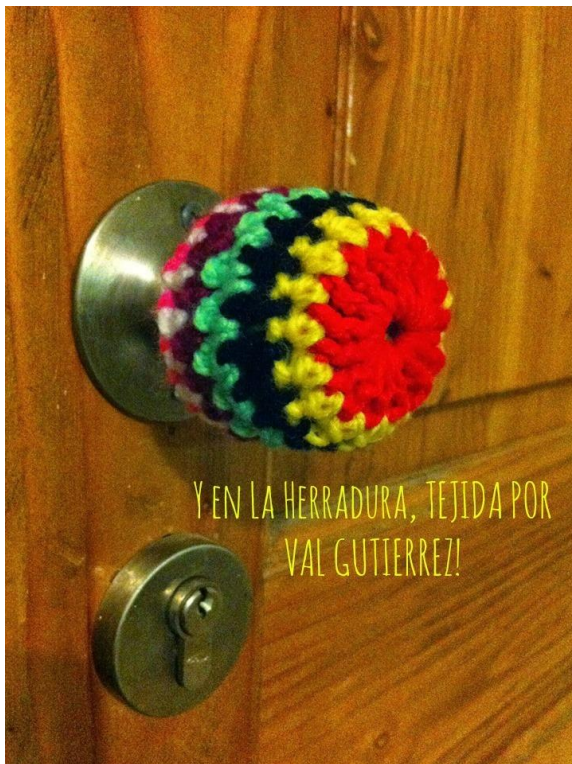
Lanapuerto. "Proyecto Manilla". 2014

EN LA HERRADURA, TEJIDA EN
CASA DE
CLAUDY CIRCOLOR

SALA DE CLASES DE LA PROFE
MARIELA, COLEGIO LAS VIOLETAS EN
SINDEMPART, COQUIMBO

Y EN LA HERRADURA, TEJIDA POR
VAL GUTIERREZ!

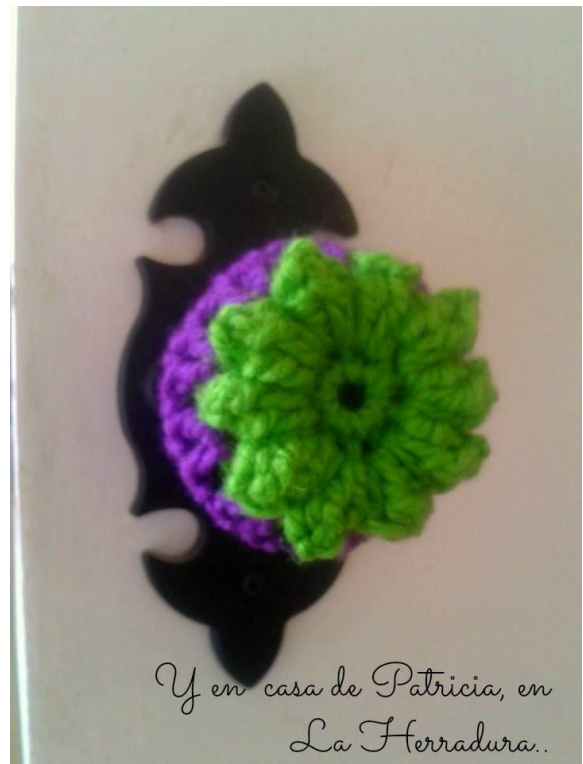
Y EN CASA DE HILDA
EN LA SERENA

Lanapuerto. "Proyecto Manilla". 2014

En casa de Maricarmen, en La Herradura

Lanapuerto. "Proyecto Manilla". 2014

Lanapuerto. "Proyecto Manilla". 2014

nom projecte: *Puerto Cqbo; o*
(intervenció) *VI intervención Aniversario Coquimbo*

dates: intervenció: 3 i 4 de maig 2014;
inauguració: 5 maig 2014

ubicació: grues del Puerto Coquimbo

enfocament (*focus): embelliment; celebració-commemoració

objectiu (*target): *difondre l'ofici ancestral del teixit; desenvolupar xarxes i amistat;*
potenciar a les dones i sa creativitat; i potenciar la nostra regió

finança: (recolzament) Departamento Cultura Coquimbo

materials/tècniques: "pañó" 50 x 50 o 25 x 25 cm;
taules i cadires; agulles i llanes de cosir i de teixir, tissores;
grues i andamis, cons de senyalització, cascs de seguretat;

dedicació-execució: recollida de les peces: fins al 27 d'abril
crida oficial: 25 de març

obra: *"147 Puerto Coquimbo"*

*“147 Puerto
Coquimbo”*

2014

*“147 Puerto
Coquimbo”*

2014

*“147 Puerto
Coquimbo”*

2014

*“147 Puerto
Coquimbo”*

2014

*“147 Puerto
Coquimbo”*

2014

*“147 Puerto
Coquimbo”*

2014

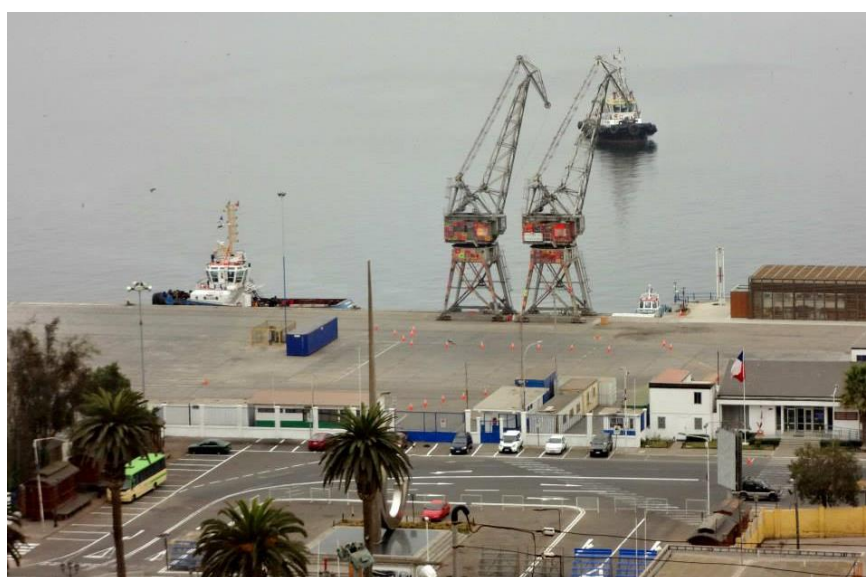
*“147 Puerto
Coquimbo”*

2014

*“147 Puerto
Coquimbo”*

2014

“Des de la bella ‘Parte Alta’...una aventura trobar el més meravellós des dels miradors, i la peculiar conversa amb la gent del sector...”. Facebook: 6.5.2014

descripció: Més de 35 dones formen part del procés creatiu que es va realitzar en les grues del port de Coquimbo, per celebrar el 147é aniversari d'aquest. La difusió per les xarxes socials demostra el treball col·laboratiu per a portar a terme la meravellosa intervenció: és un regal a Coquimbo, en el seu "mes aniversari", per dones de la zona (28.4). La intervenció tèxtil compta amb teixits de Dones de Santiago, Coquimbo, La Serena i Valle del Elquí (4.5). El 25 de març fan la crida a teixir via Facebook:

"Ja és oficial!!!! L'Agrupació artística LANAPUERTO, objectiu principal de la qual és difondre els beneficis del teixit i realitzar intervencions urbanes més conegudes com YARNBOMBING: Convida a la comunitat de la IV Regió a ser part de la pròxima intervenció que inaugura el mes aniversari de Coquimbo. En el Centro Cultural Palace (Barrio Inglés) i la casa taller Circolor (La Herradura) es rebran donacions de granny-squares o més coneguts com 'cuadritos de abuelita', les mesures dels quals han de ser de dos tipus; 50 x 50 cm i/o 25 x 25 cm i en colors intensos, forts i alegres com taronger, fúcsia, groc, verd poma o pistaxo, blau elèctric, roig i morat (no cafè, negre ni amb llanes jaspades). Data de lliurament 27 d'abril (en horari d'oficina). Muntatge 3 i 4 de maig (l'hora es comunicarà via pàgina de l'agrupació). És una activitat que cerca també difondre els oficis ancestrals com el teixit, desenvolupar xarxes i amistat, potenciar a les dones i per tant la seua creativitat i potenciar a la nostra regió com una zona emergent d'idees. Perquè moltes dones siguin part, ajuda'ns a difondre. Gràcies a qui ja s'han sumat!!".

Dies més tard, faciliten tutorials on-line, i (re)informen de la realització dels tallers, per tal de poder confeccionar els grannies:

"El 5 de Maig, Coquimbo està de festa! així és: Coquimbo es vestirà de festa, i Lanapuerto IV Regió té la missió d'intervenir un sector del port de Coquimbo: és una tasca difícil i complexa ja que aquesta vegada més que mans teixidores es necessita suport i professionalisme de tota la comunitat. Teixir no és difícil! Per als/les qui vulguen aprendre i col·laborar amb Lanapuerto, els deixem un tutorial amb excel·lent explicació de com realitzar un granny square. No deixen passar aquesta oportunitat de ser partíceps! O si prefereix pot venir als nostres tallers tots els dissabtes: es dicten intensius a casa Taller Circolor, els esperem!!" (5.4).

"Aquesta bella intervenció que inaugura l'aniversari de Coquimbo va ser possible gràcies a la col·laboració de moltes dones que resideixen a Santiago, La Serena, Coquimbo i Valle del Elquí... Per a elles el reconeixement; i els nostres agraïments infinits, ja que ha confiat en nosaltres, per tot el suport des dels inicis de la nostra agrupació, a la nostra meravellosa Caterina Truja, Directora del Departamento de Cultura de la Municipalidad de Coquimbo" (9.5).

url/publicació: Facebook, àlbum: "VI Intervención Aniversario Coquimbo Mayo 2014".
<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.234618483413589.1073741840.213116145563823&type=3>

“Nuestros árboles”

Resum de les intervencions de Lanapuerto en diferents arbres de la zona, des del 2013 fins a setembre de 2014
Font: Facebook (3.11.2014)

Lanapuerto. 1ª intervenció YB: agost 2013.
"Playa Chica" de La Herradura, Coquimbo

Souter Stormers

artista: **Grace Brett**

informació: Grace Brett va nèixer en Londres, fa 104 anys. Va quedar vídua en 1955, i es va traslladar a Escòcia en 1978. Va viure en el poble de Darnick, i aquest 2015 va ingressar en la “*St John’s Care Home*”, en Melrose. Té 6 nets i 14 bésnets [1].

Grace Brett, amb 104 anys, és la clara imatge d’una vellea innocent i dolça; però podria ser la *street artist* més anciana del món [3].

Quan no està etiquetant parets amb *graffiti cans* (pots d’esprai), la besàvia és part d’un grup de ‘yarnstormers’ que estan cobrint monuments amb dissenys de punt adorables, al cor de les “*Scottish Borders*”, a la localitat de Selkirk [3]. Se’ls coneix com “*Souter Stormers*”, i recentment van “bombardejar” 46 punts de referència en la seva ciutat, amb motiu d’un festival d’art local, el *YES’* (Yarrow-Ettrick-Selkirk) [3].

El col·lectiu va dedicar al voltant d’un any per preparar, secretament, el projecte (des de novembre de 2014, [5]). Era en part una broma joganera, en part una instal·lació d’art de carrer. Els i les teixidores van eixir al carrer durant el mes de setembre, a cobrir, amb peces de punt teixides, tanques, bancs i pals de llum de tota la ciutat. Entre els motius, hi havien acolorides cases animals i petites famílies [2].

Explicant les seves excèntriques intervencions urbanes, Grace va dir:

“Vaig pensar que era molt bona idea decorar la ciutat; gaudeixo incloent-hi el meu ganxet, m’agrada veure el meu treball ahí, mostrar-lo a hom; pense que el poble es veu preciós” [3] [4].

Daphne, filla de Grace, de 74 anys, en explicar la passió de la seva mare, va agregar: “*Ella sempre, al llarg de la seva vida, ha teixit de tot amb punt i ganxet. Generalment, feia roba per als bebès i xals*” [3] [4] “*Ella pensa que és divertit ser coneguda com a ‘street artist’*” [1].

Kay Ross, portaveu del grup, va dir: “*La Grace ha inspirat als/les ‘yarnstormers’, un grup d’edats mixtes, en usar les habilitats creatives i artístiques per transformar el paisatge de Selkirk; ella sempre ha confirmat que l’edat no és una barrera per participar en un projecte contemporani*” [3]; “*Qué meravellós ha sigut tenir en el grup a una dama qui podria ser la ‘guerrilla knitter’ britànica més anciana*” [1].

L’edat és només un número...

- url: [1] Paterson, Pamela. “In pictures: Gran aged 104 helps ‘guerrilla knitters’ decorate 46 Borders landmarks”. *Daily Record*. Post: 15.9.2015.
<http://www.dailyrecord.co.uk/news/scottish-news/pictures-gran-aged-104-helps-6443345>
- [2] Green, Anna. “The 104-Year-Old Street Artist Who Yarn-Bombed Her Town”. *Mental_Floss*. Post: 17.9.2015
<http://mentalfloss.com/article/68719/104-year-old-street-artist-who-yarn-bombed-her-town>

[3] Dovas. "104-Year-Old Street artist Yarn-Bombs Her Town". *Bored Panda*.
Post: 24.9.2015
<http://www.boredpanda.com/grandmother-yarn-bomb-uk-souter-stormers-knitting-104-year-old-grace-brett/>

[4] Reilly, Nicholas. "104-year-old great grandmother might be the world's oldest street artist". *Metro.co.uk*. Post: 26.9.2015

<http://metro.co.uk/2015/09/26/104-year-old-great-grandmother-might-be-the-worlds-oldest-street-artist-5408673/>

[5] "Yes Festival (Massive) Yarn Bomb Event in Selkirk". *Facebook*:
<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.401044600086625.1073741856.114590935398661&type=3>

país: **Scotland**

obra:
*“Yarn Bomb en
Selkirk”*

2015

Grace Brett forma part del grup de guerrilla knitters “Souter Stormers”.
Imatges: SWNS

Grace Brett junt a una de les seves intervencions

dates: setembre 2015

ubicació: 46 emplaçaments diferents de Selkirk, Scottish Borders (Escòcia)

enfocament (**focus*): embelliment

objectiu (**target*): participar en el YES (festival d'art local)

materials/tècniques: acolorides peces teixides amb punt de calça i ganxet

dedicació-execució: (preparació projecte:) des de novembre de 2014

url/publicació "104-year-old knitter 'yarnbombs' her town". Link.brightcove.com.
dels vídeos: <http://bcove.me/eqz11gtf>

Youtube: "104-year-old yarn bomber is World's oldest street artist". Post: 14.9.2015
<https://www.youtube.com/watch?v=sa5FCItllzU>

Altres imatges de *Souter Stormers* en *facebook* (post: 10.9.2015)

Yarn Bombing Ojai

nom projecte: *Shock and Awe Night*
(intervenció)

_creador(e)s: *Yarn Bomb Ojai (Y.B.O.)*

dates: des de l'estiu de 2012 (1ª intervenció)

ubicació: Ojai, Ventura, Califòrnia

enfocament (*focus): la revitalització d'espais urbans degradats;
la reivindicació d'espai per a dones artistes

objectiu (*target): embellir les zones més abandonades de la ciutat

pressupost: donació/ reciclatge

materials: fibres i fils usats/ en desús;
disfresses per mantenir la identitat oculta

tècniques: croxé; instal·lació

dedicació-execució: instal·len per les nits

"Y.B.O"

Imatge: Matthew Hill (c)2013

descripció: L'estiu de 2012, el bucòlic *Ojai Valley* es va convertir en un llenç per als bombardejors de fil: coxies als arbres, escalfadors en pals, pompons i d'altres adorns de fil, s'instal·laren en una àmplia varietat de llocs, des del *Ojai Valley Museum* fins a *Libbey Park*, passant per a trams dels *Meiners Oaks*, obra dels entusiastes de fibra locals coneguts com *Yarn Bomb Ojai*.

"Han arreglat la vall, però en lloc de grafiti, és crochet", diu Jenny Newell, propietària del *Bonnie Lu's. County Cafe*, al centre d'Ojai.

Qui funda el Y.B.O, sota el pseudònim Threep Parlour, va començar a interessar-se pel teixir urbà després de veure pals bombardejades en Berkeley. Quan les membres del seu antic cercle de teixir van decidir "reenjuntar a la banda", es va adonar que un "*fil bomb*" era el projecte ideal entorn al qual reunir-se. La seva primera instal·lació, "*Shock and Awe Night*", va tenir lloc en la matinada del 25 de juliol de 2012. "*Van bombardejar tota la Ojai Avenue*", recorda Parlour.

Des de llavors, nombrosos llocs i les empreses s'han vist fil bombardejats, i Ojai ha acollit molt favorablement el fenomen. "*Ha millorat el meu negoci*", diu Marcia Doty, co-propietària de Bookends. En desembre de 2012, el dia abans de la gran obertura de la tenda de llibres Meiners Oaks, les artistes van posar dotzenes de *grannies* i lletres grans per lletrejar "Curiosity", "Look" i "Expand". "*Era la meva primera senyalització*", murmura Doty. Parlour explica que:

"El Yarn Bombing és una forma d'art de carrer femení (...) és una veu fresca. Quan planegem les nostres intervencions, tractem d'anar a les zones més abandonades. Simplement fa que la zona siga una mica més bonica".

Una altra *bomber*, parlant anònimament, troba que els homes en particular són "captivats" per la forma d'art: "*Per a la majoria de les dones, no és un gran salt imaginar-se a si mateixes creant o fent alguna cosa semblant. Per a molts homes simplement és al·lucinant*".

L'element ecològic: Y.B.O. empra materials utilitzats (suéters, projectes inconclusos, restes) en les seves instal·lacions (Bookends accepta contribucions, i Bonnie Lu té una caixa de donació en la part de darrere).

La policia local ha tingut un enfocament de *laissez faire* a les bombes de fil, tret que representen un perill per a la seguretat (enfosquant un senyal, per exemple), i s'acontenta amb permetre que les obres romanguen. Parlour admet que Y.B.O. té alguns "talps" qui mantenen les línies de comunicació obertes entre artistes, policia i funcionaris de la ciutat. Les bombes que són motiu de preocupació es minven o es modifiquen.

Les Bombarderes d'Ojai "*comparteixen inclinació entremaliada*", diu Threep, i treballar de forma anònima ha estat part de la diversió. Les instal·lacions s'executen per la nit, els llocs del projecte es mantenen molt en secret, i les artistes es visten de negre o amb disfresses per ocultar la seva identitat. En aquesta petita comunitat, molt unida, estan al tant. Però els llavis locals estan segellats. "*És com un petó en l'anonimat, per a tothom*", diu Parlour.

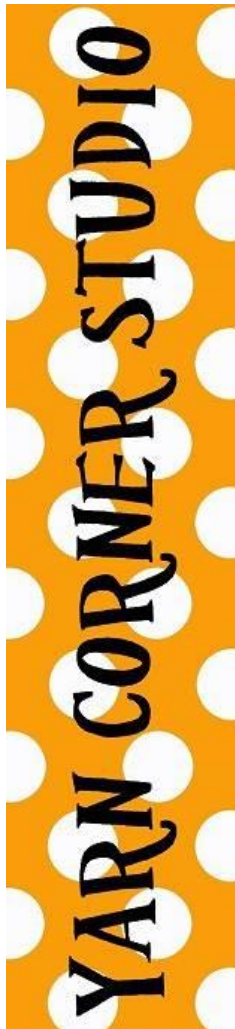
Bookends manté una llista de correu de les dones artistes locals que tenen l'esperança de connectar amb Y.B.O. per aprendre a fer punt, ganxet i l'art dels bombardejors de fil. Estaria disposada una teixidora guerrillera veterana a fer de mentora? "*Tal vegada*", diu Parlour. "*Però el que realment m'agradaria veure és un grup rival*".

url/publicació: Lackey Shaffer, Nancy D. "Bombs Away". *VCRReporter.com*. Post: 13.6.2013
http://www.vcreporter.com/cms/story/detail/bombs_away/10961/

Yarn Corner

país: **Austràlia**

artista/col·lectiu: *Yarn Corner*
data: des de maig de 2011
materials/tècniques: “*de teixir a cosir, dels elements Mod Podge a la joieria i la costura*”
ubicació: Melbourne
enfocament (**focus*): embelliment; tallers
objectiu (**target*): fil-bombardejar tot allò al seu abast;
ensenyar l'art del teixir, en totes les seves variants (en *YC Studio*)
dedicació-execució: contínua
descripció: El *Yarn Corner* (YC) és un dels majors grups “d'assalt filat” al món, amb prop de 1.000 membres locals i internacionals. Amb seu a Melbourne, Austràlia, els membres provenen de molts àmbits de la vida, i tots els nivells d'habilitats artesanals.

El grup es va formar al maig de 2011 per l'artista de la fibra Bali, de *Twilight Taggers*, qui va començar amb reunions quinzenals *stitch&bitch*, només per a bombardejar de fil. Allò que va començar com petites reunions, al llarg de 3 anys, es va convertir en una pròspera comunitat (sense ànim de lucre) d'artesan/es amb idees afins.

YarnCorner és un gran col·lectiu d'artistes (molt/es del/les quals estan en els seus propis grups) i un lloc fantàstic per aprendre l'art dels bombardejos de fil. Així que des de petits començaments fins a gegants salts, *YarnCorner* ha deixat, ràpidament, la seva marca al món, i continuarà fent-ho fins que se'ls acabe el fil [0].

El grup fa quedades regulars *stitch&bitch*, en Melbourne, en les quals es pot participar de manera gratuïta. Per assabentar-se'n dels esdeveniments, suggereixen consultar la seva pàgina FB, doncs les dates/localitzacions estan subjectes a canvis. De manera habitual, YC realitza una o dues instal·lacions per mes [1].

A banda dels projectes propis, el YC possibilita *comission jobs* (treball amb comissió) anuals. Cadascun és assessorat sobre bases individuals, tenint en compte l'espai de temps donat per a produir les peces, l'escala del projecte, la localització, la disponibilitat de fil, el pressupost disponible, etc. Per descomptat, el grup està disposat a viatjar fora de l'estat de Victoria. Sols demanen contactar amb el *administration team* (equip administrador) per dialogar-ho amb profunditat [2].

Es defineixen com “*un grup talentós de boixs pel teixir, que adoren ensenyar als/les altres com fer les coses. De teixir a cosir, dels elements de Mod Podge a la joieria i la costura, podem ensenyar de tot!*”. Conviden a unir-se i participar; o a proposar idees per a tallers, o espais lliures per a utilitzar/intervindre. Publiquen en la seva web que totes les classes, en el *YC Studio*, tenen un màxim de 6 assistents, per assegurar atenció suficient a cada persona, per dominar les noves habilitats artesanals [3].

url/publicació: <http://www.yarncorner.com.au/>
notes: [0] <http://www.yarncorner.com.au/#!/about/>
[1] <https://www.Facebook.com/yarncorner;>
<https://www.Facebook.com/groups/157893757611209/>
[2] <http://www.yarncorner.com.au/#!/about/services/>
[3] <https://www.Facebook.com/yarncornerstudio>

país: **Austràlia**

nom projecte: **Royal Melbourne Show 2014**
(exposició/instal·lació)

_creador(e)s: Bali Portman

dates: 8.2014

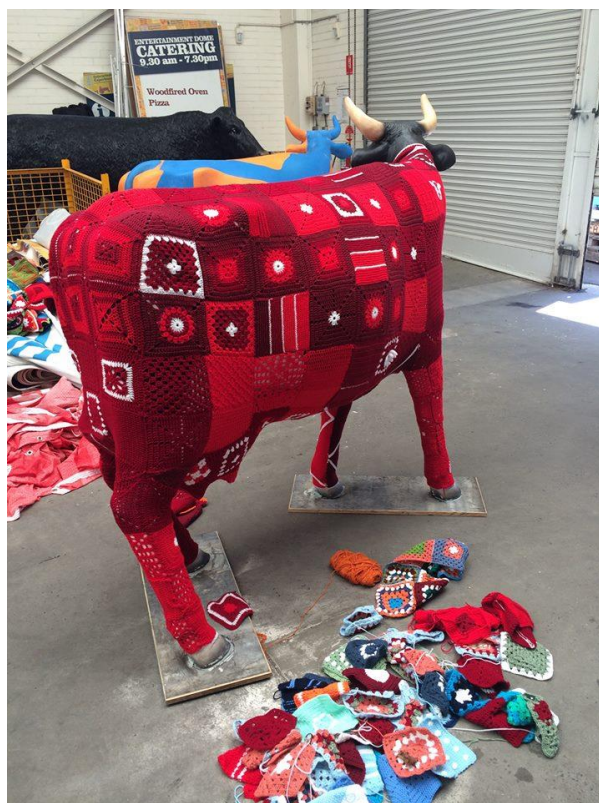
ubicació: Melbourne (Australia)

dedicació-execució: any i mig per produir

obra:

*“Royal Melbourne
Show 2014”*

31.8.2014

Reproduccions a escala real d'animals de granja,
coberts amb *grannies* elaborats per Yarn Corner.
Font: Facebook

descripció: La *Royal Melbourne Show* és una de les instal·lacions de les quals Portman s'enorgulleix més, amb la dedicació d'any i mig per produir-la.

Per pura diversió, descobriment i emoció, no hi ha res com un gran i valuós dia amb els amics i la família en el *Royal Melbourne Show*. Dut a terme anualment per la RASV, *Royal Agricultural Society of Victoria* (Reial Societat Agrícola de Victòria) per promoure i celebrar l'agricultura victoriana, el *Royal Melbourne Show* és l'esdeveniment comunitari anual més gran i més icònic de Victòria.

Els visitants poden gaudir d'una gran varietat d'experiències agrícoles i rurals úniques i memorables que són entretingudes, educatives i emocionants. Hi ha molts d'aventura per experimentar, amb descobriments agrícoles, atraccions emocionants, meravelles epicúries i molt més.

Els estels de l'espectacle són els milers de magnífics animals i els seus guies, juntament amb altres expositors talentosos que competeixen per guanyar el "*Best in Show*" i reclamar la cinta blava Royal Melbourne. Hi ha centenars d'animals de granja per veure, abraçar i alimentar, en el popular *Animal Nursery*.

En el *Tastes of Victoria Pavilion*, es poden degustar productes frescos i locals de temporada, unir-se a demostracions de cuina amb xefs famosos i aprendre sobre els punts més fins de vi, sidra, cervesa, café, formatge o xocolata amb experts de la indústria. Es recomana la *MasterChef Kitchen*.

També hi ha una increïble varietat d'emocionants cavalcades de carnestoltes, espectacles en viu i aparicions especials, espectaculars focs artificials nocturns, i molt més per experimentar amb familiars i amics.

Ofereixen gran varietat de paquets de descompte en l'admissió regular; l'apertura és diària (durant els dies de celebració), sense descans; fàcil accés en transport públic.

Història: L'espectacle ha estat un esdeveniment assenyalat a Melbourne des de 1848, quan va començar com una competició d'arada en *Moonee Ponds*. Organitzat per la RASV, el Saló és l'esdeveniment d'entreteniment públic de Victòria més gran i de més llarga durada anual (2015, 160a Mostra). És icònica per dret propi, doncs atreu cada any vora mig milió de visitants.

Malgrat créixer i evolucionar amb els temps, el Saló segueix sent una de les connexions més fortes de Melbourne amb la terra, amb algunes de les exposicions més grans i prestigioses sobre animals i la vida rural en l'hemisferi sud. L'espectacle ofereix als clients l'oportunitat d'experimentar el millor que Victòria té per oferir, amb els concursos agrícoles i demostracions, estil de vida rural, activitats d'oci, entreteniment, menjar, vi, l'horticultura, i atraccions.

RASV: La *Royal Agricultural Society of Victoria* (RASV) és una organització de membres sense finalitats de lucre que es dedica a recolzar l'excel·lència en l'agricultura victoriana. Fomentar el desenvolupament de la indústria i l'avaluació comparativa de les normes, la RASV recompensa i reconeix l'excel·lència mostrant els millors productes d'estil victorià a través dels seus prestigiosos esdeveniments i concursos, en associació amb les comunitats agrícoles i rurals.

A més del major esdeveniment anual de la comunitat de Victòria, (el *Royal Melbourne Show*), la RASV duu a terme altres esdeveniments capdavanters en la indústria, incloent els premis: Australian International Beer Awards, Royal Melbourne Wine Awards, Royal Melbourne Fine Food Awards, Royal Melbourne Horse Show and the Royal Melbourne Dairy Show.

Melbourne Showgrounds (el recinte) La RASV gestiona el *Melbourne Showgrounds*, l'exposició i esdeveniment d'interior/ a l'aire lliure més gran i més versàtil de Victòria. Amb el nou propòsit d'una exposició elegant i espai per a esdeveniments, diversos edificis patrimonials s'han restaurat, meticulosament, units a gran quantitat d'espai a l'aire lliure de més de 19 hectàrees, *Melbourne Showgrounds* ofereix espai i versatilitat com cap altre lloc de celebració d'exposicions, fires, congressos i esdeveniments.

url/publicació: <http://www.royalshow.com.au/>

Facebook: <https://www.Facebook.com/RoyalMelbourneShow>

Twitter: <https://twitter.com/royalmelbshow> (@RoyalMelbShow)

iTunes

Imatges: Facebook "Yarn Corner", àlbum: "Royal Melbourne Show 2014 sew up":

<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.794001093983272.1073741851.209589959091058&type=3>

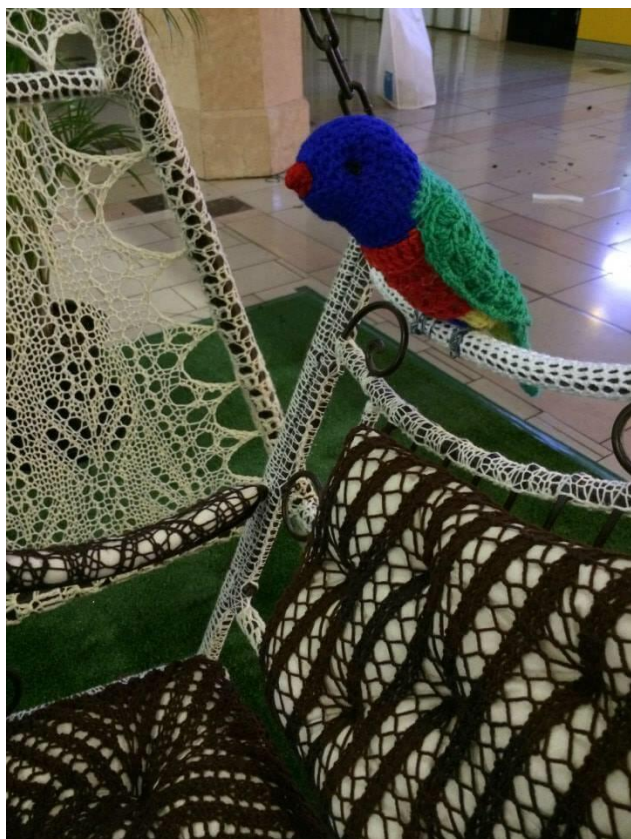
Els animals de granja, vestits amb grannies.

Font: Facebook

altres accions del *Yarn Corner*

“Eastland Garden Party “

Eastland Shopping Centre, 18 maig 2014

El col·lectiu *Yarn Corner* vesteix, amb distints motius teixits amb llanes de colors, tots aquells elements ubicats en els corredors del Centre Comercial, amb motiu de la celebració de “La Festa en el Jardí”, per atreure l’atenció dels i les visitants, i convidar a unir-s’hi.

Imatges: Facebook “*Yarn Corner*”, àlbum: “Eastland Garden Party”:
<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.737254906324558.1073741847.209589959091058&type=3>

nom projecte: **“Sleep at the ‘G’”**
(caritat/donació)

_creador€s: Bali Portman & Yarn Corner

dates: 22.5.2014

ubicació: Melbourne (Austràlia)

enfocament(*focus): reclam: *Melbourne City Mission*

objectiu (*target): proporcionar serveis vitals a joves sense llar en Victoria

pressupost: *fundrasing*

finança: [vore:] <http://www.yarncorner.com.au/#!/about/sponsors-affiliates/>

obra:

“Sleep at the ‘G’”

2014

Joves sense llar dormint sobre esterilles, en la *MCG Level B1 concourse* (esplanada)
Font: Facebook (29.5.2014)

descripció: El 18 d'abril de 2013, dos membres del *Yarn Corner* contacten amb *Sleep at the 'G*, un projecte del *Melbourne City Mission*. Un any després, tornen a col·laborar. Mitjançant *fundrasing*, pretenen recaptar medis, econòmics i materials, per poder ajudar a les persones desafavorides.

Cada dia, la *MCM* treballa amb i per les comunitats, famílies i individus més vulnerables de Melbourne i Victoria. Cada setmana, ajuden a milers de persones a evitar esavantatges, exclusió econòmica i aïllament social. Amb els anys, s'han adaptat i evolucionat amb les persones amb qui treballen, sempre responent a les necessitats canviants de les comunitats. L'equip compta amb professionals qualificats i dedicats, amb experiència per a oferir serveis integrats i holístics.

Des dels xiquets que viuen amb una discapacitat, i els joves sense casa, a les persones que necessiten ajuda en l'educació o l'ocupació, treballen perquè puguin construir un futur millor per a si mateixos. Ajuden a la gent a trobar el seu propi camí cap a la independència, proporcionant-los el suport necessari en el camí. Recolzen a les persones en desavantatge, advoquen per un canvi social per a reduir el nombre de persones en situació de desavantatge, i per a intervenir al més prompte possible per limitar el dany causat per l'experiència.

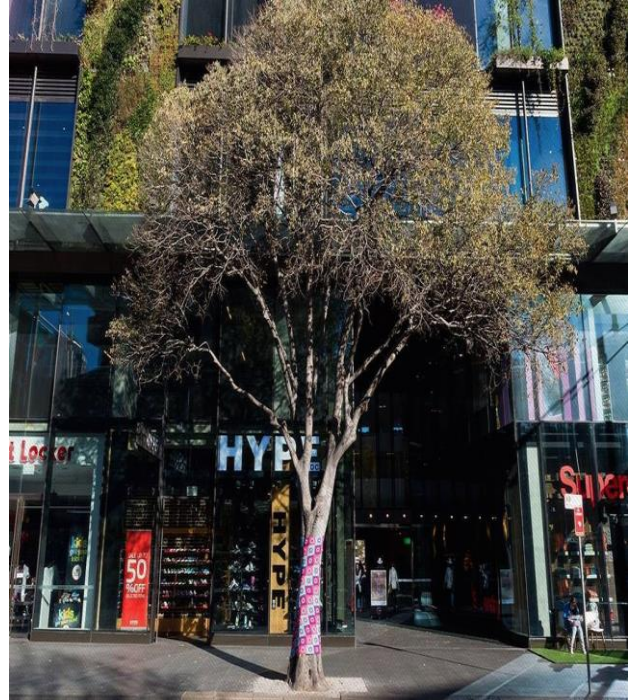
En la campanya de l'any 2015 van aconseguir recaptar un total de 478000\$, aportats per generosxs partidaris de la iniciativa [2].

url/publicació: <http://fundraise.melbournecitymission.org.au/mcg/sleep-at-the-g-2014/yarn-corner/bali-portman>
<http://www.yarncorner.com.au/#>
[2] <http://www.melbournecitymission.org.au/get-involved/sleep-at-the-g>

YCHEART

YC20

Bobs Blankie Brigade

país: **Amèrica del Nord**

col·lectiu: **B3, Bobs Blankie Brigade**

informació del grup: Durant molts anys, Marcia Lobman, amb l'ajuda d'amics i veïns, han croxetat, teixit i embuatat mantes per als nen/es necessitats. Estimen que donaren més de **2000 mantes** als hospitals i centres d'acollida. Els esforços de Marcia foren recolzats pel seu marit, Bob, i per les donacions de fil i material per individuals i fabricants. Helaine Lobman (la filla) també donà mantes per als nen(e)s necessitats a través de diverses organitzacions no lucratives i recolzà tals associacions amb donacions monetàries. I Jason Lobman (el fill) aprengé a teixir i ha estat ocupant fent mantes i capells.

Per desgràcia, Bob faltà (10.9.2007) diagnosticat amb càncer d'esòfag. A partir d'aleshores, tingueren la oportunitat d'honrar a Bob a través d'una memòria viva que celebra la seua vida i multiplica els beneficis d'aquestes activitats amb la participació dels/les voluntari/es.

Des de 2013 contem amb voluntari(e)s per teixir i croxetar en Arkansas, California, Connecticut, Delaware, Florida, Maine, Maryland, New Jersey, New York, North Carolina, Pennsylvania, South Carolina, Tennessee, Texas i Virginia.

fundació: 2007

ubicació: Princeton, New Jersey

contacte: DVProject@bobsblankiebrigade.org

imatge corporativa

projectes: Des de 2007, conformada com a entitat de caritat pública o organització benèfica exenta d'impostos, i amb contribucions deduïbles, la "BBB" s'ha enfocat en pacients de quimioteràpia i víctimes de violència domèstica, per als quals ha desenvolupat:

1. *Blankies for Children and Families in Hospitals*
2. *B3 Caps Project*
3. *Domestic Violence Blankie Project*

descripció: *1. Blankies for Children and Families in Hospitals*

Estar en un Hospital pot "donar por" fins i tot a les persones adultes. Pitjor encara, els tractaments mèdics poden tenir efectes secundaris desagradables. La quimioteràpia també produeix que els pacients senten fred "des de dins" cap a fora. Les *Blankies* ajuden a escalfar cos i esperit.

El projecte consisteix en fer i recollir mantetes per als nen/es sotmesxs a tractaments contra el càncer, i per a nen(e)s i adults que ho necessiten.

_nens: mantes de 81x81cm, qualsevol fil/tela rentable a màquina

_prematur: mantes de 66x 66cm, " " " "

contacte:

ChildrenProject@bobsblankiebrigade.org ; FamilyProject@bobsblankiebrigade.org

2. B3 Caps Project

Els Hospitals Locals sol·liciten capells per als bebés prematurs i les infermeres, i per als pacients de quimioteràpia. Publiquen patrons i/o links en la seva pàgina web.

contacte: CapsProject@BobsBlankieBrigade.org

3. Domestic Violence Blankie Project

La violència domèstica afecta als/les nen/es i a les famílies, així com al consort maltractat. Es necessiten mantetes per a menuts i adults en centres d'acollida i allotjament temporal. "*Els/les acollit(de)s es commouen en saber que algú pensà en ells i dedicà el seu temps en fer-los una manteta*" (voluntari).

Treballen amb *Womanspace Inc.*, sita en New Jersey. Ofereix serveis a les persones i famílies afectades per la violència domèstica i sexual, inclosa la vivenda d'emergència i els serveis de vivenda. Pretenen: donar mantes de major tamany, per al seu ús en el refugi d'emergència i d'allotjament temporal; fer mantes a disposició d'altres organitzacions que vetlen per aquestes necessitats.

url/publicació: <http://www.bobsblankiebrigade.org/Projects.html>

nota: A data 31.12.2012: 534 capells, 320 mantetes. Donades a *University Medical Center Princeton/Plainsboro - Cancer Center, Oncology/Infusion Clinic, Special Care Nursery & Community Health Center; Womanspace Shelter, Transitional Housing and Domestic Violence Crisis Centers; Temple University Hospital Neo-Natal Intensive Care Unit.*

Care Wear

país: **Amèrica del Nord**

col·lectiu: *Care Wear*

informació del grup: **fundació:** 1991
ubicació: Frederick, Maryland

imatge corporativa:

Care Wear és un grup nacional de voluntari(e)s, qui teixen, crotexen o cusen, proporcionant **articles de bebé**, fets a mà, directament als Hospitals; i són distribuïts pel personal sanitari (gratis) a bebés, nen(e)s i pares-mares.

Va començar en 1991 com un esforç personal per proporcionar roba molt necessària per als bebès prematurs i de baix pes en néixer, que reben tractament en unitats de vigilància intensiva neonatal dels diversos hospitals de nens a l'àrea de Washington, DC. Els obstacles inicials van incloure la necessitat de minvar la grandària dels patrons per als nens petits, i la tasca de contactar a cada hospital en relació amb les grandàries i quantitats de peces necessàries. A causa de la gran demanda d'articles per a bebès prematurs, els esforços van començar a reclutar a altres a unir-se a l'esforç. A desembre de 2004, havíem crescut a més de 2.400 voluntaris actius.

Per a desembre de 1996, més de 28.000 capells (així com un gran nombre de quimonos, botins, mantes, óssos de peluix, pitets, vestits d'enterrament, titelles de dit, les cobertes d'incubadores, guants, fonguis de matalassos, i de tela animals) s'hem presentaren per adistribució. Com *Care Wear* va créixer, es va fer impossible per a mi per gestionar l'esforç de distribució. Per tant, es va instar als voluntaris per lliurar articles acabats directament als hospitals en la seva comunitat. Per tant, no hi ha manera d'estimar amb precisió el nombre real de les peces lliurades als hospitals en tot el país.

El projecte *Care Wear* ha estat cobert per diversos periòdics de la zona i cadenes de televisió, i per la *Associated Press Wire Service*, el *Hood College Alumnae Magazine*, i revistes de circulació nacional (*Family Circle*, *Sew News*, *Threads*, *Family Circle Easy Knitting* i *Crafts 'n Things*). Gràcies en gran part a aquesta publicitat, la informació s'ha enviat a més de 12.500 voluntaris potencials. Les donacions de filat, teixit, diners en efectiu i subministraments s'han rebut dels individus, els fabricants i els detallistes.

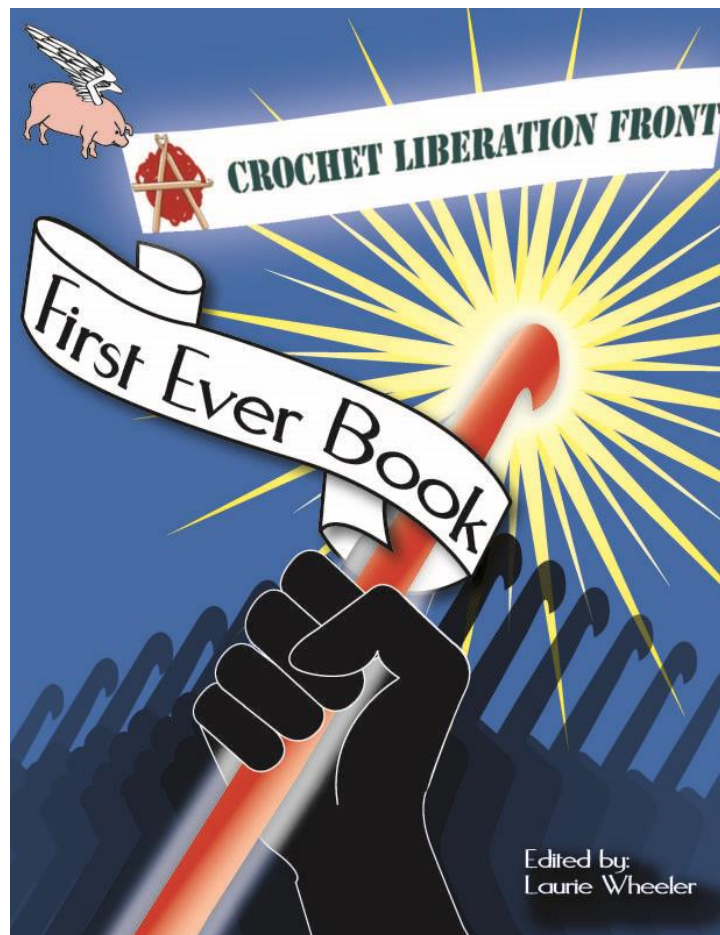
Care Wear Volunteers, Inc. és una organització sense finalitats de lucre.

Care Wear agrairia rebre donacions de fil, franel·la, drap, i altres teixits adequats per a les joguines dels nens, la roba, i les mantes/edredons. Els subministraments donats seran distribuïts als voluntaris que sol·liciten assistència.

En l'actualitat, *Care Wear* és una font d'informació per als futurs voluntaris. No hi ha regles de membresia, ni quotes ni obligacions. Els voluntaris es posaran en contacte amb els hospitals locals per aprendre el que es necessita. O bé, envia articles acabats a un dels hospitals de la Llista d'Hospitals que s'inclou en aquesta pàgina *Web*. En revisar les seccions de la pàgina *Web*, es pot trobar informació més específica, fins i tot patrons per fer punt, ganxet, costura (secció "Patterns").

Els articles de *Care Wear* es donen GRATIS a bebès, nens i els seus pares. Les famílies solen mantenir els articles com a record, sobretot els de diminuts bebès prematurs. Encara que el focus dels esforços de *Care Wear* han sigut els bebès prematurs, ha sigut impossible fer cas omís de les peticions d'ajuda per als nen/es, i fins i tot els pacients geriàtrics. Hi ha més demanda per als prematurs, i de tallatge gran en barrets i botins. La majoria dels hospitals agraeixen mantes i edredons petits (76 x 76 cm). Els voluntaris proporcionen tots els subministraments i poden usar sobrants de fil i tela. Els colors estacionals són molt populars, així com pastissos i ratlles multicolors.

url/publicació: <http://www.carewear.org>

Laurie Wheeler. *Crochet Liberation Front*. Portada del llibre

Laurie Wheeler Laurie Wheeler és la fundadora del **CLF** (*Crochet Liberation Front*). La inspiraren el seu amor pel filat i pel ganxet, i per les persones que inverteixen els seus temps, diners i creativitat en l'artesanía.

Dona renaixentista i apassionada defensora del petit individu, Laurie Wheeler és una instructora de negocis certificada i estratega que s'especialitza a ajudar als esperits independents per descobrir el seu veritable valor, centrar la seva passió i crear la vida que anhelan desesperadament. Empresaria en línia exitosa i mestra de tota la vida de creixement personal i de la metafísica, Laurie ofereix una solució integral que satisfà les exigències de la vida en el segle XXI.

Laurie és el CEO Mestra de Comunicacions, qui produeix el *Indie Life blog & workshop series*, així com el programa d'entrenament integral *The Golden Me™*.

Ella és una croxetera de tota la vida, viatgera pel món, i li agrada jugar als videojocs quan no està fent altra cosa.

“Totes les persones tenen la necessitat de crear: l'art, l'artesanía, la música, la dansa, els nens, els edificis, l'escriptura, l'enginyeria; aquestes són totes expressions de la creativitat humana. És la naturalesa essencial d'un ésser humà que vol fer alguna cosa amb les seves mans, això pot ser (i és a sovint) el primer pas per a l'auto-actualització”. Laurie Wheeler

El seu camí en la vida va començar amb el viatge. Va créixer en Oregon i se'n anà als 18. Va estudiar relacions internacionals a la universitat a Anglaterra. Va treballar a Àfrica i en el Mig Orient en les vendes internacionals. Va tornar als Estats Units a la fi de 1998, on al guardaparcs dels seus somnis, Jeff Wheeler. En 2001 es van traslladar a la illa de Camano on es va iniciar l'obertura del *Cama Beach State Park*.

En 2001, amb 31 anys, fou mestressa de casa amb dos nens; sense saber què fer ja que s'havien traslladat a una comunitat de jubilats, Wheeler va conèixer a una dona en Stanwood i va aprendre a filar a mà. Ella sabia croxé des que era una nena: *"Tot va canviar quan vaig aprendre a filar (...) Es va obrir un nou món de la creativitat"*.

Diu que li encanta treballar amb fibres, fent peces pictòriques o de forma lliure. Va assistir a les convencions d'arts de la fibra.

Com a analista política, sentia que el seu treball filat va ser poc considerat:

"En 2007, vaig escriure un post declarant el CLF [Front d'Alliberament de punt de ganxo] (...) Avui dia hi ha 8.000 persones en el meu tauler de missatges".

Té lectors d'Argentina, Síria, Turquia i Rússia.

"Una gran quantitat de persones artesanes no saben que hi ha gent a nivell local que croxeta; la gent ha sigut capaç de connectar, com amb/en un tauler d'anuncis".

Hi havia gent per allí que se sentia aïllada.

"Els que croxeten no tendeixen a agrupar-se (...) No seria genial si no ho feren de manera aïllada?"

L'any 2010 va oferir un retir en *Cama Beach* i 30 entusiastes croxeters van assistir. Diverses persones es van quedar en les cabanyes històriques a la platja. Coordinà l'esdeveniment amb el Centre de Vaixells de fusta en *Cama* (*Center for Wooden Boats*). Junts, els visitants van fer una temàtica nàutica afganesa. *"Vam tenir classes des de les 9 am fins al migdia"*, va dir. *"La resta del temps ferem comunitat constructiva i gaudirem de la música"*.

El Front d'Alliberament de punt de ganxo s'associa amb el *Center for Wooden Boats* i *PinchKnitter Yarns* en Stanwood per oferir altres retirs (*Crochet@Cama Retreat*) en *Cama Beach*. El retir inclou desdejuni, una borsa de regals, massatges, meditació, passejos per la naturalesa, degustació de te, premis, jocs i una barbacoa.

"Algunes de les classes es realitzen en un centre de retir gairebé acabat a la platja, per sobre de les cabanyes de lloguer, que és preciós: feu un cop d'ull a l'interior de la increïble xemeneia, les àmplies sales de reunions i les vistes a l'apassionant badia. (...) El retir és el lloc per venir a restaurar la creativitat (...) tornar a connectar amb vells amics i fer profundes i duradores amistats noves".

Jim Price, qui viu en Spokane, impartí el retir de l'any 2010. Esculpeix a mà agulles de punt de ganxo, de la fusta de les branques; pot donar fe que la retirada és un gran esdeveniment i ell tornarà sempre que pugui.

El propietari de *PinchKnitter Yarns* (Stanwood), Sirkku Bingham, recomanà a Wheeler que mostrés al grup quin fil funciona millor depenent dels projectes. Wheeler va dir que és important seleccionar el fil correcte: “*Les dones solen optar per no gastar diners en si mateixes; no volen perdre els diners i els seus projectes no surten*”.

Camano Island és un lloc on es va trobar amb molts amics encantadors. “*Els meus fills coneixen cada rastre de cérvols (...) Aquest és un bell lloc amb moltes persones creatives, amb talent*” [3].

notes: [1] <http://www.crochetliberationfront.com/about-2/>

[2] <http://www.crochetliberationfront.com/clf-manifesto/> (consulta:17.9.2014)

[3] O'Harran, Kristi. “Camano Island woman crocheting her online empire”.
Herald.net
<http://www.heraldnet.com/article/20110629/NEWS01/706299857> (consulta:
24.9.2014)

**Entrevista a Laurie
Wheeler, per
Miranda Hersey
Helin**

LW: sóc una dona amb un títol en relacions internacionals que ha viscut, estimat, i ha treballat en 23 països i quatre continents. Com a expatriada, sempre vaig triar viure en les comunitats locals i mai darrere dels murs del complex amb altres persones del meu propi país. M'encanta la gent, l'observació dels seus estils de vida, cultures i filosofies. En resum, jo sóc la suma de les meves experiències totals, menys aquelles que encara no he experimentat.

CC: Què fa vostè?

LW: Quan no estic dedicada a la meva filla de 15 anys d'edat, i/o al meu fill de 12 anys, porte la càrrega de la seu del Front d'Alliberament de punt de ganxo en *Ravelry.com* i en el nostre lloc web i el *blog*. M'anomenen valenta capdavantera. Els meus fills pensen que és molt graciós.

CC: Què fa en el domini creatiu?

LW: (Alguna vegada ha tractat d'educar a un adolescent?) ganxet, filat a mà, feltre d'agulla, feltre mullat, i la incursió ocasional en tècnica mixta (gens satisfeta encara, però bé, algun dia!), oh sí, i acabe d'armar un treball col·laboratiu de 194 pàgines, a tot color, titulat *Crochet Liberation Front, first ever book*. També tinc un agradable jardí d'herbes i gaudeix de la cuina i de fer conserves casolanes. També jugue amb una tècnica de pintura intuïtiva.

És la meva creença que l'axioma "Pense doncs existeix" és només part de la història dels éssers humans. "Cree, doncs existeix", és una declaració molt més precisa.

CC: Com vingué a la vida el Crochet Liberation Front (CLF)?

LW: La història de com el grup va arribar a ser pot ser curt o llarg. La versió curta és que estava cansada, que sofria d'insomni (es tractava d'una broma). La versió llarga reflecteix el meu propi viatge creatiu com a artista de la fibra.

Vaig aprendre a teixir després que vaig aprendre a brodar, la qual cosa significa que estava al voltant dels 6 o 7 anys d'edat. Sé que estava croxetant als 8 anys d'edat, perquè li vaig fer un quadrat (granny) horroròs (rosa / morat i vermell) a la meva besàvia. La meva besàvia em va ensenyar a fer punt de ganxo, i guardava totes les meus horribles primeres creacions.

Croxetava de tant en tant al llarg de la meva infància i adolescència, encara que no era allò més divertit a fer. Vaig deixar el ganxet quan vaig començar a la universitat a Anglaterra, però ho vaig agafar de nou quan estava en el meu tercer trimestre d'embaràs de la meva filla i em vaig veure obligada a estar en llit. Amb un mes al llit, vaig passar el meu últim dia lliure recorrent el país de Bahrain buscant ganxets, cabdells i fil. No vaig trobar cap cabdell, però vaig trobar fil i un ganxo d'encaix, i amb aquests subministraments vaig aconseguir sobreviure al repòs en llit i fer un munt de *pretties* per a la meva filla.

Avanç ràpid: vaig tornar als EUA en 1998, mare soltera amb dos fills i sense diners (això és una altra història). Vaig fer, de punt de ganxo, tots els nostres adorns de Nadal d'aquest any, perquè no podia permetre'm el luxe de comprar. De fet vaig fer molts dels regals per als amics i la família també així. No crec que el que vaig fer fora art. Va ser només quelcom que es fa. L'art és la pintura i el dibuix i l'escultura (el meu germà és l'artista; jo sóc el "cervell". En resum, l'art era allò que no podia fer.

En 2000 em vaig casar per segona vegada, amb un home meravellós que resultà ser un guardaparcs. Ell va ser la primera persona que realment m'instà a fer un segon cop d'ull a les coses que vaig fer amb el ganxo, el fil o l'estam. "*Com prens aquestes coses i fas el que vols?*", em deia. Realment no havia pensat en això, la meua resposta va ser: "*Tú acabes de fer-ho*".

En 2001 ens mudem a Camano Island, on Jeff fa funcionar dos fabulosos Parcs de l'Estat de Washington. Decidirem quedar-se en aquesta àrea fins que es va retirar; em vaig proposar conèixer a les persones de la comunitat. Un dia vaig conèixer a una dona en la tenda d'artesanía local i el meu món va canviar. Ann Hopkins, professora d'art i fibra-artista local, va declarar que anava a ensenyar-me filat a mà. Sempre havia volgut aprendre a utilitzar una filosa! Vaig aprofitar l'oportunitat d'aprendre un art moribund.

Aprenent filat van ser concebuts els primers nuclis de el *CLF*. Vi aig trobar llibres i revistes sobre el tema, gairebé tota la informació girava al voltant del filat i teixit. No hi havia res de punt de ganxo en la literatura. No podia entendre per què ningú tenia informació per al filat i el punt de ganxo.

Quan vaig començar a assistir a les reunions més grans d'arts de la fibra, als esdeveniments de filat a mà, i a les competicions, en repetides ocasions em deien, "*El seu fil va a treballar per a vostè, croxete*", amb cert to sarcàstic en la paraula "croxé"; insistien en allò que podia o no podia fer amb el meu propi fil.

Va començar a molestar-me: tinc aquest tipus de naturalesa contrària, així que com més seguien dient-me el que no podia ser de punt, més m'esforçava per fer les mateixes coses que van dir que no es podien fer. De suéters a mitjons, bosses, barrets i bufandes, vaig usar punts que van dir que no existien, i vaig fer tapissos en 3-D.

La història oficial: El *CLF* va tornar a la vida a les 3 de la matinada d'algun dia a finals de juliol de 2007. Havia vist *La vida de Brian* de Monty Python massa vegades, i així és com el nostre nom es va convertir en el que és... i estava molesta per com el croxé és vist pel món de les arts de fibra. Estem malament tractats per la indústria, i a sovint considerats inferiors pels qui fan altres arts de la fibra. Inicialment el *CLF* va ser una resposta caricaturesca i immadura a un món artesanal que s'estava tornant massa seriós.

Vaig convertir el *CLF* en una organització real després d'aconseguir més de 100 membres en la tardor de 2007, i vam veure que en realitat teníem el potencial per fer un gran treball junts.

Quin treball? Bé, alliberant croxé, agulles de punt de ganxo, i les mans que manegen el ganxo! L'alliberament pren diverses formes:

1. Acabant amb els esgotats mites sobre el que és i no és croxé. Fem això mitjançant l'intercanvi dels nostres projectes en *Ravelry.com*, i atorgant-me articles molt interessants en el nostre *blog*!
2. Recolzant croxeter/es de tot el món a eixir, mostrar el croxé com el que és, estar orgullós del que els agrada fer, i per formar grups, si poden.
3. Animant a la gent per dissenyar, o escriure articles. (Així és com va néixer el concepte de llibre!)
4. Oposant-se a les empreses editorials del filat dels EUA i de l'estranger. Tenen totes aquestes coses que els agrada dir sobre croxeter/es. El meu favorit és, "*Són barats, no usen bons fils*". Com a filadora a mà, sovint aixequi una cella amb els fabricants de fil, perquè molt poc de fil comercial és el que podria considerar bo...així que em dirigeix a les empreses (i anime a altres a fer el mateix) i demane que aclarisquen el que estan dient. El que volen dir és que no comprem fil car. I, crec que això és fals. Crec que no han comercialitzat a croxeter/es. Si ho fan, els croxeter/es sabran sobre els seus productes. No es pot comprar allò que mai has sentit parlar-ne.
5. Alliberar els nostre éssers creatius. Nosaltres, en el *CLF*, creiem que el conjunt de possibilitats de disseny de croxé ha estat desaprofitat. Així que estem donant un gran suport per a l'obertura de les nostres venes creatives i vessant les nostres ànimes d'enganxada per fer una gran sopa creativa junts!

CC: Què li va portar a iniciar un blog?

LW: Bé, semblava el que calia fer 6 mesos després de fundar el *CLF*. Va ser llavors quan vaig començar a premiar a croxeter/es destacat/des. El *Blog* és la forma més fàcil. De tant en tant, despotriquem en el *blog* només per agitar una mica les coses.

CC: I el que va provocar llançar un podcast?

LW: Um...sonava com una bona idea, tenir un "simulacre" de noticiari, em va divertir ...

CC: Com va fins ara?

LW: ...em dedique quan puc. Encara m'encanta fer l'enregistrament, però és una cosa que es posa en espera massa vegades. M'agrada el *podcast* perquè la gent pot escoltar la meua veu, i sentir que el 90% de les vegades no estic "enujada", sinó divertint-me.

CC: On fa el seu treball creatiu?

LW: Croete en qualsevol lloc i a tot arreu! És l'avantatge del croxé, és súper portàtil: croxete en el cotxe, esperant en les oficines, en casa, quan em trobe amb amics. Quan eres *kinestèsica*, realment ajuda a concentrar-te en les converses per mantenir les mans ocupades. Filat i embuatat es succeeixen a casa, a la meua habitació, i en el grup d'arts de la fibra que acull mensualment en Stanwood, WA. Altres esforços creatius succeeixen en la terrassa exterior o en la cuina.

Quan treballo en el lloc web o el llibre *CLF*, puc treballar allà on trobi un senyal *wifi*, la qual cosa significa que a la biblioteca local o a la casa del meu millor amic.

CC: Té un horari per al seu treball creatiu?

LW: Sí i no. Croxete tot el temps; si estic asseguda tinc fil i ganxo a les meves mans. Filar a mà passa un parell de vegades al mes (sobretot després d'una lesió en l'espatlla). Les activitats de ganxet del Front d'Alliberament succeeixen de dimarts a dissabtes (la biblioteca està tancada els diumenges i els dilluns). Tracte d'aconseguir un parell d'hores al dia en línia. Feltre? Pintura intuïtiva? És un tracte totalment espontani - que ocorre quan la musa em crida l'atenció.

CC: Com li ha canviat la maternitat creativament?

LW: Abans de ser mare, volia ser creativa. Jo era música, però no era la meva passió (vaig néixer amb un conjunt de bons tubs). Jo volia crear visualment; ho vaig intentar amb obstinació, però tenia massa inhibicions. Quan la meva filla tenia 18 mesos d'edat va dibuixar una cara somrient per primera vegada. Així que vaig comprar els seus llapis de colors i marcadors per animar els seus obvis talents; un problema: volia que jo dibuixara amb ella. Així que vaig aprendre a gargotar. Passavem hores fent gargots juntes. Els meus fills alliberaren el meu esperit, em van ensenyar a jugar, em van ensenyar a observar la naturalesa i les formes sota una nova llum, i el més important em va ensenyar alegria. Tot això em va donar una nova perspectiva, i així vaig trobar la meua creativitat.

CC: Per quina causa lluita amb tenacitat?

LW: Díficil pregunta. Jo diria que per tindre temps per a mi, temps per al meu treball sense sentir-me culpable. Ser una nena dels anys 80 em va socialitzar a creure que podria ser *superwoman*. Als 20 anys vaig entendre que no funcionaria, almenys no per a mi. Malgrat que se'm va dir, "*Pots ser qualsevol cosa o fer qualsevol cosa*", en créixer, encara em vaig socialitzar amb el rol de les dones com a organitzadora i/o secretària social, per no parlar de l'especialitat en la neteja i la criança. Quan s'està fent tot això, és difícil que quedi energia creativa.

Jo solia queixar-me d'això i deia a la gent, "*No és just, ningú pot fer tot això i tenir temps per a si mateixos...*" Però el major desafiament va ser prendre la responsabilitat per mi mateixa de dedicar temps a allò que m'enriquia. Em sent menys culpable ara, tal vegada perquè els nens són majors, o estic prop dels 40. Allò graciós és que em vaig adonar que m'estava reprimint a mi mateixa, perquè ningú més ho estava fent... No és que no hi haguera una mica de resistència per part dels meus fills i el meu marit, quan vaig triar dedicar-me més, però això va ser només en relació amb el canvi...realment han trobat que "*Quan mamà no és feliç, ningú és feliç*" és una declaració molt certa.

CC: On troba la inspiració?

LW: A tot arreu! En tot! En tothom! Des del passat i el present, sovint barrege colors i patrons dels llocs on he viscut a Àfrica i el Mig Orient. Reb una gran quantitat de consol al meu jardí i la forma en què els colors i les textures juguen a través de les estacions. M'encanta crear coses per als joves, i els pregunto què volen tenir. És increïble el que s'obté dels nens. Ah, i el reciclatge i la reutilització de les coses és un gran pensament en la meua ment ara, mire les "escombraries" i em pregunto el que puc fer per transformar els elements, perquè no acaben als abocadors.

CC: Només per a vostè: Quin és la teva major indulgència?

LW: Comprar, filar, i després usar fibres exòtiques per fer-me alguna cosa. Em faig alguna cosa especial una vegada a l'any. Tinc una agulla de punt de ganxo de vidre que use: és una sensació única posar fil amb comptes/ seda/caixmir a aquest ganxo...és millor que la xocolata realment bona.

CC: Biblioteca: Què estàs llegint ara?

LW: *Children of Dune* de Frank Herbert (estic rellegint tota la sèrie).

CC: *Soapbox: Quin consell li donaries a altres mares que lluiten per trobar el temps i els mitjans per ser més creatives?

LW: Bé, tu ho has volgut, tinc una caixa de sabó i jo no tinc por d'utilitzar-ho. En primer lloc crec que la majoria de les vegades quan la gent diu "mares" es refereixen a mares de nens petits o bebès... Vostè sap que ens quedem mamàs per a la totalitat de la vida dels nostres fills, no acaba. El que passen són etapes. Si vostè té nens, hi ha coses que han d'adaptar-se. La seva energia creativa sovint es va en la maternitat. Però vostè pot assegurar-ls en la teua falda i fer coses. En el nostre grup, vaig veure a una jove mare posar al seu bebè en la fona i assegurar's i girar la seva filosa. Va ser genial de veure!

Per a activitats creatives que tenen elements tòxics (pintures, tints, coles) vostè ha de fer espai per a això, on els nens no tinguen accés. Això pot significar que vostè ha d'esperar un temps per tornar a ella. Això està bé també, són solament temporades en la vida. Puc dir que he fet molt menys ganxet quan els nens eren petits del que faig ara. Estava massa ocupada corrent darrere d'ells (sobretot al meu fill que era ràpid com un raig!). Sents que els més petits mai creixeran, però ho fan i ràpid. Aprofitava quan estaven dormint per a la poca activitat creativa que vaig poder. Estava molt emocionada quan el meu fill es va calmar al voltant dels 5 anys, i de sobte vaig tenir molt més temps per ser creativa!

Comprenga que la seva creativitat va i ve amb la seva despesa energètica i etapes de la vida. L'altra cosa és, fer temps. Només fer temps per a vostè (fins i tot si això significa un bany en la banyera).

M'agradaria animar a les mares a compartir les seves activitats creatives amb els seus fills. Vaig començar a compartir i els nens se sentien menys privats; al fer-ho, necessitava temps per fer el que havia de fer. És una mica el que el Dr. Christiane Northrop diu sobre les mares i les persones en la seva vida, ningú està interessat en el que estem fent fins que ho estem fent!

Quan la meua filla i jo lluitàvem en l'etapa de l'adolescència/pre-adolescent, fou horrible. De fet he perdut molt de la meua creativitat perquè estàvem constantment en conflicte. Llavors li vaig ensenyar a fer punt de ganxo. Es va convertir en un terreny comú necessari; ara compartim una passió (i de tant en tant assalta el meu amagatall de filats i ganxos), i gaudim de la creació juntes. De la mateixa manera que el meu fill gaudeix ajudant-me a tintar fil. És el laboratori de química per excel·lència!

Tenir alguns límits en el que fem. Per molt que estiga compartint amb els seus fills, que sàpiguen que és una invitació al seu món, i que el seu món té límits (com “*Mans fora del caixmir, Darling, això és meu!*”).

CC: Ha estat un plaer, Laurie! Gràcies!

Laurie Wheeler mostra el seu treball a croxé, inclòs un polp, en Cama Beach (Camano Island). Imatge: Kristi O'Harran. Font: *The Herald*

url: Hersey Helin, Miranda. “Breakfast with Laurie”. *Studio Mothers*. Post: 31.10.2008. <http://studiomothers.com/2008/10/31/breakfast-with-laurie/>

Loving Hands

país: Regne Unit

col·lectiu: *Loving Hands*; format per Lou Jaap

informació **fundació:** 2007

del grup: **objectiu:** reunir artesan/es amb interessos comuns:

per teixir, croxetar, i cosir per a organitzacions benèfiques i grups d'arreu del món

contacte: info@lovinghands.org.uk

ubicació: Stafford, Londres

imatge
corporativa

descripció: El grup va ser format per Lou Jaap, el 22 de juny de 2007, després d'un èxitós *knit-a-thon*, que va tenir lloc al Volunteer Centre en Kirkcaldy, Fife, per celebrar la *National Volunteers Week* (Setmana Nacional de Voluntari/es). Va decidir posar en marxa un grup per continuar el gran treball iniciat.

Conten amb membres de tot el Regne Unit. Treballen amb les tècniques del punt, ganxet i costura, per a diverses organitzacions benèfiques. Entre les seves creacions, es troben: mantes per als refugis locals de mascotes, roba infantil per als hospitals locals, donacions a les llars dels jubilats; agraeixen les donacions de fils i agulles.

Cada tres mesos estableixen desafiaments, per motivar i inspirar als/les membres. El somni de Lou és "*cobrir tot el país amb grups locals*". La seva ajuda ha anat a parar a països com: Sudàfrica, Kenia, Nigèria, Índia, Sri Lanka, Sierra Leone, Haití, Perú, Mongòlia, Transilvania, Argèlia, Sèrbia, Croàcia, Rumania, Albània, Bulgària i d'altres.

A través de la pertinença a aquest col·lectiu, moltes persones amb talent han trobat una raó per alçar-se cada matí; una distracció de la malaltia/dolor; un alleujament respecte dels problemes familiars; quelcom per somriure. S'han generat amistats i s'han fomentat projectes

Projectes:

*“Knitted
boobs”*

[maternity] knitted boobs. Imatge: LovingHands

“Toys”

[children] toys. Imatge: LovingHands

*“Squidgy
beanbugs”*

[babies] squidgy beanbugs. Imatge: LovingHands

url/publicació: <http://www.lovinghands.org.uk/>

Project Scarf

país: **Amèrica del Nord**

nom projecte: *Project Scarf*
(instal·lació)
(caritat/donació)

_creador(e)s: Betsy Rodman

dates: des de juny de 2011; en curs

ubicació: qualsevol i totes

enfocament (**focus*): causes humanitàries

objectiu (**target*): teixir la bufanda més gran del món

financia: qualsevol quantitat aportada és benvinguda

materials: contribucions:

1. *provisions:*

fil; agulles de teixir rectes, preferiblement nº8 (10" U.S.); bosses de plàstic "Ziploc" (*gallon size*, talla de galó); targetes de nota (per agrair als/les contribuidor/es); segells; caixes d'emmagatzematge, grans i de plàstic transparent, apilables; targetes de regal;

2. *serveis:*

disseny web; publicitat; impressió; correus

3. *difusió:*

descàrrega i impressió del *flyer* (des de la pàgina web), per fixar-lo en totes parts; en *Facebook*: compartir en el mur amb regularitat i clicar "m'agrada"

Project Scarf

descripció: *Project Scarf* és un projecte artístic-comunitari-interactiu. També una instal·lació d'art públic, inclusiva, participatòria, enorme i mòbil.

Rodman ha congregat a teixidor/es de tot el món per realitzar la bufanda més gran del món. Cadascun/a d'ell/es envia la seva part i ella l'assembla fins a completar el projecte. Una vegada finalitzat, els diferents trossos es separen i les bufandes individuals es distribueixen entre diverses organitzacions humanitàries, perquè arriben als més necessitats.

El *First Annual Project Scarf* es va completar en febrer de 2012, i es donà a *People to People* (West Nyack, NYC).

Qualsevol persona pot participar en l'acció, independentment de l'experiència amb el punt, edat, gènere, capacitat, ètnia, religió, procedència, o orientació sexual. Els noms i localitzacions d'hom qui contribueix s'acrediten i es mostren en la peça final. El procés i desenvolupament del treball es documenta amb fotografies i text, i es distribueix *online*.

Pot desenvolupar-se en qualsevol espai públic. A mesura que la "bufanda" es genera, el treball esdevé una instal·lació de forma lliure, que pot ser tant visual com tàctil. La peça és fàcilment transportable, per mostrar-se en múltiples llocs.

Perquè?

Per celebrar les artesanies tradicionals.

Per promoure i ensenyar l'habilitat de punt.

Per provocar el pensament, iniciar converses, i inspirar la imaginació a través de l'art participatiu.

Per construir comunitats, unint el treball fet a mà de molt/es en un tot únic.

Per crear un treball de bellesa amb un objectiu.

Per aprendre a teixir, i estendre l'alegria...junts!

url/publicació: <http://www.projectscarf.org/>
<http://projectscarf.wordpress.com/>
<https://www.facebook.com/pages/Project-Scarf/118696141550635>

Project Scarf

Project Scarf

First Annual 2011-2012

Total Length: 229 feet, 2 inches
Diameter: 27 inches
Number of contributing knitters: 22
Number of scarves donated to charity: 43

Charity Recipient: People to People, West Nyack, NY
<http://www.peopletopeopleinc.org/>

Project Scarf is a collaborative charity knitting project. Knitters of all ages from across the United States contribute sections of hand knit scarves toward the creation of one long scarf, which is then dismantled and donated. To read about Project Scarf, view pictures, and for information on how to participate, please visit our website: <http://www.projectsscarf.org>. You can also find us on Facebook. Please join in the creation of the 2nd Annual Project Scarf for 2012-2013; participation is free and open to one and all!

Project Scarf aims to celebrate traditional handcrafts and promote the skill of knitting, while helping those in need. We hope to provoke thought, start conversations, and inspire imagination through participatory art, while building communities by joining the handwork of many into a single whole. Project Scarf seeks to create a work of beauty with a purpose.

Wombs

Projectes craft amb “matius”:

A principis de l'any 2012, en els EUA es produí una forta reacció en contra d'un pla conservador radical per eliminar el finançament del “*Planned Parenthood*” (Planificació Familiar), a més d'una nova llei sobre l'avortament. Nombroses entitats/col·lectius mobilitzaren a la població per oposar-se i combatre a aquest tipus de “moviments” discriminatoris. Entre les destacades (per la repercussió de les iniciatives) es troben: la “*Susan G. Komen For The Cure Foundation*”; el “*Snatchel Project*”. A més, referim ací una acció prèvia, tot i que queda pendent de dur-se a terme, va servir com a impuls-estímul: *WoW (Wombs on Washington)*.

nom projecte: *Wombs on Washington*
(intervenció) (avortada)

organitzador/es: “Knit4Choice”

obra:

“Knitted Womb”

2004

MK Carroll

[*1] “Knitted womb.” © 2004 MK Carroll. permís Copyright.

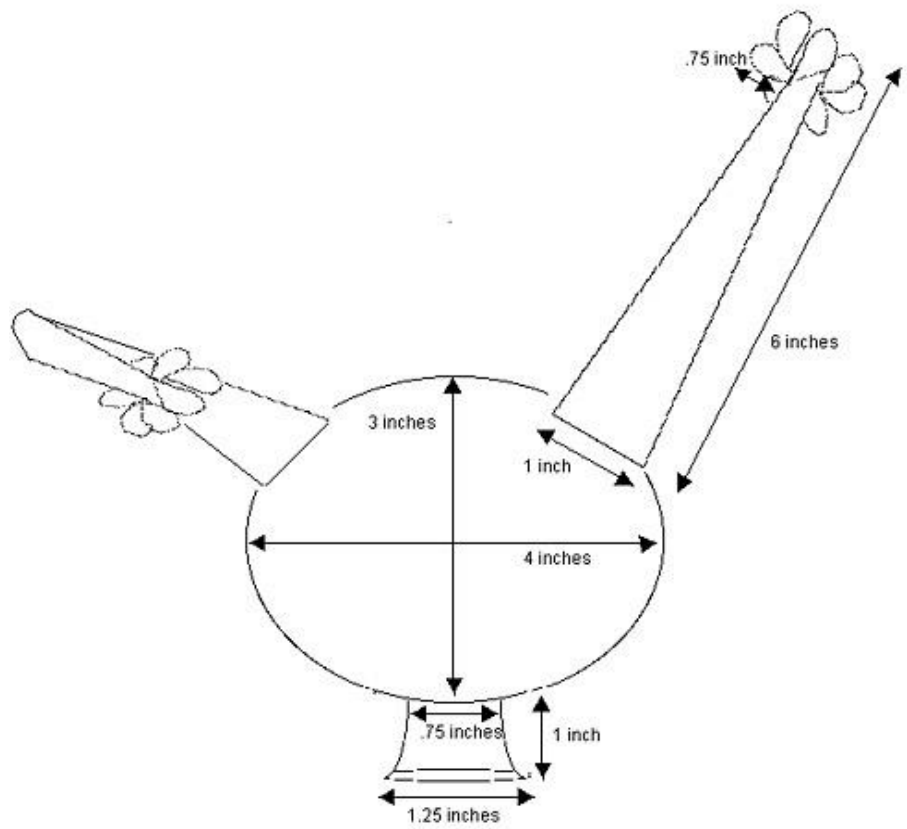
“No he buscat la precisió anatòmica. M’he permés algunes llibertats amb la forma general i l’escala, així com he deixat els lligaments connectats als ovaris. Per supost, l’úter femení no és rosa xiclet” [a].

[*2] "Knitted wombat." © 2004 MK Carroll.
permis Copyright.

Womb pattern

(patró)

[*3] © 2004 MK Carroll

- dates: 2005-2006
- ubicació: organització via *LiveJournal* (web-blog)
escales del *Supreme Court*, Washington D.C.
- enfocament (*focus): *knitting* com a activisme:
pensament crític sobre gènere;
fronteres i nocions de propietat sobre el cos de la dona i els drets legals
d'avortament;
identificació de comunitat
- objectiu (*target): crear matrius teixides per intervindre sobre els graons del Tribunal Suprem en Washington DC
- materials/ tècniques: matrius teixides amb diferents fibres
- descripció: El projecte *The Wombs of Washington* dirigeix les fronteres i nocions de propietat, en forma de la propietat sobre cossos de dona i drets legals d'avortament, simultàniament explorant el gènere, el *knitting* com a activisme, i la identificació de comunitat.

The Wombs of Washington fou un projecte inspirat pel model de matriu teixit creat per MK Carroll, que va aparèixer en la revista lliure en línia *Knitty* en l'hivern de 2004. A principis de 2005 un grup de *knitters* organitzat via *LiveJournal*, un blog d'Internet, reservat als membres d'una comunitat en línia anomenada *Knit4Choice*. Les organitzadores, dos joves dels Estats Units, contactaren amb altres *knitters* per usar el model de MK Carroll, amb la finalitat de crear **matrius teixides** per intervindre sobre els graons del Tribunal Suprem en Washington DC, com a protesta simbòlica de restringir les lleis d'avortament als Estats Units, i amb el suport continu de la decisió *Roe v. Wade* (de 1973). La comunitat va rebre suport entusiàstic: tenia gairebé tres-cents membres enregistrats un mes després de la seva creació. Després d'un debat considerable, el grup va fixar una declaració que va perfilar el seu objectiu:

“WoW [Wombs on Washington] és una organització de ciutadan(e)s ‘crafty’ afectat/des, qui es senten forts sobre els drets reproductius de la dona, i la importància de permetre a les dones prendre decisions quant als seus propis cossos, sense judici o obstacles irraonables [...] L’esperança del WoW és que, veient les diferències enormes entre les nostres matrius representatives, presentades davant de l’edifici del Tribunal Suprem, els nostres funcionaris (triats i designats) recorden que cada dona és un individu amb necessitats i circumstàncies úniques, i és capaç de prendre decisions personals sense la interferència del govern”
[1].

Hi havia molta preocupació aixecada per alguns membres de *Knit4Choice* quant a l'omissió per part d'altres membres d'allò que veien com a terminologia políticament carregada, incloent “pro-elecció” i “feminista”. La discussió girava al voltant d'un llenguatge inclusiu, i el fet que no tots els membres s'auto-identificaven com a feminista ni pro-elecció, considerant les connotacions negatives associades amb tots dos termes en la cultura popular. Molt/es contribuïdor/es van argumentar que l'evasió en l'ús de tal terminologia només dissoldria els objectius del grup, que resultaria com “participar en un projecte apologista” [2].

El simbolisme intencionat de l'esdeveniment WoW també va provocar discussió: una enquesta de *LiveJournal*, coordinada per un estudiant (abril de 2005), provocà que els/les contribuïdor/es exploraren la veritable possibilitat que les matrius teixides podrien ser llençades com a escombraries; fou un signe de presagi, quant a que les temptatives dels líders polítics eren restringir les opcions reproductives de la dona:

“Si el mantra del moviment pro-elecció és 'El meu Cos, La meva Opció!', no seria una acció més apropiada portar l'úter en l'exterior de la nostra roba en qualsevol part on nosaltres anem, demostrar la nostra propietat i protegir el nostre més políticament carregat òrgan?” [3].

El diàleg que envolta l'esdeveniment, l'ús just del model original de Carroll, i la declaració (què i per qui ho diuen), van durar més d'un any. La intervenció mai va ocórrer, la data es posposava a causa de la manca de compromís dels membres, indisposats a estar presents en la protesta [4]. Aquesta temptativa fracassada pot recolzar els arguments dels qui afirmen que el feminisme de la tercera ona sofreix d'una inhabilitat d'unir-se en una força unificada, deguda en gran part a una agenda que accentua veus plurals i divergents [5].

No obstant això, aquesta representació i línia de pensament estimulen, ja que nega el poderós diàleg que el projecte inspira entre la comunitat *LiveJournal* (expressament) i, més àmpliament, en altres comunitats de punt en línia, cosa la qual suposa que l'èxit d'un moviment és dependent de, o l'equivalent amb, la protesta a gran escala política.

El projecte *WoW* aixeca diverses preguntes sobre el potencial de l'activisme feminista de la tercera ona per mobilitzar, a través de l'art, al voltant d'aspectes importants dels drets de la dona. El debat que va esclatar i el suport que va ser galvanitzat per al projecte era important en i per si, i això mostra el potencial del *knitting* per ser usat amb objectius feministes polític. Es podria argumentar que les pràctiques de punt feministes sorgiren a tot arreu del procés (identificades aquí com la creació de comunitat en línia), a través de la cooperació entre dones i l'organització per al canvi social significatiu, a través de la discussió respectuosa i el debat quant a drets reproductius de la dona, amb l'us del model (enregistrat com a propietat) de l'artista, i a través de la celebració alegre i irònica tant de l'artesanía “domèstica” com de la visibilitat “pro-elecció” [6].

url/publicació: Pentney, Beth Ann. “Feminism, Activism, and Knitting: Are the Fibre Arts a Viable Mode for Feminist Political Action?”. *ThirdSpace*. 8 (1). Estiu 2008

Imatges:

[*1] matriu:

<http://journals.sfu.ca/thirdspace/index.php/journal/article/viewArticle/pentney/210>

[a] comentari a peu de foto, [*2] imatges i [*3] patró:

Carroll, MK. “Womb”. *Knitty.com*. 2004.

<http://www.knitty.com/ISSUEwinter04/PATTwomb.html>

notes: [1] *Wombs on Washington*, comentaris en “*Guiding Statement and Poll*”, 9.2.2005

[2] *Íbid*. 7.2.2005

[3] *Íbid*: froggy_dear, 18.4.2005

[4] Es recolliren més de 50 *Wombs*, exhibits des d'aleshores en l'espectacle *Alt-Fiber: Reclaiming Art/Craft*, celebrat en la *Assemble Gallery* de Cleveland, Ohio (2006).

[5] Per a exemples d'aquest debat, vore:

Brathwaite, Ann. "The Personal, the Political, Third-Wave and Postfeminism", en *Feminist Theory* 3/3. 2002. ps. 335-44; Jo Reger, ed., *Different Wavelengths: Studies of the Contemporary Women's Movement*. New York: Routledge, 2005; i Seigel, Deborah. *Reading between the Waves: Feminist Historiography in a 'Postfeminist' Moment*, en Leslie Heywood & Jennifer Drake, eds., *Third-Wave Agenda: Being Feminist, Doing Feminism*. Minneapolis: University of Minnesota Press, 1997. ps. 55-82.

[6] D'altra banda, en decidir usar un úter teixit com a símbol per protestar contra l'amenaça percebuda sobre la llibertat reproductiva de la dona, WoW podrien haver limitat els seus socis i, literalment, el seu "poder masculí". Les preocupacions sobre inclusivitat i exclusivitat s'uniren amb terminologia associada a la política feminista i "pro-elecció", i no van contemplar els camins d'implicació masculina en l'acció de protesta. La pregunta de com el gest simbòlic podria traduir-se per incloure als homes que recolzen la llibertat reproductiva de la dona es va ometre, cosa que potser reflexa l'èxit limitat de l'acció i la percepció continua dels drets d'avortament com a drets de la dona abans que com a drets humans.

"Knitted Womb"

2005

Robyn Wade

[4] Robyn Wade. Font: *deviantstitches.com*

"...finalment he elaborat la meva matriu per a la protesta del 25 d'abril, 'Wombs on Washington' (...) el patró és senzill, i pot portar un parell d'hores transformar el cabdell de fil en l'òrgan reproductiu". Així descriu Robyn la seva aportació en el projecte WoW, en l'entrada publicada al seu blog [A].

[5] Robyn Wade. Font: *deviantstitches.com*

Uns anys més tard, reprén el teixit de matrius, per col·laborar en el conegut “Snatchel Project” :

*“Ahir va ser el Dia Internacional de la Dona; per celebrar i donar suport als drets reproductius de les dones, el meu **snb** [*] celebrava un knit-in per al Snatchel Project (...) si us sembla familiar, es tracta del patró de matriu de MK Carroll publicat en Knitty (...) vaig teixir ja un en 2005 per a la campanya ‘Wombs Over Washington’, i varis per a amistats (si em conegueres llavors, de segur que en tens un dels meus)” [B].*

url/publicació:

[A] i [4]: Wade, Robyn. “A very productive weekend”. *Deviantstitches*. 11.4.2005.

<http://www.deviantstitches.com/2005/04/very-productive-weekend.html>

[B] i [5]: Wade, Robyn. “International Womb-en’s Day”. *Deviantstitches*. 9.3.2012.

<http://www.deviantstitches.com/2012/03/international-womb-ens-day.html>

[*] **snb**: stitch n bitch

nom projecte: *The Snatchel Project*
(caritat/donació)

_creador(e)s: "Government Free VJJ";
Donna Druchunas; Susan Santos;
Annie Modesitt (contacte per a qüestions generals)

dates: 3.2012

ubicació: *online i offline*

enfocament (**focus*): avortaments (lleis sobre)

objectiu (**target*): teixir una matriu per (enviar) a cada representant masculí en el Congrés

materials/tècniques: matrius teixides

obra:

"Our message"

**Dear Male [] Senator
[] Representative
[] Governor
[] Other**

**Get your pre-historic
laws out of my uterus!**

**Better yet,
here's one of your own!**

Missatge suggerit, per imprimir i incorporar en l'interior de cada matriu teixida.

descripció: El **Snatchel Project** s'articula entorn a la idea de teixir una matriu per a cada representant masculí en el Congrés. Les organitzadores i participants s'autodeclaren:

*“Som dones, som fortes, som intel·ligents; **no** necessitem les interferències del govern amb els nostres metges o la nostra assistència sanitària; **no** necessitem ajuda per prendre decisions sobre l'avortament; **no** necessitem que el govern ens oriente sobre el control de natalitat; **no** necessitem experts misògins que ens titllen de putes i prostitutes; **som la meitat de la població, i no se'ns tractarà com a xiquetes o minoria marginada**”.*

En la pàgina web del projecte, faciliten els passos per portar a terme l'acció, així com enllaços a patrons, enllaços als representants, i base de dades per realitzar el seguiment de participació. Instruccions:

1. teixir o croxetar una vagina o matriu [patrons]
2. imprimir un missatge (incorporar dins la peça)
3. enviar per correu al Representant o Senador que es desitge
4. grabar l'article en la fulla de càlcul (*spreadsheet*), per poder realitzar un seguiment d'aquells qui encara han de rebre un “regal” (*gift*).
5. recorda donar les gràcies al representant si: respecta a les dones; i recolza els nostres drets.

A més, adverteixen que no es tracta d'un grup de discussió ni debat polític; ni recolzen a cap partit en concret; ni és “pro-vida” ni “pro-elecció”. Simplement són un grup: *“en contra de la regulació governamental dels cossos de les dones; en contra del govern, que pren decisions personals i morals per nosaltres (...)”.*

“Hands off my uterus! Here's one of your own!”

(“Mans fora del meu úter! Ací tens un per a tu!”)[*]

El “*Snatchel Project*” trenca barreres, i reactiva:

en línia: el recolzament, la transmissió/producció de coneixement, i l'activisme;

i fora línia: l'acció material.

Aquesta acció no és una marxa que pugui ser suprimida; ni una “ocupació” que espugui dissoldre de manera violenta; ni una carta que pugui ser oberta i ignorada; és completament diferent, exigeix altre tipus d'atenció i respecte [**].

url/publicació: [*]“The Snatchel Project”. <http://www.governmentfreevjj.com/>
vegeu l'enllaç als articles i notícies que fan referència al moviment:
“Buzz”: <http://www.governmentfreevjj.com/the-buzz/>
i la infografia: “InfoGraphic” (mapa)
<http://www.knittingheretic.com/governmentfreevjj/wp-content/uploads/2012/06/GovtFreeVJJStatementMap.jpg>
[**]Gario, Quinsy. “The Snatchel Project”. *Science of the Time*. 21.6.2012. <http://scienceofthetime.com/2012/06/21/the-snatchel-project/>

Projectes *craft* individuals

Babukatorium

país: **Hongria**

artista: Babukatorium

informació artista: *Fa 10 anys que visc lluny de la meva casa, la meva cultura. Després d'alguns anys em vaig adonar que començava a oblidar el meu idioma. Per lluitar contra aquest fet horrible, estic llegint més en hongarès (...) he trobat alguns poemes desconeguts d'un dels més famosos poetes hongaresos, Sándor Petőfi (...) qui va utilitzar diversos motius en les seves obres: l'arc de Sant Martí i la teranyina. (...) jo estic "obsessionada" amb els dos! (...) vaig anar al teatre de la meva ciutat amb la meva mamà. El nom d'aquest teatre és Petőfi Színház. La recitació va ser impactant (...) l'adaptació del somni d'una nit d'estiu de William Shakespeare (...) em vaig sentir com una criatura del bosc en un conte de fades! (...) en la sortida vaig veure un arbre davant del teatre. Estava nu... i vaig entendre el que havia de fer: **vestir** l'arbre del Petőfi Színház amb Sándor Petőfi, inspirat en teranyines i l'arc de Sant Martí, teixits a croxé, per donar-li un aspecte de conte de fades!*

Durant el progrés de ganxet, m'he trobat preguntant-me... Cóm respondre als nens quan em pregunten: com és possible que un arbre siga dels colors de l'arc de Sant Martí? Així que vaig escriure un petit conte de fades per a ells, només per diversió. Sóc croxetera, no escriptora! Sigues indulgent!:

Una vegada, 'Rainbow' va dir:

"Ja ho he vist tot, apareix durant uns minuts aquí i immediatament haig de córrer a un altre lloc... Estic cansada, m'agradaria anar de vacances!"

A l'abril es va posar a ploure amb sol diverses vegades, i 'Rainbow' va visitar 'Veszprém' i es va enamorar de la ciutat. Hi havia flors de colors per tot arreu i la gent era amable. Des del cel semblava una bella, petita i tranquil·la ciutat. Mentre 'Rainbow' estava mirant al voltant, va veure un arbre solitari en un parc, envoltat de tulipes vermelles. La gent caminava de la mà sota ell, els nens estaven jugant prop de l'arbre, i 'Rainbow' sentia també la música del teatre al costat del parc. Va pensar:

"Vull estar com aquest arbre! Vull ser part de la vida de la gent per una estona! Això seria un dia de festa perfecte per a mi!"

Així, 'Rainbow' va dir adéu al cel i va descendir a abraçar fortament l'arbre! ('Rainbow' tornarà a brillar després de les vacances de relax!)

La meva altra obsessió és l'espiritualitat: cada obra meva es basa en la numerologia i la teràpia del color ():*

obra:

“Crochet Tree”

2011

“Crochet Tree”. 2011. babukatorium. font: flickr

data: 3-6.5.2011

materials/tècniques: llanes dels colors del *‘Rainbow’*;
teixides a croché amb forma de teranyina;
cosides embolicant l'arbre

ubicació: arbre front al Teatre *“Petőfi Színház”*. Veszprém. Hongria.

enfocament (**focus*): embelliment

objectiu (**target*): unir poesia i croché (amb les “obsessions pròpies”)

dedicació-execució: 3 mesos i 3 dies

descripció: (*) *“Aquest arbre té 13 colors (el que significa 39 combinacions): 13 pels 13 xacres. Vaig trobar un lloc web, i estic més feliç des que he vist que tots els “Oversoul Chakras” són del color de l’arc de Sant Martí!
(l’enllaç: www.holographicsound.com/chakra-colors.html)
Vaig començar a instal·lar-lo el 3 de maig de 2011, amb la lluna nova en taure.
3 mesos per croxetar, 3 dies per a la instal·lació de 247 cercles de teranyina. número 3 i múltiple de 13 en aquest projecte!
Els colors van des del vermell fins al violeta, tal com els xacres, i estan instal·lats com si la serp (Kundalini) pugés a l’arbre” (1).*

url/publicació: (1) Babukatorium. “Crochet Tree”. *Flickr*. 5.5.2011.
<https://www.flickr.com/photos/babukatorium/5693415792/in/photostream/> (& següents);

Més fotos (& molt recomanable, pel seu esperit creatiu):
flickr: <https://www.flickr.com/photos/babukatorium/>
facebook: <https://www.facebook.com/babukatorium?sk=wall>

Més obres de l'artista Babukatorium:

“Crochet Lamp”

2011

Babukatorium. *“Crochet Lamp”*. 2011. Font: flickr

“Crochet Curtain”

2011

Babukatorium. *“Crochet Curtain”*. 2011. Font: flickr

Barb Hunt

país: **Canadà**

artista: Barb Hunt

bio: Barb Hunt va rebre un diploma d'art visual de la Universitat de Manitoba i va completar un MFA a la Concordia University, Mont-real. Ha mostrat el seu treball en exposicions individuals i col·lectives al llarg de Canadà i internacionalment. També li han concedit residències a Canadà, París i Irlanda. Ha gaudit de subvencions del 'Canada Council', així com el 'President's Award for Outstanding Research' (Premi Presidencial per la Recerca Excepcional) de la 'Memorial University of Newfoundland', on ella ensenya dins del Programa d'Arts Visuals (Grenfell Campus) .

obra seriada: **Camouflage**, 2004
Antipersonnel, 2001
Mourning, 2000
Pink, 1998
Steel Dresses, 1994

materials/tècniques: diferents tipus de teles; patrons i puntilles; llana teixida; acer "corten"

ubicació: Newfoundland (Terranova), Canadà

enfocament (**focus*): tradició i contemporaneïtat; el femení; rituals de mort i dol

objectiu (**target*): recuperar les pràctiques tèxtils domèstiques, per fer declaracions polítiques; recuperar històries perdudes

finància: propi

dedicació-execució: des de 1982

descripció: **declaració d'artista:** Hi ha llaços propers entre Newfoundland i les illes d'Irlanda i Anglaterra, i com a descendent de pioners irlandesos/anglesos, em van ensenyar algunes habilitats tèxtils (esperades en les dones). La vida en Newfoundland, amb la seva rica tradició de pràctiques tèxtils domèstiques (que encara serveixen les funcions pràctiques de mantenir l'escalfor, vestir, i generar ingressos), m'ha inspirat per tornar a aquests processos i materials en el meu art i recerca. La meva pràctica recent d'art s'enfoca sobre els rituals de mort i dol, en particular aquells de 'Newfoundland' (Terranova): La naturalesa repetidora de treball tèxtil sembla ser una manera comuna d'enfrontar-se amb la pena i la pèrdua, i això es fa metàfora per a la protecció i la curació. Actualment treballo amb la tela de camuflatge i use 'fatigues' (roba militar) per fer declaracions sobre la devastació per la guerra, la meua línia de treball habitual. En la meua pràctica d'art, intente reparar separacions, i revelar i recuperar "el femení" que històricament ha estat desacreditat. Per donant valor a l'humil, el rebutjat i el fet a mà, espere recuperar històries perdudes i animar la reconsideració de rituals tradicionals dins d'un context contemporani [1].

“Camouflage” Utilitza tela d'uniformes militars usats, i patrons de camuflatge. Amb alguns treballs, experimente amb una artesania i forma intencionadament aspra, com a mode de presentar la bogeria i absurditat de la guerra. Contrasta amb altres treballs cosits obsessivament acurats, que versen sobre la fragilitat i la bellesa del cos humà. Amb aquest cos de treball, intente equilibrar la crueltat de la guerra amb la meua empatia pel soldat.

ceasefire
lace, thread,
birdcage
195 x 60 cm 2004
photo Jill Kitchener

incarnate - detail

“Mourning” Aquest cos de treball expressa relacions entre la mort, el dol, el gènere, i la recuperació. Després de la mort del meu pare, em vaig trobar immersa amb un treball tèxtil sumament repetidor, i sabia que això era la meva expressió del dol. Aquest intens treball en què s'empra molta mà d'obra sembla ser una manera comuna d'enfrontar-se amb la pena i la pèrdua, i el teixit/roba té associacions fortes amb la protecció i la curació.

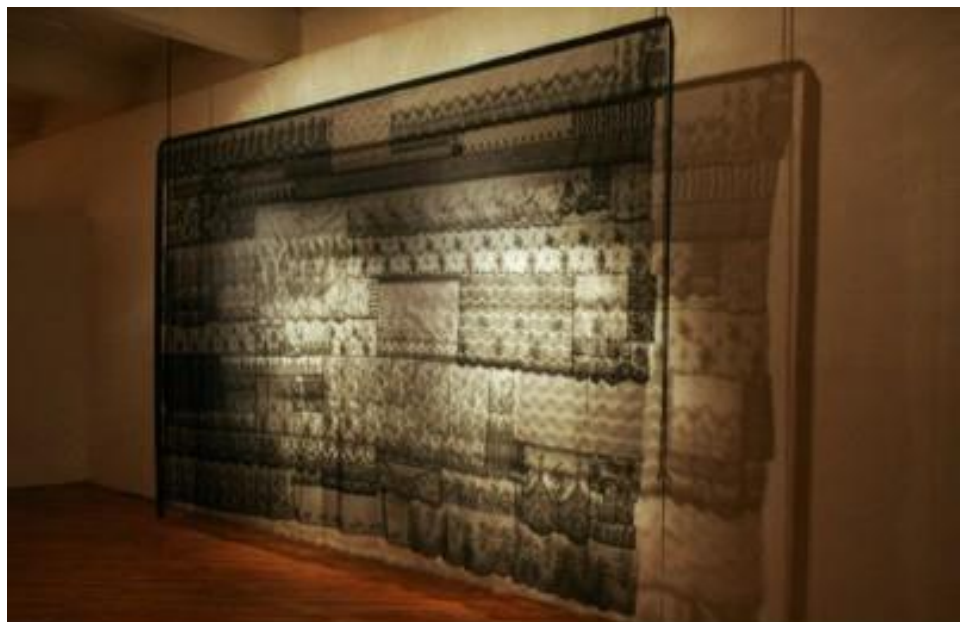

grave site at
Rocky Harbour,
Newfoundland

Emplaçament de
sepultures en Rocky
Harbour, Newfoundland

Requiem
found fabric flowers, cotton, wood platform
90 x 270 2000

veil
antique French lace, thread, ribbon
290 x 450cm 1998-1999

photo Sheila Spence

“Antipersonnel”

2001

antipersonnel - detail landscape

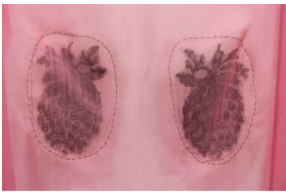
In 2005 the Agnes Etherington Art Centre received the Canada Council York Wilson Endowment Award to purchase a collection of fifty pieces from the *antipersonnel* series.

antipersonnel - detail stake mines

Durant una residència del ‘Canada Council’ a París, vaig visitar una protesta anual contra mines de terra, "The Pyramid of Shoes" que em va inspirar a teixir les rèpliques de mines anti-persona, en diversos matissos de llana rosada. Hi ha una associació propera del punt amb la preocupació pel cos. Les benes per a soldats foren fetes a mà, i les dones encara teixen mitjons per als soldats en l'ultramar, i per a les persones ‘sense llar’. Així, el teixir esdevé com una metàfora de recuperació, protecció, i curació. En la sèrie *antipersonnel*, use aquestes associacions per contradir l'abús de poder i l'ús de la violència, transformant un objecte destructiu en un que no pot fer mal. El procés de producció en massa és substituït pel treball lent de punt a mà, i per això espere re-enfocar l'atenció sobre el valor de petits gestos personals, que pot augmentar en una declaració de preocupació i esperança.

"Pink"

mastectomy - detail

oophorectomy , mastectomy, hysterectomy
antique french lace, silk, polyester
300 x 150 cm each 1998

photo Paul Litherland

aprons - detail

aprons
134 found aprons, 10 replicas
about 40 x 40 cm each 2002

photo David Morrish

M'interessen les rutines quotidianes, els cicles de vida, i els rituals de dol. Aquests sovint són relegats al regne 'femení', que històricament ha estat definit com petit i menys important. Per contestar sobre això, col·leccione amb avidesa, acumulant i preocupant-me pels objectes de poc valor. Amb el meu treball, jugue amb estereotips sexuals per entreteixir tant correlacions contradictòries com de suport, entre el material, la imatge, i el procés. Per donar valor al 'detritus' personal i als romanents gairebé oblidats; per recuperar històries perdudes i animar la re-consideració de rituals tradicionals dins d'un context contemporani.

“Steel Dresses”

root dress
plasma-arc cut steel
210 x 100 cm 1994
Collection Winnipeg Art Gallery

photo Pierre Gauvin

leaf dress
plasma-arc
cut steel
210 x 100 cm
1994
Collection Seneca
College, Toronto,
Ontario

photo Denis Farley

En aquesta sèrie [*Steel Dresses*] explore la construcció social de gènere, per presentar visions alternatives d'identitat. Cada vestit metàl·lic en aquesta sèrie és fabricat d'una sola fulla d'acer laminat en fred. Usant un tallador d'arc de plasma, cree formes delicades que s'assemblen a patrons tèxtils, imatges de la naturalesa, o formes tradicionalment associades amb dones. En particular, m'atreu l'acceptació feminista de les activitats domèstiques com un enfocament vàlid per a la pràctica de l'art contemporani. Així, considere la fabricació d'aquests vestits d'acer com "cosint amb foc".

url/publicació: [1] <http://www.barbhunt.com/index.htm>

Big Fat AI

país: **EUA**

nom projecte: *[A world of warmth]*
(caritat/donació)

_creador(e)s: Allan Plato, *Big Fat AI*

dates: des de 2010

ubicació: Millwaukee, Wisconsin

enfocament dedicació desinteressada a teixir per a l'altri
(*focus):

objectiu (*target): teixir capells per a la caritat, i per a col·lectius diversos

materials: Llanes

tècniques: teixit amb teler

dedicació-execució: cada dia (3 capells/dia)

*“Teixint
amb teler rodó”*

Imatge: Kristyna Wentz-Graff

*“A world of
warmth”*

(projecte vital
de caritat)

Allan Plato (*Big Fat AI*), teixint amb un teler rodó, en el saló de casa seva.
Imatges: Kristyna Wentz-Graff

descripció: Plato (conegut com *Big Fat Al*) té 80 anys i ha estat teixint durant els últims 3 anys, de manera quasi continua. Va vore a la seva nora Kim teixint en un **teler rodó**, fent bucles sobre clavilles i després, traient-los. Kim s'adonà que l'observava mentre teixia, i un dia li regalà un teler.

Allan va tindre una intervenció quirúrgica l'any 2007 (bypass i un reemplaçament de vàlvula), i té EPOC. Des d'aleshores, i en general, fa tres capells per dia, i aconsegueix començar un quart. Els ha estat donant, a través de coneguts, al: *Columbia St. Mary's, Elmbrook Memorial Hospital*, i *St. Mary's Hospital* en Duluth, Minnesota, per als nou-nats; cada nadal, la seva església, *Hales Corners Lutheran*, reb uns 100 capells; durant un parell d'anys, teixí per a *Home Depot*, a suggerència de Kim (ella treballava allí); i a més, la seva dona Joan, qui treballa en la Seguretat Social, sol carregar una bossa amb capells en el maleter del seu cotxe, alguns dels quals ven i dona les ganàncies a la caritat. Hi han capells d'Allan en Florida, Colorado, etc. Els reben tot tipus de col·lectius: nens sense sostre, nou-nats, pacients de quimioteràpia,...

"*No m'importa on van*", diu Allan dels seus capells. Però conserva totes i cadascuna de les targetes d'agraïment, fetes a mà, amb què li obsequien els nens i nenes:

"Estimat Pare Noel secret: M'agrada el present que ens has donat, i ma mare m'ha dit que tinc sort de tindre aquest capell per a mantindre'm calentet...", diu una de les postals.

url/publicació: Uebelherr, Jan. "At 3 caps a day, 'Big Fat Al' knits a world of warmth". *Journal Sentinel*. Post: 19.8.2013
<http://www.jsonline.com/news/waukesha/at-3-caps-a-day-big-fat-al-knits-a-world-of-warmth-b9975856z1-220267411.html>

Chiharu Shiota

país: **Regne Unit**

artista: Chiharu Shiota

"Perspectives"

2014-2015

En agost de 2014, l'Smithsonian Castle (Washington D.C.) va ser *yarnbombed* (fil-bombardejat) amb 6 milles de llana, per promoure *"Perspectives"*, exposició de Chiharu Shiota.
Imatge: *Facebook*

Vista de la instal·lació. Foto: Sunhi Mang

Chiharu Shiota

"Perspectives"

2015

Centenars de sabates desemparellades, lligades a un fil roig. Foto: John Tsantes

Cada sabata de la instal·lació també s'emparella amb una nota, escrita a mà pel seu/a propietari/a. Foto: Cory Grace

descripció: Chiharu Shiota instal·la *"Perspectives"*, un monumental i íntim treball en el *Sackler pavilion*, de l'*Arthur M. Sackler Gallery*, des del 30 d'agost de 2014 fins al 7 de juny de 2015. Encantada pels rastres que l'ésser humà va deixant rere seu, Shiota recull sabates rebutjades i anotacions que representen memòries perdudes i moments passats dels individus [1].

Centenars de sabates, desemparellades, omplien el pavelló. La instal·lació, feta a mesura a l'espai, consisteix en 350 sabates, cadascuna lligada a un fil roig, i a una nota escrita a mà sobre el seu propietari; versa sobre com els objectes familiars guanyen i perden el significat, i què diuen sobre els/les propietaris.

L'artista descriu que objectes com les sabates actuen com una "segona pell".

"Vivia en Alemanya, i en tornar a Japó, em vaig posar les meves velles sabates. No em cabien. Aleshores vaig pensar en l'espai que quedava entre el meu sentiment i les meves sabates...volia saber".

Va decidir explorar aquesta pregunta a través de l'art, i començà a sol·licitar sabates a les amistats, periòdics, i en medis socials de comunicació. Va rebre uns 2000 parells.

La comissària, Carol Huh, menciona sobre la instal·lació: *"Açò concerneix l'absència del cos, i com els objectes poden ressonar amb algun tipus d'absència".*

Una sabata va pertànyer a un boxador que la va portar entrenant. Un pelegrí religiós va portar altra durant 33 visites a temples. *"Aquestes són sabates amb els quals em vaig recolzar, treballant feliçment sobre un petit terreny i produint moltes verdures"*, diu una nota, traduïda del japonès. L'altra: *"Quan vaig portar al meu pare a l'hospital, ell portava aquestes sabates. Després d'anar a l'hospital, ell va perdre la consciència...no es va despertar".*

"Treballa sempre amb l'espai, i quan vinc ací, pense que el roig és un color molt agradable", diu Shiota sobre el pavelló. Les sabates irradien d'entre dues parets. El fil roig s'estén des de cada sabata, i centenars de fils, de quatre milles de llarg, es troben en un punt en la cantonada. Shiota i Huh diuen que el fil simbolitza la connexió entre la gent, que pot ser concisa, embullada o tallada. Deia Huh:

"És un treball summament accessible perquè açò implica objectes quotidians, objectes molt familiars, però una espècie d'objecte en el qual no es pensa molt quan està en ús. Però quan és tret de context, quan és no funcional, comença a prendre una tipus diferent de significat".

Shiota va nàixer en Osaka en 1972 i ha viscut a Berlín des dels anys 1990. El seu treball sovint pren la forma d'instal·lacions a gran escala i incorpora objectes usats i fil. La versió original de la seua instal·lació *"Perspectives"* va aparèixer a Japó en 2008. La sèrie "Perspectives" va començar en 2003 i destaca a una artista en solitari, en general amb un sol treball [2].

url/publicació: [1] "Perspectives: Chiharu Shiota". *Freer/Sackler. The Smithsonian Museum of Asian Art*.
<http://www.asia.si.edu/shiota/>

[2] Kutner, Max. "What's In a Shoe?Japanese Artist Chiharu Shiota Investigates". *Smithsonian.com*. Post: 28.8.2014
<http://www.smithsonianmag.com/smithsonian-institution/whats-shoe-japanese-artist-chiharu-shiota-investigates-180952458/?no-ist>

Chiharu Shiota. *"The Key in the Hand"*. 2015

descripció: Quan els/les visitants de la *Venice Art Biennale* van entrar al pavelló japonés, es van trobar immersos en una extensió vermella, que omplia sostre i parets, entrellaçant els participants dins d'un laberint de fil, de colors vibrants. *"The Key in Hand"*, de l'artista japonesa Chiharu Shiota comprèn més de 50.000 claus, fortament entrellaçades, que pegen d'un núvol de corda.

La ret de fils converteix el sostre en un complex i elaborat laberint dels materials, formant un camí ondat perquè els/les espectador/es el travessen per sota. Dues embarcacions rústiques al centre de l'espai divideixen el vel de claus, i capturen l'entrellaçada xarxa de metall i material, impregnant la totalitat del lloc.

La instal·lació busca explorar la noció de memòria, usant desenes de milers de claus, recollides de persones d'arreu del món per a la seva realització. Shiota explica:

"Les claus són objectes familiars molt valuosos que protegeixen a les persones i als espais importants en les nostres vides; també ens inspiren per obrir la porta a mons desconeguts. Amb aquests pensaments en ment, en aquesta nova instal·lació m'agradaria utilitzar claus proporcionades pel públic en general, que estan imbuïdes de diversos records i memòries que s'han acumulat durant un llarg període d'ús diari. Cree el treball a l'espai: la memòria d'hom qui em proporciona les seves claus es solapa amb els meus propis records, per primera vegada. Aquestes memòries superposades, al seu torn es combinen amb les de les persones de tot el món que vénen a veure la biennal, donant-los l'oportunitat de comunicar-se d'una manera nova i comprendre millor els sentiments de l'altre".

*"The Key
in the Hand"*

2015

Vista general de la instal·lació *"The key in the hand"*, presentada durant la *Venice Art Biennale*. Imatge: DesignBoom

Chiharu Shiota

*“The Key
in the Hand”*

2015

La ret de fils transforma el sostre en un complex laberint de materials;
clau i corda troben la materialitat de l'embarcació de fusta.
Imatge: DesignBoom

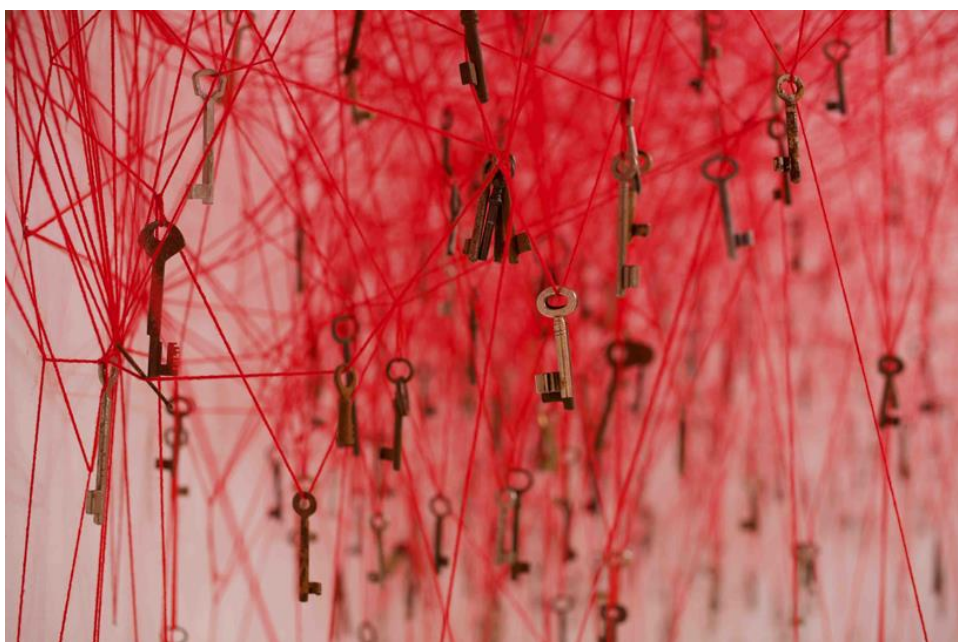
Chiharu Shiota

*“The Key
in the Hand”*

2015

Dues embarcacions rústiques en el centre de l'espai, divideixen el vel de claus, i capturen la ret d'entrellaçats materials quan passen pel mateix espai.
Imatge: DesignBoom

Una immensa extensió roja cobreix sostre i parets de l'espai, entrellaçant als visitants dins d'un vibrant i acolorit laberint de fils, claus i memòries.
Imatge: DesignBoom

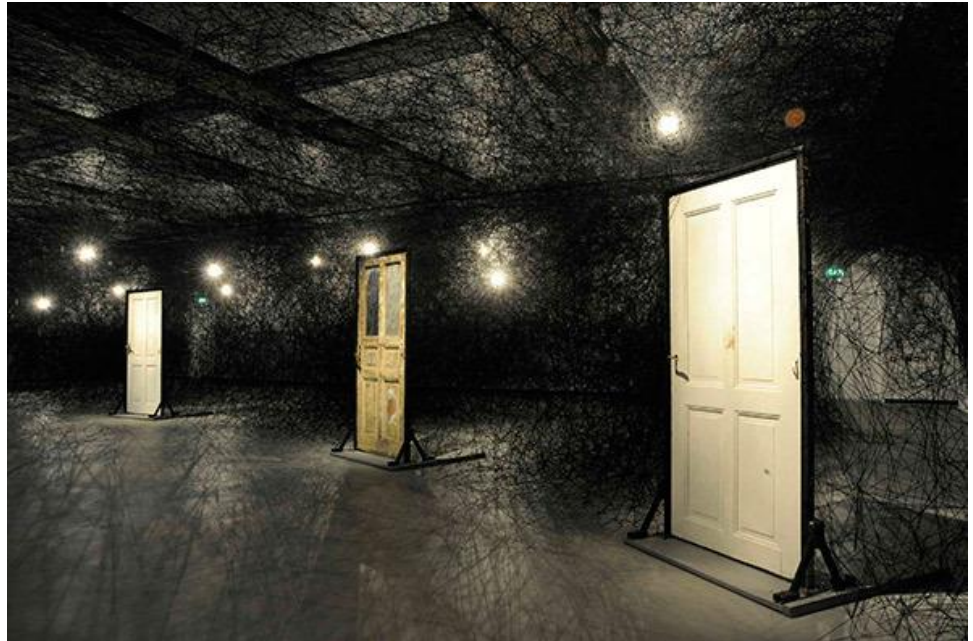
url/publicació: Azzarello, Nina. “Chiharu Shiota weaves an immersive labyrinth of keys and yarn”. *DesignBoom*. Post: 6.5.2015

<http://www.designboom.com/art/chiharu-shiota-venice-art-biennale-the-key-in-the-hand-05-06-2015/>
(consulta: 14.5.2015)

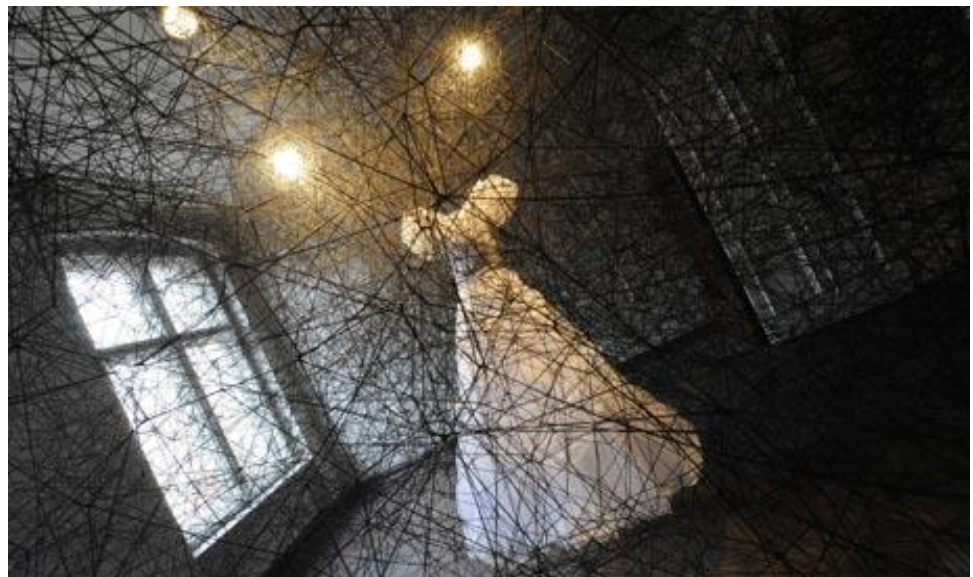
Chiharu Shiota
"Other Side"

2013

*[In a Web of
Threads and
Thoughts]*

Chiharu Shiota. *"Other Side"*. 2013
Imatge: Alison Bettles

Chiharu Shiota. *"Other Side"*, 2008: instal·lació en la "House of Imagination", Berlin.
Imatge: John Macdougall/AFP/Getty Images

Chiharu Shiota
"In Silence"

2008

Chiharu Shiota. "In silence". 2008. Instal·lació *site-specific*. Centre Pasquart, Biel, Bienne.
i 2013, en Art Basel.
Imatge cortesia de ©chiharu shiota

data: 11.10.2013-5.1.2014

materials/tècniques: milers de metres de llana negra, i objectes diversos; instal·lació

ubicació: Galeria Towner, Eastbourne (Regne Unit)

enfocament (**focus*): el record i l'oblit

objectiu (**target*): dibuixar en l'aire

dedicació-execució: 10 dies teixint, en la Galeria.

descripció: Chiharu Shiota dedica 10 dies per teixir les instal·lacions de tèxtil, en concret d'aquesta galeria en Eastbourne. Nascuda en Osaka, Japó, però visquent i treballant a Berlín, Shiota és artista performer i d'instal·lació; una artista que treballa predominantment amb fil negre, qui domina una habilitat que ella descriu com 'dibuixant en l'aire', que és essencialment una forma sorprenent de teixit.

De vegades, crea capolls d'objectes quotidians, i en ocasions quelcom similar a una teranyina gegantesca; amb les seves peces, genera una impressió inoblidable i de vegades inquietant sobre aquells qui ho experimenten. S'ha fet el seu estil/signatura, per explorar temes com el record, l'oblit, somiar, dormir i l'infantesa.

"Sobretot use fil negre perquè és neutre (...) però el material en sí mateix no és tan important per a mi. Són les línies amb què puc dibuixar".

Ella no fa el dibuixen/teixit absolutament sola, sinò que compta amb dos "ajudants experimentats", i possiblement contacte amb algun/es ajudants locals per a la instal·lació en la Towner.

“És un procés important, còm la persona qui teix sempre posa una mica de la seva personalitat o estat d'ànim en el treball (...) el teixit no segueix un model específic. És bastant caòtic, i per això els teixits poden ser vistos com un mirall de sentiments”.

El desafiament amb l'espai en Towner: 400 m quadrat en total, que ha d'omplir amb “una instal·lació significativa”. Sanna Moore, comissària de l'exposició, qui ha seguit el treball de Shiota durant anys, amb interès particular en el seu procés de funcionament, diu:

“M'excitava comissionar a Chiharu, per fer un nou treball per a la Towner, perquè sabia, per anteriors exposicions [1], que ella podria prendre un espai a gran escala i crear alguna cosa màgica. Quan hom mira una de les seves instal·lacions, pot veure el ritme melòdic amb el qual ella teix, i la velocitat és extraordinària. El funcionament i la durada són centrals en la creació de les seves instal·lacions”.

La instal·lació de Shiota per a la Towner compta amb una nova addició a la seva oeuvre: la inclusió de cinc portes domèstiques (d'antics apartaments de Berlín), que representen ‘una entrada a altre món’, a través de les quals els/les visitants s'endinsen en ‘un laberint de memòria’.

“Hi ha una forta ressonància que flueix per tot el seu treball: les memòries d'infantesa; un moment congelat en el temps, el sentit de calma i pèrdua, que penetra des d'una instal·lació que és, al mateix temps, intensa i complicada. Es sent el sentit de la inquietud, l'angoixa i l'ansietat, però hi ha també un sentit extraordinari de tranquil·litat i de pau”. (Moore)

Malgrat la intensitat del procés d'instal·lació i l'energia emocional involucrada, Shiota desembolica la peça al voltant de dos dies.

“Sé des del principi que les instal·lacions no es quedaran per sempre (...) però m'agrada pensar que la instal·lació existirà sempre en les memòries dels visitants”. (Shiota)

url/publicació: Brownlee, Sarah. “In a Web of Threads and Thoughts”.
Crafts Magazine. Issue 245 - Nov/Dec 2013
<http://www.craftscouncil.org.uk/articles/in-a-web-of-threads-and-thoughts/>
(consulta: 27.6.2014)

www.townereastbourne.org.uk

www.chiharu-shiota.com

Ghada Amer

nom projecte: ***Gardens***
(intervenció)
(instal·lació)

_creador(e)s: Ghada Amer

dates: 1999-2005

ubicació: varies:

enfocament (*focus): el jardí com a espai de reflexió i contemplació

objectiu (*target): fer reflexionar sobre temàtiques varies

financia: projectes per encàrrec

materials: diferents tipus de plantes

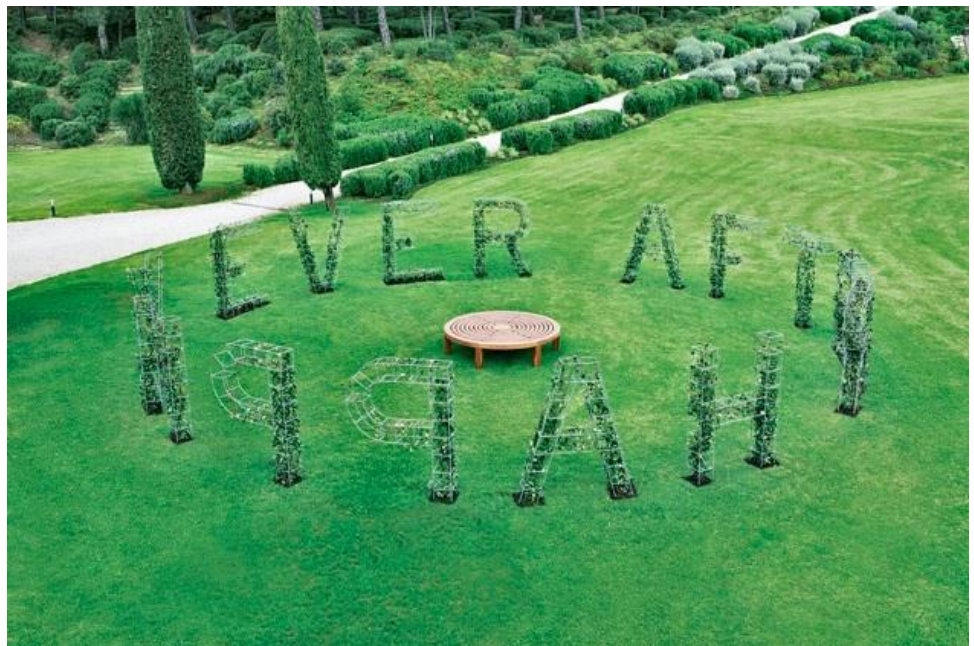
tècniques: instal·lació

dedicació-execució: 6 anys

obra:

*"Happily Ever
After"*

2005

Ghada Amer. *Happily Ever After*, 2005
Queens Museum of Art, Queens, New York

*“S’il pleuvait
des larmes”*

Ghada Amer. *“S’il pleuvait des larmes”*. 2003.
Instal·lació al Certosa di Padula, Padula, Italy

“Love Grave”

Ghada Amer. *“Love Grave”*. 2003.
Instal·lació per a l'exposició *Forefront*, Indianapolis Museum of Art

“Peace Garden”

“Peace Garden”. 2002.
Instal·lació al Miami Beach Botanical Garden

*“Women’s
Qualities”*

Ghada Amer. *“Women’s Qualities”*. 2000
Metropolitan Museum of Pusan,
Pusan, South Korea

descripció: El jardí ***Happily Ever After*** consisteix en la familiar frase que acaba els contes de fades: ‘happily ever after’ (“feliços per sempre”). Les paraules són lletrejades usant roses trepadores i gessamí, recolzats per armadures metàl·liques d’aproximadament cinc peus d’alt. Les lletres formen un recinte circular que envolta un banc rodó de fusta, construït per a parelles. Les paraules poden ser llegides en seure sobre el banc.

Per a ***S'il pleuvait des larmes***, Amer recupera el poema sencer de Boris Vian, "S'il pleuvait donis larmes" ("Si plogueren llàgrimes") sobre l'estructura existent d'un jardí abandonat localitzat dins d'un monestir. El poema parla sobre la guerra i la destrucció.

Love Grave va ser creat cavant les lletres de la paraula "AMOR" en majúscules, sis peus dins de terra, i abandonant els munts de terra cavada al voltant de les lletres. La dicotomia inherent en lletrejar la paraula "love" com un símbol de mort crida l'atenció a les connexions entre Eros i Thanatos, entre la plenitud i el buit. També al·ludeix a l'inevitable final de les històries d'amor.

Peace Garden consisteix en el símbol universal de la pau (primer dissenyat com un símbol per al moviment '*Ban the Bomb*' en els anys 1950) fet de plantes carnívores. El jardí és també la part d'una acció-performance on els/les assistents serveixen cucs vius i grills als visitants que al seu torn alimenten a les plantes. L'ús de plantes carnívores per construir un signe de pau representa el canvi en l'actitud d'una generació anterior, que una vegada forta, va promoure i va usar el símbol de la pau, però que amb el temps, es va prendre molt menys seriosament les causes per a la pau.

Women's Qualities consisteix en inscripcions florals en vuit parterres sobre el sòl del Museu Metropolità de Pusan. Amer preguntava a les persones que passaven pel museu quines qualitats atribuirien a les dones. Les paraules com "dòcil", "dolça", "de largues pestanyes", i "verge" eren alguns dels adjectius més comuns usats per descriure "qualitats de dona". Aquestes respostes, llavors, van ser lletrejades en coreà, utilitzant una flor especial local, que es caracteritza per les seves flors vermelles i que floreix només una vegada a l'any, durant dos mesos.

url/publicació: <http://www.ghadaamer.com/>

artista: **Ghada Amer**

obra:

"100 Words of Love"

2010

Ghada Amer. "100 Words of Love"
Resina epoxy i acrílic. 170.5 x 182.9 x 172.1 cm

data: 7.1-12.2.2011

materials/tècniques: resina epoxy i acrílic; instal·lació

ubicació: Cheim & Read Gallery, New York

enfocament (*focus): Amor

objectiu (*target): qüestionar estereotips sexuals;
criticar la visió que es ven de la societat àrab

descripció: En l'espai de la Galeria novaïorquesa *Cheim & Read*, Ghada Amer presenta l'escultura '100 Words of Love'. La peça està formada per 100 paraules àrabs d'amor. L'entrellaç caligràfic de les lletres genera una enreixat obert, similar a la forma d'unes cordes que abracen un interior buit. Aquest treball, com altres de l'artista, refereix a la domesticitat, la societat, la bellesa i l'abstracció, i, per tant, els papers/estereotips sexuals inserits dins d'aquests temes. Amer també es dirigeix al retrat que els mitjans de comunicació Occidentals fan de la societat àrab com agressiva i associada amb la guerra. Ha viscut i treballat a Nova York durant més de vint anys, amb la qual cosa, Amer se sent a cavall entre ambdues cultures: l'Orient Mitjà de la seva joventut, i la vida moderna en Amèrica. La tensió d'aquesta dicotomia sosté la seva consciència de com nosaltres veiem als altres i a nosaltres mateix, i ha estat una llarga influència sobre el seu treball. El treball d'Amer es mostra simultàniament en Mathaf: Arab Museum of Modern Art, Doha.

url/publicació: http://www.cheimread.com/exhibitions/2011-01-07_ghada-amer

*"The Words I Love
The Most"*

2012

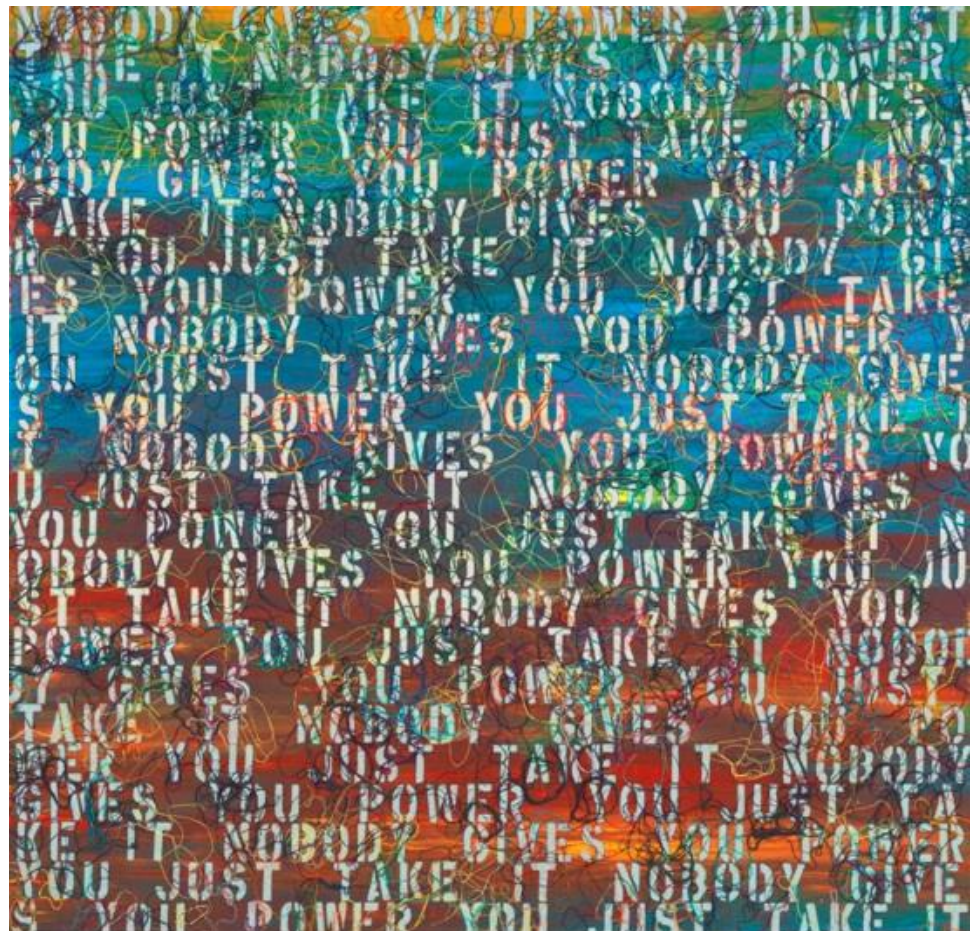
Bronze

artista: **Ghada Amer**

obra:

"Paintings"

2013

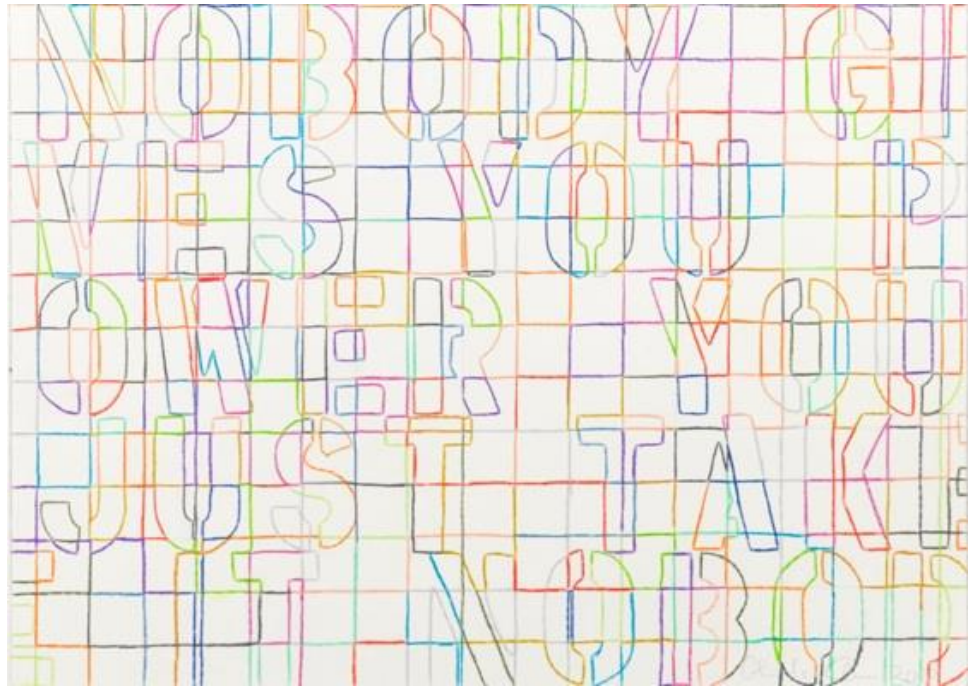

Ghada Amer. *"Sunset With Words"* - RFGA - 2013
Acrílic, brodat i gel sobre llenç. 48 x 50 in, 121,9 x 127 cm

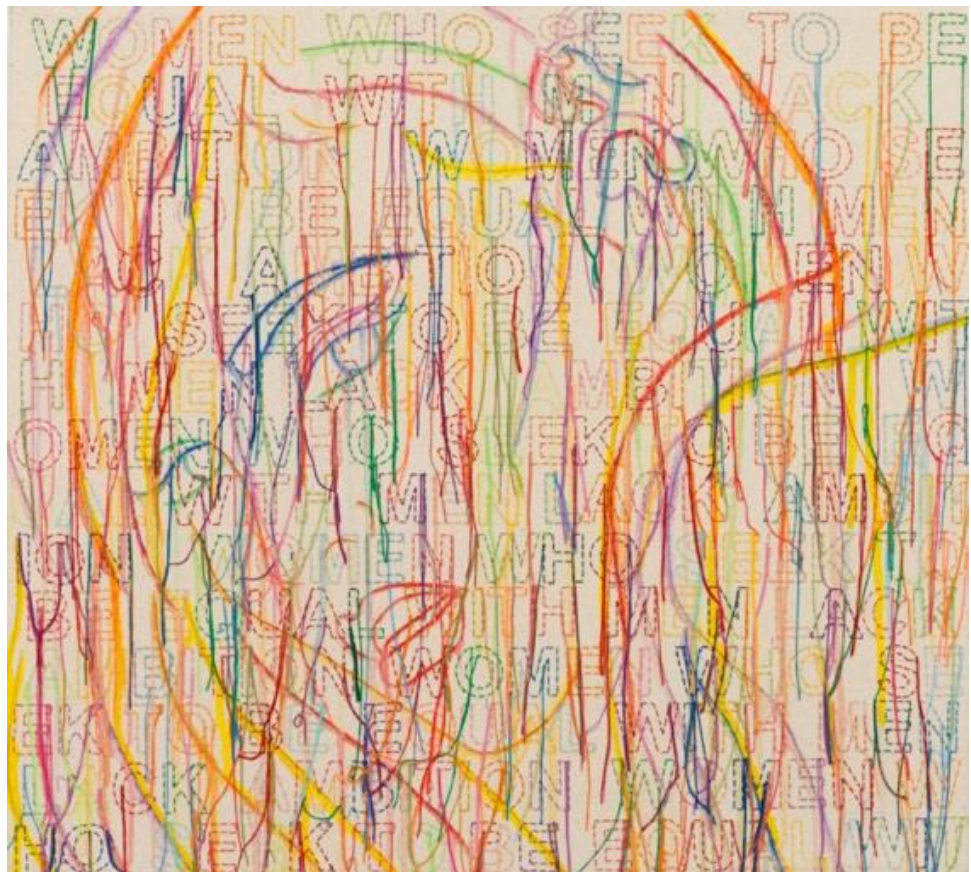
Ghada Amer

"Paintings"

2013

Ghada Amer. *"Nobody Gives You 5"*. 2013
Aquarel·la sobre paper. 10,25 x 14,2 in, 26 x 35,9 cm

Ghada Amer. *"Test 5"*. 2013
Acrílic, brodat i gel sobre llenç. 18 x 20 in, 45,7 x 50,8 cm

Ghada Amer

"Paintings"

2013

Ghada Amer. *"Women who Seek"*. 2013
Aquarel·la sobre paper (díptic). 10,25 x 14,2 in (*overall*), 26 x 35,9 cm (*en tout*)

Ghada Amer. Sèrie de pintures (*paintings*)

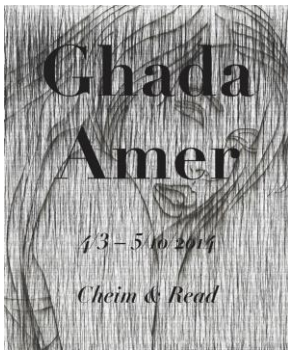
data: [2013]

materials/tècniques: acrílic, brodat i gel s/ llenç; esboços en aquarel·la

enfocament (**focus*): particular versió del feminisme

objectiu (**target*): explorar els límits entre opressió i empoderament

descripció: Ghada Amer filtra el seu treball a través de les seves pròpies experiències, com a dona egípcia criada per pares musulmans en França. Açò explica la seva particular versió del feminisme: en les seves pintures brodades, barreja audaçment política i pornografia, la tradició àrab i el liberalisme occidental.

Tan poderoses com les escultures, les pintures capten l'atenció per la forma com Amer deixa el final, de cada fil embastat, llarg i solt, creant un efecte que recorda degotejos pictòrics. La ironia subratllant d'aquestes composicions, per descomptat, és que Amer emprava un medi associat amb les dones, per explorar la línia entre opressió i empoderament. Però també és aquesta combinació d'atractiu visual i missatge polític allò que fa convincent el seu treball.

url/publicació: Laster, Paul. "Ghada Amer, 'Rainbow Girls'". *Timeout.com*. Post: 11.4.2014

<http://www.timeout.com/newyork/art/ghada-amer-rainbow-girls>

Irene Cano

artista: Irene Cano

obra:

"Shelter" (Refugio)

2012

*Cuerpo lleno (Full Body). Fotografía. 170 x 62 cm.
Cuerpo vacío (Empty body). Teixit de llana*

"Metamorfosis". Foto durant el procés del projecte Shelter

data: 2012;
exposició: 18.5.2012

materials/tècniques: llana i agulles de teixir

ubicació: Madrid; exposició: "Galería Liebre"

enfocament (*focus): el vestit com a segona pell; la costura com a mètode de treball

objectiu (*target): teixir una funda per al seu cos

finança: propi

descripció: Irene Cano és una estudiant de Belles Arts de la Universidad Complutense de Madrid que, per una de les seves assignatures, va realitzar una interessant obra denominada 'Proyecto refugio'. L'artista va crear una funda per al seu cos, de manera que, una vegada acabada, va poder ficar-se dins d'aquesta segona pell teixida.

Aquestes són les impressions de l'autora, en la seva web:

Aquest projecte va començar per la necessitat d'utilitzar la costura com a mètode de treball. El projecte s'ha anat gestant durant el procés, i això va suposar un canvi dels conceptes pre-establerts.

La idea principal era teixir una capa sobre el meu cos amb la finalitat d'escenificar la meua personalitat que de vegades actua com a escut.

Estar dins de la capa suposava una porta a la introspecció, però aquest moment de coneixement personal ho vaig aconseguir durant el procés.

Aquesta pell ha crescut amb mi, i s'ha convertit en part del meu propi cos, de fet, el dia que la vaig acabar em vaig adonar que havia aprimat i havia perdut la mateixa quantitat de pes que el propi pes de la pell.

Al moment en el qual vaig cobrir el meu cos amb ella només estava el meu cos, la meva ment estava concentrada a percebre les sensacions de la meva pròpia persona en la forma més bàsica, només sentia calor, només escoltada la meva respiració i el batec del meu cor, és aquest moment només era cos.

Després de tot vaig arribar a la conclusió que aquesta pell no em fa sentir millor ni menys fràgil, només estableix la diferència entre sentir-me vulnerable davant els altres quan no la porto posada i indefensa davant meu mateixa quan estic dins d'ella.

url/publicació: <http://irenecano.com/proyectorefugio>
<https://vimeo.com/42399703>

Irene Cano

projecte: *Cartografias celestes*

obra:

"Mapa I"

Fotografia i fil brodat. 50 x 70 cm

data: 2013;
exposició: 6-15.6.2013

materials/tècniques: fotografia i fil brodat

ubicació: obres exposades en:
"En punto de mira". Facultad de Bellas Artes CES Felipe II.
Sala de Exposiciones-Centro Cultural Isabel de Farnesio (Aranjuez)

enfocament: la identitat del cos

objectiu: trobar la constel·lació pròpia de cada cos

finança: propi

descripció: Amb aquest projecte, Irene Cano intenta trobar la constel·lació pròpia de cada cos, analitzant la pell, per cercar conjunts de pigues que defineixen i generen una empremta personal. Allò que al principi dota d'identitat pròpia al cos, acaba convertint-se en la seva interpretació personal de cada subjecte.

url/publicació: <http://irenecano.com/cartografias>

Janet Morton

artista: Janet Morton

obra:

“Cozy”

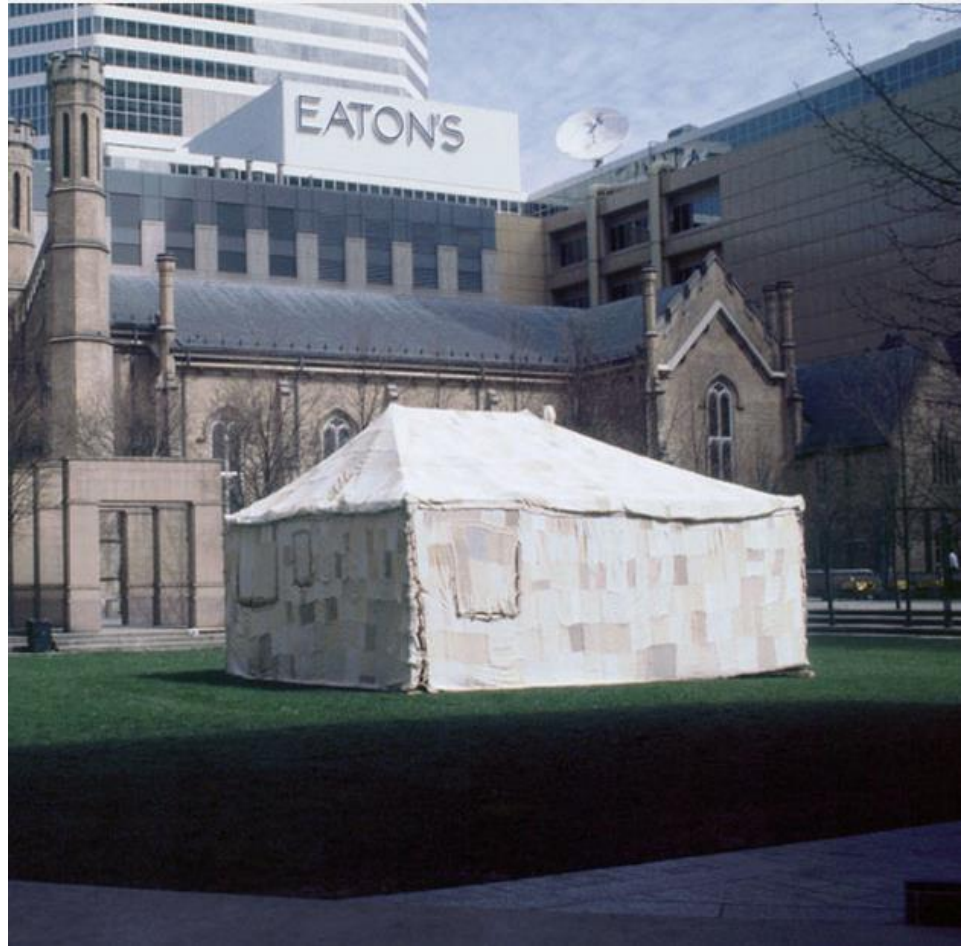
1999

Detall de “Cozy”, 1999. Imatge: ©Janet Morton

Janet Morton. “Cozy”. 1999. Foto: Bryce Duffy

Janet Morton. "Cozy". 1999. Foto: Bryce Duffy

Exposició
Wool Work

2000

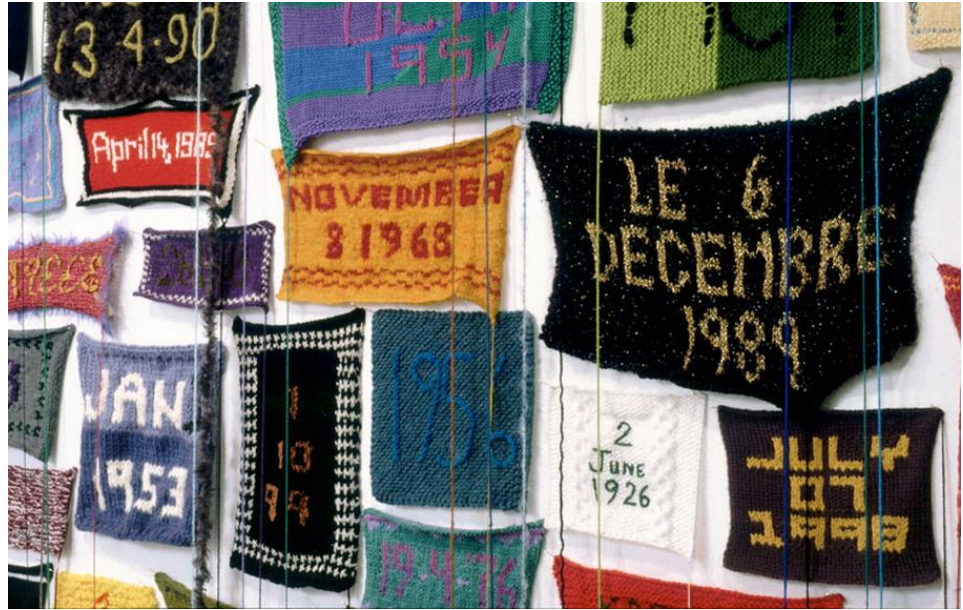
Janet Morton. "Garden Box". 1999. Foto: Rachel Ashe

Janet Morton. "Domestic Interior". 2000. Foto: Simon Glass

Janet Morton. "Casting Off". 2000. Foto: Simon Glass

Detall de *Casting Off*, 2000. Foto: Simon Glass

exposició: *Wool Work*

data: 11.3 - 2.7.2000

materials/tècniques: instal·lació d'escultures teixides

ubicació: *Textile Museum of Canada*

enfocament tradicions consagrades de fer coses pels demés;
(*focus): creació de memòries col·lectives

financia: comissària: Sarah Quinton

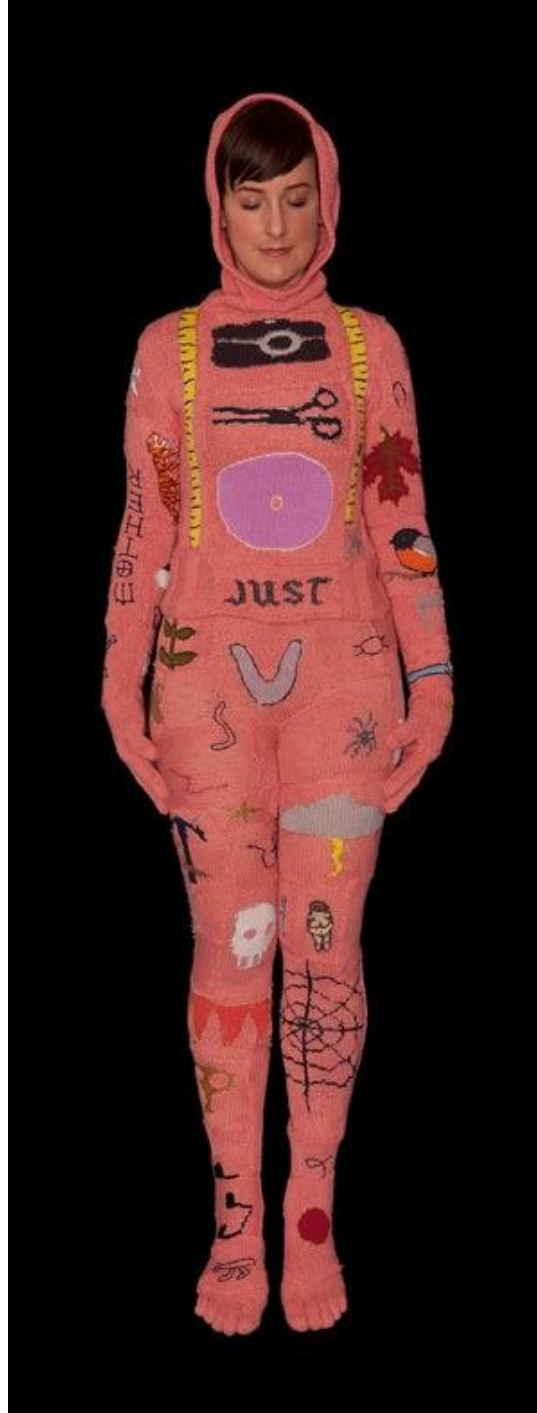
descripció: Aquesta exposició, d'escultures de punt, consta de les peces: "*Untitled*" (*Garden Box*), "*Untitled*" (*Domestic Interior*) i "*Casting Off*". Elles parlen de les tradicions consagrades de fer coses per a les persones estimades. Morton connecta les petites coses a un temps monumental. La insistent utilització de tela i teixit a mà tradicional vincula el seu treball a les artesanies, i a la creació de memòries col·lectives. No obstant això, la seva escultura abarca un terreny eclèctic, compromès amb la cultura popular i als valors personals, com ho és amb l'homilía folclòrica: "*Mentre es teix, no s'està perdent el temps*".

url/publicació: <http://textilemuseum.ca/apps/index.cfm?page=exhibition.detail&exhId=189>

Kate Just

artista: Kate Just

obra: *"Postscript: a burial suit"*, 2014

materials/tècniques: fils "bamboo" i "merino", teixits a mà.
fotografia: impressió digital Tipus-C sobre suport ©Alu-Dibond
(*Type-C Digital Print on dibond aluminium*). 200 x 76cm x 1cm.

finança: Morris and Sons Yarns (Melbourne)

descripció: L'obra comprèn un plet d'enterrament rosat, personalitzat, fet a mà i una fotografia de grandària natural de l'artista que ho porta. Com un sarcòfag egipci, el plet està cobert d'imatges que donen testimoniatge al seu propi món d'experiència adquirida. Aquestes imatges inclouen cartes rúniques, nombres, objectes domèstics, enguixen tires, anotacions de música, teranyines, parts de cos, instruments del comerç, treballs d'art, noms d'estimats i més. S'aprecia el cos com una tapisseria acumulativa que segueix sent teixida amb noves memòries i narratives.

url/publicació: <http://www.katejust.com/2006/05/view-pictures-of-knittedinstallation.html>

Kate Just. *In My Skin*. 2011.

Le Cyklop

artista: **Le Cyklop**

about: *"Re-apropiació de l'espai públic i les mitologies populars"* :

Le Cyklop intervé el mobiliari urbà: els **bolards** metàlics que envaeixen l'espai urbà es converteixen en un medi d'expressió on elabora els seus personatges amb una mirada única. Aquest nou personatge, icònic i singular, s'inspira en art popular, 'manga', joguets, i fantasia. Les **voreres** esdevenen nou territori a explorar. Mitjançant l'ús de la ciutat com a material i teatre de les seves intervencions, Le Cyklop estableix el seu territori en el cor de la ciutat, i entra en diàleg amb els/les transeünts, amb la mirada. Li aporta a la ciutat la seva **dimensió humana**, amb un toc significatiu i **sorprenent**. Opera de manera legal o il·legal, però sempre conquesta al públic, indiferentment de l'edat o classe social. És un projecte invasiu, on la multiplicitat genera una nova minoria amb qui hom es pot identificar (1). Reb el Premi especial del Jurat en Artaq 2010 (Berlin) (2).

obra:

*(Grand Prix
Artaq
2010)*

url/publicació: <http://lecyklop.blogspot.fr/>

1. <http://lecyklop.blogspot.com.es/2010/05/reappropriation-de-lespace-public-et.html>
2. <http://lecyklop.blogspot.com.es/2010/05/le-cyklop-grand-prix-artaq-2010.html>

país: França

nom projecte: *Montm'Art / Pigalle 2015*
(intervenció)

dates: maig 2015

ubicació: rue Piemontesi, Montmartre

enfocament (*focus): embelliment; notificació

objectiu (*target): revisitar la història de l'art en Montmartre

finança: "Service Démocratie Locale" i "Conseil de quartier du 18e"

materials/tècniques: (soport) bolards; pintura en esprai; graffiti

obra:

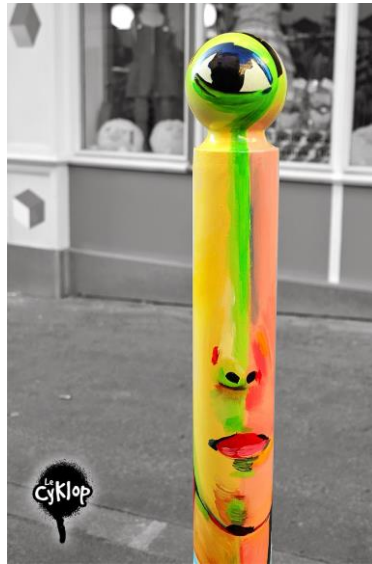
descripció: Le Cyklop repinta els bolards de la *Rue Piemontesi* a la manera d'obres de pintors qui van viure i/o treballar en Montmartre.

Per encàrrec: "Service Démocratie Locale" i "Conseil Quartier18e".

url/publicació: <http://lecyklop.blogspot.fr/2015/05/montmart-pigalle-2015.html>
<http://lecyklop.blogspot.fr/2011/05/galerie-photos-montmart-by-le-cyklop.html>

Marcel Duchamp "L.H.O.O.Q.", 1905
Centre national d'art et de culture
Georges-Pompidou

Henri Matisse "Madame Matisse ou La
raie verte", 1905
StatensMuseumforKunst, Copenhagen

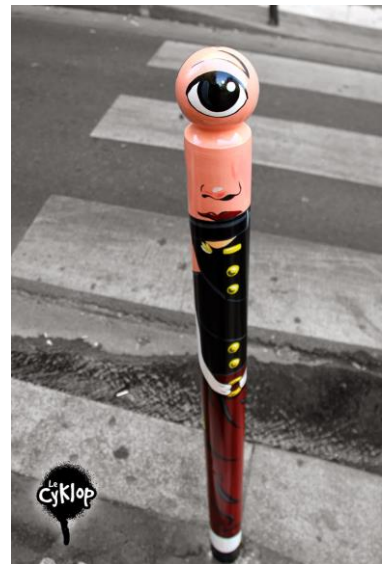
Vincent Van Gogh "Autoportrait", 1889
Musée d'Orsay, Paris

Paul Gauguin "Autoportrait au Christ
jaune", 1889
Musée d'Orsay, Paris

Pablo Picasso "Portrait de Dora Maar",
1937
Musée Picasso, Paris

Edouard Manet "Le Joueur de fifre",
1866
Musée d'Orsay, Paris

Amadeo Modigliani - "Nu au coussin blanc", 1917
Staatsgalerie Stuttgart

Pablo Picasso - "Jeune fille devant un miroir", 1932
Museum of Modern Art, New York

Auguste Renoir - "Petite fille à la gerbe", 1888
Musée d'Art de São Paulo

*"El meu treball realment es basa en un enfocament **social** i en **l'intercanvi** amb la gent; m'agrada estar en el carrer... es genera un vincle social: tothom em parla: joves, vells, rics, pobres, refugiats, agents de policia, comerciants... després de deu dies en els carrers, conec més als/les habitants que les persones que viuen allí des de fa anys.*

*Siguen diferents, més lletjos o més vells, vull **fer-los somriure i parlar** amb ell/es, conèixer'ls d'alguna manera... El respecte és el que falta (i molt!) a la nostra societat.*

La gent està compartimentada en la seua cultura, la seua mirada, les seues idees, les seues diferències, no parlen, no es veuen. El carrer no ha de ser com el metre, on ningú parla, on el músic és un captaire, i els inspectors van tan armats com els policies".

Vegeu:

Entrevista: <http://vitostreet.ekosystem.org/2010/10/le-cyklop-interview/>

Youtube: "Le Cyklop". Post: 26.8.2009: https://www.youtube.com/watch?v=vCZ_cpw8a3o

país: França

nom projecte: *Lego*
(intervenció)

dates: estiu 2014

ubicació: París

enfocament (**focus*): embelliment; notificació

objectiu (**target*): abolir la inèrcia del paisatge urbà, de forma lúdica;
sorprende al/la passejant

finança: L'été au Canal 2014

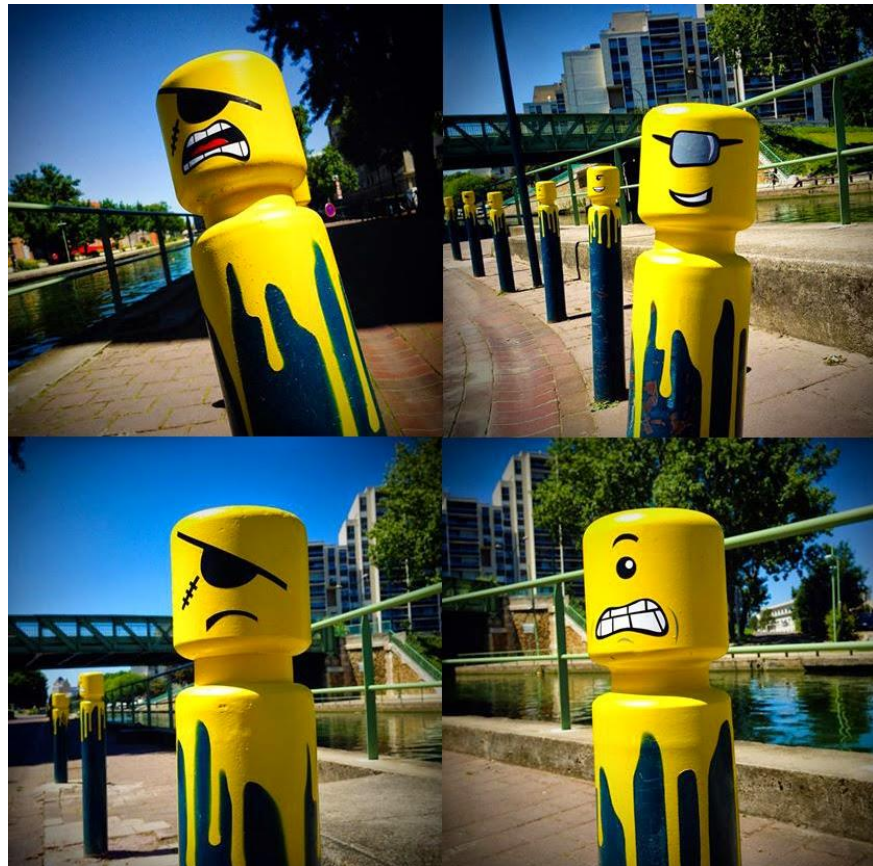
materials/tècniques: (soport) bolards; pintura en esprai: graffiti

obra:

"Lego"

2014

descripció: En l'estiu de 2014, 30 artistes urbans participen a la vora del Canal Ourcq, amb una missió comú: jugar amb la ciutat. Cadascú crea una obra original (i inesperada) sobre qualsevol element del paisatge urbà, directament sobre el terreny de la realitat. L'encontre *'De l'art à l'Ourcq'* s'estené al llarg de 10 km del Canal, des de la 'Rotonde de Stalingrad' fins al districte 19 en Aulnay-sous-Bois. Les obres, disperses al llarg de la ruta, sorprenen al/la transeünt, qüestionen la ciutat, i combateixen la rutina.

url/publicació: <http://lecyklop.blogspot.fr/2014/09/de-lart-lourcq-dans-le-cadre-de-lete-au.html>

Fotos: William Saintives

país: França

nom projecte: *“Traffic Signs”*
(instal·lació)

dates: novembre de 2013

obra:

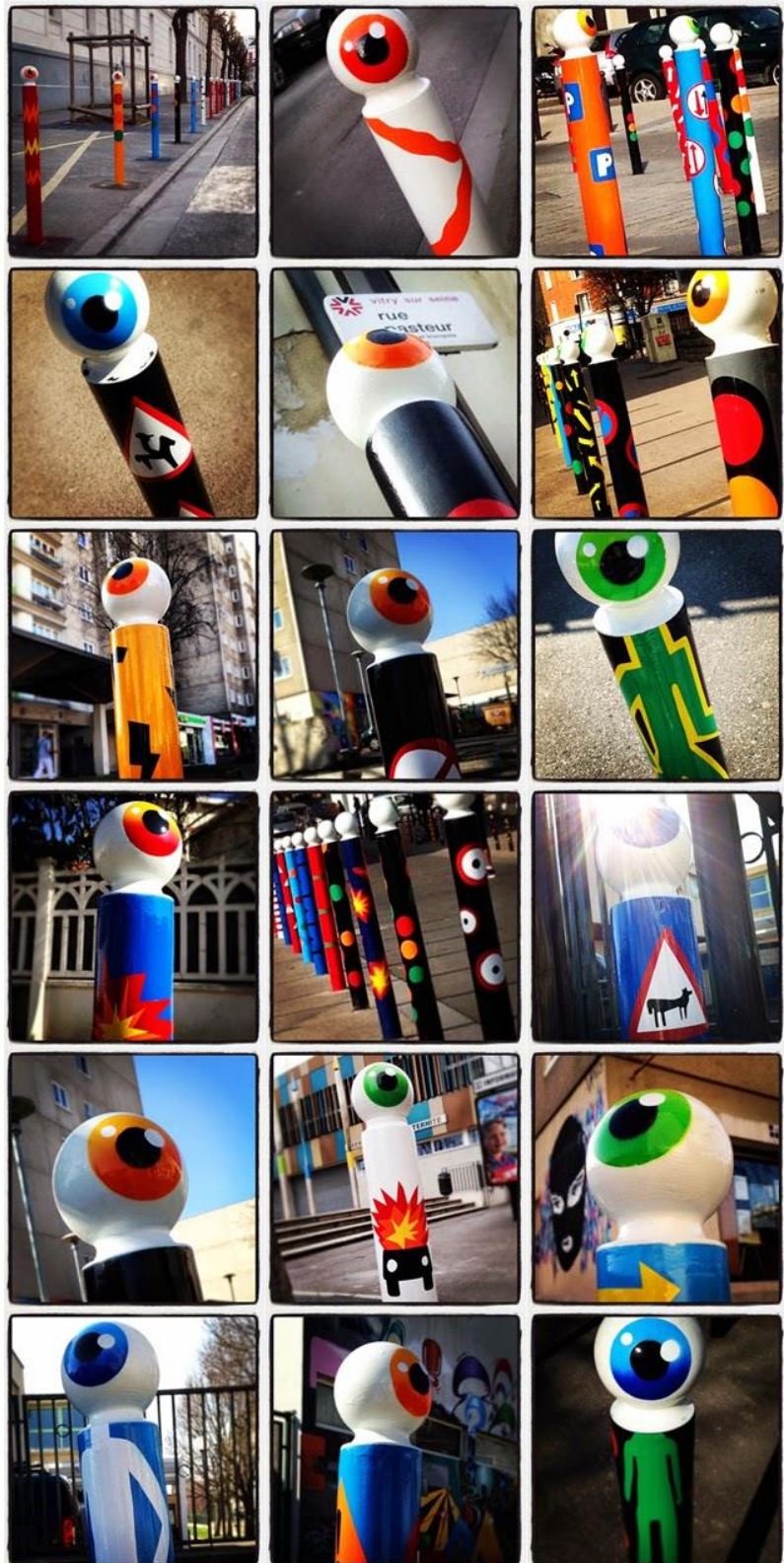
“Traffic Signs”

novembre 2013

Dibuixos: Alexandre / Anna / Chloé / Eugénie / Isaac / Joseph / Juliette / Livia Mikolaj / Mounir / Nelson / Rayan / Tang

descripció: Instal·lació "Traffic Signs", per Le Cyklop, amb 182 estudiants de CE2 de les escoles Joliot Curie i Montesquieu de Vitry-sur-Seine (94).

url/publicació: <http://lecyklop.blogspot.fr/2013/11/traffic-signs-vitry-sur-seine.html>

Mademoiselle Maurice

artista: Mademoiselle **Maurice**

about: Nascuda i criada en les altes muntanyes de Savoia, Mademoiselle Maurice és artista francesa de 29 anys. Estudià Arquitectura a Lyon; va viure en Ginebra i Marsella abans d'anar a Japó. Mentre vivia a Tòquio, i després dels tràgics esdeveniments de l'11.3.2011 (terratrèmols, tsunami i explosió de la planta nuclear de Fukushima), va decidir començar a compondre les seues obres plàstiques i urbanes en relació amb aquests fets. Es basa la llegenda de les 1.000 grulles i la història de Sadako, xiqueta que va viure la tragèdia d'Hiroshima [1]. Quan va tornar de Japó, on va descobrir l'**origami**, va imaginar murals gegants consistents en múltiples papers de **colors**. Intervé el carrer amb l'art del plegat, amb poesia, amb missatges.

*“Altres ho han comprés abans que jo: el ‘Rainbow Warrior de Greenpeace’, l'arc iris de Nelson Mandela, el moviment LGTB... aquests colors tendeixen cap a l'**optimisme**” [2].*

Ara viu a París, on desenvolupa i crea mini-peces d'innombrables colors, fruit d'un ric recorregut d'influències i ensenyaments. Via origami, encaix, brodats, i d'altres tècniques mixtes, dóna llum a les obres que estan en contacte directe amb la vida quotidiana. Aquests materials fetitxes són el paper i el fil, li encanta donar forma a aquests materials naturals de manera complexa. Sorgiran de la grisor de París obres que trenquen la monotonia urbana: pantalles imaginatives, fóra de les parets del seu espai de treball, obertament positives, ultra acolorides i immediates, emanant l'emoció on tothom troba el ressò de la seua pròpia sensibilitat. Lleugeres en aparença, Maurice planteja moltes preguntes sobre la naturalesa humana i les interaccions que sostenen les persones i el medi ambient. Alè fresc però vertadera reflexió evolutiva, amb colors presenta la dualitat d'una realitat tan atractiva com repulsiva, amb abstraccions en amplis espais de la ciutat [1].

Aquesta artista prepara minuciosament els plec. Ho veu com un mode de meditar, de relativitzar, de crear amb un material senzill que ella **recicla**. Practica l'**art efímer**, dies de treball per a unes hores d'exposició. Així, l'escultora de l'origami qüestiona nostra relació amb el temps, els diners i l'acció [2].

url/publicació: [1] <http://www.mademoisellemaurice.com/about/>

[2] Guichet, Apolline. “Plus bell la ville”. *Say-Yess.com*. Post: 4.2014.
<http://www.say-yess.com/2014/4230/plus-belle-la-ville/>

"Smile", 2013

Mademoiselle Maurice. "SMILE". Paris. març 2013

“Nuit Blanche”, 2013

Mademoiselle Maurice. *“Nuit Blanche”*, octobre 2013. Intervenció en Kosice, Eslovàquia

“Nuit Blanche”,
2013

Mademoiselle Maurice. *“Nuit Blanche”*, octubre 2013. Intervenció en Kosice, Eslovàquia

descripció: Instal·lació urbana com a part de la *Biela Noc 2013* (Nit Blanca). La convida a participar Zuzana Pacakova; Maurice agraeix a tot l'equip i tot el voluntariat de l'esdeveniment, així com la resta d'artistes de tot el món, per fer de *“Kosice una nit realment màgica!”*

url/publicació: <http://www.mademoisellemaurice.com/creations/nuit-blanche-slovaquie/>

país: França

nom projecte: ARTAQ 2013
(exposició)
(intervenció/instal·lació)

dates: juny 2013

ubicació: Festival d'Art Urbà, Angers (Anjou):
1. retrat vora Maine
2. composició i graons en Catedral St. Maurice

enfocament (*focus): embelliment; tallers

objectiu (*target): compondre molts espectres urbans

finança: Festival

materials/tècniques:: papers de colors; grapadora; andami-grua\ origami; instal·lació

dedicació-execució: 6 mesos (gener-juny)

obra:

"Portrait Maine"

2013

“Saint-Maurice”

2013

Graons i façana (fons) de *St. Maurice*, coberts amb milers de peces de papers, plegades i acolorides, com a treball col·laboratiu entre el veïnat i Mademoiselle Maurice. Maig 2013.

“Saint-Maurice”

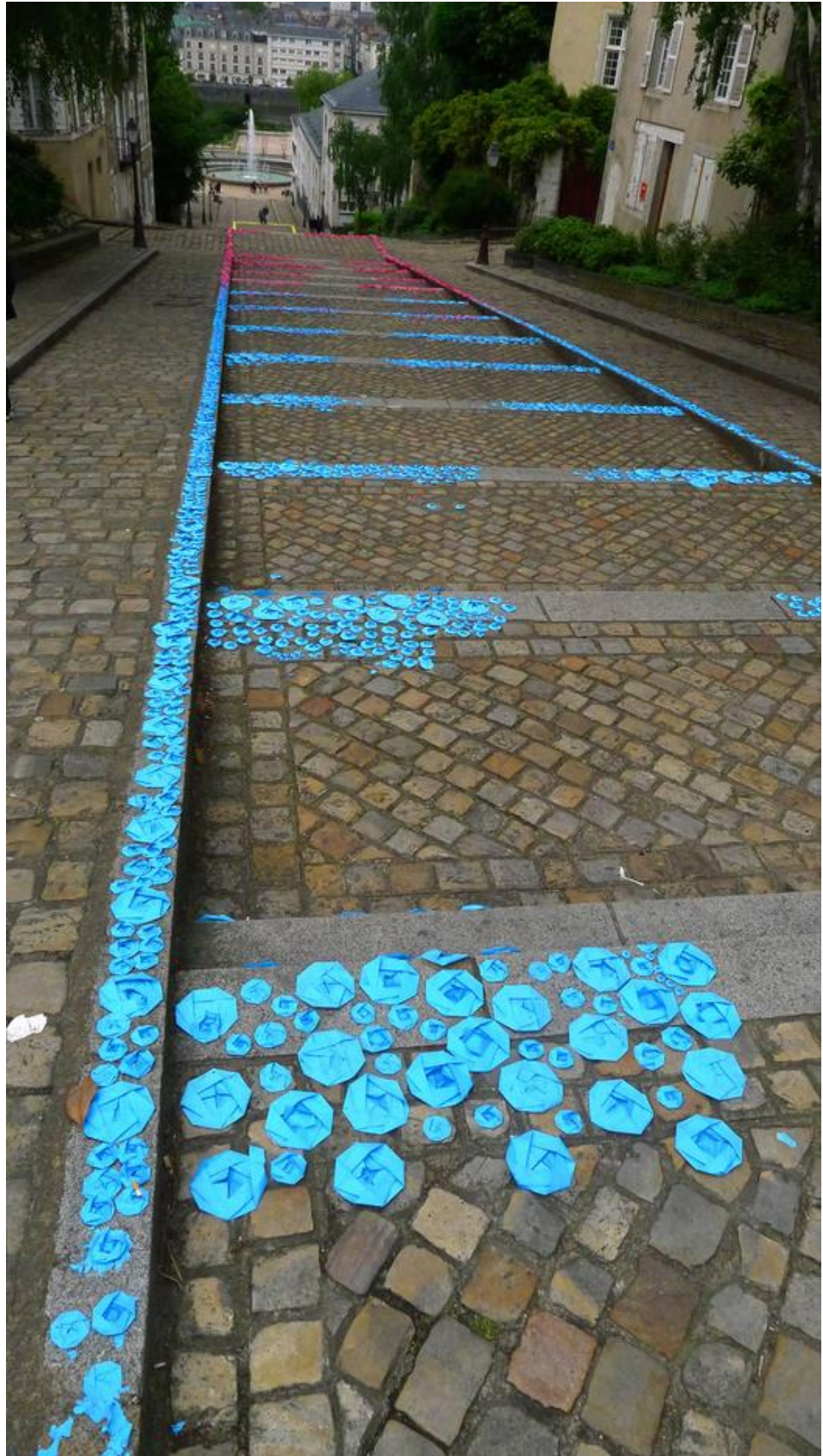
2013

Graons i façana (fons) de *St. Maurice*, coberts amb milers de peces de papers, plegades i acolorides, com a treball col·laboratiu entre el veïnat i Mademoiselle Maurice. Maig 2013.

“Saint-Maurice”

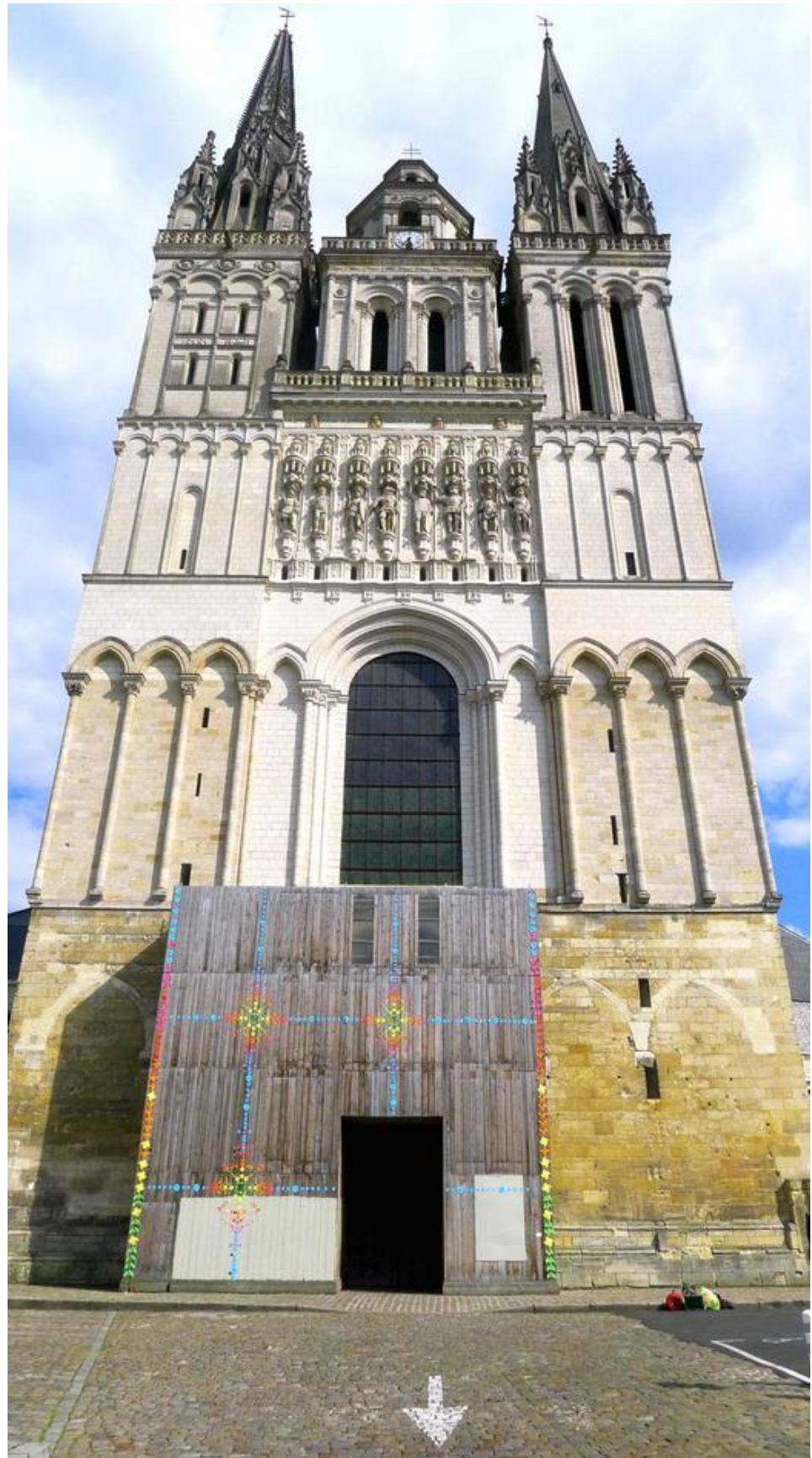
2013

Graons de *St. Maurice*, coberts amb milers de peces de papers, plegades i acolorides, com a treball col·laboratiu entre el veïnat i Mademoiselle Maurice. Maig 2013.

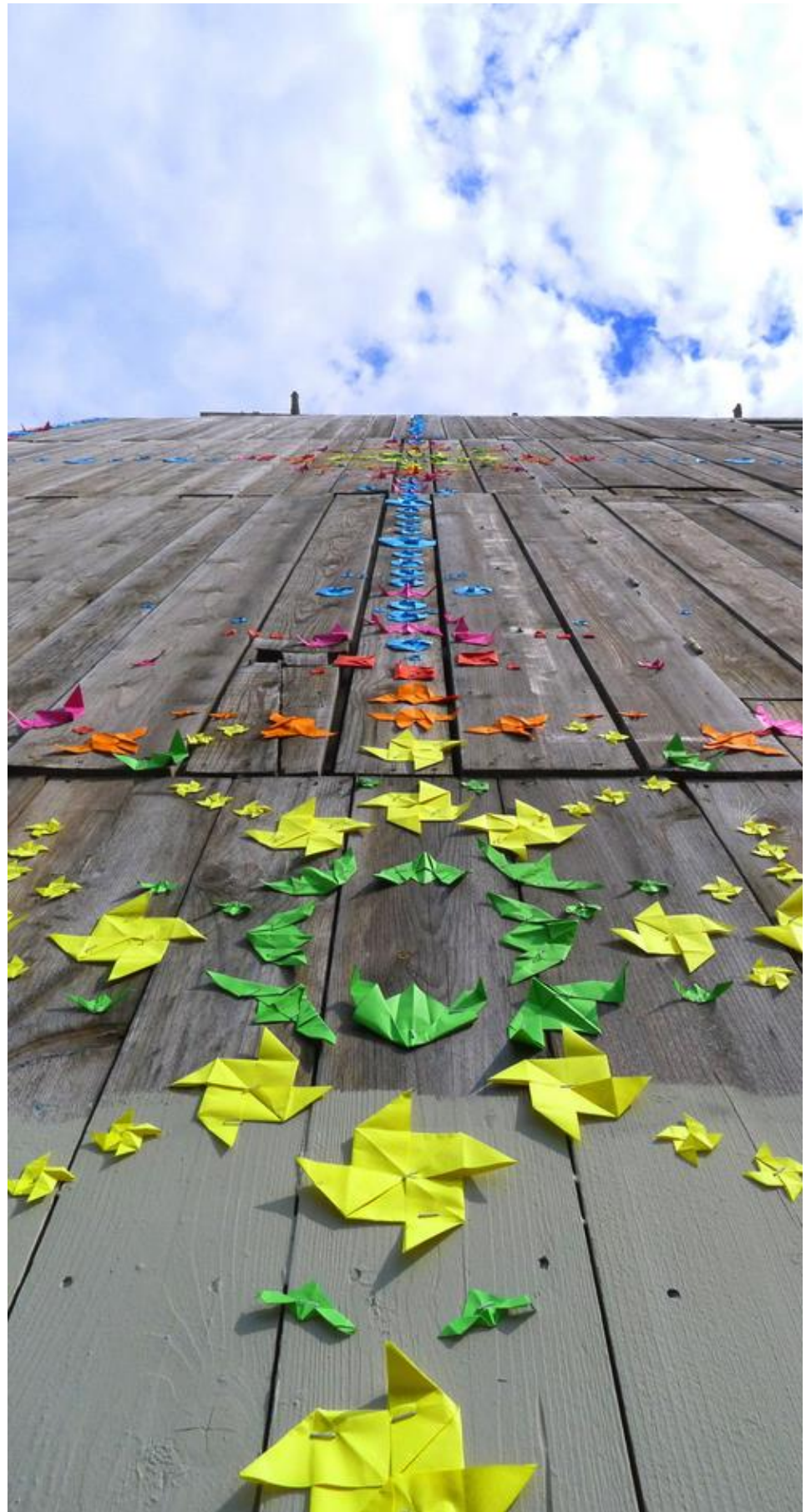
“Saint-Maurice”

2013

“Saint-Maurice”

2013

descripció: Durant sis mesos, Maurice participa en un projecte d'art urbà de mediació cultural (i en el seu primer festival *street art*). Els/les habitants d'Anjou són el cor del projecte, convertint-se en autor/es i participants d'una gegantesca obra artística urbana. Des de gener de 2013, amb l'equip cultural de la ciutat, inclosos dos artistes mediadors, Yan i Cécile, operen en una vintena d'espais distints. Realitzen **tallers**, cada dimarts al vespre, en centres d'oci, escoles (des d'infantil a secundària), i fins i tot presons. Els/les angevin/es s'inicien en l'art del plegat, fabricant milers de peces, amb l'objectiu de compondre molts espectres urbans. Recullen al voltant de 30000 plects, gràcies a la motivació de grans i menuts en Anjou.

“Es tracta de presentar què és l'street art, i també el meu treball: origen, enfocament i objectiu d'aquesta acció dins de la ciutat”.

Amb aquestes peces, uns dies abans de la celebració del festival, realitzen 2 instal·lacions: un retrat a vora del Maine, i una composició geomètrica en la façana de la Catedral. Del 29 al 31 de maig, centenars de nen/es, escolars, estudiants universitari/es, mares, pensionistes, etc. van acudir per ajudar a cobrir parcialment els graons de Saint-Maurice, amb un impressionant espectre de color, a la imatge d'una “terra de flors on poder evolucionar”.

Maurice agraeix hom qui va participar: per la motivació, per la confiança dipositada en ella, pels moments d'aventura i diversió, i pels “descobriments”.

url/publicació: 1. Retrat: <http://www.mademoisellemaurice.com/creations/artaq-2013/>
2. Saint-Maurice: <http://www.mademoisellemaurice.com/en/creations/artaq-2013-suite/>

país: **França**

nom projecte: *Post-it [Palais de Tokyo]*
(exposició)
(instal·lació)

dates: març 2013

ubicació: Palais de Tokyo, París

enfocament (**focus*): ecologia; comunal; notificació

objectiu (**target*): fer partícep al públic, com a actor i creador de la peça;
alertar sobre l'impacte de l'ésser humà en el medi ambient

materials: tumbones blau-blanc, catifes blaves, taulers de fusta; post-its de colors;
cub transparent (recipient); palets de fusta; arena

tècniques: plegat, doblegat; instal·lació

obra:

"Post-it"

2013

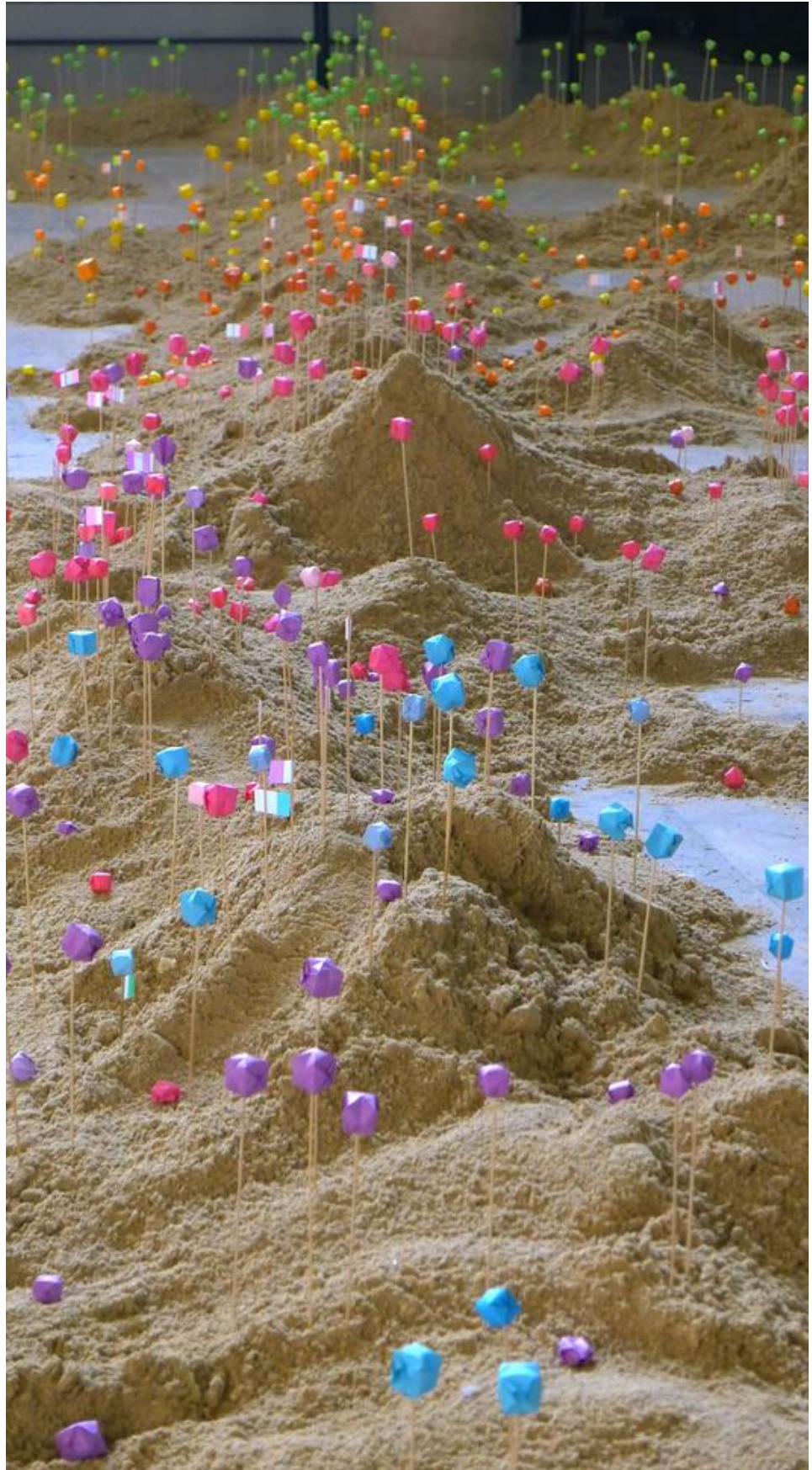

El recipient-contenedor dels *post-its* intervinguts (dalt); instal·lació en l'espai del *Palais de Tokyo* (baix)

"Post-it"

2013

Detall de l'espai de sorra, amb els plec-desitjos "plantats" en la mateixa.

descripció: Com a part d'un **taller** en el *Palais de Tokyo*, i amb la marca *Post-it*, va fer una enorme instal·lació participativa, en el gran espai de la rotonda. La proposta va ser desenvolupar l'espai escènic en dues parts: una primera benvinguda a l'audiència, composta per una multitud de tumbones blau-blanc, i catifes blaves, evocant el medi aquàtic. Els/les participants podien asseure's amb una petita taula de fusta en els genolls per a doblegar els post-its. El plegat d'aquestes peces de color també pot suggerir una segona vida per a aquests post-it que s'utilitzen sovint en grans quantitats i reciclatge. Cada participant va tenir l'oportunitat de gravar un pensament, un diseg o el nom d'un ser estimat dins del plec. Aquests eren de forma esfèrica, per a fixar-los als petits pals de fusta.

L'altra part de l'escenografia es compon d'arena (35 tones!), disposada per a reproduir un nou continent amb les seues illes. Hom pot imaginar un nou món utòpic ple de pensaments positius i d'esperança. Els plecs del/les participants creen en aquest tram d'arena d'una gran gamma de colors, com si navegaren milers de pensaments en un mar d'arena. Aquesta instal·lació va ser dissenyada per a moure's, i també per a sentir al públic implicat, sent actor/a i autor/a d'una obra d'art.

Un himne a la humanitat, i una reminiscència de l'impacte humà sobre el medi ambient.

Especialment agraeix al personal del Palau, per la confiança i els mitjans disponibles.

url/publicació: <http://www.mademoisellemaurice.com/en/creations/palais-de-tokyo-2/>

Margarita Cabrera

artista: Margarita Cabrera

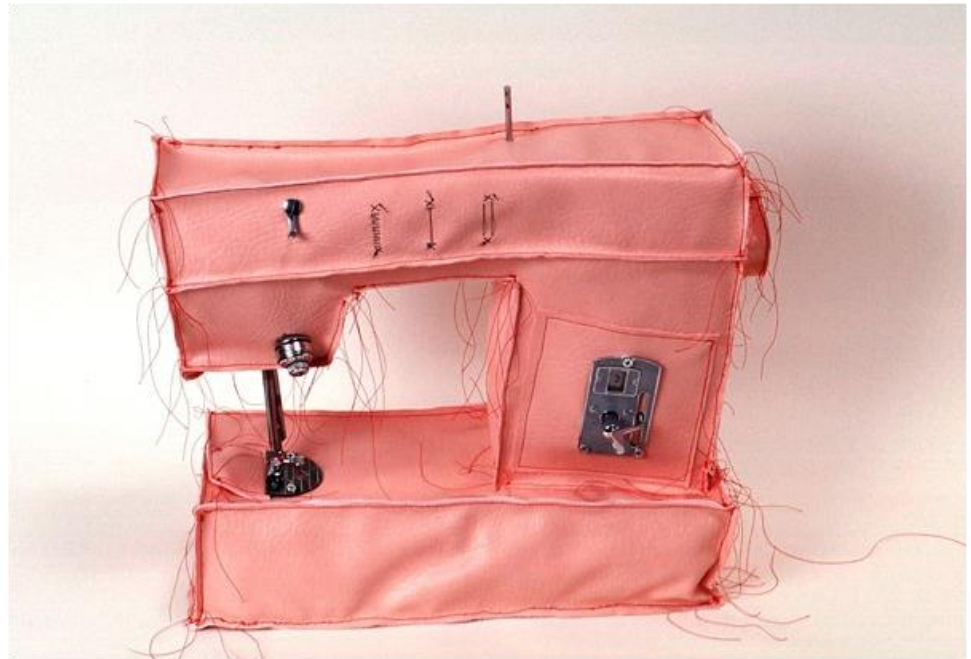
sèrie d'escultures toves/suaus

bicicletes

*Bicicleta plateada. 2006. vinil, buata, fil i aram. 110 x 183 x 76 cm
(43 x 74 x 30")*

domèstic

Coser Machine

cotxes

Vocho (amarillo). 2004. vinil, fil i peces de cotxes. 152 x 182 x 396 cm
(5 x 6 x 13 peus).

data: 2006

materials/tècniques: vinil, buata, fil, aram, peces originals de diversos objectes;
cosit i assemblatge

enfocament(**focus*): la dura natura de les realitats dels/les treballador/es

objectiu(**target*): recordar la mà d'obra involucrada en el procés de fabricació, deixant els
fils penjant

dedicació-execució: des de 2006

descripció: L'artista Margarita Cabrera, natural de Mèxic i visquent en Texas, s'insereix en la manufactura internacional i els seus efectes sobre els cossos i ments dels/les treballador/es. Ha executat projectes enfocats en la immigració i les indústries frontereres conegudes com "maquiladoras", i el subseqüent rebuig de les artesanies mexicanes. En el seu treball *The Craft of Resistance* (2008), produït en part durant la seva residència en *Artpace* (San Antonio), instal·là un simulacre d'indústria del metall, i amb la col·laboració de voluntari/es féren un eixam de coure de papallones "monarca" (notables per la seva migració anual dels USA a Mèxic i viceversa). També ha creat sèries d'escultures suaus d'objectes quotidians (de tostadores fins a cotxes), fets en "maquiladoras"; reemplaça les peces fetes en Mèxic amb vinil, deixant els fils penjants per emfatitzar la natura de la seva construcció. Amb *Pink Blender* (2002), el delicat to del qual s'aconsegueix amb fibres negres, utilitza el color "femení" per comentar les brutals morts comeses sobre les treballadores-"maquiladores" en Ciudad Juárez, on ocorren centenars de *feminicidis* des de 1993 (Rosa i Negre són els colors de les campanyes activistes resultants en resposta a les morts). Les morts de Juárez destaquen els perills de "recolzar" la immensa mà d'obra global que produeix la majoria dels béns que es compren, a més de les implicacions morals en participar en el sistema com a consumidor(e)s.

url/publicació: Bryan-Wilson, Julia. "Sewing Notions". *Artforum. Craft and Commerce*.
2.2011
http://www.stephaniesyjuco.com/reviews/artforum_2_11.html
<http://www.margaritacabrera.com/category/projects/>

Olek

país: **Chile**

Festival “Hecho en Casa 3”

artista: Olek

obra:

“Monumento por la Diversidad”

2015

Obelisc cobert de teixit a croxé sorprén en Santiago
imatge: Agencia Uno

Imatge: Agencia Uno

Imatge: Agencia Uno

Imatge: Agencia Uno

Imatge: Agencia Uno

data: 29.5 - 2.6.2015

materials/tècniques: variades

ubicació: diverses;
"Monumento..." en Obelisco Balmaceda en la Plaza Italia, Santiago

enfocament(*focus): resistència a la rutina

objectiu (*target): renovar la ciutat de Santiago i les seves formes, per gaudir-la i redescobrir-la d'una forma diferent;
valorar la cultura; celebrar el "Día del Patrimonio" (diumenge)

financia: realitzat per:
Rama de Caza&Pesca (gestió executiva i producció),
Colectivo Bla! (idea original i selecció d'artistes);

conviden: STGO, Gobierno Regional Metropolitano de Santiago;
SERNATUR, Ministerio de Economía, Fomento y Turismo;
CORE, Consejo Regional Metropolitano de Santiago; Consejo Nacional de la Cultura y las Artes.

dedicació-execució: depèn de cada intervenció; del Festival: un cap de setmana

descripció: En la Región Metropolitana, durant l'últim cap de setmana de maig (2015), es celebra el **IV Festival "Hecho en casa"**, el qual reuneix nombroses intervencions artístiques urbanes. La més destacada va cobrir l'obelisc de Santiago amb un gran **teixit de croxé**. Les intervencions pretenen ser una resistència a la rutina, "que tot ho veu i res observa". Els/les veïn/es de Santiago ho valoren molt positivament, i gaudeixen de l'art. El Director del Festival, Felipe Zegers, explicava:

“Este Festival plantea las posibilidades con las que podemos disfrutar la ciudad (...) Se instalan desde proyecciones audiovisuales y obras plásticas, hasta obras sonoras y comunitarias (...) los transeúntes han de asistir, porque es gratuito, y funciona al carrer (...) es una llamada de atención a la ciudad”.

l'intendent metropolità, Claudio Orrego, convidava:

“(per) a que les persones redescobreixen Santiago i valoren la cultura, encara que no entenguin ni troben significat, tant se val!. Té el propòsit de transformar en turistes als/les habitants de la ciutat.”

En el marc del Dia del Patrimoni, revolucionen la capital amb l'obra de l'artista polonesa Olek, qui li va donar una nova vida al Obelisco Balmaceda de Plaza Italia, en cobrir-ho amb llanes de colors teixides a croché. La intervenció titulada *“Monumento por la diversidad”* romandrà fins al dimarts 2 de juny a la disposició de la ciutadania.

També es va instal·lar en Nueva Taljamar, enfront de la torre Costanera, el gos *“Floripondio”*, de més de 15 metres. L'obra de l'artista Antonio Becerro, que excava en una misteriosa recerca, podrà ser vista i fotografiada per tothom en la capital també fins al dimarts 2.

Les centenars de persones que feien fila per conèixer La Moneda, també van gaudir de *“Usted está aquí”* (*“Vostè està aquí”*), del grup Grifo, la fletxa geganta instal·lada enfront de la Plaza de la Ciudadanía, assenyalant aquesta ubicació icònica.

Però això no va ser tot. *“Hecho en Casa”* va deixar com a llegat per a Santiago, en la seva tercera versió, dos murals en el Museo a Cielo Abierto de San Miguel. Tots dos van ser pintats pels guanyadors del concurs obert HEC: Juanita Pérez & Anís 88 i Gonzalo Ibarra.

Una altra de les obres que HEC va lliurar a la ciutat va ser el mural de grans proporcions del grafiter Cekis, que es va estrenar el dilluns 1 com a tancament de la present edició de HEC, en carrer Valentín Letelier.

url/publicació: *“Hecho en Casa3”*. Post: 1.6.2015
<http://www.hechoencasa.cl/noticias/flecha-gigante-ud-esta-aqui-en-pase-bulnes>

24horas.cl. Post: 31.5.2015 <http://www.24horas.cl/tendencias/cultura/artista-polaca-cubrio-con-tejido-a-crochet-el-obelisco-de-santiago-1677891>

país: **Mèxic**

artista: **Olek**

obra:

“UnderWater”

2014

Olek. *“UnderWater”*. 2014. Isla Mujeres (Mèxic). Imatge: yucatanexpatlife.com

data: agost de 2014

materials/tècniques: materials i colors, biodegradables i segurs, croxetats, que imiten als rojos, grocs i marrons dels esculls de coral; fotografia

ubicació: Museu Subaquàtic d'Art (MUSA), Isla Mujeres, Mèxic

enfocament (**focus*): notificació

objectiu (**target*): croxetar les escultures de bombes com un símbol de solidaritat per demanar la protecció del medi ambient

pressupost: [reparació de danys: \$5000-\$6000]

finança: Pangeaseed

descripció: Sempre a la recerca de noves aplicacions per a la seua pràctica croxé, va viatjar al Carib per a una instal·lació submarina en Isla Mujeres, Mèxic.

La petita illa de la costa de Cancún és la llar d'una gran població de taurons balena, les espècies més grans de peixos en el planeta. Per a fer una declaració d'avertiment sobre la població mundial de taurons en declivi, Olek va triar cobrir dues escultures del museu subaquàtic d'Isla Mujeres, Museu Subaquàtic d'Art (MUSA) amb el seu croxé de camuflatge. El MUSA és un parc d'escultures sota l'aigua, creades per a fomentar el creixement natural dels esculls de coral i ha estat obert al públic des de 2010 (encara que necessari bussejar per a poder anar a veure-ho).

Per al projecte, Olek utilitza materials i colors, biodegradables i segurs, que imiten als rojos, grocs i marrons dels esculls de coral. L'artista es va inspirar en una cita de Jason DeCaires Taylor, l'escultor original de les peces en el MUSA, comparant la salut dels oceans globals a una bomba de temps, doncs disminueixen els ecosistemes degut a la sobrepesca i a la contaminació. Ella va triar específicament croxetar les escultures de bombes com un símbol de solidaritat per demanar la protecció del medi ambient.

Després de la instal·lació sota l'aigua, Olek va col·laborar amb *Tre Packard Pangeaseed*, amb una sèrie de fotos amb bussos lluint cues de sirena croxetades, 'monos' de camuflatge i ales de papallona, de tapets de punt de ganxo, cosides amb delicadesa. Encara que pocs pensarien en el croxé com quelcom terrestre, Olek segueix pensant més enllà dels seus límits, per sorprendre als seus espectadors al llarg del camí.

Als pocs dies de la instal·lació, l'artista va rebre una **demanda**:

\\Mexico's National Commission on Natural Protected Areas (Conanp) presentà una denúncia penal contra l'artista d'origen polonès Àgata Oleksiak, coneguda professionalment com Olek, qui va cobrir almenys una de les seves escultures amb la seva pròpia obra d'art, millor descrita com un 'acollidor ganxet'.

Olek, que viu a la ciutat de Nova York, va oferir donar més de les seves creacions per fer les paus, però el museu submarí va decidir enviar un fort missatge contra la manipulació de les seves peces.

La molesta escultura és part de la sèrie "The Bombs in Nizuc", en el Museu d'Art Subaquàtic (MUSA).

"Des d'un punt de vista artístic és atractiva perquè els fa més acolorits, però des d'un punt de vista de la conservació que no ens agradava la idea, ja que danya la vida marina", va dir Roberto Díaz Abraham, parlant per MUSA. Va dir que les reparacions costaran entre \$ 5.000 i \$ 6.000.

"Ho creguis o no, hi ha una gran quantitat de vida marina creixent, incrustada en l'escultura, i entenem que això [la peça de punt de ganxo] l'ha matada", director del museu, Jaime González Cano, va dir aThe Associated Press.

Díaz va dir que des de l'obertura del museu en 2009, sis escultures d'un total de 521 permanents, de grandària natural permanent, han estat malmeses. El projecte va ser fundat per González Cano; Roberto Díaz Abraham, el llavors president de la 'Cancun Nautical Association'; i l'escultor britànic Jason deCaires Taylor, qui va crear la sèrie de bombes. MUSA és una de les majors atraccions submarines d'art artificial al món.

Per a Oleksiak, qui es fa anomenar Olek professionalment, cobrir objectes amb 'cozies' de croxé és un tema recurrent. En 2012, Olek va ser part de l'exposició "40 Under 40: Craft Futures" en l'Smithsonian, per a la qual va mostrar tot el seu apartament-estudi croxetat a punt de ganxo.

Malgrat la demanda, Olek es posiciona a si mateixa com una amiga del medi ambient, treballant per crear consciència sobre la vida marina en perill d'extinció, en col·laboració amb l'organització de conservació oceànica *PangeaSeed*.\

url/publicació: Voynovskaya, Nastia. "Olek Takes Crocheting Underwater for Her Latest Project in Mexico". *HiFructose*. post: 14.8.2014
<http://hifructose.com/2014/08/14/Olek-takes-crocheting-underwater-for-her-latest-project-in-mexico/>

Lazic, Sanja. "Olek's Underwater Crocheting". *WideWalls*
<http://www.widewalls.ch/oleks-underwater-crocheting/>

Youtube: "Crocheted Time Bomb". Post: 16.8.2014.
<https://www.youtube.com/watch?v=NH6HJ5NXtnY>

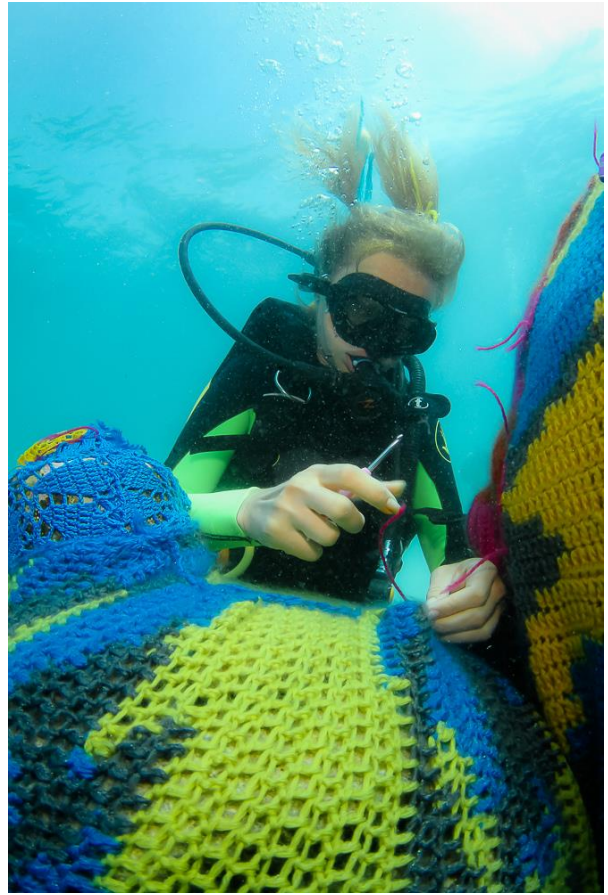
notícies sobre la

demanda: Roo, Quintana. "At Cancún's underwater museum, whimsy or recklessness?". En *Yucatán Expat Life*, via Huffington Post. post: 23.8.2014
<http://yucatanexpatlife.com/cancuns-underwater-museum-whimsy-recklessness/>

Thomas, Emily. "Artist Olek's Underwater Crochet 'Bomb' May Have Killed Marine Life". *Huffington Post*. post: 20.8.2014
http://www.huffingtonpost.com/2014/08/20/olek-underwater-crochet-time-bomb_n_5692840.html

Olek. "UnderWater". 2014. Isla Mujeres (Mèxic)

Olek. "UnderWater". 2014. Isla Mujeres (Mèxic).

Olek. "UnderWater". 2014. Isla Mujeres (Mèxic)

país: EUA

nom projecte: "Bus Fargo"
(intervenció)
(caritat/donació)

_creador(e)s: Olek

dates: transita del 9 al 15 abril 2014

ubicació: carrers de New York

enfocament (*focus): promoció

objectiu (*target): conscienciar sobre l'estrena de la serie "Fargo"

finança: FX Networks

materials: llana dels colors corporatius: cru, celest, cyan, vermelló;
(per a la promoció) bufandes i xocolata calenta

tècniques: teixit a croxé; instal·lació

obra:

"Bus Fargo"

2014

Olek. "Bus Fargo". 2014. NYC. Foto: eventMarketer

Olek. "Bus Fargo": 2014. NYC. Foto: eventMarketer

descripció: El projecte s'enfoca en generar consciència sobre l'estrena de la serie original 'Fargo', basada en la pel·lícula guanyadora d'un Òscar, que va debutar en la ret el 15 d'abril. Consistí en l'embolcall, teixit a croxé per Olek, d'un autobús de dos pisos clàssic, inspirat en els cartells que promouen l'espectacle. Va transitar pels carrers de NYC durant 4 dies, del 9 al 15 d'abril. Ambaixadors de la marca, acompanyant l'autobús, repartiren bufandes croxetades a mà i xocolata calenta, inspirats per l'esperit "Fargo", i el seu entorn fred.

"Ens va encantar la idea de portar a la vida quotidiana ganxet creatiu, sota el simbolisme 'Fargo', i d'una manera divertida", deia Kenya Hardaway, vice-presidenta de promocions integrals de la FX Networks.

url/publicació: O'Loughlin, Sandra. "FX Warms Up 'Fargo' Fans with a Crocheted Bus". *Event Marketer*. Post: 23.4.2014
<http://www.eventmarketer.com/article/fx-warms-fargo-fans-crocheted-bus/>

país: **Brasil**

nom projecte: *Crocheted Jacaré*
(intervenció)

_creador(e)s: Olek

dates: 2012

ubicació: Sao Paulo

enfocament (**focus*): embelliment

objectiu (**target*): cobrir la superfície de l'estructura d'un cocodril

financia: SESC (Social Service of Commerce)

materials: fil acrílic "North Carolinian" i cintes brasilenyes

tècniques: croxé; instal·lació *insitu*

dedicació-execució: varies setmanes

obra:

*"Crocheted
Jacaré"*

2012

Olek. "Crocheted Jacaré". 2012. Sao Paulo (Brasil)
Vista general del cocodril teixit. Imatge: DesignBoom.com

Olek. "Crocheted Jacaré". 2012. Sao Paulo (Brasil)
Vista en detall del cap del cocodril (dalt); detall de l'ull, teixit amb cintes brasilenyes (baix).
Imatges: DesignBoom.com

Olek. "Crocheted Jacaré". 2012. Sao Paulo (Brasil)
Detall del ganxet teixit al voltant de les dents (dalt); vista addicional de la zona de jocs (escales d'accés) (baix).
Imatges: Designboom.com

Olek. "Crocheted Jacaré". 2012. Sao Paulo (Brasil)
La cua completada amb ondulants "crestes". Imatge: DesignBoom.com

descripció: La xicalla qui gaudeix del parc de Sao Paulo estigué d'enhorabona. Olek va cosir una "capa" de colors per a l'estructura d'un cocodril gegant, anomenat "Crocheted Jacaré". El projecte formà part del 2012 SESC Arts Show, les intervencions del qual es desenvoluparen sota la temàtica "memòria de les coses", mostrada del 19 al 29 de juliol de 2012, en diferents edificis de la SESC (Social Service of Commerce), institució social sense ànim de lucre. Aquesta obra es va executar en el mateix emplaçament, durant el transcurs de varies setmanes, amb l'ajuda de col·laborador/es "crocheteiros", en una barreja multicultural (tant de fils com de persones), per cobrir la totalitat de la superfície de l'estructura reptiliana, dissenyada per Márcia Maria Benevento. Olek convidava així:

"Hi ha el desembolicar, la part efímera del meu treball que mai em permet oblidar la vida limitada de l'objecte artístic i del concepte de l'art. Què tinc la intenció de revelar? Has de tirar de l'extrem del fil per desentranyar la història darrere del ganxet".

url/publicació: "This Alligator Has A Custom-Made Coat, Thanks to Olek".
Enpundit.com.
<http://enpundit.com/this-alligator-has-a-custom-made-coat-thanks-to-Olek/>

Filipetti, Jenny. "Olek: crocheted jacaré alligator playground in são paulo". *DesignBoom*. Post: 17.7.2012
<http://www.designboom.com/art/Olek-crocheted-jacare-alligator-playground-in-sao-paulo/>

En la mateixa línia que l'anterior projecte ("cocodril"), un any després...

país: **Regne Unit**

nom projecte: *The Elephant Family* o *The Animal Ball*
(intervenció)
(caritat/donació)

_creador(e)s: Olek

dates: (2013) del 21 de maig al 3 de juny; subhasta: 9 de juliol

ubicació: Covent Garden, Londres

enfocament (*focus): caritat

objectiu (*target): protegir als elefants asiàtics, i el seu hàbitat

financia: Lancaster House

materials/tècniques: teixit acrílic a punt croxé;
colors: fúcsia, grana, roig, taronja, daurat, malva i morat

obra:

"The Animal Ball"

2013

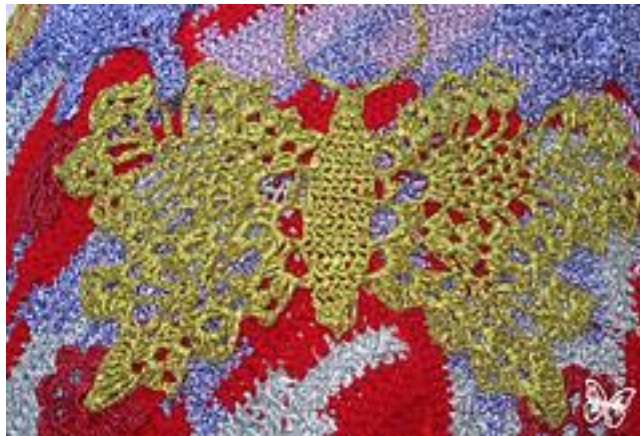

La instal·lació front a la *Lancaster House* (Covent Garden). imatge: olecnyc.com

Olek, mans en l'obra. Imatges: flickr (Butterfly)

descripció: La iniciativa que té com a objectiu protegir als elefants asiàtics i el seu hàbitat. El projecte va comptar amb l'ajuda dels principals artistes, dissenyadors, fotògrafs i creatius com Christian Lacroix, Matthew Williamson, Mario Testino, Missoni, Fabergé, Cartier a participar en el seu esdeveniment de caritat, anomenat *"The Animal Ball"*, en la *Lancaster House*. Els artistes s'han encarregat de crear un parell de màscares, que reflecteixen la seva interpretació dels animals en perill d'extinció, així com les escultures d'elefants, que sortiren a subhasta amb finalitats benèfiques el 9 de juliol. A més, cadascuna de les 24 habitacions de la *Lancaster House* es va transformar en una magnífica selva coberta, incloent la *"Crochet Rainforest"* d'Olek.

url/publicació: Redacció. "London: Olek and the Elephant Family". *Butterfly Art News*. Post: 22.5.2013 <http://butterflyartnews.com/2013/05/22/london-olek-and-the-elephant-family/>

En l'estudi d'Olek, setembre 2014

“My madness becomes crochet”

[mini-entrevista de *Eye-Swoon*.:]

e.s. Cóm descriuria el seu treball amb 5 paraules?

Olek *Espere un viatge sense fi.*

e.s. Pot recordar la xispa inicial que solidificà el seu viatge en l'art?

Olek *No fou exactament una xispa, sinó un cabdell que em caigué sobre el cap.*

e.s. Pot descriure el seu procés quan crea?

Olek *El croché és molt orgànic. El meu treball sempre prové d'una visió. No faig esboços; pose junts, en la meva ment, els detalls, les textures, els colors. Quan treballe, la meva ment no canvia, però les solucions per a crear la visió sí.*

url:

Risley, Amy. *Hungry for Art*. Post: 15.8.2014. <http://eye-swoon.com/hungry-for-art/>

Vegeu *Vimeo*: “Olek Hooking 2013”. <http://vimeo.com/83477214>

Cartografia en Espanya

Projectes *Urban Knitting* (puntuals)

(Concurs) “*Viste los árboles con Crochet*”

nom projecte: *Viste los árboles con crochet*

(**exposició**) (concurs)

(**intervenció**)

promou: Hotel Fuerte El Rompido

dates: (instal·lació) 23.8.2015

ubicació: Cartaya, Huelva

enfocament (**focus*): embelliment

objectiu (**target*): convertir els arbres en mosaics de colors i formes;
contribuir a l'embelliment de zones verdes i jardins

pressupost: [premis]

col·laboren: Ayuntamiento de Cartaya; Asociación de Amas de Casa Reina Sofía

materials: elements decoratius, d'un metre d'alt com a mínim; disseny de lliure
elecció

tècniques: punt o ganxet

dedicació-execució: 16 juny al 16 d'agost; 23 d'agost: lliurament de premis

I Concurso "Viste los árboles con crochet"

Bases del concurso:

1. Mínimo 1m de alto
2. Diseño de libre elección
3. Modalidad: punto o ganchillo
4. Opcional: ornamentaciones para adornar

Plazo de inscripción: hasta el 15 Junio (incluido)

Tiempo de elaboración: desde el 16 Junio al 16 Agosto

Fecha de entrega: del 17 al 23 Agosto

Entrega de premios: 23 Agosto

- 1º Premio: Fin de semana para 2 personas en MP
- 2º Premio: Almorzo a la carta en Rta. Beach Grill, para 2 personas con bebidas incluidas
- 3º Premio: Circuito SPA + Tratamiento a elegir para 2 personas

Inscripciones:

Asoc. Mujeres Amas de Casa Reina Sofía de Cartaya

Email: asociacionreinasofia@hu.com

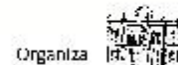
Teléfono: 667 483 227

Patrocina

Colabora

Asociación de Amas de Casa "Reina Sofía" de Cartaya

imatge: HuelvaYa.es

descripció: Convertir els arbres en autèntics mosaics de colors i formes per a contribuir d'aquesta manera a l'embelliment de les zones verdes i jardins, és una de les pretensions de l'original **Concurs** "Viste los árboles con crochet". Promou l'Hotel Fuerte El Rompido, amb la col·laboració del Ayuntamiento de Cartaya i la Asociación de Amas de Casa Reina Sofía, de la localitat.

La nova iniciativa, emmarcada en el programa de responsabilitat social corporativa [2], que l'establiment hoteler impulsa en el marc del "*conjunt d'accions que engeguem durant tot l'any en benefici de l'entorn local i dels col·lectius socials de l'entorn*", deixa llibertat creativa total a les persones que desitgen participar en tan acolorit concurs, segons va destacar el director de l'hotel, Tomeu Roig. Per la seua banda, la regidora de Desarrollo Local del Ayuntamiento de Cartaya, Lucía Rodríguez, va ressaltar la col·laboració per part de l'Ajuntament amb la iniciativa, "*que encaixa a la perfecció en el conjunt d'activitats que hem desenvolupat en els últims mesos per a promoure l'embelliment dels espais públics de la localitat*".

Les dates a tenir en compte: termini d'inscripció, fins al 15 de juny; temps d'elaboració de les peces: entre el 16 de juny i el 16 d'agost; lliurament de premis: 23 d'agost.

Precisament, un altre dels incentius de participar en la iniciativa, és l'atractiu d'uns premis que van des d'un cap de setmana per a 2 persones en l'Hotel Fuerte El Rompido, en el cas del guanyador o guanyadora; fins a un esmorzar a la carta en el restaurant de l'hotel, per a quatre persones, en el cas del segon premi; o un circuit de SPA+Tractament a triar per a dues persones, en el del tercer premi.

Les bases del concurs estableixen que els elements decoratius s'elaboren en la modalitat de punt o ganxet, amb un metre d'alt com a mínim, i amb un disseny de lliure elecció. Les inscripcions per participar: en la seua Asociación de Amas de Casa Reina Sofía de Cartaya, en la primera planta del Mercado Municipal, en l'email: asociacionreinasofia@hotmail.com, o en el telèfon 667 483 227 [1].

notícia [2]: Per al lliurament de premis, la direcció del Fuerte El Rompido va convidar a totes les participants a un berenar en les seues instal·lacions al costat de les creacions de croxé que van decorar les palmeres de les zones verdes de l'hotel.

El "Grupo El Fuerte" considera que l'entorn cultural, social i econòmic en què desenvolupen les seues activitats és una **joia** que ha de preservar-se, i així ho promouen brindant el més autòcton de cada regió, de manera que els seus hostes puguin apreciar les tradicions i la cultura local.

A més de la citada associació, el concurs ha comptat amb la col·laboració del Ayuntamiento de Cartaya a través de les regidories de Cultura i Turisme, els responsables de les quals, May Pérez i Bernardo Hurtado, respectivament, també van assistir a l'esdeveniment.

Per a decidir què tres creacions eren les mereixedores dels premis, l'hotel va col·locar durant la setmana prèvia a l'entrega un mural a l'entrada del menjador principal amb totes les propostes que concorrien, de manera que els propis clients de l'hotel triaven la seua favorita i la dipositaven en una urna, que més tard el personal de l'hotel va passar a classificar en ordre de vots.

Les tres guanyadores van ser: María Isabel Lepe Ignacio, primer premi i guardonada amb un cap de setmana per a dues persones en mitja pensió; segon premi per a Sampedro Vázquez Pérez, amb un esmorzar a la carta en el restaurant “*Beach Grill*” per a quatre persones amb begudes incloses; i tercer premi per a María Dolores Ramírez Gómez, guardonada amb un circuit SPA més tractament a triar per a dues persones.

Segons els responsables de l'hotel, la iniciativa ha tingut **un gran èxit** entre els seus hostes, que han lloat labor creativa de les participants. El concurs ha servit per a engalanar, encara més si cap, els jardins de l'hotel, i també per a donar a conèixer el **talent artístic de les dones de Cartaya**.

obra:

algunes de les palmeres decorades amb creacions croxeteres, jardins de l'hotel.
imatge: Huelva Información

url/publicació: [1] Peinazo, Zahyra. “Cartaya vestirá sus árboles con crochet”.
HuelvaYa.es; Post: 27.5.2015
<http://huelvaya.es/2015/05/27/cartaya-vestira-sus-arboles-con-crochet/>
[2] Redacció. “Árboles vestidos con crochet”. *Huelva Información*. Post:
30.8.2015.
[http://www.huelvainformacion.es/article/huelva/2100260/arboles/vestidos/
con/crochet.html](http://www.huelvainformacion.es/article/huelva/2100260/arboles/vestidos/con/crochet.html)

YB en l'Atelier de Elena

artista/col·lectiu: L'atelier de Elena

obra:

"YB
en la terrassa del
Bar Universal de
Ponferrada"

Un dels treballs de la quedada d'Urban Knitting, organitzada per L'atelier d'Elena (dalt);
dos de les participants, "vestint" un arbre amb les seves creacions.

Imatges: leonoticias.com

Completen la decoració amb banderoles, flors i cors teixits amb llanes.
Imatges: leonoticias.com

La quedada va tenir lloc en la terrassa del bar Universal de Ponferrada.

data: 22.5.2015

materials/tècniques: llanes, agulles i ganxet

ubicació: terrassa del Café Universal de Ponferrada, León

enfocament (**focus*): embelliment

objectiu (**target*): vestir branques i troncs d'arbres, amb desenes de colors i de formes.

finança: organitza: L'atelier de Elena

dedicació-execució: una jornada

descripció: La quedada per a teixir, organitzada per L'atelier de Elena, va possibilitar traure el teixir al carrer, un divendres, 22 de maig de 2015. Les creacions teixides amb ganxet i agulles, de vistosos colors i formes variades, van sorprendre als/les transeünts de la ciutat belciana.

url/publicació: Redacción. "Tejiendo la calle". *Leonoticias.com*. Post: 25.5.2015
<http://www.leonoticias.com/frontend/leonoticias/Tejiendo-La-Calle-vn176005-vst472>

Teixim el Parc de la Serp

nom projecte: *Teixim el Parc de la Serp*
(intervenció)

_creador(e)s: Teixim el Barri;
col·laboren: "La rebel·lió de les llanes", ONCE, Casal Sant Josep i tothom qui va voler aportar el seu granet de sorra

dates: (instal·lació) febrer de 2015

ubicació: Parc de la Serp, barri de Sant Josep. L'Hospitalet

enfocament (*focus): embelliment; tallers

objectiu (*target): fer un gran mural, per donar caliu i color al Parc

pressupost: donació

finança: Lanas Katia

materials: llanes, fibres, agulles de teixir;
escales, taules, cadires

tècniques: ganxet i mitja, sargit

dedicació-execució: des de gener de 2015

obra:

*"Teixim el Parc de
la Serp"*

2015

14.2.2015. Font: TeiximElBarri

Detall de les peces instal·lades en el vallat del Parc de la Serp. 14.2.2015. Font: TeiximElBarri

Detall de la "Serp" teixida amb calça. 14.2.2015. Font: TeiximElBarri

La "Serp" teixida, sobre el vallat, i el pompons que queden per continuar embellint, sobre la taula [2] Font: CasalSantJosep.cat

tallers:

Durant els tallers; la "Serp" en primer plànol. Font: TeiximElBarri

residència
SARquavitae Can
Buxeres
(20.1.2015)

[1] *“Els nostres majors, guiats per l’animadora sociocultural, Maribel Gascó, han pogut treballar la psicomotricitat fina amb ajuda de llana, pomponeres i ganxet”.*
Font: SARquavitae

Taller Barribastall
(15.1.2015)

[3] Primera trobada llanera de #teiximelparcdeaserp

descripció: El Parc de la Serp es re-obri a la ciutadania, després de vuit mesos d'obres, i un pressupost d'un milió vuit-cents mil euros. Els treballs van consistir en incrementar els espais infantils i adequar l'aparcament subterrani, entre d'altres intervencions, millorant els serveis dels habitants del Barri de Sant Josep (L'Hospitalet).

El dissabte 14 de febrer, bull una jornada festiva, amb pompons i flors teixides: celebren que el Parc és una realitat, amb més espais destinats a la canalla, i la millora de la zona esportiva, amb cistelles de bàsquet i porteries d'hòquei. Núria Marín, l'alcaldesa, comenta:

"(...)necessitaven aquest espai, pensat i dissenyat per a ells: majors, menuts, per a tothom; en general hom està content, tot i que sempre hi ha propostes de petites millores, que tindrem en consideració. Ens hem de felicitar, per recuperar el nostre Parc, cor i ànima del veïnat".

La re-obertura del Parc va anar a càrrec del "Casal de Gent Gran de Sant Josep", i l'entitat "Teixim el Barri", que va donar caliu i color a la festa.

Rosa de Lima García, membre del grup:

“Les accions que fem des de ‘Teixim el Barri’ són per donar color, caliu i vida a la ciutat, als parcs, a les places (allà on falta una mica de vida, doncs nosaltres anem a fer una acció); a la gent, sobretot a la gent gran, a les ‘senyores’, els encanta i ho viuen d’una altra manera, estan il·lusionades; a nosaltres també ens fa molta il·lusió, fer aquestes accions” (1).

*“Estem contentes perquè hem decidit **florir el parc**. Feia temps que el veïnat volia gaudir del nou parc, i moltes persones han col·laborat en l’organització de la festa” (2).*

Comentaris (3):

“Aplaudiments!! :-))

Quan penso en les milionades que alguns Ajuntaments es gasten en escultures horribles (probablement fetes per alguna persona propera a algun polític) crec que vosaltres ho feu mil vegades més maco, més alegre, més compartit i sense cobrar ni un duro! ;-))” (Assumpta. 18.2.2015)

Genial!!! Yo también aplaudo estas iniciativas tan chulas, y me encantó poder estar aunque fuera un ratito allí viendo y poniendo algún pompon en estos árboles tan bonitos!” (Elisabet Macias. 22.2.2015)

I el grup comenta en la crònica del seu *blog*: “Per aquesta acció, vam estar demanant pompons i flors a tort i a dret; hi havia una idea ben elaborada al darrera. Després de realitzar diverses trobades i tallers (a Barribastall, 15.1; a la residència SARquavitae Can Buxeres, 20.1; al Centre Cultural Sant Josep, a la Residència Jericó) i amb la col·laboració de la ONCE, del Casal Sant Josep i de tothom qui va voler aportar el seu granet de sorra, vam aconseguir un munt de pompons, flors, i pedaços de teixit per a fer el muntatge. Era tal la quantitat de material que vam aconseguir, que vam decidir començar el muntatge el divendres a la tarda. El dissabte, ja ben d'hora, va començar a arribar gent. El Casal Sant Josep, que hi ha al Parc de la Serp, ens van donar suport amb escales, taules, cadires i amb mà d'obra! El temps va passar volant i, sense gairebé ni adonar-nos-en, ja havíem penjat tots els teixits en forma de tronc i branques. Els pompons i les flors, moltes fetes pel grup de ‘La rebel·lió de les llanes’ (Moltes gràcies!), decoraven el nostre tronc de llana i feien de flors i fulles de l'arbre. Això sí, no podíem descuidar-nos de la serp tant txula que van teixir a la ONCE amb algunes de les llanes que ens va proporcionar Katia. No podia faltar un bon homenatge al nom del parc! I així de contentes vam acabar nosaltres després de l'èxit de la jornada!” (3).

url/publicació: (3) “Teixim el Parc de la Serp”. Post: febrer 2015

<http://teiximelbarri.blogspot.com.es/2015/02/teixim-el-parc-de-la-serp.html?spref=fb>

Redacció. "Centenars de persones es donen cita a la reobertura del parc de la Serp". *L'Hdigital. Ciutat*. Post: 16.2.2015

http://lhdigital.cat/web/digital-h/noticia/ciutat-/journal_content/56_INSTANCE_43Th/11023/9316428

1. vídeo de la notícia
2. text de la notícia

Imatges dels tallers:

[1] "SARquavitae Can Buxeres colobra en la nueva acción urbana de Teixim el Barri". Post: 28.1.2015

http://www.sarquavitae.es/2015/01/?post_type=articleblog&auth=29

[2] "Reobertura del Parc de la Serp 2015". Post: 20.3.2015

<http://www.casalsantjosep.cat/reobertura-del-parc-de-la-serp/011-2/#main>

[3] "Novetats en els preparatius de l'acció del Parc de la Serp".

<http://teiximelbarri.blogspot.com.es/2015/01/novetats-en-els-preparatius-de-laccio.html>

YB Julio Verne

col·lectiu: 9 amants del croxé

obra:

“La estatua de Julio Verne se viste de crochet”

Font: Faro de Vigo

data: 27.9.2014

materials/tècniques: peces de llana teixides

ubicació: Paseo del Náutico, Vigo

enfocament (*focus): embelliment

objectiu (*target): folrar els tentacles i elements que acompanyen a Verne

finança: propi

dedicació-execució: 5 mesos

descripció: L'emblemàtica estàtua de Julio Verne situada en el passeig del Nàutic va protagonitzar una “acció llanera”, el 27 de setembre de 2014. Al matí un grup d'amants del “croxé” va acudir al lloc per vestir els tentacles i la resta d'elements que acompanyen a l'escultura de Verne amb peces de llana. Una de les persones que va participar en la iniciativa, “Ita”, explica que per aconseguir el vistós resultat nou persones han treballat durant prop de cinc mesos.

url/publicació: Redacció."La estatua de Julio Verne del Náutico se viste de 'crochet'. En *Faro de Vigo*. Post: 28.9.2014.

http://www.farodevigo.es/gran-vigo/2014/09/28/estatua-julio-verne-nautico-viste/1102274.html?utm_medium=rss

Parasoles

nom projecte: **Parasoles**
(exposició) (*Tejiendo La Calle* 2013; 2014)
(intervenció/instal·lació)

creadora: Marina Fernández Ramos
- Tejedoras de Valverde de La Vera
- Asociación Cultural La Chorrera
fotos: Manuel V. Fernández Sánchez, Luis Ragel, M. Fdez.

dates: agost, de 2013 i de 2014

ubicació: Calle Real, Valverde de La Vera (Cáceres)

enfocament (**focus*): tallers; embelliment;
celebració “Semana Cultural” i “Fiestas de Agosto”

objectiu (**target*): produir parasols;
realitzar els propis dissenys

financia: recolzament tècnic en muntatge i il·luminació: Ayuntamiento de Valverde de La Vera

materials/tècniques: fil plàstic, teixits a ganxet XXL

Tejiendo La Calle. 2013

tallers

Durant els tallers de "Tejendo La Calle", 2013,
En Valverde de la Vera (Cáceres)

Instal·lació

Calle Real
4.8.2013

Instal·lació de "Los Parasoles", C/Real, Valverde de la Vera (Cáceres);
(dalt) ombra projectada sobre la calçada del carrer

descripció: Per tal de celebrar "Las Fiestas de Agosto" en Valverde de La Vera (Cáceres), s'instal·len uns parasols teixits. Són obres produïdes mitjançant tallers, oberts a totes aquelles persones interessades en elaborar un projecte comú. Col·laboren en la confecció de les peces nombrosxs teixidor/es, nen/es del poble i demés organitzacions. La tècnica utilitzada és el teixit de ganxet a gran escala. Els motius o formes geomètriques són els propis de les labors tradicionals realitzades en la zona: dibuixos que ja pertanyen a l'imaginari col·lectiu del lloc. Així mateix, es convida als/les participants a realitzar els seus propis

dissenys. Les peces definitives instal·lades funcionen com a protectors solars durant el dia, i porten incorporada llum per la nit en el camí a la plaça del poble. La instal·lació col·labora en la manifestació de la pròpia identitat de l'entorn, com a suport a les intencions i desitjos del/les participants durant la “Semana Cultural” i “Las Fiestas de Agosto” del poble. Acull a familiars, amistats i visitants, i contribueix en l'elaboració d'un ambient amb esperit de celebració.

Es tracta del projecte “Tejiendo La Calle”, desenvolupat per Marina Fernández Ramos per a la “Asociación Cultural y Juvenil La Chorrera” de Valverde de La Vera, durant els anys 2013 i 2014.

En els tallers de l'edició 2014, participen per primera vegada els/les assistents al campament municipal infantil, qui estrenen els bastidors *hula-hoop*, i els de la Residencia de Mayores. S'imparteixen des de maig, i participen nombrosxs veïn/es (1).

En definitiva, penjar les peces teixides resulta una original estratègia per evitar que siguin “furtades” o “malbaratades”.

Tejiendo La Calle. 2014

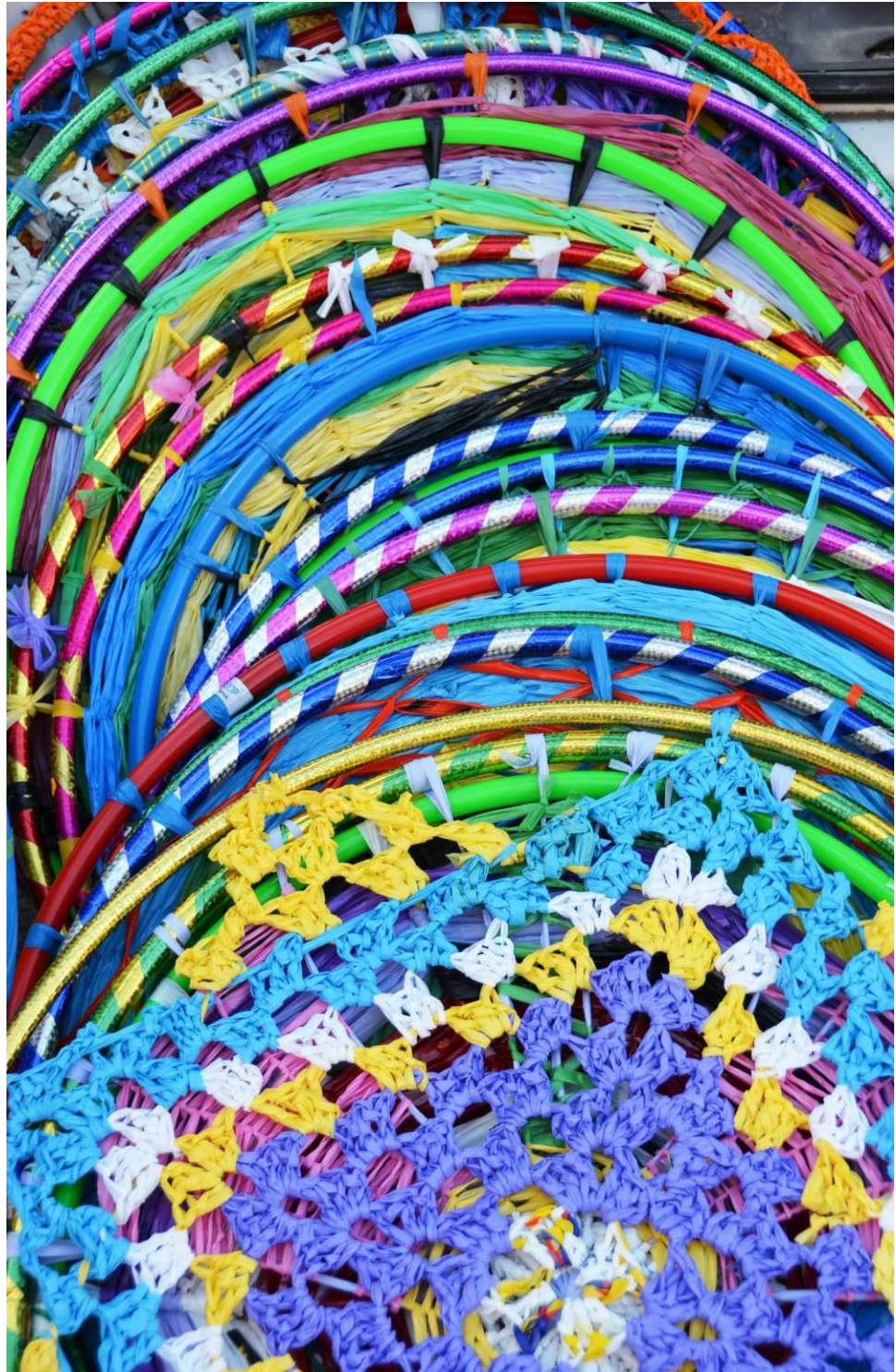
tallers

Tejiendo La Calle. 2014

Tejiendo La Calle. 2014

Durant els Tallers de 2014, incorporen novetats: tenen l'especial col·laboració de la xicalla del poble, qui teixen sobre bastidors ©Hula Hoop.

Instal·lació

8.8.2014

Tejiendo La Calle. 2014.
Ascendint els "Parasoles", amb sistema de cordes

Tejiendo La Calle. 2014.
Així de bells llueixen els carrers de Valverde de la Vera.

Tejiendo La Calle. 2014.
Instal·lant una estructura circular de parasols, en la plaça.

Tejiendo La Calle. 2014.
Vista des de bais de l'estructura circular

Tejiendo La Calle. 2014
Més i més parasols pels carrers de Valverde (Cáceres)

url/publicació: “Submarina”. “Tejiendo La Calle” <http://submarina.co/tejiendo-la-calle/>

1. Sánchez, Carmen. “Parasoles de colores para celebrar las fiestas”.
Post: 24.8.2014

http://www.elperiodicoextremadura.com/noticias/provinciacaceres/para-soles-colores-celebrar-fiestas_823352.html

[2013] [tallers 2013]: <http://submarina.co/2013/07/29/tejiendo-la-calle/>

“Tejiendo la calle_Instalación” (2013):

http://submarina.co/2013/08/04/tejiendo-la-calle_instalacion/

“Tejiendo la calle (Valverde de la Vera)”. *Youtube*. Post: 7.8.2013

<https://www.Youtube.com/watch?v=Zr3FI7CR0WQ>

[2014] [tallers 2014]: http://submarina.co/2014/05/06/tejiendo-la-calle-2014_-talleres/

“Tejiendo la calle 2014_Instalación”:

http://submarina.co/2014/08/11/tejiendo-la-calle-2014_-instalacion/

creador/es: Taller Artesano

informació del taller: imparteixen gran varietat de cursos i tallers formatius, organitzats setmanalment, i amb grups reduïts, per poder atendre de manera adequada.

Venda de productes per a patchwork;
100% artesanal, on creen treballs increïbles.

lloc: C/Felipe Checa, 15.06001. Badajoz

contacte: Isabel María (**xat FB 24.6.2015**)

web: <http://www.tallerartesano.es/>

Facebook: <https://www.Facebook.com/TallerArtesanoPatchworkBadajoz>

participació: en la primera edició de “La Ciudad Tejida” (Badajoz, 11.4.2015)

obra:

"Toldos Tejidos"

2015

Aplicacions de ganxet amb bosses de plàstic, a mode de *toldos*, en la C/Felipe Checa de Badajoz

Taller Artesano. "Toldos", C/Felipe Checa (Badajoz). Font: FB (19.6.2015)

descripció: Per a la Feria de Badajoz, el "Taller Artesano" confecciona toldos amb bosses de plàstic, com una manera de reciclar i decorar els carrers. La instal·lació la porten a terme en el carrer on està situat el mateix taller, el 19 de juny de 2015.

Però el 20 juliol, Lourdes Alfonso publica en Facebook:

“Gràcies al nostre Ajuntament tenim el nostre treball pels sòls!!!!

Aquests senyors tenen dues vares de mesurar: la seva i la dels altres.

Els tendals de San Juan els van posar, amb diners de tots els contribuents de Badajoz, sense demanar opinió. Per a ells, preciosos!!!!!!

En canvi, el nostre, com està confeccionat amb bosses de plàstic i amb la il·lusió de més de trenta persones que han col·laborat tallant borses, i teixint les aplicacions de punt de ganxo.

En Facebook, vam tenir més de 30.000 entrades, tothom felicitant-nos pel treball i què bonic que estava el carrer; sembla ser que a l'únic que no li ha agradat és a l'Ajuntament.

Volgués que algú m'informés de quin criteri va tenir l'Ajuntament per col·locar els tendals de San Juan! Jo estic en la paral·lela a aquesta i, segons la normativa “es prohibeix la instal·lació de tendals mòbils en façanes i edificis catalogats o amb tipologia tradicional”.

Quina és la diferència entre els del carrer San Juan i els de la meua, Felipe Checa?”

I el 24 de juliol, aquest és:

*“Gràcies al recolzament rebut, i per demanda ciutadana, estan transformant-se els toldos teixits de “Taller Artesano” en Felipe Checa 15, en **murals**. Seguim amb el projecte de “La Ciudad Tejida”. Sempre innovant i reciclant”.*

url/publicació: <https://www.Facebook.com/TallerArtesanoPatchworkBadajoz>
<https://www.Facebook.com/TallerArtesanoPatchworkBadajoz/posts/879857852090350>
<https://www.Facebook.com/TallerArtesanoPatchworkBadajoz/posts/881247251951410>

xat via Facebook, amb Taller Artesano manualidades; amb Isabel María

24 / juny / 2015 19:40

[Alma] Hola, me llamo Alma. Estoy investigando sobre el "craftivismo" en mi Tesis Doctoral.
Acabo de encontrarme con vuestro proyecto (Toldos de bolsas recicladas), y me gustaría saber más cosas, si os interesa colaborar, claro! (me gustaría citar vuestro trabajo).
Muchas gracias; espero vuestra respuesta

[I.M] Si puedes hacerlo sin problems

[Alma] Necesito algunos datos técnicos...

[I.M] Dime que quieres saber

[Alma] nombre del proyecto; fechas (desde la idea hasta la ejecución final); motivación/ enfoque; objetivo(s); presupuesto (si lo hubo); financiación (tb. si la hubo); materiales; técnicas; tiempo de dedicación/ejecución;
si teneis algun enlace, o referencias en medios de comunicación; videos;
alguna descripción del proyecto; o comentarios que queráis aportar..
muchísimaaaaaaas gracias!!!

[Alma] Habéis hecho más intervenciones públicas/urbanas??

[I.M] Si te mando foto
Si perdona si te salen las fotos boca abajo esto fue un proyecto de la ciudad tejida

[Alma] te puedo mandar una tabla, y con tiempo, me la rellenan y me la envian, si les parece?

[I.M] Si y te buscare al Guns trabajos como chapas de coca cola y con bolsas de pipas.patatas etc

[Alma] todo lo que sea de reciclaje entra en la investigación; es una de las vertientes.
aquí te mando:
Cartografía_base ítems datos_2015.4.30.docx
la tabla la pueden copiar y pegar tantas veces como proyectos quieran citar
Mil gracias otra vez, es un placer poder encontrar tan originales creaciones, y a nivel estatal!!
por cierto, cómo te llamas?

[I.M] Vale para la semana que viene te lo mando por que en Badajoz estamos de feria de Sanjuan

[Alma] Pues felicidades y que disfruten!!

[I.M] Me llamo Isabel Maria

[Alma] Encantada Isabel Maria!
Si viajo a Badajoz, seguro que me paso por vuestro taller; sería un honor!

La bufanda de la iaia

col·lectiu: “La bufanda de la iaia”

informació del grup: **fundació:** agost de 2012

contacte: labufandadelaiaia@amicsdelagentgran.org

lloc web: <http://www.labufandadelaiaia.org/>

Facebook: <https://www.Facebook.com/LaBufandaDeLalaia>

reunions:

lloc: Seu d'Amics de la Gent Gran: C/Grassot, 3. 1^a pl. Barcelona

“La bufanda de la iaia” és donar sentit a la vida, ajudar persones que ho necessiten. És una iniciativa de l'ONG “Amics de la Gent Gran” i “El Mundo al Revés”, que té com a objectiu animar la ciutadania solidària perquè elabore milers de bufandes per donar-les a “Amics de la Gent Gran”, amb la finalitat de generar fons per desenvolupar els programes socials i ajudar la gent gran que ho passa malament.

Cada bufanda serà única, teixida a mà i amb carinyo, per ciutadania compromesa amb l'equitat i el desenvolupament social. I cadascuna portarà registrat el nom del seu creador.

Perquè les nostres àvies i avis tenen molt a ensenyar-nos. Perquè no només són aquí per esperar que passen els dies. Perquè tenim molt a aprendre d'elles i ells, i amb elles i ells!

imatge corporativa

url/publicació: https://www.Facebook.com/LaBufandaDeLalaia/info?tab=page_info
vegeu: *Youtube*, "Amics de la Gent Gran-La bufanda de la iaia". Post:
9.12.2014
<https://www.Youtube.com/watch?v=AYMn81o1Lbw>

nom projecte: *Abric de llana per a la nova furgoneta*
(intervenció)

dates: març de 2013

obra:

*"Abric de llana
furgo"*

2013

Font: Ow.ly

Cosint les peces de "l'abric". Font: FB "La bufanda de la iaia" (1.3.2013)

Font: FB "La bufanda de la iaia" (1.3.2013)

descripció: "Gràcies a la col·laboració d'una decena de voluntàries, l'1 de març de 2013 unim tots els quadrets de l'abric, a la Seu d'Amics de la gent gran". En total, 400 quadres de llana de 20 x 20 cm per confeccionar un abric per a la nova furgoneta, donada per Volkswagen-Aidu España. Fins i tot reben la visita de BTV, per entrevistar-los.

url/publicació: FB: "La bufanda de la iaia";
àlbum: "Abric de llana per a la nova furgoneta":
<https://www.Facebook.com/LaBufandaDeLalaia>

Tejido Social Palma de Mallorca

col·lectiu: "Tejido Social"

informació del grup: va nèixer amb un projecte per a fer 50 mantes teixides amb quadrats, perquè en l'hivern abriguen als/les qui dormen en el carrer. Una vegada complit aquest projecte, vam seguir teixint amb l'objectiu d'ajudar socialment.

fundació: 2013

contacte: contacto@latiendataller.com

Facebook:

<https://www.Facebook.com/pages/Tejido-social/287071168093235?fref=ts>

lloc: Palma de Mallorca

Peces aportades per l'alumnat del Taller Bichus, de Madrid.
Font: FB "Tejido Social" (8.10.2014)

"200 ninots!! altre projecte finalitzat. Gràcies a hom qui ha col·laborat!!"
Font: FB "Tejido Social" (19.10.2014)

Mostra Parc de la Mar

Font: FB "Tejido Social" (26.10.2013)

1ª campanya mantes

1ª campanya mantes.
Font: FB "Tejido Social" (6.9.2013)

1ª campanya mantes.
Font: FB "Tejido Social" (12.8.2013)

El nostre projecte és fer 50 mantes d'1,50 x 2,00 m, amb quadrats de 10 x10 cm teixits en qualsevol tècnica, amb la finalitat de que el pròxim hivern abriguen a la gent que dorm en els carrers de Palma de Mallorca - Illes Balears- Espanya.

Necessitem col·laboració d'hom qui vulga participar, teixint quadrats, aportant restes de llana, agulles per a teixir, cosint quadrats i tot el que siga necessari per a aconseguir el nostre objectiu.

Recepció dels quadrats en La Tienda Taller.
Per a més info contacto@latiendataller.com

LA TIENDA TALLER

Plaza de la Mercé 4 esquina Frares 2 - CP
07002

Palma de Mallorca

vegeu: *FB* "Tejido Social", àlbum: "Muestra 50 mantas-Parc de la Mar"

<https://www.Facebook.com/media/set/?set=a.388505964616421.1073741908.287071168093235&type=3>

Tejido Social Valencia

nom projecte: *Tejido Social Valencia*
(caritat/donació)

_creador(e)s: Ana Arellano

dates: 15.11.2013
8.12.2014

ubicació: València;
espais públics d'actuació:
1es Jornades d'Artesania (quèCraft, 22.10.2013)
rodatge de la pel·lícula "**Pedazos de mi**" (Cabanyal, 27.10.2013)

enfocament (*focus): solidaritat; instrucció (tallers)

objectiu (*target): teixir 40 mantes de forma completament altruista;
realitzar tallers per recopilar quadres teixits;
posar en contacte a persones solidàries interessades en la confecció de mantes de ganxet.

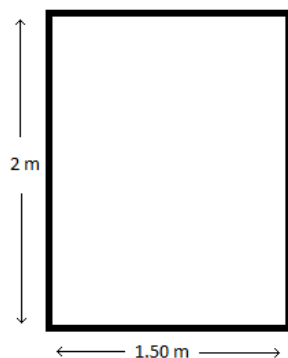
pressupost: propi

finança: empreses tèxtils, mitjançant la donació de cabdells de llana per finançar part del projecte: "Hilaturas LM", "Lanas Stop";
tendes com a punts de recollida de les peces: "Mikita Lapena", "Teje la araña", "Al Sol, a mano"; data límit: 31.10.2013;
espais cedits, per a teixir/tallers: "Fusionart" (Benimaclet), "Canguro Verde", "quéCraft" (Russafa), "ChèQueMona", "LaBonaVida"

materials/tècniques: 50 mantes teixides a mà; 300 quadrats=1 manta

dedicació-execució: aproximadament 4 mesos

obra:

300 cuadrados = 1 manta

12.000 cuadrados = 40 mantas

Nostre objectiu: aconseguir teixir 40 mantes, d'ací a finals d'octubre.

Font: FB (16.6.2013)

1ª Quedada:
"Jornada Oberta en
el Túria"
(14.7.2013)

Grannies teixits formant les paraules "TEJIDO SOCIAL VALENCIA", SOBRE LA GESPA DEL Jardins del Túria, València.

1es Jornades
Artesania
(19-20.10.2013)

Primeres Jornades d'Artesania, organitzades per "quéCraft", el 19-20 d'octubre de 2013, esdeveniment al qual conviden a "TSV" a teixir.

“Pedazos de mi”
(27.10.2013)

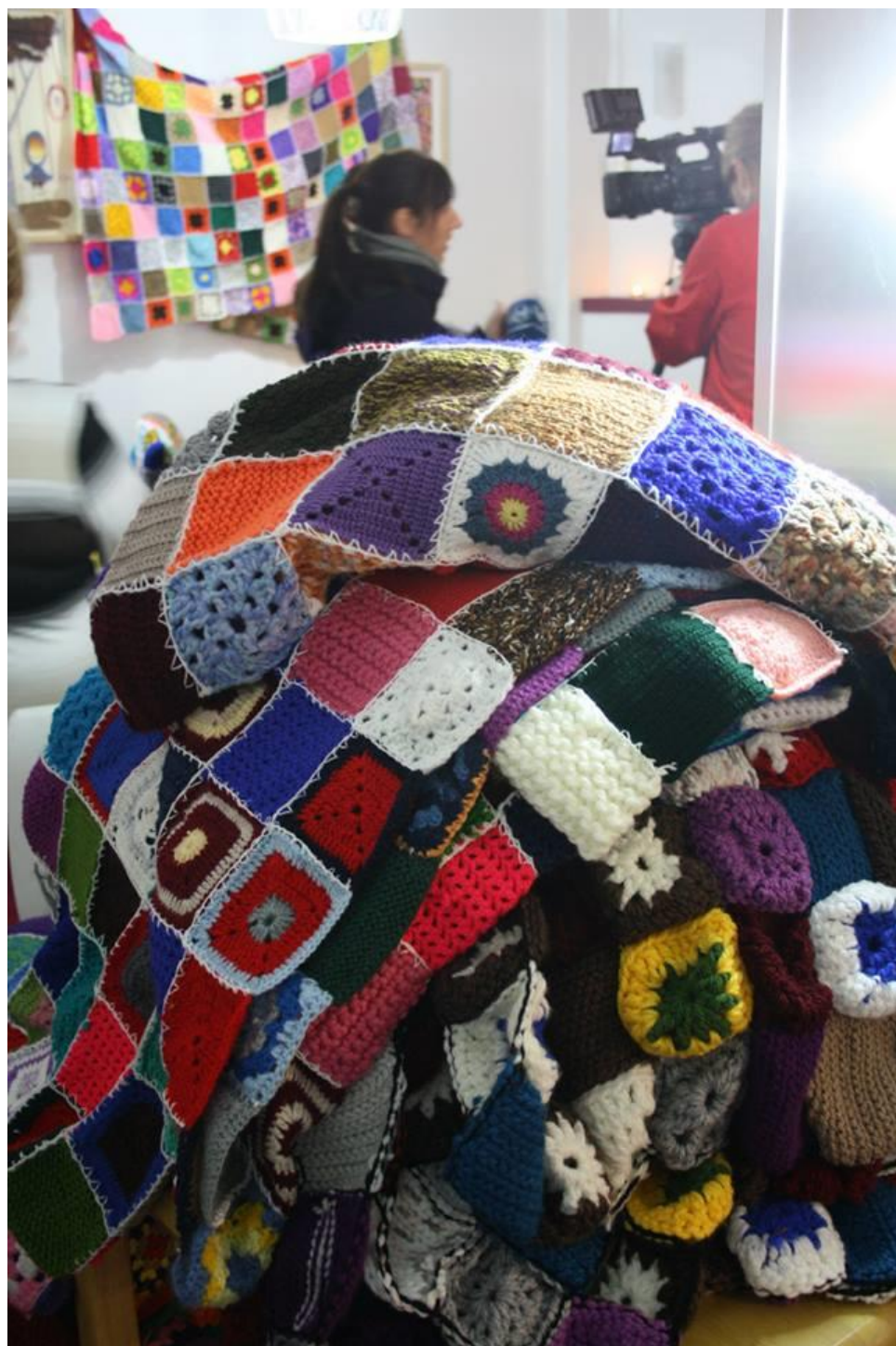

*Hoy hemos participado en la transmedia de la película “Pedazos de mi” y nuestras mantas han servido para adornar la casa y poner el título de la película!!!!
Ha sido todo un éxito. Gracias a todos los que habéis aportado vuestros cuadrados!!!! Y gracias por dejarnos participar en la peli!!!!*

*(publicat en FB: “Tejido Social Valencia”, 27.10.2013. Álbumes: “Transmedia en PEDAZOS DE MI”.
<https://www.Facebook.com/media/set/?set=a.526126657464967.1073741870.465409106870056&type=3>)*

“Exposició i entrega
de mantes 2013”

(17.11.2013)

“Recollida de
Joguets i Exposició
Arbre de Nadal”
(28.12.2013)

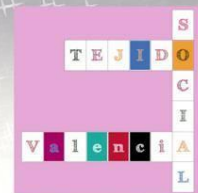

“1r Urban Knitting,
Port-Saplaya”
& Conkurs
(15.3.2014)

&

→ **1er URBAN KNITTING PORT SAPLAYA** ←

SÁBADO 15 DE MARZO

ZEN CAFÉ, DE PORT SAPLAYA (PLAZA MAYOR)

DE 10.00 A 14.00

VENTE CON NOSOTROS A ADORNAR LA PLAZA MAYOR DE PORT SAPLAYA (ALBORAIA)

PARA ELLO VAMOS A TEJER CUADRADOS, CÍRCULOS, TRIÁNGULOS, CUALQUIER FORMA QUE SEPAS HACER... Y ADORNAREMOS LAS FAROLAS Y LOS ÁRBOLES DE LA PLAZA

VENTE CON NOSOTROS A HACER NUESTRA PARTICULAR "PLANTÀ"

AH... Y PUEDES TRAER YA COSAS TEJIDAS, PORQUE CUANTAS MÁS TENGAMOS MUUUCHO MEJOR!

Y SABES QUÉ? LA FAROLA O ÁRBOL GANADOR TENDRÁN PREMIO

PARA MÁS INFORMACIÓN VISITA NUESTROS FACEBOOK

**TEJIDO SOCIAL VALENCIA
zen café**

“Entrega Mantes
2014”
(8.12.2014)

en “Amigos de la calle”

descripció: El divendres 15 de novembre de 2013, un batalló de persones es van armar de 50 mantes teixides a mà per a repartir-les en plena explosió de fred en la ciutat de València. Es tracta d'una iniciativa de solidaritat ciutadana, el projecte col·laboratiu “Tejido Social Valencia”. Naix en juny de 2013, de “*persones del carrer que volem apropiarse i tenir contacte amb les persones més desfavorides*”. Ho han aconseguit, després de mesos d'intensa activitat recorrent la ciutat, realitzant **tallers** gratuïts per a recopilar quadres de punt de ganxo, per a donar forma a una manta darrere d'altra, i rebent suport de tot racó de la geografia espanyola.

L'objectiu era teixir 40 mantes de forma completament altruista per a poder abrigar a indigents aquest hivern. Van complir amb el repte, és més, ho van superar amb escreix, i van arribar a temps, just quan les temperatures començaven a baixar en la ciutat.

La cita comptava amb una exposició, en el Restaurant “**La Bona Vida**”, que va donar bon compte del treball realitzat. La mostra va congrega moltes persones, entre curiosos i participants del projecte, identificant “el seu granet de llana” entre l'embull de quadres convertits en abric. Congregat el grup de repartiment, van iniciar la ruta pels voltants del Botànic i les Torres de Quart. En tot moment el grup va estar acompanyat de 2 voluntàries de “Amigos de la Calle”, autèntiques guies d'aquesta altra cara de la ciutat, la de la indigència. Al costat d'elles van fer lliurament als sense sostre, coneguts ja de la plataforma, de part de les mantes i el diumenge 17 van concloure el repartiment.

La torrentina Ana Arellano, creadora d'aquesta iniciativa, va esmentar els comentaris d'algunes de les persones a les quals es van acostar:

“Un home ens deia: ‘aquestes mantes són com les que feia la meua tia, de quadrats’ i una altra dona ens deia: ‘qué boniques, açò no té preu, són precioses, me la vaig a portar sempre amb mi perquè no em roben perquè és preciosa’; i en apropar-se-la per olorar-la va dir: ‘quina bona olor, fa olor de casa’. O també ‘me la vaig a guardar per a quan el meu marit i jo tinguem la nostra casa’. En oir aqueixes paraules, se’ns queia l'ànima als peus i també les llàgrimes’.

En definitiva, “una nit màgica”.

Encara que aquest projecte va nàixer amb una finalitat única, les idees i propostes no paren de sorgir. Així que “TSV” continua viu i continuarà sumant projectes. El següent projecte escomès: fer un **arbre de Nadal** amb quadrats verds (de 10 x 10 cm). S'uniren com una gran bufanda i s'enrotllaren sobre una superfície. Ana l'explicava així: *“Les persones adultes fan els quadrats verds; i amb xiquet/es volem fer tallers de pompons rojos, que seran les boles de l'arbre de Nadal (...) i com el quadrat sempre va lligat a la solidaritat, aquesta vegada volem arreplegar joguets que la gent tinga en les seues cases i que ja no utilitza, i els volem donar a les famílies necessitades que desgraciadament aquest Nadal no puguen comprar-li els regals de Reis als seus fill/es”.*

Ana ha contagiats d'entusiasme a centenars de persones que s'han anat sumant a aquest esperit solidari, des que es proposara traure avant aquesta idea sis mesos enrere. S'ha traduït en treball, dedicació, color i calor en la ciutat de València (1).

El projecte va trobar la seva inspiració en **Mallorca**, on una idea similar ja s'havia posat en marxa.

*“Un dia, gràcies a les **rets socials**, vaig vore una pàgina anomenada ‘Tejido Social’; vaig indagar i em va seduir la idea. Vaig pensar que la nostra ciutat necessitava quelcom així”.*

Els primers tallers oberts al públic es van celebrar el 14 de juliol de 2013, en el jardí del Riu Turia, a l'altura del Palau de la Música. Ana va assenyalar: *“acudim junt a les persones que han confirmat que vindran, i convidarem a hom qui passege pel riu, a sumar-se a la iniciativa, i fins i tot si no saben teixir, disposarem de persones per ensenyar-los/les. Passarem un agradable matí, sense oblidar-nos de la causa benèfica que portem a terme”* (2).

També participen en les primeres Jornades d'Artesania, organitzades per "quéCraft", el 19-20 d'octubre de 2013, esdeveniment al qual conviden a "TSV" a teixir.

Per altra banda, aporten la seva artesania al rodatge del llargmetratge "**Pedazos de mi**", de la directora Susi Gonzalvo. El rodatge va rehabilitar una casa abandonada del Barri del Cabanyal, prenent forma de taller de costura (el solar nº 52 del carrer Sant Pere, en ple cor del Cabanyal). L'acció va consistir en vestir l'edifici abandonat a base de retalls que van anar sargint voluntaris i voluntàries que arribaven amb les seves màquines de cosir. Així, grups de teixidores, alumnes de tallers de costura, aficionat/des i professionals del món de l'agulla i el fil, a més de moviments urbans com "Tejido Social Valencia", **es van unir** en la iniciativa fílmica. La idea principal del transmedia fou que es produïra un **intercanvi** entre actors i públic, i que els/les espectador/es s'implicaren en el contingut de la pel·lícula a través de la seva solidaritat amb el personatge principal, Rosalía, que es dedica a cosir per als/les veïn/es del barri. Un cop es va reunir la gent, van començar a **cosir en el carrer**, unint les peces de tela fins formar una gran i llarga bufanda amb què embolicaren la casa, com a **símbol de protecció**. Les distintes imatges rodades es van editar en una peça de vídeo que promocionava la pel·lícula, per a la seva difusió. D'aquesta manera, amb aquesta forma de narració, la directora [*] pretenia utilitzar recursos no habituals i generar expectació en el públic (sense actors, efectes especials ni costoses campanyes publicitàries) (3).

El diumenge 15 de març de 2014, en plena temporada de Falles, realitzen el "Concurs de decoració d'arbres de la Plaça Major" de Port-Saplaya, organitzat juntament amb "Zen Café" i "Superpobla". A través de les xarxes socials, conviden a intervenir en el **Primer Urban Knitting de Port-Saplaya**, a adornar l'espai, arbres i fanals de la plaça, a teixir qualsevol forma que es sàpiga (quadres, cercles i triangles), a portar quantes més coses ja teixides, millor; a fer la nostra **particular "Plantà"**; i motiven premiant "Farola i/o Arbre guanyador" (4).

En 2014, repeteixen el "Proyecto Solidario" per teixir mantes, de nou amb difusió via les xarxes socials com *Facebook*. A més a més dels projectes, decideixen "vendre mantes per tal d'**auto-finançar-se**, i aconseguir que TOTS els tallers siguin GRATUÏTS" (FB:3.12.2013).

El 5 de febrer de 2015, decideixen col·laborar conjuntament en el projecte de teixir mantes, amb altra associació del País Valencià: "**Teixit Social Comunitat Valenciana**" [°]. Aquesta està impulsada per "La Iaia"; La Iaia vol generar una xarxa de solidaritat creativa: "Tejiendo Solidaridad".

url/publicació: (1) Gómez, Pepa. "Tejedoras contra el frío en la calle". En *ValenciaNews*.
Post: 17.11.2013
<http://vlnnews.es/2013/politica/tejedoras-contra-el-frio-en-la-calle/>
(ú.consulta: 30.6.2015)

(2) H. Ana. "Mantas colaborativas para indigentes". En *Levante EMV*.
Post: 12.7.2013
<http://www.levante-emv.com/valencia/2013/07/08/mantas-colaborativas-indigentes/1014331.html> (inclou vídeo)

(3) "La película 'Pedazos de mi' rehabilita con telas un edificio del barrio del Cabanyal para su rodaje". En *Europa Press*. Post: 25.10.2013
<http://www.europapress.es/comunitat-valenciana/noticia-cultura-pelicula-pedazos-rehabilita-telas-edificio-barrio-cabanyal-rodaje-20131025162306.html>

Facebook:"Tejido Social Valencia":
<https://www.Facebook.com/TejidoSocialValencia>

"La Bona Vida":
<https://www.Facebook.com/LaBonaVidaBar>
àlbum "Teixint en La Bona Vida":
<https://www.Facebook.com/media/set/?set=a.609601569082813.1073741836.391721054204200&type=3>
àlbum "Primeros 150 cuadraditos para Tejido Social Valencia":
<https://www.Facebook.com/media/set/?set=a.613764041999899.1073741837.391721054204200&type=3>

(4) FB "Zen Café": "I Urban Knitting Port Saplaya (15-03-14)"
<https://www.Facebook.com/media/set/?set=a.755812711098237.1073741866.659235377422638&type=3>

Notes: [*] Susi Gonzalvo és una cineasta valenciana reconeguda pels seus premis curtsmetratges i pel seu primer llargmetratge "ZHAO", amb el qual va guanyar el premi a la millor direcció en el "Festival de Cine de Madrid" i el premi al millor actor per a Miguel Ángel Silvestre en el "Festival de Cine Español de Málaga". "**Pedazos de mi**", de connotacions reivindicatives al més pur estil 'indie', es va presentar a València l'1 de novembre de 2013, en el marc del Festival 'Mostra Viva del Mediterrani'; a més, posseeix un públic potencial, generat a través de les **rets socials**. Font: Europa Press

[⁰] <https://www.Facebook.com/TeixitSocialComunitatValenciana;>
<http://proyectoslaiaia.wix.com/blog/>

nom projecte: *Tejiendo complicidades* (campanya)

accions:

1. **“Cor”**
2. **“Decora l'alberg”**

_creador(e)s: SJD Serveis Socials-València;

col·laboren: Teixit Social Comunitat Valenciana; La Iaia

dates: campanya des del 19.10.2014

- Cor: 19.10.2014

- Decora l'alberg: 17.3.2015

ubicació: Façana de l'alberg per a persones sense sostre, dels Serveis Socials de Sant Joan de Déu

enfocament (**focus*): donació, solidaritat

objectiu (**target*): teixir x a les persones més desfavorides

pressupost: de donacions

finança: Manuel, propietari de Hilaturas LM, dóna 39 kg de llana (27.3.2015)

materials: tot tipus de fibres

tècniques: obert: calça, croxé, sargit,...

dedicació-execució: contínua

obra:

*Tejiendo
Complicidades*

2015

TEJIENDO COMPLICIDADES PARA QUE NADIE QUEDE ATRÁS

¿TE GUSTA TEJER?

¿QUIERES FORMAR PARTE DE UN PROYECTO SOLIDARIO?

*El próximo martes 17 de marzo de 10:00 a 12:00 hrs,
necesitamos contar con la colaboración de personas que
nos ayuden a tejer corazones, que decorarán la fachada
del albergue para personas sin hogar, de los Servicios
Sociales de San Juan de Dios.*

¿NOS AYUDAS?

Ponte en contacto : osocialvalencia@ohsjd.es o 96.366.50.70

Con la colaboración de:

crealia
PLATIFORMA

Más información : www.sanjuandediosvalencia.org

FB: TSCV

FB: TSCV. 23.3.2015

descripció: La campanya “Tejiendo Complicidades” es va iniciar el 19 d’octubre de 2014, a favor de les persones sense sostre. En els mesos posteriors, des de València s’estené a altres comunitats autònomes.

Pretén posar l’accent en la **col·laboració** de persones, organitzacions, empreses i institucions, per oferir oportunitats a aquestes persones; teixir una ret de col·laborador/es per fer front a l’exclusió social.

Com a element destacat, durant la jornada de llançament de la campanya, es va dur a terme una acció participativa, consistent en la creació d’un enorme **cor de “trapillo”**, teixit per tot/es els/les assistents. Així volen il·lustrar la seva voluntat de teixir una ret de col·laboració (1).

Per altra banda, el projecte “Teixit Social Comunitat Valenciana” (TSCV) va col·laborar amb aquest col·lectiu, en una acció col·lectiva per al 17 de març de 2015:

Estudiants de 4º d’ESO del Col·legi “Virgen al Pie de la Cruz” de València van participar en una acció solidària per a visibilitzar la problemàtica de les persones en situació “sense llar”. L’alumnat, junt a persones usuàries de “SJD Serveis Socials- València” i altres col·laboradors, van elaborar garlandes que decoraren la façana de l’alberg de Sant Joan de Déu.

L’acció “**Decora l’alberg**” s’emmarca dins del programa “Escola amiga” que treballa per a sensibilitzar i mobilitzar als joves sobre els col·lectius amb els quals treballa Sant Joan de Déu. Aquesta iniciativa se suma a la campanya “Tejiendo complicidades” (2).

“Bus a ganxet” Altra de les campanyes de sensibilització per a fer visible la realitat de les persones sense sostre consistirà en decorar un autobús a ganxet. S’inspiren en el **projecte**.

L’organitzen els serveis de San Juan de Dios, amb la col·laboració de la EMT i l’Associació Labores de la Iaia. Demanen col·laboració de tothom qui estiga interessat/da: elaboracions teixides, amb estil, color i forma lliure, però ajustades a les mesures dels seients, muntades i cosides.

Especificacions tècniques:

mesures dels seients:

-Autobusos 5116 i 6103 Ariane: altura respatler 620, longitud base 375, amplària respatler 400, amplària base 435.

-Autobús 9408 Metròpolis: altura respatler 630, longitud base 400, amplària respatler 425, amplària base 435. (El seient Metròpolis és de forma irregular, s’han pres les mesures màximes)

Demanen col·laboració amb:

- Coixins de punt de ganxo

- Quadrats teixits per als agafadors de l’autobús i les barres de les marquesines

- Aplicacions de teixits per als seients

Perquè se subjecten als seients suggereixen una cadena de punt de ganxo de costat a costat, amb la finalitat d’enganxar-ho darrere del posa caps i també en la part de darrere del respatler de la cadira .

url/publicació: <https://www.Facebook.com/TeixitSocialComunitatValenciana>

(1)“SJD presenta la campanya ‘Tejiendo complicidades’ en Valencia”. *Obra Social Sant Joan de Déu*. Post: 22.10.2014

<http://www.obrasocialsantjoandedeu.org/sin-hogar/sjd-presenta-la-campana-tejiendo-complicidades-en-valencia>

(2) “Una Fachada para visibilizar la exclusión social en Valencia”. *OS SJD*. Post: 8.4.2015

<http://www.obrasocialsantjoandedeu.org/sensibilizacion/una-fachada-para-visibilizar-la-exclusion-social-en-valencia>

“Acción solidaria: decora un autobús con ganchillo a favor de las personas sin hogar”. *Al Sol, a mano*. Post: 27.5.2015

<http://www.alsolamano.com/2015/05/accion-solidaria-decora-un-autobus-con.html>

Fundación Iaia

La iaia L'Associació de Labors Solidàries de la IAIA (Asociación La IAIA) és un entitat sense ànim de lucre, constituïda com a Associació d'àmbit nacional el 27 de novembre de 2013. Organitza i coordina activitats relacionades amb **Activitats de labors** (punt, ganxet, *tricotín...) amb finalitats **solidàries**, dirigides principalment a **persones majors**, tant amb experiència com amb ganes d'aprendre(1).

Concha és fundadora i directora de la “Asociación La iaia”; parla emocionada del projecte. Està demostrat que per tal de **canviar el món** no calen grans paraules: és suficient amb un ganxet i un cabdell de llana:

“La nostra associació es dedica a proporcionar llanes per promoure la teràpia de labors, realitzant i/o recolzant projectes solidaris (...) proporcionem el material i les idees; ajudem a les persones a ajudar als/les altres, fent-ixs sentir plenament partíceps en formar part d'una societat en què tenen quelcom que aportar, augmentant la seva autoestima i el seu benestar” (4).

L'activitat principal de IAIA consisteix a visitar regularment residències, centres de dia, llars, on organitza i coordina programes de voluntariat dirigits principalment a col·lectius de persones majors, qui aporten el seu afecte i dedicació, al mateix temps que es dóna visibilitat als seus coneixements i capacitats, motivant-los i millorant la seua autoestima; mostra el valor de l'experiència del/les nostres majors. Gràcies a açò es desenvolupen programes i projectes socials (2).

Recolzen els valors rurals, promocionen les fibres naturals, i un consum tèxtil responsable (3).

Fundación iaia L'èxit de la iniciativa ha fet que es replantegen el seu futur. Per a desenvolupar grans accions, i amb la poca ajuda que reben de les administracions, la millor opció és crear una fundació. Conta Concha:

“Es tracta d'un repte personal, rebutjant les actituds egoistes i prenent consciència dels problemes que hi ha al nostre al voltant (...) es tracta d'aprendre de les coses importants que ens ofereix la vida, de fer veure als/les altres que tothom podem aportar el nostre granet d'arena (o el nostre “grannie” de llana). Es tracta de recolzar els valors del món rural i acostar-los a la ciutat. Es tracta de ser creatiu/va i intentar fer coses positives”.

Són els arguments que usen per a convèncer a la gent perquè aporte una petita quantitat en la campanya de *crowdfunding* iniciada en internet.

“Necessitem recaptar 37.000 euros. Aquests diners serviran per a engegar el projecte i ajudar al fet que moltes persones puguen ajudar als altres (dotació inicial de constitució d'una fundació, compra de llanes i material, despeses de transport per a visitar residències). És un projecte a llarg termini, on esperem crear ocupació per a seguir treballant en açò”.

De moment s'assorteixen amb donacions de particulars o amb les llanes comprades per les pròpies col·laboradores, però no és suficient per a aconseguir el seu objectiu.

“Si no arribem a l'objectiu per a la creació de la fundació, destinarem l'import final que hàgem recaptat a la compra de material i transport per a les visites a residències de persones majors, per a garantir que puguen seguir teixint solidaritat”.

No obstant açò, a poc a poc van aconseguint petites metes. En sols 3 anys han passat 192.000 hores teixint, han usat 9.600 quilos de llana, tenen més de 800 voluntari/es... A més, els han contactat de la Fundació *Maddox Jolie-Pitt* (la d'Angelina Jolie i Brad Pitt). *“Volen que ens posem en contacte amb unes avietes que fan el mateix a Canadà”*, diu Concha entusiasmada. També estan en contacte amb l'associació sud-africana *Knit a Square*, amb que prompte començaran a col·laborar (4).

Asociación de Labores Solidarias de la IAIA

Monestir de Poblet, 22 1-2
46015 - Valencia (ESPAÑA)
G-86883527
valenciasolidaria@Laiaia.org
www.Laiaia.org
Tel.+34 676685727

Tejiendo Solidaridad “Acercando nuestro@s mayores a lo@s más pequeño@s”

IAIA desarrolla el proyecto “Tejiendo Solidaridad” con las “vaquitas” de la IAIA. Esta iniciativa va nàixer de las mans d'Antonia i Maria. Gracias a ellas s'ha tret el patrón d'una bonita vaca que después es portada a escuelas infantiles; el pares dels xicotets cada any financen la compra de llana, i les “vaquitas” es confeccionen en residències, per ser lliurades al/les més xicotet/es en nadal. Cada “vaquita” es dedicada amb afecte i il·lusió per qui l'ha confeccionat. El moment de rebre les “vaquitas” es molt emotiu i gratificant per a teixidores, educadores i per descomptat, per als/les xiquet/es.

“Vaquitas” elaborades amb la tècnica de l’amigurumi. Font: projectoslaiaia

Font: FB “IAIA”. 2.3.2015

“Con amor:
Antonia García”

Els “ositos” de la IAIA. Font: proyectoslaiaia

Tejido Social “Abrigant la ciutat, amb mantes per a persones sense sostre”

IAIA desenvolupa el projecte “Tejido Social Sierra de Madrid” i **“Teixit Social Comunitat Valenciana”** [TSCV, des de 5.11.2014]. Aquesta iniciativa va nàixer a Palma de Mallorca de la mà d'**Andrea Torlaschi**, i s'ha difós ja per tota Espanya. Consisteix a teixir quadrats de 10 x 10 cm o 20 x 20 cm (preferentment), tècnica lliure (punt a dues agulles o ganxet), amb els quals es confeccionen **mantes** per a gent sense llar, i per a centres d'acolliment. Els quadrats són teixits en residències o donats per esdeveniments de *yarn bombing* i *urban knitting*, i es converteixen en mantes que després reben persones necessitades. Cada manta, té una bonica història, és confeccionada per diverses mans i reflecteix la calor amb la qual ha sigut elaborada.

Des del 6 de maig de 2015, “Teixit Social Comunitat Valenciana” està reconeguda oficialment, pel Ministeri de l'Interior, com a delegació de IAIA en el País Valencià.

En Madrid, tant La Iaia com Tejido Social Sierra de Madrid contenen amb una ret de teixidores de totes les edats, que poc a poc va estenent-se. Primer va ser el col·lectiu “Tejiendo Malasaña”, qui va organitzar un esdeveniment de YB en la Plaza Dos de Mayo (2012), i Natalia, la seva promotora, va donar tot el material i els quadrats teixits al projecte. Se'ls va unir “Tejiendo Carabanchel”, el treball del qual, després de mesos de treball, dona com a resultat unes 15 mantes per a repartir en la campanya d'hivern de 2014. I les últimes en unir-se'ls, “Tejiendo Móstoles”, preparant una gran festa per al 12 de setembre de 2014 (4).

Font: proyectoslaiaia

Tod@s manos a la labor

“Entrelaçant càlides bufandes per a mans solidàries”

Aquesta iniciativa permet arrancar la creativitat de les teixidores que confeccionen lliurement colls i bufandes en tots els estils (punt d'agulles o ganxet), que després seran destinats a voluntaris d'altres projectes solidaris o venuts en mercats ambulants solidaris per a finançar la compra de llanes d'altres projectes. Cada bufanda és única, teixida amb afecte, promocionant un consum responsable.

Font: proyectoslaiaia

Punto a Punto “Teixint la primera posada dels/les prematurs”

IAIA desenvolupa el projecte “Punt a punt” teixint per a bebès prematurs en hospitals. Una dura experiència personal va servir per a detectar la **manca de peces adequades** per a bebès prematurs durant la seua estada en l'hospital i sobretot quan ixen d'ell. S'elabora la primera posada de bebès prematurs que faça sentir als seus pares l'amor amb el qual són teixides i transmeta una càlida sensació als més xicotets.

Font: proyectoslaiaia

Un punto de Solidaridad Aquesta iniciativa sorgeix per a garantir que els bebès tinguin assegurat abric i calor en situacions d'emergència, catàstrofes naturals, crisis o conflictes puntuals. Consisteix a teixir diferents peces de roba amb les quals es confeccionen conjunts (*kits*) de bebès, preferentment de fibres 100% naturals per a evitar al·lèrgies. Aquestes peces se subministren a institucions i organismes que puguen distribuir-les entre la població afectada.

Cada **conjunt de bebè (*baby kit*)** està compost de les següents peces: manta, capell, peücs, pantalons/cobre-bolquer, jersei/ vestit i ninot (podria variar en funció de la situació particular d'ajuda).

Font: proyectoslaiaia

Enganchad@s al ganchillo “Recaptant fons, abrigallant amics”

a través de la realització **d'encàrrecs** que permeten finançar l'activitat de l'Associació, aquesta iniciativa persegueix fer accessibles els productes i peces que s'elaboren a totes les persones que vulguen fer una **aportació econòmica** a canvi d'un producte únic elaborat amb afecte i dedicació per les nostres teixidores. Aquestes peces sempre són elaborades amb fibres 100% naturals, promovent un consum tèxtil responsable. L'import recaptat és destinat a la compra de llanes.

Font: proyectoslaiaia

Teje que Teje “Recaptant fons, amb mans creatives”

a través de participació en mercats ambulants solidaris, aquesta iniciativa cerca despertar la creativitat de les teixidores, qui amb imaginació poden teixir tot allò que els sembla, **qualsevol peça** en estil lliure (punt a dues agulles o ganxet, “trapillo”, “tricotín”, teler circular...) per a després ser **venudes**. Tots els productes que són elaborats per a aquest projecte es destinen a fires i mercats ambulants on seran venuts per a recaptar fons que permeten finançar l'activitat de l'Associació. Cada producte és elaborat amb fibres 100% naturals, promovent un **consum tèxtil responsable**. L'import recaptat és destinat a la compra de llanes.

Font: proyectoslaiaia

url/publicació: La iaia: <http://proyectoslaiaia.wix.com/blog/>

(1) “Quiénes somos”:

http://proyectoslaiaia.wix.com/blog#!about_us/c14e3

(2) “Nuestros Proyectos”:

<http://proyectoslaiaia.wix.com/blog#!proyectos/c10d6>

(3) vegeu: “IAIA 2013”. *Youtube*. 26.5.2014

https://www.Youtube.com/watch?v=Sj4uVt_Abqs

(4) Gracia, Lorena (de “Tejiendo Carabanchel”). “La revolución social del ganchillo”. En *La Sierra con estilo*. Post: 16.7.2014

<http://www.lasierraconestilo.es/la-revolucion-social-del-ganchillo/>

escolteu: “Hoy por Hoy Madrid. Proyectos Solidarios”. (entrevista) en *Cadena Ser*. 2.4.2015.

<http://play.cadenaser.com/audio/000WB0258720150401175432/hoy-hoy-madrid-proyectos-solidarios/>

LA HILA

nom projecte: *La Hila, Asociación SocioCultural del Alto Nansa*

dates: des de febrer de 2009

ubicació: San Mamés, Valle del Nansa, Cantabria

enfocament (**focus*): lloc d'encontre per a "**jilar**" en la ret

objectiu (**target*): investigar, recuperar i difondre el Patrimoni **Artisanal** de la zona del Nansa;
generar un espai d'oci i formació per al sector **femení rural**;
fomentar les relacions interpersonals

activitats: treballs d'investigació de tècniques artesanals;
recuperació i reconstrucció d'utensilis;
organització d'exposicions, cursos i conferències divulgatives de la saviesa artisanal;
formació a través de cursos específics, destinats principalment a dones i joves;
celebració de "Campamentos Laneros";
coordinació de campanyes solidàries

dedicació-execució: contínua

obra:

Ovejucas

OVEJUCAS. Font: lahila.es

descripció: “Lanas del Nansa: Campaña Solidaria” és una campanya de promoció i posada en valor de la llana.

[així la descriuen en la seva web:]

La llana de les ovelles del Nansa ja no val res... en uns casos es regala, en uns altres es tira i en uns altres queda oblidada en algun lloc esperant que algú faça alguna cosa, però ningú paga ni 1 € per ella.

L'Associació LA HILA va arreplegar, al llarg de l'estiu, bastant d'aqueixa llana, que una vegada treballada s'ha vist transformada en fermalls, catifes i sobretot en el que ara presentem: *OVEJUCAS*. Precisament aquestes ovelles han sigut les triades per a encapçalar una campanya solidària que LA HILA ha engegat:

Dèiem que ningú dóna ni 1 € per la llana? Doncs bé, gràcies a cada ovella que adoptes, 1 € serà lliurat als ramaders que van aportar la seua llana al projecte, i tal vegada la pròxima temporada aconseguim que la llana del Nansa recupere el just valor que mai va haver de perdre.

Cadascuna de les nostres ovelles i dels nostres *corderucos* és únic i irrepètible, resultat d'un procés 100% artesanal i natural. La numeració de l'etiqueta que acompanya cadascun d'ells, és per a La Hila el certificat d'originalitat i autenticitat.

POSA EN VALOR LA NOSTRA LLANA I ADOPTA UNA OVELLA DEL NANSA!!” (1)

El 17 de juliol de 2014, l'associació obté el Primer Accésit en el concurs d'emprenedors "NANSAEMPRENDE". De 40 projectes que van començar el concurs en març, sols 17 van presentar el Pla d'Empresa, defenent-lo davant Jurat; d'ixos 17,

"un somni consistent a jugar amb núvols de llana, apassionat per ballar entre ordits i obstinat a rescatar de l'oblit fusos, filoses i demás 'jatera', s'ha col·locat en el grup capdavanter. No hem tingut premi econòmic (que tan bé ens haguera vingut per a l'obra del taller), però després de cinc anys donant aire a aquest somni sense pressupostos, sense instal·lacions i com a únic llinard de supervivència el dia a dia, el reconeixement d'ahir fa sentir-nos guanyadores, pel buit en el qual ens hem colat; guanyadores per l'aposta formativa que ha suposat; guanyadores per la superació aconseguida una vegada més; guanyadores perquè vosaltres, els nostres amics, heu estat ací, recolzant-nos i espentant quan les forces van voler fer-nos decaure; guanyadores pel privilegi que ha suposat compartir aquest temps amb tants altres companys, rebre la formació dels nostres tutors i altres col·laboradors i poder intercanviar experiències i establir aliances. Guanyadores en definitiva, perquè apostar pel Nansa ja implica caràcter guanyador. Amics, ho celebrarem...quan el vent de tardor ens recorde que arriba el temps de silenci per a la nostra vall, us convocarem per a celebrar una HILA amb nosaltres amb música, llanes, bon vi i millor 'orujo' i com sempre, molta complicitat i diversió". (2)

url/publicació: <http://lahila.es/lanas-del-nansa-campana-solidaria/>
<http://lahila.es/2014/07/18/buenas-noticiascuarto-puesto-en-nansaemprende/>

moltes més imatges en: flickr: “Asociación La Hila”
https://www.flickr.com/photos/la_hila/3651139544/in/photostream/

LANERAS

- nom projecte: *Laneras: Tirando del Hilo de la Sustentabilidad*
- _creador(e)s: Laneras (DehesaLana i Merineando);
cooperativa ACTYVA
- dates: (la cooperativa) des de 2012
- ubicació: Extremadura
- enfocament (**focus*): social, emprenedor, educatiu, cultural, ecològic i disseny
- objectiu (**target*): revitalitzar la comunitat i la terra gràcies a la llana;
(+ en la descripció)
- pressupost: 11200€
- finança: crowdfunding
- materials: llana merina
- tècniques: “difusió, difusió, difusió”
- dedicació-execució: contínua

Ramader extremeny esquilant una ovella merina negra. Font: goteo.org

descripció: Laneras (DehesaLana i Merineando) és la unió de ramaders, artistes i professionals amb l'objectiu de retornar la llana a les nostres llars per a revitalitzar llaços socials i fomentar una ramaderia respectuosa amb el medi ambient.

En la nostra cooperativa ACTYVA ens associem ramaders, agricultors, professionals, consumidors i usuàries. Manegem diversos ramats de merines (les ovelles amb la millor llana del món) baix criteris de sustentabilitat i/o ecològics. Usuàries de la cooperativa volen processar aquesta llana amb productes biodegradables per a posar a la disposició de les llars i tallers artesanals llana llavada, escarmenada, cardada i filada amb la qual teixir o enfeltrar per a recuperar l'contacte amb les fibres naturals mentre es recolza a les ramaderies que estan restaurant les pastures, deveses i olivars d'Extremadura.

A més de proveïr de la llana verge en diferents graus de processament estem preparant un programa formatiu, guia i vídeos didàctics per a entitats socials sobre enfeltar i filat amb la finalitat de promoure l'ús de fibres naturals i la recuperació de sabers ancestrals en la producció d'útils domèstics, complements i vestit que pogueren donar lloc a oportunitats d'auto-ocupació.

Característiques bàsiques (objectius)

Posar a la disposició de llars i tallers una llana merina d'excel·lent qualitat i produïda sota criteris de sustentabilitat i/o ecològica certificada. Disposarem de diferents formats: cardada, pentinada i filada. Una part d'aquest processament la farem nosaltres de manera artesanal. A causa que precisem una gran quantitat de material necessitem ajudar-nos d'alguns processos semi-industrials.

Consolidar el ramat mancomanat de merines negres (ramaders i ACTYVA, S. Coop.) de la Muntanya de Càceres com a recurs tant didàctic com de conservació patrimonial i ambiental.

Divulgar a través d'una campanya de contactes amb agents del sector tèxtil (disseny i artesanía) així com *transmedia* i **yarn bombing** per a la població general sobre els beneficis socials i ambientals de l'ús de llana verge.

Formar a públic en general, aturats i persones amb altres capacitats tant tècniques de processament com de transformació: filat, enfeltrat i el teixit. La majoria de les tècniques de confecció i transformació llanar, teixir o

enfeltrar està demostrat que aporten grans beneficis biopsicosocials, així com per a la memòria i facilitant la concentració.

Realitzar demostracions, exposicions i tallers dirigits al públic infantil i el seu acostament i aprenentatge sobre els processos de la llana i oficis artesanals i tradicionals vinculats a ella, com poden ser tallers escolars, en granges escola i/o en associacions per a acostar-los al món de la llana.

Realitzar una producció tèxtil pròpia de ACTYVA, S. Coop. per a satisfer les pròpies necessitats de les persones associades i de terceres quan hi haja capacitat. Concretament a través de tècniques de teixiduria com punt, ganxet, teler i de tècniques de feltre “teixit no teixit”, com el feltre humit, /... Així com en combinació d'altres tècniques de tall i confecció i combinant avanços actuals i moderns amb tècniques tradicionals per a realitzar diferents peces i accessoris d'una màxima qualitat i respecte a l'entorn. Aquesta producció tèxtil es basarà en una línia de roba, calçat, accessoris, objectes de decoració, joguets, ninots, etc: DehesaLana.

Motivació i a qui va dirigit el projecte

Creiem que en aquests temps de canvi, de ritme vertiginós, en què cada vegada ens allunyem més i externalitzem la satisfacció de les nostres necessitats bàsiques, hem perdut els mitjans de producció, a més de desvincular-nos de les nostres riqueses i recursos propis. Hem oblidat els processos naturals i deixem aquests assumptes a la mercè dels grans mercats.

En obrir camp a un recurs de tornada pròpia del Sud-oest peninsular (territori de la devesa) no solament anem a portar avantatges a la societat en general: la possibilitat de crear noves ocupacions, rescatar i no perdre coneixements de la saviesa popular de la nostra zona i accedir a productes de qualitat de la terra. Sinó que a més anem a contribuir a la conservació de l'ecosistema de la devesa, l'olivar i les pastures en general com a recurs no solament econòmic sinó com a servei ambiental: segrest de carboni, millora de sòls i augment de la biodiversitat.

Contribuint al fet que la devesa segueisca sent el Sistema Agrari d'Alt Valor Natural més extens i el Sud-oest peninsular la reserva biològica d'Europa.

Objectius de la campanya de crowdfunding

- Revaloritzar la llana com a patrimoni històric, cultural, social i econòmic.
- Fomentar la producció i consum local tèxtil.
- Divulgar i acostar a la societat als coneixements entorn de la llana i la seua producció, transformació, confecció, tècniques i possibilitats per a treballar amb ella revitalitzant llaços socials i regenerant els ecosistemes.

Experiència prèvia

L'Associació Cultural **GuerrillART** ja ha llançat amb èxit dues campanyes de crowdfunding en goteo.org: BBBFarming, plataforma online per a fomentar l'agro-ecologia i la sobirania alimentària, i difusió de Memòria Viva, documental sobre la CNT.

Des de 2012 hem promogut la creació de ACTYVA, cooperativa de tipus integral que agrupa a 230 consumidors i usuàries, professionals, entitats, agricultors i ramaders del Sud-oest peninsular.

url/publicació: <https://goteo.org/project/laneras>

www.bbbfarming.net

www.laneando.wordpress.com

Youtube: "Laneras: tirando del hilo de la sustentabilidad" publ. 13.5.2015

<https://www.Youtube.com/watch?v=NuVEOIWzmxo>

descripció: Cobrir un arbre amb llana era la iniciativa del grup **Laneras**, que tractava de **reivindicar l'ús de la llana d'ovella merina**:

notícia: Divendres passat els vianants se sorprenien en veure un arbre, el tronc del qual va ser cobert amb una manta feta de peces teixides a croxé, situat en la cantonada entre les avingudes de España i Virgen de la Montaña [Cáceres]. Es tractava de la iniciativa del grup 'Laneras', una proposta que tractava de reivindicar amb diferents accions l'ús de la llana d'ovella merina. No obstant açò, després de solament un cap de setmana, aquest arbre s'ha vist despullat d'aquest particular abillament. Tal com assenyala Elisa, una de les dones que va participar en l'elaboració d'aquest vestit, la idea era mantenir-ho el major temps possible, encara que la Policia podia alçar-ho doncs està considerat com un acte de vandalisme, ja que intervé sobre el mobiliari. Ahir, en les xarxes socials, algunes persones es queixaven que haguera romàs tan poc temps, i comparaven aquesta fugacitat amb la permanència d'aquestes accions en altres ciutats d'Espanya, on no són enretirades.

Va ser en una de les primeres quedades de Càceres del grup "Laneras" quan aquestes van decidir intervindre amb un *yarn bombing*, o, en espanyol, un bombardeig de fil. Una persona procedent de 'Cáceres Verde' va proposar que es cobrira un arbre, per a posar el focus en la seua defensa tenint en compte l'amenaça de les espècies vegetals en el centre de la ciutat.

url/publicació: Núñez, Cristina. "El adiós a Davisón y los árboles con abrigo". *Hoy.es*. Post: 18.7.2015
<http://www.hoy.es/planes/cacerescaparate/201507/18/adios-davison-arboles-abrigo-20150718002110-v.html>

Redacción. "Quitan el 'abrigo' de crochet al árbol de Virgen de la Montaña". *Hoy.es*. Post: 21.7.2015
<http://www.hoy.es/caceres/201507/21/quitan-abrigo-crochet-arbol-20150721001939-v.html>

LANTOKI

- nom projecte: **Lantoki**, taller de costura
- _creador(e)s: Urko & Sandra, dissenyadors de moda
- dates: des de 2013
- ubicació: (Doctor Dou, 15) Barri del Raval, Barcelona
- enfocament (**focus*): **co-sewing** (co-working orientat especialment a la confecció tèxtil);
filosofia de base: *Slowfashion & Handmade*
- objectiu (**target*): apropar la costura a totes aquelles persones interessades
- materials: [per a la] confecció tèxtil
- tècniques: [infraestructura disponible:] màquines de cosir, centre de planxat, maniquís, material per a l'elaboració de patrons, *remaxadora i tisores, així com un petit assortiment bàsic de merceria.
- dedicació-execució: contínua
- descripció: Amb l'auge del DIY (Do It Yourself o fes-ho tu mateix), dels espais de co-working i de la producció artesanal de tot tipus de productes a causa de la crisi econòmica, ha sorgit un nou concepte: el **co-sewing**. Aquest moviment es basa a compartir, en un mateix espai de treball, maquinària, eines i infraestructura especialitzades per al disseny i la confecció de roba o complements, fomentant així la col·laboració i les sinèrgies entre talents creatius que comencen en el món de la moda. **Lantoki** és un d'aquests espais de recent creació i es troba en ple centre de Barcelona.

Entrevistes:

[1]

Entrevista de

ShBarcelona: **.-Com va sorgir Lantoki i què podem trobar en aquest espai?**

Fa algun temps, una gran amiga ens va parlar d'un espai a Berlín on es llogaven màquines de cosir per hores i t'ensenyaven a confeccionar la teua pròpia roba. Açò ens va donar a pensar en la idea de crear un lloc en el qual poder transmetre i posar en pràctica tots els coneixements adquirits en els nostres estudis de disseny de moda d'una manera professional. La idea era crear un espai totalment equipat i oferir totes les facilitats que tinguérem al nostre abast perquè els clients puguin desenvolupar les seues idees i interès per la moda i la confecció, en un ambient de creació.

.-Què és exactament el co-sewing i en què es diferencia del co-working?

El co-sewing és simplement un co-working enfocat a un ambient de creació d'elements de costura i confecció. Es diferencia pel tipus d'instal·lacions ja que un co-sewing comptaria amb màquines i eines per a la creació d'aquest tipus d'elements. De la mateixa manera que el concepte de Co-working, aquest tipus de forma de treball pretén compartir tant l'espai com les seues instal·lacions, al mateix temps que crear una xarxa de relacions professionals entre els participants. En el nostre cas disposem de màquines de cosir, centre de planxat, maniquís, material per a l'elaboració de patrons, *remaxadora i tisores, així com un petit assortiment bàsic de merceria.

En Lantoki hem afegit a aquest concepte de treball un nou element com és el de venda. L'espai consta d'una part de tenda en la qual volem donar la possibilitat de venda i promoció a les creacions que es produïsquen en el nostre taller per a així poder englobar al màxim totes les fases de la producció de moda.

.-Quin tipus de cursos ofereix/teniu pensat impartir en Lantoki?

Ara mateix estem començant sobretot amb els cursos d'iniciació a la costura, que s'impartiran de forma continuada. També impartirem cursos de costura avançada, per a poder ensenyar trucs i tècniques de costura a gent amb més nocions i maneig de la màquina de cosir. Quant a confecció, els cursos estan pensats per a realitzar arranjaments de roba bàsics. Es mostrarà com cosir a mà, entrar els baixos d'uns pantalons, entrar o eixamplar roba i solucionar altres possibles casos... Els cursos de patronatge es plantejaran amb exercicis de confecció d'elements bàsics com a faldilles, camises o pantalons. A part tenim pensat la realització de cursos de ganxet, modelatge, serigrafia o fotografia de moda. Aquest tipus de cursos estan pensats per a donar una formació complementària a la moda. Estem oberts a professionals que vulguen usar el nostre espai per a impartir cursos relacionats en aquest ambient de creació, així com a qualsevol proposta per part d'alumnes interessats en alguna matèria en concret.

.-Quin tipus de professionals o usuaris solen acudir als vostres cursos i instal·lacions?

Ens trobem amb un **target* molt ampli ja que oferim diversos tipus de serveis i productes. Pot venir a usar el taller des d'una persona que vulga arreglar-se les cortines de la seua casa, fins a un dissenyador *amateur* que llogue l'espai per mesos i produïska ací les seues col·leccions.

La moda i la confecció atrau a un gran nombre de públic. Des de la part professional o des de la part de consumidor. Hem vist un gran acolliment des d'un sector de senyores més majors d'edat fins a un públic jove, possiblement estudiant del sector o interessat en la moda.

En comptar amb un espai inicial de tenda, tenim clients que entren amb la intenció de compra, però més tard descobreixen la part del taller i es mostren molt interessats i sorpresos amb l'espai. En els cursos d'iniciació a la costura, ens hem trobat amb un sector femení principalment. Interessades en la costura com un *hobby* i mitjançant el qual materialitzar les seues pròpies idees i necessitats.

.-En el vostre espai dedicat a tenda veneu el que es produeix en el taller, quina ha sigut la reacció del públic davant els dissenys que ixen de Lantoki?

Com hem esmentat anteriorment, aquesta és la idea. I volem que la línia siga aquesta. Què millor que vendre en el nostre espai de tenda el produït en ell? Però hem de puntualitzar que no serà directament així. És a dir, serà un acord entre Lantoki i el/la dissenyador/a, ja que volem que les peces o elements de la tenda seguiscuen en la mesura del possible, una mateixa línia d'acord amb la filosofia de l'espai. Però tot és parlar-ho. Estem oberts a moltes iniciatives.

Quant a la línia de roba Lantoki, és la creada per nosaltres i està concebuda i produïda en el nostre taller de forma exclusiva i artesanal. Ens encanta estar treballant en la tenda mentre rebem la mirada de clients i curiosos i pensem que és un valor afegit a les nostres peces. També som punt de venda de la marca Cultto, una marca nascuda a Bilbao, que compta amb la mateixa filosofia de Lantoki, peces fetes a mà en el seu mateix taller.

.-Ens avanceu alguna activitat, esdeveniment, curs, o novetat que podrem trobar en Lantoki en els pròxims mesos?

Doncs a part dels cursos dels quals hem parlat, estem ja organitzant un gran esdeveniment per a inaugurar la tenda de manera oficial i com cal. Volem reunir a tots aquells amics que ens han ajudat a fer açò possible, gent coneguda i per conèixer, veïn/es, gent del barri, mascotes i curiosxs, a festejar l'obertura de Lantoki. De cara als nadals (pròxim i vinents) tenim pensat activitats per a xiquets. Tallers per a pares i fills on passar una estona junts i que els seus regals de nadal no siguen una simple compra.

Tot açò ho informem a través de la nostra web, blog i xarxes socials:

www.lantoki.es;

www.lantokibarcelona.tumblr.com;

www.Facebook.com/pages/lantoki-barcelona

.-I finalment, com heu viscut l'obrir un negoci d'aquest tipus en una ciutat com Barcelona?

Estem encantats! La veritat és que el més dur ha sigut trobar el local i la reforma. Però després condicionar-ho i donar-li forma ha sigut tant esgotador com apassionant. Portem poc temps oberts però sentim que el barri ens ha donat un gran acolliment. Durant tot el procés de posada a punt, hem rebut un gran suport per part del/les veïn/es. Tothom estava encuriósit/da per saber que s'estava coent dins. Sobretot les senyores majors semblaven encantades que fos un local de costura. Totes ens parlaven del molt que els agradava i del que feien quan eren més joves. Fins i tot hem rebut donacions de fils d'una senyora que solia brodar. Els/les veïn/es estan content/es de tenir un negoci així prop de les seues cases.

És un valor molt positiu el saber que la gent està interessada en aquest tipus de pràctiques i a impulsar la costura en aquests temps. Ens donen força per a continuar i acabar de formar el nostre negoci [1].

[2]

Entrevista de
Slowmov:

.-Què és Lantoki i qui està darrere?

Darrere de Lantoki estem nosaltres [Urko i Sandra], els qui portem el local. El significat del nom Lantoki ve del Basc i significa **lloc de treball**. El que fem ací és aprofitar aquest taller per a fer les nostres col·leccions de roba. També vénen a usar-ho altres dissenyadors de moda que fan les seues pròpies col·leccions, a més fem tallers de serigrafia amb Émilie, i eventualment portem a professors externs per a fer cursos més especials: enquadernació japonesa, tints naturals, etc. L'espai serveix per a fer cursos i tenim una tenda on posem a la venda les nostres col·leccions de roba i col·leccions d'altres dissenyadors, alguns d'ells ho fan en Lantoki i uns altres en els seus propis tallers. És un espai condicionat com a taller de costura on intentem donar totes les facilitats als dissenyadors que produeixen ací. Nosaltres com a dissenyadors de moda, produïm la nostra pròpia marca i a voltes alguns encàrrecs de gent que ens demana roba. Volem seguir amb la nostra marca al nostre ritme, i cada temporada traïem una mini col·lecció produïda al 100% ací.

.-Com seleccioneu els complements o la roba que teniu dels altres dissenyadors?

(Urko) Hi ha gent que s'ofereix perquè els interessa vendre aquí. Parlem i veiem si el que fan pot encaixar. També, si ens agraden algunes coses les cerquem; per exemple en el cas de Letitare, contactem amb ella perquè ens encantaven les seues creacions, i a part és basca, i m'agrada tenir coses d'allí! Un altre criteri important, és que col·laborem amb persones que comparteixen els valors del concepte *Slowfashion* o *Handmade*, i que treballen amb aquesta filosofia de base.

.-Llavors, com definiríeu el *Slowfashion*, o perquè utilitzeu este terme?

Bàsicament, el concepte es refereix a produccions de petita escala i sense transport pel mig, fetes pel mateix dissenyador en un taller artesanal, amb un procés lent que prenga el temps que requereix cada etapa. El que fem és eixir de la voràgine de les grans indústries, i fem roba que dura més d'un hivern, duradora en el temps. No produïm a gran escala, fem petites produccions de cada model i controlem cada etapa del procés perquè ho fem tot nosaltres. També ens fixem molt en la qualitat dels teixits que usem, i per açò es paga un preu una mica més alt que en les grans superfícies, però en canvi oferim un producte que dura més, de millor qualitat, especial i quasi únic.

.-Tot açò ve des del principi, o va haver-hi un clic que us va fer fer les coses de manera diferent?

(Sandra) Jo personalment, quan vaig eixir de l'escola estava una mica saturada del ritme salvatge de lliuraments i exàmens. Ens havien preparat per a un procés de producció destinat a grans marques. Quan vaig acabar la carrera, sabia que m'agradava la tècnica, el disseny de moda i l'ofici, però no volia enfrontar-me al món professional del que m'estaven parlant en aqueixes assignatures. Vaig estar un parell d'anys sense fer res de moda, treballant en un museu. De fet, va ser allí que una companya de treball em va parlar d'un lloc on anava a cosir a Berlín. En aquest lloc, em va explicar que tenien la seua marca i llogaven màquines de cosir per hores. Mai havia pensat en alguna cosa així!, em semblava una bona idea i comencem a donar-li tornades a com podria ser a Barcelona, a com es podia innovar, a com seria la metodologia per a ensenyar a cosir, etc. Urko estava també sense saber que fer i ens trobavem els dos una mica cremats. Mai vaig pensar que anava a tenir el meu negoci, ni tan sols a tenir la meua marca, perquè no m'atrevia i sempre havia pensat que l'única opció de dedicar-me a la moda era treballar per a algú. Estava súper desmotivada fins que la idea va sorgir.

A partir d'aquest moment, vam anar a parlar amb Barcelona Activa, amb els nostres pares, viatgem a Berlín per a veure aquests llocs dels quals ens havien parlat i de sobte ens trobem súper encaminats. Ràpidament, el projecte va agafar una altra dimensió, perquè quan et fiques de debò, veus tot el pas legal, tot el procés, t'adones que o és gran i de "veritat", o no val la pena. Treballem sobre el pla d'empresa per a parlar amb el banc, vam fer tota la part numèrica i vam veure que era viable, encara que després després un any que hem complit, les coses han canviat en relació amb el pla de negoci inicial.

.-En quin sentit el temps és important en el que feu?

Si ho vols fer bé, li has de dedicar molt temps. De fet, nosaltres no podem dedicar tant temps com ens agradaria. Si ho vols fer tot, tenint el control de tot, per a estar darrere del producte, el temps mai és suficient.

.-Que opineu sobre l'aparició de nous artesans, joves que reprenen vells oficis i deixen arrere estudis universitaris per a fer treballs manuals, creeu que és una tendència efímera o una mica més durador?

No crec que siga efímer, crec que és una reacció natural al ritme d'ara. Aquest ritme frenètic va a seguir, així que la contra-postura també. Uns aniran a tota llet i uns altres creixeran per a seguir reconnectant-se amb la terra. Alguns tindran aspectes de la seua vida en què aniran més ràpid i després tindran moments per a gaudir més lentament i desenvolupar passions.

.-Qui són els vostres clients o usuaris?

A la tenda o al taller arriba molta gent de fora, sobretot del nord d'Europa, perquè pense que ja porten més anys amb aquesta filosofia i es veu que realment valoren la relació qualitat/preu. Potser el que gasta més diners és el turista, però també tenim clients locals. Però és veritat que al visitant local li costa més. Alguns t'ho diuen: "*perquè vaig a comprar un abric més car ací quan puc comprar un més barat en Zara?*".

.-Algun lloc slow a Barcelona o en el món?

(Urko) Per a mi és estar en el meu poble amb la meua gossa, en la muntanya o la platja a Euskadi.

(Sandra) Per a mi és alguna cosa molt més lligada a la naturalesa, alguna cosa xicoteta, que em dóna tranquil·litat.

.-Una recepta de vida Slow?

Doncs, hauríem de desconnectar el telèfon i eixir per ací amb la nostra parella o amics, atents al que estem fent, i amb afecte. També és important tenir una afició, intentar donar-te aqueix plaure com per exemple la cuina, les manualitats, fer alguna cosa que t'agrada, que et pugues donar un luxe [2].

url/publicació: [1] Entrevista d'SHBarcelona. "Lantoki, un nuevo espacio de co-sewing en Barcelona". Post: 2.10.2013

<http://www.shbarcelona.es/blog/es/lantoki-un-nuevo-espacio-de-co-sewing-en-barcelona/>

[2] Entrevista d'Slowmov.com. "Hacemos ropa que dura más de un invierno".

<http://www.slowmov.com/move/slowmov-lantoki-moda-duradera/>

imatges de l'espai LANTOKI

Font: <http://www.shbarcelona.es/blog/es/lantoki-un-nuevo-espacio-de-co-sewing-en-barcelona/>

TEJEADICT@S

tenda: tejeadict@s, tenda de punt i crochet

logo:

ubicació: Pedro Coca 7, Albacete

descripció: Tejeadictos és una passió que feliçment s'ha fet sòlida, i ara té porta, aparadors, biblioteca, tetera i racons còmodes per a teixir i que conviden a la confiança, que inspiren pau i energia positiva.

“Tejeadictos” és el fruit de molts anys d'aprenentatge, d'interminables i absorbents hores gaudint d'un parell de palets i milers de metres de llanes de tots els pelatges i composicions; és també un lloc on recuperar tècniques perdudes i quasi oblidades, on aprendre dia a dia noves formes de teixir i “ganchillear”.

Els i les “tejeadict@s” adorem *Ravelry*, *Instagram*, *Pinterest*, *Facebook*: qualsevol lloc del ciberespai que ens oferisca novetats, i en la nostra biblioteca consultem desenes de llibres sobre el nostre tema favorit. Som, en resum, amants de la llana i els seus secrets.

filosofia: Teixir i “*crochetear*” és un plaer i, per als/les tejeadict@s, una necessitat.

Teixir i “*crochetear*” és un art. En “Tejeadict@s” ensenyem i seguim deixant-nos ensenyar amb la curiositat de la infància.

Teixir i “*crochetear*” és un dret. Les nostres llanes favorites són, sens dubte, les més pures, però no oblidem les bones mescles i tampoc tanquem els ulls davant la situació que patim tothom en major o menor mesura, per la qual cosa en ‘Tejeadict@s’ ningú es quedarà sense teixir a causa dels preus. Disposem de gran varietat de llanes de tot el món i de preus per a totes les butxaques.

url: <http://www.tejeadictos.com>
<http://elblogdetejeadictos.blogspot.com.es/>

...en prensa:

periòdic La Tribuna.
març 2014

LABORES

'Tejeadictos': El encuentro diario con música y té para tejer entre amigos

Tejeadictos es un comercio tradicional, a la vez que innovador, pues al tiempo que ha recuperado la afición por tejer con puras lanas, lo ha hecho de una forma diferente y muy atractiva: en reunión, con buena música y un sabroso té. Su propietaria, Pilar Callejas, también tiene una curiosa historia profesional: después de trabajar durante nueve años como procuradora de los tribunales y otros nueve como administrativa en una empresa de Campollano, se quedó en paro. Mientras estuvo sin actividad laboral y ante su gusto por tejer, se animó a crear un blog llamado *Desierto lanar* porque no encontró foro alguno de tejedores en esta ciudad.

Con las entradas a este blog, Pilar se dio cuenta de que Albacete necesitaba un sitio que reuniera a los tejedores mientras se oye música y se toma un té y, además, se aprenden los distintos puntos de esta labor tan antigua, que se ha ido perdiendo con el avance de la industrialización pero que ahora, de nuevo, está adquiriendo mucho interés por parte de las mujeres jóvenes -y también por algunos hombres- que, casualmente, no sabían tejer.

Así nace *Tejeadictos*, una tienda ubicada en la calle Pedro Coca donde Pilar, además de enseñar nuevos puntos y las prendas lanaras que estrena el mercado, ha puesto de moda las agujas circulares, una opción ideal para evitar las

costuras en los tejidos, para las prendas tubulares y que reduce considerablemente los dolores de espalda mientras se realiza. Pilar se muestra convencida de que el auge que está adquiriendo esta afición no será pasajero pues aquel que aprende a tejer «lo hace toda la vida». Se alegra además de la vuelta de la lana y las agujas, una costumbre que tenían las abuelas y que, con los años, llegó a considerarse casposo y anticuado por las nuevas generaciones. Ahora, todo ha cambiado y las alumnas de Pilar son mayoritariamente mujeres, pero también tiene hombres dándole al ganchillo e incluso niños que acuden a su tienda porque saben que el punto y el crochet «son actividades muy relajantes». Tiene edades de todo tipo, lo más frecuente mujeres de entre 20 y 40 años que se dedican al sector de la sanidad y de la educación.

Este invierno, los cuellos de pura lana han sido la novedad, aunque en su tienda se han puesto de moda unos chales que Pilar ha sacado de revistas americanas y europeas. «Ahora es cuando estoy feliz, en mi salsa», admite esta emprendedora, que también ha introducido en la ciudad el denominado *bloqueo*, una técnica con la que la prenda ya terminada no se plancha, sino que se moja y se tensa sobre una goma en el suelo hasta que se seca para que quede perfecta para el uso.

Pilar Callejas, en primer término, junto a un grupo de 'tejeadictos' en su nuevo local. / RUBÉN SERRALLE

url/publicació: "¡Qué salimos en el periódico!" En *Tejeadict@s*. Post: 23.3.2014
<http://elblogdetejeadictos.blogspot.com.es/2014/03/que-salimos-en-el-periodico.html>

nom projecte: *Yarn Bombing San Valentín*
(intervenció)

_creador(e)s: grup de teixidores de "Tejeadict@s"

dates: nit del 13 al 14 de febrer de 2014

ubicació: C/ Rosario (altura nº35), Albacete

enfocament (**focus*): embelliment

objectiu (**target*): donar color als carrers d'Albacete

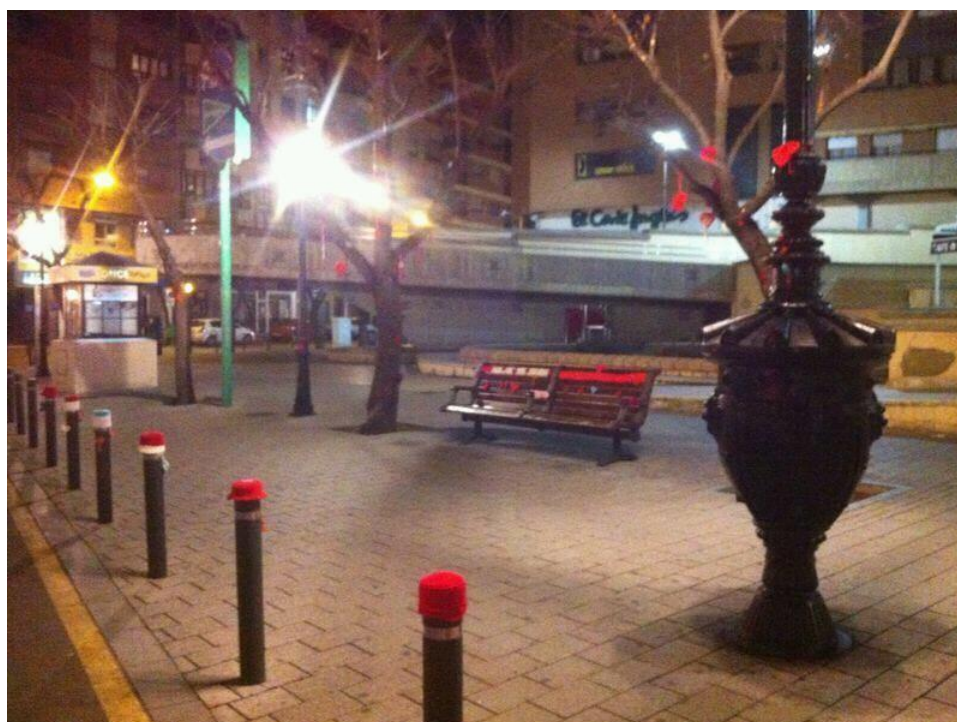
materials/tècniques: llanes roges teixides amb formes de cors

dedicació-execució: 1 jornada (teixida les hores prèvies a l'acció)

obra:

YB San Valentín

2014

Font: FB (14.2.2014)

Tejadict@s. "YB San Valentín". C/Rosario, 35. Albacete. Font: FB (14.2.2014)
Intervenció llanuda, sobre arbres, bancs, bol·lards, fanals i llums.
En aquesta imatge, rodegen tronc i branques de l'arbre,
amb CORS croxetats en blanc, lila, turquesa i roig

Tejeadict@s. "YB San Valentín". C/Rosario, 35. Albacete. Font: FB (14.2.2014)
Cors i peces croxetades en colors, embelleixen els elements del mobiliari urbà

Tejeadict@s. "YB San Valentín". C/Rosario, 35. Albacete. Font: FB (14.2.2014)
Detall dels cors i peces croxetades en colors, sobre el banc i en un llum (esquerre)

descripció: La nit prèvia al 14 de febrer de 2014, un grup de “duendecillas”, carregades amb llanes i agulles, van posar una mica de color ROIG a la ciutat d’Albacete. La iniciativa va sorgir del grup de teixidores que s’enjunten a teixir en “Tejeadict@s”. Van decidir “bombardejar” el C/ Rosario, una zona cèntrica, just al costat de la Plaza la Mancha, i prop de la Plaza Mayor, donat que l’assenyalada data va caure en divendres, quan molta gent sol apropar-se, per fer les seves compres en “El Corte Inglés” i d’altres nombroses tendes de la zona, o bé consumeixen en algun dels seus restaurants, cafeteries, pubs i discoteca (*Boutike*). Finalment es van decidir per un raconet visible: arribant per la calle del Tinte, i en l’encreuament amb Rosario, un banc doble, entre dos arbres. Van fer l’acció en: algunes tables del banc, la part superior dels sis bolards que es troben davant, els dos arbres laterals i les dues faroles laterals.

url/publicació: FB: “Tejeadictos”, àlbum: “Yarn Bombing//urban knitting ALBACETE”.
Post: 14.2.2014
<https://www.Facebook.com/media/set/?set=a.455880371178747.1073741840.335943959839056&type=3>

Tirando del Hilo

tenda: "Tirando del Hilo"

logo:

ubicació: C/ Sueca nº 68. Barri de Russafa
C/Sant Espírit, 8 baix. 46020. Benimaclet
València.

contacte: 655 64 15 15 - 96 113 84 30
info@laalegreconchita.com

horari: De Dilluns a Divendres: de 10.30 a 14 hores i de 17.00 a 21.00 hores
Dissabtes: d'11 a 14 hores

descripció: Fem un alt en el camí per presentar-vos un nou projecte d'auto-ocupació, que ha unit a dues generacions de dones de la mateixa família, tia i neboda, i els seus sabers, coneixements i capacitat creativa, per obrir aquesta petita tenda al barri de Russafa, que guarda un gran projecte.

15.3.2011: Naix "Tirando del Hilo". Ens toca la fibra ja que aquestes dues emprenedores són part de la nostra família, i també han vist néixer a la "Alegre Conchita"; molt de l'art que té la nostra tenda ha estat gràcies a la col·laboració d'Ana Belén, (re)coneguda com Planeta Piruleta.

opcions: Oferim, en un mateix projecte, diferents opcions:
-Arranjament, costumització i confecció de roba i complements.
-Llanes i fibres per teixir.
-Tutorització en labors.
-Artesania i complements de joves dissenyadors/as.
-Il·lustracions.
-Tallers creatius.

filosofia: "Tirando del Hilo" aposta per la importància de recuperar el valor de les coses fetes a mà, les revaloració de les invisibilitzades i infravalorades "labors femenines", la cura en l'elaboració de cada producte i oferir la possibilitat a altres persones d'adquirir habilitats per crear les seves pròpies peces.

url: <https://www.Facebook.com/tirandodelhilo.latienda?fref=ts>

els tallers: *Taller de Costura de Supervivència. Juny 2011*

8.6.2011

24.6.2011

Ana Collado.

Verónica Labate

url: *FB*; àlbum: "Fotos de los talleres":

https://www.Facebook.com/tirandodelhilo.latienda/media_set?set=a.115367921876598.22550.100002101719141&type=3

nota: desconeguem si la tenda continua activa, doncs les últimes publicacions en *FB* són del 5.9.2012

El «Caga-Tió»

nom projecte: *Caga Tió*
(intervenció/instal·lació)

_creador(e)s: mossos del Penedès

dates: tradició nadalenca

ubicació: Catalunya

enfocament (**focus*): divertiment

objectiu (**target*): construir al Tió; i donar-li de menjar

materials: tronc d'arbre;

tècniques: pintura

obra:

Caga Tió

Tíós a la Fira de Santa Llúcia, Barcelona, 2005.
imatge: Jordi Roqué; Font: viquipèdia

La xicalla fent cagar al Tíó.
Autor desconegut. Dibuix del segle XIX, de la revista *La Llumanera de Nova York*.
Font: Viquipèdia

Les cançons: Al tractar-se de cançons simples i basades en rimes senzilles, ja que tradicionalment han sigut creades pels nen/es, hi ha moltes variacions sobre la mateixa lletra. Diuen així:

Versió cantada al

Tió: *Caga tió
ametlles i torró
(1) no caguis arangades
que són massa salades
caga torrons
que són més bons
Caga tió
ametlles i torró
si no vols cagar
et donaré un cop de bastó
Caga tió!*

(2) *Caga Tió
de mel i de mató
no caguis avellanes
que no ens agraden
caga torrons
que són molt bons.*

(3) *Tió, Tió
la més famosa Caga torró
D'aquell tan bo
Si no en tens més, caga diners
Si no en tens prou, caga un ou
Caga tió!*

(4) *Caga Tió
d'avellana i de pinyó.
Pixa vi blanc
per les festes de Nadal.
Ara vénen festes,
festes gloriuses.
Menjarem conill
i llebre si en tenim!
Caga Tió! Caga Tió!
Si no et donarem
un cop de bastó!*

*El dia de Nadal
Posarem el porc en sal
La gallina la pastera
El pollí dalt del pi*

*Salta, salta Valentí
Que ara venen bous i vaques
Gallines amb sabates,
Gallinons amb sabatons
Correu, correu minyons
Que el vicari fa torrons
La guineu els ha tastat
Diu que són un poc salats
Marieta posa-hi sucre
Que seran un poc millor
Torrans d'avellana
Torrans de Xixona
Caga tió o sinò et donarem un cop de bastó*

Oració: [després d'haver colpejat al Tió amb el pal, es resa, moment que aprofiten els pares per col·locar els regals sota la manta:]

*Pare nostre del Tió
Bon Nadal que Deu nos dó.
Ara venen festes, festes gloriuses,
dones curioses renteu els plats,
renteu-los bé que Nadal ja ve.
Rabassó de pinya vella, tu que ets tort
i mal igual: Més m'estimo la teva merda
que el capó del meu corral.*

descripció: Consisteix en un tronc al qual se li han dibuixat uns ulls, unes celles, incorporat dues potes davanteres i un nas, coronat amb la típica barretina catalana i vestit amb una manta perquè no passe fred.

Durant els dies previs al solstici d'hivern (ja que és una tradició pagana que ha acabat incorporant-se a les festes nadalenques), generalment pels volts del dia de la Puríssima (8 de desembre), els més petits de la casa li van donant de menjar, com més millor, perquè així serà més generós.

Normalment els nens li donen de menjar el que ha anat sobrant dels seus plats (bona excusa per deixar-se alguna cosa), encara que en algunes comarques el Tió és alimentat de restes de fruites, peles, etc; i allò que no s'ha menjat el Tió és retirat pels pares. En els seus orígens, el dia de la Nit de Nadal, després del sopar i abans d'acudir a la "Missa del Gall" (com marcava la tradició) la família es col·locava al voltant del Tió, i aquest era colpejat per un bastó, mentre es cantava una cançó popular. De sota la manta el Tió anava "cagant" petits regals (normalment dolços, neules, torró, etc) que deixarien ben assortits als nens per a totes les festes.

Tradicionalment, el tió mai cagava objectes grossos (aquests ja els portaven els Reis). Actualment, però, ha pres importància en algunes llars, on és qui obsequia a la mainada o a tota la família amb els principals regals de Nadal, grossos o petits, a més dels obsequis tradicionals. Per aquesta avinentesa, hom acostuma a calçar el tió, recolzant-lo en dues o més cadires o peces, que permeten que caiguen objectes més grossos. També hi ha llocs on el tió és **comunal**, i tota la xicalla del poble acudeix a atiar-lo per rebre els regals.

En diferents indrets de Catalunya s'ha incorporat L'Oncle Buscall, un personatge que viu als boscos i qui, amb els seus cosins, acompanya l'arribada del tió. L'Oncle Buscall [1] té cura dels tions que es desperten als arbres, d'on els despenja i els lliura a la canalla perquè els facen cagar.

El Tió de Nadal era originàriament un tronc que cremava en la xemeneia de la casa i regalava calor, llum i, simbòlicament, tot el necessari per a la celebració (els dolços). Avui dia aquest sentit és molt més materialista.

El seu nom prové de de el llatí *titio*: “tizón”, “tea”, “torxa”, “hachón”.

Expliquen que:

“(…) en una masia del terme de Sant Quintí de Mediona (Penedès), els mossos que s'escalfaven en la llar van sentir una veu que sorgia de la xemeneia que deia: “Ai, que baixe! Ai, que baixe!” i els mossos, fent-se els valents van contestar que baixés d'una vegada. Immediatament cau un gruixut tió per la xemeneia. Això es repeteix cinc vegades i els mossos aparten cada vegada el tió caigut. En caure l'últim, els cinc troncs, es converteixen en un homenet vell amb aspecte de tronc que indica a l'amo de la masia el lloc on hi ha un tresor que ha de lliurar a una captaire que cridarà l'endemà al matí. Així ho va fer i a la masia li va somriure la fortuna per sempre”.

La tradició del Tió està emparentada amb la de l'arbre de Nadal, també portador de regals als més menuts de la casa. En Galícia es cremava un tronc (*leño) o *tizón do Nadal* la Nit de Nadal, d'origen similar, a l'igual que la tradició pre-cristiana del tronc de Nadal que es crema en moltes regions de França com l'Occitània, en particular en Provença, sota el nom *cachafuòc*, *cachofio* o *soc de Nadal*; i en el Regne Unit, on se l'anomena *yule log* [2] .

url/publicació: López, Alfred. “¿Qué es y cuál es el origen del ‘Caga Tió’?”. En 20minutos.es. Post: 23.12.2006
<http://blogs.20minutos.es/yaestaellistoquetodolosabe/el-caga-tio-o-fer-cagar-el-tio/>

Nadala, en goear: <http://www.goear.com/listen/3c75c5b>

Imatges i lletres de les cançons: viquipèdia:

http://es.wikipedia.org/wiki/Ti%C3%B3_de_Nadal

notes: [1] “Tradiciones en evolución”. *La Vanguardia*. 19.12.2011. consulta: 1.3.2014.

<http://hemeroteca.lavanguardia.com/preview/2011/12/19/pagina-4/88417178/pdf.html>

[2] Dumony, Chantal. “La bûche de Noël de l’origine à nos jours et ses superstitions”. *Suite 101*. 8.7.2013. consulta 13.12.2014

<https://scribium.com/chantal-dumont/a/la-buche-de-noel-de-lorigine-a-nos-jours-et-ses-superstitions/#.VlxlhSdhXI>

Blood Swepts

país: **Regne Unit**

nom projecte: *Blood Swept Lands and Seas of Red*
(intervenció)
(instal·lació)

_creador(e)s: Paul Cummins, artista ceràmic, i Tom Piper, escenògraf;
equip al Derbyshire workshop

dates: 5.8 al 11.11.2014

ubicació: Tower of London

enfocament (*focus): organitzacions benèfiques del Regne Unit

objectiu (*target): commemorar 100 aniversari del brot de la 1.G.M. (1914-2014)

finança: *Historic Royal Palaces*

recolzament: *Catlin Insurance; Santander; StewartsLaw; United Grand Lodge of England;*

compra d'una rosella per 25 lliures;

dedicació-aportació a les organitzacions benèfiques

materials: 888246 roselles de ceràmica

tècniques: modelat

obra:

*“Blood Swept
Lands and Seas of
Red”*

2014

"Blood Swept Lands and Seas of Red". 2014. Tower of London.

descripció: 888.246 roselles de ceràmica omplien progressivament el famós fossat de la Torre de Londres. Cada rosella representa una fatalitat militar britànica durant la guerra.

Les roselles envolten l'emblemàtic monument, creant no solament una exhibició espectacular visible al voltant de la Torre, sinó també un lloc per a la reflexió personal. L'escala de la instal·lació té la intenció de reflectir la magnitud de tan important centenari, creant una poderosa commemoració visual.

Esperen vendre la totalitat de les roselles que componen la instal·lació i, en fer-ho, recaptar milions de lliures que seran compartides en parts iguals entre sis organitzacions benèfiques de servei.

Making off: Cada rosella és única, doncs han estat creades a mà per un equip de tècnics i col·laboradors:
es tallen tires de fang, que converteixen en plaques enormes i planes amb un tòrcul; s'estampa-retalla la silueta de tres grans pètals, i se'n posen dos bases juntes alternades; es realitza un forat en el centre de les dues juntes; es modela la forma de la flor. Es col·loquen en estants refractaris per a coure. Es patinen. S'empaqueten. S'envien a la Torre.

url/publicació: <http://poppies.hrp.org.uk/>
https://www.youtube.com/watch?v=58aX_EBwzr4

Notícia sobre
l'esdeveniment:

L'artista que va crear el mar de roselles de ceràmica a la Torre de Londres, ha revelat que va rebre amenaces de mort pel projecte. Malgrat l'èxit del projecte, que va rebre a milers de persones visitants, Cummins va dir que ha rebut amenaces per correu electrònic, carta i telèfon, després que es va anunciar que alguns dels ingressos de la venda de roselles aniria a organitzacions benèfiques de les forces armades.

Al voltant de 10 milions de lliures, de la venda de les roselles (unes 31 lliures cadascuna) es destinen a sis organitzacions benèfiques militars, incloent *Help for Heroes* i la *Royal British Legion*. Sembla que la notícia de la recaptació de fons va enfurir a algunes persones. “*Supose, perquè pensaven que els diners anaven a obres de caritat que d'alguna manera van participar en la guerra*”.

La instal·lació de la Torre de Londres va rebre tan bon acolliment que Cummins ha estat abordat sobre altres projectes similars a tot el món. Va revelar que el seu proper projecte implica tulipes, i serà instal·lat a Gran Bretanya. La ubicació precisa, s'anuncia el proper mes. L'artista estarà involucrat en un altre projecte amb les flors a Europa en 2017 i després un altre en 2018 en un “país molt llunyà”.

Al voltant de 150.000 persones segueixen esperant per rebre les seves roselles de ceràmica de la instal·lació, i Cummins ha ofert reemplaçar aquestes flors que es van lliurar esquarterades.

Les roselles estàn fetes a mà, en una operació minuciosa, per un petit equip i cuites en dues vegades, en l'estudi de Cummins en Derbyshire. Van prendre uns quatre mesos perquè siguin instal·lats i les flors de ceràmica gairebé ple de 16 acres fossat de la torre.

Cummins va dir que l'èxit de la instal·lació de la rosella li va sorprendre, però ell creu que les visites reals pel duc i la duquessa de Cambridge i el príncep Harry primerenca sobre ajudat a augmentar la seva popularitat. La reina i el príncep Felipe van visitar la instal·lació a la fi d'octubre. L'artista contraposició proposades per Boris Johnson, alcalde de Londres, per les roselles romanguin a la Torre durant diversos mesos, perquè va dir que no volia que el treball es converteixi en una estranya atracció turística.

url: Carter, Claire. “Artist who created poppy installation at Tower of London as part of WW1 commemoration reveals he received death threats over it”. *MailOnline.co.uk*. Post: 15.2.2015.
<http://www.dailymail.co.uk/news/article-2954247/Artist-created-popy-installation-Tower-London-WW1-commemoration-reveals-received-death-threats-it.html> (consulta: 7.3.2015)

Paul Cummins

www.paulcumminsceramics.com

Paul Cummins és un artista inspirador de ceràmica la reputació del qual ha crescut exponencialment durant els últims anys, amb un nombre de comissions prominents tant regionalment com, més recentment, a escala nacional i internacionalment. Les seues flors exuberantment orgàniques i vidriats vibrants, combinats amb la presència crua d'acer i cable, lliuren resultats de detenció. Utilitzant una miriada d'inspiracions i apunts subconscients de la seua vida, experiències i la seua carrera anterior com arquitecte en l'estranger, el treball de Paul informa d'una comprensió detallada de la forma estètica i sosté una autoritat visual que imposa. Per a aquest últim projecte, amb *Historic Royal Palaces*, Paul va ser inspirat per una línia en la voluntat d'un home de Derbyshire que es va unir en els dies més primerencs de la guerra i va morir en Flandes. Sabent que tothom estava mort i ell estava envoltat per la sang, l'home va escriure: *"La Sang cobreix terres i mars de roig, on els àngels temen trepitjar"*. D'aquesta línia va venir la idea per a 888,246 roselles, una per a cada fatalitat militar Britànica o Colonial durant la Primera guerra mundial. L'equip de terrisseria, en l'estudi de Paul, han fet mà les peces, utilitzant les tècniques que van ser utilitzades pels terrissaires durant la Primera Guerra Mundial.

Tom Piper

<http://www.tompiperdesign.co.uk/>

Tom, nascut en Londres, estudià biologia i història de l'art en el Trinity College, Cambridge, i disseny de producció en Slade School of Fine Art. Va treballar com un ajudant de Chloé Obolensky abans d'iniciar la seua carrera independent en el teatre. Amb regularitat col·labora amb diversos directors, incloent a Michael Boyd i Sam Mendes. Ha sigut el dissenyador associat en la Royal Shakespeare Company des de 2004. Tom va col·laborar amb el British Museum i Alan Farlie Architects en l'exposició de Shakespeare: Staging the World, en 2012 com a part de les Olimpíades. Els seus molts premis inclouen un Olivier Award (disseny de vestuari) per a les *Histories Series*.

Chair Bombing

nom projecte: “*Chair-bombing*”
(intervenció)

_creador(e)s: grup d’activistes anònims
Aurash Khawarзад, creador les cadires *Adirondack*, companyia *DoTank*

dates: des d’abril 2011

ubicació: de San Francisco...i estenent-se

enfocament (**focus*): acció replicable arreu del món, per la ubiqüitat del material d’origen, mètode amb clar impacte sobre el medi natural.

definició:

“acte d’eliminació del material rebutjat de la corrent de residus locals, utilitzat per construir seients per al públic” [a]

“acte de construir cadires amb material trobats, i col·locar les cadires en un espai públic/zona comú, amb necessitat de mobiliari urbà” [b]

objectiu (**target*): protestar contra la privatització de l’espai públic;
proporcionar alleujament/comoditat temporal;
millorar l’activitat social i el sentit del lloc

materials: palets rebutjats

tècniques: ensamblatge

dedicació-execució: fabricació ràpida, creativa, més pràctica que estètica;
el producte final requereix una inversió mínima d’esforç

obra:

“*Chair bombing*”

2011

Imatge: Aurash Khawarзад

descripció: Quan en San Francisco s'aprobà l'Ordenança *Sit-Lie*, en 2011, amb la prohibició d'asseure o tombar-se en les voreres, es cristal·litzà una postura que sembla haver-se adoptat en moltes ciutats en els últims anys: dissuadir els assentaments públics amb subtils mesures com l'eliminació de bancs o l'aplicació d'altre tipus de disseny urbà anti-vagància. "*Chair-bombing*" consisteix en col·locar seients "cassolans" en espais públics, per tal de "*millorar la comoditat, l'activitat social i (el propi) sentit del lloc*", en paraules d'Aurash Khawarзад. Khawarзад és urbanista i líder de *DoTank*, activista de disseny col·lectiu, amb seu en Brooklyn. Dissenyà les cadires *Adirondack*, fetes de palets rebutjats o en desús [1].

En abril de 2011, abans de la una de la matinada, un grup d'activistes instal·là bancs en 10 llocs diferents al llarg de San Francisco, com a declaració política contra l'Ordenança. Un portaveu del grup assenyala que els bancs fets a mà es construïren amb palets trobats a un costat de la carretera. La instal·lació dels bancs DIY s'acompanyà d'un comunicat, en forma de notes apegades en els banc-bomba; citaven:

*"Aquests bancs són més que llocs per asseure"
"Són una resistència visual a la privatització de l'espai públic"*

Es passà a enumerar una sèrie de raons rere l'acció, començant amb:

"Nosaltres creiem que l'espai públic ha de ser para tothom, i ara mateix es retira dels qui més ho necessiten. La nostra presència en Sant Francisco ha fet de la nostra ciutat el paradís radical i creatiu que ha estat durant dècades. Aquells de nosaltres que tenen menys accés als espais privats (que segueixen sent més i més inassolibles) i les seves xarxes de seguretat (com els nostres serveis públics contractats) són destruïts contínuament".

No fou la única declaració en contra de l'ordenança. El *WRAP (Western Regional Advocacy Project)*, un grup de defensa dels sense-sostre publicà la crònica de la primera vegada que el Departament de Policia de San Francisco emeté una multa *sit-lie*, assenyalant:

"La Coalició de San Francisco de les Persones sense-sostre, que coordinà la campanya en contra de la llei, s'ha compromés a impugnar-la en els tribunals, amb l'ajuda de varies signatures d'abocats privats i públic interessat" [2].

"*Chairbombing*" ha estat replicat a diverses ciutats, com Filadèlfia, Dallas, i Mt. Reiner, MD. "*Chairbombing*" ha estat reconegut en el *New York Times* com un mètode de Tàctica d'Urbanisme [b].

url/publicació: [1] <http://www.spontaneousinterventions.org/project/chain-bombing>
[2] Bowe, Rebecca. "Activists respond to sit-lie with handmade benches. *SFBG (San Francisco Bay Guardian)*. Post 4.11.2011.
<http://www.sfbg.com/politics/2011/04/11/activists-respond-sit-lie-handmade-benches>

notes: [a] *Tactical Urbanism*. Volum 2.
[b] *DoTank Brooklyn*: <http://dotankbrooklyn.org/22>

City of Craft

[craft en Toronto (Ontario, Canadà)]

país: **Canadà**

*Toronto Craft
Alert*

Estiu 2009. Pancarta que anuncia l'esdeveniment "Toronto Craft Alert".

Toronto Craft Alert és un tauler d'anuncis *online* sobre esdeveniments, tallers i exposicions d'artesanía, dirigit per **Jef Anisef** des de 2006. Els negocis d'artesanía han experimentat enormes canvis en els últims anys: la proliferació d'esdeveniments, per una banda, i el sentit empresarial dels fabricants, per altra. A més, la proliferació de *blogs* sobre artesanía i/o manualitats, connecten a la gent en tot el món, i homogeneïtzen allò que s'està fent, doncs les influències es comparteixen, per acabar en la producció de productes similars [1].

City of Craft

Imatge per difondre l'esdeveniment en 2015. Disseny: Ian Phillips

City of Craft en el *Theatre Centre* (Toronto). 12.2014. Imatge: ©Becca Gilgan

La ciutat de Toronto celebra anualment, des de desembre de 2007, *City of Craft* (Ciutat d'Artesania) [2], projecte iniciat per Becky Johnson, Leah Buckareff i Jen Anisef. Amb ella s'ha transformat la percepció de l'artesania com un passatemps *retro* cap a una tendència d'avantguarda, permetent el desenvolupament de la comunitat local d'artisan/es que generen articles fets a mà de caire decididament modern. S'ha produït un renaixement cultural en la ciutat i un retorn a fer les coses a mà. El moviment *DIY* ("fesot") ha donat lloc a la infraestructura que ha ajudat a ampliar la ret d'artesania local en els darrers anys: **The Workroom** (taller de costura) s'ha convertit en una sala per a variants artesanals, que ofereix classes tant per a principiants com per a experts; tendes de teixir, com *Knit Café* o *Purple Purl* s'assemblen als cafés, plens de rialles i converses entre els/les teixidor(e)s; fins i tot una organització com el *Ontario Craft Council* conta amb galeria pròpia. Cada cop més, la gent entén la satisfacció i alegria que dona fer quelcom per ell/es mateix. A més, l'emergència i els processos artesanals s'hibriden amb l'art, desdibuixant la seva divisió.

The Workroom

The Workroom.

L'artista local **Tara Bursey** organitzà una exhibició d'arts visuals, en el *Theatre Center*, i comissarià catorze instal·lacions interactives per a la *City of Craft*. Reuní una mostra d'obres d'art fetes a partir de materials tàctils: per exemple, "*Lab#4*" (Shanell Papp), un esquelet de tamany natural, els òrgans interns del qual es feren amb llana teixida; o el "*Garbage Dress*" (Holly McLellan), elaborat durant l'esdeveniment amb capes de roba de rebuig.

"Lab#4"
(*"Skeleton"*)

Shanell Papp. "*Lab#4*" (*skeleton*). 2013

“Garbage Dress”

Holly McLellan. “Garbage Dress”. 2007

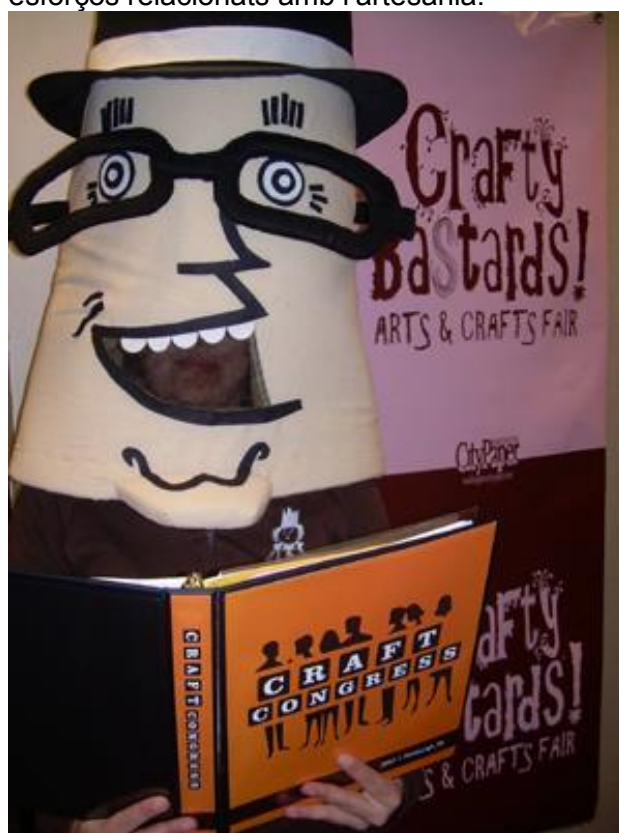

Altra peça de la serie “Garbage Dress”, en la Artsweek Peterborough '09: “Kayak Claire’s Garbage Dress”, 2009

Aquesta polinització creuada de subcultures és la que està cohesionant la ciutat de Toronto com un centre artesanal en desenvolupament [3].

*Del Craft Congress
al CraftChat TO:*

El punt de partida de la *City of Craft* fou el següent: convidaren als tres iniciadors al *2007 Craft Congress* (Congrés d'Artesania), en Pittsburgh, en qualitat d'organitzadors de la fira d'artesanía i la comunitat d'artesan/es. el Congrés reuní 50 líders d'artesanía *indie* de tota Nord-Amèrica i Regne Unit, per tal de discutir temes i compartir les millors pràctiques en matèria d'artesanía. Se n'adonaren de l'existència de diferències fonamentals entre les cultures artesanals de les regions representades; es veren obligats a examinar que feia únic al panorama artesanal de Toronto. Així nasqué una aliança compromesa amb la celebració d'aquestes diferències i la reducció de les connexions amb altres comunitats artesanals. En retornar a Toronto, organitzen *CraftChat TO*, un debat obert al públic artesanal, per compartir les seves perspectives sobre els temes relacionats amb l'artesanía de caràcter local. Els participants anhelaven més llocs i oportunitats locals per reunir-se, compartir informació i recursos, i recolzar-se mútuament en els esforços relacionats amb l'artesanía.

2007 Craft Congress. Font: Washington City Paper

La primera Fira *City of Craft* s'inspirà en aquesta necessitat de comunió i col·laboració, així com el desig de compartir la cultura única de l'artesanía en Toronto amb el públic en general. És un esdeveniment de la cultura artesanal basada en la comunitat, que convida a grups comunitaris d'art, iniciatives/projectes basats en artesanía, estudis i altres organitzacions a fer divulgació pública. És un entorn on comprar, observar, experimentar, xarrar sobre, compartir i re-imaginar tot allò fet a mà. Gràcies a la resposta rebuda i a l'èxit, *City of Craft* s'utilitza també per presentar altre tipus de programació, amb projectes independents i noves col·laboracions entre persones i organitzacions.

Justseeds
[cooperativa]

La *Justseeds Artists' Cooperative* és una ret descentralitzada de 24 artistes, que reflexa una posició radical social, ambiental i política. Hi treballen membres d'EEUU, Canadà i Mèxic, amb una col·laboració unificada d'individus creatius amb punts de vista i mètodes de treball únics. Creuen en el poder transformador de l'expressió personal combinada amb l'acció col·lectiva. Per a tal finalitat, produeixen portafolis col·lectius, contribueixen a la lluita de base per a la justícia, treballen col·laborativament tant dins com fora de la cooperativa, construeixen grans instal·lacions esculturals en les galeries, i/o les traslladen al carrer, oferint-se a diari un recolzament mutu com a aliats i amics.

Jesse Purcell [4] és un artista multidisciplinar i gravador professional, establert en Toronto. Les arrels i trajectòria de la seva pràctica provenen del *DIY* i l'escena de l'art, la qual confronta temàtiques d'injustícia social i ambiental. Porta vint anys treballant amb col·lectius d'artistes socialment compromesos amb l'objectiu d'utilitzar l'art com a mecanisme de **Transformació Social**. El seu treball experimenta amb l'escala i l'empempta del paràmetres del medi serigràfic [5].

url: *Toronto Craft Alert*, en *Facebook*:
https://www.facebook.com/groups/2297513300/#_=_
[2]
City of Craft. <http://www.cityofcraft.com/>

notes: [1] Korducki, Kelli. "Handmade in T.O.". *Torontoist*. Post: 16.2.2012
<http://torontoist.com/2012/02/handmade-in-t-o/> (consulta: 13.3.2014)

[3] Siddiqui, Tabassum. "Bright Lights, Big City of Craft". Post: 12.12.2009.
http://torontoist.com/2009/12/bright_lights_big_city_of_craft/ (consulta: 13.3.2014)

[4] <http://justseeds.org/artist/jessepurcell/>

[5] Bursey, Tara. "Celebrate Women's History In Hamilton with Justseeds Artists' Cooperative" <http://tarabursey.blogspot.com.es/>. (consulta: 13.3.2014)

Imatges:

City of Craft [blog]: <http://www.cityofcraft.com/blog/>

The Workroom: <http://www.theworkroom.ca/>

2007 Craft Congress:

<http://www.washingtoncitypaper.com/blogs/craftybastards/2007/04/19/craft-congress-2007/>

"*Skeleton*": <http://shanellpapp.com/2013/03/02/lab-skeleton/>

"*Garbage Dress*": <http://recollectionproject.com/author/holly-mc>

DIY Show

país: **Espanya**

nom projecte: *DIY Show*
(**exposició**)

organitzadores: Belén Diaz-Urgorri i Laura Dávila

dates: des de 2012

ubicació: local permanent: "Centro Comercial Moda Shopping" de Madrid

enfocament (**focus*): comunitat

objectiu (**target*): ser punt d'encontre per a la comunitat de "*manitas*" d'Espanya

àrees (web): Manualitats; Labors i Costures; Cuina; Brico i Deco; Petits Artistes; Wellness.

apartats: "Do It Yourself 3.0"; "DIY Bloggers"; "DIY Tallers"; "DIY Blog", Notícies, i Press Room.

descripció: Des de l'any 2012, i amb la seva cinquena edició, el DIY Show reuneix a la comunitat DIY. Es tracta d'una **fira internacional "trendy"** de manualitats creatives, la qual compta amb *bloguer/es*, *artesan/es*, fabricants i nou/ves emprenedor/es; a més de ser punt de referència en el món crafter. Conten amb una repercussió mediàtica destacada, atenció i visita de medis escrits, televisió, radio i medis digitals de tot tipus, així com amb la col·laboració de nombrosxs *bloggers trendsetters* del sector. L'espai (físic i virtual) permet comprar, aprendre, vendre, compartir,...[1]. DIY Show estrena imatge visual i nou logotip per a la seva nova web, un portal on s'aniran incorporant continguts i serveis per al món del fes-ho tu mateix i l'art del *craft*, que es caracteritzaran per la modernitat i originalitat de tots els productes fets amb les mans. Actualment, la seva pàgina web compta amb diverses àrees: Manualitats; Labors i Costures; Cuina; Brico i Deco; Petits Artistes; Wellness. L'apartat digital "Do It Yourself 3.0" de la Fira permet crear una marca pròpia, amb dissenyador/es, *web hosting*, i fotografies per a web; o bé crear un negoci, amb *e-commerce*, i passarel·les de pagament; així com establir rets socials, *blogs* i *widgets*, per tal d'aconseguir seguidor/es i major repercussió. Per altra banda, un apartat "DIY Bloggers", i "DIY Tallers", a més del "DIY Blog", Notícies, i Press Room.

L'última edició de 2014 va congrega a uns 17000 visitants; i a partir del 14 de març de 2015, la Fira líder en el *handmade* estableix el primer local permanent per a Tallers *Fes-Ho Tú Mateix/a* en el "Centro Comercial Moda Shopping" de Madrid.

Les organitzadores de la Fira, Belén Diaz-Urgorri i Laura Dávila, recalquen que "*els tallers són el ciment per a la creació d'una comunitat de 'manitas' en Espanya (...) qualsevol tendència, relacionada amb bricolatge i decoració, cuina reativa, creativitat manual, moda o tecnologia 3.0, té cabuda en els tallers*" [3]. Tinguéren la idea d'organitzar l'espai perquè, segons expliquen: "*el local permanent, els serveis a la web, el club de bloggers, són passos perquè DIY Show siga el punt de trobada de la comunitat DIY*" [4].

Els Tallers permeten, entre d'altres, aprendre a decorar *cupcakes* i galetes amb i per a menut/des; fer corones de flors de feltre; tricotar supercolls de punt; i elaborar sabons artesans de tot tipus.

Olivia Soap: El taller de sabons artesans el coordina **Olivia Soap**, una empresa que taller de sabons fabrica productes de bany artesans, creats amb ingredients orgànics i artesans esquisits embolcalls. Encara que ara la dirigeix Paula González, va ser creada pel seu pare, un gran expert en la matèria a qui li encantava investigar fórmules naturals deixant a un costat qualsevol ingredient artificial. Paula observava totes les seves creacions i va ser l'encarregada de donar-li el nom i dissenyar el logo d'aquesta marca de sabons. Ella mateix conta la història:

"Aquests productes van néixer en el cap d'un químic una mica boig que estava fart dels articles industrials. El meu pare tenia el somni de fer sabons d'olis essencials dels bons i naturals, usant per a això una infinitat de plantes variades que barrejava en el seu laboratori".

Des de 2008, és la pròpia Paula González la persona que està al comandament de les creacions d'Olivia Soap, en la seva petita tenda-taller de Segòvia.

*"Fa vuit anys vaig començar la venda online, vaig crear un blog (que avui segueix vigent) per donar a conèixer les meves creacions i vaig regalar uns quants sabons a un grup reduït de persones influents. Vaig tenir molta sort, ja que l'acceptació va ser enorme, molt/es bloguer/es em van dedicar grans *posts, la marca va començar a ser coneguda i la gent es va interessar per mi", explica.*

A més de sabons, hi ha espai per a una línia de veles aromàtiques composta per cinc models diferents. Paula González ens revela dades sobre el procés de creació: *“En Olivia Soap donem la possibilitat de triar entre una gran varietat d'aromes, formes i colors. Per buscar inspiració tot ens val, des de llocs, menjars, espais o fins i tot olors. El que si que tinc clar és que en Olivia les coses que es creen surten directament del cor”*.

El món de les noces és un dels seus millors clients: ofereix multitud de possibles regals perfectes per a aquest tipus d'esdeveniments. Ho resumeix Paula González: *“Treballem per crear un producte totalment personalitzat al gust dels nuvis. Es tracta de fórmules exclusives i totalment segellades, creades únicament per a la parella. Un toc floral, dolç, fresc o fruïter, tot queda a la seva elecció. Ells participen activament, són els qui ens donen les claus d'olors, colors i formes que van amb el seu estil o personalitat”*.

Els ingredients que s'empren tant en l'elaboració dels sabons com de les veles, són matèries primeres de primera qualitat i totalment orgànics. Paula González afegeix: *“Mantinc el cor al món ecològic i solament use matèries primeres d'origen bio. No usem llard de palmell, perquè algun dia espero poder visitar l'Amazones i veure el pulmó de la Terra. Una altra peculiaritat d'Oliva Soap és que cadascun dels productes es fa i s'empaqueta a mà. Els papers són reciclats i les tintes, ecològiques. Per si tot això fos poc, els productes no han perdut gens de coqueteria i manyaga en cada ingredient, així que puc dir que els sabons són cosmètics de qualitat”*. Per demostrar aquest procés orgànic, Paula González afegeix: *“Comptem amb el segell IMO-Vida Sana que ens certifica com a cosmètica natural i eco”*.

Encara que la majoria de les vendes s'obté per la part online (el percentatge està en un 90%), també compta amb una petita selecció de punts de venda que es poden veure en el seu blog. Solament existeix una tenda-taller a Segòvia (Velarde, 9), amagada en un petit carrer del casc antic que fa que l'accés no siga del tot senzill. Tant és així que sempre tenen el telèfon a mà perquè és molt comú que els clients es perden pels carrerons de la ciutat. Paula González ens aconsella demanar una cita prèvia; en ser també el seu laboratori i taller hi ha moments que estan ocupats en la creació d'alguna cosa nova i no poden atendre al públic [2].

url/publicació: [1] «*DIY Show*». “DIY Show te espera”.
<http://www.diyshow.es/que-es-diy-show/>

[2] Ruilope Ruz, Estefanía. “Estos jabones no se comen, pero apetece”.
El País, Buenavida. Post: 9.9.2014.
http://elpais.com/elpais/2014/09/08/buenavida/1410188533_647817.html
(consulta: 11.3.2015)

[3] Els Tallers s'ofereixen en tres vessants: “Talleres en Moda Shopping”
(des de 18 fins a 55€); “Talleres de Colaboradores”; i “Talleres en la Feria”.

Per participar: talleres@diyshow.es.

vegeu: <http://www.diyshow.es/events/categoria/talleres-moda-shopping/>

[4] Redacció. “Una Feria para los más mañosos”. *El País.com*, Buenavida.
Post: 11.3.2015.
http://elpais.com/elpais/2015/03/10/buenavida/1425999558_791409.html
(consulta: 11.3.2015)

Espacio entre culturas

país: **Amèrica del Nord (Texas)**

nom projecte: ***Espacio entre Culturas (Space in Between)***

_creador(e)s: Margarita Cabrera;
Esmeralda Perez, Teresa Sanchez, Doris Lindo, Nora Oviedo, Carlos Calles, Miguel DeLuna, Maria Lopez, Candelaria Cabrera, y Delfina Medina.

dates: 16.1.-18.2.2010

ubicació: Box 13 Space, Houston, Texas.

enfocament (**focus*): col·laboratiu, en forma de Taller de Costura

objectiu (**target*): definir la relació social i econòmica entre Estats Units i Mèxic:
crear plataforma estètica per crear consciència política-social-cultural

àrees: 1ª Escola-Taller: escultures plantes desert
2ª Tradició artesanal: comunitats indígenes convidades
3ª Producció: tall; costura; Brodat; formació

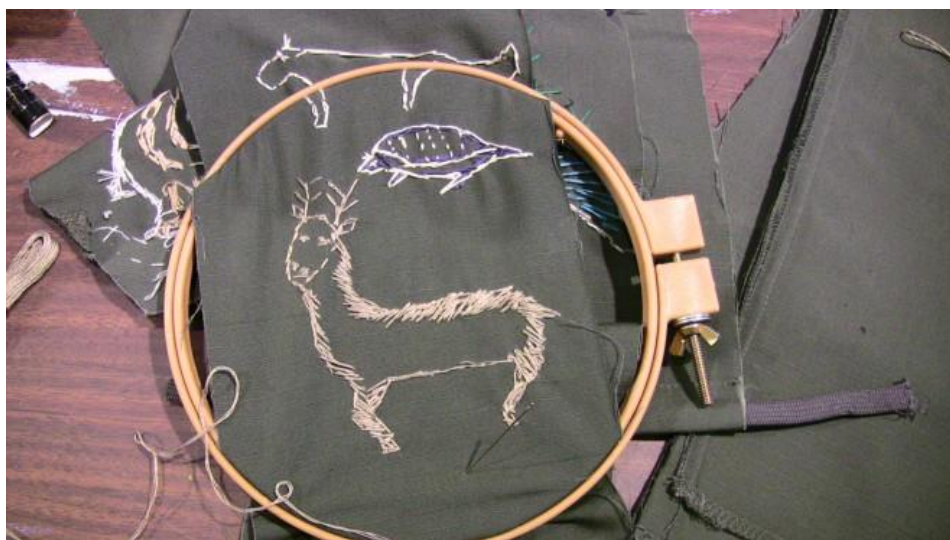
obra:

***Space in
Between***

2010

En el "Taller de Costura i Brodat", dos de les participants

Detall de treball en curs

descripció: “Espacio entre culturas” és un **projecte de col·laboració**, que pren la forma d'un taller de Costura i Brodat en la Galeria Box 13 d'Houston. El títol s'inspira en la paraula *Nepantla*, que en l'idioma Nahuatl dels Asteques, vol dir: “l'espai entre dos”, especialment referit a cultures marginades i a la seva resistència a les estratègies de supervivència. Gloria Anzaldua, educadora, activista i autora de “La Frontera/Borderlands”, veu, en la paraula ‘Nepantla’, una referència a viure a les fronteres o encreuaments de camins; i al procés de crear espais alterns en els quals es pugui viure, funcionar i crear.

El treball de Margarita Cabrera expandeix la contínua exploració de com definir la relació social i econòmica entre Estats Units i Mèxic. Està interessada en crear una plataforma estètica per crear una consciència política i socio-cultural, com un mitjà de supervivència entre aquestes dues cultures.

El projecte està estructurat en 3 àrees. La primera, contempla la història de Box 13 com un espai d'exhibició de la màquina de cosir Singer, una Escola de Costureres i un Taller de Reparació; així, el projecte “Espacio Entre Culturas” produeix nombroses escultures de plantes del desert, abundants en el sud-oest dels Estats Units, que és a més la ruta més freqüentment utilitzada pels immigrants cap als Estats Units. Utilitzant les teles procedents dels uniformes de la Policia Fronterera, i presentades en tests de terracota original de Mèxic, aquestes escultures de plantes del desert, representen la presència dels oficials de la patrulla fronterera com a protagonistes d'aquest fenomen de la realitat Americana.

La segona s'enfoca en l'intent de re-introduir o mantenir un contacte ètnic amb la tradició d'artesanía, vitals en la cultura Mexicana. Membres de diferents comunitats indígenes que avui són part de la comunitat de Houston, són convidats a treballar utilitzant tècniques de cosir i brodar originals de Los Tenangos, Hidalgo, Mèxic. En forma de murals, la tradició de Tenango de Doria Hidalgo, emprà un estil narratiu que utilitza centenars de colors, que reflecteixen la cultura popular, els rituals i els mites de les comunitats Otomies de la regió central de Mèxic.

Aquest/es artisan/es usen aquestes tècniques barrejades amb el seu estil propi, o bé utilitzant-la en forma pura, per descriure les seves experiències personals durant el procés d'emigració. Aquest estil de brodat narratiu es plasma creativament en el disseny d'aquestes escultures.

La tercera àrea és la producció, dividida en quatre àrees. La primera de tall, la segona de cosir, una altra de brodar, i finalment una de formació.

Totes les àrees de treball s'obriren a voluntaris. Els/les artisan/es que participen en aquest projecte han estat referits per el "*Houston Interfaith Workers Justice Center*", organització que garanteix seguretat a tot tipus de treballador/es i on se'ls ensenya a entendre els drets i obligacions en el seu treball. Se'ls ofereix assessoria i recolzament legal per millorar les seves condicions laborals, obtenir serveis i presentar queixes.

Desert Plants

(Plantes del desert)

2006

url/publicació: <http://www.margaritacabrera.com/current-project/#more-3>

Ethical Metalsmiths

país: **Amèrica del Nord (California)**

nom projecte: *Ethical Metalsmiths*

_creador(e)s: Susan Kingsley/Christina Tatiana Miller

dates: des de 2004

ubicació: Sacramento, California

enfocament (**focus*): cap a un futur sostenible, on la joieria i els fabricants contribueixen al "ben ser" de la terra, els seus pobles i cultures

objectiu (**target*): informar sobre qüestions de mineria; guiar a joier/es i consumidor/es per convertir-se en activistes informat/des sobre la mineria responsable, el desenvolupament econòmic sostenible, i les fonts, ètiques i verificades, dels materials utilitzats en la fabricació de joieria; responsables socialment i mediambientalment.

"Ethical Metalsmiths vol ajudar a eliminar de The Sierras la contaminació per mercuri de l'era de la febra de l'or"

materials: reciclats 99%

obra:

*Reclaiming The
Sierra*

2015

[1] Font: Facebook (5.2.2014)

[2] Font: Facebook (5.2.2014)

descripció: Iniciativa d'orfebreria. Les seves creadores, preocupades per l'impacte negatiu de la mineria en el medi ambient i en les persones, investiguen el potencial del que denominen "el col·lectiu de joier/es informat/des", per tal de convertir-los en "bon/es artisan/es del medi ambient". Treballen amb materials reciclats en un 99%; realitzen campanyes sobre metalls "nets"; contenen amb una *web* on proporcionen dades sobre mineria i parlen de qüestions ètiques relacionades amb la joieria i l'orfebreria; han organitzat exposicions, pres part en propostes de comerç just i posat en marxa *Radical Jewelry Makeover* (RJM), que uneix a miners i joier(e)s voluntari(e)s amb donants de joieria antiga, estudiants i dissenyador(e)s, per desenvolupar peces que després s'exposen i es venen. L'últim RJM tingué lloc en el *Visual Arts Center* de Richmond [1], en abril-juny de 2014. Actualment, RJM el dirigeix l'escultora i joiera Susie Ganch [2].

Ethical Metalsmiths patrocina la 3ª Conferència Semestral "*Reclaiming The Sierra 2015*", celebrada en Sacramento, Califòrnia. Destaquen:

- a. El projecte "E3 Gold", iniciativa que explora el potencial de comercialització dels metalls obtinguts en la restauració del medi ambient, en un esforç per recuperar els costos de descontaminació, i finançar futurs projectes de restauració. El nom significa: "*environmentally sound, economically viable and ethically produced*" (bo mediambientalment, viable econòmicament, i produït èticament)
- b. Greg Valerio, orador principal, activista en joieria ètica

url/publicació: <http://www.ethicalmetalsmiths.org/>
Facebook: Ethical Metalsmiths
<http://radicaljewelrymakeover.org/home.html>
<http://reclaimingthesierra.org/> (pàgina web de la conferència)

notes: [1] *Visual Arts Center* de Richmond. <http://visarts.org/>
[2] Susie Ganch: <http://vimeo.com/99796914>; <http://susieganch.com/home.html>

Hondarribia Craft

país: **Espanya**

- nom projecte: *Hondarribia Craft*
(**exposició**)
- _creador(e)s: varis: artesan/es i dissenyador/es
- dates: novembre-desembre 2014
conferències: 31.10 i 7.11.2014
- ubicació: Kultur Etxea, Hondarribia. País Basc
- enfocament (**focus*): artesanía innovadora
- objectiu (**target*): explorar noves formes de treball conjunt
- finança: [organitza] Ayuntamiento de Hondarribia, a través de Bidasoa Activa; co-finança Diputación Foral de Guipuzkoa
- materials/tècniques: variats
- dedicació-execució: contínua (a poder ser)
- descripció: “Hondarribia Craft” és un espai de reflexió entre artesan/es i dissenyador/es, i al mateix temps un marc de treball conjunt. El propòsit de la iniciativa és explorar noves formes de treball conjunt entre ambdues disciplines i, fruit de tal col·laboració, imaginar nous productes i serveis: co-crear una nova artesanía.

L'activitat, emmarcada en Hondarribia Abian (Plan de Empleo y Desarrollo Económico), i dins de les “Jornadas de Artesanía y Diseño Hondarribia Craft”, s'estructura en quatre tallers i quatre conferències, gratuïtes i obertes al públic en torn a l'artesanía innovadora. Ponències:

31.10.2014: “Proyecto ARTILEKO”; blueDesign (Xabier Llordes); Sedaencolor (Yolanda Sánchez);

7.11.2014: Muka Design Lab (Laxmi Nazabal & Lukas Abajo).

A més de les conferències, i els tallers, s'organitzà la “Convocatoria Hondarribia Craft: Creando Recuerdos, Pensando en Hondarribia”, consistent en la presentació d'articles i una votació popular, amb posterior exposició-mostra en l'Oficina de Turisme. L'objectiu és unir l'artesanía local amb el saber fer per a desenvolupar noves activitats generadores d'ocupació i activitat. A més, la posada en valor de l'artesanía s'ha d'unir amb el Pla de Revitalització del casc històric d'Hondarribia per a seguir treballant pel desenvolupament econòmic i l'ocupació local.

url/publicació: <http://hondarriabiacraft.blogspot.com.es/2014/10/declaracion-de-principios.html>

<http://www.diariovasco.com/bidasoa/201412/17/ultimo-para-votar-creaciones-20141217001435-v.html>

<http://www.artiola.org/wp-content/uploads/2014/12/HC-FOLLETO-WEB.pdf>

<http://www.bluedesign.es/>
<http://www.sedaencolor.es/>
<http://www.mukalab.com/>

Hondarribia Craft: Creando Recuerdos

desembre 2014

Seda-Silk-Seide-Soie.
Martina Menke.
seda natural pintada a mà

Círculos.
Idoia Amunarriz & Ana Alzola.
cd's reciclats s/caixes de fusta

1.1.1.1 *Asómate a mi viaje...*
1.1.1.2 Eva Diaz de Isla /Alberto Monroy / Joshe Sorondo.
base de fusta amb 4 puzzles

Blanco y Negro.
Menina.
ampolles amb cartró reciclat i tinta negra

Oïaso Gastronomía Poética.
Igor Obeso/Iñaki Oiarzabal
peces en vidre centrifugat

Colores.
Olga Gallego/ Santi Noain.
puzzles en cristalls opalescents

articles per a la votació. imatges: hondarribia.org

Article en
"SER Euskadi": Amb l'arribada d'agost, s'engega una iniciativa innovadora en Hondarribia amb la qual es persegueix la posada en valor d'artesans locals i el comerç local: "**Hondarribia gogoan**".

"Suposa d'una banda donar continuïtat al treball realitzat durant els últims mesos sobre el disseny i artesanía, alhora que una manera d'innovar la comercialització de la mateixa impulsant el vincle entre el comerç local i l'artesania en Hondarribia" (María Serrano, regidora de Comerç i Turisme).

Cinc de les obres artesanals que es van dissenyar en el projecte **HONDARRIBIA CRAFT** que es va dur a terme en els mesos d'hivern han servit per crear una ruta de productes artesanals locals. L'obra realitzada per Idoia Amunarriz i Ana Alzola es pogué adquirir en Salanort (Arma plaza), la d'Igor Obeso i Iñaki Oiartzabal en HIGER Optika (Bernat Etxepare), la d'Eva D. Isla, Alberto Monroy i Joxhe Sorondo en Boutique Canela en Matxin de Arzu, la de Martina Menke a Casa Pascua i Casa Pascua Home, mentre que el treball d'Olga Gallego i Santi Noain es trobà en Nola Moda Mujer, en Matxin de Arzu.

"Les cinc obres responen al repte de crear una peça vinculada a Hondarribia i es poden adquirir en els establiments exposats. La intenció d'aquest projecte és treballar perquè els establiments d'Hondarribia ofereixin un valor afegit i posicionen a Hondarribia com una localitat on es ven qualitat i exclusivitat a través de la comercialització de productes artesanals fets i dissenyats al territori" (Serrano).

Així mateix, s'està treballant per fusionar i conjuminar al comerç, al disseny i a l'artesania d'Hondarribia per poder innovar i generar productes que aporten valor a cadascun dels sectors d'activitat, amb els següents objectius: generar i posicionar productes diferenciats; apropar l'artesania d'avantguarda; visibilitzar la qualitat de l'artesania d'Hondarribia i la seva aportació de valor i potencial econòmic en fusionar-se amb el comerç local; crear un itinerari de comerços "made in Hondarribia".

En aquesta mateixa línia en els mesos següents s'engeguen noves iniciatives i projectes per oferir productes artesanals i exclusius en els comerços d'Hondarribia. Així mateix, es va oferir la possibilitat de visitar dos dels tallers que han participat en la iniciativa: "Argia Badago", d'Igor Obeso i Menina Tailerra.

“Per donar a conèixer els establiments que han participat en aquesta iniciativa s’ha editat un fullet en el qual es proposa una ruta pels diferents comerços i es dóna a conèixer la peça que s’exposa en cadascun d’ells. Els fullets estaran disponibles als hotels de la ciutat, en les oficines de turisme del Port Esportiu i Arma Plaza i en els propis establiments que formen part de la iniciativa” (Serrano).

url/publicació: Tellechea, Martín. “ ‘Hondarribia gogoan’ pone en valor el diseño y la artesanía local”. En *SER Euskadi*. Post: 12.8.2015
http://cadenaser.com/emisora/2015/08/03/radio_irun/1438595067_340471.html

Il Lusso Essenziale

país: **Italia**

nom projecte: Il Festival ***il Lusso Essenziale***

_creador(e)s: varis

dates: 17-23.5.2010

ubicació: Roma;

espais:

Via Nazionale, Mercati di Traiano, Giardini di Villa Aldobrandini, Palazzo delle Esposizioni, Terme di Diocleziano

enfocament (**focus*): *la Dolce Vita*

objectiu (**target*): explorar l'essència i construir una felicitat personal artesanal

finança: Comune di Roma. Assessorato alle Politiche Culturali e della Comunicazione. Dipartimento Cultura, Servizio Mostre ed Eventi Culturali Cittadini e della Moda.

col·labora: Camera di Commercio Roma

patrocina: MiBAC (Ministerio per i Beni e le Attività Culturali)

sponsor: SMART

materials: [segons artista]

tècniques: llenguatges diversos en interacció

dedicació-execució: [dates del Festival]

descripció: Idees i projectes es proposen com un lloc en el qual experimentar, a través de diferents llenguatges que actuen i interactuen entre si, una nova forma de pensar: el redescobriment de la naturalesa extraordinària de la vida quotidiana. Convida a tots a expressar la possibilitat de construir una felicitat personal artesanal composta d'opcions i experiències autèntiques en una ciutat amable i hospitalària capaç de comunicar-se amb jardins i horts, amb sons i sorolls, descobrint sempre altres punts de vista. Un espai en el qual reunir-se per explorar l'essencial.

El festival de 2010, 50 anys després, reinterpreta la *Dolce Vita*, ofereix una interpretació contemporània feta de nous mites, com el temps, l'espai i la naturalesa, i demana una reflexió sobre la *joie de vivre* com un redescobriment d'aquesta part de la realitat autèntica immersa en la vida quotidiana i extraordinària. Dissenya espais de la nova *Dolce Vita*, descobrint punts de vista inesperats i extraordinaris. Comença a Via Nazionale, l'elegant carrer umbertí que durant la Segona Guerra Mundial, va exposar dins de la tenda Funny Face Shop, la primera obra del jove i més feroç i divertit caricaturista *"Els més feroços i divertits caricaturistes t'estan mirant! Asseu-te i tremola!"*.

Els jardins antics i horts cisternini s'oculten dins de les parets de *Terme di Diocleziano*; fils de llana al carrer urbà *Via Nazionale*; de la instal·lació de llum del *Spazio Fontana* a l'espai interior del *Palazzo delle Esposizioni*; un jardí dels sons que envolten a transeünts curiosos en la *Giardini di Villa Aldobrandini*; un cicle de conferències en la *Grande Aula dei Mercati di Traiano* que tornen a ser espai públic. El Festival crea un nou ambient que et fa respirar la contemporaneïtat de noves formes de dir i fer.

url/publicació: Cinelli, Valentina. "Il Lusso Essenziale".
<http://www.illussoessenziale.it/2010/ilfestival/index.php>

2 esdeveniments destacats en el 2n Festival // Lusso Essenziale (relacionats amb craftivisme):

artista: Magda Sayeg

obra:

*Knitted
Microcosm in Pink*
(intervenció)

data: 17-23/maig/2010 [Festival]

materials/tècniques: fils de llana multicolor, agulles de teixir;
croxé i calça, cosit

ubicació: Palazzo delle Esposizioni, Spazio Fontana, Via Milano, 13 - Roma

enfocament (*focus): llum i color que expressen la felicitat de viure

objectiu (*target): fusionar tradició i modernitat

finança: [Festival]

descripció: Fils de llana visten fanals i pals d'enllumenat públic. Una intervenció d'art públic que explica històries de la tradició i la modernitat. Magda Sayeg, amb l'habilitat d'un artesà juga amb les agulles, potenciant objectes simples en la seva forma, però generant objectes extraordinaris.

És el so del ferro, de la fusta, del treball manual. El so del teixir envaeix l'espai. La llana, amb l'alternança del so i la llum natural i artificial, es converteix en text, narrativa, la creació d'un patró sempre canviant. És el treball d'una dissenyadora sofisticada que utilitza el seu estudi de la indústria tèxtil per crear instal·lacions lluminoses i acolorides.

url/publicació: <http://www.illussoessenziale.it/2010/eventi/index.php>

nom projecte: Workshop **Knit Café: incontri di maglia**
(intervenció)

_creador(e)s: Roberta Spear i Paola Fantuzzo

dates: 18-22 maig 2010

ubicació: Giardini di Villa Aldobrandini, via Mazzarino, 11. Roma.

enfocament (*focus): laboratoris experimentals

objectiu (*target): treballar els fils de la forma més creativa que hom sap

finançament: [Festival]

materials: fils de llana diversos

tècniques: filar i teixir

dedicació-execució: 4 dies

descripció: Knit Café és un taller de teixit editat per Roberta Spear i Paola Fantuzzo, propietària (aquesta última) de la tenda *online* “Pippicalzelunghe”. Es tracta d’un laboratori per a filar, teixir i treballar els fils de llana al ritme de les agulles.

“Pippi” és un projecte continu i en creixement, consistent en *E-shop* i laboratori de màgia, *Knit-café* i *Stitch’n’Bitch*; coordinen també cursos d’artesanía i nombrosos esdeveniments, en Roma fonamentalment. Aprofiten l’etiqueta “knit-cafe” per promoure les artesanies i els “cercles teixidors” en Festivals i convocatòries de repercussió social.

url/publicació: <https://www.flickr.com/photos/illussoessenziale/sets/72157623982746605/>

<http://www.ppcalzelunghe.com/knit-caf%C3%A8/>

Croxeteres “bucals”

país: **Perú**

artista: anònima (veïna de Trujillo, Perú)

obra:
anònima

[1] aquesta admirable artesana ven els seus productes en la cantonada Pizarro (Trujillo, Perú)

imatge: Cristina Aguilar. Font: *Correo*

[2] alguns dels pelutxes que ha confeccionat l'artesana.
imatge instantània del video publicat en *Youtube*.

[3] Grecia Bravo comparteix, via WhatsApp, la labor d'aquesta brodadora (5.8.2015): imatges preses en Chiclayo, en la Calle Balta.

data: Juliol-setembre 2015; possiblement continua

materials/tècniques: bellíssimes creacions amb croxé, utilitzant la pròpia **boca** per teixir

descripció: Com diria el famós motivador internacional Nick Vujicic: *“La por és la més gran discapacitat de totes”*. I és cert: una dona amb les mateixes limitacions físiques que el conferencista australià, ha sabut enfrontar el seu temor a portar una vida com qualsevol de nosaltres. I no solament açò, ella va aprendre a responsabilitzar-se de si mateixa, malgrat no tenir braços, ni cames. Ella teix a croxé amb la seua boca. Té el seu propi negoci de teixits, on ofereix fundes, bosses, ninots i altres decoracions.

“Correo” va captar els precisos moments en què teixia, mentre expenia el seu treball en la cantonada Pizarro, a l'altura del “colegio Marcial Acharán y Smith”, situat en el centre de Trujillo (Perú). No va voler donar les seues dades, però va indicar que va aprendre a teixir, sola, als 10 anys [1].

Grecia Bravo va compartir el cas d'aquesta brodadora via *WhatsApp*: va precisar que l'artesana porta en la via pública més d'un mes, i tots els dies realitza les seves vendes, elaborant sorprenents treballs de brodat en el mateix carrer, i oferint els seus productes per poder sustentat-se. A més, informa (i denuncia) que ningú s'apropa a ella per oferir-li ajuda [3].

url/publicació:

[1] Aguilar, Cristina. "Youtube: Mujer sin extremidades sorprende con su habilidad para tejer a crochet con su boca (vídeo). En *Diario Correo*. Post: 17.9.2015. <http://diariocorreo.pe/edicion/la-libertad/trujillo-mujer-sin-extremidades-sorprende-con-su-habilidad-para-tejer-a-crochet-con-su-boca-618684/>

[3] Bravo, Grecia. "Una mujer con problemas de movilidad teje con la boca". [a través de:] *WhatsApp El Comercio*. 5.8.2015. <http://elcomercio.pe/whatsapp/sucesos/whatsapp-pese-su-condicion-esta-mujer-no-deja-lucharla-noticia-1830621>

Youtube:

[1] "Tejedora que realiza trabajo con su boca". Post: 17.9.2015. https://www.Youtube.com/watch?v=XCCqG_xtADQ

[2] Guevara, Jesús. "Señora peruana sin brazos hace tejidos con la boca". Post: 3.8.2015.

<https://www.Youtube.com/watch?v=wCHGpOfSHsg>

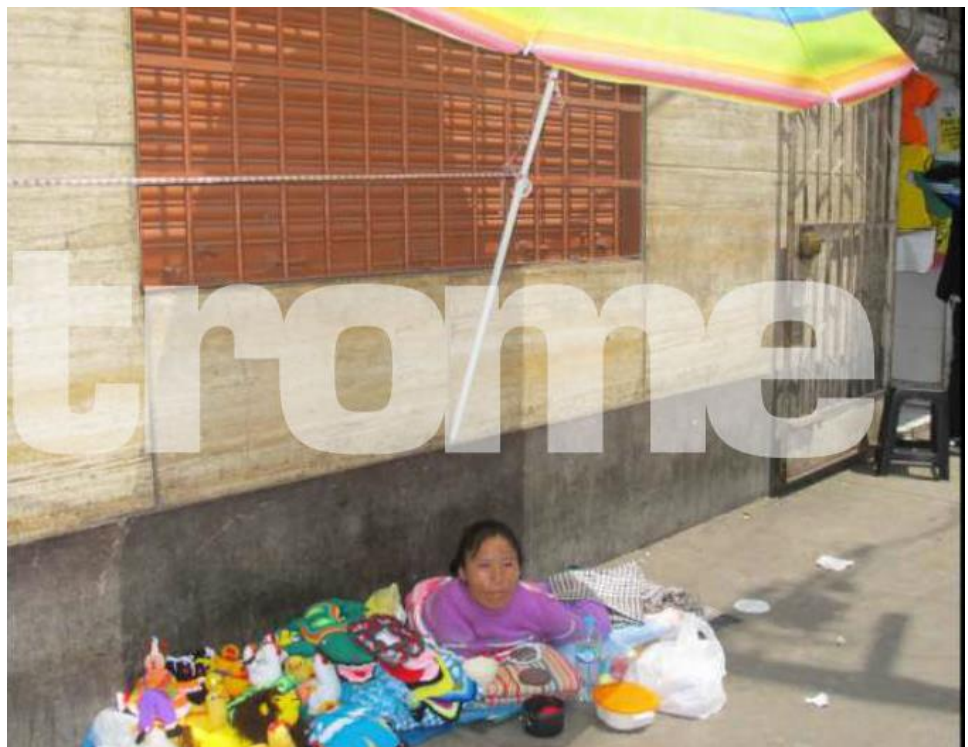
país: Perú

artesana: Leonela Hinostraza

obra:

Leonela espera a la clientela sobre un cobertor vell.
imatge: Trome

Leonela és tot un exemple de superació

data: [publicació de la notícia:] 25.11.2014; (possiblement teixint des de 2002)

materials/tècniques: bellíssimes creacions amb croxé, utilitzant la pròpia **boca** per teixir

descripció: Leonela Hinostroza (30) va patir de 'polio' des de molt xicoteta, una malaltia que mai li va permetre moure les seues extremitats. No obstant açò, dia a dia lluita contra l'adversitat per a traure avant als seus tres fills (12 i 9 anys, i 8 mesos). Ella es guanya la vida teixint a croxé amb la boca, fent tapets i diversos adorns nadalencs, els quals ven en la quadra 5 de Gamarra, en La Victoria.

"Sóc de Huancayo, he vingut a Lima a treballar perquè sóc pare i mare per als meus tres fills". Leonela s'instal·la tots els matins sobre el sòl, on teixe i broda amb l'ajuda d'una pedra. "Es pot fer tot si ho vols fer. Jo vaig haver d'adaptar-me per a tirar endavant".

Leonela no demana que li regalen res, solament vol exhibir el seu treball per a vendre més i així traure avant als seus fills menors. *"M'agradaria que la ministra de la Dona (Carmen Omonte) o la Primera Dama (Nadine Heredia) puguen ajudar-me, ja que els meus fills depenen solament de mi".*

url/publicació: Paredes, Tábatha. "Mujer teje con la boca para sacar adelante a sus hijos". En *Trome.pe*. Post: 25.11.2014
<http://trome.pe/actualidad/mujer-teje-boca-sacar-adelante-sus-hijos-2031110/2>

Grups Teixidors a l'Estat Espanyol

¿En punto o a y media?

col·lectiu: "¿En punto o a y media?"

informació del club de punt burgalès grup:

fundació: 16.3.2009 (1ª entrada en el *blog*), Nekane [1]
contacte: enpuntooaymedia@gmail.com

blog: <http://enpuntooaymedia.blogspot.com/>

facebook: <http://www.facebook.com/enpuntooaymedia>

twitter: <https://twitter.com/enpuntooaymedia>

Picasa: <https://picasaweb.google.com/enpuntooaymedia>

reunions: diferents espais de Burgos, cedits al grup

lloc: el punt d'encontre esdevé "aparador" de les seves creacions

imatge corporativa

¿En punto o a y media? Quedadas de punto en Burgos

nota: [1] Nekane publica, en la 1ª entrada del *blog*:

"Lo primero, me presento. Soy Nekane, tejedora y ganchillera compulsiva. Adicta a la compra indiscriminada de lanas, agujas y todo lo que me pueda servir para hacer punto y ganchillo, vamos, en resumidas cuentas, soy una friki del punto, jejejejejeje... Este hecho me ha llevado a una búsqueda por los más recónditos confines de internet (y de no internet...) para sacar de sus escondrijos a todos aquellos adictos a las lanas de Burgos. Por el momento aún nos contamos con los dedos de las manos, pero esperemos que en breve podamos contarnos con los de los pies también (...) Quedamos habitualmente en cafeterías, centros cívicos...o donde se tercié, y por supuesto, en cuanto pega un rayito de sol, a tejer a la calle, que es donde mejor se está (...) si alguien se anima, bienvenido sea. Y al resto, os agradecemos visitas, ya sean en vivo y en directo porque estáis en Burgos de excursión y os apetece saludarnos, o virtuales...las agradecemos por igual (...)". (16.3.2009)

nom projecte: "Pon un Pompón en Burgos" (UK navideño)
(intervenció)
(caritat/donació)

dates: 22.12.2012

ubicació: Paseo del Espolón (Burgos)

enfocament (*focus): embelliment; Tallers

objectiu (*target): alegrar la decoració urbana de la ciutat de Burgos;
recollir pompons que s'utilitzen per adornar Burgos en Nadals;
animar a la ciutadania a participar i prendre'n part protagonista;
fabricar pompons de manera artesanal;
ensenyar a fer pompons, amb la sèrie de Tallers "Pomponeando en..."

finança: donacions i cessions

materials: tot tipus de llanes, agulles de teixir (mitja i ganxet);
cartolines, tisores; tubs de cartró, caixes de cartró;
cistella de vímet
tela enfeltrada, corda de "pita";
escales d'alumini altes, carret de la compra,

tècniques: calça i croxé; dibuix;
instal·lació

dedicació-execució: dels tallers, des de setembre de 2012

obra:

*Pon un Pompón en
Burgos*

2012

(22.12.2012) [2]

[2]

(22.12.2012) [2]

(22.12.2012) [2]

descripció: *“Gràcies a la participació ciutadana, hem emplenat un carrer de Burgos amb garlanda pomponera, i us hem regalat el nostre missatge Nadalenc: ‘FELIZ NAVIDAD’, amb lletres teixides i *gancheteadas” [2].*

Preparen els pompons i resta d'elements a través d'una sèrie de diversos **Tallers gratuïts**: “Pomponeando en...”, els quals publiquen i difonen a través de les xarxes socials, entre elles, el seu *blog*. A més, faciliten punts de recollida situats per tota la ciutat (Ajuntament, Biblioteques Públiques, algunes tendes i les pròpies quedades), on situen “recipients” per dipositar els pompons, tota persona qui vulga col·laborar. Per altra banda, mostren la seva tasca en el “Hangarmarket” [3] de setembre, octubre, novembre i desembre, oferint també “Taller Gratuito de Pompones”. Els materials els posa el col·lectiu. Qualsevol persona pot instruir-se, a més de col·laborar amb les accions urbanes del grup, mitjançant la donació de les creacions realitzades en els tallers (subjecte a voluntat, és clar).

Hangarmarket: mercat dels Diumenges en Burgos. El 16 de setembre de 2012 comencen una nova temporada, i amb ella, els primers Tallers del col·lectiu.
www.hangarburgos.com
Facebook: “Hangarmarket Burgos”

Tallers:

PON UN POMPÓN EN BURGOS

¿Quieres alegrar la decoración urbana de tu ciudad?

Recogemos pompones que se utilizarán para adornar Burgos en Navidades

¡Anímate y colabora!

Fabrica tu propio pompón de manera artesanal ¿no sabes? Puedes apuntarte a nuestros talleres

ORGANIZADO POR:
¿En punto o a y media?
Quedadas de punto en Burgos

BURGOS

IMMC cultura

Consulta nuestro blog para conocer puntos de recogida y talleres gratuitos de pompones
www.enpuntooaymedia.blogspot.com
solicita+info: enpuntooaymedia@gmail.com

(29.9.2012)

"Tots els vostres pompons entren a formar part d'una sorpreseta urbana nadalenca que volem donar-li a la ciutat, i a vosaltres, com no!"
Hangarmarket de setembre (30.9.2012)

Perfecta adaptació de la "manta florida" (1° acció UK) als bancs de l'espai frontal Hangarmarket (16.9.2012)

“Pomponeando en Masala”

Realitzat el 15 de desembre de 2012, en la tenda i menjador ecològic Masala (Pza. Francisco Sarmiento, 1), local cedit. Reb molta afluència d'alumnat intergeneracional (petits i majors).

“Hogar Burgos III”

13.12.2012, en la Sala Polivalente del “Centro de Día para Personas Mayores Burgos III”.

“Una vesprada molt divertida amb totes les senyores i cavallers que han vingut a aprendre noves tècniques per fer pompons. Mai deixem d’aprendre (...) Moltes gràcies a tot/es els/les participants, en especial a la Directora, que ens ha ajudat a preparar-ho tot!”

“Pomponeando en CEPAP”

El 22 de novembre de 2012, en el CEPAP (Centro de Autonomía Personal), amb l’associació “Síndrome de Down Burgos”.

“Ens va encantar fer una activitat amb l’associació (...) xavals i monitors s’ho van passar en gran fent pompons; tot un èxit! Moltes gràcies a participants, monitors i al centre, per deixar-nos organitzar-lo en les seves instal·lacions”.

(22.11.2012) Font: www.sindromedownburgos.org

“Pomponeando en San Bruno”

El 12 de novembre de 2012, en la Seu de la “Asociación San Bruno” (Pza. San Bruno, 7), convoquen altre Taller, on hi participen moltes persones. Una jornada força productiva de ‘porrompompones”, en un ambient d’acurada concentració i bon humor.

*“La part més costosa del pompó: tallar, sobretot si s’ha apretat molt la llana; una mica de paciència i llest!
(...) El resultat: una cistella enorme i farcida (de pompons);
El **Pomponazo**: dícese de ese pompón taaaan grande que ocupa media cesta...”*

“Pomponeando en Pinceladas”

El 10 de novembre de 2012, en la Calle Santa Dororea, 10:

“cal concentrar-se per fer un pompó perfecte; talla-talla, és el que més costaaaa!”

url/publicació: FB “¿En punto o a y media?”, àlbums:
[1] “Making of. UK navideño 2012”
<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.481711521879063.122584.318196244897259&type=3>
[2] “Operación Pompón Helado”
<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.476531319063750.121557.318196244897259&type=3>

nom projecte: *Primavera en la Pasarela*
(intervenció)

dates: 4-11.4.2012

ubicació: Pasarela/puente Museo de la Evolución. Burgos

enfocament (*focus): embelliment

objectiu (*target): donar un toc primaveral

finança: auto-finançament

materials: llanes de tons verds, i flors multicolors

tècniques: mitja i croxé

obra:

*Primavera en la
Pasarela*

2012

descripció:

“De nou hem envaït els carrers burgalesos per a donar un toc de color primaveral. Aquesta vegada l'objectiu ha sigut la Pasarela/puente Museo de la Evolución. Amb aquest segon 'Urban Knitting Burgalès' volíem donar-li un toc primaveral a un dels ponts més transitats pels vianants”.

El dia 11 d'abril (una setmana després), el col·lectiu s'enjunta per enretirar les peces que queden; i el dia 12, ho reporten així:

*trist i buit es va quedar el pont ahir.... no us preocupeu que molt prompte us sorprendrem de nou!
ja s'estava quedant 'chuchurrio'....però no passa reeeeees, en un parell de setmanes hi ha més”.*

Aquestes peces verdes i florides les reutilitzen en nombroses intervencions posteriors, sobretot en la paradeta que munten en el “Hangarmarket”.

url/publicació: *blog*: “2º Urban Knitting burgalès: Primavera en la Pasarela/puente Museo de la Evolución”. Post: 9.4.2012
<http://enpuntoaymedia.blogspot.com.es/2012/04/2-urban-knitting-burgales-primavera-en.html>

Facebook, àlbum “Urban Knitting Abril 2012_Pasarela/puente Museo de la Evolución”. Post: 4.4.2012
<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.348002608583289.92064.318196244897259&type=3>

nom projecte: "Las estatuas abrigadas" (1r Urban Knitting burgalès)
(intervenció)

dates: 23.12.2011

ubicació: Burgos

enfocament (*focus): embelliment

objectiu (*target): abrigar una selecció d'estàtues de la localitat de Burgos

pressupost: propi

finança: auto-finançament

materials: llanes de tot tipus, agulles

tècniques: mitja i croxé; instal·lació

obra:

Estatuas abrigadas

2011

"Los viejecines" (C/ Laín Calvo). 1r UK del col·lectiu "¿en punto o a y media?".
Burgos. 23.12.2011

imatges: <http://enpuntooaymedia.blogspot.com.es/>

"Los viejecines" (C/ Laín Calvo). 1r UK del col·lectiu "¿en punto o a y media?". Burgos. 23.12.2011
font: <http://enpuntooaymedia.blogspot.com.es/>

"El Herrero" (C/ Los Herreros).
1r UK del col·lectiu "¿en punto o a y media?". Burgos. 23.12.2011
font: <http://enpuntooaymedia.blogspot.com.es/>

"El Toro" (Avenida del Cid). 1r UK del col·lectiu "¿en punto o a y media?".
Burgos. 23.12.2011
font: <http://enpuntooaymedia.blogspot.com.es/>

“La Castañera” (Arco Santa María). 1r UK del col·lectiu “¿en punto o a y media?”.
Burgos. 23.12.2011
font: <http://enpuntooaymedia.blogspot.com.es/>

...abans...

descripció: publiquen en el seu *blog*:

"Nosaltres no volem que les estàtues passen fred en Burgos. Per això, decidim portar a terme el primer UK burgalès: les estàtues de 'los viejecines' del carrer Laín Calvo, el ferrer del carrer Los Herreros, el bou de l'Avenida del Cid, i la castanyera del Arco Santa María".

(San, 23.12.2011)

Tres dies després de l'acció, reporten l'estat de cada intervenció:

*"1. El **bou** va ser despullat en un temps rècord. Irene i Nekane van passar per allí a les 6 de la vesprada i ja no li quedaven fundes (un amic m'ha dit que probablement li l'haja llevat algú que volguera abrigar la seua pròpia cornamenta...)*

*2. Al **ferrer** li van intentar llevar fins i tot el quadradet on pega amb el martell. Algú em pot explicar per a què val un quadradet sol??*

Però el més divertit i peculiar, on va a parar, ha sigut la història de:

*3. La '**castañera**', a qui li han ocorregut variades històries: tinc testimonis que han vist a senyores amb un 'boli' i un paper apuntant el patró del mocador. Els meus pares quan van anar a veure-la, em van dir que quina llàstima "que la bufanda fóra tan fosca, perquè no ressaltava contra el bronze". I jo: 'ein', bufanda fosca? Però si té un mocador groc i morat lligat al capdavant...*

Doncs ja no, algú s'ha portat el mocador, però com li devia donar llàstima la pobra, ha deixat en el seu lloc una bufanda marró "de bona qualitat" segons la meua mare.

A dia d'ahir els meus antecessors seguien abrigats, passarem avui a veure si han resistit...

En fi, quina de 'vidilla' donen aquestes coses!!".

Un parell d'hores més tard:

"Després d'una ruta a peu per l'itinerari de les estàtues abrigades...Hi ha estàtues que tornen a passar fred: el bou (que ja sabíem), el ferrer i 'los viejillos' de Lain Calvo. A més ara passen semi-fred la 'castañera' i els antecessors... ohhhh, va ser bonic mentre va durar!!! A la pobra dona li pengen els maniguets que no s'han pogut emportar i a l'antecessor pare quasi se li tornen a veure les vergonyes perquè li han estripat el tanga: haurà sigut un intent de violació?

Espere que haja agradat a la gent que s'ha acostat a veure-ho i que els lladres es queden calbs en posar-se els nostres complements..."

(Ana, 26.12.2011)

...després...

url/publicació: "1er Urban Knitting burgalès: No me gusta que pasen frío las estatuas!!". Post: 23.12.2011
<http://enpuntooaymedia.blogspot.com.es/2011/12/1er-urban-knitting-burgales-no-me-gusta.html>

"Lo que queda del UK". Post: 26.12.2011
<http://enpuntooaymedia.blogspot.com.es/2011/12/lo-que-queda-del-uk.html>

La Mancha Knits

col·lectiu: "La Mancha Knits "

informació del grup: *"Comencem amb molta il·lusió aquest grup de teixidors (de punt i ganxet); ens reunim igual que es fa en molts punts d'Espanya i de la resta del món per a compartir l'afició, per aprendre unes d'altres, per créixer juntes en aquest meravellós món del teixit i per descomptat, per passar una estona agradable berenant :)".*

fundació: 6.1.2014

contacte: inmagijon@gmail.com

blog: <http://lamanchaknits.blogspot.com.es/>

reunions: en principi, cada quinze dies (dissabtes alterns); ara, els dissabtes a partir de les 17h.;

sempre indiquen, en la barra lateral del seu blog, la data de la pròxima reunió.

lloc: Bar El Kiosko. Av. Reyes Catòlics S\N, Ciudad Real.

Enfront d'Hospital General

Si te gusta tejer, hacer ganchillo, ...
te esperamos para formar un grupo en el que compartir nuestras
aficiones y aprender unos de otros tomando un café y tejiendo.
¡Únete!

Toda la información sobre las reuniones y contacto en:
lamanchaknits.blogspot.com.es

Las reuniones serán en principio un sábado al mes. La primera
reunión será el **sábado, día 25 de enero**, a las 17h en:

Cafetería Gullu en Ciudad Real
C\Quevedo (Esquina con C\Lirio) S\N

Para más información sobre las próximas reuniones y eventos,
consultad la dirección web indicada arriba.

cartell d'inauguració del grup. imatge: lamanchaknits.blogspot

imatge
corporativa

url/publicació: <http://lamanchaknits.blogspot.com.es/>

Tertulia Lanera Santander

col·lectiu: "Tertulia Lanera Santander"

informació del grup: **fundació:** 11.10.2011
contacte:

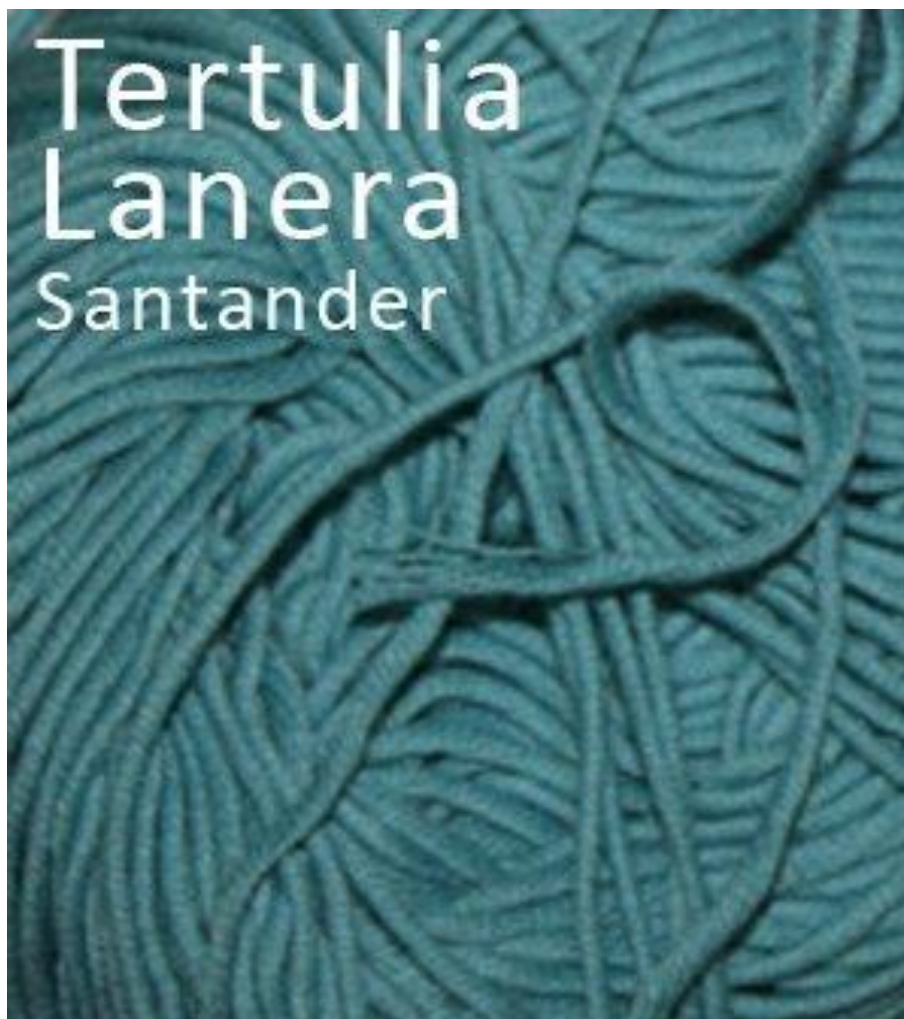
blog: <http://tertulialanera.blogspot.com.es/>

facebook: <https://www.facebook.com/tertulialanerasantander/timeline>

reunions: dissabtes, 17-20h.

lloc: Puntobobo. C/San José 16. Santander

imatge corporativa

participació: #WWKiPDay (2012, 2013, 2014 i 2015)

nom projecte: *Templete Pombo*
(**exposició**)
(**intervenció**)

_creador(e)s: Tertulia Lanera Santander;
organitza CMICAD (Centro Municipal de Inmigración y Cooperación al Desarrollo)

dates: 12.9.2014

ubicació: Templete de la Plaza de Pombo, Santander

enfocament (**focus*): instructiu (tallers)

objectiu (**target*): celebrar el Dia Internacional del Crochet (ICD)

pressupost: col·laboració

finança: Consistorio santanderino; Lanas Katia; tenda Punto Bobo; grup Tertulia Lanera

materials: donació de l'empresa Lanas Katia

tècniques: croxet o a punt

dedicació-execució: 1 jornada

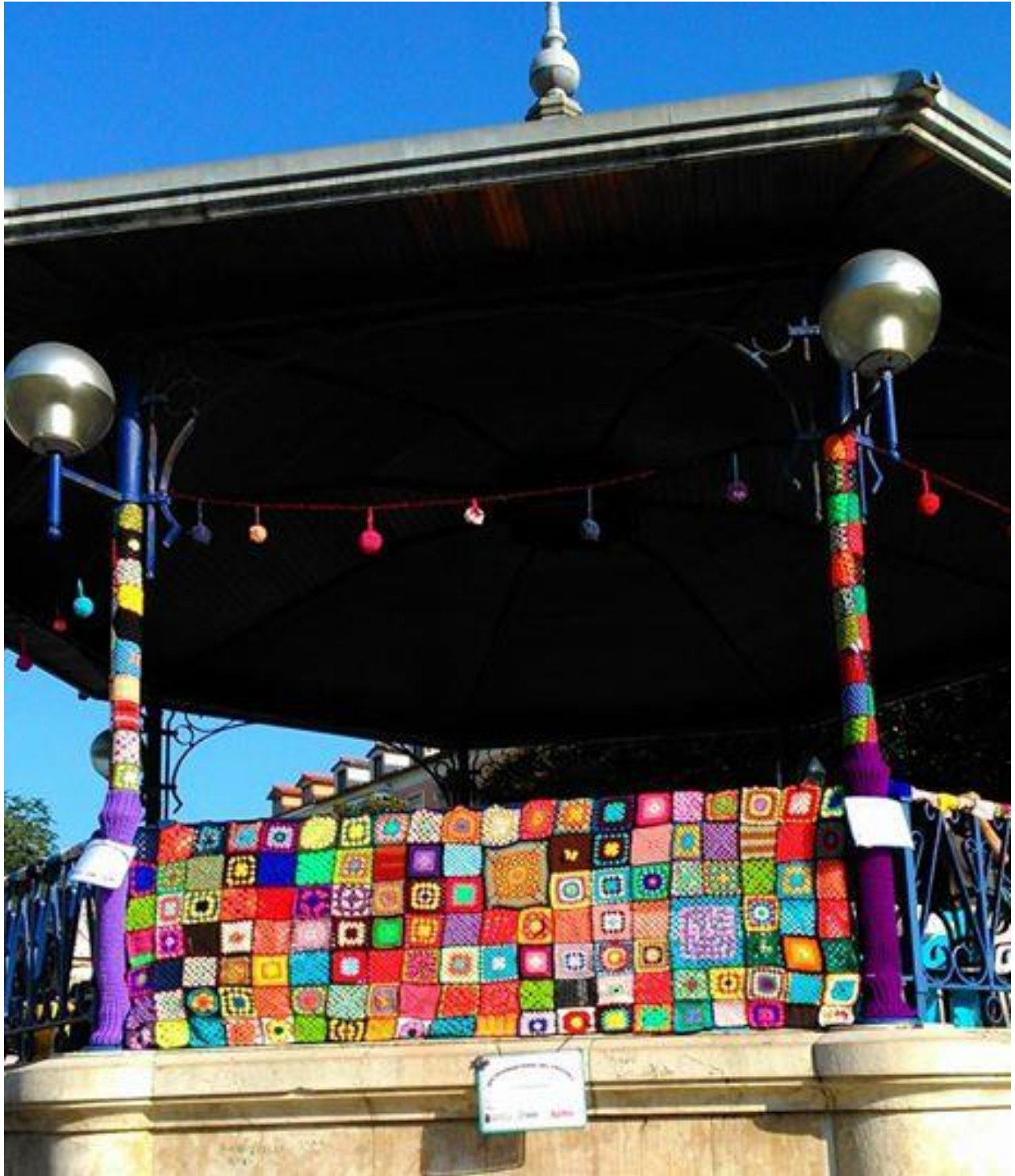
obra:

Templete Pombo

2014

*Granny's que conformaren la manta principal que cobrí part de l'estructura del Templete de la Plaza Pombo.
Foto: Facebook*

"Templete Pombo". Intervenció llanuda amb motiu de la celebració del Dia Internacional del Croxé (2014). Foto: Facebook

Una de les faroles-pilars embolcallat amb els grannies teixits. Foto: Facebook

descripció: quedada llanera per la vesprada, per a teixir;
tallers creatius llaners per a tots els públics: Plaza de Pombo
intervenció en mobiliari urbà (acte principal): Templete de la Plaza de Pombo;
col·laboració del veïns: realització de peces teixides de 15x15 cm, per col·locar en el templete al llarg de la jornada.

“Una vegada més, animem i convidem a veïns i turistes a sumar-se a aquesta iniciativa, una altra ocasió estupenda per sortir al carrer i compartir unes activitats que, a més de recuperar un ofici tradicional, brindaran als participants l’oportunitat de conèixer nova gent, fer amics i intercanviar experiències”,

va dir la regidora de Dinamització Social, Carmen Ruiz [1].

url/publicació: Redacció. “Santander se sumará el próximo viernes, día 12, a la celebración del Día Internacional del Crochet.” *Santander Online*. Post: 10.9.2014 <http://noticias-de-santander.com/2014091014950/Dia-Internacional-del-Crochet>

[1] Redacció. “Santander celebrará el Día Internacional del Crochet”. *El Diario Montañés*. Post: 9.9.2014
<http://www.eldiariomontanes.es/planes/201409/09/santander-celebrara-internacional-crochet-20140909122241.html>

Facebook: Tertulia Lanera Santander
i també: <http://tertulialanera.blogspot.com.es/>

Sondeig: *Knitting* a Espanya (2015); i Cantàbria

Amb motiu del Dia Internacional i la Setmana Internacional de Teixir en Públic (*WWKiPDay*), DaWanda, líder online de productes únics fets a mà, i amb la col·laboració de WeareKnitters, que comercialitza *kits Do it yourself (DIY)* per a teixir peces de roba, llancen els resultats d'un **sondeig** sobre el **fenomen *knitting* a Espanya**. Segons l'estudi, 1 de cada 3 càntabres reconeix que encara se sent observat/da quan teix, però el 82 % del/les enquestat/des reconeix haver superat el sentir vergonya en practicar *knitting* més enllà de la intimitat de la llar.

El 33% del/les càntabres opina que el *DIY* ha contribuït al fet que el *knitting* torna a estar de moda a Espanya. Altres raons, són la innovació en el disseny, l'originalitat de productes i l'ús de nous materials per part del/les dissenyador/es.

Internet ha reinventat la indústria dels productes teixits a mà i, com comenta Alberto Bravo, cofundador de WeareKnitters:

"A açò també ha contribuït que actrius de Hollywood com Sarah Jessica Parker, Scarlett Johansson o Uma Thurman; models Eugenia Silva i rostres televisius com Sara Carboner o 'blogueres' com Gal·la González, hagen cridat als quatre vents que teixir és una de les seues principals aficions".

Segons afirmen el/les enquestat/des teixidor/es, el més habitual és teixir a casa (40%), però cada vegada és més corrent escollir llocs com un parc (20%), sales d'espera (17%), quedades en cafeteries (12%) i el metre o autobús per a aprofitar els desplaçaments (11%). Per al/les teixidor/es els seus llocs idíl·lics són un lloc enfront del mar i en la muntanya.

Aquest hobby pot ajudar a l'hora de trobar parella i és que el 68% del/les càntabres reconeix sentir-se més atret/a per un home/dona que és hàbil amb les manualitats. Així mateix, 7 de cada 10 enquestat/des demanda més bars en els quals fos més habitual practicar el *knitting*. I al 78% del/les solter/es, els agradaria poder acudir a llocs on conèixer gent nova amb la seua mateixa afició.

El 87% dels homes enquestats van reconèixer que solen ocultar-se habitualment, enfront d'un 13% que se sent orgullós de practicar l'acte de teixir. No obstant açò, al 62% del/les càntabres ja no li resulta estrany veure a un home teixir.

La moda del "Fes-ho tu mateix" ha deixat de ser una simple tendència per a convertir-se en un estil de vida. 8 de cada 10 enquestat/des opina que activitats com teixir han promogut una filosofia d' *Slow life*, en la qual les persones desconnecten de la rutina per a relaxar-se, i queda clar que gran part de les teixidores actuals s'enganxen una vegada que ho proven.

Segons l'informe, el 79% del/les càntabres ratifica que un producte fet a mà és de qualitat superior enfront dels de producció industrial i 3 de cada 5 enquestat/des afirma ser consumidor/a de productes fets a mà, sent els productes més demandats els complements (55%), peces de moda (25%) i els accessoris per a la llar (24%).

url/publicació: Redacció. "Los cántabros superan la vergüenza de tejer en público". *Santander Online*. Post: 11.6.2015 <http://www.noticias-de-santander.com/2015061119159/Los-cantabros-superan-la-verguenza-de-tejer-en-publico>